ACTES DEL CONSELL GENERAL DE LES VALLS D'ANDORRA

Llibre III 1682 – 1744 (ASC 36)

A cura de
Ignasi J. Baiges - Mariona Fages - Jordi Guillamet

TERCER LLIBRE D'ACTES DEL CONSELL GENERAL DE LES VALLS D'ANDORRA

1682 maig 11 – 1802 juliol 29

Tercer llibre d'actes del Consell General de les valls d'Andorra.

R. Andorra la Vella, ANA, ASC, núm. 36.

1682 maig 11

Vuy, als 11 de maig 1682, se hés comensat lo present llibre *[a vista del Consell]* de Santcogesma.

Llibre de Resolucions del Concell de la Vall, comensat als 11 de maitg de *[1]*682, a vista del Concell de Santcugesma.

|[2] +[1] Vuy, als 11 de maig 1682, a la vista y Consell de Santcogesma, se fa nota dels que són mostafasos y vehedors y altres:

Primo, a Canillo mostafàs Joan Naudí, vehedor Miquel Adallach.

A Encamp mostafàs Joan Rossell, vehedor Joan Tribala.

A Ordino mostafàs Matià Oriol, Vilar, vehedor Fransisco Martí, Call.

A la Masana mostafàs Pere Bons, Querol, vehedor Masià Sabater, Fonta.

Andorra mostafàs Joan Montània a les Caldes, Andorra Gabriel Moles, Janer, mostafàs y ademés vehedor.

A Sant Julià mostafàs Andreu Nagual, vehedor Toni Nagual.

Dit dia se fa nota dels capitans:

Primo, a Canillo Jaume Martí, del Tarter.

A Encamp Joan Nerbona.

A Ordino Miquel Forest, Plan.

A la Masana Joan Tor, Ribafeta.

Andorra Jaume Adallach, Ramonet.

A Sant Julià Joan Samion[2] Serret, ferrer.

---

[1] *Com en els altres llibres, en aquest també s'encapçala cada foli amb la senyal de la creu, simple o, de vegades, doble. Aquesta creu s'indica únicament a l'inici de cada llibre.*

[2] *En lloc de* Simeon.

Dit dia se fa nota que totes les parròquies an pagat los dinés de les regalies y són a la bossa de la Vall a solta del receptor de dites. Y dits vuy se són donats a Joan March Torres per pagar.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'offici de peraires Macià Constantí y Jaume Adallach, sobreinstant Joan Montània, pesador Macià Moixella, lo Primse, y que cada uns fassen bé y llealment son offici, lo que a tots se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y fa arrest de camins, que totom adobo dits camins, senderes y senderons, mates y pedres y tot lo que nosa fase, que ho ajen adobat fins al dia de Sant Bernabé primer vinent; los consolats o fasen intimar cada uns a ses parròquies, lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y als cònsols de Andorra expressament a la creu Grossa la gravada baixe per aval, y a la callisa de Creu o callisa de Fadigues, y adobar lo pont Nou, y als cònsols de la Masana fasen adobar la paret del grau de Sant Antoni de la Grella. Lo tot sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell que Canillo y Encamp fasen una perna y dos formatges per parròquia, que ab tot serà 2 pernes y 4 formatges, y dites les portaran a Joan March Torres la segona festa de Santcogesma primer vinent, de pes de 10 lliures perna. Y dit Joan March les porto al capità del castell de la Bastida per part de la Val. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1682 juny 18

Vuy, als 18 de juny 1682, areste lo Consell y vote una missa de devosió per parròquia, los consolats la faran dir lo més prest sie posible, asò ab la forma acostumada, sots invocasió del Sant Sperit.

Dit dia areste lo Consell y attès que lo senyor canonge Aimerich a presa posesió en nom del senyor bisbe Desbach, a demanat sisena per posar balle en nom de dit senyor bisbe, y se pose a la sisena:

Primo, a Canillo Bernat Forest.

A Encamp Geroni Martí, Mas.

A Ordino Nicolau Torres, Gener.

A la Masana Joan Pere Solana.

Andorra Masià Babot, de les Caldes.

A Sant Julià Joan Pal, Mitjavila.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a deu dinés lo cortó, y que·l venguen a dit preu disapte primer vinent. Los consolats lo fasen intimar cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

|2v Dit dia atràs dit areste lo Consell y mane a Ramon Call sobre la rebuda de la quèstia de Fransa pasada, que la porto a esta Casa fins al Consell se farà lo afor dels blats primer vinent, en pena del cot de la Terra. Los cònsols lo i intímon, com ja ell està present vuy a esta Casa lo a sentit.

Dit dia areste lo Consell que attès lo senyor canonge Aimerich, com a tenint procura del senyor bisbe Don Joan Desbach y per son orde, a pres posesió, se li a presentat sisena per a nomenar balle y, vista, a nomenat per balle a Nicolau Torres, Gener, de Arans. Y lo Consell anomene als cònsols y conseller de Ordino junt ab lo notari li fasen prestar lo acostumat jurament lo més prest sirà posiblle, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo síndich Joan Antoni Rossell vaje a Barcelona a trobar lo senyor bisbe quant ell sabrà sie vingut, o altrament, si li apar convé, que vaje més prest. Tot se li acomet a sa disposisió lo anar y ademés per los altres negosis ell té en mans de esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y si li apar péndrer-ne un altre de esta Casa o prom, que·l prengue y que·l mane, sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell y lloteje deu doblles de or o lo valor, que ve a nou lliures, tres sous y quatre dinés per parròquia, y dites portaran de así al Consell de l'Afor dels Blats propvinent a esta Casa, en pena del cot de la Terra, ab què se a de fer portar los poders y acte sobre de la diffinitió dels testaments. Y dites deu doblles les deu cobrar algú que les bestrague per algun effecte.

Dit dia lotetje lo Consell vint-y-quatre pernes y 48 formatges, so és, quatre pernes y vuit formatges per parròquia. Y lo tot se deu portar quant lo dit síndich avisarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y la parròquia de la Masana ne farà una ademés y dos formatges; lo dit servirà per donar al diputat local de la Seu de Urgell.

Dit dia areste lo Consell que sobre del que demanen de la lleuda de Arfa o Pla, que Joan Antoni Torres o Rosell, en baixar a la Seu de Urgell, ho vejen, y si lo Capítol no u vol fer privar de demanar-la, que s'intento causa alà hont convingue.

1682 agost 10

Vuy, als 10 de agost de l'ani 1682, se fa lo afor dels bllats fiats de la Vall y se pose a preu de vuynt-y-quatre rals per carga, los consolats hantímon cada un en ses paròquies, porta per porta, que ningun ome se'l fase pagar a més de dit preu, ni los que·l deuen lo paguen sinó a dit preu de vint-y-cuatre rals per carga. Y asò se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia sobredit se pose lo cortó del vy vo, que no sie bollit, a onse dinés lo cortó, y lo vi bollit y turbat, que sie pasadó, a vuit dinés lo cortó, y si és molt dolent, lo mostasà que no·l pòson a un preu ni altre. Y asò se mane antímon los consolats cada un en ses paròquies, que los ostes venguen a dit preu demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia sobredit areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià còbron de Ribal les pensions deu y que pòrton los dinés a esta Casa. Y los cònsols de la Masana fasen lo mateix, que còbron de Camp, de Pal, y los cònsols de Canillo fasen lo mateix, que còbron de Martí, del Tarter. Y dits dinés cobraran, dits cosolats los pòrton a esta Casa de aquí al dia de Sant Miquel més propvinent, en pena del cot de la Terra.

|[3] Dit dia tras dit areste lo Consell que atès que lo potacari a tornat resposta als cònsols de Sant Jolià que no restesen de sercar son millor per a esta Casa de apotecari, esta Casa done orde a Joan March *[y]* Pere Pal, y done orde tant per apotecari com per sercar doctor que sie lo millor sie convinient per esta Vall.

1682 octubre 27

Vuy, als 27 de octubre 1682, areste lo Consell y vote una missa de devoció, so és, per parròquia, a invocasió del Sant Sperit y sant Antoni, una altra per les ànimes de purgatori. Lo tot, com se acostume, los consolats les fasen dir lo més prest sie posiblle.

Dit dia areste lo Consell attès tenim avisos de Barselona y altres parts corren malalties als bestiars grosos, resol lo Consell y mane a totes les parròquies y particulars de elles fasen benehir los bestiars grossos y menuts lo més prest sie posiblle. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot de la terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a tots los habitans d'esta Vall que ningú vaje a Fransa a les fires de Tarascó y Sant Flor y altres perquè si ningú hi va no·ls deixaran lo bestiar portaran entrar per ningún cas, ni tanpoch vol lo Consell que entro bestiars grossos ni menuts ni tragí ni altre vingue de Fransa per lo perill y avisos té de dites parts. Los

consolats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies porta per porta. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Los cònsols sircunvehinés de Fransa avíson a sos fronterissos lo més prest sie posiblle, en pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a nou dinés, y que·s vengue a dit preu demà mateix y no a més. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies. Lo tot se mane en pena *[del]* dit cot.

Dit dia resol lo Consell y fa arest de camins, que totom adobo los camins y apàrton fustes y pedres y tréncon mates, tot lo que nosa fase, fins al Consell de Sant Andreu primer vinent. Los consolats ho fasen manar per a què a totom sie notori. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Andorra se'ls mane fasen adobar, si especte a particular o per camí, lo palanquiró és a les Caldes, entre andós los molins de Peiret o davant lo molí draper de Montània, sots dita pena.

Dit dia vol lo Consell *[que]* Guillem Areni, de Ordino, fase una rebuda en nom de esta Casa a [Letxi], de Foix, sobre dels dinés de les pagues de la quèstia de Tots Sants 1679 i Tots Sants 1681, que les avem rebudes, perquè ell avie rebut los dinés en comanda, y a pagats dits dos pachs.

1682 novembre 2

Vuy, als 2 de novembre de l'ani 1682, are*[s]*te lo Consell que Joan March Torres s'enporte a la Seu de Urgell algunes cartes de les respostes tenim de Fransa aserca del mal contigiós del bestiar de pèl, y que dit Joan March les fase veure als cònsols de la siutat de Urgell y als que ell aparegue bé.

Dit dia areste lo Consell que les paròquies fasen fens als que ayran fora ab bestiar de pèl, que sien fens de sanitat per best*[i]*ar de la Vall, y si hi *[ha]* algú ab bestiar mercantívol que vaye fora la Vall, no·ls està ab res en cas los socsoisco res. Los consolats ho entímon cada un en sa paròquia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel, atès que tenim avís de Barsellona y de la Seu de Urgell aserca del mal del bestiar, que Joan Rectoret, de Encam, vaye a Fransa a fer veure la carta dels cònsols de la Seu de Urgell y lo orde és vingut del Real Consell de Barsellona, so és, lo fase veure als cònsols de Siguer y als cònsols de Tarascó y a musur de Gudanes y als cònsols de Ax y Merens, y que dit Rectoret torne dits papés.

1682 novembre 23

|[3v] Vuy, als 23 de novembre 1682, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell y pose lo cortó del vi a deu dinés lo cortó, y que·l venguen a dit preu dimecres primer vinent. Los consolats ho intímon als ostes, en pena del cot.

Dit dia se fa nota y rebuda que lo Honorable Consell a rebut dit dia de Joan de Call, del Tarter, y Pere de Garravet, en paga dels béns de casa de Garravet, del lloch de Pradaredó, que té la Vall, vint-y-vuit lliures a bon compte del que valen dits béns. La Vall los deu fer acte de transportació sempre serà requerida.

Dit dia areste lo Consell que·s porto per al Consell de Sant Tomàs 25 perdius de les rojes, que són 4 cada consolat, y los cònsols de Sant Julià ne portaran sinch. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Rebedor Pere Pal, de la Cortinada.

1682 desembre 14

Vuy, als 14 de desembre 1682, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell y pose lo cortó del vi a sou lo cortó, y que·s vengue a dit preu dimecres primer vinent, a dit preu. Los consolat*[s]* ho intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que té entès lo senyor bisbe pujarà a la Seu de Urgell estos dies y resol lo Consell que en saber sie vingut, si saben quin dia entrarà a la Seu de Urgell, que i vajen Joan Pal, Pont, major de dies, y Joan March Torres y Moles. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a Cosme Burgada vaje a eixecutar Joan Solana, del Pui de Andorra, per lo que deu a esta Casa de cot y recot se li a fet vui, que ab tot és 7 lliures, 10 sous. Y ademés, que pago als cònsols de Andorra lo que·ls deu dels talls y quístia, asò se'ls mane en pena del cot de la Terra, y que avíson al senyor balle del senyor bisbe, qui és Nicolau Torres, de Arans. Los cònsols de Ordino avisaran a dit balle per a dimecres primer vinent a migdia dit balle sie servit trobar-se a Andorra per eixec*[u]*tar a dit Solana, pagat de sos salaris. Los cònsols de Canillo avíson Peirot per dit dia, sots dita pena.

1683 gener 10

Vuy, als 10 de jener 1683, vote la Vall una misa de devosió, a invo*[casió]* del Sant Esperit, i los cònsolls que la fasen dir, cadaú a ses paròquies, lo més prest púgon.

Dit dia lloteje lo Consell 78 pernes de pes de 12 lliures perna i sent i vuitanta formatjes, que siran 13 pernes i trenta formatjes per paròquia, i que u pòrton a Sant Julià a casa de Molines, i que u rebe, i se y a cosa que no sie rebedor, que u fase cambiar, i a tots se mane en pena del cot. I que u pòrton de quí a dijous primer vine*[n]*t a dita casa, advertint que pòrton pernes que sien aixutes, a coneguda de dit Molines.

Dit dia a donat comtes Rosell, de Ordino, i a pagat a la Vall 14 jornalls que [tenie] de eror i té a bon comte, o a de refer a la Vall. Ademés, a pagat lo que a gastat de les 30 dobles rebé a Verdú. Ne deu refer a la Vall 41 lliures, 2 sous, i o quede devent a dit Rossell 37 jornalls fets fins vui*.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antony Rossell vaje a Barcelona per lo fer instànsia per la declarasió del pleit, i que s'enporto les pernes i formatjes i que·lls dono a qui sap convingue i en oral pleit fase lo que ben vist ly sie. Los 37 jornals dalt dits ja són contats a l'ascot de Santcogesma ab d'altres *[de]* 1682[3]*.

Dit dia done la Terra al síndic Rossell 12 dobles, conprès 4 de [curtes], que les despedirà al que porrà, i ab les dalt dites 41 lliures, 2 sous tindrà a bon comte per lo que gastarà de ara en avant, distret deu jornalls de un fadrí de quant anà a donar la benvinguda al senyor bisbe, que dits deu jornalls del fadrí són 2 lliures, sous, ab què tindrà ab tot 105 lliures, 2 sous*, |[4] que dit síndic ne donarà comte i també de les 25 lliures sous són en mà del procurador.

Dit dia areste lo Consell i lleve tot jènero de joc de anvit i als ostallés a tot joc, tant al trunfo com a qualsevol altre, i que en aver tocat la orasió ningun abitant dels pobles pugue estar als ostalls. I que u mànon los cònsolls quada u a ses paròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los veadors vajen a la Cortinada a vesurar sobre una diferènsia tenen lo Quart de Ansalonga ab Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada, i que i vajen dimats primer vine*[n]*t, en pena del cot de la Terra.

1683 gener 28

Vuy, als 28 de janer 1683, a la Junta, resol dita Junta sobre del que demanen los de Organià, que·ns volen fer pagar lo pontage. Areste dita Junta que Rosell, de Ordino,

[3] Los 37 jornals… *[de]* 1682 *afegit posteriorment*.

p[ren]gue los papers nesesaris per dit Organià y veje lo que·s degue fer, y si volen pledejar, que u fase segons lo consell dels assesors portarà.

Dit dia s'enporte los papers per dit Organià, concòrdies y altres, so és, quatre de pergamí y un de paper, altre de data de 2 de agost, *[altre]* de diada de 20 de desembre 1599.

Dit dia loteje dita Junta vuit pernills de carnsalada de pes de 12 lliures y setse formatges, los quals faran, so és, Canillo ne farà dues pernes y 4 formatges, Encamp 2 pernes y 4 formatges, Ordino una y dos formatges, la Masana una y dos formatges, Andorra una y dos formatges, Sant Julià una y dos formatges. Lo tot portaran a Sant Julià a casa de Molines demà divendres a migdia sens falta, en pena del cot de la Terra.

1683 febrer 16

Vuy, als 16 de febrer 1683, areste lo Consell que attès los de Organià an portat unes lletres de la Ballia General sobre de fer-nos pagar lo pasatge dels Tres Pons, citant-nos a dita Ballia o devant lo relador de la causa, resol dit Consell que se envie a Rosell a Barselona un propi ab les dites lletres y altres papers se són trobats, ademés dels que ja té dit Rossell, y se a resolt que i vaje Joan Ribot, de les Caldes, que los cònsols de Andorra tràcton que se li deu donar tant per lo gasto com jornals, tot conprès, y faran relació a esta Casa del que li auran donat. Y dit Ribot que torno resposta de dit Rosell, *etcètera*.

Dit dia lloteje lo Consell quinse lliures, que és vint-y-sinch reals, per parròquia y dits dinés són per pagar una doblla al procurador Burjés, los demés per pagar al propi va a Barcelona, lo restant per pagar gastos de la Casa. Y los dits portaran los consolats al cònsol Duran Andorra fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1683 març 14

Vuy, als 14 de mars 1683, se a tingut Concell, se a roestat[4] lo següent: se a fet anar Joan Antoni Colat ab sindicat a Horganià averiguar les matèries del plet y traure lo pres y fer lo que se aurà menestar, y an lotejat sis lliures, dich 6 lliures, sous, que són deu rals per parròquia.

Dit dia Don Francisco Gallart, veguer del senyor Bisbe, a hobert Corts, y de aquí se a de anviar un home a França.

[4] *En lloc de* arestat.

Dit dia trobam per arrahonadors per quant sirà menester, y són Tomàs Pal, de Hordino, y Nicolau Torres, Areny, de Encamp, y, si és menester, per a la semana següent són Julià Pal, de Sant Julià, y Joan Antoni Torres; y si lo veguer de França ho son llochtinent, que los arrahonadors, ab los que siran de Consell, que·l prenguen de jurament per a fer sa del·liberatió de Corts. Y los cònsols de Hordino que ajen de sercar propi per anar a França avisar lo veguer y jutge de la hoberta de les Corts, y mossèn Guillem Areny a de escriure al senyor veguer y jutge.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a tretze dinés, y que venguen per a demà dilluns, y los consolats que u entímon cada hu en ses parròquies, en pena del cot.

1683 març 28

|*4v* Vuy, a 28 de mars 1683, arreste lo Consell que en cas se aje de enviar a sercar mestre per a executar ninguna cosa de justítia, que i vaje Julià Pal, Molines, si se a de anar a la part de Catalúnia, y si se a de anar a França a Antoni Mitjavila. Aniran sempre que lo senyor veguer ho requerirà als arahonadors, y los arrahonadors avisaran al que i tindrà de anar. Y en cas se agués de anar y se trobe algun altre albitre per a què no aje de anar, que u fasen, y també los fadrins se aurà menester de la Vall ho altres. Y en cas lo Julià aje de anar, posam a son lloch arrahonador com està elegit, posen a son lloch Pere Pal, Sucarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje sis dobles, que són una dobla per parròquia, que són pagades de present, en pena del cot de la Terra, y les dites són en mans dels arrahonadors.

Vuy, dia sobredit, loteje la Vall vint-y-quatre dobles, que són quatre dobles per parròquia, y per a diumenge primer vinent les porten en mans del cònsol de Andorra, y això en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que mane als cònsols de la Masana que fasen adobar a qui especte la gravada del palinqueró sobre lo prat del Gralaire fins a les palanques de la Masana, y també lo palinqueró de la mola de Aiern y la gravada fins a la palanca que va Aniós y a la Aldosa, y als antoixans del pas qui va a les entrades, que·s la riba del prat de Nicolau Tor y Mallol, y que i vajen un dels quatre per a enseniar-o, y que ho adòbon fins al dia dels Rams, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar als antoixans, la callisa de la font de Fadigues y fasen una gravada estigue bé, y fasen adobar la gravada del palinqueró de

Aldiàs fins al ribàs, y la gravada del riu del Nogué fins a l'anpalladó qui va a Encamp, tot a qui especte, en pena del cot, fins al dia dalt dit.

1683 abril 12

Vuy, als 12 de abril 1683, areste lo Consell que Antoni Pal, Mitjavila, de Fontaneda, vaje a Fransa a pagar la quèstia del senyor rey al tresorer a Foix y que vaje divendres primer vinent, en pena del cot, y los que no donaran los dinés toque a les parròquies d'est pach, lo Dijous Sant primer vinent los portaran a Ordino a casa Guillem Areny, los rebrà junt ab lo cònsol Tomàs Pal. Lo tot se mane a totom qui faltarà en pena del cot de la Terra, y lo dit Mitjavila los pendrà de dits Areny y Babot.

Vuy, dia dalt dit, arreste lo Consell que pasats los feriats, si acàs Joan Antoni Rossell no pot tornar a Barcelona per los plets, que y vaje Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada, o que ells se n'avinguen. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje divuit dobles, són tres dobles per parròquia, pagades dit dia present, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que a bestret esta Casa dels lots dalt dits per a anar a sercà y tornar lo mestre a Cardona tres dobles de un partit y catorse de un altre, y se són donats al Julià y als balles per gasto de dita Cort tres dobles y vint-y-sinch reals; lo tot deu cobrar esta Casa de les compositions de les Corts[5].

Dit dia arreste lo Consell que dimecres primer vinent a de pujar lo Consell junt a fer una vesura de unes diferènties té Pere Pal ab casa de Tor, de Ansalonga, y si an de trobar entre nou y deu hores per a apel·latió dels veadors, y a depositat lo salari en mans del mateix Consell, y se mane en pena del cot de la Terra.

1683 maig 11

Dia 11 de maig 1683 arreste lo Consell que lo senyor bisbe puje en Andorra y a de anar sis cavalcadures, una per parròquia, y que sien a propòsit, a coneguda dels sis que aniran a rebre lo senyor bisbe, y an de arribar divendres dematí [a sis ores] a la Seu de Urgell, de dos an dos parròquies, un fadrí per a les cavalcadures. Se mane en pena del cot de la Terra.

[5] *Al marge esquerre* bestrets a les Corts, ab tot [...].

|[5] Dit dia arreste lo Consell y dicte sis hòmens, un de cada parròquia, per a rebre lo senyor bisbe, y són los següens: de Canillo Bortoló, de Ancamp Joan Antoni, de Ordino Pere Pal, de la Masana Solana, de Andorra Matià Costantí, de Sant Julià Julià Pal, Molines. Y que cada hu aje de menar un fadrí, ben apariats i ben armats, y que pòrton dos lliures de pólvora cada hu, que sien per a divendres a les dotse hores a la creu de Arcavell. Se mane tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que ajen de portar quatre capons per parròquia y una cordera y colomins, los que·s tròbien a cada parròquia, y los cònsols de Andorra que sércon dos moltons que sien bons, y si no·n troben, que dónon avís a Encamp. Los cònsols de la Masana que pòrton nou mesures de blat y los de Andorra que·n pòrton altres nou, y que·l fasen pastar tot. Y dos hòmens que a*[n]* de estar a la casa del rector per a asistir al que se aurà menester, y són Solana, de Ascàs, y Antoni Mitjavila, de Sant Julià.

Dit dia loteje la Vall que pòrton tres pernes per parròquia, accepto Canillo y Encamp, que n'an de portar dos per parròquia, y seran pagats del cot de 28 de jener, y an de portar vuit formatjes per parròquia, y queden totes les parròquies iguals per pernes y formatjes. Y Encamp y Canillo les portaran en esta Casa, so és, Encamp dos pernes y tres formatjes y los altres tres a Sant Julià, y Canillo ho an de portar así, y les demés parròquies ho portaran a Sant Julià fins dijous a mitgdia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dites pernes són per a donar, so és, 4 per la governador del castell de la Bastida y dos y 4 formatjes al capità que resedeix a dit castell y altres *[als]* taulers, so és, als del General y de [Guerra] 6 y dotze formatjes, y los demés al gasto de esta Casa a la pujada del senyor bisbe, y nou formatjes se torne als cònsols de Sant Julià per aver-los bestrets.

Dit dia arreste lo Consell que porten un cabrit per parròquia en Andorra, y que sie bo.

1683 maig 29

Vui, a 29 de maig de 1683, areste lo Consell i loteje per lo gasto s'és fet a la puijada de monsenyor, 22 lliures per parròquia, resten bones 14 lliures, 16 sous, 5, i dites prometen pagar lo dia del Roser de Sant Jolià, portades en mans del cònsol de Andorra, de Miquel Duran, i lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i allargue lo Consell fins a dimecres primer vinent per coses que convenen.

1683 juny 2

Vuy, als 2 de juny 1683, a la vista y Consell de Santcogesma, se fa nominatió de mostafasos y vehedors:

Primo, a Canillo mostafàs Peliser, vehedor Ponsernalt.

A Encamp mostafàs Areny, vehedor Germà Pal, Rectoret.

A Ordino mostafàs Pere Pal, Sucarà, vehedor Ramon Call, Pere Babot.

A la Masana Joan Bons, vehedor Martí Torres, Giberga.

Andorra mostafàs Masià Costantí a les Caldes, Tomàs Babot mostafà y vehedor.

A Sant Julià mostafàs Julià Pal, Molines, vehedor Burgada.

|^{5v} Dia atràs dit se fa nota dels capitans:

Primo, a Canillo capità Sucarana, de Merixell.

A Encamp capità Vilella, àlies Martí, de les Bons.

A Ordino capità Call, de Llorts.

A la Masana capità Torner, del Pujol.

Andorra capità Paquetaire, de Santa Coloma.

A Sant Julià capità Folch, de Juverry.

Dit dia se fa nota y pose lo Consell per sobreposats de l'offici de paraires per lo corrent ani Matià Moixella y Tomàs Forcada, sobreinstant Macià Constantí, pesador Montània, y que cada uns fassen bé y llealment son offici, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a catorse dinés, y pose lo pa a 4 dinés la lliura, y que·l venguen demà dijous per tot lo dia. Los consolats ho fasen intimar vendran divendres.

Dit dia a donat comptes Rossell de tots los dinés tenie d'esta Casa com apar atràs, y contat tot lo que a gastat y pagat fins vuy, tot lo rebut i los gastos y bestrets que aje fet, ha trobat que tindrà dinés d'esta Casa per als gastos se oferiran sinquanta lliures barceloneses, dich 50 lliures, sous.

Dit dia se fa nota que totes les parròquies an pagat la vaca parada als rendés de Capítol, Areny, de Encamp, y Pere Pal, de la Cortinada.

Dit dia se fa nota que sia encomanat a Pere Pal los quinse sous dels draps a lavar, que si va a la Seu de Urgell per altres negosis que pago al porter major dits 15 sous y porto

rebuda. També se comane dit dia a Duran, cònsol de Andorra, los dotse sous, 6 de Costoja, que·ls pago al render de dit Costoja y cobro rebuda.

Dit dia se fa arest de camins, que totom adobo los camins reals, senderes y senderons, trencar mates y tot lo que nosa fase, de así al dia de 19 de juny sien adobats, y que los consolats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje vint-y-quatre lliures, que són quatre lliures per parròquia, y són per donar a Ysidro Soler, notari de Bellver, per lo que a fet de les firmes del Llibre de Transumtos, y que·s tingue per content de tot, y si falte res al llibre, que u aje de fer a tota resulutió. Y dites 24 lliures se ajen de pagar lo dia de Sant Jaume primer vinent en mà de Mitjavila, en pena del cot de la Terra.

[1683] agost 2

Vuy, als 2 de agost de l'any sobredit, se té Consell de la Terra y se vote una misa del Sant Esperit, y se mane als consolats les fasen dir lo més prest poran y com se acostume.

Dit dia se fa anominatió de sisena de balle per Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde:

A Canillo Bernat Forest.
De Encamp Joan Rossell.
De Ordino Pere Pal, Sucarà.
La Masana Joan Rossell y Rull.
Andorra Matià Aldiàs.
A Sant Julià Julià Pal.

Dit dia arreste que los cònsols de Ordino ajen de fer anar un home a portar la sisena de lí ont sie lo senyor veguer.

Dit dia arreste lo Consell que de la parròquia sie lo balle que los cònsols y consellers ajen de pendre de jurament y lo notari prengue lo acte.

Dit dia se fa lo afor del blat y lo pose lo Consell a trenta-y-dos reals la carga, y los cònsols manen en ses parròquies que ningú lo pugue fer pagar a més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo y de la Masana y Sant Julià que còbron los censals se fa en esta Casa per tot lo mes de setembre, en pena del cot de la Terra.

|[6] Dit dia arreste lo Consell que se a de anar a Barcelona per a tractar lo dels plets, y a de anar Antoni Vila, de Sant Julià, y a de anar a 20 del present mes, que Joan Antoni Rossell li dirà lo que a de hobrar. Se fa nota que lo síndich féu un lot de una dobla per parròquia y se donaren a Toni Vila per dit efecte.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Rossell y Rull a de anar a Tarascó per a traure actes y intimes per a los pontatjes y lleudes fan pagar al comptat de Foix, les quals féu intimar als lleuders y ponters de dit comptat les tragué de l'intendant de Montalbà, y que dit Rossell y Rull vaje ab Lauriol a tots los lleuders y ponters fins a Merenchs, y la gavella de Siguer y a Foix, y que·ls fase ostentió del privilegi, y vaje lo més prest sie posible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y deixe lo vi bo al mateix preu y pose lo vi bollit a deu diners lo cortó, y que si és agre, que no·s pose a un preu ni altre, y que los cònsols ho entímon cadaú a ses parròquies. Se mane lo tot en pena del cot de la Terra. Y que sie pasadó per lo mostasà.

Dit dia *[s']*anporte Joan Antoni Rossell una carta de les franqueses de certs llochs del bescondat del bestiar de llana, de data de 20 de desembre 1599.

Dit dia arreste lo Consell de que·s fase vesura general de creus per totes les parròquies y que sie feta per tot lo mes de setembre, y se mane en pena del cot de la Terra.

[1683] setembre 26

Vuy, als 26 de setembre, vote lo Consell una misa del Sant Sperit, y los consolats les faran dir lo més prest puguen.

Dit dia arreste lo Consell y loteje quatre pernills y 8 formatjes per parròquia, y los dits an de anar a Barcelona y Joan Antoni Rossell los donarà. Y se an de portar a Sant Julià a casa de Antoni Vila, y que i sie lo dia de Roser de octubre. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que sien de deu lliures.

Dit dia arreste lo Consell que demà de gran matí vajen Joan Antoni Rossell y Antoni Mitjavila a fer rébrer testimonis sien necesaris per lo del plet de Horganià.

Dit dia arreste lo Consell y loteje tres dobles per parròquia y que les ajen de portar junt ab les prenes[6] a casa de Antoni Vila, a Sant Julià.

Dit dia se mane als consolats que còbron del*[s]* censals y que eixecúton en ser pasat lo setembre; se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arresten lo Consell del Pach de la Quèstia per a 25 de octubre primer vinent.

1683 octubre 25

Vuy, als 25 de octubre de 1683, areste lo Consell que Toni Vila, de Sant Yulià, vaye a Foyx a fer lo pagament de la quèstia del senyor rey, y que vaje disapte primer vinent, en pena del cot de la Terra, y que porte rebuda a esta Casa.

Dit dia sobredit se pose lo cortó del vi a sou, y que venguen dimecres primer vinent, en pena del cot de la Terra, y que los consolats *[ho intímon]* cada un en ses paròquies.

|*6v* Dit dia tras dit se fa arest de camins, que totom adobo los camins reals, senderes hi senderons, adobar aygüeres, trencar mates y fer tot lo que sie nesesari en dits camins, tant comuns com particulàs. Y asò se mane sien adobats de sí al dia de Sant Martí més propvinent, en pena del cot de la Terra. Y los consolats ho entímon cada un en ses paròquies, sot les sobredites penes.

Dit dia trasdit se mane al*[s]* sinch veadós que vayen a fer una vesura al terme dels Pllans, so és, de la paròquia de Canillo, ynstant Soldevila, dels Pllans. Los dits veadós són de Sant Julià, Andorra, la Masana, Ordino y Encamp, y que vayen divendres més propvinent, en pena del cot de la Terra. Lo sobredit Soldevila a depositat trenta rals a esta Casa, los cuals se són enviats a dits veadós.

Dit dia se dona orde a mosèn Areni de què parle al doctor Guiot si ten entent de servir la Vall ho no. Y en cas lo dit Guiot no·s condoesce, que lo dit Guillem Areni y Antoni Pal, Migtavila[7], veyen a ont se'n trobarà un, sie home de sitisfasió per lo Cumú de la Vall.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Andreu per als 24 de novembre.

[6] *En lloc de* pernes.
[7] *En lloc de* Mitgavila.

1683 novembre 24

Vui, als 24 de novembre 1683, a portat Miquel Call, del Tarter, sinch doblles or menos nou sous, les quals diu les li a donades, so és, lo senyor batlle Gener dos doblles i Rebost, d'Encamp, setze lliures y un sou, que tot fa suma de menos los 9 sous, y de altra part Macià Babot, de les Caldes, vint-y-sinch reals. Lo tot se reb a bon compte del que esta Casa té bestret a les últimes Corts proppasades. Ademés a donat lo dit Matià Babot tretze rals *[a]* compliment dels trenta-y-vuit [paga]ve per [Vidal].

Vuy, als 24 de novembre 1683, areste lo Consell y pose li vi a catorse dinés lo cortó, y que venguen divendres primer vinent a dit preu, y los cònsols ho manen en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Rossell vaje a Perpinià per lo que ell sap, y fasa lo que lo Esperit Sant lo il·luminarà.

Dit dia se a donat al dit Rossell a bon compte per gastar tres doblles or.

Dit dia se arreste lo Consell de Sant Tomàs al dia acostumat, que és lo dilluns antes de Sant Tomàs, que·s lo dia de Santa Lúsia. Y cada consolat pòrton quatre perdius rojes y los de Sant Julià que·n pòrton sinch y los de Ordino que·n pòrton una de més, y les rebrà Jo*[a]*n March Torres. Se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats pòrton ho portar fasen los dinés dels estranis per a dit Consell, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que se a rebut dos dobles de Pere Garravet, de Pratderedó, a bon compte del que deu dels béns de casa de Garravet, y són estades per mans de Gastó, de la Costa.

1683 desembre 13

Vuy, als 13 de desembre 1683, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell y fa rebuda al balle Nicolau Torres, Gener, que se a rebut vuy a bon compte de les composisions per lo que esta Casa té bestret a les Corts aproppasades. Ademés del dalt dit, reb vuy 18 sous, 2 dinés, y diu dit balle falte a cobrar les catorse doblles or deuen pagar les dones foren pasades a sentència, què cobrades sien, són de esta Casa.

Dit dia arreste lo Consell y loteje vint-y-sinch dobles, so és, quatre dobles per parròquia, y una ne avem de donar de present a Bortomeu Calbó, de Soldeu. Y les quatre

per parròquia portades en mà de Calbó fins al dia de Sant Antoni de jener primer vinent per a donar-les y pagar-les a qui ell y Joan Antoni Rossell saben, en pena del cot de la Terra*. La doblla sobrave Calbó l'a tornada a esta Casa a 26 de jener[8].

Dit dia arreste lo Consell y loteje trenta pernills y sinch dotsenes de formatjes, que és cinch pernills y deu formatjes per parròquia, lo tot que sie aixut y los pernills que péson dotse lliures. Y si a unes parròquies no n'i a de prou aixutes, |[7] que·s valguen de les que n'i aje de bones, que al primer Consell esta Casa ho allanarà. Y lo tot portaran a casa de Joan Antoni Torres, de Encamp, y lo dit que·ls rebo, y se an de portar fins diumenje primer vinent per tot lo dia. Y lo*[s]* dit*[s]* Rossell, Calbó y Joan Antoni Torres disposen ha ont an de anar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y si·n quede dos y formatjes, que·ls guarde dit Torres.

Dit dia arreste lo Consell y done horde a Joan Antoni Rossell y a Guillem Areny y a Mitjavila que si arribe guvern nou a la Seu de Urgell, que fasen llot de pernes y formatjes y lo que sie nesesari, y les parròquies hobeesquen los billets dels dits. Se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell una misa de devotió per parròquia, y los de Canillo la fasen dir a Merixell y los de la Masana la fasen dir a Sant Antoni de la Agrella, y lo més prest puguen, y se mane en pena del cot de la Terra, y los demés en ses parròquies.

Dit dia, de les vint-y-sinch dobles atràs dites lotejades an donat vuy comptans a Calbó, de Soldeu, honse dobles, y pagaran les parròquies del cot tras lot dos dobles y mitja, y les portaran en mans de Calbó com està dalt dit. Se mane en pena del cot de la Terra. Y la dobla quedarà, la portarà a esta Casa cobrada aje.

1683 desembre 29

Vuy, als 29 de desembre 1683, arreste lo Consell que Antoni Vila, de Sant Julià, vaje a Barselona per lo del plet de Organià y que fase traure los actes a Farell, y que prengue los demés escrits serà nesesari, y que i sie antes del Reis. Se mane en pena del cot de la Terra. Y si pot anar Rossell que i vaje, y Joan Pal, Pont, y Calbó que i vajen a Ordino a tractar-lo-i.

Dit dia arreste lo Consell y loteje devuit dobles, que són tres per parròquia, que an de servir a pagar Antoni Villa 43 lliures, sous, bestretes de dinés bestrets, y deu dobles y deu

[8] La doblla sobrave... a 26 de jener *afegit posteriorment.*

rals les an de donar al que anirà a Barcelona, y que·n dónon dos per parròquia, diumenje primer vinent per tot lo dia les pòrton a casa de Antoni Vila, a Sant Julià, y la doble quede la portaran a dit Antoni Vila lo dia de Sant Antoni primer vinent, y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje una dobla per parròquia y que los consolats les donen sempre que tinguen de billet de Guillem Areny.

Dit dia vote una misa de devotió al Sant Sperit y los cònsols les faran dir a ses parròquies lo més prest puguen. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1684 gener 13

Vuy, als 13 de yener de l'ani 1684, lloteye lo Consell 78 pernes de carnsalada, de pes de 12 lliures per perna, y 156 formatges, que és 13 pernills y 26 formatges per paròquia, y que dites pernes s'enporte a casa de Yoan Antoni Torres, d'Encamp, 26 pernils, so és, la paròquia d'Encamp y la paròquia de Canillo, y 2 formatges per perna, y que les porten diumenge primer vinent, en pena del cot. Y que dites pernes les donen per part de esta Casa Yoan March Torres y Yoan Antoni Torres, so és, que les donen 12 pernes y 24 formatges al senyor bisbe, y 6 pernes y 12 formatges al governador de la pllasa de la Seu de Urgell, y 3 pernes y 6 formatges al senyor degà, y 2 pernes y cuatre fortmatges a cada tauler, y 1 perna y 2 fortmatges al deputat, y 2 pernes y 4 fortmatges al capità del castell de la Bastida. Y per fer lo sobredit compte manque 4 pernes y 8 fortmatges, les quals donaran los cónsols de Sant Julià 2 pernes y 4 fortmatges y 2 pernes y 4 fortmatges que ten sobrers. |^{7v} Y les pernes restants, que són 50 pernes y 100 formatges, resten a solta de la Vall per al que convindrà. Y que cada paròquia les tingue a punt, tallades, que sien seques. Y sempre tinguen avís dels cònsols de Sant Julià, les porten les paròqu*[ies]* les deuran, en pena del cot, a casa de Toni Nagual.

Dit dia sobredit s'enporte d'esta Casa lo cònsol de Ordino, Francísco Martí, una confirmasió del senyor bisbe de Urgell Don Pau Duran.

1684 gener 26

Vuy, als 26 de janer 1684, areste lo Consell y lloteje trenta pernills de carnsalada y seixanta formatges, que sirà sinch pernills y deu formatges per parròquia, que junt ab les 10 pernes y sent formatges de l'atràs dit lloch siran totes vuitanta pernes y sent seixanta formatges. De dites se'n donarà al de la barraca del castell de la Bastida, Moles, 79 pernes

y los formatges siran per portar a Barcelona. Y lo tot junt les parròquies ho portaran a Sant Julià divendres primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, y les pernes que sien totes del pes atràs dit. Lo tot portaran a casa Toni Nagual y lo dit que les rebo y miro que sien bones y del pes alt dit, y los formatges y tot, si no, que u fase cambiar y los cònsols de Sant Julià que sércon los matxos sien menester per portar dites pernes y formatges a Barcelona, i·ls enbalaran i·ls duran 7 lliures, 10 per carga.

Dit dia areste lo Consell y loteje quinse doblles, que és dos doblles y mitja per parròquia, y lo tot portaran a casa dit Toni Nagual lo dia alt dit de les pernes i formatges, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell per lo de anar un a Barselona per lo que convé. Lo Consell ho deixe a arbitre de Joan Antoni Rosell, de Ordino, y lo i suplique se i dispose.

Dit dia areste lo Consell y lleve que ningú pugue jugar a ningun gènero de joch de envit, ni als ostals ni tavernes no·s pugue jugar dins dits ostals ni tavernes de dia ni de nits, ni tanpoch fora en altra part, mentres diuen los offisis, lo que los consolats ho fassen intimar cada uns a ses parròquies, tant són privats, los ostalers o taverners si hi deixen jugar. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y també siran en cot que ningun habitant del poblle a hont són los ostes o tavernés que al toch de la Ave Maria no pugue estar a l'ostal, en pena del dit cot.

1684 febrer 9

Vuy, als 9 de febrer 1684, areste lo Consell y loteje divuit doblles per anar a Barcelona y a Organià per los gastos se ofereixen, que són tres doblles per parròquia, y dites se porten y paguen fins al primer dia de Coresma primer vinent, portades a Toni Vila, de Sant Julià. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1684 febrer 23

Vuy, als 23 de febrer de l'ani 1684, se pose lo pa a quatre dinés y malla per lliura, y los consolats ho entímon en ses paròquies diumenge primer vuinent, que comensen de vendre.

Dit dia sobredit lo senyor Don Fransisco Gallart, veguer del senyor bisbe, a ubertes Corts, y se ha de enviar un ome a Fransa per avisar lo senyor veguer de Fransa y lo senior yutge, y que los 4 de Consell de la paròquia de Ordino envien lo sobredit propi a Fransa,

y mosèn Guillem Areni es vi*[n]*gue per part d'esta Casa, com an ell ja sap, a l'acustumat al senyor veguer y jutge de Fransa.

Dit dia sobredit trobam per araonadors per la primera setmana Yoan Pal, Pont, d'Encamp, y Bortomeu Calbó, de la paròquia de Canillo, y si venie a 2 o tres dies més ho menos, los mateixos tinguen pasiènsia, y si a de durar més, per la segona setmana Yoan March Torres, de Andorra, y Joan Rosell, de Ancamp, araonadós.

Dit dia sobredit areste lo Consell que cuant los senyors veguer de Fransa y gutge[9] vinguen, ho sos lochstinents, que los raonadós, yunt ab los cuatre de Consell de la paròquia de Andorra, los prenguen de yurament comforme se acustume per part d'esta Casa, y que crídon lo notari per llevar-ne acte.

1684 abril 12

Vuy, als 12 de abril 1684, areste lo Consell y pose lo pa a sinch dinés la lliura, y que·l venguen a dit preu divendres primer vinent. Los consolats ho faran intimar cada uns a ses parròquies.

|*8* Lo dia atràs dit areste lo Consell que Joan March Torres y Moles vaje a portar los dinés de la quèstia y menjeria a la Seu de Urgell. Si li apar los reba aquí, si no que·ls porte quant anirà a Verdú; a l'anar o tornar los pague a dit senyor bisbe, y a qui pagarà que·n cobro àpocha conforme està una que s'enporte ja feta en temps de dit senyor, firmada per son vicari general Protasi Aimerich, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y done orde a Joan March Torres que fasse fer quatre canes de tovalles per esta Casa, que sie cosa honesta, que así se tallaran lo més prest se pugue, y que les pago, que esta Casa li tornarà lo cost de elles.

1684 abril 22

Vuy, als 22 de abril de l'ani 1684, areste lo Consell que lo Consel de Santcugesma se areste que sige a lo endemà de Sant Isidro, que serà lo demars que comtarem als 16 de mag. Cada parròquia que mano los consolats, en pena del cot de la Terra.

[9] *En lloc de* jutge.

1684 maig 16

Vuy, als 16 de maig 1684, a la vista y Consell de Santcogesma se fa nominació dels mostafàs y són:

A Canillo Bortomeu Calbó, vehedor Gastó, de la Costa.

A Encamp mostafàs Joan Pal, Pont, vehedor Joan Rectoret, Ermengol.

A Ordino mostafàs Joan Areny, Jordà, Pere Antoni Rufó vehedor.

A la Masana mostafàs Pere Bons, Querol, vehedor Sabater.

Andorra mostafàs Joan March, a les Caldes Fransès Call y dit Call vehedor.

A Sant Julià mostafàs Antoni Guitart, de Juverri, vehedor Joan Escabrós, Toni Vila.

Dit dia se fa nota dels capitans y són:

A Canillo Jaume Dutell, Remendó.

A Encamp Garreta, de les Bons.

A Ordino Joan Bons, Berenguer, de Sornàs.

A la Masana Mitjà, de Sespony.

Andorra Bernat Calbó, Dolsa, de Santa Coloma.

A Sant Julià Bortomeu Guisalt, alias Bonet, de Sirovall.

Dit dia se fa nota y pose lo Consell per sobreposats a l'offici de peraires per lo corrent ani Masià Babot, major de dies, y Joan Pere Adallach, Paleta, sobreinstant Montània, pesador Macià Thomàs, y tots que fasen bé y llealment son descàrre*[c]*h, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje quinse doblles, so és, dos doblles y mitja per parròquia, y dites se portaran a Joan Escabrós, àlies Toni Vila, que de dits, dit Vila ne a de cobrar per bestrets y Farell 41 lliures, 10 sous, y tornarà en mà de dit Areny quatre doblles a pagades per les cavalcadures se devie donar per lo apotecari, que són de les 6 dobles del llot del dit apotecari, y a dit Areny per bestrets seus, y nou jornals de Consell, ab tot, 7 lliures, 8 sous; a Rosell, de Ordino, per 4 jornals de Consell 1 lliura, 4 sous. Y pagat dits, se trobe restarà en bo en sa mà per al que se aurà menester deu lliures, vuit sous, dich 10 lliures, 8 sous. Y dit llot pagaran a dit Vila fins al diumenge pasat Santcogesma, que sirà als 28 de mai primer vinent, en pena del cot de la Terra. A portat

dit Toni Vila, 9 lliures, 5 sous que pagà als de Organià, y 1 lliura, sous que·s gastà ell y 3 sous que a donat, ab què estan cabals ab la Vall[10].

Dit dia areste lo Consel y pose lo vi a quinse dinés lo cortó, y que·l venguen a dit preu dijous primer vinent. Los consolats ho entímon en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell y encomane a Joan March Torres les deu lliures de les regalies, si va a la Seu les dono al canonge sacristà y cobro rebuda. Joan Marc a donat les deu lliures, sous y se encomane a Rossell les dono a la Seu i cobro rebuda, vuy, als 17 de desembre 1685[11]*.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, que totom adobo los camins, senderes y senderons, que apàrton fustes y pedres, mates, tot allò que nosa fase, de sí al dia de Sant Bernabé primer vinent, en pena del cot de la Terra. Los consolats o intímon o intimar fasen sots dita pena.

1684 juny 3

Vuy, als 3 de juny 1684, vote la Vall una misa del Sant Sperit y los cònsols la fasen dir lo més prest puguen, cada un a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

|^{8v} Dit dia arreste lo Consell y mane que Joan Antoni Rossell y Joan Antoni Torres vajen a visitar lo senyor governador de Montloís y a qui convindrà, y que en rebre los cònsols billets dels dits, dónon les pernes y formatjes demanaran. Y que si dit Rossell, que·s desganat, no podie anar, Joan Antoni que·n prengue un altre y que vajen lo més prest sie posible.

Dit dia se arresta que se a de anar a Barcelona per lo del plet de Organià y que Guillem Areny y Joan Antoni Rossell y Joan Antoni Torres miren lo més convenient, y que elegesquen lo home més convenient per anar-i. Y esta Casa los done ple poder per a dit efecte, y per anar a Barcelona se loteje per parròquia tres dobles, que seran devuit, y que los cònsols dónon los dinés fins a quinse del corrent mes en mans de Joan Antoni Rossell o qui ell dirà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell la lliura del pa a sinch dinés y malla, y que comen*[cen]* a vendre demà, y los cònsols ho entímon cada un en ses parròquies. Se mane en pena del cot.

[10] A portat… ab la Vall *afegit posteriorment.*
[11] Joan Marc… desembre 1685 *afegit al marge esquerre en sentit perpendicular a la resta del text.*

1684 juny 19

Vuy, als 19 de juny 1684, se a tingut Junta y se a tret les rebudes dels advocats de Barcelona, les quals se posen a les capses de camí per a ajustar los comtes ab dits advocats y procuradós, y també se a tret lo salvocondupto general del mariscal de Navalles per a fer-lo confirmar.

1684 juny 26

Vuy, als 26 de juny 1684, se vote una misa de devotió al Sant Sperit y que los cònsols les fasen dir cada un en ses parròquies lo més prest puguen. Se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y mane que Joan Antoni Rossell y Joan Antoni Torres vajen a Perpinià a trobar lo senyor intendant y a la armada y de lli hont serà menester, y que demànon lo que serà menester fer y que fasen billets per les parròquies.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a setse dinés, y que coménson a vendre demà, y los cònsols que u mànon cad*[a]* un en ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje quatre dobles per parròquia, que seran vint-y-quatre dobles, y que les pòrton de quí al dia de Sant Jaume primer vinent, y que les pòrton en mans de Joan Antoni Rossell, y que ell sabrà lo que se n'a de fer. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1684 juliol 5

Vuy, als 5 de juliol 1684, se a tingut Consell de la Terra y se a lotejat tres pernes y sis formatjes per parròquia, que ab tot són devuit pernes y trenta-y-sis formatjes, y de dites los cònsols de Sant Julià ne an de cobrar, pagat son lot, quatre pernes y dos formatjes, comptats los 6 an de donar al capità del castell. Andorra a de donar dos pernes a Sant Julià y una que·n tenen de bestreta y vuit formatjes, ne cobraran dos de la Masana, an de donar dos pernes y dos formatjes a Sant Julià. Queden una perna y dos formatjes, que u guàrdon per quant serà menester. Ordino que·n recérbon una y dos formatjes y les dos y quatre formatjes Joan Antoni Rossell que les envio al senyor veguer. Y Encamp y Canillo que les tinguen a punt per quant serà menester. Lo tot de mane en pena del cot de la Terra. |*9* Totom pago dit lot diumenge per tot lo dia.

1684 [juliol] 23

Vuy, als 23 de *[juliol]* 1684, se a tingut Consell y lo senyor Fransisco de Gallart, veguer de esta Vall, a hobert Corts per quatre presos y a en dita Vall, y que los cònsols de Ordino que fasen anar a portar les cartes al senyor veguer y al senyor jutge de Fransa, y les respostes, la que anirà al senyor veguer, lo dits cònsols de Ordino la enviaran a la Seu de Urgell.

Dit dia helegeis la Vall per a arahonadors la primera semana Tomàs Pal, Babot, de Ordino, y Antoni Pal, Mitjavila, de Sant Julià, y per a la segona semana Joan Rossell, de Encamp, y Solana, de Ascàs, y si lo senyor veguer y jutge de França pasen los arahonadors y los que s'i trobaran de Andorra que seran de Consell que·l*[s]* prenguen de jurament per a dites Corts, y los primers arahonadors si venie*[n]* acabar les Corts a dos o tres dies, que pàson avant fins sien acabades. Y lo que se aje menester per a la Cort, carn y blat, los arahonadors que fasen billets per les parròquies per demanar lo que ajen menester.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo còbron de Pere de Garrabet, de Pratderedó, deset lliures, dich 17 lliures, sous, y són per les vint-y-vuit avien de donar lo any pasat, y que ho còbron de quí al dia de Nostra Senyora de setembre propvinent, y se'ls mana en pena del cot de la Terra. Y cobraran així mateix de Martí, del Tarter, de andarrerits del sensal 3 ducats, 1 lliura, 3 sous, 4, no tocant a la pentió caiguda de est any.

Cobraran los cònsols de Sant Julià de Ribal, de Nagual, vuit dobles a bon compte de compte andarrerit.

Los cònsols de la Masana que còbron de Camp, de Pal, sis dobles a bon compte.

Dit dia se loteje vint-y-sinch reals per parròquia, que són quinse lliures. Y dites an de portar al primer Consell al cònsol de Andorra per lo gasto li devem a bon compte, y se mane en pena del cot de la Terra.

1684 agost 14

Vuy, als 14 de agost 1684, se a tingut Consell de la Terra y se a fet lo afor del blat fiat a quaranta-y-vuit reals la carga, y los cònsols o manen en ses parròquies conforme se acostume, y se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia posen lo cortó del vi a devuit dinés y lo bollit que no·l puguen fer pagar a més de catorse dinés, y que comensen de vendre a dit preu dimecres primer vinent, y los cònsols que u entimen cadaú en ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia posen la lliura del pa a sinch dinés y los cònsols que u entímon cada un en ses parròquies, en pena del cot.

1684 novembre 2

Vuy, als 2 de novembre 1684, se a tingut Consell de la Terra per lo del pasatje del castell que enquieten y fan deixar piniores, y se deixe que misser Areny y Joan Antoni míron lo nesesari, y que si se a de donar res al capità, los cònsols de Sant Julià que u dónon. Se mane en pena del cot.

Dit dia se pose lo cortó del vi a onse dinés, y que coménson a vendre demà divendres, y los cònsols que u entímon cada un en ses parròquies. Se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose la lliura del pa a quatre dinés, y que u entímon los cònsols cada un en ses parròquies.

|^{9v} Dit dia se fa arrest de camins reals, que apàrton pedres y tréncon mates, cada un en sos antoixans y comuns, y los cònsols que u fasen manar. Se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y que sien adobats fins al Cònsell de Sant Andreu.

1684 novembre 27

Vuy, als 27 de novembre 1684, al Consell de Sant Andreu, an pagat les sinch parròquies los dos sous y mig per parròquia dels sensos de Costoja; Sant Julià diu no pague los dits censos. Los quals dinés se són encomanats a Miquel Duran, de Andorra, que·ls pague al rendé de Costoja y que cobre rebuda y la porte en esta Casa.

Més, an pagat les parròquies los draps a lavar dos sous y mig per parròquia, que són quinse sous, los quals se posen a la escudella de la caixa.

Dit dia se loteje deu pernes per parròquia, que seran seixanta, y vint formatjes per paròquia, que seran sent y vint, y les pernes que pèson dotse lliures cada una, y se an de portar a Barselona y que Joan Antoni Rossell o destribuirà y Antoni Nagual y Joan Pal, Mitjavila, que u rébon de quí als quinse del mes que entrarem, y les pernes que sien aixutes. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pòse lo cortó del vi a sou, y que·l venguen a dit preu dimecres primer vinent. Los consolats ho fasen intimar.

Dit dia areste lo Consell que attès que diu lo senyor veguer de la Seu vol pujar a clòurer les Corts y obrar en elles lo que sie de justísia, y·s pose rahonadors per la primera setmana attès que Joan Rosell, de Encamp, y Solana, de Escàs, no van acabar la sua setmana, areste lo Consell los dos hi asistesquen, y si se a de pendre lo jurament de jutge o altre oficial, dits rahonadors ho fasen jurar ab los de Consell de Andorra se i trobaran.

Dit dia areste lo Consell y loteje 25 perdius de les rojes, so és, quatre per parròquia, y Sant Julià ne portarà 5, y a la Casa que les rebo Tomàs Pal, de Ordino. Lo tot se mane *[en]* pena del cot de la Terra, asò és, per al dia del Consell de Sant Tomàs vinent.

1684 desembre 18

Vuy, a 18 de desembre 1684, al Consell de Sant Thomàs, se a rebut de Pere de Garravet, de Prataredó, y per mans del cònsol Ponsernalt, a bon compte del que deu dels béns de casa de dit Garravet té comprats a esta Casa, dos doblles de or o lo valent de elles, diem 11 lliures, sous barseloneses.

Dit dia areste lo Consell de què si lo senyor veguer puje per les Corts, que attès Joan Rosell, de Encamp, ix de cònsol, que al seu lloch se pose per arahonador ab Solana, de Ascàs, dalt dit, Joan Antoni Torres, de Encamp, y los dos junts, ab los de Consell se i trobaran de Andorra, que fasen prestar lo jurament acostumat al veguer o jutge sirà menester.

1685 gener 2

Vuy, als 2 de jener 1685, se a tingut Consell de la Terra y se vote una misa al Sant Sperit, y que la fasen dir los cònsols, cad*[a]* u en ses parròquies, ab la forma acostumada, lo més prest puguen.

Dit dia arreste lo Consell que, pasats los feriats, Joan Antoni Rossell vaje a Barcelona per lo de la causa de Organià y del General, y que fase lo que sie nesesari.

Dit dia se a rebut de Gastó, de la Costa, per compte de Pere Garravet, de Pratderedó, a bon compte del que deu dels béns de casa dit Garravet té comprats a esta Casa, dos dobles, dich 11 lliures, sous.

|[10] Dit dia loteje la Vall setanta-y-dos dobles, que són dotse dobles per parròquia, y dites an de anar en mans de Joan Antoni Rossell, y que dónon sis dobles de quí al dia de Sant Ramon primer vinent, y les altres sis de quí al dia de Sant Antoni de jener, tot primer vinent. Dos-sentes y vint-y-una lliura, nou sous y vuit dinés se deuen ja a dit Joan Antoni Rossell, y lo restant, que són cent setanta-y-quatre, deu sous y quatre, li quedarà bo per lo que serà nesesari. Ademés, se li done quatre dobles deuen los cònsols de Canillo, y dos que se li'n done de present. De aquí a de pagar lo que·s deurà al quòndam doctor Pere Vidal del temps és estat advocat de la Vall, y tanbé los advocats y procurador de Barselona estan pagats com conste ab ses rebudes fins lo any 1684 inclusive. Y si ell ere fora, que·ls pòrton en mà de Joan Antoni Torres.

Dit dia loteje la Vall devuit pernes de pes de dotse lliures y trenta-y-sis formantjes y tres que·n deu Canillo y sis formatjes, y Encamp tres pernes y sis formatjes, la Masana una perna y dos formatjes, y Ordino una perna y dos formatges, que totes són vint-y-sis pernes y sinquanta-dos formatjes. Y les dites andarrerides són de resta del lot se féu al sinch de juliol 1684, y dites que les pòrton a Sant Julià a casa de Molines de quí a diumenje primer vinent, y Julià Molines que les rebo. Lo tot de mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota de tres pernes per parròquia y sis formatjes que estan pagades ja alguns dies.

Dit dia arreste la Vall y pose lo cortó del vi a tretse dinés y lo pa a quatre dinés y malla la lliura, y dijous primer vinent que coménson a vendre, y los cònsols que u manen cad*[a]* u en ses parròquies.

1685 febrer 1

Vuy, al primer dia de febrer 1685, se a tingut Junta sobre de què·s té notísia que·s vol posar entredit en les iglésies d'esta Vall sobre de algun cas de a sucseït en alguna iglésia del bisbat de aver pres o furtat la reserva del sac*[r]*ari y aver-hi ja posat dit entredit en moltes parts del bisbat. Vist asò, areste la Junta que·s vaje a Sant Julià a parlar-ne ab lo senyor rector y, si convé, enviar a trobar lo senyor bisbe si·s porà escusar de què esta Vall no i sie compresa. Y resol la Junta que i vaje algun home sie de Consell o un propi a trobar Rosell sirà a Urgell, o si ell no i és, si misser Areny, de Ordino, hi sirà, que·s servesquen anar a besar les mans a dit senyor bisbe la un o l'altre y, si convé, anar lo senyor rector de Sant Julià, i·ns voldrà fer mersè de scriure sirà millor, y que Guillem

Areny que i vaje a Sant Julià a parlar-ne ab dit senyor rector, y si se a de anar, dit Areny que scrigue en nom d'esta Casa.

1685 març 4

Vui, als 4 de mars de 1685, loteye la Tera y lo Consel loteye dotse rals per paròquia, los consolats los pòrton al primer Consel, en pena del cot, los quals se són gastat per anar a parlà al senior bisbe; les a de cobrà Guilem Areni 6 lliures y Mi*[jj]*avila 1 lliura, 1 sou. Reste en [6] lliures, 3 sous.

Dit dia de 4 de mars areste lo Consel y mane als cònsols de Andorra que fasen adobar la xumeneia de la Casa lo mes o de quí a quinse dies que sie adobada, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1685 febrer 19

Vui, als desanou de febré de 1685, loteye la Val una perna y dos formatges per parròquia, y Sant Yolià ne a donat dos més per*[n]*es. Lo tot [s'a] fet per orde del síndic.

1685 abril 19

|*10v* Vuy, als 19 de abril 1685, se a tingut Consell de la Terra y se allargue lo pach de la quèstia, que Guillem Areny y Tomàs Babot enviaran los dinés en mà de mosur Verjé, de Tarascó, de aquí al dia de Sant Miquel de maig primer vinent, y dit Verjé que envie la rebuda en mà dels sobredits per a què la porten a esta Casa.

Dit dia se loteje una perna per parròquia y dos formatjes, y que·ls pòrton en mà dels dits junt ab los dinés, y ells los enviaran a qui se an de donar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los sobredits dinés de aquí a sinch de maig que·ls pòrton a Ordino.

Dit dia pose lo Consell la lliura del pa a sinch dinés, y que coménson a vendre demà per tot lo dia, y los cònsols que u entímon cada un en ses parròquies.

Dit dia a rebut esta Casa de Pere de Garravet una dobla, y és estada que a fet la xumeneia.

1685 juny 4

Vuy, als 4 de juny 1685, al Consell de Santcojesma, se fa anominatió de mostasasos, y són:

A Canillo Bortoló, vehedor Call.

Ancamp mostasà Jeroni Martí y Mas, vehedor Joan Antoni Torres.

A Ordino mostasà Tomàs Pal, Bavot, vehedor Pere Antoni Rufó, de Cortinada.

A la Masana mostasà Solana, de Ascàs, vehedor Matià Sabater y Fonta, de Sespony.

Andorra mostasà Miquel Duran y vehedor y a les Caldes mostasà Matià Babot.

A Sant Julià mostasà Andreu Nagual, vehedor Antoni Mitjavila, de Fontaneda.

Dit dia se fa nominatió de capitans, y són:

A Canillo Maistre.

Ancamp Tribala.

A Ordino Miquel Cabanes.

A la Masana Ramon Aldosa, de la Aldosa.

Andorra Jaume Prat, del Fener.

A Sant Julià Bortomeu Guitart, de Lumeneres.

Dit dia se fa nota y pose lo Consell per sobreposats a l'ofisi de paraires Miquel Inbert y Jaume Forcada, Joan Pere Paleta pesador y sobreestant Matià Babot, qui fa*[r]*an bé y lealment son ofisi, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que·s deixe en mà de Miquel Duran dotse sous y sis dels sensos de Costoja, y que cobro rebuda y la porto en esta Casa.

Dit dia se comane en mà dels cònsols de Sant Julià 1 lliura, 10 sous per los draps a lavar, y són per dos anis, y que cobren rebuda per dits dos anis.

Dit dia an pagat la vaca parada en mà de Nicolau Torres Areny.

Dit dia se fa arrest de camins y que totom adobo camins, sanderes y sanderons y trencar mates, apàrton fustes, pedres y tot allò que nosa fase, de aquí al dia de Sant Bernabé primer vinent, en pena del cot de la Terra. Los cònsols que u entímon o entimar fasen, sots la dita pena.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que demà mateix fasen anar adobar lo camí de Perefita, y dels altres camins se'ls done temps fins a Sant Joan de juny primer vinent, y se'ls mane en pena del cot de la Terra, y que fasen lo pont o palanca Sesenat, sots la dita pena.

Dit dia se loteje tres pernes y sis formatjes per parròquia, que seran devuit pernes y trenta-y-sis formatjes, y que Joan Antoni Rossell o fase portar al governador de Montloís

y a qui convindrà, y que les pòrton a casa de Joan Antoni de aquí al diumenje primer vinent, y les pernes que péson de nou a deu lliures. Se mane en pena del cot de la Terra.

|[11] Dit dia se fa nominatió de sisena de balle, que se a de enviar al senyor bisbe:

De Canillo Andreu Rossell y Pelliser.

Ancamp Joan Pal, Pont, major de dies.

A Ordino Tomàs Pal, Babot.

A la Masana Solana, de Ascàs.

A Andorra Joan March Torres.

A Sant Julià Guitart.

Y dita sisena Joan Antoni Rossell que la fase portar al senyor bisbe. Y de la parròquia serà lo balle, los quatre de Consell que·l prenguen de jurament. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arreste que Tomàs Pal, Babot, y Nicolau Torres, Areny, vajen a fer vesura de pesos y mesures per les parròquies per tot lo mes de juny, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y se fa nota que se cede devent als cònsols de Andorra per fer la xumeneia quatorse liures, tres sous, dich 14 lliures, 3 sous, les quals cobraran del re*[n]*der al pagament de Sant Andreu*.

1685 juliol 16

Vui, als 16 de juliol 1685, se a tingut Consell de la Tera i se vote una misa de devosió a invocasió del Sant Esperit, i los cònsolls que la fasen dir cada qual a ses paròquies lo més prest puguen, en pena del cot.

Dit dia se fa lo afor del blat i·l fan a quoranta-i-vuit reals la carga, dic a 4 lliures, 16 sous de moneda barsellonesa, a raó 5 lliures, 10 sous la dobla de or, i los cònsolls que u mànon cada qual a ses paròquies i que u entímon lo dia de Sant Llorens, en pena del cot.

Dit dia se a fet cot als cònsolls de Andorra per no aver fet adobar lo camí des del portal de Guillemó, del prat de la Mola fins a la creu de la Riberola, i se'lls mane, en pena del recot, que l'adòbon fins a Nostra Senyora de setembre primer vinent, i que u mànon als antuxans lo adòbon.

1685 octubre 21

Vuy, als 21 de octubre 1685, areste lo Consell y loteje quinse doblles o son valor, que és dos doblles y mitja per parròquia, y los consolats que les pòrton o portar fassen fins al dia de Sant Martí, a 11 de novembre primer vinent, en pena del cot de la Terra, y dites en mà de Rossell, de Ordino.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia porto los diners deuen pagar per la quèstia de Tots Sants primer vinent per als 29 del corrent mes a Ordino, als cònsols y a Guillem Areny, de Ordino, ells que·l reben y envíon a mosur Bergé que sie servit a fer lo pach, y si acàs Rossell pot aver [coll] del tresorer, farà avís a les parròquies del temps aurà fet aguardar si·s pot. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a nou dinés lo cortó, y que·l venguen a dit*[s]* 9 dinés lo dia de Tots los Sants primer vinent, y que no i aje diferènsia del vi vell ab novell, tot a dits 9 dinés. Los consolats ho intímon. Tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se an ubert Corts i se fa arraonadós. Se fa hesta primera semmana Nicolau Torres, Areny, de Encamp, i Julià Pal, Molines, de Sant Julià. |*11v* Per la segona semmana [Giem] Joan Rossel, de Encamp, i Miquell Adellach, Gastó, de Canillo. I si aquàs les Cors no·s pleguen ab les dos semmanes, que tórnon per la tersera semmana los dits Areny i Julià. I se'lls mane en pena del cot de la Terra. I als dits se mane que si ve lo senyor veguer de la Seu que·l prenguen de jurament com se acostume.

1685 novembre 27

Vuy, als 27 de novembre 1685, al Consell de Sant Andreu, se fa arest de camins, que·lls adòbon quada paròqui*[a]* a sos llocs acostumats de quí als 8 del mes de desembre primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per lo dia acostumat, que sirà lo dilluns antes de Sant Tomàs, i·s mane als cònsolls de totes les paròquies que pòrton quatre perdius cada consolat, i los cònsolls de Sant Julià ne pòrton una més, que siran sinc, i an de ser de les rojes.

[1685] desembre 17

Vui, als 17 de desembre, al Consell de Sant Tomàs, se mane als veadós de la Vall que vajen a fer una vesura a requisi*[si]*ó de Joan Rossell, de Encamp, al camp de dit Rossell,

a Vila, sobre alguna diferènsia té ab Calba, de dit Vila, dit Rossell a pagat los veadós, i se'lls mane i vajen fins al dia de Sant Tomàs primer vinent.

Dit dia se a rebut de Pere de Garavet i per mans de Gastó, de la Costa:	5 ll.	10 s.
I per mans de Miquel Riba, Oste, de les Caldes, una dobla:	5 ll.	10 s.
Que·s ab tot i a bon comte:	11 ll.	0 s.

Dit dia areste lo Consell i lloteye dotse dobles, que·s dos dobles per paròquia, i estes les an de donar de sí al dia de Sant Antony de gener primer vinent, i que les pòrton en mà de Rossell, de Ordino, i ell les donarà per esta Casa a qui ell sap, en pena del cot.

Dit dia lloteje vuitanta-i-quatre pernes i sent i setanta-vuit formatjes, que sirà quatorse pernes i vint-i-vuit formatjes per paròquia, les pernes que sien de pes de 12 lliures i que les pòrton de sí al dia de Sant Antony de gener i que les pòrton a casa de Antony Nagual, de Sant Julià, i el que les rebo. I si no són bones i rebedores, que les fase cambiar. Als tots se mane en pena del cot*.

Dit dia se pose lo cortó del vi a deu dinés i la lliura del pa a sis dinés, i que venguen tant lo vi com lo pa lo dia de Sant Tomàs, i los consolats que u intímon quada qual a ses paròquies, en pena del cot. Les sobredites pernes i formatjes que les destribuesque Rossell, de Ordino, a on se ajen de donar*.

1686 gener 20

Als 20 de jener 1686 se a tingut Consell de la Terra y se vote una misa de devotió al Sant Sperit, y cada consolat que les fasen dir cada un en ses parròquies lo més prest puguen.

Dit dia se arreste, a vista que lo senyor jutge és en Sant Julià per a declarar causes civills, que Joan Antoni y vaje per a donar-li súplica y lo que sie nesesari per a què no trenque ningun privilegi ni consuetut. Y si Joan Antoni se'n va, que Antoni Mitjavila aje de asistir per tot lo que sie nesesari.

|*12* Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Rossell vaje a Organià per lo de la lleuda, y que fase lo que sie nesesari y que escrigue a Barselona per lo que sie menester, y si convé que i vaja, y si ell no pot anar, que n'i fase anar un altre, que y vage Joan Antony Torres, y los dos que se n'avinguen. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje dos dobles per parròquia, de quí de vuy ab vuit que les pòrton a casa de Rosell, de Ordino.

Dit dia arreste lo Consell que Guillem Areny y Joan Antoni Rossell y la persona a ells los apareixerà, que vajen a la parròquia de Canillo a regonèixer les coses los apareixerà per a sercar un privilegi de la vall de Querol y altres papers nesesaris, y se mane que ningú no puguen dir res per dit fet, en pena del cot de la Terra.

1686 abril 8

Vuy, als 8 de abril 1686, se a tingut lo Consell del Pach de la Quístia del senyor bisbe, que Joan Antoni Torres prengue los dinés, que·ls porto a la Seu de Urgell a qui tingue orde per a rebre'ls, y que cobro rebuda del senyor bisbe o de son procurador, y si no i a horde a la Seu, que·ls porto a Guisona, y si·ls robaven, que la Vall s'i està.

Dit dia arreste lo Consell que sempre y quant altre apotacari pare botiga, fins que lo que i és aje acabat los quatre anis, que no i puguen anar ningu a péndrer medesines, y que sens altre horde o manen los cònsols cada un en ses parròquies. Y de la mateixa manera o manaran al doctor y barbé los de Sant Julià, y los de Encamp al barbé de Encamp. Y los consolats o mànon porta per porta quant acàs altre apotacari paràs botiga, fins lo que i és aje acabat dits quatre anis. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra, y consellé Guillem Moles, y que són Ricart y Noguer, que fasen anar a l'encant la casa del [Monjet] per alguns gastos quedà a deure per les Corts a la Vall. Nicolau Torres, Jener, dirà lo que és, y los gastos se oferiran, esta Casa los satisfarà al Consell de Santcojesma propvinent. Als de Encamp se'ls mane lo mateix, que Joan Guillem Torres y Jaume Pallerès fasen anar a l'encant la casa de Joan Bortomeu per lo mateix fet, y dit Jener dirà lo que deuen. Y de aquí al Consell de Santcojesma que ajen de portar rahó del fet, tant los de Andorra com de Encamp, y se'ls pagarà los gastos se seran fets. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Lo que se a de cobrar de les sobredites cases són set dobles de cada una.

Dit dia arreste lo Consell que Antoni Mitjavila, de Fontaneda, vaje a pagar los sensos de Puigserdà y lleuda, y si ell no i pot anar, que i vaje Julià Pal, Molines.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat, de aquí al dia de Pasqua, pòrton mitja dobla per parròquia en mans del Julià, ab tot serà tres dobles. Si y quede, que u tornen a

esta Casa junt ab la sentèntia de dita lleuda que s'enporten, la qual és de l'any 1668, y si y falte dinés, se'ls satisfaran, y que pòrton rebuda.

|*12v* Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de la Masana que fasen adobar la plasa y fasen fer calastó y pesos y adobar lo pont, y o faran adobar o que u tinguen adobat al Consell de Santcojesma, en pena del cot de la Terra.

1686 febrer 1

Als primer de febrer 1686 se féu un lot de dos pernes y quatre formatjes per parròquia, les quals se donaren per horde de Joan Antoni Rossell.

1686 maig 27

Vuy, als 27 de maig 1686, al Consell de Santcojesma, se fa anominatió de mostasasos y vehedors:

A Canillo Andreu Ponsernalt mostasà y vehedor Regí.

Ancamp mostasà Joan Rossell, vehedor Jaume Pallerès.

A Ordino mostasà Joan Antoni Rossell, vehedor Francisco Call, Martí.

A la Masana mostasà Martí Torres, Giberga, vehedor Jaume Pal, Rossell.

Andorra mostasasos Matià Aldiàs y a les Caldes Antoni Noguer y vehedor.

A Sant Julià mostasà Joan Pal, vehedor Antoni Nagual.

Dit dia se fa nominatió de capitans y són:

A Canillo Martí, del Tarter.

Ancamp Vilella, Martí.

A Ordino Pellisé, de Segudet.

A la Masana Raubert.

Andorra Matià Tomàs, Serdània.

A Sant Julià Ribot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Rossell vaje a Organià per lo de la lleuda del Capítol y que[12] lo que sie nesesari, y si és menester que vaje o envie a Barselona.

Di dia arreste lo Consell que Joan Antoni Rossell vaje a Perpinià per negosis que ell sap en favor d'esta Casa.

[12] *En lloc de* per.

Dit dia té rebut Joan Antoni Rossell com arrendador de l'Il·lustre Capítol la vaca parada per lo any 1686.

Dit dia a encomanat la Vall a Joan Antoni Rossell deu lliures per les ragalies per a què·s pague y porte rebuda en esta Casa.

Dit dia a encomanat al sobredit quinse sous per los draps a lavar y que porte rebuda a esta Casa.

Dit dia an donat a Miquel Duran dotse sous y sis dels sensos de Costoja per a què pague al receptor y porte la rebuda a esta Casa. Lo tot sobredit se pague per lo present any.

Dit dia a portat rebuda Antoni Mitjavila, rebuda dels sensos de Puigserdà, a pagat tot fins a Sant Miquel de setembre del present any.

Dit dia arreste lo Consell y se fa anominatió de sisena per al Senyor Rey Cristianíssim, que Déu guarde:

De Canillo Miquel Call, del Tarter,
A Ancamp Armengol.
A Ordino Rufó, de la Cordinada.
A la Masana Bons.
Andorra Matià Babot.
A Sant Julià Guitart, *[de]* Joverri.

Y dita sisena Guillem Areny, Joan Antoni Rossell y los cònsols tinguen cuidado de enviar la sisena quant sie menester al senyor veguer. Lo tot en pena del cot.

|*13* Dit dia se fa nota y pose lo Consell per sobreposats de l'ofisi de paraires Joan Montània, Juan Puig, dit Busquet, sobreestant Miquel Inbert, pesador Jaume Forcada, Andorra pesador Miquel Duran, a Sant Julià pesador Matià Forcada. Se'ls mane en pena del cot de la Terra que fasen bé y degudament son ofisi.

Dit dia se fa arrest de camins, de aquí al dia de Sant Barlabé totom aje adobat camins, senderes y senderons, tràurer pedres y trencat mates, y lo que sie nesesari.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen picar una pedra ferma y a al cap de la pujada de coll de Caldes, que sie fet de aquí al sobredit dia.

Dit dia arreste lo Consell que Ancamp y Canillo vajen a Nostra Senyora de Merixell ab profesó, y que fasen dir una misa de devotió lo més prest puguen. Ordino, la Masana y Andorra vajen de la mateixa manera a Sant Antoni. Sant Julià, de la mateixa manera, vajen a Nostra Senyora de Canòlich.

Dit dia arreste Esteve Pujol, de Sant Julià, per a què los veadors vajen a mirar unes diferènties té ab lo Jaume Juan, de Sant Julià.

Dit dia firma debitori en favor de la Vall Vidal Baixench de set dobles; ne done una de present, les restants sis, dos cada any, so és, una dobla a Sant Andreu primer vinent, l'altra a Santcojesma y altra a Sant Andreu, una a cada festa consequetivament fins aje acabat de pagar.

Dit dia se fa nota que Joan Rossell y Joan Antoni Torres an donat a pagues a Joan Bortomeu y sa muller les quatre dobles deuen per lo mateix efecte, y se'ls an donades a pagues, y an firmat acte en poder de Picart, co[13] és, una dobla cada any, comensant a Tots Sants, cada any una fins ajen acabat de pagar.

1686 juliol 26

Vuy, als 26 de juliol 1686, se a tingut Consell de la Terra, se vote una misa al Sant Sperit, y los cònols que la fasen dir cada un en ses parròquies.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià manen a Esteve Pujol que torne traure lo reixat de la finestra que stave així com antes y que no pugue tocar ni*[n]*guna cosa que lo Jaume Joan no tingue la sentèntia entimada. Y lo que·s vulle apel·lar, los cònsols de Sant Julià que prenguen lo depòsit fins al primer Consell.

Dit dia se fa lo afor al blat fiat a quaranta-y-vuit reals, y que ningú lo pugue a fer pagar a més, y los cònsols, en ser Nostra Senyora de agost, o entímon cada un en ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Antoni Vila se té per agravat de un cot li feren lo Consell pasat, y se deixe per al primer Consell. Y los cònsols de Andorra que mànon als sobreposats al primer Consell que vinguen y pòrton papers y lo llibre.

[13] *Manca el trencament de la* c.

|[13v] Dit dia arreste lo Consell y loteje dos dobles per parròquia, que són dotse dobles, y dites an de donar a Joan Antoni Rossel lo santdemà de Sant Esteve, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Vall divuit pernes de pes de deu lliures y trenta-y-sis formatjes, que són tres pernes y sis formatjes per parròquia, y dites an de anar al senyor governador de Montloís y a qui requereix, y de aquí a Nostra Senyora de agost a casa del cònsol de Andorra, y dit que les rebo, y Joan Antoni Rossell que·s cuido de fer-les anar a ont sie menester.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo pa a quatre dinés la lliura y lo vi a onse dinés lo cortó, y los cònsols que u entímon en ses parròquies, y demà diumenje que coménson a vendre.

Dit dia se arestat que se a suspès per la condupta[14] de metje, se a deixat per lo altre Consell. Y los cònsols de Sant Julià que li tòrnon resposta si·s vol mortificar aguardar fins lo altre Consell, que no se a resolt ninguna cosa.

Dit dia arreste lo Consell que a vista que lo senyor veguer de la Seu se n'a portat un pres en la Seu de Urgell de nit sens demostar-se en ninguna part de la Vall, que Joan Antoni Rossell vaje a requestar y lo que sie nesesari.

Dit dia se fa nota que quant lo senyor veguer de Fransa aurà fet electió de balle, que de la parròquia que serà, que los quatre de Consell lo prenguen de jurament juntament ab lo notari.

Dit dia se arreste que los cònsols de Canillo mànon a Bonavida que ascómbro y tragui lo bastiment y canal del fornall.

Dit dia se arreste que los cònsols de Ancamp mànon se adobo un malpàs y a a devall de la capella de Sant Miquel, que u adòbon y traguen l'aigua.

1686 setembre 3

Vuy, als 3 de setembre 1686, se a tingut Consell de la Terra. Se a lotat quatre dobles per parròquia, que són vint-y-quatre, les quals deixen la Vall al senyor veguer de Fransa y los promet tornar dins dos anis, que la Vall les cobro de les compositions de les Corts. Y dites an de portar los consolats en mans de Guillem Areny per a què les envie a dit

[14] *En lloc de* conducta.

veguer, y les an de portar de aquí al dia de Sant Miquel de setembre propvient, y que cobro [cla]ritia, que la porto en esta casa.

Dit dia pose la Vall a mostasà, a Sant Julià, Nagual, y quan ell no pugue asistir n'i ellejesque un altre.

Dit dia arreste lo Consell que deixen abitar lo Antorna a la parròquia a ell li apareixerà per temps de un any, y que aje de pagar una lliura de sera blanca per parròquia a Nostra Senyora del Roser, que sie siris blanchs, y dita a de pagar per lo Roser de octubre propvinent.

|[14] Vuy, dia dalt dit, se arreste que los cònsols de Sant Julià tornen resposta al doctor que·s conduex per espai de un any, y al Consell de Sant Andreu se li dirà lo que a de fer.

1686 setembre 17

Vuy, als 17 de setembre de l'ani 1686, se pose lo cortó del vi a deu dinés, hi los consolats ho entímon cada un en ses paròquies que vengen a dit preu lo dia de Sant Miquel més prop vinent, en pena del cot.

Dit dia sobredit arreste lo Consell que atès que lo governador de Monlloýs demane los síndichs ho balle d'esta Val, areste lo Consell que y vaye lo senyor balle Joan Pal, Pont, y Bortomeu Calbó a veure lo que demane, y que vayen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que·s fase espies, so és, la setmana antes de Sant Miquel y la setmana després, so és, als ports de Ordino, als ports de Canillo, al port de Ordino, Ordino y la Masana, una setmana cada paròquia, so és, 2 espies yuntes, perquè si veuen res, la un tingue compte lo camí faran hi l'altre vaye avisar als cònsols ho balle. Hi los de Encamp y de Canillo fasen lo mateix als ports de Canillo, y la setmana antes de Sant Miquel y la setmana pasat dit dia. Y un dia antes de Sant Miquel se fase sometén, so és, tres hòmens per parròquia, y que sien ben armats y monesionats, y que y estiguen quatre dies pasats Sant Miquel, y a la part de Canillo 9, y a la part de Ordino altres nou, y a cada port hi aye un capità. Y les paròquies donen recapte cada una als seus. Y dits soldats les paròquies los paguen y les espies les pagarà esta Casa. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[1686] octubre 31

Vuy, als 31 de octubre, se a tingut Consell de la Vall y pose lo vi a onse dinés lo cortó, y que coménson demà, dia de Tots Sants, a vendre, y los cònsols que u entímon cada un en ses parròquies, en pena del cot.

1686 novembre 25

Vuy, als 25 de novembre 1686, al Consell de Sant Andreu, sobre dels estranis de Armany, que an estat a Engaït y Momulós[15], mil sis-sentes quaranta-y-nou que deuen lo estrany a esta Casa los cònsols de Canillo, que li mànon que pague dit estrany, que és 13 lliures, 14 sous, 10 dinés, los cònsols de Canillo que li mànon pague de aquí al Consell de Sant Tomàs a esta Casa, en pena del cot de la Terra.

Vuy, dia dalt dit, se fa arrest de camins, que adòbon senderes y senderons, apartar pedres y trencar mates, de aquí al dia de Sant Andreu propvinent, y totom que u entímon cada un en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen trencar una roca y a la vora del camí, entremig del molí de Montània y de Josep, y tanbé al palinqueró, que i pòson dos bar[r]ons an [l]evats y que l'y [...]on. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Que sie fet al Consell de Sant Tomàs.

|*14v* Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Colat y Bortomeu Calbó y Julià Pal, Molines, y Antoni Mitjavila que míron lo més convenient y o fasen lo de l'apotecari Batista Boix, que la Vall o tindrà per fet.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols, cada un en ses parròquies, entímon los cots als comptés, y los tórnon resposta apareix que los cots estan ben fets.

Dit dia arreste lo Consell que aserca de la qüestió tenen la parròquia de Canillo ab misser Guillem Areny aserca de la tinguda de Me[rte]ch, que los anomenats per a dit compromís acsèpton dit compromís, y sinó, los cònsols y consellers de les parròquies dels dits lo ho mànon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que per al Consell de Sant Tomàs que Jolià Molines rebo les perdius, so és, quatre per parròquia, y Sant Julià que·n porto sinch y Ordino altres sinch, ab totes seran vint-y-sis. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[15] *Probablement en lloc de* Montmalús.

1686 desembre 16

Vuy, als 16 de desembre de l'ani 1686, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell atès de què los soldats del castell de la Bastida enquienten als traginés y pasatgants de esta Vall y altres, mane lo Consell a Yoan Antoni Torres que vaye a parlar ab lo governador de la Seu de Urgell per donar orde en eyx fet. Si no pot ab ell, escrigue a Barselona, y si acàs a de escriure a Barsellona, dono orde també sobre del general de Cardona que fa pagar lo dret de la sal als traginés d'esta Vall antes d'eixir de Cardona. Lo tot se li mane ho fase lo més prest puge, en pena del cot.

Dit dia sobredit se mane a Yoan Rosell, del Puy, que adobo lo camí del cap del seu prat del cap del pont de Ordino, lo que y a ennovat ho torne a son compte de quí al dia de Sant Tomàs més propvinent, en pena del cot. A més, li done llisièntia esta Casa de mudar lo camí sobre del dit prat ab tal que estigue bé.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar la montada y que manen que no s'i arosegue g*[r]*avals per lo camí real, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols d'Encamp fasen adobar lo camí de la Gargàntia y un bosí de gravada dellà del torentet de dellà de la terra de Gareta y al desà de l'oratori de desà del torent Pregó, que y a una roqua grosa y a a demont del camí, que u adòbon tot de quí al dia de Sant Tomàs més propvinent, que estigue bé, en pena del cot.

|*15* Vuy, dia dalt dit, se arreste que queden devent de estranis, que és Jaumet y Martí, los dos de Encamp, paguen, en pena del recot, de aquí al dia de Sant Tomàs primer vinent, y si no paguen que·s mano Consell.

Dit dia torne Antoni Mitjavila la còpia de l'acte del jutge y la còpia dels Usatjes, y se a de manar a Picart trague la requesta se donà al notari sobre del salari.

1687 gener 3

Vui dia, als 3 de gener de 1687, lo Consell congregat vote una misa del Sant Asprit, que totes les paròquies les fasen dir lo més prest se puge, ab una ansolta cantada per les ànimes. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consel de la Vall vint-y-un pernil de carnsalada per paròquia, an de pesar cada pernil de pes de dotse liures, y coranta-dos formaiges per cada paròquia, y los dits consolats los ajen de portà a Sant Julià ab los formaiges a casa del cònsol Burgada de

quí a diumenge que ven an vuit, que contarem 12 de corent. Lo tot se'ls mane en pena del cot. Y lo dit cònsol que rebo los dits pernils y formaiges y que fase que sien rebedós, tant los pernils com los formaiges, quant no u s*[i]*en, que no[16] fase tornar. Lo tot se li mane en pena del cot.

Dit dia lloteje lo Consell divuit dobles, que·s tres dobles per paròquia, les quals an de portar en mà de Joan Antony Rossell, de Ordino, síndic, de quí al dia de Sant Antony de gener, y ademés li a entregat la Vall sent i deu lliures de la escudella, que ab tot siran dos-sentes i nou lliures, dic 209 lliures, sous, les quals reb a bon comte dels gastos per ell fets i per pagar los advocats i procurador de Barselona lo portar lo llot, se mane en pena del cot.

1687 març 16

Vui, als 16 de marts de 1687, se areste de pujar lo pa y se pose a sinch dinés la liura, y que tots los consolats o entímon a ses paròquies lo dia de Sant Josep primer vinent per tot lo dia als ostallés. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia se areste que los cònsols de Ordino fasen adobà lo camí de Santa Bàrbara a par*[t]* damont, sota del prat de Pere Bavot, de quí a 15 de abril primer venent. Lo tot se'ls mane en pena del cot, y o manaran als antoixants.

Dit dia areste lo Consell que totes les paròquies que porten los dinés de la quístia a casa de Perre Sucarà, de la Cortinada, a sis de maig, y lo dit Perre los rebo y que fase que sien de pes les dobles, y lo tot se'ls mane en pena del cot. Y lo dit Perre que·ls entrego a qui los a de rebre y que cobre rebuda per tot lo Comú. Lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que dit Perre Sucarà fase dos pernils y coatre formaiges; los bestrage la paròquia de Ordino y que·ls donen a qui avie fet lo pagament de la quèstia. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que Pere Pal asgrege[17] al senyor jutge y al senyor veger que pasen per a aministrar lo que serà de yustícia. Lo tot se li man en pena del cot.

Vui, als 16 de marts, a ubert les Corts lo senyor veger del senyor bisbe. Se pose per arahonadós los segents: Perre Pal y Bortomeu Calbó la primera semmana, la segona

[16] *En lloc de* ho *u* o.
[17] *En lloc de* escrige *o* ascrige.

semmana lo Julià Pal, Joan Reqtoret. Y si ven a dos o tres dies, que prengen pasència los primés. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

|*15v* Dit dia se done orde als cònsols de Sant Yolià y consellés que consúlton la requesta ab lo son bon albitre de dit*[s]* cònsols y consellés per a tornar la resposta al senyor veger. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell al*[s]* arahonadós que prengen lo jurament lo senyor juyge y lo senyor veger o sos sub*[s]*tituts per lo senyor juige ordinari y lo senyor veger. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

1687 març 17

Vui, als 17 de marts de 1687, areste lo Consell que·s dige una misa al Sant Esperit y una absolta a les ànimes de porgatori, que cada paròquia la fase dir ha sa paròquia lo més prest puge. Lo tot se mane en pena del cot. Vui vote, dia del dit, una misa[18].

Vui dia, als 17 de marts de 1687, se a fet sindicat a Yoan Antoni Torres, de la paròquia de Encamp, sindicat per anar a besar les mans al senyor bisbe de Urgel, nòstron senyor que Déu guarde, per anar a donar rahó de una requesta a donat lo senyor veger y avie aserca de un pres s'enportar de la val de Andora y a donat una requesta al present Consel lo dia a obert Corts. Y lo dit síndit[19] aje de anar a trobar lo dit senyor bisbe, nòstron senior, y li fasa contar los papers i o[...] de dit Consell de la V*[a]*ll. Lo tot se dexe a delibrasió.

Vui, dia dalt dit, areste lo Consel que Joan Antoni Torres, síndit, vage a trobar lo senyor bisbe que la Val done tot plen poder que abie tot lo que sie nesesari al Consel de la Val. Lo tot sie a sa disposició vui dia dalt *[dit]*.

Dit dia dalt dit se n'a portat Joan Antoni Torres, síndit, la còpia dels Pariatges dels consenors.

1687 març 21

Vui, als 21 de marts de 1687, avem tingut Junta y és per una carta a enviat lo síndic Rosel per enviar-li unes letres de la Deputasió per los drets que an de pagar los abitants de la val de Andora de les mulles y altres bestiars porten al present principat de Catalúnia. Y dit paper avem enviat per propi.

[18] *Probablement en lloc de* Vui, dia dalt dit, vote una misa.
[19] *En lloc de* síndic. *Aquesta forma es repeteix en el text i no la indicarem més en nota.*

1687 abril 18

Vui, als 18 de abril de 1687, areste lo Consel que totes les paròquies fasen manar a sa paròquia que degun abitant de dita Vall porten carges de mercaderies, que vajen a desnu*[n]*ciar al General, en pena del cot de la Terra, so és, per portar carges a port de forastés y per son propi. Lo tot en pena del cot.

1687 maig 12

Vui, als 12 de maig de 1687, al Consell de Santcujerma, se fa nominació de mostasàs y veadós:

Primo, a Canillo Bortomeu Calbó mostasà y Misel[20] Adalag, dit Gastó, veador.

A Encamp mostasà Micolau Torres y Areni y veador Pere Antoni Calba.

Ordino Ramon Call mostasà y Joan Areni, Yordà, veador.

La Masana Jobani, dit Joan Gialt, mostasà, veador Joan Pere Mora, dit Giraut.

Andora Micolau Sansa mostasà y veador Toni Calba y mostasà de les Caldes.

A Sant Jolià Jolià Pal, Molines, mostasà y veador Toni Villa y Ascabrós.

Vui, dia dalt dit, se fa anomenació de capitans al dit Consel de Santcujerma:

Primo, a Canillo Sucarana, dit Joan Veciat.

A Encamp Toni Morató, dit Pelisé.

A Ordino Asteve Forest y Jaume.

A la Masana Joan Bons, dit Rullan.

Andora Pacetaure, dit Asteve Moline*[s]* .

A Sant Jolià Micel Martí.

Vui, dia dalt dit, an pagat tots los consolats la vaca parada lo ani 1687, la qual an pagat a Perre Mateu com arendador de l'Ilustre Capítol. Y per ser lo veer, ne fa la present rebuda, firmada de dit Perre Mateu, vui dia dal*[t]* dit.

Pere Mateu Molles *(signat).*

|*[16]* Dit dia se fa nota y pose sobreposats lo Consell de l'ofisi de paraires a Macià Tomàs y a Tomàs Forcada y a sobreystant a Joan Montània, y lo pesador Macià Muxela, y Andora pesador a Esteve Molles, y Sant Jolià pesador Germà Casamajor, y se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que fasen bé y degudament son ofisi.

[20] *En lloc de* Miquel. *Aquesta forma es repeteix en el text i no la indicarem més en nota.*

Vui, dia dalt dit, se fa arest de camins, que tots los consolats fasen adobà los camins, cada consolat a sa paròquia que fasen adobà los camins reals y senderons, y podar les mates y apartar les pedres, y areglar l'aigua als camins y fer aigüeres. Lo tot se mane als cònsols de cada paròquia ho fasen manar a ses paròquies. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Lo tot an de aver adobat de quí a Sant Barlabé primer vinent.

En dit dia se mane a Sollana que adobo lo palanceriró de Miró, que fase una gravada a par*[t]* daval y que vaje alsant fen lo palanceriró vaje pla, lo tot se'ls mane en pena del cot, y aregle l'aigua a la segla que no se'n vaje per lo camí aval.

Dit dia areste lo Consell que Pere Pal, arahonadó, y Armengol, arahonadós, que vengut que sie Gené de Fransa, que se tingen paré ab Yoan Antoni y Rosel si és vengut, que miren lo que és convenient per lo profit de esta Casa lo milor que pugen. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

1687 maig 15

Vui, als 15 de maig de 1687, vote lo Consel una misa de devosió al Sant Esperit, que tots los consolats la fasen dir lo més prest que·s puge. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Quonsel que Yoan Antoni Torres vaje a Pàmies a parlar ab lo senyor juige y que veje si volrà pasà a fer la causa al pres, y sinó que li done una requesta, que sinó lo senyor veger de monsenyor se n'alegerà, y que fase totes coses que comvengen a lla Vall. Lo tot se li mane en pena del cot.

En dit dia a donat lo Consel a Joan Antoni coatre ascuts blan*[c]*s per lo que avia de menesté.

1687 juny 1

Vuy, al primer de juny 1687, se a tingut Consell de la Terra y arreste que Joan Antoni Rossell vaje a Perpinià per lo dels presos se n'a portat lo governador de Montloís per fer lo que serà nesesari.

Se a cobrat dit dia de l'apotacari per bestreta se li avie feta sis dobles, quede de bo de les susdites per al síndich per a anar a Perpinià a Montloís sinch dobles, dich 27 lliures, 10 sous.

1687 juny 28

Vui, als 28 de yuni de 1687, areste lo Consell y loteje coatre pernes per paròquia y deu formaiges per paròquia. Lo tot faran deluns per tot lo dia en Canilo, [a] casa del cònsol, a Canillo, coatre pernes, los cònsols de Canilo les faran, y les demés a les Caldes a casa del cònsol Montània, les pernes de pes de deu liures. Lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Canilo fasen dos moltons que sien bons per al dia que lo síndit los avisarà. Rosel y Joan Antoni que pervinge*[n]* una carga de vi de [Limós] delà ont sie de son gust, y també una carga de farina de forment quant se aurà de menesté, per a dit dia.

|*16v* Dit dia areste lo Consel que totes les paròquies fasen cada paròquia cuatre parels de colomins al dia que seran avisats y miga dotsena de polastres per paròquia, y tres capons per paròquia. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia se anumene y areste lo Consel que vajen sis òmens del Consel, so és, un de cada paròquia, a donar la benvinguda *[al]* senyor entandant a la Deviesa, en cas hi aribo, y se en*[c]*amine per dit efegte, de Canillo al cònsul Regí, de Encamp Joan Antoni, consellé, de Ordino Perre Pal, cònsol, a la Masana Yoan Antoni Colat, consellé, Andorra Perre Mateu, cònsol, a Sant Yullià Migavilla, consellé, lo tot en pena el cot, sempre seran avisats per lo séndit Rosell.

Dit dia vote lo Consel una misa de devoció, que cada paròquia la fase dir, so és, Encamp y Canillo a Nostra Senora de Merigell ab profesó tots; Ordino y la Masana y Andora a Sant Antoni abat de la Grella, ab lo matex; y Sant Julià a Nostra Senora de Canòlig. Y los cònsols de cada paròquia o fasen manar cada consolat a sa paròquia porta per porta. Dita devosió ordene esta Val per a soplicar a la Divina Clemènsia tenga a bé a mirar-nos ab vuls[21] de misericòrdia per los perils tan grans de la langosta. Y lo tot se mane que se fase lo més prest se puge. Lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell de pujar lo vi y lo pose a sou lo cortó, y que venguen demà matex. Lo tot en pena del cot. Tots los consolats o entímon a ses paròquies ab lo dalt dit.

Dit dia a tornat Joan Antoni la carta del*[s]* Pariatges, y s'és entregada al séndit Rosel, séndit, dit dia ab lo libre dels Privileges.

[21] *En lloc de* ulls.

Dit dia loteje lo Consell de la Val cuatre dobles per paròquia de quí al dia deluns primer vinent per tot lo dia. Tots los consolats les pòrton a casa de Rosell, de Ordino. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

1687 juliol 21

Vui, als 21 de yoliol de 1687, areste lo Consel y vol y puje lo vi als ostals, y lo pose lo cortó del vi a catorse dinés, y que vengen demà matex, y tots los consolats a ses paròquies o entimaran als ostes. Lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel y pose araonadós a Joan Antoni Colat, Perre Mateu y Molles. Lo tot en pena del cot.

Vui, dit dia, areste lo Comsel que los cònsols de Canillo còbron de Martí, del Tarté, les pencions atrasades, que serà 4 dobles poc més o menos, y de Pere de Garavet lo que deu.

Més, a Camp, de Pal, les pencions atrasades. Lo tot cobraran los cònsols de la Masana.

Més, a Sant Jolià cobraran los cònsols de Ribal, de Nagual, les pencions caigudes y atrasades de sí a Sant Micel de setembre. Lo tot los faran axicució per yostícia. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

1687 agost 30

|[17] Vui, als 30 de agost de 1687, se a tengut Consel y se a fet lo afor del blat y lo an posat a coranta-vuit reals la carga, y tots los consolats o faran manar *[en]* cada paròquia que tots los que an fiat blat no u pugen demanar més de dit preu. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Tera.

Dit dia areste lo Consel que per los gastos del reho a *[e]*legit lo Consell per a deluns primer vinent que Yoan Antoni Torres y Micolau Torres, dit Gené, y Perre Pal y Joan Antoni Rosell, séndic, que deluns premer vine*[n]*t se tròbien dematí a Endora junt ab los araonadós, que míron lo més comvinient per lo*[s]* serveis de la Vall. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Tera.

Dit dia se fa nota que, per orde dels arahonadós y del séndich, enviaren ab un billet a dits arahonadós una doblla y miga, als 26 del mes, per paròquia, es trobe que dit Consel

loteje una doblla per paròquia ademés del que an pagat, lo tot la ajen de fer als 31, lo tot en pena del cot, que sie dematí[22].

Dit dia areste lo Consel que la paròquia de Canillo fase una dotsena de formaiges y la paròquia de Encamp, y les demés faran miga dotsena per paròquia. Lo tot los ajen de portar a casa de Rosell, a Ordino, demà per tot lo dia, que contarem als 31 del mes. Lo tot en pena del cot.

1687 setembre 6

Vui, als 6 de setembre de 1687, se a tengut Consel y se a baixat lo pa a les fleces[23] y se pose a coatre dinés la liura, y que·l vengen demà matex, y tots los consolats o antimaran a ses paròquies. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Vui, dit dia, areste lo Consel que lo séndit Rosel ascrige lo que se aurà de menesté per defensa de la paròquia de Encamp y Canillo, que·s miro lo milor modo que·s puge.

Dit dia loteje la Terra tres dobles per parròquia, les quals pagaran les parròquies fins lo *[dia]* de Sant Miquel de setembre propvinent, en pena del quot de *[la]* Terra. Dites dobles portaran en mans del senyor balle Pont.

1687 octubre 9

|*17v* Vuy, als 9 de octubre de 1687, se a tengut Consell de la Terra y se ha baixat lo vi a les tabernes, y se pose lo vi nou y bolit a nou dinés lo cortó, y que los cònsols ho antímon cadaú en ses parròquies per a diumenge primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los quatre veadors, qui són de Ordino Joan Areny, Jordà, de la Massana Joan Pere Mora, dit Giraut, de Andorra Antoni Calba, dit Guiem, de Sant Julià Joan Escabrós, dit Toni Vila; los veadors de Encamp y de Canillo no entren per ser part: y los dits quatre que vagen a mirar y judicar una qüestió o diferènt*[ia]* y a entre Pallerès y Areny, de Encamp, y que vagen sempre que seran requerits per Joan Picart, Pallerès. Y se'ls mane en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que restituesquen al dit Joan Picart y Pallerès dotse reals.

[22] *Segueix* Dit dia se mane als cònsols de Canillo que *sense cancel·lar.*
[23] *En lloc de* fleques.

Dit dia loteje la Vall dos dobles per paròquia y que les pòrton al síndic Rossell de quí a diumenge, als 19 del corent, en pena del cot.

1687 octubre 15

Vuy, als 15 de octubre 1687, se a tingut Junta per tràurer dos privilegis de l'arxiu, los quals se són entregats a Pere Sucarà per a què los porto a Ordino, la un de número 58, lletres tres Qqq, altre de número 59, lletres tres Rrr. Més, s'enporte una requesta se donà al veguer de la Seu y altra requesta donà lo veguer al Consell de la Vall, les quals són del fal*[s]* moneder. Més, un pasaport del rey de Fransa. Més, una supstitutió del jutje al doctor misser Burgada.

1687 octubre 29

Vuy, als 29 de octubre 1687, se a tengut lo Consell del Pach de la Quèstia del senyor rey. Se done horde al cònsol de Encamp, Armengol, que vaje a Foix a pagar dita quèstia y que porto rebuda a esta Casa al primer Consell.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés y lo cortó del vi a set dinés, y que coménson a vendre demà dijous, y los cònsols que u mànon en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se *[fa]* arrest de camins, que tréncon mates, tràurer pedres y adobar senderes y senderons, de aquí al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que a vista de unes diferènties té Geberga, de la Aldosa, sobre una tala del solà de Encamp, de aquí al Consell de Sant Andreu se mirarà si deu pagar o no, y ell que vingue a donar ses rahons, y que lo i mànon en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell aserca de la casa y eretat de Joan Corneli Areny que Joan Solana, del Puy de Andorra, la prengué als encans públix per compte de dita Vall, y vuy dia ne ha firmat acte de venda en favor de dita Vall, com conste ab acte y àpoca en poder del reverent Sabestià Constantí, vicari perpètuo de Andorra, rector de Santa Coloma, lo qual conste de vuy diada. Y dita casa, era y esienda se vengué per a pagar los gastos de les Corts de la eixicosió de la sentènsia de Jo*[a]*n Areny, oncle del dit Joan Corneli Areny.

Vuy, dia dalt dit, areste lo Consell y alegit sis òmens per a vendre dita esienda y fer lo que sie nesesari: de Canillo lo cònsol Regí, |*[18]* de Encamp Joan Antony Torres, de Ordino Nicolau Torres, de la Masana Joan Antony Colat, de Andorra Pere Mateu, de Sant Julià

Mitjavilla. Que los dits se ajúnton delà ont sie més convenent per a mirar lo que sie nesesari per compte de dita Vall. Lo que ells faran la Vall o tindrà per fet.

Dit dia se fa cot a Miquel Gressa, sabater de Sant Julià, de sinch liures y deu sous. Se mane als cònsols de Sant Julià que dins vuit dies còbron dit cot. Y acàs se'n va fora, que en aribar a Sant Julià, que li enparen la cavalcadura o lo que tinga per pagar dit cot. Lo tot se'ls mànie en pena del cot de la Terra.

1687 novembre 24

Vuy, als 24 de novembre 1687, al Consell de Sant Andreu, se done orde a Nicolau Jener y que demano, *[a]* qui ell apareixerà més convenient, que judícon la isienda de Ordino està en favor de la Vall, y que u fasen per a divendres primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot. Y los cònsols de Canillo que mànon a Tomàs que vaje per dit dia.

Dit dia se arreste que per al dilluns antes de Sant Tomàs, que sirà lo Consell, que pòrton quatre perdius rojes per parròquia, y pose per rebedó a Joan Antoni Colat. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Vuy, dia dalt dit, arreste lo Consell que a vista que Martí Torres y Giberga, de l'Al*[dosa]*, que los cònsols de Encamp li demanen una talla, que pago de así al Consel de Sant Tomàs. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que qui baixa mules a fira de Verdú sobre la lleuda de Organià que executaren la fermansa per dos dobles y que pàgon totom un sou per cap de aquí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot de la Terra. Fou lo any 1686.

1687 desembre 15

Vuy, als 15 de desembre 1687, al Consell de Sant Tomàs, posen lo vi a vuit dinés lo cortó, que coménson a vendre lo dia de Sant Tomàs primer vinent, y que u entímon los cònsols cada un en ses parròquies, en pena del cot.

Vuy, dia dalt dit, en pagat los cònsols de Canillo per Pere de Garravet una doble.

A tornat Joan Armengol, Rectoret, de bo de la quèstia 4 lliures, 10 sous.

Dit dia se a pagat a l'Esteve de Tonisó una dobla de bestrets de les Corts.

1688 gener 31

Vuy, als 31 de jener 1688, al Consell de dit dia vote la Vall una misa de devosió a invocasió del Sant Seperit, i cada consolat que la fase dir a ses paròquies lo més prest sie posible. I se'lls mane en pena del cot de la Terra.

|*18v* Dit dia tras dit se done y consent y·s done al cònsol de Canillo, Calbó, un escut que és tornat de Fransa del pach de la quístia que és falls, y·s torne als cònsols de Canillo que són Regí y Soldevila, y que dits lo fasen tornar a Gener, de Arans, de aquí a vuyt dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot per curtaytge de la sobredita quístia de l'ani 1687 al pach de Tots Sans, és per paròquia deset sous corents, y que tots los consolats ho pòrton de quí al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se pose lo pa a sis dinés la lliura, y que los consolats ho entímon, cada un en ses paròquies, que vengu*[e]*n dimarts primer vinent a dit preu.

Dit dia se lloteye setse pernes de carnsalada per paròquia y trenta-dos formatges, y que los pernils sien de pes de onse lliures cada un, y que sie tot cosa bona, y u pòrton dites pernes y formatges a casa de Molines, de Sant Yolià, de quí a diumenge primer vinent, en pena del cot, y dit Molines y Toni Nagual ho rebon, que sie tot a propòsit. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Vui, als 31 de gener de l'ani 1688, a donat comptes Yoan Antoni Rosell, síndich, de tots los yornals y bestrets a fets fins al dia present, com també dels llots y dinés ell ha rebuts d'esta Casa. Y tot comptat fins al dia present reste a deure la Vall a dit Rosell dos-sentes lliures, diset sous, entenent que les dos-sentes y coranta lliures se són escotades al Consell de Sant Tomàs més proppasat a la paròquia de Ordino, y per compte de dit Rosell, resten en bo d'esta Casa, y dit Rosell ne a de donar compte a esta Casa.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que entímon a Ponsarnalt y a Regí pòrton quatre doblles resten a deure a esta Casa de l'ani 1684. Fet dit llot als 26 de yuni, que lo síndich Rosell ho a portat en mal a esta Casa al donar dels comptes, y que dits ho pòrton a esta Casa als sis de marts primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y·s mane als cònsols de Canillo còbron de les pensions fa Martí, del Tarter, a esta Casa, que còbron tres doblles y les pòrton al primer Consell.

Ayxí mateix, se mane als cònsols de Sant Jolià còbron de Yaume Ribal tres doblles del que deu a esta Casa a b*[o]*n compte.

Ayxí mateix, se mane als cònsols de la Masana que còbron de Camp, de Pal, lo que poran a bon compte. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y lloteye la Vall una doblla y miya per paròquia, y que·s porte a Sant Yulià de quí a diumenge primer vinent, y les entregaran als cònsols de Sant Yolià, Molines y Toni Nagual, y dites nou doblles les donaran dits cònsols sis dobles al senyor doctor ten condoÿt esta Casa, y les tres les donaran per orde de esta Casa a ome que ell*[s]* saben.

Dit dia areste lo Consell y mane als sis anomenats que venguen la esindia[24] de Yoan Corneli Areni, de Ordino, per ser estat condemnat per lo yutge y aver pasat la [funsió], y esta Casa done pllen poder als dits sis que venguen y firmen actes, lo que sie més asensial y profit de esta Casa, y sempre y cuant que los predits demanaran altri ab billet, ayen de asistir, en pena del cot.

|*19* Dit dia areste lo Consell que atès que Nostre Senyor és estat servit aportar-se'n l'ànima de mosèn Guillem Areni, de Ordino, la cual gose de gllòria, y esta Casa resol de deixar la cllau del papés de la escrivania en mà de miser Areni, fill del sobredit, de quí al dia de Santcoyesma més propvient, y·s consedeix lo yntirim a mosèn Bernat Picart, que promet dit Picart donar la servitut a la Vall y quant se aye menester. Manuals o cualssevols altres escriptures tocant al notari de la Vall les hi degue entregar dit miser Areni a dit Picart.

Dit dia areste lo Consell y·s mane als cònsols d'Encamp que atès que Yoan Picart, Pallerès, y Areni, d'Encamp, tenen serta qüestió de diferèntia, com està mirat per los cuatre de Consell d'Encamp y los veadós de la Vall, que entímon dits cònsols a les parts que per la presén pòson silentio a dita quistió, y que fasen entendre Areni que done prova al sentit de la súpllica presentada a esta Casa fins al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se areste y·s mane als cònsols de Ordino que al primer Consell ho Yunta que porten los llibres dels Privillitges a esta Casa, en pena del cot.

[24] *En lloc de* isendia*, en referència a* hisenda.

1688 febrer [5]

Vuy, als [5] de febrer de 1688, a la Yunta de dit dia, se a fet venda ha Yoan Antoni Rosell, de la paròquia de Ordino, de la era, prats, terres, pastures, canemar, ort y de tots los drets espectant a la Honorable Cort, com conste ab la sentènsia del senyor yutge. La cual venda fem per lo poder a nosaltres consedit, com conste ab lo arest atràs escrit de diada de 31 de gener dit sobredit ani, com estam anomenats al tras dit arest. Y per dit efecte em demanat de Canillo Calbó, d'Encamp Yeroni Martí y Mas, de Ordino Tomàs Pal, Babot, de Andorra Masià Babot, de Sant Yolià Yulià Pal y Molines, com nos estat consedit en tras dit arest, de què demanàsem per a vendre dita eretat los que a nosaltres, sobredits, nos apareixirie, com de tot conste ab acte rebut y tistificat en poder del discret Bernat Picart, notari, per lo yntirim regent la cúria de la present vall de Andorra, lo sobredit dia pres y tistificat. La cual venda li avem feta per preu de sis-sentes lliures barselone*[s]*es, que per dit preu fou [trans]pasada a esta Casa per Yoan Solana, de la present vila de Andorra, com conste ab acte rebut y tistificat per lo reverent Sebestià Constantý, rector de Santa Coloma y vicari perpètuo de Andorra, als 29 de octubre 1687.

1688 març 22

Vuy, als 22 de marts de 1688, se a tingut Consell y·s vote una misa al Sant Esprit ab ansolta cantada, y los consolats la fasen dir cadaú en ses paròquies lo més prest sie posiblle, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Miyavila, aserca de les cartes a enviat lo síndich Rosell de Barselona, que Miyavila vaye a la Seu de Urgell a veure la resposta tornarà Rabasa sobre la carta li ven de Barselona sobre lo Dret de Guerra de no pagar, sinó és dret de una bèstia, una vegada tant solament, pasant a moltes fires. Y per tot lo demés se sofirarà se veye ab Yoan Antoni [Torres] si ten ocasió, y que o míron tots yunts lo més a propòsit serà per esta Casa, ho cuant no, ho miro ell lo més a propòsit, |^{19v} que y vaye demà mateix, en pena del cot.

Dit dia se areste sobre de una dotsena y mitj*[a]* de pernills y 3 dotsenes de formatges a escrit lo síndich Rosell se a[vien] menester sobre lo pllet de la Diputasió, que los cònsols de Sant Yulià avíson a les demés paròquies, y que en rebre dit billet, les demés paròquies acúdon al manament, en pena del cot.

Dit dia se areste que los cònsols de Ordino fàson un propi a musur [Seré], nostre jutge, sobre la carta que a enviat al povill Rosell lo més prop [com] sie posiblle.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que mànon Areny pago los gastos se sofereixen sobre la qüestió ten dit Areni ab Pallerès, d'Encamp, sobre lo que li an manat pagués los veadós de la Vall ab sa sentèntia, en pena del cot de la Terra, entre nou dies.

1688 abril 12

Vuy, als 12 de abril 1688, se a tingut Consell del Pach de la Quístia del senyor bisbe. Que rebo los dinés Joan Antoni Torres, que page al senyor bisbe y cobrarà rebuda.

Dit dia arreste lo Consell que a vista que Joan Antoni Rossell avie de anar a trobar mosur lo intendant y no és arribat, que Joan Antoni Torres escrigue al senyor jutje si lo negosi se pot suspendre fins tornats de Sant March perquè no acusasen les penes, y si·s pot dilatar fins dit termini, que i vaje Joan Antoni Rossell, y si s'i a de anar antes, que i vaje Antoni Mitjavila. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que a vista de unes diferènties tenien Nicolau Torres, Areny, ab Joan Picart y Pallerès y altres, se mane a dit Arney que cumplo lo que diu la sentència dels vehedors, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje tres pernes y sis formatjes per parròquia, y que les pòrton a casa de Joan Antoni Torres de aquí a la tersera festa de Pasqua, y que sien de pes de deu lliures. Se mane en pena del cot. Y dites pernes són per cumplir y satisfer les pernes y formatjes se donà al governador de Montloís quant vingué a Canillo. Les dites pernés bestragueren Ancamp y Canillo.

Dit dia arreste lo Consell y mane, en pena del cot, als cònsols de Canillo y als cònsols de Encamp que paguen, cada un en ses parròquies, lo que bestragueren en nom de la Vall quant lo governador de Montloís vingué a Canillo, y an de pagar de aquí al diumenje després de Pascua.

|[20] Dit dia arreste lo Consell que lo cònsol de Encamp, Tribala, junt ab Ricart, de Angordany, que vajen a eixecutar a Ponsernalt y Regí del cot y recot, que inpo*[r]*te 3 lliures, sous ab tot, además an de cobrar dels dits quatre dobles, y que u fasen en ser pasats los feriats, en pena del cot de la Terra. Se'ls done per fer gastos 1 lliura, 4 sous.

Dit dia arreste lo Consell que lo*[s]* cònsols de Andorra fasen adobar un pas y a al cap del pont Nou, prop la creu, que fasen trencar una roca y fer un bosí de paret de aquí a diumenje, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de la Masana mànon a Texidor y a Grailaire que fasen una gravada entre lo prat de Grailaire y les costes de Texidor, y que adòbon lo paliqueró, que u adòbon de aquí al diumenje de Pasqueta, en pena del cot de la Terra.

1688 maig 31

Vuy, als 31 de maig 1688, se a tingut lo Consell de Santcojesma y se a fet anominatió de consellés y mostasasos y vehedors:

A Canillo mostasà Bernat Forest, vehedor Miquel Adallach.

Ancamp mostasà Joan Antoni Torres, vehedor Juan Guillem Torres.

A Ordino mostasà Jener, vehedor Pal.

A la Masana mostasà Antoni Calat, vehedor Pere Antoni Torres, Texidor.

Andorra mostasà Miquel Duran, Guillem Moles vehedor y mostasà a les Caldes.

A Sant Julià mostasà Antoni Mitjavila, vehedor Andreu Pal.

Dit dia se fa anominatió de capitans:

A Canillo Jaume Dotell.

Ancamp Peire.

A Ordino Matià Soler.

A la Masana Capdevila, de Aniós.

Andorra Miquel Riberaigua.

A Sant Julià Joan Bonet.

Dit dia vote la Vall una misa al Sant Esperit y les parròquies[25] que la fasen dir cada un a ses parròquies.

Dit dia arreste lo Consell y mane als mostasafos, cada un en sa parròquia, que fasen vesura de pesos, canes y mesures, y cada mostasà que·s demano cònsol o prom que li donarà de gust, y lo que no sie bo que u prívon, y que sie feta dita vesura de aquí a Sant Joan de juny primer vinent. Lo tot en pena del cot de la Terra. Se pose per a rébrer los dinés del redre, y del doctor y barber Colat y Mitjavila.

[25] *En lloc de* los consolats.

Dit dia se fa arrest de camins, que traguen pedres, trencar mates, adobar senderes y senderons, de aquí a Sant Barlabé, en pena del cot de la Terra.

|*20v* Dit dia se arreste que per totes les parròquies fasen vesura de creus de términens, de aquí a Sant Joan de juny primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a donat lo Consell deu lliures a Joan Antoni Torres per pagar les regalies al canonge segristà, y tanbé li an donat quinse sous per pagar los draps a lavar al porter major, y que porto rebuda de tots.

Dit dia se fa nota que·s done a Miquel Duran dotse sous y sis per pagar los sensos de Costoja, que cobro rebuda*.

Dit dia se ha feta doena de notari y són de dita doena Joan Antoni Rossell y misser Guillem Areny.

Dit dia se fa nota se pose per sobreposats a l'ofici de paraires a Jaume Adallach y Antoni Guillemó, de Sant Julià; Matià Tomàs sobreestant y Pastora pesador. Se'ls mane en pena del cot de la Terra que fasen bé y llealment lo ofiti[26].

Vui, dit dia, e rebut per la vaqua grasa 12 lliures, 7 sous. Joan Antony Rossell *(signat)*. Als 16 de maig féu un lot Joan Antoni Rossell de una dobla per parròquia, que són sis dobles, les quals agut menester per anar a Pàmies y Montalbà.

Dit dia se a fet lo compte a Joan Antoni Rossell, síndich, de tots los bestrets y gasto a fet per la Vall fins al dia present, accepto los jornals que se són escotats vuy a pagar lo dia del Consell de Sant Andreu, y reste ab la Vall quiti y cabal ab obligatió que a de pagar als advocats y procurador de Barselona sent sinquanta lliures, dich 150 lliures, sous. Y si és més la Vall lo i té de refer, y si és menos ell aurà de refer a la Vall, y a de cobrar rebudes. Y ademés deu donar dit Rossell a mosur Seré per lo treball de anar a Montalbà tres dobles, 16 lliures, 10 sous. Y dit Rossell té pagades a esta Casa les quatre-sentes lliures per la venda li té feta esta Casa de la isienda y borda de casa de Areny, de Segudet, com conste ab acte en poder del discret Bernat Picart, notari.

[26] *En lloc de* ofici.

1688 agost 12

A 12 de agost 1688 se ha tingut Consell de la Terra. Vote la Vall una missa de devoció, cantada, al Sant Sprit, ab absolta cantada per los difunts, y cada consolat la fasse dir en sa parròquia quant antes porà, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia s'és fet lo afor del blat fiat en la Vall a raó 4 lliures, 16 sous carga, dich coranta-vuit reals, y los consolats ho fasen manar en ses parròquies per a què ningun no gose demanar ni pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nominació de sis persones en sisena per a què lo senyor bisbe ne anomeno un per a batlle:

Primo, de Canillo Miquel Adallach y Gastó.

De Encamp Joan Rossell.

De Ordino Nicolau Torres y Gener.

De la Massana Joan Pere Solana.

De Andorra Miquel Duran.

De Sant Julià Andreu Pal.

Y dita sisena se encomane al síndich Joan Anthoni Rossel que la entregue al senyor bisbe per a què se digne elegir lo que a Sa Il·lustríssima serà ben vist, y se mane a dit Rossell en pena del cot de la Terra, y que aporto lo privilegi ho nominació. Y se arreste que de la parròquia que dit batlle serà elegit, los quatre de Concell li prenguen lo jurament com se acostume, y que·n fassen llevar acte.

Dit dia lo Concell puge lo cortó del vi a nou diners lo cortó del vi bo, y si acàs se ven vi bullit ho trencat, lo baixe a set diners, a coneguda dels amostasafs.

Dit dia baixe lo pa a quatre diners la lliura, y se mane a tots los consolats que de demà divendres en avant manen se observe dit preu en cada parròquia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege lo Concell quatre pernills y cinch dotsenes de formatges, se entén deu formatges per parròquia, y los quatre pernills faran Canillo, Encamp, Ordino y la Massana un pernill per parròquia, attès que Andorra y San*[t]* Julià ne tenen ja de bestretes una per parròquia. Los sobredits formatges són per mossur Seré, jove, que·ls envíon los consolats fins al dia de Sant Borthomeu primer vinent a Joan Antoni Rossell en Ordino, y los

pernills són per a mossèn Pere Delmau, notari, que·ls envíon a Julià Pal, Molines, fins a dit dia. Y són per treball que los dits Seré y Delmau han pres per la Vall.

Dit dia loteje lo Consell dotse dobles, so és, dos dobles per parròquia, per a pagar a bon compte del que·s deu al senyor veguer, y altres per lo gasto de les Corts passades per los béns que la Vall prengué de Joan Solana, que foren de casa de Areny, de Segudet. Y se mane als consolats que apòrton les dites dos dobles per parròquia en mans de misser Areny fins per tot lo dia de Nostra Senyora de setembre primer vinent, en pena del cot de la Terra.

|*21v* Dit dia han tornat Rossell y misser Areny los llibres y papers y privilegis que tenien de la Vall en ses cases.

Dit dia arreste lo Concell per los plets corrents de Organyà per lo pontatge, y ab lo Capítol de Urgell per la mitat de la lleuda de Organyà, si hi ha espera*[n]*sa de ajust, que ho ajúston y ne fassen concòrdies Joan Anthoni Rossell y Joan Anthoni Torres, síndichs, ab poder per transigir, y que prenguen a misser Areny per consultor. Y lo Consell tindrà per ferm y agradable los pactes que los dits ne faran, y si menester serà, ho firmaran ab obligació dels béns del comú y particulars de la Vall.

Dit dia, ben pensat que dins breus dies se auran menester alguns papers dels que dits Areny y Rossell han tornat, lo dit Consell ha tornat entregar los dos llibres de còpies dels privilegis y demés papers que avien tornat a misser Areny y Rossell.

1688 octubre 12

Vuy, als 12 de octubre 1688, se a tingut Consell que lo senyor subcol·lector de la Cambra a pres posetió y lo senyor veguer, Don Francisco Montaner, a jurat per dita Cambra ab protest que dins dos mesos portarà privilegi del nuntio conforme los demés veguers an portat.

Dit dia se mane arrest de camins. Tots los consolats que fasen adobar los camins, senderes y senderons, trencar mates y alsar pedres y adobar aigüeres, de aquí al dia de Sant Martí propvinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que mànon a Texidor, de Sispony, que fase la gravada del cap del prat del Grailaire fins a les palanques, y que i poso [anpals] que l'aigua no i pugue pujar; que u fase de aquí al Consell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó de vi a set dinés, y que venguen del dia de Tots Sants anllà, tant vell com novell; los cònsols que u entímon en ses parròquies, en pena del cot.

1688 desembre 1

Vuy, a 1 de desembre 1688, a vista del Consell de Sant Andreu, arreste lo Consell que misser Areny escrigue a mossieur Seré que·ns fasse servey de adressar lo modo ab què se deu demanar a Sa Magestat Christianíssima, fent-ne una forma la nominació de notari sobre la doena de les persones de dit misser Areny y Joan Antoni Rossell, y que remeto dita foma per a què al Consell de Sant Tomàs primer vinent la Vall puga enviar-ho a París.

|[22] Lo dia atràs escrit, 1 de desembre 1688, se pose lo vi a vuit diners lo cortó, y que venguen dels 3 del corrent anllà, los consolats que u intímon en ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia Areny de Encamp ha deposat 12 lliures, 12 sous per a què lo Consell vage en Encamp per una visura de unes diferències té dit Areny ab Joan Picart, Pallerès, y lo Consell done dilació a les parts per a què fins al Consell de Sant Thomàs diguen y al·légon lo que dir y al·legar voldran, y se mane als cònsols de Encamp que ho insinúon a les parts, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los consolats apòrton quatre perdius roges bones per consolat, y los de Andorra y Sant Julià sinch cada consolat, en pena del cot; y que les apòrton lo matí del Consell de Sant Tomàs y que Julià Pal sia lo rebedor.

1688 desembre 22

Vuy, a 22 de desembre 1688, a vista del Consell de Sant Thomàs, arreste lo Consell que demà, a 23 de dit, lo Consell, en [...] de setse del Consell, attès que Ma[tilles], absent, y los altres set ho tenen exepció ho són estats jutges en la causa infra escrita, vagen a visurar les terres de les Costelles, de Areny, de Encamp, sobre les differències té dit Areny, pretenent que los terratinent*[s]* de les terres del Puy de dit Encamp no poden passar per dites terres per servitut de aquelles, avent-se apel·lat de la sentència dels vehedors proferida a 12 de desembre de l'any 1687 proppassat, y dits terratinents pretenen que dita sentència dels vehedors sia confirmada, y que dit Consell declaro lo que sia de justícia, observant en tot les ordanacions, usos y consuetuts de la present Vall, prohibint expressament que les persones que·s troben en dit Consell que ja són estats jutges en

primera ho segona instància no puguen tornar en judicar dita causa, y tórnon a la part que ha depositat trenta reals.

A 19 de janer 1689 Joseph Giberga, Jalmet, de Encamp, fa relació al Consell que de orde de dit Consell ha notificat la sentènsia dels 16 per la causa predita a Joan Pallerès a 28 de desembre, y a Areny a 11 del corrent[27].

Dit dia se fa nota que Pere Bondància, dit de Garravet, de Pradaradó de Canillo, ha pagat per mans de Joan Calbó en desquiti del que ell y Joan Call deuen del*[s]* béns de Garravet setse lliures, deu sous, diem 16 lliures, 10 sous barcelonesos, y dites són que dit Call les ha passades en compte de alguna cosa que la Vall devie a dit Call: 16 lliures, 10 sous.

Dit dia, attès que los sindicats que fins vuy se són firmats estan revocats, restant en sa forsa les conductes de advocats y procuradors, y se ha fet nou sindicat a sis persones, una de cada parròquia, per a plets, ab podé de conduir y descondoir advocats y procuradors ab actes en poder del discret Bernat Picart, notari, arreste lo Consell que d'esta hora en avant los síndichs, si aniran a peu, sols exigescan tres reals, y si a cavall, cinch reals cada dia de jornal, ultra dels gastos de menjar y béurer, y si menester serà lo jornal y gasto del fadrí, si serà necessari, aportar-lo.

Dit dia loteje lo Consell dotse dobles per pagar lo que·s deu de gasto y lo que·s deu a diferents particulars del que han abonat per lo gasto de les Corts del preu dels béns de Areny, de Segudet, que han venut a Rossell per pagar-li lo que li devien per advocats y procurador, jornals y altres gastos. Y se mane a cada consolat que apòrton en mà de misser Areny dos dobles, y dit pagarà a qui se deu, en pena del cot de la Terra, y que les apòrton fins al dia de Sant Antoni primer vinent, ademés quinse reals per parròquia.

Dit dia arreste lo Consell que misser Areny, cobrada la resposta de mossur Seré, despacho en nom de la Vall la carta per a Sa Magestat Christianíssima Nostre Senyor, que Déu guarde, ab lo cello de la Vall, sobre la d*[o]*ena de notari.

|*22v* Dit dia se fa nota que·s deu a diferents, com conste ab un memorial, rellevades vuit lliures, deu sous que misser Areny té de restes de les vuit dobles del lot dels 12 de agost proppassat, y distretes quatre lliures que se ha retíngut del compte de Joan Pal per la cullita del prat de Rectoret, cullita 16[7]8, y quatre lliures, dos sous y vuit diners devie

[27] A 19 de janer 1689… a 11 del corrent *afegit posteriorment.*

dit Pal per estrays del present any: 88 lliures, 9 sous, 11. Té dit misser Areny que ha pres comptants: 12 lliures, 5 sous. Cobrarà les atràs escrites 12 dobles y 9 lliures, sous, y portarà compte si pagarà més ho menos.

1689 gener 19

Vuy, a 19 de janer de 1689, ab Consell ple, vote lo Consell una missa del Sant Esperit que·ns vulla comunicar la sua gràcia y encaminar-mos al seu sant servey, y cada consolat que la fassen dir en ses parròquies quant antes, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje lo Consell sis pernes y dotse formatges per parròquia y mane cada consolat que les apòrton en Sant Julià en mà de Cosme Burgada, que les rebo, que sien bones y rebedores, de pes de onse lliures cada una, y los formatges que sien bons y rebedors, de assí al dia de dimecres primer vinent, a 26 del corrent, y se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y dits pernills y formatges han de enviar-se a Barcelona per presents a persones a qui la Vall té obligació, y lo dit Burgada que seguesque lo orde de misser Areny y de Rossell.

1689 febrer 16

A 16 de febrer 1689 se ha tingut Junta per a mirar papers fets per la franquesa de lleuda de Cerdanya per defen*[sar]* a Castelló, que li han pres una càrrega de blat y una mula que·l aportave, y per a cercar la última rebuda dels censos de 12 sous cada any. Y avem trobat tres papers de rebudes per los quals conste que fins a l'any 1686 inclusive se han pagat més que no devien sis pencions. Y se mane a Antoni Pal, Mitjavila, que pagà més que no·s devie, vage a Puigcerdà de assí a diumenge primer vinent per tot lo dia per averiguar-ho y véurer de poder cobrar lo dit blat y la mula, y que dono compte del que farà. Y per lo cònsol Bons, de Sant Julià, se li ha enviat la sentència de la lleuda de l'any 1668, dos altres sentències ho transumptos en pergamí, un manament del doctor Antoni Vilar de 1504 en paper, y tres papers de rebudes predites. Y dit Bons que li mano a dit Mitjavila, en pena del cot de la Terra. A 5 de abril Mitjavila ha restituït los prescrits pergamins y papers, y ha fet relació que ha fet soltar lo prescrit blat y la mula. De gràcia ha gastat 1 lliura, 12 sous, y per tres jornals 1 lliura, 11 sous[28]*.

[28] A 5 de abril Mitjavila... 1 lliura, 11 sous *afegit posteriorment.*

1689 abril 5

|[23] A 5 de abril 1689 s'és tingut lo Consell del Pagament. Primo, vote lo Consell una missa de devoció al Sant Esprit que·ns vulla inspirar i·ns done a tots bon succés en tot, y se mane a cada consolat la fassen celebrar quan antes en ses parròquies.

Dit dia se mane a Joan Rectoret, Ermengol, que vage a Foix a pagar la quístia al receptor de l'albergue de Sa Magestat Christianíssima y que aporto recivo. Y se li ha entregat un recivo per forma que·l tornarà junt ab lo nou.

Dit dia lotege lo Consell per al gasto de anar a pagar la quístia 1 lliura, 10 sous per parròquia, y mane que cada consolat los apòrto vuy per tot lo dia en mà de dit Joan Rectoret.

Dit dia se mane a Pere Itet, Castellò, de les Caldes, que lo dia del Consell de Santcogesma primer vinent, apòrto en la Casa present y entrego a dit Consell 1 lliura, 12 sous que Mitjavila ha gastat quant anà a Puigcerdà per cobrar-li lo blat y la mula li avien pres per no aver denunciat a la lleuda, y se li fa gràcia dels jornals de dit Mitjavila y gasto de una Junta se agué de tenir per eixa causa. Y los cònsols de Andorra que li fassen dit manament, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a tots los consolats que, cada qual en ses parròquies, fassen manar porta per porta que qualsevol que vage a Cerdanya per véndrer ho comprar que apòrton fefahent mencionant lo que aportaran, y que van per a véndrer ho comprar, y que dits denúncion a la lleuda lo que compraran, exceptat en los llochs acostumats, conforme a la sentència de 1668. Y que si per falta de no portar fefahent ho no denunciar són presos en frau, la Vall no·ls defensarà sinó a gastots[29] de dits contrafahents, tant de consells, juntes, jornals com altres gastos.

Dit dia arreste lo Consell que a vista dels perills de guerres que·s murmuren, si acàs per la conservació de la quietut de esta terra convindrà fer alguns presents, que misser Areny i Rossell y Joan Antoni, ho los dos ho hu de ells en absència dels altres, puguen lotejar pernills y formatges y diners per a gastar en tals casos, y puguen manar als consolats, en pena del cot de la Terra, per al que los comet lo Consell llurs forses, manant així mateix a tots los consolats hobeesquen per dit effecte ab tota puntualitat.

Dit dia lo Consell puge lo vi a no*[u]* diners lo cortó de dimecres avant.

[29] *En lloc de* gastos.

Dit dia arreste lo Consell que los de Canillo y Encamp lo dia del Consell de Santcogesma apòrton en esta Casa 29 lliures, 4 sous que són deguts a particulars de la parròquia de Ordino per pa y vi y dos jornals de dos hòmens ab dos cavalcadures, y 7 lliures, 10 sous a la parròquia de la Massana per lo gasto feren los soldats de Monlluís, que en tot són 36 lliures, 14 sous, en pena del cot de la Terra, y se mane als cònsols.

1689 maig 5

|*23v* Vui, a 5 de maig de 1689, areste lo Consell que·s torno resposta a mosur de Gerés, lloctinent de governador de Foix, aserca de una carta a escrita a la Vall. Los cònsols de Ordino i consellers li tórnon resposta.

Dit dia a tornat les rebudes de la quístia Armengol. Dit dia a tornat dos ascuts i mig dit Armengol.

1689 maig 23

Vuy, a 23 de maig 1689, se ha tingut lo Consell de Santcogesma y se ha fet nominació de consellers en són lloch, mostasafs y vehedors:

A Canillo mostasaf Joan Call, vehedor Guillem Call, Soldevila.

En Encamp mostasaf Joan Rectoret, Ermengol, vehedor Jaume Pallerès.

En Ordino mostasaf misser Areny, vehedor Pere Pal.

En la Massana mostasaf Joan Pere Torres, vehedor, Joan Guiem Torner.

En Andorra, mostasaf en les Caldes Joan Montanya, en Andorra vehedor y mostasaf Pere Mateu Moles.

En Sant Julià mostasaf Anthoni Guitart, vehedor Cosme Burgada.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A Canillo Jaume Martí, del Tarter.

En Encamp Joan Naudí, Bord, del Tremat.

En Ordino Borthomeu Farré, Rossa, de la Cortinada.

En la Massana Macià Ermengol, Areny, de Herts.

En Andorra Joseph Montanya, Riberaigua, de Sant Coloma.

En San*[t]* Julià Cimon Serret, de San*[t]* Julià.

Dit die vote lo Concell. Vote una missa de devoció al Sant Sprit, y cada consolat que la fasse dir en ses parròquies quant antes.

Dit dia se fa arrest de camins, que cada parròquia traguen pedres, tréncon mates y adòbon tots los camins, cenderes y cenderons, de vuy fins al dia de Sant Joan Batista, en pena del cot de la Terra.

Dit dia ha donat compte misser Areny per lo [contengut] que·s carregà a pagar per lo Consell de Sant Andreu, y pagat lo que s'encarregà a pagar, y los ports y gasto del presents fets a Barcelona, deu aver dit Areny per tots dies, comprés fins vuy, quinse lliures, set sous y onse diners. Se fa nota que dit Areny té 30 lliures per pagar al porter major de Urgell ho als manumissors de aquell per 1687 y 1688. Y vuy se li ha entregat 15 sous per pagar 1689 present. Y cobrarà recivos.

Dit dia se ha entregat a Pere Mateu Moles 12 sous, 6 diners, que pagarà los censos de Costoja y cobrarà recivo*. A pagat misser Areni al porté y a portat les rebudes[30].

Dit dia ha rebut misser Areny 16 sous per parròquia, que són 4 lliures, 16 sous, per la vaca parada dels renders de l'Il·lustre Capítol de Urgell per lo corrent any.

Dit dia Joan March Torres ha entregat lo recivo dels 3 quintals de oli de Santa Maria de Urgell, y ha cobrat de tots los consolats.

Dit dia loteje lo Consell 32 pernills y 60 formatges, que són 5 pernills y deu formatges per parròquia, y perquè les parròquies de Andorra y Sant Julià ne deuen cobrar 2 pernills cada parròquia, donaran 4 pernills y deu formatges per parròquia, y les altres quatre parròquies donaran 6 pernills y 10 formatges per parròquia. Los cònsols de la Massana |*[24]* portaran 1 pernill y 4 formatges a casa del cònsol Pal, de la Cortinada, que junts ab los de Ordino los enviarà a Tarascó, fins a demà per tot lo dia que sien a Ordino, y a Tarascó a disposició de Calbó, a qui se mane, en pena del cot de la Terra, vage quant antes a Foix y ne dono 6 pernills y 12 formatges a monsieur de Gerés, y 1 pernill y 2 formatges a mossur Costaud de part de la Vall, y lo suplicarà sia de son servey conservar-nos en la llibertat de anar a comprar blat y aportar-lo en esta Vall conforme a nostres privilegis, y permeto que los collers y traginers ne apòrton per véndrer en esta Vall, assegurant-lo que no permetrem ni avem may permés lo transport en altra par*[t]*. Y per assò dono los ordes necessaris. Y los de Canillo que apòrton los pernills y formatges a casa de Joan Antoni ho ha hont dit ordenarà. Y los de Andorra que apòrton 4 formatges a dit Joan Anthoni dimecres per tot lo dia. Y se mane a Joan Anthoni Torres, en pena del *[cot]* de la Terra,

[30] A pagat... rebudes *afegit posteriorment.*

vage quant antes a presentar los dit*[s]* 12 pernills y 24 formatges al governador de Monlluís, pregant-lo sia servit tenir-mos en sa protecció. Y los de la Massana y Andorra aportaran los demés pernills y formatges a San*[t]* Julià a Julià Pal, Molines, y los de San*[t]* Julià així mateix dimecres per tot lo dia. Y se mane a dit Julià, en pena del cot de la Terra, que apòrto dos pernills al canonge Areny per a seguir lo orde de misser Areny, y que dono de part de la Vall 2 pernills y 4 formatges al governador del castell de la Bastida, y 4 pernills, 8 formatges al governador de la Ceu, pregant-los tinga*[n]* tota la Vall y particulars de ella en ses proteccions. Y darà 2 pernills y 4 formatges a Rabassa, 2 pernills y 4 formatges a l'Agustí, son gendre, taulers, 1 pernill y dos formatges al deputat local, pregant-los tingen bon esguart a tots los particulars de la Vall.

Dit dia lotege lo Consell 4 lliures, 10 sous per parròquia, y cada consolat que·ls apòrto en mà de Calbó. Los de Canillo y los de Encamp demà, y los altres a Joan March, que han de servir per lo gasto dels que han de portar los presents y altres gastos, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose per sobreposats dels paraires Macià Tomàs, de les Caldes, y Germà Capdevila, de Sant Julià, sobreinstant Jaume Adallach y Joan Montanya pesadó. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra que fasen bé y lealment son offici.

Dit dia arreste lo Consell que los flequers pugan véndrer lo pa a 4 diners y malla la lliura, comensant a dit preu dimecres primer vinent, y los cònsols que·ls ho notifícon en ses parròquies.

Dit dia, per convenció entre les parts, se dilate la solució de les 36 lliures, 14 sous que los de Canillo y Encamp han de pagar a Ordino y la Massana, que los de Canillo aportaran fins al dia de San*[t]* Barlabé en mans de misser Areny 24 lliures, 4 sous, 4, y los de Encamp 12 lliures, 4 sous, 8, sens dilació, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que Joan March, dels diners del lot prescrit, pago a misser Areny les 14 lliures, 7 sous, 11 li són degu*[d]*es.

1689 juny 2

|*[24v]* A 2 de juni de 1689 areste lo Consell y vote una missa de devosió al Sant Esperit per paròquia, y los consolat*[s]* la fasen dir lo més prest se puge, ab absolta cantada.

Dit dia s'és feta sisena de part del rey:

A Canilo Miquel Adalach, dit Gastó.

A Encamp Jaume Palerès.

A Ordino Pere Pal, Sucarà.

A la Massana Jaume Pal, Rossell, de Sisponi.

Andorra Pere Mateu Molles.

A Sant Jolià Antoni Gitart, de Guverry.

Esta sisena no se és posada en execució per no *[a]*ver [cumplert] encara lo batlle Call son temps. A 14 de setembre de 1689, al Consell és ratificada la trasdita sisena, que té son degut efecte.

Dit dia lotege lo Consell sis formages, los quals donarà la paròquia de Ordino y la de la Massana, que se'ls tindran a comte al que·s farà altre lot. Y dits formages, junt dos pernils que són en mà de Jolià, que són de restes del lot pasat, junt o enviaran en mà de Tomàs Pal per remetre al senyor vegé Granó junt ab la sisena de batle. Lo cònsol de Sant Jolià que·ls fase portà a dit Bavot. Lo tot *[en]* pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel y mane als cònsols de Sant Jolià que blat venge de Fransa, que dengun forasté ne puge comprà ny dengun abitant de la Val puge vendre a degun forasté, y tampoch ne pugen traure fora de la Val y a Lorts.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols, cada hu en ses paròquies, que nengú puge vendre blat de Fransa a nengun forasté. Y los cònsols de Ordino que pòson orde a Lorts que dengun fransès que venge a dengun forasté, y també les demés paròquies que fasen lo mateix, que totes les paròquies tingen molta atendènsia que no·s trage b*[l]*at de fora la Val que venge de Fransa, y qualsevol que u vege, age de anar avisà los cònsols. Lo tot se mane observà en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que dengun rendé ni altre que venge balat[31] a degun forasté que fase una fe com és blat de renda o de la culita pròpia de la Val, y que pòrton dita fe aquel que baixo lo blat als cònsols de Sant Jolià. Y aquel que pòrto blat sens dita fe, que los dits cònsols o conselés lo pugen aturà, y los consolats o mànon a ses paròquies. Lo tot en pena del cot de la Terra.

[31] *En lloc de* blat.

1689 juliol 11

|[25] A 11 de juliol 1689 se ha tingut Consell y se ha donat pocessió al procurador de l'Il·lustríssimo Senyor Don Ologuer de Monsarrat, Meritíssim Senyor Bisbe de Urgell, *etcètera*, lo qual ha jurat en nom de dit Il·lustríssimo Senyor ab la forma acostumada.

Dit dia lo Consell puge y augmente lo preu del vi de un diner, que los taverners venguen a deu diners lo cortó de demà en avant, y que cada consolat los ho notifique en ses parròquies, si lo vi és bo, y si és bullit se'ls mano lo venguen a set diners y no més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lo Consell fa sisena per a què lo dit senyor procurador de l'Il·lustríssimo Senyor Bisbe, en dit nom, elegesque batlle un dels infrascrits:

A Canillo Miquel Adallach, dit Gastó.

A Encamp Joan Rossell.

A Ordino Pere Pal, Sucarà.

A la Massana Jaume Pal, dit Rossell.

A Andorra Pere Mateu, Moles.

A Sant Julià Anthoni Guitart.

Y mane lo Consell als quatre de Consell de la parròquia de hont serà lo tal elegit li prengan, en nom del Concell de la Vall, lo jurament acostumat y ne fassen llevar acte.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat, demà dimarts per tot lo dia, fasse anar un home de cada parròquia, armat ab escopeta y altres armes, ab provisió per a vuit dies de monicions y menjar, per guardar les muntanyes des de les portelles de les Valletes, Momolàs[32] y Angaït, Fra Miquel, Fontargent y port de Siguer, y que lo dimarts de l'altra semmana següent que·ls múdon fent-n'i anar de altres per a què los primers se'n tórnon en ses cases. Y que entre totes les parròquies que y age dels dits un official, so és, capità ho dener, així com als consolats los apareixerà convenient, y que comenso demà a enviar official Canillo y cada dimarts consecutivament la parròquia que li tocarà, seguint lo torn del bastó. Y dit official, ans de pujar a la muntanya, que·s vege ab Borthomeu Calbó a Soldeu y quant convindrà, y que en tot seguesca ab los dits hòmens los hordes de dit Calbó.

[32] *En lloc de* Montmalús.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat mano a tots los habitants, porta per porta, que totom tinga les armens[33] y monicions que són obligats per les mostres prestes, sens falta alguna, y que en tenir avís per sometent ho en hoir tocar la campana a somentent hiscan promptes a hobeir los orders dels officials que·ls auran de governar com se acostume.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols y consellers de cada consolat, en particular Sant Julià, Andorra y la Massana, estigan vigilants si veuran ho sabran que éntron gent forastera sospitosa de lladres, que dónon promptament avisos a Canillo y Ordino y ha hont sia convenient, avisant als cònsols per a què pugan fer les degudes diligències. Y tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que Julià Pal vage demà a parlar ab lo governador de la Ceu |^{25v} y·l prego de part de la Vall que·ns tinga en sa protecció y dono horde en escrits per al capità, comandant dels miquelets y altres a qui convinga, que tíngon esguart que dins los límits d'esta Vall, ni en altres parts, passant per aquella, no súffron se fassen corregudes ni pilles, y que així ho mànon a sos subdits y altres a qui convinga, significant-li los robos que fins vuy se són fets y lo mal ne pot seguir a la Vall. Y també, que si se fa d'eixa manera, se procurarà, en quant se porà, que los francesos no pàsson per esta Vall a inquietar los vahins. Y dit Julià donarà avís del resultat a misser Areny y a Rossell, que cuidaran de enviar la orde a qui convindrà.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Rossell vage dijous primer vinent a Monlluís per parlar ab lo governador per lo mateix que lo dit Julià a la Ceu.

1689 agost 1

Vuy, lo primer dia de agost 1689, se a tingut Consell de la Terra y se a fet lo afor del blat a rahó de trenta-y-vuit reals, dic 3 lliures, 16 sous la càrrega, y los consolats o faran manar en les parròquies per a què ningú ne gose demanar ni pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los flequés venguen la lliura del pa a tres diners y malla la lliura, y que comensen de véndrer lo dia de Sant Llorens primer vinent, y los consolats o manaran cadahú en ses parròquies, en pena del cot de la Terra, y la lliura del pa de

[33] *En lloc de* armes.

forment a sinch diners y malla, y que no·l puguen véndrer sinó a pes, axí mateix en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que·s fassa anar dos hòmens a rodar per los ports, des del port de Fra Miquel fins al port de Siguer, ho a ont los donarà orde Calbó, de Saldeu, que són Pere Call, de Canillo, y Juan Montanya, de les Caldes. Als quals se'ls donarà tres reals cada dia, y miraran los cònsols de Andorra y Canillo si·ls poran fer passar per sinch sous cada dia. Y dites guardes, si veuen ninguna gent ab armes, donaran avís als cònsols de la parròquia més veïna, als quals se'ls bestraurà quinse sous a cada un cada semana, y los cònsols de Ordino enviaran a dit Calbó vint-y-set reals per los jornals an faltat en fer anar a la montanya, los de Encamp dotse reals, y los de la Massa*[na]* dotse reals per lo fet mateix, que junt és 5 lliures, 2 sous, dels quals dit Borthomeu Calbó ne bestraurà a dits soldats, a cada un, 15 sous cada semmana, los quals li enviaran de aquí a diumenge primer vinent. Y dites guardes comensaran de anar dimechres primer vinent. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha entregat a Borthomeu Calbó una salvaguarda real del duc de Noalles, que la guarde per allò que convinga, feta a Vilafranca, als 20 de juliol proppassat.

|*26* Dit dia se ha entragat a Borthomeu Calbó, de Saldeu, una salvaguarda despaxada del governador Don Carlos Gandolfo, de la plasa de la Ceu de Urgell, al capità, comandant de miquelets, Capdefust, despaxada als 13 de juliol proppassat, la qual guardarà per allò que convinga. Dit dia se a entregat a Julià Pal, Molines.

Dit dia arreste lo Consell y loteje una dobla per parròquia, de les quals ne entregaran tres dobles y mitja a Juan Antony Rossell, de Ordino, per lo gasto a fet de tràurer lo salvoconducto real del duc de Noalles. Li donaran una los cònsols de Ordino, altra los de la Massana, altra los de Sant Julià y mitja los de Ancamp. Y los de Canillo la entregaran a Calbó, de Saldeu. Y la mitja que falten, los de Ancamp la donaran a Juan March Torres y se detindrà la dobla de Andorra, que junt són 8 lliures, 5 sous, a von compte per lo gasto deu la Vall, de aquí a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que un de cada parròquia, so és, de Canillo Calbó, de Ancamp Juan Pal, de Ordino Thomàs Pal, de la Massana Juan Rossell, de Andorra Juan March Torres y de Sant Julià Julià Pal, Molines, se junten a la present vila de Andorra divendres dematí primer vinent per a entregar la clau de la notaria y papers de aquella a Juan Antony Rossell, de Ordino, y los cònsols de Ordino que mànon, en pena del cot de la Terra, a

misser Guillem Areny, de Ordino, que porte dit dia de divendres los papers ten de dita notaria y a clau, y també que baixe Bernat Picart, *etcètera*.

1689 setembre 14

A 14 de setembre de 1689, al Consell, lotege lo Consell dose pernils y dos dosenes de formages, que·s dos pernes per paròquia y quatre formages, los quals dose pernils y dos dosenes de formages se donen al senyor bisbe, los quals pernils y formages los portaran a casa de Jolià Molines fins a diumenge primer vinent, los pernils de pes de deu liures cada perna, lo tot que si*[a]* cosa bona. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que misser Areni presente dits pernils al dit senyor bisbe en nom de la Val y Jolià Molines que tinge cuidado deluns de fer-los portar a Gisona, que dit Areni los presentarà anant a Santa Coloma. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Canilo y Encam*[p]* fasen un pernill y dos formages per paròquia, los quals portaran en mà de Jolià Molines, y dites, dit Jolià les enviarà al taulé Estanol. Y les dites dos paròquies les tendran avansades, les quals enviaran diumenge primer vinent a Sant Jolià. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Calbó tragues les guardes quant antes, en pena del cot.

|[26v] Dit dia areste lo Consell que atès se a feta sisena, que Tomàs Pal la envie al senyor veger Granó quant antes, que dit senyor anomene lo que serà servit, y a la paròquia que s'escaurà que los cònsols y conselés de aquela lo prengen de jurament. Lo tot *[en]* pena del cot de la Terra.

1689 octubre 11

A 11 de octubre de 1689 areste lo Consell de Pagament de la Quèstia de Sa Magestat per als 25 del present mes.

Dit dia arreste lo Consell y trau de núncio a Juan Madona, de la parròquia de Ancamp, y en lloch seu anomena per a núncio de la present Vall Andreu Calvinyà, de dita parròquia de Ancamp, lo qual pendran de jurament los cònsols y consellers de la parròquia de Ancamp dimechres, y així mateix manaran y notificaran a dit Juan Madona no cuido més de dit offici de núncio, en pena del quot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia lloteje la Vall per parròquia, per pagar los soldats y espies són estades lo present estiu als ports y montanyes, nou lliures, diset sous per parròquia, dic 9 lliures, 17 sous, y

de dites portarà cada parròquia lo dia del Consell del Pagament 3 lliures, 11 sous, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a pres de jurament a Jaume Pal, dit Rossell, de Sespony, per a batlle de Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

1689 octubre 25

Vuy, als 25 de octubre 1689, se a tingut Consell del Pagament. Se mane a Pere Antony Rufó que vaje a Foix a pagar la quístia al receptor de l'albergue de Sa Magestat Christianíssima y que porto recibo, y que porto rebuda de dita quístia, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se ha entregat al dit Pere Antony Rufó per pagar la sobredita quístia 467 lliures, 10 sous, junt per gastar trenta-y-tres reals. Si y sobre que u torno a la Vall, y si y falte la Vall los refarà.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a vuit diners, y comensaran de vendre diumenge primer vinent, y cada consolat o manarà en ses parròquies, en pena del quot de la Terra.

Dit dia a llotejat la Vall mig escut per parròquia per pagar lo gasto del qui anat a pagar la quístia, que se an cuaregat los sobredits trenta-y-tres reals, 1 lliura, 4 sous, 1 diner que i avia de mal al sobredit pagament.

|[27] Dit dia arreste lo Consell que Juan March Torres prengue una còpia del manament féu lo senyor veguer de Sa Magestat al Consell, y que aquella consultarà a la Seu de Urgell per a què veje lo Consell lo que deu respondre alló ha ont ben vist li sia, en pena del quot. Y si convé respondre al dit manament, que respongue al nottari de la Cúria.

Dit dia arreste lo Consell que s'adòbon los camins reals, sanderes y sanderons, de aquí al dia de Sanct Martí primer vinent, en pena del quot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra mànon, en pena del quot de la Terra, a Sansa y Aldiàs que vista la present adòbon l'aigua que·s diu la bassa de Juan Antony, de manera que estigo bé.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que gràvon lo pont de Sant Antony fins al Consell de Sant Andreu, y també lo grau de Sant Antony, en pena del quot.

Dit dia se mana, en pena del quot, als cònsols de Ordino que fassen adobar lo camí sota Santa Bàrbera, dejós lo prat de Pere Babot, de aquí al Consell de Sant Andreu, fins al pont de l'An de la Part.

1689 novembre 28

Als 28 de novembre 1689, al Consell de Sant Andreu, Pere Antony Rufó a entregat a la Vall un recibo de mossur Alexi, de Foix, com li a deixat en guarda los diners del pagament de la quèstia de Sa Magestat del pac de Tots Sants propassat, los quals li deixà per no trobar-se a Foix lo receptor de Sa Magestat, y que dit Rufó tinga de portar rebuda de dit receptor de aquí al Consell de Sant Thomàs, y se li a entregat lo dit recibo de dit Alexi.

Dit dia arreste lo Consell y posse lo cortó del vi a nou diners lo cortó, y comensaran de véndrer diumenge primer vinent, y los consolats o manaran en ses parròquies, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià y de les Caldes que fassen péndrer de jurament als hostalés quant lo batlle se trobarà als pobles, que diguen qui·ls a venut truites des de Sant Miquel de setembre proppassat, y que pòrton relació al Consell de Sant Thomàs, en pena del quot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat porto per al Consell de Sant Thomàs quatre pardius roges y los de Sant Julià sinch, les quals rebrà Julià Pal, en pena del quot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell lo Consell de Sant Thomàs per a dotse del mes de desembre.

1689 desembre 12

|*27v* Vuy, als 12 de desembre 1689, al Consell de Sant Thomàs, Pere Antony Rufó ha portat la rebuda de la quístia de Sa Magestat de la paga de Tots Sancts proppassat de 935 lliures, sous tornesas.

Vuy, dit dia, se fa nota que ten rebut lo Honorable Consell de Pere Garravet, de Pradaredó, a bon compte del que deu per la compra dels béns de casa de Garavet, de dit Pradaredó, per mans de Borthomeu Calbó, onse lliures, dic 11 lliures, sous.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Ordino mànon ha [misser] Areny adobo lo camí de Lasala o sons antoixans de aquí a diumenge primer vinent, en pena del quot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Ordino mànon, en pena del quot de la Terra, a March Domenge no pugue cassar en lo terme de ninguna parròquia, acceptat la de Ordino, sens lisènsia dels cònsols de cada parròquia.

Dit dia se fa nota que los cots fets lo present Consell, y lo cot y recot de Gueralt entre a la Vall, y cada consolat los manaran pàgon de aquí al primer Consell, en pena del quot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje tretse reals per parròquia. Los portaran cada consolat en mans de Juan March Torres de aquí a diumenge primer vinent, y dit Juan March pagarà 4 lliures a Juan Pal per un vedell que la Vall li deu, y se quedarà 3 lliures, 16 sous en fi de paga del gasto li deu la Vall fet fins vuy. Lo tot en pena del quot de la Terra. Los sobredits fallits queden en bo de la Vall com és dit en lo sobredit arrest.

1690 gener 24

Vuy, als 24 de yener de l'ani 1690, se a tingut Consell de la Terra y·s vote una misa del Sant Esprit ab ensolta cantada, y los consolats la fasen dir cada un en ses parròquies lo més prest se puge, en pena del cot.

Dit dia se fa llot de deu pernes y vuint fortmatges per paròquia, que fan 60 pernes y 120 fortmatges, de les cuals se'n deu fer du a Barsellona 42 pernes y 84 fortmatges, les cuals lo povill Rosell les donarà als qui ell sap se deuen donar. Y les restants 18 pernes y 36 fortmatges lo Yolià Pal, Molines, les donarà al qui el sap se a de donar per orde de esta Casa. Y les parròquies pòrton tot lo sobredit a casa de Molines, y que lo cònsol de Sant Yolià vaye a rebre-u ab lo dit Molines a disapte primer vinent per tot lo dia, en pena del cot.

1690 febrer 11

Vuy, als 11 de febrer de l'ani 1690, se a puyat lo vy a deu dinés lo cortó, y que coménson a vendre a dit preu als 13 del corent mes, que serà dilluns més propvinent, y los consolats ho entímon cada un en ses parròquies, en pena del cot.

|[28] Dit dia se areste que Toni Nagual, de Sant Yulià, vaye a la Seu de Urgell a sercar un notari per nesesitat del cumú de la Vall, que porto notari a esta Vall per lo nesesari convinient de la Vall. Si pot lo fase venir per compte del notari de la Vall, a sons ynteresos, y cuant no vingue per dit, lo fase venir per compte d'esta Casa, a costes y despeses de dit notari de dita Vall. Y tot lo que aurà de escriure dit notari dintre de la Val ho aye de pendre en nom del notari de la Vall, y que no pugo portar-se'n ninguna prísia de tot lo que obrarà en dita Vall.

1690 març 21

Vuy, als 21 de marts de l'ani 1690, se a tingut lo Consell del Pagament de la Quístia y·s mane a Yoan Antoni Torres, d'Encamp, vaye a fer lo pagament a la Seu de Urgell al senyor bisbe ho al vicari general, y que cobre rebuda.

Dit dia sobredit areste lo Consell que atès que lo [Antuena] deu tres aniades de una lliura de sera bllanca cad*[a]* ani per parròquia, so és, a la lluminària de Nostra Senyora del Roser de esta paròquia, que pague dotse lliures de dita sera, so és, dos lliures a cada segrastania de cada paròquia, per tot lo mes de mayg primer vinent, y lo restant lo dia y festa del Roser de octubre tot primer vinent, y que aye de donar fermansa a gust dels cònsols d'Encamp.

Dit dia Lloýs Yaylé a depositat per los sis veadós de la Vall que vayen a mirar una qüestió ten dit Yayllé ab Vila, de Sant Yolià, sobre de un pas als prats de la Vall de Xiryball, com conste ab vesura dels 4 de Consell de Sant Yolià, y lo Consell done lloch de quí al diumenge de Pascueta primer vinent que se ayusto, si·s pot, y si dit dia no és ayustat, que lo cònsol de Sant Yulià dono avís a les parròquies bàixon los veadós acllarir dita qüestió, fent sa sentènsia ab pagant, que dit cònsol ten los dinés per pagar dit salari.

Dit dia se done facultat y s'encomane a Yoan Antoni Torres, d'Encamp, parle al senyor bisbe sobre del Capítol a posat al cartell de la vesita sobre dels bans que ven sobre la política y consuitut de la Vall.

Dit dia sobredit s'enporte Yoan Antoni Torres d'esta Casa 4 privilletges, tots de porgamíy dos de papé, són de puger comersar en tems de gerra a Catallúnia y a Fransa, y són: lo primer, confirmasió de privilletges de Felip caurt[34], número 3, lletra C; més, l'altre és confirmasió de privilletges per lo rey Felip ters, número 2, lletra B; més, l'altre és

[34] *En lloc de* cuart.

número 7, lletra G; més, l'altre és número 11, lletra L. Dit dia a tornat a esta Cassa Juan Antoni Torres los privileyes sobredits, vui, als 19 de maig 1692[35].

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que manen a tots los que tenen molins drapés, en pena del cot de la Terra, que no déixon traure ningun tros de drap del molí de ningun foraster que los sobreposats no sien pagats de sos drets.

1690 maig 2

Vuy, als 2 de mayg de 1690, se a tingut Consell de la Terra sobre que lo governador de la Seu de Urgell que ha enviat una carta que ten orde de llevar lo comers de la sal, y resol lo Consell que lo Yolià Molines y Miyavila vajen a trobar lo dit governador, y miren de allanar-ho lo millor serà posiblle demà sens falta, en pena del cot.

1690 juny 15

Vui, als 15 de juni de l'ani 1690, se a tengut Consell de la Terra y·s vote una missa del Sant Esprit, que los consolats la fassen dir cada un en ses parròchies lo més prest que sie posible*.

Dit dia se a tengut Consel de la Terra per la venguda del senyor bisbe y a jurat com mantindrà tots los privileyes, costums y usanses y p*[r]*àtices com los demés antesesós seus an fet, y se n'a levat acte*.

1690 maig 10

|*28v* Vui, als 10 de mag 1690, al Consell de Santcujesma se fa anominasió de mostafasos y veadós:

A Canillo Bortomeu Calbó mostafàs, veador Andreu Pont, Morra[36].

A Encamp Pere Antony Calba mostafàs, veador Jaume Naudí, Tribala.

A Ordino Tomàs Pal, Babot, mostafàs, Pere Antony Rufó, veador.

A la Masana Antony Colat mostafàs, veador Joan Pere Torres, Oriol, veador.

Andorra Masià Babot i Esteve Moles mostafasos i dit Esteve Moles veador.

A Sant Julià Julià Pal, Molines, mostafàs, Antony Nagual veador.

Dit dia se fa anominasió de capitans:

A Canillo Miquel Saginases, de Merixell.

[35] Dit dia a tornat... als 19 de maig 1692 *afegit posteriorment.*
[36] *En lloc de* Mora.

A Encamp Miquel Bringué, Gareta, de les Bons.

A Ordino Antony Soler, dit Lor.

A la Masana Jaume Palanca, dit Aimar, de Arensal.

Andorra Jaume Adellac, Ramonet.

A Sant Julià Masià Pal i Gastó, de Fontaneda.

Vui, dia dalt dit, tinch rebut per la vaca grasa 12 lliures, 7 sous. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia areste lo Consell que Julià Pal, Molines, i Rossell, de Ordino, vajen a la Seu de Urgell a donar la benvinguda al senyor bisbe com se acostume, i que fasen lo que·ls aparegue convenient per les cartes a escrites lo senyor governador de la plasa, i que vajen en saber que lo senyor bisbe entre. Que esta delijènsia se mane als cònsolls de Sant Julià envíon un ome a la Seu per a saber-o demà dijous. I a tots se mane *[en]* pena del cot de la Terra.

Dit dia se a encomanat a Joan Sucarà, cònsol de Andorra, 12 sous, 6 dinés per a pagar lo sens de Costoja i a Julià Pal, Molines, deu lliures per a donar al segristà per les regalies. I se'ls mane pòrton rebuda a esta Casa, en pena del cot. Ademés se a encomanat a dit Julià 15 sous per a donar al porter major per los draps a labar, i que porto rebuda així matex.

Dit dia se pose per sobreposats dels peraires Esteve Moles, de Andorra, i Masià Muixella, sobreistant Masià [...], pesador Masià Babot, tots de les Caldes.

|[29] Dit dia lloteje lo Consell trenta pernes de pes deu lliures i xexanta formatjes, que sirà sinc pernes i deu formatjes per paròqui*[a]*, i estes que sien ajustades i portades a casa de Joan Antoni Torres de quí a la tersera festa de l'Esperit Sant primer vinent. S'entén a casa de Joan Antoni 12 pernes i 24 formatjes, i a casa del cònsoll Cabanes, a Ordino, los cònsolls de la Masana ne portaran dos pernes i 4 formatjes, i les de Ordino i dites dos, que siran set i 14 formatjes, les donarà Jaume Dotell, de Canillo, a mosur de Gerés 5 pernes i deu formatjes, a Costau una perna, 2 formatjes, i Ellecsi una perna, 2 formatjes. I·s mane al cònsol Cabanes los envio a casa de mosur Verjés. Joan Antoni portarà al governador de Monlloís 12 pernes i 24 formatjes. Los cònsols de Andorra i los de la Masana portaran, los de Andorra 2 pernes, 4 formatjes a casa Joan Antoni, i los tres i 6 formatjes a casa de Julià Pal, Molines, i los de la Masa*[na]* a dita casa 3 pernes i 6 formatjes, i lo dit Julià los darà a qui sap. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje lo Consell vint-i-quatre lliures, que sirà 4 lliures, sous per paròquia, y estes portaran los de Canillo i de Encamp a casa de Joan Antony, i les demés paròquies los portaran al cònsol de Andorra, Sucarà. Lo cónsoll de Ordino se a[...]ta un escut per fer portar les pernes a Tarascó o a Foyx.

Dit dia areste lo Consell que de quí al dia de Sant Barlabé adòbon los camins totes les paròquies, camins, sanderes, sanderons, trencar mates, adobar aigüeres i lo demés nesesari, i·s mane als consollats en pena del cot.

Dit dia se areste que si lo senyor bisbe puye Andorra, que los cònsols de Sant Yulià avíson les demés parròquies vayen a rebre dit senió a la creu de Arcavell: primo, de Canillo Call, de Encamp Yoan Antoni Torres, de Ordino Miquel Cabanes, de la Masana Masià Sabater, Fonta, de Andorra Yoan March Torres, de Sant Yolià Miyavila.

1690 juny 15

|*29v* Vui, als 15 de juni 1690, se a tengut Consell de la Terra y se a votat una missa del Sant Esp*[r]*it. Los consolats la fassen dir cada un a ses parròc*[h]*ies lo més prest sie posible.

Dit dia se a donat possesió al senyor bisbe y a jurat que tindrie tots los p*[r]*ivileges, vussanses[37] y costums y pràtices com los demés antesesors seus an tengut, y se n'a levat acte.

Dit dia se fa nota del que se a donat al senyor isbe, que se li a donat 25 rals de vuit, que són 35 lliures, 0 sous, y de aquí a de confirmar y donar c[omta].

Dit dia *[a]*reste lo Consell que los cònsols de Canillo y de Ordino que fassen anar un ome a Tarascó. Los de Canillo que·l fasen anar Ax, y que estigen alí per saber si a alguna novedat, que fassen avís luego. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, que en ser tocada la orasió, que dengun abitant en ses parròchies puge estar a l'ostal, y si acàs los ostalés no·ls ne pugen traure, que ayen de dir als cònsols, y que los consolats que o fasen manar porta per porta. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los ostalés, que si no u desnú*[n]*sien, que sien acussats del cot. I lo manament que sie fet dissapte primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[37] *En lloc de* ussanses.

Dit dia areste lo Consell que atès que avien fet un cot los cònsols de Andorra a Miquel Riberaigua, y s'és apel·lat al Consel de la Val y a resultat lo Consell que pago vuint rals, diem 2 lliures, sous, y los cònsols de Andorra li tornaran lo demés. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Val sinquanta rals per paròchia, y que les paròchies los pòrton al cònsol de Andorra de así als 25 de juni tot primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1690 juny 25

Vui, als 25 de juni 1690, se a tengut Consell de la Terra per pujar lo vui. Dit dia, reste lo Consell y posse lo cortó del vui a 11 dinés lo cortó, y que vengen a dit preu dijous primer vinent. Los consolats o fassen manar cada un en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

1690 juliol 14

|[30] Vui, als 14 de juriol 1690, se a tengut Consell de la Terra, que lo governador de la Seu de Urgell a escrit als síndichs ab carta dels 10 dels corents demanant que se entrestinge la lana que defarents persones, venint de Serdània y lochs circunvaïns, entraren en Sant Julià als 9 del corent, demanant se li dono avís de aver-o executat. Y com en lo Consell Julià Pal, síndich, a fet relasió que, en aver rebuda dita carta, és anat a parlar ab lo dit governador, del qual a obtingut paraula de ajust, ab dilasió per poder tractar-lo fins als 16 del corent inclusive. Y avent-o, ha partisipat a Isidro Areny y Bortomeu Giem, de Sant Julià, y a Esteve Moles, de Andorra, interesats en dita lana, los quals la avien rebuda o feta rébrer en les parts a ont s'és carregada, encara que sia ab pacte y color que los venedors de aquella la degessen aportar salva y segura en lo pas de Sant Julià o de altra qualsevol part de la present Val. Y dit síndich exp*[er]*imenta alguna tibiesa en los p*[r]*edits y ten[g]ut les incietús, molèsties y danys que del p*[r]*edit se porien ocasionar al comú y particulars de la Val, majorment avent-y agut en lo comboui de dita lana moltes persones de la present Val.

Areste lo Consell y mane, en pena del cot de la Terra, a dits Isidro Areni y Bortomeu Giem, Esteve Moles y altres qualssevols interesats en dit combou de lana, tenint part en aquella, ajusten o fassen ajustar per composisió o altrament les pretensions ten lo dit governador contra de ells o de la Val o dels que portaven dita lana, per p*[r]*etendre deure-

se-li antregar la dita lana com demana en dita carta, valent-se, si menester serà, de la interposisió de dit Julià Pal, al qual se mane, ab tota vuigilànsia y cuidado, entrevinga en dit ajust per part de dits interesats. Y si alguna composisió se deu pagar, la pàgon dits interessats junt ab gastos, si ní aurà, rata per cantitat, ab la facultat de poder o recuperar, si acàs és just, los o refassen los venedors. Y si acàs los p*[r]*edits interesats seran renitens en fer dit ajust, se mane a dit Julià Pal, síndich, lo fassa ab dit governador, obrant semp*[r]*e en nom dels qui aportaven dita lana, informant |*30v* y notificant a dits interesats que de qualsevol manera, venint bé o no venint bé, en dit ajust els deuran pagar si composisió se deu pagar y los gastos, e més, los consells y gastos que per causa de dita lana se deuran tenir.

Dit dia, per evitar les inquietuts, molèsties y enfados y gastos ocasionen a la present Val los qui aporten mercaderies, entrant-les o traent-les de la Vall sens pagar tots los drets deuen pagar de aqueles coses deuen pagar ab los despatxs se acostumen donar, o altrament despax dels que no deuen pagar, com són per lo propi ús, arreste lo Consel que d'esta ora en avant ningun particular de la present Val se atrevesca en aportar per entrar ni aixides de la present Val, ni en ella, sens aportar los dits despaxs, en pena del cot de la Terra. A més del qual aje de pagar tots los gastos ocasionarà a la Val. Y se mane a cada consolat, demà per tot lo dia, o fase manar lo present arrest porta per porta, sots la pena predita.

1690 juliol 17

Vui, als 17 de juriol 1690, se a tingut Consel de la Terra. Areste lo Consell que per gordar los ports, que dimecres primer vinent, cada consolat envio un ome ben armat y monesionat ab provosió per vuit dies per son sustento, so és, Canillo, Encamp, Andorra y Sant Julià que vajen al*[s]* ports de Fra Miquel, Merenges y Fontarjent, donant algunes passes a les portelles de Angaït y Mumulós, dividint-se de dos en dos, cedant-se[38] lo*[s]* dos fixsos sempre en los dits ports, cuidant-se que los ladres no ròbon los pasajants ni bestiàs. Y si cas serà que los dits òmens biuran en les muntanes fent acodrilada, que regonegen si són malfactors o ladres, o altrament vesen robar. Si els no se vessen poderosos per fer deixar la pilla, vinga un promtament a la parròchia més veïna avisar del cas, a Canilo a Calbó o a Call, Encamp al senyor balle, a Juan Antoni, que los dit*[s]* se cuidaran de avisar les demés parròchies: |*31* los de Ordino y la Massana en los ports de

[38] *En lloc de* quedant-se. *L'ús de* ce *en lloc de* que*, es repeteix altres vegades en el text. No es torna a indicar en nota.*

Siger i de Rat, cuidant-se des de la portella de Banell fins tot lo dit port de Rat, ab les atvertènsies y obligasió com los que estan als ports de Canillo, avisant a Cabanes o a Pal, atvertint que quant vindran avisar cedo un dels dits òmens, tenint comte quin camí faran los ladres o malfactors, portants tant quant puge en loch vuistos de la part an de venir los somentens per informar-los. Y dits consolats tingen cuidado de mudar los dits òmens de vuit en vuit dies, y que los [primers] no iscen de los puestos que los altres no i sien, cada dimecres a mitgdia, trobant-se los de les muntànies de Canilo al port Merenges y los de les muntànies de Ordino al port de Siger, que en dits òmens y aje un capità o dener, comensant-lo de enviar los de Canillo. Y així mateix continuaran les demés parròchies, y que demà dimarts a la punta del dia fins a demà passat dimecres a mitgdia los demés consolats enviaran dits òmens. Los cònsols de Canilo tingan quatre òmens ben armats y amonisionats que cúidon de gardar dits ports de Fra Miquel y Fontargent y Merenges ab la forma predita, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que si acàs serà que la armada fransessa entro a Serdània, que vaje miser Areni y Juan Antoni Torres. E cas la un no pugés anar, que lo que i anirà que se puge pendre lo que a el benvuist a el serà de tota la Val per enformar al jeneral o lochtinent de la armada dels privileges d'esta Val, suplicant-lo la tinga en sa protecsió y salvaguarda real. Y si a dits apareixerà fer present de pernes y formajes, lo pugen fer y repartir per los consolats lo que a dits apareixerà aver de donar, y aportar-lo alí on los dits ordenaran.

Dit dia se fa nota de una concòrdia del passaje de Santa Sesília s'enportà misser Areni, que quan la aurà feta veure la tornarà a esta Cassa.

Dit dia areste lo Consel que lo gasto a fet lo síndich, jornals y lo que gastaran los soldats a Sant Julià que o pàgon los [mensionats] lo arest dels 14 del corent, en pena del cot de la Terra. Junt sume sinch liures, diem 5 lliures, sous.

Dit dia loteje la Val dotse liures, que són vuint rals per parròchia, que los consolats los pòrton de así al primer Consel de la Terra que se tindrà, i los consolats los portaran en mans de Juan Antoni Torres. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y s'enporten [...] gastats per la Val.

1690 agost 27

|[31v] Vui, als 27 de agost 1690, se a tengut Consell de la Terra y se a fet lo afor del blat fiat, y s'és aforat a vuint-i-sis rals la carga. Y se mane que los consolats o fassen entimar *[a]* cada parròchia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que denguna persona ne puge fer pagar més, ab la pena susdita.

Dit dia se posse lo cortó del vui a un sou lo cor*[tó]* del vui, y que vengen diluns primer vinent, los consolats que o fassen entimar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel sobre un cot an fet los cònsols y Consell de Canillo a Juan Pere Armani de sinquanta rals per aver bogat ab bestià foraster més del tems acostumat, avent dit Juan Pere Armani dipositat los dits sinquanta rals, que attès ne an castigat de altres per lo mateix en molt menos, tórnon y restituéscon a dit Armani tot lo que dit cot exedeix de vuint-i-sinch rals demà per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1690 novembre 27

Vui, als 27 de novembre 1690, se a tingut lo Consell de Sant Andreu i se pose lo vi a nou dinés lo cortó, i que los cònsolls que u entímon cada qual a ses paròquies que los ostes venguen a dit preu lo dia dimecres, dia de Sant Serny, primer vine*[n]*t, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i·s mane adop de camins i que·ls adòbon de quí al dia 3 del mes vine*[n]*t, que sirà dymenge primer vine*[n]*t, i los cònsolls que u mànon cadaú a ses paròquies que s'adòbon camins reals, sanderes i santderons i en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que per al Consell de Sant Tomàs primer vine*[n]*t los cònsolls de cada paròquia pòrton quatre perdius de les royes, i als cònsolls de Sant Julià ne pòrton una més, que siran sinc; i·s done per rebedor de dites perdius a Fransès Bons, de Sant Julià.

Dit dia se encomane a Joan Antony Torres, síndic, la salvaguarda real de l'Excel·lentíssim Duc de Noalles.

Dit dia se fa nota que als 2 de octubre proppasat se féu un llot a orde de Joan Antony Torres de 8 pernills i 16 formatjes per paròquia, los quals los an lliurats tots les paròquies, portats a casa Calbó, de Saldeu, com diu lo arest de 17 de juliol proppasat.

1690 desembre 18

|[32] Vui, als 18 de desembre 1690, se a tingut Consel de la Terra y és lo Consel de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Pilisé, del Vuilar, que pago a Bernat Tomàs y Aimar, de Canillo, vuint rals que li feren de cot, menos vuit dinés, per aver bogat més de l'acostumat y per aver-li promès Piliser de traure'l endemne del cot de la parròchia. Se li mane Andreu Piliser y Rossel que pago a dit Tomàs, de así al dia de Cap d'Any tot primer vinent. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que atès que los cònsols de la Massana avien fet ma*[na]*ment al farer de l'Aldossa que anàs a soldat a la muntània y trobant-se lo dit farrer indisposat per anar a dita muntània y per no aver-y fet anar altra persona se'ls a fet un cot de vuint-i-sinch rals, com conste al memorial dels delinqüents, y per dit efecte que an fet baixar dos testimonis, resol lo Consell que o pàgon los cònsols de la Massana, y s'o aturaran dels que an de pagar los jornals de Colat y del desener, que és 10 sous entre tots dos, y lo aturaran dels quinse rals que an desatès fer als cònsols de Canilo. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Ordino pàgon als cònsols de Canillo quinse rals per los soldats faltaren a la muntanya que·ls pàgon de así a diumenge primer vinent, ab la pena susdita.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que mànon a Juan Antoni Rossel, de Ordino, que pago als atvocats y procurador de Barselona, que es pago tot lo que se'ls d*[e]*vie fins a l'ani 1690 y que porto rebuda dels dits de así als primers de febrer primer vuinent. Lo tot *[se mane en]* pena de*[l]* cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vui a 10 dinés lo cortó, que los ostalés que vengen lo dia de Sant Juan de Nadal. Los consolats o faran entimar cada un en ses parròchies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa rebuda a Pere Garavet, que a donat Miquel Cal, del Tarter, per comte de dit Garavet, tres dobles en or a bon comte del que deu de les terres y prats li vengé esta Cassa, que són liures: 16 lliures, 10 sous.

1691 gener 13

A 13 de janer 1691 se ha tingut Consell de la Terra. Primo, vote lo Consell una missa del Sant Sprit ab absolta cantada a la fi per suffragi de les ànimes de purgatori, que lo

Sant Sprit vulla il·luminar-nos per a què assertem en totes coses, y les fassam al servey de Déu y utilitat pública.

Dit dia se fa rebuda a Jaume Nagual y Rival, de Nagual, per 5 lliures, 10 sous, que ha pagat per mans de Anthoni Nagual, cònsol de Sant Julià, a bon compte de les pencions cesses del censal fa tots anys.

|^{32v} Dit dia se fa nota que en lo Consell proppassat se entregà a Joan Anthoni Torres, aleshores cònsol de Encamp, deu lliures, diem 10 lliures, sous barceloneses, per a què pago al doctor Thomàs Feu, advocat en Urgell, dos anyades de conducta se li deu, y que apòrto resivo.

Dit dia loteje lo Consell quinse pernes per consolat y 30 formatges per consolat; les pernes que péson 12 lliures cada huna y los formatges que sien bons. Y se mane a cada consolat que tot ho apòrton a Sant Julià en mà de Antoni Nagual y Julià Pal, que sie tot rebedó, de assí a 21 del corrent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, per a enviar-les a Barcelona ho ha hont convindrà a disposició de Joan Anthoni Torres, lo qual puga valer-se de les forses del Consell si convé per a fer-les aportar ha hont convinga.

Dit dia lotejam sis lliures per parròquia; que així mateix los consolats les entrégon a dits receptors fins dit dia 21 del corrent, y les entregaran a disposició de dit Torres.

Dit dia arreste lo Consell que attès Joan Anthoni Rossell deu pagar los advocats y procurador de Barcelona tot lo que se'ls deu per compte de la Vall fins lo any 1690 proppassat, com lo dit Rossell se age retingut per eix effecte part del preu de la venda dels béns de Areny y se li age fet manament en diada de 18 de desembre proppassat que aporte les rebudes fins al primer de febrer primer vinent; attès també que Joan Anthoni Torres ha de anar a Barcelona per a presentar los presents, pot també, en cas que dit Rossell no age satisfet passat dit primer de febrer, pot dit Joan Antoni pagar a dits advocats y procurador lo que se'ls deurà fins vuy. Y pagant, lo Consell, en ser tornat dit Torres aportant los recivos, satisfarà a dit Torres.

Dit dia arreste lo Consell que attès que sens causa, que legítima sie, en lo Consell de Santcogesma proppassat se rompé una ordenasió feta en lo Consell de Santcogesma 1689, dita hordenació de 1689 sia observada segons son tenor y la de 1690 sia així com si no fos feta, en lo que derogaria la de 1689, y que en lo Consell de Santcogesma primer vinent ne sia feta ordenació.

1691 gener 21

|[33] A 21 de janer 1691 se ha tingut Consell per aver-se tingut avís que en lo lloch de Lassur ho en Urs, en lo comptat de Foix, mossur de [Be]bré, fill de mossur de Fautilló, aurie pres per forsa a Andreu Rectó, alias Cendera, de Canillo, per a fer-lo anar a la guerra, y arreste lo Consell que attès que qui ha avisat no sab dir certament per quina causa lo han pres, los de Canillo fassen anar algun parent ho altra persona per a saber clara y distinctament com lo han pres y per quina causa, y que ne dónon avís ab certitut a misser Areny, y que dit Areny, segons lo avís, escrigue a mossur de Gerés, ho a qui li apareixerà més convenient, per a què dit Cendera tinga llibertat si sens causa serà capturat, ab protesta que si ab causa serà estat pres, que dit Cendera pago los gastos a disposició de la parròquia de Canillo.

Dit dia arreste lo Consell, per a tòlrer los abusos se fan en los hostals, que d'esta hora en avant en ningun hostal ni taverna dins la present Vall persona alguna se atrevesque a jugar, ni hostaler algú sufrir se jugo a ningun joch de envit ni de dia ni de nit. Y que en lo temps se celebraran los oficis divinals ni en la nit, en ser tocada la oració, ningú se atrevesque a tenir converses ni entrar en los hostals per a conversar, si sols per a anar a cercar y comprar vi ho altres manteniments los que u voldran comprar, ni que hostaler algú ho pugue sufrir, ans, en cas hi age algú que no vulle obtemperar, lo denuncio als cònsols, los quals tingan obligació de denunciar-los al Consell, exceptat los forasters anants y venints. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que cada consolat fasse manar porta per porta en sa parròquia lo contengut en lo present arrest demà per tot lo dia.

1691 abril 10

Vui, als 10 de abril 1691, al Consell del Pagament, se a fet lo comte de la quèstia i an fet lo comte de la quèstia conforme conste ab lo billet és a cada bosa i un doble ne tenen los cònsolls de cada paròquia, i se ellegex per portar los dinés i fer lo pagament de dita quístia a Foyx a Guillem Bons, Jordà, cònsol de Ordino, i que vaye demà o després demà lo més llarc, i se li mane en pena del cot de la Terras. Se li a fet lo comte contant les dobles a 5 lliures, 10 sous i los escuts a 1 lliura, 10 sous. I li reste bo per a gastar 15 frans, dinou sous i un diner, que de tot ne a de donar comte a esta Casa al primer Consell, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que atès que i a alguna diferènsia entre Jaume Bons, oste de Llors, i Joan Llinàs, de Jestiès, per aver-lo castigat a dit Bons per aver fet istànsia a Joan Marc Torres, que dit Bons li avie fet pagar un diner més de mig cortó de vi, així que·s done lloc que lo dit Joan Llinàs provo lo referit i a dit Jaume Bons se li done lloc que li fase enpara per a pagar lo dit com en quas lo degue pagar.

Dit dia pose lo vy a onse dinés lo cortó, y que venguen los ostalés, que vengue*[n]* dijous primer vinent.

1691 maig 28

|*33v* Vuy, a 28 de maig 1691, al Consell de Sancogesma, se fa nominació de mostasafs y vehedors:

Primo, a Canillo Borthomeu Calbó a mostasaf, vehedor Jaume Dotell.

Encamp Joan Pal a mostasaf, vehedor Joan Areny y Mas.

Ordino Franscisco Martí, Call, a mostasaf, vehedor Guillem Pal.

Massana Pere Bons, Querol, a mostasaf, *[vehedor]* Macià Pal, Rull.

Andorra Joan March Torres a mostasaf, vehedor Francesch Call y a mostasaf de les Caldes.

A Sant Julià Francesch Bons, Vila, a mostasaf, vehedor Bernat Rossell.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A Canillo Miquel Marticella.

Encamp Anthoni Morató.

A Ordino Macià Soler y Batlle.

A la Massana Joan Tor, Ribafeta.

Andorra Macià Thomàs.

Y a Sant Julià Jaume Siries, Folch.

Dich jo, baix firmat, que tinch rebut per la vaca parada quatre lliures, setze sous, dich 4 lliures, 16 sous, vuy als 28 de maig 1691. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia Joan Anthoni Torres ha entregat les rebudes dels advocats y procurador de Barcelona pagats fins a Cap d'Any 1691, que entre tots ha pagat 160 lliures, 12 sous, y sols ha cobrat de Rossell 95 lliures, 00 sous, així que resta cobrador 64 lliures, 12 sous. Y dit Rossell diu se reté de les 150 lliures, sous devie pagar per los comptes del 16 de

maig 1688, 44 lliures, sous per un privilegi diu féu venir per moderació de les diffinitions dels testaments, que de després no·s pague sinó 5 sous per testament.

Dit dia tots los consolats qui ha*[n]* degut han pagat los 2 sous, 6 diners per consolat dels censos de Costoja, apceptat San*[t]* Julià que no pague, en tot són 12 sous, 6 y 2 sous, 6 per consolat de draps a lavar, que són 15 sous, que en tot són 1 lliura, 7 sous, 6. Y los 12 sous, 6 de Costoja se són entregats a Bernat Calbó, Dolsa, cònsol de Andorra, que pago y cobro rebuda. Y los 15 sous de draps a lavar a Joan Anthoni, que pago al porter major de la catedral y apòrto rebuda.

Dit dia Bernat Calbó, Dolsa, ha entregat dos recivos de dos y un quintal de oli per lo cens de la Mare de Déu de Urgell, y ja està ajustat ab tots los consolats.

Dit dia se pose per sobreposats dels paraires Joan Puig, de les Caldes, y Miquel Duran, de Andorra, sobreinstant Macià Muixella y pesadó Joan Montanya.

Dit dia arreste lo Consell que los moliners de draps no puguen tràurer drap algú del molí que no sie acabat de anfortir per posar-hi lo drap de altri, en pena del cot de la Terra. |*34* Y ab la mateixa pena se mane als sobreposats que u mànon a dits moliners y si no obtemperen, que·ls acúson al Concell.

Dit dia, per quant los sobreposats demanaven a la casa de Artiaca, de San*[t]* Julià, 3 sous cada any no avent-i paraire algú, mane lo Concell a dits sobreposats y als que vindran que no demànon cosa alguna a dita casa de Artiaca mentre y no y age paraire, y així mateix a casa de Ricart, de Angordany.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Anthoni Rossell lo dia del Consell de l'Afor del Blat primer vinent apòrto a la Casa ho fasse aportar al Consell lo privilegi de les difinicions dels testaments, ho que apòrto les 55 lliures, sous se ha retingudes de les 140 lliures, sous devie. Y de aquí avant, quan aportarà dit privilegi, se li pagaran. Y lo dit se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que de assí a Sant Barlabé tots los consolats fassen adobar y espedregar los camins, sanderes y sanderons, tallar mates y demés necessari, en pena del cot de la terra.

Dit dia se pose lo vi a tretse diners lo cortó, y que los taverner*[s]* puguen véndrer a dit preu dimecres primer vinent y de aquí avant, y no antes, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo pa a 4 diners la lliura, comensant a véndrer dit dia així mateix.

Dit dia arreste lo Consell que en cada parròquia se fasse cerca de cries de llops fins a Santcogesma y per totes festes, en pena del cot de la Terra.

Dit dia Guillem Bons ha donat y entregat la rebuda de la quístia del pach de Pasqua 1691 y, pagat son gasto, ha tornat, que li ha sobrat, 11 lliures, 1 sou, 4 dinés moneda tornesa, y ha tornat a cada consolat lo que ha tingut bo de son pach.

1691 juny 3

A 3 de juny 1691 se ha tingut Junta y misser Areny se ha entregat de 9 papers y 3 pergamins concernent diferents privilegis y còpies, ab una requesta per la gent de guerra per enviar als síndichs a Cerdanya y als ports.

1691 juny 5

A 5 de juny 1691 se ha tingut Consell General per prevenir les inquietuts de la guerra, avent-nos entregat lo síndich un orde de l'intendant de l'exèrcit de Fransa, qui és baixat a assitiar la Ceu de Urgell, en lo qual mane que aportem per a la provisió y sustento de l'exèrcit, ab paga[nt], com en ell se conté, fent-nos dit manament a pena de rebellió y rompiment de privilegis, y asistint a dit Consell, ademés dels ordinaris, los senyors batlles de la Vall, Joan Rossell y Jaume Pal, los Honorables Borthomeu Calbó, de Canillo, Joan Pal, de Encamp, |*34v* Tomàs Pal, de Ordino, Joan Anthoni Colat y Pere Antoni Torres, de la Massana, Joan March Torres y Pere Mateu Moles, de Andorra, promps. Aguda madura deliberació arreste lo Consell de comú acort lo següent:

Primo, vote una missa de devoció invocant lo Sant Esperit que·ns vulla il·luminar ab la sua divina gràcia per a què acertem al servey de Déu y bona administració de la política, y cada consolat que la fasse celebrar quant antes en ses parròquies.

Arreste y vote lo Consell altra missa de devoció, que cada parrò*[quia]* la fasse celebrar, so és, Canillo y Encamp en la iglésia de Nostra Senyora de Merichell, invicant[39] y pregant a Maria Sanctíssima vulla dignar-se en ser nostra protectora, Ordino y la Massana y Andorra a Sant Antoni de la Grella, invocant y pregant al gloriós Sant Antoni així mateix, y los de San*[t]* Julià a Nostra Senyora de Canòlich així mateix. Y tots ab professó de

[39] *En lloc de* invocant.

pregàries suplicant a Déu sia servit rellevar-nos y guardar-nos dels infortunis de la guerra y en totes nostres nesessitats.

Y en quant al manament del senyor intandant, arreste lo Concell que Joan Anthoni Rossell vage quan antes a trobar al senyor intendant y general de l'exèrcit a representar-los la pobresa de esta Terra, en atenció de la qual los Sereníssims Comptes de Foix han concedit molts y diferents privilegis, los quals ha confirmat Sa Magestat Christianíssima a present regnant, y lo sentiment que·n tindran los de Espanya, que sens dupte mos confiscarien lo poch dels avers que diferents particulars d'esta Vall tenen en lo país, baix de Cattalunya, y mos privarien del comers sens lo qual no prodríem nodrir nostres bestiars ni podríem víurer en esta Terra. Y es pugue péndrer-se un company ho altre fadrí, sens lo seu, per dar-nos avís y que repartesque en presents ab dits senyors general, intandant y altres officials los pernills y formatges se li enviaran.

Dit dia loteje lo Concell per lo effecte predit nou pernes y divuit formatges per parròquia, que ja són a les Caldes en casa de Joan Montanya.

Y que Joan Anthoni Torres vage demà a parlar ab monsieur Durban y Cesaron y dar-los lo present a disposició de dit Rossell y seu, pregant-los vullan ser nostre protectors devant lo duch, general y intandant, y que·s puga péndrer un company ho fadrí com li apareixerà. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Concell que misser Areny escrigue a Barcelona als advocats que, en nom de la Vall, pàrlon ab Sa Excel·lència notifican-lo com essent esta Vall un país neutre y en la jurisdicció subjecte als Il·lustríssims |[35] Senyor Bisbe de Urgell y Rey Christianíssim per indivís, y en temps de guerra se sustente ab molta dificultat, y fore envà qualsevols demonstracions que fes, ocasionant més certament la pròpria perdició, lo suplicarya no estranyo que d'esta Vall vagen síndichs a l'exèrcit de Fransa, prevenint llur conservació, ni fasse cas de sinistres informacions tinga, y sia servit conservar-nos en lo comers com sempre som estats conservats de tot tems.

Dit dia arreste lo Concell que cada consolat fasse pastar, encontinent sian tornats a ses cases, fassen pastar sis càrregues de blat, que són dos lliures de pasta per pa, y lo tinguen prest per a dijous primer vinent a mitgdia, y cavalcadures previngudes per a aportar-lo a disposició de dits Rossell y Joan Antoni.

Dit dia arreste lo Concell que Borthomeu Calbó y Jaume Dotell, de Canillo, Joan Anthoni y Joan Pal, de Encamp, misser Areny, de Ordino, y Tomàs Pal, Joan Pere Solana y Colat, de la Massana, Joan March y Pere Mateu, de Andorra, Antoni Nagual y Julià Pal, *[de Sant Julià]*, los quals, ho tots ho los sis, en ausència dels altres, quant sie menester se puguen juntar ha hont los apareixerà, y cada qual de ells, en rebent los avisos, si són de cosa grave, diligèncio, en cas de dificultat de fer-los juntar per lo que sie necessari per lo predit, y pugan fer manaments a qualsevol consolat ho a tots, ho particulars de ells, que excequúton lo que ells hordenaran, y per assò lo Concell los comet ses vices.

Dit dia arreste lo Concell que misser Areny y Bernat Calbó, Dolsa, fassen una visura per tota la Vall notant tot lo blat que diferents particulars tenen y los mànon, en pena del quot de la Terra, que fins a altre orde tingan y guàrdon tot lo blat sobrer tenen a dispocició de dits Areny y Dolsa, y aquell no venguen ni apòrton en manera alguna, al qual, en cas se age menester, lo Concell farà lo preu.

Dit dia loteje lo Concell onse lliures per parròquia, que les dónon luego, so és, los que·ls tingan assí que entrégon a Rossell trenta-tres lliures y les trenta-tres lliures restants que demà fins a mitgdia que les entrégon a misser Areny en Ordino.

Dit dia arreste lo Concell que cada consolat procuro tenir prestes y previngue dotse gallines, que les tinguen prestes demà per tot lo dia per a enviar-les a véndrer a disposició de dits Rossell ho Joan Antoni ho qualsevol dels predits.

Dit dia misser Areny ha tornat los paper*[s]* y pergamins s'enaportà a 3 del corrent.

Dit dia se ha entregat a Rossell set papers de privilegis ho còpies y dos pergamins de privilegis y confirmacions ab una capsa ademés i salvaconductos dels generals.

1691 agost 12

|*35v* A 12 de agost 1691 se ha tingut Consell per a provehir als hordes que los general y intendant han insinuat y manat per la necessitat hi ha de farratges en Serdanya per a subsistir la armada, y avent representat Joan Anthoni Rossell, síndich, que lo senyor duch de Noalles y intendant de[40] trobat ab rigorosos manaments, argüint dita necessitat, han manat, sots pena de desobediència y execució militar, y que avent-los representat la pobresa de esta Vall, y los privilegis que los Sereníssims Comptes de Foix y Reys de Fransa, nostres senyors, en Pariatges ab los Il·lustríssims Senyors Bisbes de Urgell ab

[40] *En lloc de* se han.

totes les franqueses que en dits privilegis és contengut, y avent respost dits senyors que la necessitat és urgent y que si deu donar remey ho bé serà forsós enviar tropes en esta Vall per a poder subsistir, per so lo Consell ha deliberat que per a obviar lo rigor de dites excecucions y gastos y disgustos, inquietuts y desgràcies, y tal vegada la entera ruïna de aquesta Vall, que del predit podrien resultar, *etcètera*, cada consolat fasse anar un dallador a la Devesa per dallar a la herba més avinenta per a poder aportar-la fora al primer lloch de la Vall de Querol, y que y fassen anar demà sens falta, y si és possible vuy mateix, y un tragener ab dos averies bones per parròquia, y hun home per parròquia, per a fer secar la herba y fer càrregues, y cada parròquia fasse que los que y enviarà tingan lo necessari per víurer.

Dit dia arreste lo Consell que, ademés dels predits, vage un sobreinstant entre totes les parròquies, so és, un de cada parròquia, de vuit en vuit dies, comensant Canillo vuit dies, després Encamp, *etcètera*, y així totes les parròquies seguidament, comensant, de Canillo Calbó, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Cabanes, de la Massana Solana, Andorra Sucarà, de Sant Julià Mijavila, y aquest, quant y anirà, tindrà lo lloch de un dels predits sis arreplegadors. Y que de cada consolat apòrton quatre capsells de cordes a fi que les averies puguen fer dos camins.

Dit dia vote lo Concell una missa de devoció sots invocació del Sant Esperit, que sia servit il·luminar-nos y patro*[c]*inar-nos per a què siam llibrats de les inquietuts nos amenassen y siam confermats en la divina gràcia, y cada consolat que la fasse celebrar quan entes[41].

Dit dia arreste lo Concell que demà misser Areny vage a Tarascó y fasse y encamine diligència escrivint a París per suplicar a Sa Magestat Christianíssima, que Déu guarde, se digne manar a tots los súbdits, generals, intandants y altres que no súfron sia esta Vall molestada ni pechada, observant en tot los privilegis per Sa [Divina] Magestat confirmats any 1655. |*36* Y per assò se valdrà de les persones y medis coneixerà més convenients, y gastarà lo que sia necessari per dites diligències, que lo Concell satisfarà lo que·s gastarà.

Dit dia s'és fet lo afor del blat fiat a coranta reals, manant que ningú ne pugue fer pagar més y, així mateix, que ningú ne pago més.

[41] *En lloc de* antes.

Dit dia se fa preu al pa, que los flequers no·l pugan véndrer a més de quatre diners la lliura.

Dit dia se fa preu al vi, que los taverners lo puguen véndrer a vint-i-un diner lo cortó y no més, comensant demà, a 13 del corrent.

Y tot lo prescrit del present Consell se mane en pena del cot de la Terra y cada consolat fasse manar lo que·s deu manar y observo lo que·s deu observar.

Dit dia arreste lo Concell que si cas serà que ans de tenir altre Consell la Ceu de Urgell tornàs en hobediència de Espanya, bàixon encontinent Joan Antoni Rossell, si està bo, y Julià Pal, ho dit Julià y Joan Antoni Torres, bàixon a parlar ab lo cabo y li representaran que los naturals de esta Vall han sempre, per reals privilegis, comerciat, y altrament suplicant-lo sia servit manar no sian molestats en cosa alguna, y sia servit informar-ne a Sa Excel·lència, patrocinant-nos en tot, com esperam.

Dit dia arreste lo Concell que demà fins a mitgdia cada consolat envio en poder d dit Julià Pal un pernill y dos formatges, y que dits los presénton a dit Calbó, essent persona de puesto.

Dit dia arreste lo Concell que misser Areny, Joan Anthoni Rossell, Joan March Torres y Joan Anthoni Torres, ab son lloch y temps, fírmon lo compte de tots los gastos extrahordinaris, tant del pa s'és portat a l'exèrcit com altres coses, jornals y gastos de síndichs, propris y estrenes, ho presents se agen fet ho convinguen fer. Y fassen relació al Concell quant auran averiguats dits comptes per a què se puga lotejar lo que convinga y pagar a qui se deurà. Y per lo blat ho pa despedit a la armada, Joan Antoni ha entregat que se encomanen y·ls ha rebuts Joan March 59 escuts nous y mitg, set luïses noves, dos chamberchs, un [vint-i-hu] y tres diners, que serviran per pagar lo blat a qui se degue y lo que convinga. Tot lo sobredit comte a pagat Juan March dels dinés que la Val li a encomanat[42].

Dit dia mane lo Concell als cònsols de Encamp, en pena del cot de la Terra, que fassen adobar lo camí des de la Garganta fins a la Ribalta, y des de la Creueta fins al pont de Encamp, fins a diumenge primer vinent, so és, que no y vage aigua fins a diumenge primer vinent. Y lo demés que estigue bé fins a 15 de setembre primer vinent.

[42] Tot lo sobredit… li a encomanat *afegit posteriorment.*

|[36v] Dit dia mane lo Concell, en pena del cot de la Terra, als cònsols de San*[t]* Julià que de assí a diumenge primer vinent sàpien qui ha fet la aixecada de la[43] trèurer aigua del gual del pradet del farré de San*[t]* Julià, davall la palanca del riu de Auvinyà, y que fassen que les pedres que han posat a dos parades, que ha fet que giren l'aigua a la part del prat de la Ribera, que les llànson al riu gran, envès lo dit prat de la Ribera, y que al primer Consell denúncion a tots los que entrevingueren en dita aixecada.

1691 octubre 11

Vui, als 11 de octubre 1691 se a tengut Consell de la Terra y se possa la liura del pa a sinch diners la liura, que véngon demà per tot lo dia.

Dit dia se posse lo cortó del vui a devuit dinés lo cortó, y los consolats que o entímon cada un a ses parròchies demà per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la petició és estada feta per los senyors duch de Noalles, general, y lo senyor de Trobat, intendant de l'exèrcit, de 400 quartans de erba, y que per rèplica del síndich sols se ha pogut recabar diminució de 200 quartans, per a evitar los danys y disgustos podrien seguir a la Vall de no fer-ho, arreste lo Concell que cada consolat, dissapte, diumenge y dilluns primers vinents, y antes si poden, fassen aportar, aporten y entreguen al receptor de dita herba que allí trobaran per part de dits senyors, 33 quartans y mitg per parròquia, y per a què basto lo pes aporte, ne faran carregar 36 quartans per parròquia sens falta alguna, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que misser Areny escrigue a Barcelona que Joan March Torres se vege ab los advocats y procurador, que presénton memorial a Sa Excel·lència representant-li com los miquelets de Espanya perturben lo comers d'esta Vall ab los demés de la província de Fransa y Espanya, suplicant-lo sie de son servey manar no sian molestats, y siam conservats en nostres privilegis y costums.

Dit dia, a vista que los miquelets de la dependència de Berga molesten als anants y venints de esta Vall a Organyà y demés llochs de Espanya, arreste lo Consell que Julià Pal, de Sant Julià, vage a representar-li la observància de tot temps de guerra, suplicant-lo sia servit manar deixar comer-|[37] ciar als de esta Vall sens que per los dits miquelets ni altres persones sian molestats en terres de Espanya ni Fransa, y que per a regraciar-lo li aporto per present los sis pernills y dotse formatges que ja són en San*[t]* Julià, encara que

[43] *Probablement en lloc de* per a.

destinats per altra cosa. Y en cas ell estigue desganat, que y vage Mitjavila, y lo dit se mane en pena del cot de la Terra, y que y vage disapte primer vient sens falta, i si pot antes, que y vage antes.

Dit dia lotege lo Consell dos dobles per parròquia, que cada consolat, diumenge primer vinent per tot lo dia, les aporto en mà de misser Areny per fer una diligència en ben*[e]*fici de la Vall, en pena del cot de la Terra, y 2 formatges per parròquia dit dia y dos pernes per parròquia per Nadal.

Dit dia vote lo Concell tres misses de devoció per parròquia, y que cada consolat les fasse dir quant antes.

Dit dia Folch, de Juverri, ha deposat 3 lliures, sous, y demane sie manat als visurador*[s]* ho vehedors de les demés cinch parròquies que fassen visura en un camp que Guitart, de Juverri, posseheix, y fa tenir de guarda, ho coltia, dit la Coltia dels Sarradals, y declaren si dit Guitart la pot defensar a son prejudici, y lo Consell mane a dits vehedor*[s]* que fassen dita visura, y declàron dins vuit dies primer vinents, en pena del cot de la Terra, y als cònsols de cada parròquia que·ls ho mànon y·ls entrègon los 12 sous a cadahú.

1691 octubre 29

A 29 de octubre 1691 s'és tingut lo Consell del Pagament. Primerament, vote lo Concell una missa *[de]* devoció sots invocació del Sant Esperit, *etcètera*, per consolat, y se mane a Joan Anthoni Torres que vage a Foix a pagar la quístia al receptor de l'albergue ho [domini] de Sa Magestat Christianíssima, que Déu guarde, y que aporto recivo de dita quístia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia ha entregat lo Consell al dit Joan Anthoni Torres ab pòlissa y diners, 934 lliures, sous torneses y 16 lliures, 9 sous, 11 diners, també torneses, per gastar. Si hi sobre que u tórnio a la Vall y si hi falte se li refarà.

Dit dia arreste lo Consell que lo dit Joan Anthoni Torres parlo al senyor intandant de Montalvà, que vuy se trobe en los Estats, y al senyor governador del comptat pregant-los se vullen dignar fer-nos bona hobra per alcansar de Sa Magestat la confirmació de privilegis ab totes les exempcions y prerrogatives de la confirmació de l'any 1655, així com avem demanat a Sa magestat, y també parlarà ab mossur de Gerés y ab lo senyor

jutge Seré y veguer Granó, demanant-los llur protecció a tots. Y que si li apareixerà fer presents, manarà a sa disposició. Y se mane als consolats hobehescan, *etcètera*.

Dit dia lo Consell ha firmat sindicat al [doctor] Guillem Areny y a Antoni Pal, Mitjavila, als quals se mane, en pena del cot de la Terra, vagen a Barcelona per defensar la persona de Joan Anthoni Rossell, que està pres en Berga ho Barcelona, al qual acumulen que guiave la armada de Pallàs y en altra part, y essent al contrari, [aurie] sols anat de manament del Consell a Cerdanya per síndich y a la Ceu de Urgell, així mateix, per a obviar se fes cosa contra los privilegis d'esta Vall. Imcumbeix al Consell fer constar de la veritat, y per so passaran per Pallàs y la Conca, y se valdran de les persones los apareixerà per a què fassen fe de la veritat y que médion per a obtenir la llibertat y per a plets. Conste ab acte en poder de Picart, notari.

Dit dia arreste lo Consell que se adòbon los camins, cenderes y cenderons fins al dia de Sant Martí primer vinent, en pena del cot de la Terra.

|^{37v} Dit dia loteje lo Concell dos dobles per parròquia, que demà dimarts a mitgdia cada consolat les fasse aportar en mà de misser Areny a Ordino, en pena del cot de la Terra, de les quals se retindran los de San*[t]* Julià en paga de dos dobles y 7 sous se'ls deu per un propri a Barcelona y una càrrega de vi han pagat per la Vall, y resten cobradors los 7 sous.

Dit dia lo Consell ha retirat los diners del pa que·ls tenie encomanats Joan March y se ha pagat tot lo blat a raó 4 lliures, sous la carga. Y perquè los diners no han abastat, reste cobrador misser Areny 3 lliures, 7 sous, 2.

Dit dia, attenent que ha vingut nova en est instant, que deuen ser set hores de la tarde, que la Seu de Urgell serie de la hobediència de Espanya per alguna partida de cavalleria y infanteria que y ha arribat, arreste lo Consell que, si és veritat, hi bàixon misser Areny, Mitjavila, y si serà menester fer presents, que los dits puguen lotejar lo que coneixeran ser menester y manar, en pena del cot de la Terra, als consolats que·ls apòrton ha hont convindrà y no faltaran en hobeir.

Dit dia arreste lo Consell que Calbó, si és veritat lo que·s diu de la Ceu, vage a parlar ab lo general y intandant per representar-los que no estrànyon si lo Consell envie síndich a la Ceu y Barcelona a fi de conservar-se en lo comers y privilegis segons les concessions a la Vall fetes per les dos corones, y se li mane en pena del cot de la Terra, encarregant als cònsols de Sant Julià dónon avís cert quant antes, ab la mateixa pena.

Dit dia se mane al*[s]* cònsols de Canillo que mànon a Pellicer, del Vilar, que adobo la gravada de davall del prat de l'Hurtó y Gastó, la gravada dessota del prat de la Mola, que estiguen bé, fins a Sant Martí, en pena del cot de la Terra.

1691 novembre 28

Vui, als 28 de novembre 1691, al Consell de Sant Andreu, se a lotejat sis formajes per parròchia, que·ls pòrton a cassa de misser Areni per divendres per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose la liura del pa a 6 dinés la liura, que véngon divendres per tot lo dia, los consolats que u entímon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vui a 19 dinés lo cortó, los consolats que o entímon cadaú en sa parròchia, y que véngon divendres per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que ajen de por*[tar]* per lo Consel de Sant Tomàs, que serà als 17 de desembre, quatre perdius per parròchia y Sant Julià ne aportarà sinch perdius, que sien de les rojes, y se ha trobat per rebedor de dites perdius Antoni Pal, Mitjavila. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Val dos pernils per parròchia y 4 formajes per parròchia, que cada consolat que les tinge a punt de así al Consel de Sant Tomàs, que aqueix dia se dirà a ont les an de portar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. |*[38]* Y que los pernils péson 12 lliures cada pernil y se an de donar al governador del castell de Foix.

1691 desembre 7

Vui, als 7 de desembre 1691, se a tingut Junta per sercar alguns papers per enviar a Barselona, per enviar a misser Areni, y són los segents: primo un transumto de Carlos quint de l'ay 1634, altre, una còpia del privileji de Don Juan de Àustria per lo mateix, de 28 de agost 1654, altre per lo de les represàlies del duch de Osona, de 20 de octubre de l'ani 1667.

1691 desembre 17

Vui, als 17 de desembre 1691, al Consel de Sant Tomàs, y areste lo Consell que Antoni Mijavila vaje a Foix a trobar mossur de Jerers y donar-li una dotsena de pernills y dos dosenes de formajes, pregant-lo nos vulle ser protector en alcansar lo que està demanat a Sa Majestat Cristianísima. Los quals pernils y formajes són lotejats del Consell passat y

dits pernills los portaran a cassa de Cabanes, de Lorts, y dit Cabanes los rebrà, que an de pesar 12 lliures cada pernill. Cada consolat aportarà dos pernes y 4 formajes, y an de ser dimecres per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, a cassa de Cabanes.

Dit dia areste lo Consel, vuistes les difarènsies tenen lo Comú de Sant Julià ab particulars del Quart de Juverri y sentènsia donada per los vehadors, lo Comú de Sant Julià a depositat lo salari acostumat, y lo Consell a resolt de anar demà lo dia deuit del corrent per tot lo dia.

Dit dia areste lo Consell que a vista que la parròchia de Canillo y la parròchia de Encam*[p]* an afegit un síndich cada parròchia, que és Bortomeu Calbó, de Soldeu, síndich de la parròchia de Canillo, Juan Rectoret y Ermengol, de la parròchia de Encamp, que demanen la erba que s'és portada a Porter per orde del senyor intendant, la erba de la Devessa y la que an portat los particulars de les dos parròchies, cada un de ses costes, com conste a l'arest dels 12 de agost del present ani, que aje de ser declarat de así al Consell de Santcujesma tot primer vinent. Les dos parròchies eligiran los que a els benvuist los sirà y la Val sirà lo mateix.

Dit dia areste lo Consell y loteje deu liures per parròchia, que les pàgon de así al dia de Sant Esteve primer vuinent, que l*[e]*s pòrton en mans del cònsol de Andorra de aquí al dia dal*[t]* dit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, atès que la parròchia de Andorra a donat lisènsia a Esteve Tomàs, del lloch de les Caldes, de fer un molí draper tras la carniseria, que si treballa la obra, que Juan Antoni Torres li mano que [se ha] de trebalar, en pena del cot de la Terra, fins al primer Consell que y aurà.

|[38v] Dit dia an contat tots los comtes que an bestret los cònsols de Sant Julià. Cobrat que ajen lo lot, los reste a cobrar sinch liures y vuit diners, diem 5 lliures, sous, 8.

1692 gener 7

Vui, als 7 de jener 1692, se a tengut Consell de la Terra y vote lo Consel una missa a invocasió del Sant Esp*[r]*it perquè nos vulle socorre a les nesesitats tenim. Cada consolat la farà dir lo més prest los si*[e]* possible, cada un en ses parròchies.

Dit dia loteje la Val 30 pernills y 60 formajes, que toce[44] a cada parròchia sinch pernills y deu formajes, los pernills de pes de 12 liures cada pernil, que les pòrton a cassa de Julià Pal, Molines, que sien dijous per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, y de dits pernills Mijavila que y vaje a donar-los al senyor bisbe una dosena y 24 formajes, y al doctor Boneu una dosena de pernills y 24 formajes, y Julià Pal vaje a donar-ne 6 pernills y 12 formajes al governador de Bellver.

Dit dia areste lo Consell que per tollerar los abusos se fan als ostals, que d'est ora en avant en ningun ostal ni taverna dins de la p*[r]*esent Val persona alguna no puiye jugar a joch de envuit, tant de dia com de nit, y referint-se a l'arest de l'ay passat, que ere lo ay 1691. Lo tot se mane sie abservat y en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vui a vuint-i-un diner lo cortó, que demà dematí vengen a dit preu. Los consolats o faran entimar cada un en ses parròchies.

Dit dia loteje la Val sis dobles, que és una dobla per parròchia, que la pòrton dijous a Julià Pal, Molines, que el ne donarà comte a esta Cassa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que si aribe*[n]* cartes de la part de Espa*[n]*y*[a]* o Fransa, que los síndichs puyen [respondre] o fer manar Junta o Consell, y si és menester pernes y formajes, que en fer billets les parròchies cumpliran lo que els demanaran.

Dit dia areste lo Consell que per lo que demane misser Areni de enviar testimonis a Barselona per testificar com sempre an comers*[i]*at a Espàni*[a]*, tant en tems de guerra com |[39] de pau, y lo Consell o dycte a dispossisió dels síndichs Juan Antoni y Julià Pal, Molines, qui fassen anar los que a els ben vuist los sie.

1692 febrer 7

Vui, als 7 de febrer 1692, se a tengut Consel de la Terra a vista de les cartes que avem rebut de misser Areni, que són vengudes de Barsellona, a vuista que escriu que se a de fer present per portar a Barselona, que cada consolat tinge 12 pernills de pes de 12 lliures cada pernil y 24 formajes per cada parròchia per quant sirà menester. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[44] *En lloc de* toque.

Dit dia se pose lo cortó del vui a 24 diners lo cortó del vui, que vengen divendres per tot lo dia. Los consolats o entimaran cada un en ses parròchies, lo t*[ot]* en pena del cot de la Terra.

1692 març 31

Vui, als 31 de marts 1692, se encomane a Juan Antoni Torres, de Encamp, que vaje a pagar la quístia al senyor bisbe o al vuicari general, y que [n'hi] vaje disapte a l'ora que se deu fer lo pagament, y cobrarà la àpoca, y se li a entregat 319 lliures, 17 sous, 6. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que si lo duch de Noalles y lo senor yntendant aribe a Belver, loteige la Val 6 pernills per paròchia y 22 formajes per parròchia, que les pòrton a Sant Julià a cassa de Andreu Pal en tenir avís o billet de Juan Antoni Torres. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, y se mane.

Dit dia se mane a Juan Antoni Torres que i vaje a trobar-los y a besar-los les mans y que si acàs a menester altra cossa, que los consolats compliran al que el ordenarà, y si és menester, que Joan Antoni se puge pendre lo que a el benvuist li serà.

Dit dia a depositat Esteve Pujol lo*[s]* salaris dels veadors, que són 6 a 12 sous per cada veador, que són 3 lliures, 12 sous, y que i vajen als 10 de abril. Los consolats o manaran, cada un consolat que vaje per dit dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1692 abril 4

Vuy, als 4 dies del mes de abril 1692, convocat y congregat lo Consell General de la Vall de Andorra en la Casa del Concell o Comú de la vila de Andorra, concorrent en aquella los honorables Joan Rossell, de la parròquia de Ancamp, per lo Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Bisbe de Urgell, Jaume Pal, de la parròquia de la Massana, per lo Christianíssim Rey de Fransa, batlles, Miquel Adallach, Gastó, Miquel Adallach, cònsols, Miquel Call, Joan Naudí, consellers de la parròquia de Canillo, Joan Rectoret, Joan Guillem Torres, cònsols, Joan Antony Torres, Germà Pal, Rectoret, consellers de la parròquia de Ancamp, Juan Call, Miquel Cabanes, cònsols, Nicholau Torres, Gener, y Pere Joan Call, Ramon Guiem, consellers de la parròquia de Ordino, Macià Sabater y Fonta y Joan Bons, consellers de la Massana, Joan Giralt, Jovany, Joan Pere Mora, dit |*39v* Guerau, Joan March Torres y Anthoni Calba, dit Guiem, cònçols, Anthoni Noguer y Joan Sucarà, concellers de Andorra, Julià Pal, Molines, y Anthoni Guitart, cònsols, Anthoni

Pal, Mitjavila, y Andreu Pal, consellers de la parròquia de Sant Julià, tots de la Vall de Andorra, bisbat de Urgell. Attenent y conciderant que per lo Magnífich Doctor Misser Guillem Areny, nostre síndich en la ciutat de Barcelona, ab carta dels 29 del mes proppassat nos és estat insinuat que per la continuació del comers en lo principat de Cattalunya, com lo havem tingut per tots los temps passats de guerras, és necessari que nosaltres eo lo dit Concell General fassam declaració, vot y deliberació del que és necessari per la subsistència y conservació de tot lo Comú y particulars de la present Vall per ser legítimament, y ab la forma acustumada congregats y ajustats.

Deliberam y resolem que per sustentar-se y poder víurer los naturals de dita Vall y llochs de aquella, per constar de sis parròquias, és a saber, Canillo, Encamp, Ordino, Massana, Andorra y Sant Julià, y cada una de estas de diffarents llochs y masias, que tindran estas sis parròquias entre totas sis-centas vint-y-vuyt casas y vehins, poch més o menos, los quals, per a son sustento, necessitan de comerciar per tot lo principat de Cattalunya en moltas cosas necessàrias a sa vida humana.

Y havent fet cabal judici, segons la experiència que·s té del que han y havem menester per propri ús, resolem y som de vot y parer que lo que és menester que és necessari tràurer de dit principat de Cattalunya cada any, a lo menos, són: tres mil y sis cargas de vi, mil y set-cents quintars de sal, dos-cents sexanta-sinch quintars de oli, cent cargas de blat, mil dos-centas deu cargas de sègol en any de cullita midiana y de estèril moltas més, sexanta cargas de ordi e sivada, trenta quintars de arròs, sinquanta quintars pesca fresca o salada, y moltas quinquellerias, com són telas grossas, panyos singlàs, cordas, fruytas, confituras, spècias y altres cosas que no·s poden specificar per no saber-se las que se han menester ni que són.

Y axí mateix resolem y deliberam y determinam ésser necessari e per lo propri ús de dita Vall y de dits sos naturals de aportar a depéxer y herbejar los bestiars grossos y menuts, tan de pèl com de llana, en lo dit Principat y singularment en las Garrigas y Urgell y aportar-lo, axí mateix, a véndrer en las firas y llochs del dit Principat, com també los demés fruyts naturals de dita Vall, com són pernils y formatges, y no venent-se, *[n]y* altrament, gastant-los o poder-los tornar en dita Vall.

Tot lo que, unànimes y conformes, deli- |[40] beram y declaram, y som de dit vot y parer, y asseguram sobre nostras conciències en virtut del jurament prestat en lo ingrés de nostres dits càrrechs de balles, síndich, cònsols y consellers.

1692 abril 20

|*40v* Vui, a 20 de abril de 1692, areste lo Consell una misa de devosió, la fasen dir los consolats tan prest puguen.

Dit dia areste lo Consell que Juan March Torres i Antoni Pal, Mitjavilla, que vajen a la Seu a trobar lo general a vista dels desordes se són fets a Sant Julià, y s'enporten una carta dels Pariatges, número 1, letra A, altra confirm*[a]*tió de privileges, número 2, lletra b. A tornat les cartes dels Pariages Juan March Torres[45].

Dit dia lloteje lo Consell dos pernes per parròquia i quatre formatges, y Sant Julià ne farà tres i sis formatges, que siran tretze pernes i vint-y-sis formatges; les pernes que sien de pes de deu lliures. Canillo, Ancamp, Ordino, la Masana que les ajen de satisfer Andorra y Sant Julià, que les an bestretes, que dites quatre parròquies les ajen de fer al primer llot, i dites se són donades al general i altra persona que és estat ne*[ce]*sari.

Dit dia an depositat trenta reals Masià B*[ab]*ot, de les Caldes, per los sinch veadors, per quan lo de Andorra no pot entrar per aver votat, i que vajen demà diluns a fer una vesura a les Caldes, que vollen fer un mollí drapé i una sèquia.

A 11 de maig Joan March Torres ha tornat los 2 privilegis alt mencionats[46].

1692 abril 26

Vui, als 26 de abril de 1692, se a tingut Consell de la Terra. Dit dia areste lo Consell y loteje per orde de miser Areni, de Barcelona, setze pernes y trenta-dos formatjes per paròquia, que són noranta-sis pernes ab sos formatjes. De les dites ne cobraran los cònsols de la Masana, que·n bestragueren per anviar al vegué de Fransa, sis; noranta s'an de anviar a Barcelona ab cent-vuitanta formatjes. Los dotse que queden los cònsols de la Masana que·ls guàrdon per quant tindran orde.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols, cada un en ses paròquies, estiguen pervinguts en vuit pernes y setse formatjes per paròquia, y que·ls dónon sempre que Calbó ordenarà.

Dit dia loteje lo Consell miya dobla per paròquia, y que las ajen de donar quant Yoan Antoni ordenarà quant auran de portar lo llot de les pernes a Barcelona.

[45] A tornat... Juan March Torres *afegit posteriorment.*
[46] A 11 de maig... alt mencionats *afegit posteriorment.*

Dit dia ordene lo Consell que Sucarà, de Andorra, vaje a la Seu per a rebre la palla que falte y que vaje vui mateix. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1692 maig 11

Vui, als 11 de maig 1692, se ha tingut Consell de la Terra. Loteje lo Consell dos pernes y quatre formatges per parròquia, que ja les han aportades a Soldeu en casa de Calbó per a distribuir-les ab les alt escrites.

Dit dia loteje lo Consell set dobles per parròquia, so és, sis per |*41* parròquia, que lo dia del Consell de Sancogesma les apòrton al Consell per a entregar-les als cònsols de Ordino, que les entrégon a Eulària Areny a bon compte del que misser Areny ha gastat y gastarà a Barcelona y altres parts treballant per la Vall. Y la dobla restant per parròquia que la envíon a Mitjavila ho a qui ell ordenarà, a San*[t]* Julià, dimarts per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que misser Areny vage a Barcelona per a distribuir los presents y treballar per defensa de Rossell y de la Vall.

Dit dia lo Consell pose la lliura del pa a set diners, y que no·l puguen véndrer a més preu, y que cada consolat ho fasse manar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que en cas que la armada de Fransa vingue a Serdanya, que Calbó y Joan Antoni vagen a fer los presents y implorar la protecció del general y intandant.

Dit dia arreste lo Concell que Joan March torno a la Ceu a parlar ab lo baró y implorar llur protecció.

1692 maig 19

Vui, als 19 de maig 1692, al Consell de Santcujerma, se fa anominasió de mostasar y veadors:

A Canillo mostasà Miquel Call, veador Juan Naudí, Maistre.

Encamp Juan Antoni Torres mostassà, veador Jermà Pal y Rectoret.

Ordino Ramon Call mostasar, veador Miquel Cabanes.

La Massana Masià Fonta mostasar, veador Juan Bons.

Andorra Antoni Noger mostasà, veador Juan Sucarà y mostasà de Andorra[47].

[47] *En lloc de* les Caldes.

A 26 de setembre, per mort de Sucarà, lo Concell anomene y mane que l'Esteve Moles sia vehedor y conter[48].

A Sant Julià Antoni Pal, Mijavila, mostasar, veador Andreu Pal.

Se done lisènsia a tots los mostasar de totes les parròchies que pugen substituir altri que sie abte per a regir dit càrrege.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

A Canillo Jaume Vuisiat capità.

Encamp Juan Palerès, dit Peire, capità.

Ordino Pere Colom, dit Plan, capità.

A la Masana Juan Per*[e]* Esclusa, de Pal, capità.

Andorra Jaume Morató, dit P*[r]*at, capità.

A Sant Julià Miquel Juan Bons y Vuila, capità.

Dich jo, baix firmat, que tinch rebut la vaca parada y és la vaqua grassa, que és dotse liures, set sous, com arendador de l'Il·lustre Capítol, ab los companis, vui, als 19 de maig 1692. Antoni Pal, Mijavila per 12 lliures, 7 sous. A pagat Mijavila 10 lliures, 15 sous que li encomanà esta Cassa[49].

Dit dia s'a entregat a Antoni Pal, Mijavila, los dinés de les regalies, que són 10 lliures, per donar al canonge sigristà[50] y aportarà rebuda a esta Cassa.

Dit dia se a entrega*[t]* a dit Mijavila 15 sous per pagar los draps a lavar al porter major, y aportarà rebuda *[a]* esta Cassa. Lo t*[ot]* en pena del cot de la Terra.

|*41v* Dit dia se a encomanat a Juan Sucarà, de Andorra, los dinés dels sensos de Costoja, que són sinch parròchies a 2 sous, 6 per parròchia, són 12 sous, 6, y cobrarà la rebuda a esta Cassa.

Dit dia a portat Juan Antoni Torres la rebuda del senyor bisbe de Urgell de la quístia y l'a entregada a esta Cassa.

Dit dia se fa arés de camins, que cada parròchia fasse adobar los camins reals, senderes y senderons, de así al dia de Sant Barlabé. Los consolats o faran intimar cadaú en ses parròchies. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

[48] A 26 de setembre... vehedor y conter *afegit posteriorment*.
[49] A pagat... esta Cassa *afegit al marge esquerre.*
[50] *En lloc de* sagristà.

Dit dia areste lo Consell y pose la liura del pa a vuit dinés la liura, que vengen demà per tot lo dia. Los consolats o faran entimar cada un en ses parròchies.

Dit dia se posse lo cortó del vui a 26 dinés lo cortó, que vengen demà per tot lo dia. Los cònsols o faran entimar cada consolat en ses parròchies.

Dit dia se pose per sobreposats dels peraires Fransisco Costantí, de les Qualdes, y Masià Forcada, de Sant Julià, y sobreistant Juan Puix, de les Qualdes, y per pesador Masià Bavot, tot*[s]* de les Qualdes.

Dit dia areste lo Consell que cada parròchia fasse manar porta per porta que per lo dia se acostume tingen les armes a punt y totom per passar mostra en son loch acostumat.

Dit dia se encomane a Juan March Torres dotse ducats per fer una vuisura a les Caldes, los quals los a depositats Esteve Tomàs, de les Caldes.

Dit dia se areste y loteje la Vall 12 lliures per parròchia, que les pòrton a Juan March vui per tot lo dia, y los cònsols de Canillo que *[u]* donen a Calbó, de Soldeu, demà per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los consolats an pagat deu rals de entisipats.

Dit dia se mane a Calbó, de Soldeu, que vaje a Fransa a trobar lo intendant o lo jeneral, y que i vaige tant prest com tindrà avís, y dit Calbó que·s puge pendre lo que el benvist li sie. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

1692 maig 24

Vui, als 24 de maig 1692 se a tengut Consell de la Terra y [areste lo] Consell una missa del Sant Esprit, que Déu nos vulle e*[n]*spirar per lo que convindrà per lo bé de*[l]* comú, y que la fasen dir lo més prest los sie posible.

|*[42]* Dit dia areste lo Consell que los consolats mànon, cada un en ses parròchies, que tots los qui tenen blat per vendre que no·n pugen vendre a ningun foraster sinó als abitants de la terra. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose la liura del pà a 9 dinés la liura, los consolats o faran manar cada un en ses parròchies que véngon demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia demane vuisura Jaume Barrau, de Sant Julià, ab unes difarènsie*[s]* tenen ab Esteve Pujol, que Estev*[e]* Pujol li lanse aigua a la part de dit Barau. Reste lo Consell que i vajen dijous primer vinent que contarem als 29 del corrent. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se encomane a Antoni Nagual dots*[e]* ducats que a depositat Jaume Barrau, que per lo sobredit dia donarà a cad*[a]*ú lo que los espectarà.

1692 juny 7

Vui, als 7 de juni 1692, se a tengut Consell de la Terra y se areste vàjon Juan Antoni Torres i Calbó a [tract]ar *[ab]* los senyors governadors de Montluís y Velver, y si és menester vajen a trobar lo duch per a què vejen si poran traure orde en que hi fassen lo millor modo puguen, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arete lo Consell que Juan Pere Solana vaje a trobar mossur de Gerés que veje si porà traure licènsia per traure blat, que vaje demà, en pena del cot de la Terra.

Quant los síndics sien venguts de Cerdània se'ls done plen poder si se a de fer altra cosa sens manar Consell.

Dit *[dia]* se lloteje una dobla per parròquia, y que diluns per tot lo dia los cònsols les pòrton a Juan Marc Torres, en pena del cot de la Terra.

1692 juny 13

Vui, als 13 de juni 1692, se a tengut Consell de la Terra y se areste se pose sometent, so és, dos hòmens per parròquia per una semmana, so és, Canillo, Encamp, Andorra, Sant Julià vajen a Perefita, a les Portelles, fins als ports de Canillo; la Masana, Ordino vajen al port de Siguer. I que vajen demà diluns i estiguen fins diumenge primer vinent. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia lo Consell fa sisena de balle del senyor bisbe y el alegesque balle un dels elegits:

A Canillo Miquel Call.

A Encamp Juan Rossell.

A Ordino Miquel Cabanes.

A la Masana Juan Pere Torres.

A Andorra Masià Babot.

A Sant Julià Cosme Borgada.

Y mane lo Consell als quatre de Consell de la parròquia de ont serà lo tal elegit li prenguen, en nom del Consell de la Vall, lo jurament acustumat [y] ne fasen levar acte.

|*42v* Dia trasdit areste lo Consell que Juan Marc Torres veje si·s trobarà un apotacari que sie convenient per lo servei de la Vall, y que o mire lo més prest pugue, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Bortomeu Calbó vaje a Fransa a vista de què fan pagar lleuda, pontatge Ax, a Tarascó i altres llochs del condat de Foix, y que obro lo que sie ne*[ce]*sari i posible sie, y que vaje lo més prest pugue, en pena del cot de la Terra*. Vui, als 15 de desembre 1692 a tornat los paper*[s]* que la Vall li avie encomanat per anar a Fransa[51].

1692 agost 30

A 30 de agost 1692 se ha tingut Concell de la Terra y primerament se vote una missa invocant lo Sant Esperit que·ns vulle donar acert en lo govern de la Vall y en acció de gràcies dels beneficis rebuts, *etcètera*. Y que cada consolat la fasse celebrar quant antes en ses parròquies.

Dit dia s'és fet lo afor del blat fiat a set lliures, deu sous la càrrega, y se mane a tots los habitants de la Vall ne han fiat, y que ne ha*[n]* pres a fiar a l'afor, que no·n puguen demanar més ni pagar respective, en pena del cot de la Terra. Y que cada consolat ho fasse manar en ses parròquies.

Dit dia se pose lo preu del pa a quatre diners la lliura, y se mane en cada consolat que no·l puguen fer pagar a major preu, sots la pena predita, y que·l venguen dilluns primer vinent.

Dit dia se pose lo vi a dos sous lo cortó [per] dit dia, manant així mateix als taverners que no·n fassen pagar més, sots dita pena.

Dit dia loteje lo Concell una perna y dos formatges per parròquia, y que misser Areny los presento a la senyora baronessa, de preu en agraïment dels favors és servida fer-nos a favor de la Vall y habitants.

[51] Vui, als 15 de desembre... per anar a Fransa *afegit el 15 de desembre per una altra mà.*

1692 setembre 26

Vui, als 26 de setembre 1692, se a tengut Consell de la Terra per ajustar los comtes de difarents partides de erba ab lo Comú de la Vall y de orde del Consel y altres cosses:

Primerament, areste lo Consell que la erba carregada als cortalls de la Devessa sie pagada a tres sous per quintal, so és:

A Juan Antoni per trenta-y-sis quintalls:	5 ll.	8 s.	
A Calbó per 23 quintals:	3 ll.	9 s.	
Y [...] dels contreus a sis sous quintar, so és:			
A Juan Antoni per 10 quintals:	3 ll.	s.	
A Calbó per 23 quintals:	3 ll.	18 s.	
A Nicolau Areni per 22 quintals:	6 ll.	12 s.	*
A dit Calbó per 2 quintals:	ll.	12 s.	
A Regí y Molner, Bundànsia y Gastó per 12 quintals:	3 ll.	12 s.	
A les parròchies de Encamp y Canillo per erba verda se fan bones:	200 ll.	s.	
	206 ll.	11 s.	

|[43] Dit dia loteje lo Concell una perna y [deu] formatges per parròquia, que de orde de misser Areny y de Mitjavila, síndichs, se donaren de present a Don Diego de Mançano, governador nou de Ciutat, que ja han cumplert cada parròquia.

Dit dia lo Concell pose preu al vi escaldat y novell.

Dit dia loteje lo Concell per a pagar a Joan Anthoni Torres y Calbó, Joan March y Mitjavila, 414 lliures, 16 sous de comptes del que han gastat per la Vall des de Santcogesma fins vuy, y altres gastos, se affexeixent 71 lliures, 10 sous per parròquia, y que cada consolat les aporto assí, en la Casa del Concell, lo dia del Concell de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y dites 414 lliures, 16 sous les deu cobrar dit Joan Anthoni Torres.

Dit dia, attès que ab un paperet de comptes entregat per Joan Antoni Rossell, Joan Antoni Torres y Bortomeu Calbó al Consell, de 12 de agost de 1688, per los gastos de defensar-los dels insults y atentats los feye lo governador de Monlluís, conste aver gastat lo Comú de la Vall 243 lliures, 5 sous per les parròquies de Canillo y Encamp. Arreste lo Concell que se tinguen a compte a dites parròquies 219 lliures, 19 sous, que és lo compte

de la herba atràs escrita, salvo les 6 lliures, 12 sous de Nicolau Areny, que se les pagarà lo Concell, y ara sols resten les dites parròquies: 23 lliures, 6 sous.

Dit dia Joan March Torres ha entregat dos cartes de pergamí, so és, dos transumtos, so és, la carta dels dotse proms y altre de la confirmació del rey Felip 3, 1585.

Dit dia se ha entregat a Anthoni Nagual dos cartes ho permissos per lo propri ús de comerciar, firmats per lo Excel·lentíssim Senyor Duch de Medinacidònia, virrey de Cattalunya, que quant sie menester los entrego al síndich que·ls aurà menester, y ne dono rahó. Tornats a 24 febrer 1694, són en plica[52].

Dit dia arreste lo Concell que tots los consolats fassen fer manament en ses parròquies que ningún particular vengue sal a ningun francès ni ne porto a Fransa per quant sols ne podem entrar en Andorra per propri ús. Y que tinguen cuidado los cònsols de cada consolat que se observe lo present arrest, y si no ho fan y no avisen, los delinqüents ho contrafahents incorrera*[n]* en pena del cot de la Terra, ab què se mane a tots.

1692 novembre 3

A 3 de novembre 1692 se ha tingut Concell de la Terra y se ha fet sisena per a què lo senyor veguer de Sa Magestat Christianíssima ne elegesca un de dita sisena, y són:

De Canillo Miquel Call.

De Encamp Joan Pal, Pont.

De Ordino Pere Pal, Sucarà.

De la Massana Jaume Pal.

De Andorra Macià Babot.

De Sant Julià Cosme Burgada.

Y mane lo Concell als quatre de la parròquia de hont serà lo elegit que encontinent sia elegit li exigescan y prenguen lo jurament ab la forma acostumada y ne fassen llevar acte.

Dit dia se fa lo preu al pa a cinch diners lliura y al vi a un sou lo cortó, y se mane a cada consolat que u mànon als flequers y taverners que no·n puguen exigir més, y comènson a véndrer demà dimarts, en pena del cot de la Terra.

|*43v* Dit dia arreste lo Concell que cada consolat fassen adobar los camins, cada qual en ses parròquies, de assí al dia de Sant Martí, comprenent-s'i cenderes y cenderons, en pena del cot de la Terra.

[52] Tornats... en plica *afegit posteriorment.*

Dit dia loteje lo Concell vint-i-quatre lliures per parròquia per a pagar los gastos ha portat Solana per lo viatge ha fet a Bardies y a Montalbà, passant a Vilafranca de Roergue, a trobar lo senyor intandant de Montalbà en companyia del senyor veguer Granó, avent donat compte del que ha gastat, y deu luïses d'or per gratificació a dit senyor, y tot lo gasto ha fet, y ademés se li deurà 26 jornals de aquest camí y 7 jornals de quant anà a parlar ab mossur de Gerés en lo mes de juny. Y mane lo Consell a tots los consolats que per lo Concell de Sant Tomàs los apòrton en mans de dit Solana dit dia del Concell, en pena del cot de la Terra. Y quedaran bons a favor del Comú de la Vall 3 lliures, 17 sous, 6.

1692 novembre 2[1]

Vui, als 2[1] de novembre 1692, se a tin*[gut]* el Consel de Sant Andreu. Aresto lo Consel y pose la lliura del pa a sis dinés la liura y lo cortó del vi a trese dinés lo cortó, y que coménson a vendre dimecres primer vinent, y los consolats ho antímon cadun a ses paròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel y loteje la Vall 12 pernes, que són dos per parròquia, y 24 formatges, que són dos ho 4 formatges per parròquia, y que les parròquies les pòrton a casa de Joan Marc To[r]res, dit Qu*[e]*ral, dia de 15 de desembre. Lo tot se mane en pena del cot. Les pernes de pes de 12 lliures. Yo*[a]*n A*[n]*toni que les dono al senyor bisbe.

1692 novembre 24

Vui, als 24 de noembre de l'ani 1692, areste lo Consel de Sant Tomàs per lo diluns a matí, que contarem als 15 de desembre de dit ani, y que los consolats aporten una pardeu[53] per cadaú y Sant Julià que porto sinc, y això en pena del cot, y lo rebedó que [...]ve en pena del cot, que les rebo Bernat Dolsa.

1692 desembre 15

Vui, als 15 de desembre 1692, al Consell de Sant Tomàs, posse lo Consell lo cortó del vui a 14 dinés lo cortó del vui, que vengen dimecres primer vinent. Los consolats o entimaran cada consolat en ses parròchies.

[53] *En lloc de* pardiu.

Dit dia an pagat los cònsols de la Massana als cònsols de Canillo 4 formajes dels 12 que avi*[e]*n de pagar als cònsols de Canillo, y si·ls no lo se devent, los ne ceden devent los cònsols de la Massana vuit formajes als cònsols de la parròchia de Canillo: 8 formajes.

|*[44]* Dit dia se fa nota que lo Comú de la Vall reste devent al Comú de Sant Julià tres pernils; que lo primer lot que se farà de pernils lo Comú de la Vall los tindrà a comte als de Sant Julià.

1693 gener 2

Vui, als 2 de yener de 1693, se ha tingut Consell de la Terra. Voten una misa al Sant Esprit, los consolats que la fassen dir cada un en ses paròquies lo més prest sie posiple, pena del cot de la Terra.

Dit dia noteje[54] la Vall quatre pernes y vuit formatges per paròquia, y dos capons per paròquia, que són vint-i-quatre pernes y coranta-y-vuit formatges y dotse capons, y los pernils an de pesar dotse liures, y los pernils y formatges y capons an de ser diumenge per tot lo dia a Sant Yulià en cassa del*[s]* cònsols, y dits cònsols que ho rèbien, en pena del cot de la Terra. Y rebut que ho ajen, que diluns de gran matí ho envíon a la Seu, y Yuan Antoni Torres que ho deslibero hont ell li aparexarà en nom de aquesta Cassa.

Dit dia dalt dit mane aquesta Cassa als cònsols de Sant Julià que tinguen ostal y taverna, y de la matexa manera se mane als demés consolats que dónon la deguda asistènsia a les paròquies, y que fassen manar porta per porta que ninguna persona no pugue refugiar la moneda al preu corent, tant moneda de Fransa com moneda de Espània. Y si hacàs ningú la refusave, los cònsols de la parròquia que serà que mànon Consell de la Terra per castigar dits delinqüens, y si no ho fan, que los dits cònsols sien castigats, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persona no pugue yugar a yoch de envit a ninguna part, y que en aver toquat a la orasió ningun abitant no pugue estar a l'ostall. |*[44v]* Y si hacàs n'i està y lo ostalé no·ls aquse, que sie castigat dit ostalé. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia posen lo cortó del vi a quinse dinés, y que coménson a vendre diumenge primer vinent, y los cònsols que ho mànon cada un en ses paròquies, en pena del cot de la Terra.

[54] *En lloc de* loteje. *El verb* notejar *es repeteix altres vegades en el text. No ho tornem a indicar.*

Dit dia areste lo Consell que los cònsolls vells de Canillo, a vista que an valtat de fer atenié les dos pernes que avien notejat la Vall al senyor bisbe, les ajen de fer atenié al dit senyor a sos gastos, y que les tinguen les dites pernes als 20 del corent mes en Guissona. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1693 gener 15

Vui, als 15 de jener de 1693, se ha tingut Consell de la Terra a vista que misser Areni envie de Barselona de què se envíon los presents. Noteje la Vall tretse pernils per paròquia y vint-i-sis formatges, de pes de dotse liures cada perna, que les ajen de portar a Sant Yulià en cassa del cònsols, y Mitjavila tanbé y a de ser per despaxar-o. Y los dits pernils an de ser a Sant Yulià a vint-i-un del corent mes en cassa dels cònsols. Y de dits pernils que ne envíon los cònsols setanta-y-quatre en Barselona, y sent coranta-y-vuit formatges, y los demés que queden, que són quatre pernils y vuit formatges, ne cobraran los cònsols de Sant Yulià tres que se'ls deu, y lo altre pernil que quede ab los vuit formatges que ho guàrdon per quant serà menester. Y també notejen trenta-y-sinc rals per parròquia per pagar lo port de dits pernils y formatges, y tanbé que ho pòrton lo dia dalt dit en Sant Yulià en mans dels cònsols. Los vuit formatges que quedaven en Sant Yulià, que los prenguen los cònsols de Canillo, seran en desminució de aquels que se los deu. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a depositat Toni Nagual los dinés per los veadós que an de anar a mirar unes diferències ten ab lo Comú de Sant Yulià, y an de anar a mirar dita diferència dimarts primer vinent, en pena del cot de la Terra.

|*45* Dit dia areste lo Consel que a vista que los veadós se an de trobar a Sant Yulià dimarts primer vinent per una vesura, que si acàs los cònsols vells depositen dinés per fer altra vesura per una boïga tenen diferència lo Quart de Fontaneda ab lo Andreu Gressa, si acàs dits cònsols los donen los dinés, que fassen dita vessura, y si acàs no la podien fer per mal tems o per neu, que ho aguarden per altre dia. Y que si acàs dits cònsols no depositen dits dinés, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que satisfassen lo depòsit tenen del sastre Andreu Gressa.

Vui, dit dia, se mane als cònsols de Sant Yulià que mànon als cònsols vels que los dits cònsols vels estiguen obligats en dita pena en venir a respondre per les qüestions que té Pere Yuan Vila ab dits cònsols vells aserca de una pessa llarga y un [fl]ascó que li prengueren los miquelets a la montània y vituperiaren al dit. Y axò se'ls mane als cònsolls

que són vui que mànon alls cònsolls vells que lo primer Consell vinguen ab lo dit Pere Yuan Vila per enlestir dit efefte[55], en pena del cot de la Terra, se farà als ynobediens.

1693 febrer 18

Vui, als 18 de febré de 1693, se ha tingut Consell de la Terra per posar lo vi y per altres coses, y se ha possat lo cortó del vi a devuit dinés lo cortó, y que tinguen de vendre al dit preu als 19 del corent mes, y que los cònsols tinguen cuidado de entimar als ostalés cada un en sa paròquia.

Dit dia se areste lo Consel del Pagament de la Quístia per lo Dimars Sant, y per dit dia que tots los cònsols apòrton los dinés de la quístia.

Dit dia se ha fet un llot de quinse pernills y trenta formatges per portar a musur de Yerés y alguns altres, y ne tenen de fer dos *[per]* parròquia y quatre formatges, y la Massana ne bestraurà una de vantatge y dos formatges, y Ordino ne bestraurà altra y quatre formatges y una que n'i a de bona a Sant Yulià, que totes yuntes seran quinse y trenta formatges. Y que lo Diumenge de Passió sien en Ordino en cassa dels cònsols, y los cònsols de Ordino que les fassen portar en cassa de Vergé a Tarascó. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, atès que los cònsols de Encam*[p]* per no aver manat als ostalés que no puguessen defugir la moneda de Fransa |^{45v} per aver-los fet un cot als dits ostalés, que los cònsols passats de Encamp los ajen de tornar los dinés als dits ostalés. Y se mana als cònsols que són vui que mànon als dits cònsols passats que restituesquen lo dit cot als dits ostalés, en pena del cot de la Terra, dins vuit dies primer vinent.

1693 març 2

Vui, als 2 de marts de 1693, se ha tingut Consell de la Terra atès que lo baró de Preus demane palla y erba per portar-la a la Seu de Urgell. Y vista de la demanda, arestat lo Consell que y vajen Yuan March y Mitjavila per mirar lo més convenient serà, y Juan Antoni Torres que y tingue de baixar quant menester serà.

Dit dia areste lo Consell que Yuan Antoni Torres, quant baixarà a la Seu, que veje de cobrar uns fefaens que seran en cassa del Rabassa, y que·ls porto en aquesta Cassa, dels que són anats a fira de Santa Coloma.

[55] *En lloc de* efecte. *Es repeteix altres vegades en el text; no ho indiquem en nota.*

1693 març 10

Vui, als 10 de marts de 1693, se ha tingut Consel de la Terra a vista que Yuan Antoni Tor*[r]*es ha escrit a la Seu de Urgell per veure quina resolució fa lo Consell de la Vall per la demanda fa lo senyor general, baró de Preus, de la palla. Y dit Consell ha resolt que Mitjavila vaje demà a la Seu y juns ab Yuan Antoni Torres que ho fassen y deslibéron, ho ajustar-o ab lo millor medi poran, y dit Consell los done los vicis, que ho apòrton de la manera puguen.

Dit dia vote lo Consell una missa de devoció, y que cada consolat la fasse dir en sa parròquia lo més prest puguen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que per unes diferències tenen los veadós per un cot los ha fet esta Cassa, que dimars primer vinent se tròbien en aquesta Cassa per averiguar dit efefte, y los cònsols, cada un en sa paròquia, que màno*[n]* al*[s]* dit*[s]* veadós, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que mànon a Bortoló y a Martí que pòrton rebudes o dinés del blat deuen |*[46]* a Pere Mateu Moles per dimars primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1693 març 17

A 17 de mars 1693 s'és tingut lo Consell del Pagament per la quístia, y se ha manat a Joan Pere Solana, de la Massana, y a Antoni Morer, de San*[t]* Julià, que vagen a pagar la quístia per al dia acostumat, y que apòrton rebuda, y que repartesquen los presents, en pena del cot de la Terra, a saber és, a monsieur de Gerés, lloctinent del rey de la província de Foix, 12 pernills y 24 formatges, al seu secretari dos pernill*[s]* y quatre formatges, y a Alexis dos pernills y quatre formatges. Y atès que no n'i ha de lotejades sinó 30 formatges y 14 pernes, se mane als cònsols de Ordino que bestrague*[n]* altra perna y dos formatges, que se'ls refarà a son lloch y temps. Y tenen bones al compte de la quístia 1 lliura, 18 sous, 11, y pendran del lot infrascrit 16 lliures, 10 sous.

Dit dia loteje lo Concell coranta-vuit pernes y noranta-sis formatges, que són vuit pernes y setse formatges per parròquia, és a saber, que cada parròquia apòrton a la Cortinada, a casa de Pere Pal, demà per tot lo dia, quatre pernes y vuit formatges a disposició de Solana y Morer, y que apòrton altre*[s]* tantes pernes y formatges la darrera festa de Pasqua primer vinent a Soldeu, en casa de Calbó. Y per quant Ordino avie bestret

una perna y dos formatges y dalt se'ls ha manat ne bestraguessen altra y dos formatges, per aquest lot no ne auran de dar sinó sis pernes y dotse formatges, y sols restarà que la Massana aurà bestret una perna y dos formatges, y Ordino dos formatges.

Dit dia lotege lo Consell per a donar a dits Solana y Morer y a Rossell, a bon compte dels bestrets féu lo any 1691, que ne darà compte, sis dobles per parròquia, y se mane a tots los consolats que demà per tot lo dia envíon en mans de Solana ho Morer mitja dobla cada parròquia, y cinc dobles per parròquia lo dia de Nostra Senyora per tot lo dia en mans de dit Rossell, y dit dia de Nostra Senyora en mans de Calbó mitja dobla per parròquia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los dits Solana y Morer que envíon ho entrégon a Granó quatre pernes y vuit formatges, a mossur Jeré, jutge, quatre pernes y vuit formatges, y al senyor intandant de Montalvà 12 pernes y 24 formatges, y al seu secretari dos pernes y quatre formatges. Y que estes catorse pernes ab sos formatges les entrégon a persona segura que les envíon a dit senyor y son secretari ab la conformitat de menos cost. Y les pernes sien bones y de 10 lliures[56] de pes.

Dit dia arreste lo Consell que attès que la Vall té privilegi de franquesa de lleudes per tot lo Urgellet, concedit per lo Egregi Roger Bernat, de gloriosa memòria, y lo arrendatari de les rendes reals demane lleuda per les mules franceses y per 20 mules de Joan Antoni y Nicolau que baixaren a Verdú lo any 1692, que prestaren causió y donaren per Fransa a Ventura Rocamora y vuy lo exequuten, que miser Areny escrigue a Barcelona als advocats y procurador que traguen lletres de *nihil innovando* en virtut de dit privilegi, que·s trobe buidat en la causa ho procés del pontatge de Organyà, en poder del notari de la batllia, y que envíon dites lletres assí per a poder-les intimar, y en cas no·s puguen tràurer les dites lletres, que inténton causa ab lo medi millor per a suspéndrer la exequució.

Dit dia arreste lo Conscell que tots los sindicats sian suspesos fins al Consell de Santcogesma, exeptat Joan Antoni y Calbó per si és menester, restant en sa forsa lo de sobre arrestat.

|*46v* Dit dia Antoni Nagual, de Sant Julià, se és apel·lat de una sentència dels vehedors contre ell proferida y en favor del Comú de Sant Julià per alguna venda han fet a Germà Guiem, y ha requerit que lo Concell ne fasse visura y pronuncie en son favor, revocant la sentència dels dits vehedors, ab condemnació y esmena de tots gastos fets y fahedors. Y

[56] *Segueix* sous *sense cancel·lar.*

ha deposat 9 ducats y mitg, que és lo salari de dinou cònsols ho consellers que poden acistir a dita visura y sentència, per faltar los 4 de Sant Julià per ser cosa pròpria y lo cònsol segon de Andorra per ser estat hu dels dits vehedors.

1693 abril 10

A 10 de abril de 1693 se ha tingut Concell per coses importants al comú, y atès que los que aniran a fira de Verdú no poden, sens gran prejudici de ses coses, acudir per a 4 de maig al Concell de Santcogesma, prorrogam lo Concell per al dijous, a 7 de dit maig, y se mane als cònsols de Andorra y de Sant Julià que avíson al senyor doctor Grau y als barbers que fins dit dia no vinguen a rébrer los diners de les conductes.

Dit dia Joan Pere Solana y Anthoni Morer ha*[n]* aportat la rebuda de la quèstia firmada a 31 de mars del corrent any, y han tornat los papers s'enportaren, que encara són a la capsa, exceptat lo privilegi del rey Henrrich y la carta de Lluís 13 y lo privilegi en pergamí de Lluís 14, contenguts en la nota, que·ls han deixats en mà de monsieur de Granó a Foix.

Dit dia arreste lo Concell que si acàs los Estats se tenen en lo comptat de Foix y se avise, que Costaud promete avisar, que Mitjavila y Solana y vagen y s'enpòrton la capsa ab los papers que y són, que ya consten ab un memorialet que està estacat ab una agulla en lo present full. Y allí se valdran de monsieur Seré y de qui coneixeran ser a propòsit per aconseguir lo que demanavem quan dit Solana y Morer passaren a la paga de la quístia, y ademés una ordenansa del governador en los Estats per la observansa dels privilegis, franquesa de lleudes, gaveles y forana. Y en cas la un no y pogués anar, l'altre que·s prengue un company, y que a l'orde de dit Solana cada consolat li envio encontinent que u demanarà mitja dobla per parròquia. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1693 maig 7

Vuy, a 7 de maig 1693, s'és tingut lo Concell de Santcogesma. Primo, se fa nominació de mostafassos y vehedors:

A Canillo Miquel Calbó, Bortoló, mostasaf, Juan Martí vehedor.

En Encamp Jaume Pallerès amostasaf y Jaume Tribala vehedor.

En Ordino lo doctor Areny amostasaf y Guillem Bons, Jordà, vehedor.

En la Massana Juan Pere Solana amostasaf y Joan Pere Sabater vehedor.

En Andorra Joan Montanya amostasaf del Quart de les Caldes y Bernat Calbó, Dolsa, amostasaf de Andorra y vehedor.

En Sant Julià Antoni Guisalt amostasaf y Antoni Nagual vehedor.

Y lo Consell done facultat als amostasaf que en sa ausència puguen substituir.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A Canillo Miquel Peirot Farré, Salasart.

A Encamp Miquel Bringué.

A Ordino Antoni Solé, Tor.

A la Massana Miquel Bons, dit Nicolau Tor.

En Andorra Gabriel Babot.

Y a San*[t]* Julià Jaume Siriés, Folch.

Dit dia se ha entregat les 4 lliures, 16 sous de la vaca parada a Esteve Moles, que cobro rebuda firmada de tots quatre renders de Capítol*. Ha entregat rebuda a 29 de juny[57].

Dit dia se ha encomanat los 14 sous de draps a lavar a Antoni Guillemó, que cobro rebuda del porter.

Dit dia a Esteve Moles los 12 sous, 6 dels censos de Costoja, que cobro rebuda. A entregat rebuda[58].

A tots se mane en pena del cot de la Terra.

|*47* Dit dia se ha passats comtes ab lo doctor Areni de tots los yornals que fins vui a treballat per la Vall o per son Consell, no tocant ab les diferències del baró de Preus, comtats enperò los altres bestrets, y distret lo que ha rebut fins vui reste cobrador sis-sentes setanta-y-nou liures, sich sous y deu dinés barselonesos, diem: 679 ll. 5 s. 10

Dit dia se ha contat lo Consell ab Yuan Antoni Tor*[r]*es de tots los bestrets ten en dita Vall. Se trobe que se li deu la suma de nou-sentes y tres liures, tretse sous: 903 ll. 13 s.

No contant lo que li reste del que a bestret per pagar los advocats a Barselona, com co*[n]*ste atràs en lo present libre, dia 28 de maig 1691.

Y de les sobredites cantitats ne prometen pagar a Yuan Antoni Torres la suma de quatre-sentes sinquanta liures de sí 450 ll. s. *

[57] Ha entregat rebuda a 29 de juny *afegit posteriorment.*
[58] Ha entregat rebuda *afegit posteriorment.*

al dia del Consel de Sant Andreu primer vinent, vuit dies més
o menos.

Y lo restant fins a compliment de les nou-sentes y tres liures, 13 sous les y prometem pagar al Consell de Santcugesma primer vinent.

Dit dia escotarem al doctor Areni de la dalt dita suma tres-sentes y coranta liures, pagadores lo dia del Consell de Sant Andreu primer vinent, y lo restant fins a compliment de 679 lliures, 5 sous, 10 li prometem pagar al Consell de Santcogesma primer vinent, dies més ho menos.

Dit dia se pose sobreposats dels paraires Joan Pere Adallach, de les Caldes, y Germà Casamajor, sobreinstant Fransisco Constantí, de les Caldes, pesadó Macià Babot.

Dit dia mane lo Consell que ningun moliné de drap pugue tràurer drapada alguna del nauch del molí que no sie acabat de enfortir per posar-n'i altre, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje lo Concell per a pagar gastos fets y jornals de consellers deu lliures y mitja per parròquia, que cada consolat [les dono] comptants*.

Dit dia loteje lo Concell setanta-cinch lliures per parròquia, que cada consolat les apòrto al Consell de Sant Andreu ho vuit dies més ho menos, que les apòrton en mans de Joan Antoni Torres per lo compte alt escrit, en pena del cot de la Terra*.

Dit dia, atès que en lo decret de l'Il·lustríssimo Senyor Bisbe Desbach, que glòria gose, confirmant lo del jutge ordinari, se considere molta diferència de pagar ab dobles ho pesses de 8, arreste lo Concell que misser Areny escrigue al senyor bisbe, ab súplica en nom del Concell, suplicant-lo que sia servit decretar per lley inviolable que los crèdits vells fins al valor de 4 lliures, sous la dobla se pàgon a raó de 3 lliures, 13 sous, 4 la dobla y nou reals y vuit [diners] de plata catalana lo real de vint, entenent dels [que] no és taxada la moneda.

|^{47v} Dit dia arreste lo Concell que Pere Pal, cònsol de Ordino, publico demà, a 8, am poder del notari, la sentència per la diferència del Comú de Sant Julià ab Antoni Nagual per a què lo notari ne pugue dar còpies, y se li mane a dit Pere Pal en pena del cot de la Terra.

Dit dia, així mateix, arreste lo Consell que Joan Montanya fasse que la sentència entre Esteve Tomàs y diferents particulars del Quart de les Caldes sia posada ab la forma

deguda, en mà del notari, per a què ne puga donar còpies, y se li mane, en pena del cot de la Terra, que sia fet per tota la semmana corrent.

Dit dia arreste lo Concell que tots los consolats fassen tenir a tots los particulars les armes y monicions acostumades prestes per al dia de les mostres, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lo Concell arreste que tots los consolats fassen adobar y netejar los camins ab la forma acostumada fins al dia de San*[t]* Barlabé, en pena del cot de la Terra.

[1693] juny 29

A 29 de juny se ha tingut Consell de la Terra. Primerament vote lo Consell una missa de devoció sots invocació del Sant Sprit, que·ns vulla il·luminar y donar direcció en lo acert de nostres accions y al servey de Déu, y mane a cada consolat que la fassen celebrar en ses parròquies quant antes.

Arreste lo Consell que per a satisfer a una carta rebuda de monsiur Pitoren, per les noves done y promeses de la protecció del rey y sua, lo doctor Areny, Joan Antoni y Calbó li dónon la satisfacció judicaran més a propòsit quant antes.

Dit dia lotege lo Consell dos pernes y cinch formatges per tant ne faltà als presents que Solana y Moré aportaren quant pagaren la quèstia, per aver donat dos pernills y 4 formatges a mossur Vergé y aver-se esclafat un formatge. Y mane lo Consell que los cònsols de Ordino fassen un pernill y dos formatges, y los cònsols de Andorra un pernill y tres formatges y tots los comptes atrassats auran bestrets, los cònsols de Ordino un pernill y quatre formatges, la Massana un pernill y dos formatges atràs escrits y Andorra un pernill y tres formatges. Y los de Andorra que·ls envíon a Ordino en casa de Pere Pal, cònsol, demà per tot lo dia, y dit Pere Pal a Foix en mà de mossur Alexis a l'orde del doctor Areny ho de Solana.

Dit dia arreste lo Concell que lo doctor Areny, quant tinga notícia que los Estats se tingan, vage a véurer-se ab lo senyor intandant y fasse tot lo que li aparegue convenient sengós[59] lo que devien fer Solana y Mitjavila per lo arrest de 10 abril proppassat, y que·s prengue un company si li apareixerà.

[59] *En lloc de* segons.

|*48* Dit dia, per les diferències tenie Bortoló ho los cònsols de Canillo ab Pere Mateu Moles per lo preu de sis càrregues de blat prengueren de orde del Concell lo estiu ho primavera 1691, distret lo que ha pagat dit Bortoló a Joan Antoni Torres per compte de Pere Mateu Moles y los diners que dit Bortoló ha entregat vuy a dit Pere Mateu, mane lo Concell als cònsols de Canillo que fins a 8 del mes de noembre primer vinent fassen entregar en mà de dit Pere Mateu Moles deu lliures, nou sous y sis diners a cumpliment de dites sis càrregues de blat, en pena del cot de la Terra*. Ha pagat a 23 de novembre a Joan March de orde de dit Pere Mateu Moles[60].

Dit dia, per certes diferències que tenen lo Comú de la parròquia de San*[t]* Julià sobre un cot de 4 lliures, sous que han fet a Lluís Jaile per aver tret alguna pedra ho pedres del grau del [Men]seré, que dit Jaile pretén tenir dret perquè diu que ell lo manté y adobe quant és menester, y per aver tallat brossa en un bosch vedat del Quart de Fontaneda, y dit Jaile pretén no ser vedat perquè los demés del dit Quart també n'i fan quant volen, arreste lo Concell que Joan Antoni Colat y Esteve Moles se infórmon y instruesquen de la veritat del fet y ne fassen relació al primer Concell, en pena del cot de la Terra, satisfets de sos treballs.

Dit dia lo Concell concedeix la plassa del Col·legi de Tolosa al doctor Areny, que y pugue tenir un fill, y li correrà lo temps des del dia que tindrà possessió, conforme s'és acostumat[61].

1693 agost 13

Vui, als 13 de agost de 1693, se ha tingut Consell de la Terra y se a fet l'afor del blat, que lo blat fiat se aje de pagar per cada carga de blat una dobla, y que ningun no pugue demanar més, ni rendés ni los altros, y dingun no·n pàgon més de dobla, en pena del cot de la Terra, diem 5 lliures, 10 sous.

Dit dia se posse la liura del pa a quatre dinés la liura, y no ajen de vendre a dit preu fins al dia de Sant Bortomeu tot prop vinent.

Dit dia se ha fet un llot de coranta-y-dos liures que ven a ser set liures per paròquia, y se han de pagar lo primer Consell; cada paròquia portarà set liures. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[60] ha pagat... Pere Mateu Moles *afegit posteriorment.*
[61] *Al marge esquerre, una petita manícula assenyala aquest assentament.*

1693 agost 17

Vui, als 17 del mes de agost de 1693, se ha tingut Consel a vista de una carta envià lo baró de Preus, y lo dit Consell a resolt que Juan Antoni Torres vaje ha trobar dit senyor per acomodar dita demanda de dita carta ab lo modo millor li apareyxarà. Y dit Yuan Antoni se'n pendrà un altre, aquel li aparexarà. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y si lo dit Yuan Antony no·n ten prou de un, se'n pendrà los que li aparexarà; y lo dit Yuan Antoni a elegit Antoni Colat y Antoni Guillemó.

|*48v* Dit dia se mane als cònsols de la Masana que mànon Agustí y a Guillem Sereix que pàgon un cot avien requerit los dits a Yuan Bonet, de Sant Yulià; lo dit cot se ha de pagar entre vuit dies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pàgon ha Pallerès, de Encamp, lo port de un videll que lo portà a la Seu, en pena del cot de la Terra.

1693 setembre 2

A 2 de setembre 1693 se ha tingut Concell de la Terra per ocasió de una carta se ha rebut de l'intantdant de Trobat que ordene se vage a parlar ab mossur Cicart, y que·s fasse lo que dit ordenarà. Y per a replicar y mirar de excequutar lo que sie convenient per conservació de la Vall, lo Concell arreste que cada consolat fasse dir en ses parròquies una missa de devoció quant antes, sots invocació del Sant Sperit, que·ns vulla il·luminar y preservar de totes inquietuts y conservar-nos en la sua gràcia.

Dit dia arreste lo Concell que lo doctor Areny y Guillem Soldevila vagen a parlar ab lo dit mossur Sicart per fer les escuses que·ls apareixeran convenients, y si menester serà, escriuran al senyor intandant en nom de la Vall.

1693 setembre 27

A 27 de setembre 1693 se a tingut Consel de la Terra y se areste lo Consel del Pagament per al dimars antes de To*[t]*s Sans, que serà a 27 de octubre.

Dit dia lotege lo Concell cinch dobles per parròquia, y cada consolat que les fasse apor[tà] en mà del doctor Areny de assí al Concell del Pagament primer vinent sens falta, y se mane en pena del cot de la Terra. Y dit Areny ne portarà compte per los gastos y regraïments de fer venir las ordes per la exempció de alotjament y farratges que demanave lo intandant de Trobat, que lo senyor veguer de Garanó és anat a Montalvà a parlar ab lo

senyor intandant del Lenguadoch y ab Calbó a Perpinyà ho a Illa a parlar ab lo duch de Noalles y dit Trobat. Y tot ho ha bestret dit Areny. Ademés loteje 4 formatges per parròquia, que·ls entrégon cada consolat dimarts primer vinent al senyor Garanó, y per ell, Canillo a Calbó, Encamp a Joan Antoni, Sant Julià y Andorra a Joan March y Ordino y la Massana a Jaume Pal.

Dit dia arreste lo Concell que cada consolat aporto a esta Casa lo que deguen de censals, de pencions caygudes en cada parròquia, diferents particulars, y lo Concell done poder als cònsols per a exequutar a dits censalistes.

Dit dia se pose lo preu del vi a 1 sou, 8 diners per cortó, so és, lo vi bo que sie vell y no bullit, y lo bullit y novell a 1 sou, 4 diners. Y que los taverners no puguen fer mescla, y tot que sie passador a coneguda dels amostafassos, y que coménson a véndrer a dit preu lo dia de Sant Miquel y no antes ni a més, en pena del cot de la Terra.

1693 octubre 26

|[49] A 26 de octubre 1693 s'és tingut lo Concell del Pagament. Arreste lo Concell que Antoni Guillemó y Morer, cònsol de Sant Julià, vage a Foix a fer lo pagament lo dia acostumat, en pena del cot de la Terra, y que puga péndrer un fadrí si l'ha menester, y que vuy rebo los diners.

Dit dia loteje lo Concell un formatge per parròquia y que los cònsols de Ordino los bestraguen, que se'ls tindran a compte quant se'n lotejarà més, y que·ls entrégon a dit Morer, que los entregarà al receptor de la quístia en agraïment que alguns anys dilate lo pagament.

Dit dia Damià Babot, de Molleres, ha apel·lat de una sentència dels 4 de Consell de Canillo, donada contra de ell en favor de Jaume Naudí, també de Molleres, donada en escrits a 23 de maig 1693, hi ha depositat lo salari per los vehedors de les altres parròquies, que són 12 sous per vehedor, y se són repartits per los consolats, que·ls entrégon a cada vehedor. Y se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que *[a]* 30 del corrent dits vehedors agen de fer la visura y declarat, avisant les parts que sien presents a la visura y oïdes ses rahons.

Dit dia, per quant lo vehedor de Andorra y amostasaf, qui ere Bernat Dolsa, és mort, en son lloch lo Concell anomene a Pere Mateu Moles, de Andorra, y se li mane, en pena del cot de la Terra, que exercesca bé y degudament dits càrrechs.

Dit dia lo Concell pose preu al pa a 5 diners la lliura, y se mane als consolats que u mànon als flequer*[s]* que coménson a véndrer a dit preu lo dia del Sant Cimon y no antes, y no a major preu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lo preu del vi a 13 diners lo cortó, y que coménson així mateix los taverners a véndrer a dit preu y no a més, ab la matexa pena.

Dit dia ha pagat Joan Vilar, casat ab la viuda de Pere Bondància, dit de Garravet, 2 dobles, dich 11 lliures, sous, a bon compte del que deuen per los béns de Garravet.

Dit dia arreste lo Concell que attès que se ha representat que los Estats del comptat de Foix se deuen tenir molt prest y que se'n darà avís; per lo que per la franquesa de lleudes, pontatges y altres coses és necessari mirar papers, que lo dit doctor misser Areny, se n'aporto lo llibre de les còpies dels priviletges, y si li apareixerà conveninet puga, quant li apareixerà, manar Consell ho Junta per a tràurer de l'archiu ho de les caixes los actes ho escrits li apareixerà convenients, y se n'entregarà [com vuy] de dit llibre. Y si quant dits Estats se tindran se trobe dins la present Vall, vage a hont se tindran dits Estats, y hobro lo que li apareixerà més convenient per a la conservació de la Vall y observació de llurs privilegis y franqueses. Y si menester serà fer alguns presents, puga lotejar-los a què los consolats agen de acudir y cumplir. En pena del cot de la Terra.

1693 novembre 23

A 23 de novembre 1693 s'és tingut lo Concell de Sant Andreu. Y sobre la pretenció té Lluís Jaile contra lo Comú de Sant Julià per un cot de 4 lliures, sous li han fet, per lo qual se ha rebuts testimonis y informes per hòmens de aquesta Casa, vist lo que se avie de véurer, *etcètera*, mane lo Concell a dit Jaile, en pena del cot de la Terra, que pago dit cot y los gastos fets per dit effecte, so és, 1 lliura, 4 sous per los dos hòmens hi anaren de esta Casa y 9 sous per lo senyor batlle, y que ho còbron los cònsols de Sant Julià y pàgon a qui se deu.

Dit dia se ha pagat a Marcó, a cumpliment de jornals fin*[s]* vuy, 2 lliures, 14 sous.

|*49v* Dit dia ha demanat Joan Antoni Rossell 107 lliures, 08 sous, que diu ha de aver a cumpliment de tots gastos y jornals fins vuy, y arreste lo Concell que lo dia del Concell de Sant Tomàs se li lotejo.

Dit dia areste lo Concell que des de sis de desembre primer vinent fins a 10 de dit, tots los consolats fassen adobar los camins, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo vi a 1 sou, 3 dinés lo cortó, y se mane com és acostumat, *etcètera*, y que·s coménson a véndrer a 25 del corrent y no antes.

Dit dia, per mort de Joan Montanya, se anomene amostasaf al Quart de les Caldes Fra*[n]*cesch Call, Vidal, ab la forma acostumanda, *etcètera*.

Dit dia arreste lo Concell que los cònsols de Encamp mànon a Joan Antoni Torres per al Concell de Sant Tomàs al dia acostumat, *etcètera*.

Dit dia arreste lo Concell que cada consolat aporto per a dit dia les quatre perdius acostumades y los cònsols de San*[t]* Julià dos més y los de Andorra una més, que en totes seran 27 perdius, y que sien de les roges, bones y rebedores. Y se anomene per rebedor Antoni Guillemó y Morer, que les rebo que sien bones. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1693 desembre 14

A 14 de desembre 1693 s'és tingut lo Consell de Sant Tomàs. Dit dia, sobre una qüestió que té Jaume Pal, batlle de la present Vall, sobre alguna partida de blat que fià ab albarà a la universitat de la parròquia de Canillo, que diu dit batlle que los cònsols de Canillo lo han cobrat dels particulars a major preu del que a dit batlle lo han pagat, mane lo Concell als cònsols de Canillo que fassen que dit Jaume Pal sia satisfet del preu de dit blat conforme és, conforme constarà al dit albarà ser-se promés pagar. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, sobre una súplica presentada per part de Macià Babot, de les Caldes, contra Macià Tomàs per una borda que dit Tomàs ha comensat en part, que dit Babot pretén ser-li prejudicial y contra lo domini té de altra borda y estada de Joan Ribot, per no aver-li volgut lo cònsol de Andorra manar que sessàs ab la pena acostumada de la parròquia per a evitar qüestions, mane lo Concell que per los cònsols de Andorra [sia] fet manament a dit Tomàs, ab la pena acostumada, que cesso en dita obra, y al Concell de Andorra, que requerits per qualsevol de dites parts, dins temps [conpetent], satisfet de los treballs, aprés que seran requerits fassen lo de justícia, declarant-los la pretenció. Y se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, sobra la qüestió que té Pere Pal contra Gener y Ramon Guiem y altres, que requerí dit Pal un cot contra de dits perquè sens tenir Concell donaren una còpia de l'ascot se avie fet a favor de l'animer, per lo que li done la parròquia ademés dels censals li

consignen, y aven-se fet cot, resol lo Concell que trobant-se cònsol lo dit Ramon Guiem pogué tràurer dita còpia, majorment avent-hi alguns proms, y per so mal instat dit cot, y lo deu pagar qui lo ha requerit, en pena del cot de la Terra.

|*50* Dit dia, en observació de les promeses fetes al doctor Areny y a Joan Antoni Torres en lo Concell de Santcogesma, 7 de maig 1693, per pagar a dits, loteje lo Concell cent trenta-dos lliures, tres sous y dos diners per consolat, que les apòrton al Concell de Santcogema 1694, en pena del cot de la Terra, y sien pagats dits Torres y Areny.

Dit dia loteje lo Concell divuit lliures per parròquia, que cada consolat les pago a Joan Anthoni Rossell de assí al dia de Sant Ramon primer vinent, per a pagar-li les atràs escrites 107 lliures, 8 sous. Y los cònsols de Andorra se retindran 12 sous de son pagament, y que·ls aporto al primer Concell, en pena del cot de la Terra*.

Dit dia arreste lo Concell que se acomodo la casa de la notaria sobre la volta, que se ha de fer trebal de guix y un palmar per mijanar-lo, que lo armari de les escriptures de la notaria hi puguen estar còmodament, y se deu acomodar la finestra y posar-hi reixa de ferro. Per assò, lo Concell fa comissió a Rossell y a Joan March Torres que ho concèrton, ho fassen fer, y traguen a pagar lo que costarà dita hobra.

Dit dia mane lo Concell als cònsols de Sant Julià que retíron de casa de Burgada lo morter de apotacari y los pots y altres coses que y age de esta Casa, que u pòson en part segura y que lo primer Concell apòrton nota ho inventari del que y aurà y a hont serà per a què se pugue notar en est llibre ho altre. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra. A 27 de febrer 1694 an portat assí lo morter y la mà de ferro[62].

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que se avinguen ab Antoni Nagual, y que fíton lo herm sobre lo camp de dit Nagual, dit lo camp de Calbó, a setse passes de la paret del cap del camp, antes de Nadal primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege lo Concell vint pernes, a saber és, que los cònsols de Canillo ne apòrton 4, de Ordino 4, de la Massana, Encamp y Andorra y Sant Julià 3 cada consolat, ab dos formatges per perna, y les pernes que sien de 12 lliures per perna, y que les fassen portar a Sant Julià en mà de Antoni Guillemó, Morer, que les rebo que sien bones y rebedores, y així mateix los formatges. Y que les hi apòrton fins al dia de Sant Tomàs primer vinent, y dit Antoni Guillemó que les entrego ab orde de Joan Antoni Torres, que les presentarà,

[62] A 27 de febrer... mà de ferro *afegit posteriorment.*

12 al senyor baró, 4 als taulers, 2 al deputat local y 2 a l'advocat, doctor Tomàs Feu, ab sos formatges. Y se mane en pena del cot de la Terra. Y 2 capons per parròquia, que·ls presento a la senyora baronessa.

1694 gener 20

Vui, als 20 de yener de l'ani 1694, se a tingut Consell y·s vote una missa de devosió a ynvocasió del Sant Esprit ab ensolta cantada a les ànimes de porgatori. Los consolats la fasen dit cuant antes, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Concell [honse] pernes per parròquia ab sos formatges acostumats, so és, coranta-set, que·s deuen enviar a Barcelona, 12 per lo senyor bisbe y 2 pernes per a Don Miquel de la Hoz, sargento major de Ciutat. Y perquè los de Sant Julià ne tenen [una] de bestreta, se'l*[s]* retindran ab sos formatges. Los pernills que sien de la terra y de pes de 12 lliures per pernill. Y cada consolat que·ls fasse aportar a Sant Julià de assí al dia 24 del corrent per tot lo dia a disposició de Joan Antoni |*50v* Torres, qui anirà a Barcelona per donar la benvinguda al duch de Escalona, virrey, y repartir los presents, y los darà al senyor bisbe. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y Ordino, Massana, Encamp y Canillo se'n retindran una perna cada parròquia ab sos formatges. Auran de aver, Ordino 1 perna, 4 formatges, Andorra 3 formatge*[s]* y una perna, Encamp deu una perna y dos formatges[63].

Dit dia arreste lo Concell que d'esta hora en avant ningú pugue jugar en los hostals a joch de envit, y que los habitants no puguen conversar-hi mentres se diuen los officis en dies de festa ni en ser tocada la horació a la nit, en ningun temps. Y se mane als hostalers que no ho suffron, sinó que·ls ho denúncion, y no perméton se jugo ni converso com és dit. Y si no voldran hobeir, que encontinent ho denúncio als cònsols especificant qui són. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y així mateix, als consolats que u fassen manar encontinent en ses parròquies.

Dit dia lo Concell done facultat al doctor Joan Guillem Torres, Guillemó, de Andorra, que pusque mudar y redressar un tros de camí de la portalada de la Closa fins a la roca de la Alsina deu ho dotse passos més ho menos.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats fassen adobar los camins per los gels y altrament encontinent y sempre sie menester, en pena del cot de la Terra.

[63] Auran de aver... y dos formatges *afegit posteriorment.*

1694 febrer 24

A 24 de febrer 1694 se ha tingut Concell de la Terra y mane lo Concell a Joan Antoni Torres que demà, 25 de dit, sens falta, baixo a parlar ab lo baró de Preu sobre lo que demane ab sa carta de 23 del corrent, y procurarà soltar totes dificultats, ab la pena acostumada.

Dit dia loteje lo Concell tretse pernes per parròquia ab sos formatges, so és, deu que per bescompte ne faltaren als presents de Barcelona y sis que se'n donarà al senyor marquès de Conflans, dotse que se'n donarà al governador de Bellver y dotse al governador de Monlluís, sis al veguer Granó, dotse a mossieur de Gerés, dos a Costaud, dotse a l'intandant de Montalvà, dos a son secretari, ab sos formatges acostumats. Y perquè los cònsols de Andorra tenen bestrets una perna y tres formatges, se'ls retindran, y així mateix, Ordino una perna y quatre formatges, y Encamp per a cumplir ab la que deu dalt ne deu donar catorse ab sos formatges. Y los cònsols de Andorra ne aportaran tres pernes ab sos formatges a Sant Julià en mà de Antoni Nagual, cònsol, que les rebo que sien ben fetes, y los formatges bons. Y los de Sant Julià que tinguen los seus tretse ab sos formatges en casa de dit Nagual divendres primer vinent per tot lo dia a disposició de Joan Antoni Torres. Los cònsols de Encamp que apòrton a Soldeu en mà de Bortomeu Calbó onse pernes y sos formatges y los de Canillo que les tinguen les tretse y sos formatges en mà de dit Calbó lo Diumenge de Passió primer vinent. Y mane que lo dit Calbó vage a distribuir-les antes de Pasqua. Y los de Encamp que envíon a Ordino en mà del doctor Areny tres formatges y los de la Massana, així mateix, les tretse pernes y sos formatges y los de Andorra, així mateix, les nou pernes y disset formatges. Y los de Ordino que tinguen prestes en mà de dit les dotse y vint-i-dos formatges de assí al dia 28 del corrent |[51] y los de Encamp que guàrdon les tres pernes y tres formatges que·ls resten, y estes a disposició del Consell ho dels síndichs. Y que tot sie bo y rebedor. Y mane lo Concell al doctor Areny que vage a Montalvà, si és menester, per a parlar ab lo senyor intandant per lo que coneixerà ser convenient per utilitat de la Vall, y distribuirà los presents quan antes puga. Y tot se mane en pena del cot de la Terra. Y Joan Antoni, així mateix, se cuidarà dels presents que falten a Barcelona.

Dit dia se pose lo preu al pa a sis diners la lliura y a Llorts a set diners, y mane lo Concell a tots los consolats que fassen de manera y tingan providència que no falto pa a les fleques per als passatjants y lo que sia menester en pagant al dit preu, en pena del cot de la Terra.

[1694 febrer] 27

A 27 de dit se ha tingut Concell sobre algunes pretencions té lo baró de Preu contra la Vall, y arreste lo Concell que Joan Antoni Torres y Nicolau Areny se conferesquen a la Ceu y procúron soltar-les y allanar-nes[64] ab la major conveniència judicaran ser convenient, y per assò los donen ple poder y se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que sia quant antes.

Dit dia, attès que Vidal, de Angordany, és cònsol y antes ja ere mostasaf, lo Consell anomene amostasaf en lo Quart de les Caldes y Angordany a Macià Babot ab lo poder acostumat, y se li mane exercesque, en pena del cot de la Terra.

1694 abril 5

Vuy, als 5 de abril de l'ani 1694, se a tingut lo Consell del Pagament de la Quèstia del Senior Bisbe y·s mane a Yoan March Torres que rebo lo pagament y·l vaye ha fer a la Seu de Urgell al senyor vicari general, si ten orde de rebre'l.

Dit dia se areste y·s mane que ningun abitant de la Vall vengue ningun gra de bllat a ningun foraster, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols ho entímon cada un en ses parròquies, y que sie desimuladament, sot les mateixes penes.

Dit dia se loteye una doblla y mitya per parròquia, y les dites an de servir per pagar lo port de portar lo present a Barcelona, y per anar Calbó a Serdània, hi a pagar lo que·s reste a deure per la quístia. Y dits dinés an de anar en mà de Yoan Antoni Torres y de Calbó, 4 doblles y mitya a Yoan Antoni y altres tantes a Calbó. Lo de la quístia an pagat los consolats vuy de present per llot, que és, ademés del sobredit llot, 14 sous y una malla per parròquia.

Dit dia se areste que los cònsols de Sant Yulià avirúgon sobre una difarènsia tenen, que se a dit que l'oste de Sant Yulià fa mesclla ab lo vi y pose [...] ho altra mistara[65] al pa que ven a la fleca ho ostal. Se'ls mane en pena del cot. Y al primer Consell ho pòrton a esta Casa.

Dit dia se areste que ningú de tota la Vall pugue vendre palla ni erba fora la Vall ni portar-n'i fora per altri, en pena del cot de la Terra.

[64] *En lloc de* allanar-les.
[65] *Probablement, en lloc de* mistura.

1694 abril 17

|*51v* Vuy, als 17 de abril de 1694, se a tengut Consell de la Terra y areste que Joan Antoni Torres vaje a parlar ab lo senyor baró aserca que aturat lo comers y que miro tot allò que sie nesesari per lo servey de la Vall.

Dit dia la muller de Masià Tomàs, de les Caldes, a depositat dotse reals per la sentènsia dels quatre veadors de la paròchia de Andorra. Lo dit depòsit és *[a]* la caixa[66].

Dit dia se mane als veadors de la Vall que als 7 de mag primer vinent vajen a fer una vesura a les Caldes per instànsia de Masià Tomàs, en pena del cot, y cada consolat que tingue cuidado de manar als veadors y que·ls dónon los dinés.

1694 maig 24

A 24 de maig 1694 s'és tingut lo Consell de Santcogesma. Primo, se fa nominació de amostasafs y vehedors:

A Canillo Miquel Adallach, Gastó, amostasaf, Miquel Adallach vehedor.

En Encamp Joan Rectoret, Ermengol, amostasaf, Joan Guillem Torres vehedor.

En Ordino Nicolau Torres, Gener, amostasaf, Pere Joan Call, vehedor.

A la Massana Joan G*[i]*ralt, Jovany, amostasaf, Joan Pere Mora, Giralt, vehedor.

Yuan Pere Solana mostassà per mort de Juvani, de Arensal[67].

En Andorra Joan March Torres amostasaf, Antoni Calba, Guiem, amostasaf de les Caldes y vehedor.

A Sant Julià Andreu Nagual amostasaf y Antoni Guitart vehedor.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A Canillo Joan Martí, Molné.

A Encamp Antoni Call, Martí.

[A Ordino] Esteve Forest, Jalme.

A la Massana Ramon Aldosa,

En Andorra Pere Joan Bons, Babot.

A Sant Julià Antoni Auvinyà.

[66] Lo dit… caixa *afegit posteriorment*.
[67] *Nota de defunció afegida al marge esquerre posteriorment.*

Dit dia se ha entregat los 14 sous de draps a lavar del porter major de la catedral y les 10 lliures, sous de regalies al senyor segristà a Antoni Nagual, que pago y aporto rebuda*, y los 12 sous, 6 dels censos de Costoja a Joan March Tor*[r]*es, que aporto rebuda.

Dit dia s'és pagada la vaca parada als renders de Capítol. Entregat al cònsols de Sant Julià y Ermengol, de Encamp, de orde dels renders.

Dit dia se pose sobreposats dels paraires Joan Forcada, de les Caldes, y Pere Joan Vila, de Sant Julià, sobreinstant Macià Babot, pesadó Miquel Imbert.

Dit dia, per a pagar al doctor Areny 117 lliures, 17 sous, 10 que té bestretes per gastos de agències a fet lo senyor veguer Granó a Montalvà per a París respecte de mantenir la Vall en sos privilegis, y a Joan Antoni Torres 275 lliures, 2 sous, 4 per bestretes de presents y agències ademés del que se li és ascotat, lotege lo Concell sexanta-sinch lliures per consolat y mane lo Concell que cada consolat les aporto lo dia del Concell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra, que fan 390 lliures, sous, y les 3 lliures, sous, 2 diners se són pagades comptants, que les ha cobrades misser Areny, y sols li reste a cobrar les 114 lliures, 17 sous, 8.

Dit dia los consolats ha*[n]* aportat les rebudes de l'oli de Santa Maria de Urgell.

Dit dia arreste y mane lo Concell que ningun moliner de drap pugue tràurer del nauch ninguna pessa ni tros de drap que no sie enfortit per a posar-n'i altre.

|*52* Dit dia mane lo Concell que tots los consolats fassen tenir les armes y monissions prestes en ses parròquies per a les mostres los dies acostumats. Dit dia mane lo Concell a tots los consolats que fassen adobar los camins de assí al dia de Sant Barlabé. Tots los manaments prescrits se fan en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que monsenyor de Quinson no volgué 6 pernes y 12 formatges que lo Consell li enviave per Calbó sinó en pagant, y dit Calbó prengué 6 escuts, que són 9 lliures, sous barcelonesos, que·ls tindrà per a quant sie menester.

Dit dia arreste lo Consell y mane a tots los cònsols y consellers que sabran que algú de la Vall vengue ho entrevingue en véndrer blat a algun foraster, que encontinent fassen manar Concell de la Terra y que estiguen vigilats en saber-ho, y que Antoni Nagual baixo demà dematí a la Ceu y digue al vicari general de part del Concell que estimarem encontinent done orde rigurós per als capellans de esta Vall, ab bones penes, que no venguen blat ni sèguel als forasters.

1694 juny 13

Vuy, als 13 de yuni de l'ani 1694, se a tingut Consell de la Terra y·s vote una misa de devosió a ynvocasió del Sant Esprit ab ensolta cantada, y los consolats la fase*[n]* dir cada un en ses parròquies cuant antes, en pena del cot.

Dit dia, a vista que lo present Concell y dos Concells antes del Concell de Santcogesma se ten y són tenguts per ocasió y respecte de la privació de comers que lo governador y lloctinents de la fortalesa de Ciutat llevaren y han llevat lo comers, per ocasió de què en esta Vall no han reparat moltes persones véndrer blat als forasters contra los arrestos y manaments que lo Consell ha fets, a que, poch temerós, los dits no han obtemperat, antes bé, scientment, han contrafet, en grave dany de tot lo bé comú de la present Vall y vilipendi y menispreu de dits manaments, attès que en lo Concell de Sant Tomàs se féu bo a l'ascot y tot se és convertit en pagar diferents gastos dels Concells passats y, ademés, ocasionen grave dany per los jornals se han ocasionat per als cònsols y concellers que componen lo Concell, y altres persones que·ls ha convengut cridar y demanar y per lo gasto del present Concell y dels esdevenidors, arreste lo Concell que los dits contrafahents sien severament castigats ab penes de cots en què han incorregut, y se'ls mane, en pena del recot, que pàgon lo cot com s'és acostumat en los demés cots del temps passat. Y arreste també lo Concell que sia fet per totes les parròquies nou manament que ningun natural de la Vall sie atrevit en véndrer ni entr*[e]*venir se vengue blat a algun foraster, en pena del cot de la Terra. Y que los cònsols y consellers sien vigilants en saber-ho y acusar-los, sots la mateixa pena.

|*52v* Dit dia areste lo Consell que Toni Guillemó y Toni Mityavilla vayen a Siutat ho a la Seu de Urgell, alí ont sie menester, per parlar ab lo qui governe en lloch del senyor governador de Siutat y sopllicar-lo sie servit donar orde a la guarda del molí de Arcavel y altres cualsevols que no perturben lo comerts de la provesió de grans per ha sustento dels abitans d'esta vall, asegurant-li que se castigarà severament qualsevol abitant se atrevesque en dellinquir a l'arest trasdit. Y asò se mane vayen dits demà, en pena del cot, y fent tota dilligènsia.

Dit dia areste lo Consell que tots los cònsols hi consellés en ses parròquies hi altres, si poden, y cada un en particula*[r]*, que per al primer Consell procúron saber y fer relasió de totes les persones que després del primer arest de pruibisió de treta de bllat fins vui y

fins que·s tindrà Consell, sens desimulasió de persona alguna, que aye venut bllat ho entrevengut en vendre-lo algun foraster, en pena del cot de la Terra.

Dit dia Antoni Nagual ha tornat los dos despaigs del propri ús y dels bestiar*[s]* despachats per lo senyor virrey en Barcelona en abril 1692.

1694 juny 17

Vuy, als 17 de yuni de l'ani 1694, se ha tingut Consell de la Terra aserca de què se avie llevat lo comerts dels bllats de entar-ne de Catalúnia Andorra y ara se a alcansat de entrar-ne tant solament per nostre propi ús, portant fefaent dels cònsols de la Vall. Cada consolat ne fasen en ses parròquies y que avertesquen bé los consolats de què no fasen fefaent sinó als que tindran nesesitat per son propi de sa casa. Y lo tot se mane tenir y observar en perna del cot. Y los consolats ho entímon porta per porta, cada un en ses parròquies.

Dit dia se pose lo cortó del vi que·s vengue lo vi a setse dinés lo cortó, y que comensen a vendre diumenge primer vinent, y los consolats ho entímon cada un en ses parròquies.

Dit dia se areste sobre de algunes dellegènsies se a fet y Encam*[p]* no se a cobrat resposta sobre del bllat. Per lo que·s pot esdevenir, lo Consell done orde hi pllen poder a miser Areni y a Yoan Antoni Torres que cobren dita resposta y fasen lo que sie convenient per lo cumú de la Vall, so és, los dos ho la un sol, que tot lo que·n faran, lo Consell ho tindrà per fet, y altres coses convinients a la Vall.

Dit dia lo cònsol de Ordino se n'a portat los pesos d'esta Casa, so és, mitya onsa, onsa, dos onses, tres onses, lliura y miya lliura, a fi de a[b]alà los pesos de Ordino. Lo sobredit a tornat dits pesos a 17 de yoliol 1694[68].

1694 juny 22

A 22 de juny 1694 se ha tingut Concell sobre que Joan Antoni Rossell ha instat al senyor bisbe que manàs fer averiguació sobre si ell ha delinquit per un cot de 22 lliures, sous se li féu a 13 de juny per aver contravingut als arrestos sobre la prohibició de la treta dels blats ho venda als forasters. Y los senyor bisbe ha enviat una comissió |*53* al senyor veguer per a què rebés informes per lo que serie menester, requerint al Concell que·ls ministràs y que tornàs lo depòsit de les 22 lliures, sous per a què fossen depositades a la Cúria de Urgell. Y lo Concell ha respost que los denunciants faran per lo batlle la

[68] *Nota de retorn dels pesos feta posteriorment.*

averiguació y prova de la contravenció, y feta, la participarà a Sa Il·lustríssima per a què disposo lo de justícia, y entretant, lo Concell guardarà lo depòsit. Y ha protestat contra dit Rossell de tot lo lícit, *etcètera*, salvats emperò sempre los privilegis y consuetuts de la Vall. Requerint al notari Pere Dalmau ne llevàs acte, *etcètera*.

Dit dia lo Concell mane als cònsols de Ordino que fassen dita averiguació per un dels batlles dins quinse dies primer vinents, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que lo doctor Areny y Joan Antoni Torres escriguen al senyor bisbe sobre lo fet predit com coneguen sie mes a rahó, consono y utilitat de la Vall.

Dit dia se ha pagat al doctor Areny 1 lliura, 8 sous ha gastat per un propri a monsieur de Gerés, que ha escrit aprove la prohibició de la treta dels blats y concent que·s pòson guardes als passos.

Dit dia arreste lo Concell que se fasse present a Don Joseph de Guevara, mestre de camp que governe per interim a Ciutat, en agraïment dels favors és servit fer-nos, esperant que·ls continuarà. Y per dit effecte hi vage Joan Antoni Torres quant tinga lloch, quant antes, y que los cònsols de Encamp tinguen a Sant Julià, en mà de Antoni Nagual, les 3 pernes y 3 formatges que deuen, diumenge primer vinent per tot lo dia. Y los de Sant Julià que tinguen presta per bestreta una perna y los de Ordino que y envíon 5 formatges. Dit dia lo dit Nagual que u tingue a disposició de Joan Antoni Torres per dit effecte. En pena del cot de la Terra.

1694 juliol 17

Vuy, als 17 de yuliol de l'ani 1694, se a tingut Consell de la Terra y se areste per una carta a enviat mosur de Gerés a esta Casa. Se mane a Nicolau Areni, de Hordino, vaye a respondre a dit senyor del millor modo sie convinient per esta Vall y que vaye lo més prest sie posiblle, y en cas la malaltia de sa muller no li donàs lloch, que y mane lo que li sie benvist.

1694 agost 13

Vuy, als 13 de agost de 1694, se a tengut Consell de la Terra per l'afor del blat fiat, lo qual an posat a 5 lliures, 10 sous la carga; que no i aje denguna persona lo pugue fer pagar a més, en pena del cot de la Terra. Y que los cònsols o fasen manar, porta per porta, cada un en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a quatre dinés la lliura, que coménson a vendre diumenge primer vinent.

Dit dia, Folch, de Juveri, a depositat trenta reals per a sinch veadós perquè vagen a mirar unes difarènsies té ab Guitart, de Juveri, aserca de unes boïgues, y que y vagen delluns primer vinent. Y al loc de Guiem que i vage Asteve Moles y que dónon lo dret a qui aspecte, en pena del cot de la Terra.

1694 octubre 18

|*53v* Vuy, als 18 de octubre de l'ani 1694, se a tingut Consell de la Terra per petisió a fet lo senyor veguer, mosur de Granó, als cònsols de Ordino. El dirà lo per què.

Dit dia lloteye la Vall dos doblles y miya per parròquia y 4 fortmatges, lo cual se a de donar al senyor veguer, mosur de Granó, ab lo cual se li pague vuytanta frans se li reste de gasto a fet anant a Montalbà per orde de la Vall, y lo restant se li done per sa pena de dits traballs a fet fins vuy; que los consolats de cada parròquia ho pòrton demà dimarts per tot lo dia en mà de Calbó a Soldeu. Y dit Calbó ho dono a dit veguer per orde d'esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se areste que lo vi vell se vengue a deuit dinés lo cortó y que lo vi novell se vengue a 15 dinés lo cortó, y que venguen los ostes en ses parròquies dimecres primer vinent, y los consolats ho entímon cada un en ses parròquies. Lo tot se fase en pena del cot. Sot les mateixes penes se mane als consolats que entímon als mostafàs tinguen cuydado que no·s vengue vi nou per vell ni que sie bareyat lo vi nou per nou y lo vell per vell.

Dit dia done llisènsia lo Consell al senyor rector de Andorra de fer un cana[l], y mantenir-lo, en la parròquia de Andorra, en la ribera, en part no sie peryudisi de ningún particulà. Dit dia, per lo fet mateix, se consedeix a Pere Mateu Moles pugue fer lo mateix.

1694 novembre 21

Vui, als 21 de novembre de 1694, se ha tingut Consell de la Terra aserca per una carta vinguda del marquès de Preus. Ordene dit Consell que Micolau Areni y Antoni Guillemó y Moré y vajen per trobar dit senyor y que vejen de la manera podran [tollerar-i] al dit senyor.

Dit dia vote la Vall una missa al Sant Esprit y que totom tingue cuidado de fer-la dir cada consolat en ses parròquies, y també una ensolta cantada.

Dit dia se pose preu al vi, tant vell com novell, a desavuit dinés lo cortó y cada consolat que ho entimo per a demà per tot el dia.

|[54] Dit dia ordene lo Consell que los veadós vajen a Canillo ho a la Aldossa per una vesura y que y vajen dijous primer vinent, y los cònsols, ca*[da]* un en sa paròquia, que ho mànon als veadós. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell en aquells que tenen dinés en depòsit en aquesta Cassa que tinguen yntent de cobrar dits dinés, que de sí al dia del Consell de Sant Andreu que se enlestesquen a les pretencions tenen; quan no, esta Cassa, passat dit dia, ne disposaran dels dits dinés lo que serà nessesari, y que los consolats, de lí hon són los pretenens, los ho entímon, cada un *[en]* ses paròquies, de lí hont abiten dits pretenens.

1694 desembre 2

Vui, als 2 de desembre de 1694, se ha feta sissena per posar balle de la Cambra Apostòlica:

A Canillo Miquel Call.
Encamp Ermengol.
Ordino Cabanes.
La Massana Solana, de Escàs.
Andorra Guiem, de Engordani.
Sant Yulià Antoni Vila.

Dit dia se posse lo cortó del vi a vint dinés lo cortó, y cada consolat que ho entímon que venguen disapte primer vinent.

Dit dia se mane als quatre cònsols y conselés de Sant Yulià que prenguen de yorament per balle de la Cambra Apostòlica a Yuan Escabrós y Toni Vila en nom de aquesta Cassa.

Dit dia manen als cònsols de cada paròquia que apòrton per lo dia del Consell de Sant Tomàs les perdius acustumades; San*[t]* Yulià que ne porto mitja dotsena. Y per rebre dites perdius lo Moré ne ha de tenir cuidado. En pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell de Sant Tomàs per als 22 del corent mes. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*54v* Dit dia areste lo Consell que·s fasse menobra per tots los camins, sanderes y sanderons, y que de sí al dia del Consell de Sant Tomàs que sie tot adobat, en pena del cot de la Terra.

1694 desembre 22

Vui, als 22 de desembre de 1694, se ha tingut Consell de la Terra, lo Consell de Sant Tomàs, atès que per orde del síndich, Yuan Antoni a ordenat que cada parròquia fasse dotse pernes y vint-i-quatre formatges, y que lo dit Yuan Antoni vaje per ordenar dites pernes y formatges quant li aparexerà, y que lo dit Yuan Antoni no y pugués anar, que ordeno que y vaje la persona a ell li aparei[*x*]erà, y que les pernes tinguen de pessar dotse liures cada una.

Dit dia ordene lo Consell que atès que se n'aurà de donar ab altres de pernes y formatges, que Yuan Antoni Torres que ho miro quantes se n'aurà de fer, y que avisso per los consolats les que auran de menester.

Dit dia a encomanat lo Consell 13 luïses y mitja de set liures y 21 luïsa de 6 lliures, y set escuts y mitj de desavuit rals y mitj de 15 sous, 9, y dos rals y tres dinés ab moneda, y se encomane a Esteve Moles que lo primer Consell ne donarà comte. Lo sobredit comte a pagat als 8 de febrer 1695[69].

1695 febrer 8

Vui, als 8 de febré de 1695, se ha tingut Consell de la Terra y vote dit Consell una missa al Sant Esprit, y cada consolat, en ses parròquies, que la fassen dir quant més prest puguen.

Dit dia se fa nota de un llot de catorse pernes y vint-i-vuit formatges per parròquia, les quals se donaren al baró de Preus y als taulés y advocats, y als de Barselona les demés.

|*55* Dit dia se notaje[70] dos capons per parròquia y de sí a divendres primer vinent que los pòrton en Sant Julià en mans del Moré, y lo dit los desliurarà per orde de esta Cassa.

Dit dia se posse lo cortó de vi a ral cada cortó, y que los ostalés tinguen de pendre tanbé la moneda de Fransa com de Espània, y cada consolat que ho entímon als ostes y tanbé porta per porta a tots los de la Vall. Y que los cònsuls y conselés de cada parròquia,

[69] *Nota de pagament afegida posteriorment.*
[70] *En lloc de* loteje.

ab sabent que no vulguen pendre la moneda de Fransa, que fassen manar Consell de la Terra.

Dit dia se posse la liura del pa a sinch dinés la liura, lo tot se mane en pena del cot de la Terra, y que tinguen de comensar de vendre al dit preu dijous primer vinent.

Dit dia Juan Antoni Torres a portat les rebudes dels advocats y procuradós, los quals estan pagats fins lo dia de Cap d'Ani, per tot lo ani passat fins lo ani 1695.

Dit dia se fa un llot de vint-i-una liura per parròquia, y les dites an de servir per pagar a Juan Antoni Torres per lo que a pagat als advocats a Barselona, y tanbé se ha de pagar al doctor Feu dels dits dinés. Y les dites 21 lliures, sous per parròquia les tinguen de portar per lo Consell del Pagament de la Quèstia de la Setmana Santa. Y tots los comtes y bestrets de Yuan Antoni Torres atrassats, resten nullos y cancel·lats fins vui, dia present, salvo lo susdit llot que s'és fet. Y lo dit Yuan Antoni pagarà del susdit comte 20 lliures, sous al doctor Feu, y tot lo llot susdit se deurà al dit Yuan Antoni Torres, reservant de set sous quedaran bons per la Vall.

Dit dia, a vista que lo senyor veguer de la Seu de Urgell, Esteve Pera, a pres posseció per la Reverent Canbra y lo dit ha yurat y tanbé ha hobert Corts, y se done orde a Juan Antoni Torres escrigue al senyor veguer Granó y al yutje Seré, y lo dit y fara anar un propi y tornarà resposta al veguer.

|[55v] Dit dia s'és possat araonadós per araonar a les Corts, y se posse a Nicolau Torres y Gener y Antoni Pal, Mitjavila, y entraran la primera vegada y estaran la un quinse dies y lo altre vuit. Nicolau Torres estarà quinse dies, Mitjavila vuit. Y al lloch de Mitjavila entrarà Pere Pal, Sucarà, y exint Nicolau Tor*[r]*es entrarà Juan Rossell, de Encamp.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persona de la Vall absent, tocat lo toch de la orasió ningú pugue estar a l'ostal y que ningú y pugue yugar a l'ostal, ni tanpoch no se pugue yugar a ningun joch de envit. Y cada consolat que ho fassen manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que fassen vendre vi y pa, y que tinguen tot manteniment per los forastés. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra y se mane per tots los consolats que fassen lo mateix.

1695 febrer 26

Vui, als 26 de febré de 1695, se ha tingut Consell de la Terra per fer un llot de set pernes y catorse formatges, los quals se són donats al mestre de canp quatre pernils y vuit formatges y al sargento major de la plassa de Siutat 3 y sis formatges, los quals an fet un per parròquia y dos formatges. Sant Yulià ne ha fet dos y quatre formatges; ne tindran, a la ocassió que se'n tornarà nolejar, un y dos formatges bons.

Dit dia areste lo Consell que per no tenir lo Consell parat per cosses ynportans, elegeixen a Yoan Antoni Torres, de Encamp, y als araonadós, y tanbé als quatre de Consell de Andorra, que puguen eligir algunes persones seran ness*[e]*saries, y que tinguen tant poder com si tot lo Consell y fos yunt. Y que los dalt dits puguen pendre lo yutge de yurament quant serà menester.

1695 març 9

Vui, als 9 de marts de 1695, se ha tingut Consell de la Terra per orde del yutge dellegat, el doctor Guillem Areni.

|*56* Dit dia areste lo Consell que a vista que lo senyor rector del semenari és aribat per yntimar unes letres de escuminicasió als oficials de la Cort per alguna pertessa[71] té sobre la yuridició del mas de Tolse, se mane al notari de la present Vall no admete ninguna yntima ni requesta per via de escumunicacions per quant no poden entrar en esta Vall, com conste ab privilegis concedits per Sa Santedat. Y lo dit Consell a feta comisió a Nicolau Torres y Gener y Pere Pal, Sucarà, araonadós de la dita Cort, y del dit efecte ne han fet levar acte, en poder del notari Delmau, del mateix dia.

Dit dia areste lo Consell que, per una carta rebuda del [baró] que vaje lo Moré, de Sant Yulià, estigue a l'orde de Juan Antoni Torres, al que lo dit li ordenarà fàssie. Y en cas que Juan Antoni no pugue anar a Barselona, que y vaje lo que Juan Antoni ordenarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell per unes diferències ten Bernat de la Sabatera ab Bortoló per uns bans li avien fet passant per la posseció nomenada la Clau, a vista que està ab mans de yustícia per aver demanat tems Bortoló per la sentència dels veadós y per aver-i en dita posseció plena de neu, se sospèn dita matèria fins al Consell de Santcuyesma, y que

[71] *En lloc de* pretessa.

los cònsolls de Canillo tinguen dits dinés del depòsit de dits bans. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1695 març 16

Vui, als 16 de marts de 1695, se ha tingut Consell de la Terra aserca de algunes diferències y ha per alguna yuridició, y areste dit Consell que Juan Antoni Rossell y Antoni Pal, Mitjavila, vajen a la Seu de Urgell per veure si ho poran ajustar dit efecte; quant acàs no ho puguen ajustar, se'ls done plen poder que ho deslibéron ab lo millor modo més convenient serà, y que demànon aquelles persones a ells benvistes per consultar dita matèria y fer lo que se deurà fer per dit efecte.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que préngon tots los manuals que seran en cassa del doctor Areni espectans a la notaria de dita Vall y altres escriptures pertocans a la notaria, com és manuals, pliques de testaments y capítols; y que los cònsols de Ordino ne fàsson una nota lo pus pres sie posible. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que les fassen portar en la notaria.

1695 març 28

|*56v* Vui, als 28 de marts de 1695, se ha tingut Consell de la Terra per pagar la quèstia del senyor rei de Fransa, que Déu guarde, y se mane a Antoni Guillemó y Morer que y vaje per portar dits dinés a Foix, y que aporto rebuda en aquesta Cassa del receptor. Y si és convenient que n'i vaje un altre ab dit Moré, lo Consell ho mirarà. Y dit Consell areste que y vaje Micolau Areni ab dit Moré. Y si és convenient anar a Montalban, que y vajen per lo que se aurà menester.

Dit dia se fa un llot de deu pernes per parròquia y vint formatges. Ordino, la Massana, Andorra que les pòrton a Llorts y Sant Julià ne aportarà sis a Llorts y quatre a Encamp. Y que per dimecres per tot lo dia les tinguen a Lorts, y les de Encamp y Canillo y quatre de Sant Julià que les apòrton, ab tenint orde de Calbó, a ont dit ordenarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dels sobredits pernils y formatges se n'ha de donar:

A l'yntendant de Montalbà:	12 pernes	24 formatges
Al seu segretari:	2 pernes	4 formatges
Al musur de Jerés:	12 pernes	24 formatges
Al segretari de Gerés:	2 pernes	4 formatges
A musur de Granó:	6 pernes	12 formatges

A musur Lixi[72], de Foix. 2 pernes 4 formatges

Y les demés que queden, que són vint-i-quatre, las destribuirà Calbó quant serà menester.

Vui, als 28 de marts 1695, s'és pagat a Yuan Antoni vint-i-una liura per parròquia per un llot se avie fet als 8 de febré, com conste atràs al libre.

1695 abril 9

Vui, als 9 de abril 1695, se a tingut Consell de la Terra y atès que lo senyor marquès de Peu a enviat una carta de què li enviàsem la palla que avie demanada, lo Consell mane a Pere Mà*[r]*tin Moles y Juan Pere Solana que i vajen demà dematí besar-li le mans. Y si convé que puyen pendre aquel que·ls apareyxerà més a propòsit.

Dit dia loteje la Val, per als 12 de abril, una dobla per parròchia, y los cònsols de Canillo y Encamp portaran les dos dobles en mans de Calbó, y los cònsols de la Massana y Ordino les donaran en mans de Nicolau Areni, y los cònsols de Andorra y Sant Julià les donaran en mans de Morer, de Sant Julià.

|[57] Dit dia areste lo Consell que atès que se fa abusus de fer fefaents, que cada consolat los fase en ses parròchies y de una parròc*[h]*ia altra que ningun consolat no·n puye fer. Y que o mànon la un en ses parròchies. Lo t*[ot]* en pena del cot de la Terra.

1695 maig 11

Vui, als 11 de maig 1695, se ha tingut Consell de la Terra y s'és fet un llot de quatre dobles y set pernills per parròquia, lo pes de dits set pernills pesant setanta-y-sinch liures. Y lo sobredit llot ya està pagat.

Dit dia dalt dit s'és fet altre llot de sis liures per parròquia y cada consolat que les pòrton lo primer Consell vinent, en pena del cot de la Terra. Y les dites 36 lliures, sous són per pagar gasto que s'és fet per cosses ynportans a la Vall.

Dit dia dalt dit areste lo Consell que per algunes diferències ten Juan Antoni Rosell, de Ordino, ab lo Consell de la Vall aserca del cot li feren y avís, mana lo Consell, en pena del cot de la Terra, porta per porta, que ningun abitant de la Vall pugués vendre blat a ningun forasté avent pastat en esta Cassa, que s[i] n'avie venut en sa cassa lo castigaren conforme se acostumen y se acostumat sempre, y tenin-se ell per agravat de dit càstich y

[72] *Probablement en lloc de* Alexi.

pretenent no ser culpable de dit càstich, a demanat a esta Cassa se servís elligerí dos ho tres hòmens per pendre lo dicho dels testimonis, y que dit Rosell estarà al dir de aquells, que si ell no és delinqüent, que ho pago lo aqussador. Y per dit efecte y elegesch esta Cassa a Juan Rossel, de Encamp, y Mitjavila y Solana, de Escàs. Y pòrton la relació al Consell dels testimonis que rebran y la resulició que faran. Y se'ls pareix que los sobredits se veieren torbats, que y demànon aqueles persones que benvistes los seran per enlestir dit efecte.

1695 maig 16

|*57v* Vui, als 16 de maig 1695, se ha tingut lo Consell de Santcugesma. Se fa nominació de mostasàs y veadors:

A Canillo Juan Call, Regí, mostasà, veador Guillem Call, Soldevila.

Encamp mostasà Pere Antoni Calba, veador Juan Areni Mas.

Ordino mostasà Pere Pal, Sucarà, veador Juan Bons, Bringuer.

La Massana mostassà Juan Pere Solana, veador Jasinto Busquets, Guiem.

Andorra mostassa Massià Babot, Esteve Moles mostassà y veador. En lloch de Esteve Moles, mostasà Yoan March Torres, veador Guillem Moles[73].

Sant Julià Andreu Pal mostassà, Antoni Guillemó y Morer veador.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A canillo capità Jaume Dotell.

Encamp Peire.

Ordino Pere Colom y Plau.

La Massana Mitjà, de Sesponi.

Andorra Masià Tomàs.

Sant Yulià Bonet, de Axor*[i]*vall.

Tinc rebut per la vaca magra 4 lliures, 6 sous. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia se a entregat a Antoni Guillemó los dinés dels censos de Costoja y cobrarà rebuda. Y tanbé se li a entregat los dinés del porter major. Y del tot ne portarà rebuda.

Dit dia areste *[lo]* Consell que a vista que lo doctor Luís Grau diu que no pot servir la condupta de la Vall sinó est ani fins a Cap de Ani poch més ho menos, se mane a Juan

[73] *Nota de substitució d'Esteve Moles afegida posteriorment.*

Antoni Torres que tingue cuidado en sercar doctor de sí lo dia que lo altre acabarà per tot lo tems dalt dit.

Dit dia dalt dit areste lo Consell que Pere Mateu Moles, de Andorra, ne serque de barbés ho barbé a vista que los que eren conduïts se són despedits fins auran acabat lo ani corent, que sirà a Cap de Ani primer vinent.

Dit dia dalt dit areste lo Consell que tots los consolats fassen tenir los camins andrets de sí al dia de Sant Barlabé.

Dit dia dalt dit tots los consolats an portat la rebuda de l'oli de Santa Maria de Urgell. Pere Mateu Moles l'a portada per totes les parròquies per dita anada.

|*58* Dit dia mane lo Consell a tots los consolats que fassen tenir endret les armes y monicions per lo dia de les mostres los dies acustumats y per quant menester serà, y tots los manaments se són fets, se mane en pena del cot de la Terra. Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià y de la Massana que diguen als balles que fassen les mostres los dies acustumats.

Dit dia posse la Vall lo cortó del vi a vint-i-dos dinés lo cortó, y que coménson de vendre diumenge primer vinent al dit preu, que contarem als 22 del corent. Y se mane a tots los consolats que ho mànon als ostalés cada un en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que los ostalés no puguen vendre vi que no demànon al mostasàs que tastie dit vi antes de vendre.

Dit dia posse lo Consell la liura del pa a quatre dinés la liura, y que coménson de vendre al dit preu de sí als 22 del corent, y que los consolats que ho entímon cada un en ses paròquies. Lo tot dalt dit se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose sobrepossats dels paraires a Masià Tomàs, de les Caldes, y Germà Capdevila, Esteve Moles sobreistant, pessador Francisco Constantí, y que sien pressos de jurament.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià despàxon un propri ab tota brevedad a Barselona per portà los papés li entregaran en nom de aquesta Cassa a Juan Antoni Rossell, ho si ell ere fora, a Yeroni Planes, procurador.

Dit dia, per una demanda a feta Bortomeu Soler, de Ordino, per algunes pretencions tenie lo Quart de Ordino de fer-li pagar alguns cots li avien fet per no voler anar ab alguna

menobra li avien manat, y diu ell que dita parròquia lo avie fet franch de menobres y de escot per servir la yglésia. Y les dites diferències queden en mans del*[s]* cònsols de Ordino, que prometen acomodaran dita matèria.

A vista que se ha menester 6 formatges per donar a musur Gyrvet, que los cònsols de Ordino los bestraguen, que després los ho passaran a comte.

|*58v* Dit dia se ha fet un llot per pagar gastos per fer anar un propri a Barselona per portar lo testimonial de Tollse y per gastos se devia al Moré, se loteje desavuit liures, que són trenta rals per paròquia. Dels dits se ha de pagar al Moré 4 lliures, 17 sous y [lo demés] és per fer anar un propi ha Barselona y per gastos de aquesta Cassa.

1695 juliol 14

Vui, als 14 de juriol 1695, se a tingut Consell de la Terra y vote lo Consell una misa del Sant Esprit, que los consolats la fasen dir lo més prest los sie possible, ca*[da]* un en ses parròchies.

[1695] juliol 7

Als 7 de juriol se a fet un lot de 4 pernills y 8 formajes per donar al senyor governador de *[la]* Seu. Y dits pernills y formajes an bestret: la parròchia de Encamp 1 pernill y 2 formajes, la Massana 1 pernill y dos formajes, Andorra 1 pernill, dos for*[ma]*jes, y Sant Julià 1 pernill, 2 formajes.

Dit dia mane lo Consell a Mijavila que vaje a parlar ab lo senyor governador de Siutat a tornar-li la resposta per saber la sal que aurem de menester.

Dit dia se done lisènsia a Juan Antoni Torres que sempre que fasa billets per les parròchies, que li daran les claus, que les pòrton, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que atès que los cònsols passat*[s]* de la parròchia de Encamp no volen passar los comtes, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que reb*[e]*n los comtes per quant s*[i]*en avariguats ab los libres de la Val.

Dit dia se mane a Miquel Palès, dit Sala, de Erts, que pago o satisfase la penora Areny, de Erts, en pena del cot de la Terra, de así al primer Consell de la Terra, o que dono justes causes o raons.

Dit dia se mane a Bortomeu Soler que de así al primer Consell de la Terra que dono les raons o causes per quant sie franch demano [l'ús], y si a menester denguna fe del libre de la parròchia, que los cònsols lo i ajen de donar, en pena del cot de la Terra.

1695 agost 21

Vui, als 21 de agost 1695, se a tengut Consell de la Terra y se a fet l'afor del blat, y s'és aforat a trenta-i-sis rals la carga. Cada consolat o entimaran a ses parròchies, en pena del cot de la terra, que no·n pugen fer pagar més, sot la pena dal dita.

Dit dia se pose lo cortó del vui a dos sous y un diner lo cortó, que vengen demà mateix y que no pugen mesurar a la co[...]ella, y los consolats o entimaran cada un en ses parròchies. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel y mane a Solà, de Ascàs, que vaje a trobar lo senyor veger miser de Granó, que se cobro los papers li deixà quant eren ab misser Areni, y que puige una nota li donarà lo doctor Areni. |[59] Que y vaje dins vuit dies primer vinents. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia fa la Cassa de la Val un lot de set liures per parròchia, y cada consolat les portaràn dijous per tot lo dia en mans de Solana, de Ascàs. Y de dit lot ne donarà al senyor veger 35 lliures, 10 sous. Y d'esta ora en avant que no·s cuydo més de negosis de la Val que no tinge orde d'esta Cassa, y los diniés que li'n restaran per tornar, per gastos. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que tingen ostal, fleca y taverna y cassa per racolir anants y tornants, tant per persones com per cavalcadures. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1695 setembre 9

Vui, als 9 de setembre 1695, se a tengut Consell de la Terra, que lo senyor veger és aribat per inministrar justísia aserca de què se a trobat un reo. Que passo avant conforme se acostumat y la Val farà conforme s'és acostumat de tot tems.

Se a posat per araonadós per la primera semmana Gener, de Arans, y que estige quinse dies, y Juan Rossel entrarà la segona, y tersera semmana [...][74] y Calbó, de Soldeu. Y per la segona semmana Juan Rossell, de Encamp, y Mijavila, de Sant Julià.

[74] *Considerem que hi manca un nom*.

Dit dia se done orde a Nicolau Areni que escrige al senor veger de Fransa que si [vol] passar, que se a trobat un rosý, és lyura*[rà]* en nom de la Vall, que vinge per inministrar justísia. Lo tot se mane en pena del cort de la Terra.

1695 setembre 27

Vui, als 27 de setembre 1695, se a tengut Consell de la Terra aserca de una carta a enviat lo senyor governador de la plassa de Siutat. Que i vaje Mijavila demà dematí a trobar dit senyor governador per veure lo que demanarà.

Dit dia posen lo cortó del vui 28 dinés lo cortó, que los consolats lo fàson vendre demà dematí, y la liura del pa que vengen a sinch dinés la liura. Lo t*[ot]* se manye en pena del cot de la Terra.

1695 setembre 29

Vui, als 29 de setembre 1695, se a tengut Concell de la Terra. Se fa un lot de trenta liures per paròchi*[a]*, que fan sent vuitanta liures, diem 180 lliures, sous. Devem de gastos de les Corts y altres gastos 102 lliures, 7 sous, 10 dinés, de gasto de les Corts, y sexanta-y-sis liures de altres gastos s'és fet, que tot fa la sobredita suma de 168 lliures, 7 sous, 10. Pagat lo lot de 180 lliures quede bo per pagar lo cònsol de Andorra 11 liures, 12 sous, 2 dinés. Y dit lot pagaran de así a vuit dies primers vinents, y la parròchia de Canillo y Ordino, la Massana y Sant Julià faran tres dobles; demà per tot lo dia les portaran en mans de Calbó, de Soldeu. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra. Y les restants que cedarà a pagar aportaran en ma*[n]*s dels araonadós.

Dit dia se nane[75] a Mijavila que torno a trobar lo senyor governador de Siutat, que los micalets enquiéton al passaje del molí de Arcavell y fan desligar los bots y volen traure sal dels lochs, ab què se li'n fasse notíssies tant del blat que aturan als que pòrton blat de Serdània. Que lo sobredit Mijavila y vaje lo més prest li sie possible. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*59v* Dit dia areste lo Consell que demà per tot lo dia que fasen sitar tots los que són estats compossats per lo senyor veger Pere Esteva, veger de la Cambra, y se mane als araonadós, que eren Jener y Mijavyla de la primera semmana y de la segona semmana Juan Rossel y Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

[75] *En lloc de* mane.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que mànon a Ricart y los demés antuixants són al camí que baixe de les Caldes fins demunt del Fener, que fasen que l'aigua [...][76] per lo camí. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell del Pagament de la Quístia per als vint-i-quatre de octubre.

1695 octubre 24

Vui, als 24 de octubre 1695, se a tingut Consell de la Terra per fer lo pagament de la quístia de*[l]* Senyor Rei Crist*[i]*anísim; que hi vaje Nicolau Ar*[e]*in, de Ordino, y que el mateix rebo los dinés junts ab Juan Antoni Torres, y que fasse lo pagament y aportar rebuda a esta Cassa. Lo tot se mane *[en pena del cot de la Terra]*.

Dit dia areste lo Consell que atès que Juan Antoni a pe*[r]*vengut dir per la Val, lo Consell resol que sie visitada la botiga de l'apotacari, y lo Consell done plen poder a Juan Antoni Torres que fasse avís al p*[r]*otomèdich que puje a visitar-la quant a el benvuist li s*[i]*e. Y si en cas no ten lo nesesari per la medasina, que Juan Antoni ne puye sercar de altre que dono tota servitut nesesàri*[a]* per la Val. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que de así al dia de Sant Martí totes les parròchies ajen adobat los camin*[s]* reals, senderes y senderons, y cada un particular en los antuixants. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Bortomeu Calbó, de Soldeu, que fasse deligènsia que quant lo jeneral de Fransa aribarà a Serdà*[nia]*, que y vaje ab un compan, y que el se puge pendre lo que a el benvist li sie. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que dins tres dies naturals que fassen que al loch de les Caldes que tingen ostal, fleca y taverna y tots mantiniments ne*[ce]*saris, tant per persones com per cavalcadures. Lo t*[ot]* se'lls mane en pena del cot de la Terra.

1695 octubre 31

Vui, als 31 de octubre 1695, se a tengut Consell de la Terra, que lo Il·lustre Senyor Josep de Salvador, [com a] procurador del senyor bisbe de Urgell, és aribat per pendre possisió. Se alegit un síndich de cada parròchia per anar-li a donar-li la benvenguda a cassa del senyor rector per demanar-li los poders porte y tanbé la fe de la Seu de Urgell

[76] *Considerem que hi manca una paraula*.

com a pres possisió de la iglésia com a Bisbe: de Canillo Calbó, de Soldeu, de Encamp Juan Antoni Torres, de Ordino Janer, de la Massana Torres, de Pal, de Andorra Pere Mateu Moles, de Sant Julià Antoni Pal, Mijavila.

Dit dia areste lo Consell y posse lo cortó del vui a diuit dinés lo cortó, que vengen dimecres dematí. Tots los consolat*[s]* o entimaran cadú en ses parròchies. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*60* Dit dia areste lo Consell y atès que lo doctor Sallvador és a*[r]*ibat a esta Cassa y se li a a donà la possesió per fra Julià com a bisbe de Urgel y príncep de Andorra, se posse a sisena de balle:

A Canillo Juan Call, Regí.

Ancamp Ermengol Rectoret.

A Ordino Gillem Bons y Jordà.

A la Massana Juan Pere Solana, d'Escas.

Andorra Masià Bav*[o]*t, de les Caldes.

A Sant Julià Andreu Pal, de Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell que Juan Antoni Torres vaje a portar la sisena de ballia ab Calbó, de Soldeu, *[al]* canonge Salvador dels sis anomenats per sisena, que p*[r]*enge lo que a el benvist li sie. Y a la parròchia que se escaurà, que los cònsols lo p*[r]*éngon de jurament junts ab lo notari. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que atès que lo senyor balle del Rei Cristianísim de Fransa acabe lo trienit de balle, se pose sisena de balle:

A Canillo se posse a sisena Miquel Adal*[a]*ch, Gascó, de la Costa.

A Encamp Jaume Palerès.

A Ordino Juan [Sunyer], de Sornàs.

A la Massana Masià Sabater y Fonta.

Andorra Esteve Moles.

A Sant Julià Fransès Bons y Vuila.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino fassen anar a portar la sissena de ballia *[a]* musur de Granó en ser que lo balle Jaume Pal aje acabat lo trienit de balle. Y a la parròchia que se ascaurà, que los quatre de Consell, junts ab lo notari, lo p*[r]*engen de jurament. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1695 novembre 28

Vui, als 28 de novembre 1695, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell i lloteje dos pernes i quatre formatjes y dos capons per paròquia, los quals se han donat per orde de Joan Antony Torres, síndic.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra mànon a Masià Tomàs, de les Caldes, que en pena del cot de la Terra, que tingue i observe tot lo que conté la sentènsia que s'és feta per los veadors sobre lo perjudi*[si]* li porte l'aigua a son estable de Masià Babot, i asò se fase del dia de avui a fins al dia de la Consepció, que sirà als 8 del mes entrant.

Dit dia areste lo Consell i·s mane als cònsols de Andorra que fasen adobar lo camí i trencar les mates que pòrton perjudisi al camí, des del pon*[t]* de Andorra fins a les Caldes. I asò faran de sí a diumenje primer vene*[n]*t, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als dits cònsolls de Andorra que fasen adobar lo pal*[an]*quiró qui és d'intre dels dos molins de Jaume Forcada i lo molí de Montània, de les Caldes, i que a dit Montània i pòson uns ba*[r]*rons. I se farà de aquí a diumenje primer vene*[n]*t, en pena del cot de la Terra.

|*60v* Dit dia areste lo Consel que a vista que Juan Antoni Torres, síndich, per orde d'esta Cassa, a conduchtat doctor, que·l fasse venir sempre que a el li aparyxarà, que la Val lo pagarà del dia comensarà a servir en avant. Y l'altre doctor servesque fins a Cap de Ani, que és lo tems va comensar a servir, y que ja està pagat fins al dia de Cap de Ani primer vinent.

Dit dia areste lo Connsell se done orde al sobredit Juan Antoni que en ser passats los tres mesos se li a donat a l'apotacari, com conste ab acte en poder del notari de la Val, a son sobstitut, que si no ten los recesits[77] per a la medesina se a de menester o sirà nesesari fer lo de altre apotacari, o si ell no pot fer, lo dit Juan Antoni que puge supsti*[t]*uir altri apotacari.

Dit dia areste lo Consell a vista que Juan Pere Solana ere mostasà y és entrat a balle, [ara] s'i posse a Pere Bons y Ceroll per mostassà.

[77] *En lloc de* requisits.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Bortomeu Calbó y Nicolau Areni y Pere Bavot, sínchdichs, se'lls mànie de aquí diumenge primer vinent se tròbien a Foix, que los Estats se tindran. [E] cobraran lo que més bé y utilitat convindrà per lo bé comú de la Vall. Y que lo notari los tinge a punt lo sindicat per dijous primer vuinent.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per al diluns antes de Sant Tomàs, que sirà als 19 de desembre, y tots los consolats apòrton 4 perdius per parròchia y Sant Julià ne aportarà 5 perdius, y que sien de les rojes. Dit dia se pose per rebedors de les perdius a Antoni Noger, del mas del Noger, y Pere Mateu Moles, de Andorra.

1695 desembre 19

Vui, als 19 de desembre 1695, al Consell de Sant Tomàs, se fa nota que Bortomeu Calbó y micolau Areni són venguts dels Estats y an tornats los papés y p*[r]*ivilegis los avie encomanats esta Cassa, y tanbé lo senyor jutge Vuidal de Seré los a entregats unes còpies de p*[r]*ivuilieges y recestes[78] per lo comtat y cartes del senyor veger de Granó, les quals an entregat a esta Cassa.

Dit dia, que a vista de la demanda an fet los síndichs als Estats sobre les leudes, passages y pontajes y qualsevol drets pugen demanar, se a feta elecsió en dits Estats de tres persones a els benvuist, per declarar eixa Cassa dins un mes, y mane lo Consell a Micolau Areni que i vaje dins dit termini per veure lo que se declara o lo que sirà menester. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje per parròchia 12 pernills per parròchia y 24 formajes; que les tingen a punt per quant serà menester fins al dia de Sant Antoni de jener. Y que les parròchies les tingen a punt per als deu de jener, y cada parròchia que les fasse talar per dit dia atràs dit, y que péson 12 lliures per pernill. Y si acàs se n'a menester més, que lo síndich fasse billets per les parròchies y que les pòrton de lí ont lo síndich donarà orde que les pòrton. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*61* Dit dia loteje la Val per parròchia una dobla per parròchia, que sie moneda de Espània, y que la pòrton en mans de Juan Antoni Torres o de lí ont el ordenarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Val vuit liures per parròchi*[a]*, que les pòrton en mans de Nicolau Aren, acceptat los cònsols de Sant Julià, que les dónon en mans de Miyavila, que cobrarà

[78] *En lloc de* requestes.

lo que se li deu, y lo que restarà, pagat lo que aurà bestret, o donarà a esta Cassa de así als 6 de jener primer vuinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y cobrarà Jener 2 lliures, 7 sous del sobredit comte que té bo per la Cassa quatre liures, deset sous, Miyavila cobrarà 4 lliures, 13 sous, que tot farà les 48 lliures.

Dit dia pose lo cortó del vui esta Cassa a setse dinés lo cortó, que vengen lo dia de Sant Tomàs, los consolats o entimaran cada un en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que en saber que lo senyor bisbe aribarà, que Juan Antoni Torres y vaje a donar-li la benvinguda, y lo dit Juan Antoni se puge pendre lo a quí a el benvist li serà.

Dit dia posse esta Cassa les perdius a 6 sous cada perdiu.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fassen gravar al grau del pont Nou al més alt del grau, lo tot se mane en pena del cot de la Terra, dins quatre dies. Y que fassen traure una pedra que i a al camí de les terres de Mo*[n]*tfill, a prop de les terres de Montfil, que o mànon al Quart o a l'entuixant.

Dit dia areste lo Consell que a vista que lo notari a cobrat més dels drets que li espectave, que lo doctor Aren s'és queixat a esta Cassa per possar-lo en possesió de algunes possesions que a pres dit doctor Aren, los cònsols que mànon al notari que torno tot lo que a cobrat ademés del que li especte de aquí al primer Consel, en pena del cot de la Terra.

1695 desembre 20

Vuy, als 20 de desembre de 1695, se n'a portat los privilegis de Fransa segents: primo, per la leuda de Aghs, privilegi de 1535, de 3 efes, tres dens y tres sens[79]. Més, la confirmasió del rey que vuy regne de 1644. Més, la confirmasyó de Luís 13 de 1611. Més, privilegi de avenè[n]cia de 1555. Privilegi de Gastó de l'any 1532. Més, privilegi de Charamany de 1612. Més, priv*[i]*legi y altres còpies y requestes, que d'intre tot són vuint-i-dos y del quals de porgamí són dotse y los restants són deu [de paper]. Los sobredits se n'a portat Nicolau Areny, síndic.

[79] *Probablement en referrència a la signatura del document fff ddd sss.*

1696 març 13

Vuy, als 13 de marts de 1696, se a tingut Consell y Nicolau Areni a tornat ha esta Casa tots los sobredits privilletges, acceptat tres de la lleuda de Ax, so és, 3 porgamins, so és, 2 actes y una àpoca de la lleuda d'en Garí.

1696 febrer 26

|*61v* Vui, als 26 de febrer 1696, se ha tingut Consell de la Terra i se vote una misa de devosió a invocasió del Sant Esperit, i los cònsols que la fasen dir cada qual a ses paròquies lo més prest puguen.

Dit dia se fa nota com Esteve Moles, balle, a comensat lo trieni de balle als 18 del mes present de febrer.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Torres, síndic, vaje a la Seu a veure's ab lo senyor bisbe sobre les diferències té esta Vall ab lo rector del semenari sobre lo mas de Tolse i que dit Joan Antoni i fase lo que a *[e]*ll benvist li sie.

Dit dia areste lo Consell i pose lo vy a divuit dinés cortó, dic 1 sou, sis dinés i los cònsols de cada paròqui*[a]* que ho mànon que venguen demà dilluns.

Dit dia areste lo Consell que los cònsolls de cada paròquia que mànon porta per porta que no·s puge jugar a ningun joc de anvit i que, en aver tocat a la orasió, no pugue estar ningun abitant als ostalls, i se'ls mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo dia *[del]* Consell del Pagament per al Dilluns Sant primer vine*[n]*t.

Dit dia se pose a mostafàs a Andorra, al lloc de Esteve Moles, balle, a Joan Marc Tores.

Dit dia pose lo Consell a la paròquia de Ordino a Nicolau Torres, Jener, a mostafàs al lloc de Pere Pal, cònsol.

1696 març 13

Vuy, als 13 de marts de l'ani 1696, se ha tingut Consell de la Terra y·s resol que Nicolau Areni, de Ordino, torno a Fransa per enllistir lo del negosi de les lleudes, pontanatges com ell ya sap, al millor modo pugo, lo més prest sie posiblle, en pena del cot.

Dit dia se lloteye dotse pernes per parròquia y 24 fortmatges, que són 72 pernes, y de dites pernes se n'a de portar a Lorts 48 pernes y 96 fortmatges, so és, Ordino 12 pernes, 24 fortmatges, la Masana 12 penes, 24 fortmatges, Andorra 12 pernes, 24 fortmatges, Sant Yulià 12 pernes y 24 fortmatges. Y dites portaran[80] y fortmatges portaran a Ordino divendres primer vinent, per tot lo dia, a casa de Nicolau Areni ab 2 fortmatges per perna, y dites destribuirà:

A l'entendant de Montalbà:	12 pernes	24 fortmatges
Al segretari:	2 pernes	4 fortmatges
A musur de Gerés:	12 pernes	24 fortmatges
Al segretari:	2 pernes	4 fortmatges
Al senyor bisbe de Pàmies:	6 pernes	12 fortmatges
A mosur Bibiés, comesari:	6 pernes	12 fortmatges
A mosur Seré y a Calbet, síndichs:	8 pernes	16 fortmatges
Que fan la suma de:	48 pernes	96 fortmatges

|62 Encam*[p]* y Canillo les portaran a Soldeu ha orde de Calbó, que són 12 pernes, 24 fortmatges per parròquia, y dit les distribuirà al governador de Bellver y de Monloís com se acustume.

Dit dia se done orde a Micolau Areni que vaye a destribuir les pernes y fortmatges al comptat de Foyx y pasar avant la causa de l*[es]* lleudes y pontatjes sobre dels gastos.

Dit dia a portat lo dit Nicolau Areni de gastos fets per lo sobredit efecte sent vint-y-set lliures, 9 sous, 6.

Dit dia se fa llot, per pagar a dit, 21 lliures, sous per parròquia, que fan la suma de 126 lliures, una lliura, nou sous, 6 dinés y que [li] queden lo an pagat de la escudella, les dites 21 lliures les portaran cada parròquia divendres primer vinent junt ab les pernes, en pena del cot, a dit Nicolau Areni.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat avertesque en sa parròquia que los qui auran de menester barber vayen a demanar lo barber condoït per la Vall, qui és Nicolau Baura.

Dit dia areste lo Consell que Yoan Antoni Torres vaye a Barselona aserca del que demana lo governador de Siutat, que no vol deixar bayxar bestiar propi a la fira sens pasaport de Sa *[Ex]*selèntia, que veye de fer lo que sie nesesari.

[80] *En lloc de* pernes.

Dit dia Masià Tomàs, de les Caldes, a depositat lo salari dels sis aveadós per fer visura en dit lloch de les Caldes, al corral de dit Tomàs, dit lo coral de Yoan Ribot, y que vayen dits veadós fins 3 de abril, en pena del cot.

1696 abril 16

Vui, als 16 de abril de l'ani 1696, se a tengut Consell de la Terra i Consell del Pagament de Pasqua.

Dit dia lloteje lo Consell quatre pernes per paròquia i vuyt formatjes per paròquia, les pernes que sien de deu liures, i lo tot que·s porto a Sant Julià a casa del cònsol Antony Vila disapte per tot lo dia primer vinent, en pena del cot, i les tindran allí a desposesió del doctor Areny.

Dit dia se pose veador a Canillo al lloc de Soldevuila, cònsoll, a Joan Call, Tomàs, del Tarté.

Dit dia se mane als cònsolls de la Masana que fasen adobar un [aspeladé] se a fet al desà de la serra de la Nor, i que sie adobat de quí al dia de Pasqua primer vine*[n]*t, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsolls de Andorra que fasen adobar lo camí de Tovira, que la aigua i [s]orte fora, i que sie adobat de quí al dia de Pasqua primer vine*[n]*t, en pena del cot, és a saber, de la font de Tovira fins a la creu de la Riberola.

1696 maig 23

|*62v* Vui, als 23 de mag 1696, se a tingut Consell de la Terra per la notísia se a tingut que lo Il·lustríssim Senyor Fra Julial[81] Cano, Bisbe de Urgell i Princep Soberà de les presents Valls, vol pujar per a jurar i confirmar, i com se acostume que un de cada paròquia lo deu anar a rébrer al riu de Arcavell pasa*[t]* la creu, areste lo Consell que vajen los bayx anomenats: primo, de Canillo Bortomeu Calbó, de Soldeu, de Encamp Joan Antony Tores, de Ordino Pere Pal, Sucarà, de la Masana Jaume Pal, Rossell, de Andorra lo doctor Guillem Torres, de Sant Julià Antony Nagual. I que los sis sien a esta Casa de gran matí, és a saber, lo dia tindran avís de Joan Antony Tores, que·l farà des de la Seu, i cadaú de cada paròquia que ménon un fadrí, i que vajen armats ab escopeta i pistoles, i una lliura de polbora cadaú.

[81] *En lloc de* Julián.

Dit dia areste lo Consell que Armengol, de Encamp, i Pere Antony Torres, Texidor, de Sespony, asestesquen a casa del senyor rector de Andorra per a servir al senyor bisbe per al dinar i per al que sirà menester per lo servei de la Vall. I als tots se'lls mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per los viures se a de menester per lo dinar del senyor bisbe, que la paròquia de Andorra fase portar una cargua de forment i cada paròquia que porto dos capons, dos parells de colomins i dos polastres i dos formatjes, i los cònsolls de Andorra que tinguen dos moltons i tres corderes de Urgell si pot ser. I que en avisar Joan Antony Torres als sis, que bàixon a rebre al senyor bisbe inmediatament, que fasen portar tot lo demont dit i que u entreguen als dalt dits Armegol i Texidor.

Dit dia lloteje lo Consell per paròquia quatorse lliures, dic 14 lliures, sous, les quals són per a donar les 25 peses de vuit se deuen donar, o bé acostume donar la Vall, quant puje lo senyor bisbe, i lo demés servirà per lo gasto se oferirà.

Dit dia se fa nota que lo doctor Areni depose en poder de la Vall 4 lliures, 8 sous, i són per uns bans a fet la paròquia de Canillo a Joan Pere Armany a unes posesions que dit Areny li a venut o las arendats, i·l mane, i també se mane als 4 de Consell o bé al Consell de la paròquia, que o fasen vesurar i que i fasen sa declarasió, i que la pòrton a esta casa al primer Consell, en pena del cot. I·s fa nota que los 4 aniran a fer la vesura ja són pagats.

Dit dia se fa i areste adobp de camins general i que sien adobats de así al dia de Sant Barlabé primer vinent, i los cònsols que u mànon cadaú a ses paròquies, en pena del cot, i Sant Julià, Andorra i Encamp que·ls adòbon de sí a diumenye primer vine*[n]*t.

1696 juny 4

|*[63]* Vui, als 4 de juni 1696, se a tengut lo Consell de Santcugesma. Se fa nominasió de mostafàs y veadós:

A Canillo Bortomeu Calbó mostafàs, veador Esteve Pelisé.

Encamp mostafàs Juan Antoni Torres, veador Juan Naudí, Morató.

Ordino mostafàs Guillem Torres, Pal, veador Nicolau Areni.

Massana mostafàs Juan Pere Torres, veador Pere Antoni Torres.

Andorra mostafàs Antoni Noger, Andorra mostafàs y veador lo doctor Guillemó Torres[82].

Sant Jullià mostafàs Antoni Nagual, veador Simeon Serret.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

A Canillo capità Miquel Peirot, Salesart.

Encamp Anton Morató.

Ordino Tor, de Ansalonga.

La Massana Damià Palanca, del Pui.

Andorra Solana.

Sant Jullià Bortomeu Lomeneres.

Dit dia dal dit se encomane a Toni Nagual 15 sous dels sensos de Costoja, ademés se li entrege al dit Toni Nagual 15 sous dels drabs a levar, los quals a de portar al porter major, ademés se li entrege al dit Antoni Nagual deu lliures per les regalies, que pago al segristà y que cobre rebuda de tots*.

Dit dia se a pagat a Juan Antoni Torres com arendador de Capítol 12 lliures, 7 sous per la vaca grasa.

Dit dia dal dit se a lotejat dos dobles y miga per parròquia, que ab tot fan 82 lliures, 10 sous, y de les dites se a de pagar: a Juan Antoni Torres 53 lliures, 19 sous, a Nicolau Areni 23 lliures, 16 sous, y als dits se'ls deu per bestrets de anar per la Vall. Y quede bo per la Casa 4 lliures, 15 sous, y dites se an de pagar de quí al dia y festa de Sant Juan de juni primer vinent, entregades a Juan Antoni Torres.

Dit dia dal dit areste lo Consell que Juan Antoni vaje a donar la benvinguda al baró de Preu y loteje dose pernils, so és, dos per parròquia, y vuint-y-quatre formajes, que és 4 per parròquia, y dose capons, que és dos per parròquia. Lo tot sie demà a migdia a Sant Jullià, que serà als 5 del present més dal dit, entregat al cònsol de Sant Jullià. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia dal dit se mane als cònsols de la Massana y de Andorra que avíson los balles per les mostres com se acustume.

[82] *Probablement en lloc de* Andorra mostafàs lo doctor Guillemó Torres, les Caldes mostafàs y veador Antoni Noguer.

Dit dia dalt dit se pose sobreposats dels paraires Francisco Constantí y Miquel Duran y sobrestant Masià Babot y pesadó Masià Tomàs, y que sien presos de jurament.

1696 juny 25

|*63v* Vui, als 25 de juni 1696, se a tengut Consell de la Terra y se vote una misa de devosió del Sant Esperit, y que cada consolat la fase dir lo més prest que sie posible.

Dit dia dal dit a dipositat lo salari Masià Babot per fer visura a un pati del coral de Juan Ribot per tot lo Consell, y se areste de trobar-se per dita visura a dos de julliol primer vinent.

Dit dia dal dit areste lo Consell sobre de qüestió que tenen Miquel Bonet y Madalena Pujol sobre de un cot que·ls se a fet lo Comú de Sant Jullià per aver venut vi a de més del preu. Y Vila y Ribal an de donar probes si a Miquel Bonet y a Madalena Pujol si an venut vi, y si no donen probes, que·ls si*[e]* tornat lo dipòsit dins vuit dies.

[1696] juny 12

Dit dia dal dit, se va fer un lot de quatre pernas y vuit formajes, que ere als 12 de juni. Ademés se féu: Encamp un videll, Ordino un molt*[ó]*, la Massana un moltó, Andorra un videll.

Dit dia dal dit areste lo Consell que·s venge lo vi a dinou dinés lo cortó, y que comense de vendre lo dia de Sant Pere primer vinent, y los cònsols o entímon cada un en son consolat.

Dit dia dal dit a cobrat Juan Antoni lo lot y a pagat lo bo.

Vui, dia dal dit, se a pres de jurame*[n]*t al veger del senyor bisbe, qui és lo doctor Cruïeles, lo qual a jurat que tindrà y observarà tots los privilegis, pràtiques y costums escrites y no escrites comforme los demés antersesós an te*[n]*gut y observat, y lo notari ne a levat acte.

1696 juliol 22

Vui, als 22 de juliol 1696, se a tengut Consell de la Terra per orde que a vengut de Fransa per una nova inposisió que demanen.

Dit dia dal dit se areste que vaje Nicolau Areni a respondre per lo fet y Calbó que vaye ab ell, i que vajen lo més prest lo*[s]* sie posible. S'enporten los papers següens: és una

còpia dels Pariatjes, més, la confirmasió dels privillegis al llibre, a folio 94, *etcètera*, més, un privilegi de Lloís 14è, al llibre, folio 65, senial bb, més, se'n torne la carta de l'orde an enviat.

Dit dia lloteje lo Consell deu lliures per paròquia, dic 10 lliures, sous, les quals portaran en mà de Nicolau Areny de quí al dia de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsolls de Ordino fasen adobar una basa de aigua o fangós i a al portell del prat de Tomàs Pal, Babot, de manera que y fasen una gravada que la aigua no la sobrisque. I los cònsolls de la Masana que u mànon a l'ereu de Joan que i vaje adobar per ser antuxant, i que u adòbon de quí al dia de Nostra Senyora de agost primer vinent, en pena del cot.

1696 agost 13

Vuy, als 13 de agost 1696, al Consell de la Terra se fa lo afor al blat i·l pose a sinquanta reals la cargua, dic 5 lliures, sous barcelonesos, a raó 5 lliures, 10 sous la dobla de or, i que los cònsolls o fasen manar cadaú a ses paròquies de quí al dia de Sant Roc primer vinent.

|*64* Dit dia areste lo Consell que Joan Rossell, de Encamp, i Nicolau Areni, de Ordino, vayen a trobar lo senyor veguer a la Seu de Urgell de part d'esta Casa i que li represénton lo que a ells los sirà ben vist, i que vajen vui matex. I que la resposta que portaran que la comoniquen a Joan Antoni Torres, de Encamp, i dit Joan Antoni ne farà lo que a ell li apareixerà ben vist i convenient per la Vall, i se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1696 agost 26

Vui, als 26 de agost 1696, se a tengut Consell de la Terra. Dit dia se areste que·s venge la lliura del pa a quatre dinés, y que cada consolat o entimo en ses paròquies de quí al dia de Sant Agostí primer vinent.

1696 octubre 31

Vui, als 31 de octubre 1696, se a tengut Consell de la Terra per vendre lo vi al que ordenarà esta Casa.

Dit dia se areste que·s pose lo vi a nou dinés lo cortó, y que vengen lo primer de novembre, y cada consolat que o entimo en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que·s venge lo pa a sinch dinés la lliura, y que·s venge lo primer de novembre, y cada consolat que o entimo en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste de quí al dia de Sant Martí sien adobats los camins, lo tot en pena del cot de la Terra, y cada consolat o entimo en sa parròquia, y que·s fase adobar sanderes y sanderons y aigüer*[e]*s y trencar mates.

Dit dia se areste de *[a]*questa ora en avant ningú puge estar, ab ser tocada la orasió, en l'ostal, los abitants de la parròquia, y·l*[s]* ostalés no·ls pugen retinir, en pena del cot de la Terra, y los cònsols o entímon en ses parròquies.

Dit dia se areste que vista dels abusos se fan de baixar bestiar foraster en nom de la Vall, se mane als cònsols que ningú puge fer fefents sinó per lo bestià propi, cada un en ses parròquies los cónsols de quada parròquia, y si·s trobe que se hage fet fefent y no sie fet com se deu fer, se farà cot als cònsols.

1696 novembre 26

Vui, als 26 de novembre 1696, se a tengut Consell de la Vall, lo Consell del Pagament, y per rebre los comtes del redre que·ls rebo Migavila y Pere Mateu.

Dit dia se areste de pujar lo vi i·s pose a deu dinés lo cortó, y que·s venge dimecres primer vinent, y cada consolat o entimo en sa parròquia, en pena del cot.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per lo dilluns antes de Sant Tomàs, que serà als 17 de desembre, y per dit dia se areste que cada consolat aporte quatre perdius de les royes, y los cònsols de Sant Jullià y de Andorra ne pòrton sinch, lo tot en pena del cot. Rebedó per les pardius Pere Mateu.

Dit dia se a fet un lot de una dobbla per parròquia, la qual s'és pagada de present, y dit lot a servit per pagar los vedells y los moltons y los jornals que·s va*[n]* fer per portar dits vedells y moltons a Serdània, y les parròquies queden iguals de bestrets.

1696 desembre 17

|*64v* Vui, als 17 de desembre 1696, se a tingut lo Consell de Sant Tomàs. Dit dia lloteje lo Consell sis dobles per paròqui*[a]* i estes a*[n]* de ser ab moneda d'Espània, i que les porto cada paròquia en mà de Joan Antony Torres de quí al dia de Sant Antony de jener primer vine*[n]*t.

Dit dia llotejen 82[83] pernes de carnsalada, que seran 14 pernes per paròquia, i 28 formatjes per paròquia, i quada paròquia que les tingue a punt de quí al dia dels Reys, tant pernes com formatjes, i que en rebre billet de Joan Antony Torres, que sien puntuals a enviar-o de lí ont ordenarà. Advertint que les pernes an de pesar 12 lliures, sous cada una. I lo dit Joan Antony que les destribuesque de lí ont sap convinguen[84].

Dit dia pose lo vui lo Consell a sou lo cortó, i que·l venguen de quí a dimecres per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a donat a Joan Antony Torres a bon comte per a fer portar lo present a Barcelona 15 lliures, sous*.

Dit dia reste devent Calbó, de Soldeu, a esta Casa 7 lliures, 19 sous.

1697 febrer 1

Vui, lo primer de febrer de 1697, se ha tingut Consell de la Terra y vote lo Consell una missa al Sant Esprit, que cadú en ses parròquies la fassen dit lo més prest sie posiple.

Dit dia se posse lo cortó del vi a catorse dinés y cada consolat que ho entímon als ostalés que coménson de vendre lo dia de Nostra Senyora, que sirà als dos de febré.

Dit dia de mane als mostasàs de la Vall que tinguen cuidado que los ostalés no puguen mesurar lo vi a la canella sinó ab un pixé, y que dits mostasàs ho entímon y ne tinguen cuidado de fer-o observar.

Dit dia areste lo Consell que d'esta ora en avant no puguen jugar a joch de envit y que los abitans dels pobles, ab sen tocada la orasió, no puguen estar als ostals ni s'i pugue jugar de nit.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo restytuesquen a Bernat de Tomàs los dinés de un cot li avie fet lo Cumú per no tenir vi. Y lo dit Tomàs a dit que no a falat sinó 36 ores lo vi y que los maxos eren per lo camí. Y si no és de la manera a dit Bernat de Tomàs, que li pròvon lo contrari.

Dit dia se mane a Bernat de Tomàs que per una qüestió tenen ab lo conseller de Canillo, que lo primer Consell aporto testimonis pressos de jurament per lo senyor balle. La dita qüestió conste al memorial dels cots. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[83] *Possiblement en lloc de* 84.
[84] Advertint que les pernes... ont sap convinguen*, afegit a continuació de l'assentament següent.*

1697 abril 1

|[65] Vui, al primer de abril 1697, se ha tingut Consell de la Terra per lo pagament de la quèstia del Rei Crestianísim, que Déu guarde, y se elegesch que y vaje per portar dits dinés a Antoni Guillemó y Morer, y que lo dit rèbie los dinés vui en esta Cassa.

Dit dia noteje[85] la Vall coranta-y-dos pernes, que ven a ser per parròquia set pernes, y noranta-y-vuit formatges. Y les sobredites pernes y formatges se an de destribuir ab lo modo següent:

Primo, a musur de Serés:	12 pernes	24 formatges
Més, a musur Costau:	2 pernes	4 formatges
Més, a musur Sesé:	2 pernes	4 formatges
Més, a musur Yservet:		6 formatges
Més, al governador de Belvé:	12 pernes	24 formatges
Més, al governador de Monluís:	12 pernes	24 formatges
Més, al doctor Feu	2 pernes	4 formatges

Ordino sols té cobrats los formatges. Ordino bestraurà dos formatges, que en altra ocasió los tindran bons. Y per cada paròquia toque 16 formatges; y les pernes an de pessar deu liures per cada una. Y lo Moré portarà dos pernes y quatre formatges a Ordino, y los de la Massana y portaran set pernes y 16 formatges, y Andorra y Encamp les portaran a Canillo, y 3 de Sant Julià faran lo comte de 24 pernes y coranta-y-vuit formatges, y los de la Massana y Ordino los tindran a Llorts dimarts primer vinent, que són catorse pernes y 34 formatges. Y que Cabanes que rèbie los pernills y formatges, y que previngue dos colles per portar lo dit present.

Dit dia areste lo Consell que Calbó, de Saldeu, vaje a portar lo present a Monluís y al governador de Belbé, y que y vaje lo més prest sie posiple; y que los pernills y formatges sien a Saldeu desapte per tot lo dia.

Dit dia se mane al consellé Juan Call que lo primer Consell aporto quatre testimonis per anul·lar los dos testimonis que a portat Bernat de Tomàs pressos de jurament per lo senyor balle per la qüestió tenen los dos.

[85] *En lloc de* loteje.

1697 maig 6

Vui, als 6 de maig 1697, se ha tingut Consell de la Terra a vista que lo senyor veguer lo a fet juntar per obrir Corts, y lo dit a jurat que tindrà y observarà totes les consuetuts, pràtiques, costums, tant escrites com no escrites, conforme los demés yntessesors passats an fet quant an obert Corts; y lo notari ne ha llevat acte. Y lo Consell a donat orde a Juan Antoni Rossel escrigués a Fransa al senyor veguer y al senyor jutge.

|*65v* Dit dia se mane als cònsols de Ordino que dónon còpia de la venda li an feta los cònsols de Ordino a Juan Antoni Rossel de algun cumú y tanbé còpia de la sentència que feren los quatre del Consell per vesura los requeriren algun particular, ab depòssit de son salari, y, tanbé, lo dit Juan Antoni Rossell a depossitat dinés per sinch veadós que ho vajen a mirar-o, per quant lo veador de Ordino no·l vol sie en dita sentència. Y, tanbé, que si dels demés veadors ne avie ningun que fos part, supleque a esta Cassa se servesquen de posar-ni de altres, y lo Consell a resolt y vajen los que són vui los dits veadors, y se'ls mane que y vajen als 11 del corrent, que sirà disapte primer vinent.

Dit dia se posse araonadors a Juan Rossel, de Encamp, y Antoni Pal, Mitjavila. Y als dos dits se'ls done plen poder, juntament ab los cònsols de Andorra, de péndrer de jurament al vegu*[e]*r y al jutge de Fransa y, tanbé, quant convindrà, demanar lo síndich los done plen poder esta Cassa.

Dit dia se done orde al síndich Juan Antoni Torres, que en cas y aje novedads, que esta Cassa li done plen poder per obrar lo que a ell ben vist li sie tot lo que serà menester y que los cònsols de Encamp que lo i mànon. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1697 maig 20

Vui, als 20 de maig 1697, se ha tingut Consell de la Terra y és lo Consell de Santcugesma, y se fa nominació de mostasàs y veadors:

Canillo mostasar Miquel Call, veador Juan call.

Encamp mostasar Juan Rosell, veador Jaume Noguer y Triballa.

Ordino mostasar Nicolau Torres y Jener, veador Miquel Cabanes.

La Massana mostasar Juan Pere Mora, veador Juan Guiem y Torner.

Andorra mostasà Pere Mateu Moles, veador Miquel Riberaigua y tanbé mostasà de les Caldes.

Sant Julià Antoni Pal, Mitjavila mostasà, veador Cosme Burgada.

|[66] Dit dia se fa nominació de capitans per les parròquies:

Canillo capità Miquel Guiralt, Bonit.

Encamp capità Antoni Call, Martí.

Ordino capità Masià Soler y Balle.

La Massana capità Jaume Palanca, Aimar.

Andorra capità Jaume Adallach.

Sant Julià capità Bortomeu Guitart y Toni de Pere.

Dit dia se a pagat a Juan Antoni Torres per la vaca magra quatre liures, setse sous, diem 4 lliures, 16 sous.

Dit dia se encomane en mans del Moré 15 sous per los drabs ha llevar[86], y ne portarà rebuda a esta Cassa del porter major. Ya a portat rebuda dit Moré[87].

Dit dia se encomane als cònsols de Andorra 12 sous, 6 per los sensos de Costoja, y los dits ne cobraran rebuda.

Tinch rebut per compte del doctor Feu per dos aniades de la condupta de 1695 y 1696 vint lliures, dich 20 lliures, sous. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia se a pagat a Nicolau Areni deu rals se li devie de atrassats.

Dit dia se a pagat a Bortomeu Soler 12 sous de 3 jornals tenien atrassats.

Dit dia se posse araonadors a Juan March Torres, y quant Juan March se n'anirà, si *[no]* trobe a Rossell, de Sesponi, se posse a Antoni Guillemó y Morer araonador. Y si acàs les Corts duraven, y en cas a la ocasió Juan March Torres se'n vaje, que ab fent un billet al Rossel, de Sesponi, que en lo promte aje de asestir, y que los cònsols de la Massana lo y mànon, en pena del cot de la Terra. Y per la setmana passat Santcugesma se posse araonadors a Ermengol, de Encamp, y a Gastó, de la Costa.

Dit dia dalt dit se posse sobrepossats de la confraria dels paraires Miquel Ynbert y Esteve Tomàs, y sobreistant Miquel Duran, pessador Francisco Constantí, y que sien pressos de jurament. Y se done plen poder a Miquel Duran de revisitar les botigues dels paraires, que ab trobant un frau als talers, que no [y sie] lo comte de les vies, aporte lo orde que sien acussats y bandejats conforme lo estil de la confraria.

[86] *En lloc de* lavar.
[87] Ya a portat rebuda dit Moré *afegit posteriorment.*

|*66v* Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra, juntament ab los araonadors, prenguen lo jutge de jurament, y que y demànon lo doctor Guillemó Torres ho aquels sie nessesari per mirar lo privilegi que aportarà si estarà ben despaxat.

Dit dia a depositat Juan Antoni Rossell dinés de una vesura que a demanat als vint-i-quatre del Consell que vajen per fer dita vesura, però no vol que los quatre del Consell de Ordino vajen per ser part ynteressada en dita vesura, sinó que y vajen los restants dels vint-i-quatre, y que y vajen lo més prest sie posiple.

Dit dia se posse la liura del pa a sis dinés. Dit dia se posse lo cortó del vi a quinse dinés y que los cònsols ho entímon als ostalés y flequés que lo dia de Santcugesma coménson de vendre al dit preu.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat, de sí al dia de Sant Barlabé, fassen menobra per los camins, sanderes y sanderons, y los cònsols, cada un en ses parròquies, tinguen cuidado de què sien fetes dites menobres per dit dia.

Dit dia se mane als consolats, cadú en ses paròquies, de lí ont y a oficials de texir drab, que·ls mànon que no puguen passar ninguna pessa de drab al talés menos de 28 vies, y que si los troben que no y sien, los de la confraria los faran pagar lo tant, y si·ls aqusen a la Cassa de la Vall, los castigaran. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persoma no pugue fer axecades a la Balira ni altres rius que y aje peix, y que los consolats ho fassen manar porta per porta.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que dónon bant al masover del doctor Areni, lo de Mereix, y que puguo bandejar a tots aquels li faran mal en ses possesions. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*67* Dit dia areste lo Consell que lo síndich Juan Antoni Torres escrigue al procurador a Barselona per lo de què nos demanen la lleuda a la Seu de Urgell, y que Juan Antoni Rossel li entregarà la procura y lo ynforme de hont se trobarà lo privilegi de dita leuda.

Dit dia se ha entregat a Mitjavila 5 lliures, 8 sous per pagar dietes al doctor Feu, que la Vall lo avie enviat a sercar per algunes consultes.

Dit dia s'és fet un llot per pagar los gastos, desavuit rals per parròquia deviem als cónsols de Andorra.

1697 juny 1

[Dit] dia, lo primer juni 1697, se ha tengut Consel de la Terra a vista que lo senyor veguer y lo senyor jutge an volgut clòurer les Corts, y tanbé s'e fet dit dia un llot de dos pernes per parròquia y quatre formatges per portar a la Seu de Urgell al general.

Dit dia vote lo Consell una missa de devoció, que cada consolat en ses paròquies la fasen dir lo més prest sie posiple.

Dit dia se són closses les Corts tenie hobertes lo senyor veguer, doctor Rafel Cruïlles.

Dit dia se areste que vajen tot lo Consell, tots aquels que siran pagats, a fer una vesura a la parròquia de Ordino y se areste que si y vaje divendres primer vinent, en pena del cot de la Terra, y lo cònsol de Ordino que avise a Rosell per dit dia se farà dita visura.

Dit dia areste lo Consell que als 9 del mes pàsson mostres a Ordino y la Massana, als 16 del corent Andorra y Sant Julià, Canillo y Encamp als 23, y que cada consolat que mano que pòrton les monicions y armes acustumades y que los cònsols mànon als balles cada parròqui*[a]* dels on són los balles. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1697 agost 24

Vui, als 24 de agost de 1697, se ha tingut Consell de la Terra y se ha fet l'afor del blat fiat y se ha |^{67v} possat que tinguen de pagar per cada carga de blat fiat sinquanta-y-sinch rals, y cada consolat ho entimarà porta per porta.

Dit dia done lisènsia lo Consell al síndich Juan Antoni Torres que se conferesque ab lo senyor veguer, lo doctor Rafel Cruïlles, que diu té comissió del senyor bisbe, per mirar la cassa de Tolse de quina juridicció és, si és del semenari ho de la vall de Andorra, y per lo tant lo Consell ha ordenat al dit Juan Antoni que y baixe a la Seu per enlestir dit efecte.

Dit dia se mane a Juan Antoni Torres que si lo marquès de Preus aribe a la Seu de Urgell que encontinent y vaje a besar-li les mans en nom de esta Cassa.

Dit dia a depositat Francès Arajol 3 lliures, 12 sous per una vesura per los veadors, un de cada parròquia; y que y tinguen de anar per fer dita vessura deluns primer vinent que contarem als 26 del corrent, y que los cònsols de Sant Julià avisen les parts. Y los dits an de anar a la partida dels [Espoles], *[per vesurar]* les diferències tenen lo dit Fransès Arajol ab Pere Cassals, alias Però, aserca de un riu a la vora de un prat.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia fasse vessures dels termes ab los entoaxans, y de aquí a Sant Miquel de setembre que sien fetes.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo, en pena del recot, que encontinent donen bant al masover del doctor Areni, lo masover de Mereix, que lo primer Consell ho dins vuit dies que tingue jurament.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que mànon a Juan Rossell que pago 1 lliura, 10 sous per un cot acussà al cònsol de Ordino perquè dit cònsol avie fet yntimar una sentència dels veadors per lo núncio a Rossell, de Ordino, y trobar-se [Espill] que la podie fer, donà lo dit cònsol de Ordino per lo núncio.

1697 setembre 18

Vui, als 18 de setembre 1697, se a tingut Consell de la Terra a vista de una demanda a fet lo marquès de Preus, y lo dit Consell areste que y vajen Juan March Torres y Jaume Pal, que vajen a trobar dit senyor per pasificar dita demanda. Y lo Consell los done plen poder de enlestir-o |[68] y de compondre-u del millor modo posiple sie per la conserva de la Vall.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que mànon a Cabanes que porto los dinés del cot va acussar als cònsols de Andorra per aver dexat la jústia que la portasen a Ordino y los cònsols de Andorra dien que ells no l'an dexada. Y lo dit Cabanes porto los dinés y que porto en aquels que l'avien dexada dita jústia, y los dinés les ten de portar en mans dels cònsols de Andorra, en pena del cot de la Terra, dins vuit dies.

Per orde del síndich Calbó nos féu un llot de tres pernes y sis formatges y un escut ab dinés per parròquia, y lo tot ho portarem en cassa de Calbó a Saldeu.

Dit dia areste lo Consell que se fasse anar los òmens sien conveniens per espies a les muntànies, y diumenge primer vinent que y vajen Ordino y la Massana y l'altra setmana Andorra y Sant Julià, y després comensaran Canillo y Encamp, fins tindran altre avís.

Dit dia se n'a portat Pere Antoni Torres lo acte de Camp, de Pal, del sensal de la Vall y que de quí al dia del Consell de Sant Andreu que los cònsols de la Massana sien pagats de dits béns de Camp, de Pal, del prinsipal y vagats per orde de esta Cassa, en pena del cot de la Terra. Lo dit Pere Antoni Torres a tornat lo acte de Camp, de Pall[88].

[88] Lo dit... Camp de Pall *afegit posteriorment.*

1697 octubre 28

Vui, als 28 de octubre de 1697, se ha tingut Consell de la Terra per fer lo pagament de la quèstia del Senyor Rei Cristianísim, que Déu guarde, y lo Consell ha eligit Antoni Guillemó y Morer rèbie los dinés y los vaje a portar a Foix per pagar la darrera paga de dita quèstia, y aportarà rebuda del reseptor a esta Cassa.

Dia dalt dit s'és fet un llot de 40 dobles, les quals an servit per pagar uns gastos se són feits per la Vall. Les quals se han de tornar les dites 40 dobles a Juan March Torres, se entén ab moneda de Espània. Y toque per parròquia sis dobles y mitja y deu rals per parròquia, les quals les portaran de sí al dia del Consell de Sant Andreu primer vinent, cada parròquia les dites 6 dobles y mitja y deu rals. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, per unes diferències tenen los cònsols de Canillo ab Nicolau Areni aserca de unes fustes, lo Consell a resolt que per lo altre Consell se mirarà lo més convenient serà.

|*68v* Dit dia tras escrit mane lo Consell als cònsols de Ordino que inmediatament tinguen ostal a Llort*[s]* per vendre pa y vi per los forasters y per los demés, en pena del cot de la Terra.

1697 novembre 25

A 25 de novembre de 1697 se ha tingut Consell de la Terra y Antoni Guillemó y Morer a portat la rebuda de la quèstia del Senyor Rei Cristianísim, que Déu guarde.

Dit dia se mane a tots los consolats que apòrton los dinés dels estrans de aquí al dia del Consell de Sant Tomàs, y si tenen bescomte als dits estrans, aquel dia ho aportaran.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat aporto per lo Consell de Sant Tomàs quatre pardius y Sant Julià ne aporto sinch, y que lo doctor Guillemó que tingue cuidado per rebre dites pardius, y si no són rebedores, que no les rèbie. Y que los cònsols de Encamp mànon a Juan Antoni Torres a Consell per dit dia.

Dit dia, del llot tras escrit de les 40 dobles se auran de pagar, no se n'a pagat sinó una dobla per parròquia, y dos-sentes liures se a cobrades del sensal de Camp, de Pal, que fan 233 lliures, sous. Les restants, pagades les 40 dobles, an quedades a la escudella.

Dit dia se posse lo cortó del vi a setse dinés lo cortó, y que coménson de vendre a dit preu dimecres primer vinent, y cada consolat que ho entimo cadaú en ses parròquies.

1697 desembre 16

Vui, als 16 de desembre 1697, se ha tingut Consell de la Terra y és lo Consell de Sant Tomàs. Se posse la liura del pa a set dinés y lo cortó del vi a devuit dinés, y que lo tinguen de comensar vendre lo dia de Sant Tomàs al dit preu, tant lo pa com lo vi, y cada consolat ho entimarà, cadaú en ses parròquies, y que los mostasàs tinguen coidado de fer vendre lo vi que sie cossa bona y lo pa que sie ben cuit.

|*69* Dit dia s'és fet un llot de 72 pernes y 144 formatges, que ven a tocar per parròquia dotse pernes y 24 formatges, y que tinguen de pessar cada pernill 12 lliures. Y que les tinguen a punt y que les tinguen penjades, que se ai*[x]*úgun per quant lo síndich les demanarà.

Dit dia s'és fet un llot de nou liures per parròquia y los dits[89] són per pagar a Juan Antoni Torres, que lo dit les ha pagades ha Barselona als advocats y procuradors 36 lliures, 16 sous; als cònsols de la Massana per dinés bestrets per gastos de la cassa de Camp 14 lliures, 6 sous; als cònsols de Encamp 1 lliura, 4 sous. Y restarà per la escudella 1 lliura, 14 sous. Y les dites nou liures per parròquia les pagaran los cònsols que entraran de aquí al dia de Sant Antoni primer vinent. Y de les dites 9 lliures per parròquia n'i ha de aver 6 lliures de moneda de Espània per pagar a Juan Antoni y les restans ab moneda de Fransa. Y se entregaran en mans de Juan Antoni.

Dit dia se mane als cònsols que no púgon posar a Juan Antoni Torres a cònsol tant com tindrà lo sindicat.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo representen a la parròquia de Canillo, que de aquí al primer Consell de la Terra, que vejen si volen possar en mans de dos ho quatre hòmens la qüestió tenen ab Micolau Areni sobre de una fusta; quant no ho vólgon fer, la Vall y posarà orde en dit efecte lo Consell primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y ne tornaran resposta lo primer Consell.

Areste lo Consell que los cònsols de Canillo mànon a Calbó que de aquí a dissapte primer vinent tingue los pernills y formatges ten de la Vall a les Caldes, en cassa de Masià Babot, y cada consolat los anirà a sercar.

[89] *En lloc de* les dites.

1698 gener 26

|[69v] Vui, als 26 de jener de 1698, se a tengut Consell de la Terra y se vote una misa de devosió, que cada consolat la fase dir en ses parròquies lo més pre*[s]*t sie posible, com se acostume.

Dit dia se a fet un lot de 39 lliures, sous, que toque per parròquia 6 lliures, 10 sous, y les ajen de portar a Juan Antoni Torres de quí al dia y festa de Nostra Senyora, que serà als 2 de febré, y sie moneda de Espània. Y dits dinés an servit per a pagar un pròpio de Barcelona y altre gasto li anviat lo procurador. Lo tot en pena del cot.

Dit dia se loteje 24 lliures, sous, que serà 4 lliures, sous per paròquia, moneda de Espània. Les dites portaran quant se'ls donarà orde per portar les pernes y formajes a Sant Jullià, com també si manque pernes y formajes.

Dit dia areste la Vall que Pere Pal, Sucarà, y Jaume Pal, Rosell, que vejen de sercar apotacari, lo que sie més a porpòsit[90] per la Vall, y que Antoni Vila, quant aje de vendre la botiga, que·ls aje de avisar, que si la Vall l'aje menester, sie per son comte.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persona puge jogar a joch de envit y que dingun abuitant, en aver tocach a la orasió, puge estar als ostals ni tevernas. Y que si acàs los amos no u deniónsion sien en cot, y en avisar a un cònsol o conseller estan libres. Y dit arest se mane se fase entimar porta per porta demà diluns per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1698 març 6

Vui, als 6 de marts de 1698, se a tengut Consell de la Vall y lo senyor batlle, per orde del senyor vegé, a demanat si lo Consell vol minstrà justísia sobre un pres i a. Y la Vall respon que mai no a negat lo minstrar justísia.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Canillo sobre la qüestió tenen ab Nicolau Areni sobre de una fusta que lo Cumú de Canillo va trencar a Nicolau Areni. Y lo Consell de la Vall mane als cònsols y consellers de Canillo que de quí al Consell del Pach de la Quèstia que alegescen dos o tres òmens de cada part, so és, lo Comú de Canillo y Nicolau Areni, y los dits ajen de estar al dir d'els. Lo tot en pena del cot de la Terra.

[90] *En lloc de* propòsit.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que ajen posat costes al pont de la Tosca, sobre lo molí de Josep, y lo posar costes sie de quí a diumenje primer vine*[n]*t. Y també fasen mirar per un mestre de cases, si és convinient, que sie estolonat. Lo tot en pena del cot de la Terra.

1698 març 24

Vui, als 24 de marts de 1698, se a tengut Consell de la Terra y Consell del Pagament de la Quèstia al senyor bisbe.

Dit dia se a encomanat a Joan Antoni Rossell, de Ordino, los dinés de la quèstia per a l'Il·lustríssim Senyor Bisbe, que són 319 lliures, 4 sous, que·s 280 lliures, sous per la quèstia i 39 lliures, 4 sous per un [...] que a l'Il·lustríssim Senyor Bisbe se pague alternativament. I a dit Rossell se mane porte rebuda comforme |*[70]* ell sap a de ser, i la entregarà a esta Casa lo primer Consell se tindrà després de ser tornat de Verdú. Vui, als 12 de mag, a portat Rossell la rebuda[91].

Dit dia se a fet dos llots, un de 2 lliures, sous ab moneda catalana, que a servit per a pagar Rossell, de Ordino, lo gasto a fet a Barcelona, i l'altre de 1 lliura, 10 sous, 8 a servit a pagar lo gasto se a fet al Consell dit dia.

1698 abril 7

Vui, als 7 de abril 1698, se a tingut Consell aserque del pres se trobe detingut a les presons de la present Vall, qui és Antony [...]tety. Se mane a Rossell, de Ordino, que baixo a la Seu de Urgell, i que s'alie ab lo veguer si és vingut, que vui se trobe fora, o bé que parlo ab lo senyor vicari general o a qui convinge. Y del que sabrà, que aviso al doctor Areny i a Joan Antony Tores que vàixon a Sant Julià i que juns fasen lo que convingue, que la Vall los done poder. I si és convenient, mane lo Consell al doctor Areny que vaje a trobar lo senyor bisbe a representar-li lo que a ell li apareixerà convenient. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i·s mane als cònsols de Andorra que fasen adobar lo pont de la Tosqua i que l'adòbon comforme estave antes, de manera que estigue bé, i que·l tinguen adobat fins al dia de Sant Jaume primer vinent. I se'ls mane en pena del cot de la Terra.

[91] Vui, als... rebuda *afegit posteriorment.*

Dit dia se a fet cot als cònsolls i consell de Canillo per no aver obeït lo manament los féu lo Consell avant de 6 de mars, i se'ls mane, en pena del recot, pòrton los dinés, que·s 8 lliures, 10 sous, 4, en mà dels cònsolls de Andorra. I si acàs dit dia no obeeixen de portar los dinés als dits cònsols de Andorra, que lo endemà que mànon Consell de la Terra. I los de dita paròquia de Canillo i la part altra, qui és Nicolau Areny, que pòrton a esta Casa, al primer Consell i en escrits, les pertensions[92] tenen cada qual per a fer-los tot conpliment de justísia segons lo Sant Esperit o encaminarà.

1698 abril 17

Vui, als 17 de abril de 1698, se a tengut Consell de la Terra a vista que los cònsols y Consell de Canillo no an pagat ni dipositat lo cot se'ls féu lo Consell pasat, montant 8 lliures, 10 sous, 4, y se'ls manà, en pena del recot, que dins vuit dies pagasen lo dit cot; i quan no, se manà al cònsol de Andorra manàs Consell de la Terra a dit Consell portase'n ses pertensions ab escrit. A vista que no an obeït, se'ls fa lo recot, que són dose liure*[s]*, dose sous y vuit, dich 12 lliures, 12 sous, 8, que és lo que se a gastat entre gasto y jornals lo present Consell. Y *[si]* no se pagen dins vuit dies lo cot y recot, que són 21 lliures, 3 sous, se mane al cònsol de Andorra, que pasat*[s]* los vuit dies, que mano al cònsol de Encamp que vaje a exsecutar los cònsols de Canillo y que avise lo balle de la Massana per fer dita excecutió.

1698 maig 12

|*[70v]* Vui, als 12 de maig de 1698, se a tengut Consell de Santcujesma del Pagament y se fa nominasió de mostafasos y veadós:

Canillo mostafà Guillem Soldevila, veador Andreu Pont, Mora.

Encamp mostafàs Juan Rectoret, Ermengol, veador Juan Guillem Torres.

Ordino mostafàs Pere Pal, Sucarà, veador Juan Antoni Oriol.

La Massana mostafàs Jaume Pal, veador Juan Busquets.

Andorra mostafàs Antoni Calba, veador lo doctor Guillemó y mostafàs de Andorra[93].

Sant Jullià mostafàs Antoni Vila, veador Bernat Rosell, Mas d'Elins.

Dit dia se fa nominasió de capitans per les parròquies:

Canillo capità Sucarana, de Mirixel.

[92] *En lloc de* pretensions. *Aquesta forma apareix diverses vegades en el text, que no indiquem en nota.*
[93] *Probablement en lloc de* les Caldes.

Encamp capità Miquel Bringué.

Ordino capità Bortomeu Farré, Rosa.

La Massana capità Antoni Capdevilla.

Andorra capità Juan Prat.

Sant Jullià capità Masià Gastó, de Fontaneda.

Dit dia se encomane al cònsol de Sant Julià, Martí Bonet, los dinés de les regalies i los dinés dels draps a labar, que·s 10 lliures, sous de les regalies i dels draps a labar 15 sous, que·s tot 10 lliures, 15 sous.

Dit dia se encomane al cònsol de Andorra, Miquel Guitart, los dinés dels sensos de Costoja, que·s lliura, 12 sous, [8].

Dit dia se fa anominasió de sobreposats dels peraires i per lo any present, i pose lo Consell a Antony Guillemó, de Sant Julià, i a Jaume Bortoló, de Angordany, i los cònsolls que·ls prenguen de jurament, quada qual a ses paròquies.

Dit dia se entregue los dinés de la vaqua grasa que·s deu pagar lo present any al cònsoll de Sant Julià, Martí Bonet, qui per orde dels rendés de Capítol los rep, que és 12 lliures, 7 sous.

Dit dia se areste les mostres generals de la Vall i són per la segona festa de l'Esperit Sant a la paròquia de la Masana i Ordino, i la tersera festa Andorra i Sant Julià, i lo diumenye més propvinent a Encamp i Canillo. I los cònsolls de Andorra que avíson al senyor balle i los cònsolls de la Masana avisaran al senyor balle Solana, de Ascàs.

Dit dia se a fet llot de 3 lliures, 13 sous per paròquia, lo quan[94] an pagat tots los consolats comtans.

|*[71]* Dit dia se fa arest de camins i·s mane a tots los cònsolls de cada paròquia que·ls fasen adobar de quí al dia 11 de juny, dia de Sant Barlabé, en pena el cot.

Dit dia se mane als cònsolls de la Masa*[na]* i als cònsolls de Encamp que de aquí als 11 de juny primer vine*[n]*t que vajen a fer vesura al solà de Encamp i lo ubac de Any*[ó]*s i renòvon les creus trobaran, i de lí ont no n'i aurà, que·n fasen de noves per a evitar quistions se porien esdevenir, i se'ls mane en pena del cot.

[94] *En lloc de* qual.

1698 juny 4

Vuy, a 4 de juny 1698, se ha tingut Concell de la Terra y vote una missa de devoció, y se mane als cònsols la fasen dir lo més prest sie posible, cada uns en ses parròquias.

Dit dia se posse lo pa a nou dinés la lliura, y comensaran a vendre demà dijous, que contarem a 5 de juny, y cada cònsols que o fàcian intimar en ses parròquias.

Dit dia se mane al cònsol de Andorra que mano a l'Ant[òn]ia Serdània que lo primer Consell que porto les tres dopbles abie de portar lo dit dia, y lo cònsol de Andorra, ab tenint Consell, li aje de fer abís. Lo tot en pena del cot de la Terra.

1698 juliol 9

Vui, als 9 de juliol 1698, se a tingut Consell de la Terra a vista que Juan Antoni Rossell, de Ordino, a feta pitició al Consell aserca de unes qüestions tenen ab la parròquia de Canillo. La primera és que los dits de Canillo no li volien donar barta[95] per tancar unes possesions ten lo dit Rossell en la dita parròquia de Canillo. Y ha resolt lo Consell que lo dit Rossell tingue de demanar lisència als cònsols de Canillo per tallar dita barta per tancar dites possesions. Y si no la i volien donar los dits cònsols al dit Rossell, que lo dit Rossell ho tots aquels forastés que y tenen possesions en a dita parròquia de Canillo per tancar les dites possesions, entenent que no sie un desabús, que tant solament ne tàllon los just auran menester per tancar dites possesions. Y demanada auran la lisència, tots aquels y tindran possesions y no la vulguen consedir, que pàson avant de tallar barta, que [...]en en esta Casa, que los castigarà. Y als dits cònsols de Canillo se'ls mane en pena del cot de la Terra y que no fassen lo contrari en dit efecte.

Ítem, altra petició a feta dit Rossell al dit Consell de la Vall aserca per poder femar dites possesions, an declarat dit Consell que lo Comú de Canillo no pogue conturbar a ninguna persona, anant de camí caminant ninguna ramada, per dormir |^{71v} en qualsevol part a les possesions seves ho de altres, siguint lo camí de ramades. Y en cas los dits tinguen les possesions fora lo camí de ramades, que tinguen de advertir los cònsols que los seniàlon lo camí per anar en dites possesions. Y que anant en sos cortons conprats, anant per lo camí dret, que no·ls puguen conturbar. Y asò entenent que sie vàlido per tots aquels y tinguen possesions en dita paròquia. Y tot lo sobredit y tras escrit vol lo Consell

[95] *Probablement en lloc de* barda.

se tingue y observe, en pena del cot de la Terra. Tant la parròquia de Canillo com los forastés sien obligats en estar en dita declaració.

Dit dia a feta petició Joan Antoni Torres que la paròquia de Canillo no li volgue donar lisència anant de camí lo bestiar per dormir en una terra seva. Y per lo tant, areste *[lo]* Consell que los de Canillo li seniàlon pas per bogar dita terra, y que lo dit Juan Antoni Torres vaje per bogar dita terra. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y lo pas lo tinguen de senialar de sí a diluns primer vinent. Y si los sobredits cònsols de Canillo fessen lo contrari al susdit y tras escrit, que encontinent fàsson manar Consell de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo cònsol de Encamp vaje a executar los cònsols de Canillo conforme conste ab altre arest que *[fou]* possat lo dia de Sant Jaume, lo que li ha manat esta Cassa, en pena del recot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que tórnon los dinés dels cots an fet a Batista y Escoté y que los tórnon de aquí a diumenge primer vinent. Y *[si]* los dits cots los avien fet és perquè bogaven ab lo bestiar anant de camí.

Dit dia an depositat los cònsols de Canillo 3 lliures, 12 sous per anar en una vesura a la parròquia de Canillo los veadós, sobre unes diferències tenen Juan Pere de Armani ab Gastó |[72] als prats de Yncles per una esconbra de una riguera al dit prat. Y qui tinguen de anar en dita vesura diluns primer vinent, que contarem als 14 del corrent, y que los cònsols, cadú en ses parròquies, avisen los vedors vajen per dita vesura per dit dia, en pena del cot de la Terra. Y que los cònsols de Canillo avisen als contraens que s'i tròbien.

Dit dia, que a vista que los de Andorra demànon als de Encamp que los fàsson ajuda de costa per adobar lo pont de la Tosca, los de Encamp estant promtes aparrellats per pagar, sempre y quant mostraran títols los de Andorra.

Dit dia se mane als cònsols d'Encamp y de Andorra que adòbon la gravada del prat de Morató y les gravades de Tuvira fins al cap del prat de Dolsa, que se apàrio, que estigue bé de sí al dia de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1698 juliol 22

Vui, als 22 de juliol 1698, se a tingut Consell de la Terra y areste lo Consell que vaje un home a Siguer per ynformar-se si los miquelets que tenen presos a la Vall per véurer si an ynquietat a ninguna persona, y que se ynformen ab los cònsols de Siguer per dit

efecte. Y lo dit Consell a nomenat a Nicolau Areni per enlestir y anar a Siguer per pendre-i dits ynformes.

Dit dia a donat orde o plen poder lo Consell a Nicolau Areni y al doctor Areni y a Juan Antoni Torres y a Juan Antoni Rossell, que tots juns, ab avent tornat Nicolau Areni de Siguer, que deslibéron tot allò menester serà per tràurer dits micalets ho allò que més convenient sie per dit efecte, o per instar de fer-ne justícia, si la causa és bastanta de fer-los castigar.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que traguen l'aigua del camí des de Sant Miquel fins al pont de Encamp, y que adòbon dit camí de sí al dia de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que adòbon lo camí a la partida de la Costa y tanbé vora lo prat de Peliser, a l'Ortó, de sí vuit dies primer vinent, en pena del cot de la Terra.

|^{72v} Dit dia se mane als cònsols de Encam*[p]* que traguen l'aigua del camí, del cap de la plassa de Mosquera fins al pont del riu Axech, de aquí vuit dies primer vinens, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que fassen fer una gravada antes de aribar al pont de Ordino qui ven de la Massana, de sí vuit dies primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1698 agost 24

Vuy, a 24 agost de 1698, se ha fet lo afor del blat ab Concell tingut dit dia y se aforat lo blat fiat a vuit lliures la càrrega, y se mane als cònsols ho fàcian intimar cada un porta per porta en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha posat la lliura del pa a sis dinés y se ha posat lo cortó del vi a vuit dinés, y se mane als cònsols ho fàcian manar cada un en ses parròquies, en pena del cot de la Terra, y que venguen demà dilluns.

Dit dia fa comisió lo Concell al doctor Areny per a tornar resposta a una carta de monsieur Granó, de Foix, veguer per lo Cristianíssim Rey de Fransa de les presents valls de Andorra.

Dit dia areste lo Consell que los sobreposats mànien als confrares de Sant Pere Màrtir que pàguien en pena del cot de la Terra, y als molinés que pàgon lo diné, en pena del cot de la Terra, per tot lo mes de setembre.

Dit dia mane lo Concell als cònsols de Canillo fàcian adobar lo grau de Mereix de así al dia de Sant Agustí, que és dijous primer vinent, y asò se'ls mane en pena del recot. Y mane, també, dit Consell als dits cònsols tórnon los dinés a Som de un cot li a fet sobre lo adobar dit grau, attès que ell, antes no·s fes lo cot, ja y avia treballat. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia 24 de agost 1698 mane lo Consell que vajen los veadors a la Masana per a vesurar de una montanya delà Percalena[96], que tenen la paròquia de la Masana ab Besolí, del Mas, y demarts primer vinent que contaran als 26 de agost de dit any.

1698 agost 29

Dia 29 de agost de 1698 se a tingut Consell de la Terra y se a donat sentència a Nicolau y als de Canillo de la qüestió tenen de la fusta del |[73] bosch de Forn, com conste per declaració del Consell de la Vall. Y se areste, per no tinir temps dit dia, de asentar dita sentència al Llibre de la Vall, asentar-la al primer Consell se tindrà.

1698 octubre 10

Vui, als 10 de octubre de 1698, se ha tingut Consell de la Terra a vista que nos an privat de pujar los manteniments y, per lo tant, se done orde a Juan Antoni Torres, síndich, que vaje a Peremola, y si a Peremola no pot enlestir lo despaix, que vaje a Barselona per trobar lo capità general per enlestir lo despaix del millor modo porà.

Dit dia se lloteje una dobla per parròquia, lo qual a de ser moneda de Espània, per donar a Juan Antoni Torres per lo*[s]* gastos, y si li'n falte, ho portarà en mal a esta Cassa. Y dits dinés, que són una dobla per parròquia, los tindran en mans dels cònsols de Sant Julià demà a la punta del dia. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia dalt dit se ha possat lo cortó del vi a vint-i-dos dinés lo cortó, y que los coménson de vendre al dit preu diumenge primer vinent, que contarem als 12 del corent, y que los cònsols, cadú ens ses parròquies, los ho entímon als ostalers, y tanbé que mànon al mostasà que vajen alcalar les mesures.

[96] *En lloc de* Percanela.

Dit dia, a vista que lo senyor balle del senyor bisbe acabe lo trenit[97], lo Consell fa nominasió de sisena, un de cada parròquia:

Primo, a Canillo Miquel Call.

Encamp Juan Rossell.

Ordino Nicolau Torres y Jener.

La Massana Jaume Pal.

Andorra Miquel Riberaigua.

Sant Julià Simion Serret.

Dit dia se féu un llot per portar al virei, que pasà a la Seu de Urgell en dies passats, de dos capons, dos pernills, 4 formatges y 4 parells de colomins per paròquia.

Dit dia, a vista que per orde del síndich que Sant Julià a bestret una perna y dos formatges y Andorra dos y 4 formatges, per [ser] ygual les parròquies, Ancamp y Ordino que pàgon una perna y dos formatges als cònsols de Andorra, entenent per parròquia, y la Massana que pàgon als cònsols de Sant Julià una perna y dos formatges, y que tinguen de pagar dins vuit dies primers vinens.

|*73v* Así apar la sentència tras escrita dels 29 del mes de agost, feta sobre de Nicolau Areni y los cònsols de Canillo y Cumú, 1698:

Jesús, Maria, Josep. Com y entre lo Cumú de Canillo y Nicolau Areni, del lloch y parròquia de Ordino, de y sobre unes diferències que tenen, que Nicolau Areni féu fer una partida de fusta de hobra a un bosch de la parròquia de Canillo, a la partida del Forn de Prats, sens demanar lisència. La qual fusta volie dit Nicolau Areni per reparar o renovar una borda al poble de Canillo, la qual conprà de Caubonet, ab sos drets y pertenències.

Y vistes y oïdes les parts y mirar[98] lo que se avie de mirar, tenint a Déu Nostre Senyor devant de nostres ulls, sentenciam, pronunciam y declaram, y manam en pena del cot de la Terra, que ajen de tenir y observar lo següent:

Primerament, dit Nicolau Areni sie tingut y obligat en pagar lo dani y gasto dels judicadós portà al sobredit bosch, lo qual serà judicat per Antoni Pal, Mitjavila, de Sant Julià, y Miquel Riberaygua, de la parròquia de Andorra, proms, y si·lls apareixerà perdran[99] un mestre de casses, y que y ajen de anar de aquí als nou de setembre. Y dit Nicolau Areni que prengue la fusta serà sensera, y la que faltarà per la sobredita obra, que

[97] *En lloc de* trieni.
[98] *En lloc de* mirat.
[99] *En lloc de* pendran.

la i ajen de dexar fer al mateix bosch, a coneguda dels sobredits judicadors. Lo tot manam tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Feta en la Cassa del Consell de la Vall, als 29 de agost de l'any 1698.

Andreu Pal, cònsol *(signat)*. Antoni Guillemó y Morer, conseller *(signat)*. Miquel Martí, conseller *(signat)*. Jaume Naudí, Tribala, cònsol de[100] *(signat)*. Joan Naudí, Morató, cònsol *(signat)*. Joan Areni, Mas, consellé *(signat)*. Joan Pal, Pont, consellé *(signat).* Doctor misser Guillem Areny, consellé *(signat)*. Pere Juan Call, cònsol, y per dit, lo doctor Areny *(signat)*. Guillem Bons, Yordà, conselé *(signat)*. Yoan Perre Torres, cònsol *(signat)*. Pere Antony Torres y Giberga, cònsol *(signat)*. Joan Colat y Pal, concellé *(signat)*. Masià Babot i Miquel Gitart, cònsols *(signat)*. Joan March Torres, consellé *(signat)*. Guilem Moles, conseler *(signat)*.

1698 octubre 30

|*[74]* Vui, als 30 de octubre de 1698, se a tingut Consell de la Terra y lo senyor veguer de Fransa a hobert Corts per administrar justícia.

Dit dia se a posat araonadors, per la primera setmana Gastó y Pere Antoni Torres, la altra setmana vinent Torres, de Pal, y lo Moré, per la tersera setmana Guillem Moles y Ricart y Pere Juan Call.

Dit dia se done orde a Juan Antoni Torres que escrigue al senyor veguer de la Seu per quant lo veguer de Fransa a obert Corts y tanbé, per altre, pregar-i que lo sagristà major nos avie privat lo comers. Tot quede en mans de Juan Antoni Tores, que miro lo millor medi porà tenir dit efecte, y tanbé se done orde al dit Torres que per una carta que nos a enviat musur de Jerés, que li respongue lo que més convenient sie.

Dit dia se mane a tots los consolats, cadaú en ses parròquies, que de sí al dia de Sant Martí sien adobats los camins, senderes y senderons.

Dit dia se a fet cot als cònsols de Andorra per no aver adobat lo pont de la Tosca y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies primer vinent lo tinguen adobat.

1698 novembre 10

Dia 10 novembre 1698 s'é*[s]* tingut Consell de la Terra a vista de una delagosió[101] feta per Vidal Seré, jutge de les vals de Andorra, redresa al Consell de què instituïe per jutge

[100] *No consta el lloc. De fet, no consta en cap de les signatures.*
[101] *Probablement en lloc de* delegació.

delegat al doctor Tomàs Feu, de la Seu de Urgell, lo qual a jurat dins del Concell, y del qual ne avem fet levar acte.

Dit dia se fa nota de un llot que féu lo síndich a la Seu de Urgell de una perna y dos formatges per parròquia, los quals se són donats al sargento major. Se féu dit llot als 5 de novembre 1698.

1698 novembre 24

Dia 24 novembre 1698 se a tingut Consell de la Terra, lo Consell de Sant Andreu, y se posse araonadors, que són Juan March Torres y Guillem Moles y Ricart.

Dit dia se mane als consolats que per lo dia del Consell de Sant Tomàs apòrton quatre pardius per parròquia y Sant Julià ne aportarà sinch, y que les pòrton dematí y Juan March que les rebie, que sien bones y rebedores. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*74v* Dit dia tras escrit se posse lo cortó del vi vell a ral lo cortó y lo novell al preu de vint-i-dos dinés lo cortó. Y cada consolat ho entimanrà cadú en ses parròquies, y lo comensaran a vendre dimecres primer vinent.

Dit dia se a entregat a Antoni Guillemó y Morer 20 liures per donar al doctor Feu, que se li devie dos aniades de condubta per advocat. Y lo dit Moré cobrarà rebuda y la portarà en esta Cassa. Lo dit a portat rebuda a esta Cassa[102].

1698 desembre 3

Dia 3 desembre 1698 se a tingut Consell de la Terra a vista per una qüestió tenen los de Canillo per uns pressos tenen a la pressó, que lo veguer los a fet capturar, y se done orde als araonadors que míron lo més convenient serà y fassan lo posiple per mitigar la dita qüestió. Y se atúron les claus de la caixa, y si menester serà fassen véurer un arest del libre al veguer ho ab altra persona ho desliberaran.

Dit dia se posse per araonadors a Juan March Torres y Martí Bonet, cònsol de Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell que si acàs a la vista del veguer los araonadors y les persones cridaran a ells benvistes no puguessen concordar la matèria dels de Canillo, entenent lo

[102] *Nota del lliurament de la rebuda afegida posteriorment.*

tocant y espectant al Cumú, la Vall done facultat als de Canillo que se retíron per defensar-se al soperior o alí ont més convenient los apareixerà.

1698 desembre 7

Vui, als 7 de desembre 1698, se a tingut Consell de la Terra. Areste lo Consell que Juan Antoni Torres escrigue al senyor bisbe per lo efecte de la parròquia de Canillo.

Dit dia areste lo Consel que colsevol particolar o fora*[s]*ter pugue entrar a péixer a la parròquia de Canillo ab bestiar, entenent que no pugue entrar a les erbes conprades ni als solans. Y dels tres dies estaran en dita parròquia no tinguen de pagar estrans per lo dit termini; en tinent per bogar, que tinguen de demanar lisència als cònsolls.

|*75* Dit dia se posse araonadors per tota esta setmana Pere Antoni Torres y Martí Bonet.

1698 desembre 15

Dia 15 desembre 1698 se a tingut Consell de la Terra, lo Consell de Sant Tomàs, y se posse la liura del pa a set dinés y lo cortó del vi a ral lo cortó, tant vell com novell, y comensaran de vendre a dit preu lo dia de Sant Tomàs, y cada comsolat ho entimarà, cada un en ses parròquies, que venguen al dit preu dit dia. Y que los cònsols mànon al*[s]* ostalés que no pugue*[n]* vendre gota de vi que no ajen avisat lo mostasar. Y si no és rebedor, que no lo i déixon vendre, que si se queixen en esta Cassa, la Vall los castigarà al mostassar.

Dit dia areste lo Consell que Micolau Areni pàguie als cònsols de Canillo lo dani del bosch de la fusta va trencar, com conste ab la juricació firmada dels juricadors que la Vall va ennumerar per judicar dit bosch. Y que Micolau los pàguie dit dani de sí al dia de Sant Antoni primer vinent, y que lo cònsol de Ordino lo i entimo a Nicolau Areni per dit dia aje pagat, en pena del cot de la Terra. Lo sobredit arest quede nul·lo y cansel·lat entenent per lo de Canillo y Micolau Areni[103].

Dit dia se posse araonadors per tota esta setmana a Juan Colat y Pal y Juan Pal, Pont.

Quede dinés a la escudella de la caixa 24 lliures, [8] sous.

[103] Lo sobredit… Areni *afegit posteriorment*.

1698 desembre 24

Dia 24 de desembre 1698 se ha tingut Consell de la Terra a vista de una carta que avem rebut del senyor veguer aserca per un pres an gafat a la baronia de Allés, lo qual és Masià Jiraut. Y per lo tant, a resolt la Vall de tornar resposta al senyor veguer, que per la demanda fa a la dita carta, que la Vall no se obligue a pagar sinó los gastos de fer venir lo mestre y lo que se li aurà de donar, si acàs se ten de fer venir. Y ab los demés gastos la Vall no se obligue a pagar ninguna cossa. Y que divendres y baxo lo Moré per parlar ab dit senyor per comunicar-li lo que menester serà.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que lo més prest sie posiple adòbon les gravades de la borda de Mateu, del Solà, en pena del cot de la Terra.

1699 gener 6

|*75v* Vui, als 6 de jener 1699, se a tingut Consell de la Terra, y vote la Vall una missa de devoció al Sant Esprit ab ansolta cantada per cada parròquia, y que la fassen dir cada consolat en ses parròquies lo més prest sie posiple.

Dit dia, a vista de una carta del senyor veguer que diu que lo baró de Allés no a volgut entregar lo pres, però demane si li volen donar còpia del prosés de Branqueta, y la Vall areste que si demanen còpia del prosés al notari, que lo notari los entreguie còpia del prosés. Y per lo tant, areste la Vall que lo Moré vaje demà dematí a la Seu per tornar resposta al dit senyor veguer, y antes de anar a trobar lo veguer anirà a trobar lo doctor Feu com advocat de la Vall per consultar la resposta se aurà de tornar al senyor veguer. Y farà dit Morer lo que li encaminarà lo doctor Feu.

Dit dia loteje la Vall 60 pernes y sent-y-vint formatges, que ven a ser per parròquia deu pernes y vint formatges. Y cada consolat les tinguen a punt a nou orde y que les fassen secar, y tinguen de pessar cada una dotse liures, y sien ben fetes, que tingun la gara curta, y los formeages sien bons y rebedors.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persona no pugue jugar a joch de envit y que ningun abitant, en aver tocat lo toch de la oració, no pugue estar als ostals ni a les tavernes. Y si acàs los amos ni los ostes no ho denuncien als cònsols y conselers, que los dits ostes sien castigats, y si ho denuncien, que los dits sien libres. Y los que jugaran y estaran a l'ostal o taverna passat lo termini, que sien castigats. Y los cònsols ho entimaran porta per porta y tanbé als dits ostalers. Lo tot se mane en pena del cot dela Terra.

Dit dia se posse araonadors lo doctor Guillemó Torres y Juan Pere Solana, y ab avent acabat la setmana los altres ne són, y que los que ne són se n'aniran, avisaran los altres.

Dit dia se posse per mostasar a la parròquia de Andorra, per mostasar a Pere Mateu Moles y veador Miquel Guitard, vedor, lo tot és per un ynt*[e]*rim finí a Santcugesma.

Dit dia areste lo Consell que de en aquesta ora en avant ninguna persona dels vint-i-quatre se atrevesque a portar baratina dins la Cassa de la Vall, de ningun gènero de baratines, sinó barret. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*76* Dit dia tras escrit areste lo Consell que de aquesta ora en avant ninguna persona dels vint-i-quatre se atrevesque en fumar dins de la Cassa de la Vall, tant a rotle com després de rotle. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. De tot lo dia del Consell que no·s pugue fumar en dita Cassa.

1699 febrer 26

Vui, als 26 de febrer 1699, se a tingut Consell de la Terra i se fa sisena per a què lo noble senyor Jerony de Forner, senyor de Garanó, conseller del rey i veguer de les valls de Andorra, dels sis ellejex a dita sisena ne elegesque lo que a ell li apareyxerà bé, *etcètera*:

Primo, de Canillo Miquel Call, del Tarté.

De Encamp Joan Rectoret, Armengol.

De Ordino Pere Pal, Sucarà.

A la Masana Jaume Pal, Rossell, de Sesponi.

Andorra Antony Calba, Guiem, d'Engordany.

A Sant Julià Bernat Rossell, Mas de Alins.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que envíon per propi la present sisena que se'lls encomane, i venguda la anominasió de balle, que los cònsols de la paròquia que sirà lo balle, que·l prenguen de jurament i que avíson lo notari per a penre lo acte.

Dit dia mane lo Consell al doctor Areny i a Rossell escrigen a mosur de Gerés i al senyor veger; per la sisena al senyor veger, i a mosur de Gerés per lo fet del senyor intendant i tanbé del seu.

Dit dia areste lo Consell i·s mane que ningú que vengen vins esquisits, que no déxon jugar a ningun jènero de joc mentres que los divinals ofisis se selebraran i mentr*[e]*s se dirà lo rossari i se ensenyarà la doctrina, i en ser tocada la orasió, que no i pugen abitar.

Dit dia se encomane a Joan Marc Torres que envio lo present al senyor bisbe, i Rossell, de Ordino, que escrige al senyor bisbe en nom d'esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que si pujen los senyors veguer i jutje per a continuar les Corts, que acabat auran los araonadors, qui són lo doctor Joan Guilemó, Torres, i Joan Pere Solana, que servesquen de araonadós Joan Antony Torres i Bortomeu Calbó, de Soldeu.

Dit dia areste lo Consell i·s mane a tots los que són estats araonadós a les Corts que pòrton los comtes lo dia se clouran les Cors, és a saber, de les conposesions se són fetes, y tanbé fasen trencar o bé fer fer remisió al Llibre de la Cort a tots aquells que són remesos.

Dit dia areste lo Consell que per ser los salaris de jutje i notari exesius, i tanbé de les demés polítiques de la Vall tocant a la justísia vaja, cosa serta, i desitjant posar-o bé i ab bona forma, resol la Vall i mane al doctor Areny i a Joan Antony Torres que u míron, que aquesta Casa los done plen poder i estar al que ells faran. [Y] als dits se'ls mane en pena del cot de la Terra.

|*76v* Dit dia pose lo Consell la lliura del pa a si[s] dinés, dic 6, i los cònsolls que u mànon cadaú a ses paròquies, i que lo i venguen diumenge primer vine*[n]*t. Lo tot se mane en pena del cot.

1699 abril 13

Vui, als 13 de abril 1699, se a tingut Consell de la Terra, lo Consell del Pagament de la Quèstia, y se a elegit per portar los dinés a Foix per pagar la mitat de la alverga a Guillem Bons y Jordà, i que porto rebuda del reseptor a esta Cassa. Y lo dit Guillem Bons que rèbie los dinés de cada parròquia.

Dit dia se mane a Antoni Guillemó y Morrer que demà dimats vaje a la Seu de Urgell per parlar ab lo sargento major aserca que los soldats de la guarda de la palanca de Anserall fan pagar als abitans de la Vall de totes les cargues p[a]sen.

Dit dia de la nominació del balle a feta lo senyor veguer de Fransa per lo Rey Cristianísim, que Déu guarde, se ha nomenat per balle de dit trènit a Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada, parròquia de Ordino, per administrar justícia per lo dit trènit corrent y vinent. Y comensà de administrar justícia als 4 de marts de dit ani 1699, y dit dia 4 de marts de dit ani fou pres de jurament.

Dit dia areste lo Consell que per una demanda a feta l'oste Pere, diu que lo notari li demane 60 lliures per tràurer una còpia de una sentència, y per lo tant no se mourà res fins se clourà les Corts, y alesores se mirarà tot allò se aurà de fer en dit efecte.

Dit dia areste lo Consell que lo que va a portar los dinés de la alberga que s'enpòrtie les pernes, so és, 12 per Jerés y 24 formatges, y 2 pernes y 4 formatges al segretari de Yerés, y 12 pernas y 24 formatges a l'yntendant, y 2 pernes y 4 formatges al segretari de l'yntendant. Y totes les sobredites són escotades de dies passats.

|[77] Dit dia se noteje un pernil y dos formatges per parròquia per donar a musur de Granó, y les portaran cada consolat a Ordino en mans de Guillem Bons y Yordà de aquí a dimecres primer vinent, y lo dit les portarà a dit Granó.

Dit dia se done orde a Juan Antoni Rossell y al doctor Areni que escriguen al senyor yntendant de Montalban y a musur de Jerés y fer-li nota de aquella ordenansa que dexaren los miquelets a la montània.

Dit dia se a pagat al cònsol de Ordino per fer portar la sisena a Foix, entenent lo gasto, vint-i-un rals; los jornals se'ls deuen.

Dit dia avem donat a Jordà per gasto y ports del present li avem entregat vuit liures y coranta-y-sinch que li a quedat bons de la quèstia, sumen 12 lliures, 17 sous, dels quals ne portarà comte a esta Cassa junt ab la rebuda de la quèstia.

1699 maig 4

Vui, als 4 de mayg de l'ani 1699, se a tingut Consell sobre de una carta que ha enviat lo sargento mayó de la Seu de Urgell sobre de un avís de pestillènsia, que Déu la·ns allunio, y la Vall vote tres mises per parròquia, so és, una al Sant Esprit, l'altra a sant Roch y l'altra a ynvocatió de sant Sebestià, y que los cònsols les fasen dir cuant antes, cada un en ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia se pren resulitió de donar avís al consolat de Ax y al consolat de Siguer, y de Tarascó y a mosur de Gerés, demanant que·ns fasen mersè de fer-mos a sabre[104] lo que ells ne sàpien, y que Calbó escrigue als consolats de Merens, Ax y Tarascó y Siguer y a mosur de Gerés.

[104] *En lloc de* saber.

Dit dia Guillem Bons, de Ordino, conseller, a portat la rebuda de la quèstia del rei del pach de Pascua de l'ani 1699.

Dit dia se fa arest que atès que y a lo sobredit moviment, per conservar lo cumú de la Vall ab lo favor y auxilli de Déu, se pose guardes per la present a Lorts y a Soldeu. A Soldeu se done orde a Calbó que u fase, y si ell [se nega fer] presís, que i pose altre ome que sie apte en son lloch a sa ausèntia, y esta Casa corespondrà a son treball. Per a la part de Corts se done orde a Miquel Cabanes, cònsol de Ordino, ab la forma [deguda]. Lo tot se mane en pena del cot.

|*77v* Dit dia tras dit se done orde a Calbó que done avís ab una carta a la vall de Querol sobre del morbo com se'n done a la part del comptat de Foyx.

Dit dia se done orde Antoni Nagual, de Sant Julià, que vaye a la Seu de Urgell per fer relatió al sargento mayor com la Vall a fetes les dilligènties nesesàri*[e]*s per lo del contaje.

1699 juny 1

Vui, al primer de juni 1699, se a tingut Consell de la Terra y és lo Consell del Pagament de Santcugesma, y se fa nominació dels mostasàs y veadors:

Canillo mostasà Miquel Adallach y Gastó, veador Andreu Pont, Mora.

Encamp Juan Areni, Mas, mostasà, veador Juan Pal, Pont.

Ordino mostasar lo doctor Guillem Areni, veador Guillem Bons y Jordà.

La Massana mostasar Pere Antoni Torres, veador Juan Colat y Pal,

Andorra mostasà Juan Maset, Torres, veador Guillem Moles y Ricart y mostasar de les Caldes.

Sant Julià mostasar Antoni Guillemó y Morer, veador Miquel Martí.

Dit dia se fa nominació de capitans per les paròquies:

Canillo capità Isidro Jener, de Soldeu.

Encamp capità Nerbona.

Ordino capità Forest, de Llorts.

La Massana Mitjà, de Sesponi, capità.

Andorra Vidal, de Engordani, capità.

Sant Julià Miquel Verdaser capità.

Dit dia se encomane a Antoni Guillemó y Morer 15 sous per los drabs a lavar y ne portarà rebuda. A sis de juliol 1699 a dut rebuda[105].

Dit dia se encomane al doctor Guillemó 12 sous, 6 per los sensos de Costoja y de tots los anis atràs. Ya ten rebuda la Vall.

|*78* Dit dia se encomane al doctor Guillem Areni 4 lliures, 16 sous per la vaca parada, y lo dit ne cobrarà rebuda y la portarà en esta cassa.

Dit dia areste lo Consell que se fasse una vesura general de pessos y canes y romanes y altres yn*[s]*trumens tocant a la política de la Vall, y se done orde que y vaje per seguir totes les parròquies ab asistència del mostasà de cada parròquia. Y se done orde a Antoni Guillemó y Morer que seguesque les paròquies de sí al dia de Sant Juan de juni que sie feta dita vesura. Y lo dia y anirà tingue de advertir lo mostasà antes, y que lo mostasar los mànie porta per porta que per dit dia totom aporto los pessos de lí ont està lo pes del Cumú, y que los cònsols tinguen de fer portar los pessos de unes parròquies a les altres.

Dit dia areste lo Consell que de sí al dia de Sant Barlabé primer vinent fassen menobres per los camins, sanderes y sanderons, tallar mates, que tots los camins estiguen bé.

Dit dia areste lo Consell que se fàssie les mostres conforme se acustume, y los cònsols de Encamp y de Ordino avisaran los senyors balles que fàssien dites mostres per los dies acustumats, y cada consolats ho faran manar porta per porta, que totom apòrtie les armes acustumades ab ses monicions. Y los consolats avisaran los capitans que se tròpien a la parròquia per dit dia que lo*[s]* senyors de balles lo an de menester.

Dit dia se fa un llot de una perna per parròquia y dos formatges, que tot junt són 6 pernes y 12 formatges, per donar al sargento major que està al loch de governador, y cada consolat que dimecres per tot lo dia que sien en cassa del cònsol de Sant Julià, y que lo Moré y vaje per presentar-lo-i y dir-li al dit senyor lo que menester serà. Y que les pernes y formatges sien bones y rebedores y los formatges lo mateix.

|*78v* Dit dia tras escrit se fa nominació de sobrepossats y s'i a trobat per lo present y corent ani a Miquel Duran y Jaume Muxella, y los cònsols los pendran de jurament.

Dit dia se posse per sobreestant de la confraria de Sant Pere Màrtir Jaume Bortoló, pesador Francisco Constantí, a Sant Julià, pesador, Masià Forcada.

[105] A sis de juliol 1699 a dut rebuda *afegit posteriorment.*

Dit dia done orde lo Consell als cònsols de Sant Julià que vajen executar a Tolse per un cot y recot li a fet esta Cassa y tanbé per altra cantitat deu, com conste ab acte que lo dit ten; Mitjavila ho ell ne donarà comte. Y lo dit sie executat encontinent per lo senyor balle de[106].

Dit dia dalt dit s'és fet un llot per pagar lo gasto de vint-i-sis rals per paròquia, diem 2 lliures, 12 sous. Lo demon dit y tras se mane en pena del cot de la Terra.

1699 juny 19

Vui, als 19 dies del mes de juny 1699, se a tingut Consell de la Terra y se a votat una misa de devotió al Sant Esprit lo més prest sia posible en cada paròquia, y una ensolta cantada, y cada consolat ho manaran porta per porta.

Dit dia areste lo Consell, a vista de la ordinatió del Consell proppasat, que los de Canillo no an volgut tenir la ordinatió de dixar boguar [dins] nit a qualsevol avitant de la Vall, que l'aigen de tenir, y se'ls fa cot per no aver volgut donar llisènsia a Juan Antoni Rosell, de Ordino, av*[e]*nt-la demanada. Y se'ls mane en pena del rechot que dits ho qualsevol avitant de la Vall pugue boguar, com conste ab la ordenació del Consell de Santcuyesma proppasat, y que aiguen de portar los dinés del que constarà en la llibreta lo primer Consell.

Dit dia vol lo Consell se observe lo arest se féu lo dia nou de juliol 1698 sobre de donar burta[107] per tanchar les posesions a qualsevol abitant de la Vall que tingue posesions a qualsevol paròquia de la Vall.

1699 juliol 11

Dia 11 de juliol 1699 se a tingut Consell de la Terra per ynstància del senyor veguer per una carta ho orde del senyor bisbe per ynformar-se de les quistions té la parròquia de Canillo ab la Vall. Y vist que los de Canillo no tenen orde del Consell de dita paròquia, resol la Vall Consell per demà diumenge a ora deguda perquè los de Canillo vinguen ab plen poder com los ho manarà lo senyor veguer.

Dit dia se pose lo cortó del vi a vint-i-sis dinés, y comensaran demà diumenge, a 12 del corrent, a vendre.

[106] *No consta de quin batlle es tracta.*
[107] *Probablement en lloc de* barda.

1699 juliol 12

|[79] Vui, als dotse de juliol 1699, se a tingut Consell de la Terra enseguint l'orde del dia, dia de air 11, y an conparegut los de Canillo, que són sis síndichs, anumenats dos per la mà mayor y per la mà mityana y dos de la tersera, y·s va proseguint lo Consell agordant la difinició del que se resolrà en or*[de]* a les difarènsies són entre la Vall y la paròquia de Canillo y particulars de la present Vall.

[1699 juliol] 13

Vui, als tretse de dit mes y any, ynsiguint lo Consell de la Terra congreguat, an conparegut a esta Casa, devant de l'onor*[able]* Consell, sis òmens de la paròquia de Canillo, és a saber, demanats per lo senyor veguer, dos de la mà mayor y dos de la mà mitjana y dos de la mà tersera, y s'és trachtat y ayustat y concordat lo que con*[s]*te en una concòrdia yurada y testifichada per los onorables vint-i-quatre de Consell y los dits sis de la parròquia de Canillo en poder de Josep Artigualas, notari de la siutat de Urgell, feta dita concòrdia dit dia y any sobredit, de la qual se traurà còpia autènticha y se posarà a la caixa.

Dit dia areste lo Consell de la Vall que de aquí a Nostra Senora de agost primer vinent que vaiguen dos òmens, numenats per lo Consell present, a contar tots los bestiars de llana ho pell estranys de la Vall y metedors astranys. Y anumene lo Consell per fer dita funció al cònsol de Ordino Miquel Cabanes y al cònsol de Andorra Miquel Riberaigua, y a dits se'ls mane en pena del quot de la Terra. Miquel Cabanes contarà Ordino, la Masana y Andorra, Miquel Riberaigua Canillo, Enchamp y Sant Julià.

1699 agost 12

Vui, als 12 de agost 1699, se a tingut Consell de la Terra y s'a posat araonadors al doctor Juan Guillemó Torres y Juan Pere Solana per vuit dies, y serà per l'altra setmana que vindrà a Antoni Nagual y Ramon Guiem, de Ordino.

Dit dia se a fet lo afor del balt fiat a l'afor de la Vall, y se a fet lo dit afor a sinquanta-y-sinch rals la cargua. Y los cònsols ho manaran a ses paròquies y ho manaran porta per porta. Y que deguna persona ne pugue demanar més, en pena del quot de la Tera.

Dit dia areste lo Consell que si achàs nesesite de ofisial, que los araonadors que ho fasen anar a sercar dit oficial. Y quant achàs que les Corts durasen més del dit termini

anumenat per dues semanes, que los dits raonadors que proseguesquen fins seran achabades.

|[79v] Dit dia tras escrit areste lo Consell que los cònsols de Andorra que fasen adobar l'aigua que va al camí de desota del prat de Jorita dins vuit dies primer vinent*[s]*, y se'ls mane en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar les gravades dels camins de Canillo, cada un en sos antoxants, y se'lls mane, en pena del quot de la Terra, que dins vuit dies primer venen*[s]* los tinguen adobats.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que fasen adobar la gravada de sota las costas de Tixidó, y que fase*[n]* la paret per adobar que l'aigua no entre, y se'ls mane, en pena del quot de la Terra, que de aquí a Nostra Senyora de setembre sia adobat.

Di dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar un tros de camí que y a sobre lo capagual nou del doctor Solans, y se'ls mane ,en pena del quot de la Tera, que dins vuit dies sia adobat.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que fasen adobar tots los camins, cada un en sos entoixants, del pont de Palancha fins Arensal, y de la Masana fins Arensal que abòbon ponts y camins. Y se'ls mane, en pena del quot de la Terra, que fins al dia 8 de setembre primer vinent sia adobat.

1699 setembre 7

Vuy, als 7 de setembre 1699, se a tingut Consell de la Tera y se a tingut per vista que los araonadors an donat avís per fer venir lo oficial de l'alta justícia per exequtar lo que lo jutge ordenarà. Y a vista que lo senyor veguer està desguanat, se done orde al doctor Guillemó de què escrigue als dits senor veguer y jutge, ho sinó que y baixo Martí Bonet, de Sant Julià, ha ynstar-los de part de la Vall que púyon lo més prest sia posible, representan*[t]*-los los ynconvenients són per lo comú de la Vall y particulars de dita Vall, per y ademés que lo exequtor va depresa. Y tanbé se done orde a dit Martí parle ab lo sargento mayor de la Seu de Urgell que done providència sobre les vechsacions fan los soldats de la guarda de Anserall, y quant no, la Vall escriure al senyor príncep de Armestach, virei y capità general en lo principat de Catalunya.

Dit dia se a depositat 3 lliures, 12 sous per una visura dels veadors de la Vall, que bàixon a visurar sobre una quistió tenen los areus de casa de Bernat Call y Nicholau

Guiem, de Sant Julià. Y se mane que per a disapte primer vinent que los veador*[s]* y bàixon per fer dita visura, y se'ls mane en pena del quot de la Terra. |*80* Y si divendres per tot lo dia no tenen resposta, avisaran al doctor Guillemó. Los cònsols dónon los dinés perquè vaiguen dits veador*[s]* a susdita visura.

Dit dia se pose lo cortó del vi a vint-i-dos dinés, y los cònsols que ho entimen als ostalés que venguen demà per tot lo dia a dit preu, pena del quot de la Terra.

1699 setembre 23

Vui, als 23 de setembre 1699, se a tingut Consell de la Terra a ynstància de monsiur de Granó, veguer de Fransa, per una representació a feta a dit Consell sobre de alguna cosa que dit senyor veguer diu avia fet en tems pasat y demanave alguna cosa, y respon la Vall que creu aver-li donat satisfació.

Dit dia areste lo Consell que per a disapte primer vinent vaigen los vint-i-quatre de Consell, que contarem als 26 del corent, a Sant Julià per fer una visura sobre una qüestió tenen Nicholau Guiem, de Sant Julià, ab los ereus de casa de Bernat Call, de Sant Julià. Y dit dia s'é*[s]* paguat lo jornal a tots, y se trobaran a Sant Julià a 10 ores dematí, en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Sant Julià faran avís a les parts.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que demà per tot lo dia, que serà als 24 del corent, que míron los camins si són adobats com se'l*[s]* manà lo dia 12 de agost proppasat, y lo Consell vinent ne duran relació a esta Casa. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1699 octubre 26

Vui, als 26 de octubre 1699, se a tingut Consell de la Terra per lo paguament de la quèstia del rey de Fransa, y lo paguament de dita se ent*[r]*egue al dochtor Juan Guillemó, Tores, cònsol de Andorra, y portarà rebuda a esta casa. A dut rebuda a 23 de novembre 1699[108].

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino tinguen ostal a Lorts, que tinguen pa y vi y foch y lloch per los foraters y per tots, y que tinguen pa a un diné més *[per]* lliura que a les demés paròquies, y lo vi a dos dinés més lo cortó, en pena del quot de la Terra.

[108] A dut rebuda a 23 de novembre 1699 *afegit posteriorment.*

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que tinguen ostal a Soldeu, que venguen al mateyx preu pa y vi, conforme a Llorts, y se'ls mane en pena del quot de la Terra, y que de aquí al dia de Tots Sants y tinguen ostal, en pena del cot.

|^{80v} Dit dia se pose lo cortó de vi a preu de nou dinés lo qortó, y demà dimarts, que contarem als 27 del corent, comensaran a vendre los ostalers, y los cónsols ho entimaran als ostalés, cada un en ses paròquies, que venguen a dit preu, en pena del quot de la Terra. Y los cònsols que mànon al*[s]* mostafasos que alcàlon les mesures y que fasen dinerals, en pena del qot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que demà pasat, que contarem als 28 del corent, que los de Canillo que traguen lo bestià malalt de les teres mitgeres tenen Canillo y lo*[s]* de Encamp, y se'ls mane, en pena del quot de la Tera, que lo bestià no i pugue tornar.

Dit dia areste lo Consell que Tomàs Duran, dener de la paròquia de Andora, vaige a Barsalona ab la gent nesesària per acompanyar Joan Som, que per pachte voluntari a pres tres anys de desterro a Mahó, y resol la Vall lo doctor Guillemó, de Andora, ne done part al senyor veguer per propi, y per lo dit efechte fa un llot la Vall, mitya dobla espanyola per paròquia.

Dit dia se note que los araonadors que eren lo mes de setembre proppasat feren llot de tres dobles per paròquia per anar a buschar lo ofisial de l'alta justícia a Pàmies, y quant se'n tornaren dits oficials ne feren altra dobla per paròquia, que tot junt fa suma per paròquia quatre dobles: 22 lliures, sous.

Dit dia areste lo Consell que de aquí al dia de Sant Martí tots los consolats fasen adobar camins, senderes y senderons, trenchar mates y adobar l'aigua per los camins, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1699 novembre 23

Vui, als 23 de novembre de l'ani 1699, se a tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar lo doctor de medasina, so és, la condupta, y al barber per lo fet mateix y les demés coses nesesàri*[e]*s per lo bé cumú de la Vall.

Dit dia porogue la Vall per a declarar la sentènsia de la qüestió tenen los ereus de la casa de Bernat Call ab los marmesós de la casa de Bortomeu Guiem, tots de la parròquia de Sant Yulià, per al dia del Consell de Sant Tomàs primer vinent, per a què tots tinguen lloch de aver revista de dita qüestió per salvar millor la consiènsia.

Dit dia se mane als cònsols de cada paròquia que no déixon vendre vi a les parròquies a la menuda, y que no y aye cabarets sinó [a] los ostals posats per lo Cumú, y·s mane en pena del cot de la Terra.

|*81* Dit dia tras dit se pose lo cortó del vi a onse dinés, y que venguen demà per tot lo dia, los consolats ho entímon cada un en ses parròquies.

Dit dia lo doctor Guillemó ha portat la rebuda de la quèstia del senyor rey de l'ani 1699[109].

Dit dia se areste lo Consell, Consell de Sant Tomàs, que serà als 14 de desembre. Que los consolats porten 4 perdius per parròquia y Sant Yolià ne porten sinch, y que sien perdius roses. Se pose per reseptor de dites perdius al doctor Guillemó.

1699 desembre 14

Vui, als 14 de desembre 1699, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell, a vista que a la present Vall no i a núnsio per les coses conveniens a la Cúria, per la bona administrasió de justísia, i aver feta la Vall la delijènsia per totes les paròquies que·s presentàs tots aquells que pertendrien en dit efecte, hi sols s'és presentat Joan Peirot, de Mosquera, paròquia de Encamp, lo qual a ecseptat la Vall per ausènsia de Andreu Calvinià, per no saber a ont és i faltar a la present Vall mols dies a. I·s mane a Joan Antony Torres, de Encamp, que vaje a prendre-li lo jurament i lo notara[110] ne lleve acte.

Dit dia se ha entreguat al doctor Juan Guillemó Tores, de Andorra, deu lliures per paguar a l'atvochat de la Vall, que és lo doctor Tomàs Feu, y dit dochtor Guillemó portarà rebuda a esta Casa. Y dites deu lliures són per la condupta de l'any 1699.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo que pàguien als cònsols d'Encamp aquells trenta rals per la mitat de la tala feren les vaques de Serdanya a la Devesa, de aquí vuit dias, y se'ls mane en pena del quot de la Terra. Dita tala se féu lo any 1698.

Dit dia areste lo Consell que per a disapte primer vinent, que contarem als 19 del corent, se junte lo Consell de la Vall per fer una declaració de una qüestió ten lo Comú de Canillo ab Nicholau Areny. Y dit Consell se mane per a ora deguda.

[109] Dit dia… l'ani 1699 *afegit posteriorment*.
[110] *En lloc de* notari.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo mànon, en pena del quot de la Terra, a Jaume Bundància, de Canillo, que de aquí a diumenge primer vinent per tot lo dia vage a paguar la lleuda del bestiar de conlloch va puyar la primavera pasada, en nom de Rosell, y dita deu paguar a la senyora Taverner, de la Seu d'Urgell.

1699 desembre 19

|*81v* Vui, als 19 de desembre 1699, se a tingut Consell i areste lo Consell i·s lloteje una perna per paròqui*[a]* i dos formatjes per paroqui*[a]*, les pernes de pes de 12 lliures. I cada paroqui*[a]* que u pòrton dilluns primer vine*[n]*t a Sant Julià a casa del cònsol de Sant Julià, Antony Nagual. I que Joan Antony Torres vaje a besar les mans al senyor governador de la Seu, ara nouvingut, i li presento lo damunt de part de esta Casa.

Dit dia se a declarat la diferènsia tenien la paròquia de Canillo ab Nicolau Areny sobre si los prats i closos eren de guarda després de ser-ne feta la colita de la erba majenca, i dits los prats de Incles, que·s diuen de les Ribes, a la partida de Incles, dit lo prat de la Mola i lo prat de la Devesa, i lo dit de les Ribes, que vuy posoeix dit Nicolau Areny.

I vistes totes les raons i an dedoït tot lo que an volgut dedoir i al·legar les pars, i vistos dos testimonials, esxebits un de cada part, i tenint Déu Nostre Senyor devant n*[otr]*es vulls, sentensiam, pronunsiam i declaram que los dobredits prats sien de guarda en favor de dit Nicolau Areny i ab son bant i tala, i a dita paròquia condemnam ab gastos, advertint que dites posesions an de ser closes com y acostumen usar a la dita paròquia de Canillo. Lo tot se mane tenir i servar perpètuament en pena del cot de la Terra. Joan Antoni Torres, cònsol *(signat)*. Joseph Torres, Areny, cònsol *(signat)*. Firmo per Jaume Naudý, Tribala, consellé *(signat)*. Joan Naudí, Morató, conseller *(signat)*. Firmo per Guillem Torres y Pal, cònsol de Ordino, per no saber escriur*[e]*, Martí Bonet *(signat)*. Miquel Cabanes, cònsol *(signat)*. Per Pere Juan Call, conseller, firme Martí Bonet per no saber escriure *(signat)*. Firmo Juan Per*[e]* Solana, còn*[s]*ol *(signat)*. Joan Pere Sabater, cònsol *(signat)*. Joan Perre Tores, consellé *(signat)*. Pere Antony Torres, Giberga, consellé *(signat)*. Doctor Joan Guilemó, Torres, per mi y per Miquel Riberaigua per no saber scríurer *(signat)*. Masià Babot i Micul Gitat[111], consellés *(signat)*. Firmo yo, Antony Nagual, cònsol *(signat)*. Firmo yo, Antoni Guitart, cònsol *(signat)*. Andreu Pal, conseller, y Martí Bonet per dit Pal *(signat)*, Martí Bonet, conseller *(signat)*.

[111] *En lloc de* Micel *o* Miquel Gitart.

1703 maig 21

|[82] Vuy, als 21 de maig 1703, a vista del Consell de Santcogesma, se fa nominasió de mostafasos y veadors:

Ha Canillo mostasà Jaume Martí, veador Andreu Cal, Moxeró*.

Encamp mostasà Joan Rectoret, Armingol, veador Joan Pal, Pont*.

Ordino mostasà doctor Areny, veador Guillem Bons*.

La Masana mostasà Joan Bons, veador Jasinto Busquets, dit Guiem*.

Andorra mostasà Antony Calba, dit Guiem, veador Miquel Duran y mostasà*.

Sant Jolià mostasà Fransès Bons y Vila, veador Bernat Rosell, Mas de Alins*.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

Ha Canillo Miquel Peirot, dit Jaumina*.

Encamp Pere Pau Tomàs, dit Sanset*.

Ordino Esteve Forest, dit Jaume*.

La Masana Jaume Fonta, dit Raubert*.

Andorra Isidro Inglesa, dit Montània*.

Sant Jolià Bortomeu Font, dit Bonet*.

Dit dia se ancomane al doctor Areny 15 sous per draps a lavar. Portarà rebuda *[a]* esta Casa*.

Dit dia se ancomane ha Miquel Duran, de Andorra, dotse sous y sis per los sensos de Costògia. Portarà rebuda *[a]* esta Casa*.

Dit dia se entregue al doctor Areny quatre lliures, setse sous per la vaca magra, com a render de Capítol*. Doctor Guillem Areny *(signat i rubricat).*

Dit dia areste lo Consell se fàsie una vesura general per tota la Vall de camins, pesos, romanes, canes, mesures y altres estrumens per mesurar, pesar y altres. Que dita vesura sie feta de quí al dia de Sant Joan de juny primer vinent. Y se mane ha Pere Antony Torres, Teixidó, de Sespony, de vuy ha dit dia de Sant Joan vàgie per totes les parròquies ha revesitar los pesos y mesures, so és, robes, miges robes, quintàs, lliures y migies liures, onses, romanes, canes, alnes, jústies, cortons, mig cortons, pauques y diniral y sisterons, buxells y punieres, qualsevol altres pesos y mesures. Y aquells no trobarà ser de just pes ho mesura, manarà, en pena del quot de la Terra, se adóbien dins 8 dies, que no se'n puguen servit fins sien adobats. Y si hacàs los dits pesos y mesures no tenien adob, manarà

se trencen, com també se mane al mostasà y cònsol de la parròquia fasa la vesura, [fer-ne re-] |[82v] [fer]ènsia al dit Pere Antony Torres, al qual se done plen poder per manar als cònsols fàsien portar los pesos de la Vall de una parròquia altra*.

Dit dia areste lo Consell que de sí al dia de Sant Barlabé se adóbien los camins, sanderes y sanderons, tallen les mates, fent que estigen bé*.

Dit dia se areste se fasen les mostres conforme se ha costumat. Los cònsols de la Masana y de Sant Jolià avíson los balles, los de Ordino lo notari y los de Encamp lo nònsio per a què se tròbien tots allà ha on se fasen les mostres, so és, lo andemà de Santcogesma, lo diluns la Masana, Ordino, lo dimars Andorra y Sant Jolià, lo diumenge ha prop Encamp y Canillo*.

Dit dia se areste, de sí al dia de Nostra Senora de setembre, se fàsie vesures de creus per totes les parròquies, avisan-se les unes parròquies a les altres vaïnes lo dia se farà la vesura. Y qui anirà ha fer dites vesures, fàsien les rodalies[112]*.

Bortomeu Calbó, cònsol de Canillo *(signat)*. Esteve Rossell, Pillisé, conselé *(signat)*. Firmo yo, Joan Naudý, Maistre, conseller *(signat)*. Firmo yo per Jaume Martý, conseller *(signat)*. Joan Antoni Torres, cònsol de Encamp *(signat)*. Joseph Torres Areny, cònsol de Encamp *(signat)*. Firmo per Jaume Naudý, Tribala, consellé *(signat)*. Joan Naudí, Morató, consellé *(signat)*. Fir*[m]*o yo, Miquel Cabanes, p*[e]*r Guilem Tores i Pal, cònsol *(signat)*. Miquel Cabanes, cònsol *(signat)*. Firmo jo, Nicolau Areny, conseller *(signat)*, i tanbé fitmo per Pere Juan Call, conseller *(signat)*. Juan Pere Solana, cònsol de la Masana *(signat)*. Joan Pere Sab*[a]*té, cònsol *(signat)*. Yoan Perre Torres, consellé *(signat)*. Pere Antony Torres y Giberga, consellé *(signat)*. [...] Joan Torres, cònsol [...] contrari *(signat)*. Bortomeu Calbó firmo per Riberaigua, de Andorra, cònsol *(signat)*. Masià Babot, consellé *(signat)*, y firmo per Miquel Gitart, consellé *(signat)*.

|[83] Dit dia areste lo Consell que Joan Antony Torres i misser Guillem Tores que míron si·s porà concloure lo prendre la casa que vuy posaex lo senyor rector, i que u míron ab dit senyor rector i ab la paròquia de Andorra. I que en est particular fasen lo que a ells los sie benvist, que esta Casa o tindrà per ben fet.

[112] *Segueix un espai en blanc considerable entre aquesta part del text i la relació de signatures que hi ha a continuació.*

1700 gener 12

Vui, als 12 de gener 1700, se a tingut Consell de la Terra, y avoten una misa al Sant Esperit cada paròquia, y dita misa que los cònsols la fasen dir lo més prest sie posible, y dita misa a de ser cantada y faran fer absolta.

Dit dia se fa llot a cada paròquia de 9 pernills de pes cada un 12 lliures, que són 54 pernes, y sent-y-vuit formatges, que·n toque 18 en cada paròquia. Y les dites an de servir: 12 per lo virey, y sis per lo segretari del virey, 4 per lo atvocat, 4 per lo procurador, 4 al senyor Jaume Texidor, dotse al senyor bisbe, 2 a l'atvochat de la Seu, dues al deputat, dues als dos taulés, dues a cada un y, dos ne quede, quedaran a Sant Julià per lo que serà convenient per la Vall y 4 formatges. Y cada consolat que les tinguen en Sant Julià en casa dels cònsols, y que les y tinguen fins a 25 del corent mes.

Dit dia se done orde a Juan Antoni Tores que fase la distribució de dites pernes y formatges, que les fase tremet*[r]*e als demún nominats y a Mityavilla, que les que s'an de donar a la Seu d'Urgell, que y vage quant antes a donar les dites pernes y formatges.

Dit dia areste lo Consell que tres dobles que Juan Antoni Tores, que tenia tres dobles dels cònsols pasats, que ere mitya dobla per paròqui*[a]*, que dit Juan Antoni les fase servir per los ports dels formatges y pernes. Y si Juan Antoni gaste més ho menos, que ho porto a compte a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que d'esta ora en avant ningun abitant de la Vall no pugue estar en los ostals ni taverna ni cabaret ni guguar a joch d'anvit, y que los hostalers, en cada paròquia, los aygen de achusar ho que avíson los cònsols ho consellés per a què se'n vaigen. Y lo tot se'ls mene als cònsols ho entímon als ostalers, hi tanbé ho manaran porta per porta, del toch de la oració en amunt, ni tanpoch juguar mentres se faran los ofisis.

|*83v* Dit dia se pose la lliura del pa a set dinés lliura y demà dimecres, que contarem als 13 del corent, que coménson a vendre a dit preu. Y los cònsol*[s]* ho manaran als hostalers en cada paròquia.

Dit dia Juan Antoni Rosell, de Ordino, a portat uns testimonials asercha d'un cot que li féu la paròquia de Ordino. Y resol la Vall que per lo primer Consell se declararà y mirarà la Vall qui tindrà raó.

1700 febrer 15

Vui, als 15 de febrer 1700, se a tingut Consell de la Terra perquè los ostalers se són quexats perquè demanaven que lo Consell puyés lo vi. Y dit dia se pose lo cortó del vi a sou. Lo comensaran a vendre demà dimarts, que comensaran a vendre, que contarem als 16 del corent. Y los cònsol*[s]* que ho entímon als hostalers, cada un en ses paròquies, y se'ls mane en pena del quot de la Terra.

1700 abril 5

Vuy, als 5 de abril de 1700, se a tingut Consell de la Terra, lo Consell del Pagament de la Quístia al senyor bisbe, y se allegeix per rebedor de dita quístia ha Joan Antony Rosell, de Ordino, y que tragué rebuda i àpoca si pot ser, i que la porto a esta Casa.

Dit dia a llotejat la Vall dotse dobles, que·s dos dobles per paròquia. Les dites se són entregades a Joan Antoni Torres per lo que aurà gastat a Barselona[113].

Dit dia lloteje la Vall 14 sous per paròquia, los quals se an de posar per mal se trobave a la quístia.

Dit dia lloteje la Vall 3 pernes per paròquia i sis formatjes, i la paròquia de Andorra per aver-ne n'e[114] bestret dues, ne deu fer una i dos formatjes. I les demés 3 i sis formatjes se antreguen a orde de Joan Antoni Tores dues, i les restans quatorse, ab dos formatjes, se entregaran i les portaran a Ordino. I que i sien a Ordino lo diumenje de Pasqüetes. I lo cònsol Jener que les rebo, i se enviaran a mosur de Gerés 12, i les dos al se[nyor Aldaró], segons la resposta que farà dit senyor a la carta que li escriu Rossell per orde de esta Casa. I dit Rosell li escriurà tanbé per part d'esta Casa.

Dit dia se a fet un llot de una lliura per paròquia per pagar lo gasto.

1700 maig 24

Vui, als 24 de mag 1700, se a tingut lo Consell de Santcujesma. Rossell, de Ordino, a portat a esta Casa àpoqua de la quístia i menjeria del senyor bisbe.

|*84* Dit dia se fa anominasió de mostafasos i veadós i capitans:

Primo, a Canillo Joan Naudí, Maistre, mostafàs, veador Jaume Martí.

A Encamp mostafàs Jaume Naudí i veador Joan M[arch], Naudí.

[113] *Segueix l'inici d'un assentament que no es completà; diu així:* Dit dia se a llotejat.
[114] *En lloc de* n'a.

A Ordino mostafàs Nicolau Areny, veadó Pere Juan Call.

A la Masana mostafàs Joan Pere Torres, veador Pere Antoni Tores, Giberga.

Andorra Masià Babot mostafàs, a les Caldes i Andorra mostafàs i veadó Miquel Guita*[r]*t.

A Sant Julià mostafàs Andreu Pal, veadó Martí Bonet.

Dit dia se fa anominasió de capitans:

A Canillo Joan Vesiat, dit Sucarana, de Merixell.

A Encamp capità Pere Pau Sanset.

A Ordino capità Pere Colom, dit Plan, de Arans.

A la Masana Jaume Fonta, dit Raubert, de Escàs.

Andorra Pere Juan Bons, Babot, del Puy.

A Sant Julià Antony Ribot.

Dit dia se encomanen los dinés de la vaca parada, que·s 12 lliures, 7 sous, a Antoni Pal, Mitjavila, per a què la entregue als rendés o render de Capítol qui és de est trieni pasat, Miquel Cases, i que porto rebuda a esta Casa.

Dit dia se fa nota que totes les paròquies an pagat lo oli a Nostra Senyora de Urgell i an portat les rebudes a esta Casa.

Dit dia se anchomane Antoni Pal, Mityavila, cònsol de Sant Julià, la suma de deu lliures, dich 10 lliures, ab moneda de Espanya, per paguar al canonge sigristà les regualias al dit. Y dit Mityavila aportarà rebuda a esta Casa. Y tanbé se'ls comane quinse sous per paguar al porter mayor per draps a llavar, y tanbé durà rebuda a esta Casa.

Dit dia, al cònsol de Andorra, Esteve Moles, se li comane dotse sous y mitg per paguar los sensos de Costoya, y durà rebuda a esta Casa. Ya a portat rebuda[115].

Dit dia se mane a les paròquies adop de camins com se acostume de quí al dia de Sant Barlabé primer vinent.

Dit dia se mane als entuixan*[s]* de la calisa del Fené que adòbon l'aigua de dita calisa de manera que no porto perjudisi als pasatjans, i que los cònsols de Andorra que u mànon als dit*[s]* entoixans o interéson al dit camí.

[115] Ya a portat rebuda *afegit posteriorment.*

Més, dit dia, se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar lo camí del grau Cosp fins al pont de la Tosca.

Dit dia pose lo Consell lo pa a vuit dinés la lliura i lo vi a tretse dinés lo cortó. I los cònsols *[que ho entímon]* cadaú de sa paròquia, i que venguen lo dia de Santcujesma primer vinent.

Dit dia lloteje la Vall 18 *[lliures]* de moneda d'Espània, que·s 3 lliures, sous per paròquia, les quals entregaran de quí al dia de Santcujesma, i que les pòrton en mà de Antony Pal, Mitjavila, i dit ne donarà a Rossell, de Ordino, 2 lliures, 12 sous per un bescomte tingué a la quístia del senyor bisbe, i del demés ne donarà comte dit Mijavila a esta Casa.

Dit dia lloteje la Vall nou lliures, que·s 1 lliura, 10 sous per paròquia, les quals portaran en mà dels cònsolls de Andorra. Les an pagat comtans.

|*84v* Dit dia, a vista que lo senyor veguer pujarà a cloure les Corts i se a de donar o bé ellegir araonadós, i per dits se anomene lo Consell de la Vall al doctor Guillemó Torres, de Andorra, i a Bortomeu Calbó, de Soldeu.

Dit dia se fa anominasió de sobreposats de la confreria de Sant Pere Màrti*[r]* i tanbé de sobreposats. I per lo present ani se anomene per sobreposats a Masià Tomàs i a Joan Moixella, los dos de les Caldes, i los cònsols de Andorra los prenguen de jurament.

Dit dia se a*[n]*omene per sobreistant a Miquel Duran, de Andorra, i per pesadó a Jaume Muixella.

Dit dia a demanat la plasa del Coleye de Foix, fundat a Tolosa, Masià Aldosa, llisensiado de les Caldes, i la Vall la a consedida per a pasar los estudis, advertint que la ocasió la dexarà vàcua, aje avisar a esta Casa tres mesos antes, per a què la Vall i posarà altre llisensiado per la provesió de dita plasa. I Rossell, de Ordino, que l'encamine per orde de aquesta Casa. I que ab lo matex orde escrigue a mosur de Gerés i altres, si a ell li apar ser convenient, firmant acte. Dit Aldosa a de firmar acte a esta Casa que pasat los estudis i lo tems i pot estar la aje de restituir a esta Casa.

1700 juny 7

Vui, als 7 de juny 1700, se a tingut Junta per consultar de quina manera se avie de entregar una carta de Sa [Excel·lència] al governador de la Seu de Urgell, Don Diego Larcón, sobre de les enquietuts fan los soldats de la guarda de la palanca de Anserall ab abitans i naturals de la Vall. I resol la Junta que Rossell, de Ordino, i vaje a portar-la-i i que resultarà ne fase rellasió a esta Casa lo primer Consell. I que i vaje lo més prest pugue, i si és convenient, que fase propi a Barcelona.

1700 juny 11

Vui, als 11 de juny 1700, se a tingut Consell, i se vote una misa de devosió a invocasió del Sant Esperit, i los cònsolls de cada paròquia que la fasen dir quadaú a ses paròquies lo més prest puguen.

Dit dia se mane a Joan Pere Solana, de Escàs, que vaje a trobar mosur Seré, jutje de esta Vall, a representar-li un paper se a fet vui toquant a les polítiques de la Vall, i entre elles una reforma del salari del jutje i notari.

Dit dia resol lo Consell que a vista que vui no se a pogut resolre la llibertat del pres se trove a la presó, que queden per a demà un ome de cada paròquia, so és, de Canillo Calbó, d'Encamp Joan Antoni, de Ordino lo doctor Areny i Jener, de Arans, de la Masana Solana, de Andorra Guillemó, de Sant Julià Mitjavila i Rossell, de Ordino.

Dit dia se loteje 8 lliures, sous per paròquia, i estes les portaran en mà del cònsol de Andorra. Los de Sant Julià i los de Andorra, los de Encamp i Canillo i los de la Masana les donaran a Joan Pere Solana. I los de Ordino donaran a dit Solana 3 lliures, sous, i les 5 lliures, sous restants les donaran al cònsol de Andorra. Les portaran de quí a dilluns primer vinent.

|[85] Dit dia lloteje la Vall 4 pernes i 8 formatjes, les quals faran Ordino i la Masana i les portaran a casa del cònsol Jener *[a]* Arans de quí a diumenje primer vine*[n]*t, i Joan Pere Solana los donarà de part d'esta Casa a mosur Seré.

1700 agost 24

Vui, als 24 de agost 1700, se a tingut Consell de la Terra per fer lo afor del blat fiat, y se a fet lo afor a set liures la carga, diem 7 lliures, sous, y que ningú ne puye fer pagar més. Los consolats o entimaran cada un en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose la liura del pa a quatre dinés la liura, que lo venyen demà per tot lo dia.

Dit dia se diu que lo senyor bisbe ven de Serdània, que lo puvil Rossel fasse avís y se cuide de saber quant vuindrà, i que done avís al doctor Guillemó per fer manar Consell de la Terra. De Canillo y anirà Calbo, de Soldeu, de Encamp Juan Antoni Torres, de Ordino Jener, de la Massana Solana, de Escàs, de Andorra doctor Guillem, de Sant Julià Miyavila. Y cada un dels aleyits porte un fadrí ab armes i pólvora.

Dit dia se mane a tots los consolats que estigen p*[r]*evinguts per quant lo senyor bisbe aribarà: tres capons per parròchia, sis poles, tres per parrochia, 6 colomins, sis parells de colomins per parròchia, y los cònsols de Encamp que p*[r]*evingen una vedella, y los cònsols de Sant Julià que p*[r]*evinge*[n]* lo pébere, clauells y canella y sucre, y cada consolat que porte dos formajes. Y los còns*[ols]* de Andorra que p*[r]*evingen una carga y mija de blat y dos carges de vui y neu y, tanbé, carn de moltó y corderas los cónsols de la Massana.

Dit dia se ma*[ne]* a tots los consolats que estigen p*[r]*evinguts ab 4 pesses de vuit per parròchia per donar al senyor bisbe.

Dit dia lo senyor governador de Foix a escrit una carta a esta Cassa. Se done orde als cònsols de Ordino li tornen resposta per orde d'esta Cassa.

Dit dia se fa un lot de moneda de Espàni*[a]* de vuint-i-sinch rals per parròchia, de así a diumenge primer vinent que·l pàgon les parròchies y los donaran als cònsols de Andorra.

Dit dia se posse a Miquel Riberaiga per contar lo bestià foraster junt ab Miquel Cabanes, y que i vajen lo més prest los sie possible. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

1700 octubre 8

Vui, als 8 de octubre 1700, se a tingut Consell per a penre lo jurament a mosur [Morau], de la vila de Ax, que és vingut com a sustitut de mosur Seré per a exercir lo ofisi de jutge a les presents Corts.

Dit dia areste lo Consell que Rossell, de Ordino, i Antony Pal, Mitjavila, vajen a la Seu a trobar lo senyor governador ara nou entrat, i que fasen lo que a ells los aparexerà.

|*85v* Dit dia la Vall anomena araonadós. Quant los que són auran servit vuit dies, que després éntron Solana, d'Esquàs, i Jossep Torres, Areny, de Encamp, i pasats altres vuit dies Antony Pal, Mitjavila, de Fontaneda, i Gener, de Arans. I si Gener no i pòsquie asestir, que i vingue Miquel Cabanes, de Llors.

Dit dia areste lo Conssell que segons lo que obraran a la Seu Rossell i Mitjavila, a la Seu, i se agués de anar a besar les mans al senyor bisbe, prínsep de estes Valls, que i vajen Antony Pal, Mitjavila, i Bortomeu Calbó, de Soldeu.

Dit dia se pose lo vi a quinse dinés lo quortó i si és bollit i novell a sou lo cortó, i que venguen demà dijous.

Dit dia se a fet un llot de sis pernes i dotse formatjes, que·s una perna i dos formatjes per paròquia.

1700 octubre 13

Vui, als 13 de octubre 1700, se a tingut Consell de la Terra per la closa de les Corts pasades.

Dit dia se done orde a Juan Antoni Rossell, de Ordino, y Anton*[n]*y Pal, Mijavila, bàixon a la Seu a parlar ab lo senyor governador de la plassa per evitar la pretensió ten que totes les carges pujen y baixen aigen de portar fefaent, y se'ls done orde y poder per alsar lo més convinient per la Vall.

Dit *[dia]* se a fet un lot per parròchia de vuint liures per parròchi*[a]*, que fa suma de sent-y-vuint liures, diem 120 lliures, les quals an de servit per gastos a fet la Val, de les quals li'n pagarà a l'[er...]a las 11 lliures al [fat].

Dit dia areste lo Cònsul[116] que los cònsols de Encamp que execútien als que no an pagats los cots y recots, en pena del cot de la Terra.

1700 novembre 1

Vuy, als 1 de novembre 1700, se ha tingut Consell de la Terra a vista de la vinguda del senyor bisbe, nòstron prípsep[117], lo qual ha prestat lo juramén conforme s'acostume.

[116] *En lloc de* Consell.
[117] *En lloc de* príncep.

Dit dia hareste la Vall que Joan Antony Torres y lo doctor Guillemó quédien aquí, tan que lo senyor bisbe y astarà, ab ple poder de fer billets, tot allò que ne*[ses]*itaran sirà nesesari.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats fasen adobar los camins, quada quals a ses paròquies, so és, camins reals, sanderes i senderons, sèquies i tot lo demés nesesari, i o an de fer de quí al dia de Sant Martí primer vinent, en pena del cot.

Dit dia pose lo vi a sou lo cortó, tant lo vell com novell, i que a *[u]*n preu ni altre no·n puguen vendre de [bollit], i que venguen dis[...] demà dia de Sant Armengol.

1700 novembre 22

Vuy, als 22 de novembre 1700, se a tingut lo Consell del Pagament del Consell de Sant Andreu y se a pagat lo senyor doctor y barber.

Dit dia se a fet un lot de una perna y dos formatjes per parròchia que sien donades al mestre de cam que se trobe governador dels dragons.

Dit dia posse lo cortó del vui a deu dinés, y que venguen de así a dimecres primer vinent, y los consolats o entímon cadahú en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

|*86* Dit dia areste la Cassa que tots los consolats mànon, en pena del cot de la Terra, que tots los que tingen bestià estrani y metedós estranis que apòrton los dinés a esta Cassa per lo dia del Consel de Sant Tomàs.

Dit dia hareste lo Consell de Sant Tomàs per als 14 de desembre, lo dimarts, lo andemà de Santa Lúisia tots los consolats aportaran quatre pardius y los de Sant Julià ne aportaran sinch. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Dit dia a possat esta Cassa per ha receptor de les *[perdius]* a Esteve Moles.

Dit dia mane lo Consell de la Terra a tots los consolats que tórnon adobar les aigüeres del camins y alguns passos y a en los camins reals, y en particular la gravada de Morató, y un pas desà del riu Verner, al terme de Andorra, y lo camí de la Salla y la calessa de la font de Fadiges y la gravada del prat de Aldiàs y del Gras. Y al terme de Ordino que adòbon lo camí del peu de l'ortal de Escoter fins a l'ort de Pal. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

1700 desembre 14

Vui, als 14 de desembre 1700, se a tingut Consell de la Terra, lo Consell de Sant Tomàs. Dit dia posse lo Consel les perdius a sis sous cada perdiu.

V*[u]*y, als 14 de desembre 1700, al Consell de Sant Tomàs, se pose lo pa a un diner més per lliura, que sirà sinc dinés la lliura, i que·l vengen demà per tot lo dia.

Dit dia areste lo Consell que a vista que·ns deman la lleuda a Organià de les mules franse*[se]*s que porte*[n]* a vendre a les fires de Catalunya los naturals de la Vall, i tanbé que se an de sercar papers o bé privilegis per a confirmar aquels, quant Déu sirà servit, que vingue a jurar a Barcelona lo senyor rey, per les sobredites raons se mane al doctor Guillem Areny, al doctor Guillemó, a Joan Antony Tores i a Joan Antony Rossell que se ajúnton a esta Casa per a sercar los papers que siran menester per dita causa de Organià i tanbé per confirmà los privilegis. I los sobredits se ajuntaran per lo sobredit de sí als 22 del present mes, i dit dia se ajunt*[en]*, si acàs no és antes. I se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que unes deferènsies ten lo senyor Rosell ab Pal, de la Cortinada, que de aquí al primer Consell aporte sa defensa. Que esta Cassa declara*[rà]*. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1701 gener 29

|*86v* Vuy, als 29 de jener 1701, se ha tingut Consell de la Terra, lo qual an requerit los hostalés per la molta pèrdua ten al vi, y se hareste lo següén, primeramén se havote una misa del Sant Asprit ab ansolta. Los consolats que les fasen dir cadaascú en ses parròquies lo més prest sie posible.

Dit dia se pose lo cortó del vi ha sou, que coménson de venre demà diumenge. Los consolats que u antímon cadascú en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell y mane que ningun habitan, en aver tocada la horació, no puguen estar a l'hostal ni tavernes ni cabarets, y que mentres se diuen lo*[s]* horeisis[118], y si hacàs n'i hastà, que lo hostalé age de avisar los cònsolls, ho sinó que sie lo hostalé castigat. Y també se prive lo joch de anvit, que ningun abitan pugue jugar en ninguna

[118] *En lloc de* oficis.

part. Y, finalmén, confirman tots los arestos de l'any pasat. Y los consolats que u fasen entimar porta per porta, cadaescú en ses parròquies.

Dit dia lotegie la Vall dotse pernes y vint-i-quatre formatges per parròquia, que les tinguen ha punt per quant lo síndic demanarà, de pes de dotse liures per perna.

Dit dia se ha donat al cònsol Vila, de Sant Jolià, 33 lliures, sous, les quals ha de donar ha Migiavila, que les reb per comte del doctor Feu per la condupta i dietes ha treballat per la Vall, lo qual estarà pagat fins lo present any. Y dit Migiavila que pòrtie rebuda en esta Casa de dit Feu.

1701 febrer 16

Vui, als 16 de febrer 1701, se a tingut Consell per aver-lo fet manar lo Il·lustre Doctor Rosell Cruïlles, veger d'esta Vall, per trobar-se una dona presa a la paròquia de Encamp per sert delicte. I avent representat dit Il·lustre Senyor al Consell que si·s farie justísia i la Vall aver-li respost que estimarien se fes justísia, i dit Il·lustre Senyor aver-se declarat que volia se li pagasen los gastos que se oferirien per dita administrasió de justísia. I li a respost la Vall que farie lo que té obligasió de fer, però no bestraure, per no venir cuantre[119] dels privillegis de la Vall.

Dit dia ordene lo Consell que vaje lo doctor Joan Guillemó Torres, de Andorra, a besar les mans al senyor bisbe a representar-li lo dalt referit, i que en pasant que·s veje ab lo senyor veger, i si alí o pot ajustar, que se'n torno des de allí.

Dit dia mane lo Consell als cònsolls de Ordino que prengen informasions ab lo balle i notari de qui a tirat als coloms a Ordino, que pòrton a esta Casa.

Dit dia se mane als cònsolls de Canillo que ab lo balle i notari prengen informasió qui menjà coloms a casa de Som, de Canillo, les festes de Nadal proppasades, i de ont eren eixidex.

|[87] Dit dia lloteje lo Consell 1 lliura, 10 sous per paròquia, les quals se són entregades al doctor Guillemó per a anar a besar les mans al senyor bisbe per lo referit, és ab tot 9 lliures, sous.

[119] *En lloc de* contra.

1701 febrer 28

Vui, als 28 de febrer 1701, se a tingut Consell i mane a Joan Antony Rossell que com a notari de la Vall vaje a portar los papers que la Vall li encomane al senyor bisbe i al senyor vicari general Fontllonga, i vistos los ajen, que se'l*[s]* retorno i·ls porto a esta Casa al primer Consell ab ser tornat.

Dit dia lloteje la Vall 1 lliura, 10 sous per paròquia de moneda catalana, que són 9 lliures, sous, les quals se an entregades a Rossell per gastar. Ademés se li a entregat lliures, 16 sous de la escudella.

1701 març 21

Vui, als 21 de mars 1701, se a tingut lo Consell del Pagament de la Quístia, i anomene lo Consell als cònsols de Ordino que rébon los dinés, que són 935 lliures, sous torneses, i per gasto dels que i van, qui són Miquel Cabanes, de Llors, conseller de Ordino, 26 lliures, 18 sous, 9 dinés, moneda tornesa. I se li mane porto la rebuda a esta Casa, i se li done la rebuda de dita quístia de l'any 1699, i junt que u torno a esta Casa.

Dit dia, a vista de què se té notísia que los administradors del còndam reverent Antoni Busquets, vicari perpètuo de la paròquia de Andorra, per virtut del codicil se a trobat del dit fet i a de anar a l'encant públic, i lo Consell fa comisió per a què i digen per comte de esta Casa al doctor Guillem Areny, cònsol de la paròquia de Ordino, i a Joan Antoni Torres, conseller de la paròquia de Encamp, i a Joan Antony Rossell, de Ordino. I si a dits ellexits los apar convenient, la prengen per orde de esta, i a vista és convenient.

Dit dia se mane Antony Soler, Tolse, del mas de Tolse, que pago un cot se li féu als 3 de abrill 1699, i tanbé un recot se li féu als 4 de mag 1699, i que·s lo cot 4 lliures, sous i lo recot 3 lliures, 11 sous, 6, que junt és 7 lliures, 11 sous, 6. I avent-o deman*[a]*t, los cònsolls de Sant Julià, com se'ls mane vuy, que l'aixecúton per justísia, i a dit*[s]* cònsolls se mane que mànon a dit Tolse que dexo posoir a Bringer, del Pui, de esta ora en avant, conforme la sentènsia dels veadors de la present Vall o a*[n]* ordenat ab sa sentènsia.

Dit dia mane lo Consell als cònsolls de Sant Julià que, així matex, esxecúton al dit Tolse per sis dobles, que són 33 lliures, sous barceloneses, les quals deu per aver-ne fet girada lo Il·lustre Joan Esteve com a veger, allesores veger de la present Vall, per una conposesió avie feta a dit Tolse.

1701 abril 8

Vuy, 8 de abril 1701, se ha tingut Consell per fer sisena de balle per la mort de Pere Pal, balle de Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde, y anomene lo dit Consell:

Primo, de Canillo Miquel Adallach, Gastó, de la Costa.

De Encamp Joan Areny, Mas, de les Bons.

De Ordino, Pere Joan Call, dit Ramon Guiem.

De la Masana Jaume Pal, dit Rosell, de Sesponi.

De Andorra Guillem Moles, dit Ricart, de Angoardani.

De Sant Jolià Antoni Pal, Migiavila, de Fontaneda.

|^{87v} La dita sisena se hancomane als cònsols de Ordino, que la fasen marxà demà mateix, disapte. Y de la parròquia que sirà lo balle, que los cònsols lo prenguen de juramen y que lo notari llevo lo acte.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que prénguien informasio*[n]*s, a veure qui ha tirat als coloms, a qui lo doctor Guillemó los dirà.

1701 maig 9

Vuy, als 9 de maig 1701, se ha tingut Consell del Pagamén de Santcogesma, se ha mudat los consellés, posar mostafasos, veadors y capitans:

Ha Canillo mostasà Bortomeu Calbó, veador Esteve Rosell y Pilisé.

Encamp Joan Antony Torres mostasà, Josep Torres, Areny, veador.

Ordino Guillem Torres y Pal mostasà, veador Miquel Cabanes.

La Massana Joan Pere Solana mostasà, veador Joan Pere Sabaté.

Andorra doctor Guillemó Torres mostasà, veador y mostasà Miquel Riberaigua.

Sant Jolià Antony Nagual mostasà, veador Antony Guitart.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

Canillo Miquel Tomàs y Rosell.

Encamp Antony Naudý, Tribala.

Ordino Bortomeu Farré y Rosa.

La Massana Ramon Aldosa.

Andorra Esteve Tomàs.

Sant Jolià Jaume Siriés y Folch.

Dit dia se ancomane al cònsol de Ordino, Jordà, quatre liures, setse sous per la vaca parada perquè·ls dònie al doctor Areny, render de Capítol; que pòrtie rebuda a l'aquesta Casa.

Dit dia se hancomane al cònsol de Andorra dotse sous y sis per pagar los sensos de Costògia, que pòrtie rebuda *[a]* esta Casa. Ya a portat rebuda[120].

Més, se ha donat ha Joan Antony Torres per pagar los draps a llevar[121] al porté magior, i que se pòrtie rebuda *[a]* esta Casa.

[1701] abril 2[5]

Als 2[5] de abril proppasat se prengué lo balle de Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde, Antony Pal, Migiavila, de juramén.

Dit dia areste lo Consell, a vista lo que lo senyor veguer demane en lo de les Corts, en lo que Joan Antony Torres li prometé en ajuda de costa de pasar avant les Corts, dicte la Vall per ayustar estes matèries Joan Antony Rosell y Joan Antony Torres, y lo doctor Guillemó Torres per sobreestan.

Dit dia areste lo Consell y mane, en pena del cot de la Terra, que en ninguna parròquia se pugue venre vi a la menuta, sinó que sie en cas de nesesitat, sinó *[é]*s los hostals y tavernes hobligades; sempre y quant se sochseirà lo contrari, que los cònsols tinguen hobligasió de manar Consell de la Terra.

|*88* Dit dia areste lo Consell que los hostalés venguen lo cortó de vi ha honse dinés demà dimars.

Dit dia se hareste y se mane als cònsols, cadahú en ses parròquies, que mànon menobra general de camins, carreres y senderons, trencar mates y hadobar roches y hobrir clavegueres, de quí al dia de Sant Barlabé primer vinén.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de la Massana que de quí al dia de Sant Joan de juny primer vinén mòstron títols del que pertén[122] sobre del terme de Encamp, a la partida del Solà, y que àgien de mostrar títols, ho quant no, los de la parròquia de Encamp los demanen fins a les creus.

[120] Ya a portat rebuda *afegit posteriorment.*
[121] *En lloc de* lavar.
[122] *En lloc de* pretén.

Dit dia se pose per sobreposats en l'ofisi de paraire Francisco Constantý y Tomàs Duran, pesadó Masià Tomàs, sobreestan Esteve Moles.

Dit dia areste lo Consell y mane als sobreposats que vagen, una vegada cada mes, ha vesitar les botigues de paraire conforme con*[s]*te en lo privilegi, y se'ls àgie de pagar lo jornal a coneguda del consell dels dits paraires.

Dit dia se mane als cònsols, cadaescú en ses parròquies, que avíson los balles y notary que fàsien les mostres conforme s'és acustumat.

Dit dia se fa llot de vint rals per parròquia per pagar lo gasto del Consell.

1701 juliol 24

Vui, als 24 de juliol 1701, se a tingut Consell de la Terra a vista per una carta a enviada lo majordom de Sa Exelència de què li remetesen uns pernills ab pagant. Y a resolt la Vall que cada parròquia ne sèrquie mitja dotsena, y que les pòrton a Sant Julià fins lo dia 31 del corent a cassa del cònsol, y que les péssie cada parròquia y ne portarà lo comte.

Dit dia vote lo Consell una missa de devoció, y cada consolat que la fasse dir, cadaun en se parròquies, lo més prest sie posible.

Dit dia se done orde al doctor Guillem Areni que tórnie resposta a la carta del majordom de Sa Exelència, y que los cònsols de Sant Julià sérquien un traginer que sie àbil per portar dits pernills a Barselona.

1701 setembre 11

Dia 11 de setembre 1701 se a tingut Consell de la Terra per fer l'afor del blat fiat, y se a posat que se tingue de pagar a sinquanta rals per carga, y que ninguna persona no·n pugue demanar a més, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho entimaran cadun en ses parròquies.

Dit dia se posse la liura del pa a quatre dinés, y que lo venguen demà diluns en dit preu.

Dit dia se posse lo cortó del vi a sou, entenent lo vi sensé, y lo vi escaldad a nou dinés, y que los consolats entímon al mostasà que se tingue cuidado de fer vendre lo vi, que sie bo, en pena del cot de la Terra, y que se tingue de vendre demà diluns.

|*88v* Dit dia tras escrit, per una demanda a feta Gueralt, de Arensal, per un llosé fet lo Quart de Arensal, se mane als cònsols de la Massana que los fassen pendre de jurament per véurer lo conlloch del bestiar si és [cautella] ho no, y ne tornaran resposta a esta Cassa.

Dit dia se done orde al doctor Guillem Areni de què escrigue ab alguna persona a el ben vista a Tolossa, per lo que an ynpretat[123] la plassa del Col·legi a Masià Aldossa per comisió feta tenie de esta Cassa per hocupar dita plassa, y vui, lo dit doctor Areni mirarà del millor modo se aurà de fer perquè dit Aldossa torne a la dita plassa. Y en cas lo dit Areni y gàstie alguna cossa, la Vall li tornarà lo que y gastarà.

Dit dia, si los convenie de anar a Barselona si lo rei venie a Barselona, areste lo Consell que y vaje Juan Antoni Torres y Juan Antoni Rossell, y que deslibéron lo que més convenient sie per la Vall. Y en cas tinguen de menester dinés, que fassen un llot y billets per les parròquies, que los port*[a]*ran lo que menester serà.

Dit dia a depositat Mateu Bringuer per los veadors 3 lliures, 12 sous. Lo veador de Andorra ya està pagat, los demés ten los dinés los cònsols de Sant Julià per anar a fer una vesura a Olivessa, al camí del mas d'Elins, al riu, al peu de les terres de l'ubach. Y se'ls mane per a dimarts primer vinent, que contarem als 13 del corent, y vajen per dita vesura, que los cònsols de Sant Julià los pagarà. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Lo cònsol de Canillo y de Encamp ya tenen los dinés per los veadors, lo cònsol de Sant Julià no li queden sinó los dinés de Ordino, la Massana y Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell que vajen dos hòmens per contar lo bestiar estrani que són per les parròquies, y són lo Mas d'Elins, y Miquel Adallach y Som, y los dits, juns, aniran seguint les parròquies per contar del bestiar estranis, y se aniran ynformant lo que se n'és anat y lo qui és quedat, y del tot ne portaran lo conte a esta Cassa.

1701 setembre 22

|*89* Dia 22 de setembre 1701 se a tingut Consell de la Terra a vista que diuen lo rei ve a Barselona. Lo Consell passat arestà lo Consell que anés Juan Antoni Torres y Juan Antoni Rossell per síndichs a Barselona per desliberar lo més convenient serà per la Vall, y s'és fet un lot per donar los dinés per gastos per parròquia, lloteje la Vall quatre dobles per parròquia, que siran 24 dobles. Y los dinés ten lo doctor Areni de les pernes que tot se entregaran als dits síndichs. Y en cas ne ajen de menester a Barselona ne pendran,

[123] *En lloc de* ynpetrat.

encara que ne ajen de pagar ningun ynterès, que la Vall ho pagarà tot lo que sirà. Y los dits dinés del llot que sien en mans de Juan Antoni ho de Rossell per disapte primer vinent de gran matí, a les 6 ores de la matinada, y lo tot moneda de Espània.

Dit dia areste lo Consell que per una esmetsinada se a donada a l'aygua del riu de Entremesaigües, no sabem qui és, y per lo tant se mane a Juan Ermengol y Rectoret, y*[u]*ns ab los cònsols de Andorra, que sàpien les persones qui són, y que envíon a sercar lo balle y lo notari per pendre ynformacions de les persones siran los delinqüents. Y ne donaran raó a esta Cassa lo primer Consell. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1701 octubre 15

Dia 15 octubre 1701 se a tingut Consell de la Terra a vista per una carta a escrit Rossell de Barselona per sertes demandes que li sofereix en Barselona.

Primo, vote la Vall una missa de devoció al Sant Esprit, que vulle Nostre Senyor fassen les cosses al servei de Déu y de la Vall. Y que cada parròquia la fasse dir lo més prest sie posiple.

Dit dia loteje la Vall sinch pernills per parròquia y deu formatges, que cada parròquia los pòrtie a Sant Julià a casa de cònsoll dimart*[s]* primer vinent per tot lo dia, pes de 9 ho deu liures, que los cònsols de Sant Julià sérquien un home per portar-o a Barselona.

Dit dia areste lo Consell del Pagament de la Quèstia per lo dia 26 del corent.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat, cadun en ses parròquies, dónon orde als cassadors ho als abitans de allà que míron de cassar totes calsevol manera de cassa, so és, perdius, lebres, ysarts, llops, ossos y altres feres y aje, se entén vius. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*89v* Dit dia tras escrit se a fet sindicat al doctor Guillem Areni y Juan Antoni Torres y a Juan Antoni Rossell y al doctor Guillemó Tores, a cadú a soles ho ha tots juns espesialment, per anca[n]sar[124] de Sa Magestat Catòlica gràcies, consesions y confirmacions de privilegis y per a què, tots juns ho cadaun a soles, pugue ynpetrar noves gràsies, consesions y confirmacions de privilegis de esta Vall de les Corts Generals se tindran en Barselona. Y conste ab acte en poder del discret Josep Artigalós, notari de la ciutat de Urgell.

[124] *Probablement en lloc de* alcansar.

1701 octubre 26

Dia 26 de octubre 1701 se a tingut Consell de la Terra per lo pagament de la quèstia que se a de pagar a Sa Magestat Cristianísima, y lo Consell areste que y vaje Guillem Bons y Jordà a portat[125] dit pagament, y aportarà rebuda del reseptor de 935 lliures, frans, moneda tornessa, y anirà lo més prest sie posible per pagar dita suma lo dia de la paga per quant no·n vingués gastos a esta Cassa.

Dit dia areste lo Consell que·s fàssie menobra general, entene*[n]*t camins reals, sanderes y sanderons, y cada consolat ho manarà en ses parròquies de sí a Sant Martí primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista per una qüestió tenie Bringué, que no pretenie adobar lo pas del riu de Olivessa y que lo cònsol Mas d'Elins li manà, en pena del cot de la Terra, adobàs dit camí, y véurer lo dit Bringuer agravat, se apel·là als veadors de dita Vall. Y dits veadors an sentenciat que la parròquia adobo lo camí, y la ynstància pago los gastos y, per lo tant, se mane a la ynstància pago a Bringué los gastos a fet, tant lo cot com los gastos dels veadors, y se li mane que pago dits gastos de sí al primer Consell de la Terra primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia s'és fet un llot per enviar un propi a Barselona per cosses convenients a la Vall, y per parròquia nou rals y quatre dinés, que faran suma de una dobla per dit propi.

|*90* Dit dia tras escrit areste lo Consell que Fransès Bons, Vila, y Bernat Rossell y Mas d'Elins, cònsols, y Antoni Guillemó y Morer y Simion Serret, consellers, que los dits, juns, desangàñon lo potacari per orde de esta Cassa que si no tracte de provoir la botiga que estigue bé, que lo primer dia la fàson vesitar per alguna persona abta de l'ofici, y si no troben lo nessesari tindrà menester, sercaran altre apotecari y, los dits, parlat li auran, tornaran resposta a esta Cassa de la resposta farà dit potacari.

Dit dia se mane als conters que la Vall avie ordenat contessen lo bestiar estrani, y per no aver contat lo bestiar del [...]all de Teixidó, se'ls mane als dits conters que lo primer Consell sie contat. Y en cas lo dit bestiar se n'anés sens contar, los dits conters ho pagaran, lo estrani de dit bestiar.

1701 novembre 4

[125] *En lloc de* portar.

Vuy, a 4 de novembre de 1701, se a tingut Consell de la Terra a vista que lo senyor governadó a detingut un coble de maxos de Moles perquè diu que se li deu vuitanta quintàs de llenia de la mesada de octubre.

Dit dia se mane al doctor Guillemó Torres que vage a parlà ab lo senyor veger y ab lo senyor governadó sobre lo dalt dit, y que miro lo que serà més convinient per esta Casa, y que puge descloure les cartes que vindran de Barselona y que fase lo que convinge. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

1701 novembre 28

Dia 28 de novembre 1701 se a tingut Consell de la Terra y és lo Consell de Sant Andreu, y a vista que lo senyor balle de Sa Ilustrísima acabat lo trenit, lo Consell anomena sisena, que són un de cada parròquia. Y Sa Il·lustrísima se n'elegirà un dels dits per balle per administrar justícia, aquel que més benvist serà:

Primo, a Canillo Miquel Adallach y Gastó.

Encamp Juan Jeroni Mas, de Encamp.

Ordino Pere Juan Call.

La Massana Jaume Pal.

Andorra Miquel Riberaigua.

Sant Julià Andreu Pall.

|*90v* Dit dia tras escrit, a vista perquè la moneda no se sab lo preu fixo, per quant lo un la pren a un preu y lo altre altre preu, per lo tant, mane la Vall que la moneda se tingue de pendre les luïses a 6 lliures, 10 sous y los escuts a raó de set rals y mitj y tres dinés, y los mitjos escuts y quart escut a proposició, y les caranboles a ral. Y en cas colsevol consolat tingue avís que la moneda se sie baixada ho pujada, que los cònsols se ynformen bé de la persona ho ynvantarà, y encontinent dónon avís a les demés parròquies de la manera se aurà de pendre dita moneda, sempre y quant exirà moneda nova, que tansolament ne comense de corre, y diuen que les luïses a 7 lliures y los escuts a denou rals. Y si està verificat una vegada, que se tinguen de entimar, però les velles que cada consolat ho entimo porta per porta, que se tinguen de pendre a 6 lliures, 10 sous, y los escuts a deset rals y mitj y tres dinés, y los mitjos escuts, quarts d'escuts a preposició, y les caranboles a rall. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y les luïses comensen de corre a 7 lliures, y los escuts a raó de denou rals, y los quarts d'escut y mitjos escut*[s]* a

propocició. Y que los consolats tinguen cuidado la persona ho ynventarà per lo de la moneda, que si no·s veritat de la manera ho ynventarà, la vall los castigarà.

Dit dia areste lo Consell que per lo dia del Consell de Sant Tomàs apòrtien cada consolat quatre pardius, y Sant Julià y Andorra ne aportaran sinch per parròquia, que totes juntes siran vint-i-sis, y per rebre dites pardius Esteve Moles que tingue cuidado que sien bones y rebedores, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Antoni Guillemó y Morer vaje demà dimarts a la Seu per entregar la carta y la sisena a Barselona, que la encomano en mans pròpies del correu, que y fasse tota diligència que dita vaje en mans de Rossell.

Dit dia se posse lo cortó del vi a tretse dinés, y lo comensaran a vendre a dit preu lo dia de Sant Andreu primer vinent, y cada consolat ho entimarà cada un en ses parròquies.

1701 desembre 19

|*91* Dia 19 desembre 1701 se a tingut Consell de la Terra, lo Consell de Sant Tomàs, per pagar los estrani*[s]* y tallar los mals tenim de Santcugesma fins vui. Y areste lo Consell una missa al Sant Esprit, que Nostre Senyor vulle fassen les cosses al servei de Déu, y cada consolat la fàssie dir en ses parròquies antes del dia de Nadal primer vinent.

Dit dia se a donat al doctor Areni deu liures per pagar al doctor Pere Feré per la condubta li done la Vall per lo ani 1701, y ne portarà rebuda a esta Cassa.

Dit dia se a donat al doctor Areni una dobla, que la done a Rossell, que la Vall la i acostume donar tots anins per tal diada per la notaria.

Dit dia s'és fet un lot de 5 lliures, 4 sous per parròquia, y les pernes que enviaren a Barselona al majordom del virei, les parròquies ya les an cobrat tot lo valent de les pernes, que los consolats les an de portar en bo a les parròquies.

1701 desembre 26

Dia 26 de desembre de 1701 se a tingut Consell de la Terra a vista que Juan Antoni Rossell tenie que tractar alguna cossa a la Vall per lo que avie hobrat a Barselona y, per lo tant, areste la Vall que lo dit Juan Antoni Rossell, ab tenint lo avís, tórnie a Barselona per enlestir lo que menester serà per esta Vall. Y se li done per gastos li soferirà quinse dobles per parròquia, que seran totes tantes noranta dobles, y de les dites se li'n deu al dit Rossell 12 lliures, 14 sous, als advocats y procurador 67 lliures, 6 sous, y li queden bones

per pagar los gastos soferirà ara novament quatre-sentes y quinse liures. Y les dites quinse dobles per parròquia se an de donar en mans de Rossell de sí al dia de Sant Julià primer vinent, entenent que tingue de ser tota la suma ab moneda de Espània. Y los advocats y procuradó queden pagats per tot lo ani 1701.

Dit dia lloteje la Val, sens perjudici del dal dit, per parròquia, setse pernes per parròquia y trenta-y-dos formatges, de pes de 12 lliures, y que los cònsols les tàllon y les pòsien a secar fins tindran orde del síndich. A l'orde del síndich 72 pernes y 14 formatges, les demés queden, se'n donarà al senyor bisbe 12 pernes y 24 formatges, y als taulers y advocat y lo Feu 10 pernes y 20 formatges, y ne quedarà dos de bones.

Dit dia dalt dit se a pres de jurament a l'honorable Jaume Pal per balle de Sa Ilustrísima.

|^{91v} Dia 26 desembre 1701 areste lo Consell que los cònsols de Andorra prenguen ynformacions ab lo senyor balle, que tenen-les la Vall que algú an tirat als coloms, y per lo tant se done orde als cònsols de Andorra fassen fer dites ynformacions y ne donaran raó a esta Cassa, en pena del cot dela Terra.

1702 març 30

Dia 30 marts de 1702 se *[a]* tingut Consell de la Terra, y lo Consell vote una missa al Sant Esprit, y que cada consolat la fasse dir cada un en ses parròquies.

Dit dia se done orde als consolats entenent que los de Canillo y Encamp fassen dir una misa de devoció a Nostra Senyora de Merixell, Ordino, la Massana ne fassen dir altra a Sant Antoni, Andorra y Sant Julià la fassen dir a Nostra Senyora de Canòlich, y la fassen dir ab tenint ocasió.

Dit dia areste lo Consell que los consolats, cada un en ses parròquies, fàssien manar porta per porta que ninguna persona se atrevesque en passar ni portar cargues de mercaderia que sie de fora de la Vall sense passar al Generall a pagar lo dret tocarà a la taula dels Generals, entenent encara que ningun foraster vingués de Fransa y digue als abitants de la Vall si los vol portar les cargues, que dingun se atrevesque a portar-les sense passar a pagar lo dret, que si la Vall ho sab, los castigarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se done orde a Juan Antoni Rosell, junt ab lo doctor Guillemó, vajen lo dia los apareixera, que vajen diumenge primer vinent, a la Seu de Urgell per véurer per una carta ho orde avien portat a la Vall dels senyors deputats de Barselona, per véurer lo que

demanen en dit orde de posar-i lo millor medi, als dits benvist los sie, per lo profit de la Vall.

Dit dia areste lo Consel que cada consolat tinguen a punt 8 pernes per parròquia fins tinguen orde de Rossell, y ab tenint orde de Rossell, las portaran de lí hont convindrà; lo pes de deu liures cada una.

Dit dia areste lo Consell que los consolats mànon porta per porta que ningun abitant, en aver tocat |*92* lo toch de la orasió, no puguen abitar ni estar per les tabernes ni ostals ni camarets[126] y que mentres se diuen los hoficis. Y en cas se n'i tròbie ningun, mentres diuen los hoficis, que l'ostaler aje de avisar los cònsols, y si no ho fan, que los ostalés sien castigats. Y tanbé se prive lo joch de envit, que ningun abitant pugue jugar en ninguna part. Y, finalment, confirmant tots los arestos dels consolats passats, que·s fàssie entimar porta per porta cada consolat en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que los del Quart de Arensall tenen algunes diferències ab alguns particulars, y los mane que per lo primer Consell apòrton testimonis ho proves del fet demanen y, tanbé, aportaran còpia de les ordinacions tenen al Libre.

Dit dia se done orde a cada parròquia que los cònsols mànon als pescadós que per lo dia primer del Consell, que sirà als 10 de abril, que péscon y que apòrton les truites a Cassa de la Vall que se les pagaran, ho que les entreguen als cònsols de cada parròquia, en pena del cot de la Terra.

1702 abril 5

Dia 5 abril 1702 se a tingut Consell de la Terra a vista que la Vall avie manat a Juan Antoni Rosell y al doctor Guillemó anessen a la Seu de Urgell per consultar algunes cosses, y lo Consell a resolt que se enviés un síndich a Barselona, y se a resolt de què y vaje Juan Antoni Rosell.

Dit dia se done orde en aquels tenen les fargues que per defensar lo Dret del General y del Dret de Guera per lo dret del ferro fan pagar a la Vall, promet donar de ajuda de costa per lo gasto 12 sous per cada dia, entenent que de jornals la Vall no·n pagarà ningun, però tot lo altre gasto y sucsiyrà de papers ho consallés la Vall ho pagarà tot, y que los que tenen les fargues y estaran toca tocant, tant temps cada un, tant com durarà lo plet.

[126] *En lloc de* cabarets.

Dit dia s'és fet un llot de dos dobles per parròquia, moneda de Espània, per donar al síndich per gastos per anar a Barselona, y se'ls done orde que fasse lo que més convenient serà per lo profit de la Vall.

|*92v* Dit dia se done orde als consolats que disapte primer vinent, per tot lo dia, apòrton a Sant Julià vuit pernes per lo llot tras escrit, y que lo Moré les pesarà y rebrà y ne donarà un billet a cada un del que pessaran.

1702 abril 10

Dia 10 abril 1702 se a tingut Consell de la Terra, lo Consell del Pagament de la Quèstia del Senyor Bisbe, y se a entregat al doctor Guillemó Torres la suma de tres-sentes y vint liures, tretse sous y un diné. Li queden bones pagat aurà 1 lliura, 9 sous, 1. Lo doctor Guillemó a portat àpoca de la quèsti*[a]* y a tornat los dinés le avie quedat[127].

Dit dia s'és fet un llot de vint rals y divuit dinés per parròquia, moneda de Espània, per pagar lo port als traginés de les pernes a Barselona.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo, per lo primer Consell, apòrton la còpia ho còpies de les ordenacions ho arestos aserca per un cot feren a Juan Pere de Ermani, lo mes de agost passat, de què no poguessen vendre erbes ho cortons ab alguns particulars, y per lo tant mane la Consel, per enlestir lo dit efecte, apòrtien dites ordenacions ho arestos de sí al primer Consell. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp pàrlon ab Juan Antoni aserca per 6 dobles y un cot y recot deu Antoni Soler y Tolse a esta Cassa, y lo Consell avie donat orde als cònsols de Sant Julià passats que cobressen dits dinés y deuen, y avie alguna conveniència sessar dita execució, per lo tant se done orde als cònsols de Encamp pàrlon ab Juan Antoni Torres, y los cònsols de Sant Julià que vui són parlien ab los cònsols passats perquè dexaren la dita execució, y ne donaran raó a esta Cassa lo primer Consell.

Dit dia areste lo Consell que lo Morer vaje a la Seu de Urgell per parlar ab lo generall que les cargues an baixades, qui baixaren lo dia 5 abrill passat, si passaren ab lo generall per denunciar de les cargues, y lo Moré se ynformarà qui les portave y ne donarà raó a esta Cassa lo primer Consell.

[127] Lo doctor Guillemó... le avie quedat *afegit posteriorment.*

1702 abril 18

|*93* Dia 18 abrill 1702 se a tingut Consell de la Terra a vista per un arest avie fet la Vall, lo dia 30 de marts propassat, de què ninguna persona sa atrevigués a baixar cargues de mercaderia sens passar al General a pagar lo dret. Y a vista per un manament feren lo Consell de la Vall al Moré lo dia 10 abrill propassat, com conste de dita diada, que anés per ynformar-se si les cargues baixaren lo dia sinch abrill passat, si avien anades a pagar lo dret al Generall. Y vista que dites cargues no són passades a denunciar a la dita taula, ni menos pagar lo dret, y per dit efecte y trencar lo manament avie fet manar la Vall, per lo tant, se a manat Consell de la Terra per castigar tots aquells an dilinquit en dit manament, y dit Moré torne resposta al dit Consell que les cargues no són passades a la Seu a pagar lo dret. Y les dites cargues les portave*[n]* los machos de Miquel Bonet y los machos de Jaume Rubaix, dit Rofla. Y areste dit Consell que los sobredits sien castigats per dit efecte dalt dit.

Dit dia s'és castigat als sobredits Miquel Bonet y a Jaume Rubaix y Rofla per la cantitat de quatre dobles entre los dos, y que lo cònsoll de Sant Julià los mànie que, en pena del recot, pàguien lo cot de sí a vuit dies primers vinens, y que no se atrevesquen més a passar cargues sens passar a la taula del General y pagar los drets en ella. Y los dinés sien entregats en mans de Esteve Moles.

1702 maig 29

Vui, als 29 maig 1702, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell de Santcugesma, y se a mudat consellers, posat mostafasos, veadors y capitans:

A Canillo mostassà Juan Call y Regí, veador Miquell Adallach y Som.

Encamp mostassà Pere Antoni Calba, veador Juan Guillem Torres.

Ordino Nicolau Torres y Jener mostassà, veador Juan Antoni Orioll.

La Massana mostassà Juan Guiem y Torner, veador Juan Rossell.

Andorra mostassà Esteve Moles, veador y mostasà de les Caldes Guillem Moles.

Sant Julià Antoni Guillemó mostassà, Simion Serret veador.

Dit dia se fa nominació de capitans:

A Canillo capità Jaume Dotell y Remendó.

|*93v* Encamp capità Antoni Morató y Ricart.

Ordino capità Antoni Soler y Tor, de Ansalonga.

La Massana Damià Ermani y Palanca capità.

Andorra Jaume Solana capità.

Sant Julià capità Joan Bonet.

Dit dia se a encomanat a Juan Antoni Torres deu liures per pagar les regalies al segristà, y ne portarà rebuda.

Dit dia se li a encomanat al dit Juan Antoni los dinés dels drabs a levar, y ne portarà rebuda, que són [15] sous.

Dit dia se a encomanat a Esteve Moles 12 sous, 6 per los sensos de Costoja, y ne portarà rebuda.

Dit dia se a encomanat al cònsol de Andorra los dinés de la vaca parada, que són 12 lliures, 7 sous, y ne portarà rebuda a esta Cassa.

Totes les parròquies an portat la rebuda de l'oli de Santa Maria de Urgell.

Dit dia areste lo Consell que totom fàssien adobar los camins, senderes y senderons, cada consolat en ses parròquies, de sí al dia de Sant Barlabé primer vient.

Dit dia areste lo Consell que se fàssien les mostres conforme se acostume, y los cònsols de Sant Julià y los cònsols de la Massana avíson los balles fàssien conforme se acostume.

Dit dia loteje lo Consell 12 pernes y 24 formatges per enviar a musur de Jerés, que siran dos pernes per parròquia y 4 formatges, y les portaran a cassa de Calbó dijous per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Pes de deu liures.

Dia dalt dit areste lo Consell que lo doctor Guillemó Torres vaje a Barselona ab Juan Antoni Rossell per enlestir una demanda nos fan per lo donatiu, y que los consolats se previnguen que si en cas enviaven de Barselona per dinés, que sien puntuals en donar-los per tornar-los en aquels los auran bestrets.

Dit dia se a possat sobrepossats de l'ofici dels paraires a Esteve Tomàs y a Masià Babot, pesador Tomàs Duran, sobreistant Fransisco Constantí.

|*94* Dit dia se done orde al doctor Guillemó Torres per condoir al doctor en medesina per servitut de la Vall, lo que sie més convenient, y que sie home docte y pràtich de sa facultat.

Dit dia loteje lo Consell 3 pernes, y ab 9 que *[en]*vi*[à]* a Barselona siran 12, per donar al virei que·s vui, y que les pòrton a Sant Julià per totes les festes de Santcugesma. Y

dites pernes les faran, Sant Julià ne farà una, Andorra altra, la Massana *[altra]*, y quant se n'aurà de fer més, les dites parròquies les tindran bones dites pernes.

Dit dia se done orde al Moré que torno resposta a musur de Granó per una carta a enviada a la Vall per unes pernes demanave, y que li escrigue que no se'n trobe per molts subsid*[i]*s a tingut la Vall per la vinguda del Rei.

Dit dia s'és fet un llot per acabar de lo Gastó[128] mitj escot vell, que són 16 sous, 3 per parròquia.

1702 juny 29

Vui, a 29 de juny 1702, se a tengut Consell de la Terra aser*[c]*a que los cònsols de Encamp an fet piñora una ramada de bestiar foraster a la montana d'Enbalira, sobre lo riu de Matat, avent-los manat, pena del cot de la Terra, que se'n tornasen, i no volent obeir dit manament, i per lo matex fet, se a manat lo Consell.

Dit dia se vote una misa al Sant Esprit per consollat i que la fasen dit lo més prest se puga. Se mane tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia, lo Consell ajustat les pertensions tenien sobre qui donarie pas per a anar a pexe les erbes migeres, la parròquia de Canillo i la parròquia de Encamp, ab la forma segent, so és, ab amigablla composisió, que lo any present la parròquia de Encamp donarà pas al bestiar per anar a péxer dites erbes migeres, i lo any vuinet la parròquia de Canillo donarà pas al bestiar aurà de anar *[péxer]* dites erbes, axí que la un any la una parròquia donarà pas al dit bestiar, l'altre any l'altra, tenint enperò obligasió de demanar lo dit pas ho fer-lo demanar lo amo del bestiar aurà conprat dites erbes a la parròc*[h]*ia tocarà donar-lo, i ab asò no entén lo present Consell perjudicar al dret porie tenir una o altra parròquia en quas se trobàs algun instrument ab lo qual constar una ho altra parròquia està obligada en donar dit pas.

1702 setembre 3

|*94v* Vui, als 3 de setembre de 1702, se a fet lo afor del blat ha trenta-y-sis reals, diem 3 lliures, 12 sous, se a fet lo afor, que los consolats manen cadaú a sa parròquia, porta per porta, pena del cot de la Terra.

[128] Altrament podria ser interpretat com gasto.

Dit dia se a posat lo cortó del vy ha quinse dinés lo bo, que no sie bollit ny agre, y lo vuy bolit a sou lo cortó, y cada un, a son consolat, que aviso lo mostafà. Y lo vui bolit, si no és rebedor, que lo mostafàs no·l paso. Y los dits consolats o entimaran als ostalés per a dimars primer vinent, que contarem als sinch del corent. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que los contés de cada parròquia conten los bestiars de conllocs fora de la terra tot temps que lo bestià se'n vaje, y *[és]* consuetut que los cordés se'n van per Nostra Senyora de setembre, y altres bestiàs, y tot temps que cónton y dónon dit conpte en esta Casa de la Vall, lo tot en pena del cot de la Terra. Y que los dits contés dels bestiars estranis donen conpte als dits cònsols de dita parròquia, y quant no paguen se puguen detenir bestiar de dits ramats per pagar dits estranis.

Dit dia se areste los sinch veadós que ajen de anar a Soldeu per instànsia de Isidro Gener per unes dife*[rè]*nsies tenen ab Joan Call, Regí, los dits tals los diran dites diferenses tenen, que són de Canillo, y se areste que vajen als 12 de setembre primer vinent, en pena del quot de la Tera, per aclarir dita vesura.

1702 setembre 30

Vui, als 30 de setembre de 1702, que se a tingut Consell de la Terra per les queixes ten la Vall de hostalés y s'i a posat lo cortó del vui, lo bo ha diset dinés lo cortó, y lo vui bolit y lo novell ha tretse dinés lo cortó, y comensaran de vendre al primer de octubre al dit preu, y los cònsols que mànon, cadahú a ses parròquies, al mostafàs que tingue cuidado de alcalar les mesures y tenir cuidado que los ostalés no venguen vy bolit y novell per vy bo. Lo tot se mane en pena del quot de la Terra.

1702 novembre 27

Vui, a 27 de novembre 1702, se a tengut Consell de la Terra, és lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia se mane a tots los consolats que apòrton quatre perdius i Sant Jullià i Andorra ne apòrton sinch, que ab totes juntes seran vuint-i-sis, i se mane que les rèbie Miquel Duran, i se li mane, en pena del cot de la Terra, que sien bones i rebedores.

Dit dia se a pagat a Isidro Areny 8 lliures, 3 sous, 6 per tantes ne an pagat per enbellugar de pernes i formatges, i a los gastos fins vui.

1702 desembre 18

|[95] Vui, als 18 de desembre 1702, se a tingut lo Consell de Sant Tomàs, i se mane al doctor Guillemó i a Juan Antoni Rosell respongen a una carta ten rebuda esta Vall del senyor veger de la Seu de Urgell.

Dit dia a donat lo present Consell tems a Isidro Gener que no li puge pasar lo tems fins a Sant Barlabé per apel·lar-se sobre la vesura ten ab Regí. Ses quist*[i]*ons que lo tems sie [lo] bé en poder-i anar.

1702 desembre 19

Dia 19 de desembre 1702 los marmesors i ereu del còmdam mossèn Antoni Busquets an firmat acte de venda a favor de esta Ca*[sa]* de la casa, collomer, ors, corals, bordas y patis devant i detràs de dita borda, de la casa i rectoria que antes ere del còndam Antoni Busquets.

Dit dia areste lo Consel que se fa comisió al doctor Guillem Areny, de Ordino, y a Juan Antoni Torres, de Encamp, per a què obren segons la resposta que de Andorra tornarà. La resposta que tornarà lo consell de la parròquia de Andorra en [ús] al vendre esta casa i la notaria i altres coses no sien nesesàries a esta Casa, i puguen obrar lo més convinient. I axí los done lo plen poder i esta Casa ho tindrà per ben fet.

Dit dia se mane a tots los consolats que tingen reservades per quiscun cons*[ol]*at 15 pernes y dos formages per perna, i en cas se n'agés menester més, estigen a son orde, en pena del cot de la Terra, de Juan Antoni Torres.

Dia sobredit se a entregat als comisaris diuit lliures noves i sis de velles que ne tindran al que se aurà de menester.

1702 desembre 30

Vuy, als 30 de desembre de 1702, areste la Vall que·s digue una misa a cada parròquia y los cònsols, cadaú en ses parròquies, se tinguen cuidado de fer-les dir en ses parròquies lo més prest sie posible, en pena del cot.

Dit dia se a tengut Consell a istànsia del senyor veguer, que a obertes les Corts.

Dit dia se done orde al doctor Arén que escrigue al jutge per a què als 10 de gener primer vinent se tròpie aquí per menistrar justísia, o son sostitut o institusió; y també si

sap que i aje veguer elegit, que vingue a pendre posesió, y que los cònsols de Ordino envíon les cartes per pr*[o]*pi y que bestraguen lo diné, que la Cort o a de pagar.

Dit dia anomene lo Consell per araonadós, per la primera semana Ermengol, de Encamp, y Pere Antony Torres, de Sespony, per la segona semana Francès Bons, de Sant Julià, y Guillem Mol*[es]* y Ricart. Y quant vingués sustitut de jutge, los araonadós que·s trobaran, junt ab los cònsols de Andorra, lo prenguen de jurament en cas que la institusió vaje bé.

Dit dia se areste que s'adobo una basa y a a les Caldes, devant casa de Colat. Se mane a Masià Babot que l'adobo fins al mes de marts.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen fer un bosí de paret al grau del pont Pla, des de les aigües fins al pont Pla.

1703 abril 2

|*95v* Vui, als 2 de abrill 1703, al Consell del Pagament de la Quístia, mane lo Conssell a Miquel Duran, conseller de Andorra, que vaje a Foyx a portar los dinés de la quístia, que·s 935 frans, dic 935 lliures, sous torneses, i que porto rebuda a esta Casa, i se li done per a gastos 12 lliures, 13 sous, 2 torneses.

Dit dia fa la Vall anominasió de araonadós per les Corts presens i són: Calbó, de Soldeu, cònsoll de Canillo, i Guillem Bons, de Ordino, la primera semmana, i per la semmana segent Antoni Calba, Guiem, de Angordany, i Joan Pal, Pont, de Encamp, i per la tersera semmana Fransès Bons, de Sant Julià, i Joan Bons, de la Massana, *etcètera*.

Dit dia pose lo pa lo Consell a sinc dinés la lliura: sous, 5 diners.

Dit dia pose lo cortó del vuy a divuit dinés lo cortó, 1 lliura, 6, i que vengen dimecres primer vinent, i los cònsolls de cada paròquia que u mànon demà dimats als ostalers de ses paròquies, i se'ls mana als cònsols en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia Joan Serdanya, de les Caldes, se pose 3 lliures, 12 sous per lo salari dels 6 veadós de la Vall per sé apel·lat de una sentènsia a tingut en quontre i en favor de Masià Tomàs, sobre de areplegar la terafems a un carer que les dos pars pertenen, i dit Joan Serdània a depositat lo sobredit salari per lo salari de dits veadós. I se'ls mane que vajen dimecres primer vinen*[t]*, i tenen ja rebut lo sallari de dits veadós los cónsols de les parròquies.

Dit dia fa anominasió de veadó a Miquel Guitart, Aldiàs, de Andorra.

Dit dia fa lo Consell anominasió de mostafàs al Quart de les Caldes de Miquel Riberaigua, de Angordany, *etcètera*, per trobar-se vacans los dos puestos, *etcètera*.

Dit dia fa lo Consell llot de quinse lliures, que és 2 lliures, 10 sous per paròquia, les quals an servit, és a saber, 6 lliures, sous a Miquel Duran per lo fet dalt referit, i lo restant per a pagar lo gasto de vuy.

Dit dia areste lo Consell que pretene*[n]*t Bernat Tomàs, de Canillo, que Gastó, de la Costa, cònsol de Canillo, o per ell lo Consell de dita paròquia, aver-li de refer 11 lliures, 14 sous, 6 per un quot se li féu als 29 de juni, any 1702, per no aver obeït a un manament se li féu que tornàs lo bestià atràs, que ere Anbalira, que pasave a les fons Faures, i lo no aver tornat atràs diu que fou per manament de[129] dit Gastó li féu en nom de*[l]* cònsoll, i així se mane a dit Bernat Tomàs prove com dit Gastó li féu tal manament i que u provo fins al primer Consell.

1703 maig 21

|*[96]* Vuy, als 21 de maig 1703, a vista del Consell de Santcogesma, se fa nominasió de mostafàs y veadors:

Ha Canillo mostafàs Jaume Martí, veador Andreu Call, Muxeró.

Encamp monstasà Joan Rectoret, Armengol, veador Joan Pal, Pont.

Ha Hordino doctor Areny mostasà, veador Guillem Bons.

La Massana mostasà Joan Bons, veador Jasinto Busquets, dit Guiem.

Andorra Antony Calba, dit Guiem, mostasà, veador Miquel Duran y mostasà.

Sant Jolià mostasà Fransès Bons y Vila, veador Barnat Rosell, Mas de Alins.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

Ha Canillo Miquel Peirot, dit Jaumina.

Encamp Pere Pau Tomàs, dit Sanset.

Ha Ordino Esteve Forest, dit Jaume.

La Massana Jaume Fonta, dit Raubert.

Andorra Isidro Inglesa, dit Montània.

Ha Sant Jolià Bortomeu Font, dit Bonet.

[129] *En lloc de* que.

Dit dia se ancomane al doctor Areny qui*[n]*se sous per los draps a llevar, portarà rebuda *[a]* esta Casa.

Dit dia se encomane ha Miquel Duran, de Andorra, dotse sous y sis per los sensos de Costògia, y portarà rebuda *[a]* esta Casa.

Dit dia se entregue al doctor Areny quatre liures, setse sous per la vaca magra com ha render de Capítol.

Dit dia areste lo Consell se fàsie una vesura general per tota la Vall de camins, pesar romanes, canes y mesures y altres estrumens per mesurar y pesar y altres, que dita vesura sie feta de quí al dia de Sant Joan de juny primer vinén. Y se mane ha Pere Antony Torres, Teixidor, de Sispony, de vui ha dit dia de Sant Joan vàgie per totes les parròquies ha revesitar los pesos y mesures, so és, robes y migies robes, quintàs, liures y migies liures, onses, romanes, canes, alnes, jústies, cortons, mig cortons, pauques y dinerals y sesterons, buixels y punieres, qualsevol altres pesos y mesures. Y aquells no trobarà ser del just pes ho mesura, manarà, en pena del quot de la Terra, se adóbien dins 8 dies, que no se'n puguen servir fins sien adobats, y se hacàs los dits pesos y mesures no tenien adop, manarà se tréncon, com també se mane al mostasà y cònsols de la parròquia farà la vesura li fasen asistènsia al dit Pere Antony Torres, als quals done plen poder per manar als cònsols fàsien portar los pesos de la Vall de una parròquia altra.

Dit dia areste lo Consell que de sí al dia de Sant Barlabé se adóbien los camins, senderes y senderons, tàllon les mates, fent que stinguen bé.

|*96v* Dit dia se hareste se fàsien les mostres conforme se ha costumat. Los cònsols de la Massana y Sant Jolià avíson los balles, los de Ordino lo notari, y los de Encamp lo no*[n]*sio, perquè se tròbien tots a ont fassen les mostres, so és, lo endemà de Santcogesma, lo diluns la Massana y Hordino, lo dimars Andorra y Sant Jolià, lo diumenge aprop Encamp y Canillo.

Dit dia se hareste de sí al dia de Nostra Senora de setembre se fàsie vesures de creus per totes les parròquies, avisant-se les unes parròquies ab les altres vaïnes lo dia se farà la vesura, y qui anirà ha fer dites vesures fàsien les rodallies.

Dit dia tras dit se fa anominasió de sobreposats de la confreria de peraires lo present any 1703, primo a Jaume Bortoló sobreposat i Niquolau Iset, tanbé sobreposat, pesador Masià Babot i sobreistant Esteve Tomàs.

Dit dia tras dit pose lo Consell lo pa a sis dinés la lliura, i los cònsolls de cada paròquia ho digen a ses paròquia*[s]* que·ll vengen los ostalés demà dimats per tot lo dia.

Dit dia se a declarat i se a feta sentènsia sobre la diferènsia i qüestió tenie Bernat Tomàs, de Canillo, i lo Comú de Sant Julià sobre lo pasar per dit terme de Sant Julià i estar més de dos nits al dit terme, per ser així la política de dita paròquia. I vist que en lo termini de dit tems se mogé mal temps, i declare que lo dit Bernat Tomàs no deu pagar res de dits estrans.

1703 juliol 12

Vuy, 12 de juriol 1703, se ha tingut Consell, y se havote una misa de devosió, que cada consolat la fàsie dir en ses parròquies lo més prest sie posible, com se hacostume, en pena del quot.

|*97* Dit dia se ha pres lo jurament a l'Ilustre Fransès Morou, doctor en drets de la vila de Achs, per veguer de les presents Valls de Andorra, nomenat per lo Cristianísim Rey de Fransa, com co*[n]*ste de son privilegi dat a Versalles lo dia quatre de juny 1703, y de dita posasió co*[n]*ste ab acte pres dit dia en mà y poder de Joan Antony Rosell, notari de les presens Valls.

Dit dia se fa nominasió de arahonadorrs Joan Rosell, de Encamp, y Isidro Areny, de Sant Jolià, y àgien de servý vuit dies enters, si ven ha tres dies més ho menos, que servesquen per no aver de tenir Consell de la Terra.

Dit dia se fa nominasió de sisena de Sa Magestat Cristianísima:

Ha Canillo Jaume Martý.

Encamp Pere Antony Calba.

Ha Ordino Nicolau Torres, Jener.

La Masana Joan Guiem, Torné.

Andorra Antony Calba, dit Guiem.

Ha Sant Jolià Barnat Rosell, dit Mas de Alins.

Ha la parròquia que·s nomenarà lo balle, que los cònsols y consellers lo préngien de jurament y que avíson lo notari per llevar lo acte.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana y de Andorra que fàsien adobar des de la creu de Fadigues fins a la boga de son terme, a la partida de la Grella, y los de la Massana que fàsien lo mateix, y que l'adóbien de quí ha Sant Jaume primer vinén, en pena del quot.

1703 juliol 16

Vuy, 16 de joliol 1703, se ha tingut Consell a vista de què no s'a pogut cloure les Corts. En causes evidens a les Corts se resolt, en voluntat dels senyors veguers y del jugge, se mane Consell pels 30 de joliol per cloure dites Corts, y dits senyors s'i trobaran y tots los de Consell, per dit dia, se tinguen per manats Consell per hora deguda, y los cònsols de Encamp que mànien Joan Antony Torres per dit dia.

Dit dia se mane ha Joan Naudý, Maistre, de la parròquia de Canillo, que pago un pernill ha Martí Bonet, de Sant Jolià, que dit pernil lo comprà per horde de Joan Antony Torres; que·l pago de quí diumenge primer vinén, en pena del qot de la Terra, y se mane als cònsols de Canillo que lo i mànon.

1703 juliol 30

Vuy, 30 de joliol 1703, se ha tingut Consell y se ha fet l'afor del blat ha sinquanta-sinch, dic 5 lliures, 10 sous, que los cònsols mànon, cada un en ses parròquies, porta per porta, en pena del quot de la Terra, que ningun ne pugue fer pagar més de l'afor feta en esta Casa fins ha deu de agost, que [no] se antimo.

1703 juliol 31

Vuy, 31 de joliol 1703, se ha tingut Consell de la Terra per la closa de les Corts pasades.

Dit dia se pose la liura del pa ha quatre dinés, y no entre dit preu de quatre dinés fins lo primer de setembre, en pena del quot de la Terra, que ningú pugue dir ni antimar fins lo darrer dia de agost. Y se mane als quatre de Consell, quant hacàs sabien algú que u àgie dit, que sie castigat y que l'acúsien.

|^{97v} Dit dia se mane als cònsols de Encamp que míron lo acte y que·l fàsien traure en forma, que és ha casa de Picart quant antregaren la notaria ha Joan Antoni Rosell, y que·l pòrtien dita còpia lo primer Consell, en pena del cot de la Terra, an esta Casa.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fàsien traure una terra que s'és portada prop de la carneseria de les Caldes, de quí ha diumenge, que sie treta, primer vinén, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als dits cònsols de Andorra que ràson lo clot que és a la plasa de Andorra ho bé que i fàsien barana de quí diumenge primer vinén, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que còbrien sis liures de les guardes quant Josep Pal, Sucarà, estave a la presó; que fàsien diligènsia en cobrar-les junt ab lo senyor balle per horde del senyor veguer.

1703 setembre 30

Vuy, 30 de setembre 1703, se ha tingut Consell a vista dels que tenen comisió de fer adobar la Casa de la Vall, y los cònsols de Andorra no se'n són cuidats de buidar, que de vuy ha 8 de octubre la búidien.

Dit dia promet la Vall la botiga de potacary ha la viuda Sicília Giberga mentres darà bona servitut y mestrestan[130] que altri potacary no y pugue posar botiga mentres darà ell*[a]* bona servitut, estant al*[s]* mateixos pactes de son marit, com co*[n]*ste en hacte.

Dit dia se mane als cònsols de Hordino que mànon ha Joan Antony Rosell, de quí al dia del Consell del Pagament de la Quísita de Tots Sans, porte lo privilegi del rey de notari en esta Casa, conforme ho ha pres y cos*[n]*te ab lo acte, ho quant no, pòrtie la clau de la notaria y manuals.

Dit dia se mane al*[s]* cònsols de la Massana que gícon la rodalia a la parròquia de Encamp, que tenen de l'obach, de Aniós, que los de Encamp ne volen traure còpia; que la pòrton en esta Casa lo primer Consell.

[Dit] dia se pose lo cortó del vy ha nou dinés, que venguen ha set de octubre, que sirà lo dia del Rosé de octubre. Los consolats que·m[131] mànon, cadaescú en ses parròquies, que no puguen venre ha més ni ha menos.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que mànon al*[s]* antoixans de la basa que·s fègie devant casa de Colat, que los demés antoixans l'adóbien, que són Esteve Tomàs y Busquet, y demés [s]e nos fase que·m[132] mànon que u adóbien dins 8 dies.

[Dit] dia se done comysió ha Joan Antony Torres, de Encamp, aserca de unes quistions ten Tolse ab lo camý de Sant Jolià, que u ajuste, y se li done plen poder.

[130] *En lloc de* mentrestant.
[131] *En lloc de què* u.
[132] *Ídem.*

Dit dia se mane ha Morató, de Encamp, que adobo la gravada del prat de Morató de quí ha Tots Sans.

Dit dia se mane ha Rosell y al doctor Areny dins 8 dies adóbien lo camí y la roda de la farga no·s veigue.

|*98* Dit dia se mane als cònsols de Andorra y als cònsols de Ordino que mànon al*[s]* antoixans de la Ribalta fins a la creu Crosa que adóbien, cadaescú [en] son entoixan, dins de quí *[a]* Sant Luch, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que fàsien adobà lo camí del pont de Palanca fins Arensal y camí de Pal, gravades, rigueres y riguerons, y mates y aigüeres, de quí al dia de Sant Luch.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que mànon al doctor Areny que fàsie traure una roca del camý real al cap del pont de les bordes de Canillo, de quí al dia de Sant Luch, en pena del quot de la Terra.

1703 octubre 29

Vuy, 29 de octubre 1703, se ha tingut Consell del Pagament de la Quístia de Sa Magestat Cristianísima, y lo Consell halegeis per portar los dinés ha Foix, de la quístia, ha Pere Joan Call, Ramon Guiem, de Ordino, y pòrtie rebuda *[a]* esta Casa lo primer Consell, y se li done pel gasto tretse franchs, tretse sous y quatre dinés moneda tornesa.

Dit dia areste lo Consell y mane, en pena del cot de la Terra, que ningun abitan de la vall de Andorra pugue venre vi en ningun forasté per portar-lo fora de la Vall, ni que ninguns abitans n'i puguen portar ni fer aguda[133] en ningun forasté per portar-lo fora, y los cònsols, cadaescú, ho mano los consolats en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell y se fa arestos de camins y fàsie vesura general y que sie feta de quí al dia de Sant Martý primer vinén, senderes y senderons e aigüeres, y trencar mates, tot lo que sie neses*[ar]* y en comú y particular, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que mànon ha Ramonet, de les Caldes, que adobo lo camý y gravada del riu de les aytrroles[134] de Ricart en avall y que l'adóbie de quí al dia de Sant Martý primer *[vinent]*.

[133] *En lloc de* ajuda.
[134] *En lloc de* ayroles.

Dit dia se fa llot de vint-y-quatre pernes y 48 formaiges, 4 per parròquia y 8 formatges. Sant Jolià que·n pòrtie dos pernills a la Seu y quatre formaiges, y los altres dos pernills *[y]* dos formayges que·ls pòrtien a Lorts, que dimars ha vespre sien ha Llorts, ab los formaiges dos pernes ha casa del cònsol, a la Cortinada, a casa de Pal.

Dit dia se mane al cònsol de Sant Jolià, Miquel Verdasé, que vàgie ha Foix a portar los dinés de la quístia de Sa Magestat Cristianísima y portar lo present al governador de Foix.

Dit dia se mane ha Joan Antony Rosell que dins sis mesos pòrtie privilegi en esta Casa, del Rei, conforme co*[n]*ste en lo acte de la pososió de la notaria.

1703 novembre 26

|*98v* Vuy, 26 de novembre 1703, se ha tingut Consell de la Terra, és lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia areste lo Consell y mane ha Bortomeu Calbó, de Saldeu, que vàgie ha Achs ha trobar mosiur Morou, veguer de esta Vall per Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde, per tractar-li lo dels presos y lo que sirà més convenient.

Dit dia areste lo Consell y mane al doctor Areny que vàgie a la Seu de Urgell ha parlar ab lo senyor veguer de l'Ilustrísim senyor bisbe de Urgell per lo mateix fet, y que y hòbrie lo que sie més covenient. Y en cas no pugués convenir ab dit senyor veguer, que vàgie ha trobar lo senyor bisbe de Urgell, y en cas ell no pogués anar, que i vàgie lo senyor doctor Torres Guillemó.

Dit dia se mane a tots los consolats que pòrtien quatre pardius en Andorra, y Sant Jolià y Andorra ne pòrtien sinch, que ab totes juntes siran vint-i-sis, y se mànie que les rèbie Joan Moles, conseller de Andorra, y se li mane, en pena del qot de la Terra, que sien bones y rebedores.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que mànon ha Joan Pere de Armany que dins 8 dies tragues los gargalls y barera ha feta al prat de Forest, que vuy posoeix dit Armany, y que u tórnie com ere antes y com co*[n]*ste ab la sentènsia dels veadors feta als dos de maig de l'ani 1652, en pena del qot de la Terra.

Dit dia ha portada la rebuda Miquel Verdasé, cònsol de Sant Jolià, en esta Casa, del pagament de la quístia de Sa Magestat Cristianísima del pagament de Tots Sans.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que fàsien adobà lo pont de la Aldosa dins 1[5] dies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Jolià que mànon ha Molines que adobo lo camí demunt del pont Nou fins al capegual a fet nou lo doctor Solans, que tórnie la paret al lloch que ere antes dins 15 dies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als dits cònsols de Sant Jolià que adóbien la palanca de Aixovall dins 15 dies, en pena del qot de la Terra, y lo grau del pont Nou.

Dit dia consedeis lisènsia lo Consell de la Terra ha Joan Moles per fer un canar y pugiador devall del ribàs de Moles, y així mateix se consedeix ha Tomàs Calbà, Dolsa, al fontanal de la salita de Dolsa per a fer lo mateix.

|*99* Dit dia se done horde al cònsol de Sant Jolià que dònie nou liures, moneda d'Espània, al doctor Areny per anar ha Guisona, que esta Casa les tinrà ha comte dels dinés dels estranis ha de portà en esta Casa.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que vàgien ha sinialà lo que ha de adobar lo doctor Areny y Rosell a la farga y camí real, tocan ha son antoixan, dins quinse dies, en pena del reqot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que aixecúton Moga, de les Caldes, del qot y reqot de quí al Consell de Sant Tomàs.

1703 desembre 3

Vuy, 3 de desembre 1703, se ha tingut Consell aserca de un depòsit ha fet Joan Pere de Armany, en mans del cònsol de Canillo, Mora, per fer tenir dit Consell, que sobre dita quistió, Joan Pere de Armany demanà còpia al dit cònsol que li'n fes donà ha dit Gastó, y dit Gastó respongué al dit cònsol que no la volie donà esent juntat lo Consell. Lo consellé de Canillo, Joan Call, del Tarté, demane vesura per dit Joan Pere de Armany per fer pugiar lo Consell ha mirar dites deferènsies, y lo Consell resol de pugiar demà dimars, que contarem als 4 del corent, ha deu hores.

1703 desembre 23

Vuy, 23 de desembre 1703, se ha tingut Consell y és lo Consell de Sant Tomàs.

Dit dia se pose lo cortó de vy ha honse dinés, y que coménson de venre ha dit preu lo dia de Sant Esteve de Nadal; cada consolat que u mànie en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Nosaltres, los cònsols y consellers baix firmats y tenint Consel General en la Casa acostumanda per tenir Consell General per la bona administratió de política y bé comú de les presents valls de Andorra, vistes y hoïdes les rahons y papers an volgut dir y produir Bernat Tomàs, de la parròquia de Canillo, part una, Miquel Adallach, Gastó, de la Costa, parròquia de Canillo, sobre una qüestió eo lite que ten dit Bernat Tomàs contra dit Gastó, y fonch que avent comprat Bernat de Tomàs al Comú y parròquia de Canillo les herbes mitjeres tenen ab lo Comú de Encamp, y demanat pas per a pasar dit bestiar per a pasturar dites herbes, li asenialaren pas per Balira, lo que, executant dit Tomàs, quant fou pasat lo riu de Masat, terme de Balira, se li manà, en pena del cot |^{99v} de la Terra, tornase'n atràs. Y no avent tornat atràs, se féu cot a Bernat Tomàs per no aver obeït al manament del Consell per part del Consell. Y dit Bernat Tomàs avent-se-li intimat lo predit cot, lo depositá ab ànimo de recobrar aquell, dient y alegant que ell no féu tornar atràs dit bestiar perquè avent recorregut a Miquel Adallach, Gastó, com a cònsol que here en dit any, li digué prengués dos hòmens a Soldeu, en pena del cot de la parròquia, anasen acompaniar dit bestiar per pasar avant. Així que, en virtut de dit horde, pretén que dit Gastó, com a cònsol que here, lo a de tràurer indemne de dit cot.

Vist tot lo que se avia de véurer y hoïdes totes les rahons an volgut alegar, tenint a Déu devant nostres ulls, sententiam, pronuntiam y declaram en lo modo y forma següent:

Primerament, atenent que a dit Bernat Tomàs fonch fet manament, en pena del cot de la Terra, tornàs atràs dit bestiar y no aver obeït, sentensiam y declaram éser dit cot ben fet.

Més avant, atenent que dit Miquel Adallach, Gastó, qui here Cònsol en dit any del Comú y parròquia de Canillo, li manà prengués dos hòmens a Soldeu y que, en pena del cot de la parròquia, anasen acompaniar lo bestiar per a pasar avant y anar a les herbes comprades al dit Comú de Canillo per lo sobredit Bernat Tomàs.

Atenent que los cònsols de Canillo representen tot lo Comú, per so y altrament, sentensiam, promulgam y declaram que dit Miquel Adallach, Gastó, de la Costa, parròquia de Canillo, aje de tràurer indemne del sobredit cot y demés gastos se són aferts en aqueix fet, recervant, enperò, lo dret porie conpetir dit Gastó contra del Comú de

Canillo, ara sie perquè dit Comú això li agués hordenat o per trobar-se dit Gastó cònsol en dit any o per altres rahons pugue alegar.

Firme Nicolau Areny per Guillem Pal, cònsol, i per Masià Martí, cònsol, i firmo per mi, consellé, i per Pere Juan Call, consellés *(signat)*. Pere Antoni Torres, cònsol, firmo lo sobredit *(signat)*. Andreu Busquets, cònsol *(signat)*. Joan Pere Mora, Giralt, consellé *(signat)*. Jaume Guitart, concellé *(signat)*. Guillem Moles, cònsol *(signat)*. Thomàs Calbó, Dolça, cònsol *(signat)*. Antoni Noguer *(signat)*. Juan Moles, conceller *(signat)*. Antony Guitart, cònsol *(signat)*. Miquel Verdascer, cònsol *(signat)*. Juan Escabrós, conceller *(signat)*.

|*100* Dit dia se deposite en mans de Joan Antony Torres y del doctor Guillem Areny sent qoranta-dos liures, 7 sous, 4, dic 142 lliures, 7 sous, 4 moneda d'Espània.

Dit dia dalt dit se castigue als cònsols de Andorra per no aver posat ha part la casa del senyor rector y se'ls mane, en pena del recot, que dins tres mesos del di*[a]* de auy en avant, que la tínguien a punt y abitabla per dit senyor rector.

Dit dia areste lo Consell y se fa comisió ha Joan Rosell, de Encamp, que tenint relasió la Vall que no ha donat servitut com ere sa obligasió la viuda Sicília Giberga de la botiga de potacary, se done comisió al dit Joan Rosell que condoesque altro potacary que sie més convenient per la Vall, y li prometen tinir botiga de potacari mentres darà bona sirvitut, que dins dos mesos àgie de tenir la botiga gornida del que és nesesary per botiga de dit hofisy, y la y faran dita Vall revisità pel protomènich[135] ho son comisary, y se done comisió ha dit Rosell desengànio la viuda junt ab lo cònsol de Sant Jolià qui vàgie de quí al dia dels Ignosens.

Dit dia areste lo Consell a vista de la sentènsia s'és feta qu*[e]* dit Gastó pago los gastos ha Barnat de Tomàs de quí ha 8 de jener, en pena del qot de la Terra.

Dit dia done comte lo cònsol de Sant Jolià, Miquel Verdasé, de una terra ten la Vall dels béns de Tolse, de dit lloch de Sant Jolià, per la collita de l'any 1702. S'i ha collit honse mesures y una punera, ha valgut sinch liures, tres sous, se li ha tingut ha comte dels jornals se li devie.

En nom de Déu hom*[n]*ipotén y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

[135] *En lloc de* protomèdich.

Per istànsia de Joan Pere de Armany, del lloch de la Aldosa, parròquia de Canillo, se ha tingut Consell de la Terra als 3 de desembre, any 1703, per aver-se fet un manament als 26 de novembre del present any, com co*[n]*ste al Llibre de la Casa de la Vall, que diu se mane als cònsols de Canillo que mànon ha dit Armany que dins vuit dies tràguie lo*[s]* gargalls y llates ha fet al prat de Forest, que vuy posoeix dit Armany, que u tórnie com ere antes y com co*[n]*ste a la sentènsia dels veadors, feta als 2 de maig de l'ani 1652, en pena del qot de la Terra. Y dit manament se li ha fet en virtut de dita sentènsia per istànsia feta per Miguel Adallach, Gastó, |*100v* de la Costa, de dita parròquia, per tenir-se agravat, com co*[n]*ste en ella.

Dit Joan Pere Armany, quant se li entimà lo manament, ha requerit al cònsol de Canillo, Andreu Pont, Mora, Consell de la Terra per no contravenir al*[s]* manaments nostres, que si[136] li entregàs còpia, en pagant, de dita sentènsia.

En lo instan dit cònsol hanà ha Miquel Adallach, Gastó, li donàs còpia en pagant-li, respongué que no ho volie fer, per so Joan Pere Armany requerí dit Consell de la Terra, com co*[n]*ste en ell, y s'és juntat dit Consell.

Joan Call, Tomàs, del lloch del Tarter, conseller de dita parròquia de Canillo, req*[u]*erí vesura en istànsia y nom de Joan Pere de Armany, com conste en *[lo]* Llibre de la Vall de la sobredita diada dels tres de dese*[m]*bre del present any.

Lo dia quatre del sobredit mes y any, mos som conferits ha fer la present vesura sobre de la quístió ten dit Joan Pere Armany y dit Miguel Adallach, Gastó, en un prat ten dit Armany y posoeix devant de la costa que antes ere de Forest, de la sobredita parròquia.

Tenim vistes y hoïdes les dites quistio*[n]*s de una part y altra, mos som juntats en lo mateix lloch de la quistió: de Canillo Bortomeu Calbó, Andreu Pont, Mora, cònsols, Joan Call, Tomàs, conseller, de Encamp Joan Areny, Mas, y Joseph Torres, Areni, cònsols, Joan Rosell, Joan Naudý, Morató, consellers, de Ordino Guillem Torres, Pal, y Masià Martí, Call, cònsols, y Nicolau Areny, Pere Joan Call, Ramon Guiem, consellers, de la Massana Pere Antony, Andreu Busquets, Fonta, cònsols, y Joan Pere Mora, Giralt, consellés, Andorra Guillem Moles, Ricart, Tomàs Calbó, Dolsa, cònsols, y Joan Moles, conseller, Sant Jolià Miquel Verdasé, cònsol, Joan Escabrós, Isidro Areny, consellers.

Ten vistes y hoïdes les parts, ten vist lo que·s devie véurer, tenint ha Déu Nostre Senyor devant de nostres ulls, sentensiam, pronunsiam y declaram que lo dit Joan Pere Armany tragué la llatada ho parada en la tremesaigua, y tragué la b[arr]a del pas de l'aigua de dita

[136] *En lloc de* se.

tremesaiga, y en cas vulle tancar dit prat, comensant al talador, a la entrada de l'aigua per dit prat, so és, de dit talador fins al cap de dita entremesaigua, que àgie de posar la paret ho barrera a la vora de la gleva, y al cap de dita entremesaigua àgie de deixar la paret ho barrera fins a la soca de un salit gros, que *[v]*inga al cap de dita entremesaigua, y quedarà la paret vora de dit prat, que no pu- |*101* gue conturbar lo camí de l'aigua, que àgie de deixar catorse pal*[m]*s franchs de la cara de la paret fins a la soca del salit, al cap de la tremesaigua.

Més avant, pugue tancar dret ha un morro de gleva a la vora de son prat, dret havall ha una roca grosa, al peu de la tremesaigua, pugue posar la paret deixant un palon descubert a la part de l'aigua.

Més avant, pugue tancar conforme conste éser tancat ab uns bosins de paret y ha, y li mànon que dins vuit dies trague los gargalls de la tremesaigua.

Més avant, que pugue tancar en son prat de sota la mola de dit Gastó, pugue posar la paret ab unes soques de vesas grises qui ha per vora desà, gleva avall, conforme conste ab la sentènsia dels sis veadors. I loam-la y haprovam-la y condemnam ha dit Joan Pere Armany en pagar los gastos de nostra present sentènsia y condemnam ha Miquel Adallach, Gastó, que pago lo Consell de la Terra y set sabudes se ha hofert per manar dit Consell, y dins vuit dies àgie de pagar set liures, quatre sous per lo Consell de la Terra y deu sous y sis dinés per set sabudes, y que sien entragades en mans de Bortomeu Calbó, cònsol de Canillo, perquè les entregue en mà de Joan Pere Armany.

Y esta és nostra present sentènsia, manam tenir y observar en pena del qot de la Terra. Y dita sentènsia és firmada y [c]uidada en nòstron Llibre de la Vall lo dia vint-i-tres de desembre de l'any de la Nativitat del Senyor mil set-sens y tres, 1703.

Bortomeu Calbó, firmo lo alt dit *(signat).* Andreu Pont y Mora, firmo lo al dit *(signat).* Firmo Joan Call lo dal dit *(signat).* Joan Areni, Mas, firmo lo dalt dit *(signat).* Josep Torres, Areny, cònsol *(signat).* Joan Rosell, conseller *(signat).* Joan Naudí, Morató, conseller *(signat).* Firme Nicolau Areny per Guillem Pal i per Masià Martí, cònsols, i per mi, dit Nicolau Areny i per Pere Juan Call, consellers, la sobredita sentènsia *(signat).* Pere Antoni Torres, cònsol *(signat).* Andreu Busquets, cònsol *(signat).* Joan Pere Mora, Giralt, consellé *(signat).* Jaume Guitart, conseller *(signat).* Firme Guillem Moleis, cònsol *(signat).* Thomàs Calbó y Dolsa, cònsol *(signat).* Firmo jo Jaume Juan Moles, consselé de Andorra *(signat).* Firmo Toni Rugé, consselé de Andorra *(signat).* Antoni Guitart, cònsol *(signat).* Miquel Verdaser *(signat)*, Juan Escabrós *(signat)*, Isidro Areni *(signat)*, consellers.

1704 març 17

|*101v* Vui, als 17 de marts 1704, ha tingut Cosell de la Terra per fer lo pagament de la quístia y mengeria del senyor bisbe, y se pose rebedor dels dinés a Juan Antoni Torres, y que vaje a fer lo pagament y cobrarà rebuda.

Dit dia se vote una missa del Sant Esprit. Las parrochies la faran dir lo més *[prest]* sirà possible, cada un en sa parròchia.

Dit dia se fa nota dels lots se feren als 17 de [jener que se a fet] un lot de 4 pernes y vuit formajes per parròchia per lo senyor bisbe y a la Seu de Urgell, de les quals ne [cedà][137] dos als cònsols de Sant Julià.

Altre cot fet als 3 de marts de pernes y formajes per portar a Barselona. Andorra, la Masana y Ordino 9 per parròchia y Canillo, Encamp y Sant Julià 8 per parròchia, ab les dos que cedaren a Sant Julià, totes juntes fan suma de 53 pernes y sent-sis formajes, les quals a donat orde Juan Antoni Torres per donar a Barselona, Andorra, la Massana y Ordino ne tenen una de [...]sada per parrochia.

Dit dia se fa un lot per pagar los pors del present se a de portar a Barselona y vuit liures falte a la quístia, tot junt seran vuint-i-quatre liures y faran les parròchies 4 lliures per parròchia, moneda de Espana, y se entregaran a Juan Antoni Torres.

Dit dia areste lo Consell que a vista que Juan Rossell a conduït a l'apotacari Domingo, que s'a portat lo mes de mai, no ten la botiga ab tot lo que recireix, que la Val ne sercarà de altre a delà del que la Val la farà vuisitar per l'apotonadi[138].

Dit dia areste lo Consell que los consolats fassen manar porta per porta que ningun abitant no puge jugar a l'ostal ni tavernas a ningun joch y de la mateixa manera se mane als ostalés y en aver tocat al toch de la oració no puguen astar a l'ostal, y lo joch de envuit se p*[r]*ive per totes les casses. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia aresta es*[ta]* Cassa que per una p[...] ten Jaume Dotell aserca de una garbasa li an menjat a la partida de Incles y |*102* dins de un prat seu, al riu de la Cabana Sorda, se a passat a vots y declare esta Cassa que aquel que ven sens deixar alguna exemsió que puge gordar-la tenint-la clossa, y se mane als cònsols y lo Comú que pàgon la erba que li an

[137] *Probablement, en lloc de* [quedà].
[138] *En lloc de* apotacari.

mengat a la garbala, y se'lls mane als cònsols que pàgon de así al dia de Pasqueta primer vuinent, que sirà als 30 dimarts primer vuinent, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste esta Cassa que una pertensió ten Gastó, de la Costa, ab acerca de un memorial a presentat a esta Cassa, los cònsols an demanat tems fins al Consell primer vuinent que i aurà de la Terra, y vuistos los p*[r]*osoïments declara*[rà]* esta Cassa.

Dit dia areste esta Cassa que Micolau Areni a demanat per istànsia de la Passamanera, de la parròchia de Canillo, que lo Comú vol fer una obra contra de la sua cassa. Se'lls mane als cònsols de Canillo que no pàsson avant la obra que no sie vuist per esta Cassa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste esta Cassa que lo primer Consell que y aje, que los cònsols de la Massana apòrton lo llibre de les ordenasion*[s]* a esta Cassa, y los dit*[s]* contraents que [...]bo y los cònsols los avíson. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1704 maig 7

Vui, als 7 de mag 1704, se a tingut lo Consell de Santcujesma.

Dit dia s'encomane a Esteve Moles, cònsol de Andorra, 12 lliures, 6 per a pagar los sens de Costoja i que porto rebuda a esta Casa.

Dit dia s'encomane Antoni Pal, Mitjavila, cònsol de Sant Julià, 15 sous per a pagar los draps a labar al porter major, i ademés se li encomane 10 lliures, sous per a pagar les regalies al senyor canonje segristà, i que pòrton rebudes a esta Casa.

Dit dia se a fet lo comte de la vaca parada que són 12 lliures, 7 sous, los quals resten a la escudella per a donar-los al render de Capítol, qui és lo doctor Areni, i que fase rebuda a sta Casa.

Dit dia se fa anominasió de mostafasos i veadós:

Primo, a Canillo mostafàs Miquel Adellac, Gastó, veador Joan Call, Tomàs.

A Encamp mostafàs Joan Rossell, veador Joan Naudí, Morató.

Ordino mostafàs Nicolau Areny, veador Pere Juan Call, Ramon Guiem.

La Masana Giral mostafàs, veador Jaume Guitart, dit Bons.

Andorra mostafàs Noger, Joan Moles veador i mostafàs.

A Sant Julià Antony Vila mostafàs, Isidro Areny veador.

Dit dia se fa anominasió de capitans:

A Canillo Miquel Adellac.

A Encamp Pallarès, Joan Jaumet.

A Ordino Call, de Llors.

A la Masana Call, de Sispony.

Andorra Joan [P]rat, Sucarà.

Sant Julià Bortomeu Gitart, dit Antony de Pere.

|*102v* Dit dia areste lo Consell que de quí al dia de Sant Barlabé sien adobats los camins reals, senderes i senderons, trencar mates, adobar clavege*[re]*s i tot lo nesesari.

Dit dia a portat Joan Antony Torres la rebuda de la quístia, la qual a pagada al segrestador del bisbat, qui és lo doctor Epifanyo Berenger.

Dit dia se aresten les mostres, i és per les diades acostumades, que·s a la Masana i Ordino la segona festa de l'Esperit Sant, i Andorra i Sant Julià la tercera festa, i lo diumenje prop *[vinent]* a Encamp i Canillo, *etcètera*.

Dit dia mane i ordene lo Consell als sis veadors de la Vall que vajen a vesurar una diferènsia i a entre Som, de Canillo, Margarida Bonit i Dotell, de la qual qüestió ne an feta sentènsia los quatre de Consell de la paròquia de Canillo, i se'ls mane i vajen dimecres primer vine*[n]*t en pena del cot, de Sant Julià, al lloc de Isidro Areny, per ser suspecte, que i vaje lo Mas d'Allins.

Dit dia se fa anominasió de sobreposats de la confreria de peraires lo present any 1704: Jaume Mousella, Joan Serdània, sobreposats, pesador Jaume Bortoló, sobreistant Nicolau Itet. Ítem, se pose per pesador per dit ofisi de peraire a Sant Julià, Andreu Vila. Que los dits míron que no·s fasen draps falsificats, i en cas ne tròpien que l'ajen de cremar a la plasa de les Caldes, conforme diu la dotallia. I se'lls mane en pena del cot de la Terra que cúmplon cada un al que areste esta Casa, que·s lo dalt referit.

Dit dia a feta sentènsia lo Consell sobre de una garbala de erba que se an menjat bestià de sers particulars de la paròquia de Canillo, la qual garbala ere de Jaume Dotell, i a declarat lo Consell que los taladós o pàgon segons lo que s'és judicada, la qual tala se a donada a Gastó, i li donen poder a dit Gastó per a repartir-los.

Dit dia a declarat lo Consell que un cot que féu esta Casa a Bernat de Tomàs, lo qual lo pagà Gastó, i vui declare lo Consell que la paròquia de Canillo lo refase i·l pago a dit Gastó de quí a quinse dies, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia mane lo Consell a la paròquia de Canillo que restituïsquen a la Pasamanera un cot li an fet.

Dit dia fa lo Consell comisió a Antony Pal, Mitjavila, que quant vindrà lo protomèdic a vesitar les botiges de apotacaris a la Seu de Urgell, que·l fase pujar a vesitar les botiges de Sant Julià, i en cas no vinge lo dit protomèdic, que y fase pujar lo lloctinent de protomèdi*[c]*.

Dit dia lloteje lo Consell 36 lliures, 10 sous que·s sis lliures, deu sous per paròquia, i estes se donaran comtans a Antony Mitjavila 30 lliures, sous per a donar al doctor Feu per 3 ans de conducta, i que porto rebuda a esta Casa.

1704 juny 1

|*[103]* Vui, lo primer de juny 1704, se a tingut Consell, i se vote una misa de devosió i que los cònsolls de quada paròquia la fasen dir cadaú a ses paròquies lo més prest los sie posible.

Dit dia areste lo Consell de la pretensió ten lo senyor vegué de la Seu de Urgell ab la Vall del gasto que demane de Joan Som, de Caup, de Pal, y del treball de dictar algun paper que la Vall li féu fer. Resolt lo Consell de la Vall que lo doctor Areny y Joan Antony Torres y Joan Antony Rosell que u conponguen en lo millor que puguen. Ayustat que sie, fasen avís a les parròquies lo que deuran pagar los consolats dintre lloch y temps, y també lo senyor doctor Joan Guillem Torres que i vàgie.

Dit dia areste lo Consell que a vista que los cònsols de Canillo per part de son Comú que volen pasar avant lo fer la casa per tenir hostal dit Comú, que la Pasamanera ha fet parar la obra, així que ordene lo Consell y mane a la dita Pasamanera que de quí al dia de Sant Barlabé primer vinent que fàsie anar los veadors, y que dits veadors vàgien sempre que la dita Pasamanera los demanarà, pagats y satisfets de sos treballs. Y en cas dita Pasamanera no fàsie anar dits veadors dit dia de Sant Barlabé, que los cònsols de Canillo puguen pasar la hobra avant, y als dits se mane en pena del qot de la Terra.

1704 agost 20

Vuy, 20 de agost 1704, se ha tingut Consell de la Terra y se ha feta l'afor del blat, s'és posat lo preu ha trenta-sis rals, dic 3 lliures, 12 sous, y se mane, pena del qot de la Terra, que ningun ne pugue fer pagar més del blat fiat, y los consolats ho mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vi bo ha tretse dinés y lo vi bollit ha onse dinés, y comènsien de venre ha dit preu demà digous, y los cònsols ho mànien cadaescú en ses parròquies.

Dit dia, a vista de una súplica que ha donada lo col·legial de Foix en esta Casa, se done comisió ha Joan Antony Torres y al doctor Areny que míron lo que sie més convenient en esta Casa, y se'*[l]*s done comisió per ha fer lo que sie més convenient.

Dit dia se fa llot de dotse pernes y vint-i-quatre formaiges, dos per parròquia y quatre formaiges, y de quí al primer de setembre que sien en casa del doctor Areny ha Ordino, en pena del qot de la Terra. Les pernes que sien de pes de deu liures per cascuna, que sien ben fetes, y los formaiges bons, ha coneguda de dit doctor Areny.

|*103v* Dit dia se mane als cònsols de Andorra que per tot lo mes de setembre primer vinent tinguen la casa a punt per habitar lo senyor rector, en pena del quot de la Terra, ho que mos entràguien l'altra vàcua y despidida.

Dit dia areste lo Consell que tots aquells que an antervingut en negosis de la Vall y que se n'han portat privelegis, com són Joan Antony Torres, doctor Areny, Joan Antony Rosell y altres, pòrton los comtes del gastat y pagat y lo cobrat, com també los privilegis falten, per lo primer Consell, en pena del qot de la Terra. Y se mane alls cònsols ho fàsien manar als sobredits y als qui sabran tinguen comtes de la Vall, sos dita pena.

1704 octubre 10

Vuy, 10 de octubre 1704, se ha tingut Consell de la Terra, y se havote una misa del Sant Esprit, que la fàsien dir lo més prest sie posible cada consolat en ses parròquies.

Dit dia ha conparegut lo Il·lustre Doctor Francisco Morou, de la vila de Achs, veguer per lo Rey Cristianísim, que Déu guarde, lo qual ha hobertes les Corts per ministrar justícia, tan de sivil com criminal. Los cònsols de Sant Julià que anvíon esta nit ho demà dematí les cartes de la hobertura a la Seu de Urgell al doctor Rafel Cruïlles, veguer del senyor bisbe, se servesque venir ha ministrar justícia junt ab l'altre veguer.

Dit dia se pose per haraonadós, la primera semana, Antoni Pal, Migiavila, y Pere Antony Torres, Teixidor, de Andorra, y Hordino Esteve Moles y Guillem Pal. Tersera semana, Encamp y Canillo Bortomeu Calbó y Joan Areny, Mas. Los araonadós y los cònsols de Andorra y lo senyor doctor Areny que prènguien lo senyor jutge de jurament, y que eximínon lo privilegi de la justícia.

1704 octubre 19

Vuy, als 19 de octubre 1704, se ha tingut Consell de la Terra y se han closes les Corts.

Dit dia se pose lo cortó del vy ha deu dinés, que coménson de venre ha dit preu demà diluns. Cada consolat ho mànien en ses parròquies.

1704 octubre 24

Vui, que contam als 24 de octubre de 1704, se a tingut Consell de la Terra, y a vista que lo senyor doctor Rafel Cruïllas, per lo senyor bisbe veguer de les prezens Valls de Andorra, ha reprezentat ere aquí, a fi y efecte de obrir Corts. Y atès que lo diumenge proppasat se clogueren per lo doctor Francisco Murou, de la vila de Achs, regne de Fransa, per Sa Magestat Cristianísima veguer de les prezents Valls de Andorra, y en elles se havia atministrat la justícia en tot lo que se occurregué, y atès que en lo dia de avuy no i a cosa nova per a què dites Corts sian obertas, resol lo prezent Concell contradir a la obertura de ditas Corts y, si menester serà, donar-ne part a Sa Il·lustríssima. Proposades les rahons té lo prezent Concell, dit senyor veguer a cedit y no ha pasat avant en obrir dites Corts.

|*104* Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, als cònsols que cada un en ses parròquies que sàpien quants esparvés y ha, cada un *[en]* ses parròquies que·n pòrton relasió en lo altre Concell propvinent.

1704 novembre 24

Vui, als 24 de novembre 1704, se a tingut lo Consell del Pagament de Sant Andreu.

Dit dia pose lo Consell lo vi a 9 dinés lo cortó, i que·l vengen los ostalés dimecres per tot lo dia en pena del cot, i los cònsolls que u mànon quada qual a ses paròquies.

Dit dia areste lo Consell de Sant Tomàs per als 15 de desembre primer vinent, i que los cònsolls de cada paròquia que·n pòrton quatre *[perdius]*, i los de Sant Julià ne pòrton

sinc, que sirà per al notari. Sirà lo Consell lo dilluns antes de Sant Tomàs. I les rebrà Esteve Moles, cònsol de Andorra.

1704 desembre 15

Vui, als 15 desembre 1704, al Consell de Sant Tomàs se a feta anominasió de sis òmens, que un de cada paròquia, per a què lo Il·lustre Bisbe, nostre príncep, ne anomene un de aquells per a balle de la Vall.

Primo, a Canillo se anomene per dita sisena a Joan Call, Regí, de Soldeu.

A Encamp Joan Armengol, Rectoret.

A Ordino Pere Joan Call, Ramon Guiem.

A la Massana Joan Pere Solana, d'Escàs.

Andorra Miquel Riberaigua, de Angordany.

A Sant Julià Isidro Areny.

I dita sisena se encomane a Joan Antony Torres, com a síndic, que la presento al senyor bisbe o la fase presentar, i venguda que sie dita sisena, que los cònsolls de la paròquia que sirà anomenat lo balle lo prengen de jurament.

Dit dia se fa preu a les perdius, i és a 4 sous cada una.

Dit dia se a fet un lot de trenta liures que són sinch liures per paròchia, y s'és pagat de present, diem 30 lliures.

Dit dia areste lo Consell que tots los que los han fet cots que, dins 8 dies, pòrton los dinés al cònsol de Andorra, en pena del recot de la Terra.

Dit dia se encomane al senyor doctor Areni los dinés dels estranis, que són dos-sentes y quinse liu*[res]*, tres sous, les quals les a de tenir en comanda fins que esta Cassa les aurà de menester, diem 215 lliures, 3 sous.

1705 abril 6

Vuy, 6 de abril 1705, se ha tingut Consell de la Terra y és lo Consell del Primer Pach de la Quístia de Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde. Se pose per rebedós Miquel Verdasé y lo doctor Areny.

Dit dia vote lo present Consell una misa de devossió, cada consolat que la fàsie dir quant antes lo més prest sie posible, que lo Esperit Sant nos encamine.

|*104v* Dit dia se fa nota dels llots se an fet fins vuy des del Consell de Sant Tomàs proppassat per orde de Joan Antony Torres, nòstron síndich, ab billet de 11 de febré del present any 1705, de 4 pernes y 8 formaiges per parròquia, les quals reberen los cònsols de Sant Julià.

Dit dia se mane ha Guillem Adallach, dit Figiat, de Llorts, que vàgie ha portar los dinés de la quístia al reseptor de Sa Magestat Cristianísima, que·ls àgie entragats lo disapte antes de Pasqua, antes de cantar Al·leluya. Són los que ha de antragà, nou-sents trenta-sinch franchs. Se li ha donat per lo gasto 6 lliures, 10 sous, de lo que ne portarà comte y portarà rebuda *[a]* esta Casa. Lo que·s mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose la lliura del pa ha sinch dinés, que coménson de venre a dit preu diumenge primer vinent que sirà als 12 de dit mes de abril, que cada consolat que u mànie cadaescú en ses parròquies, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane al cònsol de Ordino Figiat, de Llorts, que·s cuido de tastar lo vi a l'ostal de Llorts, que sie bo y rebedó. Que fàsie dit ho*[ff]*uici fins hal Consell de Santcogesma.

Dit dia se fa llot de tres liures, deu sous per parròquia per pagar lo gasto, y lo que va ha pagar la quístia.

1705 maig 25

Vui, als 25 de mag 1705, se a tingut lo Consell de Santcojesma. Se encomane als cònsolls de Ordino 4 lliures, 16 sous per a entregar-los al doctor Areny per la vaca magra, com arendador que·s de l'Il·lustre Capítol, i los dits cònsolls que còbron rebuda i la pòrton a esta Casa.

Dit dia se encomane a Miquel Verdasé, de Sant Julià, 15 sous de moneda d'Espània per lo sens de Costoja, i 15 sous per los draps a labar, i que porto rebudes a esta Casa.

Dit dia se fa anominasió de mostafàs:

A Canillo Calbó i veador Andreu Pont, Mora.

A Encamp mostafàs Joan Aren*[y]*, Mas, veador Josep Torres, Areny.

A Ordino mostafàs Guillem Tores, Pal, veador Masià Martí, Call.

La Masana Pere Antony Torres, Texidor, i veador Andreu Busquets.

Andorra mostafà i veador Dolsa, a les Caldes mostafàs Guillem Moles.

A Sant Julià Guitar mostafàs, veador Miquel Verdasé.

|*105* Dit dia se fa anominasió de capitans:

A Canillo Miquel Peirot, Farer.

A Encamp Antony Morató, Ricart.

A Ordino Masià Vila.

A la Masana Damià Armany, Palanca.

Andorra Gabriel Babot.

A Sant Julià Jaume Sucarana, Gastó, de Fontaneda.

Dit dia se fa anominasió de sobreposats de l'ofisi de peraires per lo present any Masià Tomàs i Joan Mouxella, pesador Jaume Moixella, sobreposat Joan Serdània.

Dit dia se anomene sobreposat a Sant Julià a Andreu Vila i pesadó a Masià Forcada, i que los tots tingen obligasió de reveure los draps, i aquell o aquell que trobaran falseficats, que·l prenguen, i aquel o aquells que sien cremats a la plasa de les Caldes. I se'ls mane en pena del cot de la Terra, advertint que lo any qui ve així com aquest any i a sobreposat i pesador a Sant Julià, que lo any que ve sirà de Andorra, i així se siguirà alternativament. I així o a ordenat lo Consell de la Vall i an consentit los sobreposats de la confreria de peraires.

Dit dia areste lo Consell que de quí al dia de Sant Barlabé sien adobats los camins reals, senderes i senderons, trencar mates, adobar aigüeres, i tot lo que sie nesesària per la política.

Dit dia se areste les mostres que·s per los dies acostumats, que·s la segona festa de l'Esperit Sant a la Masana i a Ordino, la tersera festa Andorra i Sant Julià, i lo diumenje propvine*[n]*t a Encamp i Canyllo.

Dit dia lo Consell fa comisió a Nicolau Areny i a Pere Mateu Moles per a condoir metje o metjes, lo o los que a ells los apareixerà millor, que lo que ells faran, la Vall o tindrà per ben fet i agradable.

Dit dia done llisènsia lo Consell a Andreu Pusol, dit Pradell, que puge fer un pujadó o cava al desús de casa de Molines a un canemar que i té.

Dit dia se consent a Mora, de Canillo, lo pujador que ja tenie antes.

1705 juliol 19

Vui, als 19 de juliol 1705, se a tingut Consell de la Terra, y vote la Val una missa del Sant Esp*[r]*it perquè nos encamino al que avem de fer les parròchies. La fasen dir lo més prest los sie possible.

Dit dia se posse lo cortó del vui a onse dinés, y que vengen dimarts primer vuinent. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra. Les parròchies o *[e]*ntimaran cadú en sa parròchia, y que no pugen vendre vui bolit, y en cas que·n vengen, los mostasaps que no·ls pósson sinó a raó de s*[e]*t dinés lo cortó. Lo t*[ot]* se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fassen adobar lo camí des de la callissa que baixe a la borda de Juan Antoni fins a la segla de Masià Bernat, fins a Sant Miquel de setembre. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1705 agost 13

|*105v* Vui, als 13 de agost 1705, se a tingut Consell de la Terra per fer lo afor del blat fiat, y s'és aforat a raó de sinquanta rals la carga, que ningú no u puge fer pagar més, en pena del cot de la Terra. Los consolats o entimaran cadú en ses parròchies.

Dit dia areste lo Consell que a vista que lo senyor veger arestat los desenés, la un a la parròchia de Encamp y de Sant Julià, lo altre a la parròchia de la Massana, que lo doctor Areny que y vaje per veure si o poran acomodar, y Juan Antony Torres que o ajúston del milor que·s puje, que lo Consell fa la comisió a los dos que óbron del milor que pugen.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats apòrton los comtes del bestià estrany que seran a cada parròchia, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia posse esta Cassa la liura del pa a quatre dinés la liura, que vengen demà mateix. Los consolats o entimaran cadú en ses parròchies.

1705 setembre 14

Vui, als 14 de setembre 1705, se a tingut Consell de la Vall o bé de la Terra, i se vote una misa de devosió sos invocasió del Sant Esperit, i los cònsolls que la fasen dir lo més prest los sie posible, cada qual a ses paròquies.

Dit dia fa comisió lo Consell al doctor Guillem Areny i a Joan Antony Torres per a què los dos fasen lo que a ells los sie ben vyst [enar] a la defensa de la*[s]* Valls per les novedats coren vuy, i que los dits pugen fer manar Consell o Juntes, i pugen gastar lo que a ells los sie ben vist, i fe*[r]* llots; i que los consolats de cada paròquia los cúnplon, en pena del cot de la Terra. I, finalment, tindrà i observarà lo Consell tot lo que sirà fet i obrat per los dos dits, i la mateixa comisió i forsa done lo Consell a Joan Antony Rossell, de Ordino, *etcètera*.

Dit dia ordena lo Consell que lo doctor Areny escrige al prior del Colegi de Foix a Tolosa sobre de que lo doctor Bovet és anat a Tolosa per a presentar la plasa al llisensiado Molines, i en cas *[n]*o sie, que no sie de ningun valor, que no sie ab presentació de la Vall, *etcètera*.

Dit dia mane lo Consell als cònsolls de Encamp que tragen l'agua del camí, des de Sant Miquel al pont de Encamp i de la Creueta a la riba Alta.

1705 octubre 12

Vui, als 12 de octubre 1705, se a tingut Consell, i que a vista que Nicolau Areny, Pere Babot, a demanat la plasa té esta Vall al Colegi de Foyx, en Tollosa, per a son fill Guillem Areny, troban-se vui vacant per no aver-la demanada ningun al Consell de la |*106* Vall, lo dit onorable Consell la i consedex, i que puge estar a dita plasa i Col·legi per a pasar los estudis, ab pacte que, quan eixirà de dit Col·legi, aje de avisar al Consell de la present Vall sis mesos antes de eixir de dit Col·legi, i després aje de tornar la dita plasa al Consell de la Vall. I consedex dita plasa la Vall a dit Nicolau Areny ab què dono dos fermanses i d[i]nés, i a coneguda del Consell de la Vall. I lo dit Nicolau Areny oferex i done per fermanses les persones del senyor Guillem Areny, de Ordino, i Joan Antony Torres, de Encamp, los quals firmen com a fermanses.

Joan Antoni Torres, fermansa *(signat)*. Doctor misser Guillem Areny, fermansa *(signat)*.

Dit dia, a vista que lo senyor veger Don Francisco Careu, veger, com a pres posesió vui dit dia, i com a comesió, a part, a demanat sisena per a fer anomenasió de balle, i dit onorable Consell an respost a dit senyor veger que sempre que farà con*[s]*tar de la comisió que li entregarà la sisena conforme acostumat sempre la Vall.

Dit dia se fa anominasió de sis òmens, que·s un de cada parròquia, per posar-la ab mà del senyor veger, i s'encomane la sisena al doctor Guillem Areny i a Joan Antony Torres i a Joan Antony Rossell.

Dit dia se fa sisena i anomenen:

A Canillo Regí.

A Encamp Morató.

A Ordino Jordà.

A la Masana Rossell, de Sespony.

Andorra Guillem Moles.

Sant Julià Fransès Bons, Vila.

1705 octubre 26

Vui, als 26 de octubre 1705, se a tingut lo Consell del Pagament de la Quístia del Rei Cristianíssim, y se posse per rebedor dels dinés a Masià Bavot, Micolau Areni, Mijavuila.

Dit dia se fa arest de camins, que totes les parròchies aigen adobat camins reals, senderes y senderons, y cada un en particular a sos entuixants, de así al dia de Sant Martí primer vuinent. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se encomane los dinés de la quístia a Masià Bavot y Mijavila, que vajen a fer lo pagament de la quístia y apòrton rebuda *[a]* esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vui a deu dinés, que vengen dimecres demat*[í]*. Los consolats o entimaran cada un en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a pagat Juan Bonet, que devuie, sinch sisterons y tres puneres de blat, a raó de 25 rals lo cortó. A pagat son trebal. A quedat per esta Casa 2 lliures, 7 sous per lo [...] del cam de [...]en.

1705 novembre 23

|*106v* Vui, als 23 de novembre 1705, se a tingut lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia a portat Masià Babot les rebudes de la quístia que cobre Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde.

Dit dia areste lo Consell de Sant Tomàs per dia acostumat que·s lo dilluns antes de Sant Tomàs que sirà als 14 de desembre, i que los cònsolls de cada paròquia que pòrton cada paròquia, quatre perdius, i los de Sant Julià ne pòrton sinc. An de ser perdius rojes i les rebrà Esteve Moles, de Andorra.

Dit dia se mane als entuixan*[s]* de la calisa que baixe *[de]* Llors al pont, que tragen l*[es]* aigües que pàson per la sèquia de dita calisa, fins al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia se mane als cònsolls de Ordino que fasen que l'aigua del càcol de la mola de Nicolau Areny al pont de Sornàs no esque al camí.

[1705] desembre 14

Vui, als 14 de desembre, se a tingut lo Consell de Sant Tomàs, i vote lo Consell una misa de devosió sos invocasió del Sant Esperit, i los cònsolls que la fasen dir quada quells a ses paròquies lo més prest sie posible.

Dit dia pose lo pa a sinc dinés la lliura. Dit dia pose lo vui a onse dinés lo cortó. I tant lo pa com lo vui que·l vèn*[gon]* dimecres primer *[vinent]*.

Dit dia permet lo Consell als potacaris que pugen cobrar les medesines igualment com se cobren les talles, i que sien penorades quant los cònsolls peni*[or]*aran les talles.

Dit dia se a tret dels estrans dos-sentes trenta lliures, diset sous i quatre dinés, dic 230 lliures, 17 sous, 4, les quals s'encomanen a Joan Antony Torres i al doctor Areny.

[Dit] dia se fa llot de 75 lliures, sous, que·s 12 lliures, 10 sous per paròquia, i los cònsolls de cada paròquia que·ls pòrton en mà de Pere Mateu Moles, cònsol de Andorra, de quí al dia de Sant Tomàs per tot lo dia, i lo dit cònsol de Andorra lo donarà a qui se an de donar.

Dit dia areste lo Consell Junta per a demà dimars i per a quan sie menesté, i manen: de Canillo Andreu Call, cònsol, de Encamp Joan Antony Torres, *[de Ordino]* lo doctor Areny, Nicolau Areny i Rossell, de Andorra Pere Mateu Moles, de la Masana Torné, de Sant Julià Mitjavyla i, ademés, de Andorra, lo doctor Joan Guillemó Torres. I als sobredits, lo Consell los done tot plen poder tant quant ne té lo Consell.

1706 gener 15

|[107] Vui, als 15 de jener 1706, se a tingut Consell, i vote lo Consell una misa de devosió sos la invocasió del Sant Esperit i los cònsolls que la fasen dir, quada qual a ses paròquies, lo més prest los sie posible.

Dit dia se fa lo Consell comisió al doctor Areny i a Joan Antony Torres que escrigen a París, i que fasen lo que a ells los sie ben vist i que lo Consell o tindrà per ben fet i agradable per tot lo que sirà a ells ben vist i conservasió de la present Vall, donant-los tot plen poder per a manar Consell o Consells o Juntes.

Dit dia pose lo Consell a sis dinés la lliura del pa, i que vengen diumenje primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant puge estar a l'ostall tocada sie la orasió i mentres se di*[u]*en los ofisis, i a ninguna ora pugen jugar a ningun joc d'envit.

Dit dia lloteje lo Consell tres dobles per paròquia que·s 16 lliures, 10 sous, i les dites les ajen de donar de quí a dimecres primer vinent i en mà del doctor Areny, de Ordino.

1706 març 28

Vui, als 28 de mars 1706, se ha tingut lo Consell del Pagament de Santcujesme.

Dit dia se a fet llot de 6 lliures, 18 sous, que·s 1 lliura, 3 sous per paròquia per acabar de pagar la quístia, i se encomanen los dinés, que són 319 lliures, 4 sous de quístia i menyeria, les quals se encomanen los dinés a Joan Antony Tores, i que fase lo pagament als se*[g]*restadós del senyor bisbe, del modo que a ell li apareixerà millor.

Dit dia és vingut Joan Antony de Barcelona, lo qual i ere per orde de la Vall, i porte que a gastat 210 lliures, 3 sous, los quals li deu la Vall, *etcètera*.

Dit dia pose lo Consell lo vy a un sou lo cortó, dic 1 sou lo cortó, i que vengen dimecres primer vinent.

Dit dia se fa llot de 15 lliures, sous, que és 2 lliures, 10 sous per paròquia, i les an pagades de present.

1706 maig 17

Vuy, als 17 de maig 1706, se ha tingut Consell y és lo Consell de Santcogesma, y an pagat dotse sous y mig per los sensos de Costògia, y se entreguen al doctor Guillemó que pàguie y pòrtie rebuda en esta Casa, com també quinse sous al porté magior per draps a

llavar y, també, deu liures per pagar al canonge sagristà les regalies. Y portarà rebuda en esta Casa quant antes, lo primer Consell.

Dit *[dia]* se fa nominasió de mostafasos y veadors:

Canillo mostafàs Joan Naudí, Maistre, veador Joan Call.

Encamp mostafàs Joan Antony Torres, veador Antony Naudý, Tribala.

Ha Ordino doctor Guillem Areny mostafàs, veador Miquel Cabanes.

La Massana mostafàs Joan Busquets, Coma, veador Joan Armingol, Areny.

Andorra Esteve Moles mostafàs, veador Masià Babot y mostafàs del Quart de les Caldes.

Sant Jolià Antony Migiavila mostafàs, veador Joan Bonet.

|*107v* Dit dia se fa nominasió de capitans:

Ha Canillo Miquel Martisella.

Ancamp Antony Call, Martý.

Ordino Salvador Garreta, Babot.

La Massana Pere Martý Call.

Andorra Pere Joan Bons, Babot.

Sant Jolià Joan Baixe*[n]*ch y Martý, de Aixovall.

Dit dia se fa nominasió de sobreposats de l'hofisy de paraires per lo present any, sobreposats Andorra Esteve Moles, ha les Caldes Masià Babot, magior de dies; pesadors, ha Sant Jolià Andreu Vila, ha les Caldes Joan Muixella, y aquestos tinguen hobligasió, so és, los sobreposats, de visitar los talés per véurer si lo drap és comforme deu ser, y quant no sie, lo fàsien cremar a la plassa de les Caldes conforme se'ls manà lo any pasat, y los pesadors tinguen hobligasió de anar a pesar hara sie drap ho fil, sempre y quant seran requerits, pagats de sos trebals segons és costum. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane que tots los sobreposats sien deman*[a]*ts ha [pasar] los comtes en pena del qot de la Terra.

Se a pagat la vaca parada al doctor Guillem Areny.

Dit dia se areste les mostres que·s per los dies acostumats, que·s ha Ordino y la Massana la segona festa de Santcogesma, Andorra y ha Sant Jolià la darrera festa, Canillo

y Encamp lo diumenge primer vinent. Y los cònsols que avíson en ses parròquies per los dies acostumats, y los cònsols de Ordino que avíson lo senyor balle y notary.

Dit dia se fa arest de camins, cada *[un]* en ses parròquies que u fàsien adobar, senderes y senderons, trencar mates, adobar pedres y obrir clavegueres, y que sie feta de quí al dia de Sant Barlabé primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que fàsien adobar lo grau de Vila dins 8 dies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se llotégie una dobla per parròquia, moneda d'Espània, que són sis dobles, les quals an de servir per pagar lo senyor doctor Feu dos condumtes[139] y altres trebals que an tingut, y les dites portaran per tot lo mes de maig en mans dels cònsols de Sant Jolià, les dit*[es]* que les y pòrtie y li còbrie rebuda.

Dit dia areste lo Consell que·s fàsie vesura de creus per los termes, y que·s fàsie de quí ha Nostra Seniora de setembre primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que a vista que acabe la condupta[140] per Sant Andreu lo doctor Sacases, y ha dit que no·s púsquie enpenià que no àgie estat en Puixerdà. Se done comisió a Joan Antony Torres que fàsie lo que li aparegue.

|*108* Dit dia areste lo Consell y done comisió al doctor Guillem Torres y a Joan Colat y Pal que, sempre y quant los aparegue, fàsien vesitar per los dos meiges de la Vall les botigues dels apotecaris, y se'ls[141] hapareixerà cridar apotacary foraster, se'ls deixe ha son albitre y, si per relasió dels meitges o appotacari se trobaran les botigues mal gornides, puguen manar tancar les botigues y condoir altre appota*[ca]*ri o *[a]*ppotacaris. Lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa altre llot de mígia dobla per parròquia.

1706 juliol 15

Vuy, 15 de joliol 1706, se a tingut Consell de la Terra, y se avote una misa de devosió, cada consolat que la fàsie dir en ses parròquies lo més prest sie posible.

[139] *En lloc de* conductes.
[140] *En lloc de* conducta.
[141] *En lloc de* si·ls.

Dit dia se fa nominasió de sisena de Sa Magestat Cristianísima, a vista que lo balle acabat són treny:

A Canillo Joan Naudý, Maistre.

Encamp Joan Areny, Mas.

Ordino Pere Joan Call, Ramon Guiem.

La Massana Joan Busquets, Coma.

Andorra Antony Calba, Guiem.

Sant Jolià Antony Nagual.

A la parròquia que·s nomenarà lo balle, que los cònsols y consellers lo préngien de jurament, y que avíson lo notari per llevar lo acte.

Dit dia se mane Andreu Call, Muxeró, conseller, que demà mateix vàgie a la vila de Achs a portar la sisena al senior veguer de Fransa, delà on sie y que i vàgie, en pena del qot de la Terra.

Dit dia lo doctor Guillemó a portat les rebudes del segristà y porté mayor, y una rebuda de dos anis dels sensos de Costògia, que los dinés eren encomanats *[a]* Esteve Moles y Miquel Duran, y també rebuda del porter mayor de l'any 1705. Los dinés eren encomanats a Miquel Verdasé.

Dit dia a portat Martý Bonet rebuda del doctor Feu de sis dobles per comductes y treballs de advocat caigudes als 24 de setembre de l'any 1705, pagat fins al dit dia com co*[n]*ste ab la rebuda.

Dit dia pose la Vall lo cortó de vi a tretse dinés, que diumenge primer vinent venguen a dit preu, cada consolat que u entímon en ses parròquies.

Dit dia se fa l'afor del blat fiat a sinquanta rals, dic 5 lliures. Que los consolats o mànien en ses paròquies que no·n puguen fer pagar més, en pena del qot de la Terra. Que lo dia catorse de agost que se antimat, y dit dia 14 de agost, la liura del pa a quatre dinés.

1706 setembre 5

|*108v* Vuy, als 5 de setembre 1706, se a tingut Consell de la Terra y se fa un llot de qoranta-nou pernes, 8 per parròquia, la parròquia de Ordino que·n fàsie nou, y noranta-vuit formaiges, 16 per parròquia, y Ordino 18 formaiges, que les pòrtien a Llorts, en casa de Figiat, digous per tot lo dia, 14 pernills y 28 formaiges, y les demés a Sant Jolià, en

casa dels cònsols, y que les tinchguin a punt per quant lo síndich les demanarà junt ab los formaiges.

Dit dia se porogue la vesura de creus de quí al dia 25 de setembre.

Dit dia se mane al doctor Areny y a Figiat, de Llorts, que vàgien a Foix a portà lo present al senyor governador. Que diumenge dematí, dit present sie a Foix.

Dit dia se *[fa]* llot de trenta rals per parròquia, moneda d'Espània. Qua*[n]*t los pernils y formaiges se anviaran que pòrtien los dinés en mans dels cònsols de Sant Jolià.

Dit dia areste lo Consell per lo negosy de Serdània de llevar acte per la presa dels maxos y llana. Quede en mans de Joan Antony Torres.

Dit dia se mane als veadors que lo dia set de setembre vàgien a Canillo per fer vesura sobre unes diferènsies ten Margarida Bonit, dita la Pasamanera, de la parròquia de Canillo.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés. Que lo dia de Nostra Seniora de setembre comènsien de venre a dit preu. Cada consolat o mànien en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vy a sou, vi sanser, y lo bollit y novell a vuit dinés lo cortó. Dit dia de nostra Seni*[o]*ra venguen a dit preu. Cada consolat o mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa altre llot de nou lliures, sinch sous. Toque per parròquia quinse rals y deu dinés. Que l'àgien de pagà de quí al dia de Nostra Seniora de setembre, en pena del qot de la Terra, en mans de Andreu Call, de Canillo.

1706 octubre 10

Vuy, 10 de octubre 1706, se a tingut Consell de la Terra a vista que los soldats de la guarda de la palanca de Anserall y los miquelets que cada dia los enquieten per les montànies, areste lo Consell que lo doctor Guillemó |*[109]* vàgie a parlar ab lo senyor goverdador[142] de la Seu de Urgell, y Micolau Areny vàgie a parlar ab lo senyor coronell a Puixserdà, coronell comandant, y que miro lo més convenient y, també, que vègie de cobrà lo robo que feren Areny y Joan Antony Picart a la Devesa.

[142] *En lloc de* governador.

Dit dia areste lo Consell que fàsien anar dos guardas o dos òmens per parròquia a la montània. Que sien ben armats y ben monisionats. Que vàgien coregiant del port de Anbalira fins al port de Fontargent, y cada semana que i vàgie un capità. Que comenso lo capità de Canillo la primera semana, y després cada semana per torn, conforme se acostume lo torn, so és, dos òmens de Encamp y Canillo y Andorra y Sant Jolià. Y los de Ordino y la Massana que vagen al port de Siguer, dos òmens per parròquia y, també, un capità de cada parròquia, cada semana. Que i vàgien demà diluns y que estiguen fins l'altre dilluns a mitdia, y que no·s moguen que los altres no i sien a la montània. Lo tot se mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vy a vuit dinés, y que coménson de venre demà diluns a dit preu, y cada consolat o mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot de quinse rals per parròquia, y que·ls dónien a Nicolau Areny, de Ordino, demà diluns en pena del qot de la Terra, moneda d'Espània, per anar a Serdània per anar a trobar lo coronell comandant en Puixserdà.

Dit dia areste lo Consell y manen als veadors que vàgien Arensal per fer vesura sobre una quistió ten Aimar, de Arensal, ab lo Quart, y lo Quart a depositat. Y que i vàgien lo dia dotse de dit mes, que sirà dimarts primer vinent, en pena del qot de la Terra.

Dit dia areste la Vall que Barnat de Tomàs, de la parròquia de Canillo, a depositat onse lliures, vuit sous, requerint al Consell de la Vall que vàgie a fer vesura, en lo lloch de Canillo, sobre unes diferènsies ten ab Margarida Bonit. Y resolt lo Consell que vàgien lo dia 25 de octubre, dematí. Y així mateix a depositat trenta rals pels veadors.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Andreu per lo dia 22 de novembre per ser lo dia que tocave dit Consell, dia de divenres.

1706 novembre 25

Vuy, 25 de novembre 1706, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell de Sant Andreu. A vista que ere arestat per lo dia 22 de dit mes, y per orde del síndich s'és allargat per dit dia dalt dit.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per lo dia 13 de desembre.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat pòrtie quatre pardius per dit Consell; Sant Jolià sinch, Andorra sinch, Encamp sinch, |*109v* y Pere Mateu Moles les rébie dites perdius.

Dit dia areste lo Consell qui tingue dinés de la Vall, que lo dia del Consell de Sant Tomàs, dónien comtes. Que los cònsols o mànien en ses parròquies en pena del qot de la Terra.

Dit dia se areste menobra general per adobar camins reals, sanderes y sanderons, de quí al dia 12 de desembre, en pena del qot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, a vista que lo bandé de Incltes de l'ani 1705 avie entregat lo memorial dels bans avie fet en dit terme de Incltes, y lo cònsol al no saber noves de aquell quant feren la talla, no per so deguen éser perduts aquells, ni per part del bandé ni del cònsol, ans bé, aver-se, com diuen, aver-se trobat, mane la Vall a la parròquia de Canillo que fàsie tots aquells bans que co*[n]*staran ser bons, en pena del qot de la Terra, y que aquestos deuen cobrar dits bans ab lo mateix poder que quant eren cònsols.

1706 desembre 13

Vuy, 13 de desembre 1706, se a tingut Consell y és lo Consell de Sant Tomàs, y se a feta la taxa de la quístia de Sa Magestat Cristianísima.

Dit dia a donat comtes Joan Antony Rosell dels llots avie cobrat en esta Casa, que sumen set-sentes qoranta-quatre lliures, 8 sous, dic 744 lliures, 8 sous. Contat lo que avie gastat, quede devent dit Rosell sent trenta-nou lliures, dinou sous y nou dinés, dic 139 lliures, 19 sous, 9, moneda d'Espània. Dit dia a pagat dit Rosell sinch lliures, deu sous, dic 5 lliures, 10 sous per l'astrena.

Dit dia a donat comtes lo doctor Areny. Quede devent a esta Casa sinch lliures, nou sous y tres dinés, dic 5 lliures, 9 sous, 3. Dit dia a pagat dites 5 lliures, 9 sous, 3.

Dit dia a donat comtes Nicolau Areny. Quede devent a esta Casa dinou lliures y sis dinés, dic 19 lliures, sous, 6, moneda corent. A pagat dites dinou liures Nicolau Areny, vuy als 8 de abril 1709[143].

Dit dia a donats comtes Joan Antony Torres. Quede quiti ab la Vall asepto los dinés ten encomanats de la Vall y lo que ell a bestret en dita Vall, que trobaran als tras comtes de dit llibre.

Dit dia areste lo Consell que a vista que lo senyor governador de Foix aresta dos mules de Masià Babot, de les Caldes, pretenent la Vall li deu alguna cosa, resolt lo present

[143] A pagat ... 1709 *afegit posteriorment*.

Consell que Joan Antony Torres, síndich de la present Vall, végie lo que és y fase lo que li apareixa sirà més convenient, donant-li tot plen poder. Y se li mane en pena del qot de la Terra.

|[110] Dit dia areste lo Consell que lo doctor Areny vàgie a la Seu de Urgell per a consultar lo*[s]* privilegis ten la present Vall de no poder ser escomonicats los abitans de la present Vall per deutes sivils y, a vista que lo senyor rector de Sant Jolià l'a privat de anar a la iglèsia, mirà lo que·s degue fer per la conservansa de dits privillegis.

Dit *[dia]* areste lo Consell que·s romp la sisena feta de l'any pasat, feta atràs, feta als 12 de octubre 1705, que sempre que lo senyor bisbe demanarà, que·n fàsie un altre.

Dit dia s'encomane los dinés del*[s]* astranis a Joan Antony Torres, que són sinquanta-dos lliures, diset sous, dic 52 lliures, 17 sous.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés, que coménson de venre diumenge primer vinent. Los cònsols ho mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó de vy a nou dinés, que diumenge primer vine*[n]*t venguen a dit preu. Los cònsols o mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot a cada consolat de deu rals y s'és paguat per gasto.

Dit dia se fa llot de onse rals y sis dinés per parròquia. S'és pagat per jornals.

Dit dia se fa llot de quatre lliures, quatre sous, un diné, moneda d'Espània, per parròquia, les quals portaran en mans de Joan Antony Torres los cònsols seran lo any vinent, los y àgien de donar lo dia 7 de jener. Se a de donar de dits dinés, 2 lliures a Ramon Peire y los cònsols de Sant Jolià los dònien, y lo demés que sobre, a Joan Antony Torres, y 3 lliures a Calbó, los cònsols de Canillo les dónien, lo demés sobra, a Joan Antony Torres.

Dit dia se abansat lo Comú de Sant Jolià 4 formaiges en esta Casa, y Ordino una perna, dos formaiges.

1707 abril 18

Vuy, als 18 de abril 1707, se a tingut lo Consell del Pagament, i vote lo Consell una misa de devosió a invocasió del Sant Esperit, i les paròquies que la fasen dir lo més prest que pugen, cadaú a ses parròquies.

Dit dia se areste i mane lo Consell a Jaume Pal, Rossell, de Sesponi, que vaje a fer lo pagament de la quístia i se li a entre*[gat]* | *[110v]* nou-sentes trenta-sinc lliures, diem 935 lliures, sous torneses, i ademés, per gasto, 21 lliures, 11 sous torneses, que·s tot 956 lliures, 11 sous.

Dit dia se fa nota que als primers de jener se féu un llot de 4 pernes i 8 formatjes, les a pagades Ordino una perna i 2 formatjes, la Masana una perna y 2 formatjes, Andorra una perna, 2 formatjes, Sant Julià una perna, 2 formatjes.

[1707] març 28

Més, a 28 mars, se féu llot de deu pernills i 20 formatjes per paròquia.

Més, se féu llot per paròquia de 4 lliures, 4 sous, 6, moneda d'Espània, los quals anaren a Joan Antony per gastos avie fet.

Més, se a fet a 28 de mars 1707, altre llot de 2 lliures, 10 sous per paròquia per a pagar lo port de les deu pernes i 20 formatjes per paròquia per a Barcelona.

Dit dia se fa nota que de les dites pernes de Barcelona ne quedaren 3 pernes i 2 formatjes, les quals donarà Masià Babot, de les Caldes, a orde del Consell. I per lo port de dites, dit Masià Babot se tindrà per pagat de jornal i gasto de un dia se entretingué a Barcelona per orde de la Vall.

Dit dia se fa llot per orde del síndic de 20 pernills i 40 formatjes que avem comtat que les paròquies tenien avansat unes ab altres, i lo que tenien andarrerit. I tot comtat, les paròquies resten iguals de tot fins lo dia present, i restarà en mà de Masià Babot, de les Caldes, 2 pernes sens formatjes. Dites 2 pernes són entregades a la Vall lo dia 17 de setembre 1707[144]. Toque a la paròqui*[a]* de Canillo 4 pernes i 8 formatjes, Encamp 4 pernes i 8 formatjes, Andorra 3 pernes i 6 formatjes, Sant Julià 3 pernes i 6 formatjes, i tots los sobredits se a*[n]* de portà a Sant Julià a casa del cònsoll Molines, i una perna i 2 formatjes que donarà Masià Babot. I les 3 pernes i 6 formatjes de la Masana i les 2 pernes de Ordino i 2 formatjes que les pórton a Llors, a casa de Fijat. I lo tot aportaran, tant a Sant Julià i Llors, demà dimarts per tot lo dia.

[144] Dites pernes… 1707 *afegit al marge dret*.

Dit dia se done orde als cònsolls de la Masana que míron de pagar-se de la casa de Camp, de Pal, del sensal fa a esta Casa, i que·s pàgon de prinsipal i pensions, i que míron lo més convenient, que esta Casa los done tot poder.

|*111* Dit dia se mane al doctor Areny que lo més prest puge que·s veje ab lo ardiaca de Berga, com a reseptor que és, del que pretenen cobrar de les iglèsies, i que se li apar, que vaje a trobar lo senyor vicari general Fontllonga, i que i fase lo que a ell li aparege més convenient.

Dit dia se fa llot de 9 lliures, 18 sous, que tocarà 1 lliura, 3 sous per paròquia, i estes que les pòrton en mà de Martí Bonet de quí a 8 de mag primer vine*[n]*t, i és moneda d'Espània.

Dit dia se fa llot de 2 lliures, 16 sous, dic 2 lliures, 16 sous, i cada paròquia los portaran als cònsolls de Andorra, que sirà 16 lliures, 12 sous, 7, pagades de quí al dia de Pasqua primer vine*[n]*t.

[1707] juny 6

Vuy, als 6 de juny, se a tingut lo Consell de Santcujesma i se fa anominasió de mostafasos i veadós:

Primo, a Canillo mostafàs Bortomeu Calbó, veador Soldevila.

A Encamp mostafàs Calba, veador Joan Guillem Tores.

A Ordino Nicolau Areny, Pere Babot, mostafàs, veador Guillem Adellac, Fijat.

A la Masana Joan Torner mostafàs, Pere Aldosa veador.

Andorra Pere Mateu Moles mostafàs, Esteve Adellac mostafàs de les Caldes i veador.

Sant Julià Bernat Rossell, Mas de Alins, mostafàs, Semion Seret veador.

Dit dia se fa anominasió de capitans:

A Canillo Bortomeu Forest.

A Encamp Pere Pau Tomàs, dit Sanset.

A Ordino Miquel Gareta, dit Pereva.

La Masana Ramon Aldosa, de l'Aldosa.

Andorra Jaume Adellac, de les Caldes.

A Sant Julià Mateu Bringé, del Pui.

Dit dia se fa anominasió de sobreposats de l'ofisi de peraires lo present any, Andorra Miquel Duran, a les Caldes Miquel Inbert, pesadós a Sant Julià Germà Casamajor, a les Caldes Jaume Moixella, del Pont, i los dits que tingen obligasió de fer tenir i observar lo devant ordenat. Dit dia se fa anominasió de sobreistant, Esteve Moles, de Andorra.

Dit dia se areste les mostres per als dies acostumats, que·s la segona festa de l'Esperit Sant a la Masana i a Ordino, la tersera festa Andorra i Sant Julià, i després lo diumenje vine*[n]*t a Encamp i Canillo.

Dit dia ordene lo Consell que, a vista que a esta Casa a vingut un ome del Quart de Arensal a demanar justísia, que los de la paròquia de la Masana los an fet un cot per aver parlat mal del consell de la paròquia de la Masana, ab què declare lo Consell de la present Vall que no deu pagar lo cot lo Quart de Arensall sinó que u pago lo acusador, i aquel que s'aclaresque ab lo dit Quart de Arensall.

Dit dia an portat a esta Casa dos judicasions dels béns de casa Camp, de Pal, i se areste que lo notari de la Vall ne fase acte, i los cònsolls de Ordino lo pórton a esta Casa al primer Consell, *etcètera*.

|*111v* Dit dia se mane adop de camins, que se'n cuiden los cònsolls de cada paròquia, que adóbon camins, senderons, senderes, que adóbon clavege*[re]*s, trèncon mates, i tot lo que sie nesesari de quí al dia de Sant Bernabé.

Dit dia se a pagat als cònsols de Ancamp set lliures, deu sous perquè les entregen a Joan Antony Tores per sis jornals a fet per anà a la Seu ab son gasto, i tres vegades un fadrí, com apar ab un billet que ascrit dit Joan Antony.

Dit dia se a pagat tres rals a Pere Mateu y tres rals a Jolià Molines per una Junta tingueren en la nit.

Dit dia se a pagat a Simon Serret, per presentar pernes a la Seu de Urgell, deu sous.

Dit dia se a entregat a Miquel Riberaigua, cònsol de Andorra, quatre lliures, deu sous perquè les entregue a l'arendador de*[l]* Capítol per la vaca magra.

Dit dia se a entregat al dit cònsol de Andorra una lliura, deu sous, moneda de Espània, per a satisfer los draps a lavar y sensos de Costoja, y de les sobredites partides portarà rebuda en esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que los ostalés o los feclés[145] ajen de donar la lliura del pa a sinch dinés la lliura, y lo vy a deu dinés lo cortó. Y tots los sobredits arestos se mane als cònsols que o fasen tenir y observar, en pena del cot de la Terra, y comensant a vendre diumenge primer vinent.

1707 agost 16

Vuy, als 16 de agost 1707, se a tingut Consell de la Terra per a fer l'afor del blat. Y se avote una misa del Sant Esprit, cada consolat la fàsien dir cadaescú en ses parròquies lo més prest sie posible.

Dit dia se a feta l'afor del blat fiat a coranta-sinch reals per càrrega, que ningú ne pugue fer pagar més, en pena del qot de la Terra, y cada consolat o fàsie manar en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose la lliura del pa a tres dinés, que coménsion de venre a dit preu diumenge primer vinent, cada consolat o mànien en ses parròquies.

|*112* Dit dia, a vista que les tropes franses*[es]* estant per entrà a Serdània, ordene la Vall que lo doctor Areny y vàgie si és menester. Y los cònsols que stiguen persevits per dinés y pernils y formaiges, al que Joan Antony Torres, síndich, los donarà lo orde quant sirà menester, y lo doctor Areny que stigue a punt quant Joan Antony Torres lo demanarà.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant pugue estar als ostals tocada la orasió, ni tanpoch menttres se diran los ou*[ff]*isis ningú pugue jugar a ningun joch de anvit a l'ostal, en pena del cot de la Terra. Los consolats que·m[146] mànien cada escú en ses parròquies, en pena del qot de la Terra. Ni ningun ostalé los puge gicar jugar, en pena del qot de la Terra, en ningun joch de a*[n]*vit ni gicar-los a l'ostal mentres se diran los ou*[ff]*isis y tocada la orasió.

1707 setembre 17

Vuy, als 17 de setembre 1707, se a tingut Consell de la Terra per fer anar dos síndichs a Serdània per donar la benvenguda al general de Fransa y per lo[147] demés coses nesesàries.

Dit dia se vote una misa del Sant Esperit diluns primer vine*[n]*t, si és posible.

[145] *En lloc de* flequés.
[146] *En lloc de* que u.
[147] *En lloc de* les.

Dit dia areste lo Consell que vàgie Joan Antony Rosell junt ab lo doctor Areny a Serdània.

Dit dia se fa nota que lo dia 15 de setembre se féu un llot de tres pernes y sis formaiges y una lliura per parròquia, per orde de Joan Antony Torres, y féu billet als cònsols de Ordino desen orde a les demés parròquies.

Dit dia se pose la lliura del pa a quatre dinés, y demà mateix comènsien de venre. Los cònsols o mànien cada un en ses parròquies.

Dit dia se pose lo cortó del vy a sou, que comènsien de venre demà diumenge. Los cònsols o mànien en ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen portar lo present a ont los síndichs ordenaran, demà diumenge dematý.

Dit dia se fa un llot de quatre rals per parròquia, moneda d'Espània, que se entrégon en mans de Martý Bonet, de Sant Jolià, de quí al 25 de setembre. Restaran tres sous en favor de la escudella.

1707 octubre 24

|*112v* Vuy, 24 de octubre 1707, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell del daré pach de la quístia de Sa Magestat Cristianísima.

Dit dia s'é*[s]* entregat los dinés de la quístia en mans del doctor Joan Guillem Torres, los quals entregarà a Rosell, de Ordino, si portarà rebuda, o si no, los entregarà a Jaume Pal, lo qual los portarà al reseptor del rey, y ne cobrarà rebuda. La suma de la quístia són nou-sentes sinquanta-y-sis lliures, deu sous, onse dinés, moneda tornesa y, que si per falta de Rosell caigués la Vall en alguns gastos, prometen los dits doctor Guillemó y Rosell traure la Vall en delmà de tots gastos fins al dia de Tots los Sants primer vinent.

Dit dia mane lo Consell de la Vall, de quí al dia de Sant Martý primer vinent, se fase menobra general per adobar camins reals, sanderes y sanderons, tallar mates y obrir clavegueres, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot de vint rals per parròquia per pagar lo gasto.

1707 novembre 28

Vuy, 28 de novembre 1707, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat pòrtie quatre pardius per al Consell de Sant Tomàs, Sant Jolià sinch pardius, Andorra sinch, Encamp sinch, y dites rebrà lo doctor Guillemó, consellé de Andorra.

Dit dia a portat Rosell, de Ordino, la rebuda de la quístia, a vista de que Rosell, de Sespony, no pugué anar per malaltia, per lo que resten llibres lo doctor Joan Guillem Torres y Joan Antony Rosell per lo anpènio avien fet lo Consell del Pagament de la Quístia.

Dit dia mane la Vall als cònsols de Canillo que ynmediatament execútien a Jaume Dotell, de Canillo, per set dobles deu de pensions caigudes, ademés de les tres deu pagar per lo Consell de Sant Tomàs. Y així mateix, se mànie als cònsols de Sant Jolià execútien a Ribal, de Nagual, per tot allò que deurà de pension*[s]* ceces. Y així mateix, als cònsols de la Massana que fàsien fer los actes dels béns de la casa de Camp, de Pal, per la lluïsió del sensal, pensions y porata. Lo tot se mane en pena del qot de la Terra.

1707 desembre 19

Vuy, 19 de desembre 1707, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell de Sant Tomàs.

Dit dia no·s done la estrena al notary perquè diu que ten de bo del pach de la quístia, que ell ne donarà comte. Y s'és pagat la servidora 2 lliures, 1 sou, 9.

|*113* Dit dia se fa llot de trenta-sis lliures, sis per parròquia, moneda de Fransa, que lo dia set de jener les pòrtien en mans de Martý Bonet en Sant Jolià, so és, vint lliures per pagar al senyor doctor Feu per la conducta de anvocat[148] de la Vall de dos anis, les restants per bestrets de Joan Antony Torres.

Dit dia se fa llot de vint-y-quatre pernes, quatre per parròquia, y les pòrtion en Sant Jolià de quí al dia de Sant Antony de Jener primer vinent, y qoranta-y-vuit formaiges, 8 per parròquia, per als cònsols vinents, les quals se desliberan en orde del síndich.

[148] *En lloc de* advocat.

Dit dia s'é*[s]* entregat los dinés dels estranis de la Vall, moneda d'Espània, sent vint-y-nou lliures, setse sous, en mans de Joan Antony Torres.

Dit dia s'encomànie a Joan Antony fàsie fer una sública al senyor bisbe o al vicary general per la llisènsia de poder ma*[n]*giar os o lectesines[149] a la Coresma, respecte per éser aquesta terra estèrill de mantiniments coresmals.

Dit dia areste la Vall que del dia de Cap de Any en avant, les pesetes no valguen més del que valen a Fransa, que són vint-i-set dinés. Que lo dia de Cap de Any cada consolat o mànie en ses parròquies. La moneda d'Espània que paso per lo que valen Espània y la de Fransa lo mateix que val a Fransa.

Dit dia se fa llot de tretse lliures, deu sous per pagar lo gasto, vint-i-dos rals y mig per parròquia.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés, que comènsien de venre a dit preu lo dia de Nadal, cada consolat o mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

1708 abril 2

Vuy, als 2 de abril 1708, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell del Pagament de la Quístia del Senyor Bisbe.

Dit dia se vote una misa del Sant Esprit per parròquia, cada consolat la fàsie dir lo més prest sie posible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de que posaren los veadors a cònsols, posen a Canillo per veador Andreu Pont, Mora, a Ordino Miquel Cabanes, de Llorts.

Dit dia, avent portat lo Comú de Canillo les llegítimes proves de com lo bestià de Miquel Adallach, Gastó, entrà a la Cabana So*[r]*da, declare |*[113v]* la Vall pague la tala ab los demés taladós que y sien, pàgon toca tocant.

Dit dia an vingut Isidro Jener, de Soldeu, y per part de Joan Pere Armany, y per part de Joan Martý Molné, de Soldeu, per aver-los fet un cot lo Comú de Canillo a istànsia de Joan Call, Regí, perquè diu no avíen denunsiat lo bestià estrany, y aver-li provat lo contrari, declare la Vall que no deguen pagar los tals, sinós que pago la istànsia los dits cots.

[149] *En referència a la lecitina*.

Dit dia s'encomanen los dinés de la quístia a Joan Antony Torres per a què los pague, com ara, dos anis y pòrtie la rebuda en esta Casa, que són 319 lliures, 14 sous.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant pugue estar als ostal*[s]* tocada la orasió ni mentres se diran los ofisis, ni pugue jugar a ningun joch de anvit, en pena del cot de la Terra. Cada consolat o fàsie manar en ses parròquies porta per porta.

Dit dia pose la Vall lo cortó de vy a tretse dinés, que comènsien de venre lo dia de Pasqua, y cada consolat o mànien en ses parròquies lo Disapte Sant.

Dit dia se fa llot per la conclosió de pagà la quístia, tres sous per parròquia, y restarà un sou en favor de la escudella.

Dit dia se mane a Tomàs Carles que tòrnie lo camý o carré com estave antes, de quí dimecres primer vinent, en pena del cot de la Terra, y los cònsols de Sant Jolià lo y mànien.

Dit dia se fa llot de vint-i-sis rals per parròquia per pagar lo gasto.

1708 maig 21

Vuy, 21 de maig 1708, se a tingut Consell de la Terra, y és lo Consell de Santcogesma y se fa nominasió de mostafasos y veadors:

Primo, a Canillo mostafàs Jaume Martý, veador Miquel Adallach, Som.

Encamp mostafàs Joseph Torres, Areny, veador Joan Pere Jaumet, Pallerès.

Ordino mostafàs Guillem Torres, Pal, veador Guillem Bons, Jordà, menor.

La Massana Joan Colat y Pal mostafàs, veador Pere Antony Torres, Giberga.

Andorra lo doctor Joan Guillem Torres mostafàs, veador Isidro Inglesa, Montània, y mostafàs.

Sant Jolià mostafàs Martý Bonet, veador Ramon Peire.

Dit dia se fa nominasió de capitans:

A Canillo Jaume Dotell.

Encamp Antony Morató.

Ordino Joan Fransès Rufó.

La Massana Francisco Babot, dit Raubert.

Andorra Antony Moliné, dit Paquetaire.

Sant Jolià Antony Au*[v]*inià.

Dit dia areste les mostres la segona festa de Santcogesma la Massana y Ordino, la darrera festa Andorra y Sant Jolià, lo diumenge després primer vinent Encamp y Canillo.

|[114] Dit *[dia]* se fa arest de camins. Menobra general sie feta de quí al dia de Sant Barlabé primer vinent per adobar camins, sanderes y sanderons, tallar mates y obrir clavegueres. Los consolats o mànien en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra diguen al senyor balle que fase buidar los gitanos o romians de tota la terra de Andorra per quant porten gran dany a la república.

Dit dia se fa llot de qoranta rals per parròquia, moneda corent, y una perna y dos formaiges per parròquia, y les pernes y formaiges les pòrtien a Soldeu, s'i pòrtien dimecres primer vinent en casa de Calbó.

Dit dia se pose lo cortó del vy a quinse dinés, que comènsien de venre digous primer vinent. Cada consolat o mànien en ses parròquies.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés, coménson de venre digous primer vinent. Cada consolat o mànien en ses parròquies.

Dit dia s'encomane los dinés de la vaca grasa al cònsol de Ordino, Guillem Adallach, Figiat, que·ls pago al render de Capítol, sumen tretse lliures, onse sous y vuit dinés, y cobre rebuda y la pòrtie en esta Casa.

Dit dia s'encomane los dinés de les regalies y draps a llevar y sensos de Costògia al doctor Guillemó, que·ls dónie als que·s deu pagar y pòrtie rebuda en esta Casa, les quals sumen 11 lliures, 7 sous, 6.

Dit dia se fa nominasió de sobreposats en ofisis de paraire del present any, a les Caldes Esteve Tomàs, Andorra Isidro Maestre, pesadors a Sant Jolià Pere Joan Pernalt y Vila, a les Caldes pesador Isidro Inglesa, Montània.

Dit dia deposite Tomàs Carles, de Sant Jolià, trenta rals per la vesura demane dels veadors. Que·s fàsie per tota la semana entrant, dita vesura.

Dit dia, a vista de la qüestió tenen lo Quart de Ordino ab Joan Antony Rosell, del mateix Quart, sobre aver entrat lo bestiar de dit Rosell al terme del Turer, un dels Solans de dit Quart, antes del temps, y ab més de la tinguda taxada, y aver dit Quart fer bandejar dit bestiar. Aven fet cot al dit Rosell y aver fet judicar lo dani avia fet lo dit bestiar, y

appel·lat lo dit Rosell al consell de la parròquia de Ordino, y la qual aver declarat lo bant nulo, y lo cot ser ben fet, per so sentin-se agravat |*114v* lo Quart de la sobredita nolitat de dit bant, a appel·lat al present Consell de la Vall demanant justícia contra dit Rosell, y se retificàs y aprobàs la declarasió feta per part del Consell de dita parròquia de Ordino, sobre ser ben fet lo cot. Y així mateix, demane lo mateix Quart de Ordino se declàrie sobre la tala o judicació de dit Solà, aportant en tot asò les ordinasions que prohibeixen lo ingrés antes del temps, y la taxa del bestiar pot solament entrar en dit Solans.

Y avent deduït per sa part tot lo que los aparegut, y volent nosaltres conplir segons nostre ofisi, y donar lo dret a qui especte, avent vist les proves que lo Quart y Rosell an portat ab son testimonial, y avent vist las ordinasions ten lo dit en son llibre, com és en aquell de véurer, sots diada de trenta de octubre de 1693, en un Consell tingueren de Quart, que ningú pugue fer peixe los Solans ab més de setanta caps de bestiar de llana y deu caps de cabrum, *etcètera,* referint-se a una ordinasió de 14 de juny de 1633, a la vista de Santcogesma, en un Consell se tingué en dit Quart com és de vèurer en son llibre. Y vist tot lo que se avie de vèurer, y oït tot lo que se avie de oir, tan per una com altra part, y atès tot lo que se avia de atendre, sentensiam, prenunsiam y declaram, tenin Déu devant nostres ulls, que la predita parròquia de Ordino a mal declarat, en favor del sobredit Rosell y quontre dit Quart, en orde a la nolitat del bant avent declarat lo quot ben fet. Lo qual per tot tenim com bo*[n]* bant, per lo que manam a dit Rosell que, dins 8 dies de la presentasió de la present, pàguie lo bant y cot, en pena del cot de la Terra, y en quant en lo Solà y judicasió del sobredit Solà, manam així mateix, entre el mateix temps, que si se li a presentada entre lo temps compatent, la pàguie, o aquell per qui se aurà perdut lo present a dita tala, reservant a quisquna de les parts dret per aprobar lo de la tala tant solament.

Esta és nostra declarasió, la qual manam tenir y observar, en pena del qot de la Terra.

[De Canillo] Miquel Calbó, cònsol *(signat)*, Bortomeu Call, cònsol, per Jaume Martí, conceler *(signat)*. Jo, Miquell Adallac, Solm, *[conseller] (signat)*, *[d'Encamp]* Joan Areni, Tomàs, y per Joan Pal, Pont, cònsols, *(signat)*, Joseph Torres, y per Joan Pere Jaumet, Pallerès, consellers *(signat), [de la Massana]* Juan Pere Solana, cònsol, lo que tras se firmo per Miquel Palès, cònsol *(signat)*, Joan Colat y Pal, consellé *(signat)*, Pere Antoni Torres y Giberga, consellé *(signat)*, *[de Andorra]* Guillem Moles, y per Miguel Guitart, cònsols, *(signat)*, doctor Joan Guillem Torres, conseller *(signat)*, Isidro Inglesa, conseller *(signat), [de Sant Julià]* firmo [jo] Anthoni Nagual, ab contes a Juan Baxen,

cònsol *(signat),* |[115] Martí Bonet, conseller *(signat)*, Ramon Peyra, conseller, al contrari *(signat)*.

Dit dia ha vingut Nicolau Areny a dema*[na]*r justícia sobre de una tala abie fet lo bestià de Joan Regí y de altres particulars de Ordino, la qual, no obstant éser acceptada y repartida, recusa lo dit Joan Regí pagar dita tala, alegar no ser tancada dita posseció y, recorrent al Consell de la parròquia, lo qual ha declarat no dega pagar la dita tala per ser consuetut (segons diuen) de la parròquia, que oppossició hoberta no·s pague bant ni tala, y com lo dit Nicolau Areny age provat ab quatre testimonis con[...]xtos y presos per lo honorapble balle de les presens Valls, ser dita posseció ser tancada bé y degudament, mane tot lo Consell de la present Vall que lo sobredit Joan Regí pague entre vuit dies la sobredita tala al sobredit Nicolau Areny, com també los gastos de la jodicació de la sobredita tala, que són dotse sous, y los gastos del testimonial y dietes de notari, balle y nunci, que importe dos lliures, dos sous, en pena del cot de la Terra. Volen valguem les firmes sobredites per la presén declaració.

Dit dia se areste vesura de creus al trencant del terme de Andorra ab la Massana, a la partida de Padern. Se'ls mane y vagen de quí al dia de Sant Juan de juny propvinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loam y haprovam totes les ordenacions escrites y no escrites.

Dit dia se a pagat a Joan Antoni Torres per los jornals de la Seu ab son gasto, y dos de Andorra y dos del llibre, és 7 lliures, 4 sous.

Ítem, al dit per dotse jornals aporte dit Oste de anar a Serdània, 2 lliures, 8 sous.

Ítem, al dit per quatre jornals de una cavalcadura, lliures, 16 sous.

Ítem, al dit per gastos entregats ha Areny que·ls hi donàs, 1 lliura, 10 sous.

[Dit] dia se a pagat a Macià Babot per dos dies y mitg lo féu està lo doctor Areny a Barselona, entregats a [Ricart] los y donàs, és 3 lliures, 10 sous.

Los quals dinés són del llot s'és fet dalt dit.

1708 juny 29

|*[115v]* Vuy, a 29 de juny 1708, se a tingut Consell de la Terra, y dit dia se vote una misa del Sant Esprit y cada consolat la fase dir lo més prest sie posible.

Dit dia se areste que Joan Antony Torres vage a parlà ab lo governadó de la Seu de Urgell, quant Déu voldrà estarà ab salut.

Dit dia a entregat lo doctor Guillem Areny la rebuda del canonge segristà.

Dit dia a entregat a esta Casa la rebuda de la vaca parada Guillem Adallach, Fijat.

Dit dia se areste que de quí a 15 de juliol se mane als cònsols de Andorra que entregen la clau de la rectoria, la qual casa an venuda cònsols y consellés de la parròquia de Andorra a la Vall. Y si en tal diada no la entregen, que·s mano Consell de la Terra per dit dia, y dita clau se aje de entregà a Joan Antony Torres, síndich, y sempre y quant no entregen la clau, y aje de aver Consell de la Terra.

Dit dia se areste que, en pena del cot de la Terra, totom aje de obeir las ordes de Joan Antony Torres, síndich, al que sie nesesary.

Dit dia se areste sobre la qüestió que ten la parròquia de Andorra ab la parròquia de la Massana sobre de l'anpriu de Padern, y se'ls mane que de quí al primé Consell apórton sols títols, en pena del cot de la Terra.

1708 juliol 16

Vuy, als 16 de juliol de 1708, se a tingut Consell de la Terra per orde del síndich, per anà a fer una vesura a Sant Jolià per istànsia de Isidro Areny, com a marmesor dels povils de casa de Tony Vila, de dit lloch de Sant Jolià, y Tomàs Carles y Tony Vila de dit lloch de Sant Jolià.

Dit dia se areste per fer anà guardes als ports, y se mane a cada parròquia y fasen anà dos òmens, y los cònsols donen orde als capitans que·ls mànon, cada un en ses parròquies, y que vagen ben armats y monitionats y recapte per una semmana, y per dimecres primer vinent comensen de fer anà los dits dos òmens.

Dit dia se areste que los veadós vagen a Sant Jolià a fer una vesura per istànsia de Isidre Areny, y que i vagen dimecres primer vinent que serà als 18 del corrent, en pena del cot de la Terra.

1708 juliol 30

|*116* Vuy, als 30 de juliol de 1708, se a tingut Consell de la Terra per l'afor del blat fiat a l'afor del present any, y se pose la carga del blat a quaranta-vuit rals per carga, y que

los cònsols o fasen entimà cada un en ses parròquies, que ningun ne puge fer pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que vage Nicolau Torres y Gené a consultà les cartes del governadó de Putserdà ab Joan Antony Torres a Encamp, avuy mateix.

Dit dia se areste que demà dimarts, que serà als 31 del corrent, vagen tots los vint-i-quatre de Consell, vagen a Sant Jolià a fer una vesura per istànsia de Tomàs Carles de dit lloch.

Dit dia se pose la lliura del pa a quatre dinés, y que cada consolat o entime a ses parròquies, y que coménson en vendre a dit preu lo dia de Sant Llorens, que sirà a 10 de agost, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que los quatre de Consell de la parròquia de la Massana donen conclusió sobre dels béns de casa de Camp, de Pal. Ajen de avirugar[150] sobre del pasturé o aje de pendre a sou per lliura y lo de les terres a miges, y ell no les vol albitre de esta Casa.

1708 setembre 9

Vuy, als 9 de setembre de 1708, se a tingut Consell de la Terra per istànsia del senyor vegé.

Dit dia se done orde al doctor Areny que escrigue al senyor bisbe per la anominatió de jutge.

Dit dia se a fet un llot de una perna y dos formatges per parròquia, y sie portada a casa del cònsol de Canillo, qui és Call, que sien bones y rebedores, que cada consolat les y tinge de portà demà per tot lo dia, que sirà als 10 del corrent, en pena del cot de la Terra.

1708 novembre 15

Vuy, als 15 de novembre de 1708, se a tingut Consell de la Terra per istànsia del senyor vegé de Urgell.

Dit dia se areste que los cònsols de Canillo tingen un ome aspert per anà a Fransa per portà una carta al senyor vegé. Que demà estige a punt per marxà, y que torne la resposta a Joan Antony Torres. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[150] *En lloc de* averiguar.

[1708] novembre 26

Vui, als 26 de novembre, se a tingut lo Consell de Sant Andreu, i areste lo Consell que Joan Antoni, síndic, responge a l'orde o poso hord*[e]* que a enviat lo senyor governador de Belvé, Don Anton Gandolfo i, així mateix, que responge a mosur de Gerés i que se li dono lo que a ell li apareixerà. Dono orde a les paròquies per lo que a ell li apareixerà.

Dit dia areste lo Consell que al Consell de Sant Tomàs primer vine*[n]*t, que sirà als 17 de desembre primer vine*[n]*t, que los cònsolls de cada paròquia pórton quatre pernes, i la paròquia de Sant Julià ne portarà tres, i la paròquia |^{116v} de Andorra una més, i la paròquia de la Masana una més, que siran les tres paròquie*[s]* 5 per paròquia.

Dit dia se anomene per rebedor de dites pernes a Guillem Moles, cònsol de Andorra.

1708 desembre 17

Vui, a 17 de desembre de 1708, se a tengut Consell de la Vall, y areste lo Consell que los veadós vajen a fer vesura a l'Aldosa per als 19 de dit mes per instànsia de Giberga, y se'ls mane vajen dit dia, en pena del cot de la Terra. Y los cònsols los o entímon cada un en sa paròquia.

Dit dia areste lo Consell que·s venge lo pa per lliura a sinch dinés, comensant lo dia de Sant Tomàs, y los cònsols o entímon cada un en sa paròquia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a fet un lot, per pagar lo gasto y altres gastos, de vuit lliures y miga per parròquia, lo qual se a pagat de present.

Dit dia se fa altre lot de sis lliure*[s]* per paròquia, les quals se portaran lo primer Consell per pagar a mossur Rimbau del plus del prat, que són trenta-y-sinch lliure*[s]* y set dinés, 35 lliures, sous, 7. Lo que restarà, a compliment de les trenta-y-sis lliures, se posarà a la escudella. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[Dit] dia avote la Vall una misa de devosió, y cada consolat la fase dir lo més pret sie posible.

1709 gener 28

Vuy, als 28 de jener de 1709, se a tengut Consell de la Vall per orde de Juan Anton Torres, síndich, per una carta del doctor Feu aserca de les rebudes de la quèstia del senyor bisbe.

Dit dia se done orde al doctor Areny per anar a la Seu a consultar dites rebudes y fer lo que li apare*[gue]*.

Dit dia se areste un lot de trenta-y-sis pernes y setanta-y-dos formajes, so és, sis pernes y dose formajes per parròquia, ben antès los cònsols de Canillo y Encamp y Ordino y la Massana ja ne an fet tres pernes y sis formajes per quisquna de dites parròquies, aixís que ara sols ne deuran tres pernes y sis formajes a conpliment de dit lot, y totes les sobredites pernes restans, que són vint-y-quatre pernes y coranta-y-vuit formajes, los cònsols les liurarant per orde de Juan Antoni Torres, com també de altres si se an de menester. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste Consell de la Vall per als 17 de febré a ora deguda, y dit Consell és per donar comtes y aportar los dynés en esta Casa del que·s deu, tant de estranis com de la Vall ten venut del que fou pertinènsies de |*117* la casa de la rectoria, so és, borda, ort, com també de lo que ere Casa de la Vall, y lo que deu Juan Antoni Rosell y Nicolau Areni, los dos de Ordino. Y així, se mane als cònsols de Andorra apòrtien los dinés resultans del preu de la casa de la notaria, junt ab la porrata de l'interès, a raó de sou per lliura, des del dia que lo rector de Andorra ent*[r]*à a posoir, de voluntat de dits cònsols, la casa de la notaria dalt venuda. Com també notifiquien al senyor rector fàsie lo mateix per raó de l'ort té conprat en esta casa a Riberaigua. Se li mane lo mateix per raó de la casa que antes ere de la Vall. Y així mateix, a l'ereu del còndam Juan March Torres, per raó del preu de la borda té comprada a esta Quasa. Així mateix, se mane a Juan Antoni Rosell y a Nicolau Areni los dinés deuen en esta Casa comforme conste en lo arest de comtes fet en lo present libre atràs escrit, y se mane als cònsols de Ordino y de Andorra comànien y notifíquien als sobredits. Y així mateix, se mànie als doctor Areni y a Juan Antoni Torres apòrtien lo comte del*[s]* estranis tenen dipos*[i]*tats en ses mans, distret lo que auran gastat per orde del Consell, per a què dit dia se puge fer les quitasions al Consell ben vistes del sensal resultant del preu de la casa o part de aquella. Y per dit Consell se

mane a Juan Antoni Torres y Rosell, de Ordino, y a Nicolau Areni y asisquesquen[151]. Lo tot en pena del cot de la Terra.

1709 febrer 6

Vui, a 6 de febrer de 1709, se a tengut Consell de la Terra a vista de una carta de Juan Antoni Torres, en la qual escriu al Consell que se trobe ditingut en la Seu de Urgell per orde del guvernador ab manament del seg*[r]*etari de l'emperador Carlos terser, y se demane que la Vall pàgie 638 lliures, 8 sous per dos anniades de quístia devie pagar la Vall al senyor bisbe, les quals té pagades a dit senyor, com conste ab sons resibos, |*117v* pretene*[n]*t les ajam de tornar a pagar per raó de tenir dit senyor bisbe segristades ses rendes. Y per dit efecte ordene lo dit Consell, atene*[n]*t no se'ns a*[n]* entimades letres algunes de dit segre*[s]*t, y atene*[n]*t altres raons, tenim en orde a esta matèria, y que demà dematí bàixon lo doctor Areni y Juan Antoni Rosell a la Seu de Urgell per fer lo que sie convinient. Y lo Consell los done tot plen poder. Y si les matèries no·s poden acomodar a la Seu de Urgell, que Juan Antoni Torres vaje a Barsalona, y que·s puge pendre lo conpani que ben vist li sie, y en cas que dit Juan Antoni Torres no i puge anar, se mane als sobredits doctor Areni y Rosell, ab sa conpania y vajen, dona*[n]*t-los tot plen poder per fer lo que judíquien per ser més convinient per servei de la Vall.

Dit dia se vote una misa de devoció, y que cada consolat la fase dir en sa parròquia lo més pre*[s]*t sie posible.

1709 febrer 27

Vui, a 27 de febré de 1709, se a tengut Consell de la Vall per orde de Juan Antoni Torres, síndich.

Dit dia se areste que·s venge lo pa a sis dinés la lliura, y que los cònsols o entímon cada un en sa parròquia, y que coménson a vendre demà que serà als 28 del present mes. Y lo dit Consell se a tengut que Don Francisco Careu, veger, a obert les Corts per aministrar justísia sivill y criminal. Se done orde a Juan Antoni Torres que escrige al senyor veger del Rei Crestianísim, en nom de la Vall, perquè vinge a ministrar justísia junts ab l'altre veger, y sumir-se jutje per estes Corts tant solament, a vista que no n'i a de elegit per lo senyor bisbe. Y quant la carta del senyor veger de la Seu de Urgell serà

[151] *En lloc de* assistesquen.

vinguda per al veger de Fransa, los cònsols de Canillo les enviaran per propi, juntes ab la de la Vall al senyor veger de Fransa. Y de les dites tornaran resposta a Juan Antoni Torres.

|*118* Dit dia se pose per araonadós, que serà la primera semana, a Juan Rosell, de Encamp, y Antoni Pal, Migavilla, per la segona semana a Ermengol Rectoret y a Jaume Pal, per la tersera semana a Esteve Moles y a Miquel Verdasé.

Dit dia se areste que ningú puge vendre blat als forastés y que ningú ne puge traure fora de la Vall. Y asó se mane en pena del cot de la Terra, y los cònsols que o fasen manar cada consolat en ses parròquies, porta per porta, de quí a demà, que serà als 28 del present mes.

Dit dia se areste que los consolats mànon als ostalés que del toch de la orasió, que ningun abitant del pobble puge estar a l'ostal ni deixar jugar a ningun joch de envit. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1709 març 26

Vui, als 26 de marts de 1709, se a tengut Consell per fer lo pagament de la quèstia al rei.

Dit dia se areste vaje Jaume Pal a portar los dinés de la quèstia a Fransa.

Dit dia se areste Consell per lo diluns pasat Pasqueta, que serà als 8 de abril primer vine*[n]*t, y se mane que per dit dia apòrtien los dinés de la Vall tenen diposita*[t]*s dels estranis pasats. Juan Antoni Torres, lo doctor Areny, distrets los que an pagat, com també Juan Antoni Rosell, Nicolau Areni, los marmesós de Juan March Torres, còmdam, Miquel Riberaigua, los cònsols de Andorra y lo rector de Andorra, lo que deuran a la present Casa, y que en dit Consell se pagarà dels dinés resu*[l]*tants dels sobredit*[s]* lo que Juan Antoni a pagat per raó de la petisió y comdem*[n]*asió feta per lo conseller de Catallunya per raó de les quísties pagades al senyor bisbe de Urgell, de l'any 1706 y 1708, junt ab los gastos per asò fets, exestat[152] los jornals, que estos se escotaran a Santcujesma primer vine*[n]*t, com és estil y consuïtut entiga en esta Casa, y lo que sobrarà vol lo present Consell se enpleo en quitar part del sensal fa esta Casa als marmesós del còmdam reverent Busquets per esta Casa. Y areste lo present Consell, que cada any se quítie dos-sentes lliures per lo Consell de Sant Tomàs del*[s]* dinés resultans dels estranis de la Vall de quisqun ani, pagadós dit dia conforme se pagen estos anis proppasats, y que en cas los

[152] *En lloc de* exeptat.

dinés |[118v] de dits estranis no aribasen cada ani a la suma de dos-sentes lliures, se fàsie lot per fer lo conplime*[n]*t de dos-sentes lliures, y que del present are*[s]*t se'n fàsie ordenasió per lo Consell de Santcujesma. Y se mane als cònsols mànien o avisen als sobredits deutós apòrtien los dinés dalt amensionats per dit dia.

Dit dia se areste que los cònsols de Ordino y de la Massana tingen per quisquna parròquia tres pernes y sis formajes a Lorts demà dimecres, que és als 27 del pre*[se]*nt mes. Lo tot en pena del cot. Y que sien a casa de Cabanes, y dit cònsol tinge previngut un collé per portar dites pernes, y dites pernes se an de presentar a musur de Jerés, y Jaume Pal les presenterà a dit mus*[u]*r de Jerés en nom de la Vall.

Dit dia se areste y·s pose lo vi a setse dinés lo cortó, y los cònsols o entímon, cada un en sa parròquia, demà que és als 27 del present mes.

Dit dia se a fet un lot de quaranta reals per paròquia, los quals se an pagat de present. Y en això reste de bo trese sous, los quals an servit per les candeles.

1709 abril 8

Vuy, que contam als 8 de abril de 1709, se a tingut Consell de la Terra, y areste lo Consell que tots los que deuen a esta Casa per raó de les vendes los deu fer, so és, de la Casa de la Vall vella, notaria, ort y borda, qui són: Miquel Riberaigua, de Angordany, los cònsols de Andorra, lo rector de Andorra y Jaume Joan Moles, respective apòrtien los dinés deuen pagar per lo preu de sos respective coses venudes en mans de Joan Antony Torres a Encamp, junt ab la porrata que aporte a for de sou per lliura, des del dia de la entrega de dites coses respective venudes, fins lo dia entregaran dits dinés. Altrament, pasat dit termini, ajen de firmar acte de sensal ab moneda de Espània, aguda emperò reductió, a raó de sis lliures de moneda corrent per sinch lliures y dotse sous de moneda de Espània, al primer Consell de la Terra pasat dit termini. Y se encomane a dit Joan Antony Torres mírie si porà cambià la moneda de Fransa. Li aportaran ab moneda de Espània al menos dany de esta Casa per a poder quitar lo sensal fem de la casa.

Dit dia areste lo present Consell que los que deuen, apòrtien los dinés deuran en mà de dit Joan Antony Torres dins quinse dies, ab moneda de Espània.

Dit dia areste lo Consell visura a la Aldosa de la Massana per istànsia de Farré, de la Aldosa, per dimecres primer vinent que sirà als 10 del corrent, y lo cònsol de Sant Jolià ten los dinés de la vesura.

|[119] Dit dia se a fet un llot de desauit sous per parròquia pagats per lo gasto, dic 18 sous.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià fasen tancar lo portal cada nit, y que dematí, al toch de la campana, lo fasen obrí y que hy posen un ome ab pagant, y se tance perquè ningun abitant ni forasté pugue traure blat de la Vall.

1709 maig 2

Vui, als 2 de maig de 1709, se a tengut Consell de la Terra per instànsia dels ostallés per la pèrdua que·s feie de vendre pa y vi.

Dit dia se pose lo pa a set dinés la lliura, y coménson a vendre ab aribant los cònsols, cada un en sa parròquia.

Dit dia se pose lo vi a diuit dinés lo cortó, y coménson a vendre sempre que los cònsols aribaran en ses parròquies.

Dit dia se fa un lot de setse lliures, les quals an de servir per pagar la disminosió de la moneda de la quèstia al rei, y de gasto del portador, que toque per parròquia vint-y-sis reals y 4 dinés, 2 lliures, 13 sous, 4, y dit lot se aje de pagar per lo Consell de Santcujesma en esta Casa, en mans de Jaume Pal.

Dit dia se areste de trenta carges de blat que i a a la Massana de la renda. Les vingen a sercar sis carges cada parròquia, so és, Canillo, Encamp, Ordino, Andorra y Sant Jullià, y les porten a Sant Julli*[à]*. Y dits an de caregar dit blat a la Massana, y dit blat an de portar a Sant Jullià disapte primer vine*[n]*t per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1709 maig 13

Vui, als 13 de maig de 1709, se a tengut Consell de la Vall per pagar lo redre y mejes y barbé y sensos de Costoja y drabs a levà y la vaca magra.

Dit dia se fa nominasió de mostefasos y veadós:

Primo, Canillo mostafàs Juan Call, Regí, veador Antoni Vidal.

Encamp mostafàs Juan Rosell, veador Juan Naudí, Morató.

Ordino mostafàs Nicolau Torres, Jener, veadó Toni Juan Adelach, Rufó.

Massana mostafàs Jaume Pal, veador Juan Rosell.

Andorra mostafàs Miquel Riberaigua y Pere Juan Bons, Babot, *[a les Caldes],* veador Pere Juan Bons, Babot.

A Sant Jullià mostafàs Andreu Pal, veador Jullià Pal, Molines.

|*119v* Dit dia atràs se fa nominasió de capitans:

A Canillo Sucarana, de Mirixell.

Ancamp capità Pere Pau Sanset.

Ordino capità Bortomeu Farré, Rosa.

Massana capità Dimià Ermani, Palanch*[a]*.

Andorra capità Esteve Tomàs.

Sant Jullià capità Jaume Martí Farré, de Sertés.

Dit dia se fa nominasió de sobreposats *[de l']*ofisi de paraires lo present ani Andorra de la confraria de Sant Pere Màrtir, y se trobe de sobreposants per lo present any. Se anomen*[en]* per sobreposats Masià Duran y Masià Forcada, de Sant Jullià, y los cònsols los pendran de jurament, y per pesadó Juan Serdània. Dit dia se pose per sobreinstant a Miquel Duran.

Dit dia se encomane los dinés de la vaca magra a Miquel Verdasé, que és coranta-y-vuit reals, dich 4 lliures, 16 sous, y que page a qui especte, y que porte rebuda en esta Casa.

Dit dia e encomane los drabs a levà a Miquel Verdasé, que és al porté majó quinse sous, dich lliures, 15 sous, y que porte rebuda en esta Casa.

Dit dia se encomane al sobredit dose sous y mig per pagar los sensos de Costoja, y que porte rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha posat lo pa a vuit diners la lliura.

Dit dia se ha posat lo vi a vint-y-un diner lo cortó, y se ha *[a]*restat que los cònsols de quiscuna de las parròquias o intimen per tot lo dia 15 del corrent.

Dit dia se arresta que per lo dia vuyt de juny pròxim vinent, vagen los veadors a fer la visura en la parròquia de la Massana, la qual insta [...] Mijà, de Sispony.

+ En nom de Nostre Senyor Déu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, mare sua, sia ab nosaltres, amén.

Nosaltres, Miquel Gastó, dit Rossell, cònsol lo present any de la parròquia de Canillo, Joan Regí, conseller de dita parròquia; Joan Rectoret, dit Armengol, Joan Guillem Torres, cònsols de la parròquia de Encamp, Joan Rossell, Joan Morató, consellers de dita

parròquia; doctor Guillem Areny, de Ordino, Miquel Cabanes, de Llors, cònsols de la parròquia de Ordino, Joan Adallach, àlies Ruffó, conseller de dita parròquia de Ordino; Esteve Moles, Macià Bavot, cònsols de la parròquia de Andorra, Miquel Riberaygua, de Angordany, y Pere Bons, àlies Bavot, de Andorra, consellers de dita parròquia de Andorra; Antoni Pal, Mitjavila, de Fontaneda, Miquel Verdaser, de Sant Julià, cònsols de la parròquia de Sant Julià, Andreu Pal y Julià Pal, consellers de dita parròquia. Tenint Consell General de ditas Valls de Andorra, per assò manats y congregats en la Casa Comuna de ditas Valls situada en la dita vila de Andorra, en la qual se acostuma lo Consell congregar, jutges en tercera instància de polítiques, termes, |[120] visures, y havent-nos (per rahó de la qüestió tenen Pere Antoni Torres, Giberga, y Martí Soler, de la Aldosa) conferits des de dita Casa Comuna a la parròquia de la Massana y a la partida de la Aldosa, a fi y effecte de visurar a requisició de dit Martí Soler, un pas de un camp que pasa per las terras de Aldosa, y de ditas terras de Aldosa passa dret per la terra que Martí Soler, àlies Farrer, de la Aldosa, permutà ab dit Pere Antoni Torres y Giberga, de dit lloch y parròquia de la Massana, ab altra pessa de terra més pròxima a llur casa. Per lo que, vista la sentència sobre dita qüestió feta per los veadors de la present Vall, vista la appel·lació feta devant nos de dita sentència, vistas y ohidas respective las deduccions de las parts y, finalment, vist y mirat tot lo que se devia mirar respecte de dita visura, tenint Déu Nostre Senyor devant nostres ulls, sentenciam y declaram que dit Pere Antoni Torres y Giberga haja de fer a la parada que y ha a las terras de Aldosa un portell, que lo dit Farrer y puga passar per conrear dita terra, y portar fems y garbas; y a la parada tenen mijera que fassan altre portell de barrons conforme lo que farà dit Pere Antoni Torres y Giberga a la parada de las terras de Aldosa, y que lo dit Giberga ab lo dit Farré hajan de fer a lo dit portell mitjerament a la dita parada que tenen los dos y possoheixen. Y més avant, que dit Martí Soler, àlies Farrer, puga passar per dita terra que vui té y possoheix dit Pere Antoni Torres y Giberga, a fi de conrrear la terra o tros dit las Comellas, així y de tal manera que dit Torres no puga impedir al dit Martí, en ningun temps, ni als seus, tant per rahó de conrrear com dit és, com y també per extràurer las garbas y portar fems.

Condemnam a dit Pere Antoni Torres en tots gastos se han fet, tant per rahó de la present nostra sentència com, també, per rahó dels fets en las primitivas sentències dins lo termini de vuyt dias primer vinents, contadors del dia de la intima de la present nostra sentència en avant, y consedida còpia de la present sia intimada. La qual nostra present sentènsia manam tenir y observar, en pena del cot de la Terra.

Feta en la vila de Andorra y en la dita Casa Comuna, vuy als 13 de maig de l'any 1709.

Miquel Gastó, cònsol de Canillo.

Joan Call, Regí, conceller de Canillo.

Joan Rectoret, Armengol, cònsol de Encamp.

Joan Guillem Torres, cònsol de Encamp.

Joan Rossell, de Encamp, concellé.

Joan Naudí, Morató, *[d'Encamp]*, concellé.

Miquel Cabanas, cònsol de Ordino.

Anthoni Joan Adallach, concellé de Ordino.

Esteve Mola, cònsol de Andorra.

Macià Bavot, cònsol de Andorra.

Miquel Riberaigua, conceller de Andorra.

Pere Joan Bons, àlies Bavot, conceller de Andorra.

Antoni Pal, Mitjavila, cònsol de Sant Julià.

Miquel Verdacer, cònsol de Sant Julià.

Andreu Pal, conceller de Sant Julià.

Julià Pal, conceller de Sant Julià.

|*120v* Dit dia se arreste que de aquí al dia de Sant Bernabé sian adobats los camins reals, sendés y sendero*[n]*s, y quiscú en particular a sos antojans.

Dit dia se arrestan las mostras conforme és acostumat, ço és, la segona festa de Santcogesma a la Massana y a Ordino, la útima festa a Andorra y a Sant Jolià, y lo diumenge pròxim, a Encamp y a Canillo. Y que los cònsols de Andorra avíson al batlle per dit effecte, y los cònsols de Encamp al núncio.

Dit dia se arresta per arrahonadors en defecte de Jaume Pal, per ser fora de Concell, y per la enfermedat de Joan Rectoret, en cas dit Rectoret no pugués asistir, per so se anomena en lloch de dit Jaume Pal a Guillem Adallach, Fijat, de Llors, y en lloch de dit Rectoret, en cas no pogués asistir per rahó de llur enfermedat, a Joan Areny, Mas.

Dit dia aprovam y lloam totes les ordinacions escrites y no escrites y les progoram[153] per lo primer Consell vinent.

Dit dia a fet demanda lo barbé de Sant Jolià per la mitat de la conducta.

[153] *En lloc de* prorogan.

Dit dia se a fet un llot de 19 lliures, 7 sous, 7, y dit llot a servit per pagà lo gasto s'és fet dit dia. Y per pagar dit llot, toce per parròquia 3 lliures, 4 sous, 7. Y dit llot se mane que sie pagat de present.

Dit dia a pagat Miquel Duran per 31 quintà, 1 roba, 13 lliures de erba, a ra*[ó]* de 6 sous quintà, que avie presa de casa de Aldiàs, 9 lliures, 8 sous, 3. De dites 9 lliures, 8 sous, 3, se n'a tret 1 lliura, 10 sous per pagà los plats a comprat Masià Babot. Les dites és moneda de Espània.

1709 juny 12

Vui, als 12 de juni 1709, se a tingut Consell de la Terra, y vote la Vall una misa del Sant Esprit, los consolats las fàson dir lo més prest los sie possible, cada consolat en ses parròchies.

Vui, als dit dia, areste esta Cassa que, a vista que Don Antoni Gandolfo a escrit una carta que se n'anportat lo bestià que ere als enprius de Andorra, a les muntanyes de Aransa, y les que vui aje Matias Bavot, y a trobar lo senyor governador y que hy vaje Mijavila.

Dit dia se posse la liura del pa a deu dinés la liura, que vengen divendres primer vuinent. Lo vui se posse lo cortó del vui a 22 dinés lo cortó, que vengen divendres primer vuinent.

Dit dia s'encomane a Masià Bavot y a Mijavila vuyt liures per gastos anar a trobar lo senyor governador de B*[e]*lver.

1709 juny 23

|*[121]* Vui, als 23 de juny 1709, se a tingut Consell de la Terra per fer sindicat Anto*[n]*y Pal, Myjavila, y a Masià Bavot que vajen a Perpenà a trobar lo senyor duch y lo yntendant de Perpenà.

Dit dia fa un llot esta Casa de set lliures per parròquia, que són 42 lliures, sous per a donar als síndichs que van a Perpinyà, ço és, las dotse per tantas ne tenen de gastadas, y las restants per a gastar, de les quals deuran donar compte, y las portaran en mans de Macià Bavot dimecres primer vinent, que contarem als 26 del corrent.

1709 juliol 12

Vuy, als 12 de juliol de 1709, ha resolt lo Concell de la Vall que Anthoni Pal, Mitjavila, y Nicolau Areny vajan per síndichs a Perpinyà per representar a Sa Excel·lència quant immuna és la Vall aserca del que se li acomula.

Dit dia se posa lo cortó del vi a real.

[1709] juliol 26

Vui, als 26 de juliol, se a tengut Consell de la Terra per posar sisena de balle del Rei Cristianísim:

Primo, de Canillo Juan Call, Regí.

Encamp Juan Rossell.

Ordino Jener, de Arans, dit Micolau Torres.

La Massana Jaume Pal, dit Rossel.

Andorra Asidro Angl*[e]*sa, dit Montània.

Sant Julià Andreu Pal.

Lo qui anirà a portar la sisena al senyor veger mosur Morou y a trobar-lo, y que Juan Antoni vaje a trobar lo senyor governador de Foix ab Micolau Areni, y els que pugen, pendre lo que a *[e]*ls ben vuist los sie.

Dit dia se mane a les parròchies que pòson cada parròchia dos òmens als ports. So és, la parròchia de Canillo y Encamp tingen dos òmens al port de la Devessa, y los de Ordino y la Massana fassen anar al port Negre y al port de Rat, y los de Ordino al port de Siger, y que vajen delà un port altre, y talejant si se trobarà ladres, luego fassen avís a les parròchyes. Los de Andorra y Sant Julià fasen anar al port de Perafita y fins a la serra de Claró y fins a la coma de Caboreu talejant de una part altra. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*121v* Dit dia se fa lot per los síndichs que an d'anar a Foix per parlar ab mosur de Jerés, y que vajen lo més prest los sie possible.

Dit dia se fa lot de una dobla per parròc*[h]*ia, que seran sis liures y deu sous per parròchya.

Y dit dia se vote una misa del Sant Asprit, cada parròchi*[a]* la fase dir lo més pres*[t]* los sie posible.

Diumenge primer vuinent, totes les parròchyes pòrton los dinés en mans de Juan Antoni Torres, síndich, que són sis liures y mija per paròchia, 6 lliures, 10 sous.

Dit dia se mane al doctor Areni que, de así a diumenge, vaje a la Seu a trobar lo senyor governador per satisfer alguna queixa contra la Vall.

1709 agost 10

Vui, als 10 de agost 1709, se a tingut Consell de la Terra a vista de una carta que a escrit Don Antoni Gandolfo, governador de Puixserdà, que demane que se vajin a [...] ab dit senyor governador, y que i vajen Masi[à] Bou y Mijavila y lo senyor doctor Areni y Juan Moles y Pere Mateu, si acàs y està en convalesènsia y Juan Antoni Torres, si està bo, y Rossell, si acàs és aribat. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que se prenge de jurament lo senyor balle Juan Rossell, de la parròchia de Encamp, lo dia 7 de agost 1709.

Dit dia vote la Val una misa de devosió a Maria Santíssima, los consolats la fasse*[n]* dir lo més p*[r]*est li sie possible, cadú en ses parròchies.

Dit dia areste lo Consell de la Terra que ningun abitant de la parròchia altra puge portar vestiar sospitós als enprius de una parròchia altra, en pena del cot de la Terra.

1709 agost 22

|*[122]* Vui, als 22 de agost 1709, se a ten*[gut]* Consell de la Terra per tornar la resposta a Don Antoni Ga*[n]*dolfo, governador de Puixserdà, y que y vaige Masià Bavot y lo doctor Areni y Juan Antoni Torres y Rosell, de Ordino, y Micolau Areni. Y estos que míron lo que convingo per la Vall, y que vaje de Canillo, que y vaje, Som.

Vui, als 22 de agost 1709, se a fet lo afor del blat fiat *[a]* raó de vuit liures la carga, los consolats o fàson manar ca*[da]*hú en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se posse la liura del pa a 6 dinés la liura, y que vengen lo dia de Sant Bortomeu, los consolats o entimaran cadahú en ses parròchies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose a mostafà a la parròchia de Encamp y se posse a Jusep Areni. Los cònsols lo pendran de jurament.

Dit dia se fa un lot per paròchia per anar a Puixserdà a portar la resposta al senyor governador de sis liures y mija per paròchia, les quals entregam al Masià Bavot vui per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia vote la Vall una missa de devossió per parròchia, Canillo y Encamp a Nostra Sinora de Merixell, y Ordino y la Massana a Sant Antoni, y los de Andorra y Sant Julià a Nostra Senora de Canòlich. Los consolats la fasen dir lo més prest los sie possible, y que i vajen ab p*[r]*ofessó, los se faran avís les unes parròchies ab altres, lo t*[ot]* se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a donat Juan Antoni Torres de un lot se avie fet de una liura per parròchia. A donat a Mijavila tres luïses y a Micolau Areni dos luïses, a dit Micolau, de la parròchia de Ordino, una luïsa. Lo demés el ne donarà comte. De aquí el ne avie de cobrar 2 lliures, 15 sous. Lo demés a el ne donarà comte dit Micolau Areni.

|*122v* Vui, als 22 de agost 1709, se a fet un arest que la Vall fa comis*[i]*ó als 4 de esta Cassa per anar y venir y fer arestos y bilets per les parròch*[i]*es, y que los consolats o tingen per achseptat tot lo que els faran, que són Juan Antoni Torres y lo doctor Areni, Micolau Areni y Rossell, y lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que pugen fer billets per fer lots, y se'lls done tot plen poder per fer tot lo que s*[i]*e convenient per bo, bé convenient per la Vall.

Dit dia areste esta Cassa que al loch de Som anirà Juan Antoni Rosell, y l'altra vegada auran de anar lo senyor doctor Areni, y l'altra vegada auran d'anar lo senyor doctor Areni, y en terser loch Juan Antoni Torres y en quart loch Micolau Aren*[i]*. Y els que se'n pugen pendre los que a els ben vuist los sie dels vint-i-quatre, y lo que a els ben vuist los sie.

1709 setembre 20

Vuy, als 20 de setembre 1709, se a tingut Concell de la Tera per reqisició del siñor veger de Franca[154] per quant vol cloure les Corts, y dit dia areste lo Concel que vaige Miquel Verdaser per a parlà ab lo doctor Cruïles, y tots dos juyns vayen a trobar lo siñor veguer per a mirar la milor conviniència que sie posipble.

Dit dia se mane Concell de la Tera per a demà disabte que contarem als 21 del corent. Se mane als cònsols de Encam*[p]* que mànien a Juan Antoni Tores, síndi*[c]*h y, aysí

[154] *Manca el trencament de la* c.

mateis, se mane als cònsols de Ordino que manin a Roscel, de Ordino. Lo tot se'ls *[mane]* en pena del quot de la Tera.

1709 setembre 21

|[123] Vui, als 21 de setembre 1709, se a tingut Consell de la Vall, *etcètera*. I pose lo cortó del vui a 26 dinés, dic a 2 sous, 2 dinés, i la lliura del pa a set dinés, dic 7 dinés, y que demà diumenje per tot lo dia lo vengen.

Dit dia areste lo pressent Consel y posse la beda de béndrer blat a nyngun forasté, referin-se a l'arest de l'any 1694, se obserbarà ab les matexes [ter]ma*[s]* del dit any.

Dit dia se areste que Joan Antony trage comisió del vicari general, que la porto an aquesta Cassa, i·n farà relasió per los capelans que no pugen bendre blat ni traure fora de la Vall. Tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1709 [setembre] 23

Vuy, als 23 del corrent, lo any 1709, se a tengut Consel de la Tera per manament de Nycolau Areny, síndy*[c]*h, i dit síndich a fet manar dit Consel per requisisió per la paròquia de Ordino depositant en sa mà 8 lliures, 11 sous, 1 dinés. Són, en fi efecte, per a satisfer lo salary de l'onorable Consel, i per a satisfer lo salari de dos síndichs manats al present Consel. Lo demés, per a satisfer les sabudes per portar los billets a les paròquies. I dit diner, dit síndich, lo a entragat en mà i poder de la dita Vall. Y dit Consell se mane per aver trencat Joan Collat i Pal, del Puy, paròquia de la Masana, per aber trench*[at]* lo arest fet al present libre, de diada de deu de agost probpassat, y conste a dit arest que manen, en pena del cot de la Tera, que ningú puge enpribar ni tresportar de una paròquia altra bestiar sospitós. Dit Nycollau Areny, tanbé troban-se síndich de la paròquia de Ordino, y per orde esprés de dita paròquia, demane justísia en esta Cassa. Per quontra, lo dit Joan Collat i Pal, per quant a passat per les montanyes de Ordino, partida del seu bestiar a les montanyes de Fransa, i tornan-les de les montanyes de Fransa i les a detengudes i les deté a dites montanyes de Ordino sens donar-ne part a la Vall ny a la parròquia de Ordino. I jura *[e]*bitar qüestions. Lo dit Nyquolau Areny, síndich, li féu manament de diada de vynt-i-dos del pressén mes, i·l féu firmar per un conseller per béurer si·s porie d'ebitar miló de les questions. I se li mane a dit manament, que·n pena del cot de la Terra, que trage lo besti*[à]* de la montanya de Ordino. I el féu de resposta per tres vegades que a fe no o bolie fer. I dita resposta féu al síndich matex.

Dit dia se consedex un pugadó al reberent mossèn Joan Pujol, animer de Sant Julià, se consedex que·s puge fer al dit terme. Dit dia se consedex al Miquel Verdasé, cònsol, un pugadó al terme de Sant Julià. Dit dia se consedex a Nycolau Areny un pugadó a la paròquia de Ordino.

|*123v* Dit dia se consedex un*[a]* cana a Gillem Molles a la paròquia de Andora.

Dit dia se a decalarat lo cot que abien fet lo Consel de la Masana a Bregadé, oste de la dita paròquia, de 6 lliures, 2 sous , 9 i s'és declarat en fabor de dit Bregader. I·s mane en pena del cot de la Terra als cònsols de la Massana que tórnon dit diner del cot.

Dit dia se castige a Joan Colat per aber trencat lo arest que a fet la Bal i manament que li an fet per los cònsols de la Massana en vertut de un manament que tenen rebut, fet per mà del síndich Nicolau Areny, firmat de Joan Antony Pal, conseller. Y per aber trencat dits manamens, se li a decllarat i sentensiat que pago jornals i gastos que són fets, que·s contat tot, setse liures, un sou i dos, dich 16 lliures, 1 sou, 2. Se a tret de la [desfera] set sous i sis, reste 15 lliures, 13 sous, 8 les quals se mane als cònsols de la Massana mànon ha Joan Collat i Pal que, dins vuit dies primer vinent, pago dites quinse liures, tretse sous i buit dinés en mans de Nicolau Areny, síndich. Lo tot se mane en pena del recot.

Dit dia areste lo Consel de la Tera per a bisar moltes qüestions i porie aber, mane que mànien personalment a Joan Collat i Pal o sa muller, en pena del recot, trage lo bestiar de les montanyes de Ordino per demà dimars per tot lo dia, que contarem als vint-i-quatre del presén del corrent mes. Lo tot se mane als cònsols de la Massana, en pena del cot de la Tera, que li mànon a Joan Collat i Pal tot lo sobredit.

1709 setembre 29

Vui, als 29 de setembre 1709, se a tingut Consell de la Tera aserqua de una qüestió que tenen Juan Colat y Pal, de la Massana, ab lo Consell de la Terra, que li an fet un cot perquè tenie lo bestià a la muntanya de Encodina, y per istànsia dels cònsols de Ordino an istat dit cot de la Terra, y se a de provar si ten mal o no·n tenen.

|*124* Dit dia aresta la Cassa de la Vall aserca de la qüestió ten Colat ab los cònsolls de Ordino aserca del bestià que an dit que ten mal. Y los cònsols de Ordino que pròvon si ten mal, els o avariguaran. I n'an tingut mal dels deu de agost fins que se féu l'arest, de qué no·s pugés portar bestià sospitots de una parròchia altra. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, y de así a 15 dies, que serà 14 de octubre, que apòrton provas.

1709 octubre 14

Vuy, als 14 de octubre lo any 1709, se a tingut Consell de la Tera. Se a tingut per una pressa que an fet los soldats de Putserdà de bestià i gent en les paròquies de Canillo i Encam*[p]*. Areste lo present Consell que Massià Babot, ab lo company que bé li aparexerà, que vage a Putserdà a parlar ab lo senyor gobernador Don Anton Gondolfo, i béurer si porà fer restituir la dita pilla, donan-li plen poder per a fer lo que més conbenyent li aparexerà.

Dit dia areste lo Consell per totes les paròquies se fassen pregàries per buit dies consegitibam*[en]*t comensant demà que serà lo dia quinse de octubre, perquè Déu Nostre Senyor se apediàdie de nosaltres y nos dónie lo que més nos conbinge. L'últim dia que fassen dir una missa de debossió a Maria Santísima del Remey.

Dit dia areste lo pressent que·s posse lo pa a buit dinés la liura, y lo vuy a bint-i-buit. Los cònsols cadaú que u antímon a ses paròquies.

1709 octubre 19

Vui, als 19 de octubre 1709, se a tingut Consell de la Terra a vista que lo Comú de la Vall resol que y vaje Micolau Areny, y el que p*[r]*engo lo que a *[e]*l ben vuist li sie, y que y vaje Mijavila.

1709 octubre 29

Vuy, als 29 de octubre 1709, se a tengut lo Consell del Pach de la Quístia per al Rey Cristianísim. Se ancomanen los dinés a Gilim[155] Adellach, Fixat, per que·s guàrdien. Se li anbienran guarde del que se aurà de obrar.

Dit dia areste lo Consell que, per a demà dimecres a la Junta del dia, fassen portar cada consolat dotse pernes i bint-i-quatre formatges a Canillo, i més si mes se'n trobe. I los cònsols de Canillo tingen cavalcadures a punt de lí ont Matià Babot volrà per a portar-o de hon Massià Babot ordenarà.

1709 novembre 27

|*124v* Vui, als 27 de noe*[m]*bre 1709, al Consell de la Vall del Consell de Sant Andreu se són pagats los doctors y lo barber.

[155] *En lloc de* Guillem.

Vuy, als 27 de novembre 1709, a vista de un testimonial han portat a esta Casa los de la parròquia de Ordino, y vist un acte de visura portat per los cònsols de la parròquia de la Massana, y vist y mirat lo que se havia de mirar sobre la qüestió de la universitat de Ordino ab Joan Pal, Colat, del Puy de la Massana, del bestià sospitós tenia a la montanya de Ordino dita d'Encodina. Havent dit Colat trencat lo arrest de la Vall y no havent demanat llicència a la universitat de Ordino com devia, inseguint dit acte de visura, se ha declarat que dit Colat pague tots los gastos fins vuy fets per rahó de dita qüestió que importan 22 lliures, 11 sous, 8, per rahó dels jornals del Consell y cot, y sis lliures, tres sous y tres, per lo dit testimonial segons lo memorial dels gastos que suma 28 lliures, 14 sous, 11, en pena del cot de la Terra, dins vuyt dies del dia present en avant contadors, que de*[s]*tretas 25 lliures depositadas per dit Colat, resta a pagar als de Ordino 3 lliures, 14 sous, 11.

Dit dia se posa lo cortó del vi a dos sous y nou diners.

Dit dia se posa la lliura del pa a nou diners, y que es venga demà dijous.

Dit dia mane esta Casa que tots los consolats apòrton quatre pardius per parròquia, los de Sant Julià sinch y los de Andorra així mateix. Deurà rebre aquellas Esteve Moles, cònsol. Tot se mana en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot per parròquia de set lliures, paga de prompta.

Dit dia arresta Concell per lo dia dilluns dos de desembre primer vinent a hora deguda.

1709 desembre 2

Vui, als 2 de desembre 1709, se a tingut Consell de la Terra y se fa un lot de 150 lliures per parròchia, que los pòrton disapte per tot lo dia, disapte primer vuinent, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1709 desembre 16

Vui, als 16 de desembre 1709, a vista del Consell de Sant Tomàs, se mana a Armengol se vaja ab lo mestre de Encamp que judicaren la Casa que era de la Vall, y per quant diuen se enganyaren en la judicació de dita Casa, que per lo primer Consell se tindrà, apòrtia relació a esta Casa de lo que se ha de refer per a què esta Casa ho puga refer al qui la comprà.

Dit dia se ha posat lo preu de las pardius se han gastat en la present Casa, y se arresta se paguin 6 sous per pardiu.

Dit dia se ha entregat en mans de Joan Antoni Torres dels diners dels estranys del present any, 127 lliures, 11 sous, que ab duas lliuras, sis sous se n'ha tret per a pa- |[125] gar a dit Joan Antoni per altres tantas ne donà per gasto a un propi envià a Barcelona, y 2 lliures, 4 sous se n'ha tret per donà a Pere Matheu Molas per tantas ne donà al mateix propi envià Joan Antoni, vint reals y quatre sous donà per altre propi a Organyà, que ab tot prenien suma los estranys 132 lliures, 1 sou, que són los diners han resultat dels estranys, i diem resta en mà de Joan Antoni 122 lliures, 11 sous, de las quals pagarà la penció devem pagar per la casa als cònsols de Andorra, y las restants seran a bon compte del que esta Casa deu a dit Joan Antoni, que és 68 lliures, 12 sous, 4.

Dit dia se posa lo vi a 3 sous cortó, que comensen a véndrer lo dia de Sant Tomàs.

Dit dia ha portat Miquel Verdacer la rebuda de Capítol de 4 lliures, 16 sous.

Dit dia se ha fet llot per a pagar lo gasto del present Concell 2 lliures, 14 sous per parròchia.

1709 desembre 26

Vui, als 26 de desembre 1709, se a tingut Consell de la Terra per orde dels cònsols de la Massana y Consell de pobres que no volen pagar lo cot se fa en esta Cassa.

1710 febrer 6

Vuy, als 6 del mes de febrer lo any 1710, se a tengut Consell de la Terra. Se abote una missa debossió al Sant Esprit per cada paròquia lo més prest que·s puge, qu*[e]* la fassen dir ab sa ansolta.

Dit dia, a bista que lo senyor begé bol clòurer les Corts, y se posse per araonadós Joan Pere Sollana y Tony Calba y Giem.

Dit dia se mane als cònsols, pena del cot, que ab les matexes penes, que mànon, porta per porta, que ningun ostal i taverna, nyngun abitant puge estar en aber tocat a la orasió mentres se diue*[n]* los ofissis, tan lo càstich per l'amo com per los altres, y se mane als ostalés que no pugen bendre sinó al preu de la Ball. Que ningú altre pugen bendre. |[125v] Que mànon als mostasafos que no déxon bendre, que no·l dónon a tastà, que si no és bo, que no·l pàsson. Los cònsols, cadaú ab ses paròquies que mànon porta per porta que ab

ser passats deu dies, que los dinés vells no ballen res. Si bollen canbiar-los que baxen a la Seu.

Dit dia areste lo Consell de pugar lo vi.

1710 febrer 17

Vuy, als 17 del mes de febrer lo any 1710, se a tengut Consel de la Tera per orde del senyor Beger de la Seu d'Urgell.

Vuy, dia dal dit, areste lo Consell que, bista que Déu a despostat de Joan Antony Rossell, *[que]* pertenie[156] ser notari de la Ball, i la notaria se li avie entregada ab protest, que dins lo termini taxat en lo present libre *[es]* portàs pribilegi de Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde. Y com dit falte, se mane, any per any, a Joan Antony Pal, dit Giem, juns ab Jusep Areny, notary, quant antes, vagen per a fer aprensió *[i]* se antregen de totes les ascriptures autèntiques integrades a ell i preses en son nom, i dites porten en esta Casa. I que manen a sos ereus que dins quinse dies, o lo tems conexerà a dits comisaris, manen que porten las ascriptures que falten en dita Casa.

Dit dia lotege la Vall quatre pernes i vuit formatges per paròquia per al gobernadó i taulers y atbocat. Y dites que sien demà per tot lo dia a Sant Julià, que les entrégon al*[s]* cònsols de Sant Julià gunt ab los formatges. Dit cònsol que les fase portar dimecres a migdia, que les fase portar a la Seu de Urgell, a la mà de Joan Antoni Tores.

Dit dia areste lo Consell que per a diluns primer vinent per a dematí, que sirà lo dia de Sant Masià, per a fer la doena de notary, y tanbé per a jurar lo achte de sensal per los dinés qu*[e]* an pres los síndich*[s]*.

Dit dia, Don Fransisco de Careu, veger, y lo doctor Yasinto Boronat, jutge ajunt, an closes les Corts com co*[n]*ste ab acte que han closses les Corts.

|*[126]* Dit dia se entrege la clau de la notaria al Josep Areny per a què la tinge ab bona costòdia, clau i papés per lo íntim, que puge entregar i pendre los papés fins que tinge altre orde de la Val.

Dit dia areste lo Consell de la Vall i·s mane als cònsols de Andorra que dónon probidènsia]per a fer adobar quant antes lo pont Nou, per a fer adobar un bossí de moralla

[156] *En lloc de* pretenie.

s'és espallat per un [intrim] que·m acomòdom[157] perquè ningú i prenge dany. Ademés se'*[l]*s mane que adoben lo camí de la Grela d'Andora i la Massana.

1710 febrer 24

Vuy, als 24 de febrer de 1710, se ha tingut Concell de la Terra per a firmar les actes de censal dels diners *[p]*restaren[158] los síndichs a Cerdanya, los quals prestaren a Joan Antoni Torres, síndich de la Vall, com conste de son sindicat en poder de Joseph Areny, nottari. Los quals diners se li deixaren ab pacte que si per tot lo any passat 1709 no tornaven dits diners, que la Vall hagués de firmar acte de censal a favor del doctor misser Guillem Areny, Pere Mateu Molas, Joan Molas y Esteve Tomàs. Y per dit effecte, dit Joan Antoni Torres, ha juntat lo Concell General de la present Vall per al dia de vuy.

Dit dia, dit Concell ha firmat los actes de censal en poder de dit Joseph Areny, nottari, a favor del doctor Guillem Areny, Pere Mateu Molas, Joan Molas y Esteve Tomàs. Ço és, en favor de dit doctor Areny, de preu quatre-centas dobles y penció vint dobles, en favor de dit Pere Mateu Molas, de preu cent-vuytanta dobles y penció nou dobles, en favor de Joan Molas, de preu quatra-centas sinquanta doblas y penció vint-y-dos doblas y mitja, en favor de dit Esteve Tomàs, de preu vuytanta dobles y penció quatre dobles. Així que la penció se ha de correspòndrer de dits censals suma sinquanta-sinch dobles y mitja, la qual penció cau de vuy a un any. Toque per parròquia, per principal cent vuytanta-sinch dobles y penció nou dobles y un real de vuyt, ab facultat de quitar quiscuna parròquia de noranta-dos doblas y mitja en noranta-dos doblas y mitja, així que disminuït lo preu se disminuirà la ànnua penció, y que tant una parròquia, tant en part com en tot, deuran las restants parròquias indemnisar aquella.

|*126v* Dit dia se ha fet llot de setanta-set lliures y catorse sous. Toca per parròquia dotze liures, dinou sous, modeda espanyola, las quals se mana als cònsols de quiscuna parròquia aporten en mans del doctor Areny o Pere Mateu Molas, als 2 de mars primer vinent.

Dit dia se resta que per rahó dels mil franchs de las eguas se han de satisfer a Pere Mateu Molas y Joan Molas, que·s passa a comte a dit Joan Molas lo que deu per la borda. Del restant, se darà conclusió en lo Consell primer vinent.

[157] *Probablement en lloc de* que u acomòdon.
[158] *També es pot interpretar com* restaren, *tal com està escrit en el text*.

Dit dia se arresta que los tres-cents franchs per parròquia se feren de llot lo any passat, que·ls portassen en mans de Macià Babot, no obstant lo arrest de 26 de desembre proppassat contenint no volian pagar aquell. Han pagat dits tres-cents franchs per parròquia y entregats a dit Macià Babot, lo qual portà aquells en Cerdanya y ha aportat sa rebuda. En lo de las dos mulas y la egua faltan, se mirarà per lo Consell vinent.

1710 abril 14

Vuy, als 14 de abril 1710, se ha tingut Consell de la Quístia tallada per lo ters de la quístia de Sa Majestat, que Déu guarde, y se ha entregat lo diner en comanda als cònsols de Sant Julià per lo que se deliberarà.

Dit dia se ha fet llot per parròquia per fer lo compliment a la quístia de 2 lliures, sous, 3, faltava lliures, 7 sous.

Dit dia Nicolau Areny y Joan Antoni Pal y Guiem, de Ordino, han entregat al Concell de la Vall los papers se trobaren en casa Rossell per lo qual effecte foren elegits per dit Concell. De la restitució dels quals, los predits, com a comissaris de la Vall, firmaren àpocha als hereus de dit Rossell, en poder del reverent Ramon Jovany, vicari de Ordino, als 11 del corrent mes. Entès, emperò, que dels papers rebuts en poder de dit Rossell no se ne ha entregat algun a dita Vall, ans bé, aquells de Joseph Areny, nottari, per donació li n'han fet los hereus de dit Rossell, per lo que se harresta que los mateixos comissaris manen a dits he- |*127* reus de dit Rossell, en pena del cot de la Terra, restituéscon las scriptures de dit Rossell, quals té dit Joseph Areny, en poder de la Vall fins lo primer Concell. En quant a las scripturas han entregat vuy dits comissaris, aquellas mateixas se han posadas en la Cúria.

Dit dia la Vall ha firmat acte de censal en poder de Joseph Areny, nottari, en favor dels marmessors del quòndam reverent Antoni Bosquets, de preu de 1303 lliures, 16 sous y penció ànnua etre tants[159] sous, a compliment de paga de aquellas 1650 lliures, sous, que són lo preu de la venda de la Casa que possoheix vuy dita Vall, que fou de dit quòndam reverent Bosquets, colomer, borda, horts y patis. Lo qual censal porà quitar dita Vall de dos-centas en dos-centas lliuras, així que disminuint-se lo preu, se disminuirà la ànnua penció. Cau dita penció lo dia de Sant Thomàs apòstol.

[159] *En lloc de* altres tants.

Dit dia la Vall ha firmat acte de venda en poder de dit Areny, nottari, a favor de la marmessoria del quòndam reverent Anton Busquets de la casa vella tenia dita Vall, de la caseta de la notaria y de l'hort sobirà, tot situat en dita vila, per lo preu de 380 lliures, 18 sous, de dit quòndam reverent Bosquets, de la solució de las quals deurà dita universitat de Andorra recobrar-ne àpocha per dita Vall; de les restans, emperò, dita Vall ja ne té satisfacció per haver-las cobradas del Quart de Angordany y las Caldas.

Dit dia dita Vall ha fermat acte de venda en poder de dit Areny, nottari, y en favor de Jaume Joan Molas, de Andorra, de la hera o borda tenia dita Vall que fou de dita marmessoria.

Dit dia Joan Antoni Torres ha portat rebuda de l'advocat y procurador de Barcelona de la quantitat de 50 lliures, sous, per los anys 1706, 1707, 1708, 1709 y 1710.

Dit dia se nota que lo dia se firmaren los actes de censal, los de Canillo entregaren a dita Vall 20 doblas en part de lluïció de la part als de Canillo tocant per rahó de dits censals.

|*127v* Dit dia se ha fet llot de sinquanta reals per parròquia per pagar al doctor Feu, advocat de la Vall, tret anyadas de la conducta. Se deuran portar los diners en mans de Antoni Nagual, conceller de Sant Julià, qui deurà portar aquells a dit doctor Feu, y recobrar rebuda y desconduir a dit docor Feu.

Dit dia se arresta y se mana als cònsols de quiscuna parròquia manen, porta per porta, que qualsevol que tinga scripturas pertanyents a la Cúria de la Vall, ne fassen entrega als cònsols de quiscuna parròquia fins al dia del Consell de Santcogesma primer vinent, y assò en pena del cot de la Terra.

1710 maig 29

Vuy, als 29 de maig 1710, se ha tingut Consell de la Terra a vista dels abusos del robar se fa per las montanyas. Y per a donar providència y orde de evitar dits abusos, se mane que fassen anar dos guardes per paròquia, que sien òmens llestos y ben armats y juntats, que sien dotse, y dels dits que hagen un ofisial cada semana, comensant a Canyllo y, de grau en grau, les paròquies, y que estigen fins al dibendres a migdia. Que agen de fer guarda al port de Fra Miquel y les Porteles. Cada dia que fassen una vista al Mené, que·s júntun ab les guardes de la ball de Caroll.

Dit dia arreste lo Concell a vista de unas quexas ha*[n]* arribat de alguns particulars de la parròquia de la Massana, que la parròquia no·ls vol deixar baixar llenya per aigua per lo gran prejudici portan als cap aguals dels prats y de las molas. A vista que dits particulars tenen ja la llenya feta, se mana als cònsols y concell de la parròquia de la Massana los donen llicència per est any tant solament per baixar dita llenya, y que la hajan de trèurer de la aigua devant la borda de Miró pagant lo dany faran.

1710 juny 2

Als 2 de juny 1710 se ha tingut Concell de la Terra de Santcojesma per pagar lo redre, metjes y barbé, sensos de Custoja y los demés censos, y per posar concellers, mos*[ta]*fasos y veadors:

|*[128]* Primo, a Canillo mostafà Miquel Calbó, Soldevila, veador Antoni Vidal.

Ancamp mostafà Joan Areny, Mas, veador Joan Pal, Pont.

Ordino mostafà Guillem Adallach, veador Joan Antoni Pal.

Massana mostafà Joan Pere Solana, veador Miquel Palès, Rull.

Andorra mostafà Guillem Molas, Miquel Guitart mostafà y veador.

Sant Julià mostafà Antoni Nagual, veador Joan Baxench.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Jaumina, de Prats.

Ancamp capità Josep Giberga, Jaumet.

Ordino Batlle, de la Cortinada, capità.

Massana capità Joan Pere Esclusa.

Andorra capità Pere Màrtir Armengol.

Sant Julià capità Jaume Arajol, Povill.

Dit dia los baix firmats tenen rebut del Concell de la Vall 65 lliures, 3 sous, 10 y són per la penció cessà als 21 de desembre 1709 del censal fa a la marmessoria del quòndam reverent Anton Bosquets, resultant del preu de la Casa.

Guillem Moles, conseleir y marmesor, firmo, també per lois cònsoils y l'alstre[160] conseleir y en dit nom marmesors *(signat)*.

[160] *En lloc de* altres.

Dit dia se ha fet nominació de sobreposats de parayres de la confraria de Sant Pere Màrtir de la present Vall, y se ha elegit en sobreposats a Massià Duran y Germà Casamajor, àlies Saleta. Y los cònsols los pendran de jurament.

Dit dia se pose per sobreinstant de dita confraria a Macià Babot y per pesadó a Nicolau Itet.

Dit *[dia]* se arreste que no puga ningun habitant, tocada la oració, estar en la taverna y ostal, ni tampoch en lo temps se diuen los divinals offisis, y que en cas que algun cònsol o conceller sabrà algú dels contrafahents y est no ho divulgarà en la present Casa, que est sia castigat per lo present Consell, lo que manam observar en pena del cot de la Terra.

|*128v* Vuy, dia dal dit, se fa arrest de camins. Que adóbon senderes y senderons, trencar matas, adobar pedres, rigueres y riguerons, y que sia feta de aquí al dia de Sant Bernabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se arresten las mostras al temps a*[c]*ustumat. Y que los cònsols manen en llurs parròquias, porta per porta, que totom porte sas armas bonas y ab sas monicions, pena de sinch sous.

Se deu los jornals de arrahonadors de las Corts passadas a Joan Pere Solana y Anthoni Calba, ço és vuyt jornals a quiscú*.

1710 juny 20

Vuy, als 20 de juny 1710, se ha tingut Concell aserca de una demanda se fa per lo governador de Puigcerdà, pretenent la restitució y satisfació de un robo se diu se féu a uns francesos.

Dit dia arresta lo Concell una missa de devosió a cuidado dels cònsols de quiscuna parròquia, lo més prest sie possible.

Dit dia arresta lo Concell que lo doctor Guillem Areny y Nicolau Areny vagen a representar al llochtinent de governador del comptat de Foix las molestias instan contra la Vall lo governador de Puigcerdà y duch de Noallas, y representar així mateix a dit llochtinent lo que és la Vall de Andorra, suplicant-li se digne interposar son medi y decret per la tranquilitat de la Vall .

Dit dia se fa llot de set lliures per parròquia per donar als dits doctor Areny y Nicolau per los gastos fahedors per lo effecte dalt dit.

Dit dia se ha pujat lo vi a tres sous y tres cortó, y ho manaran los cònsols diumenge primer vinent, y que lo mostafà taste quiscun dia lo vi, pena del cot. Y que no essent bo, que sia castigat lo hostalé.

1710 agost 24

Vui, als 24 de agost 1710, se a tingut Consell de la Terra. Se farà lo afor del blat fiat a raó de vuit liures la carga, diem 8 lliures, sous. Que totom lo pàgon, lo blat fiat a raó de vuit liures la carga, en pena del cot de la Terra, y no·n pugen demanar més.

Dit dia se pose la liura del pa *[a]* 6 dinés la liura del pa. Diluns que vengen, diluns per tot lo dia.

Dit dia Micolau Areny y Masià Bavot que vajen a la Seu per negosis de la Val y que y vajen demà matý per recobrar lo del robo, y tots junts que vajen a Puyxserdà luego |[129] per anlestir lo negosi del robo que se féu al port. Y per dit efecte, en dies passats, Juan Antoni Torres féu un lot de sent franchs per parròchia, y dos-sents franchs que y a possat lo doctor Areni, y Juan Antony dos-sents, los quals los a de satisfer esta Casa, y enlestit que ajen lo negosi los dits, Juan Antoni ne donarà comte. Y si a de restit*[u]*í, *[se]* restituirà, y si a de cobrar, cobrarà d'esta Casa.

Dit dia se fa un lot de deu rals per parròchia, que pàgon per lo dia que se [aniran] 1 lliura, sous.

Dit dia los cònsols de la parròchia de la Massana an entregat en mans de Juan Antoni Torres quoranta [portugeses] junt ab la porrata y pensió de sis mesos, q*[u]*als a de entregar a Estev*[e]* Tomàs, de les Caldes, y són en desminusió del sensal tenen firmat als particulàs com co*[n]*s*[te]* en lo libre dia 24 de agost, com conste de diada de 24 de febrer del present ani.

Dit dia demane vuisura July Nagual, dit Riberaiga, de Santa Coloma, que ten unes difarènsies ab Mariano Muntània. Y tenin-se per agravat per la sentènci*[a]* dels quatre, a depositat per los aveadors per dimecres primer vuinent que y vajen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa manament als cònsol*[s]* de Ordino que elegescen los òmens que els los sie ben vuis*[t]* que no[161] sien, y perquè alegescen los que a·ls ben vuist los sie. Y la parròchia alegirà lo Consell per lo dia de Nostra Senora de setembre primer vinent.

Dit dia se areste y mane als cònsols de Andorra que tinge*[n]* la Casa y que net*[è]*yo*[n]* la Cassa demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1710 octubre 12

|*[129v]* Vuy, als 12 de octubre de l'any 1710, se a tingut Consell de la Terra per a baixà lo vy. Dit dia se pose lo cortó del vy a quinse dinés, y se mane als cònsolls que mànon als hosta*[lés]* de les paròquies que lo dia trese lo véngon als quinse dinés.

Dit dia deposite Joan Fiter y Rossell, de Ordino, los dinés per una vesura, aserca de unes difarènsies ab Nicolau Areny. Y se mane als aveadós que de aquí als 15 del present mes, agen de anar a mirà eixes difarènsies a Sant Julià. Se acàs lo aveador no here vingut, que y agen de manar lo que [n'és així]. Y lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra, y per ser lo de Ordino part, no n'i va sinó que si*[n]*ch.

1710 novembre 2

Vuy, als 2 de novembre de 1710, se ha tingut Consell de la Terra a fi de respòndrer a una carta del senyor Don Anton Gandolfo, governador de Bellver, per certa demanda de herba.

Dit dia ha resolt lo Consell que Joseph Areny, nottari, y Miquel Verdaser, conceller, vajan per síndichs a Puigcerdà a fi de comparéxer devant del senyor governador, y respòndrer a sa petició ab la defensa que més útil serà possible representar.

Dit dia se fa llot de vint reals per parròquia per donar a dits síndichs per lo gasto.

Dit dia Raubert, de Ascàs, ha depositat tres lliures, dotse sous per los vehadors sobre la qüestió té ab lo Joan Pere Ribera, de dit lloch. Y se ha resolt que vajan dits veadors lo dia divuyt del corrent.

Dit dia arreste lo Concell que ningun habitant puga estar després de tocada la oració a ningun hostal, sots pena del cot de la Terra, tant per dits habitants com per los hostalers, y que no puga ninguna persona jugar en dits hostals a joch de envit, sots la mateixa pena,

[161] *En lloc de* ho.

a la qual, així bé, incorreran dits hostalers, ni tampoch mentres se celebran los officis divinos.

Dit dia dit Consell ha posat lo vi a sou lo cortó, y que los cònsols ho manen véndrer demà, 3 del corrent.

Dit dia se fa arrest de camins. Que tots los consolats a sas parròquias manen fer dita manobra de quí al dia de Sant Martí primer vinent, tothom que fassan adobar senderas y senderons, adobar rigueras y trencar matas. Y tot se mane en pena del cot de la Terra.

1710 novembre 24

Vuy, als 24 novembre 1710, a vista del Concell de Sant Andreu, se ha ajuntat dit Concell per pagar als metges y barbé y pagar lo redre.

Dit dia se arreste lo Concell de Sant Tomàs per a quinsa del mes pròxim vinent, y que quiscun consolat aporten quatre perdius rojas, y los de Sant Julià una de més per lo nottari, y las rebie Esteve Molas.

Dit dia se done ordre al doctor Areny, que attès va a Barcelona, que s'enporte |[130] los papers necessaris fahents per exempció de la Generalitat, y obrar lo que·s dega obrar en Barcelona y altras parts. Y si acàs se deu fer procés en Barcelona que fassa bitllets a las parròquias.

Dit dia se arreste que los cònsols de Ordino fassen manament a Rossell, de Ordi*[no]*, que per tot lo dia quinsa del mes de desembre pròxim vinent, aporte y page a esta Casa 134 lliures, 9 sous, 9, moneda de Espanya, per tantas ne devia Joan Antoni Rossell. Y assó se li mana pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Concell que a Nicolau Areny no li passe lo temps de apel·lar-se de una sentènsia feta per los veadors en favor de Rossell, que aquella no li sia intimada y donada còpia fins al primer Concell després de la intima y còpia.

Dit *[dia]* arreste lo Concell que los cònsols de Andorra manen a Joan Molas pose en condret y fassa gravada al camí dels prats del Puy de Ancamp, de sí al dia quinsa de desembre primer vinent, en pena del cot de la Terra, y així mateix, que los cònsols de Ancamp adóbien lo pont del riu Aixech ab la mateixa pena.

Dit dia se mana als cònsols de Andorra que del dia present fins al Concell de Sant Tomàs primer vinent hajan adobat lo camí dende la creu Grossa fins a la Ribalta, en pena del cot de la Terra.

Dit *[dia]* se arreste que los cònsols de Ordino manen a Fijat, de Llors, que dins vuyt dies haja adobat lo pas de la aigua del prat de la Creu.

1710 desembre 15

Vuy, als 15 de desembre 1710, se ha tingut Concell dit de Sant Tomàs per fer lo acostumat en semblant Concell, y se ha donat als cònsols y concellers de la parròquia de Andorra, com a marmessors del reverent Anton Busquets, 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció del censal fa la Vall a Doña Margarida, que caurà lo dia 21 del corrent, de la qual solució ne firman rebuda dits cònsols y concellers en dit nom baix firmats, y dits són dels diners dels estranys que han muntat 70 lliures, sous, 4. Los demés ha restar a la escudella.

Jo, Josep Areny, nottari, de voluntat y concentiment de dits marmessors, qui són Anthoni Calba, Jaume Solana, cònsols, y Esteve Molas, conceller, y en dit nom, marmessors predits, firmo la sobredita rebuda per no saber ells de scríurer.

Dit dia arreste lo Concell que la visura entre Guillem Adallach, Tomàs Adallach y Miquel Cabanas, de Llors, feta als 25 mars de 1710, és passada en cosa judicada.

|*130v* Dit dia Francisco Babot, de Escàs, ha depositat 12 lliures, sous requirint que lo Concell vaja a fer visura sobre unas diffarències té ab lo Nyerro, de Escàs, aserca de unas finestras. Y se arreste dita visura per lo dia 16 del corrent.

Dit dia arreste lo Concell que aserca un cot se ha fet a Pellicer, de Segudet, manador de Ordino, de 2 lliures, 10 sous, per haver intimat una sentència dels veadors, y per quant diu que Rossell, de Ordino, li manà, en pena del cot de la Terra, al dit manador, intimàs dita sentència a Nicolau Areny. Per so, se arreste que dit Rossell restituesca ditas 2 lliures, 10 sous al sobredit Pellicer fins al primer Concell, o altrament, justas causas y rahons allegue.

Dit dia Nicolau Areny, de Ordino, ha depositat 12 lliures, sous, requirint que lo Concell vaja a fer visura sobre unas diffarències té ab Rossell, de dit lloch, aserca de un pas. Y se arreste dita visura per lo dia 16 del corrén o lo dia subseguent.

Dit dia, dit Concell ha firmat sindicat al doctor Canut Riffós, nottari, causídich de Barcelona, en poder de Joseph Areny, nottari, per tots plets, ab poder de substituir actas, que lo dit Jeroni Planes, síndich de la Vall, morí.

Dit dia se fa cot a Rossell, de Ordino, de 5 lliures, 10 sous, per no haver satisfet la quantitat se li manà pagàs pena del cot de la Terra, ni psaltim haver comparegut. Y que los cònsols de Ordino li manen, pena del recot, pague lo cot, com y també las 134 lliures, 9 sous, 9, moneda espanyola, està devent, dins 5 dias primers vinents, y que entregue los diners al cònsol de Andorra y, quantquequant no pague dins dit termini la dita quantitat, se arreste que als 23 del corrent se tingue Concell per lo dit effecte.

Dit dia se posa lo vi a tretse diners cortó, y que·s mane de quí a diumenge primer vinent.

Dit dia se mana als cònsols de Ordino que de quí al dia 21 del corrent, paguen al doctor Areny, pena del cot de la Terra, y que altrament puga fer manar Concell.

1711 gener 22

Dia 22 janer 1711 se ha tingut Concell de la Terra, y se vota una missa celebradora a quiscuna parròquia lo més prest sia possible.

Dit dia se posa lo pa a set diners la lliura, y lo cortó del vi a quinsa diners, y que se comense a véndrer al dia diumenge primer vinent.

Dit dia se arresta que del toc de la oració en avant no puga estar ningun habitant del poble en lo ostal, pena del cot de la Terra, y sots la mateixa pena, que ninguna persona puga jugar en lo hostal de nit a ningun joch, y fent lo contrari seran executats tant lo hostaler com los contrafahents en la dita pena.

|*131* Dit dia se deixe a la deliberació de Joan Antoni Torres, doctor Guillem Areny y Nicolau Areny, síndichs, lo cridar en Junta, sempre que ben vist los serà, a les personas del present Concell, a fi de resòldrer de anar a París o a hont sia convenient, y presentar-se devant Sa Magestat Christianíssima y representan-li los abusos que sos ministres fan a la present Vall y han fet en las presents guerras.

Dit dia se arreste que los contés porten compte del bestià ha entrat des del Concell de Sant Tomàs fins a Cap d'Any, o que·l donen als cònsols perquè se puga afigir al compte

de la quístia, com també al Consel de Andorra que pendrà lo compte del bestiar, que los contés de Canillo no tornaren a esta Terra, y assò se'ls mane pena del cot de la Terra.

1711 febrer 14

Vui, als 14 de febré de 1711, se a tengut Consell de la Vall aserca de unes cartes a enviat lo governadó de Pudserdà.

Dit dia se vote una misa de devosió al Sant Esperit, y cada consolat la fasen dir en sa parròquia lo més pre*[s]*t sie posible.

Dit dia areste lo Consell vaje a respondre lo doctor Areni y Nicolau Areni a respondre a les cartes del governador de Pudser*[d]*à per respondre lo més convenient serà per lo servei de la Vall. Ademés se aleigés a Jolià Molines vaje ab compania dels sobredits.

Dit dia se fa un lot de sinquanta-sinch reals per parròquia, los quals an de servir per fer lo camí per anar a parlà ab lo governadó de Pupserdà. Y dits se an de pagar demà a vuit ores de la matinada en mans de Nicolau Areni. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste y se fa un lot de diuit pernes y trenta-y-sis formajes. Y dites an de fer, so és, Andorra sis pernes y dose formajes, Encamp sis pe*[r]*nes y dose formajes, Canillo sis pernes y dose formajes. Y los dits cònsols los an de tenir a Soldeu demà a les vuit ores de la matinada. Y los cònsols de Canillo se ajen de tenir cuidado de fer-les pasar lo port, y Calbó rebo dites pernes y formajes. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1711 febrer 21

Vui, als 21 de febré de 1711, se a tengut Consell de la Vall aserca que los síndix an escrit que estan arestats a Pudserdà per orde del governadó.

Dit dia se areste vaje un de Consell a trobar los síndixs a Puserdà. Y lo que i a d'enar és Jordà, y vaje a dormí avui a Soldeu.

|*131v* Dit dia se fa lot de nou dobb*[l]*es, so és una dobbla y m*[i]*ja per parròquia, les quals an de portar en mans de Isid*[r]*o Areni per demà tot lo dia, moneda de Espània. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1711 febrer 25

Vui, als 25 de febré de 1711, se a tengut Consell de la Terra per orde dels síndixs que avien anat a parlà ab lo governadó de Pudserdà.

Dit dia se areste vaje Masià Babot de lí on serà covinient per servei de la Vall.

Dit dia se areste una misa de devosió y cada consolat la fase dir lo més prest sie posible. Y dita misa aplicada a Maria Santísima.

1711 març 23

Als 23 de mars 1711 se a tingut Concell per orde dels síndichs havian anat a posar-se als peus de Sa Magestat Catòlica.

Dit dia ha posat lo Concell per conceller de Sant Julià, per mort de Antoni Mitjavila, a Martí Bonet.

Dit dia se fa llot de tres doblas y mitja de or per parròquia per tornar a Joan Sabater, entregaderas en mans de Isidro Areny, a fi de satisfer a dit Sabater, fins al dia 7 de abril.

Dit dia se arreste que ningun habitant de les parròquies de la present Vall puga menjar y béurer ni estar en lo hostal mentres se diran los officis, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols en sa parròquia o intimen es sa parròquia porta per porta.

Dit dia se vota una missa de devoció lo més prest sia possible.

1711 març 30

Vui, als 30 de mars de 1711, se ha tingut Concell de la Vall per lo pagament de la quístia de Sa Magestat Christianíssima que Déu guarde.

Dit dia dit Concell ha elegit, per receptor y per anar a portar la quístia, a Esteve Tomàs y Prat, y portarà rebuda a esta Casa.

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Ancamp 52 lliures, 16 sous, Ordino 52 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 *[sous]*, Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, los quals ha pagat Joan Antoni Torres de sos diners que·n portarà a compte, que tot junt pren suma 288 lliures, 8 sous, moneda de Espanya, les quals han servit per a pagar las pencions dels censals fa esta Casa, ço és: a Jaume Joan Moles 126 lliures de penció per 450 doblas de principal, al doctor Areny 112 lliures de penció per 400 doblas proprietat, y a Pere Matheu Molas 50

lliures, 8 sous penció per 180 doblas proprietat. Y són per les pencions caigueren a 24 febrer del present any, del pagament de las quals consta de las rebudas següents.

Tinch rebut yo, Jaume Joan Molas, las susditas 126 lliures per las rahons preditas, dia y any predits. Jaume Juan Moles *(signat)*.

|[132] Tinch rebut jo, lo infrascrit doctor Guillem Areny, las contrascritas 122 lliures, sous, per las rahons contrascritas, dia y any predits.

Ita est, doctor misser Guillem Areny *(signat i rubricat).*

Tinch rebut jo, lo infrascrit Pere Mateu Molas, las contrascritas 50 lliures, 8 sous, per las rahons contrascritas, dia y any predits. Pere Mateu Moles *(signat)*.

Dit dia arresta lo Consell que Jaume Pal y Rossell y Guillem Bons vajan a Cerdanya y si serà menester a Perpinyà.

Dit dia se fa lot de sinquanta-y-sinch reals per parròquia, y dits los ajen de portar en mans de Masià Babot per lo primer dia de abril, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste y·s pose lo vi a diset dinés lo cortó, y cada consolat que o entimo lo més pre*[s]*t sie posible; lo *[comencen a]* vendre a dos de abril.

Dit dia ha elegit lo Concell per veador de la parròquia de Andorra a Thomàs Calbó y Dolsa y per mostafà a Miquel Duran.

1711 maig 13

Vui, als 13 de mayg de l'ani 1711, se a tengut Consell de la Vall per orde de Juan Antoni Torres, síndich, per unes cartes són vingudes de Saragosa.

Dit dia se areste que·s fa sent dobbles per paròquia, en or, y dilluns primer vine*[n]*t se resoldrà per quin dia se auran menester.

1711 maig 18

Vuy, als 18 de maig de 1711, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell de la Vall per pagar lo redre, metges, barbé, censos de Costoja y los demés censos, y per posar concellers, mostafàs y veadors.

Dit dia se ha fet nominació de sobreposats de paraires de la confraria de Sant Pere Màrtir y se ha elegit per sobreposats a Germà Casamajor, àlies Saleta, de Sant Julià, y a Nicolau Itet. Sobreinstant Tomàs Duran y pesadó Isidro Inglesa, àlies Montanya, de las Caldas.

Dit dia se ha elegit mostafàs y veadors:

Canillo mostafà Miquel Adallach, Som, veador Miquel Bortoló, àlies Rossell.

Ancamp mostafà Joan Armengol, veador Joan Guillem.

Ordino mostafàs doctor Guillem Areny, veador Miquel Cabanas.

Massana mostafàs Joan Bons, veador Jaume Areny y Torres.

Andorra mostafàs Esteve Molas, Macià Babot mostafàs y veador.

Sant Julià mostafà Martí Bonet, veador Miquel Verdacer.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joan del Magre.

|*132v* Ancamp Antoni Moretó, Pellicé, capità.

Ordino Miquel Garreta capità.

Massana Joan Casalé, de Sispony, capità.

Andorra Joan Prat Sucarà, capità.

Sant Julià Bortomeu Canals, àlies Bou, de Fontaneda, capità.

Dit dia se fa arrest de camins, trencar matas, adobar sendas y senderons, adobar pedres, rigueres y riguerons, y que sia fet de quí al dia de Sant Barnabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se arresten las mostras per lo temps acostumat y que los cònsols manen en llurs parròquias, porta per porta, que tothom porte sas armas ab sas monicions, pena de 5 sous.

Dia dalt dit e cobrat la vaca magra que són 4 lliures, 16 sous. Joan Antoni Torres, render de Capítol.

Dit dia se ha entregat a Miquel Verdacer 15 sous dels draps a lavar deu donar al porter majó, y cobrarà rebuda. Y, així mateix, se li ha entregat los diners dels censos de Custoja a fi de pagar-los als renders de Costoja dels quals cobrarà rebuda, que són 12 sous, 6.

Dit dia lo doctor Guillem Areny ha donat comptes de aquelles 134 lliures, sous de la Vall, quals li entregà Solana de concemblants. Ne entrega Rossell a diffinició del que devia Joan Antoni Rossell, son sogre, a la Vall, així que passat los comtes ab dit doctor Areny, està cobrador dit doctor Areny en 7 lliures, 4 sous, moneda de Espanya. Ja és pagat lo doctor del sobredit[162].

Dit dia se ha pujat lo vi a divuyt diners cortó y lo pa a vuit diners la lliura, y que·s se intime per tot lo dia vint del corrent.

[162] Ja és pagat... sobredit *afegit posteriorment*.

Dit dia arreste que los de Sant Julià aporten sis pernes y dotse formatjes en casa del cònsol a Llors.

Dit dia se arreste que Miquel Adallach, Som, vaja a Fransa per tràurer permís de passar blat.

Dit dia se arresta una missa de devoció, y los cònsols la fassan dir en sas parròquias lo més prest sia possible.

Dit dia se arresta que los cònsols de cada parròquia aporten, per tot lo dia vint-y-sinch del corrent, cent doblas en mans de Joan Antoni Torres y, de altra part, tres dobles y mitja per parròquia.

1711 juny 22

|[133] Vui, als 22 de juni de 1711, se a tengut Consell de la Terra per orde del doctor Areni per lo que a obrat a la Seu ab la armada.

Dit dia se areste lo lot se féu per orde de Juan Antoni de dose pernes y vuint-y-quatre formajes per parròquia, los quals an servit per la ermada ere a la Seu.

Dit dia se areste vaje Colat a Montalban a parlar ab lo entendent.

Dit dia se fa lot de dos pernes per parròquia, y lo dia de Sant Juan sien a Lorts, a casa del cònsol.

Dit dia se fa lot de vint reals per parròquia, y que les pòrton en mans de Colat lo dia de Sant Juan per tot lo dia.

Dit dia se pose lo cortó del vi a real, y que vengen demà.

Dit dia se vote una misa de devosió, y quada parròquia la fase dir lo més prest sie posible.

1711 juliol 8

Vui, als 8 de juliol de 1711, se a tengut Consell de la Vall per les diligènsies a fet Jordà ab lo governadó de Pudser*[d]*à.

Dit dia se areste que ningun abitant puge pasar ningun gènero de grans ni monisions de gerra ni mantiniments de carns, de Catallun*[a]* a Fransa ni de Frans*[a]* a Catallúina,

en pena del cot de la Terra. Lo que manaran los cònsols a sa parròquia y consolat, porta per porta, advertint a totom que en cas de contrefesió seran resosariment[163] castigats.

Dit dia se areste que dingú puge conprà blat si no per son propi ús, y que en cas que conpre, los cònsols li pugen fer vendre al mateix preu, so és, als abitants de la Vall. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste vaje Masià Babot a Saragosa. Partesca de quí als deu del present mes, en pena del cot de la Terra. Que vaje a trobà lo doctor Bonet.

Dit dia se fa lot de sinch dobbles en or per parròquia, y las ajen de entregar en mans de Masià Babot per demà per tot lo dia.

Dit dia se areste que Masià Babot no pugés anar a Saragosa com dal*[t]* és dit, en tal cas y vaje Molines. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste vaje Nicolau Areni a Montalban a parlà ab lo antendant, lo més prest sie posible.

Dit dia se areste y·s pose lo vi a vint-y-set dinés lo cortó y vengen demà. Los cònsols o entímon a cada un en sa parròquia.

Dit dia, a vista que l'Oste, de Soldeu, y Juan Moles tenen dos oris parats al terme de Canillo, los an pinnorats per anar al terme de Ancamp, a la montània de Ambalira, a ont ab bestià forasté los de Canillo no i poden anar sinó ab la tinguda de dos-sents caps de bestià de llana, entre tota la parròquia, com conste ab concòrdia feta entre Encamp y Canillo, presa per Bernat Picart, notari, sos dia y ani en aquella continguda. Y dit Juan Moles no és abitant de Canillo. |*133v* Y avent-los fets pinnora per primera y segona vegada, no se an volguts astenir de fer entrar a peixe, dit Oste, lo bestià forasté de la parròquia de Canillo que té a conlloch de molt major número de dos-sentes, com també, així mateix, lo sobredit Juan Moles, no *[ob]*stant de aver-lo pinnorat son bestià forasté de la parròquia de Canillo, de molt major número de dos-sents, no se a volgut astenir de entrar a fer peixe dit bestiar en la dita montània de Ambalira. Y com sia de estil y ordenasió de esta Casa que aquell a pinnorat una vegada, no·s vol apartar de les erbes, dílion l'an pinnorat, caige en pena del cot de la Terra, tenit, enperò, son dret fundat lo qui pinnora, y lo que fa peixe no tinge dret ni axsió, com és en lo present cas, per confesió dels mateixos cònsols de Canillo. Per so se'ls fa cot de tres lliuras a cada un, y además ajen de pagar les pinnores.

[163] *En lloc de* rigorosament.

Y se'ls mane, en pena del recot, se astingen de fer entrar a peixe dit bestià en la dita montània de Ambalira.

1711 agost 3

Vui, als 3 de agost de 1711, se a tengut Consell de la Vall per una carta se a rebut del doctor Bonet de Saragosa.

Dit dia se fa l'afor del blat fiat y se a de pagar a set lliures la carga, y cada consolat que o mano, ab ser a Nostra Senyora de agost, *[a]* tot cap de casa que no·n pugen fer pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de dos dobblas fetes en or per parròquia, y les ajen de portar en mans de Juan Antoni, de quí a di*[j]*ous primer vine*[n]*t, en pena del cot de a Terra.

1711 agost 10

Vui, als 10 de agost de l'ani 1711, se a tengut Consell de la Vall. Se a pres lo jurament al doctor Refel Cruïles de juitge de les presents valls de Andorra, dona*[n]*t-li posisió en virtut de*[l]* despaix y cartes del prínsip d'esta Vall, a qui tocave com de elles de veure, per mort de l'Il·lustre Doctor Vidal Seré, qui fonch aligit per Sa Majestat Cristianísima, nòstron prínsip, a qui Déu guarde, com de tot més largament conste ab actes rebut per lo discret Josep Areni, notari, abitant de Sant Jollià, en lo dia de vui pres y certificat.

Dit dia se areste y·s fase guarda als ports, so és, Encamp y Canillo als ports de Canillo, Ordino y la Massana al port de Siger y al port Negre, Andorra y Sant Jullià als ports de Perefita y al port Neg*[r]*e. Lo tot se mane se pena del cot de la Terra.

1711 agost 29

|*[134]* Vui, als 29 de agost de 1711, se a tengut Consell de la Vall per una carta que a vingut del governadó de Pudserdà.

Dit dia se areste vaje Jordà a trobar musur Berniola, y ab ell se parlaran per tornar resposta a la carta que a enviat lo governadó de Pudserdà. Y Jordà que·s prenge un compani de esta Casa. Per compani vaje Colat. Demà vajen. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de trenta rals per parròquia y les entregen en mans de Jordà esta tarda.

Dit dia se pose lo pa a sis dinés la lliura, y los cònsols o entímon demà, cada un en sa parròquia, en pena del cot.

1711 agost 30

Vui, als 30 de agost de 1711, se a tengut Consell de la Vall per la resposta que porte lo doctor Bonet de Saragosa.

Dit dia se areste vaje Jordà a parlà ab lo governadó de Pudserdà.

Dit dia se areste si és convinient que vaje Masià Babot ab lo doctor Bonet a parlà ab lo duch de Bandoma y al duch de Noalles y als que sien convinients parlà. Y lo cònsol de Andorra avise a Masià Babot que estige prest per quant tinge avís.

Dit dia se areste que los de Ordino y los de la Massana vajen a mirà lo terme que és de la Cauba y [Oina], term*[e]* de Ordino, y que vajen a mirà de quí a dimecres primer vine*[n]*t. Y los cònsols de Ordino avisen a Jaumot de lí on va pinnora, y los cònsols de la Massana avisen Colat que fase avís al seu pastó de lí on lo van pinnorà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1711 setembre 16

Vui, als 16 de setembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per orde dels cònsols de Encamp y los cònsols de Andorra per la pilla que s'és feta Anbalira y la Devesa.

1711 setembre 19

Vui, als 19 de setembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per una carta a enviat lo doctor Bonet de Pudserdà sobre la pilla s'és feta de Anbalira y la Devesa.

Dit dia se areste vaje Masià Babot y Jordà a Pudserdà per lo que sie convenient, lo més prest sie posible.

Dit dia se fa lot de deu rals per parròquia y los ajen de donar en mans de Masià Babot avui per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1711 setembre 22

Vui, als 22 de setembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per orde de Jordà y Masià Babot per la anada avien fet a Puserdà a parlà ab lo governadó sobre de la pilla s'ere feta Anbalira y la Devesa.

|*134v* Dit dia atràs areste lo Consell que se aje de fer ajuda de costa mentre les comunes y vingen bé. Y si per cas les comunes no i venen bé, se aje de tornar resposta a Nicolau Aren*[i]* y ell puge fer manar Consell. En tal cas y aje Consell, que cada parròquia y mano dos proms per parròquia, y la resposta aje de ser als 27 del present mes a Nicolau Areni, y també Nicolau Areni vaje a trobar a Juan Antoni vui.

1711 setembre 28

Vui, als 28 de setembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per orde de Nicolau Areni per les respostes de les parròquies sobre de la pilla s'ere feta de Ambalira y la Devesa, que s'és feta per orde del governadó de Pudserdà.

Dit dia se vote una misa de de*[v]*osió al Sant Esperit y cada parròquia la fa dir lo més prest sie posible.

Dit dia se areste ajen de pagar mil franchs per parròquia de quí a quinse de novembre, si no·s pot aver més tems y dit arest s'és pasat per vots.

Dit dia se areste y·s pose lo pa a vuit dinés la lliura, y ajen de vendre dimecres primer vine*[n]*t, y los cònsols o mànon.

1711 octubre 11

Vui, als 11 de octubre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per una carta que a enviat lo governadó de Pudserdà sobre dels sis mill franch*[s]* que demane sobre la conposisió que demane.

Dit dia se areste que dimecres primer vine*[n]*t cada parròquia aporte a Encamp en mans de Juan Antoni mill franchs.

Dit dia se areste vaje Colat a parlà ab musur de Carme sobre del comers, y si és convinient vaje a Montalban.

Dit dia se fa lot de vint-y-sinch reals per paròquia y les ajen de portar en mans de Nicolau Areni dimarts primer vine*[n]*t.

Dit dia se areste que los cònsols de Encamp fasen venir lo Masià a Ordino demà a trobar-se ab Micolau A*[re]*ni.

1711 octubre 26

Vui, als 26 de octubre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per fer lo pagament de la quèstia al Rei Cristianísem a Fransa, y per portar los dinés Colat, y que porto rebuda en esta Casa. Y per rebre los dinés Colat y Jordà.

Dit dia aresta lo Consell que Rossell, de Sispony, y Julià Pal, Molines, vajan a respòndrer al senyor governador Moragues per raó de la carta enviada a esta Casa.

1711 [octubre] 29

|*[135]* Vui, als 29 de setembre[164] de 1711, se a tengut Consell de la Terra per una demanda que fa un jutje de la Real Audiènsia de Barselona, lo qual se trobe a la Seu de Urgell.

Dit dia se areste vaje lo doctor Guillem Torres y Jaume Pal a la Seu a parlà ab lo juje que és a la Seu, de la Real Audiència, y que n'isquen ab lo milló modo sie posible, y lo anar a de ser demà.

Dit dia se areste vaje Julià Molines a trobar Juan Antoni a Serdània fins l'aje trobat y li parlo del que avie parlat lo juje de la Real Audiènsia. En loch del doctor Guillem Torres vaje Julià Molines, en loch del doctor Guillemó vaje Ramon Peire a la Seu ab Rosell a parlà ab lo juje.

1711 octubre 31

Vui, als 31 de octubre de 1711, se a tengut Consell de la Terra per la demanda que fa lo juje de la Real Audiènsia.

1711 novembre 2

Vui, als 2 de novembre de 1711, se a tengut Consell de la Terra per la demanda que fa lo juitje de la Real Audiènsia.

Dit dia se areste que les diferènsies tenen Nicolau Areni y Rosell, los dos de Ordino, per una vesura se avie de fer entre ells dos ab què conpongeren que i anasen quatre òmens eligits per mirar dites diferènsies, qui són: lo doctor Areny, Juan Antoni Torres, lo doctor Guillem Torres, Pere Mateu. Y faltant-ne dingun dels dits, s'en puge alegir altre en nom de aquel que faltarà. Y sempre que la una part o l'altra requeresquen, ajen de anar a mirar dites diferènsies, y vajen que no pase temp*[s]* a la una part ni l'altra.

[164] *En lloc de* octubre.

Dit dia se areste sobre de unes pinores que an fet los de Encamp a un de les Caldes. Y lo de les Caldes avie conpra*[t]* la lénia a un de Encamp, y un de Encamp lo avie pinnorat al Cumú, y lo Consell a declarat que les pinnores eren nules, ans bé, lo Consell se reserve per castigar a n'aquel que avie pinnorat. Y lo dit lo va pinnorà antes de pasar per lo prat.

Dit dia se areste vaje a la Seu a conpondre la demanda fa lo jutje de la Real Audiènsia. Y los que an de anar són Pere Mateu y Rosell, y si és convinient que mànon a Ramon Peira. Y los dits o conpongen del milor modo sie. Y los dits se an de trobar demà a migdia a la Seu.

Dit dia se vote una misa del Sant Esperit, y cada consolat la fase dir lo més prest sie posible.

1711 novembre 4

|*135v* Vuy, als 4 de novembre de 1711, se a tingut Consell de la Terra per orde de Pere Mateu Moles per la resposta an tornat de la Seu de Urgel.

Dit dia se areste que cada consolat porto en casa del cònsol de Sant Julià una per*[n]*a, dos formatjes y dos capons per a demà dijous a 9 ores, y los cònsols de Sant Julià les fasen portar a l'orde de Pere Mateu Moles, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que Julià Pal, Molines, vayi a trobar Joan Antony Torres a casa seva o a ont sirà per a comunicar-ly lo que està socsoynt a la Val, y que la Val lo y gyque en sa mà. Que mire lo més convenient.

[1711] novembre 7

Vuy, als 7 de novembre, se a tingut Consell de la Terra, y és per orde dels síndich*[s]* que·s troben en la Seu de Urgell per la demanda del senior gutje de la Real Audiènsia de Barsalona.

1711 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre de 1711, ha vista del Concell de Sant Andreu, se ha tingut Concell per pagar als metges y barbé, com y també per pagar lo redre.

Dit *[dia]* se fa arrest de camins, y que los cònsols en sas parròquias o fassan manar, y que sian adobats de aquí als 8 de desembre primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arresta que en execució del permís del senyor intendant, que los cònsols en sas parròquias registren y posen en nota tots los fefahents faran per passar en Fransa, y passà los mantiniments se permet ab dit permís. Y que denúncien dits cònsols, al present Consell, si los manteniments passaran, si se són consumits en dita eo a sas respective parròquies.

Dit dia arreste lo Concell que per lo Concell de Sant Tomàs primer vinent los cònsols de quiscuna parròquia aporten en mans de Jaume Solana quatre perdius, y los de Sant Julià ne porten sinch.

Dit dia se arreste que los cònsols de Ordino manen al doctor Areny que adobo la gravada que és entre lo prat de Joan Pal y de [Mo]ré, y la gravada sota del prat de la Calsada, y a Santa Bàrbara sota lo prat de Nicolau, manant, així mateix, a Rossell per dita gravada de Santa Bàrbara. Y assò dins vuit dias, pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que quada consolat apòrton diuit lli*[u]*res, quinse sous, y dits són per a satisfer a Juan Antoni Torres lo que a bestret per la Vall, per lo robo del port de Pimorent, per lo dia del Consell de Sant Tomàs primer vinent. Se'l*[s]* mane en pena del cot de la Terra.

1711 desembre 9

|*[136]* Vui, als 9 de desembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per un*[a]* carta que va enviar lo juitje de la Real Audiènsia per demanda de quatre-sentes dobbles.

Dit dia se areste vaje Ramon Peira y Jaume Pal a parlà ab Juan Antoni per parlar-li sobre de la carta que és aribada de*[l]* juitje y anar a la Seu a parlar ab lo governadó per dita carta. En loch de Ramon Peira vaje lo doctor Areni a parlà ab Juan Antoni.

1711 desembre 11

Vui, als 11 de desembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per resposta de l'orde que ten lo jeneral Morages del jutje de les quatre-sentes dobbles.

Dit dia se areste vaje Pere Mateu y Ramon Peira a parlar ab lo general per lo fet de les quatre-sentes dobbles que demane lo jutje, y que o conserten del millor modo sie posible.

1711 desembre 14

Vuy, als 14 de desembre 1711, se ha tingut Concell per fer la quístia, y continuar los jornals, feras y sabudas y closa de l'escot.

Dit dia, aserca de la qüestió tenen los del Quart de Arensal, de la parròquia de la Massana, ab los marmessors del quòndam Nicolau Bosquets, prevere, com a tenint y poseint una borda y béns en lo dit terme de Arensal, que antes fou de Guiem, de Herts, ab sa tinguda de bestiar, pretenent los del Quart que dit Guiem no podrà véndrer dita tinguda y, al contrari, los sobredits marmessors, estant en pocessió de la dita tinguda de més de trenta anys, e esta part pretenen dita tinguda ésser ben venuda y ells ben possehit, havent la parròquia de la Massana declarat que dits marmessors no tinguessen dita tinguda, de lo que se han appel·lat al present Consell de la Vall, per lo que arresta lo Concell que los dits hòmens de Arensal aporten los títols o al·legar justas rahons per las quals dits marmessors no degan tenir dita*[s]* tingudas, per lo entretant no pugan impedir la pocessió de dita tinguda als dits marmessors, sots pena del cot de la Terra. Y se mane als cònsols de la Massana o manen als de Arensal.

Dit dia areste lo Concell y fa lot de dos-cents franchs per parròquia, los quals degan aportar per lo Concell de Santcogesma primer vinent, los quals prenen suma de 1200 franchs, y serviran per a pagar a bon compte dels 5000 franchs se restà a déurer de la composa de la pilla del bestià de Ancamp. Y lo que se mana, pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de 1 lliura, 10 sous y 7 dinés per parròquia, moneda de Espanya, que són 9 lliures, 3 sous, 6, que juntas ab 84 lliures, 13 sous, fan suma de 93 lliures, 13 sous, 6, las quals se han de entregar a Joan Antoni Torres per altres tantas ne pagà lo senyor ardiaca Areny, de són orde, al maig de 1710 per recuperar cosas del robo de Pimorén, junt ab 224 franchs, 19 sous, 6, per altras tants ne té bestrets dit Joan Antoni per la Vall fins vuy, de las quals se'n féu ja lot lo Concell de Sant Andreu, los quals deuran portar dijous primer vinent per tot lo dia al cònsol de Ancamp, com així se li han entregat los demés, so és, de un partit las ditas 84 lliures, 13 sous, moneda de España, han resultat dels estranys, y los 224 franchs, 19 sous, 6, y se istarà al*[s]* dit*[s]* cònsols de Ancamp los entregue*[n]* a dit Joan Antoni Torres, pena del cot de la Terra.

|*[136v]* Dit dia se fa altre lot de 11 lliures, sous per parròquia, moneda de España, las quals se entregaran lo segon dia de Quaresma en mans dels cònsols de Andorra per la penció de la Casa, que són 66 lliures, 3 sous, 10. Restaran bons, lliures, 16 sous, 2, los quals

aportaran a esta Casa lo primer Consell després de haver-los rebut, y ne portaran rebuda al present llibre. Lo que se mana, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha fet lot de 7 lliures, sous per parròquia per pagar lo gasto y salari del nottari y de la majordona[165].

Dit dia se nota que la parròquia de Canillo té bons dos pernills y quatre formatges, y la Massana queda deven un pernill a la Vall.

Dit dia se fa lot de 1 lliura, 13 sous, 4, moneda de Espanya, per parròquia, los quals deuran entregar a Ramon Peyre a Sant Julià per tot lo dia de Reys primer vinent, lo qual los deurà entregar al doctor Cruÿlles per lo salari de advocat, del qual recobrarà rebuda. Y se mana, pena del cot de la terra.

Dit dia arreste lo Concell que ningun traginer de la present Vall no puga tràurer de la present Vall, per la sivada de llurs cavalcaduras, més de dos cisterons de blat per cavalcadura, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols en sas parròquias o manen porta per porta.

1711 desembre 26

Vui, als 26 de desembre de 1711, se a tengut Consell de la Vall per la demanda que fa lo governadó de la Seu per orde que ten del juit*[j]*e de la Real Audiènsia de la demanda de les quatre-sentes dobbles.

Dit dia areste lo Consell que se ajen de pagar les quatre-sentes dobbles, so és, als Reis, dos-sentes dobbles, y les altres dos-sentes al cap dels quinse dies. Y per tornar resposta al governador, vaje Ramon Peira demà. Que·s page, si no·s pot fer altre albitre.

Dit dia se areste si·s porà fer taxa del vi y sal y demés paquets que portaran tant de Fransa com de Espania. Y per dita taxa se deixe en mans del doctor Areni y Nicolau Areni. Los dits faran la taxa convind*[r]*à.

1712 gener 28

Vuy, 28 de jener 1712, se a tingut Consell de la Terra per desliberar lo present de pernes que se aurà de menester, y se gique tot en mà de Joan Antony Torres, y el que fase avís a les parròquies.

[165] *En lloc de* majordoma.

Dit dia se avote una misa de devosió. Cada consolat la fàsien dir lo més prest sie posible.

Dit dia se pose la lliura del pa ha nou dinés. Demà divenres que venguen a dit preu. Los cònsols o mànien en ses parròquies.

|*[137]* Dit dia areste la Vall que ningun abitant no puge estar a l'ostal y taverna tocada la orasió y mentres se diran los ofisis, ni puguen jugar ha nin*[gun]* joch de anvit, y que los ostalés no puguen venre pa y vi si no·s a la casa ten l'ostal, en pena del qot de la Terra.

1712 febrer 20

Vuy, 20 de febré 1712, se a tingut Consell de la Terra a vista de una carta del senyor governador de Puixserdà.

Dit dia se done orde Areny, de Encamp, que vàgie a Puixcerdà a parlà ab lo senyor governador Don Anton Gandolfo.

Dit dia se mane al Martý Bonet que vàgie a la Seu de Urgell a parlà ab lo senyor governador Don Joseph Moragues.

Dit dia se fa llot de quinse rals per parròquia per anar a Serdània.

Dit dia, aserca de la quistió ten*[en]* los del Quart de Arensal ab los aministradós del qòndam mosèn Nicolau Busquets, sobre la tinguda del solà de Arensal, la qual comprà dit Nicolau Busquets a Guiem, de Erts. Atès que dit mosèn Nicolau Busquets y sos aministradós an posoït dita tinguda per lo espany de trenta anis, atès que tant dit mosèn Nicolau Busquets y sos aministradós, com dit Guiem són y an astat estrangés y no abitans de dit Quart de Arensal, atès que ab sentènsia feta per los de la parròquia de la Massana, confirmada per lo Consell de la Vall, feta als 27 de noembre de l'any 1634, fonch sentensiat que dit Guiem posoís dita tinguda y que lo Quart de Arensal li pagàs sa qota part dels solans que en dit any avie venut dits solans. Per so y altrament, tenint a Déu devant nostres ulls, sentensiam y declaram que dits aministradós del dit qòndam mosèn Nicolau Busquets sien mantinguts per la posasió de dita tinguda si y conforme la tenie lo areu de la casa de Guiem, d'Erts. Lo que manam tenir y observar, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose la lliura del pa a deu dinés. Que venguen a dit preu demà diumenge. Cada consolat o mànien en ses parròquies.

Dit dia se pose lo cortó del vy a vint-i-vuit dinés lo cortó. Que venguen demà diumenge a dit preu. Cada consolat o mani en ses parròquies.

|*137v* Dit dia areste lo Consell que la parròquia de Sant Jolià, Andorra y la Massana y Ordino pòrtien divuit pernes per parròquia y trenta-sis formaiges a Sant Jolià, en mans del cònsol Martý Bonet, y la parròquia de Encamp dotse pernes, 24 formaiges. Les sis falten fins a divuit a Soldeu y dotse formaiges, y Canillo setse pernes y trenta-dos formaiges, ab dos que en tenen de bestrets, fan lo compliment de divuit per parròquia. Que·s pòrtien dites pernes a Sant Jolià de quí al Diumenge de Pasió. Y dites pernes sien entregades a l'orde del doctor Areny, y se areste que dit doctor Areny vàgie a Barselona a presentar dit present. 84 pernes a Sant Jolià y 22 a Soldeu per anar a Serdània y dos formaiges per perna.

Dit dia areste lo Consell que lo Martý Bonet vàgie a Barselona ab lo doctor Areny.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia pòrtie tres dobles en mans del doctor Areny, moneda d'Espània, de quí al Diumenge de Pasió, per anar a Barselona.

1712 març 21

Dia 21 de mars de 1712 se ha tingut lo Concell del Pagament de la Quístia de Sa Il·lustríssima, tallada al ters de la quístia de Sa Magestat, y se ha entregat lo diner als cònsols de Ancamp, a fi y effecte de entregar-los a Joan Antoni Torres, qui guardarà aquells fins a nova deliberació.

Dit dia se ha fet llot de 9 sous, 3 diners y malla per parròquia per fer lo compliment de la quístia per 2 lliures, 15 sous, 9 faltavan.

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Ancamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 5[166] lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, que tot junt pren suma de 288 lliures, 8 sous, moneda espanyola, les quals han servit per pagar las pencions dels censals fa esta Casa, ço és, a Jaume Joan Molas 126 lliures, sous de penció per 450 doblas proprietat, al doctor Areny 112 lliures, sous penció per 400 doblas proprietat, y a Pere Matheu Molas 50 lliures, 8 sous penció per 180 doblas proprietat. Las quals pencions caigueren a 24 febrer del corrent any, las quals 288 lliures, 8 sous ha rebut dit Jaume Joan Molas com apar baix de la rebuda.

[166] *Probablement* 51 lliures.

Tinch rebut jo, Jaume Joan Molas, baix firmat, las preditas 288 lliures, 8 sous per las rahons preditas, las quals rebo per mi y per dits doctor Areny y Pere Mateu Molas, en la present Casa, dia, mes y any predits. Jaume Juan Moles *(signat)*.

|*138* Tenim rebut nosaltres, baix firmats, del present Consell de la Vall, com a marmessors de la ànima del quòndam reverent Anthon Bosquets, 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció cessà als 21 de desembre de l'any pròxim passat de 1711, de aquell censal que dita Vall fa a dita marmessoria. Y per ser així, fem la present en la present Casa als 21 de mars de 1712.

Jaume Joan Moles, cònsol, firmo per mi y Asteve Tomàs, cònsol, y per dos consselés de la paròcia de Andorr*[a]*, en dit nom, marmessors *(signat)*.

Dit dia arresta lo Consell tres pernes per parròquia y sis formatges, ço és, Canillo y Ancamp dues, y quedaran a déurer una, y serviran per mossur Ortafà, quals deuran entregar a Joseph Torres junt ab quatre formatges, y ne quedaran devent dos quiscuna parròquia. Ordino y Massana, axí mateix, dues pernes y quatre formatges per parròquia, y ne quedaran devent dos pernes y quatre formatges, quals quatre pernes y vuyt formatges serviran per mossur Seró, quals deuran portar a Nicolau Areny. Andorra y Sant Julià portaran las tres pernes y sis formatges per parròquia a Calbó, de Soldeu. Y serviran per lo veguer de Fransa.

Dit dia se fa llot de 2 lliures, sous per parròquia per donar a Joseph Torres per a compliment del gasto farà de anar a Puigcerdà y portar los presents.

Dit dia arreste lo Concell que Ramon Peyre tragui lletras de escomunió per les scriptures faltan a la Cúria.

Dit dia se ha posat lo vi a 2 sous, 6 lo cortó y que·s mane vendrer demà.

Dit dia se arreste que los cònsols de Ancamp fassan adobar lo grau de Vila dins un mes, pena del cot de la Terra.

Dit dia se arreste que los cònsols de la Massana fassan adobar lo camí sota Sant Joan lo Vell dins vuyt dias, pena del cot de la Terra.

Dit dia se mana als cònsols de Canillo còbrien dels cònsols vells de Canillo una dobla y mitja ab or y 1 lliura, 5 sous per lo cot y recot y que·ls executen, pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que ningun pescador de les presents Valls traguen las truitas per véndrer fora de las ditas Valls, ans bé aquellas degan véndrer dins dita Vall, pena del cot de la Terra, y ab la mateixa pena los ho manaran los cònsols en sas parròquies.

Dit dia se ha venut a Miquel Guitart, Aldiàs, de Andorra, la herba de l'arrendament del prat de la Vall, que és 70 quintàs, a 12 sous [lo] quintà, que fan suma de 42 lliures, sous, pagadoras, ço és, 36 lliures de dia en dia, quals deurà pagar a Joan Antoni Torres, y las restants dia de Santcogesma propvinent a esta Casa.

1712 març 29

|*138v* Vuy, 29 de marts 1712, se a tingut Consell de la Terra per un*[a]* carta que anviat lo intendant de Montalbà per lo comers de Fransa.

Dit dia se mane a Guillem Areny, Teixidó, que vàgie a Montalbà a parlà ab lo senyor intendant per traure grans.

Dit dia se fa llot de nou lliures per parròquia per anar a Montalbà, y que se entràgien en mans de Guillem Areny Teixidó, de quí demà dimecres per tot lo dia.

Dit dia se fa llot de set pernes y sinch que·m tenim de sobreres. Faran lo comte de dotse. Que totes les parròquies les pòrtien *[a]* Encamp en mans dels cònsols. Que se entràgien al propy que an de anar a portar-les a Don Anton Gandolfo. La parròquia de Canillo tres pernes, aurà pagat lo que deu y li'n quedarà una de bona per altra vegada. Encamp dos pernes y pagat lo que devie. Ordino dues pernes, aurà pagat la que devie. La Massana tres pernes, aurà pagat una que·n devie de l'ani pasat, pagat lo que devie. Andorra una, a pagat lo que deu. Sant Jolià una, pagat lo que deu. Y siran lo compliment de les sobredites dotse. Lo tot se mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot de sis rals de moneda de Fransa y tres rals y vuit dinés de moneda d'Espània. Que les anvion Encamp en mans de Joseph Areny, y serà pagat del que avie gastat al camí de Serdània.

Dit dia se fa nota que la parròquia de Canillo quede devent dos formaiges, Encamp dos, Ordino dos, la Massana quatre y queden bons per la Vall.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen fer un bosí de paret demunt l'aygua calenta al costat de la mola del Carot.

Dit dia se mane als dits cònsols de Andorra que fasen adobar l'aigua a la creu de Riberola fins a Tovira, y tot lo sobredit sie adobat de quí a vuit dies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane a Maistre, de Canillo, que de quí al primer Consell pòrtie provat se avie desnunsiat la pigota als cònsols de Encamp, Calba y Pallerès.

1712 abril 14

Vuy, 14 de abril 1712, se a tingut Consell de la Terra per a véurer lo que se deu obrar sobre la entrada del grans y demés nesesary per lo sustento d'esta Vall. Y vist la ordenansa que a portat Guillem Areny, Teixidó, nostre síndich, de mosiur lo intendant de Montalbà per sis-sentes càrregues de blat, |[139] areste lo Consell que nòstron síndich, Nicolao Areny, se traspòrtie en la vila de Tarascó y que se vègie ab mosiur Carme, que de part de la Vall li presiente sis pernills de cansalada y una dotsena de formaiges, demanant-li sa protecsió, com tanbé en dita vila o allà a ont millor li apareixarà pugue consertar una partida de blat per los abitants de la Val, posat a Llorts o allà a ont li aparegue, per a què de allí se'n pugue destribuir en pagant als que l'auran menester, avent-se de consumir dins de la vall de Andorra. Y en aver-y blat a Llo*[r]*ts fàsie avís a totes les parròquies del preu y del blat que y aurà. Lo qu·es mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia, Pere Mateu Moles a demanat la plasa del Colegy de Foix per son fill, la qual li consedeix la Vall. Y mane la Vall al doctor Isidro Pal, Molines, últim obtentor de dita plasa, fàssie dimisió o renunsia de dita plasa en favor de Pere Mateu Moles, menor. Y dit Pere Mateu Moles done per fermansa a Joan Moles, son germà, pro*[me]*ten que dit son fill no anpénio, ans bé conservarà en quant pugue la dita plasa, per lo que se firme al peu del present arest. Joan Moles *(signat)*.

Dit dia se areste que los cònsols, cada un en ses parròquies, fàsien manar porta per porta que ningun pugue aportar en esta Vall, tan de Fransa com d'Espània, ningun gènero de moneda falsa, en pena del qot de la Terra. Lo que se mane als cònsols sots la mateixa pena. Que si algun estrangier ne aporte, sie denunsiat a la justícia perquè aquell sie capturat, reservant en tot lo dret de nostres prímse*[p]*s.

Dit dia se pose lo cortó del vy a trenta-dos dinés. Demà divenres venguen a dit preu. Cada consolat o mànien en ses parròquies.

1712 abril 18

Vuy, 18 de abril 1712, se a tingut Consell de la Terra per una carta de un ministre de l'Audiència de Barselona.

Dit dia se mane a Joan Moles y a Guillem Areny, Teixidó, que vàgien a la Seu de Urgell per parlar ab dit ministre de la Audiènsia junt ab Joan Antony Torres.

|*139v* Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Ordino, en pena del qot de la Terra, als cònsols que són y seran que no anoménon ni pòson a Guillem Bons, Jordà, menor de dies, que al Consell de Santcogesma se'n farà ordenasió.

1712 abril 20

Vuy, 20 de abril 1712, se a tingut Consell de la Terra per la resposta an tornada los síndichs són anats a la Seu de Urgell a parlar ab lo ministre de la Audiènsia.

Dit dia se avote una misa del Sant Esperit. Cada consolat la fàsie dir lo més prest sie posible en ses parròquies.

Dit dia se mane a Guillem Areny, Teixidó, que vàgie a Barselona en compania de Masià Babot, y que òbron lo que se àgie de obrà, als quals se àgie de fer sindicat.

Dit dia se fa llot de dos dobles per parròquia, moneda d'Espània. Divenres per tot lo dia sien en mans de Martý Bonet, de Sant Jolià.

1712 abril 29

Vuy, als 29 de abril de 1712, se ha tingut Concell de la Vall aserca la petició fa a la Vall lo senyor jutge Sans, y se ha resolt que·s fasse propi a Barcelona, y que lo doctor Guillem Areny escrigue a las personas poden patrocinar a la Vall, lo que se dexa a la direcció de dit doctor Areny, y que Joan Pere Solana, dimars propvinent se conferesca ab dit senyor jutge a fi de tornar-li la resposta de la resolució del Concell.

Dit dia se ha posat la lliura del pa a onse diners y lo cortó del vi a trenta-tres diners, y que venguen a dit preu demà.

1712 maig 9

Vuy, als 9 de maig de 1712, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell de la Terra per pagar lo redre, metges, barbé, censos de Custoja y demés censos, y per posar concellers y mostafas, veadors y capitans.

Dit dia tinch rebut per la vaca grasa 13 lliures, 11 sous, 4. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia se fa nominació de mostafàs y veadors:

Canillo mostafà Bartomeu Calbó, veador Miquel Naudí.

Ancamp mostafà Joan Antoni Torres, veador Antoni Naudí, Tribala.

Ordino mostafà Nicolau Areny, veador Joan Antoni Oriol

|[140] Massana mostafà Joan Colat, per dit Colat, Joan Bons, veador Pere Mora, Giraut.

Andorra mostafàs Antoni Calba, Guiem, Jaume Solana mostafàs y veador.

Sant Julià mostafà Bernat Rossell, veador Ramon Peyre.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Isidro Gener capità.

Ancamp Nicolau Morató, de Vila, capità.

Ordino Joan Francesch Ruffó capità.

Massana Anthoni Call, Riba, capità.

Andorra Nicolau Senturé capità.

Sant Julià Joan Pere Ferré capità.

Dit dia se arrestan las mostras per al temps acostumat y que los cònsols de Ancamp avisen al senyor batlle.

Dit dia se fa arrest de camins, així que los cònsols en sas respective parròquias fassan adobar los camins, senderes y senderons, trencar matas y adobar rigueras, y que sie fet fins al dia de Sant Bernabé pròxim vinent, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha elegit en sobreposats de la confraria de Sant Pere Màrtir a Nicolau Isidro Inglesa, àlies Montanya, y Joan Cerdanya, pesadó a Nicolau Itet, sobreinstant a Macià Duran.

Dit dia se entrega a Miquel Bonet, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 per pagar las regalias, draps a lavar y censos de Custoja, y cobrarà rebuda y la portarà a esta Casa.

Dit dia arreste lo Concell que a vista que Joan Antoni Torres seria per tràurer lo bestià de Cerdanya sinch mil franchs a sos interessos y com fins ara se li dega tres mil cent sexanta-sis franchs, sis sous y quatra, per haver satisfet la paga de Ancamp, tota la part a ella tocant de dits 5.000 franchs, y las restants pagas, dos-cents franchs quiscuna, per ço, per los restants 3.166 franchs, 13 sous y quatra, deuran pagar las ditas sinch parròquias,

per lo Concell de Sant Andreu pròxim vinent, mil franchs, ço és dos-cents franchs per parròquia, y per los restants dos mil cent sexanta-sis franchs, tretse sous y quatra, prometén pagar-li afor de censal del dia present en avant.

Dit dia se pose lo cortó del vi a trenta-sinch dinés lo cortó, que coménson de venre dimecres.

Dit dia se a donat a Solana, de Andorra, 10 lliures, sous per a cost de la Casa donàs al barber.

1712 maig 16

|*140v* Vuy, als 16 de maig de 1712, se ha tingut Concell de la Vall y se ha fet arrest que los cònsols, en sas respective parròquies, fassan manar, porta per porta, que ningun habitant de la present Vall puga tràurer blat ni pa fora de dita Vall, ni que ne pugan véndrer a ningun foraster sinó que sia per consumir-se dins dita Vall. Y se prive que ningú puga véndrer pa en públich, y que als forasters no pugan véndrer en públich ni en privat, sinó és que sia lo flequer, y que no pugan transportar lo pa de una parròquia a l'altra, sots pena del cot de la Terra y lo pa y blat perdut, y que dits cònsols tingan del predit cuidado. Y així mateix, se arreste que quiscun habitant anirà a sercar blat a Llers, dega portar un billet dels cònsols de llur parròquia. Y se mana als cònsols y consellers de Sant Julià que quiscuna nit fassan tancar lo portal per home sia de cuidado, y que Miquel Bardaser tinga cuidado de satisfer en son treball de regonèxer y mirar si algú o alguns contravindran al predit arrest. Y trobant-ne algú o alguns, farà aprenció del frau. Y si algú dirà que porta blat per al rey, no·l deixe passar sinó que porte billet del qui lo entregarà.

Dit dia se vota una missa de devoció del Sant Esperit ab sa absolta, y que se fassa dir lo més prest sia possible.

Dit dia se ha posat lo pa a dotse dinés lliura.

1712 maig 30

Vuy, 30 de maig 1712, se a tingut Consell de la Terra y areste lo Consell que Joan Antony Torres y lo senyor doctor Areny, lo més prest que puguen, baixen a la Seu de Urgell per responre a les demandes se mos fa per part y orde de la reina y enperetrís, y que o ajusten y conponguen de la millor manera los apareixerà éser més convenient a esta Vall, donan*[t]*-los tot plen poder per a què, en cas se àgie menester dinés, los púgon penre a for de sensal o qualsevulle altre interès. En cas que la un o altre no pugués baixar, cada

un de ells tingue lo mateix poder com si los dos y fosen. Lo que se mane en pena del qot de la Terra.

1712 juny 13

Vuy, 13 de juny 1712, se a tingut Consell de la Vall y Guillem Areny, Teixidó, y Jaume Pal, Rossell, vàgien a Fransa per fer pasar blat del millor modo que puguen. Y les parròquies pòrtien dinés per comprar dit blat, y lo dit blat sie portat a Llorts, en casa de Figiat.

Dit dia se pose la lliura del pa a catorse dinés, que venguen a dit preu demà dimarts.

1712 juny 29

|*[141]* Vuy, 29 de juny 1712, se a tingut Consell de la Vall per unes cartes que anviat Don Anton Gandolfo sobre lo pasar guardes al port de Fra Miquel, y demane satisfasió de un robo de una càrrega de mitges de seda, y diu que los lladres an pasat per la vall de Andorra sense aver-los alsat sometent, com també per aver alsat sometent contra les tropes del rey avie anviat per gafar los lladres. Y areste la Vall que se fàsie anar guardes, un dia estiguen al port de Fra Miquel y als cortals de la Devesa, altre al mener de Querol ab un cabo que·ls governo; y que y vàgie deu hòmens, tots de una parròquia, comensant Canillo, y les demés parròquies seguin lo torn conforme s'acostume, y àgien de estar tota la semana, y que no se'n puguen anar los uns, que los altres no y sien, en pena del qot de la Terra. Y que coménson los de Canillo diumenge primer vinent, y los cònsols que avíson lo capità per manar dits deu hòmens.

Dit dia areste lo Consell que Masià Babot y Joseph Areny vàgien a Puixserdà a parlar ab Don Anton Gandolfo.

Dit dia se fa llot de 25 rals per parròquia per anar a Puixserdà, que tot junt fan quinse lliures.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra si Aldiàs no a donat satisfasió a Joan Antony Torres de la erba que deu a la Vall y ha Masià Babot de l'ascotat de Santcugesma de l'any 1711, si de quí diumenge primer vinent no a pagat, que los cònsols de Andorra fàsien manar Consell dematí, y fasen matar un moltó.

1712 juliol 4

Vuy, 4 de juliol 1712, se a tingut Consell de la Terra, y Joan Antony Torres que vàgie a Puixerdà ab estant bo a parlar ab lo senyor governador, y Ysidro Areny vàgie a la Seu de Urgell a parlar ab lo tinent coronell. Lo tot se mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar la palanca de la farga de la Devesa a l'aquells que l'àgien aspallada, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot de trenta rals per parròquia per anar a Serdània en mans de Joan Antony Torres, *[d']*Encamp, de quí demà dimars per tot lo dia.

Dit dia se fa llot de quatre rals per parròquia per pagar Masià Babot que·ls av*[i]*a gicats al propi a Barselona.

Dit dia areste lo Consell que les guardes que van al port de Fra Miquel y an de ser lo diumenge a mitdia per relevar les altres, y a ora competent per tornar les altres, |^{141v} y en cas sucsoís alguna cosa contra la Vall per faltar les guardes o no éser de resepta, o àgie de pagar la parròquia faltarà.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra y als cònsols de la Massana que fasen adobar lo camý de la Grella, y fasen picar un*[a]* pedra que y a devant de la creu Grosa, que sie adobat dins vuit dies.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fasen adobar lo grau de Babart dins vuit dies, en pena del qot de la Terra.

1712 agost 2

Vuy, als 2 de agost de 1712, se ha tingut Concell de la Vall per manament de Joan Antoni, síndich, aserca de la petició fa Don Anton Gandolfo per rahó de cert robo. Per rahó del predit, dit Joan Antoni Torres se conferí ab dit senyor Gandolfo.

Dit dia arreste lo Concell que en attenció que dit Joan Antoni Torres, com a síndich predit, ha compost ab dit senyor Gandolfo la dita petició feta per rahó de dit robo a la quantitat de 984 lliures, sous, francesas, y que en attenció que del predit sia motiu, lo Comú de Canillo eo particulars de aquell, per rahó de no haver avisat a les parròquias, havent-los avisat lo sumatent de Querol, que per ço dita parròquia de Canillo pague la dita quantitat de 984 lliures, sous, franseses, fins al dia 12 del corrent, en pena del cot de la Terra, reservant dret a dit Comú de Canillo de recobrar-o dels particulars delinqüents.

Dit dia se ha fet lo afor del blat del corrent any 1712, y se ha fet havent lo Concell passat a vots, a 11 lliures, sous, moneda corrent la càrrega.

Dit dia se fa la sisena de batlle y se ha elegit en sisena:

De la parròquia de Canillo a Joan Call, Regí.

De la parròquia de Ancamp a Joan Rectoret, Armengol.

De la parròquia de Ordino Joan Antoni Pal, Ramon Guiem.

De la parròquia de la Massana a Andreu Busquets, Fonta.

De la parròquia de Andorra a Miquel Riberaigua.

De la parròquia de Sant Julià a Miquel Verdaser.

Dit dia arreste lo Concell que demà vage Miquel Calbó, de la parròquia de Canillo, a portar la sisena de batlle al senyor veguer de Sa Magestat Cristianíssima, y que·ls cònsols de Canillo ho manen a dit Calbó.

Dit dia arreste lo Concell que feta serà la elecció de batlle, los cònsols y concellers de la parròquia esdevindrà ser lo batlle elegidor, pendran lo jurament dit batlle elegidor de com se haurà bé y llealment en son offici, y que observarà tots los privilegis, usos y consuetuts, *etcétera*.

Dit dia se fa llot per parròquia de 5 lliures, 19 sous, 6, moneda espanyola per pagar una mercaderia a l'hereu Vidal, de Arcavell, de un robo fet a Pimorent, las quals entregaran a Miquel Bonet fins als 15 del corrent.

Dit dia se pose la lliura del pa a sou, y coménson de venre demà dimecres.

1712 agost 10

|*142* Vuy, 10 de agost 1712, se a tingut Consell de la Terra, y lo dia set proppasat de dit mes se a prés lo senyor batlle de Sa Magestat Cristianíssima, elegit per lo senyor veguer de Fransa, mosiur Morou. Y dit batlle és Joan Rectoret, Armingol, de Encamp.

Dit dia areste lo Consell que a vista que se avie donat diada als de Canillo lo Consell proppasat que pagases[167] los 984 franchs de quí al dia 12 del corent. Y se'ls mane per segona vegada, si dit dia 1, per tot lo dia, no porten los dinés en mans de Joan Antony Torres, que los cònsols de Encamp fasen manar Consell de la Terra dematý, y que mànon Joan Antony Torres.

[167] *En lloc de* pagasen.

1712 agost 13

Vuy, 13 de agost 1712, se a tingut Consell de la Terra. A vista del robo sobredit, an promés donar satisfasió la parròquia de Canillo com la Vall los done visis y forses per cobrar dels particulars deliqüents.

Dit dia se pose la lliura del pa a vuit dinés, que coménson de venre lo dia de la Mare de Déu de agost.

1712 octubre 11

Vuy, als 11 de octubre 1712, se a tingut Consell de la Terra per istànsia de la parròquia de Ordino, per aver trobat pigota al bestià de Coma y Bringué, de la parròquia de la Massana, anant a pasturà als anprius de la parròquia de Ordino sense aver avisat als de la parròquia de Ordino.

Dit dia areste lo Consell que atès que los de la parròquia de la Massana no poden anprivà als anprius de la Llenga[rema] de Ordino ab bestià suspitós ni menos [morfagós], per so condemnam a Bringué, de Aniós, y Coma, de la parròquia de la Massana, àgien de pagar lo gasto del present Consell, tant jornals com lo*[s]* demés gastos y sabudes, so és, de jornals 6 lliures, sous, de gasto y sabudes 12 lliures, 16 sous, 4. Sia pagat Joan Moles 6 lliures, 7 sous, 6 dels jornals y sabudes de dit Concell.

Dit dia se pose la lliura del pa ha nou dinés, que coménson de venre demà dimecres.

1712 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre de 1712, a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell de la Terra per pagar los metges y barbé, com y també lo redre.

Dit dia arreste lo Concell que per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent aporten los cònsols de quiscuna parròquia quatre perdius, y los cònçols de Sant Julià y Andorra, a més de les quatre, ne aportaran altra per per lo síndich y nottari, las quals entregaran en mans de Joan Molas, cònçol.

Dit dia se ha posat lo pa a deu dinés la lliura, y lo cortó del vi a dos sous y sis diners, y que venguen lo dia 30 del corrent.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que de quí al Consell de Sant Tomàs fasen adobar lo grau de l'ort del Sevisà, pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que no·n pagat lo llot de les sent liures lo dia del Consell de Sant Andreu, que·l pàgon de quí diumenge primer vinent, si no que los cònsols fasen manar Consell dematý.

1712 desembre 22

|*142v* Vuy, als 22 desembre 1712, se ha tingut Concell de la Vall per fer la tana[168] de la quístia de Sa Magestat Christianíssima y demés és acostumat fer en lo Consell de Sant Thomàs.

Dit dia se pose la lliura del pa a sou, y que·s mane véndrer dia de Sant Esteve de Nadal.

Dit dia se mane, en pena del quot de la Terra, que Bons, de Pal, ent*[r]*egue lo blat que té dels tersos de Camp, de Pal, que són quinse sesterons, y set que ne té To*[r]*res, de Pal, que són dels tersos de la matexa ter*[r]*a de Camp, de Pal, que junts 15 y 7, que fan 22, los entregaran a Juan Colat, del Pui de la Masana. Del qual valor, que és a preu de deu lliures la cargua, val 18 lliures, 6 sous, 6. Y dites entregarà Colat als cònsols de Andorra de aquí al dia 25 del corent, en pena del qot de la Terra, rebut que aurà lo blat, que són 22 sesterons, bo y rebedor. Y en cas que Colat vaygue a rebre dit blat y no lo lliurasen, que los que l'an de donar o paguar per la Vall, que tinguen de paguar los gastos a Colat, y que los dinés de la Vall servixen per paguar lo gasto del Consell present.

Dit dia se fa llot de sis lliures per parròquia, moneda d'Espània, que·s pòrtien en mans de Joan Moles de quí al dia dels Reis per acabar de pagà la pensió de la Casa.

Dit dia se fa llot de sent lliures per parròquia, moneda de Fransa, per pagar a Joan Antony Torres per los dinés avie bestret a Serdània. Que·s pàgon al Consell de Santcugesma primer vine*[n]*t, en pena del qot de la Terra, y se li quedarà *[a deure]* mil cent sixanta-sis franchs.

Dit dia se ancomane Asteve Tomàs y Prat vint-i-nou lliures, tres sous y deu dinés per pagar la pensió de la Casa ab les sis lliures portaran lo dia dels Reis de les parròquies.

1713 gener 29

|*143* Vuy, als 29 de janer de l'any 1713, se a tingut Consell de la Vall y se avote una misa del Sant Esprit, y cada paròquia la farà dir quant antes.

[168] *En lloc de* talla.

Dit dia se hordene y se mane, en pena del cot de la Terra, que de aquí a sis de febré vagen los sis aveadós a mirà y a declarà sobre la qistió que ten Rull, de Sospony, ab dit Quart de Sospony sobre un pas pretén dit Qart en una terra de dit Rull als Ferrerals, y demane als cònsols que o mànien als aveadós en ces paròquies, en pena del cot de la Terra.

1713 abril 10

Vuy, als 10 de abril de 1713, se ha tingut Consell del Pagament de la Quístia de Sa Magestat Christianíssima.

Dit dia se ha manat a Macià Martí, Call, de la parròquia de Ordino, conceller, que vaja a portar los dinés de la quístia demà dimars, que són 935 lliures tornesas, y se li ha donat per son gasto 20 lliures tornesas. Y que aporto rebuda en esta Casa y donarà compte de las ditas 20 lliures, sous.

Dit dia se arresta que attesa la proposició feta per Joseph Saló, apotecari de la present Vall, dient que la universitat de Sant Julià li voldria fer pagar compesa, talls y quístia. Y en concideració que dit Saló està conduït per dita Vall, que per so se torne resposta a dit Saló sia franch de pagar dita compesa, talls y taxas fins la hora present, com y també, de esta hora en avant, ab tal que est sols cuide de sa botiga, y que no se immiscuesca en negociació, y que en quant negocie dega pagar la quístia, talls y demés taxas. Y de la mateixa manera sie comprés en los metges conduïts per dita Vall.

Dit dia se ha fet llot per parròquia de 1 lliura, 14 sous barcelonesos per acabar de pagar a Joan Antony Torres 34 lliures, 16 sous pagà per la Vall a l'administrador y procurador en Barcelona, com la restant quantitat haja rebut dit Torres de la Vall ab la herba del prat de la Vall tenia Aldiàs, que són 70 quintars, venuda a dit Torres a 7 sous barcelonesos.

Dit dia se ha fet altre llot de 4 sous per parròquia, faltava per acabar de pagar las pencions dels censals fa la Vall al doctor Areny, Pere Mateu Moles y Joan Moles. Y aixís mateix, los predits[169] doctor Areny confesse haver rebut per la penció cessà als 24 febrer proppassat de la present Vall del censal de penció ànnua li fa, 112 lliures, sous barcelonesos. Dit Pere Mateu Moles confesse haver rebut de dita Vall 50 lliures, 8 barcelonesos de concemblant penció li fa tots anys, cessà dit dia 24 febrer. Y dit Joan Moles, aixís bé confesse haver rebut de dita Vall, per la penció cessà a dit dia 24 de febrer,

[169] *En lloc de* lo predit.

126 lliures, sous barcelonesos de concemblant penció li fa dita Vall, per lo que se firman vuy als 10 abril 1713.

Són 112 lliures, sous [...]. *Ita est*, doctor Guillem Areny *(signat i rubricat)*.

Són 50 lliures, 8 sous [...]. *Ita est*, Pere Mateu Moles *(signat).*

Són 126 lliures, sous [...]. *Ita est*, Jaume Juan Moles *(signat)*.

Dit dia, 10 de abril 1713, se arresta que vajen los vint-y-quatre per a fer visura sobre de un pas y cultia en lo terme de Sispony, en la partida de Montané, en una terra de Rull, sobre de la qüestió té lo Quart de Sispony ab dit Rull, de la qual qüestió se n'ha fet dos sentències, la una per los quatre del Consell de la parròquia de la Massana, y la altra per los vehadors de la Vall. Y dit Rull s'és appel·lat y ha depositat 15 lliures, sous a bon compte per lo salari, y se li tornarà lo plus. Y se arreste dita visura als 20 de maig primer vinent. Y si ditas parts se poden avenir, se'ls tornarà lo depòsit, lo qual quede en mans de Miquel Riberaygua, consell*[er]* de Andorra.

|*143v* Dit dia se arreste que vajan los veadors a fer visura aserca de la qüestió té Tomàs Carles ab Antoni Vila, tots de Sant Julià, aserca de la aigua baixe vora de sos respective prats [sots] al riu de Auvinyà, y que vajan lo dia 6 de maig pròxim vinent. Y dit Carles ha depositat 3 lliures, 12 sous, y se han entregats als cònsols de Sant Julià.

Dit dia se posa lo vi a vint-y-vuyt dinés lo cortó, y lo pa a catorse dinés la lliura, y que venguen lo dia de Pasqua primer vinent.

Dit dia se arresta que los cònsols de la Massana insten en nom de la Vall lo rébrer informació sobre los qui han mort coloms en dita parròquia.

1713 abril 17

Vuy, als 17 de abril de l'any 1713, se a tingut Consell de la Terra per anviar a Cerdània per donar providènsia per lo blat. Y per dit blat y alegeix la Vall a Julià Pal y Molines y Joan Pere Armai*[n]*. Y los dits faran lo que serà més convinient. Dit dia se areste que sempre y quant que haurà lloch, que los de Canillo que dóno*[n]* avís a les parròquies per trencar dit port.

Ítem, dit dia hordene lo Concell de la Vall que si en cas del robo que se féu als 9 fins a deset de maig, que en cas los hagués de pagar, que lo cònsoll Regí ho age de pagar, dit robo.

1713 maig 29

Dia 29 de maig 1713, a vista del Consell de Santcogesma, se ha tingut Concell de la Terra per pagar lo redre, metge y barbé, censos de Custoja y demés censos; per posar consellers, mostafàs, veadors y capitans.

Nominació de mostafàs y veadors:

Canillo mostafàs Joan Naudi, Maistre, veador Antoni Vidal, de Prats.

Ancamp mostafàs Pere Antoni Calba, veador Pere Joan Jaumet, àlies Pallarès.

Ordino mostafàs lo doctor Guillem Areny, veador Macià Martí, Call.

Massana mostafàs Joan Colat, veador Jaume Guitart, àlies Bons.

Andorra mostafàs Miquel Guitart, Aldiàs, veador y mostafàs Esteve Tomàs y Prat.

Sant Julià mostafàs Isidro Areny, veador Julià Pal.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Isidro Giné, àlies Hoste.

Ancamp capità Jaume Palleta, dit Gallendi.

Ordino capità Sebastià Pal, Soler, de la Cortinada.

Massana capità Damià Armany.

Andorra capità Joan Escabrós, Sans, y per mort del dit, Joan Santurer, àlies Sansa.

Sant Julià capità Bonetó, de Aixirovall.

Dit dia se arrestan las mostras per al temps acostumat y que los cònsols de Ancamp avíson al batlle.

Dit dia se fa arrest de camins, senderas y senderons, adobar rigüeras y trencar matas, y que [sia] per lo dia de Sant Bernabé pròxim vinent, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha pagat per la vaca parada 16 sous per parròquia al render de Capítol de l'any 1712, y se han entregats a Andreu Pal, conceller, y portarà rebuda.

|*144* Dit dia se han pagat los censos de Custoja, que són 12 sous, 6, ço és, 2 sous, 6 per parròquia, excepto la parròquia de Sant Julià que no pague. Y dits se han entregat a Miquel Riberaigua, y portarà rebuda.

Dit dia se ha pagat los censos de draps a lavar que són 15 sous, ço és, 2 sous, 6 per parròquia. Y se han entregat a Miquel Riberaigua qui portarà rebuda.

Dit dia se ha pagat a Joan Antoni Torres, present en Concell, 555 lliures, sous, fent 1.110 franchs, ço és, 222 franchs per parròquia, excepto la de Encamp. Així que las sinch parròquias han pagat la dita suma de 1.110 franchs, és a saber, 1.000 franchs, tretse sous y quatre a bon compte dels quatre mil cent sexanta-sis franchs, tretse sous y quatre se li devia, y 110 franchs per la penció. Y se li resta devent 1.166 franchs a diffinició dels 5.000 franchs, ademés de l'interés fins a tant se li pague, las quals té rebudas dit Joan Antoni Torres a la reserva de dits 1.166 franchs. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia se ha posats en sobreposats de la confraria de Sant Pere Màrtir, de las Escaldas, a Joan Cerdanya y Esteve Tomàs y Prat, a sobreistant Joan Moxella, pesadó a Gabriel Domenja, dit Barta.

Dit dia se vota una missa de devoció lo més prest de puga, y que los cònsols en sa parròquia la fassan celebrar lo més prest se puga.

Dit dia se fa llot de 3 lliures, 3 sous, 6 per parròquia per pagar al cònsol de Andorra a compliment del gasto; 6 lliures, 9 sous, 3 a Julià Pal, y Joan Pere Armany 6 lliures, 18 sous, per tantas ne tenen bestretas de anar a Cerdanya. A dit Armany 2 lliures, 5 sous per tantes ne bestragué per portar las pernas a Cerdanya. A Giberga 18 sous y nou per tants ne ha bestret per la informació dels coloms. A Beal 2 lliures, 10 sous per tantas se'n li deuen per raspelleres y paneres per portar lo present a Barcelona.

1713 maig 31

Vuy, als 31 de maig 1713, se ha tingut Concell de la Terra per orde del síndich aserca de la deliberació del blat fa lo senyor Don Anton Gandolfo a la Vall, y ditas se reparteixen a las sinch parròquias de la Vall, detreta la d'Ordino, ço és, vint càrregas a quiscuna parròquia, la qual deuran anar a sercar a la vila de Bellver al preu de vint franchs càrrega, y la quantitat importaran ditas vint càrregas de blat tocan a quiscuna parròquia. Deurà quiscuna parròquia aportar en mans del dit síndich, Joan Antoni Torres, per tot lo dia de Sant Joan de juny pròxim vinent, pena del cot de la Terra.

Dit *[dia]* se arreste se vaja a palejar lo Port a fi de passar dit blat, y que atès la parròquia de Andorra ha estat a palejar, que per so lo dia dos de juny primer vinent que vajan las demés parròquias, y que y fassan anar deu hòmens de quiscuna parròquia, y que se tròpian a las Caldas de bon matí. Y que cada parròquia tinga son govern.

Dit dia se fa llot de quatre sous y dos per parròquia per pagar al Pusol, de Sant Jolià, llosador, per la conducta d'esta Casa, y se entraguen los dinés als cònsols[170] de Sant Jolià Andreu Pal, que són dotse rals y mig.

1713 juny 7

|*144v* Vuy, als 7 de juny 1713, se a tingut Consell per una demanda que a fet lo senyor Don Anton de Gondolfo per posar guardes a la montanya de la Devesa com diu la carta, y dit dia areste lo Consell que s'i fasen *[a]*nar 10 guardes, y se farà anar cada semana un oficial, capità o dener, a la llivertat de cada paròquia de l'oficial que nómbron cada oficial. La primera semana Canillo 2, Encam*[p]* 2, Andorra 2, Sant Julià 2, lo capità de Sant Julià, Ordino un, la Masana un, fan nombre de 10; y comensaran divendres primer vinent. Y se mane als capitans mànon, en pena del cot de la Terra, los denés lo mateyx, que síen ben armats y monicionats. Y als que aniran a guarda que los consolats que tinguen de comprar una lliura de pólvora per cada ome y 2 lliures de bales.

1713 juny 22

Vuy, als 22 de juny de 1713, se ha tingut Concell aserca de una carta ha enviat lo senyor Don Anton Gandolfo, governador de Puigcerdà, contenint que lo senyor intendant del Rosselló demana a la Vall vint-y-sinch mil franchs que necessita per los gastos de la evacuació.

Dit dia se arresta que Joseph Torres, Areny, vaja a portar-se devant dit senyor governador per respòndrer en nom de la Vall a llur petició.

Dit dia arresta lo Consell una missa de devoció cel·lebradora lo més prest sia possible en quiscuna parròquia.

Dit dia se fa llot de diset rals per parròquia per anar a Serdània.

Dit dia se fa altre llot de nou lliures, quatre sous y dos dinés per parròquia per los gastos. Y lo que robaren al camý de Serdània, que·s pago, de quí al dia de Sant Joan de juny primer vinent, en mans de Joan Antoni Torres, en pena del cot de la Terra.

[170] *En lloc de* al cònsol.

1713 juliol 5

Dia 5 de juliol de 1713 se ha tingut Concell de la Vall aserca la resolució ha portat lo senyor Joan Antoni, síndic, en y sobre la petició de Don Anton Gandolfo qui demana sia restituït Bernat Not, qui fou capturat en Sant Julià, y aquell entregaren al governador de la Seu a fi de péndrer justícia en la present Vall, o quant no, que dita Vall pague vint-y-sinch mil franchs.

Dit dia se ha arrestat que per rahó de dit Bernat Not se fassan las diligències possibles a ffi de ésser restituït.

Dit dia se arresta que los cònsols han quedat a déurer al senyor Juan Antoni Torres per lo que ha bestret per lo pagament del blat y de altres coses, que satisfàssian a dit senyor, per a tot lo dia nou del corrent, pena del cot de la Terra.

1713 juliol 12

Dia 12 de juliol de 1713 se ha tingut Consell aserca de la demanda de Don Anton Gandolfo dels vint-y-sinch mil franchs se hagué rahó en lo proppassat Concell, la qual petició ha resolt dit Gandolfo inseguint carta [...] a tres mil sinch-cents franchs, pagadors dins vuyt dies.

|*145* Dit dia ha arrestat lo Concell que atès la dita demanda se origina per rahó de haver entregat, los cònsols y concellers de Sant Julià de dita parròquia, un fusiller que havian capturat al governador de la Seu de Urgell, que per so pague la parròquia de Sant Julià la quantitat del que se ajustarà, y lo restant pagaran las demés parròquias, entés, emperò, que sempre y quant la dita parròquia de Sant Julià porà fer restituir dit fusiller en la present Vall, en tal cas sols haja de pagar dita parròquia de Sant Julià, per porrata, segons tocarà a las demés parròquias, la qual cantitat, en tal cas, se repartirà per totas las parròquias.

Dit dia se nota que als últims de juny se féu un llot de tres pernes y sis formatges per parròquia de orde de Joan Antoni Torres, síndich, trobant-se en Puigcerdà.

1713 juliol 20

Vuy, 20 de juliol 1713, se a tingut Consell de la Terra a vista de la resposta del senyor Don Anton de Gandolfo que vol tres mil y sinch-sens franchs de quí al dia 25 del corent. Vist lo ajust fa la Vall al sobredit arest, de que si lo presoné no compareix, pàgon la mitat la parròquia de Sant Julià y l'altra mitat les sinch parròquies, que toque tres-sens

sinquanta franchs per parròquia, mil y set-sens y sinquanta a la parròquia de Sant Julià per la mitat. Y se[171] acàs lo pres torne a Sant Julià antes no·s pagarà, pagaran, toca tocant, per parròquia. Y los sobredits dinés que sien a punt de quí al dia 25 del present mes, que les parròquies o parròquia faltaran, que àgien de pagar los gastos y danis ne pot esdevenir a la Vall. Lo tot se mane en pena del qot de la Terra. Y los dits dinés se pòrton en mans de Joan Antony Torres, y ell que deslibero de fer-y anar a portar-los, lo que sie més convenient.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pàgon a Joan Antony de les restes del blat de Don Anton Gandolfo de quí al primer Consell, en pena del qot de la Terra, y tanbé los jornals de l'any pasat de portar los dinés de les mitges a Serdània.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que pàgon les peniores que feren lo any pasat Ancudina als cònsols de Ordino, piniores de bestià forasté que los particulars de la Massana tenien conllogats a dita montània.

Dit *[dia]* se mane als cònsols de Andorra fasen espedregà lo camí del po*[n]*t de la Tosca fins a col de Caldes, y de la creu de la Riberola fins a la creu Grosa, dins quinse dies.

1713 juliol 28

Vuy, 28 de juliol 1713, se a tingut Consell de la Terra aserca de la resposta a tingut Joan Antony Torres de Don Anton de Gandolfo de què lo dia darrer del mes li apòrton los tres mil y sinch-sens franchs que·s estat servit tallar per orde del senyor intendant. Y vista la resposta, se mane a tots los consolats, en pena del qot |*145v* de la Terra, que fasen portar los dinés, diumenge per tot lo dia, en mans de Joan Antony Torres, so és, les sinch parròquies tres-sens sinquanta franchs per parròquia, y la parròquia de Sant Jolià la mitat, diset-sens y sinquanta franchs per les raons en lo arest a*[n]*tesedent nar*[r]*ades. Y se'ls antime tots los gastos y danis que·n pot esdevenir de jornals de síndichs y tot lo demés gasto.

Dit dia se fa llot de vint rals per parròquia per anar a Serdània a portar los dinés. Que·ls pòrton Encamp diumenge primer vinent en mans de Joan Antony Torres ab los demés dinés.

[171] *En lloc de* si.

Dit dia se fa llot de catorse sous y dos dinés per parròquia per pagar a Joan Pere de Armany per dinés avie bestret en esta Casa. Que pàgon lo Consell primer vinent.

1713 agost 13

Vuy, 13 de agost 1713, se a tingut Consell de la Terra y se a feta l'afor del blat del present any a dotse lliures per càrrega. Que ningú no·n pugue demanar més, en pena del qot de la Terra. Cada consolat o mànien en ses parròquies.

Dit dia se pose la lliura del pa a 8 dinés, que coménson de venre a dit preu lo dia de la Mare de Déu de agost. Cada consolat o mànon en ses parròquies, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa llot de una lliura, set sous y dos dinés per parròquia per pagar los cònsols de Canillo per propis avien gastat per anar a Fransa y Serdània, y per pagar a Calbó, de Soldeu, de dotse rals y mig que se li devie. Que les parròquies pàgon dit llot dins 8 dies.

1713 octubre 2

Vuy, 2 de octubre 1713, se a tingut Consell de la Terra y areste lo Consell que vàgie*[n]* tres síndichs a trobar lo duc de Pòpuli, virrey y capità general del prinsipat de Catallúnia de Felip Quint, rey d'Espània, per recomplimentar-lo y fer-li representasió del que és la vall de Andorra, y suplicar-li nos tingue baix sa protecsió comforme los demés vireys a*[n]*tepasats. Y mane lo present Consell que y vàgien Nicolau Areny y Masià Babot, Esteve Tomàs, y que y vàgien lo més prest sie posiple.

Dit dia se fa llot de pernes: Sant Jolià sinch pernes, Andorra quatre, Encamp set, Canillo set, Ordino set, la Massana sis, y dos formatges per perna, y les pernes àgien de pesà deu lliures per perna.

|*146* Dit dia se fa llot de tres dobles per parròquia, moneda d'Espània, per lo gasto dels síndichs. Que de quí a digous primer vinent o pòrtien a les Caldes per tot lo dia, dinés y pernes, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se fa sisena de batlle y se a alegit en sisena:

De la parròquia de Canillo Miquel Calbó, Soldevila.

De la parròquia de Encamp Pere Antony Calba.

De la parròquia de Ordino Joan Antony Oriol.

De la parròquia de la Massana Joan Bons.

De la parròquia de Andorra Jaume Solana.

De la parròquia de Sant Jolià Miquel Verdaser.

Dit dia se pose lo cortó del vy a divuit dinés, que coménson de venre a dit preu digous primer vinent.

1713 octubre 30

Vuy, als 30 de octubre de 1713, se ha tingut Concell de la Terra per lo pach de la quístia de Sa Magestat Christianíssima, que és 935 lliures, sous tornesas, y per la última paga. Y se ha elegit per portar dita quantitat a Guillem Adallach, Fijat, de Llors, al qual se ha entregat dita quantitat, qui deurà aportar rebuda a esta Casa.

Dit dia se ha votat una missa de devoció, y los cònçols en sa*[s]* parròquias la faran cel·lebrar lo més prest sia possible.

Dit dia se ha posat lo vi a nou diners lo cortó, y se comensarà a véndrer lo dia de Tots los Sants primer vinent.

Dit dia se ha donat commissió per conduir metge de la Vall al doctor Guillem Areny, Jaume Joan Moles y a Martí Bonet. Y aserca la demanda ha fet dit Molas per un ha fet demanda de la apotecaria, se deixa a la deliberació de dits Areny, Molas y Bonet.

Dit dia se fa llot per parròquia de 5 lliures, 10 sous per pagar lo gasto se féu per lo dinar del senyor governador, les quals deuran pagar als cònsols de Sant Julià, que bestragueren, per tot lo dia quinsa de noembre pròxim vinent, advertint que de las preditas 5 lliures, 10 sous deuran pagar 16 sous ab moneda catalana.

Dit dia se arresta visura de veadors per lo dia 15 de novembre primer vinent, instada per Jaume Joan Molas, Jaume Solana y Pere Joan Bons contra lo Quart de Andorra.

Dit dia se ha fet llot per parròquia de 1 lliura, 5 sous per pagar lo gasto del Concell.

1713 novembre 27

Dia 27 de novembre 1713 a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell per pagar lo metge y barber y pagar lo redre.

Dit dia se arresta que per lo Concell de Sant Tomàs primer vinent aporten los cònsols de quiscuna parròquia quatre perdius, y que los cònçols de Ancamp porten altra perdiu per lo síndich y los cònsols de Ordino altra per lo nottari, a més de les quatre, y los de la

Massana ne portaran altra per lo doctor Areny, las quals entregaran en mans de Jaume Joan Molas, conseller de Andorra.

Dit dia se posa lo cortó del vi a deu diners, y la lliura del pa a nou diners, y que comensen a véndrer dijous primer vinent.

Dit dia los cònsols de Ordino han pagat a Joan Antoni Torres dos-cents franchs per lo pach a dita parròquia, tocant a pagar a bon compte dels 1.166 franchs se li quedaven devent, las quals ha rebut per dit Torres lo baix firmat. Juan Moles *(signat)*.

|*146v* Dit dia, 27 novembre 1713, se arresta que las parròquias de Canillo, Andorra, Massana y Sant Julià aporten quiscuna per tot lo dia vuyt del mes de desembre pròxim vinent y en mans de Joan Antoni Torres, dos-cents franchs quiscuna de ditas parròquias, ab bon compte dels 1.166 franchs se deu a dit Torres. Com la parròquia de Ordino y de Ancamp hajan satisfet sa part tocant, y no satisfent se mane Concell per als 9 de dit mes, a gastos dels que no hauran satisfet.

Dit dia se arresta que los cònsols de Sant Julià executen a Nagual, de Sant Julià, per una càrrega de blat prengué falsament en nom de Joan Antoni Torres, síndich, y que per lo dia vuyt del mes de desembre pròxim vinent, aporten a dit Torres onse lliures, la mitat moneda francesa, y la altra mitat catalana, per lo preu de dit blat, o bé penyoras. Lo qual arrest fet, dits cònsols de Sant Julià han pagat.

Dit dia se areste vesura per demà dimars, lo dia 28 del corent, sobre de la quistió ten lo Quart de Andorra ab Jaume Joan Moles, Pere Joan Bons, Babot y Jaume Solana per demà dit dia, a vuit ores de la matinada. Y los cònsols de Andorra que avíson les parts que s'i tròpien.

Dit dia se arresta que aserca la proposició feta per Joan Antoni Torres, síndich, sobre que lo senyor Don Anton Gandolfo suplica a la Vall que attès no se troba persona en la present Vall pretenent a la plassa del Col·legi de Foix, que per so se dignàs lo Concell de la Vall posar-i persona per ell elegidora ab present, que sempre y quant y hauria fill de la present Vall que volgués ocupar dita plassa, se farà dimissió en favor de aquell, y altrament sens prejudici del dret competeix a dita Vall. Lo que lo Concell ho deixa a la deliberació de dit Joan Antoni Torres y *[del]* doctor Guillem Areny.

Dit *[dia]* se arresta se mane, porta per porta, que qualsevol que pretenga ser nottari de la Cúria de la present, attès que aquella se troba vacant per mort de Joan Antoni Rossell, que comparega en lo primer Concell se tindrà, que se farà dohena.

Dit dia se aresta que los consolats fasen manament, cada un en ses parròquies, de quí al dia 4 de desembre ajen adobat los camins, cada hu en sons endrets, en pena del cot de la Terra.

1713 desembre 18

Vuy, als 18 de desembre 1713, se ha tingut Concell per fer la taxa de la quístia se paga a Sa Il·lustríssima, tallada al ters de la quístia de Sa Magestat Christianíssima, com y també per fer lo escot y lleva de aquell.

Dit dia se nota que als 2 de agost de 1712, ab acte en poder de Joseph Areny, nottari, se creà censal en favor de l'obtenint lo benefici de Sant Joan Batista de la sagristia de An-|[147] dorra, de preu 440 lliures y de penció 22 lliures, sous, que la Vall pague als 24 de juny, y ab altre acte en poder de dit Areny, nottari, se creà altre censal als 29 de maig del corrent any 1713 en favor de dit obtenint lo benefici, de preu 680 lliures y penció 34 lliures, sous, que tots anys paga la Vall als 4 de juliol.

Dit dia se nota que los estranys, que importan 86 lliures, 6 sous, 8, se han entregat al senyor Joan Antoni Torres a fi de entregar-los al senyor doctor Cruÿllas per lo que se li deu, qui cobrarà rebuda al dors del memorial, per dit senyor remés.

Dit dia se fa llot per pagar las vedellas de 6 lliures, 13 sous y 4 per parròquia, moneda corrent, las quals deuran pagar, per lo dia dels Reis primer vinent, en mans de Miquel Riberaigua.

Dit dia se fa altra llot per pagar la penció del censal de la Casa y les pencions dels censals se fan al beneficiat de 21 lliures, sous, moneda de Espanya, per parròquia, las quals deuran entregar als consols de Andorra als dos de febré propvinent, de las quals se deuran pagar, així bé, a Miquel Bonet, de Sant Julià, 4 lliures, sous.

Dit dia se ha fet dohena per la escrivania de les presents Valls y se ha anomenat al senyor Joan Antoni Torres y Joseph Areny, nottari, havent fet petició los dos a soles.

Dit dia se fa llot de 17 lliures, 8 sous, 6 per parròquia, excepto la de Ancamp per haver pagat sa par*[t]*, han de aportar per Santcogesma primer vinent per pagar a Joan Antoni

Torres a compliment dels sinch mil franchs. Ab las quals 17 lliures, 8 sous, 6 és compresa la penció o interès del que se li quedava devent que eran 166 franchs.

Dit dia mane lo Concell als cònsols de Sant Julià donen satisfació a Isidro Janer del que demana ab sa carta, que són de un partit tres escuts y de altre los jornals.

Dit dia se ha fet llo*[t]* de 5 lliures, sous per parròquia per pagar lo gasto del present Concell y la soldada de la majordona.

1713 desembre 24

Vuy, 24 de desembre 1713, se a tingut Consell de la Terra per aver-ho requerit los hostalés. Dit dia se pose lo cortó del vi a onse dinés, que coménson de venre a dit preu lo dia de Cap de Any primer vinent, y cada consolat o mànien en ses parròquies, y que ningú ne pugue dir res a ningú fins dit dia de Cap de Any, en pena del qot de la Terra.

Dit dia, a vista de l'adicte que nos anviat lo senyor i*[n]*tendant d'Espània, lo Consell ho gique en mans de Joan Antony que y miro lo que sirà més convenient.

Dit dia, a vista per l'anpara que an feta de les mules a Masià Babot, se mane a Guillem Areny, Teixidó, que·s conferesque ab lo doctor Areny, que los dos míron lo que·s deu fer, y en cas aguesen de pagar, que fasen llot a les parròquies que han rebut dit blat, y com tanbé dels demés comtes, y partir los sachs que no siran venuts.

1714 març 4

|*147v* Vuy, 4 de marts 1714, se a tingut Consell de la Terra y se avote una missa del Sant Asprit, cada consolat ho fasen dir en ses parròquies lo més prest sie posiple.

Dit dia areste lo Consell, que a vista de la palla demane lo senyor governador del castell de Siutat, que són sinquanta quintàs de palla y toque vuit quintàs y mig per parròquia, que·s porto demà dilluns a la Seu de Urgell, en pena del qot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vy a sou, que coménson de venre a dit preu demà dilluns, cada consolat o mànon, en pena del qot de la Terra, en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant no puguen estar a l'ostal tocada que sirà la orasió, ni mentres se diran los hofisis. Si los que y siran no·n volen aixir, que l'ostalé vàgie a trobar los consols. Si l'ostalé no avise, que pago lo cot a l'ostalé. Se mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que, a vista que los cònsols pasats de l'any 1713 de la parròquia de Sant Jolià no an pagat los dos-sens franchs ha Joan Antony, que devien pagar lo Consell de Sant Andreu proppasat, si de quí a 8 del present mes no an pagat, que Joan Antony aviso los cònsols de Encamp mànon Consell de la Terra.

Dit dia se fa llot de tres pernills per parròquia y quatre capons y quatre formaitges per horde de Joan Antony Torres, síndich.

1714 març 9

Vuy, 9 de marts 1714, se a tingut Consell de la Terra per la resposta a tornat Joan Antony Torres del senyor intendant que·s trobe en la Seu de Urgell junt ab lo senyor Don Anton Gandolfo.

Dit dia se fa llot de dos quintàs de cansalada per parròquia, o qui no tinrà la cansalada, sent franchs ab dinés, de quí diumenge primer vinent, y los dinés que·s pòrton en mans de Miquel Duran, dit Latge, de Andorra, y al dit Miquel Duran se li fa comisió que vàgie a Fransa per comprar dita cansalada.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Jolià que pàgon los dos-sens franchs a Joan Antony Torres de quí diumenge primer *[vinent]*, a mitdia, en pena del recot. Si acàs dit Joan Antony no ten satisfasió, que los cònsols de Encamp fasen tenir Consell de la Terra per dilluns, Consell dematý.

1714 març 26

|*[148]* Vuy, als 26 de mars de 1714, se ha tingut Concell de la Vall per lo pach de la quístia de Sa Il·lustríssima, que són 319 lliures, 17 sous, 6, las quals se han entregadas al doctor Guillem Areny que deurà aportar àpocha en esta Casa, y dita l'a portada lo doctor Guillemó[172].

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, las quals han cobrat lo doctor Guillem Areny, Pere Mateu Molas y Jaume Joan Molas, ço és, dit doctor Areny 112 lliures, sous, per la penció cessà als 24 febrer proppassat de aquell censal de concemblant penció ànnua que tots anys la Vall fa y presta a dit Areny. A dit Pere Mateu Molas 50

[172] y dita... Guillemó, *afegit posteriorment.*

lliures, 8 sous, per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua que dita Vall tots anys fa y presta a dit Moles. Y dit Jaume Joan Molas 126 lliures, sous, per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal que dita Vall fa y presta tots anys en dit dia a dit Jaume Joan Molas de concemblant penció ànnua. Que juntas fan suma de 288 lliures, 8 sous, moneda espanyola. Y en fe que los predits han rebut las preditas respective quantitats, se firman: doctor Guillem Areny *(signat i rubricat)*, Pere Mateu Moles *(signat)*, Jaume Juan Moles *(signat).*

Dit dia Joseph Areny, nottari, ha fet ostenció del privilegi ha obtingut de Sa Il·lustríssima en virtut de la doena, datat en Valldemoro als 15 de janer de 1714, ab lo qual Sa Il·lustríssima ha elegit a dit Joseph Areny, nottari de la Cúria de las presents Valls per sa vida, en forsa del qual privilegi se ha entregat pocessió de aquella a dit Areny, tenint-lo, reputant-lo y regonexent-lo per nottari y escriva de la Cúria de ditas Valls durant sa vida.

Dit dia ha resolt lo Concell que aserca de la carta del senyor bisbe y de Don Anton Gandolfo ab las quals se demana a la Vall los arrendaments segrestats, que per assò se torne la resposta, y en lo interim mirar com y de quina manera se dega deffensar la Vall, per lo qual effecte se elegeix a Joan Antoni Torres y doctor Guillem Areny, los quals, si menester serà, se elegiran altras personas de dita Vall.

Dit dia se fa llot per parròquia de dos pernils y quatre formatges, que ab los antecedents llots faran sis pernils per parròquia, los quals entregaran a Julià Pal, cònsol de Sant Julià, per dimecres primer vinent per tot lo dia, y aquestos seran per lo que Joan Antoni Torres disposarà.

1714 maig 14

Vuy, als 14 maig 1714, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar lo redre, metge y barber, censos de Custoja y demés censos, y per fer nominació de mostafàs y veadors:

Canillo mostafà Jaume Martí, veador Andreu Pont, Mora.

Ancamp mostafà Joseph Torres, Areny, veador Joan Naudí, Morató.

|*[148v]* Ordino mostafà Guillem Adallach, Fijat, veador Pere Joan Adallach, Rufó.

Massana mostafà Joan Pere Solana, veador Guillem Areny.

Andorra mostafà Joan Molas, veador Esteve Tomàs y així bé mostafà.

Sant Julià mostafà Martí Bonet, veador Miquel Bonet.

Dit dia se fa nominació de capitans per les parròquies:

Canillo capità Joan del Magre, de Ransol.

Ancamp capità Jaume Muxella, dit Martí, de las Bons.

Ordino capità Isidro Garreta.

Massana capità Francisco Babot.

Andorra capità Bortomeu Baxench.

Sant Julià capità Miquel Santuré, Llumeneres.

Dit dia se ha pagat los censos de Custoja que suman 12 sous, 6, ço és, 2 sous, 6 per parròquia, excepto Sant Julià que no pague.

Dit dia se ha pagat los censos de draps a lavar que són 15 sous, ço és, 2 sous, 6 per parròquia.

Dit dia se han pagat los censos de las regalias que són 10 lliures, sous, y sols se paguen lo any par, y pague 1 lliura, 13 sous, 4 per parròquia.

Dit dia se han entregat los diners dels censos de Custoja, draps a lavar y regalias a Andreu Pradell, per pagar, ço és, los censos de Custoja als renders de Custoja, los draps a lavar al porter majó, y las regalias al segristà de la Ceu de Urgell, y portarà rebuda al primer Concell. Dit dia a portat rebuda Andreu Pradell[173].

Dit dia mana lo Concell als cònsols de las parròquias de la present Vall apòrton los diners que quiscuns deuen pagar per la vaca grassa al render del Capítol de l'any passat que són 13 lliures, 11 sous, 8, a Tomàs Carles, de sí a diumenge primer vinent, y fassen fer rebuda quiscun tras la pòlissa tindrà dit Tomàs Carles. Tot lo que·s mane pena del cot de la Terra.

|*149* Dit dia se arreste las mostras per lo temps acostumat, y avisaran lo batlle los cònsols de Ancamp.

Dit dia se arreste manobra de camins, y que sian adobats y aspedregats per Sant Bernabé.

Dit dia se mane se fasse visura de creus de unas parròquias a altras, y que sia feta de quí Nostra Señora de agost primer vinent, y se mane pena del cot de la Terra.

[173] Dit dia... Andreu Pradell *afegit posteriorment.*

Dit dia se mane se fasse visura de pesos y mesuras per cada parròquia, y per assò se elegeix Pere Matheu Molas qui demanarà a quiscuna parròquia lo mostafà y los cònsols, y avisarà dos dias antes a las parròquias. Y dita visura haja de ésser feta de vuy a Sant Joan de juny pròxim vinent, lo que·s mane pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha posat en sobreposats de la confraria de Sant Pere Màrtir de las Caldas a Esteve Thomàs y Prat y Joan Moxella, sobreistant a Esteve Tomàs, pesadó a Joan Cerdanya.

Dich jo, baix firmat, que estich pagat dels cinch mil fran*[c]*s avia deixat. Fet en Andorra als 14 de maig 1714. Joan Antoni Torres *(signat)*.

Dit dia ha pagat quiscuna parròquia de llot de ha fet 10 lliures, 10 sous, per pagar los gastos del present y pròxim pasat Concells y altres gastos. Ademés se fa llot per parròquia de 26 sous, moneda catalana, los quals pagaran a Julià Pal per tants bestrets per lo dia 21 del corrent.

Dit dia se mana als cònsols de Canillo que còbrien de Remendó per pencions cessas del censal fa a la present Vall 63 lliures, sous, de quí a Sant Lluch, pena del cot de la Terra.

1714 agost 19

Vui, que contam als 19 de agost de l'any 1714, se a tingut Consell de la Terra per a fer lo afor del blat.

Dit dia se avote una missa al Sant Esperit y les parròquies la fassen dir lo més prest sie possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a posat lo afor del blat a set lliures la càrrega, y se mane, en pena del cot de la Terra, que tots aquells que an deixat blat a l'afor no·n puguen demanar més, en pena del cot de la Terra. Y baix les mateixes penes se mane als consolats que ho fassen manar porta per porta.

Dit dia se ha posat la lliura del pa a sis dinés, y se mane als consolats que ho fassen manar que ningú pugue fer pagar més, en pena del cot de la Terra. Y lo vi a catorse dinés lo cortó, y que coménsien de vendre lo pa y lo vi a n'aqueix preu demà dilluns, y se mane als cònsols que mànien als mostafars, cadasqun en ses parròquies, que aleàlon les ahines als hostals y que i age dineral. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Deu lo cònsol de la Massana per set sesterons de blat que vengué de Camp, de Pal, que és quatre lliures, set sous y sis, moneda corrent. De aquí se a de pagar lo jornal de fer batre. Y lo Consell vinent que pòrtie dits dinés. Ha pagat[174] *.

|*149v* Dit dia se a fet un depòsit per istància de Esteve Thomàs, de les Caldes, lo qual demane visura de veadors. Y mane lo Consell de la Vall que vagen los veadors dijous primer vinén, y los cònsols, cadascú en ses parròquies, ho mànien al que és veador, en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de la parròquia de Andorra que mànien a Esteve Adallach, Vidal, vage en lloch de veador de la parròquia de Andorra, so és, per [eixir] y no més. La qual és per sertes differències tenen lo dit Esteve Thomàs ab Macià Duran, de una finestra o badoquera de colomé, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que al primer Concell vinent, pasat tres semanes, pòrtion la rodalia o altres papés, si·n tenen, de l'ampriu de Padern, y també la parròquia de Andorra pòrtien los papés tenen. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia acerca de la quistió que té Capdevila ab lo Comú de la parròquia de la Massana, acerca de l'empenyo de les erbes de la devesa de Comapedrosa per set anys, ab los pactes continguts en lo llibre de la parròquia, atès que dites herbes de la dita devesa fonch feta ab Consell manat y campana tocada, y lo preu de aquella realment pagat per dit Capdevila, y lo tot escrit en lo llibre de la parròquia ab consentiment de tot lo Consell, per so y altrament declaram y centenciam ésser dita venda ben feta, y que dit concell de la Massana deixe possehir dites herbes de la manera se li an promeses librament y sens obstacle algu. Lo que·s mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, atès que lo Comú de la parròquia de la Massana avie fet un cot a Aldosa y juntament lo avie depositat, areste lo Concell de la Terra que los cònsols de la Massana tòrnien los dinés al dit home, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se entregue lo morté de coure ab la mà de ferro als cònsols de Andorra que l'entrèguien a l'abpotacari, del qual se'n faran donar fermansa y sabran lo que pese. Als 25 maig 1716, Pere Mateu Molas ha restituït dit morté y la mà[175].

[174] Ha pagat *afegit posteriorment*.
[175] Als 25... y la mà *afegit posteriorment*.

Dit dia fa relació Pere Matheu Moles com a feta la visura per los lochs y parròquies tras escrites, y se li'n deu gasto y jornals.

1714 setembre 24

Vuy, dia 24 de setembre de l'any 1714, se a tingut Concell de la Terra per a deslliberar de anar a la Ceu de Urgell per a parlar ab lo senyor governador.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que tinguen los dos quintars de cansalada a punt per a quant lo síndich la demanarà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó de vi a ral, y que s'i vengue demà mateix.

Dit dia arreste lo Concell que del dia de Sant Miquel en avant se prive lo pescar ab tota manera d'instruments, y que los cònsols a sos consolats fassen manar, |[150] porta per porta, que qui tingue instruments de esparvés y teles, les pòrtien a casa dels cònsols, pena del cot de la Terra, lo dia de Sant Miquel primer vinent per tot lo dia.

Dit dia arreste lo Consell que acerca de la petició que a fet lo síndich del*[s]* lots de dinés y pernes y formatges que se auran de menester per lo present de Barcelona, o allí a hont se aurà de menester, lo Consell o deixe a la deslliberació del síndich que lo que convingue fasse billets per les parròquies, y que tothom procúrie en complir al que·s demanarà, en pena del cot de la Terra.

1714 novembre 26

Vuy, als 26 de novembre 1714, a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell per pagar metges y barber y lo redre.

Dit dia arreste lo Concell que per lo Concell de Sant Tomàs pròxim vinent los cònsols de quiscuna parròquia aporten quatre perdius rojas, y que la parròquia de Andorra y Sant *[Julià]* ne aporten una més, que seran sinch, que juntas seran 26, las quals deuran entregar al cònsol de Andorra.

Dit dia arreste lo Concell que aserca la qüestió que y ha entre la parròquia de la Massana y de la parròquia de Andorra sobre lo bosch, haja la parròquia de la Massana restituir la llenya del puesto *[que]* se l'anportaren als particulars y parròquia de Andorra, y esta al mateix puesto se trobava, donant caució los de Andorra de iuditio sisti. Y en lo interim que ditas parròquias depositen per visura dels vint-y-quatre fahedora per lo dia

que una o altre de les parròquias designaran, sinó que fos que ditas parròquias se n'avinguessen amigablement.

Dit dia, Pere Mateu Molas, cònsol de Andorra, ha fet relació al present Concell com ab orde del Concell de la Vall, fet als 22 agost del present any, ha entregat a Pere Gomà, de Civís, apotecari, habitant en Sant Julià, lo morté de coure de la Vall, lo qual està sedat de de part a part per a dos robas, catorse lliures y mitja, junt ab una mà de ferro. Tot lo que promet dit Pere Gomà tornar al Concell de la Vall sempre se li demanarà del mateix modo se li ha entregat, sots obligació de tots sos béns, y ha donat en fermansa a Miquel Duran, de Andorra, present a dita entrega y acceptat lo onus de dita fermansa.

Dit dia se fa nota que en casa de Miquel Naudí, cònsol de Canillo, queden tres cargas *[de]* blat, las quals vendrà en son cas y lloch, y lo que resultarà de dit blat se tindrà a compte al que deu Remendó, de Canillo, de pencions cessas del censal fa a esta Casa.

Dit dia se posa la lliura del pa a set diners y lo cortó del vi a vint-y-hú, y comensaran a véndrer divendres primer vinent.

Dit dia arreste lo Concell y se mane als veadors fassen intimar la sentència han |^{150v} fet sobre la qüestió entre Macià Duran y Esteve Tomàs dins vuyt dias, lo que se'ls mana pena del cot de la Terra, y que los cònsols ho manen quiscú en sa parròquia.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats en sas respective parròquias fassan adobar tots los camins y passos de quí als 2 de desembre pròxim vinent.

1714 desembre 12

Vuy, als 12 de desembre 1714, se ha tingut Concell per la pocessió se ha entregada a l'Il·lustre Doctor Simón Fité, canonge prelat de la catedral de Urgell, com a procurador general de l'Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Don Simón Guinda y Apestegui, bisbe de Urgell, y de la jurisdicció civil y criminal, y així mateix, per la pocessió donada a l'Il·lustre Doctor Anton Peguera de la vegueria de ditas Valls. Las quals pocessions se han entregat en forsa dels títols calendats en les actes de ditas pocessions, rebuts en poder de Joseph Areny, nottari, lo dia present.

Dit dia se ha fet sisena de batlle de Andorra per Sa Il·lustríssima de las personas següens:

De Canillo Joan Naudí, Maistre.

De Encamp Pere Antoni Calba.

De Ordino Joan Antoni Oriol.

De la Massana Joan Bons, del Puy.

De Andorra Guillem Molas, Ricart.

De Sant Julià Miquel Verdacer.

Y los cònsols y concellers de la parròquia que serà elegit lo pendran de jurament.

Dit dia se nota com lo senyor Don Anton Gandolfo, governador en Cerdanya, demana a dita Vall, gratuïtament, 1.000 quintals herba per las tropas de Sa Magestat Catòlica, sobre la qual petició se ha resolt que lo doctor Guillem Areny, Pere Mateu Molas y Joan Antoni Torres o termínien del millor modo possible, als quals se'ls done tot poder.

Dit dia se fa llot per parròquia de tres pernills y deu lliures de mantega. Y las parròquias ho tindran previngut de quí al dia de Nadal a l'orde del doctor Areny.

Dit dia se ha donat commissió a Julià Pal per comprar la sobredita herba.

Dit dia se arresta que, attès Joan Antoni Torres se troba síndich de las presents Valls y haver-se empleat y emplear-se en utilitat de aquellas, per so se eximeix de cònsol per lo any vinent, així y de tal manera que, pendens dit any, los cònsols de la parròquia de Encamp no puguen elegir aquell en cònsol, sinó que dit Torres ho demanàs.

1714 desembre 17

Vuy, als 17 de desembre 1714, se ha tingut Concell per fer la quístia de Sa Magestat y escot y bescompte com apar al llibre de la quístia y escot.

Dit dia se ha entregat als cònsols de Andorra 65 lliures, 3 sous, 10, moneda catalana, a fi de pagar la [pena] per la Casa de la rebuda, de las quals |[151] apar ab lo següent tenim rebut los infrascrits las sobreditas 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció caurà als 21 del corrent de aquell censal fa la Vall a la marmessoria del reverend Anttoni Bosquets, quòndam, rector que fou de Andorra, resultant del preu de la Casa feren Andorra y en lo present Concell als 12 desembre 1714.

Ita est Pere Mateu Moles, cònsol de Andorra *(signat)*. Masià Duran, cònsol de les Caldes *(signat)*.

Firmo, lo sobredit, per Miquel Riberaigua, conceller, per no saber de escriure y, per mi, Thomas Calbó y Dolsa, conceller, y en dit nom, marmessors y administradors *(signat)*.

Dit dia se a ha entregat a Pere Mateu Molas, cònsol de Andorra, 56 lliures, sous catalanas, per pagar les pencions juntas de consemblant quantitat cessas, la una als 24 juny proppasat de aquell censal de penció ànnua 22 lliures, sous, y la altra als 29 maig tot pròxim passat de aquell censal de penció ànnua 34 lliures, sous que tots anys la Vall fa y presta a l'obtenint lo benefici sots invocació de Sant Joan Batista fundat per Joan March Torres.

Dit dia se fa nota que Pere Mateu Molas ha entregat a esta Casa 21 lliures, 6 sous catalanas, per pernills de la Vall que se veneren a Espareguera, que·ls hi deixà Macià Babot per no haver-se entregats a qui se havia fet deliberació. Y reste en favor de la Vall 2 lliures, 10 sous ha de entregar lo rector de Masquefa. Vui, als 15 abril 1715, Pere Mateu Molas ha entregat a esta Casa las 24 lliures, 10 sous sobreditas[176]*.

Dit dia arreste lo Concell que los cònsols de la Massana, demà fins a 9 horas de la matinada, apòrtien a esta Casa dos quintals de cansalada vella, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mana als cònsols de la Massana que de aquí al dia de Nadal primer vinent fassan adobar lo pont de la Aldosa, pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de 4 lliures, sous, moneda corrent, per parròquia y 1 lliura, 16 sous, moneda de Espània, per parròquia, y cobrarà de Macià Duran 5 lliures, 13 sous, 10, moneda corrent. Cobrat age de la Massana, se portaran lo dia dels Reis en mans de Julià Pal, Molines, y dit pagarà a qui·s deu. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1715 abril 15

Vui, als 15 abril 1715, se ha tingut Concell per lo primer pac de la quístia, y se ha elegit a Guillem Adallach per portar los diners, qui portarà rebuda.

Dit dia se vota una missa de devoció, la qual faran dir los cònsols en sas respective parròquias lo més prest possible.

Dit dia, la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Ancamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 *[sous]*, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous, |*151v* moneda catalana, quals han cobrat lo doctor Guillem Areny y, per ell, Guillem Adallach, Fijat, ab pòlissa de dit Areny, Pere Mateu Molas y Jaume Joan Molas, ço és, dit doctor Areny, 112 lliures, sous per la

[176] Vui... sobreditas *afegit posteriorment*.

penció cessà als 24 febrer pròxim passat de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys la Vall fa y presta a dit Areny. Dit Pere Matheu Molas 51 lliures, 8 sous per la penció cessà dit dia 24 de febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tot anys dita Vall fa y presta a dit Molas. Y dit Jaume Joan Molas 126 lliures, sous per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys dita Vall fa y presta a dit Molas, que juntas fan suma de 288 lliures, 8 sous, moneda cathalana o espanyola. Y en fe que los predits han rebut ditas respective quantitats se firman: *Ita est* Pere Mateu Moles *(signat)*. Firmo yo Guillem Adallach, Fiyat *(signat)*. Firmo per Juan Moles, Pere Mateu Moles *(signat)*.

Dit dia se puje lo pa a vuit dinés la lliura.

Dit dia se ha entregat a Guillem Adallach sinch papers y un pergamí que són títols fahents per la exempció de la Generalitat, los qual*[s]* deurà entregar al doctor Areny.

Dit dia arreste lo Concell que acerca del que demane lo veguer del senyor bisbe de que alguns del governament de la Ceu de Urgell aurien, després de la prohibició de l'ús de las armes, a portat y escondit algunas armas dins la present Vall, y que pe*[r]* asò se fes escrutini, per so que los cònsols, quisquú en sa parròquia, fassen manar, cadascú en sa parròquia, que qualsevol que tingue armes encomanades de persones de la jurisdicció y governament de la Ceu de Urgell, que aquellas manifestan y apòrtian en mans del batlle del senyor bisbe, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana tinguen pa a la fleca.

Dit dia se mane als cònsols que, cadascú en ses parròquies, fassen fer manar, porta per porta, que tots aquells que venen blat lo aguen de fer sech y net a ull de molí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose per mostassà y veador per mort de Esteve Thomàs, de las Caldes, a Isidro Anglesa, dit Montanya.

1715 juny 3

Vuy, als 3 de juny 1715, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar lo redre, metges y censos de Custoja y demés censos, y fer nominació de mostafàs y veadors:

Canillo mostafà Joan Call, Regí, veador Joan Pere Armany.

|*[152]* Ancamp mostafà Joan Rossell, veador Joan Pal, Pont.

Ordino mostafà Joan Antoni Pal a Ordino y a Llorts Guillem Fijat, veador Nicolau Torres y Pal.

Massana mostafà Pere Antoni Giberga, veador Andreu Bosquets, Fonta.

Andorra mostafà per Andorra Tomàs Calbó, per las Caldas Miquel Riberaigua, veador dit Tomàs Calbó.

Sant Julià mostafà Andreu Pal, veador Matheu Beringuer.

Dit dia se fa nominació de capitans per las parròquias:

Canillo capità Isidro Giné y Hoste.

Ancamp Pere Pau Sanset.

Ordino Sebastià Pal, Solé.

Massana Joan Bons, Vidal.

Andorra Pere Martí Armengol y Prat.

Sant Julià Andreu Vila.

Dit dia se han entregat los diners dels censos de Custoja, draps a lavar y vaca magra a Ramon Peyre per pagar, ço és, los censos de Custoja, que suman 12 sous, 6, que toca 2 sous, 6 per parròquia, fora Sant Julià, als renders de Custoja. Los draps a lavar que suman 15 sous, que toca 2 sous, 6 per parròquia al porter majó, y la vaca magra, que importa 4 lliures, 16 sous, al render del Capítol. Y portarà rebudas al primer Concell.

Dit dia se arresten las mostras per lo temps acostumat y avisaran los batlles.

Dit dia se arreste manobra de camins, y que sian adobats y espedregats per Sant Bernabé.

Dit dia se done poder als cònsols de Andorra arrenden lo prat que la Vall té en lo terme de dita vila, attès que Aldiàs sols ne vol donar 50 quintars, y haver aquell reportat no voler-ne donar més, y així bé, de recaptar-la quant no se puga arrendar.

Dit dia se a posats a sobreposats a la confraria de Sant Pere Màrtir de les Caldes a Joan Moxella y Miquel Imbert, y a sobrestant a Jaume Moxella y Isidro Anglesa, pesadó.

Dit dia, Joan Colat y Pal, com a síndich del Quart de la Massana, a dipositat deu sous, diem 10 sous, los quals se an posats a la escudella per un cot.

|*152v* Dit dia, a vista que la parròquia de la Massana a fet un cot de 6 lliures, 13 sous, 1 a Joan Tor, menor en dies, del mas de dita parròquia de la Massana, per una tala que·s volie fer pagar de Pere Pasqual, de dita parròquia, lo qual cot li feren perquè avie anat a

la justícia primer que a la parròquia, y essent la tala de particular, y tenim entès que altres de la Massana avien possehit la mateixa política y no·ls avien castigats, per so lo Concell de la Terra mane als cònsols de la Massana que dins vuit dies tòrnien y restituhesquen les dites 6 lliures, 13 sous, 1 en mans del dit Joan Tor, menor, per no ésser ben fet dit cot. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a donat comptes Guillem Adallach dels diners se li entregà quant anà a pagar la quístia a Fransa, y trobam que resten bones a favor de la Vall 3 lliures, 14 sous barcelonesos, y ab condició que diu que no i tingue algun bescompte, lo que no es creu, però ell mirarà ab a què porie aver caigut ab més espai. Dia 30 juny 1716, dit Fijat Adallach a donat comptes y ha pagat[177].

Dit dia se fa un lot per parròquia de 1 lliura, 8 per pagar uns bestrets de mantega als cònsols de Sant Julià y Canillo.

Dit dia, a vista de una quistió que tenen los del Quart de la Massana y lo Quart de la Aldosa y Anyós, de aver de adobar lo pont de la Aldosa, que se'ls manà al Consell de Sant Thomàs lo fessen adobar, y no avent-lo adobat, se'ls féu un cot de la Terra. Y vistes les al·legues y rahons que a donat Joan Colat y Pal, y les rahons que han donat los de la Aldosa, y ab un papé firmat de mans de Joan Bons, del Quart de la Massana, que diu se avien avinguts de fer-lo mitgerament. Y per so, lo Concell de la Terra mane y declare que lo agen de adobar mitgeram*[en]*t los del Quart de la Massana y los del Quart de Anyós y Aldosa, y lo agen de adobar de aquí a vuit dies. Y lo cot fet y depositat de 10 sous, los del Quart de la Aldosa y Añós agen de donar 5 sous al Quart de la Massana. Lo tot se'ls mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que dins vuit dies pàguien en mans de Pere Armany, de Canillo, vint reals, los quals avie pagat per dita parròquia per un cot fet de la Vall. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1715 juny 15

Vuy, a 15 de juny de 1715, se a tingut Consell de la Terra. Avís fa que lo senyor rector de Sant Jolià nos a fet constar un mandato o orde del senyor bisbe, nostre príncep, ab lo qual mane als vicaris perpètuos y beneficiats que, de aquesta ora en avan, no obeescan ninguns ordes, sinó que sien del Rey Christianíssim o seus, que no paguen ningun donatiu,

[177] Dia... pagat *afegit posteriorment*.

ni pasats ni devenidós, en pena de desobedients y desleals als prínceps, y de mil lliures torneses. |[153] De la mateixa manera, ab les mateixes penes, mane als cònsols y consellés y demés jostítia, que no obescen ninguns ordes, de la mateixa manera com és dalt dit, com conste ab lo mandato, ab son sello, despaxat en la Seu de Urgell als 13 dies del mes de juny de 1715, lo qual quede en lo arxiu dels senyors vicaris per tenir-ne nosaltres un despaxat de la siutat de Balagué als 3 de febré de 1715.

Dit dia se vote una missa del Sant Esperit, y quada consolat la fase dir lo més prest sie posible.

Dit dia dalt dit se ha fet un llot de 2 lliures, 6 sous per parròquia per pagar una vedella a Gené, de Ordino, y 6 lliures a Andreu Pradell, que s'avie de pagà per lo Consell de Santcujesma, y 1 lliura, 16 sous per manteges se devie a Joan Antony Torres. Y dit llot és pagat.

1715 agost 4

Vuy, als 4 agost 1715, se ha tingut Concell de la Terra a fi de respòndrer a unas cartas, y se ha resolt que lo senyor doctor Areny responga a ellas, y que Macià Duran vaja a Barcelona y se pose als peus de Sa Il·lustríssima, fent-li representació del tenor de ellas. Y així bé se ha tingut dit Concell per fer lo afor. Y de la mateixa manera, se ha resolt que Julià Pal demà vaja a comparèixer devant del senyor governador de la Seu a fi de saber lo fi per què demana lo síndich de la Vall.

Dit dia se fa llot per parròquia de 4 lliures, sous per lo gasto de dit síndich, y que per demà per tot lo dia los entreguen dit Macià Duran.

Dit dia se ha fet lo afor del blat y se a posat a 7 lliures, sous càrrega.

Dit dia se pose la lliura del pa a 6 dinés la lliura, y que los cònsols o entímon quascun en ses paròquies, y que·l coménson a vendre dimarts proper vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arreste que los cònsols de Ancamp fassen adobar los pons de Ancamp fins a Tots Sants, pena del cot de la Terra, y així bé, los cònsols de la Massana lo pont de la Aldosa fins al primer Concell, sots la mateixa pena.

Dit dia se fa llot per parròquia de 5 lliures, 5 sous, per pagar als cònsols de Sant Julià lo gasto feren per la governadora, y que porten los diners a dits cònsols de quí al primer Concell.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana manen, pena del cot de la Terra, a Giberga o a qui tòquie adòbien lo camó sota la Aldosa y demés antoxans.

1715 octubre 7

|*153v* Vuy, a 7 de octubre de 1715, se a tingut Consell de la Terra per a donar posesió de veger a musur Morou, de la vila de Ax, fill del vegé pasat Morou, y se li done posesió com conste ab acte en poder de Joseph Areny, notary, de la diada de vuy.

Dit dia se a fet sisena de balle per donar-la a dit senyor. Sisena:

Primo, a Canillo Bortomeu Calbó.

Ítem, Ancamp Joan Naudí, Morató.

Ítem, Ordino Antony Juan Adallach, Rufó.

Ítem, la Massana Juan Pere Solana.

Ítem, Andorra Miquel Riberaigua.

Ítem, Sant Jolià Bernat Rossell, Mas d'Elins.

Dit dia se fa preventió de sis persones per anar a rebre lo senyor bisbe, si ve per dalt, lo ajen de anà a rebre al Pas de la Casa, si ve per baix a la creu de Arcavell, de Canillo Miquel Calbó ab tres fadrins ben armats y una lliura de pólbor*[a]* quada un, Encamp Joan Antony Torres, de la mateixa manera que los demés, de Ordino lo doctor Areny, a la Massana a Guillem Areny, Texidó, Andorra Pere Mateu Moles, de Sant Jolià Antony Mitjavila, tots de la mateixa manera, ab fadrins y monitions.

Dit dia, en concideració que lo Il·lustre Doctor Francisco Mourou, veguer, ha obert Corts, y per so haver-se de anomenar rahonadors, per so dit Concell anomene per arahonadors, per la primera semana Miquel Naudí, de Canillo, y Joan Antoni Picart, de Encamp, per la segona semana Guillem Torres, Gené, de Ordino, y Joan Rossell, de la Massana, per la tercera semana Macià Duran, de Andorra, y Julià Pal, de Sant Julià.

Dit *[dia]* se arreste que los cònsols de Canillo prenguen de jurament al balle elegit, qui és Borthomeu Calbó.

Dit dia se arresta que los cònsols de Ancamp y de la Massana fassan adobar los ponts encontinent, no obstant la dilació concedida en lo Concell passat, y així bé, que se fassa dins vuyt dies manobra de camins y carrers. Lo que tot se mana pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot per parròquia de 14 lliures, sous per pagar las 25 pessas de vuyt al senyor bisbe y lo demés per lo gasto, las quals deuran portar al mateix temps entre lo senyor bisbe, y estas en mans de Ramon Peyre y de Jaume Solana, als quals se elegeix per cuidar-se de fer lo gasto a Sa Il·lustríssima.

1715 octubre 19

|*154* Vuy, als 19 de octubre de 1715, se ha tingut Concell de la Vall a fi de anar a recébrer lo Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Don Simón de Guinda y Apestegui, bisbe de Urgell y príncep supremo de la present Vall, y per lo jurament ha prestat dit Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Bisbe de la observansa dels privilegis y confirmació de aquells, usos, exempcions y consuetuts de dita Vall.

Dit dia se arresta que los cònsols de quiscuna parròquia aporten los diners de la quístia del pac de Tots Sants pròxim vinent, en mà del doctor Guillem Areny, y assò, en lloch del Concell se deurà tenir lo dilluns més pròxim al dit dia de Tots Sants, a fi de aorrar gasto a la Vall, per lo que se elegeix a Guillem Adallach, Fijat, de Llors, per portar los diners de dita quístia, los quals cobrarà de dit doctor Areny, receptor.

1715 octubre 22

Vuy, a 22 de octubre de 1715, se a tingut Consell de la Terra per a cloure les Corts.

Dit dia se a llevat que ningú puge portar armes, so és, pistoles ni xispes de tres pams; ningú ne aporte, sinó que sie escopetes, anant de camí y a*[r]*ribant als pobles les ajen de deixà sinó sie per a cassà. Y los consolats o mànon, porta per porta, en pena de 29 lliures, sous y altres penes albitràries.

Dit dia se mane als consolats que demà per tot lo dia apòrton un capó en mans dels cònsols de Andorra, en pena del cot de la Terra.

1715 octubre 31

Vuy, a 31 de octubre de 1715, se a tingut Consell de la Terra per aver faltat los dinés de la quístia de la parròquia de la Massana, y en cas a la present Vall vingués ninguns

danis y gastos, dita parròquia los aje de pagà per no aver portat dit pagament al tems se avie arestat.

Dit dia se areste que los cònsols de Ancamp aporten la carnsalada de la Vall per lo Consell de Sant Andreu y lo compte de la que se n'a tret. Per dit dia la aporten en esta Casa.

Dit dia se fa comisió al doctor Areny y als cònsols de Canillo que pàgien amigablement dels béns del Remendó, de Canillo, del censal y pensions.

1715 novembre 25

Vuy, als 25 de novembre 1715, a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell per pagar lo redre y los metges y demés fahedor.

Dit dia se ha pagat als metges y los gastos fets per la vinguda del senyor bisbe, contadas las vint-y-sinch pesses de vuyt.

Dit dia se arresta que per lo Concell de Sant Tomàs primer vinent aporti quiscun consolat quatre perdius, y Sant Julià y Andorra ne aportaran una més, las quals rebrà lo cònsol de Andorra.

1725 desembre 16

Vuy, als 16 de desembre 1725, ha vista del Concell de Sant Tomàs se ha tingut Concell de la Terra. Se han pagat los estranys, dels quals ha resultat 97 lliures, sous, 3.

Dit dia se ha fet lot de [4] lliures, sous per parròquia, y se ha tret de la escudella 3 sous, 2, que ab tot |*154v* en suma és 121 lliures, 3 sous, 10, las quals se han pagat: primo, a Pere Mateu Molas per compte del reverent Joan Babot, beneficiat del benefici de Joan March Torres, 56 lliures, sous, ço és 34 lliures, sous, per la penció caigué a 29 maig proppassat, y 22 lliures, sous, per la penció que caigué als 21 juny proppassat, de aquells dos censals que esta Vall fa y presta a dit benefici, del que dit Pere Mateu Moles, en fe que a cobrat per dit reverent Babot ditas 56 lliures, se firma.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Dit dia se ha entregat als cònsols y concellers de la parròquia de Andorra per la penció que caurà als 21 del corrent mes per lo censal fa esta Vall a la marmessoria del quòndam reverent Antoni Bosquets, del preu resultant de la Casa de la Vall 65 lliures, 3 sous, 10, y ho firman:

Pere Mateu Moles, conseller *(signat)*.
Esteve Adalach, Som, alias Vidal, firmo per mi y Jaume Solana, cònsols *(signat)*.
Masià Duran, conseller *(signat)*.

Dit dia se fa llot per parròquia de sis pernes y dotse formatges y tres capons, de las quals Sant Julià detindrà una perna y dos formatges y Andorra, de la mateixa manera, altra perna y dos formatges per tenir-o ja bestret ditas dos parròquias, les quals pernes, formatges y capons ho portaran junt a casa de Julià Pal, Molines, de Sant Julià, per dissapte primer vinent per tot lo dia, y lo doctor Areny y Pere Mateu Molas aniran a la Seu de Urgell per distribuir-o.

Dit dia se arreste visura dels sis veadors per dijous primer vinent sobre la qüestió té Macià Bacó ab Joan Antoni Guillo, de Sant Julià, la qual insta dit Macià Bacó, lo qual ha depositat.

Dit dia se fa nota que y ha herba de la Vall en mà de Aldiàs, de Andorra, de la cullita de l'any 1714, 70 quintars, y del corrent any, 60 quintars, que són 130 quintars, de la qual ne entregaran los cònsols de Andorra al senyor bisbe 2 quintars, per altra tanta ne gastà per la Vall a la vinguda del senyor bisbe, y la restant, 128 quintars, se fa comissió a Pere Mateu Molas, conceller, per a què la vénguia al preu li aperéguia més convenient a la Vall.

Dit dia se fa llot de 6 lliures, sous per parròquia per pagar lo gasto del present Concell y altres gastos.

Dit dia se ha fet comissió a Pere Mateu Molas per a què repartesca la cansalada a las parròquias, que·s troba a Andorra y Ancamp, advertint que los cònsols de la Massana han de donar per tirar sa part de la cansalada 8 lliures, 6 sous, 8, las quals cobrarà antes no s'enpórtian sa part. Ha pagat Colat, cònsol[178].

1716 abril 6

Vuy, als 6 de abril de 1716, se ha tingut Concell per pagar la quístia a Sa Il·lustríssima, y se ha entregat al doctor Guillem Areny 325 lliures, 6 sous, 8. Ha de pagar a Sa Il·lustríssima per la quístia 319 lliures, 17 sous, 6, ab què quedan bonas per la Vall 5 lliures, 9 sous, 2, de las que darà compte dit doctor Areny y portarà àpocha a la Vall de dit pagament de la quístia.

[178] Ha pagat Colat, cònsol, *afegit posteriorment.*

Dit *[dia]* se vota una missa de devoció, la que faran celebrar los cònsols en llur parròquia lo més prest sia possible.

|[155] Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Ancamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous, moneda cathalana, quals han cobrat lo doctor Guillem Areny, Pere Matheu Molas y Jaume Joan Molas, ço és, dit doctor Areny 112 lliures, sous, per la penció cessà als 24 febrer pròxim passat de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys la Vall fa y presta a dit Areny, dit Pere Mateu Molas, 50 lliures, 8 sous per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys samblantment fa y presta a dit Pere Mateu Molas, y dit Jaume Joan Molas, 126 lliures per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys fa y presta dita Vall a dit Jaume Joan Molas. Que juntas, ditas partidas fant suma de 288 lliures, 8 sous moneda catalana. Y en fe que los predits han rebut ditas respective quantitats, se firman dia y any dalt dits.

Ita est, doctor Guille Areny *(signat i rubricat)*,

Pere Mateu Moles *(signat)*, Jaume Juan Moles *(signat)*.

Dit dia, 6 de abril 1716, se arreste la visura instà Macià Bacó, de Sant Julià, contra Joan Antoni Guillo, per lo dia 15 del corrent.

Dit dia, aserca de la quistió del Solà de Andorra, entre la parròquia de Andorra y Aldiàs de dita parròquia, se ha resolt que Aldiàs pague la quantitat en què fou condemnat dit Aldiàs per lo Concell de dita parròquia.

Dit dia arreste lo Concell que los cònsols de la Massana, per lo dia 15 del corrent, aporten lo llibre de la parròquia a hont és assentada la talla, pena del cot de la Terra.

Dit se mana als cònsols de la Massana averigüen qui fou lo qui manà en la Massana Concell, pena del cot de la Terra. Y que ho porten provat al primer Concell, pena del cot de la Terra.

Dit dia se posa lo cortó del vi a 23 diners, y que comensen a véndrer lo dia de Pasqua pròxim vinent.

Dit *[dia]* se mane als cònsols de la Massana, pena del cot de la Terra, fassen adobar lo camí detràs la iglésia, que va a Sispony, y que fassen paret sota lo camí y gravada en aquell, per llevar los fangassos y, si menester serà, claveguera, y així mateix fassen

manament a Solana y Giral, de Ascàs, que adóbon lo camí a l'argilé qui va a la Aldosa, fent paret sota lo camí y, si menester serà, claveguera axí bé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Fijat, de Llors, que per lo dia 15 del corrent aporte 21 franch*[s]*, nou sous, quatre diners, per tants li'n quedà quant anà a pagar la quístia, pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot de dos pernes y quatre formatges, las que portaran, la parròquia de Sant Julià una y dos formatges y la de Andorra la altra y dos formatges, y las entregaran en mà de Julià Pal.

|*155v* Dit dia se ha fet llot per parròquia de 2 lliures, 10 sous per pagar lo gasto del predit Concell.

1716 maig 25

Vuy, als 25 de maig 1716, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar lo redre, metges, barbé, regalias, draps a lavar, vaca grassa y censos de Custoja, y per fer nominació de concellers, veadors y mostafàs.

Dit dia se ha entregat 12 lliures, 7 sous de la vaca grassa a Julià Pal, Molines, de Sant Julià, per pagar-les al rendé de l'any passat del Capítol, las quals se paguen lo any par. Ítem, se ha entregat al dit 12 sous, 6 per los censos de Custoja, los quals pagarà al render de Custoja, y de tot portarà rebuda a esta Casa.

Dit dia se ha entregat a Andreu Pujol, de Sant Julià, 10 lliures, sous per las regalies, quals deurà donar al porter majó, y 15 sous per draps a lavar al segristà, y portarà rebuda a esta Casa.

Dit dia se ha pagat als metges y barbé, cò és, 50 lliures, sous a cada metge, y al barbé 21 lliures, sous los quals han fet rebuda en lo llibre de las conductas.

Dit dia se fa nominació de veadors y mostafàs:

Canillo mostafà Miquel Naudí, veador Geroni Guitar, Gastó.
Ancamp mostafà Antoni Naudí, Tribala, veador Jaume Naudí.
Ordino mostafà lo doctor Guillem Areny, veador Guillem Torres, Gené.
Massana mostafà Joan Rossell y Pal, veador Pere Joan Busquets, Coma.
Andorra mostafà Pere Mateu Molas, veador y mostafà Macià Duran.
Sant Julià mostafà Julià Pal, Molines, veador Andreu Pradell.

Dit dia se fa nominació de capitans per las parròquias:

Canillo capità Antoni Duedra y Tomàs.

Ancamp capità Josep Giberga, Jaumet.

Ordino capità Mariano Cabanes.

Massana capità Antoni Capdevila.

|[156] Andorra capità Macià Tomàs.

Sant Julià capità Jaume Arajol, [pobill].

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat y se manarà a quiscuna parròquia, y avisaran los cònsols de Canillo y Sant Julià als batlles y los de Ancamp al nunci.

Dit dia se arreste manobra de camins, senderes y senderons, y que sia fet de aquí al dia de Sant Bernabé.

Dit dia se arreste que Joan Antoni Torres, síndich, baixe lo més prest sia possible a trobar lo governador sobre del pujar y baixar les ramades, y la pretenció té dit governador de péndrer bestiar.

Dit dia se ha elegit per sobreposats de la confraria de Sant Pere Màrtir a Miquel Imbert y Jaume Adallach, pesadó Joan Moxella, sobreestant Macià Duran, y que si en alguna parròquia se requerirà pesadó, que dit pesadó elegit ne puga subdelegar.

Dit dia se done comissió als cònsols de Andorra per arrendar lo prat de la Vall de la manera los apareixerà més convenient y, juntament, per a véndrer 128 quintars de herba endarrerida.

Dit dia se ha posat lo pa a vuyt diners la lliura y lo cortó del vi a ral, y que se comense a véndrer als 27 del corrent.

1716 juny 30

Dia 30 de juny de 1716 se ha tingut Concell aserca de una carta del jutge conservador y administrador general de las reals rendas de salinas del principat de Cattalunya, ab la qual demana que la Vall prenga y se apròpie per un any una porció de sal que la Vall porà consumir, que altrament se donarà orde per a què de ningunt [magasí] o stanch pugan tràurer sal los habitants de dita Vall. Per lo que ha resolt lo Concell se'n done part a Sa Il·lustríssima per medi de un síndich. Dit dia se ha elegit per síndich per lo effecte dalt dit al doctor Joan Guillemó, Torres, donant-li tor poder.

Dit dia se ha fet llot de 2 lliures, sous per parròquia, y que·ls porten demà per tot lo dia en mans de dit doctor Joan Guillemó, Torres.

Dit dia se ha votat una missa del Sperit Sant per parròquia, la qual faran celebrar lo més prest sia possible.

Dit dia se arresta visura de veadors instada per Juan Tor, menor, sobre la qüestió té dit Tor ab Areny, de Ers, de un pas y aigua, la qual se arresta per lo dia 2 de juliol.

Dit dia se mana als cònsols de la Massana, pena del cot de la Terra, pague la parròquia de la Massana als cònsols passats las disminucions del blat pagaren al rey del blat de la renda, attès que ne donaren par al Concell de dita parròquia, dins vuyt dias si [...], dins dels quals provaran lo contrari.

Dit dia se mana als cònsols de Ancamp manen adobar lo camí des de la Ribalta fins a Sant Miquel, dins vuyt dies, pena del cot de la Terra.

Dit dia, Nicolau Areny ha fet relasió que lo dia de Santcogesma proppassat, se penyorà |*156v* al camp de Ordino, a un pastó de Giberga, qui guardava bestià de dit Giberga, de la Aldosa, en dit camp per segona vegada, y attès no volgué obeir en tràurer lo bestià per ditas penyoras, se passà a penyorar tersera vegada. Y com segons ordinació de la Vall, penyorats una vegada y no obehexen, cauen en cot. Per so se fa cot a dit Giberga de 3 lliures, sous, ultra de les quals dega pagar les penyores.

Dit dia se dona llicència a Nicolau Areny per requissició sua fassa la averiguació qui porta noves a Guillem Adallach y a Giralt, de Ascàs, qui era la causa havien estats castigats en esta Casa.

A pagat Giberga les tres lliures de cot, diem 3 lliures, sous.

1716 juliol 15

Vuy, als 15 de juliol de l'any 1716, se a tingut Consell de la Terra per i*[n]*stànsia de Tomàs Carles, de Sant Julià, en lo qual a requirit la vesura dels sis de la Vall a veadós, y aven depusitat lo salary per el cas aqustumat, y tanbé a pagat lo salary y jornalls y sabudes de la Vall. Y dit dia se mane als cònsolls que, cada hu hen sa parròquia, mànien als veadós que divendres primer vinent, que serà dia diset del co*[r]*rent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó de vy a vint-i-dos dinés, y se mane als cònsols que ho antímon als hostalés als diset del cor*[r]*ent.

Dit dia se a fet lo afor del blat fiat encara que no sie lo tems del tot, però se fa per estalvià un concell, y se fa lo preu a sis lliures. Y cada consolat lo tingue secret, en pena del cot de la Terra, fins al dia catorse de agost que ho faran manà, porta per porta, com tanbé se vengue lo pa dit dia a sis dinés la lliura. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, avén portat los cònsols de Canillo unes peniores fetes als traginés y menairons del doctor Guillem Areny, de Ordino, al mené de la Coma de Ransolt, de la paròquia de Canillo, aven-los difarens vegades pinorats, y per pretendre lo doctor Areny trebalar en terme seu, per dir tenir-lo enpeniat o conprat per cert tems segons verbalment a dit lo doctor Areny devant lo Consell, y ser aquesta qüestió causa civil y no política, a suspés la Vall no anmetre dites peniores fins dita castió aclarida o sentinsiada per jugge conpatent, no perjudicar en res los drets de la Vall y fins dita costió sie aclarida, se mane, en pena del cot de la Terra, que tothom trague los menairons de dit mené, sols se'n pugue traure la mena que sie arendada, y que no y pugen posar uns ni altres.

Dit dia se mane a casa de Paleta que adòbie lo grau que hés més anlà de l'ort de Casteló, que stigue ab deguda forma dins vuit dies, en pena del cot de la Terra.

1716 agost 4

Vuy, als 4 de agost 1716, se ha tingut Concell aserca de una carta que escriu Sa Il·lustríssima a Joan Antoni Torres, síndich, tocant a la sal, per lo que se ha resolt fer sindicat per dit effecte a Guillem Adallach, a ffi que sobre dita dependència execute, y sobre lo que regonexerà ser més útil per dita Vall, inseguint lo tenor del sindicat.

|*157* Dit dia, a vista la qüestió té Joan Tor, menor, ab lo cònsol de la Massana sobre lo cot insta dit cònsol, Joan Colat, sobre lo que dit Tor ha administrat sos testimonis, se ha donat temps a dit Colat, cònsol, de quinse dies per rébrer dos informes y prodohir ses deduccions en sa defensa.

Dit dia se arreste que los cònsols en sa parròquia fassen manar lo afor, porta per porta, a 6 lliures, sous, y lo pa a sis diners, no obstant lo arrestat en lo Concell proppassat, per demà dia 5 del corrent.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que, pena del cot de la Terra, manen als antoxans adoben lo camí de las entradas dins deu dias.

1716 setembre 15

Vuy, als 15 de setembre de l'any 1716, se a tingut Consell de la Terra per fer procura per lo despatx de la sal, a vista que Figat no a pugut anar per hese malalt.

Dit dia areste lo Consell que se vengue lo vy vell, y venguen a divuit dinés lo cortó, y que lo venguen lo dia sese del corent.

Dit dia areste lo Consell que venguen lo vy novel a nou dinés lo cortó, y lo vy trenquat lo mateix, y lo tot se mane en pena del qot de la Terra.

Dit dia se són apelats los cònsols de Sant Julià de certa vesura que contra lo Comú s'és donada y se reserve la Vall per altra ocausió lo sennialar lo dia que s'i anirà salvo que avisasen dits cònsolls.

[Dit dia] se mane al cònsol Pere Aldosa, de la Massana, que aporto les tres lliures y dinou sous, diem 3 lliures, 19 sous, de aquí vuit dies, que sien donats en mans del cònsol de Andorra, doctor Guillemó, en pena del cot de la Terra.

1716 setembre 23

Dia 23 setembre 1716 se ha tingut Concell per manament del síndich inseguint una carta enviada per lo Il·lustre Doctor Francisco Montané, canonge prelat de la santa catredal de Urgell, ab la qual demane que dit lo Il·lustre Capítol vol capbrevar en ditas Valls las dècimas, primícias, *etcètera*, y que per assò se ajuntàs Concell. Y, en seguiment, dit Il·lustre Senyor Doctor Francisco Montaner, se ha presentat en Concell, y com a comissari elegit per dit Il·lustre Capítol per capbrevar en ditas Valls, ha presentat unas lletras contenint lo territori concedit per Sa Il·lustríssima Príncep Soberà de ditas Valls, ab las quals mana als cònçols y concellers de ditas Valls conp*[a]*reguen *[en]* Concell, y que manifesten a dit Il·lustre Comissari totas las rendas, premícias, dècimas, *etcètera*, que dit Il·lustre Capítol reb y acostume rébrer en ditas Valls y son terme, havent seguidament per dit Il·lustre Senyor Comissari requerit lo dalt contengut. Y encontinent, dit Concell ha respost que estarian promptes per complir lo per ell demanat y requirit sens, emperò, innovació, derogació y prejudici de dita Vall y sos privilegis, com y també sens prejudici de la jurisdicció dels senyors prínseps.

Dit dia mane la Vall que ningú pugue donar la moneda sy no hés al preu que val a la terra de quada príncep, en pena del cot de la Terra. Los cònsol*[s]* ho fàssien manar demà per tot lo dia porta per porta.

1716 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre 1716, a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell per pagar lo redre y metges.

|*157v* Dit dia arreste lo Concell que aserca la nova imposició fa lo governador de la Seu en péndrer, pujant y baixant las ramadas, un cap de bestiar de llana de quiscun centenar, se vaja a fer una representació a dit senyor governador fent-li compéndrer ésser extorció y, per so, suplicar-li se digne suspéndrer aquella y, per so, se anomena a Joan Antoni Picart, conceller de Ancamp, qui antes ne donarà part a Su Il·lustríssima.

Dit dia se ha fet llot de 1 lliura, 10 sous per consolat per pagar los ports dels pernils y formatges, que són 17 pernes y 24 formatges, llotejats atràs en dos difarents vegadas, que se deuen enviar a Barcelona, los quals diners se entregaran en mans del doctor Guillemó per lo dia 26 del corrent.

Dit dia se ha posat lo pa a set dinés la lliura, comensant a vendre lo dia 24 del corrent, y lo cortó del vi a deu dinés, així bé comensant a véndrer dit dia 24.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que dins vuyt dias fassen adobar lo pont del riu Aixech, pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo restituescan a Miquel Gastó, hostalé, lo cot li feren, qual depositá dit Gastó per ser aquell mal fet, pena del cot.

Dit dia se mana als cònsols de la Massana averigüen qui eran de Concell en la taverna havent passat casi tota la nit en ella ha poch temps, pena del cot, y que ho porten al primer Concell.

Dit dia se mane al cònsol de Sant Julià si la sal se vené a Sant Julià era sal de Cardona o de Gerri, y que o portin al primer Concell.

Dit dia se arreste que per lo Concell de Sant Tomàs aporte quiscuna parròquia eo consolat quatre perdius, y Encamp y Canillo ne portaran una de més per lo síndich y nottari. Y los cònsols de Encamp manaran a Joan Antoni Torres, síndich, per dit Concell y portaran lo dia antes de dit Concell ditas perdius a Jaume Solana, conceller de Andorra.

1716 desembre 14

Vuy, als 14 desembre 1716, a vista del Concell de Sant Tomàs, se ha tingut Concell per tallar la quístia de Sa Magestat Christianíssima, y lo escot, y se han pagat los estranys, dels quals ha resultat 94 lliures, 16 sous, 6.

Dit dia se ha fet llot 4 lliures, sous per parròquia, los que portaran en mà dels cònsols de Andorra lo dia 21 del corrent, per acabar de pagar les pencions dels censals del benefici de Joan March Torres y de la Casa, que són, ço és, al beneficiat de Joan March Torres, 56 lliures, sous, ço és, 34 lliures, sous per la penció caigué a 29 de maig proppassat, y 22 lliures, sous, per la penció cessà als 21 juny proppassat, de aquells dos censals que la Vall fa y presta a dit benefici d'els. Lo doctor Joan Guillem Torres, en fe que las ha cobradas, se firma. doctor Joan Guillem Torras *(signat)*. |[158] Y de altra part, 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció que caurà als 21 del corrent per lo censal fa dita Vall per la Casa a la marmessoria del quòndam reverent Anton Busquets, resultant del preu de la venda de dita Casa. Y en fe de que los cònsols de Andorra han cobrat y rebut ditas 65 lliures, 3 sous, 10 per dita penció, com a marmessors de dit quòndam reverent Anton Busquets, de las quals se han entregat de present 42 lliures, 1 sou, 8, y lo lot de 24 sous, las quals se'ls entregaran lo dia 21 del corrent a compliment de dita penció. Ne portaran rebuda a esta Casa, advertint que deuran refer dits cònsol*[s]* a esta Casa del lot *[de]* 17 sous, 10 que sobren, en cas no y hagués falta en los ardits, se'ls ha entregat. (Ha fet lo compte)[179].

Dit dia se arreste que los cònsols de Canillo, Andorra y Sant Julià que diligèncion en sas respectivas parròquias los qui saben en los robos se feren en les montanyes de Andorra y llur terme los Coterons y sos sequasses.

Dit dia se done a Joseph Areny, nottari, per continuar lo despatx de la sal fins a Sant Joan de juny pròxim vinent, tres dobles, de las quals ne deuran entregar cada parròquia, de quí a Sant Ramon primer vinent, un real de vuyt, y lo restant se pagarà per lo dia del Concell de Santcogesma primer vinent.

Dit dia arreste la Vall que sempre y quant se avisàs per lo comissari de la Real Salinas lo fer altra obligació per sal, attès la que se havia pres és acabada, en tal cas se fa comissió al doctor Guillemó escrigue al procurador per a què fassa la obligació per 400 fanegas sal.

[179] (Ha fet lo compte) *afegit posteriorment.*

Dit dia arresta la Vall que Joan Antoni Torres responga al batlle de Querol sobre la dependència del blat y del que demana a la Vall, y que sobre assò fassa comparèxer, a orde seu, devant dit batlle, los qui portaren los diners per passar los comptes.

Dit dia llotege la Vall sis pernas y dotse formatges per parròquia, junt ab tres capons, y se entregarà en mans del cònsol de Sant Julià per tot lo dia 21 del corrent, y aniran lo doctor Guillemó y Joan Antoni Picart a fer lo present.

Dit dia se arresta que los cònsols de Encamp eo la parròquia paguen als cònsols passats lo que se'ls deu de quí a festas de Nadal, pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste la Vall que ningun habitant de la Vall puga portar blat a véndrer fora de la Vall, ni pugen agavellar blat per tornar a vendre, pena del cot de la Terra, y que los consolats ho manen en sas parròquias, y que los cònsols de Sant Julià y concellers que aix*[í]* mateix ho manen als cònsols nous.

Dit *[dia]* se arresta que, attès Joan Antoni Torres ha exposat al Concell que si lo posavan a cònsol volia deixar lo sindicat, se mana, per so, als cònsols y concellers de Encamp no posen a cònsol a dit Torres per convenir així a la Vall.

1717 març 22

|*158v* Vuy, als 22 de mars de 1717, se ha tingut Concell per pagar lo primer pac de la quístia de Sa Magestat Cristiníssima, que són lliures, sous[180] tornesas, y se ha elegit per portar dit pagament a Jaume Solana, qui portarà recibo.

Dit dia se ha votat una missa de devoció al Sant Esperit, y la faran celebrar lo més prest sia possible los cònsols en sa parròquia.

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Ancamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous, moneda catalana, las quals han cobrat Guillem Fijat per y en nom del doctor Guillem Areny, Pere Matheu Moles y Jaume Joan Moles, ço és, dit doctor Areny, eo per ell dit Fijat, 112 lliures, sous per la penció cessà als 24 febrer pròxim passat de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys la Vall fa y presta al dit doctor Areny, dit Pere Matheu Moles, 50 lliures, 8 sous per la penció cessà dit dia 24 febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots

[180] *No hi consta la quantitat.*

anys dita Vall fa y presta a dit Pere Mateu Moles, y dit Jaume Joan Moles 126 lliures, sous per la penció cessà dit dia 24 de febrer de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys dita Vall fa y presta a dit Jaume Joan Moles, que juntas, ditas partidas, fan suma de 288 lliures, 8 sous moneda catalana. Y en fe que los predits han rebut ditas respective quantitats se firman dia y any dalt dits.

Ita est, Pere Mateu Moles *(signat*. Firmo jo Guillem Fijat per lo doctor Areni *(signat)*. Jaume Juan Moles *(signat)*.

Dit dia 22 mars 1717, lo doctor Joan Guillem Torres ha portat 27 lliures, 18 sous, Jaume Joan Moles 6 lliures, sous y Jaume Solana 6 sous, que són per lo preu de 114 quintars herba de la herba devia Aldiàs. Resta a déurer dit Aldiàs 74 quintars herba, sols ne resta devent 49 quintars per haver-ne pagat Joan Antoni Torres 25 quintars.

Dit dia se ha entregat los diners de la quístia a dit Jaume Solana, junt ab la última rebuda y vint franchs per los gastos.

|[159] Dit dia se arresta que los cònsols de Canillo manen a Vesiat y Saginastas, de Merixell, paguen les penyores fetes per Joan Soldevila al solà de Encamp dins vuyt dias, pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot de dos pernas y quatre formatges. Las aportaran en mans del doctor Guillemó de aquí al dia de Pasqua, a saber és, la parròquia de Sant Julià una perna y dos formatges, y la restant perna y dos formatges la parròquia de Andorra.

Dit dia se arresta que los cònsols de Andorra manen adobar, pena del cot de la Terra, lo camí den dels fangots del Fené fins al pont nou, y així bé lo grau de la font de Castelló, de quí al diumenge de Pasqüeta.

Dit dia se fa arrest que d'esta hora en avant no y haja persona que gose jugar a joc d'envit, i tant *[de]* dia com de nits, en los hostals ni per de fora, ara sia dinés, vi ni escots, sots pena del cot de la Terra, al que incorreran, no sols los que jugaran, però y també los hostalers. Lo que manaran los cònsols en sas respective parròquias, manant, així mateix, als hostalers que del toc de la oració en enllà no pugan acullir ni tenir en llur casa a persona alguna si no que sian forastés, sots la mateixa pena.

1717 abril 17

Vuy, als 17 abril 1717, se ha tingut Concell instat per los del Quart de Llors aserca de una qüestió tenen los de dit Quart de Llors ab los de la parròquia de Ordino sobre de una

pessa de terra de Pal, de la Cortinada, de la qual pretenen los de la parròquia de Ordino véndrer la guarda, al que repugnan los de dit Quart de Llors, com y també aserca de un cot que dita parròquia de Ordino ha fet als de dit Quart de Llors per haver los de dit Quart de Llors contravingut a un arrest. Y per quant los de dita parròquia de Ordino no han portat títol algu*[n]*, no obstant lo haver-los-ho manat, pena del cot de la Terra, se ha suspés la declaració fins al Concell pròxim vinent, ordenant y manant als cònsols de dita parròquia de Ordino apórton per dit Concell sos títols en sa defensa y, en conceqüència de que dita parròquia de Ordino o son Concell no han obtemperat al manat aportàssan sos títols en lo present Concell, com se'ls era manat, pena del cot de la Terra, se'ls fa cot de 11 lliures, 4 sous, y se arresta que una ni altra de les parts entre a fer de pexer en dita terra fins y a tant sia declarat, pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Ordino ho faran manar porta per porta. Y se nota que los del dit Quart de Llors han depositat per los jornals y sabudas del present Concell 6 lliures, 9 sous.

1717 maig 10

Vuy, als 10 de maig 1717, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar los metges, redre, censos de Costoja, vaca magra y draps a lavar, fer nominació de concellers, mostafars y veadors.

Dit dia se ha entregat a Ramon Peyre 6 lliures, 3 sous, 6 per pagar, ço és, 4 lliures, 16 sous per la vaca ma- |*159v* gra al render de Capítol, que toca per parròquia 16 sous, al porter majó per los draps a lavar 15 sous, que toca per parròquia 2 sous, 6, y al render de Costoja 12 sous, 6, que toca per parròquia 2 sous, 6, excepto Sant Julià que no·ls paga. Del que portarà rebuda.

Dit dia se fa nominació de mostafàs, veadors:

Canillo mostafà Miquel Calvó, Soldevila, veador Miquel Gastó, Rossell.

Encamp mostafà Joan Pere Jaumet, Pallarès, veador Joan Antoni Picart.

Ordino mostafà Guillem Adallach, Fijat, veador Joan Antoni Oriol.

Massana mostafàs Joan Bons, veador Joan Armengol, Areny.

Andorra mostafà Jaume Solana, veador Esteve Adallach, Vidal.

Sant Julià mostafà Ramon Peyre, veador Antoni Pal, Mitjavila.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Joan Pintat, dit lo Magre, de Ransol.

Encamp Nicolau Morató.

Ordino Joan Antoni Bons.
Massana Jacinto Riba.
Andorra Andreu Montanya.
Sant Julià Jaume Sucarana, dit Gastó.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols avisaran los batlles de sas parròquias.

Dit dia se arreste manobra de camins, y que sian adobats de quí al dia de Sant Bernabé.

Dit dia se ha fet nominació de sobreposats de la confraria de Sant Pere |[160] Màrtir, y se ha elegit en sobreposats a Jaume Adallach y a Jaume Moxella, sobreestant Miquel Imbert, pesadó Macià Duran.

Jesús, Maria, Joseph.

Nosaltres, Miquel Adallach, Som, Joan Pere Armany, cònsols, Miquel Calbó, Soldevila y Miquel Gastó y Rossell, concellers, de la parròquia de Canillo, Pere Antoni Calba, Joan Antoni Picart, cònsols, Joan Pere Jaumet, Pallarès, y Joan Antoni Picart, concellers, de la parròquia de Encamp, Joan Pere Solana, Jaume Torres, cònsols, Joan Bons y Joan Armengol, Areny, concellers, de la parròquia de la Massana, Guillem Moles, Ricart, cònsol, Jaume Solana y Esteve Adallach, Vidal, concellers, de la parròquia de Andorra, Isidro Areny, Esteve Pujol, cònsols, Ramon Peyre y Antoni Pal, Mitjavila, concellers, de la parròquia de Sant Julià, jutges de polítiques de la present Vall de Andorra, convocats en la Casa Consular de dita Vall, attenent que sobre la qüestió vertent entre lo Concell de la parròquia de Ordino y Quart de Llors, pretenent lo dit Concell poder véndrer la guarda de una cultia de una terra de la borda de Pal, de la Cortinada, sobre lo camí qui va a Llors dins de la rodalia del terme de Llors, y per assò voler persistís lo manament fet per lo dit concell de Ordino, tant als de dit Quart de Llors com també als demés habitants de dita parròquia de Ordino, de que ningú gosàs entrar en dita cultia per fer depéxer sos bestiars, pena del cot de la parròquia, y aixís mateix haver de tenir validitat lo cot y bans executats per dit Concell contra los de dit Quart de Llors, per haver los de dit Quart de Llors contravingut a dit manament, y al contrari, pretenent los de dit Quart de Llors no poder los de dit concell de Ordino véndrer dita guarda en perjudici dels de dit Quart de Llors y contra son consentiment, per ser dita terra dins lo territori y rodalia de dit Quart de Llors, als 17 abril pròxim passat, a instància y requisició de dit Quart de Llors, se requirí Concell, y en est, manats los de dit concell de Ordino aportàssen los títols

tinguessen en sa defensa, pena del cot de la Terra, a fi que ab dit Concell se declaràs dita qüestió, y si bé en dit Concell tingut dit dia 17 abril, comparegueren una y altra de les parts, emperò los de dit concell de Ordino no portaren títol algú, ni allegaren cosa que fes prova en sa defensa y, al contrari, los de dit Quart de Llors presentaren una rodalia de dit quart. Y per a què los de dit concell de Ordino poguessen deduir de son dret, se'ls donà |*160v* ab dit Concell dilació fins al dia present.

Y attès que en lo dia present los de dit concell de Ordino no han fet constar cosa en sa defensa, per so, vista per nos dita rodalia, y ohidas las ditas parts, tenint a Déu devant nostres ulls, pronunciam, sentenciam y declaram que los de dit Quart de Llors queden ab la possessió pacífica de fer depéxer dita cultia com antes, y que los bans fets de orde de dit concell de Ordino contra los de dit Quart de Llors són nul·los y, com a tals, manam ésser revocats, com y també lo cot fet per dit Concell vers los de dit Quart de Llors, y que attès dit cot és depositat per dit Quart de Llors, que aquest los sia restituït com ab la present nostra sentència manam restituir encontinent, junt ab 6 lliures, 9 sous, depositaren los de dit Quart per los gastos del sobredit Concell. Y lo tot manam tenir y observar, pena del cot de la Terra. De la qual se concedeix còpia feta en la present Casa de la Vall als 10 de maig 1717.

Firmo lo demon dit jo, Miquell Adalac, Solm, cònsol, *(signat)*.

Firmo jo lo demon dit, jo per Joan Pere Armani, cònsol, per no saber de ascriure, *(signat)*.

Firmo jo Miquel Calbó, dit Soldebuilla, conseler, *(signat).*

Firmo jo Miquel Calbó per Miquel Gastó y Rusel, conseler de Canillo, *(signat).*

Firmo yo Juan Antoni Picart y per mi Calba, cònsol de Ancamp, per no saber ell de escríurer, firmo yo Juan Antoni Picart, cònsoll d'Encamp, lo damunt dit, *(signat).*

Joan Pere Jaumet, conseller, y per el jo Joan Antony Picart, consellers de la parròquia de Encamp, *(signat)*.

Firmo jo Juan Pere Solana, cònsol de la Masana, lo demon dit, *(signat)*.

Firmo jo Yaume Torres, cònsol de la Masana, lo demon dit, *(signat).*

Firmo Joant Bons, conselé de la Massana, lo demon dit, *(signat)*.

Firmo jo Yoant Ermengol, Areni, conselé de la Masana, *(signat)*.

Guillem Moles, Ricart, cònsol *[de Andorra], (signat)*.

Jaume Solana, conselé *[de Andorra], (signat)*.

Esteve Adalach, Som, conseler *[de Andorra], (signat)*.

Firmo Isidre Areny, cònsol de Sant Julià, *(signat)*.

Firme Esteve Pujol, cònsol de Sant Julià, *(signat)*.

|[161] Firmo Ramon Peyre y Antoni Pal, Mitjavila, consellers de Sant Julià, *(signat)*.

1717 juny 23

Dia 23 juny 1717 se ha tingut Consell de la Terra per la acòpio de la sal de Cardona, attès se acaba lo dia 24 del corrent lo fet dels 400 quintars, y per so se ha fet sindicat al doctor Joan Guillem Torres.

Dit *[dia]* se vota una missa de devoció, y que los cònsols la fassan dir en sa parròquia lo més prest sia possible.

Dit dia se ha posat lo pa a sis diners la lliura.

1717 juliol 19

Vuy, als 19 de juliol de l'any 1717, se a tingut Consell de la Vall per fer l'afor del blat, y s'a posat per carga a rahó de 6 lliures, y los cònsolls que ho mànon a ses paròquies.

Dit dia se pose la lliura del pa a 4 dinés la lliura y los flequés que·l véngon lo dia 25 del corent, que cada consolat ho mànien en ses paròq*[u]*ies, en pena del cot de la Terra.

Ítem, dit dia, per la quistió tenen lo Quart de Arensall ab casa de Vidal, del Pugol, sobre de unes vendes a fet dit Quart de part ho partides de dit Solans perjudicialls als hereus de dita *[casa]* de Vidal, avent hohides les parts y vista una sentènsia albitral del dia 24 del mes de marts de l'any 1624, pronunsiada *[per]* los honorabbles Pere Pal, del lloch del Puy, Joan Martý Rossell, cònsolls, Jaume Tor, del lloch del Puy y Joan Sabaté, del lloch de Sospony, consellés tots de la paròquia de la Massana, y vista l'aprobació y confirmació de la sobredita sentènsia per lo onorable Consell de la Vall, sots diada de 27 de novembre de l'any 1634 en la Casa del Consell de la Vall, per lo tant manam al Quart de Arensall, sots pena del cot de la Terra, que dita sentènsia observin ab sa forsa y valor.

Dit dia se mane a Joan Ermengol, Rectoret, y Joan Naudý, Moretó, cònsolls de l'any pasat, còbrien lo cot y recot avia *[posat]* a Barnat Casalé, portant 1 lliura, 4 sous, y aquestos pòrton en Casa de la Vall, en pena del cot de la Terra, que aporto los dinés dins esta Casa de quí al dia de Sant Luch.

1717 juliol 28

Vuy, als 28 juliol de 1717, se ha tingut Concell aserca de un mandato justificatiu en mans de la Cúria Ecclesiàstica de Urgell, instant lo senyor síndich de l'Il·lustre Capítol, ab lo qual se demana a las parròquias de Sant Julià, Massana, Ordino y Canillo que dins sis dias paguen los delmes de llegum y herba, o bé, justas causas y rahons al·leguen baix la pena de 25 lliures y subsidi de excomunicació.

Dit dia, las quatre parròquias preditas pretenent de qué la predita petició de dits delmes |*161v* és fet de tota la Vall y no particular, han proposat que las dos parròquies restants de Andorra y Encamp, havent-se de defensar com se deu defensar, hajan de fer Comú com las ditas quatre parròquias, encara que a las ditas dos parròquias no se'ls demane cosa.

Dit dia, las ditas dos parròquias de Andorra y Encamp, responent a la dita proposició, diuen que a las ditas dos parròquias no se'ls demane cosa, y així que per eixa dependència no pretenen gastar cosa per preténdrer que lo que·s mane a las ditas quatre parròquias és fet particular y no de comú.

Dit dia se ha resolt revocar tots los sindicats fins vui fets, com en effecte se han revocat, cassat y anul·lat ab acte en poder de Joseph Areny, nottari.

1717 setembre 16

Vuy, als 16 de setembre 1717, se ha tingut Concell aserca de una carta de Mariano Daqué, administrador de la real Aduana, demanant per orde de sos superiors cert dret per la exida de las mulas, com y també per lo que antrarà en al Vall.

1717 octubre 25

Vuy, als 25 de octubre de l'any 1717, se a tingut Consell de la Terra per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianísima que hés nou-centes trenta-si*[n]*ch lliures turneses, lles quals se antreguen a Nicolau Areny, y se ly done trenta fran*[c]*s de més. Del tot ne darà comte, y que degue portar rebuda en esta Casa.

Dit dia se areste lo Concell que vage lo doctor Guillemó a parlar ab lo senyor governador sobre del bestià que pren a la Palanca y, així mateix, se mane al doctor Guillemó, que quant lo senyor bisbe sie vingut a la Seu, que vage a fer-ly la benvinguda per part de la Vall, y que·s prengue un conpany dels de Concel. Si per achydent no pugués anà, que n'i pugue aligir un altre.

Dit dia areste lo Consell que per conplir la carta que ascrit lo senyor hantendant, mane la Vall a Julià Pal y Molines que se vage a veure ab lo balle de Querol, y antes se vegue ab lo Joan Areny, Torres. Ly darà la istructa y los papés.

Dit dia se done orde al doctor Guillemó que·s qüide de cunduir metxe y barbé a la conducta acostumada.

Dit dia, a vista que no ha nuncio en la present Vall per òbit de Joan Peirot, de Ancamp, y nesesitaven de semblant oficial per la bona aministrasió de justícia, y com s'age presentats Joseph Lorens y Joan Luís, de la paròquia de Ancamp, la Vall a mes a en Joan Luís. Se mane als cònsols de Ancamp que demà lo aremeten als cònsols de Sant Julià que lo prenguen de jurament, y que ne fasen levar acte per lo notari de la Vall.

Dit dia se areste que se pose lo vy a nou dinés, y se mane que lo dia 28 del corent lo venguen los ostalés, y los cònsols ho mànon a ses paròquies, en pena del cot de la Terra.

1717 novembre 22

|[162] Vuy, als 22 de novembre 1717, se ha tingut Concell per pagar lo redre y als metges.

Dit dia se mana a Jaume Muxella, dit Martí, de les Bons, y a Isidro Gené, dit Hoste, de Soldeu, que de aquí a diumenge primer vinent que contarem als 25 del corrent, aporten en mans dels cònsols de Encamp 48 lliures, 11 sous, o quant no, que los cònsols de Encamp, passat dit étermini, executen a dit Muxella, y los cònsols de Canillo al dit Gené. Lo que se mane a dits cònsols pena del cot de la Terra.

Dit dia, los cònsols de Canillo han portat 5 lliures, sous per lo arrendament de un prat que la Vall ha pres per la quitació del censal feya a la Vall Jaume Dotell, de Canillo, lo qual té arrendament Berlabé Font, de Canillo.

Dit dia se fa llot per parròquia de 2 lliures, 16 sous, 6 per acabar de pagar al batlle de Querol, que ab los 15 fran*[c]*s que Joan Antoni Torres deu pagar per herba prengué de la Vall de mans de Aldiàs, que junt ab lo lot fan 49 fran*[c]*s, se deu al batlle de Querol per propis diu havia fet, los quals portaran en mans de dit Torres fins al dia de Sant Andreu pròxim vinent.

Dit dia se fa llot per acabar los censals de la Casa y del beneficiat de 13 lliures, 10 sous per parròquia, las que deuran portar per lo Consell pròxim vinent de Sant Tomàs.

Dit dia se arreste lo Consell de Sant Tomàs per lo dia 13 desembre 1717, respecte de ésser lo dia designat dejuni, y aportarà quiscun consolat 4 perdius, y Ordino ne portarà 5 perdius, las quals entregaran lo dia antecedent en mans del doctor Guillemó.

Dit dia se mane a las parròquias de Andorra, Massana, Encamp y Canillo aporten 41 scut y mitg, que són 62 lliures, 5 sous, en mans de Joan Antoni Torres per lo port de 83 cargas de blat se portà a la Devesa, que ve a mitg scut per carga. Y quiscuna de ditas parròquias porte, segons lo blat que tingue, a dita rahó de mitg scut per carga la suma li tocarà, en mans de dit Torres de sí al dia de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y que la parròquia de Encamp, Massana y Canillo porten en mans de dit Torres fins dit dia, 12 lliures, 18 sous, 4 per pagar lo dret de 62 cargas blat de las dos lleudas y empenià per a que pag*[e]* a lo batlle de Querol en cas que Don Silvetre no u pague, per lo que se ordene al nottari ho escrigue a dit senyor y al senyor Domingo Martí.

Dit dia se pose lo vi a 8 diners cortó, y que·s mane véndrer diumenge primer vinent.

|*[162v]* Dit dia, 22 novembre 1717, se arreste que de vuy al dia de Sant Andreu se haja fet la manobra de camins, senderas y senderons, y que los cònsols en son consolat ho manen. Tot en pena del cot de la Terra.

1717 desembre 13

Vuy, als 13 desembre 1717, a vista del Concell de Sant Tomàs se ha tingut Concell per tallar la quístia de Su Il·lustríssima. Tallada al ters de la quístia, se ha pagat lo corrent any a Sa Magestat Cristianíssima, y fer lo escot y per pagar los estranys, dels quals ha resultat 49 lliures, 17 sous, 6.

Dit *[dia]* lotege la Vall quatre pernes, quatre capons y vuyt formatges per parròquia. Y que ditas las pòrtien la vigília de Sant Tomàs en mans dels cònsols de Sant Julià per a fer lo present al senyor bisbe y al senyor governador, lo qual present portarà lo doctor Joan Guillem Torres.

Dit dia llotege la Vall quinse pernas además de las sobreditas, ab trenta formatges, las quals tindran previngudas per quant dit doctor Guillemó las demanarà ab billet seu, y las portaran en mans dels cònsols de Sant Julià. Y de aquestes ne portarà tres, ab sos formatges, Ordino, Massana y Encamp, dos, ab sos formatges, Canillo, Andorra y Sant Julià, per tenir-ne ditas tres parròquias una perna, ab sos formatges, avansada de més. De

aqueixas ne queda a Andorra y Sant Julià de avansat una perna y dos formatges a quiscuna.

Dit dia se ha pagat al reverent Joan Babot, com a obtenint lo benefici de Joan March, 56 lliures, sous, y són, ço és, 34 lliures, sous per la penció cessà a 29 maig proppassat, y 22 lliures, sous per la penció cessà als 21 juny, així bé proppasat, de aquells dos censals que tots anys dita Vall fa y presta a dit benefici. Y en fe de que dit reverent Joan Babot, beneficiat predit, las ha rebudas, se firma.

Ita est Joan Babot prebere *(signat)*.

Dit dia, 13 desembre 1717, se ha pagat als cònsols de Andorra com a marmessors del reverent Anton Busquets, 65 lliures, 3 sous, 9 per la penció que caurà als 21 dels corrents, de aquell censal que la Vall fa per la Casa a dita marmessoria tots anys de concemblant penció ànnua. Y en fe que dits cònsols, com a marmessors predits, las han rebudas, se firman.

Dit dia, en attenció que Miquel Verdaser, batlle de Su Il·lustríssima ha finit son trienni se ha fet sisena de las personas següents:

Primo, de Canillo Joan Naudí, Maistre.

Ítem, de Encamp Joseph Torres, Areny.

Ítem, de Ordino Guillem Torres, Giné.

Ítem, de la Massana Joan Armengol, Areny.

Ítem, de Andorra Antoni Calba.

Ítem, de Sant Julià Martí Bonet.

|*163* Dit dia ha pagat Aldiàs a bon compte dels 49 quintars de herba 190 lliures, 04 sous. Queda deven 4 lliures, 10 sous, ultra de la herba de la cullita feta lo corrent any.

Dit dia se anomene al doctor Guillemó per portar la sisena a Su Il·lustríssima. Y los cònsols de la parròquia que serà nomenat lo batlle lo pendran de jurament.

Dit dia arreste lo Concell que los cònsols de Sant Julià fassan restituir a Antoni Duran, calderer, una caldera li prengué Bringué en son consolat per lo tall. Y així bé, li fassan restituir los sinquanta reals diu li féu pagà Martí Bonet en lo any de son consolat, y que de estos sols ne cobren 1 lliura, 16 sous per declarar-se no ésser just dega pagar més.

Dit dia, Andreu Bons, de Sant Julià, ha pagat 13 sous que han resultat de tres cisterons, menos una punyera blat del ters de la collita de l'any passat de la terra té la Vall a Tolse.

Dit dia se fa lot de 5 lliures per parròquia per la dependència de la erba. Y de dit lot quede devent la parròquia de Andorra 3 lliures, 10 sous, les quals donarà a m*[an]*s dels síndichs, y dites són en mans de Guillem Moles. Y les ha pagades vuy als 30 maig 1718[181].

1718 febrer 1

Vui, dia primer de febrer de 1718, a vista de una carta envià lo sinior governador de la Seu de Urgell sobre de uns desertors, la que s'és entragada al doctor Gillimó per a què la partisipi a Sa Yl·lustrísima, y segons son parer vage a respondre a dit sinior.

Dit dia se vote una missa de devossió al Sant Esprit, fen-la cada consolat fer-la dir lo més prest sie posipble.

Dit dia se fa nota per tots los consolats yguals de les pernes y formages per aver-se ygualat ab lo billet per lo doctor Gillemó ultimadamén.

Dit dia areste lo Consel que ningú puge gugar a ningun goch de a*[n]*vit ni estar a ostals y tavernes tocada l'Ave Maria y mestres[182] se selebren los divinals ofisis, en pena del cot de la Terra. Que los consolats o fàsien manar, porta per porta, y a l'ostalé també.

Dit dia se fa lot de dos capon*[s]* per parròquia, que sien bons, que digous primer vinen sien en mans dels cònssols de Sant Julià a deu ores del matí.

1718 abril 11

Vuy, als 11 de abril 1718, se ha tingut Concell per pagar la quístia a Sa Il·lustríssima que són 319 lliures, 4 sous, 0, les quals se han entregades al doctor Joan Guillem Torres a fi de portar-las a Sa Il·lustríssima, qui portarà recibo a esta Casa. Quedan bons per la Vall com quedan en lo Llibre de la Quèstia segons lo tallat per la quèstia, 9 lliures, 4 sous, 9. Y la dita l'a port*[at]* al matex any[183].

|*[163v]* Dit dia, la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Val 1 lliura, 4 sous, las quals han cobrat lo doctor Guillem Areny, Pere Mateu Molas y los tudors y curadors dels pubills, fills y hereus de Jaume Joan Moles, ço és, dit doctor Guillem Areny 112 lliures, sous per la penció cessà als 24 febré pròxim passat de aquell censal de concemblant penció ànnua, que dita Vall

[181] Y les ha... 1718 *afegit posteriorment.*
[182] *En lloc de* mentres.
[183] Y la… any *afegit posteriorment.*

fa y presta a dit Areny, dit Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous per la penció cessà als 24 febrer així bé proppassat, de aquell censal de concemblant penció ànnua, que dita Vall en dit termini fa y presta a dit Pere Mateu Moles, y dits tudors de dits pobills Moles, 126 lliures, sous per la penció cessà dit dia 24 febrer proppassat de aquell censal de concemblant penció ànnua, que tots anys, dit dia, dita Vall fa y presta a dits pobills, que juntas ditas partidas fan suma de 288 lliures, 8 sous, moneda espanyola. Y en fe de que les han rebudas se firman vuy als 11 abril 1718. Doctor Guillem Moles *(signat i rubricat)*. Pere Mateu Moles *(signat)*. Firmo Pere Mateu Moles, tudor, per Madallena Moles, viuda y tudora que ella ha rebut la sobredita partida, ho ab son orde la Vall l'a entregada.

Dit dia mane la Vall als cònsols de Canillo, Ancamp, Massana, ab les mateixas penas, mànien en aquells que cobraven lo blat de la Devesa, per al Consell de Santgogesma pòrtien lo comte qui·l*[s]* prengué y quant ne cobraven, que altramen seran castigats. Pagaran lo hengany si no ho porten ben clar.

Dit dia se done orde al doctor Areny perquè tragues y hobre lo més convinient per traure paper del rey per la franquesa del dit Dret General y Guerra. Y que pague les vint dobbles, la Vall les y satisfarà. Y que tingam la franquesa com tiníem antes.

Dit dia se mane al doctor Guillemó quant anirà a la Seu de Urgell a pagar la quístia a Sa Inl·lustríssima que·n tràguie una fe de l'Honorable Mosèn Falip Jansana y Francisco Sentanach, taulés que foren, y no fegen pagar ans que tingueren orde del doctor Soldevilla.

Dit dia se pose lo vi a deu dinés, que venguen digous primer vinent. Se mane als cònsols de Sant Julià que vegen si a una vedela; si no n'i a, que ascriguen al doctor Guilemó que fasa orde a les demés paròquies.

|*[164]* Dit dia, a vista que los cònsolls de Andorra no an pagat la pensió de cinquanta-y-una lliura, sese sous, espettans al doctor Areny, la quall pensió a fet girada per pagar la quístia al senyor bisbe, se mane, en pena del cot de la Terra, que ningun del Consell se'n vage que no agen pagat dita pensió.

Dit dia se mane a Ribot Senturé, que de aquesta hora hen avant, que no pugue tirà per la finestra ninguna cosa, en pena del cot de la Terra. Tothom, per totas las paròquias de les Valls de Andorra, s'age de manar porta per porta.

Dit dia se mane a Ramonet, se mane que de asý a quinse dies que adobo la gravada sota la borda de dit Ramonet, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsolls de la Massana que fàsien adobá lo camý tras la iglésia de la Massana dins vuit dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsolls de la Massana que fàsien adobar les entrades dins quinse dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsolls de la Massana, en pena del cot de la Terra, que agen de adobar al riu Montané fins dalt al cap de la gravada, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsolls de la Massana, que de así a quinse dies, que mànon als del Puy que de así a quinse dies agen adobat la devalada.

Dit dia se mane als cònsolls de Andorra que des del Ribàs fins a la creu Grosa, que adòbon lo camý dins quinse dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsolls de Andorra que fàsien adobar lo camý del Mas fins a creu de Ferry[184].

Dit dia se mane als cònsolls de Ancamp que adóbon los graus de la Garganta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols y conselés de la paròquia de Canillo que de asý al Consell de Santqugesma, ho de aquí al primer Consell, que pòrton averiguat lo que·s tregue *[de]* les pen*[i]*ores som, ho no.

1718 maig 30

Vuy, als 30 de maig 1718, se ha tingut Concell a vista del Concell de Santcogesma per pagar los metges, draps a lavar, redre, vaca parada, censos de Custoja y demés censos.

Dit dia se ha entregat los diners de la vaca grassa, que són 12 lliures, 7 sous, a Joan Antoni Torres, qui portarà rebuda.

Dit dia se ha entregat los censos de Custoja, que són 12 sous, 6, a Miquel Verdaser, qui portarà rebuda.

[184] *Probablement en lloc de* ferro.

Dit dia se ha entregat a Joan Antoni Torres les regalias, que són 10 lliures, sous, al sagristà de Urgell, y 15 sous de draps a lavar per al porter majó de Urgell, qui portarà rebuda.

|[164v] Dit dia se ha fet nominació de mostafàs y vehadors:

Canillo Antoni Vidal mostafàs, Pere Font veador.

Encamp Joan Armengol, Rectoret, mostafàs, Joan Naudí, Morató, veador.

Ordino Nicolau Areny mostafàs, Jasinto Jovany veador.

Massana Joan Colat y Pal mostafàs, Pere Aldosa veador.

Andorra lo doctor Joan Guillem Torres mostafàs, Isidro Inglesa veador y mostafàs en les Caldes.

Sant Julià Bernat Rossell, Mas de Lins, mostafàs, Andreu Bons veador y mostafàs en absència de dit Rossell.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Borthomeu Garreta, àlies Bortoló.

Encamp Joan Naudí, àlies Baró.

Ordino Salvador Garreta, àlies Babot.

Massana Pere Martí, Call.

Andorra Nicolau Senturer.

Sant Julià Guillem Capdevila.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols en sa parròquia avisaran los batlles y capitans.

Dit dia se arreste manobra de camins, y que per lo dia de Sant Bernabé sian fetas.

Dit dia se fa nominació de sobreposats, y se ha elegit a Jaume Moxella y Macià Duran, sobreestant Isidro Montanya, pesadó Joan Moxella.

Dit dia se ha arrendat a Joan Cerdanya per lo termini de un any, comptador del dia de la Mare de Déu de mars pròxim passat en avant comptador, lo prat té la Vall que fou de Aldiàs, per lo preu de 21 lliures, sous corrents, les quals ha pagades contants. Ademés pagarà a Aldiàs lo treball de apariar dit prat segons lo que dirà Isidre Inglesa.

1718 juliol 6

|[165] Vuy, als 6 de juliol de 1718, se ha tingut Consell de la Terra, lo qual ha fet manar lo señor bisbe per algunes coses que té que tractar al Consell.

Dit dia se avote una misa de devoció al Sant Esperit, cadú se la fàssie dir a ses parròquies lo més prest sie possible.

Dit dia se fa lot de 5 lliures, 16 sous, 8 per parròquia, que tots fan 29 pesses de vuit, les quals se ha de donar al senor bisbe, les quals se acostume donar-li quant ven en esta Vall, una vegada quiscun any, y ab dit*[e]*s té obligació de ordenar los fills de la Vall de corona y menors.

Dit dia se ha resolt que vaja un de cada parròquia per acompanyar a Su Il·lustríssima fins a hont Su Il·lustríssima deliberarà, ab fadrí, y que vagen los següents: de Canillo Som, de Encamp Joan Antoni, de Ordino lo doctor Areny, de la Massana Giralt, de Andorra lo doctor Guillemó, de Sant Julià Joseph Areny.

Dit dia se fa llot per parròquia de 2 lliures, 2 sous, per pagar lo cuiro de una [esca] que la Vall presenta a Su Il·lustríssima, y los portaran en mans del cònsol de Sant Julià, que importa 12 lliures, 12 sous.

Dit dia ha resolt lo Consell que per dissapte al migdia quiscuna parròquia remètia als cònsols de Canillo quatre pollastres per lo gasto del senyor bisbe a la montanya.

1718 juliol 24

Vuy, als 24 de juliol de 1718, se ha tingut Consell de la Terra per fer lo affor del blat fiat com se ha acostumat los demés anys. Posen a trenta-y-sis reals la carga, y que ningú lo pugue fer pagar a més. Y posen lo cortó del vi bo a sou y lo bollit a nou dinés. Y los mostassàs que i tinguin cuidado, ho sinó siran castigats, y comensaran de vendre lo dia de Santa Anna que sirà lo 26 del corrent.

Dit dia se ha contat lo gasto del dinar del siñor bisbe y dinar de la montània. Sume tot 37 lliures, 15 sous, 8. Y se ha fet lot per parròquia de 6 lliures, 6 sous per pagar dita suma, y que ayen de portar los dinés en mans dels cònsols de Andorra de quí diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y se deu un yornal a Macià Duran y a Solana y Dolsa, y lo fadrí de Aldiàs.

Dit dia se done horde als cònsols de Andorra mànon, en pena del cot de la Terra, als que tinguen antoxans de la creu Grossa fins als ribàs y a la font de Tovira, que fins al dia de Nostra Señora de agost hayen adobat los camins y lo palinqueró de Riberola.

1718 octubre 8

Vuy, als 8 de octubre 1718, se ha tingut Concell a ffi de fer sisena de batlle de Sa Magestat Christianíssima attès que Borthomeu Calbó, batlle elegit en lo trienni passat, acabat son trienni, la qual sisena se ha fet en la forma següent:

Primo, de Canillo Miquel Calbó, Soldevila.

De Ancamp Joan Naudí, Moretó.

De Ordino Jacinto Jovany, Sucarà.

De la Massana Pere Antoni Torres, Giberga.

De Andorra Miquel Riberaygua.

De Sant Julià Bernat Rossell, Mas de Lins.

Dit dia a nomenat lo Consell a Esteve Naudí per portar la sisena al senyor veguer de Fransa a ffí de elegir un dels predits en batlle, y que dega portar-la demà mateix, y la provisió o elecció |^{165v} deurà entregar en mans del senyor Joan Antoni Torres, síndich, qui conduirà aquella en mans dels cònsols de aquella parròquia que·s trobarà ser habitant lo batlle elegit, los quals cònsols avisaran al nottari a fi de llevar acte del jurament, que ells li deuran péndrer junt ab los concellers de dita parròquia, de haver-se bé y llealment en son offici y que observarà los privilegis, usos, consuetuts, statuts y pragmàticas si y conforme los antecessors batlles han observat.

Dit dia se arreste manobra de camins, y que sia feta de aquí al dia de Sant Martí pròxim vinent.

1718 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre 1718, a vista del Concell de Sant Andreu se ha tingut Concell per pagar los metges y barbé y péndrer los comptes dels contés.

Dit dia arreste lo Concell que per lo Concell de Sant Tomàs primer vinent quiscun consolat aporte, ço és, Andorra y Sant Julià 5 perdius quiscun de dits consolats, y los demés consolats quatre per quiscun consolat, las que deuran entregar a Esteve Tomàs, cònsol, lo diumenge que serà lo dia antes del Concell.

Dit dia, lo senyor Joan Antoni Torres ha aportat las rebudas del sagristà y del porter majó de 31 de maig del corrent any.

Dit dia llotege la Vall quatre pernes, vuyt formatges y quatre capons per parròquia per fer lo present al senyor bisbe y senyor governadó per Nadal, y las tindran previngudas per

quant lo Concell deliberarà, que serà la deliberació per lo Concell de Sant Tomàs primer vinent.

1718 desembre 9

Vuy, als 9 de desembre 1718, se ha tingut Concell per deliberar lo poder tràurer sal de Cardona, attès lo encabeçament fet està finit y, així mateix, per consumir les 100 fanegas encabeçadas de l'alfolí de Gerri.

Dit *[dia]* se ha resolt que totom qui vulga anar a Gerri a sercar sal, que prenguen certificat de Joseph Areny, nottari, fins altre orde, y que se mane porta per porta.

Dit *[dia]* se ha fet sindicat a Joan Antoni Picart, menor, per fer encabeçament de sal de Cardona, y dega manar encontinent tinga lo avís que lo administrador general se trobarà en Gerri.

Dit dia se llotege per parròquia 1 lliura, 10 sous moneda catalana, y los entregaran al cònsol de Sant Julià al primer orde, dels quals ne entregarà 6 lliures, sous a Joan Antoni Picart per los gastos dels camins, y les restants 3 lliures, sous se detindrà en paga de concemblants ne bestragué per lo propi se féu a Cardona.

Dit dia, en attenció de que los del Quart de Arensal han contravingut a la declaració feta per lo Concell als 19 juliol 1717, se'ls fa cot de 8 lliures, sous, y que restituescan a Joan Antoni Tor, dit Vidal, del Pujol, lo cot que lo dit Quart de Arensal li feu. Y, així mateix, li esmènien lo blat li pertoque de les boïgues del*[/s]* Solans y que, d'esta hora en avant, no·l pertúrbien en lo dret té de fer depéxer en los dits Solans com los demés de dit Quart. Y lo tot se'ls mana en pena del recot.

1718 desembre 19

|*[166]* Vuy, als 19 desembre 1718, se ha tingut Concell per tallar la quístia de Sa Magestat Cristianíssima y fer lo escot, y pagar los estranys, dels quals ha resultat 80 lliures, 9 sous.

Dit dia se ha pagat al reverent Joan Babot com a obtenint del benefici de Joan March Torres 56 lliures, sous, y són, ço és, 34 lliures, sous per la penció cessà als 29 maig proppassat, y 22 lliures, sous per la penció cessà als 22 juny així bé proppassat de aquells dos censals que tots anys la Vall, en dits respective dias, fa y presta a l'obtentor de dit benefici. Y en fee de que dit reverent senyor ha rebudas ditas 56 lliures, sous, se firma. *Ita est* Joan Babot, prevere y beneficiat *(signat)*.

Dit dia ha resolt lo Concell que lo llot se féu lo Concell de 28 novembre proppassat de quatre pernes, 4 capons y vuyt formatges per parròquia, los tingan y los apòrtian a Sant Julià per dijous primer vinent, en mans del cònsol de Sant Julià. Y ademés portaran per paròquia dos formatges que faran dotse formatges deguts al dit cònsol de Sant Julià.

Dit dia se arreste que per lo present se deu fer a l'advocat y tauler. Per assò se deixe a la deliberació del senyor doctor Areny, síndich, com y també per lo que deliberarà per enviar al senyor Canut Rifós, procurador de la Vall. Y per so escriurà a las parròquias sa deliberació.

Dit dia llotege la Vall per pagar la penció de la Casa que és 65 lliures, 3 sous, 10, per parròquia, 11 lliures, sous moneda catalana, las que portaran al primer Concell, y quedaran 16 sous, 2.

Dit dia, Esteve Naudí ha pagat 4 lliures, 14 sous, 8, y és per la herba resultant del prat té la Vall, que fou de Remendó, y pagats 1 lliura, 8 sous, 4 per lo gasto de dallar y plegar la herba se li devia, comprès en assò una tala feren en dit prat, per lo que se li dona tot poder per cobrar dita tala.

Dit dia se ha pagat a Andreu Pradell, llevadó, per la conducta de la Casa, deu reals a diffinició, que 1 lliura, 4 sous se li done de conducta. Tenia a bon compte 4 sous.

Dit dia se ha pagat a Guillem Capdevila, de Sant Julià, per lo treball de tancar lo portal 6 lliures, sous, ab las quals serà pagat fins a 18 febrer, que serà lo compte de un any.

Dit dia Miquel Verdacer a pagat 16 sous, 6 per tres cisterons y mitg de blat ha resultat lo corrent any de la terra té la Vall a Tolse.

Dit dia se fa nota que en mà dels cònsols de la Massana y ha una carga, un cisteró y una punyera blat, resultat de una terra té arrendada la Vall a Camp, de Pal, y se li ha pagat 7 sous per treball de netejar-lo, y est resta en mà de Giralt.

1719 gener 15

Vuy, dia 15 de gener de l'any 1719, se a tingut Concell de la Terra per istància dels hostalés per a pujar lo vi, vehent que y perdien molt.

Dit dia se vote missa al Sant Esperit, una per parròquia, y los cònsols de cada parròquia se tindran cuidado de fer-la dir lo més prest sie possible, y se'ls mane, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, per lo depòsit que avien fet los hostalés, se'ls tornen los dinés.

|*166v* Dit dia se pose lo vi a catorse diners lo cortó, y que lo i puguen vendre, y que los agen de vendre en dit preu. Y los cònsols, cadascú en ses parròquies, ho hagen de fer manar als hostalés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane y arreste lo Concell de la Terra que ningun hostalé pugue mantenir joch ni conversa dins son hostal deprés de haver tocat la orasió en la nit, ni mentres se celebraran los divinos officis, en pena del cot de la Terra. Ademés, que lo hostalé no y pugue mantenir joch ni conversa. També, que ningun abitant de poble no i pugue anar en dit hostal en dit temps com dalt està dit, y que los cònsols, quiscun en sas parròquias, ho agen de fer manar a l'hostalé, com també porta per porta, baix la mateixa pena. Y que ningú a l'hostal pugue jugar a joch de envit ni un temps ni altre.

Dit dia se mane als cònsols de las parròquias que fàsien manar, porta per porta, que ningú dels que venen vi a jústies, si·n venen, que no se'l puguen beure dins la mateixa casa a hont lo pendran, encara que no·s prive portar-se'l en altra part, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que los cònsols de Andorra han demanat justia al Concell de la Terra per trobar-se agravats del consell de la parròquia de Andorra, que avent ells, los cònsols, fet repugnància en encarregar-se a les talles de la parròquia los censals fa la parròquia, és dir, aquells censals que la parròquia agut de pendre modernament, y per aver-los la parròquia castigats en fer-los cot perquè no volien acceptar dita talla, mane lo Concell de la Vall, que·l Comú de la parròquia de Andorra, qu*[e]* agen de tornar-los los diners del cot los feren. Y que dits cònsols y proms de dita parròquia sien exemps de cobrar dits censals que la parròquia fa, y que i agen de pasar llevadó ho llevadós, los que a la parròquia li convinge y, així mateix, a les demés parròquies. Y de tot, a Santcugesma se n'age de fer ordinació. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Vuy, als 15 de gené de 1719, se ha pagat als cònsols de Andorra, com a marmessors del reverent Anton Busquets, 69 lliures, 3 sous, 18, per la penció caiguda lo 21 de desembre de 1718 de aquell sensal que la Vall fa per la Casa a dita marmessoria tots anys de consemblant penció ànnua. Y en fe que dits cònsols, com a marmessors predits, les han rebudes, se firmen: nosaltres, Thomàs Calbó y Dolsa, cònsol. Masià Babot, cònsol.

1719 febrer 27

Vuy, als 27 febrer 1719, se ha tingut Concell per fer encabeçament de sal de Cardona. Y per dit effecte se ha fet sindicat a Canut Rifós, nottari, causídich de Barcelona, a fi de firmar acte de encabeçament.

Dit dia mane lo Concell de la Terra als que manquen aportar la sal de Gerri, so és, la que tenien obligació de portar cada parròquia com ja estave repartida, que de quí a diumenge per tot lo dia tinguen portada la sal y, juntament, los certificats en mans del notari de Sant Julià. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*[167]* Dit dia, a vista que los hostalés de las parròquias an fet istància que perdien ab lo vi que venen a las tavernas, lo Concell de la Vall los puje de un diné per cortó, que serà a quinse diners per cortó, y que demà agen de vendre a dit preu, pena del cot de la Terra.

1719 abril 3

Vuy, als 3 de abril 1719, se ha tingut Concell de la Vall per pagar lo primer pac de la quístia a Sa Magestat Christianíssima, que importa 935 lliures, sous tornesas, les quals se han entregadas a Guillem Torres, Giné, de Arans, per portar-las a Fransa, del que portarà rebuda a esta Casa. Y se li ha entregat per los gastos 12 lliures, sous tornesas, de les quals donarà compte.

Dit dia se ha fet llot per parròquia de 14 sous, moneda catalana, per pagar a Martí Bonet 3 lliures, sous bestragué al propi se féu en dies passats a Barcelona per lo despatx de la sal, y les restants1 lliura, 4 sous per fer lo compliment del pagament de les pencions dels censals.

Dit dia se fa altre llot de dos pernas per parròquia, les quals remetran a Sant Julià, a casa de Martí Bonet, per disapte primer vinent per enviar a Barcelona al procurador de la Vall per entregar-las a l'administrador de las reals salinas.

Dit dia se fa altre llot per parròquia de dos capons, los quals tindran per tot lo divendres primer vinent en Sant Julià, a casa del cònsol, per portar a Su Il·listríssima. Y se mana als cònsols de Canillo busquen una vedella bona y la remetran per lo mateix divendres a Sant Julià.

Dit dia se ha *[a]*restat visura de vehedors per lo dia 12 del corrent, instant Joan Cerdanya contra Macià Babot, que ha depositat.

Dit dia se a declarat una tala de Aldiàs, de Andorra, per istància de Solana, de Andorra, que diu que lo bestiar de Aldiàs li avie fet un dany ab algun blat. Y per no aver-li donat dit Solana la tala provada, que per virtut del testimony que al·legue per veure que no és capàs de testificar per trobar-se ab moltes rahons, declare lo Concell de la Vall que si Solana no mostre altres testimonis, no deu pagar Aldiàs. Lo qual manam tenir y observar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arrende lo prat que la Vall té a la partida del Fener, de Andorra, a Macià Babot, de las Caldes, per aquest any a fins a la Mare de Déu de marts primer vinent, per lo preu de catorse lliures, moneda catalana, a requisició de la Vall.

Dit dia se done facultat als cònsols de la Massana que lo blat que i ha de las terres que la Vall té a Pal, que vist que lo arrendador de ditas terres vol lo blat a l'afor farà lo Concell de la Vall per Nostre Senyora de agost primer vinent, que los cònsols lo i entréguien, que és tretze cesterons.

Dit dia a pagat Macià Babot lo arrendament del prat que és, moneda catalana, 14 lliures, sous.

Dit dia se done facultat als cònsols de Canillo que arrèndon lo prat que la Vall té a Canillo o bé, que·l fassen adobar.

Dit dia se a pagat al doctor Areny lo port dels pernills avie fet portar a l'advocat Canut a Barcelona, que és 3 lliures, sous moneda catalana.

|*167v* Dit dia, 3 de abril 1719, la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous, barceloneses, les quals han cobrat lo doctor Guillem Areny, Pere Mateu Moles y Anton Moles, fill y hereu de Jaume Joan Moles, és a dir: dit doctor Guillem Areny 112 lliures, sous per la penció cessà als 24 febré proppassat, de aquell censal de concemblant penció ànnua, que dita Vall li fa y presta, dit Pere Matheu Moles 50 lliures, 8 sous per la penció cessà dit dia 24 febrer proppassat, de aquell censal de concemblant penció ànnua, que dita Vall li fa y presta, y dit Anton Moles 126 lliures, sous per la penció cessà dit dia 24 febrer, de aquell censal de concemblant penció ànnua, que dita Vall li fa y presta, que juntas ditas partidas prenen suma de 288 lliures, 8 sous moneda catalana o espanyola. Y en fe de qué los predits Areny y Moles les han rebudes, se firman vuy, dia y any dalt dits.

Doctor Guillem Areny *(signat i rubricat)*.

Pere Mateu Moles *(signat).*

Anton Moles, de volontat de Madalena Moles, ma mare y tudora y curadora *(signat)*.

Dit dia, 3 de abril 1719, ha resolt lo Concell que disapte primer vinent, Martí Bonet y Macià Babot vajan a presentar lo present a Su Il·lustríssima y, al mateix temps, represénton a Su Il·lustríssima y li fassen compéndrer la rahó que assisteix a las parròquias de posar llevadors, y donar-li las gràcias dels beneficis se digne continuar a la Vall.

Dit dia se ha posat lo cortó del vi a disset diners, y manaran los cònsols en sa parròquia vengan al dit preu dijous primer vinent.

1719 maig 22

Vuy, als 22 de maig 1719, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar los metges, redre, censos de Custoja, vaca magra y draps a lavar, fer nominació de concellers, mostafars y veedors.

Dit dia se ha entregat a Martí Bonet, cònsol de Sant Julià, 6 lliures, 3 sous, 6 per pagar, ço és, 4 lliures, 16 sous per la vaca magra al render de Capítol, que toca per parròquia 16 sous, al porter majó per los draps a lavar 15 sous, que toca per parròquia 2 sous, 6, y al render de Costoja, per los censos de Costoja 12 sous, 6, que toca per parròquia, detreta la parròquia de Sant Julià que no·ls paga, 2 sous, 6, del que portarà rebuda.

Dit dia se ha fet nominació de mostafàs y veedors:

Canillo mostafà Miquel Som, veador Geroni Guitart.

Encamp mostafàs Pere Antoni Calba, veador Joan Antoni Picart, menor.

|*[168]* Ordino mostafàs Antoni Joan Adallach, veador Ramon Riba.

Massana mostafàs Joan Pere Solana, veador Jaume Torres.

Andorra mostafàs Guillem Moles y Pere Tomàs Bons, veador dit Bons.

Sant Julià mostafàs Isidro Areny, veador Esteve Pujol.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Miquel Gené, de Ransolt.

Encamp Jaume Muxella, àlies Martí.

Ordino Sebastià Pal, Soler.

Massana Pere Antoni Call, àlies Mitjà.

Andorra Pere Màrtir Armengol, àlies Prat.

Sant Julià Tomàs Carles.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols en sa parròquia avisaran los batlles y capitans.

Dit dia se arresta manobra de camins, y que per lo dia de Sant Be*[r]*nabé sian fetes.

Dit dia se fa nominació de sobreposats de la confraria de Sant Pere Màrtir y se ha eligit. Dit dia se fa nominació de sobreposats y se ha elegit a Macià Duran y Joan Moixella, sobreestan Isidro Montània, pesadó Jaume Adallach.

Dit dia se mana als cònsols de Andorra que, en pena del cot de la Terra, fassan manament als antoxants, des de la creu de Riberola fins al palanquiró de Aldiàs, que són dits antoixants lo doctor Guillamó y Aldiàs, fassan perdronada tota vora de camí, conforme està del palinquiró en avall, dins vuyt dies primer vinents.

1719 agost 20

Dia 20 de agost del 1719 se a tingut Concell de la Terra per a fer lo afor del blat fiat.

Dit dia se vote missa al Sant Esperit, y se mane als cònsols la fassen celebrar quisquuns en sas parròquias lo més prest sie possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lo afor del blat a trenta-y-sis reals la càrrega moneda corrent, y se mane als cònsols que fassen fer ma*[na]*ment, porta per porta, que ningú ne pugue dem*[an]*ar ni fer pagar més, pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que los hostalés perden al preu del vi, se pose a vint-i-un diné lo cortó, y que puguen vendre demà mateix en dit preu.

|*[168v]* Dit dia mane lo Concell de la Terra se fasse visura de creus per totes le parròquies de aquí per tot lo mes de setembre, y que·s fasen avís unes parròquies ab altres, en pena del cot de la Terra.

A pagat Aldiàs la herba atrassada*.

Dit dia se a donat a Martí Bonet un escut de 3 lliures, sous per los bestrets, que ell portarà los partits ab què ho a gastat, y quinze reals que se a pagat ab altre partit, que lo doctor Areny darà son compte.

1719 agost 24

Dia 24 de agost de l'any 1719, se a tingut Concell de la Terra per virtut de una carta enviada per lo senyor veguer Cicart, remesa als síndichs, per a què encontinent enviem per sustento de las tropas, per aver-hi misèria de carn. Y diu que incessament, sens perdre temps, enviem sent moltons y sent ovelles y vint caps de bous o vaques, y fassan anar gent per a tallar-ho, y pendre diners del valor de la carn.

Dit dia, a vista de això, arreste lo Concell de la Terra que demà per tot lo dia tinguen vint-i-sinch caps de bestiar de llana, la mitat moltons y l'alt*[r]*a mitat ovelles, y tres caps vaques o bous, lo qual bestiar se a de trobar a la Ceu de Urgell demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols que a mitjanit tinguen a Sant Julià, en mans dels cònsols, quatre pernes y vuit formatges y quatre capons. Y los cònsols de Ordino la vedella. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell de la Terra que Joan Antony Thorres y lo doctor Guillemó vagen a la Ceu a donar la benvinguda al general Bonàs, y disposar lo que més convenien serà.

Dit dia, a vista que per rahó de les tropes se troben a la Ribera y per la pujada que farà lo vi, lo Concell de la Terra done poder y facultat a Joan Antony Thorres, que supuesto ell se trobarà a la Ceu de Urgell, y vist los preus del vi y regonoeixent la pèrdua y per poder tenir la assintència del vi a la Vall, que dit Joan Antony Thorres pugue posar lo preu y pujada que ell regoneixerà.

1719 setembre 24

Vui, dia 24 de setembre de l'any 1719, se a tingut Concell de la Terra per respondre a una carta al senyor mariscal, duch de Berbich.

Dit dia, a vista de la resposta que se a fet a la carta del senyor mariscal, duch de Berbich, arreste lo Concell de la Terra que Joan Antony Thorres y lo doctor Guillemó vagen a compòndrer la demanda fa dit senyor, y miraran del millor modo que·s pugue compondre.

1719 octubre 23

|[169] Vuy, dia 23 de octubre de l'any 1719, se a tingut Concell de la Terra per lo pagament de la quístia de Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, que importe 935 lliures, sous torneses, las quals se han entregades a Guillem Thorres, Gené, de Arans, per portar-las a Fransa, del que portarà rebuda a esta Casa. Y se li a entregat per los gastos 17 fran*[c]*s, 12 sous, 7 de las quals donarà compte. Y als cònsols de Encamp ademés, a de tornar 2 fran*[c]*s, 2 sous, 9, al qual se li entregue la rebuda de Pasqua de Resurrecció proppassada per a què la tòrnie ab la que li faran, y que se age de prezentar dos dies antes de la vigília de Tots Sants. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se abaixe lo preu del vi y del pa. Lo pa se pose a sinch diners la lliura, y lo vi se pose a vint-i-quatre diners lo cortó, y que agen de vendre en aqueix preu dimecres primer vinent. Lo qual se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la quistió que tenen Jaume Solana ab Pere Antony de Aldiàs sobre las diffarències de una tala, prometen posar un home de cada part, aquell que ben vist los sie, y que de aquí al Concell de Sant Andreu sie aclarida sa quistió, y que los dits hòmens agen de ser de la parròquia de Andorra, y que Pere Antony Aldiàs y Solana se agen de passar per lo que dits hòmens faran, los quals hòmens o compromissaris són, per Solana y pose lo dit Solana a Miquel Riberaigua, y no com a batlle, y Pere Antony Aldiàs y pose, perquè no·s trobe ell prezentament aquí per a ellegir-i persona, lo cònsol Dolsa. Si enpenye per sa part, que si n'i posarà ab tal que no sie part. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, que de aquí al Concell de Sant Andreu sie apassiguat.

Dit dia se mane als cònsols ho Comú de la Massana y Andorra que de quí al primer Consell de Sant Andreu se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que pòrtien sos títols del terme y emprius de la partida de Padern y de la Graella; la rodalia, qui la tingue.

Dit dia, per lo mateix, se mane, en pena del cot de la Terra, als cònsols y Comú de la Massana, y cònsols y Comú de Ordino, que de quí al Concell de Sant Andreu pòrtien sos títols quisquns de la partida del bosch de Ordino, dita de la *[G]*onarda.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana fàssien fer manament als qui déguien adobar un pas y ha demont casa de Bons, del Pui, y al Mas, lo pas anomenat al callissa del coll de las Cases. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra als consolats de les parròquies, se fa arrest de camins, trencar mates y adobar senderes y senderons. Que de aquí al dia de Sant Martí propvinent sien fetas ditas manobras.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fassen fer un toledor al capagual de Sansa, que la aigua no vage per los camins a l'entoixan, o en aquell que li especto, en pena del cot de la Terra.

1719 novembre 4

Vui, dia 4 de novembre de l'any 1719, se a tingut Concell de la Terra per a cercar alguns papés en lo archiu per puguer fer baixar los bestiars a l'Urgell. Los papers són dels despaxts del propi ús. Lo un és dels viures y lo altre dels bestiars, y una permició, confirmació del propi ús y una carta de cancelleria |*[169v]* de Don Joan de Austria, y una ordenansa del capità general de la armada de Fransa, y una permició de Monsieur de Bandoma per baixar lo bestiar a Urgell. Altra llicència y permició del senyor príncep de Candala per lo comersar y tractar, y portar los bestiars a Urgell. Y sis còpies de privilegis de comerciar a Fransa. Lo dia 4 de agost de 1720, lo doctor Guillemó a tornat los papers tenie entregats en lo demunt escrit[185].

Dit dia arreste lo Concell que lo doctor Guillemó vage a trobar lo senyor mariscal de Berbick ab son fadrí, y allà que òbrie lo que lo Sant Esperit li esperitarà per lo fer baixar los bestiars a Urgell. Y si per cas des de allí si és convenient lo anar a trobar lo capità general de Espanya, que i vage.

Dit dia lo Concell de la Vall vote una missa de devoció per parròquia. Ancamp y Canillo a Nostra Senyora de Merixell, y Ordino y la Massana a Sant Antony, y Andorra y Sant Julià a la Mare de Déu dita de Pietat, per a implorar lo divino auxili per lo que més nos convingue.

Dit dia lotege lo Concell de la Vall dotze lliures per parròqui*[a]*, vuit lliures de moneda de Fransa y 4 lliures, sous moneda catalana, que és les 12 lliures, sous. Y que per aver trobat moneda a la escudella, la qual s'és entregada a Guillemó, sols deuen portar las parròquias vint-i-sis reals de moneda de Espanya per parròquia, y sinquanta-y-sis de moneda de Fransa. Y que demà diumenge per tot lo dia pòrtien dits diners en mans del doctor Guillemó, en pena del cot de la Terra.

[185] Lo dia 4 de... escrit *afegit posteriorment.*

1719 novembre 27

Vui, dia 27 de novembre de l'any 1719, se a tingut Consell de la Terra, dit lo Concell de Sant Andreu, per a pagar los metges y barber.

Dit dia se puje lo pa a sis diners la lliura del pa, y lo cortó del vi a vint-i-set diners, y que se age de vendre en aqueix preu lo dia de Sant Andreu primer vinent.

Dit dia arreste lo Concell de la Terra que per al Concell de Sant Thomàs los cònsols de cada parròquia tinguen y pòrtien quatre perdius roges cada parròquia, y la parròquia de Sant Julià sinch. Y los cònsols de Andorra se agen de cuidar de rebre-las que sien bonas y rebedores, y que lo dia 17 las fàssien portar en mans de dits cònsols de Andorra.

Dit dia, a vista que la quistió que tenen la parròquia de la Massana ab la parròquia de Andorra de *[la]* partida de Padern y la Grella, avien de portar los papers quiscun en sa defensa, que lo Concell del dia de avuy, y per la falta de no aver-hi notari avuy presentament a la Vall per traurer los papers, la Vall prorogue de aquí que y age notari. Y per això no passe temps a una parròquia ni altra perquè la parròquia de Andorra ha faltat en portar sos títols.

Dit dia se mane per segona vegada als cònsols de las parròquias que fassen fer manament, porta per porta, que qui pretengue a la notaria de la Vall, que de aquí al Concell de Sant Thomàs, y en lo mateix dia eo Concell, se presenten en persona per a fer la demanda, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fassen fer adobar lo palanquiró de Aldiàs de aquí a vuit dies, en pena del cot de la Terra.

1719 desembre 18

|*[170]* Vui, dia 18 de desembre de 1719, se a tingut *[Concell]* de la Terra, dit lo Concell de Sant Thomàs, per a traure lo compte de la quístia se paga a Sa Il·lustríssima y per pagar los estranys y fer lo escot dels diners dels estranys se pague a mossèn Joan Babot.

Dit dia se a pagat al reverent Joan Babot, com obtenint lo benefici de Joan March Thorres, 56 lliures, sous y són, ço és, 34 lliures, sous per la penció cessà als 29 de maig proppassat, y 22 lliures, sous per la penció cessà als 21 de juny així bé proppassat, de aquells dos censals que tots any*[s]* fa la Vall en dits respective dies fa y preste a l'obtentor

de dit benefici. Y per ser així la veritat, me a donat facultat a mi, baix firmat, de fer la prezent rebuda vui, dia, mes y any da*[l]*t dit. *Ita est* Thomàs Calbó per dit senyor.

Dit dia se loteje per pagar lo censal de la Casa que és 65 lliures, 3 sous, 10 moneda catalana, 11 lliures, sous per parròquia, moneda de Espanya. Y las portaran al primer Concell en ser mudats los cònsols, y sobraran 16 sous, 2.

Dit dia se pose lo pa a set diners la lliura, y que lo agen de vendre en dit preu lo dia de Sant Thomàs primer vinent, y lo cortó del vi se pose a 28 diners lo cortó, y vendre'l en dit preu lo mateix dia.

Dit dia ha portat Calbó per lo arrendament del prat que la Vall té a Canillo. A pagat 5 lliures, 2 sous moneda de Fransa.

Dit dia, a vista de la quistió que té Giberga ab lo Roget, de Anyós, acerca de una tala que Giberga li demane, arreste lo Concell de la Vall que Giralt y Colat o acomòdien del millor modo se pugue, y que de aquí al dia de Nadal sie fet, y que Giberga y lo Roget agen de passar y tenir-se per lo que dits hòmens faran. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Concell y mane a Toni Riba, de Cispony, que de aquí al primer Concell vinent fàssie la prova y averiguació si lo Basté va pinyorar ha Toni Riba al solà o terme de Andorra o a l'empriu. Y quant no u pròvie, se entregarà la pinyora al Basté.

Dit dia arreste lo Concell de la Vall y mane als cònsols de Encamp que avui són, y que quant eixiran ho mànien als altres cònsols que entraran, que de esta ora en avant, si tocat lo toch de la oració troben que lo hostalé de Encamp observe y manté conversa o joch a casa, que ipso facto li llévien lo hostal y sie privat per ningun temps lo tenir-lo. Y lo tot se mane als cònsols que si al contrari faran sien castigats, y que se fàssie manar Concell de la Terra, lo tot per fer castigar als dits cònsol*[s]*. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a fet llot per a pagar tres vedelles, una de la Massana y altra de Ordino y altra de Sant Julià, y part per pagar lo gasto part de las perdius, y part pagar lo lloguer de tres heres que se an tingudes embrassades a Sant Julià per la erba y palla del rei. Se fa de llot per parròquia 7 lliures, 6 sous.

1720 gener 4

|*170v* Vui, als 4 de giné de 1720, se a tingut Consel de la Terra a vista que lo doctor Areni y lo doctor Gillem Torres son benguts del cam*[i]* de la Seu a donar la benbenguda al sinior prinsipt Pio, virei, capità general de Filip Quint. Y aven-nos feta demanda de una partida de erba y palla, de la qual lo sinior bisbe, nostre prínsep, promet pagar-la, al qual se li a tornada resposta que se'n trobarà entre erba y palla buit-sens o nou-sens quintàs, la qual se trobarà entre Andorra y Sant Jullià. Y per a mirar-la que i sie a San Jullià, si[186] a *[e]*legit a Miquel Verdasé y Estebe Tomàs, dit lo Cirro, Andorra Miquel Duran, dit Latje, y Miquel Bou, de San Jullià. Y quant aigen fet lo memorial, lo pòrtien al doctor Torres, Gillemó, que el deslibera*[rà]* lo que se aurà de fer.

Dit dia se bote una missa de debosió per lo San Esperit, cada consolat la fàssie dir cada un en ses parròqu*[i]*es lo més prest sie posipble.

Dit dia se puge lo bi a trenta dinés lo cortó, y s'age de bendre lo dia dels Reis, y lo pa a buit dinés la liura.

Dit dia se confirme que no pugen estar als ostals mentre sien al*[s]* ofisis y tocada la orassió, y lo matex als camarets[187], en pena del cot de la Terra.

1720 febrer 9

Vui, als 9 de febré de l'ani 1720, se a tingut Consel de la Terra per ynstànsia dels ostallés perquè perdien al pa y al vi. Dit dia lo pa se posse a nou dinés la liura, lo bi a trenta-y-tres dinés per cada cortó, y agen de comensar de bendre diumenge primer vinén a dit preu, tan lo pa com lo bi.

A vista de una súpli*[c]*a an portat la parròquia de Andorra sobre lo pagar les pensions dels sensals nous que demanen bollen pagar a més y a menos, resol lo Consel de la Terra que la parròquia de Andorra aporte la declarasió del Consel de la parròquia de Andorra.

Vui, als 9 de febré de 1720, se a pagat als cònsols de Andorra, com a marmesós del còndam reberén Anton Busquets, 65 lliures, 3 sous, 18, y per la pensió caiguda lo dia 21 desembre de 1719 de aquel sensal que la Ball fa per la Cassa a dita marmesoria tots anis [...] dia dalt dit.

Guilem Moles, Ricart *(signat)*.

---

[186] *En lloc de* se.
[187] *En lloc de* cabarets. *Es repeteix altres vegades en el text. No ho tornem a indicar en nota.*

Miquel Duran *(signat).*

1720 febrer 21

|[171] Vui, dia 21 de febré de 1720, se a tingut Consel de la Terra per ynstànsia de la parròquia de Andorra sobre de la súplica an presentat a la Val per part de Dolssa, de Santa Colloma, per part de la parròquia de Andorra. Resol la Vall que vol tems per declarar, que lo Consell no és ple, y se són asenalats los jornals al Libre, y los diné*[s]* se són depositats a la caixa de dita Vall, en aver declarat se'ls tornan los dinés, si és raó.

Dit dia resol lo Conssel que·l doctor Areni responge ab lo sinior Joan Antoni Torres, respongen sobre la probisió de la súplica de Tasset al sinior bisbe, a on se mane que lo Consell de la Ball o los síndichs o presentin en persona y [donan ja] per a què dit sinior no puge nomenar notari en las causses sibils y criminals agtualment pendens, o que de así en aban se mouran fins que age vinguda nominasió de notari en propiatat del Cristi*[a]*níssim Rei de Franca, nòstron prínsep, al qui Del[188] guarde, a qui toce la nomi*[na]*ssió, per mort de Jusept Areni, notari de les pressens Bals, anomenat per lo Il·lustríssim y Reberendíssim Sinior Bisbe Cano, alesores bisbe de Urgel. Y que dit doctor Ar*[e]*in propòsie lo que li aparègie sirie més combinién per la Ball.

1720 març 11

Vui, dia 11 de marts de 1720, se a tingut Consell de la Terra a vista de una orde del doctor Anton Peguerra per orde del sinior bisbe, que mane al síndich, en pena de vint-y-sinc liures y de ser tractats com a ritinens als ordes de Sa Yl·lostríssima, que, bax les matetxes penes, ordene als balles y cònssols que, en cas passàssen soldats sens passaport, los detingen y dónien abís. Se'ls pagarà lo gasto que auran fet, y de cada un los don*[a]*ran dos dobbles, y se obserbarà tot lo que fins ara se a p*[r]*aticat. Se done orde al sinior Juan Antoni Torres y al doctor Gillimó Torres respongen y mànien lo que se aurà de ordenar.

Dit dia, a vista que la Mare de Déu de marts se escau lo Dilluns Sant, lo Consell del Pac sirà lo endemà *[que]* serà lo dia 26 del corrén mes.

[188] *En lloc de* Déu.

1720 març 24

Vui, als 24 de marts de 1720, se a tingut lo Consel del Pach per la quístia al sinior bisbe. Se aligex per anar a portar dita quístia al Miquel Berdaser, de San Jullià, y que rebo los dinés el matex.

Dit dia se encomane al dit Miquel tres-sentes dinou liures, diset sous y sis dinés per lo dret de mengaria, que am tot fa la suma de tres-sentes dinou liures, quatre sous, dich 319 lliures, 4 sous moneda barsalonessa, les quals li debem pagar alternatibament. Y ne portarà rebuda a n'aquesta Cassa, juntamén tornarà la última que se li és encoma*[na]*da, y tresse sous y sis dinés que li clede[189] de bons. De[190] donarà comte en esta Cassa. Y la dita l'a portada[191].

1720 març 27

|*171v* Dit dia, 27 de marts de 1720, la parròquia de Canillo a pagat 46 lliures, 4 sous, Encampt 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 *[sous]*, Andorra 51 lliures, 16 sous, San Julià 51 lliures, 16 sous, y la Ball 1 lliura, 4 sous, les quals *[ha]* cobrat lo doctor Areni, o persona per el, y Pere Mateu Molles y Anton Molles, fill y ereu de Jaume Joan Molles, és a dir, que dit doctor *[ha cobrat]* 112 lliures, sous per la pensió censals[192] de 24 febré proppassat, de aquel *[censal]* de consemblan pensió ànua, que dita Ball li fa y preste, y a dit Pere Mateu Molles 50 lliures, 8 sous per la pensió *[cessà]* dit dia 24 febrer proppassat de aquel sensal de consemblan pensió ànua, que dita Vall li fa y presta a dit Anton Molles de 126 lliures, sous, y per la pensió c*[e]*ssà de dit dia 24 de febré, de pesció ànua, que dita Vall li fa y presta, que juntes dites partides prenen suma de 288 lliures, 8 sous moneda d'Espània y catalana. Y en fe de que los predits Arenis y Molles les an rebudes se firman vui, dit dia y ani dalt dit. Joan Gallart, procurador de la senyora Victòria Areny y Gallart *(signat)*, Joan Antoni Torres, per la viuda Moles *(signat)* y Pere Mateu Moles *(signat)*.

Dit dia, a vista de les mutasions y alsas y baxxas de la moneda de Franssa, y la gran rònia de la pobra gen que no troben pa ni bi, se fa dos preus al pa y al bi, so és, a moneda de Franca y moneda d'Espània. Y que mànon als ostallés y flecés que no pugun refusar la moneda a son preu respectibe, que no la pugen alsar ni baxar sinó sie orde del síndich.

[189] *En lloc de* quede.
[190] *En lloc de* ne.
[191] Y la dita l'a portada *afegit posteriorment*.
[192] *En lloc de* cessà.

Lo pa a moneda d'E*[s]*pània a set dinés la liura y moneda de Franca a tresse dinés la liura, lo bi, am moneda d'Espània, a ral per cortó y moneda de Franca a dos rals per cortó. Y se done orde al sinior Joan Antoni Torres que, baxan la moneda, puge baxar lo pa y lo bi, y si la moneda puge, fàssie lo matex. Y los cònsols o entímon cadaú en sa parròquia demà per tot lo dia que sirà lo dia vint-y-buit, comensan a bendre demà.

1720 abril 22

Vui, als 22 de abrill de 1720, se a tingut Consel de la Terra a vista de una carta que a rebut Juan Antoni Torres, com a síndic, del sinior bisbe, instan-lo de qué fes instànsia al Consel de qué luego, i sens més tardar, fàssien sissena per a nominasió de balle int*[e]*rino per acabar lo trènit de Jusept Torres, Areni. Les causses diu són per són mal posoir.

|*[172]* Dit dia, lo dit síndic a portat una carta del sinior gobernador de la Seu. Se qu*[e]*xe [...] molt contra de el, de *[que]* en aquesta Vall s'i rifúgi*[en]* molts ladres y gent fasinisora[193] y que si no i pòsie remei farà una demostrasió. El pendrà ses medides. Y vist asò, lo Consell a resolt que·s fàssie manament, porta per porta, per totes les casses de la Vall que ningú puge tinir ni acolir ni logar ninguna cassa ni ningun quarto a ninguns ladres ni gent fasinirosa que sien forastés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nominasió de sissena de balle intr*[e]*ino per acabar lo trínit:

Canillo Miquel Gastó, Rosel, de Mericel.
Encampt Juan Jaumet, Pallerès.
Ordino Antoni Juan Adellach, Rofó.
A la Massana Juan Pere Sollana.
Andorra Antoni Calba, de Enguardani.
Sant Jullià Bernat Rosel, Mas de Alins.

I a portat la sobredita sissena al sinior bisbe. Aquesta tarda o demà dematí que i bage lo Miquel Berdaser, i probuïda[194], que porto la sissena de la parròquia que sirà aligit. Los cònsols i consellés li p*[r]*éngon *[e]*l gurament i dígien al sinior rector ne lébie acte del jurament.

[193] *En lloc de* fasinerosa.
[194] *En lloc de* proveïda.

1720 maig 13

Vui, als 13 de mai de 1720, se a tingut Consell a la vista del Consell de Sanquesma per pagar los megges y barbé, redre, baca grassa, sensos de Costoja, draps a lebar y regallies, nominasió de consellés y mostafassos y beadors.

Dit dia se *[ha]* entregat al cònsol de Ordino, Gillem Adellach, 12 lliures, 4 sous per pagar la vaca grassa als rendés de Capítol de l'ani passat.

Dit dia se *[ha]* encomanat Andreu Pradell, cònsol de San Jullià, 10 lliures, sous per pagar les regallies al sinior segristà de Urgel, que són una liura, tresse sous y quatre dinés per parròquia.

Dit dia se an comanat al dit quinse sous, que toce dos sous y sis dinés per parròquia, per pagar al porter major per los drapts a lebar y també se li encomanat dosse sous y sis dinés per pagar los sensos de Costoga, que són dos sous y mig per parròquia, a la resserba de San Julià que no page. Y portaran rebuda de tot en esta Cassa.

Dit dia se a fet nominasió de mostafassos y veadós:

Primo, Canillo |^{172v} Juan Call, Rigí, mostasà, veador Estebe Naudí.

Encampt mostafà Juan Antoni Torres, veador Pere Pallerès.

Ordino mostafà Juan Antoni, dit Ramon Giem, veador Nicolau Torres, dit Pal.

Massana mostafà Andreu Busquets, veador Juan Pere Mora, dit Giralt.

Andorra mostafà Jaume Sollana, veador Estebe Tomàs, dit lo Cirro, y mostafà.

Sant Julli*[à]* mostafà Miquel Verdaser, veador Miquel Bou, dit Toni de Perre.

Dit dia se fa nominassió de capitans:

Canillo capità Jaume Martí.

Encampt capità Nicolau Morrató.

Ordino capità Juan Perre Sella.

Massana capità Juan Babot, dit Juan Gros.

Andorra capità Gusept Nagual, dit Riberraugua, de Santa Colloma.

San Jullià capità Andreu Villa.

Dit dia se arresten les mostres per lo tems acustumat, los cònssols o avisaran als balles y capitans.

Dit dia se areste menobra de camins, que de aquí al dia de San Barlabé sien adobats camins reals, senderes y senderons.

Dit dia se fa nominasió de sobrepossats Masià Babot y Juan Muixella, sobreestan Massià Durran, pessadó Juan Serdània.

Dit dia fa un lot la Vall de 2 pernils y quatre formagges y un capó per parròquia. Que lo dia 15, per tot lo dia, sien en mans de Miquel Verdaser, los quals portarà en mans del sinior gobernador de la Seu, que am tot són 12 pernils y 24 formagges y 6 capons.

Dit dia se done orde als mostafàs que fasen manar als qui tenen camarets de demanar lo mostafà per tastar lo bi, y que·l pugen aforrar lo bi. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arreste que Miquel Verdaser fàsie bessura de pessos y messures.

Dit dia se mane als sinc beadors, que·s de Canillo, Encampt, Massana, Andorra y Sant Jullià, se'ls mane, en pena del cot |*[173]* de la Terra, que bagen digous primer vinén a fer una bessurra de unes difarènsies a Rossella, de Ordino, am lo Comú de Ordino sobre de una síquia o capagual al costat de la farr*[er]*ia.

1720 agost 4

Vui, dia 4 de agost de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra per fer lo afor del blat fiat, y se pose ab moneda de Espanya a 5 lliures, 12 sous, y ab moneda de Fransa a 10 lliures, sous, y se mane, en pena del cot de la Terra, que ningú pugue fer pagar més, y que los cònsols fassen manar dit afor, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se vote una missa de devoció al Sant Esperit, y se mane als cònsols de las parròquias que la fassen dir lo més prest tindran lloch de fer-la dir, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane al cònsol de Ordino, Fijat, de Llorts, que fasse anar son fill Guillem Fijat a Tarascó per saber si a entrat, diuen, un tinent general per governador de Foix, y que ab tota cautela o sàbie bé, y que immediatament sabut, ne vage a fer relació a Joan Antony Thorres, y que dit Joan Antony, com a síndich que és, que fasse deslliberació de anar-i o fer-hi anar persona o persones, lo que sie més convenient y necessari, per a complimentar al dit senyor, y que si se a de fer present, que fasse bitllets per las parròquies del que se age de menester.

Dit dia se fa lot de sinch reals per parròquia, moneda catalana, per a pagar a Martí Bonet trenta reals que avie bestret per a un propi que va anar a portar unes cartes al senyor bisbe, y ademés, per altre compte, 2 sous, 7 per parròquia, moneda catalana.

Dit dia, a vista que la Rossella, de Ordino, a fet fer demanda al Concell de la Terra, a hont demane temps per a fer un testimonial, lo qual, perquè no·l tenie clos encara, lo Concell de la Terra li done vint dies de temps y que en dit termini no li passe temps en perdre son dret.

Dit dia, a vista de las quistions tenen Miquel Joan Adallach y Nicolau Thorres, Gené, ab Ramon Guiem, de Ordino, se mane als cònsols de Ordino que per al Concell primer vinent los avíson a to*[e]*ts les dos parts que se tròbien en lo Concell per a deduhir quisquun sa rahó.

Dit dia se fa lo preu a la lliura del pa, ab moneda de Espanya a 4 dinés la lliura, y ab moneda de Fransa a 8 dinés la lliura, y que los cònsols o fassen manar, en pena del cot de la Terra, per al dia 6 del corrent.

Dit dia areste lo Concell de la Terra que a vista que lo senyor bisbe nos ha alcansat que per tot lo mes de agost se fos treta la sal que la Vall tenie encabasada a Cardona, |*173v* que són mil fanegas, mane lo Concell que la que toque per parròquia, que són sent xixanta-set fanegas, que quisquna parròquia la tingue fora de Cardona. Y aquella o aquellas parròquies que faltaran en aver-la treta o agen de pagar a ses costes y los gastos, si per dit cas se n'esdevé. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

1720 agost 8

Vui, dia 8 de agost de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra per la causa del contagi sabent aver-hi contagi en Fransa, y que tenim orde del senyor governador de la Ceu de Urgell y del Concell.

Dit dia lo Concell de la Terra vote una missa de devoció al gloriós sant Roch implorant lo divino auxili a Déu Nostre Senyor nos vulgue guardar de tot mal contagiós, y·ns dònie sa gràcia, y que se fàssie dir demà sens dilació.

Dit dia, a vista de la representació dels síndichs del cas sobredit, resol lo Concell de posar guardes a las muntanyes per tenir lo comers libre en Catalunya. Y per lo mateix, arreste lo Concell que al port de Siguer tinguen guardes los de la Massana y Ordino, y al port de Fontargent las parròquias de Canillo y Sant Julià, y a la Devesa las parròquias de Encamp y Andorra, y que estas parròquias tinguen un prom, que sie persona que satisfàssie, y aquest vage per torn, la una semmana de la una parròquia, y a l'altra semmana de l'altra parròquia, a quisquun dels ports junt ab las guardes que los síndichs

manaran que sien necessàries. Lo tot demunt dit se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que de quí al primer Consell vinent, restituhesquen als cònsols de Andorra los diners prengueren de mans de Dolsa, de Santa Coloma, que és 6 lliures, sous moneda corrent, ell y los que·s trobaren en la consulta que li donaren consentiment en fer tenir Concell de la Terra, no obstant que tenien una carta de Joan Antoni que ab la qual no·ls ho aconcellave, se mane en pena del cot de la Terra. Los seus companys són Ramon Guiem y Giralt.

1720 agost 16

Vui, dia 16 de agost de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra per a veure qui ha de anar a complimentar lo senyor comandant del pahís de Foix.

Dit dia, arreste lo Concell per a dit efecte que vagen Guillem Areny, Teixidor, y Macià Babot a complimentar a dit senyor, y per lo demés que sie convenient, y que y vagen quant antes.

Dit dia se fa lot de dos pernills per parròquia de pes de 10 lliures, 8 sous quisquun,y 4 formatges, y que disapte per tot lo dia sien a Llorts, a casa de Fijat |[174] y que Fijat las fasse conduhir a fins a Tarascó, a casa de mussur Babi, y que per a dilluns a mitgdia s'i tròbien. Y los sobredits síndichs ne donaran part al senyor veguer del que està succehint de las guardes, y de camí que se'n vagen a Pàmies a complimentar al senyor tinent general chivallier de Damas, comandant del comptat de Foix y, al mateix temps, donar-li part de las guardes a fet posar als ports, tant de soldats com de la Vall, per lo del contagi, encara que és veritat, que si no volem sufrir la*[s]* guardes als ports ni fer-ni, que·ns posaran guardes als confins de Catalunya que·ns privaran lo comers, que no mos dexan baxar persones y besties. Y li faran lo prezent de una dotzena de pernes y dos dotzenes de formatges. Lo tot se deixe a sa bona direchció per la concervació de la Vall, y lo que auran gastat, quant seran tornats, faran bitllets a les parròquies, y los cònsols compliran sos ordes.

Dit dia, a vista que Joan Antony Torres, síndich, done queixes, y que se veu patent que sol no pot assistir a tant treball com se creu per trobar-se sol, la Vall el·legeix per síndichs al doctor Guillem Thorres y a Guillem Areny, Texidor, y a Martí Bonet, y quant y aurà ocasió de notari se farà lo sindicat.

Dit dia, a vista que lo cònsol de la Massana avie tret per company a Giralt de pagar los diners han de pagar o restituhir per manament de la Vall als cònsols de Andorra, mane lo Concell de la Terra que Giralt li sien tornats los diners li avien manat que pagàs, y assò per veure que no·ls deu pagar, lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y per lo mateix cas, lo cònsol de la Massana ha pagat la mitat, 43 lliures, y la altra mitat se mane als cònsols de Ordino mànien, en pena del cot de la Terra, a Ramon Guiem, de Ordino, pàguie als cònsols de Andorra 3 lliures dins vuit dies, baix la mateixa pena.

Dit dia se a entregat a Macià Babot y a Guillem Areny, Texidó, un papé estampat que·s diu lletres patentes del rei Enrich lo Gran, y un altre ne a pres lo doctor Guillemó Thorres. Dia lo primer de setembre Guillem Areny, Tixidó, y Macià Babot han tornat a la Vall aquell papé que·s diu lletres patentes del rei Enrich[195].

1720 setembre 1

Vui, dia lo primer de setembre de 1720, se a tingut Concell de la Terra per los síndichs que avíen anats a Fransa, y tornats de allí an anats a la Ceu de Urgell. Y per la resposta, lo Concell o deixe a la deslliberació dels síndichs.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fassen tenir pa y vi y carn a Soldeu perquè los soldats de las guardes n'i tinguen, ab pagant lo pa al preu de la fleca, y lo vi a set diners la pauca, moneda de Espanya, y si·l paguen ab moneda de Fransa, a diné més del preu de l'hostal, y la carn a 3 sous, 6 la lliura moneda de Espanya. Se'ls mane en pena del cot de la Terra, y lo mateix se mane als de Ordino que fassen lo mateix allí hont sie la guarda dels soldats.

|*174v* Dit dia, a vista de la gran pujansa de la moneda de Fransa, arreste lo Concell que per lo pa y vi y carniceria, y per los officials que la Vall los té tacsa feta, se agen de donar la moneda al rebaix de trenta reals los escuts y la demés moneda a proporció, y los demés deutes y per negoci a sa pujansa. Y los cònsols ne donaran avís als senyors batlles. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que ninguna persona pugue estenrre llana ni draps, ni dinguna cosa al pont de les Caldes ni ab altres parts que y age pas comú. Y per lo mateix se mane que·s fasse adobar lo palanquiró que i ha, que passe la aigua als prats de Moles, de Andorra, a la partida del Pui, de Encamp.

[195] Dia lo primer… Enrich, *afegit posteriorment.*

Dit dia, la Rosella, de Ordino, a fet depòsit de una visura, lo qual puje 12 lliures, sous, la qual visura se a de fer en Ordino. Y se arreste de anar-hi per al dia 9 del corrent, que sien tots allí a les 11 hores. Y los cònsols de Ordino que avíson las parts que s'i tròbien. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que dos particulars de la parròquia de Andorra, qui són Miquel Domenja y Anton Puig, paleta, de les Caldes, demanen o han demanat que com la parròquia de Andorra los ha posats a llevadors per cobrar alguna talla que lo Comú de Andorra avie fet, y avent-los la parròquia castigats, y dits dos particulars, trobant-se agravats, an demanat justícia en aquest Concell de la Terra, y per dit fet, lo Concell de la Terra mane y fa declaració que dits llevadors agen de pendre los memorials y cobrar, en pena del cot de la Terra, y que lo cot que la parròquia los a fet, és ben fet.

Dit dia, a vista que Ramon Guiem, de Ordino, a fet depòsit de 3 lliures, sous que avie de pagar com a company del cònsol de la Massana, y trobant y vehent tenir culpa com lo cònsol de la Massana mateix, se pague, y que dit Ramon Guiem pàguie també lo tot, se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la quistió té Giberga de una tala que té de cobrar de Roget, de Anyós, y per aver-ho, a tresmés lo Concell de la Terra a Giralt y Colat, del Pui. Y per no aver-ho aclarit, lo Concell de la Vall declare que dit Giberga age y pugue cobrar de las tres parts las dues y los gastos tots. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y assò dins vuit dies.

Dit dia, a vista de un cot que la parròquia de Andorra avie fet a Macià Babot per no aver anat a Concell de parròquia, y per aver-ho tractat un |[175] particular del Concell de dita parròquia mal de paraules, dit Macià no volie anar a Concell, y avent-lo castigat la parròquia, y no aver fet ningun centiment de las paraulas injurioses, mane lo Concell de la Terra que sien tornats los diners del cot a Macià Babot, y que vage a Concell de parròquia quant sie manat, després de què la parròquia aurà castigat al contrahent, qui és Pere Matheu Moles. Y que dit Pere Matheu dònie satisfació al Concell ple de las paraules mal dites. Lo tot se mane tenir y observar en pena del cot de la Terra.

1720 octubre 19

Vuy, dia 19 de octubre de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra per respecte de la pretura dels hordes tant apretats que tenim acerca del contagi.

Dit dia se fa lot de dos pernes per parròquia, és a saber, las parròquies de Encamp, Canillo y Ordino dos pernes y quatre formatges quiscuna, y la parròquia de la Massana tres y 6 formatges, y que demà diumenge per tot lo dia las tinguen en Sant Julià per tot lo dia en pena del cot de la Terra, y axò de sí an avant. Andorra y la Massana ne tindran una cada parròquia de ditas dos per avansades, y per lo mateix se fa lot de sis reals de moneda catalana per parròquia, y que·ls pòrtien en mans del doctor Guillemó, los quals serviran per pagar los ports y drets per fer despatxar los pernills.

Dit dia se ellegeix un home per parròquia, per a què fàssien una recerca per la Vall per a què si de esta part del 25 de setembre a entrat en esta Vall gent estrangera, majorment francesos, y també sia gèneros o mercaderies, de la parròquia de Canillo Pere Font, de Encamp Joan Jalmet, Pallerès, a Ordino Antony Joan Adallach y Rufó, de la Massana Guillem Areny, Tixidó, Andorra Jaume Solana, a Sant Julià Esteve Pujol.

Dit dia se mane als cònsols de las parròquies participon als senyors batlles fàcien dita eccecució, com està dalt dit, en compania del prom que la Vall a dictat per dit efecte.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp fàssien adobar lo camí que i ha a la Barta de Encamp, al devant de la borda de Joan Antony, a la borda de més amont, en pena del cot de la Terra, ab la prohibició que no i púguien baixar lleña a dita canal, baix la mateixa pena.

Dit dia se abaixe lo preu del cortó del vi a l'hostal a vuit diners moneda de España, y a setse diners moneda de Fransa, y que demà diumenge lo age*[n]* de vendre en dit preu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que asellànien[196] terra al bestiar té a la partida, de fer peixe los redós, que li asenyàlon partida del Comú segons lo bestiar que té, y que li tràguien lo bestiar pigotós de l'entorn de sos béns, en pena del cot de la Terra, y dit pas dilluns o dimarts per tot lo dia.

|*175v* Dit dia se mane als cònsols y Comú de la parròquia de Ordino que acerca de un cot feren a Joanagna Fiter y Rossell lo ay passat, que declaren si és ben fet o no, per a què si·s trobe agravada de dita parròquia, pugue recórer a la Vall si vol, y que li dónien nota del bosch que dita Rossell té poder de fer carbó. Lo tot se'ls mane tenir y observar en pena del cot de la Terra. Lo tot entre vuit dies.

[196] *En lloc de* assenyalen.

Dit dia se mane a tots los consolats que, porta per porta, fàssien manar que ningun abitant pugue acullir persona ninguna que vingue de Fransa, ni gènero algun de mercaderies. Y si esdevenie lo cas, que res d'això pasàs de *[a]*magat, que aquell que o sàpie, o denúncie a cònsol, conceller o prom, y que aquells ne fàssien detenció ab la deguda forma. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se done orde al cònsol de Andorra que fassi provohir de lleña als soldats que estan aquí en Andorra, y que portarà lo que convé a la Vall, y que fàssie que vage ab regla.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, als cònsols de Ordino que sòltien de manadós a la Rosella, y dins vui*[t]* dies que ellegésquien altri a qui toque per torn, menos no sie viuda, que no tindrà altra persona en sa casa per major o menor en dita viuda. Y així mateix a les demés parròquies. Lo tot manam tenir y observar, en pena del cot de la Terra, y que ningun cònsol pugue fer fer manar per dones.

1720 novembre 25

Vui, dia 25 de novembre de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra per a pagar metges y barber, y per a péndrer los comptes dels metedós y averies privades de la Vall, y també per los metedós y averies estranys de la Vall.

Dit dia se fat lot de quatre lliures y deu diners, moneda de Fransa, per parròquia, y que per dimecres primer vinent los pòrtien los consolats tots en mans de Tixidó, de Sispony, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se arreste Concell de la Terra per a demà dimarts dematí per rahó que lo dia de avui no se a pogut enllestir lo que se devie enllestir en lo Concell, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se prorogue lo Concell que s'és arrestat per a demà dimarts, per al dia que vindrà bé a la Vall, y per a la resposta de la súplica que s'és provohida de Sa Il·lustríssima y presentada avui en lo Concell de la Vall, lo Concell elegeix a Martí Bonet y a Dolsa per a respondre al senyor bisbe, y que i vagen quant antes, en pena del cot de la Terra.

|*[176]* Dit dia se mane als consolats de las parròquies pòrtien per al Concell de Sant Thomàs quatre perdius roges per parròquia, avertin la Massana y Encamp, Ordino y Canillo sinch quiscuna, que ab tot sien 28, y que les agen de portar en mans dels cònsols

de Andorra lo dia antes del Concell, y que dits cònsols de Andorra ne sien rebedós, que no sien gastades ni massa malmeses, en pena del cot de la Terra.

1720 desembre 11

Vuy, dia 11 de desembre de 1720, se a tingut Consell de la Terra a vista de una carta a enbiat lo doctor Guillemó de la Seu estant, per tinir lo orde lo gobernador apresat per a llevar lo comerts a la Vall, y diu que se allegesque persona o persones per anar a Barcelona a trobar lo capità general.

Dit dia se areste que al Consell proppasat que vinge en esta Cassa un dels llevadors de la parròquia de Andorra, dels que posen per a cobrar los censals que a de pagar la parròquia ab moneda de Espània. Lo Consell resolgué y manà als cònsols y consell de dita parròquia, de esta hora en avant, que ajen de pagar a dits llevadors un sou per lliura del que cobraran en moneda catalana, y del que no poràn cobrar se an de traure piniores, y que les fasen vendre, y an aquella casa que no trobaran per a cobrar, que puguen tornà lo deute a la parròquia ho als cònsols. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que·s continuen les guardes, so és, los de Ancamp y Canillo pòsien tres hòmens cada semmana, la una semmana de Canillo y l'altra de Ancamp, que estiguen a Pradaredó, los de Ordino y la Massana fasen lo mateix y que astiguen a Llorts, los de Sant Julià y Andorra, així mateix, les tinguen al portal de Sant Julià; advertint a cada parròquia y pòsien dit*[s]* tres òments ben armats, y a cada lleva y age un que sàpie llegir los bilets de sanitat. Lo tot en pena del cot de la Terra. Y les parròquies que·s trobin les guardes, los ajen de donar abitació a on sie més combinen per dites guardes, y agen de posar-se als puestos dalt anomenats demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste y se fa llot per anar lo síndich a Barcelona per lo efecte dalt arestat. Se llotege per parròquia, ab moneda de España, dos dobles |*176v* per parròquia, los tinguen pervenguts per quant lo*[s]* síndichs los demanaran. Dit dia, així mateix, se llotege nou pernills per parròquia de pes de dotse lliures per pernill, y los tinguen perbenguts per quant se demanaran, y divuit formatges.

Dit dia se areste que lo doctor Guillemó y Guillem Areny, Texidó, vagen a Barcelona per a trobar lo capità general quant sie conbenient.

1720 desembre 16

Vui, dia 16 de desembre de l'any 1720, se a tingut Concell de la Terra, dit lo Concell de Sant Thomàs, per a traure lo compte de la quístia que se deu pagar a Sa Magestat Cristianíssima, y per pagar los estranys y fer lo escot. Y dels diners dels estrañs se pague a mossèn Joan Babot y per lo demés necessari a la Vall.

Dit dia se a pagat al reverent Joan Babot com obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, ço és, 56 lliures, sous moneda barcelonesa, y són 34 lliures, sous per la penció cessà als 29 de maig proppassat, y 22 lliures, sous per la penció cessà als 21 de juny, així bé proppassat, de aquells dos sensals fa la Vall a dits respective, a dies fa y preste a dit obtentor del dit benefici. Y per ser així la veritat se firme dit mossèn Joan Babot. *Ita est* Joan Babot, prebere.

Dit dia se lotege per pagar lo sensal de la Casa, que és 65 lliures, 3 sous moneda catalana, és 11 lliures, sous moneda catalana per parròquia, y las portaran al primer Concell en ser mudats los cònsols, y sobrarà 16 sous, 2 a favor de la Vall. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia los cònsols de Canillo han pagat lo arrendament del prat, que és 4 lliures, sous moneda corrent.

Dit dia se mane als cònsols y concellers de la parròquia de Andorra que, demà mateix, vagen a mirar los danys han portat los soldats al bosch del doctor Guillemó, y vist y mirat lo dany que s'i trobarà, ho repartiran que toque per parròquia, y faran billets, y que los consolats portaran los diners en mans del doctor Guillemó dins 3 dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de moneda de España 3 lliures, sous per parròquia, y ab moneda de Fransa 30 lliures, sous per parròquia, estes són per pagar los bestrets dels que les han de portar diumenge primer vinen en mans dels cònsols |[177] de Andorra, y dits cònsols pagaran dels dits diners a qui espectarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de dos capons per parròquia, y que los pòrtien divendres primer vinent en mans dels cònsols de Sant Julià, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a satisfet a mossèn Mariano Areny de són treball de fer bitllets de la sal y de sanitat per aquesta anyada fins vui, dia del Concell de Sant Tomàs de 1720.

Dit dia, a vista que Joan Pere Solana ha finit lo trieni de batlle de Sa Il·lustríssima, se fa sisena de las persones següens:

A Canillo Asteve Naudí.

Ancamp Armengol Joan Rectoret.

Ordino Antoni Joan Adallach.

La Masana Joan Colat.

Andorra Jaume Solana.

Sant Julià Bernat Rosell, Mas d'Alins.

Dit dia se antrega la sisena al doctor Guillemó Torres per portar-la a Su Il·lustríssima, y los cònsols de la parròquia que serà nomenat lo batlle, lo pendran de jurament.

En nom de Déu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres[197], Miquel Naudí, Moxoró, y Antoni Duedra y Thomàs, cònsols de la parròquia de Canillo, y Joan Naudí, Maistre, y Miquel Gastó y Rossell, concellers de dita parròquia, Antoni Naudí, Tribala, y Joan Naudí, Moretó, cònsols de la parròquia de Ancamp, y Jaume Gallaudí y Joan Pal, Pont, concellers de dita parròquia, Joan Armengol, Areny, y Joan Antoni Riba, cònsols de la parròquia de la Massana, Pere Antoni Torres, Giberga, y Sabastià Guiem, Torné, concellers de dita parròquia, Guillem Moles, Guitart, y Miquel Duran, cònsols de la parròquia de Andorra, Thomàs Calbó y Dolsa y Macià Babot, concellers de dita parròquia, Andreu Pradell y Miquel Senturer, Llumeneres, cònsols |*177v* de la parròquia de Sant Julià, Martí Bonet y Antoni Olivé, concellers de dita parròquia, ajuntats y congregats en lo lloch y parròquia de Ordino, a la partida del riu que ve de Segudet, a instància de Joananna Fité y Rossel, viuda, dell lloch y parròquia de Ordino, hacerca de unes difarències té dita Rossella ab lo Comú y parròquia de Ordino de uns capaguals té dita Rossella en lo dit riu de Segudet, entre lo prat de la cassa del doctor Guillem Areny y borda del dit Areny y farreria de dita parròquia de Ordino, y dits capaguals donen la aigua a una mola y horts de dita Rossella, la qual mola y horts té y posoex dita Rossella al costat de sa casa. I per arrest fet en lo Llibre del Consell de la Vall, tenint Concell General, nos avem comferits en dit puesto com ha jutges en tercera y última instància de las cossas tocants a la política y ús de la Vall, passos y camins, termes y boscos y aigües, en virtut de privilegis a nos concedits y de la antiquíssima posseció per a jutjar, y sobre la qüestió ho plet tenen dita Joananna Fité y Rossell ab lo

[197] *Al marge esquerre* còpia treta.

dit Comú y parròquia de Ordino, y vist un testimonial de difarents testimonis que an testificat ab jurament devant de l'Honorable Miquel Riberaigua, batlle de las presents valls de Andorra y, també, essent presents en dit puesto los cònsols y concellers y proms del concell y parròquia de Ordino y dita Juananna Fiter y Rossell.

Avent hoïdes les raons deduïdas de una part y altra en tot lo que an volgut deduir y al·legar quiscuna de ditas parts en sa defensa, y concideran tot lo que se avia de conciderar, y tenint (a Déu Nostre Senyor) devant de nostros ulls, avem pasat en sentenciar y declarar en lo modo y forma següent: Atès que de las rahons al·legadas y comfesadas per ditas parts nos conste clarament la posseció del capagual jusà, del qual dit Comú y parròquia de Ordino li fa obstacle de no voler-lo-i dexar posohir com antes lo tenie y posohie, avent pasat las visuras de parròquia y veedors, las quals anul·lam, lo qual, sentenciam, pronunciam y declaram que dita Rossella pugue posohir dit capagual jusà y que pugue pendre la aigua que ha de menester per la mola y horts, comforme tenie acostumat antes, ab la forma y modo següent: que no pugue pujar lo capagual |[178] més alt del que sie menester, de quí que la claveguera sie plena per la aigua age de menester, y que age dita Rossella de fer fer palancó en dita sèquia com antes acostumave, y que estigue ab bona forma per pasar lo camí del Comú que ve y baxe per devant de la borda de casa del doctor Areny y part, so és, a devall del palanquiró, entre la sèquia y lo riu, y que dita Rossella age de fer buidar y tràurer la harena eo brossa y ha sobre dit capagual, a la part del prat de casa del doctor Areny, que la bàixie, que vingue pla comforme estave antes, ítem sentenciam y manam al Comú y parròquia de Ordino que age de fer lo camí y tornar-lo en bona forma com astave antes, per ser camí comunal, y aver dit Comú al·legat y dit que lo camí era del Comú de la parròquia, tant a demunt del capagual com a devall de dit capagual, comforme estave antes, y així matex sentenciam y declaram y manam que lo dit Comú de la parròquia de Ordino age de pagar los gastos se són fets, tant de primera sentència com de la segona y tercera, que·s la present última centència, no comprenen-s'i gastos de testimonials, los quals se'ls pàguie qui aurà gastat, y dits gastos manam a dit Comú los age de pagar dins vuit dies a dita Rossella y, axí matex, complir lo que se està manat a ditas dos parts, que dins dit termini de vuit dies se cúmplie després de ser-los entimada la present, de la qual se'ls ne concedex còpia si demanada serà al Concell de la Terra.

Esta és nostra centència y declaració, la qual manam tenir y observar lo contengut en ella, en pena del quot de la Terra.

Dada en Ordino, en la casa del Comú de la parròquia als 9 de setembre 1720.

Nosaltres: firmo per Miquel Naudý, Moxeró, y Antony Duedra y Tomàs, cònsols, y per my Joan Naudý, Maistre, y per Miquel Gastó y Rosel, conselers. Firmo per Antony Naudí, Tribala, y per mi Joan Naudí, Morató, cònsols, y per Jaume Galleudí y per Joan Pal, Pont, concellés. Firmo per Joan Armengol, Areny, y per Joan Antoni Riba, cònsols, y per mi Pere Antoni Torres, Giberga, y per Sabestià Guiem y Torné, consellers. Firmo per Guillem Moles, Ricart, y per Miquel Duran, cònsols, y per mi Thomàs Calbó y Dolsa y per Macià Babot, concellers. Firmo per Anderu Pradell y per Miquel Senturer, Lumenere*[s]*, cònsols, y per mi Martí Bonet y per Antoni Oliver, consellers *(signat)*.

1720 desembre 17

|*178v* Vui, dia 17 de desembre del corrent any 1720, se a tingut Concell de la Terra per a acabar de enllestir los quefers del dia de ahir, dit lo Concell de Sant Thomàs.

Dit dia se puje lo preu del cortó del vi de un diner de moneda de Espanya y de moneda de Fransa, que és a 9 diner*[s]* de España y 18 de Fransa lo cortó, y que lo agen de vendre en dit preu dijous primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de un cot que lo Concell de la Vall féu a l'hostalé de Andorra per aver venut lo vi a l'hostal sent[198]que lo mostassà no lo i avie passat per rebedó y, així, ohides las rahons de l'hostalé y del mostassà, lo Concell de la Vall fa declaració que lo cot és ben fet, y se mane a dit hostalé, que de esta ora en avant, en arribar ab lo vi, que vage o envie a cercar lo mostassà per tastar lo vi antes de buidar-lo a l'hostal. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane y se declare que lo cot que féu lo concell del Quart de la Aldosa y Anyós a Farré, de la Aldosa, y a Beringuer, de Anyós, que lo cot és ben fet, y que l'agen de pagar, com també asisitir als concells sabuts del dit Quart. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arresta lo Concell de la Vall que cada consolat apòrtie en mans de Macià Babot o de Martí Bonet, de aquí al dia de Sant Ramon, 8 lliures, 8 sous moneda catalana, y aquestas las seran tingudas a compte al Concell de Santcogesma, per lo que cada parròquia deu portar de redre. Y cas que no se agués de anar a Barcelona, no tingue efecte dit lot.

[198] *En lloc de* sens.

Dit dia se fa lot de 2 lliures, 8 diners per parròquia, moneda de España , y estas són per pagar la judicació feta lo dia prezent del bosch del doctor Guillemó Thorres, y que las agen de portar divendres primer vinent en mans del cònsol de Andorra.

1721 gener 25

Vui, dia 25 de gener de l'any 1721, se a tingut Concell de la Terra a vista de unas cartes hans ha manifestat lo síndich Joan Antony Thorres, y per un orde del senyor governador de quina manera se avien de regir las guardes de la Vall.

Dit dia se vote una missa de devoció al Sant Esperit, y se mane als cònsols que la fassen dir lo més prest sie possible, y se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de set pernas per parròquia y de 16 formatges, las quals tinguen los consolats en Sant Julià dilluns per tot lo dia en mans dels cònsols, y que sien |[179] cosa bona, las pernas de pes de 12 lliures quiscuna, y si són seques, de deu a dotse. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de 2 lliures, 10 sous moneda catalana per parròquia, per a pagar los ports de las pernas y formatges que han de anar a Barcelona, lo qual se deixe la incumbència als cònsols de Sant Julià, y que se agen de portar quant se portaran las pernas y entregats als mateixos cònsols de Sant Julià.

Dit dia arreste lo Concell de la Vall que ningun abitant de la Vall pugue passar a Fransa per an aquest temps que duraran los hordes, que·s per rahó del contagi, fins y tant lo Concell deslliberarà. Y si acàs durant aquest temps y agués ningún atrivit que delinquis, que lo dit tal age de pagar tots quants gastos se puguen esdevenir per dit cas si té comoditats, emperò, y si no les té, que age de ser desterrat de la Vall, ademés de pagar las penas que seran ben vistas a la Terra,. Y que los cònsols de las parròquias ho fassan manar, porta per porta, sen*[s]* dilació, demà mateix per tot lo dia. Lo tot manam tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Concell que se age de tenir guarda a Llorts y Soldeu, altres dues, y assò és que així com ne manen un prom ab tres guardes, que ara si n'i mànie quatre de guardes y lo prom sinch. Y que a la guarda de allí hont són los soldats que y vage lo prom ab dos guardes, y les altres dos guardes al Sarrat, a la part de Siguer, y a Soldeu, a la part de Canillo. Y que ningú pugue anar sens bitllet de sanitat de una parròquia a altra, y

majorment si van fora la Vall. Y que las guardes que·ls arribarà persona o persones que no portaran bitllet de sanitat, que·l ne fassen tornar, si no vol per grat que sie per forsa.

Vui, als 25 de gené de l'any 1721, se a pagat als cònsols de Andorra, com a marmessors del quòndam reverent Antony Busquets, 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció caiguda lo dia 21 de desembre de l'any 1720, per la penció de aquell sensal que la Vall fa per la Casa a dita marmessoria tots anys. Y per ser la veritat se firmen los cònsols de Andorra, vui dia, mes y any dalt dit.

Pere Mateu Moles, cònsol *(signat)*.

Masià Duran, cònsol *(signat)*.

Dit dia se mane al conceller de Andorra, Macià Babot, que asistesca a Concell de parròquia quant y serà manat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que ningú pugue vendre vi ni tenir cavarets si no·s als hostals y, per lo mateix, que ningú se atrevesca a estar a l'hostal mentres se diran los divinos officis ni tocada la oració, en pena del cot.

Dit dia, a vista que lo mostassà de Andorra Sa Il·lustríssima lo ha anomenat per a batlle per lo interin, de aquí a Santcogesma s'i pose a mostassà a Miquel Duran.

Dit dia, a vista que lo capità de Sant Julià és eixit cònsol, la Vall pose a capità en dita parròquia a Andreu Coma y Auvinyà.

1721 febrer 2

|^{179v} Vui, dia 2 de febré de l'any 1721, se a tingut Concell de la Terra a vista de una petició feta per Sa Il·lustríssima dient que la Vall tenie lo comers privat, y que per sustento del que la Vall aurie menester, que la Vall podrie tenir cobles de matxos y que aquestos sols podrien pujar a fins a la guarda, y que los abitants de la Vall se l'aurian de anar a cercar son menester sols fins a la guarda, y no puguer baixar més avall. Y per dit efecte, lo tornar la resolució que la Vall pendrà tornar resposta al senyor bisbe, y per lo demés convenient y necessari a la Vall.

Dit dia, en dit efecte, resol lo Concell de la Vall que, per rahó de tinir cobles de matxos a la Ribera per a la subsistència de la Vall, no se sent ab ànimo de poguer mantenir esta factura per las pocas comoditats. Y troban-se la Vall impossibilitada per a poguer mantenir dits cobles de tragí, com se veu que presentament vui cada qual viu y trefique

ab son àlbitre y quiscú se ingènie del millor modo que pot, que per lo semblant efecte se aurie de menester los diners colats y no i són.

Dit dia, per aver-nos notificat Martí Bonet un horde de Sa Il·lustríssima a hont nos diu que per la subsistència de la Vall dels viures que·s deuen venir del principat de Catalunya se degués diputar persona per a portar del gènero que se aurà menester, y del dit se age de demanar y donar-ne part al governador. Y per aquest fet la Vall arreste que cada semmana se pugués pujar 12 càrregues de vi y per lo demés que convindrà, quant lo cas ho opurtanarà, y per qui serà la persona de portar la dita provosió en dita borda de Andreu Pal, se deixe dit encumbència a Martí Bonet y cònsols de Sant Julià per a prevenir dit provohidó, com també, per tornar la resposta al senyor bisbe y al senyor governador, se deixe a dit Martí Bonet y Macià Duran. Y per la repartició de las ditas 12 càrregues de vi se compren ab la forma següent: comensant per la parròquia de Canillo, que dimarts vagen a cercar a la |*180* borda de Andreu Pal 2 càrregues de vi a mitgdia, dimechres Encamp 2 càrregues, y Ordino dijous, a mitgdia, 2 càrregues, cada una de las ditas lo dijous, divendres a mitgdia la Massana 2 càrregues, y disapte a mitgdia Andorra 2 càrregues, y lo dilluns a mitgdia Sant Julià 2 càrregues. Y de aquesta manera vage seguidament arreglat sens faltar una hora de dilació. Y dat cas que per la falta de alguna parròquia ho hostalé o qualsevol persona que las parròquias diputaran, que la aurà de anar a cercar a dita borda, y lo traginer agués de estar detingut per falta de aquell que lo i age de pagar. Y lo tot se mane tenir y observar sens falta ni dilació, en pena del cot de la Terra. Y dit traginer, per aquella parròquia que no aurà de menester ditas 2 càrregas de vi, que se li aseñale fent avís al traginer ab temps. Y per dita diada li aseñalen portar-ne altres dues de altra part ab pagant-li los ports aseñalats, que les age de portar, en pena del cot.

Dit dia se puje lo cortó del vi a l'hostal a onze diners moneda catalana, y ab moneda de Fransa 22 diners, y se age de vendre en dit preu dimechres primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp y Canillo que fassen fer manament, porta per porta, que ningú pugue fer anar ningun gènero de persones y bestiars a la partida de la Devesa, en pena del cot de la Terra, y si ningú contravé en dit manament, age de pagar tots gastos y danys se'n pugue esdevenir per dit cas.

Dit dia se fa lot de dos pernas per parròquia de onze lliures quiscuna.

Dit dia se fa lot de lliures, 19 sous moneda catalana per parròquia. Estos an cervit per pagar un correu de anar a Barcelona, advertint que, si coste més, ja ne donarà rahó Martí Bonet, y se pagarà tot lo que serà.

Dit dia, a vista de un arrest fet en lo Concell proppassat que diu que ningú pugue estar en lo hostal mentres se diran los divinos officis y tocat lo toch de la oració, se mane espressament a tots los proms que no i puguen estar en dites hores, ni jugar en joch de envit. Y si acàs se esperimente que ningú contravingués en dit manament y arrest, ademés de ser castigat rigurosament, sie espel·lit de la Casa de la Vall.

1721 abril 7

Vui, dia 7 de abril de l'any 1721, se a tingut Concell de la Terra per a pagar la quístia, la mitat a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ellegeix per a anar a portar los diners de la quístia a Fransa a Macià Duran |*180v* per a portar los diners del primer pagament de la quístia, y del que portarà rebuda a esta Casa. La suma del predit pagament és 935 lliures, sous torneses. Ademés, se a entregat a dit Masià Duran, per lo gasto que farà, 9 lliures, 15 sous, 3 diners de esta Terra, que del tot ne donarà compte.

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous. Las quals han cobrat la senyora Victòria Areny y Gallart, Pere Mateu Molas y los tudors y curadors dels pubills, fills y hereus de Jaume Joan Moles[199]. Y dita senyora Victòria Areny y Gallart 112 lliures, sous per la penció sessà als 24 febré pròxim passat de aquell sensal de consemblant penció ànnua, que dita Vall fa y presta a dita casa del doctor Areny, dit Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous per la penció sesà als 24 febrer així bé proppassat, de aquell sensal de consemblant penció ànnua, que dita Vall, en dit termini, fa y presta a dit Pere Mateu Moles, y dits tudors de dits pobills Moles 126 lliures, sous y per la penció sessà dit dia 24 febrer proppassat de aquell sensal de consemblant penció annu*[a]*, que tots anys, dit dia, dita Vall fa y presta ha dits pobills. Que juntas, ditas partidas, fan suma de 228[200] lliures, 8 sous moneda espanyola. Y en fe de que les han rebudas, se firman vui als 7 de abril 1721.

[199] *Segueix* 50 *sense relació aparent amb el text*.
[200] *En lloc de* 288.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Firmo lo sobredit Anton Moles *(signat)*.

Firmo jo, lo demon dit Joan Gallart, com a procurador de dita senyora Victòria, *(signat)*.

Dit dia lo Consell de la Terra fa llot de 4 sous moneda d'Espanya per parròquia, y s'és pagat de present, los quals han servit per compliment de paga dels sensals dalt dits.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que averiguen que mànien als cònsols vells si han cobrat lo blat de Pal, y los cònsols que abui són que còbrien de dit arrendadó de Pal 13 cisterons de blat que, al preu de l'afor de 1719, valgue 3 lliures, 18 sous, y que lo primer Consell pòrton los dinés a esta Casa pena del quot de la Terra.

|*181* Dit dia fa llot lo Consell de la Vall per ha pagar los gastos ha bestret lo doctor Guillemó y altres, se fa de llot 12 lliures, 6 sous moneda catalana per parròquia, y estes pagades per Sant Miquel de matg.

Dit dia, per ha pagar bestrets ha difarens, so és, a Joan Armany per pagar los jornals quant anà a Fransa y per a pagar los jornals del fadrí de Guillemó, se fa llot per parròquia, ab moneda de Fransa, 2 lliures, 15 sous, 8, y estes pagades per lo dia de Pasqua, pena del quot de la Terra.

Dit dia se arenda lo prat de la Vall que·s anprivat per deu lliures moneda catalana a Macià Babot, que les deu lliures ha pagat, 10 lliures, sous. Los quals dinés pagarà al doctor Guillemó per compte de la Vall lo dia de Pasqua*.

Dit dia se pose lo cortó del vi a deu dinés moneda catalana y a divuit moneda fransesa, y vendre lo dijous primer vinent.

Dit dia se pose la lliura del pa a 7 dinés moneda fransesa y moneda catalana al que corre.

Dit dia se fa llot de 2 lliures, sous, 4 per parròquia per pagar lo gasto ab moneda catalana, y·s pagaven contans.

Dit dia se antrega la rebuda del darrer pagament de la quístia de 1719 a Macià Duran, la que retornarà ab la que li faran.

1721 maig 26

Vui, als 26 de maig de l'any 1721, a la vista del Concell de Santcogesma, se a tingut Concell per pagar los metges y barber, redre, sensos de Costoja, draps a lavar, vaca magra, fer nominació de concellers, mostafars y vehedors.

Dit dia se *[ha]* entregat a Handreu Vila, cònsol de Sant Julià, 6 lliures, 3 sous, 6 per pagar, so és, 4 lliures, 16 sous per la vaca magra al render de Capítol, que toca per parròquia lliures, 16 sous. Al porter major, per los draps a lavar, lliures, 15 sous, que toca per parròquia, lliures, 2 sous, 6. Al render de Costoja, per los sensos de Costoja, lliures, 12 sous, 6, que toca per parròquia, detreta la parròquia de Sant Julià que no·ls paga, lliures, 2 sous, 6. Del que portarà rebuda de tots los partits.

Dit dia se ha fet nominació de mostafàs y veedors:

Canillo *[mostafà]* Joan Naudí, Maistre, veedor Miquel Gastó, Rosell.

|*[181v]* Encamp mostafà Jaume Naudí, veedor Joan Pal, Pont.

Ordino mostafà Joan Antoni Oriol, veedor Guillem Torres, Giné.

Masana mostafà Giberga, veedor Sebestià Guiem y Torné.

Andorra mostafà Thomàs Calbó, Dolsa, y Macià Babot, veedor Macià Babot.

Sant Julià mostafà Martí Bonet, veedor Anton Olivé.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Barnat Capdevila, Naudí.

Encamp Pere Pau Thomàs.

Ordino Macià Oriol.

Masana Antoni Riba.

Andorra Miquel Pujalt, Tarrat.

Sant Julià Anton Pintat, Casalé.

Dit dia se arestan les mostras per lo temps acostumat, y los cònsols en sas parròquias avisaran los batlles y capitans.

Dit dia se aresta manobra de camins, y per lo dia de Sant Bernabé sian fetas.

Dit dia se fa nominació de sobreposats y s'a ellegit a Joan Moxella y a Esteve Thomàs, sobreestant Jaume Moxella, pesadó Miquel Ambert.

Dit dia se fa repartició de 50 fanegas de sal, les quals se an de tràurer de Cardona de quí lo dia de Sant Joan pròxim vinent, y toque per parròquia 8 fanegues y mitja per

parròquia, menos Encamp y la Masana que·s pairaran ab les vuit quiscuna. Hademés que·s fa la partició, des del dia de Sant Joan de juny pròxim vinent fins lo dia de Sant Joan de juny de 1722, per mil fanegues de sal que se ha de tràurer de Cardona, toque sent xexanta-set fanegues per parròquia, y que aquesta se aigue de traure en dit termini, y qui faltarà y no la traurà age de pagar tots quants gastos que per aquest cas se puguen d'esdevenir. Lo que los consolats se faran sa repartició en ses parròquies. Lo qual se mane pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Concell de la Terra, mane als cònsols de Ordino que dònien la abitació a l'oficial que està al Sarrat, allí mateix a hont se trobe avui presentament ell y, per lo mateix, los que vindran en dita guarda, que és la cabana de Nicolau Areny, en pena del cot de la Terra. |*[182]* Y per lo mateix fet se mane als cònsols de Canillo que dònien puesto a part a l'oficial de la guarda, ço és, per a dormir, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se deu al doctor Guillemó per jornals, per 82 jornals a 12 sous quiscun, 49 lliures, 4 sous moneda catalana, y se deu pagar per Sant Andreu, lo qual se conpte a fins al dia present.

Dit dia se fa lot per pagar lo gasto y per pagar alguns bestrets a diffarents particulars, y és 7 lliures, 7 sous, 4 per parròquia moneda catalana, y se a de pagar al dia 4 de juny per tot lo dia en mans de Macià Duran, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lot de moneda de Fransa per parròquia de 10 sous pagats de prezent.

Dit dia, a vista del que han representat los metges y barber en lo Concell de la Terra, lo Concell de la Terra o deixe en mans de Joan Antoni Thorres y de Martí Bonet, y ells ho miraran y compondran ab sa bona direcció del millor modo que convindrà.

1721 juliol 22

Vuy, als 22 de juliol de 1721, se ha tingut Consell de la Terra asserca de una carta que escriu lo senyor bisbe a Joan Antoni Torres aserca de les Corts, y altra carta del señor tinent general per lo premís[201] que done de passar a Fransa.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Espirit y se mane, en pena del cot de la Terra, a cada consolat que la fàssien dir lo més prest sie possible.

[201] *En lloc de* permís.

Dit dia se ha fet lot de 1 lliura, 15 sous moneda de España per parròquia ha orde del doctor Guillemó.

Dit dia resol lo Consell de la Vall que vàgie lo doctor Guillemó a veure's ab lo cavaller de Damàs asserca de una queixa que fa contra la Vall.

Dit dia se entregue al doctor Guillemó y als cònsols de Canillo y Ancamp, primo, lo arrest del rey contra lo governador de Foix, lo qual ya és buidat al Llibre ab les lletres executorials ab una simpla còpia del mateix manoscrita, més altre acte de una llicència donaren los veguers per a defensar les montànies y amprius són en adellà dels ports, ab armes y sense armes, és buidat al Llibre al full 225, més una còpia dels Pariatges en francès. Del tot tornaran satisfa*[c]*ió a la Vall. Als 24 de setembre de 1725 a portat los dits papers en esta Casa[202].

Dit dia se fa lot de sinquanta reals moneda de Fransa per parròquia, los quals se han de entregar al doctor Guillemó demà dimecres a migdia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que los cònsols de la Massana demanaren que ells se volien venir a sercar lo pa dels soldats Andorra, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que·l vinguen a sercar cada vegada.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que dins un mes adoben la gravada del pont de Sant Antoni y lo grau més amunt de Sant Antoni, que i àlson la paret.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que adòbien lo pont nou. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1721 agost 7

|*182v* Vui, dia 7 de agost de 1721, se ha tingut Consell de la Terra en hatenció que lo senyor doctor Anton Pegera es vingut per obrir Corts, administrar justícia, tan civil com criminal, juntament ab lo doctor Joan Guillem Torres com ha substitut del senyor Morou, veguer de Sa Magestat Cristianíssima, com consta de son poder en lo acte de l'obertura de les presents Corts. Y ha vista dels contratemps del contagi, lo senyor bisbe ab dita substitució, per esta vegada tan solament, y que no se'n puga pendre exemplar com conste ab carta escrita de dit senyor a Joan Antoni Torres, nostre síndich, sots diada de 13 de juriol de 1721. Y los dits senyors han jurat com tindran y observaran los privilegis, usos,

[202] Als 24 de setembre... en esta Casa *afegit posteriorment.*

costums, tant d'escrits com no escrits, de y comforme los demés antesesors an tingut observat.

Dit dia se pose per araonadors que serà la primera semmana Pere Mateu Molas y Joan Call, Regí, per la segona semmana Guillem Moles, Ricart, y Joan Antoni Picart, per la tercera semmana Macià Duran y Guillem Adallach, dit Fijat, per la quarta Miquel Duran y Joan Pere Solana, per la quinta semmana Anton Pal, Mitjavila, y Miquel Naudí.

Dit dia haresta lo Consell que de nou se fase manament, porta per porta, que ningú puga anar a Fransa, ni portar res dellà *[a]*quí, sots pena de desterro perpètuo comforme està fet als altres arrestos.

Dit dia aresta lo Consell que vista de una sública anviat Joanna Fiter, que·s quexe del Comú de Ordino sobre de un bant y tala y quot sobre que no *[a]*via adobat los antoxans, elegeixen per mirar ditas cosas a Joan Pere Solana, de la parròquia de la Masana, y Guillem Moles, Ricart, de la parròquia de Andorra, y que los dits o miran y tornan la relació, pena del quod de la Terra.

1721 agost 11

Vuy, dia 11 de agost de 1721, se ha tingut Consell de la Terra per unes cartes a aribat del senyor governador de la Seu y del senyor bisbe.

Dit dia se done horde al doctor Guillemó que demà mateix vàgie a la Seu a veure's ab lo senyor governador per respondre a les sobredites cartes.

Dit dia resol lo Consell de fer comició a Joan Antoni Torres, al doctor Joan Guillem Torres y a Pere Mateu Moles que sempre que ar*[r]*ibo cartes ho altres dependències a la Vall, que los dits deslibéron y responguen al que sie nessessari, y lo dit Consell tindrà a bé lo que los dits faran.

Dit dia se ha fet l'afor del blat fiat, y se ha posat a trenta-y-sis reals moneda barcelonesa, y tots los cònsols que u fàcien manar a ses parròquies, porta per porta, que ningú no·n pugue fer pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se prorogue lo temps als cònsols de la Massana de adobar lo pont y lo grau de Sant Antoni fins al raser de sobre y que, al mateix temps, los cònsols de Andorra tinguen adobat lo pont Pla, en pena del cot de la Terra.

1721 agost 22

|[183] Vuy, als 22 de agost de 1721, se ha tingut Consell de la Terra per a clòurer les Corts, y a vista que lo pres s'és escapat, s'és dilatat per altra ocasió.

Dit dia se ha fet lot *[de]* vuit lliures, vuit sous per parròquia per pagar sinch aniades a l'atvocat de la present Vall, y ab dita cantitat sirà pagat fins lo present any inclusive, y quedaran lliures, 8 sous bons a l'ascudella. Lo qual lot se ha de pagar ab moneda catalana per Tots Sants primer vinent en mans de Pere Mateu Moles, y lo dit se cuidarà de pagar al dit advocat y cobrar rebuda.

1721 setembre 7

Vuy, als 7 de setembre de 1721, se a tingut Consell de la Terra per a clòurer les Corts.

Dit dia se areste que vàgie lo doctor Guillemó a respòndrer a una carta a enviat lo senyor governador de la Seu.

Dit dia se a fet lot de 1 lliura, 1[...] sous, 10 per parròquia ab moneda catalana per pagar difarents comptes de la Vall.

Dit dia se a fet lot de 1 lliura, sous per parròquia de moneda de Fransa per pagar lo pa, vi y formatges de tres Consells.

Dit dia se entregue la marca als cònsols de Sant Julià, y que a tota la mercaderia que baixo de la Vall y póson una marca al papé marcat, fixat a dita mercaderia, y que al mateix papé y póson "sanitat".

1721 setembre 12

Vuy, als 12 de setembre de 1721, se ha tingut Consell de la Terra per a respòndrer a una carta ha enviat lo doctor Simon aserca dels bitlets de sanitat que han de fer, especificant lo nom y cognom, la edat y sènies de la persona, y si són forasters que no vàgien ben despaxats que·ls pòson presos y que no i pugue parlar ningú y que·n dónon part a dit doctor Simon.

Dit dia mane lo Consell de la Vall que ningú pugue anar de una parròquia a haltra sens bitlet de sanitat ab papé marcat y que sie firmat del senyor rector, batlle o cònsols de la parròquia que s'escaurà.

1721 octubre 27

Vui, dia 27 de octubre de 1721, se ha tingut Consell de la Terra per a pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, que són nou-sens trenta-sinc franchs, que distrets de nou-cents sinconta-quatre francs, nou sous y sis, queden bons per los gastos 19 francs, 9 sous, 6, los quals se donan al senyor Juan Antoni per fer la dilligència perquè y dono orde per fer-los donar, com també la cisena de batlle per a què fasse que *[ar]*ribo en mans del senyor veguer, del qual portarà rebuda, y com també, dit dia, se li antregue la rebuda última de Fransa de 11 de abril de 1721.

Dit dia se ha feta sisena de batlle de Sa Magestat Cristiníssima, attès que Miquel Riberaigua, de Angordany, batlle ellegit en lo trienni pasat acabat son trieni, la qual sisena se ha fet en la forma segent:

|*183v* Primo, de Canillo Soldevila.

De Encamp Joan Armengol, dit Rectoret.

De Ordino Anton Joan Adallach.

Massana Joan Pere Mora, dit Giralt.

Andorra Tomàs Calbó, Dolsa.

Sant Julià Barnat Rossell, dit Mas d'Alins.

[1721] octubre 8

Lo dia vuit de octubre nos loteja lo doctor Guillemó una perna y dos formatges per parròquia.

Dit dia, a vista de un quot avien fet als cònsols de la Massana y los dits lo encarregarent a Joan Colat y Pal, de dita parròquia, y dit Colat avia depositat dit quot, que·s 1 lliura, se mane als cònsols de la Massana que dins vuit dies los hi tórnon y, així mateix, se'ls mane que dins dit termini paguen als cònsols de Ordino 10 jornals que han faltat a guardà los paisans de dita parròquia de la Massana, a raó de 8 sous quiscun, que junt sumaran 4 lliures. Y lo sobredit se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia se pose lo preu del cortó del vi a nou dinés moneda de Espanya y a setse moneda de Fransa, y que agen de vendre demà dia de Sant Simon.

Dit dia arresta lo Consell que vista que Miquel Garreta va penyorà als pastors de la Rossella, al coll de Ordino, y tenien difarències si era ben feta ho no era ben feta, declara lo Concell a vista de la relasió que *[ha]*n feta los que ai anats a mirar-o, diu an feta relació

que·s ben penyorat, y se li mane, pena del quot de la Terra, pague la penyora y sis rals dels jornals dels que ho[203] anaren a mirar, y que dono sis rals dels jornals als cònsols de Canillo.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo, en pena del quot de la Terra, que fàcien adobá dins vuit dies lo camí demont del prat de Camparnalt.

1721 novembre 24

Dia 24 de novembre 1721, se ha tingut Concell de la Terra per pagar metges y barber y també per los metadós y averies de la Vall, estranyes.

Dit dia lo doctor Guillemó a portat rebuda del procurador de Barcelona, lo qual està pagat fins a l'any 20 inclusive.

Dit dia Pere Mateu Moles a portat rebuda de doctor Cruïllas, advocat de la Vall, de sinc anyades, y ab dites està pagat fins lo present any inclusive.

Dit dia se areste que, per la conducta dels doctors y barbé, per Santcujesma vinent paguen la conducta ab moneda catalana y, siguidament, fins la moneda fase altre moviment. Y, de la mateixa manera, per les dietes, que de Santcugesma pasat en sa, còbrien ab la mateixa moneda catalana fins la moneda fàsie altre moviment.

|*184* Dit dia, lo Forest, de Canillo, ha depositat 36 rals per als veadors per apel·lar-se de la centència dels quatre de concell de Canillo de unes difarències té ab Putcernal, de Prats, o una filla sua, que manen als veadors, cadaú en sa parròquia, per a dijous primer vinen, que·s tròpien a Canillo per a fer dita visura, y que *[a]*visen les parts per a què s'i tròpien. Lo tot en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa llot de quatre pardius per parròquia, Sant Julià, Andorra, Encamp, sinc, les quals an de tenir lo diumenge antes del Concell a Miquel Duran, concellé, que les rebrà, y se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia aresta lo Concell que cada consolat mane en sa parròquia que, tocada la oració, sie la porta tancada de l'ostal sens dexar recullí ningú de la parròquia, com també mentres se diuen los oficis sens puguer tenir ningú en dita casa y, així mateix, cada consolat en sa parròquia, los consellés vagen a regonexe si observen dit manament, y que los cònsols

[203] *En lloc de* hi.

vells agen de manar als cònsols nous que u vagen regonexén. Y asò se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia per a pagar lo llot del gasto s'és fet al Concell toque 1 lliura, 14 sous moneda catalana per parròquia.

Dit dia aresta lo Concell que a vuit de desembre sia feta manobra, tan a comú com a particular, y cada qual que mànie en sa parròquia. Y asò se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia aresta lo Consell que qualsevol orde que fasse a les parròquies Joan Antoni Torres, síndich, que sie obeït promtament, lo que·s mane pena del quod de la Terra.

1721 desembre 15

Vui, als 15 de desembre 1721, se a tingut lo Consell de Sant Thomàs per fer la tacsa de la quístia pagadora al senyor bisbe a Pasqua de Resurecció primer vinent, y l'ascot dels jornals, feres y sabudes, y cobrar los estranys per pagar les 56 lliures a mosèn Joan Babot dels dos sensals.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sesà als 29 matx, y 22 lliures per la penció sesà als 21 de juny, tot proppasat, de aquells dos sensals fa la Vall a dits respective, a dits fa y presta a dit obtentor del dit benefici. Y per ser així la veritat, se firme dit mosèn Joan Babot.

Ita est Joan Babot, prebere y residen en la vila de Andorra, *(signat)*.

Dit dia se lotege per parròquia per pagar lo censal de la Casa que·s 65 lliures, 3 sous, 10 moneda catalana, 11 lliures per parròquia. Las portaran al primer Consell en ser mudats los cònsols, y sobrarà en bo de l'ascudella 16 sous, 2. Se mana pena del quod de la Terra.

|*184v* Dit dia se loteja quatre dobles y mitja per parròquia, que són 27 dobles moneda catalana, les quals an de portar de quí al dia de Sant Antoni de gené primer vinent en mans de Guillem Areny, Texidó, al qual Joan Antoni Torres donarà orde que·s deurà fe. Y lo dit lot l'an de pagar los cònsols nous, y asò se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nota que·stos dies pasats loteja Joan Antoni Torres quatre pernes per parròquia, les quals an de tenir a punt quant Joan Antoni Torres ho lo doctor Guillemó les demanaran.

Dit dia se posa lo cortó del vi a deu dinés moneda catalana y moneda corrent a vint, y lo pa réstie a quatre dinés moneda catalana y ab moneda corrent a vuit, que comènsien a vendre lo dia *[de]* Sant Tomàs. Los cònsols que u mànon en sas parròquias.

Dit dia se fa lot per difarens comptes de la Vall de moneda catalana 6 lliures, 7 sous.

Dit dia se fa llot, moneda corrent, per pagar cortells y palla, 4 lliures, 18 sous per parròquia y lo tancar lo portal a Sant Julià.

A vista que lo batlle Solana se a quexat per les dietes per quant no pot viure a la moneda corrent, arresta lo Consell que·s fàcie pagar ab moneda catalana.

Dit dia se fa lot de 56 lliures, 14 sous moneda catalana per pagar difarens jornals al doctor Guillemó y lo llogué de la Casa de Andorra, de quí al dia de Sant Ramon primer vinent, so és, Canillo 11 lliures, 3 sous, Ancamp 7 lliures, 17 sous, Ordino 8 lliures, 13 sous, 6, Massana 11 lliures, 3 sous, Andorra 9 lliures, 15 sous, 6, Sant Julià 8 lliures, 2 sous, 6.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo per l'arendamen del prat de Remendó 3 lliures, 10 sous.

Dit dia se fa lot de 8 lliures, 14 sous per parròquia. Aquestes pagadores per Carnestoltes, les que posaran en mans del doctor Guillemó, y serà pagat de tots los treballs fins l'ora present. Los cònsols nous lo deuran pagar, pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane al doctor Guillemó que pàrlie ab lo guvernador, que fàcie fer una mesura ordinària per lo[204].

1722 març 30

|*[185]* Vui, dia 30 de mars de 1722, Dilluns Sant, se ha tingut lo Consell de la Terra per pagar la quístia al senyor bisbe, nòstron príncep, que Déu guarde. Se vote una missa de devosió, que la facen dir cada hu en sas parròquies lo *[més prest]* que sie posipble. Als 9 de octubre de 1722, a portat les rebudes lo doctor Guillemó de la quístia de l'any 1721 y 1722[205].

Dit dia se ha entregat al doctor Guillem Torres tres-sentes dinou lliures, diset sous y sis moneda barcelonesa per anar a pagar la quístia y mengeria al senyor bisbe per lo

[204] *Assentament incomplet*.
[205] Als 9 de octubre... 1722 *afegit posteriorment al marge dret*.

present any, de la qual cobrarà rebuda y la portarà a l'aquesta Casa, com també tornar la darrera que s'enporte de 1720.

Dit dia se ha entregat als cònsols de Andorra 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció caiguda lo dia 21 de desembre proppasat de aquell censal que fa la Vall per la Casa a la marmesoria del quòndam reverent Anton Bosquets.

Y per ser la veritat se firmen, per Miquel Riberaigua y Pere Antoni Rossell y Aldiàs, cònsols, firmo doctor Torras *(signat)*.

Dit dia ha pagat la parròquia de Canillo 46 lliures, 4 sous, ha pagat la parròquia de Encamp 51 lliures, 16 sous, ha pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, ha pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, ha pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, ha pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, les quals han cobrat la senyora Victòria Areny y Gallart, Pere Mateu Molas y los tudors y curadors dels pobills, fills y hereus de Jaume Joan Molas. Y dita senyora Victòria Areny y Gallart 112 lliures per la penció cessà als 24 febré pròxim pasat de aquell censal de consemblant penció ànnua, que dita Vall fa y presta a dita Casa, dit Pere Mateu Molas, 50 lliures, 8 sous per la penció cesà als 24 de febré, així bé proppassat, de aquell censal de consemblant penció ànnua, que dita Vall, en dit termini, fa y presta a dit Pere Mateu Molas, y dits tudors de dits pobills Molas, 126 lliures per la penció cessà de dita diada als 24 febré proppasat. Dites sumes, que juntas ditas partidas fan 288 lliures, 8 sous moneda catalana.

Y per ser lo ver s'i firmen per aver-les rebudes als 30 de mars 1722.

Firmo de demon dit Pere Mateu Moles tinch rebuda la sobredita partida *(signat)*. Anton Moles en mà [...] Pere Mateu Moles com a tudor y curador *(signat)*. Tinch rebuda la sobredita partida com a procurador de la senyora Victòria Areny *[y]* Gallart, firmo jo, Joan Gallart *(signat)*.

|*185v* Dit dia, a vista de una petició ha fet Jacinto Riba, de la Masana, ha esta Casa contra lo Comú de la Massana sobre alguna poseció a la partida de Pal, y altre tros der[...]al a la partida del prat de la Ribera, y per estar ab una gran confusió, y per no podé ara traure la claredat, se mane als cònsols de la Massana que de quí al primer Consell porten còpia de les vendes, si les auran fetes, que tinguen al llibre de la parròquia, per a què la Vall pugue véurer lo que sie de sa jurisdicció y obrar ab tota rectitut. Y tot se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia se mane, pena del quod de la Terra, als cònsols y consellers de Encamp que al primer Concell de la Vall pòrtien averiguat qui foren los jugadors.

Dit dia se fa lot de 5 sous y 8 per parròquia per a fer lo compliment de la quístia, com quatre sous per consolat per a acabar de pagar les pencions tras ditas.

1722 maig 18

Vui, als divuit de matg de 1722, a la vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar los metges y barbé, redre, sensos de Costoja, vaca grassa, fer nominació de concellers, mostafàs y veedors, draps a labar, regalias.

Dit dia se a pagat a Miquel Riberaigua, render de Capítol de l'any pasat, per la vaca grassa 12 lliures, 7 sous, lo qual se té pagant de present.

Dit dia se ha encomanat Andreu Pradell, de Sant Julià, 10 lliures per pagar les regalies al senyor sigristà de la catedral de Urgell. També se l'i ancomant 15 sous per pagar al porter major de dita iglésia per los draps a labar. També dotse sous y sis per pagar los sensos de Costoja. De tot ne portarà rebuda a esta Casa.

Dit dia se ha fet nominasió de mostafasos, veadors:

Canillo Miquel Naudí mostafà, vehedor Antoni Duedra.

Ancamp mostafà Antoni Naudí, Tribala, veedor Pere Pallerès.

Ordino Guillem Adallach mostafà, que pugue substitu*[i]*r per a Ordino, veedor Miquel Garreta.

Massana mostafà Joan Armengol, Areny, vehedor Joan Antoni Riba.

Andorra mostafà Guillem Moles, Ricart, vehedor Miquel Duran y mostafà. Per mort de Miquel Duran se pose a vehador Pere Juan Bons, diem Bavot, y a mostafà[206].

|*[186]* Sant Julià mostasà Andreu Pradell, vehedor Miquel Senturé, Llumeneres.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Jaume Gabriel, de Merixel.

Ancamp capità Jaume Moxella, Martí, de les Bons.

Ordino Sebestià Pal, Soler, capità.

Massana capità Pere Antoni Torres, Guiem, de Erts.

Andorra capità Antoni Moliner.

Sant Julià capità Joan Bonetó.

[206] Per mort... a mostafà *afegit posteriorment*.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols en sas parròquias avisaran los batlles y capitans.

Dit dia se haresta manobra de camins, y per lo dia de Sant Barlabé sian fetas.

Dit dia han portat les rebudes de l'oli de totes les parròquies de la catedral de Urgell.

Dit dia se fa nominació de sobreposats y s'a ellegit a Esteve Thomas y Jaume Adallach, Ramonet, pesadó Joan Moxella, sobreestant a Masià Duran, y se'ls mane, pena del quod de la Terra, que no puguen rebre ningun fil per treballar que no agen avisat o fer avisar al pesador per a pesar-lo, y que no puguen portar ningun drap al molí que no sie pesat, y que pòson un pesadó a cada parròquia.

Dit dia aresta lo Consell que *[l']*ostalé de Sant Julià porte probat la acusació que fa contra Anton Pal, Molines, y contra Antoni Bacó, Tomàs Carles y contra Joananna Guiem, als quals, a sa instància, lo concell de Sant Julià los ha fet quod per dir ell avian venut vi a la menuda, y si de quí al primer Consell no u porte probat, se manarà se tòrnien los dinés.

Dit dia ordena la Vall que no·s pugue fer aplechs en esta Casa si no que sie a Concell de parròquia y als dos [...] y que los cònsols agen de tenir la clau ben gordada, y que no la déxon sense llicència del matex Consell, que si és una cosa presisa, no la puguen donar sense consentiment de dos parròquias, y que los de la Massana agen de portar llenya als cortells de Ordino dellà on convindrà fins a tan sian iguals ab dita parròquia. Més, ordena la Vall que los cònsols u Consell de la parròquia de la Masana ajen de posar cònsols del capprimer de cònsols fins a tan sian igual ab lo capdarré, y si no ho fan no se admetran a l'aquesta Casa. Lloam y haprobam totes les ordenacions tan del Llibre vell com nou.

Se mane als cònsols de Andorra que per al primer Consell pòrtien ben aviriguat qui a jugat als cavarets y tavernas a desora, tant Andorra com a les Caldes.

1722 març 30

|*186v* En nom de Déu Nostre Senyor y de la umil Verge Maria, Mare sua, amén.

Juntats y congregats lo Honorable Concell de esta Vall en la Casa Comuna de la vila de Andorra, vui a 30 de mars any de la Nativitat del Senyor de 1722, nos és estada presentada una súbplica per part de Joan Anton Tor, alias Vidal, de Pujol, cerca una qüestió ten ab los del Quart de Arensal, tots de la parròquia de la Masana, y en lo mateix instant nos és estada presentada una sentència albitral centenciada, pronunciada y

declarada lo any 1624, de diada de 24 de mars, per los honorables Pere [Pal], del Puy, y Joan Martí, Rossell, de Cespony, cònsols, y Jaume Tor, del sobredit lloch del Puy, y Joan Sabater, del sobredit lloch de Sespony, consellers de dita parròquia de la Massana, de dita vall de Andorra, y és del tenor següent:

Noverint universi quod anno a nativitate Domini millesimo sexgentesimo vigecimo quarto, die vero vigecima quarta mensis martii, nos, Petrus Pal, loci del Puy, Joannes Martí, Rossell, loci de Cispony, consules, Jacobus Tor, ipcius loci del Puy, et Joannes Sabater, ipcius loci de Cespony, consiliarius parroquiæ de la Masana, vallium Andorræ, diocesis Urgellensis, vocati et congregati, requisiti ad instanciam et pro parte Micaellis Tor, alias Vidal, del Pujol, et Joannes Guiem, loci de Erts, et tocius comunitatis loci de Arensal, dictæ parrochiæ, vigore seu ocasione eiusdem querellæ aut contraversie inter heosdem Micaellem Tor, alias Vidal, et Joannes Guiem, ex una, et prodictam comunitatem partibus, ex altera, orte et habite acerca de uns solans en lo destricte ho terme de dit lloch de Arensal situats, los quals Solans, dits Vidals y Guiem, han posat fins est any de 1623, perquè dita Comuna ho Quart de Arensal aquest any pròxim pasat, en efecte, vené dits Solans ho herbas de aquells entre dit Vidal y Guiem la posseció tenen d'est molt y llar*[g]* de tems en péxer dits Solans o tengudas de aquells. Igualment ab dit Quart y comuna de Arensal no poder-se alienar ni vendre aquells en ninguna manera per dit quart, exprecis consetione, facultate et licencia circa expositionem et declarationem dictæ questionis controvertiæ a dictis partibus. Nobis, dictis consulibus et conciliaribus, data et facta et precia espontione et gratis, ideo pro prin[...] sentenciamus, pronunciamus et declaramus pacem et concordiam inter partes predictas rursus sentenciamus, pronunciamus et declaramus que dita Comuna ho Quart de Arensal no puga tràurer ni expel·lir als dits Miquel Tor, alias Vidal, y a Joan Guiem de la antigua poseció de llarch temps legitímamen prescribida de dits Solans y tingudas, preterea centenciamus, pronunciamus et declaramus per lo que dit Quart de Arinsal en lo any pròxim pasat, en efecte, veneren ses herbas de dits Solans, y tingudas sie tingut y obligat en pagar a la part altra la quarta part pertany del dit arrendamen, y que ditas parts, amigablement, se igualen de dit interes, insuper sentenciamus, renunciamus et declaramus que ditas parts per nostres treballs paguen 16 sous barcelonesos, a saber, 8 sous dit quart, altres 8 sous dit Vidal y Guiem, denique sentenciamus, pronunciamus et declaramus, quant a la iglésia de Sant Andreu, de Arensal, no i tocam si poden véndrer ho no poden véndrer. De quibus omnibus et singulis sic actis, gestis, recutis ac factis, requisitis dicte partes petierunt [dan si li] a tradere inter se [...] tocies cocies ad futuram rem memoriam. Que fuerunt acta in

loco de la Masana die, mensis et anno predictis. Al peu de dita sentència és la centència de l'Honorable Consell de la Vall y és del tenor següent:

Die vigecima septima mensis novembris anno a nativitate Domini millecimo sexentecimo trigecimo quarto, in Domo Concilii valium Andorræ fuit supradicta sentencia ad omnium Concilium General aprobata et confirmata sub ac forma:

Tenint plena nota de les qüestions tenen los habitans de Arensal de una, y Joan Torres, àlias Vidal, del Pujol, y Joan Guiem, de Erts, part altra, acerca dels Solans, herbes y tingudes de aquells, declaram y sentenciam en la present causa que posoesquent conforme an usat en temps pasat y sentenciat, y los gastos fins al dia present sien pagats migeramen per iguals parts qui se'ls ha menjats. Y asò és nostra declaració feta en la Casa de la Terra, sens periudici, *etcètera*. Los cònsols y consellers.

No poder-se alienar ni vendre aquells en ninguna manera per dit quart, exprecis conictione, facultate et licencia circa exposicionem et declarationem dicte questionis aut controvercia dictis partibus, nobis dictis concilibus et conciliaris[207].

Tenim ben mirat i regonegut les sentències dalt referides y la resolució feta de l'Honorable Consell de la Vall lo any 1717, y tenim ben vistos los arrestos y ordinacions del Quart de Arensal, y tenim ben mirats y hordenats les parts, y induït tan una part com altra lo que an volgut deduir, tenim ben considerat lo dany y periudici serie en tots los quarts, que trencant los arrestos y ordenacions seria guia y camí per repasar a trencar los de les parròquies, y últimament los de la Vall, y estan en nòstron tribunal de hont a certament donar ditas sentències, y abent ben mirat y regonegut la sentència dels Honorables vint-y-quatre de Consell, sentenciada, pronunciada y declarada lo an 1634, y a peu de dita sentència diu:

Declaram y sentenciam que posohesquen comforme an usat en temps pasats, y últimament diu, asò és nostra declaració feta en la Casa de la Terra, sens periudici en orde al perjudici, el que no és rahó alguna que per tenir las bordas y posecions en lo terme del dit Quart de Arensal, y los hereus de casa Vidal y los que posohexen los béns de casa Guiem, los quals no diuen y no poden per aquest tal títol ni per sa antigua poseció sens altre títol per quant los comuns són po[blats] y així sentenciam, pronunciam y declaram que de aquesta hora an avant no pugan entrar en ses tingudas als Solans de dit Quart de Arensal ab pena de vant y tala y pena baix posada. Més avant, sentenciam, pronunciam y declaram que |*187* los de Quart de Arensal los agen de donar lloch per a entrar als Solans

[207] No poder-se alienar ni ... concilibus et conciliaris *afegit al marge esquerre.*

tot lo mes de juny cada any, y pugan entrar ab ses tingudas comforme tenen acostumat en lo estiu, des del dia primé juny fins al dia de pexe, per a bogar ses heretats tenen entre lo terme de dit Quart de Arensal y no altrament. Y, així mateix, se mane als del Quart de Arensal que procúrien véndrer part ho partida dels Solans, y que lo resultant sie posat en una mà tuta y segura, y juntar-la sobre més a de les tingudes en cas n'e age, que acostumen pagar 3 sous per cap, com conste a la ordinació de són llibre, feta lo any 1634. Y dit diner servirà en benefici dels pobres per a pagar al reverent senyor que vui, de quinse en quinse, va a selebrar en la iglésia de Sant Andreu del Quart de Arensal y per temps anirà, com ho declarà lo Il·lustríssim Senyor Don Semión de Guinda y Apestegui, bisbe de Urgell y príncep soberà de las valls de Andorra, lo any 1718 en acte *[de]* visita en ditas Valls, y en cas de ditas vendas y lo plas de las sobremesas pagat los emulamens del quart, lo restant age de ser repartit sens fer frau a ningú. Volem que la present sentència sie asentada al Llibre de la Vall y asentada sie, donar-ne còpia a qui·n demanarà, y la present sie entregada y restituïda a qui la portarà al Consell de la Vall perquè se antregue als de Quart de Arensal. Feta, sentenciada, pronunciada y declarada en la Casa de la Vall , la qual manam tenir y observar en pena del quot de la Terra. Los cònsols y consellers de la Vall.

Micel Naudí, conseler de Canilo, centent*[i]*o lo contrari, i Antoni Duedra, conseler, per qui firmo *(signat)*. Antoni Tribala, conseller de Ancamp, firmo la present sentència *(signat)*. Pere Pallerès, conceller de Ancamp, firmo la present sentència, y tots dos, per facultat, avem donat a tercera persona per no saber escriurer *(signat)*. Guillem Adallach, Fijat, conceller de Ordino, firmo la present sentènsia y per Miquel Gareta, conselé, *(signat)*. Guilllem Moles, Moles, conseller de Andorra, firmo la present sentènsia *(signat)*. Miquel Duran, conseller de Endorra, firmo la present sentènsia *(signat)*. Andreu Pradell, conseller de Sant Julià, firmo la present sentènsia *(signat)*. Mychel Lumaneres, consellé de Sant Yulià, firmo la present centèncya *(signat)*.

Dit dia se fa lot per parròquia, sinc lliures, dos dinés moneda catalana per pagar gastos y bestrets, y los pòrtien en mans del doctor Guillemó per Santcogesma, en pena del quod de la Terra.

1722 agost 26

|*[187v]* Vuy, dia 26 de agost de 1722, se a tingut Consell de la Terra per la vinguda del senyor bisbe que diu eixirà divendres dematí, dia de Sant Agustí, de Arcavell, per venir a Sant Julià.

Dit dia se vote una missa al Sant Esperit, les parròquies que la fàssien dir lo més prest sie possible.

A vista que no y a agut lloch per aver-i Consell de la Terra fins al dia de vuy, no se a pogut fer l'afor del blat fiat fins al dia present, com se a acostumat sempre de fer-la antes de la Mare de Déu de agost, y per lo mateix fet se fa vuy, y que no le·n pugue pendre exempla alttra vegada.

Dit dia se a fet l'afor del blat fiat y se a posat a trenta-sis reals la carga moneda barcelonesa, y los cònsols, cadaú a ses parròquies, que fàssien manar que ningú no·n pugue fer pagar més, en pena del cot de la Terra, y que ningú no·l pago a més.

Dit dia, a vista que se a de anar a rébrer lo senyor bisbe a la creu de Arcavell, se fa nominació dels següents: primo, de Canillo Juan Call, Regí, Ancamp Ricart, de Hordino Nicolau Torres, Pal, de la Massana Guillem Areny, Tixidó, de Andorra Pere Mateu, Moles, de Sant Julià Antoni Pal, Mityavila, ab los quals an de anar Juan Antoni Torres y lo doctor Guillemó com a síndichs, y que estos dos, si convé, ayen de acompaniar dit senyor bisbe per tota la Vall, y cadaú de aquells vàgie ab fadrí ben armat, y per cada fadrí una lliura de pólvora.

Dit dia se mane que los cònsols estiguen previnguts de 5 lliures, 16 sous, 8 per parròquia per pagar les 25 pesses de vuit al senyor bisbe, que se li acostumen donar cada any que ve a la Vall per donar corona y menors als fills de la Vall.

Dit dia se pose lo vi a sou lo cortó doble ab moneda de Fransa, y que·l venguen a dit preu demà dematí, y que los cònsols, cadaú a ses parròquies, o mànon als ostalés.

Dit dia se mane als cònsols, cadaú a ses parròquies, que tinguen cuidado que los camins estiguen bé. Tot lo sobredit se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a portat lo doctor Juan Guillem Torres un pergamí que se n'avie portat lo Consell passat, lo qual és un decret del rey Don Fernando de Aragó de l'any 1494, y així mateix ha portat la rebuda a difinició del procuradó de la Seu. Ítem, un transumpto de una confirmació de previlegis del rey Don Filip de l'any 1589. Ítem, la còpia de la franquesa dels passatges per tot lo viscondat de Castellbò de l'any 1340. Ítem, altra còpia de privilegi com los naturals de la Vall no són obligat*[s]* en fiar vitualles als veguers. Salvo conducto del marquès de Bellafont del camp de Puigcerdà de 19 de agost de 1684. Altra del mariscal de Noalles en Lívia als 21 de agost de 1676. Altre del duch de Bandoma de

Zaragosa de 11 de marts de 1711. Un original del capità gineral en què proibeix no poder-se fer represàlies dels béns dels abitans de Andorra de 20 de octubre de l'any 1667. Los quals a donat Guillemó per aver-los-i donats Tixidó, que diu se an trobats a casa del doctor Areny .

Dit dia se fa lot de 5 lliures, 12 sous, 10 diners per parròquia moneda catalana per pagar lo gasto de difarents jornals al doctor Guillemó, los que enviaran en mans del dit doctor lo dia de Nostra Senyora de setembre, en pena del cot de la Terra.

1722 octubre 9

|[188] Vuy, als 9 de octubre de 1722, se a tingut Concell de la Terra a vista dels abusos que·s fa de anar a Fransa.

Dit dia, a vista dels abusos se fan de anar a Fransa y intre*[do]*hir mercaderies a esta part, los cònsols, cadahú en ses parròquies, que mànien, porta per porta, que tinguen y observen lo manament del senyor bisbe, nostre príncep, despaxat en la Ceu de Urgell, al primer de febrer de l'any 1722, que ningú pugue anar a Fransa, so és, los abitans de la Vall y també forasters, ni entrar mercaderies a esta part y que ningú les pugue recullir a ses cases, pena de confisca*[s]*ió de asienda y desterro perpètuo de la juridicció de la Vall. Y se requereix als senyors batlles que mànien a sos oficials, capitans y deseners que, de aquesta hora en avant, executien lo sobredit horde, que sempre y quant sàpien que ningú sie anat a Fransa lo detinguen i·l fàcien tornar a Fransa, y li entímon lo desterro perpètuo ab groces penes, que no puguen entrar dins los límits de la Vall, y se mane als cònsols que demà per tot lo dia, cadaú en ses parròquies, sàpien qui falte a les cases y que·n dónon un memorial als batlles diumenge per tot lo dia. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols, cadaú a ses parròquies, fàcien anar lo vehador al mas de Arensal per a mirar unes difarències de un pas té Juan Tor ab lo Quart de Arensal, dilluns per tot lo dia, y també que vàgien a altra visura a l'Aldosa per instància de Giberga.

Dit dia se a pagat al cònsol de Andorra lo gasto va fer per lo dinar *[de la]* puyada del senyor bisbe, que és 12 lliures, 2 sous, 9 dinés, sense lo que portaren les parròquies, que és un capó, 3 colomins y 2 pollastres per parròquia.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp, en pena *[del cot]* de la Terra, que si fan camí déixien horde a les cases per a despaixar bitlets o hordes quant ne vingue, així mateix als demés consolats.

1722 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre de 1722, se a tingut Concell de la Terra per a pagar metges y barber, y també per los metedors y averies de la Vall y estraniés.

Dit dia, a vista de una sentència proferida per los vehedors de la Vall en data de 18 de octubre de corrent any, la qual hera sobre unes difarències tenen Joan Tor ab Antoni Tor, tots habitans del Mas, parròquia de la Massana, pretenent Antoni Tor que Joan Tor age de tenir en dret un camí o torrent, y en ella absolen a Joan Tor de *[a]*dobar dit camí, y no declaren qui·l degue adobar, com en ella és de véurer. Per so mane lo Consell de la Vall a dits veadors, sens altre salari, tòrnien a visurar y véurer dites difarènsias y que fàcien y escriguen, ho escriurer facien, ab les degudas formas, la centència promulgaran, en pena del quot de la Terra. Y que de quí a disapte per tot lo dia *[a]*gen feta dita visura. Y los cònsols, cadahú en sas parròquias, los ho manaran baix en la matexa pena. Y los cònsols de la Massana que avísien a les parts entresans que si volen que si tròpien. Y en cas lo vehedor de Canillo, per sa indesposició, no pugués anar, que en tal cas vage Esteve Naudí, donan-li lo salari lo vehedor, y de so cuiden los cònsols de Canillo. To*[t]* això baix de la matexa pena.

Dit dia mane lo Consell que la judicació feta al lloc de Pal als 16 de juliol de 1722, que·s de tres sisterons de dan, y sie pagada junt ab los gastos, pena del quod de la Terra.

|*188v* Dit dia se fa llod de quatre perdius per parròquia per lo Consell de Sant Thomàs y que Masana, Canillo y Ordino ne pòrtien sinc, y que·l diumenge a mitdia sien en mans de Macià Duran que les ha de rebre.

Dit dia, a vista de la carta que Joan Antoni ha rebut de l'administrador general de la sal, fa comisió lo Consell de la Vall a Guillem Torres y a Joan Antoni Torres perquè aquestos concloguen de la millor manera puguen lo encabesament, dexan-o tot a la direcció de dits senyors.

Dit dia se mane a Joan Colat y Pal, cònsol de la Masana, que dins vuit dies adòbie lo camí de un antoxan ten prop del pont de Ordino, y asò li mane pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que de quí al Consell de Sant Thomàs fàsien las dilligències per a saber qui era lo qui va tirar als coloms y se'ls mane pena del quot de la Terra.

1722 desembre 14

Als 14 de desembre de 1722 se ha tingut lo Consell de Sant Thomàs per a fer la quístia y tacsa, y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo rey cristianíssim que Déu guarde, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, y pagar la penció a mosèn Joan Babot de la Casa.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot, com a obtinint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sesà als 29 matx y 22 lliures per la penció sesà als 21 de juny tot proppasat, de aquells dos sensals fa la Vall a dits respective a dies fa y presta a dit optentor del dit benefici. Y per ser així la veritat, se firme dit mosèn Joan Babot. *Ita est* Joan Babot, prevere.

Dit dia deu refer Ordino per bescompte de la quístia que tingué lo an mil 720 de 65 met*[ed]*ós y mil tres-centes noranta-set averias que an defalcat del compte d'equest any, y que per valer est any sis dinés més per metedó y un diné més per averia, que tot pren suma de 7 lliures, 9 sous, 8 moneda corrent, les quals portaran al primer pagament de la quèstia. Y també o deuran referer lo any 1724 al Consell del Pagament de la Quèstia 2 lliures, 9 sous, 10 dinés, moneda catalana, per lo ters correspont.

Dit dia, com demanen los de la Masana lo bescompte de l'any 20, los mane lo Consell de la Vall que porten liquidat de la forma se féu lo bescompte, tant per averies com per metedós, espeseficadament y ben averiguat. Se'ls farà lo compte del que sie.

Dit dia areste lo Consell que per pagar los cortells se age de pagar de redre a Canillo 18 *[lliures]*, Ancamp 12 lliures, a Ordino 18 lliures, Andorra 15 lliures, a Sant Julià 6 lliures, que tot pren la suma de 69 lliures, lo que se deu pagar al Consell de Santcogesma primer vinent.

Dit dia mane lo Consell a Ordino que tinguen llenya ab pagan als cortells comforme an acostumat, aven-se presa resulució per los vots se són pasats, y se'ls mane pena del quod de la Terra.

|*[189]* Dit dia lotege la Vall 7 pernes, catorse formatges y quatre capons per parròquia y que les tinguen prevengudes per a 15 de gené propvinent y que los capons y formatges

los tingan la vigília de Sant Thomás en mans dels cònsols de Sant Julià. Lo tot se'ls mane pena del quod de la Terra. Y que vage lo doctor Guillemó a presentar-o al senyor bisbe, gubernador y als demés se age de fer present.

Dit dia se fa lot de 1[6] lliures, [6] sous per parròquia, moneda catalana, per pagar la penció de la Casa, y los cònsols nous que u envíon als cònsols de Andorra per tot lo mes de gené, en pena del cot de la Terra.

Dit dia ha pagat Pere Font, cònsol de Canillo, lo arrendament del present any del prat té la Vall al cortal de Remendó que és 3 lliures, 10 sous moneda de Fransa.

Dit dia se a fet lot que a faltat per pagar lo gast*[o]* de lliures, 18 sous per parròquia, moneda catalana.

1723 gener 13

Dia 13 de gener de 1723 se ha tingut Consell de la Terra a vista de un orde que porta Joan Antoni Torres del senyor bisbe que·s del tenor següent:

"Joan Antonio Torres, síndico, por convenir al bien común de esa mi Valle y de mis vasallos y a la recta administración de justícia, para evitar agravios, me a ssido presioso expedir el mandato adjunto contra el Consejo y consejeros y algunos particulares de la parróquia de la Massana. Y para que a todos conste, mando a Vuestra Merced que como síndico de dichas nuestras Valles, junte Consejo General en el lugar acostumbrado y se intime dicho nuestro mandato, de cuyo complimiento, que se deverá hasser dentro de quinse días después que Vuestra Merced recibiere este nuestro mandato, pena de venyte[208] libras de plata, pagadoras de sus bienes propios, y de aberlo así complido, me avisará Vuestra Merced con prestesa.

Dios guarde a Vuestra Merced como se lo ruego.

Urgell y henero 10 de 1723.

Simeón, obispo de Urguel".

Lo orde envià dit senyor bisbe, nòstron príncep, que Déu guarde, al Consell de la Val és del tenor següent:

"Nos, Don Simeón de Guinda y Apestegui, por la gracia de Dios y de la Santa Sede Apostólica obispo de Urguel, del Consejo de Su Majestat y príncipe soberano en lo espiritual y temporal de las valles de Andorra, *etcétera*.

[208] *En lloc de* veynte. *Es repeteix altres vegades en el text*.

Honorables Consejo y consejeros de nuestras valles de Andorra, sabed que por parte de Juan Antonio Tor y Vidal, del lugar del Pujol, parroquia de la Massana, de dichas Valles, se nos ha representado como, por sí y por medio de sus antecesores, de immemorial tiempo se halla en pacífica poseción, seu quasi, sin contradicción de persona alguna, ni de los singulates de los lugares del Mas y de Arensal, de las mismas Valles, de pazer y pasturar así con su ganado proprio y otros, de la misma manera que otro qualquiera particular, como nos ha hecho constar se halla aprobada dicha poseción por resolución tomada por el mismo Consejo y concejeros en Junta Jeneral el dia dies y nueve de julio del anyo 17 y diesy siete, en confirmación |*189v* de otras dos aprobaciones del mismo Consejo Jeneral, la una del día 24 del mes de mayo de 1624, y la otra de 27 de noviembre de 1634. Y que sin enbargo de la referida posseción y título legítimo aprobado por tres vesses, a instancia de Ramón Gueralt, Joan Antonio Jovany y otros particulares de los dichos lugares del Mas y de Arensal, no aveis dudado en vuestro último Consejo Jeneral, del día 23 de nobiembre del anyo pasado de 1722, resolve*[r]* despojar al referido Juan Antonio Tor y Vidal de su dicha posseción immemorial, revocando sin conosimiento de causa las referidas vuestras aprobaciones en el mismo particular, con el pretexto injusto y opuesto al derecho de que la pocessión immemorial, aún aprobada por vos mismos, no es título suficiente para continuar en ella, *etcétera*.

En vista de lo referido, siendo de nuestra obligación remidiar, como soberano, las sinrazones de nuestros vasallos, a vos, los referidos Consejo, y a cada uno de los consejeros de dichas nuestras valles de Andorra, hos mandamos que, vista la presente, pena de sinquenta libras de plata barcelonesas, pagadoras de vuestros proprios bienes, caséis, revoquéis y anulléis la referida resolución por vos tomada en Consejo General el día 23 de nobiembre del anyo pasado de 1722, y dispongáis que los referidos Ramón Gueralt, Joan Antonio Jovany y los demás particulares de los dichos lugares del Mas y Arensal, so la misma pena de sinquenta libras, pagadoras de sus proprios bienes, no inquieten ni perturben al dicho Joan Antonio Tor y Vidal de su posseción immemorial, vel quasi, en qué se halla de paser y pasturar la partida del término llamada los Solans, y obedeciendo si tubieren que desir y alegar contra el dicho Tor y Vidal, acudan a nos en el término de quinse días después que llegare a su notícia este nuestro mandato.

Dado en nuestra siudat y palacio de Urguel, a los dies días del mes de henero del anyo mil setecientos venyte y tres.

Simeón, obispo de Urguel, príncipe de Andorra.

Por mandato de Su Ilustrísima el Obispo, mi señor, Don Joan Ignacio de Adot, secretario".

Dit dia vote lo Consell una misa de l'Esperit Sant, cadahú la fase dir en ses parròquies lo més prest que puguen, y se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia lo sobre dit orde del senyor bisbe s'és entimat a dites parts y se'ls ha manat, pena del quot de la Terra, que tinguen y observen lo sobredit orde.

|[190] Dit dia se reserven los jornals y gasto del present Consell, com y també lo que aurà gastat Joan Antoni Tor y Vidal per papers y demés gastos, per al primer Consell se tindrà y en aquell se declararà qui u deurà pagar.

1723 març 22

Vui, dia 22 de mars de 1723, se ha tingut Consell de la Terra per a pagar la quèstia, la mitat a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ellegés a Macià Duran per anar a portar los dinés de la quèstia a Fransa per a portar los diners del primer pagament de la quèstia, y del que portarà rebu*[d]*a a esta Casa. La suma del predit pagament és 935 lliures, sous torneses. Ademés se li ha entregat a dit Macià 9 lliures per son gasto y se li ha entregat la última rebuda, la que satisfarà ab la dels dits 935 franchs.

Dit dia la parròquia de Canillo ha pagat 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, Masana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous y la Vall 1 lliura, 4 sous, las quals ha cobrat Pere Mateu Moles per compte de la senyora Victòria Areny y Gallart, y també per són compte, y los tudors y curadors dels pobills, fills y hereus del quòndam Jaume Joan Moles. Y per dita senyora Victòria Areny y Gallart 112 lliures, sous per la penció sesà als 24 de febré pròxim pasat, de aquell sensal de consemblant penció ànnua, que dita Vall fa y presta a dita casa del doctor Areny, y dit Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous per la penció sesà als 24 febré així bé proppasat, de aquell sensal de consemblant penció ànnua, que dita Vall en dit termini fa y presta a dit Pere Mateu Moles, y dits tudors de dits pubills Moles, 126 lliures, y per la penció sesà dit dia 24 de febré proppasat de aquell sensal de consemblant pensió ànnua que tots anys, dit dia, dita Vall fa y presta a dits pobills, que juntas ditas partidas fan suma de 288 lliures, 8 sous moneda espanyola.

Y en fe de què les han rebudes se firman vui dia 22 de mars de 1723.

Firmo lo demón dit Pere Mateu Moles *(signat)*. Firmo lo demón dit Pere Mateu Moles per lla senyora Victòria Areny y Gallart, de Ordino, a qui se an entregat los dinés *(signat)*. Firmo jo Anton Moles per la sobredita quantitat *(signat)*.

Dit dia resol lo Consell de la Vall, que a vista de un manament avie fet Juan Antoni Torres, nostre síndich, per totes les parròquies de la Vall, que tots los consolats aportassen lo llibre de l'aplegadó, la parròquia de la Masana y Hordino també lo avien de portar de l'any 1721, y com lo repassar tots eixos comptes avie de costar molt, resol dit Consell que los metedors y averies que avie defalcat lo Comú de Ordino o satisfàssien al Consell de Sancogesma a la Vall. Los metadós són 69, que a 3 sous quiscun, són 9 lliures, 15 sous, y per 1.397 averies, a 4 dinés quiscuna, sumen 23 lliures, 5 sous, 8, que junt sume 33 lliures, sous, 8, lo que se'ls mane, en pena del cot de la Terra, apòrtien dita cantitat al Consell de Santcogesma propvinent. Y, així mateix, àgien de pagar la tercera part lo any qui ve ab moneda catalana, y que al primer Consell, Nicolau Areny vingue a donar satisfació al Consell de la mala correspondència tingué a Juan Antoni Torres, y la parròquia de la Massana que també demanave algun bescompte se aconsolen que no se'n parlo més ara ni per ningun temps.

|*190v* Dit dia arreste lo Consell, que a vista dels abusos y ha per los hostals, que los cònsols, cadahú en sas parròquies, facie manà, porta per porta, que ningú pugue anà a les tavernes en sé tocat lo toc de l'oració, ni mentres se diran los officis, pena del quod de la Terra, y los cònsols, cadahú en ses parròquies, fàcien regonexensa. Y a l'hostalé se li mane ab la mateixa pena. Y si no·ls ne pot traure, que avise los cònsols ho consellers.

Dit dia se fa llot per parròquia per pagar lo gasto, 1 lliura, 10 sous.

1723 maig 10

Dia 10 de matg de 1723, ha la vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per a pagar los metges y barbé, redre, sensos de Costoja, vaca magra, fer nominació de concellers, mostafars y vehedors, draps a labar.

Dit dia se ha feta nominaci*[ó]* de mostafassos y vehe*[d]*ors:

Canillo Regí mostafà, vehedor Gastó.

Ancamp Joan Antoni Picart, menor, mostafà, vehedor Joan Rossell.

Ordino Pal mostafà, vehedor Salvadó Garreta.

Massana Guillem Areny, Texidó, mostafà, vehedor Joan Torres Sabaté.

Andorra Pere Mateu Moles mostafà, Macià Duran mostafà y vehedor.

Sant Julià Anton Pal mostafà, vehedor Andreu Vila.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Tomàs Pellisé, dit Bondància, capità.

Ancamp Jaume Rosell capità.

Ordino Fijat, de Ansalonga, capità.

Masana Grailaire capità.

Andorra Micolau Senturé capità.

Sant Julià Samion Rossa capità.

|*191* Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols en ses parròquies avisaran los balles y capitans. Se advertex als de Andorra que les mostres les han de pasar abans de missa, y que lo nuncio se n'ha de anar a Sant Julià, que lo senyor bisbe vol arrendar les rendes.

Dit dia se fa arest de camins. Que totom age de adobar los camins, senderes y senderons, adobar clavegueres, de quí al dia de Sant Barlabé, y trencar mates.

Dit dia areste lo Consell, que sempre que convingue pujar ho baxar lo pa y lo vi, donen facultat a Joan Antoni Torres de posar-lo al preu que tingue gust.

Dit dia se ha entregat Andreu Vila 6 lliures, 3 sous, 6 per pagar, so hés, 4 lliures, 16 sous per la vaca magra al render de Capítol, que toca per parròquia lliures, 16 sous, al porter major, per los draps a labar, lliures, 15 sous, que toca per parròquia lliures, 2 sous, 6, al render de Costoja, per los sensos de Costoja, lliures, 12 sous, 6, que toca per parròquia, distreta la de Sant Julià que no pague, lliures, 2 sous, 6, del que portarà rebuda de tots los partits.

Dit dia han portat les rebudes de l'oli de la Seu.

Dit dia se fa nominació de sobreposats y se ha *[e]*llegit a Jaume Adallach, Ramonet, y Gabriel Bartra, pesadó Esteve Thomàs, sobreestant Macià Duran, y se'ls mane, pena del quod de la Terra, que no pugan rebre ningun fil per treballar que no aigan avisat o fer avisar al pesadó per a pesar-lo, y que no pugan portar ningun drap al molí que no sie pesat, y que posen un pesadó ha cada parròquia.

Dit dia mane lo Consell que Antoni Tor pàguie lo quod que·s 2 lliures, sous barcelonesos, lo qual avie depositat.

Dit dia se consedeix la plasa de Tolosa del colegi a Miquel Verdaser per a son fill Josep Verdaser, que sàpie com està, y que después se li faran los despaixs.

Dit dia Macià Duran ha portat la rebuda del pach de la quèstia de la Semmana Sancta proppasat, com també les velles de l'any 1721.

Dit dia han pagat los cònsols de Ordino les 33 lliures, sous, 8 se'ls *[a]*vie manat lo Consell pasat portesen lo present Consell.

Dit dia és aribat mossèn Macià Bordoll per una sentèntia li han donat los quatre de la Masana. S'és hapel·lat. La Vall li ha donat temps de deduir y aclarir de quí al Consell de l'Afor del Blat primer vinent, lo qual a depositat en mans del cònsol de la Masana. Y si no y ha prou dels trenta-nou rals avie depositat mal del testimonial, y ajustarà un ral, que serà lo complimen per los vehedors, y si no vol proseguí la causa, se li tornarà los dinés.

|*191v* Dit dia se ha pagat al doctor Guillemó 15 lliures, 6 sous moneda catalana que·ns ha tret de gasto.

Dit dia s'és fet llot de quinse rals per parròqui*[a]*, que són 9 lliures catalanes, per pagar lo gasto, del qual s'és pagat al cònsol de Andorra tot lo que se li devie.

Dit dia és haribat Aiern, de l'Aldosa, per lo Quart de l'Aldosa, per una sentència los han donat los vehedors, als quals se'ls ha fet de quod lliures, 12 sous per quiscun, moneda catalana, que són sinch, que són 3 lliures, sous, y de aquexos, aquesta Casa restituïrà 1 lliura, 8 sous catalans. Y se'ls mane que dintre deu dies pórton los dinés al cònsol de Andorra, y lo cònsol de Andorra tornarà lo ral de *[v]*uit als de l'Aldosa, y se'ls mane pena del quot de la Terra.

1723 juliol 6

Vui, a 6 de juriol de 1723, se a tingut Consel de la Terra per una carta a rebut lo doctor Gillemó del sinior governador de la Seu per a què se ritírien los soldats de la guarda per lo del contaji, ab orde de Sa Magestat Catòllica, que Déu guarde, ab esprés orde de que se tinge cuidado y se obsérvie lo real edicte remès per dit sinior, de diada de 18 del mes proppassat de 1723, despagat de bals[...]n, a fi de què mane la Vall que Gillem Adelach, dit Figat, de Lorts, cúdie[209] de visitar les me*[r]*cad*[e]*ries víngien de la part de Franca, sens exepsió de persona. Com y també eximinar los pasaports y sertificatòries portaran

[209] *En lloc de* cuide.

dels lochs de on vendran, ara sien dels matexsos cònsols del matex loch o de a qui lo comandan, lo del país que lo país ordenarà. Y que sempre y quant trobàs alguna sertificatòria o pasaport sospitós o soposat, ne fàsie tornar la me*[r]*cad*[e]*ria y persona se'ns permetre-li liurar l'entrada. Y si avrie algú de inpertinén que persistís en voler entrar, lo fàsie posar en cobro a el y la mercad*[e]*ria, saparat de tot comers, vallen-se de l'autoritat li atribuex la Vall, de lo que luego donarà part a Juan Antoni Torres com més larchmanén se li dirà am la ynstructa se lí remetrà. A Canillo se mane a Esteve Naudí, cònsol, fàsie lo mateix.

Dit dia se mane a tots los consollats fàsien manar, porta per porta, que totom que vulle anar a Franssa té libertat am condisió s'enportin sertificatòria de sanitat, y si pòrtien mercad*[e]*ries, pòrtien sertificatòria |[192] de on le*[s]* auran tretes, que altramén no seran ademmesos al comers de la Vall com si vinien dels paratges agés picat lo contagi.

Dit dia se mane al doctor Gillemó escrigue al coma*[n]*dan del contat de Foix per lo sobredit asumto.

Dit dia se vote una missa de devosió al Sant Espirit, que cada consolat la fase dir lo més prest sie posibble. Cada consollat la fàsie dir.

Vui, dit dia, a depositat Toni Tor, del mas de Ribafeta, a depositat 11 lliures, 8 sous per a què lo Consel vage a mirar unes difarènsies ab Juan Tor, son germà, y a dita vesura no·n van los quatre de la Massana ni lo cònsol d'Encampt que és estat a la vesura dels aveadors, y aniran per dita vesura per a digous primer vinén que contarem als 8 del corén, y declarat que agen, la sentènsia sie asentada en lo presén libre y que dònien còpia andós les parts.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que, a vista dels abusos que fan los de les Caldes y de Anguardani al Sollà de Encampt, a la partida de les Aubes de sobre los prats de Ribera, de pasturar lo bestià y fer lènia, se'ls mane als cònssols de Andorra, de aquí al Consel de l'Afor del Blat fàsien co*[n]*star en títols com y poden anar, o sinó los de Encampt pasaran avans de piniorar.

1723 agost 8

Vui, dia 8 de agost de 1723, se a tingut Con*[s]*ell de la Terra per a fer l'afor del blat fiat, y dit dia se a feta l'afor a trenta rals moneda d'España. Y los cònsols, cada un en ses

parròquies, que u fàsien manar, porta per porta, que ningú no·n puga fer pagar més, en pena del cot de la Terra, y que ningú no·l pague a més.

Vui, dia dalt dit, a vista que lo doctor Leopoldo Cabellol no avisat a la Vall de què no vulgue servir, tenint obligassió de avisar sis mesos antes, la Vall a pres resulusió y arreste que Nicolau Areny y lo doctor Guillemó Torres busquen doctor en medasina, lo que los aparexarà ben vis per la servitut de la Val, ab les dietes de conducta acostuma, com se done al doctor Sacases, y que antes de clòurer que pàrlien ab lo senyor Juan Antony Tores. Y los cònsols que [o mo]dificen.

Vui, *[dia]* dal dit, se abayxa lo vi y lo pa. Lo que·s lo vi venguen a desavuit dinés moneda barcelonesa, y lo pa a tres dinés la lliura moneda barcelonesa. Y los cònsols o faran manar, porta per porta, que lo dia 10 del corrent lo vengen.

|*192v* Dit dia arreste lo Consell que los cònsols, cada un en ses parròquies, manen, porta per porta, que qualsevol persona que tinga escriptures espectans a la Vall y a la notaria, o qui sàppie que·n tingue, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que les pòrtien de aquí al Consell de Tot Sans a la Casa de la Vall, u quan no, de aquí al devant. Se trauran escumonicasions y·s faran popblicar a on serà menester.

Vui, dia 8 de agost de 1723, se mane als cònsols de la parròquia de Ordino que mànien a la Rosella, dels comptes tenie Juan Antoni Rosell, son pare, ab la Vall de 16 de matgs de 1688, que quedave devent sent sinquanta lliure*[s]*, de les quals ne donà compte lo any 1691, y se retingué de les dites sent sinquanta lliures, sinquanta-sinch per fer venir un privilegi de Roma per defenir los testamens, que de quí al devant no·s pagàs sinó sinch sous per cada difinissió. Y lo dit privilegi no aparegut en la Casa de la Vall. Y se mane a dita Rossella, en pena del cot de la Terra, que de aquí a la Mare de Déu de setembre pròxim vinent, entregue dit privilegi.

A vista de la repressentassió a fet lo senyor doctor Guillemó Torres de la rebaixa de la sal se present, donam lecció al doctor Guillemó y dono orde.

Dit dia dal dit a comparegut la ereua de casa de Bordoll, de Sespoñoñ, per unes difarènssies tene ab Rull, de Sespony, sobre de un pas de una terra. Esta casa li done tems de quí a Tot Sans pròxim vinent.

Dit dia a comparegut Aiern, de l'Aldosa, sobre una qüestió ten ab Giberga, de dita Aldosa, sobre un pas li a venut lo Comú, y se li done lloch si vol proseguir fins al Consell de Tot Sans.

1723 setembre 17

Vui, dia 17 de setembre de 1723, se a tingut Consell de la Terra a vista que lo doctor Guillem Torres a rrebut una carta de Don Alexsandro Ribes, síndich del Capítol de Urgell, despaxada a Madrit lo dia 4 del |*193* corent, y diu que se li tòrnie resposta per veure que oferex la Vall per la agència del despatx de la sal de Cardona, y a què preu volen fer donar lo memorial, y o dexam tot en mans de Juan Antoni Torres, y que i bayxo quant antes.

Dit dia se fa un llot de una perna y dos formatges per parròquia per donar al senyor vegué de Fransa, y que les pòrton en mans del cònsol de Canillo, que les rebo demà dia 18 del corrent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane que los cònsols de l'any 19 pòrton los resibos de la palla y erba que portaren a Sant Julià, que mosiur Corbiera los feie resibo. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que lo vi bo vell quede al matex preu, lo vi novell y bollit o barregat, lo venguen a quinse dinés lo cortó, comensant lo diumenge primer vinent, y los cònsols que u mànon als mostasasos.

1723 octubre 2

Vui, als 2 de octobre de 1723, se a tingut Consel de la Terra a vista que los cònsols de Sant Jullià y Andorra an ricirit[210] que se abaxàs lo vi. Y lo Consel resol y mane que·l vengen a sou lo cortó, tant vi vel com vi novel, y que coménson de vendre demà dematí que sirà lo dia 3 de octubre. Y los cònsols o fàsien manar cadaú en sa parròquia. Lo tot se mana tinir y observar en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consel als cònsols de Andorra, sempre y quant Juan Babot, de Sosponi, los porti la talla de l'ovach de Enclar, la i repartesquen bé y lealmén. Y que dit Juan Babot la porte, la talla bona y repartida, al primer Consel que y aurà. Y que *[quan]* síen acollits tots los talladós farà constar y sien estats, tant los de Santa Colloma com de altra part. Y qualsevol se tingue per agravat recòrrie en esta Cassa de aquí al Consell de Tots los Sans.

[210] *En lloc de* requirit.

Dit dia se mane als cònsols de Ancampt que mànon a Toni Gareta que adobo uns asbals de paret que ten am una posasió ten al capt de la Garganta. Que l'age adobat de aquí a buit dies.

1723 octubre 25

|*193v* Vuy, als 25 de octubre de l'a*[n]*y 1723, se a tingut Concel de la Terra per fer lo darer pach de la quístia de Sa Magestat Cristianísima, que Déu guarde, y se antregà los dinés junt ab la rebuda a la Semmana Santa proppasat a [...] Masguiat per fer la paga, al quall se ly entregué nou-sens setanta-sinch frans, diset sous y quatre dinés: 975 lliures, 17 sous, 4. Les qualls se ly hentreguen a bon comte per pagar en Foix al reseptor de Sa Magestat, ho de quy especte, nou-sens trenta-sinch frans, tot moneda turnesa, diem 935 frans. Lo que quedarà, tornarà en esta Casa junt ab la rebuda, y se entregue dits dinés a Joan Antony Picart, de la parròquia de Ancamp.

Dit dia fa la instànsia Joana Maria, hereva de casa de Bordol, del lloch de Sospony. An depositat trenta-y-sis reals per a què esta Casa fàscie anar los sis avehadós per mirar unes dyfarènsies ab Rull, de Sospony, sobre de un pas. Se mane als cònsolls de les parròquies que mànon als dits veadós que vagen disapte primer vinent a fer dita vesura ab son selary acostumat. Los cònsolls de la Massana que avíson en les parts per a què s'i tròbien per alegar y dedohý. A la Massana s'i pose a Torres, de Pal. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo vy a nou dinés lo cortó del vy, que lo agen de vendre lo dia vint-i-vuit del corent, que hés lo dia de Sant Simon o Juda. Y los cònsols que avísion als mostafasos, y que no púgon posar vy dolent.

Ítem, dit dia se mànie als cònsols de Ordino que del dia del Consell de Sant Andreu apòrton conprova*[n]*t aserca del bestià de Rossell de la pigota, si·n tenie antes de arribà a les montànies de Ordino, y se'lls mane en pena del cot de la Terra.

1723 novembre 22

Vui, als 22 de novembre de 1723, se a tingut lo Consell de San Andreu per pagar los metges y barbé, asentar lo compte dels metadós y averies estràñies, per pagar al Consell de San Tomàs propvinent, lo qual serà dia 13 del mes vine*[n]*t. Y los cònsols que pòrtont les pardius acostumades, y les tres de més per dos síndics y lo notari, les quals aportaran: Sant Julià una, Andorra una y Encam una, ab totes seran vint-y-set, les quals aportaran lo

diumenge a sol llevan, en mans de Miquel Riberaigua, y rebudes les age, les entregue als cònsols per a fer-les netegar les vint-y-quatre, y les tres reservaran[211].

|*194* Dit dia Juan Antoni Torres a portat les rebudes de la quístia de la Semana Santa y de Tots Sans de Sa Magestat Cristianísima, les quals les y entregatdes Juan Antoni Picart, al qual se li a paga*[t]* lo gasto, y se li deu asentar dos yornals ab cavalcadura y fadrí.

Més, han portat les rebudes del porter major y també la rebuda de la vaca magra.

Dit dia resol la Vall que resòldrer ayxò de la de la casa de Arenin, de Segudet, que y vagen un cònsol y un consellé de Ordino, y un cònsol y un consellé de la Masana, per a donar llisènsia a les dues filles que són a la dita casa per allotgament de dita casa y, axí matex, per a repartir los mobles tenien la ocasió. Queda per la Vall llevar-ne un acte firmat dels quatre, reservan-se la Vall conseniora. Sempre y qua*[n]*t los ne vulle traure, que sie sa voluntat. Y·s pose per anar-i lo cònsol en cap, qui és Call, de Llorts, y Micolau Areny, conseller de la Masa*[na]*, Juan Pere Mora, cònsol, y Juan Colat, conseller. Y faran donar fermansa per sempre. Y quant se cremés o no ho mantinguesen ab la deguda forma, o ajen de pagar les fermanses.

Dit dia arreste la Vall *[que]* de aquesta ora en avant totom prengue la moneda de Fransa comforme corre en Fransa, que són les pesetes de franch a vint-y-tres sous, y les que valien dos frans, a quaranta-y-sis sous. Les lluïses que corrien de quaranta frans, a trenta-nou fran*[cs]*, dotse, y la moneda de plata la ajen de pendre, tan vella com nova, fan lo comte de set frans, 10 sous, de aqui tinguen altre avís del síndich. Y los cònsols que o fàsien manar cada un en ses parròquies en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que mànon a tots los que tenguen bestià sospetós de pigota, no pugen baixar que les altres ramades no ajen baixades, sinó que pàson per difarent camí, en pena del cot de la Terra. Y que los cònsols de Ordino pòrton provat si lo bestià tenie pigota quan va venir de Fransa.

|*194v* Dit dia se mane als cònsols de Andorra que de aquí al dia del Consell propvinent que tintguen lo camí des de la creu Grosa fins a la creu de la Riberola adobat, y també al camí d'entre les dues moles de Tuvira. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[211] Y rebudes... reservaran *al marge esquerra en sentit perpendicular a la resta del text*.

1723 desembre 13

Als 13 de desembre 1723 se ha tingut lo Consell de Sant Thomàs per a fer la quèstia, tacsa y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo senyor bisbe y, també, pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, y pagar la penció a mosèn Joan Babot de la Casa.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, ço és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sesà als 4 juliol y 22 lliures per la penció sesà als 21 de juny, tot proppsat, de aquells dos sensals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor del dit benefici.

Y per ser així la veritat, se firme mosèn Joan Babot.

Ita Juan Babot prebere *(signat)*.

Dit dia se ha pagat los metedors y averies que i *[ha]* agut, 69 lliures, 10 sous, 3, contant los metedors a 3 sous quiscun, les averies a quatre dinés, y de les dites se ha pagat al reverent Joan Babot.

Dit dia se ha fet la tacsa de quístia y mengeria pagadora al senyor bisbe a Pascua de Resurecció primer vinent, tallada al ters devíem pagar a dit senyor 3[0]9 lliures, 17 sous, 6. Tenim bo per anar a pagar dita quístia 328 lliures, 12 sous, 1. Mos queden bones per anar a pagra dita quístia 8 lliures, 14 sous, 7.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que dins vuit dies fasen adobar l'aigüa calenta que ix de la roca del Grau, que li fasen travesà lo Grau, que vaigue ab altra y que fasen adobar al soal de Grau comforme estave antes, y asò se'ls mane en pena del quot de la Terra.

Dit dia, a vista que Jaume Solana, batlle de Su Il·lustrícima, acabe lo dia 20 del corrent mes, se fa sisena de les persones següents:

A Canillo Joan Call, Regí.

Ancamp Antoni Naudí, dit Tribala.

Ordino Antoni Joan Adallach, dit Rufó, y lo dit a jurat per batlle[212].

Massana Joan Armengol, dit Areny.

Andorra Guillem Moles, dit Ricart.

Sant Julià Anton Mitjavila.

[212] y lo dit a jurat per batlle *afegit porsteriorment.*

Dit dia se done orde al doctor Guillem Torres pòrtie la sisena al senyor bisbe per la elecció de balle, y que baixe dos ho tres dies antes de Nadal.

|[195] Dit dia se ha pasat mostra de les pernes lotejades de tot aquest any corrent, y se trobe que Sant Julià ne té tres de habansades, Andorra dues, la Masana una, que se igolaran ab lo discuirs de l'añ vinent, y quatre Canillo sens formatges.

Dit dia se fa lot per parròquia de sis pernes, dotse formatges y dos capons per a presentar al senyor bisbe, senyor comendan y sis als taulers, y una al nottari y sis a l'advocat de la Vall, ben entès que Canillo ne farà dues ab los dotse formatges y dos capons, Ancamp 6, dotse formatges y dos capons, Ordino, així matex, la Masana 5 ab deu formatges y dos capons, Andorra 4 ab vuit formatges y dos capons, Sant Julià dos capons. Y restarà a pagar a disposició de la Vall 3 pernes y 6 formatges. Y pagades aquexes, quedaran iguals totes les parròquies. Y dites les tindran a punt y seques a orde de Juan Antoni y faran que sien cosa bona, y vuit formatges que quedarà en mans dels cònsols de Canillo a la disposició de la Vall.

Dit dia an portat los cònsols per lo arrendamén del prat de Canillo, 6 lliures correns moneda de Fransa, y resten a la borda de Aldiàs 60 quintàs de erba en favor de la Vall de l'arendamén del prat de la Vall de l'any 1722, la qual cuidarà de vendre Riberaigua y donar-ne compte a l'aquesta Casa.

Dit dia se ha pagat al doctor Guillemó 17 lliures, 19 sous per sos bestrets fins al dia present. Reste quiti ab la Vall.

Dit dia se ha pagat a mosèn Mariano la dobla y a la majordona a mitja dobla.

Dit dia se ha pagat 6 lliures al portalé y vint rals al llosadó.

Dit dia se ha fet 1 lliura, 4 per parròquia de llot per a acabar de pagar lo gasto.

Dit dia se fa llot de 11 lliures, sous per parròquia que seran 66 lliures, 9 sous, les quals an de anar lo dia de la Mare de Déu de febré als cònsols vells de Andorra per a pagar la pensió de la Casa que és 65 lliures, 3 sous, 10, y restaran 16 sous, 2 en favor de la Vall, que lo cònsol Miquel Dolsa se reservarà 6 sous per lo jornal de ajudar a Pujol, y sols restarà a favor de la Vall 10 sous, 3, lo tot moneda catalana.

1723 juliol 8

En nom de Déu y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Esteve Naudí, cònsol de la parròquia de Canillo y Jaume Putcernal, cònsol de dita parròquia, Pere Font y Joan Pintat, concellers de dita parròquia, Joan Rectoret, cònsol de la parròquia de Encamp, y Pere Pastrines[213], cònsol de dita parròquia, Jaume Joan Jaumet, dit Pallerès, y Jaume Naudí, dit Baró, consellers de dita parròquia, Ramon Riba, alias Call, cònsol de la parròquia de Ordino, Joan Pere Pal, cònsol de dita parròquia, Nicolau Areny, Jacinto Jovany, alias Sucarà, consellers de dita parròquia, Francisco Adallach, alias Vidal, cònsol de la parròquia de Andorra, Andreu Montanya, cònsol de dita parròquia, Miquel Riberaigua, Pere Antoni Rossell, dit Al*[d]*iàs, consellers de dita parròquia, Anton Olivé, cònsol de la parròquia de Sant Julià, Jaume Baixench, cònsol de dita parròquia, Ramon Peira, Francisco Escabrós, consellers de dita parròquia. Ajuntats y congregats en lo terme del mas de Ribafeta, parròquia de la Masana, en la callisa ho torrent del coll de les Casses, comfrontant en una posseció de Joan Tor, per arrest fet en lo Llibre de la Vall, tenint Consell de la Vall com ha jutges en tercera y última sentència de les coses tocants a la política, passos y camins, termes, boscos y aigües, en virtut de un |*[195v]* privilegi y a nos consedits de la antiguíssima posseció per a jutjar y sentenciar sobre la qüestió ten Joan Tor y Anton Tor, del mas de Ribafeta, parròquia de la Massana. Y vistes y hoïdes les rahons de una part y altra, y en virtut *[del]* que an deposat, y vistes les rahons que an volgut deduir y alegar quiscuna de les parts, y conciderant tot lo que se avia de conciderar, tenint a Déu Nostre Senyor devant nostres ulls, avem pasat en sentenciar y declarar en lo modo y forma següent:

Atès que de les rahons al·legades, y per ditas parts comfessades, nos conste clarament com los que volian pasar per dita posseció posoheix dit Joan Tor demanen llicència a dit Besolí *[que]* possohia dites terres, així mateix, per no trobar res de dita posseció enpedesca dit camí, pronunciam, sentenciam y declaram que lo Comú age de hadobar dit camí, que de la paret de damunt és comunal fins a la part conclohuen les dites terres de Joan Tor. Y que dit Anton Tor aja de pagar los gastos de nostra sentència com, així mateix, los demés y altres si n'i an fet quiscuna part se pague.

Concedi*[d]*a còpia sie entimada nostra sentència, feta lo dia 8 de juliol de 1723 en lo dit terme del mas de Ribafeta, parròquia de la Massana. Lo que manam en tenir y observar en pena del quot de la Terra.

[213] *Probablement en lloc de* Pallerés.

1723 novembre 14

En nom de Déu y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Geroni Guitart, alias Gastó, de la parròquia de Canillo, Nicolau Rossell, Salvador Garreta, alias Babot, de la parròquia de Ordino, Jaume Torres, Areny, de la parròquia de la Masana, Macià Duran, de la parròquia de Andorra, Andreu Pernalt, Vila, de la parròquia de Sant Julià, vehadors en lo present en les coses tocants a la política, consuetuts de la present Vall, heo jutges en segona instància, per dit effecte elegits per lo Honorable Consell de la present Vall, per manament de aquell he instant lo hereu de casa Bordoll, de Cispony, parròquia de la Massana, nos hem comferits en dit lloch per una qüestió ho difarències tenen lo dit Bordoll ab Toni Pal, dit Rull, de dit lloch de Cispony, parròquia de la Massana, en y sobre un pas que lo dit Rull pretén pasar per la terra de Bordoll, de la coma de Sant Joan. Aven-nos juntats en lo lloch y puesto nos havíem de juntar, a hont cada una de les parts ha deduït lo que a volgut deduir, y avem vist y mirat les dites difarències a hont diu lo hereu de Bordoll que lo dit Rull no té pas per la sua terra, y respon Rull que sempre y ha pasat per coltivar-la, y nos ha dit dit Rull que alguna vegada avia pasat per la terra de Querol y que ell mateix avia romput la parada heo barrera y la riba de dit Querol per a anar a femar la dita sua terra de Rull. Y nosaltres avem cridat lo testimoni, en presència de tots, qui és Jaume Naudí, àlies Casalé, y digué que ell, serca de onse o dotse any*[s]* que ell visqué ab son sogre, que avia vist pasar lo dit Rull per la terra de Querol y per la terra de Casalé, fins en tan que lo dit Casalé feu obstacle que no pasàs per la dita terra y, ademés, nos és estat presentat un testimonial per lo hereu de Rull, fet lo dia 21 de abril de 1723, lo qual és aver rebut en mà y poder del reverent Anton Rossa y Pujol, vicari perpètuo de la Masana, com conste en jurament prestat per lo Honorable Jaume Solana, batlle de la present Vall, y altre testimonial nos és estat presentat per lo hereu de casa Bordoll, fet lo dia 19 de octubre 1723, lo qual és aver rebut en mà y poder del reverent Joan Babot, nottari públich. Per ser los testimonis sitats per lo nuncio de la present Vall, y an prestat son jurament en mà y poder de l'Honorable Jaume Solana, |*[196]* batlle de la present Vall, juntament ab la sentència que feren los quatre de consell de la parròquia de la Massana, feta lo dia 24 de abril de 1723, y altra declaració del consell de Quart de Sispony, feta als 15 de mars 1719.

Y mirades totes les difarències, y hoïdas les rahons de una part y altra, y finalment tot quant devian mirar y véurer, y hatès que la declaració del consell del Quart de Sispony donaren pas per la terra de Querol a dit Rull, nosaltres nos adraim que lo dit Rull

posohesca com conste en la declaració del Quart de Sispony. Per so y altrament, desitjan com a jutges rectes de distribuir lo dret a qui especte, tenín a Déu Nostre Senyor devant nostres ulls y als quatre segrat*[s]* evangelis, sentenciam, pronunciam y declaram ab la forma y modo següén:

Que lo dit Joan Antoni Rull no pugue pasar a cultivar ni ha conrrehar ningun temps per la terra de dit Bordol y, així mateix, que lo dit Joan Antoni Rull age de pagar los gastos són 4 lliures, 16 sous, dins vuit dies de la entima de la present sentència. Lo tot manam complir y observar, y, així mateix, manam que sie consedida còpia, ab pagant a la part demanada.

Esta és nostra sentència y declaració. Manam tenir y observar en pena del quot de la Terra. Dat en les Caldes als 14 de novembre 1723.

1723 desembre 14

En nom de Déu y de la umil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Esteve Naudí, Jaume Puitxsernal, cònsols de la parròquia de Canillo, Pere Font, Joan Pintat, concellers de la predita parròquia, Joan Armengol, Rectoret, Pere Pallerès, cònsols de la parròquia de Encamp, Pere Joan Pallerès, Joan Naudí, Baró, consellers de la predita parròquia, Ramon Riba, dit Call, Joan Pere Pal, dit Sella, cònsols de la parròquia de Ordino, Nicolau Areny, Jacinto Jovany, dit Sucarà, consellers de la predita parròquia, Esteve Adallach, dit Vidal, Andreu Montanya, cònsols de la parròquia de Andorra, Miquel Riberaigua, Pere Antoni Rossell, consellers de la predita parròquia, Anton Oliver, Jaume Baixench, cònsols de la parròquia de Sant Julià, Ramon Peira, Francisco Escabrós, consellers de la predita parròquia. Essent el Consell ple en la casa comuna de Andorra, dia 22 de novembre 1723, nos fou fet un depòsit per mans de Pere Antoni Pal, dit Rull, de Cispony, per a anar a fer una visura general en dit lloch de Sispony, a la coma de Sant Joan. Y dites difarències tenen dit Pal, Rull, y lo reverent Macià Bordoll y Querol, tots de dit lloch de Sispony, a la partida de dita coma de Sant Joan, sobre dels passos se ha de conrrehar la terra de Rull. Y cridant nosaltres dites tres parts, y ben mirades les terres y passos de uns y altres, y ben hoïdes les rahons tot lo que an volgut dir y al·legar y véurer los testimonials se han exibit, y vist que per part de dit Querol no aver-ne tingut, se li dona temps que lo dia del Consell de Sant Thomàs perquè se declaràs la present causa en nòstron tribunal. Juntats y congregats en dita Casa de la Vall, y tenim vista una resulució del Quart de Sespony, y testimonials y sentències narrades en la sentència dels vehadors, com conste en sas diades, ademés un testimonial

novament exibit per lo reverent Macià Bordoll, de data de 19 de octubre de 1723, pres per lo reverent Joan Babot, nottari públich, y essent en nostre tribunal per donar lo dret a qui especte, tenint a Déu Nostre Senyor devant nostres ulls, nos haderim a la resulució feta *[per]* lo Quart de Sispony y, així matex, a la sentència donada per los vehedors de la present Vall.

Y així, sentenciam, pronunciam y declaram que dit Pere Antoni Pal y Rull no pugue pretendre ni posuir pas per conrrear la terra, si no·s per la terra de Querrol. Y així matex, de quest*[a]* hora en avant, sentenciam, pronunciam y declaram a dit Querol que no li puga impedir dit pas, y que dit Rull age de pasar a manco dany tot lo que·s pugue.

Més avant sentenciam, pronunciam y declaram a Pere Antoni Rull per pagar los gastos, y que pague dins vuit dies, en pena del quot de la Terra, aquells hage bestret, y en les mateixes penes es mane pena del quot de la Terra.

Sentenciada, pronunciada y declarada vui en la Casa de la Vall, dia 14 de desembre 1723, y se'n sie donada còpia pagan si la demanen. Y és per la visura dels quatre 1 lliura, 4 sous; dels vehadors 3 lliures, 12 sous; de nosaltres 12 lliures.

1724 gener 2

|*196v* Vui, a 2 de gener 1724, se ha tingut Consell de la Terra per instànsia del síndich, que en la parròquia de Encamp se ha fet electió de cònsol lo dia de Sant Silvestre com sempre se ha acostumat, y elegiren a Joan Antoni Picart, major de dies, lo qual no·s trobant en lo Consell, y se lí féu manament per lo manador, qui és Juan Antoni Picart, menor, que per lo endemà al matí assistís al Consell per a prestar lo jurament per a cònsol en lo present any, en pena del quod de la parròquia. Y tocada la campana, se juntà lo Consell y dit Picart no comparesqué, ans bé, vingué són fill com a procurador seu junt ab lo senyor rector, qui requestaren, en nom de dit Picart, contra lo disposat a dalt per la parròquia, llansant la apel·lació a l'Il·lustríssim Senyor Bisbe, nòstron supremo príncep, contravenint a les polítiques y consuetuts de la Vall. A vista del qual han donat part a la Vall y contra de la requesta y acte en poder del vicari perpètuo de Encamp.

Primerament, dit dia, per implorar la gràcia y protectió del Sant Esperit per lo asert y bon regimén de la present Vall, se vote missa de devoció, los cònsols la fassan dir en sas parròquias ab la major brevedat posible, y se'ls mane en pena quot de la Terra.

Ítem, dit dia, a vista de què la requesta donada a la parròquia de Encamp per part *[de]* Juan Picart, major de dias, és oposada a las prerogativas de la Vall, se li fa de quot lo

gasto s'és fet al Consell de la Vall ab jornals y sabudas que importe 10 lliures, 7 sous, 8 moneda catalana, y que dins vuit dies pòrtie dit cot en mà del cònsol de Andorra, en pena del recot. Se nota com Sa Il·lustríssima se ha interposat per a què se li remitessa la pena avie incirit per la desobidiènsia.

Ítem, a vista de què lo Comú d'Encamp ha castigat al dit Picart per no aver volgut acistir al Consell per prestar lo jurament de cònsol, avent-li manat, y aver-ho aprobat lo present Consell de la Vall, se li mane que entre vuit dies vaje a prestar son jurament a son Comú, en pena del quot de la Terra.

Ítem, que los cònsols en sas parròquias fàssian tenir y observar la ordenació feta per la Vall respecte dels ostals y bodegons.

1724 març 26

Vuy, als 26 de marts de l'any 1724, se ha tingut Consell de la Terra per fer sisena de balle per mort de Miquel Calbó, Soldevila, balle de Sa Magestat Cristianícima. Se nomenen per sisena de balle a son lloch. Son los següents:

A Canillo Esteve Naudí. Lo dit a jurat lo dia 2 de abril 1724[214].

A Encamp Antoni Naudí, Tribala.

A Ordino Nicolau Torres, Pal.

A la Massana Juan Ermengol y Areny.

A Andorra Guillem Moles, dit Ricart.

A Sant Julià Andreu Pradell.

Dit dia, Juan Antoni Torres, síndich, se ha encarregat de dita sinc[215] per la electió de balle. Toque al veguer de Sa Majestad Cristianíssima qui manarà als cònsols y consellers de la parròquia que sia li prenguen lo jurament.

Ítem, dit dia a vista de què un particular de la Massana ha feta llosa al lloser de Santa Catarina ab pretensió de dret, per això y altres coses y aver-se'n un particular de Ordino, sense més ni més, aportat dita llosa, se mane a dit que dins vuit dias torno la llosa a son puesto. Y los de la Massana y Ordino, al primer Consell apórton sos títols. Lo tot se mana en pena del cot de la Terra.

[214] Lo dit... abril 1724 *afegit posteriorment*.
[215] *En lloc de* sisena.

Per aver-se olvidat lo dit dia, a manat la Vall a un de cada parròquia dels 24 que abian anats a la dita visura, que anasen a senyalar y fitar lo pas que avia de tenir lo dit Rull per pasar per la terra de Querol per entrar a sa poseció. Lo dit s'és fet per orde de la Vall. Y los dits ellegits per la Vall an fitat, so és, a la entrada de dita terra, a mà esquerra del portal se ha plantat una fita ab ses filloles a un pam de una roca grosa que és desota de la parada y al peu de la terra. Altra fita ab ses filloles a 6 canes, poc més ho menos de la cantonada, mirant a solixent. Y se mane a dit Rull que lo bestià y pot [...] per a conrear ho fer pexe, que age de menar per lo remal si és bobí, y lo bestiar menut lo agen de tocar per dit pas avall comforme los demés pasen per los altres pasos. Dia 26 de mars 1725[216].

1724 abril 10

|*[197]* Dia 10 de abril de 1724 se a tingut Consell de la Terra per pagar la quèstia al senyor bisbe y sa hanomene a Ramon Peira per a portar la quèstia y mengeria, que són 319 lliures, 17 sous, 6 moneda barcelonesa, les quals se paguen un any per altre.

Dit dia ha pagat la parròquia de Canillo 46 lliures, 4 sous, a pagat la parròquia de Encamp 51 lliures, 16 sous, ha pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, ha pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, ha pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, ha pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, les quals han cobrat los baix firmats: la senyora Victòria Areny y Gallart 112 lliures per la penció *[sessà]* als 24 de febré proppasat, y dit Pere Mateu Molas 50 lliures, 8 sous, y de la matexa manera los ereus de casa de Molas 126 lliures, que tot fan la suma 288 lliures, 8 sous moneda barcelonesa.

Ita est, Pere Mateu Moles *(signat)*. Pere Mateu Moles per Madallena Moles y Rossell, present, que a pres los dinés *(signat)*. Guillem Areny, Texidó, per la senyora Victòria Areny y Gallard, y per dita ha pres los dinés Juan Gallart *(signat)*.

Dit dia se ha donat orde a Ramon Peira per a examinar les fefahents baixaran a fira de Verdú y cas tròpie algun engany, sien detengudes les mules. Y haprobades les fens aportaran, farà posar sa firma.

Dit dia Pere Màrtir Armengol ha depositat trenta-sis rals per als vehedors per a mirar unes difarències que tenen ab Joan Serdanya. Y se'ls mane que i vaiguen dimecres primer vinent.

[216] Per aver-se... mars 1725 *afegit posteriorment al marge esquerre*.

1724 maig 29

Dia 29 de maj 1724, a la vista del Consell de Santcogesma, se ha tingut Consell per a pagar los metges, barbé, sensos de Costoja, drabs a lavar, vaca grassa, fer nominació de consellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo Pere Font mostafà, Joan Pintat vehedor.

Ancamp Joan Jaumet Pallerès mostafà, Joan Naudí, Baró, vehedor.

Ordino Nicolau Areny mostafà, Jacinto Jovany vehedor.

Massana Joan Colat mostafà, Antoni Riba vehedor.

Andorra Miquel Riberaigua mostafà, Pere Antoni Rossell mostafà y vehedor.

Sant Julià Ramon Peira mostafà, Francisco Escabors[217] vehedor.

|*197v* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Andreu Babot, Viciat.

Ancamp Nicolau Moretó.

Ordino Macià Vila.

Massana Ramon Aldosa.

Andorra Joseph Riberaigua.

Sant Julià Anton Molines.

Dit dia se han comanat a Ramon Peira 12 lliures, 7 sous per pagar la vaca grasa als rendés de Capítol. Dit dia se l'i an comanat 10 lliures per pagar les regalias al senyor segristà de la catedral de Urgell. Dit dia se l'i han comanat 15 sous per pagar al porter major de dita catedral los draps a lavar. També 12 sous, 6 per pagar los sensos de Costoja. De tot ne portarà rebuda ha esta Casa.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat. Y los cònsols en ses parròquies avisaran los balles y capitans.

Dit dia se areste manobra de camins, senderes y senderons, y per lo dia de Sant Barlabé sian fetas.

Dit dia totes les parròquies han portat les rebudas de l'oli de la catedral de Urgell.

Dit dia se fa nominació de sobreposats y se eligés Gabriel Bartra y Joan Serdanya, pesadó Esteve Thomàs, sobreestant Macià Duran. Y se'ls mane, pena del quod de la Terra, que no pugan rebre ningun fil per treballar que no aigan avisat ho fer avisar al

[217] *En lloc de* Escabrós.

pesadó per a pesar-lo, y que no pugan portar ningun drap al molí que no sie pesat, y que pòsien un pesadó ha cada parròquia.

1724 agost 13

Vui, als 13 de agost 1724, se ha tingut Consell de la Terra per fer lo afor del balt fiat conforme sempre s'és acostumat, y se ha posat lo blat a 3 lliures, 6 sous carga, bona moneda.

Ítem, dit dia se vote missa del Sant Esperit per implorar a divina acistència per lo acert en totas cosas. Las parròquias la fassan dir cada una ab la més brevedat, en pena del quot de la Terra.

Ítem, dit dia Ramon Peira, de Sant Julià, ha portat las rebudas per la comició a dalt, a saber, del senyor sagristà ho son procurador, del porter major, de Simeón Rossa, render de Capítol.

Ítem, dit dia se nota lo llot féu lo síndich per la vinguda del senyor bisbe ab son billet a les parròquias per dinés per la propina de 95 peses de 8, y demés per gasto del repar li donà la Vall als 22 juliol 1724, y per gasto de un propi a Barcelona 2 lliures, 16 sous, ab una dobla per gastos del memorial de Madrit per la Vall, junt an pagat las parròquias per tot lo sobredit, cada una sa part, 52 lliures, 8 sous. Y se nota que per la pollalla pel dit repàs, Andorra y Sant Julià an bestret un capó més que les altres parròquias.

Ítem, dit dia se fa cot als síndichs del Quart de Arensal per no aver volgut obeir a la declaració féu lo síndich, ab poder de la Vall, de que anassen, so és, a pasturar al Solà, lo qual avian venut a Juan Antoni Tor, dit Vidal, y que si acàs dit Vidal avia fet mals ab son bestià, que ho fassen judicar, y se'ls mane en pena del recot, de quí al primer Consell pòrtien la judicació, en pena del recot. Lo tot és 4 lliures, 8 sous, 4.

|*198* Ítem, dit dia se mane als antuxans des de les Anelletes fins al pont de les Caills, en pena del cot de la Terra, adòbion lo camí dins 8 dies, cadun a son andret.

Ítem, així mateix, se mane fàsien lo mateix des de la borda de Aldiàs fins a les Caldes y fins al pont nou.

Ítem, així matex, se mane adòbien lo camí a la font Calenta que és a la partida de Arensal.

Ítem, així matex, se mane als de Sant Julià fàsian adobar un grau dit de l'Abensadé a la ribera qui va a Os.

Ítem, dit dia se fa llot de 1 lliura, 2 sous per parròquia per pagar los trebaills d'adobar, dallar y tirar la herba del prat de la Vall per lo any 1724 a Riberaigua, y per pagar lo propi anà a Barcelona y adobar unas grahellas. Junt 6 lliures, 14 sous y que dins 8 dies pàgon en mà del cònsol de Andorra en pena del cot de la Terra.

1724 octubre 7

Vuy, als 7 de octubre de 1724, se a tingut Consell de la Terra per a representar a la Vall una carta del senyor jutge remessa a Guillem Areny, Texidor, per notificar-la al Concell de la Vall, en la qua participa a la Vall la horde a donat lo senyor vicari general, Don Andrés de Apostegui, commissari de l'Il·lustríssim Senyor Bisbe, ab què mana a tots los veguers, batlles, nuncios y qualsevols altres oficials, no obehescan horde seu algun tocant a la causa vertie, entre Juan Antoni Torres de una y lo Comú de Canillo y Antoni Duedra de altra, en son tribunal, baix la pena de 90 lliures, sous.

Dit dia, en atenció que sobre lo proposat ab la carta del senyor jutge y de difarens attendats fets al setembre y en avant, se fàsien contra les consuetas y llibertats de la Vall, dels que alguns y a fets, obliguen a la Vall ya a aver tingut lo present Consell com a aver de enviar sos síndichs a fer difarens representacions per dit effecte los desengànie la Vall, que tots los gastos, tant de jornals com de escriptures, *etcètera*, correran a compte de qualsevol de les parts que las ocasionarà, com qualsevols danis que per rahó del predit esdevinguéssen a la Vall, lo que se mane als cònsols de Encamp y Canillo ho notifíquien a les parts de son Comú, en pena del cot de la Terra.

Dit dia avent vingut a notícia de la Vall que aurien romput lo camí de la Sarrera al mené de Ransolt y camí per a baixar a la ribera de Canillo, y ab sertesa no saber qui, manam als cònsols de Canillo que averiguen ab la major brevedat possible qui o quins l'aixen romput y que luego, lo primer dia feiné, lo fassen acomodar, y que inquerit agen lo agressor o agressors o particípien luego a Guillem Areny, Texidor, qui u participarà a son lloch al Consell per poder castigar a la contravenció de les polítiques, ab la pena del cot de la Terra, y ab la mateixa se mane als cònsols de Canillo.

Dit dia se mane a Juan Antoni Piccart que ab compania del doctor Anton Moles vàigien a véurer-se ab lo senyor vicari general Apostegui fent-li la deguda representació sobre lo

contengut en la carta del senyor jutge, y si no vol consentir, passaran a fer la representació a Sa Il·lustríssima a ont sie.

|*198v* Dit dia se mane als cònsols de Encamp, en pena del cot de la Terra, que dins vuit dies fàssien adobar l'aigua que baixe al camí de la Garganta y que lo camí estigue bé.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fàssien adobar los mals passos y agie des del prat de Montània fins a l'aigua calenta y, així mateix, fàssien adobar lo pont dels Ascals per tot lo mes.

Dit dia se mane als cònsols de quí tóquie, que dins 8 dies fàssien adobar lo camí des de Santa Catarina fins al peu del prat de Juan Rull.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que dins 8 dies fàssien adobar lo camí des del pont de Sant Julià fins al puy de Olivesa.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que dins 8 dies fàssien adobar lo camí des del pont dels Ascalls fins a la Llobatera. Tot lo sobredit se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo vi vell a nou dinés lo cortó moneda de Espània y moneda corrent a tretsé dinés y malla,. Lo novell y bollit a set dinés catalans y deu y malla, moneda corrent. Y que tots los cònsols o mànien a ses parròquies que·l venguen demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1724 novembre 21

Vui, als 21 de novembre 1724, se ha tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y, també, los metedors, averies de la Vall y estranys.

Dit dia se mane als cònsols de cada parròquia que al primer Consell pòrtien los dinés dels estranys, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se areste lo Consell per lo dilluns antes de Sant Thomàs que serà lo dia 18 de desembre, per lo qual dia haportaran les parròquies 27 pardius, és a saber, les acostumades cada parròquia y les 3 per lo síndich y nottari Canillo, Ordino y Massana, y dites apòrtion lo diumenge en mans del cònsol de Andorra.

Dit dia, a vista del contengut en lo Concell del dia 7 de octubre proppasat sobre lo llitigi ho qüestió se vertie entre Joan Antoni Torres, de una, y lo Comú de Canillo ab Antoni Duedra, de altra, y aver-nos en lo dia de vui fet ostenció de una carta del senyor

jutge ab la qual diu no voler firmar ningun paper com a jutge de Andorra, ab les matexes protestes té fetes la Vall contra la part decaurà, resol enviar un de sos síndichs ha fer representació a Su *[Il]*·lustríssima del predit. Y per dit effecte se mane a Guillem Areny, Texidó, vage a fer dita representació, en pena del quod de la Terra.

1724 desembre 18

|[199] Als 18 de desembre de 1724 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per a fer la quístia y tacsa y metedors y haveries se han trobat en lo present any per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, y pagar la penció a mossèn Joan Babot de la Casa.

Dit dia se ha pagat a mossèn Joan babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sesà als 29 maitg, y 22 lliures per la penció cesà als 21 de juny, tot proppasat, de aquells dos censals fa la Vall a dits respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici.

Y per ser així la veritat se firme dit mossèn Joan Babot.

Ita est Juan Babot, prevere y resident en la vila de Andorra y capellania de Sant Juan Baptista *(signat)*.

Dit dia se mane als cònsols y consellers de Sant Julià que, per al primer Consell, sàpien donar rahó com és de un bosí de terra té esta Casa de Tolse. Si saben si a acte a hon està asentat.

Dit dia se fa lo compte del doctor Cruïlles per lo salari de advocat de la Vall des de l'any 20 ensà, que són quatre anys, y s'ancomane los dinés, que són 40 lliures per quatre anyades, a Guillem Areny, Texidó, y que porto rebuda a l'aquesta Casa.

Dit dia se ancomane al doctor Guillemó 25 lliures, 12 sous per pagar quattre conductes se deuen, fins al present any inclusive, a Canut Rifós, procurador de la Vall, y per bestrets fins vui. Junt 25 lliures, 12 sous. Y que porto rebuda a esta Casa. Lo dia 29 de octubre 1725 ha portat la rebuda dit doctor Guillemó, la qual s'és posada a la plica ab les demés[218].

Dit dia se ha pagat a mossèn Mariano la dobla, y a la majordona mitja dobla.

Dit dia se ha pagat al llosadó 1 lliura, 8 sous.

[218] Lo dia 29 de octubre 1725... ab les demés *afegit posteriorment.*

Dit dia se ha pagat al redre 2 lliures, 8 sous per dos jornals ab cavalcadura de anar a la Seu ab lo doctor Moles per comissió de la Vall, y se ha pagat ab dinés a Pere Mateu per los jornals del dit doctor Moles ab fadrí y cavalcadura a son gasto, que són 3 lliures, sous, lo que se pose per nota a fi de recobrar la Vall dits gastos ab los demés pagats de la part que decaurà.

Dit dia se ha entregat al cònsol de Andorra 9 lliures, 0 sous, 0 a bon compte per pagar la penció de la Casa y cobrarà rebuda. Y que de quí a la Mare de Déu de febré agen de portar 9 lliures, 7 sous, 4 cada consolat an mà del cònsol Solana per a pagar enterament la dita penció.

Dit dia s'és proposat al Consell de la Vall algunes quexes sobre los prosoiments de l'actual potacari té la Vall, ja per no tenir lo nesesari en sa botiga, ja per lo exorbitan preu exigés per les medicines. Y troban-se, al mateix temps, persona de tota confiansa, se offereix a cervir la Vall ab tot lo nesesari per la medecina, y donan aquella una ab altra, és a saber, química y galènica a mitg preu de l[a] tarifa. No obstant, no volent ser la Vall ingrata a dit actual apotacari respecte dels |^{199v} anys a servit a la Vall, és de parer que, tinguda la satisfació de visita de sa botiga per lo protomèdic ho son llocttinent, ho eo als que la Vall aparexeirà, pagan sos gastos la dita visita y vulla consentir a dita comveniència de medicina, troba la Vall tinga la preferència a qualsevol altre. Y per execució de dita resolució, done la Vall plen poder al doctor Guillemó a fi que òbrie quant ben vist li sie. Y volem lo present sie comfirmat per los cònsols venidors.

1725 març 26

Als 26 de mars de 1725 se ha tingut Concell de la Terra per a pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima que Déu guarde, y se vote una missa de devosió. Los cònsols que les fasen dir, cada un en ses parròquies, lo més prest sie posible.

Dit dia se mane a Pere Joan Bosquets, Coma, per a portar los dinés de la quèstia a Foix y portarà rebuda en esta Casa, al qual se entregue la darrera rebuda del pagament de Tots Sants de 1723, ab nou-sents trenta-sinc franchs per fer la primera paga de Pasqua del present any, del que·n portarà rebuda. També se li antregat per lo gasto dotse francs, quatre sous y onse y si n'i quede los tórnie a esta Casa. També, si les pesetes ne podie aver més de franc, de cada una pòrtie lo compte a cada un.

Dit dia se ha fet llot de 15 lliures, 14 sous que ha gastat un home de Sant Julià per ferlo anar a Cardona per saber si la sal anave a revaixa ho no, y n'a portat tres faneques. Entre gasto y ports costen les sobredites 15 lliures, 14 sous, y toque per parròquia mitja fanega de sal. Y an pagades les parròquies 2 lliures, 12 sous, 4.

Al mes de gené proppasat se féu llot de 10 pernes per parròquia ab 20 y quatre capons y nou rals ab dinés, so és, los diners per pagar los ports del que anà a Barcelona de las pernas, 12 al senyor bisbe ab sos formatges y dotse capons, 12 al senyor governador ab sos formatges y 12 capons, 6 al doctor Cruïllas com advocat de la Vall, ab sos formatges, 6 als taulers ab sos formatges, 4 al procurador de Barcelona ab sos formatges. Las que cada any acostuma presentar la Vall, les 6 ab sos formatges al senyor marqués de [Bres], y les 4 de Cardona, les 2 de Puitcerdà, com les 8 restans a Barcelona ab los formatges, són estat sobrevingudes.

Dit dia, a vista de la carta que s'a tinguda de l'administrador de Cardona de faltar a tr*[è]*urer de la Vall de la sal que li compatie fins a 23 de |[200] de febrer pròxim pasat, que són 171 faneca, y que fins tretes aqueixes, no tenir lloch la rebaixa consedida per Sa Magestat, mane la Vall que cada parròquia tragué del salí de Cardona vint-y-vuit fanegues y mitja de quí al dia de sant Isidro, 15 de maig primer vinent, en pena del quot de la Terra. Y que cada parròquia pórtie los recibos en mà del doctor Guillemó luego que agen complert lo traure-la.

Dit dia ha pagat la parròquia de Canillo 46 lliures, 4 sous, ha pagat la parròquia de Encamp 51 lliures, 16 sous, ha pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, ha pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, ha pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, ha pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, les quals an cobrat la senyora Victòria Areny y Gallart 112 lliures per la penció *[sesà]* als 24 de febré proppasat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y de la mateixa manera, los hereus de casa de Molas 126 lliures, que tot fan la suma de 288 lliures, 8 sous moneda barcelonesa.

Ita est Pere Mateu Moles *(signat)*.

Joan Gallart, com a procurador de la senyora Victòria Areny y Gallart *(signat)*.

Firmo jo, Anton Moles *(signat)*.

Dit dia se pose lo pa a sinch dinés la lliura y se mane al*[s]* cònsols fasen manament al flequé que comensen a vendre lo dia de Pasqua.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fàssien adobar lo banch.

1725 maig 14

Dia 14 de matg de 1725, a la vista del Consell de Santcogesma, se ha tingut Concell per a pagar los metges, barbé, sensos de Costoja, draps a labar, vaca magra, fer nominació de concellers, mostafassos, vehedors y capitans:

Canillo mostassà Miquel Adallach, Som[219].

Encamp mostasà Joan Rectoret, Armengol, vehedor Pere Pallerès.

Ordino mostafà Ramon Riba, vehedor Joan Pere Sella y Pal.

Massana mostafà Joan Pere Mora, Giralt, vehedor Joan Bosquets, Coma.

Andorra mostafà Esteve Adallac, Vidal, Andreu Montanya mostafà y vehedor.

Sant Julià mostafà Antoni Oliver, vehedor Jaume Baixenc.

|*200v* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo Joan Molner, Batista, de l'Aldosa.

Encamp Sebastià Giberga, Jaumet.

Ordino Guillem Rector, Duedra.

Massana Joan Antoni Capdevila, de Anyós.

Andorra Nicolau Santurer.

Sant Julià Jaume Arajol, Pobill.

Dit dia se encomanen 4 lliures, 16 sous per a pagar la vaca magra als renders de *[l]*'Il·lustre Capítol, que toque lliures, 16 sous per parròquia, les quals se encomane a Jaume Baixench, de lo que portarà rebuda.

Dit dia tots los consolats han portat las rebudas de oli se fa a la obra de la santa iglésia de Urgell.

Dit dia s'ha encomanat al doctor Joan Guillem Torres per a pagar al porter major lliures, 15 sous, que toque 2 sous, 6 per parròquia, de lo que portarà rebuda a esta Casa. Ya és a la plica[220].

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los consolats advertesquen los balles.

Dit dia se hareste manobra de camins, senderes y senderons, y sia feta de quí a sant Barlabé.

[219] *No hi consta el vehedor*.
[220] Ya… plica *afegit posteriorment*.

Dit dia se mane visura de creus. Que cada Comú la fassen, y sie feta per tot lo mes de juny.

Dit dia se hencomanen lliures, 12 sous, 6 per pagar los sensos de Costoja al render, que toque lliures, 2 sous, 6 per parròquia, menos Sant Julià que no deu pagar, a Ramon Peira, que porte rebuda a la Casa de la Vall.

Dit dia, com s'acostume mudar los consellers de totes les parròquies, com mostafars, vehedors, capitans, *etcètera,* y com sie estil inconcurs y ordinació antiquíssima de questa Casa que ninguna persona de mala vida |[201] y costums y que *[e]*stigue en desgracia de la justí*[ti]*a y per inobediència, ho altrament, *[no]* puga obtenir ni exercir ningun càrrec, ni anar de la Vall encara que sie dels mínims. Y troban-se actualment los que, segons costum de la Vall, deurian entrar a consellers, mostafasos y vehedors estár en desgracia de la justícia per inobediències com a tots co*[n]*ste clarament, unànimes y comformes an votat tots los que componen lo present Consell, que los cònsols vells de Canillo sien esclosos per sa inobediència dels onors de consellers, mostafasos y vehedors, que no ser la dita inobediència los tocaria segons estil de la Vall, però lo present Consell de la Vall, mogut de l'amor paternal envers tots los comuns componen dit Consell, y del sel de conscervar intactas, y ab la deguda observancia, totes les prerrogativas usansas y llibertats li compatexen, y restan totas en sa viril observància, mogut de la benignitat paternal, asentex y asentirà que los cònsols vells y demés entren a ocupar y exercir tots los onors y càrecs de la Vall, que per sos puestos los competexen, ab reserva enperò que recorrie lo Comú de Canillo a implorar la clemènsia de l'Il·lustríssim Senyor Bisbe Príncep Soberà de estas Valls per a què se dígnie indultar y perdonar a tot lo comú, general y en particular, de la parròquia de Canillo, de totes les inobediències y delictes perpetrats contra la justícia, y conseguit dit indult y perdó, y no altrament, entraran en sos onors com és estilat, que no dupta lo Consell la alcansaran de la benicnitat de Su Il·lustríssima, ja que se ha dignat posar la deguda providència en aplacar los desturbis que podía causar lo plet mogut entre Joan Antoni Torres, de una part, y lo Comú de la parròquia de Canillo y Anton Duedra, de altra, la que fou intimada de orde de Sa Il·lustríssima a les parts intressants de la que se han donades totes per satisfetes, prometén com han promés estar a la disposició de dita providència eo declaració, y en ella no contravenir, com conste en primer lloc ab acte rebut y testificat per lo reverent Joan Babot, nottari públic, sots diada de 19 de abril

1725, jurat per Joan Antoni Torras [221], y segonament, ab acte rebut y testificat en poder del reverend Joan Peira, vicari perpetu de Canillo, jurat per la universitat de Canillo, y Anton Duedra, sots diada 20 de abril de 1725, lo que ha mogut al present Consell usar de la benicnitat sobredita, *etcètera*. Dit dia lo batlle de Sa Il·lustríssima a presentat al Concell la providència eo declaració per Sa Il·lustríssima feta la que·s guardarà a l'arxiu de la Vall.

Dit dia a vista de què Joan Antoni Pal, Guiem, cònsol lo any pasat de la parròquia de Ordino, a suplicat al present Concell se volgués dignar de posar a sa plassa de conceller (que li tocaba segons l'astil per no aber donat motiu) a altra perssona ben vista per lo Concell respecte de los grans accidents y achaques, lo que a fet representar per medi de Ramon Riba, son nebot, conceller de la parròquia de Ordino, y per Salvadó Garreta, cònsol lo present any de dita parròquia, y atenen dit Consell a la justa petició, suplica y demanda acondessendit lo que se note en lo present llibre.

|[201v] Dit dia se fa denominació de sobreposats y se ellegés a Isidro Inglesa Montany*[a]*, quedant Joan Serdanya, y per pesadó Joan Riba y restant per sobreestant Macià Duran, manan-los, en pena del quot de la Terra, que mànien als texidors no rébien ningun fil per treballar, y als ammolinadors que no rébien ningun drap per ammolinar que no sie pesat, a fí de què posaran un pesadó a cada parròquia.

Dit dia se mane al doctor Guillemó vage a la Seu a posar lo Conssell a la obediència de Sa Il·lustríssima fen-li relació de l'obrat, y suplican-li sie servit indultar al Comú y particulars de Canillo en lo fet del plet, y tornar la resposta de part d'est Consell de la proposició feta per orde de Sa Il·lustríssima, com també dónie la providència que millor li haparegue. Y puga recabar en orde a l'encabessament de la sal al nou preu, per si o per lo procurador té la Vall a Barcelona, y cas lo doctor Torres fos ausent, fase la comissió a quí bé li aparegue, en orde a fer complir lo disposat per la Vall en lo Consell p*[ass]*at per fer traure la sal faltave de l'alt preu, ab tot lo poder que li dona a ell tot lo Consell.

Dit dia se mane a tots los consolats tingan a punt quatre pernills bons y ben fets de pes de deu a dotse lliures, ab vuit formatges bons y rebedors, per a remetre'ls al primer avís a hon se'ls manarà ab los dinés que se'ls dirà per pagar los ports, y si, com se diu, ve capità general, lo passarà a complimentar-lo si se trobe alí, o bé donar-i providència; y,

[221] jurat... Torras *afegit posteriorment*.

així mateix, dónie providència sobre lo fet del taba*[c]* que·s té, donan-li tot poder donar-li lo que millor li aparegue y comvingue.

Dit dia se fa lot de deu rals, moneda catalana, per parròquia que entregaran al doctor Guillemó que·ll sap lo que n'a de fé.

Dit dia mane als cònsols de Canillo que de si a vuit dies pòrtien en mans dels cònsols de Andorra 15 lliures, 13 sous per los gastos fets del Consell de set de octubre, com de un propi se agué de fer, y per los jornals y gastos de dos síndics se agué de envià, lo que tot a hocasionà lo Comú de Canillo per la inobediència als ordes del senyor jutge de lo que dit senyor ne féu quexa a la Vall, advertin-la que abia prestat lo jurament de son exercisi de jutge y que per tal lo avia reconegut sempre la Vall y que altrament renunciaria sa judictura en mà de l'altre senyor príncep. Y en vista de això se feren los dits gastos, lo que se notifica als cònsols y consellers de Canillo lo dia del sobredit Consell com és de véurer en lo arest.

|*[202]* Dit dia lloam y aprobam totes les ordinacions ascrites y no ascrites, volén totes tingan y restian ab sa veril forsa.

1725 juny 20

Vui, dia 20 de juny de l'a ny 1725, se ha tingut Concell de la Terra per istància dels hostalés a vista que perdien en lo preu del vi, suplicant a l'Honorable Concell de la Vall se servesque donar-los aquell preu compatent seran servits.

Dit dia se vote missa de devossió al Sant Esperit implorant son divino auxili, y los cònsols, quiscun en sas parròquias, la fassen dir lo més prest sie possible y se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que se vengue lo vi a catorse diners lo cortó, y que coménson de véndrer a dit preu demà mateix, en pena del cot.

Dit dia, avent regonegut lo Consell ser convenient als comuns de la Vall que lo appotacary actual de la Vall, o lo que en son lloch serà, que tingue domicili en lo present Comú de Andorra, arreste lo Consell que lo actual apotacary, o lo que en son lloch vindrà, a més de complir en lo disposat en lo Concell de Sant Tomàs proppassat, age de tenir lo domicili en la present vila de Andorra com està dit.

Dit dia a vista de haver-nos notificat los cònsols de Canillo una súplica donaren per part de son Comú a l'Il·lustríssim Senyor Bisbe, nòstron príncep soberà, sobre lo disposat en lo Concell proppassat pagassen las 15 lliures, 13 sous en qüestió, y procurassen lo indult sobre la desobediència, la que havem vista ser oposada a tot lo disposat per lo Concell, per so manam al doctor Joan Guillem Torres y a Guillem Areny, Teixidó, que junts, o que quiscun de ells a soles, vagen a véurer-se ab lo Il·lustríssim Senyor Bisbe, nòstron príncep soberà, a fi de fer-li contar ésser molt al contrari lo contengut en dita súplica a lo que la Vall té disposat, y per so pendran las còpies agen menester del present llibre de arrestos de la Vall y, així mateix, per los demés gastos passats, presents, y esdevenidors se prossehirà per lo Comú de Canillo.

Dit dia a pagat lo consellé de Sant Julià deu reals, moneda catalana, los quals devallen de tres cesterons de blat an venut de un tros de terra que té y possoheix Tolse, la qual és de la Vall y pague per lo an 1724.

1725 agost 5

|[202v] Dia 5 de agost de 1725 se a tingut Concell de la Terra per fer lo afor del blat fiat conforme sempre s'és acostumat, y se pose lo preu de la càrrega del blat a 48 reals moneda catalana.

Dit dia se pose lo preu al pa de las flecas, so és, a 3 diners la lliura, moneda catalana, y ab moneda corrent francesa a 4 diners y malla, y que los cònsols respective, quiscuns en sas parròquies, no·n pugue*[n]* dir res en fer dit manament de aquí al dia 13 del corrent, y que aqueix dia degan fer-ho manar porta per porta, com també als hostalers, lo preu de la lliura del pa, sots pena del cot de la Terra.

Dit dia a la súplica donada per part dels conjugés de [...]ars y Rosells, a resolt la Vall que lo cot és ben fet, per lo que ha alsat lo depòssit per no aver obtemperat del tot lo manament, y se mane als cònsols de Ordino los ho notifiquen, com y també, dins quinse dies, fassen ferm lo lloch los competeix de la sèquia, y fet sie, lo Comú de Ordino fàssie lo camí dega fer, en pena del cot de la Terra. Y que fet age lo Comú lo camí, los dits conjuges tinguen obligació de fer lo palancó ferm per passar qualsevol càrrega, en pena del recot.

Dit dia se a posat en lo archiu la providència eo concòrdia que Sa Il·lustríssima se dignà proferir sobre lo plet de la farga nova de Canillo, com una carta del senyor jutge

concernent a dit plet, com un decret de Sa Il·lustríssima contra lo Comú de Canillo, y Duedra per haver de pagar los gastos del Concell del 7 de octubre del 1724, com los demés se oferiren.

1725 setembre 24

Vui, dia 24 de setembre de l'any 1725, se a tingut Concell de la Terra a vista de una carta de pago que·s despedida contra la Vall de la suma de 408 lliures, 1[8] sous, 3, per lo preu de la sal falta a tràurer la Vall a compliment de las 7[5]0 [fanegues] devie haver tret lo dia de Sant Joan de juny del corrent any, y com dita suma demanen a la Vall ab amanasses de apremis, se a escrit al procurador de Barcelona, com també a l'administrador de las Reals Salines, per véurer si se podrie mitigar, o que si se podrie retirar la carta de pago, de lo que se aguarde la resposta per lo correu, per lo que anirà al doctor Guillemó y procurarà a tràurer tot lo temps que pugue, però no obstant se fa lot de 68 lliures, 4 sous per parròquia, y que estiguen a punt de aquí al dia 2 del mes entrant de octubre, per a quant lo orde vingue del dit doctor Guillemó, que cada consolat se tingue cuidado de portar-los a la Ceu allí hon se'ls darà lo avís, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

|*203* Dit dia, a vista de la visura que feren los sinch vehedors de la Vall lo dia 10 de setembre del corrent any 1725, de y sobre les qüestions tenen Jaume Muxella, alias Martí, de les Bons, y Antoni Garreta, de altra, tots de la parròquia de Encamp, sobre serts passos de un prat a la partida del Fenixet. Y avent pronunciada centència los dits vehedors y volen-se apel·lar una de las partidas al present Concell de la Vall, y regoneixent las parts pobres y los gastos de la visura ser crescuts, mana lo Concell a Miquel Verdacer, cònsol de Sant Julià, y a Nicolau Torres, concellé de Ordino, y Thomàs Calbó, Dolsa, cònsol de Andorra, vàgen per véurer ditas difarències per via de ajust, ohint totas las rahons y alegacions que vulgen donar y véurer tots los istruments vulguen aportar qualsevol de las parts, y ajustar si poden convenir las parts, reservant-se emperò lo Concell la revista y aprovació, pagats del salari acostumat, y lo anar-hi serà quant Joan Antony farà lo avís. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a vista de las difarències que tenen Anton Moles ab lo Comú de Sant Julià acerca de pasturar son bestiar al terme de Sant Julià, mane lo Consell a dits, que de aquí al Consell del Pagament de la Quístia de Tots Sants pòrtien sos títols quiscuna part dels que tinguen.

1725 octubre 29

Vui, als 29 de octubre 1725, se ha tingut Concell de la Terra per fer lo darrer pach de la quèstia de Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, y se ha entregat los dinés junt ab la rebuda última del pagament proppasat per anar més guiat al doctor Guillemó, la qual se li *[ha]* entregat nou-sens coranta-set francs, quatre sous y onse, deu pagar nou-sens trenta-sinc, així que li restaran dotse francs, quatre sous y onse, los que seran per gastos y jornals, y que porto rebuda a l'aquesta Casa. Dia 26 de dit any a portat la rebuda y a tornat la vella[222].

Dit dia, entre la questió que fa Anton Moles ab lo Comú de Sant Julià, se suspén per ara fins que primer no sie consultat ab lo advocat de la Vall.

Dit dia se fa comissió a Guillem Areny, Texidó, per a què consúltie dit cas ab lo advocat de la Vall, si la Vall pot declarar lo que porte ab ascrits y, així mateix, se li encomànie derigesque, de la millor manera pugue, com se pugue conseguir la comfirmació dels privilegis de Sa Magestat Cristianíssima.

Dit *[dia]* se pose lo pa *[a]* quatre dinés la lliur*[a]*, y tots los consolats ho mànien a ses parròquies, comensan lo dia de Tots Sants. En quant al preu de vi [se ha manat] a Joan Anton Torres que, sabuda l'afor, fàcie lo que li aparegue.

Dit dia se mane se fasse la manobra acostumada de camins reals, senderes y senderons, y que sie feta de aquí al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra, y los cònsols respective en ses parròquies fassen lo manament porta per porta.

|*203v* Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fassen fer manament a l'entoixant del grau de Castelló de las Caldes que dins vuit dies fassen adobar dit grau, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se anomene, per fer les pòlices de la sal pagada, al doctor Guillemó per a fer dites, y que luego se pugue anar a traure-la. Lo dit avísie a tots los conssolats. Les fanegues, toquen trenta-tres per parròquia.

1725 novembre 26

Vui, als 26 de novembre de 1725, se a tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar metges y barbé, y també los metedors y averies estranyes.

[222] Dia 26 de... vella *afegit posteriorment*.

Dit dia se ha pagat la conducta als doctors y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quiscún, y al barbé 21 lliura, que toque per parròquia entre doctors y barbé 20 lliures, 3 sous, 4 moneda catalana.

Dit dia an portat los consolats lo número dels metedors y averies estranyes per quiscuna parròquia, so és, los metedors a tres sous y les averies a quatre dinés, sume tot an portat, metedors [157], averies [3.405], a pagar al Concell de Sant Thomàs propvinent.

Dit dia, a vista que la notaria està vagant, qui ha de fer la elecció Sa Magestat Cristianíssima, se mane als cònsols, cada un en ses parròquies, fàcien manament, porta per porta, qui pretengue a la notaría de la Vall se presèntien per fer la demanda de dita notaría per al dia del Consell de Sant Thomàs primer vinent, que serà lo dia 17 del mes entrant, y aquí se farà la duena per enviar a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha fet un llot de deu rals per parròquia per pagar per una estrena.

Vui, dia dalt dit, mane lo Consell als cònsols de les parròquies que per lo primer Consell apòrtien los metedors y averies estranies de cada un particular ben especificat, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Thomàs per lo dia 17 de desembre, que serà lo dilluns antes de Sant Tomas, per lo qual dia aportaran les parròquies 27 pardius roges, 24 per los de Consell, les tres demés que són per los síndics y nottari, les portaran Ancamp, Andorra y Sant Julià, y les sobredites perdius les portaran en mans de Solana que les rébie y les fàcie netejar.

Dit dia se pose lo vi a sou lo cortó, y se mane als cònsols de cada parròquia que coménson a vendre lo dia de Sant Andreu, y que manen al mostasà que fàcie tenir bon vi.

Dit dia se mane als cònsols que fàsien adobar lo palanquiró del cap del prat de Guillemó, com també lo de la borda de Babot y se'ls mane, pena del quot de la Terra, dins vuit dies.

|*[204]* Dit dia se mane als cònsols de Andorra que dins vuit dies fàcien adobar lo pont de les Caldes que i a algun forat, y asò se'ls mane pena del quot de la Terra; y de matexa manera als cònsols d'Encamp que fàcien adobar lo pont que va de Mosquera a Encamp.

1725 desembre 17

Als 17 de desembre 1725 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per fer la quèstia, tacsa y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo senyor bisbe, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, y pagar la penció a mosèn Joan Babot, de la Casa.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny tot proppassat de aquells dos sensals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor del dit benefici. Y per ser així la veritat se firme mosèn Joan Babot.

Ita est Joan Babot, prevere *(signat)*.

Dit dia, a vista de què lo dia 26 del mes de novembre proppasat los cònsols de Canillo feren fer un quot al Pasamané per no aver volgut pagar la quístia, y avent-se trobat lo contrari, se'ls mane als dits cònsols li restituesquen deu rals se li avia fet quod, per aver-los ell dit que sempre que li portarien lo compte los pagarie per aver ell depositat dits deu rals.

Dit dia, a vista de un quod que féu la parròquia de Ordino aserca de la pigota a la casa de Rossell per no aver-la denunciada, lo Concell declare que stà ben fet, y se'ls mane a dita casa de Rossell que pàguien los tres proms que feren anar a Santa Catarina 6 dinés cada un.

Dit dia se mane als cònsols y conssell de Canillo, a vista que Vidal, de Prats, se a quexat que li fan portar sinc barres y mitja [a] la barrera cada any, y si acàs no li mostren títol, de quí al devant no tingue obligació de portar-les-li si no·s la mitja com los demés.

Dit dia se mane a Esteve Pujol, pena del quod de la Terra, que fàcie abobà la paret del camí sobre del prat del benefici.

Dit dia se ha pagat a mosèn Mariano, la majordona, y llosadó y los adops del portal de Sant Julià.

Dit dia se ha pagat al portalé per tot l'any que correm, qui és Guillem Capdevila. Y lo dit continuarà tancan dit portal y se li donarà tres pesses de vuit l'any.

Dit dia an portat lo cònsols de Canillo 4 lliures, 2 sous, les quals devallen de l'arrendament del prat de la Vall.

|*204v* Dit dia paguen los cònsols de la Masana 6 lliures per compte de Areny, d'Erts, y són a bon compte de aquelles vuit lliures, quatre sous per lo valor de 20 sisterons y mitg de blat, a rahó de quatre lliures, setse sous la càrrega.

Dit dia se mane al dit Areny apòrtie lo restant de quí al primer Concell de la Vall, com així mateix se mane a Miquel Joan Camp apòrtie 12 lliures, 10 sous per lo valor de dos càrregues, set cisterons y una punyera de sèguel, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nota com Aldiàs reste devent del pexadé de l'any pasat del prat, per restes, 1 lliura, 8 sous, y de aquest any 1 lliura, 18 sous, y la Vall li deurà lo lloguer de la era a hont la Vall té la erba dels dos anys.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que per tot l'any corrent apòrtien en mans dels cònssols seran de Andorra, que són 11 lliures, 2 sous, en pena del quod de la Terra, per vuit jornals s'esmersà per desengaynyar al senyor bisbe dels mals emformes li avian donat.

Dit dia se ha entregat als cònsols de Andorra 11 lliures, 4 sous, y 9 lliures per parròquia que se lotege que les pòrtien, de quí a la Mare de Déu de febré, en mans dels cònsols de Andorra que vui són, que ab tot farà lo compte de 65 lliures, 4 sous per pagar lo sensal de la Cassa.

Dit dia se fa llot de trenta-sis pernes y 12 formatges y 24 capons que los consolats los tinguen per quant lo síndic los demanarà, comforme se'ls estat notat en sos padrals, y fins al dia de vui estan iguals les parròquies. Lo tot se'ls mane pena del quod de la Terra.

1725 desembre 18

Dia 18 de desembre 1725 los cònsols de Canillo han pagat las 11 lliures, 2 sous dels jornals del doctor Guillemó y Texidó quant anaren a trobar lo senyor bisbe per les[223] turbulència de Canillo sobre la farga, la qual suma s'és posada a l'ascudella de la Vall.

[223] *En lloc de* la.

1726 gener 3

Vui, als 3 de gener 1726, se a tingut Concell de la Terra per fer sindicat al noble Don Pere de la Pujada, señor de […], per a impetrar a Sa Magestat Cristianíssima Don Luís Quinse (que Déu guarde) la confirmació dels privilegis concedits a esta Vall per los Regios Comtes de Foix, Sereníssims Reis de Navarra y de Fransa y altres gracias se porien impetrar. Lo qual sindicat s'és juirar lo dia present.

Dit dia se vote misa de devoció, los cònsols la fàsien dir ab lo més breu se pu*[g]*a.

Dit dia se fa comisió al doctor Guillemó y Juan Antoni Torres per a fer despachar lo sindicat, fer tràurer las còpies dels privilegis y demés papers sien conveniens per la pretenció expressada.

|*[205]* Se nota que del recot de la Massana restarà ademés a fabor de la Vall 3 lliures, 12 sous dels jornals de Tixidó, y Andorra deurà cobrar 7 lliures, 10 sous menos del que devia cobrar per aver donat l'aval al doctor Guillemó. Ditas 7 lliures, 10 sous an fet lo compte a la Vall.

1726 abril 15

Vui, 15 de abril de 1726, se ha tingut Concell de la Terra per pagar la quèstia al senyor bisbe, y se hanomene a Guillem Areny, Texidó, per portar la quèstia y mengeria, que són 319 lliures, 17 sous, 6 moneda barcelonesa, les quals se paguen un any per altre.

Dit dia ha pagat la parròquia de:

Canillo	52 ll.	1 s.	7
Encamp	41 ll.	17 s.	6
Ordino	60 ll.	3 s.	4
Massana	64 ll.	3 s.	4
Andorra	62 ll.	9 s.	9
Sant Julià	34 ll.	19 s.	8
Que juntes han pagat. Fan suma de:	315 ll.	19 s.	2
Trobam restar males	4 ll.	2 s.	4

Les quals se han pagades de l'ascudella.

Dit dia se paguen les pencions que fa la Vall a la casa de Areny, de Ordino, 112 lliures, a Pere Mateu Moles, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que prenen suma de 288 lliures, 8 sous per lo que:

Ha pagat Canillo	46 ll.	4 s.
Ancamp a pagat	51 ll.	16 s.
A pagat Ordino	51 ll.	16 s.
A pagat la Massana	33 ll.	16 s.
A pagat Andorra	51 ll.	16 s.
A pagat Sant Julià	51 ll.	16 s.
Y la Vall	1 ll.	4 s.

Les quals han cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció sesà als 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y de la matexa manera los hereus de cassa de Moles 126 lliures, sous, que tot fan la suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Ita est Guillem Areny y Gallart *(signat)*, Pere Mateu Moles *(signat)*, Anton Moles *(signat)*.

|*205v* Dit dia mane lo Consell als cònssols de la Massana que, de quí a divendres per tot lo dia, pòrtien en mà del doctor Torres Guillemó lo compte del gasto feren per lo quod fet a Ramon Gueralt, per saber lo que importa la carn de moltó gastaren en dit temps per aver resolt lo Conssell que solament pàguie lo valor de la carn de moltó, y lo restan que u pàguie qui ho a instat, per lo que s'a fet comissió a dit doctor Torres.

Dit dia vote la Vall una missa de devossió per parròquia, és a saber, Canillo y Encamp a Nostra Senyora de Mirixell, Ordino y Massana a Sant Antoni de la Grella, Andorra y Sant Julià a Nostra Senyora de Canoli*[c]*.

Dit dia se fa lot de 3 lliures, 4 sous, 8 per parròquia per pagar los gastos offerts per los papers per la dependència de la confirmació dels privilegis, importat 19 lliures, 8 sous, les quals se hentregaran a Guillem Areny, Texidó, qui de dits donarà 7 sous a Martí Bonet y se retindrà lo demés per sos bestrets, de quí al Divendres Sant per tot lo dia, pena del cot de la Terra.

1726 juny 3

Als 3 de juny de 1726, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar los metges y barbé, sensos de Costoja, draps a lavar, vaca grassa, fer nominació de concellers, mostafassos, vehedors y capitans y les regalies.

Dit dia se a encomanat a Esteve Pujol, cònsol de Sant Julià, 12 sous, 6 per pagar-los sensos de Costoja, per los draps a lavar al porter major 15 sous, per les regalies a*[l]* senyor sigristà 10 lliures per la vaca grassa, als rendés de l' Il·lustríssim Capítol 12 lliures, 7 sous. Y de tot que porto rebudes a esta Casa.

Dit dia se fa nominació de concellers.

Dit dia se fa nominació de mostafassos y vehedors:

Canillo mostassà Toni Duedra, vehedor Esteve Call, Regí, a son lloch per ser cònsol, Jaume Puixcernal[224].

Encamp mostassà Joan Antoni Picart, vehedor Joan Pal, Pont.

Ordino mostasà Micolau Torres, Pal, vehedor Sebestià Pal, Soler.

Massana mostasà Guillem Areny, Texidó, y per substitut Joan Pere Mora, vehedor Sebestià Bosquets, Torner.

Andorra mostassà Jaume Solana, vehedó y substitut de mostasà per les Caldes Isidro Inglesa.

Sant Julià mostasà Bernat Rossel, vehedó Guillem Capdevila.

|*[206]* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joan Thomàs Putcernal.

Encamp capità Jaume Rosell, Guillem.

Ordino capità Miquel Baixench, Sucarà.

Masana capità Pere Riba, Guillaumes.

Andorra capità Pere Joan Baixench, Sansa.

Sant Julià capità Pau Alvinyà, Folch.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien als senyors balles y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes.

Dit dia se fa arest de camins, adobà rigueres, senderes y senderons, y sie feta la manobra lo dia Sant Barlabé, pena del quot de la Terra.

[224] a son lloch... Puixcernal *afegit posteriorment*.

Dit dia se ha resolt de no fer escot.

Se deu a Guillem Areny, cònsol de Ordino, per un jornal de un fadrí de anar a la Seu[225].

Se deu a Guillem Areny, Texidó, per 14 jornals ab cavalcadura de anar a la Seu y un jornal de sercar papers a Casa de la Vall.

Se deu al doctor Guillemó per 6 jornals del matex y 3 ab fadrí y cavalcadura de anar a la Seu y un de un moso ab un macho de anar a la Seu, y lo gasto del dia quant sercaren los papers.

Se deu a Martí Bonet per dos jornals de dos cavalcadures y un moso de anar a la Seu.

Se deu al Garbo un jornal a son gasto de anar a la Seu.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de pararires, y se elegés Joan Riba, quedant Isidro Inglesa per pesadó, Anton Putig[226], Busquets, per sobrestan Macià Duran, manan-los, en pena quod de la Terra, que mànien als texidors no rébien ningun fil per treballar, y als ammolinadors que no rébien ningun drap per ammolinar que no sie pesat, a fi de qué posaran son pesadó a cada parròquia.

Dit dia se ha fet llot de dotse rals per parròquia per gastos se havia de pagar.

Dit dia se fa llot de una perna per parròquia de pes de deu a dotse lliures, les que faran tenir, en mà de*[l]* doctor Guillemó, los cònsols ab 6 sous per perna per los ports costaran per fer-les tenir en mans del procurador de la Vall en Barcelona, y seran per les conductes de 1725 y 1726 inclusive, segons avise a*[l]* doctor Guillemó ab carta del mes de abril proppasat.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que mànien a Camp, de Pal, que·l primer Concell que tindran de la Vall, vinga a pasar comptes y pagar lo que dega a la Vall, tan de blat com de pencions déguie a la Vall. Y se'ls mane pena del quod de la Terra. Y, axí mateix, que los cònsols de Sant Julià mànien a Tolse que al temps vingue a pagar lo blat resultarà de la terra de la Vall.

Dit dia se mane a la parròquia de Ordino que dónien ban al masové té la casa de Areny *[a]* Ansalonga.

[225] *No s'indica l'import*.
[226] *En lloc de* Puig.

Dit dia se fa llot per pagar lo gasto de 1 lliura, 20 sous per parròquia.

Dit dia a vista de què Jaume Torres, de Pal, a quí tocave, segons stil, ésser conceller, per trobar-se en desgràcia de la justícia, serà posat en son lloc a Joan Colat y Pal, en virtut de la antiga ordinació de la Vall qui que stigue en desgràcia de la justícia no sia ammés a la Vall.

1726 agost 4

|*206v* Dia 4 de agost de 1726 se ha tingut Consell de la Terra per a fer l'afor del blat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Espirit, y se mane als cònsols que la fàssien dir en sos consolats lo més prest se púguia.

Dit dia se pose l'afor al blat fiat a coranta rals moneda barcelonesa, y se mane a tots los cònsols que·l fàssien manar porta per porta, y que ningú ne púguia demanar més, y se mane en pena del cot de la Terra que ningú ho púguia descubrir fins al dia 15 dels corrents mes y any.

Dit dia se avàixe lo vi a 15 dinés lo cortó, y se mane se vénguie a dit preu fins a altre orde, comensant a véndrer a dit preu lo dia 5 del corrent.

Dit dia, a vista que los comuns de Encamp y Canillo an representat que per un núncio o sargant de la vila de Ax avia enviat lo Parlament de Boscos y Aigües de Tolosa un arest que los dits communs no puguessin entrar ab sos vestiàs grossos o menuts dins lo terme y territori de la universitat de Merenchs, en pena de 4.000 lliures, sous tornesses y, en lo acte de la significació de dites lletres, mane dit nuncio o sargant que no pàssien del port Merengues en atllà aigua vessant de Foix. Y lo dia 14 de juliol proppassat vingué lo mateix nuncio o sarjant ab altre arrest consemblant al primer avent-lo presentat a Pere Font, de Canillo, y a Rossa Picart, de Encamp, per lo que demanen los dos dits communs al present Consell per a què los vàlguien en tot quant púguia la Vall sens gastos de dita Vall. Y ha resolt la Vall donar-los tot favor y aiuda en quant se púguia a gastos y despesses de dits communs y no altrament. Y dit dia mane la Vall a Esteve Pujol, de Sant Julià, que vàixie demà al matí a la Seu de Urgell a donar dita resolució al doctor Cruÿelles.

Dit dia aporte Esteve Pujol, de Sant Julià, les rebudes de draps a lavar y de les regalies del present any com la dels rendés de Capítol.

Dit dia se posse a comter per lo corrent any a Andreu Pradell, de Sant Julià, per estar ligitimament impedit lo Mas de Alins, y cas revingues, que ho exercèsquia lo Mas de Alins.

1726 octubre 31

Vuy, als 31 de octubre de 1726, se ha tingut Consell de la Terra per una carta que a portat del senyor bisbe, llunt ab altra de Don Fernando Cevallos, administrador general dels Reals Salins, per a què enviem luego ab poder per a encavessar la sal de Cardona se àgia menester per esta Vall.

Dit dia se mane a Joan Antoni Torres que vaixant a la Seu escríguie al procurador a Barcelona, y que pàrlie ab lo senyor bisbe, y que s'i dònie la providència possible.

Dit dia lo doctor Guillemó ha portat la rebuda de Canut Rifós, procurador de esta Vall en Barcelona, en la qual conste està pagat de les conductes com y dels gastos o vestrets fins a 20 de juny del present any, y se li deurà lo que farà trevallat de avui en avan*[t]*.

|*[207]* Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, als cònsols de Andorra que fassen adobar lo camí a dessà de la aigua calda y pont de les Caldes, fins a Sant Andreu primer vinent.

Dit dia posen lo cortó del vi a sou, y se mane als cònsols que demà mànien als ostalers que no'l púguien véndrer a més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Colat que per lo primer Consell vinent conparéguie a la Vall, en pena *[del]* cot de la Terra.

1726 novembre 25

Vui, als 25 novembre 1726, se té lo Concell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y asentar los metedors y averies per pagar la quèstia a Sa Magestat, y també asentar los metedors y averies estranyes per a què los cònsols pòrtien lo compte al Consell de Sant Thomàs primer vinent.

Dit dia se ha pagat la conducta als doctors y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quincun, y al barbé 21, que toque per parròquia, entre doctors y barbé, 20 lliures, 3 sous, 4 moneda catalana.

Dit dia se mane als cònsols que per al Concell de Sant Thomàs apòrtien los dinés dels astranys, so és, per cada metedor 4 sous, y per cada averia 6 sous mone*[da]* barcelonesa, com conste a la ordenació feta del Consell de Santcogesma proppasat.

Dit dia se mane als cònsols pòrtien 26 perdius, y les dos sobreres del sindich y nottari les portaran Canillo y Ordino, per lo Consell de Sant Thomàs, y per lo diumenge a mitgdia, que serà lo dia 15 desembre, les pòrtien en mans del cònsol de Andorra, y les sobredites perdius agen de ser roges.

Dit dia se pose lo vi a catorse dinés lo cortó, y lo dia 27 coménsien a vendre.

Dit dia, a vista de les rahons al·legades sobre les rahons tenen Anton Molas ab lo Comú de Sant Julià, a paregut al Concell lo dilatar-o fins al Concell de Sant Thomàs provinent, per a què lo Comú de Sant Julià y Anton Moles pòrtien cada un sos papers per a què la Vall pugue regonèxer si és cosa de la Vall ho de altra justícia per a fer sa deliberació. Y lo tot se'ls mane pena del quod de la Terra.

1726 desembre 16

Als 16 de desembre 1726 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per fer la quístia, tacsa y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes. Se ha trobat 4.823 metedors, a dos sous y sis per metedó fem 602 lliures, 17 sous, 6. Avem trobat 33.431 averia, a tres dinés per averia fem 417 lliures, 18 sous, 3. Fan ab tot 1.020 lliures, 15 sous, 9. Devem pagar a Sa Magestat Cristianíssima ab dos pachs 935 lliures. Queden bones 85 lliures, 15 sous, 9.

|*207v* Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció cessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció cessà als 21 de juny, tot proppassat , de aquells dos censals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat, se firme mosèn Joan Babot.

Ita est, Joan Babot, prebere y resident *[de la]* capellania en la vila de Andorra (signat).

Dit dia a enviat Guillem Areny, Texidó, la àppoca de la quístia y mengeria de l'any 1682 y de l'any 1716 y de l'any 1726, dels quals són totes de l*[a]* quístia del senyor bisbe.

Dit dia a vista de què la parròquia de Encamp a requerit a la parròquia de Canillo, verbalment, que cuidassen de cobrar las tales fetes y se faran per los bestiàs de aquells a qui Canillo auria venut las erbas, y avent respost Canillo que ells no eren [sos] mossos, no obstant aver [precedit] de atràs, que lo Comú de Encamp escrigué una carta al de Canillo dient-li que aquells a qui ell vendrie les erbas, si feian dany a les erbes comunes ho altrament, que cuidasen de cobrar les tales, y que lo Comú de Encamp farie lo mateix. Y per evitar questions, mane la Vall que aquell Comú que vendrà la erba age de cuidar de cobrar lo dany faran a les erbes comunes o altrament, donant a cada Comú sa part. Lo que se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell que ninguna persona accepti les butlles per ninguna de les parròchies a fí que les vajen a pubblicar per les altres parròchies.

Dit dia se fa sisena de balle per acabar lo trienni Antoni Joan Adallac per a portar a Su Il·lustrísima:

Canillo Pere Pont, Quarquié.
Encamp Joan Ermengol, Rectoret.
Ordino Nicolau Torres, àlies Pal.
Massana Joan Antoni Ermengol.
Andorra Jaume Solana.
Sant Julià Ramon Peire.

Dit dia se entregue la sisena a Guillem Areny per a presentar-la a Su Il.lustríssima y que de la parròchia serà, la entréguie als cònsols per a pendre'l de jurament, y que lo primer Consell y aurà pòrtien los cònsols la diada se prengue de jurament y, així mateix, se li mane a dit Areny que pàssie a complimentar a Su Il·lustríssima, donant-li la benvinguda, com y lo anuncio de les bonas festes de la Nativitat del Senyor, com y també al senyor governador, a tots de part de la Vall.

|*208* Dit dia se fa lot de 38 ab pernes ab 76 formatjes y 24 capons, ço és, 6 pernes y 12 formatjes y 4 capons per parròchia, y Sant Julià y Andorra portaran una perna y dos formatjes més. Y dits capons y formatjes an de servir, so és, 12 capons, 12 pernill*[s]* y 24 formatjes al senyor bisbe y igualment al senyor governador, 6 pernills y 12 formatges al doctor Cruïlles, com advocat de la Vall, y altres tants al taulé, y un y 2 formatjes a l'oficial que vuy és de la barraca, y un altre ab 2 formatjes al Joseph Valls, notari de la Vall. Y que dits pernills, capons, formatjes los tínguien a pun*[t]* per a mitg mes que bé.

Dit dia se fa lot de 2 dobbles per parròquia per a pagar lo sensal de la Casa al senyor rector y demés capellans, y les dites àgien de portar-les lo dia de la Mare de Déu de febré als cònsols de Andorra, y tan les pernes com lo demés ho portaran los cònsols nous.

Dit dia los cònsols de Canillo an portat los dinés de l'arrendament del prat de la Vall de l'any 1726, com y los cònsols de Sant Julià lo arrendament de la terra de Tolse de la Vall de 1726.

Dit dia se fa lot, 7 lliures per parròchia, per a pagà lo gasto, y se mane als cònsols de la Masana, pena del quod, que de quí al dia de Sant Thomàs agen adobat lo camí de Santa Catarina fins a les palancas.

Dit dia se fa llot de onse sous per parròquia per pagar los gastos.

1727 abril 7

Vui, 7 de abril de 1727, Dilluns Sant, se ha tingut lo Concell per pagar la paga de la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, y se vote una missa de devoció al Sant Sperit, y los cònsols en sas parròquies la fàcien dir lo més prest que sie possible.

Dit dia se entregue a Francisco Escabrós, cònsol de Sant Julià, per anar a fer la paga de la quístia a Foix, nou-sents 35 francs, y que pòrtie rebuda a esta Casa, com també tornar la vella se li entregue, y també se li entregue per lo gasto 12 franchs. Si acàs n'i quede los restituirà, sinó la Vall los y refarà.

Dit dia se li entregue la sisena de batlle per portar a mosur Morou, de la vila de Achs, veguer de Sa Magestat Cristianíssima, per a què elegesque una de les sis persones per a batlle per aber acabat lo trieni Esteve Naudí, de la parròquia de Canillo:

Canillo Joan Call, Regí.
Encamp Antoni Naudí, Tribala.
Ordino Nicolau Torres, Pal.
Massana Joan Ermengol.
Andorra Jaume Solana.
Sant Julià Antoni Olivé.

Dit dia se pose lo vi a quinse dinés lo cortó, que coménson a vendre dimecres primer vinent.

|[208v] Dit dia a vista que·l Mas d'Alíns és mort, que *[e]*re mostafà, y posen de quí a Santcogesma a Martí Bonet.

1726 desembre 28

Dia 28 de desembre 1726 se prengué en la Casa del Consell de Sant Julià lo jurament de batlle del senyor bisbe, nostre príncep, que Déu guarde, a Ramon Peira, de dita parròquia.

Dit dia se ha pagat les pencions que fa la Val a la cassa de Guillem Areny, de Ordino, 112 lliures, a Pere Mateu Moles, de Andorra 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que prenen suma de 288 lliures, 8 sous espanyoles, per lo que a pagat: Canillo 46 lliures, 4 sous, Encamp a pagat 51 lliures, 16 sous, a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals an cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció cessà als 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous y, de la mateixa manera, los ereus de casa de Moles 126 lliures, sous. Que tot fan la suma de 288 lliures, 8 sous moneda d'Espanya.

Tinch rebuda de la sobradita cantitat de 50 lliures, 8 sous, Pere Mateu Moles *(signat)*.

Tinch rebut la sobredita suma de 126 lliures, Anton Moles*(signat)*.

Tenim rebut la sobredita suma de 112 lliures, sous los cònsols i consellés de Ordino per Guillem Areni *(signat)*.

Dit dia, asserca de aver de traure 125 fanegues del sal per parròquia de quí al dia de Sant Juan de juny, se mane a cada parròquia tingue cuidado a traure-la y guardar los recibos, que altrament se aurie de pagar y no fàrien la sal, y altres 125 fanegues de dit dia de Sant Juan en un any, per parròquia.

Dit dia arreste lo Concell que no i pugue aver camarets a ninguna parròquia, y que ningun abitant pugue menjar ni béurer per los hostals, pena del quod de la Terra, ni jugà a joch de anvit ni altres, baix la meteixa pena.

Dit dia se fa comissió a Joan Antoni Torres y a Guillem Areny, Texidó, per respondre a una carta de mosur de la Pujada ab la qual demane 505 franchs per la comfirmació dels privilegis, y que les parròquies agen de donar los dinés demanaran los dits Joan Antoni Torres y Guillem Areny, Texidó, en pena del quod de la Terra.

1727 maig 26

|[209] Dia 26 de matg de 1727, a vista del Concell de Santcogesma, se a tingut Concell per pagar metges y barbé, sensos de costoja, draps a labar, vaca magra, toque 16 sous per parròquia, y nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Miquel Naudí, Moxaró, vehedor Miquel Gastó, Jaume Puitcernal[227].

Encamp Jaume Naudí mostafà, vehedor Micolau Rosell.

Ordino mostafà Fijat, vehedor Salvador Garreta.

Massana Joan Colat mostafà, vehedor Joan Antoni Riba.

Andorra Thomàs Calbo mostafà, vehedor Esteve Thomàs y mostafà de les Caldes.

Sant Julià mostafà Miquel Verdasser, vehedor Miquel Bou.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Nicolau Putcernal.

Encamp capità Isidro Tarrat, Pallerès.

Ordino capità Macià Oriol.

Massana capità Pere Martí, dit Call.

Andorra Francisco Constantí.

Sant Julià Andreu Pal.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònssols que avísien als senyors batlles, y que fàcien manar, porta per porta, vuit dias antes.

Dit dia se fa arest de camins, adobà rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra lo dia Sant Barlabé, pena del quod de la Terra.

Dit dia Francisco Escabrós a portat la rebuda de nou-sens trenta-sinc franchs va pagar a Foix la paga de la quístia de Sa Magestat Cristianíssima, la Semmana Santa proppasat.

Dit dia an portat les rebudes de l'oli del present any de la Mare de Déu de Urgell.

Dit dia se fa nota com Jaume Joan Mas anà per orde del síndich a Perpinyà a portar los dinés se'n féu lot lo dia 15 abril de sen*[t]* francs per parròquia, lo qual deixà en mans de mosur Capot sinc-sens vint-i-quatre francs per enviar a París, y fer venir la comfirmació dels privilegis. Los demés dinés que an fins a sis-sens franchs són per lo gasto a fet dit

[227] Jaume Puitcernalt *afegit posteriorment, probablement per mort de Miquel Gastó*.

síndich y lo demés gasto se oferirà de quí al devant, del qual se'n donarà compte de quí al devant a l'aquesta Casa.

|[209v] Dit dia se ha encomanat a Francisco Escabrós, cònsol de Sant Julià, 12 sous, 6 dels sensos de costoja, y 15 sous per pagar al porté majó per los draps a labar, dels quals portarà rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha pagat a Samion Rossa, com a render de l'Il·lustríssim Capítol, per la vaca magra, 4 lliures, 16 sous.

Firmo Cimeon Rossa *(signat)*.

1727 abril 25

Dia 25 de abril de 1727 se prengué lo jurament de batlle per Sa Magestat Cristianíssima a Jaume Solana, del lloc del Pui, parròquia de Andorra.

Dit dia se ha fet la paga als doctors y barbé, la paga de la sobredita diada a vista que lo doctor Sacases y Pere Capdevila hacaben lo trieni al Concel de Sant Andreu vinent, an demanat la conducta per lo trieni vinent ab los mateixos pactes del temps pasat, ab què lo present Concell los condoiex per los dits tres anys, y al Concell de Sant Andreu vinent que s'asenton al llibre.

Dit dia a vista del depòsit tenie Joan Antoni Torres per fer una visura los veedors per unes difarències tenen Miquel Duedra, Pasamaner, ab Miquel Adallach, Som, de la Parròquia de Canillo, se mane als veedors qui entren vui que, pena del quod de la Terra, y vagen a mirar dites difarències per al dia 6 de juny que serà lo primer divendres, y com lo veedor de Canillo que entre respecte de ser malalt si no i pot anar, que i vage Joan Pintat.

Dit dia se fa nominació de sobrepossats per lo offici de parraires y se eligés Anton Putg, quedan Joan Riba, pesadó Miquel Imbert, sobreestant Esteve Thomàs, manan-los, en pena del quod de la terra, que mànien als tixidors no rébien ningun fil per treballar, y als ammolinadors que no rébien ningun drap per ammolinar que no sie pessat, a fi de què posaran un pesadó a cada parròquia, y sempre que los texidors tórnien drap als pagessos, que·l cànien al ters sobre un taula, en pena del quod de la Terra.

Dit dia a vista de unes diffarències que tenen lo Comú de la Massana ab Guillem Areny, Teixidó, sobre de les herbes de la parròquia de la Massana, éssent al Concell vinén

les herbes, y Texidor ser a casa del rector de la Massana, lo mateix Concell li anvià un síndich dien-li si volie les mateixes herbes que tenie l'any passat al mateix preu. Ell féu de resposta que si, que no hi ere si no·s perquè la parròquia no perdés. Y quant lo síndich tornà al Concell, trobà que ja n'avian venut un cortó. Presa la relació de dit síndich, declare lo Concell y mane, en pena del quod de la Terra, li entreguen les herbes tenie lo any pasat al mateix preu de l'any passat.

1727 agost 4

Vuy, a 4 de Agost de 1727, se ha tingut Consell de la Vall per orde del síndich Joan Antoni Torres per aver-li pres un aspravé y truites a un pescadó que avie enviat a pescar a Canillo, y algun particular o particulars li prengueren les truites y lo aspravé, y no obstant de aver-los enviat Joan Antoni que, pena del quod de la Terra, restituïssen les truites, y no les restituïren.

|*210* Dit dia, 4 de agost de 1727, se ha tingut Consell de la Terra per a fer l'afor del blat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Espirit, y se mane als cònsols que la fassen dir en ses parròchies lo més prest se pugue.

Dit dia se pose l'afor al blat fiat a trenta-sis rals moneda barcelonesa, y se mane a tots los cònsols que·l fàssien manar porta per porta, y que ningú ne púgia demanar més, en pena del quod de la Terra.

Dit dia mane la Vall que àgien de tenir y obserbar la sentència donada per los vehedors de la Vall en favor de Joan Tor, del mas de Ribafeta, aserca de la montanya de Percanela, en pena del quod de la Terra, al Comú de la Massana, feta a 26 de agost de 1698.

Dit dia se ha castigat als trasgresors del manament, com conste a la libreta dels fallits.

1727 octubre 28

Dia 28 de octubre de 1727 se ha tingut lo Concell per lo últim pac de la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, y va a portar los dinés Francisco Escabrós, de Sant Julià, lo qual s'enporte la rebuda del pach de la Semmana Santa.

Dit dia se fa nota que Joan Antoni Torres a portat còpies estampades de la comfirmació dels privilegis de Lluís Quinse, y quant vindran les demés còpies de Perpinyà, com també lo horiginal, s'asentarà al present llibre. Y per dita comfirmació demane ara de present que si·s gasta sinquanta franchs per parròquia, los quals se han de portar en mans de

Guillem Areny, Texidó, de quí al dia de Tots Sants, y ab dos llots de altres s'és fet dos-sens franchs per parròquia. Y del primer llot de sent franchs per parròquia per Perpinyà, qui ja és asentat al llibre, ha quedat en mans dels cònsols de Encamp per pagar l'estampa coranta-sinch franchs.

Dit dia se ha donat los dinés per los sinch vehedors, que són Canillo, Encamp, Ordino, Massana y Sant Julià, per instà*[ncia]* de Al*[d]*iàs y de la viuda Duran, per unes difarències tenen al Canallill, y se mane als vehedors que per dij*[o]*us y sien per fer la sentència y que·n tinguen de donar còpia a cada part, pena del quod de la Terra.

Dit dia s'areste manobra de camins, sederes y senderons, se mane als cònsols de cada parròquia la fàcien fer, que al dia de Sant Martí sie feta, pena del quod de la Terra.

1727 novembre 24

Vui, als 24 de novembre de 1727, se ha tingut lo Concell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé, y asentar los metedors y averies estranyes, per a què los cònsols pòrtien lo compte al Consell de Sant Thomàs primer vinent.

Dit dia se mane als cònsolats, pena del quod de la Terra, que al Concell de Sant Thomàs pòrtien de qui sien los metedors y averies, y que pòrtien los dinés d'ells en esta Casa.

Dit dia se mane als cònsols que, per lo Concell de Sant Thomàs provinén, pòrtien quatre perdius roges per consolat, y Massana y Sant Julià ne portaran una més per lo síndic y nottari, y lo diumenge antes del Consell les tinguen a mitdia a casa del doctor Guillemó, que les rebrà.

|*210v* Dit dia a portat la rebuda vella y nova Francisco Escabrós, cònsol de Sant Julià, de l'últim pagament de la quístia del present any.

Dit dia se ha pagat la conducta als doctors y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quiscun y al barbé 21 lliures, que toque per parròquia, entre doctors y barbé, 20 lliures, 3 sous, 4 moneda catalana.

Dit dia, a vista que an vingut a fe*[r]* un depòsit Jacinto Riba, de la Masana, de una penyora que diu li feren a la partida cerca de l'Any de la Part, mane lo Concell que lo Comú de Ordino y la Masana eligesquen un home per part, per véurer si hés bé o mal penyorat. Y de lo que trobaran los cònsols, ne faran relació en esta Casa en lo primer Concell, pena del quod de la terra.

Dit dia, avent vingut Jaume, del Barri, per escusar-se del quod se li féu lo Concell pasat per la eixecada se féu a l'estany [Seré], no·s pot disidir fins aber vingut los pastors de Urgell.

Dit dia la peniora que feren a Esteve Fijat y Andreu Ribot sota la mola de Colat, que les dites penyores sien tornades als dits, y que los intressats de la mola que avien de tenir lo camí net, àgien de pagar les penyores als cònsols de la Massana per a què ells les dónien a Colat, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de les questions té lo Comú de Sant Julià ab Anton Moles, de Andorra, per preténdrer ser afillat al Comú de Sant Julià y, per lo tant, pasturar ab sos bestiars per lo terme com un dels indivíduos de Sant Julià, sens al·legar altre motiu que lo aber bandejat a Jaume Molas en dit terme de Sant Julià, lo que diu dit Moles ser proba de filiació, com y lo aber pagat les talles ho mals de la parròquia com un dels de anfoch de ella, y abent vist, per altra part, que lo Comú de Sant Julià al·legue aver comprat les erbes al masové de la sua mesada de Aixàs per puguer fer pasturar lo bestià, so*[t]*s passat pacte, que sprés se avia reservat dit masover, que si ell no tenie bestiar, se'n deixarie pasturar lo bestiar de la casa dels pobills Moles en dites herbes, ab pagant, com y se reservà dit masové que en cas lo Comú de Sant Julià li carregués talles, que tinguessen obligació los marmesós de pagar-les per rahó de dita heretat, senyal evident que pagave per la peixensa de dites herbes y no per ser afillat. Per so, vist tot lo que véurer se devie y mirat tot lo que mirat se devie, pronunciam, declaram y sentenciam que no pugue dit Moles entrar en dit terme, ni en dita messada en ningun gènero de tinguda de ningun gènero de bestiar fora de ses possecions. Declaram, també, que si dit Moles posse masover a dita heretat, pugue dit masover tenir tinguda de bestiar com un dels d'enfoch, com lo bestiar sie propi de dit massové. Més avant declaram y centenciam que lo Comú de Sant Julià age de cobrar los depòsits de pinyores fetes fins lo dia de vui, com y que sien restituïts a dit Moles los depòsits avia fets per a pagar los mals al Comú de Sant Julià, los quals deposità que volie pagar com un dels d'enfoch paguen. Lo que manam tenir y observar, pena del cot de la Terra.

Firmo jo, Myquel Gastó y per Pere Font, Qarquyé, còncols de Canyllo *(signat)*.

|*211* Firmo pe[r] Yoan Call, Regí, de contrari, conseller de Canillo *(signat)*.

Firmo yo Esteve Call, Regí, conseller de Canillo, la sobredita sentència *(signat)*.

Firmo jo Juan Antoni Picart, menor, y per Juan Naudí, Baró, cònsols de Encamp, la sobredita sentència *(signat)*.

Firmo per Antoni Naudí, Tribala, y per mi Jaume Joan Mas, conseller de Encamp, la sobredita sentència *(signat)*.

Firmo jo Antoni Joan Adallach, cònsol de Ordino, la sobredita sentència i per Miquel Baixench, cònsol de Ordino, lo contrari *(signat)*.

Firmo jo, Nicolau Areny, dita sentència, consellé de Ordino *(signat)*.

Firmo yo, Guillem Areny y Gallart, conseller, lo contrari de dita sentència *(signat)*.

Firmo jo, Pere Antoni Torres, Giberga, la sobredita sentència, cònsol de la Massana *(signat)*.

Firmo per Antoni Capdevila, cònsol, la sobredita sentència de la Massana *(signat)*.

Firmo jo Juan Pere Solana, conselé de la Massana,la sobredita sentència *(signat)*.

Fyr*[mo]* per Miquel Ryberaygua y per my Pere Marty Ermengol, cònsols d'Endorra, que syntym le contrarym *(signat)*.

Doctor Joan Guillem Torras, conceller de Andorra, sentint lo contrari, per [res]tar-li […] atràs aver pagat lo hereu de Casanellas lo tall de las casas de anfoch de Sant Julià, no obstant tenir la heretat arrendada, *etcétera*, *(signat)*.

Firmo Jaume Adallach, conceller de Andorra, firmo la sobredita centència *(signat)*.

Dit dia, sobre la qüestió dels bans que·s feren a Francisco Ribot y Tor, dit Pintat, de*[l]* Quart de Aixirovall, a la partida de l'Ubach de la Vall, mane lo Concell de la Vall, que a vista de la ordinació an exibida los cònsols de Sant Julià, que los dinés depositats de dits bans sien entregats als cònsols, en pena del quod de la Terra, en forssa de la dita ordinació exibida.

1727 desembre 15

Vui, dia 15 de desembre 1727, se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia a Su Ilustrísima al ters y per asentar los jornals, feres y sabudes, y pagar la penció a mosèn Joan Babot per la Cassa.

Dit dia se done orde a Guillem Areny que dia 16 de desembre 1727 vage a trobar lo senyor bisbe y lo senyor governador per ensenyar-los les cartes del senyor veguer de Fransa sobre del fals monedé que·s fora de Andorra que no se sab a hond és.

|*111v* Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint de benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures, y són per la penció sessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot proppasat, de

aquells dos censals va[228] la Vall a dits respective*[s]* a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firme mosèn Joan Babot.

Ita est, Joan Babot, prebere y obtentor del benefici sobredit *(signat)*.

Dit dia se fa lot de 38 pernes y 16 formatges y 24 capons, so és, 6 pernes y 12 formatges y 4 capons per parròquia: Canillo 6, Ancamp 6, Ordino 7, la Massana 7, Andorra 6, Sant Julià 6, y ne quede quatre que se deuran Ancamp y Canillo. De les dites 38 pernes se'n deu donar 12 al senyor bisbe, 24 *[formatges]* y 12 capons, al senyor governador 12 pernes, 24 formatges y 12 capons, 6 pernills y 12 formatges al doctor Cruïlles, advocat de la Vall, y altres tans al tauler, y a l'official de la barraca una perna y 2 formatges. Y ne quede una de bona y 2 formatges per lo que se ha de menester, la qual donaran a Joseph Valls, nottari, y los dos formatges.

Dit dia, a vista que lo rector de Ancamp apel·le de una sentència que donà lo Comú de Ancamp sobre de un camí a la gravada del prat de Moretó, que vui posohiex lo rector de Ancamp, mane lo Concell *[que]* qui·s tingue per agravat de la sentència del Comú, que recòrrie als vehedors, donan-ne part al síndich que·ls manarà que i vàgien, depositant lo salari d'ells.

Dit dia se mane a Brengué, de Anyòs, que presentada que tingue la tala del Solà de Ancamp, que si no té motius per defensar-se, pàguie la tala, pena del quod de la Terra, dins vuit dies.

Dit dia, a vista de les qüestions té Colat ab Borthomeu Tonisó y Ribaló, sobre unes penyores féu dit Colat per pasar per lo prat de la Mola, se suspén lo manament se féu lo Concell antesedén de pagar les penyores los que avian de adobar lo camí, a vista de les noves rahons an deduïdes y se mane a les dos parts que, per lo Consell primer vinent, vínguien al·legar les dos parts les rahons, pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista de les qüestions té la parròquia de la Massana ab Joan Tor, del mas de Ribafeta, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que per lo primer Concell vinent, vínguien les dos parts a deduir si dit Tor entrà a la montanya de Percanela ab bestià de Conlloch o no, y que los cònsols los advertesquen.

[228] *En lloc de* fa.

Dit dia se entregue 65 lliures, 4 sous als cònsols de Andorra per a pagar la pensió al senyor rector de Andorra y capellans, y cobraran rebuda y la portaran al primer Consell, les qual*[s]* són per la pensió de la Casa, y se pague a 1727.

|[212] Dit dia, no obstant la sentència proferida lo últim Consell del dia 25 de novembre pròcxim passat, sobre la qüestió o diferències entre lo Comú de Sant Julià, de una, y Anton Moles, ereu y pocessor de la casa de Moles, de l'altra, y com de dita sentència se originàs algunes discòrdies y disturbis, per evitar aquelles, totes les que se poguessin socitar, han concordat les dos parts dites comètrer la composició de tot en mans de Joan Antoni Torres, síndich de la present Vall, lo qual ha acceptat dita comissió, y ho conpon de la forma següent: que lo dit ereu Moles puga anar tant solament ab la tinguda igual conforme los demés particulars de anfoch, tant al solà del Quart de Bexissarri, ben entès que la tinguda ara sia sua, o del massover una sola, y que dega pagar los talls com les demés cases de anfoch. Y no tenint-hi massover, no tingue dita tinguda. Y que tots los depòssits àgie fets de talls los àlsie lo Comú de Sant Julià, y les penyores depositades lo ereu Moles, condonant-se uns a altres de tots interessos y malícies. Y sempre que a totes menobres y funcions del Comú sie demanat àgie de assistir com los demés de dit Comú.

Joan Antoni Torres y escrit de mà agena *(signat)*.

1728 febrer 1

Vuy, dia 1 de febrer de 1728, se ha tingut Consell de la Terra a vista de les differències tenen Ramon Aldosa ab lo Comú de la Massana sobre la elecció de cònsols feren a 28 desembre, y per aver-los mudats lo dia 12 jener.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Espirit, y se mane als cònsols que la fassen dir en ses parròquies lo més prest se púguia.

1728 gener 12

[Dit] dia se ha acomodada la qüestió de Aldosa ab lo Comú de la Massana, y se ha acomodat de què possasen Aldosa al banch dels proms, com los demés proms, y que desidésquian los cònsols. Fet a 12 Jener de 1728. Y que pàguien los gastos mitjerament, y que lo dit Aldosa no sia més ni menos que los demés proms.

1728 març 22

Vui, Dilluns Sant, a 22 de mars 1728, se ha tingut Concell per pagar la quístia al senyor bisbe, y se mane a Esteve Pujol que vage a portar-la al senyor bisbe, y que còbrie rebuda,

la qual portarà al primer Concell a esta Casa, junt ab la de l'any 1726, que se li antregue si per cas la volen véurer. Al qual se li hantregat dos-centes pesses de vuit per la quístia y vint-i-vuit per la mengeria que juntes fan 319 lliures, 4 sous.

Dit dia a pagat la parròquia de Canillo:	57 ll.	3 s.	2
Ancamp:	48 ll.	06 s.	0
Ordino:	68 ll.	13 s.	4
Massana:	71 ll.	18 s.	10
Andorra:	60 ll.	0 s.	2
Sant Julià:	34 ll.	04 s.	4
Que juntas, han pagat, fan suma:	340 ll.	5 s.	8
|^{212v} Quede en bo per la Vall:	21 ll.	2 s.	1

Dit dia se paguen les pencions que fa la Vall a la casa de Areny, de Ordino, 112 lliures, a Pere Mateu Moles, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que prenen suma de 288 lliures, 8 sous, per lo que ha pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Ancamp ha pagat 51 lliures, 16 sous, ha pagat ordino 51 lliures, 16 sous, ha pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, ha pagat Andorra 51 llires, 16 sous, ha pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals han cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció cessà als 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y de la mateixa manera los hereus de casa de Moles 126 lliures, que tot fan la suma de 288 lliures, 8 sous barceloneses.

Guillem Areny y Gallart *(signat i rubricat*).

Anton Moles *(signat)*.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Dit dia se pose lo vi a 22 dinés lo cortó, y que coménson a véndrer lo Dij*[o]*us Sant, dia de la Mare de Déu de mars, y que tinguen bon ví y que tinguen dineral, y com y també que ningú pugue vendre ningun gènero de vi negre si no·s que sie l'ostalé, y que no'l pugue vendre sinó·s que al preu de la Vall, pena del quod de la Terra.

Dit dia areste la Vall que d'esta ora an avant no·s pugue menyar ni béurer en esta Casa conclosos que serán los Concells que té la parròquia de Andorra, menos aquells que sie costum de menyar y béurer, y se mane tenir y observar est arest, pena del quod de la Terra. Y se mane als cònsols que conclós sie lo Concell tànquien la porta, pena del quod de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que mànien al Grailaire que, pena del quod de la Terra, adòbie lo camí y gravada té sota les costes de Teixidó a son atonxan de des de hon pren l'aigua, y asò que sie adobat dins vui*[t]* dies, en pena del quod de la Terra, y així mateix, baix les dites penes, fàcien adobar lo terrer del Colladet, que·s veu de Sant Antoni, los cònsols de la Massana.

1728 maig 10

Dia 10 de maig 1728, a vista del Concell de Santcogesma, se ha tingut Concell per pagar metges y barbé, cesos de Costoja, draps a lavar, vaca grasa, nominació de consellers, mostafasos, vehedors, capitans y regalies:

Canillo mostafà Miquel Regí, Call, vehedor Esteve Call, Regí.

Encamp mostafà Antoni Naudí, Tribala, vehedor Jaume Joan Mas.

Ordino mostafà Nicolau Areny, vehedor Guillem Areny, Gallart.

Massana mostafà Pere Joan Bosquets, Coma, vehedor Joan Pere Solana.

Andorra mostafà doctor Guillem Torres, vehedor Jaume Adallach y mostafà a les Caldes.

Sant Julià mostafà Martí Bonet, vehedor Esteve Pujol.

|*213* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joseph Torres, Rossell.

Encamp capità Micolau Moretó.

Ordino capità Joan Rusca

Massana capità Joseph Pal, Farré, de l'Aldosa.

Andorra capità Julià Sansa.

Sant Julià capità Antoni Capdevila, de Certés.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien als senyors batlles, y que fàcien manar porta per porta, vuit dies antes, cada un en sa parròquia.

Dit dia se fa arest de camins, adobà rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, pena del quod de la Terra.

Dit dia Esteve Pujol a portat la rebuda del senyor bisbe de la quístia, so és, la vella y la nova.

Dit dia han portat totes les rebudes de l'oli.

Dit dia se encomane a Andreu Pradell, cònsol de Sant Julià, 12 sous, 6 per pagar los sensos de Costoja, 15 sous per pagar los draps a lavar al porté major, 10 lliures al segristà de Urgell. Y de tot pòrtie rebuda en esta Casa, pena del quod de la Terra.

Dit dia se entreguen 12 lliures, 7 sous a Areny, d'Erst[229], cònsol de la Massana, per donar-les al render de Capítol, y portarà rebuda a esta Casa, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, y se ellegés a Macià Babot, quedant Anton Puig, entre pesadó Joan Rila, sobreestant Miquel Imbert, manan-los en pena del quod de la Terra, com l'any pasat se'ls manà, que mànien a tots los teixidós y ammolinadós que no rébien ningun fil ni drap que no sie pesat, a fi de què posasen un pesadó a cada parròquia, y se'ls renove dit manament baix la mateixa pena, com que també dits officials cuiden que los draps tingan las vias assenyalades y que, ab tot cuidado, eviten lo posar borra al drap, baix la pena dalt dita. Y sempre y quant trobaran algun drap o draps que·ls faltara vies de les assenyades, o bé trobaran drap que i age borra, que·ls castiguen ab aquell rigor que porte la comfraria.

Dit dia, a vista de què lo llicenciado Andreu Nagual, de Sant Julià, ha feta petició a esta Casa de la plasa del Col·legi de Foix, de Tolosa, se li ha respost que la hora que sie desambrasada del que l'ocupa, que la Vall los consedeix ab la suposició que deu donar fermanses perquè no se fàsien los abusos que altros an fet, y que si alguns gastos y ha per desfer algun ambulich, que seran a son compte, que la Vall no i entre en pagar-les.

1728 maig 10

|*213v* Ordenació feta al Concell de Santcogesma 1728.

Dia 10 de maig, a la vista de Santcogesma, ordenam que de aquesta ora en avant, que persona alguna no puga deixar anar ningun gènero de bestiar sens guarda per los camins rals, ni als antorns de les possecions, *etcétera*. Lo tot se mane observar y fer, pena del quod de la Terra, a vista del dany s'esprimente fan en les posesions particulars, y que los cònsols ho fasen manar, porta per porta, luego de aribats en ses parròquies.

Dit dia se hareste visura de creus, y que cada parròquia, cada una ab ses parròquies vehines, ab ser les montanyes llibertes de neus, fasen visura de creus, y que les pòrtien assentades y, si nesesari serà, renovar dites creus, en pena del quod de la Terra.

[229] *En lloc de* Erts.

Dit dia lloam y aprobam totes les ordinacions escrites y no escrites.

1728 juny 9

Dia 9 de juny de 1728 se a tingut Consell de la Terra per una carta que envià lo teuler de la Seu de Urgell, que·s còpia de una que ne a rebut de Barcelona, ab la qual li donen orde per a què fassa pagar de tot lo que entre y hix fora de la Vall, y que còbrie los deu per sent del bestiar de llana y bovi y cabrí y serdà, fins que la Vall fasan constar a la Intendènssia General la dita franquessa. Y per fer-o constar se envie lo transsumto ho sentènssia com los de la vall de Andorra no són obligats a portar alb*[a]*rà de guía per diner ni sal per son propi ús, si solament denunsiar a la darrera taula de 23 de gener de 1651, una permisió y confirmassió per propi ús de 1585 per los molts II·lustres Senyors Deputats, un privilegi de les Corts y Deputassió per la treta dels mantenimens notat de número [Co]40, lletres [ff], sentènssia y declarassió de la Real Audiènssia sobre la possesió per poder traure blat y vi y oli y altres mantenimens número 9, lletra J, altra sentènssia sobre lo dret que avem de pagar per les mules y rossins.

Dit dia se vote una missa de devossió, que los cònssols la fassen dir, cada un en ses parròquies, votada a l'Esperit Sant, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se an encomanats los sobre dits papers y carta a Guillem Areny, de Ordino, per a què los consòltie ab lo |[214] abvocat de la Vall com partisipar-o ab Sa Il·lustríssima.

1728 juny 19

Dia 19 de juny de 1728 se ha tingut Consell de la Terra per una carta que anviat lo señor Guillem Areny, de la Seu de Urgell, perquè si falte uns papers per portar a Barcelona per lo del propi ús, los que se han trobats y se le envíen, són los següens: primo, dues salvaguardes del duch de Bondoma, una de l'any 1658 per a poder envià los bestiàs a Urgell, y altra de 11 de marts de 1711, una sentènssia de la Real Audiència de 17 de abril de 1666, altre transsumpto de real sentènssia de la observanssa per les vitualles 1593, un transsumto del privilegi del General ho sentènssia, com los de Andorra no han de portar alb*[a]*rà de guia per diner ni sal pel propi ús de 1651, altra francessa del Dret de Marca de 1369, transsumpto del propi ús per la Diputassió de 1603, altra confirmassió del propi ús de 1599, despatix[230] del propi ús de 1692.

[230] *En lloc de* despatx.

Dit dia se a fet sindicat a Guilem Areny y Gallart pres per lo reverent Juan Babot, en nom de Jussep Vall.

Dit dia se fa lot per parròquia de sis pesses de vuit a requessisió de Guillem Areny y Gallart.

Dit dia a entregat lo reverent doctor Francisco Bonet una àpuca de onsse mil afrans, firmada per lo compté, tórnon a compliment de 20.000[231] afrans, com altres papés ho cartes.

1728 juny 25

Dia 25 de juny de 1728 se a tingut Consell de la Terra per fi y afecte de una carta que se a rebut del síndich per sercar una rebuda del comte Muret, de la quantitat de sis-sentes dobles.

Dit dia Andreu Pradell a portat les rebudes dels draps a labà y de les regalies.

Dit dia se mane per orde de Juan An*[t]*oni, síndich, que de les pernes atrassades deuen les quatre parròquies, que lo dia de Sant Pere, primer vinent, que Ordino y la Massana y Andorra apòrton dues pernes per parròquia en mans del cònsols de Canillo ab sos formatjes.

Dit dia, ademés del lot passat se féu, se fa altre lot de altres sis pesses de vuit per parròquia, que juntes fan dotse pesses de vuit. Y les dites se han de entregar en mans del doctor Juan Guillem Torres lo dia 26 del corrén, les quals són per anar a Barcelona per les dependènssias ten la Vall acerca de les aduanes.

|*214v* Dit dia vote la Vall una missa de devossió al Sant Esprit, dita se mane que los de Canillo y Encam*[p]* vajen a la Mare de Déu de Merixell, los de Ordino y la Massana vajen a Sant Antoni de la Grella, los de Andorra y Sant Julià vajen a la Mare de Déu de Canòlich. Y que a cada parròquia la fassen dir lo més prest pugen. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1728 juliol 23

Vui, dia 23 joliol de 1728, en virtut de una carta de Guillem Areny, d'Ordino, feta de 22 del present, te […] los Pariatges en llatí, que són de pargamí, firmats de tres […], y la

[231] *Segueix* lliures, mil *sense cancelar*.

confirmassió aposthòlica de dits Pariatges, que també és ab pargamí, als Pariatges conste en lo llibre número primer y de la confirmassió número [tres], la qual carta dexo en lo llibre. *Ita est*, Moles, cònsol.

1728 agost 10

Dia 10 de agost de 1728 se a tingut Consell de la Terra per fer l'afor del blat.

Dit dia se fa l'afor al blat fiat, y se posse al preu de trenta-y-vuy*[t]* reals la carga moneda barssalonesa, dich 3 lliures, 10 sous. Y se mane a tots los cònsols en ses parròquies ho fassen manar porta per porta, y que ningun ne puga demanar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se note com per orde de Guillem Areny se a fet lot de dues dobles per parròquia, les quals se an entreguades a la Maria del Tomàs Carles.

Dit dia se mane als cònssols de Sant Julià que, dins vuit dies, fassen abobar lo camí, des del pon*[t]* fins al pui de Olivessa, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a entregat la rebuda del render de Capítol de l'any 1727, la qual ha entregat Juan Ermengol Areny, cònsol de la Massana.

Dit dia ven la Vall la erba del Prat de la Vall ha Anton Moles, per lo preu se a sospés per no aver-sse pogut ajustar del preu.

1728 setembre 5

|[215] Dia 5 de setembre de 1728 se ha tingut Conssell de la Terra ha vysta que Déu Nostre Senyor a disposat de la ànima de Jaume Juan Solana, batlle de Sa Magestat Crist*[i]*anísima, que Déu guarde. Se fa eleció de sis persones per fer la sissena, la qual se deu enviar al señor veguer Murou, de la vila de Hachs, per a què se servesca, en nom de Sa Magestat, un per a batlle, les quals són les seguens:

Primo, a Canillo Juan Call, Regí.

Ítem, Encam*[p]* Antoni Naudí, Tribala.

Ítem, Ordino Ramon Riba, dit Call, de Llorts.

Ítem, Massana Juan Pere Mora, dit Giral.

Ítem, Andorra Tomàs Calbó, dit Dolssa.

Ítem, Sant Julià Miquel Verdasser.

La sobredita sissena hanirà a portar Estev*[e]* Naudí demà dilluns al dit señor veguer Murou per a què, en nom de Sa Magestat, ellegesca una de les sis perssones per a batlle. Y tornarà dita sissena provoïda. De la parròquia sie, cònsols y consellers li pendran lo jurament, requiriran al senyor rector se servesca llevar-ne acte, y al primer Consell ne portaran relassió en esta Cassa.

1728 setembre 9

Vui, dia 9 de setembre de 1728, a portat Esteve Naudí la sisena provoïda de batlle del senyor veger Murou, per lo Rei Cristanísim, com a Comte de Foix, lo qual a feta la elecció de batlle a Juan Pere Mora, dit Giral. Se mane als cònsols y consellers de la Massana que·l preguen de jurament.

Dit dia se done poder a Juan Antoni Torres que se ningut[232] dels nomenats, tingués puesto de la Vall, hisqués batlle, que lo dit Juan Antoni Torres ne puge ellegir altre en nom de esta Cassa.

1728 setembre 5

Dit dia, a vista de un arrest que·s féu lo dia 15 de desembre de 1727, sobre una pendènssia ten lo senyor rector de Encam*[p]* ab Moretó, sobre la gravada del prat de Moretó, y vui dia 5 de setembre de 1728 a enviat los dinés per a què aquesta Cassa fes anà los haveadós. Y a vista que a prescribit lo tems y a passat en caussa judicada, y esta Cassa li torne los dinés.

Dit dia se mane a Gibe*[r]*ga y ha Rossell, de Ordino, que dins vui[t] dies adóbon lo camí que passe de l'Aldossa a Ordino, en pena del cot de la Terra, cada qual ha son entoxan.

1728 setembre 9

|*[215v]* Dia 9 de setembre de 1728 se a tingut Conssell de la Terra per fer lo repartimén de la sal, y que és lo número de tres mil vuit-sentes setanta-sinch fanecas, la qual se ten de traure de Sant Juan de jun de 1728 fins als últims de desembre de 1730. Y de la sobre*[dita]* sal s'en de traure, de Sant Juan de juny sobre dit fins a Nadal primer vinent, s'en ten de traure set-sentes setanta-y-sinch, ne toque per parròquia sen y vint-y-nou, y ne quede una per a traure al tot. Les restants 3.100 fanecas se an de traure ab dos anys,

[232] *En lloc de* si ningú.

que toque per parròquia sinch-sentes y disset, y ne quede dues de bones, avertín que les sinch-centes y disset que toque per parròquia se han de traure d'en quatre en quatre messos la part toquan.

Dit dia se entregue a Guillem Areny y Gallart dues sentènssies dels passatjes de Taús, singnades ab números 43 y 44 y lletres 3 ans y 3 bens[233], com una sentènssia arbrital[234] de la franquesa de lleuda de la quadra y vegeria de Agramun, signada de número 50 y lletres 3 achs, així mateix se note que lo dit Areny a entregat los demés papés al doctor Juan Guillem Torres.

1728 octubre 17

Vuy, als 17 de octubre de 1728, se a tingut Consell de la Terra asserca de una carta del doctor Guillemó, la qual avie enviat a Juan Antoni Torres, y lo tenor de ella és que estiguen previngut*[s]* de quatre o sinch dobles per parròquia.

Dit dia se fa lot de sich dobles per parròquia, y se mane als cònsols que lo dia 26 del present mes les tinguen en mans de Guillem Areny y Gallart, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo vi a divuit dinés lo cortó, y que·l coménsien de véndrer demà dilluns. Los cònsols que u intímon als ostalés y mostafàs, cadaú en ses parròquies.

Dit dia se done llicència als abitans del Quart de les Caldes de manjar y béurer a l'ostal de Andorra, però no de jugar, so és, los dies que venen als offisis o servir a la iglésia.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que al primer Consell porten una piniora que tenie depositada Jacinto Riba en esta Casa, y esta Casa mirarà si és ben feta. Y tant los de Ordino com los de la Massana pòrtien los títols tinguen per defenser-se, així mateix se mane als cònsols de Andorra y de la Massana pòrtien los títols tenen per defensar-se asserca de la questió tenen de l'ampriu de Padern al primer Concell. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1728 novembre 22

|*[216]* Ha 22 novembre 1728 se ha tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y asentar los metedors y averies estranyes, per a què los cònsols pòrtien lo compte

[233] *En lloc de* 3 as y 3 bes.
[234] *En lloc de* arbitral.

per lo Consell Sant Thomàs propvinent, y també asentar los metedors y averíes y fer lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se mane als cònsols, pena del quod de la Terra, pòrtien los dinés del*[s]* estranys, so és, per cada metedor 4 sous y per cada averia 6 dinés, moneda barsalonesa.

Dit dia se ha pagat la conducta als doctors y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quiscun y al barbé 42 lliures.

Dit dia Macià Soler, dit Tor, de Ansalonga, ha depositat trenta-sis rals per a què la Vall fàcie anar los veadors per mirar unes difarències té lo Quart de Ansalonga ab los de Sornàs sobre del bosch, y se mane als cònsols de cada parròquia dónien lo salari acostumat a quiscun veador perquè dijous primer vinén vagen a mirar dites difarències, y lo de Ordino no i pot anar per aver votat al concell de Ordino, y se mane als cònsols de Ordino que per demà los dónien còpia de la centència ab escrits, pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa lot de 27 perdius roges, so és, quatre per parròquia, Sant Julià, Andorra y Ancamp sinch, y que lo diumenge antes del Consell les tinguen en mans dels cònsols de Andorra.

Dit dia se mane al Quart de Cispony y a Bordoll que al Consell vinent vinguen a deduir ses rahons dels papers an anviats.

1728 desembre 13

Vui, als 13 de desembre 1728, se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per fer la quístia, tacsa y metedors y averíes se han trobat en lo present any per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes. Se ha trobat 5.045 metedors, a dos sous y sis per metedó fan 630 lliures, 12 sous, 6, avem trobat 34.793 *[averies]* a dits tres dinés per averia, que fan 434 lliures, 18 sous, 3, que junt fan 1.065 lliures, 10 sous, 9. Devem pagar a Sa Magestat Cristianíssima ab dos pachs 935 lliures. Queden bones 1.030 lliures, 10 sous, [9].

Dit dia se ha pagat a mossèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot proppassat, de aquells dos censals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firme [mossèn] Babot.

Íta *[est]*, Joan Babot, prebere y beneficiat de sant Joan Baptista *(signat)*.

Dit dia acerca de les difarències té lo Quart de Cispony ab Bordoll, de Cispony, acerca de un quod que li feren sobre del bestià suspitós de pigota, se mane, pena del quod de la Terra, a dit Quart de Cispony que se li restitoesque lo quod.

|*216v* Dit dia, a vista que Moles a fet una representació a feta Anton Moles al Concell de la Vall que sabria per a apotacari, demane si li volen dexar parar botiga de potacari a la parròquia de Andorra y que·s posara mestre, sumeten-se a ser visitat sempre que la Vall voldrà, y que donarà les medecines ab la deguda franquesa com los demés. Y per mirar les qualitats de ell y que la botiga sie propòsit, done lo Consell faculta*[t]* a Guillem Areny y Gallart y a Anton Moles, y que estos tingan de donar informe a Joan Antoni Torres.

Dit dia ha portat Esteve Naudí, cònsol de Canillo, per lo arendamén del prat de Canillo que *[és]* stat de Remendo, 4 lliures, 4 sous.

Dit dia, a vista de l'apel·lació de la centència feta per los vehedors contra lo Quart de Sornals[235] tenen del bosch de Ubach, d'Ensalonga, areste lo Consell anar-i lo disapte primer vinent, dia 18 del present mes, en cas los tingan billet de Guillem Areny, altramén quédie la centència feta dels vehedors ab son valor y deguda forsa.

Dit dia se note que la parròquia de Ordino té dos pernils abansats.

Dit dia se fa lot de 7 rals de vuit per parròquia, que són 9 lliures, 16 sous, i·s mane als cònsols de la Massana y d'Encamp que dins vuit dies entreguen 6 rals de vuit cada parròquia a Guillem Areny, Texidor, que les demés parròquies, y lo demés, fins a dites 9 lliures, 16 sous, ja està pagat. Lo tot se mane en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nota que se han entregats ab dos parti*[t]*s a Borthomeu Bacó, a bon comte dels jornals que gonyat a Barcelona ab lo doctor Guillemó, a 7 lliures per partit, que fan junts 14 lliures barceloneses.

Dit dia se fa nota que del sobredit llot de 7 rals de vuit per parròquia, se n'entregue al doctor Guillemó, a bon compte dels jornals tindrà de la Vall, 6 dobles.

Dit dia se fa venda a Guillem Areny de la erva que té la Vall a la borda de Aldiàs per lo preu 4 sous, 3 per quintà, sobre la qual entregarà 6 dobles als cònsols de Andorra per

[235] *En lloc de* Sornàs.

lo dia de la Mare de Déu de febré propvinent. Y si la erba no vastave, estarà avicció la Vall per dites 6 dobles com dit Areny, si la erba val més per satisfer lo més valent les quals an de servir per pagar la penció fa esta Casa al senyor rector de Andorra.

Dit dia se fa lot de una dobla per parròquia per acabar de pagar la sobredita penció a dit senyor rector, lo que·s mane als cònsols nous de cada parròquia que per lo dia 2 de febré la tinguen en mans dels cònsols de Andorra, y los dits ab les dites 12 dobles faran lo compte de la penció a dit senyor rector, y cobraran recibo, lo que an de portar en esta Casa junt ab 12 rals que queden bons.

|*217* Dit dia se fa lot de 37 pernas y 14 formatges y 24 capons, so és, 6 pernes per parròquia, y Sant Julià 7, so és, 12 pernes, 24 formatges y 12 capons al senyor bisbe, altres tantes al senyor governador, 6 pernes y 12 formatges al doctor Cruïlles, advocat de la Vall, altres tantes al tauler, y un pernil y dos formatges a Juseph Valls, nottari de la Vall, les quals entregaran los cònsols nous a horde de Joan Antoni Torres.

Dit dia se mane a Guillem Areny y Gallart vage a donar les bones festes a Sa Il·lustríssima, senyor governador y demés de la obligació de la Vall.

1729 febrer 25

Vuy, als 25 de febré de 1729, se ha tingut Consell de la Terra a horde de Joan Antoni Torres per fer véurer al Consell la declaració del señor intendent de Barcelona, asserca del dret pretenen de les aduanes.

Dit dia se vote una missa de devoció al Sant Esprit, y se mane als cònsols que cadahú la fàssie dir en sa parròquia lo més prest sia possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia resol lo Consell que Joan Anton Torres escrigue al doctor Guillemó que per la present se'n vingue, sinó que per lo correu vinent escrigués alguna novedat, en tal cas la Vall o deixe a la direcció de dit Joan Antoni Torres.

Dit dia a vista que lo yayo Regí per la crescuda edat no pot anar a Canillo a tastar lo vi, la Vall y dicte de quí a Santcogesma a Esteve Naudí, y que·s mantingue la ordinació de no poder jugar, menjar ni béurer als ostals los habitants de les parròquies, y que no y pugue aver camarets. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que als ostals no puguen vendre vi de dos preus.

Dit dia se note que los cònsols de Andorra an pagat la penció als senyor rector de Andorra, y an entregat los dotse reals quedaven an aquesta Casa.

Dit dia se fa lot de 16 sous per parròquia.

1729 abril 11

Dia 11 de abril de 1729, Diluns Sant, se ha tingut lo Concell per pagar la paga de la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha entregat 935 franchs a Ramon Riba, cònsol de Ordino, per portar a Foix ab pessetes y dobles, y se li a entregat la última rebuda de l'any 1727, la que tornarà junt ab la nova en aquesta Casa, com també se li entregue 15 franchs, 14 sous per lo gasto. Si n'i quede, los restituirà, sinó, la Val los hi refarà.

Dit dia se ha pagat les pencions que fa la Vall a la casa de Guillem Areny, de Ordino, 112 lliures, a Pere Mateu Moles, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que prenen la suma de 288 lliures, 8 sous españyoles. Per lo que a pagat: Canillo 46 lliures, 4 sous, Encamp 51 lliures, 16 sous, Ordino 51 lliures, 16 sous, la Massana 33 lliures, 16 sous, Andorra 51 lliures, 16 sous, Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals han cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció cessà als 24 de febré proppassat, y |^{217v} Pere Mateu Molas 50 lliures, 8 sous, y los ereus de casa de Moles 126 lliures, que tot fan la suma de 288 lliures, 8 sous españyoles.

Anton Moles y Rossell *(signat)*.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Ramon [Riba], per la senora Victoria Areni i Galart *(signat)*.

En nom de Déu y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Jaume Putcernal, cònsol de la parròquia de Canillo, Pere Font, Carquié, Miquel Guitart, Gastó, concellers de dita parròquia de Canillo, Joan Pere Jaumet y Pere Pallerès, cònsols de la parròquia de Encamp, Joan Antoni Picart, menor de dies, Joan Naudí, Baró, concellers de dita parròquia de Encamp, Joan Ermengol y Areny, Francisco Babot y Raubert, cònsols de la parròquia de la Massana, Pere Antoni Torres y Giberga y Antoni Capdevila, consellers de dit*[a]* parròquia de la Massana, Isidro Inglesa y Anton Moles, cònsols de la parròquia de Andorra, Pere Màrtir Ermengol, conceller de dita parròquia de Andorra, Antoni Pal, Mitjavila y Andreu Coma, cònsols de la parròquia de

Sant Julià, Francisco Escabrós y Samion Rossa, concellers de tita parròquia de Sant Julià, ajuntats y congregats en lo terme del Quart de Sornàs y Ensalonga, a la partida de l'Ubach, al camí real, a una fita que i a a dit camí real al peu de la creu, per arrest fet en lo llibre de la Vall, tenint Concell de la Vall, y com a jutges en tercera persona y última instancia de las cosas tocants a la política, passos, camins, termes, boscos, aigües, *etcétera*, en virtut de privilegi*[s]* a nos concedits y de la intiguíssima posseció, *etcétera*, per a jutjar y centenciar sobre la qüestió o plet tenen lo Quart de Sornàs ab los de Ansalonga, tots de la parròquia de Ordino.

A vista que los de Sornàs volen llenyar al bosch de l'ubach de Ansalonga, des del sarrat de la Longa fins al sarrat Blanch, y avent-los demanat nosaltres mostrasen títols y nos an presentat lo Quart de Sornàs una visura dels quatre de la parròquia de Ordino, de la qual no·s trobe firma en dita visura, y després nos an presentat la centència o visura dels vehadors de la present Vall feta del dia 9 de novembre de 1728, y ademés lo Quart de Sornàs nos an|[218] presentat un paper a hon està contenguda la rodalia treta del llibre de son Quart y ficsada en aquell lo any 1710, la qual rodalia fou feta y ordenada per los quatre de la parròquia de Ordino lo any 1622 y no constar original de aquella, y vistes y oïdes les rahons de una part y altra, an volgut deduir y al·legar quiscuna de les parts, y conciderant tot lo que se avia de considerar, tenint Déu Nostre Senyor devant nostres ulls, avem pasat en centenciar y declarar ab lo modo y forma següent, *etcétera*:

Primerament, pronunciam y centenciam y declaram que los de Sornàs no puguen lleñyar en lo dit bosch del sarrat de la Longa fins al sarrat Blanch, *etcétera*, y del demés, que los de Sornàs y Ansalonga estiguen ab sa antiga posseció y, així mateix, pronunciam, centenciam y declaram que los de Sornàs pàgon los gastos de nostra present centència, que són 10 lliures, 16 sous, y 3 sous per dos sabudes per portar los billets de l'avís y que sie concedida còpia, y sie entimada nostra present centència feta en la Casa del Comú de Ordino, dia 18 de desembre de 1728, lo que manam tenir y observar en pena del quod de la Terra. Y esta constarà de nostres presents firmes: Firmo jo Pere Pont, prevere, per Jaume Ponsernal, cònssol de Canillo. Firmo jo mateix per Pere Font, conceller, per no saber los dos de escríurer. Firmo jo Miquel Guitart, Gastó, conceller. Firmo jo Joan Antoni Picart, menor, per Joan Pere Jaumet, Pallerès, y Pere Pallerès, cònsols de Encamp, per no saber los dos d'escríurer. Firmo jo Joan Antoni Picart, menor, conceller de Encamp, lo demunt dit y firmo per Joan Naudí, Baró, conceller, per no saber d'escríurer, ab facultat dels baix escrits firmo per Isidro Inglesa, cònsol, y jo Antoni Molas, cònssol, per Pere Màrtir Ermengol, conceller, tots de Andorra, los dits per no saber d'escríurer.

Firmo jo Francisco Babot, cònsol, per mon company Joan Armengol, Areny, firmo per mi mateix, cònssol. Firmo jo Pere Antoni Torres y Giberga, conceller, firmo per mon company Antoni Capdevila, conceller, ab la facultat per no saber d'escríurer. Firmo jo Anton Pal, Mitjavila, cònsol de Sant Julià. Firmo jo Andreu Coma, cònsol de Sant Julià. Firmo jo Francisco Escabrós, conseller de dita parròquia. Firmo jo Simeon Rossa, conceller.

Dit dia se ha fet lot de dos lliures, setse sous per parròquia per anar Picart a Perpinyà y, així mateix, altre llot de quatre sous per parròquia, que fan una lliura, quatre sous y són en compliment de les pencions fa esta Casa en semblant dia.

Dit dia se fa nota com Joan Antoni Torres, síndich, ha entregat a esta Casa la comfirmació en original de*[l]* Cristianíssim Rey Lluís Quinse, que Déu guarde, ab un gros plech de còpies estampades contenint lo tenor de aquella.

|*218v* Dit dia, a vista del contengut en los tres punts del decret a remès lo doctor Guillemó sobre la dependència o pretencions en lo memorial donà a la intendència de Barcelona per part de la Vall, y ser bo dit decret, que isqué dia 11 de febré 1729, totalment oposat a les consuetuts y privilegis, usos y costums de la Vall, resol lo Concell, en lo tocant al primer punt, en lo qual nos consedexen y atorguen siam mantinguts en la franquesa de tots los viures y mantenimens nesesaris per lo propi ús, bé que ab sa limitació per lo abús de aquella, y aixý sia dita franquesa ab una tacsa prudencial y demés requesits per a practicar aquella, demanan-nos un asfens[236] de las casas y respectivament habitants vivens, les quals fins[237] fetes per los senyors vicaris, aresta lo Concell vagen a portar-les al senyor bisbe y de allí, a hon menester sie, a Joan Antoni Torres, síndich, a Guillem Areny, Texidó, cònsol, a Joan Antoni Picart, menor, consellé. Y, així mateix, en lo que mire en lo segon y tercer punt de l'expresat decret, de què dependeix la total destrucció de tot lo fins ara acostumat, sens altres majors conseqüències que d'elles se poden seguir en perjudici de la Vall, resol la Vall continuar dita dependència per medi del síndich present de Barcelona o de altra persona que benvista serà de la Vall o dels tres expresats, als quals done poder y facultat la Vall per a obrar y recórrer a hont conegan y sia nessesari.

Dit dia se comfirme lo arest fet lo any proppasat sobre la privació de la cassa de perdius, los cònsols lo tórnien fer manar, porta per porta, añyadín an aquell que ni

[236] *En lloc de* cens.
[237] *En lloc de* sien.

tampoch puguen espallar los nius, ni desfruitar los nius. Y lo tot en pena del quod de la Terra.

Així mateix, a vista que los cònsols presents de la Massana nos an fet relació no aver cuidat fins ara del repartimén de la tersa de la sal, corresponent per tot aquest mes de abril, per no aver-los notificat los cònsols pasats tal cosa, resol lo Consell que si per dita omissió esdivingués dany al dit Comú, que sia en compte dels dits cònsols vells.

Dit dia se nota que los cònsols de Ordino deuen aportar a l'altre Consel de Pach de la Quístia 2 lliures, 3 sous provenint de dos metedors y 192 averies, que ab billet del conter de Ordino se'ns a fet constar aver-les rellevades del compte de Rossell y no ser a compte de ninguna parròquia, y avem provoït al peu del mateix billet tinga recurs a senyora Rossella. Las que ha portat Nicolau Areny[238].

Dit dia se note com se a deixat a Sabrià Peira, apotecari, habitant al present a la plasa de Andorra, lo morté de la Vall penian 67 lliures, per lo ús del qual ne pagarà de arrendament cada any, duran emperò lo beneplàcit de la Vall 1 lliura, 13 sous, 6.

|[219] Dit dia, a vista de les difarències tenen alguns llevadors de la parròquia de la Masana [i] los cònsols vells de la Masana, acerca de algun quod feren a dits llevadors, se mane als cònsols vells y a dits llevadors vinguen al primer Consell per a donar cada un rahó de son fet, y se'ls mane, pena del quod de la Terra, com y també lo manadó de Arensal.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés la lliura, y los cònsols ho manaran en ses parròquies.

1729 maig 30

Dia 30 de matg 1729 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar metges y barbé, sensos de Costoja, draps a lavar, vaca magra y nominació de consellers, mostafasos y vehedors, capitans y regalies:

Canillo mostasà Pere Font, Carquié, vehedor Miquel Gastó.

Encamp mostasà Joan Antoni Picart, menor, vehedor Joan Naudí, Baró.

Ordino Antoni Joan Adallach, vehedor Miquel Baixenc, Sucarà.

Massana mostasà Pere Antoni Torres, vehedor Antoni Capdevila.

Andorra mostasà Miquel Riberaigua, mostasà y vehedor Pere Màrtir Ermengol.

[238] Las que ha portat Nicolau Areny *afegit posteriorment*.

Sant Julià mostasà Francisco Escabrós, vehedor en son lloc Esteve Pujol[239].

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Barnat Capdevila.

Encamp capità Sebestià Giberga.

Ordino capità Fijat, de Ansalonga.

Massana capità Joan Antoni Riba.

Andorra capità Nicolau Centuré.

Sant Julià capità Joan Batista Jaile.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien que avíson los senyors valles y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes, cada un en sa parròquia.

Dit dia se fa arest de camins, adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, pena del quot de la Terra.

Dit dia an portades les rebudes de l'oli.

Dit dia se ha encomanat 12 sous, 6 dels sensos de Costoja a Francisco Scabrós, de Sant Julià, del que portarà rebuda a l'aquesta Casa, y també s'é*[s]* encomanat al doctor Guillemó per los draps a labar al porté majó 15 sous.

|*219v* Dit dia s'a pagat a Semion Rossa com a render de Capítol 4 lliures, 16 per la vaca magra.

Dit dia se note que lo lot se féu a horde de Joan Antoni Torres de dos pernes y quatre formatges per parròquia an servit sis pernes y dotse formatges per mosur d'Oliva, y les restans per lo advocat de Perpinià.

Dit dia se note que se féu un lot, lo qual s'és pagat de sis dobles y tres rals de vuit per parroquia, les quals an servit per part dels gastos a fet lo doctor Guillemó a Barcelona.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, y se ellegés a Francisco Moxella, quedan Francisco Constantí, pesadó Esteve Bortoló, sobreestan Gabriel Bartra, y se'ls mane, pena del quod de la Terra, que mànien a tots los texidors y abmolinadors que no rébien ningun fil ni drap que no sie pesat, a fí de què pòsien un pesadó a cada parròquia, y se'ls renove dit manamén baix la mateixa pena.

[239] En son lloc Esteve Pujol *corregeix* Simeon Rossa *ratllat.*

Dit dia és aribat Anton Duran y Babot a la vila de Andorra, lo qual a fet demanda per la plasa del Col·legi de Foix, en Tolosa, a vista que la qui la ocupa qui és lo doctor Anton Giberga, de Sant Julià, a donat avís que acaba lo tems lo dia de Sant Joan de juny primer vinent, y lo present Concell de la Vall li ha feta gràcia de dita plasa ab la obligació que, antes se acàbie lo temps, dónie avís a la Vall per a què puga fer-ne gràcia a altre subgecte per ocupar-la.

Dit dia avent demanat la conducta, en qualitat de doctor en medicina, lo doctor Eredero per los tres any*[s]* comensan per Sant Andreu primer vinén, se li concedeix, y los cònsols de Andorra lo i participaran, y se asentarà al Consell de Sant Andreu primer vinent ab los pactes acostumats.

Dit dia demane que sie posat en duena per la plasa de nottari de la Vall lo discret Joseph Dalmau, y se mane als consolats que luego fàcien fer manament, porta per porta, cada un a son consolat, que si algun o alguns volen pretendre dita plasa, se vagen a comferir a Joan Antoni Torres, atribuin-li lo Consell lo poder fer la elecció per fer la duena de les dos persones que conexerà més idònees per dit efecte, y quant no·s priséntie ningú més, pose lo dit Dalmau en duena ab una fallanga, y que cuídie de remetre-la *[a]* París.

Dit dia se mane als consolats que, de quí al dia de Sant Joan de juny, apòrtien en mans del reverent Mariano Areny 11 lliures, 11 cada consolat, que faran la suma de 69 lliures, 5 sous, 9, y asó són per los gastos fets fins als dia present, y que les dites se les quedarà cada consolat a son favor al pagamén del redre. Y asó se'ls mane pena del quod de la Terra.

|*220* Dit dia mane lo Consell de la Vall que a vista que lo Comú de Encamp conduí ostalé y taverner ab lo pacte que, a les ores proibides per la Vall, no poguesen tenir persona en ses cases, que fent lo contrari se'ls llevaria l'ostal y taverna, y no obstant aver romput dit pacte, no a pasat lo Consell a llevar-los l'ostal y taverna, motiu que a ocasionat lo no voler Joan Antoni Torres anar al consell de dit Comú, per lo que li feren un quod. Y recorrent lo dit Torres a esta Casa exposant lo sobredit, se mane als cònsols de dit Encamp restituesquen lo depòsit del quod li feren y que quant antes múdien de ostalé o ostalés, pena del quod de la Terra.

1729 juny 25

Vui, als 25 de juny 1729, se ha tingut Concell de la Terra per a disposar lo fahedor per la dependència té la Vall sobre las franquesas de Drets de General y Guerra contra del procurador fiscal y administrador real en la intendència del principat de Catalúnia, y segons lo present estat de aquella, del qual nos ha fet relació Guillem Areny, Texidor, nostre enviat, cancel·lam y anul·lam la procura ho sindicat té de temps fa la Vall al senyor Canut Rifós, notari, causídich de la ciutat de Barcelona, la qual anul·lació se li farà constar per medi del doctor Guillemó per lo primer correu y novament a constituida per son síndic y procurador per les causes constarà en lo sindicat y procura se li ha feta lo present dia en poder del senyor rector de Andorra, y en son nom lo reverent mossèn Juan Babot, al señor Abdón Roca, notari, causídich de la ciutat de Barcelona.

Ítem, dit dia se fa llot de tres dobles per parròquia, y ab estes aniran compresas las dos doblas avia disposat Juan Antoni Torres, síndich, ab billet a les parròquies fer tenir a la Seu, en mà del doctor Guillemó, per demà diumenge, y la dobla s'i ajusta al dit llot la tindran los cònsols dilluns a la tarda en mà dels cònsols de Sant Julià, a fi de fer-las tenir juntas ab las del diumenge, seran divuit dobles en mà del mateix doctor Guillemó, a fi de pagar notaris y al doctor Cruïlles, de las que aportarà son compte a la Vall.

Ítem, dit dia se vote misa de devoció a l'Esperit Sant vulla influir-nos per lo major aserca del bon regiment y conservació d'esta Vall, los cònsols la faran dir en las parròquias lo més prest sia posible.

Ítem, dit dia, per a pagar y satifer a Guillem Areny, Texidor, 39 jornals ab son gasto de fadrí y cavalcadura, com y 4 lliures, 14 sous de bestrets per paper, se fa de llot per parròquia 13 lliures, 15 sous, 8, las que pagaran los cònsols per lo dia de Nostra Senyora de setembre primer vinent, en pena del quot de la Terra. Y, així mateix, abone la Vall al dit Texidor lo orde té donat a Barsalona a Ramon Jact per subministrat al procurador lo que convindrà per la persecució de la causa, tot lo que pagarà la Vall constant de compte y recibo del procurador.

1729 agost 14

Vui, als 14 de agost 1729, se ha juntat lo Concell de orde del síndic, com expresa ab son billet, per a fer l'afor del blat fiat en lo present any.

Dit dia se ha fet dit afor ho preu se deu pagar lo blat fiat, que és a sis lliures carga moneda catalana, los cònsols ho mànon en sas respective parròquias, y que ningú puga exigir per blat fiat major preu, en pena de quot de la Terra.

Així mateix, dit dia, a vista de la nova instàn*[c]*ia ha fet lo Gras de Andorra, demanant se li sie administrada justícia sobre las diferènsias té ab lo doctor Guillemó, Aldiàs y juge de Andorra, sobre lo desbarat de l'aigua al prat de l'Aiguera y sos antuxans, sobre que donà súpplica lo dit Gras de data de 11 abril del corrent any, la qual fou provohida lo mateix dia per lo Concell, que per no aver-se executada segons son tenor, mane lo Concell que de vui al dia 19 del corrent vajen los expresats vehedors a mirar ditas diferències en en pena del quod de la Terra, y fàsien manar a tots los interesats hi compareguen per a deduir cadun de son dret, baix la mateixa pena, als quals se'ls aseniale hora a las 8 del matí.

|*220v* A més, a vista del disposat per la Vall en orde als cabarets, privant absolutamén *[a]*quells com a tan perniciosos a la salud de la ànima y a la bona conservacció y tranquilitat del bé públiq, y avén especialment contravengut a dita disposició y especial prohibició Miquel Bacó y Catarina Bacó, de Encamp, ve*[ne]*nt vi de fet, y ab lo dir "de què no se n'abstendria per qualsevol", fa lo Consell de quot als dits contreventós 10 lliures, sous per la pena comesa en vender[240] vi, y per la pena incorrerà lo mal dit en cas la cométie, no obtemperant tan important disposició, se mane als cònsols de Encamp encontinent usen en ells ab més violent rigor, fen-los posar per la justícia a la presó, detenguts a ferros y ceps, y dit quot pàguie dins a 8 dies en mans dels cònsols d'Andorra, en pena del requot. Y així mateix, ab la notícia tenim de què Antoni Molines provoheix de vi als dits Bacó, manan los cònsols de Sant Julià se n'abstinga, en pena del quod de la Terra.

A més, ha comparegut al present Consell Sebrià Marquès, apotacari, qui ab lo permís de la Vall ha posat botiga en Andorra, devén-se pasar mestre y subj*[e]*ctar a la visita y examen del protonèdic ho de son lloctinent, ab aprobació de la Vall, ha dema*[na]*t se li fàsia dita visita y, segons sa aprobació, la llibertat de despachar en ella com tinga ocasió. Tot lo que resol lo Concell deixar-o a la bona conducta del síndich Juan Antoni Torres, aprobant tot lo que disposarà ser convenient y, així mateix, servirà dita ocasió per a fer

[240] *En lloc de* vendre.

visitar la botiga de l'apotacari de Sant Julià, los quals se deuran pagar tots los gastos se oferiran.

A més, dit dia se pose la lliura del pa a quatre dinés la lliura, y lo vi a quinse dinés lo cortó, un y altre fins a nova disposició del síndich. Lo tot tindrà comensament en lo dia següent. Los cònsols ho faran manar, en pena del quod de la Terra, respectivament ens sas parròquias.

Així mateix, se fa llots dit dia: primo, a fabor del doctor Guillemó per 15 lliures, 7 sous, 6 a pagar de present, y són per tantes és cobrador de bestrets per la Vall, com apar de compte ha produït lo mateix dia, que són 2 lliures, 11 sous, 3 per parròquia, y li farà rahó la Vall per lo demés demane en son particular ab dit compte, que són 36 jornals y son gasto per dits 36 jornalls.

Ítem, altre llot de 58 lliures, 6 sous, que són 9 lliures, 14 sous, 4 per parròquia, que posaran los cònsols en mans de Guillem Areny, Texidor, de vui al dia de Tots Sants primer vinent, salvo que pugan tenir espera, que altrament se deuran pagat a son avís. Y ditas són per compliment de paga dels notaris de la Seu, que són, com aporta lo expresat compte de Guillemó, 30 lliures, 16 sous y 27 lliures, 10 sous, que junts fan las ditas 58 lliures, 6 sous.

Ítem, altre a pagar de present a fabor de Teixidó 5 lliures, 14 sous que ha bestret per lo propi de Barcelona y a la Seu per lo correu, que són 19 sous per parròquia.

1729 octubre 24

Dia 24 de octubre 1729 se ha tingut Consell de la Terra per lo últim pac de la quèstia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, la qual de orde de la Vall anirà fer Macià Babot, de les Caldes, a qui se hentregat 935 franchs per fer dit pach de quèstia, y juntamén se li entregat la rebuda del pach antecedent del Dilluns Sant, la qual tornarà, y així mateix aportarà rebuda del present pach, y per los gastos de son viatge se li an entregat 15 francs. Lo qual ha portat las rebudes, y està pagat per gastos y treballs[241].

Dit dia Joan Antoni Torres, síndic, a proposat al Concell ser de utilitat a la Vall lo tenir un advocat conduÍt per los negocis poden ocorre a la Vall a les parts de Fransa, y per dit effecte convenir la persona de monsiur Capot, conceller del rei y jutge de la vegueria de Perpinyà, lo qual aprobe lo Concell y tindrà en avant per conduït, pagant-li son competent

[241] Lo qual... y treballs *afegit posteriorment*.

salari del dia present en avant, y així mateix deixe lo Consell a la disposició de dit síndich lo fer tenir a mà, per la persona que ell apareixerà, la comfirmació en original ultimament obtinguda de tots los privilegis y sonsuetuts de la Vall per gràcia de Sa Magestat Cristianíssima de Lluís Quinse, que Déu guarde, per lo fi de fer enregistrar aquella en los parlamens convindrà, |[221] com també tots los papers y privilegis y condoixen per la exemció de qualssevols drets y exempcions concedides per Sas Magestats als abitants y moradors de la present Vall, a fí de què puguan viar-ne del modo ne pugam viar.

Dit dia se fa quod per quatre lliures, moneda catalana, al doctor Joan Guillem Torres, a Catarina Duran y Guitart, viuda, a Macià Soldevila, Aldiàs, del Pujal, a Steve Canalill, so és, de 1 lliura a quescun per no aver obtemperat lo manament y centència proferida pels vehedors de la Vall als 19 de agost proppasat, lo que pagaran dins vuit dies en mans del cònsols de Andorra, en pena del requod, y baix la mateixa pena obtemperaran lo disposat per dita centència o visura, so és, lo tornar l'aigua en son lloch acostumat o a la mare, tots junts dins lo termini de quatre dies, y lo demés, cada un en son entoxan, dins lo termini de quinse dies, y en lo cas de no complir, los cònsols de Andorra fàcien manar a*[l]* Consell de la Terra per a proseir contra dels desobediens y fer lo de justícia.

Dit dia, a vista de aver lo doctor Anton Giberga ocupat per anys la plasa del Col·legi de Foix, en la vila de Tolosa, affectada als naturals de la present Vall, y aver-la aquest deixada ocupada per un fransés per concentiment seu o altrament per enpenyo, segons se diu, com se pot col·legir no avent pogut entrar en ella lo licenciado Anton Duran, que ab lo premís y gràcia de la Vall pasà per dit effecte en Tolosa. Per so y altramén protesta la Vall de tots danys y gastos contra del tal doctor Anton Giberga, si y en lo cas de no tenir lloch per rahó de son mal prosohir la ammició de dita plasa a favor del licenciado Joan Pallerès, de Encamp, al qual en lo present dia la Vall fa nova conseció y done lo permís per anar a ocupar aquella, qual declaració y protestació faran entimar los cònsols de Sant Julià a Joseph Saló, son padraste, declarant que la Vall prosehirà ab tot rigor de justícia. Y en atenció del referit y precausionar-se la Vall en lo sdevenidor, promet lo nou provist licenciado Joan Pallerès tornar la plassa en mà y poder de la Vall, libre y sens impediment algun, com y millor podrà, per lo que done per fianses Pere Joan Jalmet, Pallerès, son pare, y Pere Pallerès, tots de la parròquia de Encamp. Y així mateix en atenció de l'embràs de dita plassa per lo qual se oferiran gastos, com per lo viatge y entrada en aquella, y ser dit licenciado Joan Pellerés pobre y de pocas comveniències per a subportar dits gastos y mantenir dita plasa a nostre favor, asenteix y convé la Vall en fer una *[a]*juda de costa al

pobre licenciado. Y per eix fi fem de llot per parròquia deu franchs, que juntes fan 60 franchs, los quals aportaran los cònsols en mans de Joan Anton Torres, síndic, diumenge per tot lo dia, y així mateix li farà lo papé de sa presentació.

|*221v* Dit dia per a pagar y satisfer a Guillem Areny, Teixidó, sent coranta lliures que té bestretes a Barcelona per salaris y treballs de advocats y procuradors, ab lo depòsit del salari de la centència, per les quals aportarà a son compte 1 lliura, 4 sous per un propi al senyor bisbe a bosca'l, que juntes són 141 lliures, 4 sous. Li ha donat la Vall lo dia present, ab dinés provenint de resta de la quèstia, 42 lliures, així que li faltan a compliment 99 lliures, 4 sous, y per dijous primer vinent, per tot lo dia, apòrtien en mans de Texidor cada consolat 16 lliures 11, per parròquia, y quedaran 2 diners bons.

Dit dia se ha fet ostenció al Consell de una sública presentada a Su Il·lustríssima per part de alguns particulars de la parròquia de Encamp, al peu de la qual se conté la provisió feta per Su Il·lustríssima dema*[na]*nt vagen a informar-lo los cònsols de dita parròquia sobre lo contengut en dita súplica dins lo termini de 15 dies, y com son asumpto tòquie no sols la parròquia de Encamp, sinó que també púxie ser de exemplar a les demés, per so deixa la Vall a la bona direcció de Joan Antoni Torres, nostre síndic, tot lo que se dega fer.

Dit dia se mane a les parròquies de la Masana y de Ordino fàsien anar dos hòmens de cada parròquia, per averiguar les diferències tenen sobre les creus del terme, de quí diumenge primer vinent.

1729 novembre 28

Dia 28 de novembre 1729 se ha tingut lo Concell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y asentar los metedors y averies stranyes per a què los cònsols pòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent.

Dit dia, un dels vehedors se trobà en lloch y puesto per terminar les difarències tenen los comuns de Ordino y la Masana en lo dia asenylat per orde del síndic, nos ha fet relació aver faltat lo vehador de Canillo sens tenir justa causa, y per so aver tingut per inútil los demés son treball, per tan se mana a dit vehador com als demés, en pena del quo de la Terra, per a dijous primer vinent, se tròpien en lo mateix loch per a desidir y terminar dites difarències, com també les pars per informar-los. Y los gastos ocasionarà eixa

revista, com sien a culpa de l'expresat vehedor de Canillo, seran a compte seu, los que se li manarà en pena del requod.

Dit dia se ha pagat la conducta als doctors y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quiscun y al barbé 42 lliures, y han firmat rebuda en son lloch.

|[222] Dit dia se areste lo Concell de Sant Thomàs per dia 19 de desembre 1729.

Dit dia se fa llot de 26 perdius roges, so és quatre per parròquia, Ordino y la Masana sinc, y que lo diumenge antes del Concell les tinguen en mans del cònsol de Andorra, senyor Pere Mateu.

Dit dia se mane a les parròquies de Andorra y Encamp que de quí a diumenge primer vinent, en pena del quod de la Terra, vagen a regoneixe les creus que mèdien lo anpriu que pretenen tenir los de Andorra a les Aubes; lo mateix se mane a les parròquies de Andorra y Masana sobre de l'anpriu pretenen tenir los de Andorra a la part de Padern.

Dit dia se pose lo cortó de vi a nou dinés, lo qual comensaran a vendre lo dia de Sant Andreu.

Dit dia a vista de la penúria de grans y extrema necesitat del*[s]* pobres, que en ningun diner poden encontrar-ne en la present Vall, resol lo present Consell, mogut del zel y caritat devem tenir envers nostros pròxims y principalment de la dels pobres habitans, de péndrer partida de diner a censal, y aquella esmersar ab blat en tot lo número se podrà y fer-lo transportar dins la present Vall, feta empero repartició entre les sis parròquies en la forma disposarà lo present Concell. Y per execusió de l'expresat en el present arest, tan en péndrer dit diner com enplear-lo en blat, com dit és, fa lo Consell expressa comissió a Joan Antoni Torres, nostre síndich, lo qual, a més del poder li té donat la Vall, li concedim novament tota facultat, tot així com nos competeix a nosaltres junts, per lo que, si és menester, ne jurarà lo Concell acte o actes per fer lo censal o censals pendrà, y estarem en tot d'evicció.

Dit dia done orde lo Concell a Guillem Areny, Texidó, y a Guillem Areny y Gallart, vagen demà mateix a trobar lo senyor bisbe nostre príncep, donan-li part de la que stà soxoint sobre dels que s'alsen a les parròquies dels comuns de la Vall, que deliberon lo que·s degue deliberar perquè y age bona quietut entre los consells y casalés, y dit senyor príncep mirarà lo més convenién.

1729 desembre 19

Dia 19 de desembre 1729 se a tingut lo Consell de Sant Thomàs per tallar la quèstia a Su Il·lustríssima al ters y per asentar los jornals, feres y sabudes y lo redre y pagar la penció a mosèn Joan Babot per la Casa.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sesà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot proppassat, de aquells dos sensals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mossèn Joan Babot.

Íta est, Joan Babot, prebere y beneficiat de Sant Joan Baptista de la vila de Andorra *(signat)*.

|^{222v} Dit dia los de la Massana y Ordino an representat al Concell com la centència donada per los vehedors, sobre la qüestió tenen dits comuns a la partida de la Gunarda, sia en si comfusa y no splicant lo empriu o creus devedexen aquell, y així que·ls sia manat, dónien clara explicació de dita centéncia; així mateix, los de la Massana an representat los sia permès donar sos testimonis o probes de la posseció pretenen. Y així resol lo Consell sie manat a dits vehedors declàrien lo centit y intel·ligència de dita sa centència, y que los de la Massana pugan fer probes de la posseció pretenen, y los de Ordino puguen, així mateix, donar-ne en contrari. Y en atenció de aber lo síndich manat ab son orde deixasen los de Ordino tràurer la llenya mediant causió y cervant lo dret a cada una de les parts, mana lo Concell, en pena del quod de la Terra, sia observat dit orde ab tota sa forma.

Dit dia los cònsols de Canillo an pagat de l'arendament del prat de Remendo 5 lliures, y són per lo arendamén de la collita de 1729.

Dit dia se mane als cònsols de la Masssana fàcien averiguació del que dega la casa de Camp, de Pal, tan de fruits com de terres té de la Vall. Y que fàcien manament als ereus de dita casa compareguen al primer Concell a esta Casa. Així mateix, se mane als cònsols de Sant Julià fàcien la mateixa averiguació ab Tolse, que poseheix un bosí de terra de la Vall.

Dit dia se ha venut la erba de la Vall que té del prat de Aldiàs a Anton Moles per lo preu de 6 sous quintà, y se note com dit dia se ha pagat Aldiàs per gastos d'estanpinar y

ariguerà lo prat, dallar la erba y llogué de la borda en lo present any 1729, junt 3 lliures, 4 sous, los quals se son entregats a Pere Mateu Moles.

Dit dia de fa llot de 40 pernes y 80 formatges per la memòria de les bones festes com acostume tots anys la Vall fer de present al senyor bisbe, governadó, advocat y tauler, so és, 12 pernes ab 24 formatges al senyor bisbe, altres tantes al senyor governadó y 6, ab dotze formatges, a l'advocat y lo mateix al tauler, les quatre restants ab vuit formatges una a cada un dels tres notaris treballaren per la Vall, y l'altra a l'offecial de la barraca. També fem llot de 24 capons per lo senyor bisbe y gubernador, dotse per quescun. Y per comptar dits llots, faran les quatre parròquies de Canillo, Encamp, Ordino y la Massana set pernes ab los formatges corresponens quiscuna, y Andorra y Sant Julià ab sos formatges, sis per parròquia. Lo*[s]* vint-i-quatre capons ygualment quatre per parròquia, advertint que les pernes agen de ser de pes de dotse lliures y, així mateix, que los formatges sien de bona calitat per poder-se presentar. Y manam, pena del quod de la Terra, als cònsols veniders o tingan prevengut a la [casa] de Joan Antoni Torres, síndich. |[223] Y en lo interim que dispòsie dit present disposarà, així mateix a son temps, lo anar a donar les bones festes a dits senyors.

Dit dia, per acabar Ramon Peira lo trieni de batlle de Su Il·lustríssima lo dia 28 desembre de 1729, se fa sisena de batlle y és com se segueix:

Canillo Pere Font, Carquié.
Encamp Antoni Naudí, Tribala.
Ordino Antoni Adallach, Rufó.
Massana Antoni Riba, dit Fonta.
Andorra Miquel Riberaigua.
Sant Julià Samion Rossa.

Y dita sisena quede a la disposició del mateix síndic per portar-la a Su Il·lustríssima, com y lo avís als cònsols de la parròquia serà lo batlle per pendre'l de jurament, y al primer Concell se asentarà en lo present llibre.

Dit dia se fa llot de dos dobles per parròquia per pagar la penció al senyor rector de Andorra, les quals, en pena del quod de la Terra, los cònsols veniders posaran en mà dels cònsols de Andorra per lo dia 2 de febré primer vinent per a lo fi de pagar dita penció, y aportaran sa rebuda en son temps al primer Consell ab los dotse rals queden bons pagada dita penció.

Dit dia per pagar y satisfer a Guillem Areny, Teixidó, 151 lliures, 14 sous, que ab compte del doctor Geroni, llegat de Barcelona, a pagat per la Vall per tots sos treballs a fet per la causa aporte la Vall contra lo real fisc, y per la mitja conducta de advocat, com apar tot de son compte, consigna la Vall a dit Texidor 24 lliures, 14 sous a portat bones de les 58 lliures, 6 sous se llotaren per satisfer los notaris de la Seu, 17 lliures, 18 sous, 6 que lo dia present se li ha donat de la [saja], 15 lliures que li consigna la Vall del valor de la erba venuda a Anton Moles. Y se mana, en pena del quod de la Terra, als cònsols veniders que de vui al dia de Sant Antoni apòrtien en ses mans 15 lliures, 13 sous, 7 per consolat, y pagaran estos junts 94 lliures, 1 sou, 6.

Dit dia se fa nota com a jurat lo Consell acte de censal de mil lliures proprietat a favor de Guillem Areny y Gallart per la subvenció de aliments als abitans de la Vall, les quals nostre síndich Joan Antoni Torres a fet posar en mà de monsiur Gomà del Berell, marchant de la vila de Acs, a fi de comprar lo número de sis-centes càrreges de blat y fer-les transportar a la Vall y destribuir-les segons la nesecitat dels abitans, les quals per a posar en los llochs de Soldeu y Llorts com aparega comvenient, y a cada lloch destinarà persona abta y segura, a coneguda de dit nostre síndic, se encarregarà de dit blat y distribuirà al preu y orde de dit síndic, sens que sie lo ànimo de la Vall ni alterar ni desminoir son preu, si solamén se'n tràguie lo cost y gastos, compresa la penció de dit sensal, lo qual volem sia quitat ab lo producto del mateix blat, ni volem servesca a altre fi.

1730 gener 21

|*223v* Vuy, a 21 de gener de 1730, se ha tingut Consell de la Terra, y se vote una missa de devoció al Sant Esperit, y se mane als cònsols la fassen dir a ses parròquies lo més prest sie possible.

Dit dia, a vista que en lo Consell de Sant Thomàs proppassat, encara que lo Consell no u féu, sinó que ab comissió de dit ho resolgueren sis, per a què Joan Antoni Picart, menor en dies, anàs a Perpinyà ab diferents privilegis que s'enportà de esta Casa, com consta ab una nota, per a què anàs a trobar al senyor Capot, advocat de la Vall, per a què se servís fer una súplica al senyor intendent, per a què dit senyor se servís dar-nos licència per a tràurer 600 cargues de blat de sos dominis de Fransa, y que non·s posasen inpediment algun. Lo dit senyor intendent donà licència de tràure-lo per lo port de Siguer y per la part de Merens y Espitalet, pagat los drets acostumats, y fer somició a les taules de Tarascó y

Ax, y com lo senyor advocat de Perpinyà a dit a dit síndich que si voliem gastar alguna cosa per enviar a París a fer constar los privilegis, que confie se traurà la franquesa de dit blat com del demés comestible per lo ús de la Vall y no anar fora de dita. Y, per so, se done orde a dit Picart que luego envihe propi a Perpinyà, y lo mateix a Joan Antoni Torres, síndich, per a què lo advocat farà lo plàcet per la Cort de París, y luego que porto a dit nostre síndich per a firmar-lo, y firmat sie se ha de enviar a Perpinyà. Y los consolats que tinguen vint-y-sinch frans per parròquia per a enviar-los ab lo mateix plàcet a Perpiniyà perquè segons diu lo advocat, ab eixos dinés ho farà despachar de París. Y dits dinés lo*[s]* tindran lo dia 2 de febré en mans de Joan Antoni Torres, síndich, per a què se puguen enviar ab lo plàcet a Perpiniyà. Ademés se deu a Picart per lo viatge a fet, a més de l*[e]*s 60 lliures se li donaren a gastat sis frans y mitg per parròquia, y se auran de entregar dit dia 2 de febré al dit nostre síndich.

Dit dia a més de l'orde féu lo síndich per a què les parròquies posassen un home per parròquia per a fer billets per anar a sercar blat a Soldeu o a Llorts, y rébrer los dinés, a rahó de 5 lliures, 2 sous per carga, moneda barcelonesa, y que si acàs de present no púguien rébrer los dinés, que en cas de necessitat ne síon assegurats de bona fermansa per quant se àgien de menester, conforme lo sobredit lo present Consell.

Dit dia se fa llot a 38 pernes per a regalar al senyor intendent de Barcelona, y dites saran de pes de 11 lliures y 12 quiscuna, y las parròquies de Canillo, Encamp, Ordino y la Massana ne faran sis pernes per parròquia, y Andorra y Sant Julià ne faran set per parròquia, y que dites estiguen a punt a l'orde del síndich.

Dit *[dia]* se asente un llot que lo síndich féu de dos pernes per parròquia que se entregaren a Texidó, les quals dit Texidó destribuirà a sa disposició.

Dit dia s'afore lo vi a onse dinés lo cortó, y lo comensaran a véndrer lo dia 22 del present mes.

Se note com lo dia 29 de desembre de 1729 se prenguè de jurament, a comensà per batlle del senyor bisbe, Simeón Rossa y Pujol, de Sant Julià.

Dit dia a vista de la súplica ha presentada al Consell Joan Antoni Torres, síndich, se mane als cònsols de Encamp de l'any 1729 que, asserca de les qüestions té dit Comú ab lo reverent Joan Segalés, sobre lo camí del prat de Morató que, en pena del cot de la Terra, dins vuit dies fassin adobar dit camí de modo que, en temps de aigüats, la Balira no y

púguie arribar, y que·s pòsie del modo que antes de l'aigüat estabe. Y que en cas de no ser promptes dits cònsols passats en obeir dit orde, que los cònsols del present any fàssien |[224] manar Consell de la Terra a gastos de dits cònsols passats.

Dit dia, a vista del mal obrar dels cònsols de Encamp de l'any 1729, sobre lo aber jurat contra de nostre síndich y síndich especial de la parròquia de Encamp, sobre un mandato que dit síndich tragué contra lo reverent Joan Segalàs, rector de Encamp, sobre la qüestió del prat de Morató, al qual volen respòndrer que dit rector Segalàs anà son procurador a trobar los dits cònsols si avien fet tràurer dit mandato, o avien donat ells o lo Comú llicència per tràurer-lo, o si algú ténie poder per tràurer-lo, com és de véurer de l'acte que quede en nostre poder, rebut per Anton Picart, notari, y aver dits cònsols jurat que ells no avien fet tràurer dit mandato ni donat poder, ni ells ni·l Comú no an tingut motiu per fer-lo tràurer. Per so, avent lo Comú de Encamp fet llarch sindicat a Joan Antoni Torres, síndich, y altres tenir lo poder de la Vall per tot això, y avent tingut temps de saber-ho y aver pogut mirar ab tota equitat lo que sobre això se devie fer dits passats cònsols y, no obstant, jurar contra lo que avien de saber ab evidència, pues sabien ere síndich de la Vall, y no obstant per desdorar[242] nostre síndich aver jurat tant malament, se'ls fa de quot perquè sie exemplar y sien servats nostres onrres y les del síndich, se'ls fa de quot 33 lliures, 12 sous barceloneses, les quals àgien de aportar dins vuit dies en mans dels cònsols de Andorra, en pena del recot. Y dites 33 lliures, 12 sous són entre los dos.

Dit dia, a vista que·ls cònsols de 1729 de Canillo foren omissos en fer portar lo blat de l'Espitalet lo qual podien aver fet portà antes de Nadal que los camins estaben bé, se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que dins vuit dies lo fassen portar ab pagant conforme lo altre, y si coste més que·l pagaran de lo del seu.

1730 abril 3

Vui, Dilluns Sant, dia 3 de abril de 1730, se ha tingut lo Concell per pagar la quístia al senyor bisbe, y se mane Anton Mitjavila que vage a portar-la al senyor bisbe, y que còbrie rebuda, la que portarà al primer Consell a esta Casa, junt ab la de l'any 1728, que se li antregue si per cas la volen véurer, al qual se li entregat dos-centes pesses de vuit per la quístia y vint-y-vuit per la mengeria, que juntes fan 319 lliures, 4 sous.

[242] *Probablement en lloc de* deshonrar.

Dit dia se paguen les pencions que fa la Vall a la casa de Areny, de Ordino, 112 lliures. A Pere Mateu Moles, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per lo que a pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Ancamp a pagat 51 lliures, 16 sous, a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals an cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció sessà als 24 de febré proppasat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y de la mateixa manera los hereus de casa de Moles 126 lliures, que tot fa la suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Firmo lo sobredit yo, Guillem Areny y Gallart *(signat i rubricat).*

Firmo lo sobredit yo, Joseph Moles, per mon pare Pere Matheu Moles *(signat i rubricat)*.

Anton Moles (signat i rubricat).

|*224v* Dit dia, a vista de les difarències té Donya Joananna de Llar y Rossell ab lo Quart de Ordino acerca de un bosch vedat, dit lo bosch de la Uhina, té lo Quart de Ordino com acostumen tenir los demés quarts de dita parròquia de Ordino, avent dita de Llar y Rossell fet anar a fer llenya a dit bosch, y avent lo Quart de Ordino fet anar a bandejar los treballadors de dita llenya, y abent declarat lo Concell de dit quart, y aven vinguts dites parts a dedoir ses rahons, se trobe que lo Concell del Quart y parròquia an ben declarat, y se mane, en pena del quot de la *[Terra]*, obserben la dita sent*[ènci]*a.

Dit dia se mane als cònsols, cada un ses parròquies, manen fàcien mantenir la ordinació de la privació de la cassa de perdius des del dia de Nostra Senyora de Mars fins a la Mare de Déu *[de]* setembre, y que no puguen espallar nius, en pena de deu rals per cada niu que spallaran. Y se'ls mane als cònsols, pena del quod de la Terra, ho mànien.

Dit dia se senyale als que són anats a trencar lo port set rals per home y set rals per cada parell de bous, y que·s pàguie del blat fiat.

Dit dia, a vista de la proposició a fet la Vall als cònsols de Canillo si volien anar a buscar les setanta càrregues blat són a l'Espitalet, portades a casa de Calbó lo més prest sie posible, se'ls donarà vuit rals per càrrega; en quant no u vullen fer, lo síndich que fàcie orde a ses parròquies que se`l vagen a buscar, deixan a la mà del síndich dònie lo preu regonesque merésquien.

Dit dia a vista del quod féu lo Comú de Sant Julià a Tomàs Carles per instància de Germà Bonet, se'ls mane, pena del quod de la Terra, que·l primer Concell comparéguien les pars, y los cònsols que·ls ho mànien.

Dit dia, de la inobediència an tinguda los intresans que·n de adobar lo camí del palanquiró de Aldiàs, se mane als cònsols de Andorra que mànien als dits intressans que dins quinse dies obtínguien la centència en què se'ls mànie adobar dit camí, y que no fen*[t]*-o així, los cònsols de Andorra fàcien billets per tenir Concell de la Terra, y que dits antresans agen de pagar dits gastos, en pena del quod de la Terra.

1730 maig 22

Dia 22 de matg de 1730 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar metges y barbé, sensos de Costoja, draps a lavar, vaca grasa y regalies, nominació de concell*[e]*rs, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Esteve Naudí, vehedor Jaume Putcernal.

Encamp mostafà Joan Pere Jalmet, vehedor Pere Palleres, per haver-lo fet conseller Rosell[243].

Ordino mostafà Nicolau Torres, Pal, vehedor Miquel Garreta.

|*[225]* Massana mostafà Joan Armengol, Areny, vehedor Francisco Babot, Raubert.

Andorra mostafà Esteve Adallach, vehedor y mostafà Anton Molas.

Sant Julià mostafà Anton Mitjavila, vehedor Andreu Coma.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Guillem Pintat, de Ransol.

Encamp capità Isidro Tarrat, dit Pallerès.

Ordino capità Pere Ribal, Carbonell, de Llorts.

Massana capità Joan Pere Solana.

Andorra capità Pere Joan Baixench.

Sant Julià capità Germà Casamajó.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien los senyors batlles y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes, cada un en ses parròquies.

[243] per haver-lo fet conseller Rosell *afegit posteriorment*.

Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes y cenderons, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, pena del quod de la Terra.

Dit dia se ha llegit una sública[244] fan al Concell los reverents vicaris perpètuos de la Vall. A son contengut, al peu de ella, a posat la Vall la provisió següent: "que los entresats compareguen y justifíquen lo que diuen en la súplica, que se'ls tindrà tota attenció y mira, segons rahó y justícia".

Dit dia ha fet ostenció lo síndich Joan Antoni Torres de una carta de musú Peirota, subdelegat de la intendència de Perpinyà, per avís de aver tingut orde dit senyor de monsiur lo contra[rullier] general de finances per examinar los títols de la Vall per la exemptió de drets per lo propi ús dels habitans de la Vall, la qual petició té feta la Vall al Concell de París per medi de nostre advocat, demanan vage, per dit effecte, un síndich a fi de què ell pugue avisà de la valeditat ho ynvaleditat de nostra pretenció. Per lo que resol lo Concell vàgie Joan Antoni Picart, menor, y regràcie als senyors que li fàcien favor, per lo que se fa de llot 2 pernills per parròquia, lo*[s]* quals los cònsols faran tenir per dimecres primer vinent en sa casa de Encamp y, semblantment, lo mateix dia y en ses mans faran posar los cònsols deu pessetes per parròquia, y dit Picart màrchie lo dia immediat per ser convenién a la Vall.

|*225v* Dit dia se fa nota com Anton Pal, Mitjavila, haportà la rebuda del senyor bisbe per la quístia pagada al senyor bisbe. Y així mateix, los cònsols an aportat les rebudes de l'oli de Santa Maria per lo present any.

Dit dia se pose en mà de Julià Pal, Molines, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 y són per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los censos de Costoja, 15 sous per draps a lavar, los quals se paguen al porté majó, 10 lliures als senyor canonge segristà per les regalies, y de tots portarà ses rebudes al Concell vinent. Així mateix, se ha entregat al dit Molines 12 lliures, 7 sous per entregar-les a Samion Rossa, render de capítol, per la vaca grasa, y aportarà sa rebuda. A 10 agost a portat les rebudes menos la dels sensos de Costoja dels dinés li avien entregats[245].

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, y se elligés Francisco Constantí sobreposat, quedant Esteve Bortoló, y se'ls mànie, pena del quod de la Terra, que mànien a tots los texidors y admolinadors que no rébien ningun fil ni drap que no sie

[244] *En lloc de* súplica.
[245] A 10 agost... entregats *afegit posteriorment.*

pesat, a fi de què pòsien un pesadó a cada parròquia, y se'ls renove dit manament baix la mateixa pena.

Dit dia se pose lo cortó del vi a 9 dinés y los cònsols, cada un en sa parròquia, mànien als ostalés, y que·n coménson de vendre dimecres primer vinent, pena del quod de la Terra.

Dit dia areste la Vall que·s fàcie visura general de creus, que sie feta de quí a Nostra Senyora de agost primer vinent, com també la vesura de mesures y pesos, y que y vage Esteve Naudí, y que a cada parròquia se prengue lo mostafà.

Dit dia areste, que vista les qüestions tenen Ordino ab la Masana, com ja tenen una contra dels vehadors los de la Masana, no se'n són apel·lats com era de obligació, los de Ordino los consedeixen llicència de quí a dij*[o]*us primer vinent per apel·lar-se, y que fins sia feta la visura, si la requereixen, no·s puguen pasar del grau de la Tremolisa en amun, en pena del quod de la Terra, fins y a tan sia declarat.

Dit dia, a vista dels abusos an fet alguns dels que tenien orde de fer billets a Calbó per lliurar blat del de la Vall, avent-ne alguns de dits fets billets per més del blat los tocave per porrata, se mane a Calbó que a aquell de aquelles parròquies que·n tindran més de 50 càrregues de tret no'ls ne pugue lliurar més fins y a tan que totes les parròquies sien iguals, com y també se mànie als cònsols de totes les parròquies fien lo blat fins al plaso que *[ha]* donat la Vall, que·s fins a Sant Miquel de setembre primer vinent, asegurats de fermanses, ben entés que la penció del censal se prengue per comprar lo blat. No sent les parròquies iguals de blat, age de pagar cada parròquia a proporsió del blat aurà prés més del que li tocave per porrata, y que per dit effecte agen de donar cada parròquia compte de blat tingue per Sant Miquel de setembre, a fi de puguer-li asenylar lo que li tocarà al Consell de Sant Thomàs de pagar penció.

Dit dia an conparigut Thomàs Carles y Germà [Bonet], y vist lo que an al·legat sobre lo cot féu la parròquia de Sant Julià a dit Carles a instància de Germà Bonet, se mana a dit Carles pàguie lo cot se li féu, en pena del cot de la Terra.

1730 mars 2

|*[226]* Ordenació feta del Concell de Santcogesma de 2 de mars 1730 sobre del pagar dels estranys.

Com per los motius donà lo Comú de Canillo se agués feta ordenació aumentan lo preu dels estranys fins a quatre sous lo metedó y a 6 dinés la averia, avent sesat dita ocasió donaren los de Canillo, y a instància de casi tots los particulars, ordene lo present Concell General que los dits estranys se pàguien ab lo modo y forma que antes, que serà a 3 sous lo metedó y quatre dinés per averia, moneda empero catalana.

Dit dia, en vista de mols recels que tenim dels fraus se poden fer sobre lo ús de contar los metedors y averies, en vista de què ab altra ordenació a volgut lo Concell procurar evitar-o, la que se reprovà per imfructuosa y se tornà ab ús y costum entich y, vui, per evitar un y altre inconvenién, ordene lo Concell General se còntien dits metedors y aberies per dos ellegits y anomenats per la Vall per lo Concell, los quals deuran prestar son jurament com prosoïran ab tota legalitat y fidelitat, y deuran aportar al temps acostumat lo compte a esta Casa y Consell, los quals seran pagats y satysfets de ses penes y trebals del resultant de dits metedors y averies a conguda del Concell, lo qual, per dit effecte, los concedeix tot poder y autoritat, tan quant sie nessesari per dit effecte y, així mateix, que pugan préndrer-se de quiscuna de les parròquies una persona que·ls condoesca per lo bon logro de sa obligació. Y donaran principi a est encàrech de contar antes o después de Sant Joan, fent emperò preseir manament a quiscuna de les parròquies que ningú puga tràurer ningun gènero de bestiar fora de ses parròquies sens exprès concentiment de dits contés, com així mateix, baix la dita pena, tingan cada un los bestiars a sos endrets per lo dia los avisaran, quedan en carga de les parròquies lo fer contar los cavallons y donar lo compte a dits conters, los quals seran Macià Duran, de les Caldes, y Francisco Escabrós, de Sant Julià, als quals se'ls mane, pena del quod de la Terra, exercescan dita comisió y presten son juramén devant sos respective cònsols, y vagen a péndrer sa instrucció de Guillem Areny, Texidó.

Lloham y haprobam totes les ordenacions estan en lo present llibre com dels vells.

1730 agost 10

Vuy, a 10 de agost de 1730, se ha tingut Consell de la Terra per a fer l'afor al blat fiat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit, y se mane als cònsols la fassen dir en ses parròquies lo més prest se púguie.

Dit dia se fa l'afor al blat fiat, y se pose a 6 lliures barceloneses per carga, y se mane als que·ls àgien venut que non púguien demanar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia Guillem Areny, Texidó, en nom de Joan Antoni Torres en conseqüència de la comissió té feta la Vall per la compra del blat, a portat lo compte al present Consell, que segons apar de dit compte se ha destribuït a Soldeu 320 cargues, 8 sistés blat, les que tindran les parròquies com se segueix: Canillo 89 cargues, 1 sisté y mitg, Ancamp 43 cargues, 5 sistés, Ordino 32 cargues, dos sistés, Massana 82 cargues, 6 sistés, Andorra 36 cargues, 2 sistés mitg, Sant Julià 36 cargues, 8 sistés, que juntes prenen dita suma de 320 cargues, 8 sistés. Lo inport de les quals se li quedarà ab més espay, y en lo interim, per satisfer alguns crèdits, resol lo Consell que se pàguie per quiscuna carga |*226v* de blat, tres lliures catalanes, pagadores per tot lo agost, en mans de dit Joan Antoni Torres, y les restants, a compliment de 6 lliures, que se pagarà per carga de blat, que les parròquies les còbrien lo dia de Tots Sants, y los cònsols, sens altre orde, que pòrtien los dinés al Consell de Sant Andreu. Lo tot en pena del cot de la Terra[246].

Dit dia se fa llot, pagador a Macià Babot, de les Caldes, lo dia de Sant Miquel de setembre propvinent, de 46 lliures, 13 sous, 4 per parròquia, les quals se mane als consolats les hi tinguen per dit dia, pena del quod de la Terra.

Dit dia se baixe lo pa a 4 dinés la lliura y lo vi se pose a 12 cortó, y se mane als consolats lo fàssien véndrer a dits preu*[s]* lo dia 13 del present.

Dit dia a vista de què los interesants del palanquiró de Aldiàs no an adovat lo camí, se'ls done temps fins al dia 8 de setembre propvinent, y se mane als cònsols de Andorra que si dit dia no·l tenen ven adovat, fàssien billets a les parròquies, manant Consell de la Terra per al dia 9 de setembre, y fàssien fer dinà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de aver castigat lo Comú de Sant Julià a Molines per aver admès a sa casa a Monsieur Sales, lo quod des de què ve a Sant Julià pose a dita casa, mane lo present Consell als cònsols de Sant Julià que tórnien los dinés a depositat dit Molines, en pena del cot de la Terra.

1730 novembre 27

Dia 27 de novembre de 1730 se ha tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé, y asentar los metedors y averies estrànyes, perquè los cònsols pòrtien lo compte per lo Consell de Sant Thomàs propvinent, y també asentar los metedors y averies, y fer lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

[246] De blat... del cot de la Terra *afegit en assentament foli 226v*.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat sa rebuda en son lloch, que són 50 lliures per cada un dels doctors, y 42 per lo barbé.

Dit dia Anton Pal, Mitjavila, en nom del Quart de Fontaneda, apel·le de una visura feta per los quatre de Concell del Comú de Sant Julià, sobre la qüestió té dit Quart ab Martí Bonet, en y sobre a qual de las parts toca lo adobar y mantenir ab bona forma lo camí que va de Sant Julià a Fontaneda, segons lo manament fet per la Vall en lo Concell proppasat, qual apel·lació tindrà lloch y manaran los cònsols als vehedors de la Vall asestesquen sempre y quant sian pagats y requerits, pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa llot de 26 perdius roges, so és, quatre per parròquia, Andorra y Sant Julià sinc quiscuna parròquia, y que lo diumenge antes del Concell les tinguen en mans dels cònsols de Andorra, pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista de l'avís a donat lo administrador de les salines de Cardona al síndich de faltar, a compliment de l'encabesament corrent que finirà lo últim del mes vinent, 360 fanegues de sal ab la*/s s/*menas de què pagaran dita sal y quedarà a favor de la Real Isienda no tràurer-la en lo temps dit. Per so y altrament, per tenir-ne ja repartició feta lo Consell als comuns de la Vall, se'ls diu y declare que complesquen cada un en traure sa part que altrament serà a compte dels que faltaran, protestant la Vall de tots danys porien venir per eixa falta contra dels dits comuns.

|*227* Dit dia an pagat los cònsols de les sinc parròquies lo contingent del blat tenen rebut a Soldeu, y falten los cònsols de la Masana, als quals se mane, en pena del quod de la Terra, que diumenge per tot lo dia tingan en mans de Pere Mateu Molas la resta de sa part de blat, y falta de no complir dit dia, Pere Mateu Moles fàcie manar Consell de la Terra per el dia que·ll ven vist li serà, a gastos per dits cònsols.

Dit dia se pose lo cortó del vi a vuit dinés, y se mane als cònsols que, cadahú en sa parròquia, mànien lo venguen lo dia Sant Andreu.

1730 desembre 18

Vui, als 18 de desembre 1730, se ha tingut lo Consell de Sant Thomàs per fer la quístia, tacsa, y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar lo estrany y escot dels jornals, feres y sabudes. Se ha trobat que són 5.547 metedors, que a dos sous y dos per metedor fan 600 lliures, 18 sous, 6,

40.187 averies, que a dos dinés y malla per averia fan 418 lliures, 12 sous,7, que juntes, metedors y averies, fan 1.017 lliures, 16 sous, 10 diné*[s]* y malla.

Dit dia se ha pagat a mosèn Joan Babot com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sessà als 29 de matg, y 22 lliures per la penció sesà als 21 de juny, tot proppasat, de aquells dos censals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mosèn Joan Babot.

Íta est, Joan Babot, prebere *(signat)*.

Dit dia Joan Antoni haporta 12 lliures de l'arrendamén del prat de la collita de 1730.

Dit dia an portat los cònsols de Canillo 4 lliures de l'arrendament del prat de la Vall de la cullita de 1730.

Dit dia se nota com tindrà la Vall en mans de Tolse 3 sisterons de blat provenint del ters de la terra posoheix de la Vall.

Així mateix, tindrà la Vall en mans d'Esclusa, de Pal, sinc cavallons y garbes, provenint el ters de la terra posoheix de la Vall, y los cònsols vinents donaran compte del blat y serà y avisaran a dit Esclusa per pagar lo endarrerit al primer Consell sabut.

Així mateix, se nota com Guillem Areny, Texidó, deu donar compte de 14 pernils entregà per son compte lo cònsol de Sant Julià, Julià Pal, Molines, dels que tenia en sas mans reservat la Vall, y dit cònsol a donat compte del demés.

Dit dia se paguen los jornals de trencà lo port de la Devessa per lo passatje del blat als cònsols de Canillo, y se paguen dels dinés de la paperina de Ordino de resulta del mateix blat; y així mateix de la mateixa paperina se ha pagat a Guillem Areny y Gallart les 50 lliures de la pensió que ab tot és 77 lliures, 2 sous, y resten a dita paperina 19 lliures, 5 sous, 9.

Ítem, ab altra de Andorra:	123 ll.	18 s.	
Ítem, ab altra de Ancamp:	138 ll.	6 s.	
Ítem, ab altra de Canillo:	267 ll.	7 s.	6
Ítem, ab altra de Sant Julià:	108 ll.	10 s.	
Ítem, ab *[al]*tres de la Massana:	389 ll.	1 s.	6
Sumen totes juntes:	1.046 ll.	8 s.	9

Y dites 1.046 lliures, 8 sous, 9 se entreguen a Guillem Areny, Texidor, que vàgie a la Seu y que s'enporto dits dinés per véurer si ab dits se pot fer la quitació del censal de les [106] portuguesses per la compra de dit blat, y sinó que procúrie lo cambiar-les ab portuguesses per poder quitar de [...] censal. Y luego de tenir los dinés ab portuguesses, que·l qui va y fasse escancellà lo act*[e]* |^{227v} y, al mateix temps, donarà les bones festes a Su Il·lustríssima, senyor governador y demés de obbligació, als quals, a son temps, los presentarà lo regalo acostumat de pernills y formatjes y capons, per qual fi se fa de llot per quiscuna parròquia, *[a]* saber, Canillo vuit, les demés parròquies set, ab los formatges acostumats, y quatre capons per parròquia, les quals an de ser a Sant Julià lo dia 20 del present mes en mans dels cònsols de Sant Julià, les quals les faran portà lo dia 22 de gran matí a la Seu a dit Tixidor.

Dit dia se pose lo cortó del vi a 9 dinés, comensant a vendre lo dia 21 del present.

Dit dia se han entregades als cònsols de Andorra 66 lliures barceloneses per pagar la pensió de la Casa al senyor rector de Andorra, y se mane a dits cònsols que per lo primer Consell pòrtien rebuda de dit senyor rector per la pensió de 1730, en pena del cot de la Terra.

1731 març 19

Dia 19 de mars de 1731, Dilluns Sant, se a tingut lo Concell de la Terra per pagar la paga de la quístia a Sa Magesta*[t]* Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se a votat missa de devosió y se mane als cònsols, cada un en sa parròquia, la fàcie dir.

Dit dia se a entregat a Esteve Call, Regí, nou-sens trenta-sinc francs per portar a Foix, y se li a entregat la última rebuda de l'any 1729, la que tornarà junt ab la nova en aquesta Casa, com també se li entregue quinse franchs per lo gasto. Si n'i quede los restituirà, sinó la Vall los y refarà.

Dit dia se ha pagat les pencions que fa la Vall a la casa de Guillem Areny, de Ordino, 112 lliures, sous, a Pere Mateu Moles, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que juntes prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per lo que a pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Ancamp a pagat 51 lliures, 16 sous, a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals an cobrat los baix

firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures per la penció sesà als 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y lo ereu de casa de Moles 126 lliures, sous que en tot fa la suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Rebo lo sobredit per Guillem Areni y Gallartt *(signat)*.

Jo Pere Joan Bons, cònsol de Ordino *(signat)*.

Anton Moles y Rrosell *(signat)*.

Íta est, Pere Matheu Moles *(signat)*.

Dit dia se ha entregat, dels dinés de la quístia dalt dita, a Joan Antoni Picart, menor de dies, vint-y-dos franchs, los quals entregarà a l'advocat de Perpinyà per la conducta, y portarà rebuda a esta Casa[247].

Dit dia se mane als cònsols de cada parròquia que no puguen cassar perdius ni espallar nius seguín la ordenació feta, y los cònsols ho fàcien manar, cada un en sa parròquia, porta per porta, pena del quot de la Terra.

|[228] Dit dia, acerca de la qüestió ten Toni Tor del bescompte de la quístia, se mane als cònsols de Ordino que, al primer Concell, pòrtien lo memorial los donaren los conters, per a què lo primer Concell se justifique si a bescompte o no.

Dit dia se note que s'é*[s]* entregat 21 peseta a cada conté a bon compte, y al Consell de Santcogesma se mirarà lo que·ls aurà de donar.

Dit dia, acerca de una jugada se féu a les Caldes, se mane als cònsols de Andorra fàcien dilligència, fins al Consell de Santcogesma, per saber si·s féu a l'ostal, com y també als cònsols de Ordino se informaran ab lo ereu de Cabanes, de Llorts, per ser un dels que asistien en la jugada, si·s féu a l'ostal o no.

1731 maig 9

Dia 9 de matg de 1731 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar los metges y barbé, sensos de Costoja, draps a lavar, vaca magra y regalies, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostasà Antoni Duedra, vehedor Nicolau Putcernal.

Encamp mostasà Joan Antoni Picart, menor de dies, vehedor Pere Pallerès.

Ordino mostasà Nicolau Torres, Pal, vehedor Miquel Garreta.

Masana mostasà Guillem Areny, Texidor, vehedor Pere Riba.

[247] *Assentament escrit entre el final del text i les subscripcions de l'assentament anterior*.

Andorra mostasà Pere Mateu Moles, vehedor Macià Babot y mostasà a les Caldes.
Sant Julià mostasà Miquel Bou, vehedor Jaume Baixench.

Dit dia se fa nominació de capitans:
Canillo capità Jaume Gabriel Fortuna.
Encamp capità Jaume Naudí, Tribala, menor de dies.
Ordino capità Jan Germà, Garrellà.
Masana capità Antoni Riba.
Andorra capità Miquel Domenge.
Sant Julià capità Antoni Pintat, dit Casalé.

|*228v* Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien los senyors batlles, y que fàcien manar, porta per porta, cada un en sa parròquia, per lo dia se aresten les mostres.

Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, en pena del quot de la Terra[248].

Dit dia Ramon Peira a portat les rebudes de l'oli de totes les parròquies.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, y se ellegés a Esteve Bortoló sobreposat, quedan Macià Duran.

Dit dia se anomenen per pesadors y sobreestans los matexos de l'any pasat.

Dit dia se ha encomanat a Ramon Peira 12 sous, 6 per los sensos de Costoja, del que portarà rebuda a l'aquesta Casa, y també se li ancomanat per los draps a lavar al porté majó 15 sous.

Dit dia s'a manat als sobreposats que manen als que tenen molins de drap que sempre y quant lo molí sie ocupat de enfortir drap de la Vall, que no pugue entrar ningun foraster que aquell no sie acabat d'enfortir, y se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia s'é*[s]* entregat a Joan Antoni Torres 4 lliures, 16 sous per la vaca magra, y se li entreguen com a render de l'Il·lustre Capítol. Y en fe que les a rebudes se firme en lo present llibre.

Joan Antoni Torres *(signat)*.

[248] *Segueix l'inici d'un assentament incomplet que és copià a continuació de l'assentament següent.*

Dit dia se note que se arrendat lo prat de la Vall a Santurion per lo preu de 12 lliures, 5 sous barceloneses, pagadores per lo Consell de Sant Andreu propvinén, lo qual se li arendat de quí a la Mare de Déu de març propvinent.

1731 juny 18

Vuy, dia 18 de juny de 1731, se ha tingut Consell de la Terra.

Dit dia se vote una missa de devoció al Sant Esperit, y se mane que los cònsols la fassen dir lo més prest que·s púguie, com és ús y costum per la entrada dels consellers. Y dit Consell s'és tingut exprés a istància de Guillem Areny, Tixidor, lo qual ha posat en mà de la Vall la provisió donada per lo senyor i*[n]*tendent general del principat de Catalunya sobre la causa que litigava la Vall en aquella intendència contra lo Real Fisch, ab la qual declara aver de ser mantinguda la Vall y sos habitans y moradors en la pocessió de la franquesa en què estan de introduhir dins lo principat de Catalunya tot lo que sie produhit, originat y fabricat en la Vall, com, així mateix, introduhir a esta tots manteniments y gèneros nescessaris per lo propi ús y consum de dits habitants, sens pagar drets de entrada ni exida. Y com dita provissió sia ab les condicions en ella contingudes, arreglant-nos en tot a la recta observancia per convenir així per la quieta y pacífica posseció y bé púbblich de la present Vall, fa lo present Consell los arrests següents en la següent pàgina escrits, que se notificaran a tots los comuns, los quals estiguen obbligats a juntar Consell General en totes les parròquies, fent-los asaber lo modo de obsevància an de tenir y a la pena incurrirant fent al contrari.

|*229* Primerament, se notifique com per totes coses a elegit la Vall per son síndich y procurador general a Guillem Areny, Texidor, ab los poders contenguts en lo acte de sindichat, en poder de Joseph Valls, pres vuy dia present.

Axí mateix, se notifique que serà de la obligació de aquell, o del substitut que se'ls notificarà, de donar certificats a tots y a qualsevols individuos de la Vall, per tot lo que vulguen abstràurer de la Vall per introduhir al principat de Catalunya, com sie natiu originari o productó de la Vall, y com en forsa de dit certificat se'ls donarà albarà de guia per anar a hont vullen y, així i mateix, los donarà certificació per introduhir de dit Principat a esta Vall tots y qualsevols manteniments necessaris per lo ús y abast de la Vall, sens pagar dret algun de entrada ni exida.

Primerament, arreste lo Consell que, des del dia avissarà dit síndich y procurador general en avant, ningun habitant en les presents Valls puga tràurer fora de dites Valls per introduhir al principat de Cathaluñya ningun gènero de mercaderies ni fruïts ni bestiar de

quasevol espècie, que sie*[n]* nats, criats o produhits de la Vall, sens certificat de dit procurador y síndich general, y que degue presentar-se ab dit certificat a la taula del General de la Seu de Urgell, anant directament a ella, que a més que incidirà en la pena de decomís y altres de la antiga Diputació fent al contrari, seran castigats rigurosament per la Vall ab sa pena de cot, esmena de tots danys y gastos, confiscació de béns y altres penes que de dret se tròbien fahedores.

Segonament, arreste lo present Consell que ningun habitant puga anar al principat de Chataluñya per a introduir dins la Vall ninguns fruits o gèneros que no sien per son propi ús y sustento sens certificat de dit procurador, y aquell no puga introduir ab títol de propi ús extraent-los fora de dita Vall ni vendre'ls a ningú que no sie abitant de la Vall, y que ab dit certificat àgien de anar a denunciar-los a la taula de la Seu de Urgell, prenent resguart per entrar-los a la Vall, y faltant a qualsevols de estes circunstàncies incorrerà en quant a la [...]na a les penes dalt dites de decomís y demés, les que se deuhen enténdrer en cas de excedir a la qualitat o cantitat contingudes en la certificació, y en quant a la Vall, a les penes dalt dites. Y, així mateix, se arreste que qualsevol dels indivíduos de dita Vall que pàssie a Fransa per comprar qualsevol gènero de bestià, per a criar o criat a la Vall per tornar-lo a véndrer, lo degue denunciar luego al dit senyor síndich, sens dol ni engany, a fi de què est la pugue complir a son càrrech y obbligació, baix les penes dalt dites.

Tercerament, arreste lo present Consell que tots aquells que tinguen provissió de oli per véndrer lo àgien de denunciar al dit procurador fins al dia 24 del present mes, ab les mateixes penes.

Volent que les sobredites notícies y arrestos sien a son temps confirmats y per Santcogesma posats en ordinacions, essent totes corcernents per la quieta y pacífica pocessió novament a Déu gràcies confirmada, al qual en agrahiment de gràcies y suplicació dels favors necessitam per la conservació, inplorant la interceció de la Soberana Reyna Maria Santíssima y del Gloriós sant Antoni abat, singulars protectors de esta Vall, sempre y singularment en esta dependència, disposa la Vall que lo Comú de Canillo, per lo dia a ells ben vist, vàgien ab professó y forma de comú a visitar Maria Santíssima de Merixell, suplicant-li vúllia interessar ab son fill precio*[sís]*sim ab alló que més nos convingue per la conservació de la Vall, junts ab lo Comú de Encamp. |^{229v} Y així mateix, los comuns de Ordino y la Massana al gloriós sant Antoni abat, y los de Andorra y Sant Julià a Maria Santíssima de Canòlich, y antes de partir de dites capelles que se càntie ab tota solemnitat lo *Te Deum Laudamus*.

Dit dia arreste lo present Consell que, de esta ora en avant, ningú dels habitants de la Vall pugue fer ningun gènero de tabaco, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols en ses respective parròquies fàssien arrencar tot lo que·s tròbie sembrat y plantat, y que y vàgien ab tota vigilància, y als contrafactós los acússien a esta Casa a fi de castigar-los rigurosament, y que sie arrencat fins al dia 24 del present mes.

Dit dia a portat Joan Antoni Piccart, menor, la rebuda de monsieur Capot, advocat de la Vall, de Perpinyà, de la conducta acabà a l'octubre de 1730.

Dit dia, per los gastos de la impreció dels certificats y treballs dels administradors, ha resolt lo Consell que·s pago per quiscun certificat donaran dos dinés catalans.

1731 agost 5

Vuy, a 5 de agost de 1731, se ha tingut Consell de la Terra per a fer l'afor al blat fiat.

Dit dia se fa l'afor al blat y se pose a tres lliures, dotse sous barcelonesos la carga, y se mane als que ne àgien venut que no·n púguien demanar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de concluir lo trienni de batlle Joan Pere Mora, àlies Perot, se fa la nominació de sisena per a presentar al senyor veguer de Sa Magestat Cristianíssima (que Déu guarde), que és monsieur Morou, de la vila d'Ax, per a què, en nom de Sa Magestat, se servesca elegir una de les sis persones per batlle de Sa Magestat de quí, o [cesà] lo dit Joan Pere Mora, y les persones que van en la sisena són les següents, que acabarà lo dia 10 de setembre propvinent:

Canillo Pere Font, Carquié.
Ancamp Antoni Naudí, Tribala.
Ordino Nicolau Torres, Pal.
Massana Joan Armengol, Areny.
Andorra Thomàs Calbó, Dolsa.
Sant Julià Francisco Escabrós.

Dit dia se deixe a la mà de Joan Antoni Torres per a què envihe al que tínguia gust a portar la sisena al senyor veguer, y se mane als cònsols y consellés de la parròquia que serà nomenat lo batlle que lo prènguien de jurament luego, fent-ne levar acte.

Dit dia arreste lo present Consell que a vista de la incúria y a agut en obrir la sentència del*[s]* vehedors de adobar lo camí des de la creu de Riberola fins a la Ribalta, se mane,

en pena del cot de la Terra, que de quí a dijous primer vinent adóbien dit camí a quí pertòquie lo més precís y después, per adobar ab perfecció lo demés, se`ls done quinse dies de temps perquè ho tinguen adobat com és dit. Y si dins dits quise dies no està bé, se mane als cònsols de Andorra manin Consell de la Terra|[230] per a castigar-los, y que dits cònsols àgien de vistà si està bé o no.

Dit dia se a tret de la escudella per pagar lo gasto de la vinguda de Su Il·lustríssima 10 lliures, 18 sous, 8.

Dit dia lo present Consell done llicència a Guillem Areny y Gallart per fer un canà a la ribera de la parròquia de Ordino, a hont tingue gust dit Areny.

Dit dia arreste lo Consell, que a vista dels ordes que an despachats per lo del tabaco, que los cònsols, cada un respective en ses parròquies, estiguen a la mira que ningú tingue tabaco plantat ni sembrat. Y si acàs se sap n'i age a ninguna part, que luego mànien Consell de la Terra, y si acàs no u fan o pagaran de sos propis béns. Lo que toque en lo dels ecclesiàstichs, no tenen que fer sinó denunciar al senyor bisbe.

1731 octubre 29

Dia 29 de octubre 1731 se ha tingut lo Concell de la Terra per lo últim pac de la quèstia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha entregat a Esteve Call, Regí, nou-sens trenta-sinc franchs per portar a Foix, y se li a entregat la última rebuda de l'any 1731, la que tornarà junt ab la nova en aquesta Casa, com també se li entregue 15 francs per lo gasto. Si n'i quede los restituirà, sinó la Vall los hi refarà; y que fàcie que la rebuda sie de Foix la que li faran.

Dit dia, a vista de una sública an presentat los senyors vicaris perpètuos de la Vall en nom dels pobres, an demanat se'ls tornàs la resposta en escrits, la qual resposta los torne la Vall, que és la resposta los a tornat lo síndich, que lo Concell vol mirar y fer consultar dita sública, y que si acàs no i a lloch per a tornar-los resposta antes del Consell de Sant Andreu primer vinent, se'ls tornarà per dit Concell.

Dit dia a portat Ramon Peyre la rebuda del porté mayor dels draps a lavar de 1731.

Dit dia, per poder ab tota seguritat procehir en lo de justícia sobre la súplica han presentada los senyors vicaris perpètuos de la Vall, resol lo present Consell que vàixien a la Seu de Urgell a consultar ab lo advocat de la Vall y un altre, lo que·ls aparèguia, Joan

Antoni Torres, síndich, y Macià Duran, los quals faran ostenció ab dits advocats dels informes de dits reverends vicaris perpètuos [y los] infor*[m]*aran de les consuetuts de la Vall, y pendran per escrits la consulta de dits advocats ab la qual se cerciora lo present Consell del que puga fer, lo que executaran avans del primer Consell.

Dit dia se note com lo dia 12 de setembre jurà per batlle a Sa Magestat Cristianíssima com a compte de Foix, que Déu guarde, y se'n leve acte en poder del reverent Ramon Juvany, vicari perpètuo de Ordino, Nicolau Torres, Pal, de la Cortinada.

Dit dia se fa llot de 1 lliura, 6 sous, 2 barcelonesos per parròquia.

1731 novembre 26

Dia a 26 de novembre 1731 se ha tingut lo Concell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y asentar los metedors y averies estranyes, perquè los cònsols pòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent.

Dit dia a portat Esteve Call, Regí, la última rebuda de*[l]* darré pac de Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, juntament ab la nova se li entregà.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, so és, als doctors 50 lliures per quiscun, y al barbé 42 lliures, de les quals ne an firmat rebuda en son lloch.

|*230v* Dit dia se fa llot de 26 pardius roges, so és, quatre per parròquia, Canillo y Encamp sinc quiscuna parròquia, y que lo diumenge antes del Concell les tingan en mans dels cònssols de Andorra, pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista de la representació a feta fer al present Concell lo senyor Pere Capdevila, silurgià[249], sobre aver fet pagat los soldats de la guarda del pont de la Bastida per una cana vaheta aportanve un exprés de dit senyor un sou per lo pasatge de dita vaeta, y aven-se exprimentat alguns altres abusos fan los soldats de dita guarda en fer pagar tots los manteniments se entroduexen en esta Vall, alguns gèneros de drets que mai an estat obligats los naturals de esta Vall a pagar per so, resol lo present Concell que lo més prest sie dable bàixie a la Seu a representar al senyor guvernador de dita ciutat les noves imposicions posen dits soldats de dita guarda, y se dicte y bàixie Guillem Areny, Texidor. Y quantquequant dit senyor guvernador no donàs orde per llevar-se dites imposicions,

[249] *En lloc de* cirurgià.

recòrie al senyor capità general, representan-li la rahó nos asesteix. Y lo tot se li mane pena del quod de la Terra.

Dit dia se puje lo cortó del vi a onse dinés lo cortó, y se mànie que·l coménsien de vendre lo dimecres primer vinén.

Dit dia, a vista de la consulta anviada per Joan Antoni Torres, síndich de las presents Valls, y Macià Duran, cònsol, que sobre lo imforme feren al present Concell los reverents vicaris perpètuos de las presents Valls, lo que fou consultat per lo Il·lustre doctor Pere Busquets y doctor Rafel Cruïllas, atesa dita consulta, com y una àpoca de rebuda s'és trobada en mans del dalt dit síndich, en la qual fa fé lo quòndam Don Anton Gandolfo que los mil franchs *[se van]* fer pagar a las presents Valls, a 6 de agost de 1709, no foren per la presa de les egües sinó per aver donat pas a 9 micalets que pasaren per les presents Valls, y pasant a la Llosa robaren la farga de la Llosa y aver-se'n portat un micalet de dit senyor Gandolfo; y de ser la inteció de l'Hecselentíssim Senyor Duc de Noalles de què en la dita tacsa dels mil franchs fosen compresos tots los llochs de la Vall de Andorra per a pagar dita suma, y que solamén entrasen per sa part los amos de les egües, que eran Pere Mateu y Molas, de Andorra, manan als cònsols y a quans pertanya de què tallasen generalment los dits referits mil franchs per tots los dits pobles de la Vall, ben antès que, a més de dits mil francs, aguesen de satisfer los dits pobles tots los danys y pèrdues que aguesen fet patir y fesen constar los amos de les dites egües, no sen la intenció de Su Excelència ni de dit senyor Gandolfo castigar los referits amos de les egües, sinó generalment tota la Vall de Andorra. Com de tot lo dit conste ab àpoca rebuda per lo discret Joseph Areny, nottari públic de les presents Valls de Andorra, a 6 de Agost de 1709.

Més, atenent a la consulta de dits senyors advocats que diu que com dits sensals se agen creats per causa comuna y que, per lo tan, se deuen pagar les pencions de dits dels béns comuns de cada respectiva parròquia, no obstant lo bon medi an elegit dits senyors advocats, atenén lo present |[231] Consell a les bones soltes que a tots los duptes se an proposats, se an donades, a resolt lo present Concell, ab convenció dels 24 lo componen, sens discrepar algun, que en estes coses s'i pòsie silensi y que·s continue lo costum que de anys a esta part se posa, encarregan lo present Concell a totes les parròquies lo alívio dels pobres de millor modo se pugue, y a Guillem Areny y Gallart de donar gràcias als senyors advocats o consultors del treball an prés, y als senyors vicaris perpètuos de la caritat an demostrada per los pobres, dels quals no podíem esperar menos de son bon zel,

sublican-los vullen dirigir-lo per la bona pau y quietut entre los individuos de la Vall y, així mateix, que dit Guillem Areny particípie esta resulució a Su Il·lustríssima Nostre Príncep y Senyor.

Dit dia an portat los cònsols de Canillo los dinés de l'arrendament de prat té la Vall a Canillo, que per lo present any 1731 tenie arendat lo Carboné, de Canillo, per lo preu de 5 lliures, 14 sous barcelonesos.

Dit dia resol lo present Concell que Guillem Areñy, Texidó, fàcie venir tres lliures de matacà, so és, mitja lliura per parròquia, y que en aver aribat, lo destriboesca als cònsols de cada parròquia, quedan lo present Consell per pagar-li lo que importarà.

1731 [desembre] 17

Dia 17 *[de desembre]* de 1731 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters a Su Il·lustríssima, y per asentar los jornals, feres y sabudes y lo redre, y pagar la penció a mosèn Joan Babot per la Casa.

Dit dia se a pagat a mosèn Joan Babot, com a obtenin lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures moneda barcelonesa per la penció sessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot pròxim pasat, de aquells dos sensals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mosèn Joan Babot.

Ita est, jo Joan Babot, prevere y beneficiat de Sant Joan Baptista *(signat)*.

Dit dia an pagat lo arrendamén del prat los cònsols de Andorra de l'any 1731 que són 12 lliures, 5 sous.

Dit dia ha pagat la talla Joan Antoni Picart 18 francs per treballs avie pagat al procurador de Perpinyà per treballs abie fet per la Vall.

Dit dia se deixe a les mans de Joan Antoni Torres lo envihar a donar les bones festes al senyor bisbe y demés de la obbligació del present Consell y, així mateix, de fer-li present[ar] lo regalo acostumat de pernes, capons y formatges, a qual fi tindran previnguts cada parròquia 4 capons, 7 pernes y 14 formatges, y la parròquia de Encamp 8 pernes a la orde de dit Joan Antoni Torres, rebedo*[re]*s per los cònsols de Sant Julià y, així mateix, se mane a totes les parròquies tinguen a punt les pernes que demanarà Guillem Areny,

Texidó, per regalar les persones de nostra obbligació, y deixe lo present Consell en ses mans lo conduhir y desconduhir advocats y procuradors de Barcelona.

Dit dia se pose lo cortó del vi a 12 dinés, y se mane lo comènsien a véndrer lo dia 25 propvinent.

|*231v* Dit dia, a vista de les qüestions tenen Tolse y Gastó, de Sant Julià, avent representat Tolse que ell se apel·labe de la sentència dels quatre de Consell de Sant Julià, y per ser lo terme cubert de neu no i puguen anar los vehedors, avent demanat 2 mesos de temps, se li consedeixen per a què passats dits dos messos y puguen anar los vehedors, ben entés que dins 8 dies àgien de depossitar lo salari en mans del síndich y no altrament.

Dit dia se an pagades les conductes a mossèn Mariano, llosadó y criada per lo any 1731.

Dit dia se fa nota com se entregue als cònsols de Andorra 31 lliures, 10 sous per a què las entréguien als cònsols que vindran, y també se fa de llot 5 lliures, 15 sous per parròquia, les que tots portaran en mans de dits cònsols nous lo dia 2 de febré primer vinent, que entre tots los partits fan 66 lliures barceloneses, les quals dits cònsols nous entregaran al senyor rector de Andorra per la penció de la Casa de l'any 1731, y portaran rebuda lo primer Consell.

Havem rebut la sobredita quantitat com a marmessors del quòndam lo reverent Antony Busquets per la sobredita parròquia inclusive. Los cònsols de la parròquia d'Andorra[250].

1732 febrer 19

Vui, dia 19 de febrer de l'any 1732, se a tingut Concell de la Terra per lo atrassat que·s trobe de la treta de la sal corresponent a l'encabessament pres per lo any 1731 y 32, y per a arreglar la treta, la corresponent en lo ultim any que finirà a l'últim de dezembre del corrent any 1732, a fi de evitar los desordes que se experimentan.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit demanan-li son divino auxilli, y que los cònsols, cadasquun en sas parròquies, tingue cuidado de què se fase dir lo més prest sie possible.

Y, així mateix, respecte de tenir-nos avisat lo administrador de Cardona que la sal en què quedà atrassada esta Vall corresponent a l'any 1731, tenin-la pagada de son diner y

[250] Havem rebut... parròquia d'Andorra *afegit posteriorment*.

reservada per compte de la Vall, volén en això afavorir a la Vall, y demanar aquest fàssia acudir la Vall per dita sal ho son valor de aquí al dia 24 del corrent, arreste lo Concell que lo senyor doctor Guillemó se cervesque escríurer a dit administrador manifestant-li lo agrahiment ab lo *[que]* quede la Vall, demanant-li, al mateix temps, vulla donar-li lloch que los comuns puguen fer cumplir dita obligació. Y, per això, mane lo Concell als cònsols, en pena del cot de la Terra y ab protesta de tots danys y gastos, que, ab la major brevedat se puga, fàssien complir la treta de dita sal corresponent a cada comú, cuidant, així mateix, que tots los billets tínguian, ho que en avant vindran, degan parar en mans de dit doctor Guillemó fins en haver cumplert dit atràs. |*232* Y així mateix, per a arreglar la treta de la corresponent a l'últim any de l'encabessament tenim fet, y evitar los abusos que en negossi de billets contra justícia se han fets, y per a què se sàbia sempre que convinga a la Vall y per a què se sàbia lo estat de la treta, arresta lo Concell que Joseph Saló, appotecari de la Vall, cuídia de eixa dependència donant fefahent ab lo sello ordinari de la Vall a tots los que vagen per sal portant compte de dits billets, especificant lo nom, cognom, lloch y cantitat. Y que estos que pendran dits billets degan, a son retorn, posar en mà de dit Saló la guia de la sal porten. Y se mane als cònsols o fassen manar, porta per porta, a tots los de son comers que tí*[n]*guien y obsérvien dit arrest, en pena del cot de la Terra, y baix la mateixa pena, mane a tots qui comprara*[n]* sal a forasters que vinga ab guia a compte de la Vall degan fer-se donar ditas guias y posar-las en mans dels cònsols de sa parròquia, y estos portar-las en mans del dit Saló, y que no portant guia per Andorra, que ningú la puga comprar.

1732 abril 7

Vui, Dilluns Sant, dia 7 de abril 1732, se ha tingut lo Concell per pagar la quístia al senyor bisbe y se mane a Joan Batista Jaile, cònsol de Sant Julià, vage a portar-la al senyor bisbe, y que còbrie rebuda, la que portarà al primer Concell a esta Casa, com també se li a entregat dos-sentes pesses de vuit per la quèstia y vint-y-vuit per la mengeria, que fa suma 319 lliures, 17 sous, 6.

Dit dia se paguen les pencions que fa la Vall a casa de Guillem Areny, de Ordino, 112 lliures, sous, a Pere Mateu 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que juntes prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per lo que a pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Ancamp a pagat 51 lliures, 16 sous, a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous. Les quals an cobrat los baix firmats, so és,

Guillem Areny y Gallart 112 lliures, sous per la penció sessà als 24 de febré proppassats, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y de la mateixa manera lo hereu de casa de Moles 126 lliures, que en tot fa la suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Guillem Areny y Gallart *(signat i rubricat)*.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Anton Moles y Rosell *(signat)*.

|*232v* Dit dia se mane als cònsols, cada un en ses parròquies, mànien fàcien mantenir la ordinació de la privació de la cassa de les perdius, des del dia de Nostra Senyora de mars fins a la Mare de Déu de setembre, y que no pugan espallar nius, en pena de deu rals per cada niu qu·espallaran, y se mane als cònsols, pena del quot de la Terra, ho fàcien manar cadahú en ses parròquies.

En nom de Déu y de la umil Verge Maria, mare sua, avem nosaltres, Micolau Putcernalt, de la parròquia de Canillo, Pere Pallerès, de la parròquia de Encamp, Miquel Baixench, de la parròquia de Ordino, Pere Riba, de la parròquia de la Massana, Macià Babot, de la parròquia de Andorra, Jaume Baixench, de la parròquia de Sant Julià, vehadós eo jutges en segona instància de les polítiques de les presents Valls de Andorra, manats per lo senyor Joan Antoni Torres, síndich de les presents Valls, nos som juntats y congregats en la parròquia de Sant Julià, a la partida de la Muxella, per instància de Joan Ricart Tolse, defenent, per tenir unes difarències eo qüestions ab Gastó, de Fontaneda, tots de la parròquia de Sant Julià, sobre de un tros de feixa erma que dit Joan Ricart pertenie[251] que és sua.

Posats nosaltres en dit puesto, al·legant y dient tot lo que an volgut al·legar y deduir, tant la una part com l'altra, y abent vist la centència dels quatre de Concell de la parròquia de Sant Julià, la qual anul·lam y, també, avent vist la rodalia y sagells del terme de Tolse, y dit defenent nos a fet comferir en nostra presència quatre hòmens dignes de fe, que an testificat que avian vist conrrear y segar dita feix*[a]* a Gastó, de Fontaneda. Hoïdes totes les rahons, tant de la una part com de l'altra, y tenint a Déu Nostre Senyor devant nostres ulls, y segons nostra conciència, pronunciam, centencia*[m]* y declaram que dit tros de feixa erma és de Gastó y no de Tolse, y que Tolse la déxie vàcua y despedida, advertint tota la feixa rasa que·s contigua ab les terres de Gastó, que ve a línea recta de la ribada que tire dret de la fon del riu de la Moxella, no tocan en res de l'alsina, sinó tant solament

[251] *En lloc de* pretenie.

de la feixa rasa que·s lo que Gastó pretent. Centenciam al dit Tolse que age de pagar los gastos de nostra centència dins vuit dies, que són 3 lliures, 12 sous, y que se'ls sia donada la còpia a cada un de les dos parts. Lo que manam tenir y observar en pena del quot de la Terra.

Feta la present centència en Sant Julià, dia 28 de febré 1732.

Jo, Jaume Baixench, firmo la present, tan en mon propi com dels demés sobredits, per la facultat me an donat los dits.

Dit dia se fa llot de una perna y dos formatges per parròquia per regalar l'administradó de la sal de Cardona, lo qual tindran en mans del doctor Guillemó per dia 12 del present mes.

Dit dia, a vista de la carta de l'administradó de Cardona, en la qual done temps de tràurer la sal de l'ancabsament de l'any 31 fins al dia 24 del present mes, se mane en pena del quod de la Terra que, fins a dit dia 24, totes les parròquies tínguien en mà del doctor Guillemó tots los billets de la sal toque a cada parròquia, y no tenin-los per dit dia, se mane al doctor Guillemó que ab Consell de la Terra, a gastos y despeses de la parròquia que faltar*[à, se fassen]*, y que sie per dinà.

|*[233]* Dit dia, a vista de les dependències tenen lo Comú de Sant Julià ab lo Quart de Aixovall y Besesarri sobre lo llenyar y boigar al solà de dit Quart de Aixovall y Besisarri, se mane que per lo primé Consell pòrtien papers o testimonis en pro y en quontra per a què esta Casa pugue mirar lo d'equitat, y fins que sie donada la centència per esta Casa, que los del Comú de Sant Julià no i puguen anar a llenyar y boigar a dit solà de dit Quart, pena del quot de la Terra.

Dit dia mane lo present Concell que ninguna persona, d'esta hora en avant, pugue comprà roba ni armes ni cambiar roba o armes de res ab ningun soldat, pena del quod de la Terra, ni que no puguen anar acompanyar ningun desartó.

Dit dia, a vista que los intresans del prat de Al*[d]*iàs no *[ha]*n obehit la centència donada per los vehedors, feta a 19 de agost de 1729, com ni lo arrest del present Concell, fet a 10 de agost de 1730, en lo qual lo present Concell, atenent que per las estacio*[ns]* del temps no·s podia complir la centència donada per dits vehedors, la que acceptaren, los donà temps fins dia de 8 de setembre de dit any. Y com en lo temps que·ls donà lo present Concell no·s poguès adobar dit camí, areste lo present Concell que, fins dia 20 del present mes y any, sie observada la centència de dits vehedors y, al contrari que·ls

cònsols de Andorra, fàcien billets, manan Concell de la Terra per lo matí a gastos y despeses dels inobediens. Y dit Concell no·s plegara que dita centència no sie observada ab dita forma.

Dit dia, a vista de la representació han feta los cònsols y consellers de la Massana de què los pobills de casa de Rossell, de Cispony, casa del Grailaire, de la Massana, casa de Camp, de Pal, no volen pagar los mals [fàcie] lo Comú de la Massana, no obstant que·s valen dels béns comuns de dita parròquia, se'ls mane, en pena del quod de la Terra, que pàguien dits mals o bé que compareguen al primer Consell de la Vall per justificar-se de no aber de pagar dits mals.

Dit dia se arrende lo prat de la Vall a Santurion per lo preu de 12 lliures, 5 sous barcelonesos, y se li arrende fins a 25 de mars de 1733, pagadores dites 12 lliures, 5 sous per lo Concell de Sant Andreu propvinén.

1732 maig 26

Dia 26 de matg de 1732 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar metges y barbé, sensos de Costoja, draps a labar, vaca grasa y regalies, nominació de conssellers, mostafassos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Esteve Call, Regí, vehedor Miquel Vidal.

Encamp mostafà Jaume Joan Mas, vehedor Sebastià Giberga, Jalmet.

Ordino mostafà Guillem Areny, vehedor Guillem Adallach, Fijat.

Massana mostafà Joan Pere Bosquets, vehedor Antoni Riba, Fonta, per ser mort lo dit se pose Joan Torres, sabater, de Sispony[252].

Andorra mostafà Esteve Tomàs y Andreu Montanya, vehedor Andreu Montanya.

Sant Julià mostafà Antoni Oliver, vehedor Julià Pal, Molines.

Dit dia se fa nominació de Capitans:

Canillo capità Guillem Pintat.

Encamp capità Nicolau Moretó.

Ordino capità Jaume Colom, Goida. És difunt y en son lloch és Joan Francés Rufó[253].

Massana capità Antoni Pal, Rull.

Andorra capità Anton Molné.

[252] per ser... Sespony *afegit posteriorment*.
[253] És difunt... Rufó *afegit posteriorment*.

Sant Julià capità Serni Capdevila, Llumanereses.

|[233v] Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los senyors cònsols avisaran los senyors balles, y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes, cada un en sa parròquia

Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, pena del quod de la Terra.

Dit dia se note com Joan Batista Jaile, cònsol de Sant Julià, a portat la rebuda del senyor bisbe per la quístia pagada al senyor bisbe y, així mateix, los senyors cònsols an portat les rebudes de l'oli de Santa Maria per lo present any.

Dit dia se pose en mà de Joan Batista Jaile, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6, y són per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los sensos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los quals de pagen al porté majó, 10 lliures al senyor canonge segristà per les regalies. Y de tot portarà ses rebudes al Concell vinent y, així mateix, se fa entrega al sobredit 12 lliures, 7 sous per entregar-les a Samion Rossa, render de Capítol per la vaca grassa, pagada per quiscuna parròquia de la forma seguent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Ancamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 sous, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 sous, Sant Julià 2 lliures, 13 sous, 4, Y ab dita paga queden bones per la Vall 1 lliura, 2 sous, 4. Y del tot por*[tar]*à rebuda lo dit Joan Batista Jaile a l'aquesta Casa lo primer Consell.

Dit dia, lloant y aprobant la ordenació feta al Concell de Santcogesma de 1730 sobre la conteria dels metedors y averies, se comfirme la elecció de conters sobre les persones de Macià Duran y Francisco Escabrós, als quals se mane, pena del quod de la Terra, se pòrtien ab la forma contenguda de l'any 1730.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, y se ellegés Macià Duran sobreposat, quedan Jaume Adallach, sobreestant Gabriel Bartrà, pesadó Francisco Moxella, Andorra pesadó Macià Ribot, Sant Julià Andreu Vila, Massana Miquel Joan Franch.

Dit dia se han entregades a Guillem Areny y Gallart per a què entréguie a Guillem Areny, Texidor, 70 lliures, 13 sous barcelonesos, les quals pague lo present Concell a dit Teixidor a difinició de tots los comptes aguts entre dits Texidor y Consell, tant per lo que bestragué a Barcelona per difarens gastos ocasionats del plet que conra lo Real Fisch en

lo tribunal de la Real Intendència tingué lo present Concell, com y tots altres bestrets y jornals a fets fins vui per la Vall, deixan en sa mà que consèrtie ab lo [nottari] tot mal, y li pàguie lo traball féu en la Seu de entimar la sentència al taulé de la Seu y altres treballs, offerín-se lo present Consell en tornar-li lo que pagarà.

|[234] Dit dia se mane a la parròquia de Andorra que d'esta ora an avant no pugan posar a cònsol al doctor Joan Guillem Torres, a lo qual se reserve lo present Consell per lo que se age de menesté.

Dit dia lloam y aprobam totes les ordenacions, tan velles com noves, escrites y no escritres, comforme se acostume.

1732 juliol 7

Vui, dia 7 de juliol de l'any 1732, se a tingut Concell de la Terra.

Dit dia se vote missa al Sant Esperit demanat-li son divino auxili, y que los cònsols, cada un en ses parròquies, la fassen dir lo més prest que pugue entrar, en pena del cot.

Dit dia lo Consell de la Val done facultat y poder per a fer-se lo encabessament de la sal de Cardona al senyor Guillem Areny, Tixidó, y que mírie se fasse tant curt que pugue.

Dit dia se fa lot per parròquia de 11 lliures, 6 sous, 5, y estas són per pagar las 67 lliures, 18 sous, 6 de la treta de la còpia del procés en Barcelona, las quals se portaran en mans de Tixidó, de Sispony, de aquí al dia 13 del corrent, en pena del cot de la terra.

Dit dia, a vista que a un hostal de certa parròquia y agut algun descabessament de quatre persones, las qui són Jaumetó, del Barri de las Caldes, los Farrés, jove y vell, de les Caldes, y Lumeneres y lo Currons, estos se priven que no puguen entrar en ningun hostal de la Vall, y Fijat, de Encamp. Y se mane a tots los hostalers de la Vall no n'atmètien ningun dins dits hostals, y a tot se mane en pena del cot de la Terra, y Jaume Serra per lo mateix.

Dit dia, *[a]* vista que lo present Consell és manat per orde de Juan Antoni Torres, síndich, aserca de un arendamén del redelme del blat de una garba per cavalló, menos las terras de las Capellas, vol fer la parròquia de Andorra, com axí la dita parròquia o té arestat y ordenat en son libre de Comú en lo present ani, avén mirat dita parròquia no troban-se altre alvitre, redrés ni remei, que·s a dir més útil y nesesari, que per a pagar las pensions dels sensals moderns [per] tal de *[pagar]* |[234v] quístia, y per a redimir y quitar

dits sensals a redelme, com està dit, no tocant ni compren*[ent]*-se en asò res que vingue de Cassa de la Vall [de megges] ni redres y demés de la entiguitat, sinó sols per la redempsió dels sensals y pensions, en asò lo Consell de la Vall li està bé y per ben vist que la parròquia de Andorra pàsie avant sa pertensió, y que continúon en fer decretar son dit arest y ordenasió per lo *[Il·]*lustríssim nòstron Príncept y Senior sens nenguna costa de la Vall.

Dit dia lo senyor doctor Guillem Thorres a depositat en esta Casa lo salari dels vehedors de la Vall per a anar a fer visura sobre la quistió té dit senyor ab Sabrià Peyra, apotacari, y que y vagen divendres primer vinent, en pena del cot de la Terra. A pagat lo salari de sinch, que és 3 lliures, sous.

Dit dia, a vista de la quistió que tenen los del Planell de Sant Julià ab los Quarts de dita parròquia acerca dels solans, com ja està apuntat en altre Concell del corrent any, se mane a dits de Sant Julià y demés Quarts que, per al primer Concell vinent, pòrtien sos títols cada una de las parts per a què se pugue declarar ab més claredat.

Dit dia se fa manament de què ninguna persona puga fer tabaco est any, y qui ne tingue de fet lo arrènquie de aquí al dia 13 del corrent, y que se mànie porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la quistió de Tolse, se deixe que los cònsols de Encamp ho particípon a Joan Antony si avien donat la llicència al dit Tolse, avent-ho dit lo dit Tolse, y que se participo a Cruhilles si és de política o si és |*[235]* de justícia, y no havent donada la dita llicència al dit Tolse, esta Casa se reserve a mirar y castigar la culpa del dit Tolse, si hi és dita culpa, lo que se reserve per altre Consell.

1732 agost 10

Vui, dia 10 de agost de l'any 1732, se a tingut Concell de la Terra per a fer lo afor del blat fiat lo corrent any.

Dit dia se a fet lo afor de la càrrega del blat fiat a trenta-quatre reals, y que ninguna persona puga demanar-ne més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que los cònsols de la parròquia de Sant Julià han participat al Concell de la Vall acerca de la qüestió que tenen lo Gastó, de Fontaneda, ab Joan Ricart, dit Tolse, per dos hordes, fets per lo senyor síndich Joan Antony Torres, de què se segàs lo blat de aquella terra a hont és dita qüestió y que se posassen las garbes en part segura de aquí que

fos vist y mirat, *etcètera*. En assò, lo Concell de la Vall o pose en mans del senyor síndich per a què ell se informara y, ab sa bona direchió, mirara en lo que·s dega obrar en aquest fet, si deuhen proseguir per visures com diuen, que ab la rodalia se exclou la dita terra del terme de Tolse y que és del terme de Sant Julià, y que los cònsols de Sant Julià fàssien manament a Tolse que pòrtie la rodalia en mans de Joan Antony Torres. Y los cònsols que li pòrtien una còpia de la visura, en pena del cot de la Terra, de aquí al dia de Nostra Senyora primer vinent, y Joan Antony mirarà ab sa bona direcció del que se puga obrar sen fer tort ni sobrés a la justícia ni a la política.

Dit dia a vista, que los entoixants del camí dels prats de Andorra no han apariat lo camí ni tolrre la aigua com se'ls és manat diffarents occasions, ara se veuhen accabades totes escuses, se mane als cònsols de Andorra fassen fer los manament*[s]*, que en pena del cot de la Tera, que de aquí per tot lo mes de agost tinguen lo camí posat en bona forma, com també tòlrrer la aigua ab son empit per a què no pugue baixar per lo camí, en pena del cot. Y dat cas que no ho fàssien, per ningun que faltarà o faltaran, que los cònsols de Andorra mànien Concell de la Terra.

1732 novembre 24

|*235v* Dia 24 de novembre de 1732 se ha tingut lo Concell de Sant Andreu per pagar los metges y barbé y asentar los metedors y averies estranyes perquè los cònsols pòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també asentar los metedors y averies y fer lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat sa rebuda en son lloch, so és, per quiscun 15 lliures y 42 lliures per lo barbé.

Dit dia se fa llot de 27 perdius roges, so és, quatre per parròquia, so és, Ordino, Massana y Andorra sinc per parròquia, y les demés quatre, y que lo diumenge antes del Concell les tingan en mans del conseller de Andorra Joan Solana, que sien bones y rebedores.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que, per lo dia del Consell de Sant Thomàs, pòrtien los dinés de l'arrendament del prat de la Vall de l'any 1732, pena del quod de la Terra, y que ab les matexes penes ho mànien a l'aquel preu de què pagan.

Dit dia se mane a Joan Ricart, Tolse, que de quí al dia de Sant Thomàs age entregat lo blat del ters, com també de les garbes de quest any, lo que tot entregarà als cònsols de Sant Julià, pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista de la qüestió que tenen lo Comú de Sant Julià ab los de Aixovall y Besisarri, se'ls mane, de quí al Concell de Sant Thomàs, pòrtien veres aprobac*[i]*ons en pro y en quontra, sinós la Vall pasarà en declarar.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que mànien a Joan Antoni Torres vingue al Consell de Sant Thomàs, pena del quod de la Terra, y així mateix als cònsols de la Massana ho mànien a Texidó ab les mateixes penes, y així mateix les manobres que los cònsols, cadahú en ses parròquies, se tinguen cuidado de fer-se quant antes. En particular, se mane als cònsols de Encamp fasen adobar les marrades de la garganta, dins vuit dies sie adobada, que per respecte de la comarca no s'i pot pujar en aver-i gels, y pena del quod.

Dit dia, a vista de ver instat visura de vehedors lo senyor Guillem Areny y Gallart, acerca de un pas contra de alguns particulars de Ordino, mane lo present Consell y vagen dilluns, dia 1 de desembre 1732, y que dit senyor Guillem dònie los dinés a quiscun d'ells per no aver pogut cambiar, lo que se mane pena del quod de la Terra, y que baix les mateixes penes que los cònsols, cadahú en sa parròquia, ho mànien al vehedor.

1732 desembre 15

Dia 15 de desembre 1732 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per fer la quístia y tacsa, y metedors y averies se han trobat en lo present any per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar lo estrany y escot dels jornals, feres y sabudes. Se ha trobat que són 5.636 metedors, que a dos sous per metedó fan 563 lliures, 10 sous, y 38.166, a tres dinés quiscuna 476 lliures, 16 sous, 9, que juntes fan suma de 1.040 lliures, 13 sous, 6.

|*[236]* Dit dia se ha pagat a mossèn Joan Babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sessà als 29 de matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot pròxim pasat, de aquells dos sensals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mossèn Joan Babot per lo reverent Joan Mariano Areny, prevere *(signat)*.

Dit dia an pagat los cònsols de Sant Julià per lo blat de la terra té la Vall *[d']*en Tolse comprés a la collita del present any 1732, y an pagat 15 sous, 3.

Dit dia a pagat lo cònsol de Canillo, Pere Font, 5 lliures, 14 sous barcelonesos, per lo arendament del prat de la Vall té lo carboné per dit preu, y són per lo any 1732.

Dit dia a pagat Santurion 12 lliures, 5 sous barcelonesos per la collita del mateix, de l'arrendament del prat de la Vall se li féu per dit preu.

Dit dia se ha fet nota del blat toque a la Vall de ters per les terres conrege Esclusa, de Pal, de la Vall, que són ab difarens anys: blat dos càrregues, que als preus possa en la nota a donat, valen 9 lliures, 4 sous, 4, les que pagarà en mà dels cònsols de Andorra lo dia de Sant Antoni de gené primer vinent, de les quals se'n farà consigna més avan a compte de la penció del senyor rector de Andorra y, així mateix, se adverteix com quedan en poder de dit Asclusa resultans de les dites terres dos càrregues y mitja de blat en espècie, les quals, a petició de dites Esclusa, les y deixe a l'afor vinent, que pagarà aquella caiguda a la requesisió y orde de la Vall.

Dit dia per acabar lo trieni de balle Samion Rossa, lo dia 29 del corrent, se fa sisena per a perssentar a Su Il·lustríssima y és com se segueix:

Canillo Esteve Call, Regí.
Encamp Jaume Joan Jalmet.
Ordino Salvadó Garreta.
Massana Joan Armengol Areny.
Andorra Asteve Adallach, Vidal.
Sant Julià Samion Rossa y Pujol.

Y dita sisena la portarà Guillem Areny, Texidó, al senyor bisbe ab lo anuncio de les pròximes Pasqües de la Nativitat del Senyor, al mateix senyor bisbe y senyor gubernador de part de la Vall, ab lo regalo se'ls fa de una dotsena de capons a cada un y, en son lloch y temps, les pernes y formatges acostumats que seran set per parròquia, menos Ordino que·n farà vuit per aver-ne fet Encamp les mateixes lo any pasat. Los capons los tindran a Sant Julià per lo dia 21 del corrent en mans de Miquel Verdaser, cònsol, y los pernills ab los formatges acostumats quan tindran l'avís. |*236v* Y, així mateix, si és convenient continuar algun regalo en Barcelona, quede a la disposició de dit Texidor lo fer-lo fer ab lo millor modo li aparexerà.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés la lliura, y comensaran a vendre'l lo dia 21 del corrent.

Dit dia ha resolt la Vall donar a l'apotacari Josep Saló, per los treballs de despachar los certificats d'entrada y exida per lo vi de la Vall, dotse rals de vuit y ab estos estarà pagat fins al present dia, los quals se pagaran del resultan dels dos dinés se pague per certificat. Lo demés servirà per donar algun agraïment a l'Ignasi Duque, lo que se deixe a la disposició de Texidó, qui, per lo que no bàstia lo producto dels certificats, podrà traure a pagar a les parròquies lo que sie.

Dit dia se a pagat a dit Texidor 6 lliures, 15 sous per tantes a pagat al nottari Joseph Dalmau per lo treball féu per la Vall en la entima de la centència de franquesa del propi ús, y de la còpia donada al taulé de la Seu, com tot apar de sa rebuda.

Dit dia se ha pagat al reverent Mariano Areny per lo salari acostumat 5 lliures, 12 sous, a la servidora 2 lliures, 16 sous, a l'Andreu Pradell, Batista, 1 lliura, 8 sous.

Ítem, dit dia, per pagar y satifer al senyor rector de Andorra la penció correspon la Vall als marmessors del quòndam reverent Antony Busquets de 65 lliures, 3 sous, 10, corresponent al present any de 1732, lliuram aquellas 9 lliures, 4 sous, 4 que deu correspòndrer Esclusa, de Pal, lo dia de Sant Antony de gener primer vinent per los motius expressats en l'atràs pàgina, que ab 12 lliures, 17 sous se'ls entregue ab dinés lo present dia, y 43 lliures, 2 sous, 6 correspondran los cònsols per al dia 2 de febré primer vinent, que són per parròquia set lliures, tres sous y nou, que juntes dites partides fan la suma dalt dita de 65 lliures, 3 sous, 10. Y los cònsols portaran rebuda al primer Concell, en pena del quod de la Terra, y dites portaran en mans dels cònsols de Andorra.

Dit dia, per la instància se ha feta al Concell de què Joseph Macià, Forasté, habitant en Ordino, contrefarie a les ordinacions y ordes de la Vall té donats en privació de bodegons, venent aquest, en orde de dits ordes, vi, tant en la casa que abite com fora d'ella, per sò, li manaran los cònsols de Ordino se abstinga de dits abusos, y en tot se subgèctia a les ordinacions y ordes de la Vall, o quant no, dins lo termini de vuit dies, buídie de la Vall, reservant-se enperò la pena merèsquie per lo que a delenquit fins ara en lo cas permanesque en dita Vall.

|*237* Dit dia ha portat Guillem Areny, Texidó, lo acte de apati[254] de la sal per los anys 1733 y 1734 de tres mil sent-y-dos fanegues de sal, esto és, mil sinc-sentes sinquanta-una fanega per quiscun any, las que deuran tràurer les parròquies, cada una en sa part, que són dos-sentes sinquanta-vuit fanegues y mitja per cada un any.

1732 desembre 21

Vui, dia 21 de desembre de l'any 1732, se a tingut Concell de la Terra a vista de una súplica presentada per los cònsols de la parròquia de Ancamp al present Concell de la Vall, demanant ab dita súplica de què la sal que s'és encabassada ara última per los anys de 1733 y 34, la qual s'és repartida per las sis parròquias per igual part com s'és acostumat, demanen los de la sobredita parròquia de Ancamp que lo dit repartiment se revòquie y que se repartesca per quístia. Respon lo Consell de la Vall que en lo que toque en lo repartiment fet del dit encabessament no té revocació per tenir-se per ben fet, sens innovar cosa del que s'és estilat fins avui, y que lo dit encabessament se avie fet ab concentiment del Concell de la Vall, y que no se pot apartar-se ninguna parròquia del que ha promés en lo Comú Concell de la Vall.

1733 mars 30

Dia 30 de mars de 1733, Dilluns Sant, se ha tingut Concell de la Terra per pagar la paga de la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se vota missa de devosió, y se mana als cònsols, cada un en sa parròquia, la fàcie*[n]* dir.

Dit dia s'és hentregat a Esteve Call, Regí, nou-sens trenta-sinc franchs per portar a Foix, y se li a entregat la última rebuda de l'any 1731, la que tornarà junt ab la nova en aquesta Casa, com també se li entregue quinse franchs per lo gasto, si n'i quede los restituirà, sinó la Vall los y refarà.

Dit dia se ha pagat les pencions que fa la Vall a casa de Guillem Areny, de Ordino, 112 lliures, sous, a Pere Mateu Molas, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Anton Molas, de Andorra, 126 lliures, que juntes prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per lo que a pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, a pagat Encamp 51 lliures, 16 sous, a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, y les quals an cobrat

[254] *Probablement en lloc de* acopi.

los baix firmants, so és, Guillem |[237v] Areny y Gallart 112 lliures per la penció sessà als 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Molas 50 lliures, 8 sous, y lo ereu de casa Molas, de Andorra, 126 lliures, que en tot fa suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Sabastià Pal, Soler, per Guillem Areny y Gallart *(signat)*.

Pere Mateu Moles *(signat)*.

Anton Moles y Rosell *(signat)*.

Dit dia Guillem Areny, Texidó, anviat la sisena provohida per Su Il·lustríssima, de diada de 22 de desembre de 1732, confirman per batlle de las Valls de Andorra a l'Honorable Samion Rossa y Pujol per los tres anys primer vinents de 1733, 1734 y 1735, ab les mateixas facultats y provisions que sos predecesors, la qual provisió s'enporte lo reverend Mariano Areny.

Dit dia acerca de unes difarències té Riba, de Cispony, ab lo Quart se'ls mane que per al Concell de Santcogesma primer vinent tórnie dit Riba ab un del Quart de Sispony, y que cadahú pòrtie sols títols y la sentència proferida per la parròquian de dita qüestió. Y los cònsols de la Massana ho entimaran a quiscuna de les parts, en pena del quot de la Terra.

Dit dia resol lo Concell de la Vall que vage lo senyor batlle a donar les bones festes a Su Il·lustríssima en nom de dit Consell, y al mateix temps li participarà la resulució ha pres lo Concell sobre la qüestió té Tolse ab Gastó, de Fontaneda.

Dit dia arresta la Vall, acerca de la pendenció[255] té lo Comú de Encamp ab la Vall acerca de la sal encabesada que Guillem Areny, Texidó, ancabesà en nom de la Vall, y per tenir una súplica del senyor bisbe, per sò, la Vall elligés a Guillem Areny, Texidó, per anar a respondre al senyor bisbe per la Vall per donar-li los motius importen per la Vall, y dit Texidó, lo dia resoldrà lo anar-i, avisarà los cònsols de Encamp.

Dit dia, a vista de la queixa done Guillem Areny, Teixidó, de les parròquies falten a tràurer la sal endarrerida y trobar lo Concell que sols falte la parròquia de la Massana en 18 fanegues, se mane als cònsols de dita parròquia que dins vuit dies tinguen los billets de dites divuit fanegues de sal en mans de dit Texidó. Altrament se done poder a dit Texidó, se li aparexerà bé, de manar Concell de la Terra, y que los dits cònsols dónien avís del tot a dit Texidó, en pena del cot de la Terra.

[255] *Probablement en lloc* de pretenció.

Dit dia, acerca de la visura requereix Guillem Areny y Gallart, resol lo Concell de anar a dita visura, so és, los vint-y-quatre, per al primer dimecres pasat Pasqüeta, que serà lo dia 15 de abril, y totom se trobarà a la parròquia de Ordino a hora deguda. Y los cònsols de Ordino avisaran les parts per dit dia.

|*238* Dit dia se note que se a donat a Macià Duran y Francisco Escabrós per lo treball de contar a bon compte trenta pessetes a cadaú, que·s vint-y-una llaura[256] catalanes.

Dit dia se note que se a entregat al cònsol de la Massana 17 lliures, 5 sous, 6 per entregar-les a Tixidó, que les avie abansades per la Vall per un propi de anar a Cardona y fer portar lo present a Barcelona.

Dit dia se note que los cònsols de la Massana deuran portar a l'últim pag de la quístia 11 lliures, 9 sous, 9 dinés, ademés del compte tenen a l'altre llibre, y són per un descuït feren los conters de carregar los 99 metedors y 127 averies.

Dit dia per pagar la sobredita suma a Guillem Areny, Tixidó, se a fet lot de 4 lliures, sous per parròquia y per pagar lo gasto, ademés se a fet lot de 4 sous per parròquia per pagar la penció, que junt sume 4 lliures, 4 sous per parròquia.

1733 maig 18

Dia 18 de matg de 1733 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar los metges y barbé, sensos de Costoja, drabs a lavar, vaca magra, nominació de concellers, mostafassos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Miquel Naudí, vehedor Jaume Putcernalt.

Encamp mostafà Jaume Naudí, dit Gallaudí, vehedor Jaume Rossell, Guillem.

Ordino mostafà Toni Joan Adallach, Rufó, vehedor Pere Joan Bons.

Masana mostafà Joan Antoni Riba, vehedor Antoni Capdevila.

Andorra mostafà Joan Solana y vehedor, Macià Duran mostafà a les Caldes, vehedor.

Sant Julià mostafà Ramon Peira, vehedor Guillem Capdevi*[l]*a.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joan Bonit.

Encamp capità Isidro Tarrat, Pallerès.

Ordino capità Pere Aldosa, dit Call.

[256] *En lloc de* lliures.

Massana capità Gabriel Escabrós.

Andorra capità Miquel Pujalt y Tarrat.

Sant Julià capità Jaume Arajol.

Dit dia se aresten les mostres per lo temps acostumat, y los cònsols que avísien los senyors batlles y que fàsien manar, porta per porta, cadahú en sa parròquia, per lo dia se aresten les mostres.

|[238v] Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra lo dia de Sant Barlabé, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nominació de sobreposats.

Dit dia Esteve Call, Regí, a portat la rebuda de la quístia de Sa Magestat Cristianíssima de la primera paga, junta ab la vella.

Dit dia Esteve Pujol, cònsol de Sant Julià, a port*[at]* la rebuda de l'oli per totes les parròquies.

Dit dia se ha entregat a Esteve Pujol 15 sous per pagar los draps a lavar al porté majó. Més, s'és entregat a dit 12 sous, 6 per pagar los sensos de Costoja. Del tot portarà rebuda a l'aquesta Casa.

Dit dia se entregue a Sebestià Pal, Soler, 4 lliures, 16 sous per pagar los sensos fa esta Casa per la vaca magra a Gu*[i]*llem Areny y Gallart, com a rendé de Capítol, del que portarà rebuda en esta Casa al primer Consell.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià de quí n'avant no puguen elegir per cònsol a Joan Batista Jaile, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la representació a vingut a fer Anton Pal, Molines, al Consell, se mane dónien al senyor batlle sinch pesetes quiscun, ell y sos dos companys, dins vuit dies, pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista que los arestos de la prohibició de qualsevols espècies de tabacos té fets la Vall en desavuit de juny 1731 y 7 de juliol de 1732 an tingut tan poca observància, com se ha insprimentat, y considerant los graves danys que de l'ús de tabacos se an seguit a difarents particulars, com són ben públichs, y que porien seguir-se al Comú de la Vall, per asò, comfirme la Vall y, novament, resol que, per a què la sobredita prohibició tinga son merescut effecte y inviolable observància, púgien los senyors batlles y oficials de

orde d'ells capturar als contrafactors de dita prohibició, de qualsevol estat y condició que sia, subjecta a la Val, sedint la Vall al*[s]* sobredits, per dit effecte, la jurisdicció que per dit effecte li competeix per esta o present ocasió, qual orde se mane als cònsols que cadahú, en ses respectives parròquies, lo entimen o fàsien entimar, porta per porta, en pena del quod de la Terra.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo ofici de paraires y se ellegés Jaume Adallach sobreposat, quedant Macià Duran, sobreestant Gabriel Barta, pesadó Francisco Moixella, Andorra pesadó Macià Ribot, Sant Julià Andreu Vila, Masana Miquel Joan Franch.

|*239* Dit dia se ha pagat als metges la mitja conducta que són 75 lliures quiscun, y al barbé 42 lliures, y se ha comvengut ab dits metges que en avan correrà la conducta a rahó de sent lliures quiscun, que seran 50 lliures per cada mitja añyada. Y ses dietes y consultes los seran pagades com antes de aumentar-los la conducta. Y en quant al silurgià, fa comissió la Vall a Joan Antoni Picart y Guillem Areny, Teixidó, per a què responguen y dónien eixida a una sública a donat al present Concell, y mírien lo més comvenient per la Vall.

Dit dia se fa llot de dos dobles per parròquia y s'entregaran a Guillem Areny, Teixidó, dins quinse dies, y són per les dotse dobles ha donat al doctor Cruïlles a compte de las conductes y treballs li deu la Vall, y cuidarà dit Texidó fer-li tràurer lo compte a fi de saber com queda la Vall ab dit senyor.

Dit dia, a vista que Joan Antoni Torres per sa abansada edat no *[ha]* pogut complir la comissió té feta per terminar y allanar les diferències corren entre Tolse y Gastó, de Fontaneda, novament se fa dita comissió a Joan Antoni Picart, cònsol, y a Macià Babot, cònsol, los quals asegurats primer del concentiment de les parts de estar a sa declaració, pàsien en fer-la segons los aparega de dret y justícia.

Dit dia areste lo Consell que ningun pescador pugue pescar fora de son terme sens expresa llicència de algun indivíduo de la parròquia a hon pescarà baix la pena, ademés de la pinyora, de perdre los instruments que pescaran. Lloam y aprobam les demés ordinacions.

Dit dia se nota que Ramon Peira a entregat la rebuda dels sensos de Costoja de la penció de 1731 y 1732.

Dit dia se areste que Guillem Areny, Teixidó, asistesque a tots los consells sabuts.

Dit dia s'és fet llot per parròquia per pagar lo gasto per parròquia, 1 lliura, 10 sous.

1733 juny 29

Vui, dia 29 de juny de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra, y se vote una missa de devoció al Sant Esperit invocant son divino auxilli, y se mane als cònsols la fassen dir, cadasquun en ses parròquies, lo més prest sie possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la resolució prengué la Vall lo Concell ultim passat sobre que ningú plantàs tabaco y qui ne tingués de plantat lo arrencàs, y com fins ara no se age obehit ab la |*239v* deguda exahcció y aver precehit de nou una carta de Sa Il·lustríssima, Príncep Soberà de estas Valls, esforçant dita prohibició y exortant al Concell de la Vall la fassen tenir exactament y castíguie als inobedients ab totes aquelles forces que la Vall té. Y concedint Sa Il·lustríssima, per aquest fi, totas las facultats y poders que se necessítien, en atenció de què los batlles són amenassats en cas volguessen executar los ordes ab que·s troben, y attenent lo Concell de la Vall los grans perjudicis costen y han costat a alguns particulars de la Vall, ja ab interesos y vides de alguns abitans d'esta Vall, y dezitjant lo Consell de la Vall concervar sas prerrogatives y autoritat, jurisdicció, política, y volent obviar los danys succehits y los que porien succehir-se en avant, revalide tots los arrestos y p*[r]*ohibicions fetes de l'any 1731 y 32 y de 33 de l'últim Concell passat, de què ningú pugue continuhar en fer tabaco y si'l tenien fet lo arrènquien, lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que tots los consolats mànien juntar tot son Concell y més, si més los apareixerà, dels altres indivíduos de son Comú, y en aquell llítgien la carta de Sa Il·lustríssima, y luego la arremétien a l'altra parròquia, com se segueix la regla, y que los cònsols, per ells o per terceras persones o per tot lo Consell, si'ls aparereixerà. Y que passats 3 dies del Concell mànien lo fàssien arrencar. Acabat lo termini que se'ls assenalarà visítien o fassen visitar. Si en son terme algú o alguns auran estat inobedients en fer tabaco mànien fer juntar lo Concell de la Vall per a castigar aquells. Y que dimecres primer vinent tinga Concell la parròquia de Canillo, y luego remétien la carta a Encamp, y este a Ordino, y continuhant així a les demés parròquies segons lo estil. Y que los cònsols de Sant Julià guàrdien la carta y portar-la en esta Casa lo primer Concell.

|*240* Dit dia, responent a l'orde de Sa Il·lustríssima sobre la visura de 28 de maig de l'any 1733, és de parer lo Concell de la Vall que han judicat segons lo alegat y lo que han vist y creuhen aver judicat segons los estils inconcussos de la Vall y segons les

concessions dels prínceps. Y per dit efecte se mane a Joan Antony Picart y Macià Babot per a fer la representació a Sa Il·lustríssima, y que vagen lo més prest pugan.

1733 agost 10

Vui, dia 10 de agost de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra per a fer lo afor del blat fiat lo corrent any.

Dit dia se fa lo afor del blat fiat, y se pose a coranta-y-quatre reals la càrrega moneda catalana, y que ninguna persona non puga demanar més, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols ho fassen manar, porta per porta, cadascú en sas parròquies lo més prest sie, antes de la Mare de Déu primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo pa a quatre diners la lliura, y que los flequés no·n pugan fer pagar més, en pena del cot de la Terra, y que lo dia de la Mare de Déu primer vinent coménson de vendre'l al dit preu.

1733 agost 17

Vui, dia 17 de agost de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra avista de una carta del senyor intendant de Perpiña, la qual a fet constar Joan Antoni Picart en lo Concell acerca de la tropa que se manté en Canillo y Llors per aturar los desertors de la Ceu de Urgell, en força de la qual lo dit Picart anà a Perpiñà per donar rahó a dit senyor intendant com y de què manera se mantenía dita tropa a Llors y a Soldeu.

Dit dia, acerca de la demanda que fa lo senyor Francisco Escapa, licenciado en dret de la vila de Prada de Conflent, de la plassa que té la Vall al Col·legi de Foix a Tolosa, se fa comissió a Joan Antony Thorres y a Guillem Areny, Tixidó, que deslibèrien lo que·ls aparèguie en nom de la Vall.

|*240v* Dit dia se fa lot de una perna per parròquia per a presentar al senyor governador de Monlluýs, lo que·s mane a cada consolat que, per tota aquesta semmana, la tinguen en mans dels cònsols de Canillo, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, acerca de la prohibició del tabaco y vista la representació que ha fet Picart de part del senyor intendant de Perpinyà, la qual dit senyor intendant fa per istància del senyor arrendador general de tabaco del Lenguadoch y comptat de Foix, que la Vall se prívie de fer tabaco, oferint-se dit arrendador a donar lo tabaco a la Vall per son abast a l'estanch convingue a la Vall del comptat de Foix, a rahó de 20 sous de Fransa la lliura,

al que la Vall se deixe temps per a respòndrer, sols se quede que la parròquia de Sant Julià y Andorra mànien ho fàssien manar Concell General, porta per porta, per a fer-los la representació dels inconvenients se poden suchcehir si no se arrenque lo tabaco, representant-los la istància fa lo senyor intendent general de Perpinyà acerca de això.

1733 agost 26

Vui, dia 26 de agost de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra a orde del senyor veguer de França [per] fer, y ha fet una ordenansa per a fer arrencar lo tabaco, de què a donat lo horde als senyors batlles per a què lo execútien immediatament ab las penas de aquell que serà inobedient pagarà sinch-centes lliures y pena de cos si lo cas y abaste.

1733 octubre 25

Vui, dia 25 de octubre de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra en atenció que lo senyor veguer del Rey Christianíssim, que Déu guarde, qui és Monsiur Murou, és vingut per ubrir Corts administran justícia tant civil com criminal.

|[241] Dit dia se pose per arrahonadors que serà, per la primera semmana Pere Font y Antony Naudí, Tribala, per la segona semmana Miquel Garreta y Jaume Thorres, Areny, per la tercera semmana Macià Babot y Esteve Pujol, la quarta semmana Antony Duedra y Joan Pere Mora, y la quinta semmana Joan Antony Picart y Anton Puig.

Dit dia arresta lo Concell que, per evitar gastos, los consolats pòrtien los diners del pagament de la quístia en mans de Guillem Areny, Texidor, dimarts de aquí a mitgdia. Y la Vall done facultat y poder a dit Texidor per a elegir persona per a anar a fer lo pagament y donar-li los dinés age de menester. Y los restants que quedara de la quístia donarà 60 franchs als compters, que seran pagats en això, i lo demés restarà a facor de la Vall, lo que dit Tixidó aportarà a compte a la Vall lo Concell de Sant Andreu.

Dit dia se pose la lliura de pa de la fleca a sinch diners la lliura, y lo cortó del vi als hostals a nou diners lo cortó, y que agen de comensar de véndrer en aqueix preu lo dia de Tots los Sants, en pena del cot, lo pa y lo vi.

1733 novembre 5

Vui, dia 5 de novembre de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra per orde del síndich Joan Antony Torres a vista de haver dema*[na]*t lo senyor doctor Anton Peguera y Vallonga ser atmès la substitució de veguer, com conste de sa procura per son pare, lo

senyor doctor Anton Peguera, veguer del senyor bisbe, nòstron príncep, que Déu guarde, lo qual s'és atmés, com conste ab acte fet vui, en lo llibre de la Cort, y que de aquí en avant que, per orde del síndich Joan Antony Torres, no se atmètie ninguna substitució de veguers per ser contra los privilegis té la Vall, y per ningun temps assò pugue servir de exemplar.

|*241v* Dit dia se arrestan las manobres de camins reals, senderas y senderons de aquí al dia de Sant Martí primer vinent, y que los cònsols las fàssien manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a vista de haver demanat la plassa de núncio dos personas, hòmens, que han vingut devant del present Concell, qui lo Concell sospèn per ara, sols que deixe en mà de Joan Antony Torres, síndich, que si Joseph Bergadà vol dita plassa, que dit síndich lo prénguie de jurament. Y se mane als cònsols de Canillo fàssien la diligència en atvertir a dit Bergadà vàgie a trobar al sobredit Joan Antony Torres, síndich.

1733 desembre 2

Vui, dia 2 de dezembre de l'any 1733, se a tingut Concell de la Terra a istància de la Honorable Cort per y sobre una sentència criminal que los senyors veguers y jutge han proferida, y per la publicació de ella, sobre lo modo y forma, y fonch arrestat que·s fes en la forma acostumada. Y se a fet en esta forma, que lo Concell a eixit de la present Casa en alà de dos en dos, y en últim los dos senyors veguers y jutge, y arribats a la plassa de la present vila, a hont estava parada una taula al devant de la rectoría, separada de ella ab tres cadires per lo asiento de dits senyors veguers y jutge, y en la de la dreta se a assentat lo senyor veguer de Fransa, en la del mig lo senyor jutge y en la de la esquerra lo senyor veguer del senyor bisbe, y los senyors de Concell, síndich y altres en los banchs del rededor posats. Y avent vingut lo pres lligat de brassos, conduhit per lo núncio y guardat per los dos senyors batlles |*42* ab les guardes, se a rodillat devant del Tribunal, fent rotlle lo Concell, y en éixa forma se a pubblicat la centència, y pubblicada se a tornat a la presó per los dits senyors batlles, ab guardes y núncio. Y perquè la dita centència criminal conté la pena de relegació ha una isla nomenadora per Sa Magestat Cathòlica per lo temps de deu anys, ha resolt lo Concell que lo senyor Joan Antony Thorres y lo senyor doctor Guillemó, y lo senyor Pere Matheu Moles y lo senyor Guillem Areny, Tixidó, y Joan Antony Picart y Macià Babot y Joan Pere Mora, Giralt, als quals se'ls done ple poder, així per lo que·s degue fer y obrar per la execució de dita centència y perquè tinga tot son

compliment y efecte, escrivint a qui convinga en nom del Comú, com gastant tot lo que sia convenient, com y també per a revistar los comptes de las Corts, aguda rahó del que se aurà tret de ellas y gastat, a fí que del que sobrarà de ellas se paguen las guardes y demés gastos que se offeriran. Y en cas que de la resulta no·s pogués pagar lo que se trobara haver-se gastat y haurà de suplir la Vall, per lo zel té a la administració de justícia convenihent al bé públich puga y dega la Vall o son Concell recobrar-ho del que resultarà en las presents Corts a la clouhenda de ella, ho a las Corts venideras.

|*242v* Dit dia, en vista de què per lo impediment de la Cort no·s tingué lo Concell de Sant Andreu lo dia acostumat, per lo pach dels metges y serurgià y aportar lo compte dels estranys, resol lo Concell que tots los consolats, per diumenge primer vinent, apòrtien sa part tocant en mans de Macià Babot, a fí y efecte de fer-ne la entrega a cada un de dits senyors, cobrant-ne sa rebuda al llibre com és de costum.

Dit dia se an donats los comptes dels estranys y se ne a fet memorial.

Dit dia se fa lot de 27 perdius roges, quatre per parròquia, so és, que la parròquia de Sant Julià y la de Canillo y Encamp ne han de portar sinch cada una, y que las pòrtien o envien tots los consolats en mans de Macià Babot lo diumenge, per a *[que]* lo dit mírie sien rebedores, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se note com Joan Antony Picart per horde de Tixidó anà per a fer la última paga de la quístia a Foix, lo qual ha portat la rebuda a esta Casa junt ab la de la primera paga que li entregà dit Tixidó, las quals se han posades a la plica.

Dit dia, a vista de la nova audiència se concedí a Guillem Areny y Gallart acerca de la centència proferida per lo Concell, vui dia present, ha entregat dit Guillem Areny difarents papers cosits tots, Victòria |*243* Pal, Ramon Guiem, defenent, ha entregat un testimonial, quals papers pose la Vall en mans de Macià Babot y Joan Antony Picart, y aquestos per a baixar a la Ceu de Urgell per a consultar-los ab lo advocat que bé los aparéguie per a fer nova declaració, segons lo concell de l'advocat.

1733 desembre 14

Dia 14 de desembre 1733 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters a Su Il·lustríssima, y per acentar los jornals, feres y sabudes y lo redre, y pagar la penció a mossèn Joan Babot per la Casa.

Dit dia se ha pagat a mossèn Joan Babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures moneda barcelonesa per la penció sessà als 29 matg, y 22 lliures per la penció sessà als 21 de juny, tot pròxim pasat, de aquells dos censals fa la Vall a dit respective, a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mossèn Joan Babot.

Ita est Joan Babot Babot prevere y *[resident de la]* capellania de Sant Joan Baptista de la iglésia parroquial de Andorra *(signat)*.

Dit dia se note que se antregat a Guillem Areny, Teixidó, 19 lliures, 15 sous a fi de pagar al doctor Geroni Lligat, advocat y procurador de la Vall en Barcelona, so és, 9 lliures, 15 sous per la conducta y treballs de l'any 1732 com apar de son compte que prodoeix, y 12 lliures, 8 sous de la conducta de l'any 1733. Així que de setanta dos franchs, dotse sous moneda tornesa, que són 25 lliures, 8 sous catalanes, que quedaren en son poder del bo de la quèstia del pach de Tots Sants proppassat, restan bones en favor de la Vall 3 lliures, 05 sous de les que donarà compte a la Vall. Les sobredites 3 lliures, 5 sous a pagades Guillem Areny, Teixidó[257].

Dit dia se note que Macià Babot, cònsol de Andorra, a donat 11 lliures, 15 sous de l'arendament del prat de la Vall del present any 1733.

Així mateix, Antoni Duedra, cònsol de Canillo, a pagat 5 lliures, 14 sous per lo arrendament del prat de la Vall que·s estat de Remendo per lo any 1733, lo qual té arrendat lo Carboné per dit preu.

Se note com la terra posoheix Tolse de la Vall és carregada lo present any, y cuidaran los cònsols veniders de Sant Julià en son temps de recullir y retenir en son poder lo ters dels fruits de dita terra, del qual aportaran compte a esta Casa.

També se note y com lo dia present se ha tret compte de les pencions està devent a esta Casa Miquel Joan Camp, del lloch de Pal, per lo censal fa de 32 sous correns |*[243v]* fa da penció quiscun any, y contada la penció del present 33 inclusive se trobe debitor en 33 lliures, 5 sous, y a més deu per dos càrregeus y mitja de blat li deixà la Vall al preu de l'afor, resultans del compte donà al Consell de Sant Thomàs proppassat dels tersos de les terres, com apar al present llibre, 11 lliures barceloneses, de tot lo que farà disposició més avant lo Concell. Així mateix, se note com per lo ters del present any diuen los cònsols

[257] Les sobredires… Texidó *afegit posteriorment.*

de la Masana són les garbes existens, les que faran batre los cònsols veniders y ne donaran compte de son producto a esta Casa.

Ítem, dit dia se ha pagat al reverend Mariano Areny 5 lliures, 2 sous per la graitificació li acostume dar la Vall, també a la cervidora se li a donat 2 lliures, 16 sous per lo mateix, així mateix a Andreu Pradell per la conducta 1 lliura, 8 sous.

Dit dia per a pagar y satisfer al senyor rector de Andorra 65 lliures, 3 sous, 10 per la penció corresponent al present any de 1733 de aquel censal de semblant quantitat que fa la Vall als marmesors del quòndam reverend Anton Busquets, lliuram y consignam, primerament aquelles 33 lliures, 5 sous que Miquel Joan Camp, de Pal, com a dalt dit és, que deu de pencions ab moneda corrent, que fan de moneda barcelonesa 23 lliures, 3 sous, 9, y així mateix consignam las 11 lliures de moneda barcelonesa de lo mateix Camp per les dos càrregues y mitja de blat a dalt expresades, que junt pagarà dit Camp 34 lliures, 3 sous, 9 en mà dels cònsols de Andorra de vui al dia de Sant Antoni de gené primer vinent, y les restants 31 lliures pagaran per a dit, en mà dels mateixos cònsols, les parròquies respectivament, que són 5 lliures, 3 sous, 4 per parròquia. Lo tot se mane en pena del quod de la Terra. Y los cònsols de Andorra que pòrtien rebuda del senyor rector o marmesós en esta Casa.

Dit dia aresta lo Consell que Guillem Areny, Teixidó, vage en son temps a donar les bones Pasqües de la Nativitat de*[l]* Senyor al senyor bisbe y senyor governador com és de costum, y presentar-los una dotsena de capons a cada un, que seran quatre per parròquia, los que tintràn en mà de Esteve Pujol, cònsol de Sant Julià, diumenge per tot lo dia, com y també advertir als cònsols nous tingan set pernills per parròquia ab sos formatges, los que entregaran a orde de Guillem Areny, Teixidó.

Dit dia resol lo Concell que se arxívon tots los papers de la Vall tocant als privilegis, usos y costums, com també los de la notaria, y fer posar uns y altres ab la deguda forma deuen tenir-se, y també que se fàcien restituir a qualsevols particulars de la Vall los papers tingan expectans a esta Casa. Y per dit |*[244]* effecte se fa comissió a Guillem Areny, Teixidó, per a què pósie en obra tot lo sobredit ab la facultat de fer asistir los qui ell conexerà y gastar tot lo que sie nesesari.

Dit dia, per la notícia tenim de què alguns particulars de la Vall y los mateixos francesos aporten via Fransa, contravenint a la franquesa y llibertat gosan los abitans de la Vall per lo propi ús solament, diem y manam, en pena del quod de la Terra y altres

penes en què poden incorrir, que d'esta ora en *[a]*vant se fàcie manament, porta per porta, que ningun abitan puga pasar ni véndrer vi per ningun ni altres coses se ajan entredit, ab lo pretés de propi ús, per ningun pretest a Fransa sens que o denúncion a la duana y pàgon lo dret. Y així mateix que ningú puga comprar blat si no·s per son propi ús.

1734 abril 19

Vui, dia 19 de abril 1734, Dilluns Sant, se ha tingut lo Concell de la Terra per pagar la quístia al senyor bisbe y se mànie a Guillem Areny, Teixidor, la vàgie a portar al senyor bisbe, y que cóbrie rebuda, la que portarà al primer Concell en esta Casa, com també se li a entregat dos-centes pesses de vuit per la quèstia y vint-y-vuit per la menjaria, que fa suma de 319 lliures, 17 sous, 6.

Dit dia se paguen les pencions que fa la Vall, a casa de Guillem Areny y Gallart, de Ordino, 112 lliures, sous, a Pere Mateu 50 lliures, 8 sous, a la casa de Moles, de Andorra, 126 lliures, que juntes prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per lo que ha pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Ancamp a pagat 51 lliures, 16 sous, Ordino a pagat 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, les quals an cobrat los baix firmants, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures, per la pensió sessà al 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous y, de la mateixa menera, lo hereu de casa Moles 126 lliures, que to*[t]* fa suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Guillem Areny y Gallart *(signat i rubricat)*.

Anton moles y Rosell *(signat i rubricat)*.

Joseph Moles *(signat)*.

Dit dia se mane als cònsols, cada un en sas parròquies, mànien fàcien mantenir la ordinació de la privació de la cassa de les perdius des del dia de Nostra Senyora de març fins a la Mare de Déu de setembre, y que no pugan espallar nius, en pena de seu rals per cada niu que spallaran, y se mane als cònsols pena del quod de la Terra ho fàcien manar, cadahú en ses parròquies.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esprit, se mane als cònsols, cada un en sa parròquia, la fàcien dir quant antes, pena del quod e la Terra.

Dit dia, a vista de un vant se féu a Tolse en una terra de Sant Julià, dita la Feixa, a la partida de la Muixella, pertenent dit Tolse pas comú y los de Sant Julià ser sola de Quart

de Fontaneda, mane lo present Consell als cònsols de Sant Julià porten relació autèntica si la terra és pas comú o sola de dit Quart de Fontaneda, y s'els mane pena del quod de la Terra.

|*244v* Dit dia, en vista de acuidir de diferents paratges del Principat mols aportant ses llanes o fils a texir dins la Vall y que serie en grave prejudici de la Real Issenda, mane lo Concell que ningun abitan de la Vall los pugue cridar ni anar a buscar ses llanes o fils ni a portar los draps en ses cases ni en altra part fora de la Vall, lo que faran manar los cònsols en ses respective parròquies tenir y obsservar, pena del quod de la Terra.

Dit dia a fet relació lo cònsol de Andorra com Pere Joan Camp, de Pal, ha faltat en la entrega de 11 lliures, 1 sou, 9 moneda barcelonesa a compliment de trenta-quatre *[lliures]*, tres sous y nou devia entregà en mà dels cònsols de Andorra, per lo dia de Sant Antoni proppassat, per los motius y causes expresades en lo Concell de Sant Thomas proppasat. Y per constar-nos que dita falta és estada per equivocació o ignoràns ia, de la qual és icnorable dit Camp, se absol de la pena corresponie a dita falta y, novament, los cònsols de la Massana, en pena del quod de la Terra, li faran manar que per dimecres primer vinent fàcie posar en mà del cònsol de Andorra les dites 11 lliures, 1 sou, 9, y a més 7 sous, 6 per gastos ocasionats per sinch sabudes. Y en cas de no complir en dit dia, los cònsols de la Masana, ab lo avís tindran de*[l]* cònsol de Andorra, lo fàcien executar rigurossament.

Dit dia, per a pagar gastos que a portat fins al dia present Guillem Areny, Teixidor, y tenia bestrets per la Vall, y també per pagar trenta lliures mantega als cònsols de Canillo a servit lo bo de la quístia y, ademés, se ha fet de llot dos lliures per parròquia.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés la lliura, y que·s coménsie a vendre lo Dijous Sant.

Dit dia, a vista que los cònsols de l'any pasat foren omisos en cobrar lo quod y requod del Gras, que junt importe 3 lliures, 11 sous, se'ls mane, en pena del quod de la Terra, que al primer Concell pòrtien los dinés.

1734 juny 7

Dia 7 de juny 1734 se ha tingut lo Concell de Santcojesma per pagar metges y barbé, sensos de Costoja, vaca grasa y regalies, nominació de concellers, mostafassos, vehedors y capitans:

Canillo motasà Pere Font, Carquié, vehedor Miquel Guitart, Gastó, y per ser batlle, a Miquel Naudí[258].

Encamp mostasà Anton Naudí, Tribala, vehedor Nicolau Rossell.

Ordino mostasà Miquel Garreta, vehedor Guillem Adallach, Fijat, y mostasà en Llorts[259].

Massana mostasà Joan Pere Mora, vehedor Miquel Camp, Brengué.

Andorra mostafasos Thomàs Calbó, Dolsa, vehedor Anton Puitg y mostasà.

Sant Julià mostasà Miquel Verdaser, vehedor Andreu Coma, Auvinyà.

|*245* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Jaume Martisella.

Encamp capità Joan Barnat Thomàs, dit Sanset.

Ordino capità Joan Rusca.

Massana capità Joan Babot.

Andorra capità Joseph Nagual.

Sant Julià capità Pau Roca, alias Folch.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps a costumat, y los señyors cònsols avisaran los señyors balles, y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes, cada un en ses parròquies.

Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra de quí al dia de Sant Juan[260], pena del quod de la Terra.

Dit dia se note que se han portades les rebudes de l'oli.

Dit dia se pose en mà de Germà Bonet, cònsol, 11 lliures, 7 sous, 6 y són per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los sensos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los se paguen al porter major, 10 lliures al senyor canonge segristà, les quals an estades repartides a una lliura, 13 sous, 4 per parròquia com és acostumat antes per les regalies, y de tot portarà ses rebudes al Concell vinent. Y així mateix, s'és entregat al sobredit 12 lliures, 7 sous per entregar-les al render de Capítol per la vaca grasa pagada per quiscuna parròquia de la forma següent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Encamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 *[sous]*, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 *[sous]*, Sant

[258] y per ser batlle a Miquel Naudí *afegit posteriorment*.
[259] y mostasà en Llorts *afegit posteriorment.*
[260] *Segueix sense cancel·lar* lo dia de Sant Barlabé.

Julià 1 lliura, 13 sous, 4, y ab dita paga queden bones en favor de la Vall 1 lliura, 2 sous, 4.Y del tot portarà rebuda lo sobredit en esta Casa lo Consell vinent.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, quede Jaume Adallach y se ellegés Gabriel Barta per sobreposat, y quede per la elecció Joseph Montañya, quede sobreestant Macià Duran, pesadó Joseph Motañy*[a]*, Andorra Macià Ribot, Sant Julià Guillem Capdevila, Massana Pierres Gené, al qual se li entregat lo recibo del canonge segristà de 1731 y 32, altre recibo de la porteria major de 1733 ab la obligació de restituir-los a esta Casa ab les rebudes se li entregarà del corrent añy.

Dit dia s'és entregat al cònsol de Ordino per entregar a Guillem Areny, render del Capítol, per la vaca grassa 12 lliures, 7 sous.

|*245v* Dit dia se comfirmen los conters que eran en lo añy 1732, qui eran Macià Duran y Francisco Escabrós, y que continúen ab la mateixa comformitat de l'añy 1732 en lo mateix temps, y se comfirmen per lo añy corrent y portaran lo compte en esta Casa, pena del quod de la Terra, y que deguen contar de quí al dia primer de juliol del present añy.

Dit dia se fa recibo a Pere Joan Camp, de Pal, de totes les pencions vensudes de aquell censal fa y presta tots añys, com també del valor de l'arrendamén de les terres de producto de dos càrregues y mitja blat, rebut tot fins lo añy 1733 inclusive.

Dit dia se done orde als cònsols de la Massana de què venguen al preu de l'afor los sich sisterons de blat resultaren del ters de les terres obté dit Camp, quals entregà lo añy 1733.

Dit dia, a vista de una qüestió nos a proposat Tolse sobre de un quod li féu lo Comú de Sant Julià per no obeir als ordes de ell quals feren per inobediència, feren de quod per inobediència 5 lliures, manam que dins vuit dies los pòrtie en mans dels cònsols de Sant Julià, pena del quod de la Terra.

Dit dia, ordene lo Concell de la Vall que a vista de algunes demostracions se fa en los matrimonis de viudos, com és de perfums, mane lo Concell que estos no·ls puguen fer, pena del quod de la Terra, per a aplacar alguns dañys se'n podrien seguir, asò se entén después de aver pagat lo que és de costum per quiscuna parròquia.

Dit dia pasaren los cònsol*[s]* en fer lo arendament del prat a Coloma Pallerola per lo espai de un añy, que finirà fins a l*[a]* Mare de Déu de mars, per lo preu de 12 lliures, 7 sous, les quals deurà pagar a la requisisió de la Vall.

Dit dia se ha entregat a esta Casa la rebuda de la quístia de 1734 junt ab la vella.

Dit dia Macià Babot y Joan Parici, Sants, cònsols lo any 1733, han complert al manament del que devie lo Gras.

Dit dia a vista de què lo Gras y Aldiàs no han obtemperat los manaments fets perquè adobassen y posassen lo camí dels prats de la Aigüera en sa bona forma, com estave hantes, se'ls mane, novament, que de quí a Sant Andreu primer vinent, en pena del cot, lo agen compost, y a Aldiàs que de quí a dijous per tot lo dia age netejat la heixida de l'aigua que passe per son prat que·s diu la bassa de las Granotas, en pena del cot.

|*246* Dit dia lloam y aprobam totes les ordinacions tan noves com velles.

1734 agost 4

Vuy, als 4 de agost de 1734, se a tingut Concell de la Terra per fer l'afor del blat fiat lo present any.

Dit dia se vote una missa de devoció al Sant Espirit, y se mane als cònsols que la fàssien dir, cadaú a ses parròquies, lo més prest sie possible.

Dit dia se la l'afor del blat fiat y se pose a sinquanta-y-dos reals la carga moneda barcelonesa, y se mane que ningú ne pugue demanar més, en pena del cot de la Terra, y los cònsols o faran manar en ses parròquies antes de la Mare de Déu de agost porta per porta.

Dit dia se pose lo pa a quatre dinés la lliura, y que diumenge primer vinent lo coméncien de véndrer a dit preu.

Dit dia se pose lo vi a deu dinés lo cortó, y que los tavernés lo coménsien de vendre diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de aver-se apelat Asteve Canalill de la sentància dels vehadors, a depositat per a què lo present Consell vàgie per fer última sentència, y resol lo Concell de anar-i demà mateix entre set y vuit de la matinada.

Dit dia se note que Germà Bonet a portat la rebuda dels sensos de Costoya del present any 1734, la qual rebuda és de 12 sous, 6 dinés.

Dit dia per conclohir lo trieni de batlle Nicolau Torres y Pal lo dia 11 de setembre, se fa sisena per a presentar al senyor veguer de Sa Magestat Cristianíssima com a compte de Foix (que Déu guarde), y és com se segueix:

Canillo Pere Font, Carquié.

Encamp Jaume Joan Mas.

Ordino Nicolau Torres y Pal.

La Massana Joan Antoni Riba.

Andorra Macià Duran.

Sant Julià Francisco Escabrós.

Y dita sisena se entregue a Guillem Areny y Gallart a fi que lo dit la presèntie al senyor veguer perquè la provehesque.

1734 agost 5

Vuy, dia 5 de agost de 1734, se ha tingut Consell de la Terra, a vista de la visura que en lo Consell de air instà Esteve Canalill, y avent-se trobat que en lo Consell de la Terra se tingué lo dia 7 de juny del present any, se donà temps a dit Esteve Canalill y al doctor Torres y a Aldiàs que, fins al dia de Sant Andreu primer vinent, tinguessen lo puesto de la qüestió conpost, en pena del cot de la Terra. No ha tingut lloch lo present Concell de fer sentència vuy, no obstant de aver baixat |*246v* al puesto a hont és la qüestió, lo que a esdevengut per omissió dels cònsols de Andorra, los quals feren lo manament a les dites parts segons la Vall ho disposà en dit dia 7 de juny. Y per no aver dit cosa en lo Concell de air dits cònsols quant Esteve Canalill depositá per la vissura, com ho devien fer, pués ere cosa recomanada a ells, en particular, de fer lo manament disposat per la Vall en dit dia 7 de juny. Per qual omisió, condemp*[n]*e lo present Consell als dits cònsols de Andorra en pagar a cada un dels que an asistit a dit puesto per la vissura lo jornal acostumat de la Vall, que són sis sous barcelonesos per quiscun, y entre tots 5 lliures, 14 sous barcelonesos, les quals se quede lo present Consell dels dinés del depòsit de Esteve Canalill, que era 14 lliures, de que rellevades dites 5 lliures, 14 sous, se ritornen als dits cònsols de Andorra del depòsit de dit Canalill 8 lliures, 6 sous, que ab dites 5 lliures, 14 sous, que dits cònsols deuran possar-hi per los jornals, fan la suma del depòsit sobredit. Lo qual se mane als dits cònsols de Andorra que dins vuit dies retórnien a dit Canalill, en pena del cot de la Terra, y així mateix que mànien a dites parts observient lo manament fet per lo Consell de la Vall lo dit dia 7 de juny.

1734 agost 6

Vuy, dia 6 de agost de 1734, se a tingut Consell de la Terra a instància dels cònsols de Andorra, tenén-se per agravats de la multa se'ls féu lo dia sinch del corrent, y oïdes ses rahons, y separats ells y los que devihen separar-se del Consell, lo restant Consell, ab assistència de son síndich, és de parer de péndrer son temps per a determinar y dissedir si lo dit gravamen o multa a de ser en compte dels dits cònsols de Andorra o juntament ab altres. Y per só deurà prevenir-se lo mateix síndich per al primer Consell y assistir-i, en pena del cot de la Terra. Y per assò se reté lo Consell dos dobles en or que an depositat los cònsols de Andorra per los gastos y jornals del present Consell, de les quals se distrau sinch lliures, catorse sous per retornar lo depòsit fet per Esteve Canallill per no aver tingut lloch la visura, y aver servit estes per los dinou que assistírem o estiguésem detinguts en dita visura. Y resten de dit depòsit vuit lliures, sis sous fins a tant tinga lloch lo Consell de resòldrer lo de justícia. Y se note com queden per assentar y notar-se los jornals del present Consell y sabudes.

1734 octubre 31

Vuy, als 31 de octubre de 1734, se a tingut Consell de la Terra a vista de un recado a enviat Su Il·lustríssima a Guillem Areny y Gallart de què tenen de remediar lo dany nos amenassave la continuació de plantar tabaco, pués a més de aver donat orde lo senyor intendent al tauler de Tírbia de exegir ab tot rigor los drets del bestià passarie de Andorra a las firas de [Artedó] y Tírbia com si fos bestià vingut de Fransa, lo que s'és ya practicat ab alguns particulars de la Vall que anaren en dites fires, a tingut horde dit senyor intendent de la Cort d'Espània de lliurar lo comerts de estas Valls ab Espània en cas se tórnie a plantar tabaco. Tot lo que ab madura reflecció mirat per lo present Consell, no trobant medi per fer suspéndrer la continuació de plantar tabaco com o manifesten les moltes y severes resolucions se an preses fins al dia de vuy, tan per lo present Consell com per los ministres dels senyors prínceps, los que an estat igualment frustrats, resol lo recòrrer a la cleméncia de Nostre Senyor per medi dels sants patrons de les parròquies de estes Valls, als quals cada una de les parròquies faran dir tres misses de devoció lo més prest sie possible y, així mateix, que cadaú en ses respectives parròquies júntien Consell General, fent-los ostenció de la grave ruïna nos amenassa la continuació de plantar tabaco. |[247] Així mateix, resol lo Consell que vàgien Guillem Areny, Tixidó, y Guillem Areny y Gallart a participar a Su Il·lustríssima que lo present Consell, a vista dels molts ordes a donat per la privació del tabaco y aver-se tots frustats, no a sabut pendre altra resolució

que la de recòrrer a la clemència de Su Il·lustríssima, suplican-li vulle patrocinar-nos puix lo present Concell està sempre ab la ferma resolució de seguir lo assertat parer y dictamen de Su Il·lustríssima.

Dit dia se note que lo dia 15 de setembre de present any se prengué lo jurament a Pere Font, Carquié, per batlle de Sa Magestat Cristianíssima.

1734 novembre 22

Dia 22 de novembre 1734 se ha tingut lo Concell de la Vall per pagar metges y barbé y asentar los metedors y averies estrañyes perquè los cònsols pòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també asentar los metedors y avaries y lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat sa rebuda en son lloch, so és, per quiscun 50 lliures, y 42 lliures per lo barbé.

Dit dia se fa llot de 27 perdius roges, so és, quatre per parròquia, y Ordino, Masana y Andorra ne deuran portar sinc quiscuna parròquia y les demés quatre. Y que lo diumenge antes del Concell les tingan en mans del cònsol de Andorra, y que sien bones y rebedores.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que per lo dia del Concell de Sant Thomàs pòrtien los dinés de l'arrendament del prat de la Vall de l'añy 1734, en pena del qu*[o]*d de la Terra, y ab les mateixes penes o mànien a l'aquell ho ha de pagar.

Dit dia se mane a Joan Ricard, Tolse, que de quí al dia de Sant Thomàs age entregat lo blat del ters de aquest añy als cònsols, y ells ne donaran compte a l'aquesta Casa, pena del quod de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que fàcien batre les garbes té esta Casa a casa de Camp, de Pal, y així mateix los dinés del blat va pendre a esta Casa lo añy pasat com també los dinés de la penció. Y los cònsols los portaran lo Concell vienent, tan del blat com la penció, y lo tot se'ls mane pena del quod de la Terra.

Dit dia se pose lo pa a sinc dinés la lliura, y lo vi a deu dinés lo cortó y se mane als cònsols, cada un es ses parròquies, lo coménsien a vendre, tan lo pa com lo vi, lo dia de la festa següén, y se'ls mane pena del quod de la Terra.

1734 desembre 13

Dia 13 de desembre 1734 se ha tingut lo Concell de Sant Thomàs per la quístia y tacsa y metedors y aberies se han trobat en lo present añy per lo Rei Cristianíssim, que Déu guarde, y també pagar lo estrany y escot dels jornals, feres y sabudes, se ha trobat que són metedors 5.895, que a dos sous y un per metedó fan 614 lliures, 3 dinés y 38.455 averies a dos dinés y malla fan 400 lliures, 11 sous, 3 y malla, que junts fan suma de 1.014 lliures, 11 sous, 8 diners, y malla.

|*247v* Dit dia, se ha pagat a mossèn Joan Babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures moneda barcelonesa, y són 34 lliures per la penció sessà al 29 de matg y 22 lliures per la penció sessà al 21 de juny, tot pròxim passat, de aquells dos censals fa la Vall a dit respective a dies fa y presta a dit obtentor de dit benefici. Y per ser així la veritat se firma mossèn Joan Babot.

Ita est Joan Babot prevere y beneficiat resident a vila de Andorra, *etcètera (signat)*.

Dit dia, a vista de la resposta féu Su Il·lustríssima als comissionats per lo Concell sobre l'asumpto proposat en lo Concell de 31 de octubre proppassat per a donar tot compliment a aquella, no ha sabut lo Concell encontrar millor medi que per la bona direcció y comfiansa de les persones següens com són Miquel Adallach, Som, Joan Antoni Picart, Guillem Areny y Gallart, Pere Antoni Torres, Giberga, Anton Molas y Anton Pal, Mitjavila, als quals los done lo present Concell tot ple poder y facultat per a què puguen fer qualsevulla cosa que sia concernent per la consevació de la present Vall, y que estos se degan comvocar al puesto los destinarà Guillem Areny, Texidor, per mirar les coses conssernens per la concervació de la Vall lo dia los avisarà se dega tenir parer, al qual asestirà també dit Teixidor com a proposant, y los set juns executaran lo que més convenient miraran per la Val.

Dit dia, per obviar lo gasto y jornals del Concell se té a la Semmana Santa per pagar la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde, com y també les pencions fa esta Casa a alguns particulars de la Vall, resolt lo Concell que cada parròquia apòrtie los dinés li corespónguian, tant de la què̀stia com de les pencions, a Guillem Areny, Teixidor, donant poder al dit per fer aportar la paga de la quístia a Foix per qui li haparexera, y los dinés de les pencions entregar-los a qui se deuran, y cobrar rebuda per entregar-la a esta Casa. Y dels diners de dita què̀stia pagar los conters, so és, la mitat a cada pac. Tots los

consolats tindran dit pagament en mans de dit Teixidor lo Dilluns Sant a mitdia, en pena del quod de la Terra.

Dit dia arresta lo Concell que Guillem Areny, Teixidor, vage en son temps a donar les bones Pasqües de la Nativitat del Senyor al senyor bisbe y senyor governador com és de costum, y presentar-los una dotsena de capons a cada un, que seran quatre per parròquia, los que tindran ens mans del cònsol de Sant Julià per lo dia lo senyor Teixidó farà avís y, també, los consolats estaran prevenguts de pernills y formatges per entregar-o a orde de Teixidó.

Dit dia se ha pagat al reverent Mariano Areny 5 lliures, 12 sous.

Dit dia se note que los cònsols de Canillo an entregat 5 lliures, 14 sous per lo arrendament del prat té la Vall al cortal de Remendo, y són per la cullita del present any.

|*248* Dit dia se note que los cònsols de Sant Julià an entregat 1 lliura, 2 sous, 4 de blat an venut de la terra té esta Casa a Tolse, y és de la cullita del present any.

Dit dia se fa nota com la Vall a fet encabessament de dos mil vuit-centes fanegues de sal de Cardona per dos añys, contadors del primer de gené de 1735 fins a l'últim de desembre 1736, és a saber, mil quatre-centes fanegues per quiscún añy, y seran per parròquia quiscun any, so és, Canillo y Encamp dos-centes trenta-quatre, y les demés parròquies dos-centes trenta-tres, lo que se mane tràurer en dit temps, pena del quod de la Terra y en les penes contengudes en lo acte del l'encabessament.

Dit dia per pagar y satisfer al reverent Jaume Pujol, vicari perpètuo de Andorra y rector de Santa Coloma, 65 lliures, 3 sous, 10 per tantes li'n fa de penció esta Casa, se és entregat a Anton Moles, cònsol de Andorra, 42 lliures, 5 sous, 4, y fins a la dita quantitat se cobrarà de la Valenta a compliment de l'arrendament del prat de la Vall 1 lliura, 6 sous, de Som, de Canillo, 5 lliures, 14 sous, dels cònsols de la Massana, per lo blat de Pal, 2 lliures, 5 sous, 6, de Camp, de Pal, per la penció 1 lliura, 12 sous. Ademés se fa lot de 2 lliures per parròquia y dos dinés que faran 12 lliures, 1 sou, que junts los partits fan la sobredita suma de 65 lliures, 3 sous, 10. Y lo sobredit Anton Moles entregarà la sobredita quantitat al dit reverent rector de Andorra y cobrarà rebuda, la que portarà a esta Casa.

Dit dia se fa llod de 19 sous, 4 per parròquia per pagar gastos se han offert al present Concell.

Dit dia se pose lo cortó del vi a sou lo cortó y se mane als cònsols, cada un en sa parròquia, coméncien a véndrer lo diumenge vinent.

1735 abril 4

Dia 4 de abril 1735, Dilluns Sant, se ha tingut Concell de la Terra per pagar la paga de la quístia a Sa Magestat Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se vote missa de devoció y se mane als cònsols, cada un en sa parròquia, la fàcien dir.

Dit dia s'és entregat a Francisco Escabrós, cònsol de Sant Julià, nou-sens trenta-sinch franchs per portar a Foix, y se li entregat la última rebuda de l'any 1733 la que tornarà junt ab la nova en aquesta Casa, com també se li entregue quinse franchs per lo gasto. Si n'i quede, los restituïrà a l'aquesta Casa, si no la Vall los hi refarà.

Dit dia se ha pagat les pencions que fa la Vall: a casa de Guillem Areny y Gallart, de Ordino 112 lliures, sous, a Pere Mateu Molas, de Andorra, 50 lliures, 8 sous, a la casa de Anton Molas, de Andorra, 126 lliures, que juntes prenen suma de 288 lliures, 8 sous. Per ser lo que ha pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, a pagat Encamp 51 lliures,16 sous $|^{248v}$ a pagat Ordino 51 lliures, 16 sous, a pagat la Massana 33 lliures, 16 sous, a pagat Andorra 51 lliures, 16 sous, a pagat Sant Julià 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, les quals les han cobrat los baix firmats, so és, Guillem Areny y Gallart 112 lliures, per la penció sessà al 24 de febré proppassat, y Pere Mateu Moles 50 lliures, 8 sous, y lo hereu de casa Molas 126 lliures, que tot fa suma de 288 lliures, 8 sous barcelonesos.

Firme lo sobredit Joseph Moles *(signat)*.

Firmo jo Nicolau Torres, Pal, per Guillem Areny y Gallart *(signat).*

Anton Moles y Rosell *(signat)*.

Iesucristi eiusque genetricis Virginis Maria nominibus humiliter invocatis. Pateat universis com jo, Guillem Areny y Gallart, del lloch y parròquia de Ordino, valls de Andorra, bisbat de Urgell, jutge elegit per lo Magnífich Conssell de la Vall per dar centència definitiva, en nom de dit Magnífich Concell, al plet que se ha vertit en lo Honorable Concell de la parròquia de la Massana per y entre Joan Martí y Ayern y Joseph Pal, àlies Farré, Catarina Palès y Francisca Pasqual, viuda, part una, y Pere Antoni Torres, Giberga, y Ramon Aldosa, part altra, tots del lloch de l'Aldosa, parròquia de la Massana.

Y ara se verteix devant mi en virtut de la elecció feta per lo dit Magnífich Concell de la Vall, als 13 dies del mes de desembre de 1734, com apar de la provisió feta al peu de la súplica que, per los primers dalt mencionats, fou presentada al dit Magnífich Concell sobre un solà tenen en dit lloch de l'Aldosa, dit y anomenat lo solà del Vesset, en lo qual pretenen los sobredits Joan Ayern, Joseph Pal, alias Farré, Catharina Palès y Francisca Pasqual, poder-i fer fullats, portant-los a ses respectives cases, per a mantenir sos bestiars y conservar la entiga posseció que sempre, diuhen, an tinguda de fer-n'i. Et econtra y volent, los predits Pere Antoni Torres, Giberga, y Ramon Aldosa, que ningú púguie fer fullats en dit solà, en virtut de dos ordinacions al·leguen, fetes a 13 de febré de 1638, la una, y a 28 de juny de 1724, la altra.

Avent, per so, vui comparegut devant mi les parts litigans per al·legar quiscun a son dret y fer petició del que pretenen y se troben agravats, me ha feta petició Joan Martí, alias Ayern, de què lo quod li feren los dits Pere Antoni Torres y Ramon Aldosa per aver anat a buscar la restan de un tros de fusta avia feta lo any pasat en dit solà del Vesset y fer fullats, y fou declarat dit quod per ben fet per lo Honorable Concell de la parròquia de la Massana, fos per declarat nullo o mal fet y, per lo tant, pagador per dits Pere Antoni Torres, dit Giberga, y Ramon Aldosa, si així |[249] era de rahó y justícia y no altrament, pués diu y al·legue dit Ayern, en prova de què és mal fet dit quod, que la ordinació feta als 13 de febrer de 1638 mai és estada observada, com no u poden negar los dits Giberga y Aldosa y, per lo tant, no podie ser castigat dit Ayern en virtut de dita ordinació, ni menos en virtut de la que se fiu a 28 de juñy de 1724, pues no'ls fou notificada.

Més, an feta petició dits Joan Martí Ayern, Joseph Pal, alias Farré, Catharina Palès y Francisca Pasqual, viudes, que si era de rahó y justícia, y no altrament, volien ser concervats en la antiga posseció de fer fullats en dit solà del Vesset sens que fins vui, que a esdevengut lo castich de Ayern y se'ls avie privat de fer fullats, com (diuhen) no poden los adversans pagar-o y, per lo tant, ignoren que des de l'any 1724 sie privat lo fer-n'i y que s'àgie feta semblat ordinació.

Més, avent feta petició dit Giberga y Aldosa de què si era de rahó y justícia, y volien fossen observades les ordinacions ja dites, de les quals an feta ostenció, com y que fos condemnat dit Ayern en pagar lo quod com a transgresor de dites ordinacions y ab especialitat de la de 28 de juny de 1724.

Avent ohit tot lo que les parts litigans an volgut dir y al·legar:

Vista la mencionada ordinació feta als 13 de febré 1638, com y la *[de]* 28 de juny de 1724, vist que la dita ordinació de 1738 mai és estada obsevada com devant mi o han comfessat Giberga y Aldosa.

Vist que antes no era privat de fer fullats y fustes en dit solà.

Vist ser verdadera la posseció al·legan los dits Joan Martí, àlies Ayern, y Joseph Pal, alias Farrer, Catharina Palés y Francisca Pasqual, de aver-i sempre fet fullats en dit solà del Visset.

Vist que la ordinació feta als 28 de juny de 1724 té un rallat de tinta més negra que no és la demés tinta de dita ordinació, y ser lo rallat al puesto del cas se dispute, y resultar del rallat que la mateixa ordinació se contradia, y que lo fer fullats no fou privat ab dita ordinació segons se pot tràurer de dit rallat.

Vist que en dita ordinació de 28 de juny 1724 s'i troben dos postilles, cada una de tinta difarent, les quals junts ab lo rallat fan dita ordinació irrita y suspecta.

Vist, finalment, tot lo que véurer se devie, y attès tot lo que·s devie atténdrer, tenint Déu Nostre Senyor devant mos ulls, al qual ab totes veres he suplicat se dignàs il·luminar-me lo enteniment per poder fer un recte judici, declaro, pronúncio y sentèncio, en lo modo y forma següent en nom del Magnífich Conssell de la Vall:

Primerament, que lo quod feren al dit Joan Martí Ayern los sobredits Pere Antoni Torres, Giberga, y Aldosa és nullo y mal fet, y que lo deguen pagar de sos propis béns luego de ser-los entregada la present declaració Pere Antoni Torres, Giberga, y Ramon Aldosa.

Segonament, que los dits Joan Martí Ayern, |^{249v} Joseph Pal, alias Farré, Catharina Palès y Francisca Pasqual, púguien fer fullats al dit solà del Visset ab lo modo y forma que antes de la ordenació de 13 de febré de 1638 diu feyen sos pasats y fins vui los dits n'i an fet.

Tercerament, que la present declaració y centència feta en nom del Magnífich Concell de la Vall sie servada y mantinguda des de la primera lletra fins a la última, en pena del quod de la Terra.

Dada en Ordino als 19 dies del mes de desembre de l'any 1734.

Guillem Areny y Gallart, jutge elegit per lo Magnífich Concell de la Vall *(sigant i rubricat)*.

Dit dia Joan Antoni Picart torne los papés, los que se'n va portar per la franquésia de la forana, per lo propi ús del contat de Foix.

Dit dia se mane als cònsols de cada parròquia que mànien als ostalés que no dèixon jugar ni menjar los habitans de la parròquia, ni estar-i per béurer mentre se diuhen los officis ni del toc de la oració en anllà, pena del cot de la Terra.

Dit dia, per pagar les pencions de la Vall, s'és fet llot de 4 sous per parròquia.

Dit dia s'és fet lot per pagar lo gasto de 1 lliura, 10 sous per parròquia.

1735 maig 23

Dia 23 de matg 1735 se ha tingut lo Concell de Santcogesma per pagar metges y barbé, sensos de Costoja, vaca magra, draps a lavar, nominació de consellers, mostafassos, vehedors y capitans:

Canillo mostasà Antoni Duedra, vehedor Ventura Rossell.

Encamp mostasà Joan Antoni Picart, menor, vehedor Pere Pallerès.

Ordino mostassà Sebestià Pal, Soler, vehedor Miquel Baixench, Sucarà.

Massana mostassà Jaume Areny, Torres, vehedor Joan Pere Solana.

Andorra mostassàs Macià Babot y Joan Parici, Sans, vehedor Joan Parici.

Sant Julià mostassà Esteve Pujol, vehedor Pere Antoni Esclusa.

|*250* Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joan de Batista.

Ancamp capità Nicolau Moretó.

Ordino capità Joan Giberga.

Massana capità Pasqual Armañy, dit Palanca.

Andorra capità Joan Centurer.

Sant Julià capità Joseph Ros, Nagual.

Dit dia se note que Francisco Escabrós a portat la rebuda a esta Casa del primer pach de la quístia junt ab la última que s'enportà de esta Casa.

Dit dia se fa arest per les mostres per lo temps acostumat, y los senyors cònsols avisaran als senyors balles y que fàcien manar, porta per porta, vuit dies antes, cada un en ses parròquies.

Dit dia se fa arest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sie feta la manobra de quí al dia de Sant Barlabé, pena del quod de la Terra.

Dit dia se han portades les rebudes de l'oli.

Dit dia s'és entregat a Francisco Escabrós 15 sous per pagar los draps a labar al porté major. Més s'és entregat al dit 12 sous, 6 per pagar los censos de Costoja. Del tot portarà rebuda a esta Casa.

Dit dia s'és entregat a Nicolau Torres y Pal 4 lliures, 16 sous per pagar los censos fa esta Casa per la vaca magra a Guillem Areny y Gallart com a render de Capítol, del que portarà rebuda a esta Casa al primer Concell.

Dit dia se note que Joan Antoni Picart, menor, a demanat la conducta per lo doctor Francisco Heredero per lo trieni vinent.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de paraires, quede Gabriel Barta per sobreposat y se ellegés Joseph Montañya, quede Joan Pal, quede sobreestant Macià Duran, pesadó Francisco Moxella, Andorra pesadó Macià Ribot, Sant Julià Guillem Capdevila, a la Massana Pyerrís Gené.

|*250v* Dit dia, acerca de una qüestió ten Germà Areñy y Call ab lo Comú de Canillo, acerca un quod li feren, de 1 lliura, 13 sous, 8, lo dia 20 de desembre 1734, y lo mateix dia lo tragueren del Concell, resol lo Concell que lo dit quod vage per ben fet y que de quí al devant lo mànien al Concell de la parròquia. Lo tot se mane en pena del quod de la Terra.

Dit dia, a vista que Joan Martí, de l'Aldosa, a feta petició al Concell de la Vall per a què Pere Antoni Torres, dit Giberga, y Ramon Aldosa, tots de dit Quart, donàsen los comptes, ordinacions y consuetuts en escrits, y apareixén ser la petició justa se consedeix a dit Martí y demés casalés demànien als cònsols de la parròquia de la Massana, y estos agen de ellegir dos promps desentresats per a què oigan los comptes, ordinacions antigues y per a fer y, ab l'acistència de tots de dit Quart, agen y degan donar còpia dit Giberga y Aldosa de un tot, y que puguen dits casalés transuntar-o en son libre, y lo sobredit se'ls mane en pena del quod de la Terra. Y lo sobredit arest volem tinga valor tant quant los dits casalés de l'Aldosa guardaran la sentència feta per Guillem Areny y Gallart, la que conste en lo present, als 19 dies de desembre 1734.

Dit dia se note que·s quede a déurer a Macià Babot 4 jornals de anar a la Seu a son gasto, y a Picart dos, acerca de les difarències tenia Guillem Areny y Gallart ab la viuda Ramon Guiem, y altres particulars de la parròquia de Ordino.

Dit dia se fa lot per parròquia de 3 lliures per pagar gastos del present Concell.

Dit dia se vote misa de devoció al Sant Sperit, y se mane als cònsols, cada un en sa parròquia, la fàcie dir.

[1735] maig 26

Vui, dia 26 de maig, se a tingut Concell General de la Vall ab tots los proms de la parròquies, sols que de la parròquia de Canillo falten Maistre, Vidal, Gastó Puicernal y Miquel Naudí y Bonavida, y de la parròquia de Encamp falten Picart y Rossell, y de la parròquia de Ordino falten Pal y Rufó, y Call y Gener, y de la parròquia de la Massana falten Areny, Colat, Raubert, Giralt y Sabaté, Tixidó, Beringuer, Coma, Capdevila, Aldossa, a la parròquia de Andorra falten Riberaigua, Vidal, Aldiàs y Prat, a la parròquia de Sant Julià falten Toni de Pere, Antony Olivé, Miquel Verdacer y Andreu Bons. Y los demés, tots congregats en la Casa de la Vall per posar orde en lo del tabaco per a què ninguna persona pugue plantar tabaco y arrecar-lo, si'n tenen de |[251] plantat, en pena del cot de la Terra, dins vuit dies, y passats los vuit dies los cònsols y concellers, cadasquun en ses parròquies, fàssien revista, comensant als orts y posessions dels proms primerament y seguidament a tots los demés, y a hont tròpien que no sie arrencat lo dit tabaco que sien notats, y que los proms tots aquells que sabran aquells que tindran tabaco y no l'an volgut arrencar-lo, que ho denúncien als cònsols, y los cònsols fàssien manar Concell de la Terra per a castigar als inobedients. Y això se fa per a evitar que no se'n sie llevat lo comers supuesto y ha amenassa que sols obehesquén de tot lo passat no se n'aurà menció, seran perdonats en quant a la Vall.

A vista de anar a trobar Tixidó, se done comissió al senyor Guillem Areny y al senyor Anton Rossell per a què aquestos dónien plena satisfació de part de la Vall al sobredit. Y per a atjutory de Tixidor, com a síndich, per lo gran traball té de síndich, se li done per ajudant, per lo que convingue, un de cada parròquia. De la parròquia de Canillo Tony Duedra, a la parròquia de Encamp Picart, a Ordino Guillem Areny, a la Massana Giralt, a Andorra Macià Babot, a Sant Julià Mitjavila. Y aquestos que convínguien al que dispòsien los síndichs, qui són Tixidó, com a síndich, y Joan Antony Torres, síndich y consultor, obehint lo que los síndichs disposaran per la concervació de la Vall.

Dit dia se renove lo orde de què Tixidó assistesque al Consell de la Terra.

1735 juny 28

Dia 28 de juny 1735 se a tingut Consell de la Vall per manamén del síndich Juan Antoni Tores, sín*[d]*ich, que per carta de avís a tingut que lo senyor compte de Guilmes, capità general y virrei de Catalunya, arribe en la Seu de Urgell, per a què la Vall ellegesque dos síndichs per a dar-li la benvenguda ab fen-li present de dotse pernills, vint-i-quatre formatjes y dotse capons, sent tot a fi de inplorar son patrosini y amparo, y per lo que inporte y conservasió de la Vall.

Dit dia ellegeix lo Consell al senyor Guillem Areny, Texidor, y a la persona que lo dit disposarà per anar a donar la benvenguda |*251v* al senyor compte de Climes[261]. Així mateix dispose la Vall, a vista de una carta rebé lo síndic del ministre dels Estanchs Reals de Fransa, la que amenase total roïna a la Vall sobre la plantasió dels tabacos. Y com és volger enviar las guardas de la [Maraxause], dispose la Vall que los dits comisionats possen en notíssia de nostre príncep, senyor bisbe de Urgell, que la Vall aplicat totes ses forses per privar la plantasió dels tabacos. Y per aquest fi se convoca un Consell General de tots los òmens de conexemén de la Vall, los que fins vui s'an mantingut y volen mantenir-se ab resulusió de no fer tabaco, menos un a qui la Vall a castigat gravement. Y com en la Vall y aja alguns o mols indivíduos que se manten ab la pertinasca de fer tabaco, la Vall a pasat a castigar-ne alguns ab un cot grave per puger-se lograr-se lo fi de pendre exemple los demés. Y la Vall promet continuar la justíssia ab son vigor, per qual fi los comisionats sublicaran a Su Lustrísima protegesca en esta sa Vall per avitar los estragos mos porien venir de la par de Fransa, com y de qualsevol altra part, fen que la Vall se mantinga ab son poder y jurisdichsió.

1735 setembre 1

Dia 1 de setembre de 1735 se a tingut Consell de la Vall per manamén del síndich Juan Antoni Torres per fi i efecte de fer l'afor del blat fiat, y la que s'a feta a quatre lliures, sis sous lo fiat, y que ningú puge demanar més, dich 4 lliures, 6 sous carga. Dit dia ordene lo Consell que los flecés vengen la lliura del pa a quatre dinés la lliura comensant […].

Dit dia ordene lo Consell de *[la]* Vall que dingú puge vendre blat que no sie sech y net a ull de molí, y en cas que dingú se quexàs, que los cònsols o consellés o proms lo fàsien netegar, cada un en ses parròquies, y lo cònsols o fàssien manar en les parròquies.

[261] *En lloc de* Guilmes.

Dit dia vote lo Consell de la Vall una missa de devosió, que cada un en ses parròquies, lo més prest pugen, la fasen dir.

Dit dia ordene lo Consell de la Vall que demà, dia 2 del corrent, lo Consell ple partesque per les parròquies, comenssant a la parròquia de Encam*[p]*, després a Canillo y Ordino, Masana, Andorra y Sant Julià, a fi de fer arrencà lo tabaco a tots los que ne tingen de plantat, y posar en llista tots aquells que n'auran tengut de plantat aquest estiu.

|*[252]* Y així mateix ordene lo present Consell fer avís als senyors batlles perquè sien servits esta nit arribar en Casa de la Vall ab sos dessenés y capitans, a fí de asestir al Consell per lo que convenién sia a la Vall. Pren resolusió, dende ara, lo Consell de la Vall fer tocar a sometén a cada parròquia, a fí que los indivíduos prengen les armes per la protecció de la Vall.

Dit dia per aver comparegut lo síndich del Quart de Ansalonga per allanar algunes dificultats que ten dit Quart ab Guillem Areny, de Ordino, per la manobra del pon*[t]* de Ansalonga, dispose la Vall que, al primer Consell, comparegen las parts a deduir ses causes y raons, per las quals lo Consell deliberarà lo de justísia y de raó.

Ítem, dit dia, a vista que a Esteve Cananil[262], de la parròquia de Andorra, li féu manamén lo Consell de la Vall adobàs la mitat del cami que li espectave adobar en lo prat ten sota lo palanciró de Aldiàs, vis a vis del prat de l'Aigüera de dit Aldiàs. Y, aixi mateix, per no aver volgut retirar lo ampit que·s de després ansà de l'aigüat a fet al cap de dit son prat, per qual motiu quan lo riu Balira ba crescut no bol obeir l'aigua de la sèq*[u]*ia del rigé de l'*[Al]*diàs, sen causa que inunde lo camí real. Per tots estos motius pase lo Consell de la Vall a fer cot al dit Esteve Canalil de deu lliures moneda barcelonesa, quedan en carga dels cònsols fer-li manar que dins vuit dies los pòrtie ens sos poders, en pena del recot, y en quan no oboesca los cònsols de Andorra fàssien manar Consell de la Terra.

1735 setembre 8

Dia 8 de setembre de 1735, troban-se restetuït y congregat lo Consell en la Casa de la Vall, ordene lo segén: que a vista dels sucsesos y operasions avian sochsuït en lo registre de les parròquies, la qual notíssia y relasió quede insertada en lo llibre de la Vall. Per això ordene lo Consell que se què dia parat donan permís a tots los de Consell per arretornar-

[262] *En lloc de* Canalil.

se'n en ses casses, y se degan tornar restetuir al Consell lo dia 19 del corrén per a cloure lo Consell. Y assò tot, en pena del cot de la Terra.

Ítem, areste lo Consell que los cònsols y consellés de la parròquia de Andorra degan fer personal residènsia en la Cassa de la Vall fins y a tan se aja clos lo Consell, donan als dits la facultat de rébrer los dinés aportaran dels cots. |^{252v} Donan-los, així mateix, los poders que tot lo Consell de la Vall [guarden]. Y, així mateix, areste dit Consell se mantingan quatre guardes de cada parròquia en la presén vila de Andorra ab assistènsia dels senyors batlles y servei de la Vall y dispossisió del Consell.

1735 setembre 14

Dia 14 de setembre 1735 se a tornat congregar lo Consell en la Cassa de Andorra, en lo qual Consell an fet los cònsols y consellés de Andorra la desposissió segén:

Primerament, que assestits dels senyors batlles y las guardas dal ditas per regonèixer las grans nesesitats y a de netejar la glotoneria, totes les nits an anats los senyors batlles per los ostals de les parròquies ab orde de capturar las personas y trobasen, com en efecte o an executat en algunes.

Segonament, an pres per espedién y an executat en llevar las armas a totes aquelles persones que las avien preses, y a los que avien contrebuït en fer oposisió al Consell de la Vall per fer arrencar los tabacos.

Terseramén, fan relació y an donat compte de tots los dinés que han cobrat dels cots y recots, los quals an servits per pagar parts dels gastos se son sofers fins lo dia dal dit. Y se a fet recot als que no an pagat lo cot, que junt servirà per als gastos fets y se faran fins a la finalisasió de dita dependènsia. Y per a què tot tinge lo fi que se promet, arreste lo presén Consell lo dexar tancades les armes preses en la Cassa de la Vall, las quals són senialades an un bolletí ascrit lo nom del dueñio són.

Ítem, arreste lo Consell que los senyors batlles què dien ab lo càrrech de anar a registrar los ostals. Y per aquest fi que prenguen los hòmens que ajen menester, miran al més útil de la Vall, y los senyors batlles faran aprenssió de tots aquells que·s trobara*[n]* als ostals en la nit, y en lo tems dels ofissis y jugan qualsevol ora sia. Y los presos se faran, que què dien en las ditas parròquias donan-los la penalitat de ferros, seps y lo tems a coneguga del cònsols y consellés. Los ostalés, per lo mateix, seran castigat*[s]* de vint-y-sinch lliures per cada vegada.

|[253] Y, així mateix, quede en càrrec dels senyors batlles de fer la captura dels hòmens que se'ls dirà, si dins vui*[t]* dies no donen abtes y idones firmanses, a coneguda del Consell o dels senyors batlles.

Dit dia, a vista de què lo senyor intendant de Perpinyà passa al comptat de Foix, resol lo present Consell que vàgie a complimentar-lo, de part de la Vall, Guillem Areny, Texidó, y quedarà al càrrech de Joan Antoni Torres lo avisar a dit Texidor del dia y passarà, y que per a acompanyar a dit Guillem Areny, Texidó, se púguia escollir la persona de son agrado ell mateix, lo qual deurà seguir-lo, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot de una perna per parròquia per a regalar al governador de Montlluís, y se mane a tots los consolats que fins a dissapte per tot lo dia los tinguen en mans de Esteve Call, Regí, cònsol de Canillo, lo qual los rebrà.

Dit dia arreste la Vall de què tots los que se han recollits en estas Valls, que són perjudicials a la quietut pública de estas Valls, màrchien luego de ellas, y en cas de contrafacció, que los senyors batlles los ne tràguien com ho disposa Sa Il·lustríssima.

Dit dia, a vista de què lo síndich de Ansalonga vingué a esta Casa per unes qüestions té lo Quart de Ansalonga ab Guillem Areny y Gallart lo dia 1 del corrent, mane lo present Consell als cònsols de Ordino que avíssien a dit síndich que comparèguie al primer Consell en esta Cassa, en pena del cot de la Terra, ab los testimonis tindrà per a verificar lo que al·legarà y, així mateix, se mane a dit Quart de Ansalonga, que a vista de ser escandalós lo pont de Ansalonga, des de demà mateix, en pena del cot de la Terra, lo fàssien nou y després, en cas que se declàrie que dit Areny deu contribuir el pont, pagarà dit Areny, toca tocant, com los demés los jornals qui y devie fer o los refarà ab altres jornals al servei del Quart. Dia 24 de octubre de dit any ha comparegut Miquel Fijat, de Ansalonga, en nom dels demés particulars del Quart, sens fer constar del títol ni testimonis que Guillem Areny, d'Ordino, agués de contribuir a dit pont, lo qual an fet com se'ls estava manat en dit arrest, sens contribuir dit Areny y sens aver tingut lloch la pretensió de dit Quart, al qualse li mane perpètuo silenci[263].

Dit dia, a vista del sobredit orde dels forasters, se arreste que encontinent se execútie en Ordino en la persona de Thomàs Lluent, Encamp en la persona y família de Jacinto del Noy, y en Andorra a les persones dels Rossellons, sogre y gendre, ab totes ses famílies.

[263] Dia 24 de octubre… silenci *afegit posteriorment*.

Dit dia, a vista de la vissura general del present Consell que a instat Esteve Canalill, de Andorra, a passat lo present Consell a fer dita vissura y ultima sentència contra dit Canalill sens discrepar vot algun. Y se ha donat orde que los cònsols de Andorra la fàssien ad longum com se estile y que, dins los dies acostumats, li'n sie entregada còpia, la qual deurà luego complir dit Canalill ab la pena continguda en dita sentència, y que se mànie a Aloy Serret, fermansa de dit Canalill, que en cas que per lo Consell propvinent [...] no pagàs lo salari de la sentència, la pàguie dit Serret, fermansa, en pena del cot de la Terra, en dit dia, y se li donarà dit avís per a què estíguie previngut ab los dinés.

Dit dia, a vista que Jaume Mayoral, habitant en Sant Julià, ha conegut los arrestos y ordenacions fetas a 18 de juny de 1731, ab les quals [es] privat lo fer passar ningun gènero de fruits, ni véndrer a foraster algun, dels que se introdueixen ab lo títol de la franquessa de la Vall, y aver dit venut, en lo any passat, un quintà de oli a un fransés, se li fa de cot sinquanta lliures barceloneses. Y en cas que per ser fora de la Vall nadiu no volgués pagar dit cot, que des de lo endemà de la entima vuídie de esta Vall ell y sa família per no poder-hi entrar may més. Y en cas de entrar-hi, que a la parròquia éntrie sie capturat y tingut en pressó fins a aver pagat les 50 lliures, y después despedit de la Vall ab la mateixa forma.

Dit dia, a vista de aver demanat Sa Il.lustríssima una sumària dels delictes an comessos los quatre pressos té en sas pressós en Urgell, la qual se ha presa en presència dels senyors batlles y a instància del present Consell, resol lo present Consell que sia entregada la dita sumària a Sa Il·lustríssima de mans de Guillem Areny y Gallart y de Joseph Moles, y en cas que dit Joseph Moles estigués desganat, púgia dit Areny elegir-se un company per a fer-ne la entrega a Sa Il·lustríssima y donar-li part de tot lo que lo present Consell ha obrat fins vuy.

Dit dia, a vista de no aver complert Auvinyà, de Auvinyà, en pagar lo recot se li féu, mane lo present Consell als cònsols de Sant Julià que, des de luego, tràguien penyores a dit Auvinyà per la suma de 140 lliures barceloneses y gastos. Y així mateis, als cònsols de les demés parròquies, als quals se entregue còpia dels recots se són fets, que finits los vuit dies execútien lo mateix, y los dinés cobraran sien possats luego en mans del cònsols de Andorra per a pagar los gastos se són fets y faran, y les guardes que màrchien cada un a ses cases. Les que porte la Vall se avien[...].

1735 octubre 24

|[253v] Vuy, als 24 de octubre de 1735, se ha tingut Concell de la Terra per lo pach de la quístia degut a Sa Magestad Christianíssima, com a compte de Foix (que Déu guarde). Y se an encoma*[na]*t los dinés, que són nou-cents quaranta-un franch*[s]*, a saber, 935 franchs per lo pach de la quístia y lo demés per gastos a Guillem Areny, Teyxidó, ab la última rebuda, a fi de què, havent d'anar a complimentar al senyor intendant, de una via fàcie dos mandatos y dónie compte de tot a esta Casa.

Dit dia, a vista de una carta y compte tocant en lo governt y política de la Vall y remey de sos[264] abusos nos ha fet ostenció lo síndich Guillem Areny, Teixidó, a posat la Vall en mà y poder del mateix síndich setanta lliures a fi de satisfer lo dit compte y demés contengut en la carta.

Dit dia, a vista del mal crèdit ha donat a la Vall algun pres del Pon*[t]* de Bar per aver comprat tabaco a la Vall, y avén-ne lo senyor bisbe avisat de remediar-o, areste lo Concell que los cònsols en ses parròquies fàssien manament, porta per porta, que ningun habitant, de esta hora en havant, del poch tabaco los aurà restat, puga véndrer a ningun foraster ni tràurer-lo los mateixos habitants fora de la Vall, pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Concell y mane als cònsols de las parròquias de Ordino, la Massana y Sant Julià que en lo Concell vinent ajen fet cobrar los atrasos dels cots, com conste en lo memorial, y que pòrtien en esta Casa los dinés o piñoras bonas y rebedoras, emperò aquellas que no se n'aje trobat dinés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste dit Concell que lo vi novell, trencat o barrejat, se aje de véndrer a vuit dinés lo cortó, comensant lo dia vint-y-vuit del corrent mes, y lo vi vell, bo y censer, a sou. Y se mana als cònsols fassan fer manament als tavernés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la piñora féu Simon Nagual, de Santa Coloma, a Toni de Pere, de Beyxesarri, y disputar-se si dit Simon piñora en lo terme de Sant Julià o en lo de Andorra, arreste lo present Consell que la parròquia de Sant Julià y la parròquia d'Andorra fàsien anar un home de cada parròquia a decedir de quina parròquia és lo terme, y ne ajen de fer relació al present Concell pagant lo jornal, als que y aniran, lo qui tindrà culpa per dita piñora, a no ser que las parts se n'avínguien amigablement.

[264] *En lloc de* los.

Dit dia concedeix lo permís a Francisco Escabrós, de Sant Julià, lo present Concell per a què pugue plantar un pujador sota al passadís de l'ermal de Toni Vila, de Sant Julià, vis a vis la font de dit poble.

Dit dia se done lo premís[265] a Pere Antoni Torres, Giberga, de la Aldosa, per a poder-ne plantar altre sota la mola que té a les Palanques de la Massana, les dos an de ser ab cayxa.

Dit dia arreste lo Concell que mànien que las menobres ajen de ser fetes de quí al dia de Sant Martí per las senderas y camins reals, lo que·s mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista la cessió que ha fet Esteve Canalill a favor del Comú y parròquia de Andorra del prat que possohia dit Canalill a la partida de la Aigüera, que té detinguda dende al palencaró de Aldiàs, al peu del prat de la Algera, mana lo present Concell a dita parròquia de Andorra que tinga lo camí contiguo a dit prat compost de quí al Concell de Sant Andreu primer vinent, observant en tot la centència donada contra dit Canalill, en pena del cot de la Terra, y ab la mateixa |*254* pena que·s mànie al doctor Guillemó que allarge lo ampit fins a desviar l'aygua al peu del prat ont arribava lo de dit doctor Guillemó, y així mateix fins a dit temps.

1735 novembre 27

Vuy, dia 27 de novembre de 1735, se ha tingut lo Consell de la Vall per a pagar las conductas als metjes y cirurgià, y assentar los methedós y averies estrany*[e]*s, y és per a què los cònsols pòrtien los dinés per lo Consell propvinent de Sant Thomàs.

Dit dia se ha pagat la conducta als metjes y cirurgià, los quals an firmat sa rebuda en son lloch al Llibre de les Ordinacions, so és, los metjes de 50 lliures quiscun y lo cirurgià de 42 lliures.

Dit dia se fa llot de 27 perdius rojes, so és, quatre per parròquia, y Sant Julià, Canillo y Encamp ne portaran sinch. Y que lo diumenge antes del Consell les tingan en mans del cònsols de Andorra.

Dit dia se mane als cònsols de les parròquies que té la Vall béns en dites, portin los dinés dels arrendaments y lo compte dels fruits al Consell de Sant Thomàs, en pena del cot de la Terra, o lo valor dels venuts.

[265] *En lloc de* permís.

Dit dia a portat Guillem Areny, Texidor, síndich, la rebuda de l'últim pach de la quístia de 1735 y, juntament, a tornat la vella y a dut compte de les 70 lliures que la Vall possà en sa mà per dar satisfació a Sa Il·lustríssima, de les quals an quedat 4 lliures, 4 sous que a tornades a la Vall, y de les 6 pessetes donà la Vall a dit per fer tenir los dinés de la quístia, se an pagats los jornals y gastos de l'home los portà a Foix.

1735 desembre 19

Vuy, dia 19 desembre 1735, se ha tingut Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters a Su Il·lustríssima y acentar los jornals, feres y sabudes, lo redre y pagar la penció al reverent Joan Babot, prebere, per la Casa.

Dit dia se ha pagat al dit reverent Joan Babot, com a obtenint lo benefici del quòndam Joan March Torres, so és, 56 lliures, sous moneda barcelonesa y són, és a saber, 34 lliures, sous de dita moneda per la penció cessà als 29 matg, y 22 lliures, sous de la mateixa moneda per la penció cessà als 21 de juny, tot pròxim passat, de aquells dos censals fa la Vall tots anys en semblans diades respective a l'obtentor de dit benefici. Y per ser la veritat ho firme dit reverent Joan Babot, prebere y beneficiat predit.

Ita est, Joan Babot, prebere y resident en la vila de Andorra, obtentor de la capellania del quòndam Joan March Torres *(signat)*.

Dit dia, attenent y conciderant que Samion Roza y Pujol, de la vila de Sant Julià, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell batlle de las presents valls de Andorra, acabe lo trieni de batlle y se deu fer sisena per nominació de batlles per altre trieni, se fa la cisena de las perçonas següents:

Canillo Antoni Duedra.
Encamp Joan Antoni Picart, menor de dias.
Ordino Antoni Joan Adallach.
Massana Joan Pere Mora, Geralt.
Andorra Macià Babot.
Sant Julià Samión Roza y Pujol.

|*254v* Y se mana que la vage a presentar a Su Il·lustríssima Joseph Moles y Matheu y, al mateix temps, cumplirà en donar las bonas festas de part de la Vall al dit Su Il·lustríssima y senyor governador, presentan a quiscú de ells de part de la Vall una dotsena de capons, que vindran a tocar quatre per parròquia, los quals se mane a tots los

consolats que lo dia 22 los tingan en mans dels cònsols de Sant Julià per a què estos los fassen portar a la Seu lo dia 23 al matí, tot del corrent, y estos a la casa disposarà dit Joseph Moles, lo que al retorn aportarà la elecció de batlle ellegit per dit Il·lustríssim Senyor, y correrà per sa dependència lo fer córrer dita alecció al consolat eixirà dit batlle a fi de que·l prengue de jurament, y que se'n lleve acte.

Dit dia, a vista del llot de pernes y formatges se acostume fer dit dia per a regalar a dit senyor bisbe, governador y demés persones acostume regalar la Vall, mane lo present Concell als consolats ne tingan de previnguts en lo número disposarà Guillem Areny, Teixidor, síndich, a inconvència del qual quedarà de presentar-los a las sobreditas perçones al temps acostumat, y de avisar als consolats per al dia los auran de tenir en Sant Julià.

Dit dia se note que en poder del cònsols de la parròquia de la Massana quede tres cisterons de blat de la Terra possoeix lo present Concell a Pal, dels quals ne daran compte a l'afor se farà en lo any següent 1736.

Dit dia se note que los cònsols de Canillo paguen lo arrendament del prat que dit Concell té en la parròquia de Canillo, y per dit arrendament paguen 5 lliures, 14 sous.

Dit dia, per a pagar y satisfer al reverent Jaume Pujol, prebere, vicari perpètuo de Andorra y rector de Santa Coloma, 65 lliures, 03 sous, 10, per tantes li'n fa de penció esta Casa, se és entregat a Joseph Moles y Matheu, cònsols de Andorra, 34 lliures, sous, 2. Y fins a dita quantitat se cobrarà de Camp, de Pal, per deu mesures de blat a l'afor del present any, 3 lliures, 11 sous, 8, més, per la penció fa del censal al present Concell 1 lliura, 12 sous, que junt deurà pagar dit Camp 5 lliures, 03 sous, 8, més, de Areny, de Erts, que abona per Geralt, de Arensal, 26 lliures, sous, que junt estos partits últims fan la suma de 65 lliures, 3 sous, 10. Y lo sobredit Joseph Moles entregarà la sobredita quantitat al dit reverent vicari perpètuo de Andorra y rector de Santa Coloma, y cobrarà rebuda, la que entregarà a esta Casa, y quantquequant dits Camp y Areny, de Erts, no agen complert las ditas partidas de què[266] al dia de Sant Antoni de janer primer vinent dega manar Concell de la Tera per lo andemà a dinà.

[266] *En lloc de* quí.

Dit dia ha pagat la penció de l'arrendament del prat de esta Casa la Valenta, a la qual se li ha tornat arrendar per la cullita vinidera de l'any 1736 per lo preu de 12 lliures, 10 sous.

Dit dia, no obstant que la Vall al principi de esta centúria envià un síndich a Sa Magestad Cathòlica a Saragoza, suplicant-li fos de son real agrado confirmar los privilegis que los abitants y moradors de esta Vall tenen confirmats per sos antecessors Sereníssims Reys de España, confirmat*[s]* y concedits com entonces Sa Magestat |[255] Cathòlica fes de resposta que per la present bastaria una salvaguàrdia real firmada per lo duch de Bandoma, generalíssim de la tropas de Fransa y España, les quals estavan acampadas en lo principat de Cathaluña per rahó de les grans guerras y avia entonces. Y que després de metigadas, recorregués esta Vall de nou a Sa Magestad Cathòlica ab la nova súplica y demanda de nou de previlegis, la qual atendria Sa Magestad Cathòlica ab sa benegnitat acostumada. Cent finitas las ditas guerras y vehent lo present Concell la suma necessitat té esta Vall per sa concervació de la confirmació de dits previlegis, resol y arreste que, de nou ab tota humilitat, sia demanada la dita confirmació de previlegis al Sereníssim Rey de España, Feliph Quin*[t]* (que Déu guarde), representant-li los serveys que la present Vall a fet per la conservació de sa monarquia y lo desitg de continuar-los. A qual fi, done lo present Concell tot ple poder, y quant menester sia, a Joan Antomi Torres, síndich, Guillem Areny, Teixidor, síndich, Guillem Areny y Gallart, de Ordino, Antom Moles, de Andorra, y Joseph Moles y Matheu, de dit lloch, per a què, en nom de la Vall, procúrien lo logro de dita confirmació tots junts ab la més brevedat se puga, com ho espera lo present Concell esprimentat de sos bons modos de procehir, y com a la present se tròpia per commissió de esta Val fora lo dit Guillem Areny, Teixidó, resol lo present Concell que, luego de ser tornat dit Teixidor, síndich, prènguia dia y puesto ab concentiment de dit Joan Antoni Torres, síndich, hon se deuhen juntar per péndrer sa deliberació de l'arestat, a fi de lograr-se ab la brevedat se desitja.

1736 març 26

Dia 26 de mars, Dilluns Sant, de 1736 se a tingut Consell de la Terra per pagar la paga de la quístia al senyor bisbe, y se mane a Anton Moles los vage a *[portar]* y que còbrie rebuda y degue portar-la en lo primer Concell en esta Casa, com també se li a entregat

200[267] peses de vuit per la quístia, y vint-y-vuit per la mengeria, que juntes sumen 319 lliures, 17 sous, 6.

Dit *[dia]* arreste lo present Consell que cada un en sa parròquia dega fer dir una misa de devosió per la entrada de cònsols de 1736.

Dit dia se paguen les pension*[s]* fa la Vall: a casa de Guillem Areny, de Ordino 112 lliures, sous, a Pere Mateu 50 lliures, 8 sous, y Anton Moles 126 lliures, que juntes pren suma de 288 lliures, 8 sous, per lo que a pagat Canillo 46 lliures, 4 sous, Encamp a pagat 51 lliures, 16 sous, Ordino a pagat 51 lliures, 16 sous, Massana a pagat 33 lliures, 16 sous, Andorra a pagat |*[255v]* 51 lliures,16 sous, Sant Julià a pagat 51 lliures, 16 sous, y la Vall 1 lliura, 4 sous, Y les quals an cobrat los baix firmats per les pensions vensudes de 24 de febré proppasat. Y aixís o firmen:

Anton Moles y Rosell y en nom de Juseph Moles y Mateu *(signat)*.

[Los] cònsols de Ordino firmam per Guillem Areny y Gallart *(signat)*.

Dit dia, a vista de una representasió nos a feta Julià Pal, Molines, aserca de un cot li a fet la parròquia de Sant Julià per admétrer forasters en sa casa de persones y bèsties, y aixís resol lo present Consell que los cònsols apòrtien, en lo primer Consell, probat com dit Molines persebie diners de dits forasters de fora de la Vall.

Dit dia, a vista de una representasió a feta Tomàs Carles, de Sant Julià, aserca de un cot li a fet la parròquia de Sant Julià, en respecte de aver admès en sa casa lo traginé y maxos del Bordes, de Organyà, per convensió avien fet de retornar dit Bordes la palla al predit Tomàs, que quant baixasen los maxos de dit se'n anasen a casa de dit Bordes, se prove, segons relasió del consellé Germà Font y Bonet, que después de quatre dies o sinch dies de aver estat los maxos de dit Bordes en casa de dit, baixaren los maxos de dit Tomàs y se'n anaren en d[e]xura a l'ostal de Organyà, y luego se prove no ser aixís la convensió alegada per dit Tomàs, y així resol lo present de què en lo primer de dit Consell comparèguie, y que los cònsols deguen avisar-lo.

Dit dia se puge lo cortó del vi a nou dinés, y que los cònsols deguen partisipar-o als ostalés de què comènsien a vendre a dit preu lo dia de Pasqua de Resureció, y se mane al mostasà que fàsie tenir bon vi.

[267] *Al text* 200 sentes.

1736 maig 14

|[256] Die 14 de matg de 1736 se ha tingut Concell de Santcugesma per a pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca grasa y regalias, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Miquel Adallach, Som, vehedor Miquel Naudí, Bo[navida].

Encamp mostafà Joan Pere Jalmet, Pallerès, vehedor Sebastià Giberga, Jalmet.

Ordino mostafà Guillem Areny y Gallart, vehedor Pere Joan Bons.

Massana mostafà Pere Antoni Torres, Giberga, vehedor Miquel Tor, Torné.

Andorra mostafà Anton Moles, vehedor Francisco Constantí.

Sant Julià mostafà Antoni Pal, Mitjavila, vehedor Germà Fon*[t]*, Bonet.

Les Caldes mostafà dit Francisco Constantí.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Pere Casal, Regí, de Prats.

Encamp capità Joan Camp y Calba.

Ordino capità Pere Aldosa, Call, de Llorts.

La Massana capità Joan Salla, de Erts.

Andorra capità Antoni Moliné,de Santa Coloma.

Sant Julià capità Antoni Pintat, Casalé, de Aixir*[i]*vall.

Dit dia se arresten las mostras per lo temps acostumat, y los senyors cònsols avisaran los senyors batlles, y que fàcien manar, porta per porta, cadahú en ses parròquies, vuit dies antes per al dia tocarà en sa parròquia.

Dit dia se arrestan las menobras de adobar camins, rigueres, senderes y cenderons, y que sia feta la menobra lo dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se nota que se han portades les rebudes de l'oli.

Dit dia se posa en mà de Jaume Bayxench, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 y són per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los censos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los que se paguen al porter major de la santa iglésia cathedral de Urgell, 10 lliures, sous al senyor canonge secristà de dita santa iglésia, les quals són estades repartides a una lliura, 13 sous y quatre per parròquia com s'és acostumat antes, y són per las regalias. De tot portarà ses rebudes al Concell vinent. Y axís mateix, s'és entregat al sobredit 12 lliures, 7 sous per entregar-les al render de l'Il·lustre Capítol de Urgell per la vaca grasa pagada

per quiscuna parròquia de la forma següent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Encamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 sous, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 sous, Sant Julià 1 lliura, 13 sous, 4, y ab dita paga queden bones en favor de la Vall 1 lliura, 2 sous, 4. Y del tot aportarà rebuda lo sobredit en es Casa lo Consell Vinent.

Dia 25 de juriol de 1736 a portat les rebudes Jaume Baixen*[ch]*, lo que conste *[en]* lo present[268].

|*[256v]* Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Joseph Montaña y se ellegís Joan Pal, y quede sobrestant Macià Duran, pesadó Gabriel Barta, Andorra Macià Ribot, Sant Julià Andreu Vila, la Masana Joan Pere Màrtir Forcada, alias Martró. Y mane lo present Concell als parayres que no pugan teixir lo fil, y portar lo drap al molí que primer no sia pesat per lo pesador de cada parròquia, y ajen de dar una cana de drap de sis pams de ample de cada quatre lliures de fil, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ellegèixen per compters per lo present any 1736 Francisco Escabrós, de Sant Julià, y Anton Putg, Busquets, de les Caldes, y portaran lo compte en esta Casa, pena del cot de la Terra y que degan contar de quí al dia primer de juliol del present any.

Dit dia llohe y aprobe lo present Concell totes les ordinacions escritas y no escritas y señaladament la de la privació del tabaco, la qual se mana als cònsols de quiscuna parròquia que, de nou, fàcien manar, porta per porta, que ninguna perçona se atrevesque en sembrar ni plantar tabaco, en pena del cot de la Terra y altres penes ben vistes al Concell de la Vall y, baix las mateixas, que ajen de arrencar aquell que naturalment aurà brotat, manant als cònsols que, en cas de contrafacció de una o altra cosa, manent encontinent cott de la Terra, encarregant als cònsols, concellers y promps la vigilància sobre dit assumpto.

Dit dia, a vista que lo senyor Teixidó, síndich, a remés uns comptes de conducta y treball del quòndam doctor Cruhillas, resol lo Concell que, per a liquidar dits comptes, és més a propòsit elegir dos hòmens per fer dita liquidació, y per esta se elegeix dit Guillem Areny, Teixidó, Guillem Areny y Gallart y Anton Moles per a què estos ho mírien ab tot cuydado ab la brevetat sie posible. Y se'ls done poder per a què fàcien bitllets per las parròquias per allò que correspondrà y, així mateix, per los gastos auran ocassionat las anadas y vengudas a fet dit Teixidor, síndich, per anar a Pàmies, Tolosa y Barcelona.

[268] Dia 25 de juriol...present *afegit posteriorment.*

S'és feta dita liquidassió y en definissió de tot compte ab lo doctor Cruïllas, gasstos y conducta de l'avocat de Barcelona y per los gasstos féu Texidó per anar a Barcelona, Tolossa y Pàmies. Se a fet de lot per parròquia 27 lliures, 14 sous, 7, com a par de son comte y faltarà a pagar a dit Texidó los jornals[269].

Dit dia se note que lo Comú de Ordino a quitat la penció corresponia de sinquanta-una lliura, setse sous al Concell eo Universitat de la Vall, com conste en lo present llibre als 24 de febré de 1710. Y dita quantitat, junt ab 267 lliures, sous que a pres lo present Concell a censal a Guillem Areny y Gallart, de Ordino, a Anton Moles y Joseph Moles, los dos de la present parròquia, corresponent a quiscú de ells vuytanta-nou sous moneda barcelonesa, pagadora dita penció en semblan Concell, que correspondrà a quiscuna de las parròquias 2 lliures, 4 sous, 6 per parròquia, les quals deuran aportar per semblan Concell fins dit censal sia lluït y quitat. Y, així mateix, quedaran advertits tots los consolats que, si pel Consell de Sant Thomàs no quede dinés |*257* bons dels estranys y arrendaments de la Vall pagada la penció al beneficiat de sant Joan Baptista, de Andorra, aurà de pagar cada consolat 8 lliures, 12 sous, 8 pel Concell de la Semmana Santa, los quals correspondran a las 51 lliures, 16 sous que ha quitat lo Comú de Ordino al present Concell, y est a la marmesoria del quòndam reverent Antoni Busquets, prebere y òlim vicari perpètuo de Andorra y rector de Santa Coloma, per la present Casa los comprà en lloch que antes se pagava a dita marmesoria lo dia 2 de febré.

Dit dia, a vista que lo Concell antecedent se deixà a la decissió del present si los cots féu lo Comú de Sant Julià a Thomàs Carles y a Julià Pal, Molines, eren ben fets, resol lo present Concell, acerca de las provas han donat los cònsols de Sant Julià, que dits cots eren ben fets.

Dit dia, a vista de aver contravengut a l'arrest féu lo Concell a 18 de juny 1731, ab lo qual se prohibia lo poder-ce introd*[u]*ir dins las presents Valls ningun gènero de mercaderia sens guia de l'administrador de la aduana de la Seu de Urgell, Macià Moliné, Miquel Joan Carloset y Esteve Centurer, tots de la parròquia de Andorra, los quals foren presos per las guardas de dita aduana per no aver passat a préndrer guia los dos, y lo altre per aver-lo trobat pasar un frau de mocadós de ceda, del que resulte un grave perjudici de la Real Asienda y contra la bona política y arrestos de la Vall y, al mateix temps, poria ocassionar a la present Vall fatals conseqüències. Attenent a què són pobres de solemnitat

[269] S'és feta... los jornals *afegit posteriorment*.

y, per lo tant, no poder-los castigar ab pena pecuniària, resol lo present Concell de castigar-los ab pena corporal, la qual servesque de escarmén als demés indivíduos de esta Vall y, per est fi, mana lo Concell al capità de la present parròquia que·ls tingan tres dias a la presó, posant-los-hi des demà mateix fins a ser complits los tres dias, lo que se li mana en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot per a pagar lo present Concell de 1 lliura, 17 sous, 8 per parròquia.

1736 juliol 25

Dia 25 de juriol de 1736 se a tingut Consell de la Terra per orde del síndich Juan Antoni Torres, a instància del doctor Juan Perpera, de la Vila de Achs, comptat de Foix, per a què donasem possessió de veger, la qual se li a donada com a fet constat de sos títols del rei cristianíssim com a compte de Foix, com conste ab acte en poder del discret Jusep Vall, notari interino per orde del senyor bisbe, nostre príncep, fins y a tan n'i aje de la Vall. |[257v] Y dit senyor Perpera vol que Pere Font, Carquié, pàssie avant de exerssir lo ofisi de batlle fins aje compler los tres añys de la elecsió li avia fet lo senyor Muro, veger passat, en ser complerts los tres añys, farà lo Consell sisena per enviar-la al dit senyor Perpera perquè ne alegesque de altre que finirà als 15 de setembre de 1737.

Dit dia se fa la for del blat fiat, y se a possada la dita for al preu de trenta rals la carga, moneda d'Esspañya, y que ningú lo pàgie a més, diem 3 lliures, sous. La qual disspossisió tindran los cònssols en secret y resservada fins lo dia de Nostra Senyora de agost primer vinent, y que passat lo dit dia, los cònsols o faran manà, porta per porta, en pena del *[cot]* de la Terra.

Dit dia se a possat lo cortó del vi a deu dinés, y comensaran a vendre lo dia 26 de juriol.

Dit dia se vote una misa de devosió al Sant Esprit, y se mane als cònsols de las parròquias la fassen dir lo més prest sia possible.

1736 novembre 26

Dia 26 de novembre de 1736 se ha tingut Concell de la Vall per pagar metges y barbé, asentar los metedors y averies estrañes, perquè los cònsols pòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també assentar los metedors y averies, y lo compte per pagar la quístia a Sa Magestad Cristianíssima.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat rebuda en son degut lloch, és a saber, 50 lliures, sous a quiscun metge y 42 lliures, sous al barbé.

Dit dia an quitat los cònsols y concellers de la parròquia de Andorra la mitat de aquell censal que corresponia dita parròquia al Comú de la Vall de noranta-dos dobles y mitja, com conste en lo present llibre als 24 de febré de 1710, y en penció 25 lliures, 18 sous. Y, també, an pagat per porrata de nou mesos fins al dia present 19 lliures, 8 sous, 6, així que quedarà quítia dita parròquia per dita mitat de censal, y de quí endevant correspondrà en l'altra mitat de noranta-dos dobles y mitja en propietat y en penció altres tantes 25 lliures, 18 sous.

Dit dia, a vista de la quitació sobredita a fet lo Comú de Andorra al present Concell de noranta-dos dobles y mitja, que fan 518 lliures barceloneses, resol lo Concell quitar al reverent Joan Babot, prebere y obtentor del benefici fundat per lo quòndam Joan March |[258] Torres, de la present vila, baix la invocació de sant Joan Baptista, aquell censal de preu y proprietat 440 lliures, sous de dita moneda, y de penció 22 lliures, sous, que tots anys està obligat lo Comú de la Vall a dit benefici. Y per a fer dita quitació done ple poder la Vall als quatre de Concell de la present parròchia de Andorra, als quals se entregue de present la dita suma de noranta-dos dobles y mitja, que fan las ditas 518 lliures, sous y, així mateix, la quantitat de 19 lliures, 8 sous, 6 de la porrata a pagat lo dit Comú de la parròquia de Andorra, que juntas són 537 lliures, 8 sous, 6, a fi y effecte de lluir y quitar dit censal y porrata de aquell, y las restants retindran a la disposició de la Vall.

Dit dia Don Guillem de Areny y Gallart, Anton Moles y Joseph Moles es cancel·len y anul·len aquell acte de censal, en poder del nottari infrascrit, rebut y testificat als 14 del mes de matg del present y corrent any, de preu y proprietat 267 lliures, sous, y de ànnua penció 13 lliures, 7 sous, volent que aquell, de l'ora present en avant, no sia de ningun valor que no puga a la Universitat de la Vall dañar ni a dits Don Guillem de Areny y de Gallart, y als Moles aprofitar com si fet no fos, acontentant-se los dits senyors de aver deixat graciosament a la Vall la dita quantitat, y de recobrar-la del dia de la creació de dit censal ab dos anys, com axí o promet lo present Concell satisfer aquella ab los deguts a*[g]*rahiments que se'ls ne fa.

Dit dia se pose lo cortó del vi a vuit dinés, y que comensen los tavernés de véndrer a dit preu lo dia vuit del corrent, y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa llot de vint-y-set pardius roges, so és, quatre per parròquia, y Ordino, la Massana y Andorra ne portaran sinch, y que sian bonas y rebedoras, y lo diumenge antes del Concell de Sant Thomàs se ajen de aportar en mans del cònsol de Andorra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, Andorra y la Massana y Canillo apòrtien respectivament lo que sie degut y caygut a la Vall de arrendaments y fruits que percebeix la Universitat de la Vall, lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y que sie per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent.

1736 desembre 17

Dia 17 de desembre de 1736 se ha tingut Concell de Sant Thomàs per la quístia y tacsa de metedors y aberies se an trobat en lo present any per lo Rey Christianíssim, que Déu guarde, y tanbé pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, que són los metedors 5.988, que a 2 sous, 2 per met*[ed]*ó fan 648 lliures, 4 sous, y 34.641 averias a 3 dinés per averia fan 433 lliures, 10 sous, que junts fan suma de 1.081 lliures, 14 sous moneda corrent, contant a dos pesetes la lliura.

|*258v* Dit dia se ha pagat al reverent Joan Babot, com a obtentor del benefici del quòndam Joan March Torres, 34 lliures, sous moneda barcelonesa, per la penció cessà de aquell censal que cau tots anys als 29 de matg, que fa la Vall a dit benefici. Y per ser axí la veritat, se fa la present rebuda y se firma dit reverent Joan Babot, dia y any sobredit.

Firme Joseph Moles, per expresa comissió del dit reverent Joan Babot *(signat)*.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 5 lliures, 14 sous de l'arrendament del prat té la Vall en dita parròquia per lo arrendament de 1736.

Dit dia, axí mateix, a pagat la Valenta 12 lliures, 10 sous per lo arrendament del prat té arrendat per lo present any 1736.

Dit dia a pagat Martí Bonet, cònsol de Sant Julià, 1 lliura, 2 sous, 6 per lo resultant del blat a tocat a la Vall de ters de la Terra possoeix Tolse de dita Vall, y és per la cullita de dit any 1736.

Dit dia a pagat Camp, de Pal, 1 lliura, 12 sous per la penció del censal fa a la Vall de semblant quantitat. Y, axí mateix, a pagat una lliura, set sous per lo valor de mitja càrrega de blat a resultat del ters toca a la Vall de la terra possoeix, y paga per dos anyades.

Dit dia los cònsols y concellers de Andorra donen rahó y compte de la entrega se'ls avia feta en lo Concell proppassat de 537 lliures, 8 sous, 6, se'ls entregà de resulta de la quitació féu an aquesta Casa lo Comú de Andorra, com véurer és a retro, a fi y effecte de lluir y quitar a l'obtentor del benefici del quòndam Joan March Torres, aquell censal de 440 lliures, sous de proprietat y 22 lliures en penció.

Per la qual quitació an pagat:	440 ll.		
Ítem, per una penció entera se li devia:	22 ll.	s.	
Ítem, per la porrata:	9 ll.	3 s.	6
Ítem, per curtaria de dobles	ll.	5 s.	5
Ítem, per salari de acte	1 ll.	8 s.	
Que juntas estas partidas an pagat:	472 ll.	16 s.	11
Així que quedan en poder de Joseph Moles, concellé:	64 ll.	11 s.	7
Ítem, quede en poder del mateix, que la Vall li ha fet comte de resulta dels estranys:	68 ll.	18 s.	5
Que juntas estas dos sumas fan la suma:	133 ll.	10 s.	

Les quals 133 lliures, 10 sous serviran y tindran Don Guillem Areny, Anton Moles y Joseph Moles, per la mitat de aquellas dos-centes |[259] sexanta-set lliures tenen prestades a la Vall graciosament, com consta a retro. Y se'ls pagarà l'altra mitat comforme està acordat en lo folio atràs.

Dit dia se fa nota de las pencions deu pagar la Vall al pròxim Concell del Dilluns Sant pròxim vinent de 1737, a saber:

A Don Guillem Areny:	112 ll.	s.
A Anton Moles:	126 ll.	s.
A Joseph Moles:	50 ll.	8 s.
Que juntas són:	288 ll.	8 s.

Pagan las parròquias, a saber:

Canillo:	46 ll.	4 s.
Encamp:	51 ll.	16 s.
Massana:	33 ll.	16 s.
Andorra:	25 ll.	18 s.
Sant Julià:	51 ll.	16 s.
És lo que pagan las parròquias:	209 ll.	10 s.

Y faltaran a compliment:	78 ll.	18 s.
	288 ll.	8 s.

Les quals setanta-vuit lliures, divuit sous se fan de llot a les parròquies, que tocarà per parròquia 13 lliures, 3 sous que aportaran los cònsols per dit dia en aquesta Casa, pena del quod de la Terra.

Dit dia areste la Vall que lo síndich Guillem Areny, Teixidor, aquí present, vaje a donar al senyor bisbe y senyor governador de la Seu, en nom de la Vall, lo annúncio de las pròximas Pasquas de la Nativitat del Senyor y, axí mateix, presentar a dits senyors lo regalo acostumat los fa la Vall, semblant temps, de una dotsena de capons a quiscun, dels quals se fa llot a les parròquies, que són quatre per quiscuna, bons y rebedors, a coneguda dels cònsols de Sant Julià aquí presents, los quals tindran a la disposició de dit síndich. Y se mane als cònsols de las parròquias los tingan a Sant Julià per lo dia 21 del corrent.

Dit dia, tant als sobredits senyors a qui acostume la Vall agasajar ab alguns pernills y formatges com als demés de Barcelona que sab dit síndich ser de correspondència de la Vall, resol lo Concell que se continue lo acostumat y que, sempre que convingue, fàcie bitllets a les parròquies per dit effecte.

Dit dia, a vista de què la Vall, dia 25 de febré de 1729, deixà y posà en mans de Ciprià Peyre, apotecari, lo morté de coure de pes de 67 lliures, ab una mà de morté de ferro, ab obligació de correspòndrer per son ús en una lliura, tretse sous y sis quiscun any, y no aver fins vuy pagat cosa alguna per dit lloguer, resol la Vall que los cònsols pròxims vinents de Andorra còbrien y fàcien pagar-ce los lloguers cayguts, y que en lo primer Concell fàcien aportar dits mobles en esta Casa, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la falta fan los síndichs en los concells sabuts de la Vall, resol dit Concell que, en atenció que Don Guillem Areny, Gallart, té sindicat de la Vall, que sempre y quant Guillem Areny, Teixidor, síndich, lo demànie dega acestir a dits consells y que exercint lo dit sindicat aja de tenir las ex- |^{259v} cepcions que tenen y an tingut los demés síndichs. Y, més avant, conciderant tant excessiva la obligació dels síndichs per millor suportar-la, y que la Vall tinga en ses occurrències la subvenció de hòmens ab dit títol de síndichs, per çò, attenent als merits y bona disposició y confiansa té en la perçona de Joseph Moles, de la present parròquia, lo ellegeís per son síndich, axí com als demés, per qual fi se'ls darà sindicat sempre convindrà y tinga més oportunitat lo Concell.

1737 abril 15

Dia 15 de abril de 1737, en lo Diluns Sant, se ha juntat lo Concell de la Terra per a pagar la mitat de la quístia, que són nou-cents trenta-sinch franchs, a Sa Magestad Cristianíssima, que Déu guarde.

Dit dia se ha fet l'aprovació de la nominació de cònsols se ha fet en cada huna de les parròquias, com apar en son lloch en lo present llibre y, per lo major acert en son govern y desempeño de sa obligació y nostra, se vote missa de devoció per a què mediant aquest sant sacrifici Déu Nostre Senyor nos acestesque ab sa llum y gràcia de la que tant necessitam. Los cònsols la faran dir en las parròquias a la primera ocasió puga entrar.

Dit dia se ha entregat al senyor Guillem Areny, Teixidor, síndich, la suma de nou-cents quaranta-un franch ab la rebuda última de semblant paga, a fi y effecte que fasse fer aquella ab lo modo menos costós a la Vall, que seran 935 franchs per la mitat de la quístia y sis franchs per los gastos de enviar-la.

Dit dia se ha pagat a Francisco Escabrós y Anton Putg, per la mitat de la contadoria de la Vall, vint-y-una lliura entre los dos, que són 60 franchs, y los restants quedan a favor de la Vall.

Dit dia se ha pagat las pencions que fa la Vall a la casa de Don Guillem Areny y Gallart, de Ordino, 112 lliures, sous, a Joseph Moles, d'Andorra, 50 lliures, 8 sous, a Anton Moles, de dita parròquia d'Andorra, 126 lliures, sous, que juntes prenen suma de 288 lliures, les quals an pagat las parròquias com véurer és y està cotat en lo present full retro. Y per ser axí an firmat la present ells o sos comissionats.

Pere Joan Bons per Don Guillem Areny *(signat)*.

Firme Joseph Moles *(signat i rubricat)*.

Firme Joseph Moles per expresa comissió de Anton Moles *(signat i rubricat)*.

|[260] Dit dia se fa entrega a Joseph Moles de sinquanta-dos lliures, setse sous provenint dels fallits fets en lo Concell de Sant Thomàs pròxim passat, com apar en lo Llibre dels Fallits, a fi y effecte de servir en paga y en disminució de aquellas cent trenta-tres lliures y deu sous que la Vall deu pagar al dit Moles y demés conté en dit arrest, axí que los restarà devent la Vall vuytanta lliures, catorse sous.

Dit dia se pose lo cortó de vi a onse dinés, y los cònsols manaran, cadahú a sas parròquias, que los tavernés lo comensen a véndrer lo dijous primer vinent.

1737 juliol 3

Die 3 juliol de 1737 se ha tingut lo Concell de Santcujesma per pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca magra, draps a lavar, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Esteve Regí, vehedor Jaume Putcernal.

Encamp mostafà Jaume Joan Mas, vehedor Sebastià Giberga, Jalmet.

Ordino mostafà Nicholau Torres, vehedor Joan Germà Garrellà.

La Massana mostafà Joan Ermengol, Areny, vehedor Andreu Guitart.

Andorra mostafà Jaume Adallach, Ramonet, y Joseph Moles, vehedor Francisco Constantí.

Sant Julià mostafà Francisco Escabrós, vehedor Anton Guitart.

Dit dia se ha fet moninació de capitans:

Canillo capità Jaume Gabriel.

Encamp capità Nicholau Morató.

Ordino capità Joan Rusca.

|*260v* Massana capità Gabriel Escabrós, Mitjà.

Andorra capità Germà Thomàs.

Sant Julià capità Joan Font, Mota[270].

Dit dia se note que la rebuda del pach de la quístia de la Senmana Santa deurà aportar Guillem Areny, Teixidor, síndich, per aver la Vall feta comissió al dit de fer lo pagament.

Dit dia se note que aporte Andreu Vila, cònsol de Sant Julià, la rebuda per les sis parròquies de l'oli correspon la Vall als censos de la obra de Santa Maria de Urgell.

Dit dia se fa arrest per les mostres per lo temps acostumat, y los senyors cònsols de las parròquias avisaran als senyors batlles, y que o fàssien manar, porta per porta, vuit dias antes, cadahú en sas parròquias.

Dit dia se fa arrest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sien fetas las menobras de quí al dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha entregat a Andreu Vila, cònsol de Sant Julià, 15 sous per pagar los draps a labar al porté major. Més, s'és entregat al dit 12 sous, 6 per pagar los censos de Costoja. Del tot aportarà recibo en esta Casa.

[270] *Probablement en lloc de* Mora.

Dit dia se ha entregat a Joseph Moles, de la vila de Andorra, arrendador de Capítol, 4 lliures, 16 sous que fa la Vall per la vaca magra de censos, de la que té feta rebuda.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres y són Joan Pal y Pere Bons, Babot, sobrestant Macià Duran, pesador Joseph Montaña, Andorra pesador Macià Ribot, en la Massana Pere Joan Franch, en Sant Julià Nicholau Vila.

Dit dia areste lo Concell de la Vall visura de creus, y quiscuna de las parròquias vehines ab ses montañas, essén llibertes aquelles, fassen ses visures de creus, y que les pòrtien assentades y, si serà necessari, renovar-les totes. Y se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, insiguint lo arrest que féu la Vall en lo any 1732, als 19 de febré, de què ninguna perçona, d'esta hora en havant, pugués comprar roba ni armes, ni cambiar roba o armes de rey a ningun soldat ni |[261] acompañar ningun soldat desertor, ademés del sobredit, ordene la Vall que ninguna perçona o morador puga donar-los cabiment ni allotge ni admétrer-los en ninguns cuberts, ni vendre'ls ninguna espècia de viurers, menos los ostalers. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los cònsols cuydaran manar o fer manar, porta per porta, lo predit.

Dit dia, a vista de la grave necessitat respecte de les què ixes arribat al present Concell dels pesos y mesures, alnes, canes y mitges canes, reparar-ce en moltas parts de llevar lo degut, per ço arreste la Vall y ellegés las perçonas de Joseph Moles, de Andorra, y Nicholau Torres, Pal, de Ordino, per a què fassen exacta eviriguació de què dits pessos y mesuras tingan lo pes degut y, per tot lo referit, se'ls done tot ple poder que té lo Concell de la Vall.

Dit dia ordene la Vall, a vista dels graves danys se exprimente dels teixidors de drap que no donen lo degut agut respecte del fil se'ls entregue, dispose la Vall que, d'esta hora en avant, no pugue teixir ningun teixidor ninguna espècia de drap que lo fil no sia pesat per lo pesador ellegit per la Vall y, axí mateix, fet lo drap, tinga la obligació de tornar-lo a pesar y ser coneixedor si lo drap correspon al pes agut respecte al fil se li entregat. Y dita obligació mane obtenir y guardar al pesador, en pena del cot de la Terra, y axí mateix a les perçones que no portaran lo fil a pesar al pesador y lo mateix quant sia ad drap, no empedint, emperò, lo bant que té de privilegi la confraria ni tampoch de adquerir lo pesador dos dinés barcelonesos de cada pesada que arríbie a 19 lliures. Y aquest interés lo deu pagar lo dueño del drap, lo que se deu canar pel ters.

Dit dia llohe y aprove lo present Concell totes les ordinacions escritas y no escritas y señaladament la de la privació del tabaco, la qual se mana als cònsols de quiscuna parròquia que de nou fàcien manar, porta per porta, que ninguna perçona se atrevesque en sembrar ni plantar tabaco, en pena del cot de la Terra y altres penes ben vistes al Consell de la Vall y, baix la mateixa, agen de arrencar aquell que naturalment aurà brotat, manant als cònsols que, en cas de contrafacció de una y altra cosa, manent encontinent Concell de la Terra, encarregant als cònsols, concellers y promps, la vigilància sobre dit assumpto.

Dit dia se posse lo cortó del vi a sou, y se comensarà de véndrer lo dia 9 del corrent. Los cònsols o participaran, cadahú a ses parròquies, als taverners.

1737 agost 4

|*261v* Dia 4 de agost de l'any 1737 se a tingut Concell de la Terra per orde de Joan Antony Torres, síndich, per a fer lo afor del blat fiat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit, implorant son divino auxilli, y que los cònsols, cadascú en sas parròquias, la fàssien dir quant tingue lloch, lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a fet lo afor del blat fiat, y se a posada a trenta-y-sis reals la càrrega, moneda catalana, y que ninguna persona púguie atquirir més ni tampoch se'n degué pagar més, en pena del cot de la Terra. Lo que los cònsols, cadascun en sas parròquies, ho faran manar, porta per porta, baix la mateixa pena.

Dit dia, a vista de què y agudes queixas que sobre la visura que los sis vehedors de la Vall feren entre lo Quart del Vilar, de la parròquia de Canillo, y Bonit, del dit Quart, faltan en pagar las sabudas que corregueren per dita visura, mane lo Concell de la Vall al dit Bonit pòrtie o fàssie portar 7 sous, 6 que importen las ditas sabudes en esta Casa, o que las entréguie al cònsol de Andorra dins vuit dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Concell de la Vall (que com ja sie ordenat de vell) que ningun abitant ni foraster pugue fer aixecades a Balira ni altres rius, en pena del cot de la Terra, si no·s que sie ab llicència dels cònsols.

Dit dia Tixidor a portat las rebudas, nova y vella, que se li havie entregat de 935 franchs per lo primer pach de la quístia de 1737.

Així mateix, una intima en la qual se'ns notifique la divisió a fet lo Concell de Estat entre lo marquès de Bonagh y lo procurador del rey, a fi de què la Vall regonega y pàguia a dit marquès de Bonagh sa mitat en son castell de Bonagh. Queda al cuidado de dit Texidor de fer fer acte de protesta a dita intima, y declarar que la Vall no en tent de portar lo diner si no·s a son lloch acostumat.

Dit dia se a depositat 3 lliures, 12 sous per part de Joan Antony Picart, notari de Encamp, sobre una qüestió entre dit Picart y Rosell, tots de la parròquia de Encamp, y se mane als cònsols que ho mànien als vehedors, cadascun en sa parròquia, que dijous primer vinent, a las nou ores del matí, se tròbien en Encamp per dit efecte. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de què se té notícia que lo Il·lustríssim Senyor Bisbe, nostre príncep, que |[262] Déu guarde, voldria fer sa visita en la Vall, se dellibere que dos síndichs vagen a rébrer-lo en la creu de Arcavell, baix al riu, y de allí lo acompañen a hont regonegan ser convenient y obligació de la Vall, los quals també disposaran per les demés honors li acostuma fer la Vall, tant per lo regalo de visita y convit se li fa, y trauran a pagar a las parròquias lo que convinga.

Dit dia se a proposat la persona de Perentony Rossa, de la parròquia de Ordino, per lo empleo de nunci, lo qual no aprobe la Vall, y així que no pugue exercir dit ofici.

1737 setembre 12

Vui, dia 12 de setembre de l'any 1737, se ha tingut Concell de la Terra a vista de haver Déu Nostre Senyor, en lo dia 27 del passat, disposat de la vida y ànima de l'Il·lustríssim senyor Don Simeón de Guinda y Apeztegi, bisbe de Urgell, del Concell de Sa Magestat, y com príncep supremo de la present Vall, nostre amantíssim senyor, en lo lloch de Sant Julià y en la casa de la vicaria perpètua de aquell, havent entrat y haver-lo rebut la Vall, com és costum en la creu de Arcavell, per fer sa visita en estas valls en lo dia 18. Per la qual mort quedan vacants los empleos de son veguer y batlle, y també, en lo dia 15 del corrent, finir lo trieni de batlle per Sa Magestat Cristianíssima lo Honorable Pere Font, Carquiè. Per só y lo demés se occurresca se a juntat lo present Concell a istància de Guillem Areny, Tixidor, un de nostres síndichs.

Dit dia per a providenciar a les plasses de batlles vacant de l'Honorable Simeón Rossa, per la mort de Sa Il·lustríssima, y la del rey cristianíssim que finirà com és dalt dit, usant

la Vall y lo present Concell de sos privilegis, usus y consuetut immemorial fa les abaix escrites sisenes y nominació de subjechtes en ellas contenguts, per exercir y ocupar lo empleo de batlles ab lo modo y forma que segueix.

Sisena per batlle de Su Il·lustríssima:

Canillo Pere Font, Carqu*[i]*é.

Encamp Jaume Joan Mas.

Ordino Sebastià Pal, Solé.

Massana Joan Pere Mora, Giralt.

Andorra Macià Babot.

Sant Julià Simeon Rossa (lo qual prestà lo jurament de batlle en la Casa Comuna de Sant Julià, presents los cònsols y concellers als 13 de octubre 1737)[271].

Sisena de batlle per Sa Magestat Cristianíssima:

Canillo Esteve Call, Regí.

Encamp Joan Antony Ricart, menor, lo qual prestà jurament de batlle en la casa de sa pròpria habitació, presents los concellers y Antoni Naudí, Tribala, cònsol. Conste ab acte en poder de Anton Picart, nottari, als 16 de setembre de 1737[272].

Ordino Nicolau Torres, Pal.

Massana Pere Antony Torres, Giberga.

Andorra Jaume Adallach, Ramonet.

Sant Julià Antony Pal, Mitjavila.

|*262v* Les atràs ditas escritas sisenes, resol lo Concell que la de batlle per lo senyor bisbe retingue Texidor en son poder per a fer-la provohir, en son lloch y temps, per la persona que tinga autoritat y poder, y provista fer péndrer de jurament lo batlle en la parròquia serà, llevar-ne acte y noticiar-ne lo Concell per a calendar-la en lo present llibre. Y la altra, per Sa Magestat Cristianíssima, se pose en mà y poder de Jaume Baixench, conceller de Sant Julià, lo qual passarà en Achs a presentar-la al senyor Perpera, veguer, a fi de què la provohesca de batlle, y a son retorn farà las diligències sobreditas.

Dit dia, per los danys que, en comú y en particular, se an experimentat en fer púbblich semblants sisenas y demés, per so resol la Vall que ningú del present Concell pugue

[271] lo qual prestà… octubre 1737 *afegit posteriorment.*
[272] lo qual prestà… octubre 1737 *afegit posteriorment.*

revellar lo disposat en ditas sisenas ni lo demés se aja resolt, mane lo Concell y se impose la pena de sinquanta lliures de cot a qualsevol que contrafarà.

Dit dia se mane al Quart de Cispony, tant en comú que en particular, que al primer Concell apòrtien a esta Casa les romanes, calastons, altres pesos, mesures y instruments de medir, en pena del cot de la Terra, ecceptuhant les que agen aportat en la Massana, als revisors de la Vall en lo dia se'ls manà, y se mane a Nogué lo mateix.

Dit dia a depositat Anton Picart, notari de Encamp, lo salari per la visura requereix del Concell de la Vall sobre una qüestió té ab Nicolau Rosell, de la mateixa parròquia, sobre que resol lo Concell suspéndrer aquella a major oportunitat y conveniència de tots, y entre tant mane a les parts quèdien cada una en dret y pretenció sens violència ni medis de justícia alguna a fins que sie mirat per lo Concell de la Vall.

1737 octubre 12

Vui, dia 12 de octubre de l'any 1737, se a tingut Concell de la Terra per la vinguda del senyor doctor Hyacinto Minoves, subcol·lector de la Cambra Apostòlica, en virtut de son privilegi, del qual a fet ostenció al Concell, ha presa pocessió y a prestat lo jurament de mantenir, de observar y guardar los privilegis, usos, costums, consuetuts, així escrites com no escrites, que gose la Vall tot així com fins ara han acostumat los Senyors Il·lustríssims Bisbes de Urgell, com prínceps de esta Vall. Y així mateix dit dia, lo Magnífich doctor Fiter y Rosell, de Ordino, elegit veguer per dit senyor comissari apostòlich, ha prestat lo jurament en presència de dit Concell de complir y observar los privilegis com dalt dit és. Com de tot constarà ab acte autèntic rebut en presència del Concell per lo discret Joseph Vall, notari interino de la Vall[273].

Dit dia se a feta representació al Concell que la privació de entrar los forasters a la Vall moltes mercaderies y altres coses comestibles per lo vi[274] de la Vall, y a esta occasió se prevalen los naturals de la Vall exegint rigurós preu de què se segueix gravamen als pobres, per ço, arresta lo present Concell que, del dia present en avant, qualsevol que tingue oli per vendre a la menuda y singularment als que fan offici de vendre'l |*[263]* en sas botigues, o altrament revenedors, pugan véndrer-lo si no·s arreglant-ce al preu ho valor que tingue a las tendes de la Ceu, aguda rahó de igualtat de pes y mesura, la qual

[273] *Al marge esquerre la nota, afegida posteriorment*, Vide las ser[i]mònias se feren detràs del Consell de 1 de desembre de 1738 *remet a l'assentament que va tenir lloc en aquesta data*.
[274] *En lloc de* bé

averiguació correrà al cuidado dels mostassars, lo tot en pena del cot de la Terra, lo que los cònsols ho manaran en sas parròquies.

Dit dia, a vista que de la dependència del morté que té Ciprià Peire està en lo mateix estat, de no haver tornat lo morté ni haver pagats sos llogués, se arreste y se mane als cònsols de Andorra lo fassen excecutar per la justícia fins haver cobrat ab diners, ho piñores equivalent.

1737 octubre 28

Vuy, als 28 de octubre de 1737, se ha tingut Concell de la Terra per lo pach de la quístia degut a Sa Magestad Christianíssima com a compte de Foix (que Déu guarde), y se an encomanat los dinés, que són nou-cents trenta-sinch franchs, a Guillem Areny, Teixidó, que són per l'últim pach, y sis franchs per lo propi anirà a portar dita quístia, de la qual farà portar rebuda en esta Casa, la qual a portat dia 25 de novembre de dit any[275].

Dit dia, del producto de la quístia, conforme està notat al llibre, se a pagat als conters, Anton Putg y Francisco Escabrós, la última mitat de salari, que són vint-y-una lliura*[s]* barceloneses, y al senyor Pere Capdevila sinch lliures, dotse sous se li devian a compliment de dos dobles li done la Vall de gratificació y lo restant és quedat en abono de la Vall.

Dit dia, a vista de què la Vall té la tacsa feta de quatre dinés la lliura del pa de sèguel en les fleques, y aver-i en Sant Julià un pasticé que vent pa blanch o de formén a sa llibertat y, segons relació sens ha feta, a crescut preu més del que no és de rahó, per ço, resol la Vall, de questa hora en avant, no puga véndrer lo pa blanch o formén a més preu per lliura que axís com se vénguia en las fleques de la Seu de Urgell, del que·s cuydaran los cònsols y mostafà de Sant Julià se estiga al predit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se posa lo cortó del vi a vuit dinés, y se comensarà de véndrer lo dia de Tots los Sants primer vinent.

Dit dia arreste lo Concell que las menobras sian fetas, de quí al dia de Sant Martí, en tots los camins reals, sanderas y sanderons, en pena del cot de la Terra.

[275] La qual… de dit any *afegit posteriorment*.

1737 novembre 25

Dia 25 de novembre 1737 se ha tingut Concell de la Vall per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averies estrañes perquè los cònsols pòrtien los diners |^{263v} per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també resòldrer sobre del que se ocorrirà en lo present Concell, y primerament per la novedat temim de cobrar-ce Dret de Almirante, en la aduana de la Seu de Urgell, dels gèneros contenguts en la sèdula real, fundant-se en què esta Vall seria compresa en pagar dits drets per ser distinta y separada del Patrimoni Real, qual reparo a donat lloch en manar al dit administrador en lo entretant, que se donàs part a la Cort y dessedissen en aquella si la vall de Andorra seria compresa a la tal nova gràcia real. Y com per totes nostres tribulacions degam recórrer y implorar la gràcia, per ço, se vote una missa de devoció al Sant Esperit, que los cònsols en ses parròquies respective faran dir lo més prest se puga.

Dit dia a resolt lo Concell conduir per son advocat al doctor Joseph Lleopart, de la Seu de Urgell, al qual donarà avís lo síndich Teixidor de esta conducció, la qual li correrà des del dia 21 de desembre primer vinent en avant, y li correspondrà la Vall per sa conducta acostumada, que són 10 lliures, sous per any.

Dit dia, a vista de què la commissió donà la Vall al senyor de Areny, per buscar apotecari que donàs bona y prompta servitut als de la Vall en la present parròquia de Andorra, no ha tingut effecte, ans bé, ab les prevencions de botiga a fetes fer a donat lloch a què lo apotecari Saló se retiràs, y axí estar la Vall sens un ni altre apotecari, resol lo Concell y done ple poder a Joseph Moles per a què cuýdie y providèncie de què la Vall estiga subvenguda de medecina al preu més còmodo se puga ab lo més breu se puga lograr y que, en tal cas, no tinga, altri o altres dels que ell convindrà, facultat ni poder de obrir botiga ni despaxar medecinas a pena de ser desobedients a la Vall y de ningun útil ses medecinas, y que axí mateix fàcie entèndrer als senyors doctors y cirurgià y apotecari que cada hun húsie solament de sa facultat, menos en los casos previnguts en la conducció dels pactes de la Vall.

Dit dia lo senyor Guillem Teixidor, síndich, a portat lo acte de l'encabasament de la sal se ha fet en Cardo*[na]*, que són de set mil fanecas de sal, és a saber, mil quatre-centes per quiscun any pendén[276] sinch anys, que comensaren a dar principi al primer de juliol proppassat y finirà en lo any 1742, conste ab acte rebut en poder de Creus, nottari públic

[276] *Creiem que es tracta d'un gal·licisme amb el significat de* pendant.

de Barcelona, als 20 de octubre de 1733, y conste de la fe de aquell en la plica de la cayxa. Y per prevenció del que puga suc- |[264] sehir, y que la Vall tinga notícia de l'estat de treta de la sal sempre que convinga, resol la Vall que Antoni Pernal, Vila, menor, de Sant Julià, cúydie de fer-ce donar y recullir totes les guies de sal entraran dins la Vall, tant si són forasters com de la Vall, y aquestes en cada Concell encarrégia als cònsols de Sant Julià per a què les pòrtie en esta Casa, y en lo cas tinga notícia de aver passat algun o alguns sens demostrar-ce en Sant Julià dónie avís als cònsols de la parròquia hon ajen parat, per a què las recúllian y las faran a mans de la Vall. Y entretant se mane als cònsols de las parròquias respective que recúllian las que se pugan encontrar des del dia primer de juliol ensà, y las apòrtien al primer Consell.

Dit dia, a vista que Joseph Baura, espardeñer, habitant de la parròquia de Sant Julià, a venut tabaco a forasters contravenint a l'orde de la Vall, se li fa cot de 1 lliura, sou. A pagat lo Espardañer lo cot[277].

Y axí mateix, a vista que a Julià Pal, Molines, de dita parròquia de Sant Julià, se li ha trobat un partit de tabaco de Bayona en sa casa, y com aquest se averiguat se intrudueix y se n'ha introduït per fora la Vall per semblan abús, se li fa cot de quatre dobles, y se encarregue als cònsols de Sant Julià manen al dit Baura, en pena del recot, se abstinga de véndrer, d'esta hora en avant, ni fer comers de tabaco, com a altres de dita parròquia. Y axí mateix, tots los consolats faran manar, porta per porta, quiscú en ses parròquies, que no puguen véndrer ni acullir ningun gènero de tabaco de Bayona ni altre. Tot en pena del cot de la Terra, com està ja manat tant als abitans com a forasters.

Y per quant lo senyor batlle, Simeón Rosa, a feta relació al Concell aver regonegut, de orde del senyor veguer, les cases dels dalt mencionats Molines y Baura (sobre los quals) ja ha del·liberat la Vall, y a més també la casa de Francisco Sucarana y de Lluïsa Picart, y aver encontrat també en estas porció conciderable de tabaco de fulla y reduït de esta en pols, per ço, a éstos se'ls manarà, ab especial orde dels cònsols, com axí als demés és disposat, que no pugan véndrer dit tabaco a uns ni altres, en pena del cot de la Terra, y se reserva lo Concell aplicar-los la pena meresquen en lo cas se avirigüés ajen contravingut a l'orde de la |[264v]Vall, specialment se reserve la Vall aplicar la pena am aquells que ha introduït lo portar tabaco a la Seu de Urgell, puix se té notícia que del partit se encontrava a casa de Molines se n'ha introduït a la Seu de Urgell. A pagat Molines lo cot[278].

[277] A pagat… lo cot afegit *posteriorment*.
[278] A pagat… lo cot *afegit posteriorment a la pàgina anterior*.

Dit dia, a vista que la parròquia de Andorra a quitat 92 dobles y mitja, y aquestes an de servir per quitar als censals que correspon la Vall, ordene lo Concell, pena del cot de la Terra, que ningú puga dir com se ha ordenat a qui devia tocar la quitació, sols que aquella ha eixit a sort.

Dit dia, attenent a la quitació sobredita de 92 dobles y mitja, que an quitat los cònsols y concellers de la parròquia de Andorra la mitat, que·s a compliment de aquell censal que en lo any proppassat, en semblan Concell, com conste en lo present llibre, quitaren al Comú de dita Vall, conste lo poder de poder lluir y quitar en dit llibre als 24 de febré de 1710, y axí mateix, an pagat per la porrata de nou mesos, fins al dia present, de ditas 92 dobles y mitja, 19 lliures, 8 sous, 6. Axí que dita parròquia de Andorra, per dit censal, quede franca y quítia y absolta de aquell que li corresponia de preu y proprietat 185 dobles y de ànnua penció 51 lliures, 16 sous, com és de véurer de la repartició en lo present llibre, dia y any sobre calendat.

Dit dia, a vista de la sobredita quitació a fet lo Comú de Andorra al present Concell de dita quantitat de 92 dobles y mitja, que fan 518 lliures barceloneses, a resolt lo Concell de quitar per sort aquella porció que an quitat y correspon, per ço, avent tocat aquella a Don Guillem de Areny, se entrega dita quantitat als cònsols de Ordino, Joan Bons y Pere Antoni Picart, Rufó, per a què entrèguien a dit Don Guillem de Areny la predita quitació y porrata discorreguda, cobran àpocha de aquell y aportar aquella en lo Concell més propvinent.

Dia 26 del dit, continuant dit Concell, a vista de la notícia se ha tingut faborable a la Vall per lo adminstrador de la Aduana de la Seu de Urgell, donant-nos lo avís de què se trobave ab contraorde de no cobrar los drets de l'Almirantazgo, per lo que los cònsols de las parròquias recpective ho posaran a notícia en ellas y, en acció de gràcias, cuydaran los cònsols de fer dir altra missa de devoció, lo més prest sia posible.

Dit dia se fa llot de vint-y-vuit pardius roges, so és, quatre per parròquia, Canillo, Encamp, Ordino y Sant Julià ne aportaran sinch y |[265] lo diumenge, antes del Concell, las tingan en mans dels cònsols d'Andorra y, en falta d'ells, en mans del concellé Joan Solana.

Dit dia se mane als cònsols de las parròquias que té béns la Vall dels arrendaments y dels fruits lo Concell de Sant Thomàs propvinent apòrten los dinés, en pena del cot de la Terra, del resultant de aquells.

Dit dia se pose lo cortó del vi a nou dinés, y se comensarà de véndrer lo dia de demà 27 del corrent.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés la lliura, y se comensarà de véndrer, axí mateix, del dia de demà 27 del corrent.

Dit dia, com Anton Picart, nottari, y Joan Rocell, de Encamp, ajan continuat la instància y visura del Concell de la Vall sobre la qüestió tenen de un pas de un prat dit del Bau per tràurer lo fruit del prat de l'Escorial, lo Concell, de voluntat de dits litigans, a resolt deixàssen a la perçona del doctor Anton Fité, compromissari de dita qüestió, y cas dins lo termini de deu dies no aguesen donat eixida a la sobredita qüestió, la part agravada que fàcie instància al síndich Guillem Areny, Teixidor, y lo dit farà orde al Concell distinant lo dia per a anar a dita visura. Se nota com per no aver acceptat lo doctor Rocell dita commissió y no aver-i lloch per la inclemència del temps, se deixà a la concideració de las parts que se convingan, ab intervenció de las perçonas a ells ben vistas o altrament, en donar lloch lo temps lo Concell cumplirà en lo de justícia[279].

1737 desembre 16

Vuy, dia 16 de desembre de 1737, se ha tingut Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters a Su Il·lustríssima y assentar los jornals, feres y sabudes, lo redre y pagar la penció al reverent Joan Babot, per la Casa, cobrar los estranys, y demés emoluments tinga la Vall.

Dit dia se nota com los estranys se han pagat al present Concell.

Ítem, axí mateix, se nota com la Valenta a pagat 12 lliures, 10 sous per lo arrendament del prat de la Vall de la cullita de l'any current.

Ítem, axí mateix, an pagat los cònsols de Canillo 5 lliures, sous per lo arrendament tenian fet en lo present any del prat de la Vall.

Ítem, axí mateix, an pagat los cònsols de la Massana per mitja càrrega de blat provenint de la Terra té la Vall en lo lloch de Pal, de la cullita de 1737, 1 lliura, 16 sous que té Camp al ters. Y se note com dit Camp deu 1 lliura, 12 sous de la penció fa tots anys de censal a la Vall, de la qual disposarà la Vall més avall en son lloch.

[279] Se nota… de justícia *afegit poteriorment.*

|[265v] Dit dia se ha pagat al reverent Joan Babot, prebere y obtentor de benefici del quòndam Joan March Torres, 34 lliures, sous barcelonesos, y dites són per la penció fa la Vall al dit benefici cessà als 29 matg 1737. Y per ser axí o firme lo sobredit reverent Joan Babot.

Ita est, Joan Babot, prebere capellanie *(signat)*.

Dit dia se ha pagat als senyors Don Guillem d'Areny, Joseph Moles y Anton Moles, la suma de vuytanta lliures, catorse sous, 80 lliures, 14 sous, que la Vall los estava devent a compliment de aquellas dos-centes sexanta-set lliures tenian graciosament prestades a la Vall en la ocasió que esta quità la penció feye a la vicaria perpètua de Andorra, com més llargament conste en lo present llibre.

Dit dia se ha pagat a Baptista Pradell, de Sant Julià, una lliura, vuit sous per la conducta del present any té d'esta Casa.

Ítem, axí mateix, al cònsol Andreu Vila, de Sant Julià, quatre cargues de lleña y dos puñeras de ordi, en tot 18 sous.

Dit dia se ha pagat al senyor Pere Capdevila la gratificació li corresponia al Concell de Sant Andreu passat.

Dit dia se fa nota de las pencions se deuen pagar en lo dia del Concell del Dilluns Sant pròxim vinent, que són com se segueix:

A Don Guillem de Areny:	86 ll.	2 s.	
Anton Moles:	126 ll.	s.	
A Joseph Moles:	50 ll.	8 s.	
Que juntas són:	262 ll.	10 s.	
Paguen las parròquies:			
Canillo:	46 ll.	4 s.	
Encamp:	51 ll.	16 s.	
Massana:	33 ll.	16 s.	
Sant Julià:	51 ll.	16 s.	
Suman:	183 ll.	12 s.	183 ll. 12 s.
Faltan a compliment de ditas pencions			78 ll. 18 s.

Y per pagar estas deixam depositades y retolades a la jaja[280] com diu son rètol y, a més, manaran los cònsols de la Massana a Camp, de Pal, apòrtie per dit dia la lliura, dotse sous, que consta atràs deu de la penció, y los cònsols de las parròquias respective aportaran 6 lliures, 10 sous se'ls fa llot per quiscuna, en pena del cot de la Terra, y lo tot servirà per pagar la*[s]* sobreditas 78 lliures, 18 sous.

|*[266]* Dit dia se an recullit las guias de sal com està disposat en lo antecedent Concell, les que paren en poder de Teixidor, y se renove lo mateix orde per als Concell vinents.

Dit dia se fa nota com per la concideració de trobar-ce Sabrià Peyre absent de la Vall, y patir sa muller y família graves necessitats, an suspés los cònsols de Andorra la execcució se'ls avia manat fessen per cobrar lo morté y lloguer de aquell, lo que aprove la Vall y se reserva fer cumplir en altra ocasió més oportuna, essent així que queda piñorat y signat per lo senyor batlle Picart, y a pagat la Vall als dits cònsols 7 sous, 6 per los gastos li an fet, los que se li carregaran al compte.

Dit dia se ha pagat al cònsol Miquel Naudí, de Canillo, 19 sous que tenia bestrets per la Vall a l'home anà a Monlluís.

Dit dia se ha pagat a Anton Picart, a més dels Concells, 3 lliures, 10 sous.

Dit dia, en atenció que Jaume Lluís, de la parròquia de Encamp, ab carta del senyor batlle Picart s'és presentat per la pretenció de nunci en lloch de son pare o de ell en sol, resol lo Concell déixar-o tot a la disposició del dit senyor batlle y que, sempre que a ell li aparega, dispòsie que los cònsols li prenguen lo jurament. Tot lo que participaran los cònsols al dit senyor batlle de part de la Vall.

Dit dia, a vista de no aver tingut lloch una orde donada per Joan Antoni Torres, síndich, als cònsols de Andorra per la captura de Lliran y Carbonell, per aver aquestos aportat y acompanyat fora de la Vall a Joan Andreu ab tabaco de contrabando, y no aver pogut discobrir qui ha publicat dita orde, y escapar-ce los sobredits per dit motiu, resol la Vall y mane a tots los consolats invigílien y cuyden de fer-los capturar y de tenir en part segura, emperò sens guardes, donant-los a cada hun, en lo cas de no tenir de son propi, los aliments de vint-y-una onsa de pa y aygua, y donaran part de dita captura al dit Joan Antoni a fi de què los allibértie quant ell vulla.

[280] *Probablement en lloc de* caixa.

Dit dia se pose lo cortó de vi a deu dinés, se comensarà a véndrer lo dia 19 del corrent, y lo pa se deixe a la coneguda del síndich Teixidor.

Dit dia areste la Vall que lo síndich Guillem Areny, Teixidó, aquí present, vaje a donar al senyor governador de la Seu, en nom de la Vall, lo annuncio de las pròximas Pasquas de la Nativitat del Senyor y, axí mateix, presentar a dit senyor lo regalo acostumat li fa la Vall en semblan temps |^{266v} de una dotse*[na]* de capons, dels quals se fa llot a les parròquies, que seran dos per parròquia, bons y rebedors, a coneguda dels cònsols de Sant Julià aquí presents, los quals tindran a la disposició de dit síndich. Y se mane als cònsols de la parròquias los tingan a Sant Julià per lo dia vint-y-hu del corrent.

Dit dia, tant al dit senyor y a qui acostume la Vall agasajar ab alguns pernills y formatges, com als demés de Barcelona que sab lo síndich ser de correspondència de la Vall, resol lo Concell que se continue lo acostumat y que, sempre que convinga, fàcie bitllets a les parròquies per dit effecte.

Dit dia se confirme lo arrest que·s féu lo dia 14 de desembre de 1733 acerca de fer arxivar los papers de la Vall. Se deixe, aixís mateix, a la comissió del dit Guillem Areny, Teixidó, ab lo mateix poder y facultat conste en aquell.

1738 març 31

Vuy, dia 31 de marts de 1738, se ha tingut Concell de la Terra per pagar la paga de la quístia deguda al senyor bisbe, que són dos-cents vint-y-vuit rals de vuit, 228 rals de vuit, a una lliura, vuit sous quiscún, a saber, dos-cents per la quístia y vint-y-vuit per la mengeria y per a pagar las pencions de censals fa aquesta Casa, com consta de la nota se'n féu lo Concell passat de Sant Thomàs.

Dit dia se vote misa de devoció al Sant Esperit, que los comuns en sas parròquias faran dir lo més prest puga tenir lloch.

Dit dia se ha entregat a Guillem Areny, Teixidó, síndich, las sobreditas dos-centes vint-y-vuit pesas de vuit, a fi y effecte de pagar-les al qui tinga dret de cobrar dita quístia y mengeria, y portar rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha pagat las pencions que fa la Vall a la casa de Don Guillem Areny y Gallart, de Ordino, que són 86 lliures, 2 sous, a Joseph Moles, d'Andorra, 50 lliures, 8 sous, Anton Moles, de dita parròquia de Andorra, 126 lliures, sous, que juntes prenen

suma de 262 lliures, 10 sous. Las quals an pagat las parròquias com véurer és y està cotat al contraescrit full del present llibre. Y per ser així, an firmat ells o sos comissaris.

Sabestià Pal, Soler, cònsol, per Don Guillem Areny, de Ordino *(signat).*

Josep Moles (signat i rubricat).

Anton Moles *(signat)*.

|[267] Dit dia nos ha donat notícia lo senyor batlle Picart de la idonietat y suficiència de Jaume Lluís, de la parròquia de Encamp, per exercir lo empleo de nunci de las presents Valls. Aprove lo Concell que lo dit exercesque lo dit offici y comet al mateix batlle Picart se servesque péndrer-li lo jurament, y de aquest ne sia llevat acte, y de aquella hora en avant Juan Lluís, son pare, no exercesque més dit offici de nunci.

Dit dia lo senyor Joseph Moles, síndich, a feta relació al Concell sobre la commissió y ple poder se li donà, a 25 de octubre proppassat, per la conducció de apotecari, com a convingut ab lo senyor Francisco Palmés, de Igualada, que aquest servirà en qualitat de apotecari, ab los pactes y condicions contenguts en un papé fet doble, del qual queda còpia en la plica de rebudas en la cayxa. Tot lo que aprove lo present Concell y farà tenir per estable tot lo que se ha fet manar, porta per porta, en quiscuna de las parròquias, obligació de tenir y observar tot lo predit, en pena del cot de la Terra, y se intimarà als metges y barbé que no recéptien per altra botiga, sinó a l'apotecari de la Vall.

Dit dia los cònsols y concellers de la parròquia de Sant Julià an quitat noranta-dos dobles y mitja, que són 518 lliures, sous en propietat, y vint-y-sinch lliures, divuit sous penció, per la mitat de aquell censal fa a la Vall la parròquia de Sant Julià, de proprietat cent vuytanta-sinch dobles y de ànnua penció 51 lliures, 16 sous, la qual quitació aplique la Vall a quitar, axí mateix, dels censals fa. Y avent sortejat o posats a sorts, és eixida a Anton Moles y aquí de present se li ha fet entrega de dites noranta-dos dobles y mitja, diem 518 lliures, sous y vint-y-sinch lliures, divuit sous que porten de penció, les quals són en disminució de la de cent vint-y-sis lliures li fa la Vall, fent-li en avant la de 100 lliures, 2 sous.

Dit dia los cònsols y concellers de la parròquia de la Massana, junt ab Guillem Areny, Teixidor, an quitat a la Vall aquella penció de trenta-tres lliures, setse sous, que tots anys ere tinguda sa parròquia de portar en esta Casa, y son principal corresponent sis-centes setanta-sis lliures, ab tres lliures, deu sous y sis de la porrata des del dia 24 de febré proppassat fins vuy, quedant la dita parròquia libre y ex*[em]*pta de dit censal y porrata.

Dit dia, a vista de la sobredita quitació a fet la Massana de 676 lliures ab quatre lliures si an ajustat de la escudella de la Vall, fent juntas 680 lliures, sous, a resolt la Vall quitar aquell censal de semblan quantitat, penció |[267v] trenta-quatre lliures, que tots anys feya a la capellania eo beneficiat del quòndam Joan March Torres. Havent posat ab notícia del doctor Joan Guillem Torres, marmesó y patró del reverent Thomàs Calba, beneficiat, y de Anton Moles, hereu, la sobredita quantitat de 680 lliures, sous en mà y poder del reverent Mathias Borda, prebere, vicari perpètuo d'Andorra y rector de Santa Coloma, a fi de tenir-los arxivats y costudits en lo arxiu dels vicaris, a solta, emperò, dels marmesors patrons *[del]* beneficiat hereu de casa Moles, o a qui de dret expéctien endemnisant-se la Vall de pagar penció de aquell del dia present en avall, per ser axí convingut per los sobre expressats doctor Joan Guillem Torres, reverent Thomàs Calba y Anton Moles, patró, beneficiat y hereu predits.

Dit dia, axí mateix, de dinés de la escudella se ha pagat al dit reverent Thomàs Calba, beneficiat predit, 25 lliures, [2] sous, 6 per la porrata des de quatre de juriol de 1737 fins al dia present discorreguda, per lo que ne fa rebuda en lo present llibre y o firme.

Ita est, Thomàs Calba, prevere y beneficiat *(signat)*.

Dit dia, a vista de la gran falta tenim de blat y regonèixer ser poch lo que se trobe existent dins la Vall, per ço, providenciam y manam, en pena del cot de la Terra contra dels que pugam aplicar dita pena, y contra dels que no pugam aplicar dita pena los declaram procehir contra ells ab lo que de dret nos sie permés, que, des del dia se intimarà porta per porta lo present arrest en avant, ningú de qualsevol estat que sia no puga véndrer blat fora de la Vall ni tràurer-ne, encarregant a tots invegílian per semblan privació ab tot cuydado.

Dit dia renove la Vall los arrestos se tenen fets en altres Concells passats que los cònsols cúydien, ab tota vigilància, que ningú puga jugar als ostals y que no abítien en aquells tocades les oracions y mentres se celebren los officis, en pena del cot de la Terra, exposat als ostalés en 25 lliures, sous, y als contrafactors los cònsols los portaran a la presó y los y faran estar lo temps los aparegue.

Dit dia se renove, axí mateix, lo arrest fet sobre dels tabacos que ningú ne puga fer plantas ni plantar-ne, com està arestat baix las mateixas penas.

1738 maig 19

|*268* Dia 19 de may de 1738 se ha tingut Concell de Santcugesma per a pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca grasa y regalias, moninació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Miquel Guitart, Gastó, y en sa ausència Miquel Adellach, Som, vehedor Jaume Martí.

Encamp mostafà Jaume Naudí, Gallaudi, vehedor Nicholau Rocell, Sebastià Giberga, per no poder servir lo dit Rossell[281].

Ordino mostafà Miquel Garreta, vehedor Miquel Baychench, Sucarà.

Massana mostafà Joan Pere Busquets, Coma, vehedor Antoni Pal, Rull.

Andorra mostafà Macià Duran, del Quart de las Caldes, vehedor Joan Solana y mostafà del Quart de Andorra.

Sant Julià mostafà Martí Bonet, vehedor Jaume Bayxench.

Dit dia se ha fet nominació de capitans:

Canillo capità Geroni Guitart, Peyrot, de Ransol.

Encamp capità Bernat Juan Thomàs, Sancet.

Ordino capità Antoni Vidal, Duedra, de la Quartinada.

Massana capità Pere Antoni Martí, Joan Fonta, de Sospony.

Andorra capità Julià Sansa, de la Margineda.

Sant Julià capità Antoni Julivert, de Auviñà.

Dit dia se arresten les mostres per lo temps acostumat, y los senyors cònsols avisaran los senyors batlles y que fàcien manar, porta |*268v* per porta, cadahú en sas parròquias, vuit dias antes per al dia tocarà en sa parròquia.

Dit dia se arresten las menebras[282] de adobar camins, rigueres, sanderes y sanderons, y que sia feta la menobra lo dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se nota que se han portadas las rebudas de l'oli.

Dit dia se posa en mà de Guillem Capdevila, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 y són per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los censos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los que se paguen al porter major de la santa església cathedral de Urgell, 10 lliures,

[281] Sebastià... Rossell *afegit posteriorment*.
[282] *En lloc de* menobres.

sous al senyor canonge sacristà de dita de santa iglésia cathedral de Urgell, les quals són estades repartides a una lliura, tretse sous y quatre per parròquia, com s'és acostumat antes, y són per las regalias. De tot portarà sas rebudas al Concell vinent. Y axí mateix, s'és entregat a Jaume Bayxench, com a arrendador de l'Il·lustre Capítol de Urgell, 12 lliures, 7 sous per la vaca grasa, de les quals ha firmat rebuda, pagada per quiscuna de las parròquias ab la forma següent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Encamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 sous, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 sous, Sant Julià 1 lliura, 13 sous, 4. Ab dita paga queden bones, en favor de la Vall, 1 lliura, 2 sous, 4. Y de tot lo sobredit Capdevila aportarà rebuda en esta Casa lo Concell vinent.

Dit dia se ellegeixen per compters per lo present any 1738 Francisco Escabrós, de Sant Julià, y Antoni Putg, Busquets, de les Caldes, y portaran lo compte en esta Casa, pena del cot de la Terra, y que degan contar de quí al dia primer de juliol del present any.

Dit dia llohe y aprove lo present Concell totes les ordinacions escritas y no escritas y asseñaladament la de la privació dels tabacos.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Pere Bons, Babot, y entre Anton Putg, sobrestant Macià Duran, pesador Joseph Montaña, Andorra, pesador Macià Ribot, a la Massana Pere Joan Franch, a Sant Julià Nicolau Vila, als quals los cònsols en sas parròquias los manaran, en pena del cot de la Terra, estigan y observant lo ordenat en lo Concell de Santcujesma de l'any pasat 1737.

Dit dia, a vista de la petició a fet a esta Casa miser Andreu Pal, de Sant Julià, sobre la conducció en facultat de medecina, desitjant la Vall recompensar-li o atténdrer la sua bona aplicació y bons serveys a fets en estos tres anys y se espera los continuarà, passe en donar-li lo concentiment y paraula de conducció en defecte d'ausència, mort o invaliditat dels dos metges se troben con- |[269] duïts ab la meteixa conducta de 100 lliures, sous que·s done a cadahú dels dits dos metges, y se li assegure la preheminència a tot altre metge que de nou aje de conduir la Vall per los sobredits motius de ausència, mort o invaliditat de qualsevol dels dos metges conduïts.

Dit dia, a vista de la petició a feta lo doctor Francisco Heredero de la conducta de estas Valls per los tres anys pròxims venidors, que comensaran per lo Concell de Sant Andreu 1738, corrent any, y acabaran en semblant dia y Concell de 1741, attenent a la bona servitut que ha donat a la Vall y en lo trienni que acabarà en lo Concell predit de Sant

Andreu, primer vinent, y en los antecedents, a resolt la Vall lo donar-li dita conducció per dit trieni venidor ab los mateixos pactes que en los triennis antecedents.

Dit dia, a vista que Cerola, de Añós, y lo Pobladó, de dit lloch, tenen una qüestió sobre lo treballar en una bohiga scit*[u]*ada al Quart de Añòs, y avent declarat lo Comú de la parròquia de la Massana ser ben concedita al dit Pobladó, attenent a què li fou fet manament per part del síndich Guillem Areny, Teixidó, de què no treballàs en dita bohiga fins a què lo present Concell agués declarat a qui espectave dita bohiga, en pena del cot de la Terra, y no ser dit manament sinós suspensiu, declare esta Casa ser ben concebida al dit Pobladó y que Cerola se'n degue apartar, y quan fos fet lo manament del síndich per altre motiu se li comet la declaració de esta causa al dit síndich, a la qual degan estar las parts, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés la lliura, y comensaran los flequés a véndrer a dit preu dimecres primer vin*[en]*t, dia 21 del corrent.

1738 agost 10

Vui, dia 10 de agost de l'any 1738, se a tingut Concell de la Terra per orde del síndich Guillem Areny, Texidor, per a fer lo afor del blat fiat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit implorant lo divino auxilli, y que los cònsols, cadascun en sas parròquias, la fàssie dir quant tingue lloch. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a fet lo afor del blat fiat y se pose a sinquanta reals la càrrega moneda barcelonesa, y que ninguna persona púguie adquirir més ni tampoch ningú déguia pagar-ne més, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols cadascun o farà manar en sas parròquies, porta per porta, baix la mateixa pena.

|*269v* Dit dia se pose preu a la lliura del pa a sinch dinés la lliura, y que los cònsols o faran manar en sas parròquias baix la pena del cot, y comensaran de véndrer en dit preu lo dia 15 del corrent.

Dit dia los cònsols de Sant Julià han portat las rebudas, una del senyor sacristà, altra del porter major y las dels sensos de Costoja, com també las vellas que li avien entregat, y totas se an posades a la plica.

Dit dia, a vista de què los vehedors de la Vall se an trobats a una visura en Andorra per orde de Guillem Areny, Texidor, a istància de Anton Moles, y havent-s'i trobats los sinch y haver-hi faltat lo vehedor de Encamp, y per la falta de avís los sinch vehedors no pogueren fer centència, y així se mane als dits vehedors tórnien dimarts primer vinent en fer la sobredita visura ab pagant, y als cònsols de Encamp se'ls mane que fàssien manament a Sebastià Giberga en lloc de Nicolau Rossell, y que dit Nicolau Rossell pàguie lo salari dels demés compañs, que ab tot és trenta reals moneda barcelonesa, y que dit Nicolau Rosell entréguie dits trenta reals dimars dematí al sobredit Sebastià Giberga per a què ne puga donar satisfació als demés vehedors. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1738 novembre 4

Vuy, als 4 de novembre de 1738, se ha tingut Concell de la Terra manat per Guillem Areny, Teixidó, síndich, acerca de què lo doctor Anton Fiter y Rocell comisionat per lo Magnífich Musur Pere de Escases, advocat en la vila de Pàmies, condat de Foix, regne de França, jutge per lo Christianíssim Rey de França ellegit y nomenat de las presents valls d'Andorra y, axí mateix, avent tingut notícia dit síndich de què lo senyor de Perpera, veguer per dit Cristianíssim Rey de las ditas Valls, a de pasar a continuar las Corts que de present se troben obertes per a què se ellegesquen arrahonadors a fi que continue aquelles sempre que li aparega.

Dit dia lo dit doctor Anton Fité y Rocell, en lo lloch y parròquia de Ordino populat, en nom de procurador del sobredit Magnífic Musur Pere de Escases, advocat en la vila de Pàmies, condat de Foix y regne de França, en dit nom per dit de Escases, en virtut de despatg del Rey |*270* Christianíssim, que Déu guarde, a qui tocave la elecció de jutge per mort del doctor Rafel Cruïllas, qui fonch ellegit jutge per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, preste lo jurament, com conste llargament ab acte rebut y testificat en poder de Anton Picart, nottari públic de Encamp, dia y any sobredits. A més, que consta llargament de la instal·lació en dita judicatura feta a dit d'Escases per mossur Siret, de Foix, subdelegat per mossur Peyrotes, subdelegat en la intendensa de Perpiñà, y de la procura que dit doctor Fiter nos ha presentada, rebuda en poder de Vequier, nottari de Pàmies, als 30 de janer de 1738.

Dit dia, a petició que ha feta lo Magnífich Doctor Anton Fiter y Rocell, veguer de las presents Valls, acerca que lo Honorable Concell li admetia un substitut en dit empleo en

lo cas de continuar-ce las Corts y trobar-ce ausent dit veguer, a resolt lo Concell que per la dita admissió se dèixe al coneixement y deliberació de las perçonas de Guillem Areny, Teixidor, o de Don Guillem de Areny, per a què resòlguen la un en absència de l'altre.

Dit dia, a vista que las Corts se continuaran, se pose arrahonadors per la primera semmana a Macià Babot y Pere Font, Carquié, cònsol de Canillo, per la segona semmana Thomàs Calbó, Dolsa, y Pere Antoni Picart, Rufó, per la tercera semmana Joan Pere Mora, Geralt, y Anton Putg, Busquet, per la quarta semmana Joan Antoni Riba y Guillem Capdevila.

Dit dia se pose lo cortó de vi a vuit dinés, se comensarà a véndrer diumenge primer vinent.

Dit dia, acerca de un cot féu lo Comú de Sant Julià a Aloy Sarret per una lleña avia tallat al vedat, y no podent provar n'i aje tallat, resol lo present Concell que dit Comú apòrtie ben aviriguat si dit Sarret tallà o no arbres verts en dit vedat, o quant no, li tórnien los dinés de quí al primer Concell.

Dit dia, a vista de la qüestió que tenie Aloi Serret, de Sant Julià, de un cot li havien fet per una lleña privada, *etcètera,* y lo Concell de la Vall declare que lo cot és ben fet[283].

1738 novembre 24

|*270v* Dia 24 de novembre de 1738 se ha tingut lo Concell de Sant Andreu per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averias estrañes perquè los cònsols apòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent y, també, assentar los metedors y averies y lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Christianíssima.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat rebuda en son degut lloch, és a saber 50 lliures, sous a quiscún metge y quaranta-dos lliures al barbé.

Dit dia se fa llot de 27 pardius roges, so és, quatre per parròquia, Massana, Andorra y Canillo ne aportaran sinch, y que sian bonas y rebedoras y lo diumenge, antes del Consell de Sant Thomàs, se hajen de aportar en mans del cònsol de Andorra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, Andorra, la Massana y Canillo apòrtien respectivament lo que sie degut y caygut a la Vall de arrendaments y fruits que percebeix

[283] *Segueix l'inici d'un assentament expuntuat.*

la Universitat de la Vall, lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y sie per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent.

Dit dia se nota que Don Guillem de Areny, síndic, a restituhit o conduït los papers se n'aportà de l'estudi del quòndam Joseph Vall, nottari de la ciutat de Urgell, expectants a la Cúria de las presents Valls, dels quals com a síndich ne té firmat recibo a la senyora Madrona Valls, viuda, als 14 del present y corrent any. Dits papers són en la Cúria.

Dit dia, a vista que la Honorable Cort a resolt clòurer las Corts que·s continuan des de l'any 1733, y com sia la consuetut y estil de què se deuen dar comptes de las composicions y gastos ocasionats en la continuació de aquellas, resol lo Concell que, per la examinació de dits comptes, sian ohits per Don Guillem de Areny, síndich, y Macià Babot, cònsol y arrahonador de dita Cort, les quals se an clossat dit dia[284].

Dit dia se fa nota que se a pagat al senyor Pera lo regalo de 5 lliures, 12 sous que correspon al present Consell y al de Santcogesma[285].

Dit dia se fa lot de tres lliuras per parròquia.

1738 desembre 1

Vui, al primer de desembre de l'any 1738, se a tingut Concell de la Terra per a donar pocesió al senyor Don Luys de Vallençuela y Curado, nebot de l'Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Don Jordi Jurado y Torrablanca, bisbe de Urgell, y de la jurisdicció civil y criminal.

|[271] Dit dia, havent finit la jurisdicció de batlle elegit per la Reverent Cambra Apostòlica, ab la pocessió que avui a donat lo present Concell a l'Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, se fa sisena ho denominació de cis personas per a presentar a dit Il·lustríssim Senyor Bisbe, nostre príncep, a fi de què se servesca elegir un dels sis baix nombrats de la sisena per son batlle en estas Valls, la que se encarrega a la person*[a]* elegirà est Concell, en lo *[Concell]* primer vinent de Sant Thomàs, a anunciar las bonas Pàsquas a Sa Il·lustríssima y demés personas convindrà, la qual provehida farà tenir lo dit comissionat de la Vall en mans dels cònsols de la perròquia[286] serà lo batlle elegit, a fi de què préstie lo jurament acostumat, y ne pòrtien los cònsols relació en esta Casa y,

[284] Les quals… dit dia *afegit posteriorment*.
[285] *Assentament afegit posteriorment.*
[286] *En lloc de* parròquia.

així mateix, dispose lo present Concell que, fins al dia 15 del present mes, tinguen tots los consolats, en mà del cònsols de Sant Julià, dos pernills per co*[n]*solat, quatre capons y quatre formatges, bons y rebedors, a coneguda dels cònsols de Sant Julià per lo que la Vall disposarà.

Dit dia se fa sisena de batlle com dalt està dit per Su Il·lustríssima de las personas següents:

De Canillo Esteve Call, Regí.

De Encamp Jaume Joan Mas.

De Ordino Nicholau Torres, Pal.

De la Massana Pere Antoni Torres, Giberga.

De Andorra Macià Duran.

De Sant Julià Samion Roza, Pujol.

Dit dia se pose lo cortó de vi a nou dinés, se comensarà a véndrer dimecres primer vinent.

|*271v* Ad futuram rei memoriam. Se note que, als 12 del mes de octubre de 1737, comparegué lo reverent doctor Jacinto Minoves, rector de Rivera y comissari de la Reverent Cambra Apostòlica, a fi y effecte de péndrer posseció de estas Valls del domini y tenen en estas los Il·lustríssims Senyors Bisbes de Urgell com a prínceps de ellas. Y tocant en sede vacant a la Reverent Cambra Apostòlica, com en dit dia ere vacant la Sede Episcopal de Urgell per mort de l'Il·lustríssim Senyor Don Simeón de Guinda y Apeztequi, bisbe de Urgell y príncep de Andorra, que morí en la vila de Sant Julià de Lòria, de estas Valls, a 27 de agost de 1738. Y a fi de donar-li posseció de estas Valls, se congregà lo Consell en esta Casa del Consell General de Andorra, y fou rebut ab lo modo y forma següent:

Avent-se apeat a casa de Anton Moles, diputà la Vall quatre indivíduos del Consell per anar-lo a rébrer a casa de dit Anton Moles y acompanyar-lo a esta Casa Consiliar, y a la porta de la Casa lo reberen dos altres indivíduos, y junts lo acompanyaren fins al rolle del Consell devant del sant Christo, a qui antes de assentar-se féu devota oració. Y concluida, estant tot lo restant Concell en peus des de què dit senyor comissari entrà a la sala de dit Consell, li suplicà Guillem Areny, Texidor, síndich, se mortificàs péndrer assiento, lo qual se li donà al cap del banch travessé dels peus del sant Christo, y lo acceptà dit senyor y se assentà, y lo Concell féu lo mateix en los demés banchs, y después de

aver-se cobert se cobrí lo Consell. Y féu ostenció dit senyor comissari del poder tenia de la Reverenda Cambra Apostòlica, lo qual fou llegit en dit Consell. Y avent-lo aprobat, passà a demanar posseció de estas Valls ab lo modo y forma que los demés senyors comissaris, antessesors seus, la avian pressa, la qual se li donà mediant lo jurament de tenir y conservar los privilegis, ussos y consuetuts de estas Valls, escritas y no escritas, com de tot consta en poder del quòndam Joseph Valls, secretari de estas Valls, y que vingué ab dit senyor baix diada de 12 de octubre de 1737.

Y pressa que fou dita posseció ab dit jurament, elegí per veguer de estas Valls per la Reverenda Cambra al doctor Anton Fiter y Rossell, de Ordino, y per batlle (avent-se-li presentada en lo mateix Consell la sissena) a Simeon Rossa y Pujol, de Sant Julià. Se li donà lo tracte quant se rebé, y en tot lo temps de la funció, de Vos Senyoria.

Y después de ditas eleccions se alsà y féu lo mateix lo Consell, del qual se despedí, y fou acompanyat fins a la porta de la Casa Consiliar per los dos lo reberen a la porta, y fins a casa Anton Moles per los quatre lo anaren a rébrer en dita casa, donant-li fins a ella lo títol de Vostra Senyoria, y quedant lo Consell en peu y descubert fins fou fora de la sala del Consell.

Lo mateix se practique ab los procuradors dels Il·lustríssims Senyors Bisbes de Urgell quant venen a péndrer posseció de la Vall en nom de Sa Il·lustríssima, sens afegir-hi ni llevar-hi.

Als senyors veguers, quant venen a péndrer posseció, y al senyor jutge, se'ls done lo tracte de Vos[tra Mercè], y se reben per quatre del Concell al cap de la escala quant entren, y quant ixen lo*[s]* acompànien los mateixos quatre fins al dit puesto, y allí se despedeixen. Y lo Consell està en peus y descubert fins a què se és assentat y cubert lo veguer o jutge, y fins que es fora de la sala, y se li dona lo mateix assiento que als senyors comissari y procurador, y juren lo mateix, y se'n lleve acta.

1738 desembre 15

|*[272]* Dia 15 de desembre 1738 se ha tingut Consell de Sant Thomàs per la quístia y tacsa de metedors y aberies se an trobat en lo present any per lo Rey Christianíssim, que Déu guarde, y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, que són los metedors 5.623 y mitg que, a dos sous y dos dinés per metedó, fan 609 lliures, 4 sous, 3,

y 35.791 averias a tres dinés per averia fan 447 lliures, 7 sous, 9, que junts fan suma de 1.056 lliures, 12 sous moneda corrent.

Dit dia se note com Guillem Areny, Teixidó, síndich, a portat la rebuda de la quístia del senyor bisbe de l'any 1738 y la de 1736, que se li dona per exemplar, com y la àpoca de lluïció y quitació firmada per los patrons o administradors del benefici o capellania del quòndam Joan March Torres, de la vila de Andorra, a favor de la Universitat de las presents Valls, de aquell censal de preu 680 lliures, sous moneda barcelonesa, que tots anys dita Universitat corresponia a l'obtentor de dit benefici o capellania, la qual suma entrega lo present Concell a dit Guillem Areny, Teixidor, síndich, per fer dita quitació, y aquells posa en mans del reverent Mathias Borda, prebere y vicari perpètuo d'Andorra y rector de Santa Coloma, als 13 de marts del present y corrent any, com conste en lo present llibre, a fi de ser aquells arxivats a solta y disposició de dits patrons.

Dit dia, a vista dels comptes a remesos a est Concell Guillem Areny, Teixidó, dels certificats a pasat Joseph Saló, apotecari, resol lo present Concell que aquells pàssien lo dit Guillem Areny, Teixidó, y Don Guillem de Areny, y que los dos asseñàlien lo que·s dega dar a dit Saló per lo temps a cuydat de dar dit certificats y, axí mateix, lo que·s déguia dar a Francisco Sucarana, de Sant Julià, del temps a cuydat y cuydarà de dar los certificats, deixant lo present Concell en mà dels dos dalt dits lo aprobar o reprobar al dit Sucarana quant los aparega, y de allegir la perçona que de més utilitat los aparega per dar dits certificats.

Dit dia a donat pocessió lo present Concell al doctor Anton Fité y Rocell, de Ordino, de l'empleo de veguer de estas Valls[287], ellegit y nomenat per lo Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Don Jordi Curado y Torreblanca, per la gràcia de Déu y de la Santa Sede Apostòlica Bisbe de Urgell, y del Consell de Sa Magestat y Príncep Soberà de las presents valls d'Andorra, lo qual doctor Anton Rocell a jurat de mantenir los privilegis, usos y consuetuts de las presents Valls, escrits y no escrits, com los ante*[sse]*ssors veguers seus |*[272v]* en semplan[288] empleo an acostumat jurar, la qual pocessió se li dona en forsa de previlegi dat per dit Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell en sa ciutat de Urgell, als 5 de

[287] *Al marge esquerre, a l'inici de l'assentament, la nota* Vide las cer[e]mònias pàgina antecedent, *afegida posteriorment, remet al cerimonial de presa de poseció del bisbe i dels seus representants que consta en les pàgines anteriors*.
[288] *En lloc de* semblan.

desembre de 1738. De dita pocessió conste ab acte rebut y testificat en poder del doctor Anton Picart, nottari públic de la parròquia de Encamp, dia y any sobredits.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 4 lliures, sous per lo arrendament del prat té la Vall en dita parròquia arrendat per quatre anys, y ha comensat a pagar lo arrendador, qui és Branqueta, per lo primer any 1738.

Dit dia, axí mateix, a pagat la Valenta lo arrendament del prat té arrendat, per 12 lliures, 10, en la present vila que té la Vall, y pague per dit any 1738.

A Don Guillem de Areny:	86 ll.	2 s.
A Anton Moles:	100 ll.	2 s.
A Joseph Moles:	50 ll.	8 s.
Que juntas són:	236 ll.	12 s.

Paguen las parròquies:

Canillo:	46 ll.	4 s.		
Encamp:	51 ll.	16 s.		
Massana	00 ll.	00 s.		
Sant Julià:	25 ll.	18 s.		
Sumen:	123 ll.	18 s.	123 ll.	18 s.
Falten a compliment de dites pencions:			112 ll.	14 s.

Y per a pagar estas deixam en mans de Don Guillem de Areny, síndich, 98 lliures, 16 sous, 10: 98 ll. 16 s. 10

per a *[que]* di[t] les pòrtie al Consell de la Senmana Santa, los quals an quedat dels estranys de la Vall, pagat un ral de vuit al llosador, y una dobla al nottari.

Faltan a total compliment de ditas pencions 13 lliures, 17 sous, 2: 13 ll. 17 s. 2

Dit dia a pagat Guillem Capdevila, cònsol de Sant Julià, 1 lliura, 1 sou, 8 y és per lo resultant del blat a tocat a la Vall de ters de la Terra possoeix Tolse de dita Vall, y és per la cullita de dit any 1738.

Dit dia a pagat Camp, de Pal, 1 lliura, 12 sous per la penció del censal fa a la Vall de consemblan quantitat. Y se note que quede devent lo ters de la Terra possoeix de la Vall, y segons relació del cònsol de la Massana, Joan Pere Mora, Geralt, diu y ha dos cavallons

de ters. Y los cònsols de la Massana cuydaran de fer batre y recollir lo blat y ne daran compte a esta Casa.

Dit dia se fa nota de las pencions se deuen pagar en lo dia del Concell del Dilluns Sant pròxim vinent, que són com se segueixen:

|[273] Y per a pagar estas se fa llot de 2 lliures, 10 sous per parròquia, les quals aportaran los cònsols vinents per lo Concell de la Semmana Santa.

Dit dia areste la Vall que lo síndich Don Guillem de Areny, aquí present, vaje a la Seu de Urgell a donar al senyor bisbe y senyor governador, en nom de la Vall, las bonas festas de la Nativitat del Senyor, y a presentar al senyor bisbe dotse pernills y vint-y-quatre formatges y dotse capons, que tenen los consolats per dit fi a Sant Julià, y suplicar-li sia servit ellegir un de l*[e]*s sis perçones contengudes en la sisena se li presentarà per dit síndich per batlle seu en estas Valls. Y, axí mateix, al senyor governador presentar-li dotse capons que, també, tenen los consolats per dit fi previnguts en Sant Julià, advertint a dit senyor que lo regalo de pernills y formatges anirà quant los pernills de est any sian presentadors. Y tant estos com los que acostume la Vall enviar a Barcelona per regraciar als senyor*[s]* benefactors de esta Vall, se deixe a la disposició de Guillem Areny, Teixidó, síndich, per a què los lotege a sa coneguda. Y se mane a tots los consolats ne tingan de previnguts per a *[què]* quant dispòsia dit Guillem Areny, Teixidor, síndich, se li apòrtian en sa casa. Y cas que Don Guillem de Areny no pugués baixar anunciar las bonas festas als dit*[s]* dalt senyors y fer provehir la sisena de batlle, se deixe a sa elecció la perçona y dega anar.

Dit dia se ha entregat als cònsols de Canillo 11 sous, 3 per lo gasto avia fet lo home en portar lo present a Monlluís.

Dit dia mana lo present Concell a tots los consolats que fàcian se cúmplia en tràurer la sal de Cardona que, segons lo encabasament nou, correspon a cada any, en pena del cot de la Terra, y de pagar la parròquia que faltarà la sal li expectava tràurer sens poder-la tràurer del salí després de pagada, y de totes les demés penes contengudes en lo acte de encabasament.

Dit dia se pose lo cortó de vi a deu dinés, y se comensarà a véndrer lo dia de Nadal primer vinent.

Dit dia mana lo Concell als cònsols de Sant Julià que mànien, en pena del cot de la Terra, a Esteve Beal, botiguer de Sant Julià, que, d'esta hora en avant, no pugue véndrer ningun gènero de drogas tocants en medecina a ningun abitant de las presents Valls, per ser perjudici de l'apotecari y contrari als pactes li té fets la Vall.

1739 març 23

|[273v] Dia 23 de mars de 1739, en lo Dilluns Sant, se ha juntat lo Concell de la Terra per a pagar la mitat de la quístia que són nou-cents trenta-sinch franchs a Sa Magestat Christianíssima (que Déu guarde).

Dit dia se ha fet l'aprovació de la nominació de cònsols. Se ha fet en cada huna de las parròquias, com apar en son lloch en lo present llibre. Y per lo major acert en son govern y desempeño de sa obligació y nostra, se vote missa de devoció, perquè mediant aquest Sant Sacrifici Déu Nostre Senyor nos acestesque ab sa llum y gràcia de la que tant necessitam. Los cònsols la faran dir en las parròquias a la primera ocasió puga entrar.

Dit dia Don Guillem de Areny y Gallart torne en aquesta Casa las 98 lliures, 16 sous, 10 que se li encomanaren en lo Concell de Sant Thomàs proppassat per a què las tornàs al present Concell de vuy.

Dit dia lo mateix Don Guillem a portat la rebuda de l'advocat de la Seu de Urgell per la conducta de l'any 1738, avent-lo pagat de dinés propis, y se li tornen en lo present Concell. S'és posada dita rebuda en la plica.

Dit dia se ha entregat als cònsols de la Massana la suma de nou-cents quaranta-un franch ab la rebuda última de semblant paga, a fi que, tant dits dinés com la rebuda, ho pòsien en mans de Guillem Areny, Teixidó, síndich, que ell cuydarà ab lo modo menos costós a la Vall, *[y]* farà fer dit pagament, que seran 935 franchs per la mitat de la quístia y sis franchs per los gastos de enviar-la.

Dit dia se ha pagat a Francisco Escabrós y Anton Putg per la mitat de la contudoria de la Vall, vint-y-una lliura entre los dos, que són sexanta franchs, y los restants queden a favor de la Vall.

Dit dia se pagan las pencions que fa la Vall a Don Guillem de Areny y Anton Moles y Joseph Moles, és a saber: a dit Don Guillem de Areny 86 lliures, 2 sous, a Anton Moles 100 lliures, 2 sous y a Joseph Moles 50 lliures, 8 sous, que juntes prenen suma de 236 lliures, 12 sous.

Las quals an pagat las parròquias com véurer és y està cotat en lo Concell de Sant Thomàs proppassat. Y per ser axí an firmat de sas mans pròprias.

Don Guillem de Areny *(signat y rubricat)*.

Anton Moles (signat i rubricat).

Joseph Moles (signat i rubricat).

|[274] Dit dia, a vista de la notícia a portat Don Guillem de Areny, síndic, de vacar la plasa de què és presentadora esta Vall en lo Col·legi de Foix, en la ciutat de Tolosa, la que ha demanada Ignaci Fité y Rocell, de Ordino, resol lo present Concell y concedeix al dit Ignaci Fiter y Rocell la dita plasa per lo temps acostumat, ab lo pacte de què un mes antes de acabar dit temps, o antes si volia renunciar aquella, aje de donar notícia al present Concell per exprés, en cas de no tenir seguretat de altre medi, a fi de què lo present Concell puga elegir subjecte per a obtenir dita plasa acabats que seran los anys que ell la deurà occupar, y que no la pérdie la Vall per falta de demanar-la, y asseñalar perçona per a obtenir-la en lo temps se deu demanar. Per lo que a donat per fermansa o seguritat al dit Don Guillem de Areny per las cosas sobreditas. Y a vista de las delligències se són fetas y se deuen fer fins a tenir pocessió dit Ignasi Fiter y Rocell de dita plasa, deixe lo present Concell en mà del dit Don Guillem de Areny y de Guillem Areny, Teixidó, síndichs, dita dependència, y per lo logro de ella púguian gastar lo que judíquien convenient, del que lo present Concell los refarà a son avís lo que per ella àjan gastat.

Dit dia los cònsols y concellers de la parròquia de Sant Julià an quitat noranta-dos dobles y mitja que són 518 lliures, sous en propietat, y vint-y-sinch lliures, divuit sous en penció, per la mitat y a compliment de aquell censal fa a la Vall la parròquia de Sant Julià, de proprietat cent vuytanta-sinch dobles y de ànnua penció sinquanta-una lliura, setse sous. La qual quitació aplique la Vall a quitar, axí mateix, dels censals fa. Y havent resolt de quitar a Joseph Moles, en atenció de aver sortejat en altres quitacions a Don Guillem de Areny y Anton Moles, per ço se fa entrega a dit Joseph Moles, aquí present, de las ditas noranta-dos dobles y mitja, diem 518 lliures, sous, que seran en disminució de la penció que fa la Vall a dit Joseph Moles de 50 lliures, 08 sous li fa de penció, fent-li en avan 24 lliures, 10 sous, del que ne firme àpoca de lluïció y quitació en poder de Anton Picart, nottari públic de Encamp, dia y any sobredit, en favor de la Vall.

Dit dia se note que la Universitat de San Julià a pagat lo salari de l'acte a Joseph Moles, axí que, quant vinga al cas de acabar de quitar al dit Joseph Moles, aje de entregar lo acte

de la fundació de dit censal a la Universitat de la Vall per ser pagat y satisfet del salari de aquell.

Dit dia, a vista que·s trobe un pres en esta vila de Andorra molt temps ha, del que la Vall està cansada de fer guardes, ab lo privilegi que·s trobe de què pasats tres dies no tenen obligació de guardar dits presos sinós que aquellas sían |*274v* pagadas. Per ço, a vista de las grans quèixas que y ha, resolt lo Concell que, passats los feriats de esta Senmana Santa y Pàsqua, los senyors Don Guillem de Areny y Gallart y Guillem Areny, Teixidor, síndichs, per a què donen aquellas providències necessàries, a fi de què la Vall quede exhonerada de dites guardes, segons en los privilegis en que·s trobe, y que sian pagadas y satisfetas dites guardas.

Dit dia se pose lo cortó del vi a sou, y se comensarà de véndrer lo dia de Pàsqua de Resurrecció primer vinent.

1739 maig 11

Dia 11 de matg de 1739 se ha tingut lo Concell de Santcugesma per pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca magra, draps a lavar, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Miquel Naudí, Bonavida, vehedor Miquel Calbó, Soldevila.

Encamp mostafà Antoni Naudí, Tribala, y per mort del dit, Joan Jalmet, Pallerès[289], vehedor Pere Pallerès, y per dit Sebestià Giberga, Jalmet[290].

Ordino mostafà Pere Joan Bons, vehedor Pere Antoni Picart, Rufó, y per dit, Miquel Bayxench, Sucarà[291].

Massana mostafà Joan Antoni Riba, vehedor Francisco Babot, Raubert.

Andorra mostafà Thomàs Calvó, Dolsa y Anton Putg, Busquets, vehedor Anton Putg, Busquets.

Sant Julià mostafà Antoni Olivé, vehedor Andreu Vila, Baurrien.

Dit dia se ha fet nominació de capitans:

Canillo capità Joan Naudí, de Molleres.

Encamp capità Nicholau Morató, y per mort del dit, Jaume Rocell, Guillem[292].

Ordino capità Pere Aldosa, Call, de Llorts.

[289] y per mort… Pallerès *afegit posteriorment.*
[290] y per dit… Jalmet *afegit posteriorment*.
[291] y per dit… Sucarà *afegit posteriorment*.
[292] y per mort… Guillem *afegit posteriorment*.

Massana capità Joan Bons, Querol, de Sospony.
Andorra capità Francisco Muxella, de les Caldes.
Sant Julià capità Andreu Olivé, de Aixovall.

Dit dia se note que la rebuda del pach de la quístia de la Senmana Santa deurà aportar Guillem Areny, Teixidor, síndich, per aver la Vall feta comissió al dit de fer lo pagament.

|[275] Dit dia se note que aporte Jaume Joan Mas, cònsol de Encamp, la rebuda per les sis parròquies de l'oli correspon la Vall als censos de la obra de Santa Maria de Urgell.

Dit dia se fa arrest per las mostras per lo temps acostumat, y los senyors cònsols de las parròquias avisaran als senyors batlles, y que ho fassen manar, porta per porta, vuit dies antes cadahú en sas parròquias.

Dit dia se fa arrest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sian fetas las menobras de quí al dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha entregat a Julià Pal, Molines, cònsol de Sant Julià, 15 sous per pagar los draps a lavar al porté major. Més, s'és entregat al dit 12 sous, 6 per pagar los censos de Costoja. Del tot aportarà rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha entregat a Francisco Constantí, cònsol de Andorra, 4 lliures, 16 sous que fa la Vall de censos per la vaca magra a l'arrendador de Capítol, los que entregarà a dits arrendadors y cobrarà rebuda y aportarà en esta Casa.

Dit dia, a vista de las cartas ha rebut lo present Concell de Su Il·lustríssima, queyxan-se de què en la Vall se vénguia públicament tabacos y intreduir-ce est gènero dins del principat de Cathaluña per los naturals de esta Vall, y notificant-nos que, per las repetidas instàncias li an fetas lo administrador de tabacos y cabo de ronda de guardas de la Real Renda de concedir-los lo premís de poder regonèixer a qualsevol gènero de perçonas, tant ecclesiàstichs com seculars de estas Valls, en virtut de la relació li an feta dels sobredits excesos y fraus se cometían per los naturals de esta Vall, li és estat indespensable lo concedir-los dit permís o llicència, la que vol dit Il·lustríssim sia participada a tots los naturals de esta Vall, tant ecclesiàstichs com seculars, a fi de què ningú ho ignória ni se expòsie a què li arríbie lo trist e irremediable dany se li seguiria si fos pres per les guardes ab tabaco. Y no obstant de què lo present Concell té privat a tots los naturals de la Vall, baix rigurosas penas, la extracció de tots gèneros de contrabandos, y en particular del tabaco, per moltes ordenacions, mane de nou que ninguna perçona, de esta hora en havant,

puga introduir ningun gènero de contrabandos en lo principat de Cathaluña y altres dominis de Sa Magestad Cathòlica, baix las penas contingudas |[275] en las preditas ordinacions, las que lo present Concell corrobore, confirme y aprove, y la de proseguir-ce, ab tot rigor, en la confiscació de béns dels trasgresors, segons de justícia y dret se puga com a rebeldes y traydors a la patria, tenint est poder de l'Il·lustríssim Senyor Bisbe Don Simeón de Guinda de felís recort.

Axí mateix, queixes Don Mathias de Ortega, administrador del tabaco de la Seu de Urgell, ab carta escrita al present Concell, de tres de matg del corrén, de què la Vall admetia y permetia la entrada de tabacos a fi de introduir-los a la Seu de Urgell y llochs del partit, que en tres o quatre ocasions an executat Joan Marfany, dit Jan Andreu, de Siguer, Miquel de Miquel, de Calaf, y lo fill del batlle de Ancerall, y donant notícia al present Concell de què en la present Vall, ara, los tres predits avian introduït dos cargas de tabaco ransi, a fi de introduir-las en la Seu de Urgell, com tot és de véurer en sa carta, ab qual demana que sian arrestadas ditas dos cargas de tabaco per la Vall, y remesas a sa administració a favor de la Real Assienda, y de què la Vall pòsie medis per a què dits tres desfraudadors no sian admesos en esta Vall. Per a manifestar lo present Concell lo sumo agrahiment té a Sa Magestad Cathòlica dels previlegis li té concedits y li conserva, y assegurar-li sa fina correspondència y lo molt se interessa en la concervació de sa real renda, ordena lo present Concell que d'esta hora en avant ningun natural de esta Vall puga admétrer en ses casas o cuberts, ni véndrer ni donar pa ni vi, ni altre qualsevol altre manteniment, als tres dalt referits, Joan Marfany, dit Jan Andreu, Miquel de Miquel y fill del batlle de Ancerall, per ser perniciosos, ab son injust comers, a la concervació de las franquesas y privilegis de la Vall, y desfraudadors de las rendas de Sa Magestat Cathòlica. Y deu-se enténdrer dita privació aduch a las casas comunas o ostals, la que se mana a tots los consolats la fassan manar, porta per porta, en sas respective parròquias a fi de què sia observada baix las penas contingudas en las ordenacions de privació de tabaco y contrabandos.

Dit dia se confirma la privació de poder-ce plantar ni fer tabacos en la present Vall, baix las penas en las demés prohibicions contingudas, la que se mana als consolats fassan manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

|[276] Dit dia se llohe y aprove en lo present Concell totes les ordinacions y arrestos escritas en lo present llibre y no escritas.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Anton Putg y entre Germà Thomàs, sobrestant Macià Duran, pesador Esteve Bortoló a les Caldes, Macià Ribot a Andorra, Joan Antoni Ribot a la Massana, Pau Capdevila a Sant Julià,

Dit dia, a vista de la petició a fet lo doctor en medecina, Pere Areny, y Anton Pradell, cirurgià de la vila de Sant Julià, resolt lo Concell que de present no·s poden aténdrer en la conducta dels metges y barbé que de present percebéixen per tenir cabal satisfació dels conductats, y que en ausència, nolència o mort dels que vuy serveixen, seran prefirits a qualsevols altres en calitat de servir de metge o barbé, aguda rahó de sos bons serveys, preferint-los la preheminéncia a qualsevol altre metge o cirurgià forasters o naturals.

Dit dia, a vista de la comissió féu lo present Concell a Don Guillem de Areny y Gallart, síndich, de cuydar que Ignasi Fiter y Rocell fos rebut a la plasa que té lo present Concell de col·legial en lo Col·legi de Foix, en la ciutat de Tolosa, ab facultat de poder gastar per dit fi lo que fos convenient per lo logro de dita admissió, a feta relatió dit Don Guillem de Areny, vuy en lo present Concell, de aver quedat admès dit Ignasi Fiter y Rocell a la dita plasa de col·legial, y que per desplasar-ne lo col·legial intrús que la avia impetrada, requestat al dit y altres gastos de anades y vengudes de propris per a què dita plasa no·s perdés, se ha gastat per compte de la Vall 36 lliures, 7 sous, 6 barceloneses, les quals se llotegen y reparteixen per les sis parròquies. Toque per parròquia 5 lliures, 17 sous, 11, les quals se mana als consolats pòsien en mans de Don Guillem de Areny lo dia 19 del corrent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se done llicència a Joan Ricart, Tolse, (durant lo beneplàsit de la Vall), de poder fabricar un canà o pujadó a l'entorn de sas pocessions.

Dit dia se ha fet llot per pagar lo gasto de 5 lliures, sous per parròquia.

1739 juliol 17

Vuy, a 17 de juliol de 1739, se ha tingut Consell de la Terra manat per Joan Antoni Torres, síndich, y a instància de monsieur Perpera, de la vila de Ax, comptat de Foix, veguer de estas Valls per Sa Magestat Cristianíssima, com a compte de Foix (que Déu guarde), lo qual es vingut per obrir Corts, a vista de la mort violenta succehí en la parròquia de la Massana lo dia 14 juny del present y corrent any de Joana Anna Castellà y Muixella, àlies Violes.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit, y se mane als consolats la fàssien dir en ses parròquies lo més prest se púguie.

|*276v* Dit dia, per las rahons exposades en lo preàmbol del present Concell, se ha*[n]* obertes las Corts ab la forma se ha acostumat, y se hanomena per rahonadors de ditas Corts a Macià Babot, de les Caldes, y Pere Font, Carquié, de Canillo.

Dit dia se pose la lliura del pa a quatre dinés, y se comensarà a véndrer lo dia 8 del mes de agost primer vinent. Y los cònsols se cuydaran, dit dia, de manar-o quiscú en ses parròquies.

Dit dia, per evitar lo Concell de l'Afor se devia tenir de quí a pochs dies, se fa l'afor al blat fiat, per lo present any 1739, a sinch lliures la carga, diem 5 lliures, sous, y se mane que ningú ne puga dema*[na]*r més, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols la fassen manar lo dia 14 del mes de agost pròxim vinent.

1739 juliol 22

Die vint-y-dos de juliol de 1739 se ha tingut Concell de la Terra acerca de una carta han escrita los senyors veguers a Don Guillem de Areny, síndich, ab la qual lo requereixen, si en quant de dret, lloch *[y]* poder puga dita requisició, per a què vuy fes convocar lo present Concell de la Vall, a fi de péndrer los expedients més convenients per la bona y deguda administració de justícia en estas Valls. En virtut de la qual requisició, desitjant lo present Concell en tot quant pugue cohoperar al fi sobredit, s'és juntat vuy, al qual an entrat los Il·lustres monsieur Joan Perpera en la vila de Ax, condat de Foix, bisbat de Pàmies, domiciliat, y doctor Anton Fité y Rocell en lo lloch y parròquia de Ordino, de dites valls de Andorra, domiciliat. Lo dit monsieur Perpera, per Sa Magestad Cristianíssima (que Déu guarde), veguer, y dit doctor Fiter y Rocell per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, veguer los dos de las presents Valls, los quals an feta la representació següent fidelment traduhida de la llengua francessa en cathalana, és a saber, lo dit Il·lustre monsieur Joan Perpera com a portanveus de dits Il·lustres Senyors Veguers que és com se segueix:

"Magnífichs Senyors, Vostres Mercès saben que foren convocats en aquest mateix lloch divendres proppassat y que, en son Magnífich Concell, foren nomenats arrahonadors a fi y effecte de acestir, seguint lo usatge y costum a les Corts, que nosaltres dits veguers deviam venir per judicar y terminar las mostras y instàncias sive quèixas formadas des de las últimas Corts, y principalment per formar procés llegítim y

convenient contra Guillem Castellà, àlies Violes, abitant en lo lloch de Arensal, detingut en la presó actualment a causa de ser suspitós y acreminat de delicte capital, |[277] y per lo qual lo Comú de la Vall fa guarda contínua des del dia de sa captura y detenció en presó.

Axís mateix, deferit la publicació de la obertura de dites Corts enseguida de la representació que nos fou feta per Don Guillem de Areny, síndich de la Vall, és a saber, que Vostres Mercès nos estimarian y quedarian obligats tinguessem a bé lo diferir la mencionada publicació per alguns dies, a fi y effecte de donar lloch al jutge de las presents Valls de venir y transportar-ce en esta Terra, al qual nosaltres, dits veguers, auriam preferit y assumit per nostre assessor en aquesta present ocasió y en totes altres. Lo doctor Anton Fité y Rocell, altre de dits veguers exposants, a fet escríurer per Guillem Areny, Teixidor, síndich, al dit jutge, en nom de la dita Vall y del procurador fiscal, per donar-li avís y cerciorar-lo de la captura y detenció de dit Guillem Castellà, àlies Violes.

Avent, axí mateix, dit doctor Fité y Rocell escrit y enviat un exprés a dit jutge a la vila de Pàmies, donant-li avís de tot lo sobre expressat, soplicant-lo, instant-lo y requerint-lo, si en quant de dret pugués tenir lloc, perquè dit jutge vingués y se transportés en esta Terra a fi y effecte de obrir las Corts (a hont ja may ell ha estat, encara que se troba provehit de l'empleo de jutge cosa de dos anys aurà). De cuya resposta, comunicada als veguers entre si y als síndichs de la Vall, uns y altres tenen lloch y ocasió de presumir probablement que lo dit jutge no vindrà de ninguna manera, lo que sens dupte serà en perjudici y detirment de la bona y deguda administració de justícia. Per lo què, Magnífichs Senyors, nosaltres, sobremencionats veguers, desitjant en gran manera y volent provehir al consuelo de la Vall y bé públich y, axí mateix, desitjant cumplir nostre ministeri, voldriam tenir las Corts, a fi y effecte de formar y substanciar procés contra lo dit suspitós y acreminat de delicte y, per asó, péndrer y assumir un assessor. Més com lo salari honorari de un assessor en las presents Corts, y principalment en lo cas present, sia molt petit y poch condecent per a poder persuadir a un advocat estranger per venir a esta terra, a fi y effecte de fer y formar lo mencionat procés, nosaltres, dits veguers, estimariam, tant per lo bé de la Vall, que per la fatiga y treball de las guardas, bona y deguda administració de justícia, que lo Magnífich Concell dónie y assígnia un salari de honor condecent, a fi y effecte de assumir un assesor en la present ocasió, a més dels drets acostumat*[s]* que poden expectar-li en las Corts, sobre lo que tindran Vostres Mercès a bé lo desliberar y péndrer los expedients y providències més convenients per la bona administració de justícia. La qual representació, després de aver-nos entregado en escrits en llengua

francesa lo dit monsieur Perpera, la que quede dins lo present llibre, dits Il·lustres Senyors Veguers se són retirats del present Concell."

Dit dia, fent atenció lo present Concell a la representació de dits Il·lustres Senyors Veguers y volent cohoperar graciosament, y sens que en avant puga servir de exemplar, a la bona administració de justícia, concent en abansar lo salari se offerirà a l'assessor que pendran dits Il·lustres Senyors Veguers, ab pacte de què lo que se |[277v] abansarà, tant per lo dit salari de assessor com altres gastos de Corts, als quals no arríbien las composas de las presents Corts, se dega refer a la Vall per qui de dret sie en las Corts vinents. Y ab est pacte y la protesta expressa de què no·s pugue tràurer en exemplar en avant, concent en dit abance y no altrament. Y com no solament ara per omissió del jutge monsieur de les Cases se offerescan estos gastos a la Vall, sinó també se exprimienta que, des del temps que ell té la pocesió de jutge de estes Valls, estígia lo curs de la justícia civil detingut, pues com ell no aja passat may assí per declarar las causas de apel·lació civils que devia declarar, del que resulta que molts se son apelats de las centéncias civils dels senyors batlles, que no aurian pensat apelar-ce si ell agués vingut a declarar-las, tot lo que redunde en gran perjudici de particulars y Comú de la Vall.

Per ço suplique dit Concell als dits Il·lustres Senyors Veguers se servesquen donar part a sos prínceps del que passe en estas Valls, a fi de què acompàñien las quèixas que, en nom de la Vall, farà Don Guillem de Areny, síndich, a nostres prínceps per alcansar de estos que dit jutge en avant cúmplie en tot lo que sia de justícia.

Dit dia dónie lo present Concell poder a Don Guillem de Areny, síndich, per a què [òbrie y] gàstie tot lo que li aparegue convenient en lo temps de las presents Corts, junt ab Guillem Areny, Teixidor, síndich, per los gastos de offerescan en las presents Corts per la bona administració de justícia.

1739 octubre 10

Dia 10 de octubre de 1739 per orde del senyor cíndich, Joan Antoni Thorres, se a manat Consell de la Terra a instància dels cònsols de Sant Jolià asserca de las difarènsies té ab Nicolau Guiem, de dita parròquia, com arrendador de la Casa Cumuna de ostal, fleca y taverna de dita parròquia, pretenent dita parròquia no voler que pòsie lo predit Guiem a vendre vi, pa y donar acolliment a la persona que en son nom y té. Vui dia se dilate la present centéncia en lo Consell més pròxim. Y vuy, baix escrit, convocat lo Concell y

aguda rahó als motius de unas y altres parts, se delita[293] la declaració de la qüestió per lo Concell de Tots Sants primer vinent. Y se mane a Jaume Baixench y se suplique a Samion Rosa y Pujol, batlle, acistesquent en dit Concell per declarar la veritat. Y, axí mateix, se mane, en pena del cot de la Terra, als cònsols de Sant Julià fàcien comparèixer an aquell bras de justícia, que·s diu trobà cert furt de roba a Joan Carbó, y dit Joan Carbó també comparèixer en dit Concell.

1739 octubre 12

|*278* Vuy, als 12 de octubre de 1739, se ha tingut Concell de la Terra a instància dels senyors veguers a fi de publicar la centència criminal se ha folminada contra Guillem Castellà, alias Violes, treballador del lloch de Arensal, parròquia de la Massana, y per la publicació de ella se ha fet ab lo modo y forma acostumada, que lo Concell a eixit de la present Casa en alà de dos en dos, y en últim los dos senyors veguers y jutge, y arribats a la plasa de la present vila, a hont estava parada una taula al devant de la rectoria separada de ella ab tres cadiras per lo aciento de dits senyors veguers y jutge, y en la de la dreta se ha sentat lo senyor veguer de França, y en la del mitg lo senyor jutge, y en la de la esquerra lo senyor veguer del senyor bisbe, y los senyors de Concell, síndichs y altres en los banchs del rebedor posats. Y avent vingut lo pres lligat de brasos, conduït pel nuncio, per los dos senyors batlles, ab les guardes, se ha arrodillat devant del Tribunal, fent rotlle lo Concell, y en eixa forma se ha publicat la centència, y publicada se ha tornat en la presó per los dits senyors batlles, guardas y núncio.

Y perquè la dita centència criminal conté que lo dit Guillem Castellà, alias Violes, és eixit condempnat a tres anys en un rem de galera, la qual centència, llegida y publicada, aprove lo present Concell.

Y per sa deguda execució y al·legar algunes dificultats y pretencions que subsistèixen entre los senyors veguers y la Vall y la Vall ab dits senyors veguers, done lo present Concell tot ple poder, tant quant se requereix, per poder transegir y amigablement concordar las dificultats que en las presents Corts an ocorregut entre las preditas parts. Y ab promesa de estar lo present Concell, al que los baix anomenadors transigiran y concordaran ab dits senyors veguers, per qual fi se anomenan a Don Guillem de Areny y Gallart, síndich, Anton Moles, cònsol de dita vila de Andorra, Macià Babot, concellé y arrahonador, Pere Font, Carquié, concellé y arrahonador, de Canillo, als quals axí mateix

[293] *En lloc de* dilata.

se'ls done ple poder per a ohir los comptes dels gastos de les presents Corts y clòurer aquellas com s'é*[s]* acostumat.

Dit dia se ha presentat lo Magnífich Senyor Pere Descases, advocat y en la vila de Pàmies, |*278v* condat de Foix, regne de Fransa, domiciliat, en virtut de despatg del Rey Christianíssim (que Déu guarde), a qui tocave la elecció de jutge, per mort del doctor Rafel Cruïlles, qui fonch ellegit jutge per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, preste de nou lo jurament personalment, com lo prestà lo Magnífich Doctor Anton Fité y Rocell, en lo lloch y parròquia de Ordino, de dites y presents valls de Andorra, domiciliat, són procurador com conste ab acte, en poder de Anton Picart, nottari públic del lloch y parròquia de Encamp, als 4 de novembre de 1739. A més que conste llargament de la instal·lació en dita judicatura feta a dit Descases per monsieur Siret, de Foix, subdelegat per monsieur Peyrotes, subdelegat en la intendensa de Perpiñà, y nos ha fet en lo present Concell ostenció de son original despatg y provisió de sa Magestat Christianíssima.

Dit dia, a vista que la Vall està faltada de un metge per la mort de doctor Francisco Heredero, per ço done facultat la Vall a Don Guillem de Areny, síndich, per a què ne conduesque un alt*[r]*e y capàs per la bona servitut de medicina, ab la obligació que dega abitar en la present vila de Andorra hont tenia sa abitació dit quòndam doctor Francisco Heredero, asseguran-lo que, portan-se bé y degudament, lo present Concell lo atendrà a las demés conductas que vindran.

1739 octubre 26

Vuy, als 26 de octubre de 1739, se ha tingut Concell de la Terra per lo pach de la quístia degut a Sa Magestat Christianíssima, com a compte de Foix (que Déu guarde), y se han encomanat los dinés, que són nou-cents trenta-sinch franchs de un partit, a Pere Riba, cònsol de la Massana, que són per l'últim pach, los que entregarà a Guillem Areny, Teixidó, sín*[di]*ch, lo qual se cuydarà remétrer dit pagament. Y se encontre en son poder tenir la última rebuda del pach semblan de l'any 1737 y la rebuda del pach del Concell proppassat de la Semmana Santa. Y, axí mateix, se entrega al dit cònsol de la Massana, ab altre partit, sis franchs, a fi que·ls entréguie a dit Teixidor, síndich, per los ports de dit pagament. Y tornarà las rebudas en esta Casa.

Dit dia, del producto de dita quístia, conforme està notat al llibre, se ha pagat als |*279* conters Anton Putg, Busquets, y Francisco Escabrós, la última mitat de salari, que són vint-y-una lliura barcelonesa, entregades a Anton Moles, cònsol de Andorra.

Dit dia se note que a set metedors que deu pagar Ordino, cotats al peu del llibre, ademés del compte de la quístia que diu lo cònsol de Ordino aver-se pagats, se deixe al Concell vinent si Don Guillem de Areny, síndich, tindrà notícia del pach de aquellas.

Dit dia, contats los 941 franc*[s]* entregats al cònsol de la Massana y vint-y-una lliura barcelonesa, pagades als conters, quede a favor de la Vall 65 lliures, 13 sous moneda barcelonesa.

Dit dia, a vista de la comissió que lo present Concell donà a Don Guillem de Areny, síndich, Anton Moles, cònsol, Macià Babot y Pere Font, Carquié, consellers y arrahonadors per a què passassen ab los senyors veguers los comptes de las co*[m]*posas y gastos de las Corts tingudas en lo present any 1739, se troba aver gastat cent vuytanta-set lliures, quatre sous, distre*[te]*s onse lliures, quatre sous y nou de composes, a què attenent la Vall entrà en abono dels gastos fahedors en ditas Corts, pretenent cobrar lo bestret en las Corts venideras, com conste en lo present llibre, Concell tingut en la obertura de ditas Corts, y conste en lo llibre de la clausura de aquellas, toque per parròquia trenta-dues lliures, quatre sous, lo que se mane als consolats, en pena del quot de la Terra, de quí al diumenge primer vinent tíngan los dinés en mans de dit Macià Babot, conceller y arrahonador, y de estas dega dit Macià Babot entregar a Anton Moles sis lliures per la conducció del pres.

Dit dia, a vista de la falta fan los síndichs als Consells sabuts, com és lo present, se mane als cònsols de la Massana fassen manament, en pena del cot de la Terra, a Guillem Areny, Teixidó, síndich, acestesque al Consell vinent de Sant Andreu, permetent-lo-y sa salut, y a Don Guillem de Areny, altre síndich, axí mateix, los consols de Ordino li fassen lo mateix manament ab la mateixa conformitat.

Dit dia areste lo present Concell que las menobras sian fetas, de quí al dia de Sant Martí, en tots los camins reals, sanderas y sanderons, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Concell que aportant vi novell los provehidors a les tavernes, tíngan la obligació los consolats de avisar a Guillem Areny, Teixidor, síndich, lo póssie an aquell preu que bé li aparega, deixant-ho a sa desposició, y los mostafàs avisaran als cònsols, en pena del cot de la Terra.

1739 novembre 23

|[279v] Dia 23 de novembre de 1739 se ha tingut Concell de Sant Andreu de la Vall per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averies estrañes, perquè los cònsols apòrtien los dinés per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent y, també, resòldrer sobre del que se ocorrirà en lo present Concell.

Dit dia, a vista de la comissió féu lo present Concell, lo dia 12 de octubre, a Don Guillem de Areny, síndich, per a conduir un metge apte y capàs per la bona servitut de la Vall, a feta relació dit síndich al present Concell de haver conduït al doctor Gabriel Fresca, abitant en la vila de Tírvia, als pactes que la Vall acostuma fer als metges y ab la seguritat expressada en la dita comissió del dit dia 12 de octubre, en cuya atenció, no avent pogut passar de Tírvia a estes Valls, per respecte del mal temps, a firmar la conducció, lo té y accepte lo present Concell per conduït des del dia de vuy en havant, com s'é*[s]* acostumat y corre la conducta del doctor Joseph Sacases.

Dit dia se fa llot de vint-y-set pardius roges, so és, quatre per parròquia. Ordino, Encamp y Sant Julià aportaran sinch, y que sian bones y rebedoras, y lo diumenge antes del Concell de Sant Thomàs se ajan de posar en mans del cònsol de Andorra.

Dit dia se ha pagat la conducta al doctor Sacases y Pere Capdevila, cirurgià, los quals an firmat rebuda en son degut lloch, és a saber, dit doctor Sacases 50 lliures, sous y 10 lliures, 8 sous, 4 per la porrata de sinch senmanes al quòndam doctor Francisco Heredero, y 42 lliures, sous al dit Pere Capdevila, cirurgià.

Dit dia, se mane als cònsols de las parròquias, hont lo Consell de la Vall té pocessions y censals, apòrtien per lo Concell de Sant Thomàs, primer vinent, los arrendaments de aquellas y pencions de dits censals, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que a Pere Capdevila, cirurgià, se ha pagat la dobla corresponent en lo Concell de Santcujesma y en lo present Concell, que se li fa de regalo tots anys.

Dit dia se mane a tots lo consolats que, de quí al primer dia de l'any 1740, traguen la sal que se'ls està repartida per la Vall, y que esta tenia encabasada de las salinas de Cardona y repartida entre aquells per lo any 1739, en pena del cot de la Terra. Y ab la protesta que lo consolat que no cumplirà en tràurer, de quí a dit dia, la que li toca per repartició, pàguie tots los danys y gastos que, per la omissió de no tràurer-la, |[280] se li

offerescan y que, baix la mateixa pena, de quí al Concell de Sant Thomàs primer vinent, porton lo compte de la sal que se ha treta.

1739 desembre 14

Vuy, als 14 de desembre de 1739, se ha tingut Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters a Su Il·lustríssima y assentar los jornals, feres y sabudes, lo redre, cobrar los estranys y demés emoluments tinga la Vall.

Dit dia se nota com los estranys se han pagat al present Concell.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 4 lliures, sous per lo arrendament del prat de la Vall té en dita parròquia arrendat per quatre anys, y pague per lo segon any arrendat a Branqueta, de Canillo, en lo any passat 1738.

Dit dia se note que del blat tocave a la Vall del ters de la terra de Camp, de Pal, de la cullita de 1738, an donat compte los cònsols de la Massana de aver-ni agut dos cisterons, los quals an pagat.

Dit dia se note que Camp, de Pal, reste devent la penció fa a la Vall de 1 lliura, 12 sous, corresponent en lo any 1739, y dificultant-se si deu la penció de l'any 1738, se li mane que, per lo Concell de la Senmana Santa, primer vinent, pòrtie los dinés y la última rebuda tínguie. Y que los cònsols de la Massana cuýdien de arreplegar lo blat del ters espéctie a la Vall de la terra de Camp, que Torres en avant menarà, y cuýdien de véndrer-lo ab diner contant y donar-ne compte al present Concell. Luego de ser venut se ha trobat que deu las pencions de l'any 1738.

Dit dia, en atenció de aver quedat lo prat de la Vall de la present vila sens arrendar y aver fet recullir los cònsols de Andorra la erba de orde de la Vall, se mane als cònsols y consellers de Andorra cuýdien de véndrer dita erba al major benefici púguien, y de portar los dinés per lo primer Concell després de ser venuda.

Dit dia se ha pagat als cònsols de Canillo lo gasto dels dinés avian abansat per portar lo present a Monlluís.

Dit dia se nota que la Vall a pagat la conducta a l'advocat de la Seu de Urgell qui és lo doctor Joseph Lleopart, vençuda en lo present mes de desembre de 1739, la que és 10 lliures, sous, las quals entregarà lo present Concell al que anirà a donar las bonas festas, y cuydarà de portar rebuda en la present Casa.

Dit dia se ha pagat al nottari Anton Picart una dobla, y al llosador un ral de vuit de conducta per lo present any, y se ha entregat a Guillem Capdevila, conceller de Sant Julià.

|*280v* Dit dia se fa nota de las pencions se deuen pagar en lo dia del Concell de Dilluns Sant, pròxim vinent, que són com se segueix:

A Don Guillem de Areny:			86 ll.	2 s.
A Anton Moles:			100 ll.	2 s.
A Joseph Moles:			24 ll.	10 s.
Que juntas són:			210 ll.	14 s.
Paguen las parròquies:				
Canillo:	46 ll.	4 s.		
Encamp:	51 ll.	16 s.		
Sumen:	98 ll.	0 s.	98 ll.	s.
Falten a compliment de dites pencions			112 ll.	14 s.

Y per pagar estas, deposita la Vall dita quantitat, provenint dels estranys, en mans de Don Guillem de Areny, lo qual las tornarà a portar en esta Casa lo Concell de la Semmana Santa primer vinent.

Dit dia areste lo present Concell que Don Guillem de Areny, síndich, vaje a donar les bonas festas al senyor bisbe, senyor governador y demés perçonas de la obligació de la Vall, y a presentar-los, *[a]* saber, al senyor bisbe una dotsena de capons, dotse pernes de cansalada y vint-y-quatre formatges, y al senyor governador dotse capons, al qual, en trobar-ce pernes a proposit per a presentar-li, se li farà lo regalo de las dotse pernes y vint-y-quatre formatges que la Vall acostume tots anys regalar-li, los quals, y los que auran de anar a Barcelona per lo regalo que acostuma fer la Vall, tindran previnguts los consolats a l'avís de Guillem Areny, Teixidor, síndich, a cuya disposició deixe la Vall lo llotejar-los y fer-los presentar. Y en lo tocant al regalo del senyor bisbe, se lloteja per parròquia dos pernas, quatre capons y quatre formatges, lo tot de bona calitat, y que los consolats tindran obligació de tenir-ho en mans del cònsol de Sant Julià de quí al dia vint propvinent.

Dit dia mana lo present Concell a tots los consolats que fàcian se cúmplia en tràurer la sal de Cardona que, segons lo encabasament nou, correspont a cada any, en pena del cot de la Terra, y de pagar la parròquia que faltarà la sal li expectava tràurer sens poder-la

tràurer del salí després de pagada, y de totes les demés penes contengudes en lo acte de l'encabasament.

Dit dia, a vista que la Vall se trobe onerada de cent-dotse lliures, catorse sous moneda barcelonesa de penció ànnua que presta als |*281* tras dits, a més de les noranta-vuit lliures que las parròquias de Encamp y Canillo presten a esta Casa de penció ànnua, vehent que las ditas 112 lliures, 14 sous no són repartidas per las parròquias en particular per pagarlas, si sols en càrrega de tota la Vall, per lo que ja may las parròquias se quitarian ni porian quitar, y per lo tant dits censals serian perpétuos. Per a obviar est inconvenient a resolt lo present Concell que totas las parròquias apòrtien per los Concells de mil set-cent*[s]* y quaranta y mil set-cents y quaranta-hu 45 lliures, sous barcelonesas, quiscuna en quiscun dels Concells de Sant Thomàs (ademés del que·ls tocarà a pagar per rahó de dit Concell), que vindrà a tocar per parròquia en dits dos Concells noranta lliures, y juntas las sis parròquias faran suma ab las ditas dos pagas de dits dos Concells de 540 lliures, sous, ab quals se quitarà a un dels tres que la Vall fa penció, podent quitar de noranta-dos dobles y mitja en noranta-dos dobles y mitja. Y, effectuada dita quitació, continuaran los consolats tots los anys en aportar per lo dit Concell de Sant Thomàs lo que quedarà en dos anys per effectuar altra quitació, quedant a favor de las parròquias lo que correspondria del que se aurà quitat cada any, de manera que cada dos anys se effectue una quitació y se rellévie de las 45 lliures, sous, que cada any quiscuna parròquia deurà aportar la penció que se aurà quitada, y continuen a disminuir las ditas quaranta-sinch lliures a porporció[294] del que auran quitat, quedant-se la penció o pencions, de las quitacions se auran fetas, depositadas en la Vall dels dinés dels estranys fins y a tant se ajen quitadas ditas pencions. Lo que se mana a tots los consolats tenir y observar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a l'ostalé de las Caldes no permítie que ningun habitan de las presents Valls júguia en sa casa ni en lo ort contíguo a ella, en pena del cot de la Terra. Y se mane a tots los ostalés de totas las parròquias fàcien lo mateix. Lo que manaran los cònsols a totas las parròquias y a quiscuna de ellas.

1740 abril 11

|*81v* Vuy, dia 11 de abril de 1740, se ha tingut Concell de la Terra per a pagar la paga de la quístia deguda al senyor bisbe de Urgell, que són dos-cent*[s]* vint-y-vuit rals de vuit,

[294] *En lloc de* proporció.

228 rals de vuit a una lliura, vuit sous quiscun, a saber, dos-cents per la quístia, y vint-y-vuit per la mengeria, y per a pagar las pencions de censals fa aquesta Casa, com consta de la nota se'n féu lo Concell passat de Sant Thomàs.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit, que los comuns, en ses parròquies, faran dir lo més prest puga tenir lloch.

Dit dia se ha entregat a Don Guillem de Areny y Gallart, síndich, las sobreditas dos-centes vint-y-vuit pesas de vuit, a fi y effecte de pagar-les al dit senyor bisbe per la quístia y mengeria, y aportarà rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha pagat las pencions que fa la Vall a la casa de Don Guillem de Areny y Gallart, de Ordino, que són 86 lliures, 2 sous, a Antom Moles, de Andorra, 100 lliures, 2 sous, a Joseph Moles, de Andorra, 24 lliures, 10 sous, que juntas prenen suma de 210 lliures, 14 sous, las quals an pagat las parròquias com véurer és al full antecedent del present llibre. Y per ser axí ho an firmat de sas pròpias mans o de sos commissionats.

Don Guillem de Areny *(signat i rubricat)*

Anton Moles y firmo per Josep Moles *(signat i rubricat)*.

Dit dia ha aportat en lo present Concell Don Guillem de Areny las 112 lliures, 14 sous barcelonesos, que li foren recomanades, per a què las guardàs fins al present Concell, en lo Concell proppassat de Sant Thomàs. Y, així mateix, a portat la rebuda del doctor Joseph Lleopart, advocat de la Vall en la Seu de Urgell, de las 10 lliures, sous de conducta que se li avian entregat, y és la rebuda en la plica.

Dit dia han portat los cònsols de Andorra passats compte de la erba del prat de la Vall dels fruits de 1739. Venuda la erba a 5 sous lo quintà se n'ha tret 12 lliures, 10 sous.

Dit dia se note que los cònsols de la Massana an fet ostenció de la |*[282]* última rebuda del censal fa en esta Casa Camp, de Pal, y és de l'any 1737. Quede devent la penció de l'any 1738 y 1739.

Dit dia se harende lo prat de la Vall que té en la present vila de Andorra al Magnífich Doctor Gabriel Fresca y a Pere Capdevila, cirurgià, per lo preu de dotse lliures moneda barcelonesa. Y se arrenda per los fruits del present any 1740.

1740 maig 30

Dia 30 de matg de 1740 se ha tingut Concell de Santcugesma per a pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca grasa y regalias, nominació de consellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Pere Font, Carquié, y este, per aver eixit a la elecció de batlle nomenat per Sa Magnífica Christianíssima, anomena a Miquel Naudí, Bonavida[295], vehedor Guillem Pintat.

Encamp mostafà Joan Jalmet, Pallerès, vehedor Joan Calba, Garreta.

Ordino mostafà Sebastià Pal, Solé, vehedor Miquel Adallach, Ramon Guiem.

Massana mostafà Joan Pere Mora, Geralt, vehedor Joan Torres, Sabater.

Andorra mostafà Macià Babot, de les Caldes, y Joan Parici, Sants, de Andorra, vehedor lo dit Joan Parici, Sants.

Sant Julià mostafà Guillem Capdevila, vehedor Pau Auviñà y Folch.

Dit dia se ha fet nominació de capitans:

Canillo capità Francisco Casal.

Encamp capità Bernat Joan Sancet, y lo dit per aver-se bandejat de la Casa Comuna de Encamp per certs fins, se nomene Joan Camp, Cauba[296].

Ordino capità Pere Ribal, Carbonell.

Massana capità Pere Aymà, d'Arensal.

Andorra capità Pere Joan Baixench, Sansa.

Sant Julià capità Serni Bonet, Llomeneres.

|*282v* Dit dia se arresten las mostras per lo temps acostumat y los senyors cònsols avisaran los senyors batlles y que fàcien manar, porta per porta, ca*[da]*hú en sas parròquias vuit dies antes per al dia tocarà en sa parròquia.

Dit dia se arresten las menobres de adobar camins, rigueres, sanderes y sanderons, y que sia feta la menobra lo dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se nota que se an portadas las rebudas de l'oli, y Don Guillem de Areny, síndich, a fet entregar las rebudas del pach de la quístia y mengeria pagada a Su Il·lustríssima en la Semmana Santa.

[295] y este… Bonavida *afegit posteriorment*.
[296] y lo dit… Cauba *afegit posteriorment*.

Dit dia se posa en mà de Pere Antoni Esclusa, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los censos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los que se pagan al porter major de la santa iglésia cathedral de Urgell, 10 lliures, sous al senyor canonge secristà de dita santa iglésia cathedral de Urgell, les quals són estades repartides a una lliura, tretse sous y quatre per parròquia, com s'és acostumat antes, y són per las regalias. De tot aportarà sas rebudas lo Concell vinent. Y, axí mateix, s'és entregat a Joan Solana, cònsol de Andorra, 12 lliures, 7 sous *[per]* a què les entréguie a l'arrendador del Molt Il·lustre Capítol de Urgell per la vaca grasa, de les quals cobrarà rebuda y las aportarà en lo primer Concell, pagada per quiscuna de las parròquias ab la forma següent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Encamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 sous, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 sous, Sant Julià 1 lliura, 13 sous, 4. Ab dita paga queden bones a favor de la Vall 1 lliura, 2 sous, 4. Lo consol de Andorra a portat la rebuda de l'arrendador de l'Il·lustre Capítol. Està en la plica[297].

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Germà Thomàs y entre Francisco Muxella, sobrestant Macià Duran, pesador Esteve Bortoló a les Caldes, Macià Ribot Andorra, Joan Antoni Ribot a la Massana, Pau Capdevila a Sant Julià.

Dit dia se elegeixen per conters per lo present any 1740 Anton Putg, Busquets, de les Caldes, y Sebastià Pal, Solé, de la parròquia de Andorra, y aportaran lo compte en esta Casa, pena del cot de la Terra. Y que degan contar de quí al dia primer de juliol del present any.

Dit dia, en atenció de venir a visitar per la primera vegada estas sas Valls lo Il·lustríssim Senyor Don Jordi Curado y Torrablanca, bisbe de Urgell y nostre príncep soberà, que Déu guarde, mana lo present Concell que per al dia entrarà dins las presents Valls (del que se donarà avís als consolats), baýsien a reb*[r]*e'l en la creu de Arcavell, so és, de la parròquia de Canillo Pere Font, Carquié |*[283]* y Miquel Adallach, Som, ab dos fadrins per cadahú ermats de escopeta y pistoles y una lliura de pòlvora per cadahú. De la parròquia de Encamp Jaume Joan Mas y Guillem Moles, ab la mateixa forma, de la parròquia de Ordino Pere Antoni Riba y Rufó y Miquel Joan Adallach, Ramon Guiem, de la parròquia de la Massana Pere Antoni Torres, Giberga, y Joan Antoni Riba, de la parròquia de Andorra Macià Babot y Thomàs Calbó, Dolsa, de la parròquia de Sant Julià Antoni Pal, Mitjavila, y Germà Font, Bonet, a més Guillem Areny, Teixidor y Don

[297] Lo cònsol... la plica *afegit posteriorment.*

Guillem de Areny, síndichs, Joseph Moles y Anton Moles, de Andorra. Y tots los sobredits ab dos fadrins, armes y pólbora, que deuran tenir previnguda los cònsols de cada parròquia y entregar-la als sobre expressats, y los mateixos lo aniran acompañar a la eixida de la Vall ab la mateixa forma y previsions.

1740 maig 31

Continuació del mateix Concell de Santcugesma, dia 31 de matg de 1740, per a fer nominació de concellers, detinguda en lo antecedent dia per graves motius avem tingut y, tot per lo acert de la rectitut en què devem obrar, havent-nos donat motiu la conqueixa nos ha fet Baptista Jayle, de Sant Julià, per haver-lo esclós de la honor de conceller en lo dia 18 de matg de 1733, com y de proposar-lo en havant més per cònsol, lo que no·s practica sens causa gravíssima, la qual fou que Esteve Pujol, cònsol, y Ramon Peyre, conceller de Sant Julià, li imputaren aver, dit Jayle, perdut lo respecte a Miquel Verdacer, ab ell cònsol en 1732. Y de què tenint dit Jayle la llibreta de la repartició de la sal, avia ell, maliciosament y de son sol moviment, mudat alguna xifra del que estava posada en la repartició avia fet lo Comú de Sant Julià. Y pretenent dit Jayle que ditas calumnias li són falsament imposadas, a fet comparèixer lo present Concell a ditas parts per a averiguar y manifestar la veritat del fet y fer justícia equitable y justa, per lo que se reben los informes y testimonis seguents:

|*283v* Dit dia a comparegut lo Honorable Samion Roza y Pujol, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell batlle de las presents valls de Andorra, demanat per dit Baptista Jayle, altre dels indivíduos del Consell de dita parròquia de Sant Julià, havent-li llegida la sobredita querella imputada a dit Baptista Jayle, ha declarat devant lo present Concell. Primerament, que dit Jayle perdés lo respecte al dit son company de cònsol, no ohí tal cosa, sols que las paraulas digué que i avia hòmens que·s feyen sorts quant no volian ohir y siegos quant no volien véurer, y que dit Jayle mudàs la xifra al memorial del repartiment de la sal, se féu per evitar qüestió si dita sal ere ben repartida o no, y que sens poder increpar al dit se mudà la xifra.

Dit dia, a instància de dit Jayle y per manament del present Concell, ha comparegut Jaume Bayxench, prom de dita vila de Sant Julià, llegida a ell la dita y prenarrada querella, en presència del dit Honorable Concell, a declarat lo sobredit y que estas qüestions foren al temps que dit Jayle volia donar los comptes de son consolat, y que lo dit Jayle donà los comptes de aquell també com tot lo temps ha acestit en lo citat Concell com ningun altre,

y que en rés avia perdut lo respecte a son company. Y en quant a la xifra de la sal ell, declarant, diu que la mudaren los tres o quatre proms acestien en scríurer aquella convocat lo Concell, y que no la mudà lo dit Jayle.

Dit dia, a la mateixa instància y per manament de dit Honorable Concell, a comparegut Andreu Vila, Baurrient, prom de dita vila de Sant Julià, lo qual a declarat, en presència de dit Honorable Concell, que ell acestit als Concells de parròquia ab dit Jayle en lo any de son consolat, y may ohí que lo dit Jayle perdés lo respecte a ninguna perçona. Y en lo que se li és llegit de la xifra del memorial de la sal diu que ohí a dir, sens poder assegurar a què perçona, que lo dit Jayle avia mudat una xifra del citat memorial, però que ell no sabie si la avia mudada o no.

|*284* Los quals càrrechs y justificacions, ab los expressats testimonis, se ha llegit a l'expressat Esteve Pujol en presència del dit Concell, y no avent donat eixida ninguna en contrari, axí que quede libre de tota calúmnia lo expressat Jayle y declarat digne dels honors, tant de cònsol, conceller y altres del Comú de la Vall y parròquia de Sant Julià. Per ço, manam als cònsols y Concell de Sant Julià lo mànien a Concell de parròquia y lo castíguien en las de desobidiència, y que per son honor lo propòsien per cònsol en lo any vinent, si ja no tenia de quí en avant just motiu en contrari.

Dit dia se han entregades a Guillem Areny, Teixidó, 21 lliures, 4 sous per las conductas de advocat al doctor Geroni, llegat de Barcelona, les quals, de orde de dit advocat, pagà dit Teixidó a Don Baltesar de Tàpies, y són per las conductas de 1738 y 1739 inclusive y altres gastos de treballs.

Dit dia, se ha ordenat, com apar al llibre de ordinacions, y se llohe, aprove y confirme totes les en aquell contengudes y arrestos fets en lo present llibre.

Dit dia se fa llot per la vinguda del senyor bisbe de 10 lliures, sous per parròquia, y estes seviran per pagar las 25 peses de vuit que se li acostumen donar, y per altres gastos se poden offerir, y estes les tindran previngudas per al Concell se tindrà, o bé las entregaran als que aniran a recébrer dit senyor bisbe.

Dit dia se fa llot per pagar lo gasto del Concell de una lliura per parròquia.

Dit dia se ha conduït per coch del present Concell a Feliph Simon, de Andorra, lo qual se obligue a servir de coch per tots los concells de la Vall se tindran de quí al Concell de Santcugesma de 1741 inclusive, per lo preu de 1 lliura, 16 sous.

1740 juny 17

Dia 17 de juny de 1740, se ha tingut Concell de la Terra per a rébrer a l'Il·lustríssim Senyor Don Jordi Curado y Torreblanca, Digníssim Bisbe de Urgell, nostre príncep soberà, que Déu guarde, en sa primera entrada en estas sas Valls, lo qual se ha rebut a la creu del Pujal, de la present vila de Andorra, ab lo modo y forma que atràs se explicarà.

|*284v* Dit dia se havote missa de devoció, los consolats se cuydaran fer-la dir, cadahú en ses parròquies, lo més prest puga entrar, y se vote al Sant Esperit.

Luego que las campanas de Andorra donaren lo avís del felís y desitjat arribo de Su Il·lustríssima a esta vila per los tochs se comensaren al descubrir-se al ribàs de Moles, lo Concell de la Vall que, per a rébrer dit Il·lustríssim Senyor estava congregat en sa Casa conciliar, partí a la iglésia parroquial de Andorra a dos files, y arribat en dita iglésia, després de aver feta una breu oració a Déu Nostre Senyor demanant-li sos divinos auxilis, los dos síndichs y quatre del present Concell prengueren las sis bares del tàlem y isqueren immediatament de la secristia revestits, ab capa ploviall lo reverent vicari perpetu de Andorra, y en dalmàtiques y gremiel[298] los reverents beneficiats de Andorra y les Caldes, y ab sobrepellís lo reverent vicari conductiu de Andorra. Y posats devant lo altar major de dita iglésia, se comensà solemne professó ab lo himne *Ave Maris [S]tela*, que se cantà, y després de aver presa la vera creu lo reverent pàrrocho de la vila de Andorra, posats que foren sota al tàlem presta, diaca y subdiaca, se encaminà la professó a la creu del Pujal, precehint a aquesta las banderas, axas y creu de dita iglésia parroquial, y seguin-se inmediatament al clero lo Consell de la Vall, lo qual anave a dos files y de dos en dos ab tota compostura y modèstia. Y havent arribada la professó ab la dita forma a la creu del Pujal a hont y avia un altà parat ab una immatge de un Sancristo ab quatre ciris encessos, arribà, axí mateix, dit Il·lustríssim Senyor Bisbe, y acercan-se a dit altar, y després de aver-se revestit ab sobrepellís, mantelete y bonete, li fou presentada la vera creu per dit reverent vicari perpètuo de Andorra al dit il·lustríssim Senyor, lo qual, avent-la presa y adorada ab tota devoció, la tornà a dit reverent vicari perpètuo. Y havent pres puesto al tàlem a la mà dreta de dit reverent vicari perpètuo, se entonà lo *Te Deum Laudamus*, lo qual fou seguit de tres descargues de esco- |*285* petes y pistoles per los fadrins que, per est fi, estavan esperant en dita creu del Pujal, a més dels que acompañavan a Su Il·lustríssima, què avian pujat de Sant Julià. Tot lo que executat, se'n tornà dita professó a la iglésia

[298] *En lloc de* gremial.

parroquial precehint las banderas y creu, y seguint-se, inmediatament, lo Concell de la Vall, que a l'eixir la professó avia anat clohent-la executant esta la numerosa multitut que acompañaven a Su Il·lustríssima, y casi tot lo poble de Andorra que isqué per dita recepció. Y al que se arribà a la plaseta de Domenjó se féu altra descàrrega, la que se repetí a l'arribar devant la porta de la iglésia. Y entrada la professó en ella y conclós lo *Te Deum* donà Su Il·lustríssima sa episcopal benedicció. Y després de aver-se de revestit lo reverent clero y de aver feta Su Il·lustríssima oració, partí a la casa del reverent vicari perpètuo de Andorra acompañant-lo, y posat devant, a dos files y de dos en dos, lo Concell de la Vall y síndichs fins a la porta de dita casa, y después de aver fet tot lo Concell una profunda reverència al que passà dins las dos filas, y rebuda sa episcopal benedicció, se'n tornà ab la meteixa forma que avia eixit a sa Casa conciliar per a elegir perçonas que acestissen en la Casa de la Vall, en nom de tot lo Concell, lo dia que Su Il·lustríssima tingués gust jurar la confirmació dels previlegis, usos y consuetuts de las presents Valls, lo que no pugué executar dit Il·lustrísssim Senyor Bisbe en lo dia de sa recepció, com an acostumat fer sos antecessors. A l'eixir immediatament de la iglésia, a causa de trobar-ce Su Il·lustríssima cansat y acalorat y aver offert al Concell de la Vall executar-o sempre que fos de l'agrado de aquest, elegí dit Concell als síndichs Don Guillem de Areny y Gallart, de Ordino, Guillem Areny, Teixidor, de Sospony, y als cònsols y concellers de la parròquia de Andorra, en mà dels quals deixà y confià lo regalar a Su Il·lustríssima ab un dinar en la Casa de la Vall lo dia se servirà jurar la sobredita confirmació de privilegis, y la expressa llicència de fer escríurer en lo present llibre lo dia jurarà la referida confirmació, ab totas circuntàncias a dits deputats o comissionats ben vistas[299].

1740 agost 24

|*[286]* Dia 24 de agost de 1740 se a manat Concell de la Terra per orde del síndich Don Guillem Areny per a fer l'afor del blat fiat.

Dit dia se *[ha]* fet l'afor del blat fiat, y se pose a tr*[e]*nta-y-sinch reals la càrrega moneda barselonesa, y que nenguna persona púguie adquerir més ni tampoch ningú déguie pagar-ne més, en pena del cot de la Terra. Y que los cònsols, cada un en ses parròquies, ho fàsien manar lo més prest los sie posible baix la mateixa pena.

[299] *Segueix foli 285 vers en blanc*.

1740 setembre 11

Dia 11 de setembre de 1740 se ha tingut Consell de la Terra per a fer sissena de batlle, y remétrer-o a monsieur Perpera, de la Vila de Ax, veguer per Sa Magestat Cristianíssima, Déu lo guarde, de estas Valls, acabant son trienni Joan Antoni Picart, de Mosquera, batlle per Sa Magestat Cristianíssima, la qual s'és feta en la forma seguent, y a fi de què monsieur Perpera se servesca elegir-ne un segons privilegi de la Vall inconcús:

Canillo Pere Font, Carquié.

Encamp Joan Pere Jalmet, Pallerès.

Ordino Pere Joan Bons, batlle. Lo qual prestà lo jurament de batlle en la casa de sa propria abitació presents un cònsol y un conceller. Conste de l'acte en poder de Anton Picart, nottari públic de Encamp, als 17 de setembre de 1740[300].

Massana Joan Antoni Riba.

Andorra Thomàs Calbó, Dolsa.

Sant Julià Antoni Olivé.

La qual sissena se entregue a fi de què la preséntie a monsieur Perpera y apòrtie |*286v* la provisió de aquella a Jaume Joan Mas, lo qual, a son retorn, la entragarà als cònsols de la parròquia ísquie lo batlle, per a què luego lo prénguian de jurament y ne llévien acte com se acostuma.

1740 novembre 28

Dia 28 de novembre de 1740 se ha tingut lo Consell de Sant Andreu per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averias estrañes, perquè los cònsols apòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també assentar los metedors y averies y lo compte per pagar la quístia a Sa Magestat Christianíssima.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat rebuda en son degut lloch, és a saber 50 lliures a quiscun metge y 42 lliures, sous al barbé.

Dit dia se fa llot de 27 pardius roges, so és, quatre per parròquia, Canillo, Massana y Andorra ne aportaran sinch, y que sian bonas y rebedores. Y lo diumenge, antes del Concell de Sant Thomàs, se ajen de posar en mans del cònsol de Andorra.

[300] Lo qual prestà… setembre de 1740. *Afegit posteriorment. Creiem que aquesta nota fa referència a Pere Joan Bons.*

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, Andorra, la Massana y Canillo apòrtien respecticament lo que sia degut y caygut a la Vall de arrendaments y fruits que percebeix la Universitat de la Vall, lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y sie per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent.

Dit dia se pose la lliura del pa a sinch dinés, y lo cortó del vi a onse dinés, y se comensarà a véndrer lo dia de Sant Andreu primer vinent, y los consolats o manaran als flequés y tavernés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que dins vuit dies sie adobat lo grau del Vensadé[301] de la peixera de Jayle, camí que va a Beixe[ss]arri, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista que lo present Concell, en lo Concell de Sant Thomàs proppassat de 1739, se prengué resulució que per quitar-ce esta Casa per las pencions fa esta Casa, està llotat que los consolats ajen de aportar per semblant Concell 45 lliures, sous, y aver de comensar aportar dit llot per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent, y conciderant que dits llots avian de estar depositats fins a què y agués bastanta quantitat per fer una quitació, per la qual se necessita 92 dobles y mitja, resol lo present Concell que, de aquí al Concell de Sant Thomàs primer vinent, se búsquien dinés afor de censal per fer dita quitació, donant la fatiga als censalistas de esta Casa si volen acceptar la quitació dels dits llots, o altrament se done facultat a Jaume Joan Mas, consellé de la parròquia de Encamp, y a Pere Antoni Picart, Rufó, consellé de la parròquia de Ordino, en nom del present Concell búsquien aquella quantitat afor de censal que·s necessítia per fer dita quitació, ab la promesa de firmar acte sempre que serà convenient.

1740 desembre 19

|*287* Dia 19 de desembre de 1740 se ha tingut Concell de Sant Thomàs per la quístia y taxa de metedors y averies se han trobat en lo present any per lo Rey Christianíssim (que Déu guarde), y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, que són los metedors 5.761, que a dos sous y dos per metedó fan 624 lliures, 2 sous, 2, y 33.388 averies, a tres dinés per averia fan 417 lliures, 7 sous, que juntes fan suma de 1.041 lliures, 9 sous, 2 moneda corrent.

[301] *Probablement en lloc de* venta de.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 4 lliures per lo arrendament del prat té la Vall en dita parròquia de Canillo, arrendat per quatre anys a Branqueta, arrendat en lo any 38. Pague per lo any 1740.

Dit dia an pagat lo doctor Gabriel Fresca y Pere Capdevila, cirurgià, lo arrendament del prat té la Vall en la present vila de Andorra 12 lliures, sous, y és per lo arrendament del present any 1740.

Dit dia an pagat los cònsols de Sant Julià lliura, 8 sous, 10, y és per lo resultant del blat a tocat a la Vall del ters de la terra possoeix Tolse de dita Vall, y és per la collita del present any 1740.

Dit dia a pagat Jaume Torres, de Pal, 1 lliura, 8 sous, 9 per lo blat resultant del ters de la terra de Camp de la cullita de 1739, y se note que queda lo blat axí mateix resultant de la cullita de 1740, que los cònsols veniders cuydaran y donaran compte a esta Casa. Y, axí mateix, se nota que quede devent Camp, de Pal, las pencions de 1 lliura, 12 sous del censal fa a la Vall, y són de 1739 y 1740.

Dit dia los consolats an pagat los dinés dels estranys tocants a cada parròquia.

Dit dia se ha fet llot de dos pernes, quatre formatges, y dos capons per parròquia. Les pernes y formatges són per regalar a Su Il·lustríssima, com acostume tots anys la Vall, y los capons per al senyor governador, al qual se li correspon lo mateix regalo que a Su Il·lustríssima. Ab lo benentès que la perçona distinarà la Vall per a anar a dar las bonas festas a Su Il·lustríssima, y presentar lo regalo, comprarà, a hont tinga més oportunitat, los dotse capons falten al regalo acostumat, y presentarà los dotse aquí llotejats al senyor governador, ab la esperança de què en ser presentadors los pernills se li presentraran ab los formatges, y que també a dit senyor, com a les demés perçones de obligació de la Vall, dónie les bones festes de las Pàsquas de la Nativitat del Senyor. Y se deixe a la direcció y desliberació de Guillem Areny, Teixidó, síndich, lo destinar perçona per a cumplir al sobredit. Y, axí mateix, se deixe a la sua disposició lo disposar lo compliment del regalo |^{287v} falte al senyor governador, advocat de la Seu de Urgell, al qual lo qui li donarà las bonas festas entregarà 10 lliures, sous per la conducta vensuda en lo present mes de desembre de 1740, les quals, per dit fi, posa lo present Consell en mans de Guillem Areny, Teixidó, síndich, tauler de la Seu, administrador general y demés perçonas que la Vall acostume regraciar tots anys en Barcelona. Y, per dit fi, se mane a tots los consolats ne tingan de previngudas per quant los seran dema*[na]*das per dit síndich.

Dit dia se note que de las 10 lliures, sous de llot se féu per la vinguda del senyor bisbe a càrrech dels síndichs, a tornat Guillem Areny, Teixidó, síndich, 8 lliures, 3 sous, 6, y ha donat compte dels demés dinés.

Dit dia se ha pagat a Anton Picart, nottari, una dobla, y al llosador un ral de vuit.

Dit dia se ha entregat a Don Guillem de Areny 112 lliures, 14 sous a fi y effecte de servir per les pencions deu pagar esta Casa en lo Concell del Dilluns Sant, que són 210 lliures, 14 sous, y les restants, que són 98 lliures, sous, pagaran Encamp y Canillo. Tot axí com està notat en lo Concell de Sant Thomàs de 1739.

Dit dia an pagat las parròquias les 45 lliures, sous se féu de llot per quiscuna en lo Concell de Sant Thomàs de 1739, a fi y effecte de servir per a lluir y quitar algun censal dels que fa la Vall. Y respecte de no poder-ce effectuar y ser precís esperar a l'any vinent, que pagaran, axí mateix, semblan quantitat las parròquias, en lo interim resol lo Concell que dit diner, que són 270 lliures, sous servescan per al més útil de la Vall y del bé públich, com és, que si apar sia necessari, fer-ne una compra de blat añadint-hi encara, si ere menester, algún altre llot per parròquia, lo qual blat se vendria en la Casa de la Vall al preu costaria, sens lo més mínim interés. Tot, unicament, a fi de subvenir les necessitats occurrent y que púgon venir. Y la disposició de tot lo sobredit y del que convinga sobre dit fet se deixe a la confiansa y bon cuydado de Don Guillem de Areny, lo qual s'és encarregat de dites 270 lliures, sous y, axí mateix, a la confiansa de Guillem Areny, Teixidor, síndichs, als quals se'ls atorgue tot poder.

Dit dia se fa llot de 2 lliures, 5 sous per parròquia per pagar lo gasto del present Concell.

Dit dia se ha posat en mans de Guillem Areny, Teixidó, síndich, 10 lliures, sous per comprar los capons per lo regalo al senyor bisbe y pagar los gastos se offerescan.

1741 març 27

|[288] Dia 27 de marts de 1741 se ha juntat lo Concell de la Vall per a pagar la mitat de la quístia, que són nou-cents trenta-sinch franchs a Sa Magestad Christianíssima (que Déu guarde).

Dit dia se ha fet l'aprovació de la nominació de cònsols, se ha fet en cada una de las parròquias com apar en son lloch en lo present llibre. Y, per lo major acert en son govern y desempeño de sa obligació y nostra, se vote missa de devoció perquè, mediant aquest

sant sacrifici, Déu Nostre Senyor nos acestesque ab sa llum y gràcia de la que tant necessitam. Los cònsols la faran dir en las parròquias a la primera ocasió puga entrar.

Dit dia Don Guillem de Areny y Gallart torne en aquesta Casa las cent-dotse lliures, catorse sous que se li entregaren en custòdia en lo Concell de Sant Thomàs proppassat, que devia tornar en lo present Concell.

Dit dia se ha entregat a Guillem Areny, Teixidó, síndich, la suma de nou-cents quaranta-un franch, y no se li entregue la última rebuda, per quant ell cuydarà de fer venir las dos per tenir un resguart de monsieur de les Casses de la última que té en son poder. Y cuydarà, ab lo modo menos costós a la Vall, fer fer dit pagament, que seran 935 franchs per la mitat de la quístia, y sis franchs per los gastos de enviar-la.

Dit dia se ha pagat a Sebastià Pal, Solé, y a Anton Putg, Busquets, per la mitat de la contoduria de la Vall, vint-y-una lliura entre los dos, que són sexanta franchs, y los restants queden a favor de la Vall.

Dit dia se pagan las pencions que fa la Vall a la casa de Don Guillem Areny, de Ordino, que són 86 lliures, 2 sous, a Anton Moles, d'Andorra, 100 lliures, 2 sous, a Joseph Moles, d'Andorra, 24 lliures, 10 sous, que juntas prenen suma de 210 lliures, 14 sous.

Las quals an pagat las parròquias com véurer és en lo Concell de Sant Thomàs de 1739. Y, per ser axí, ho an firmat de sas pròprias mans o de sos commisionats.

Don Guillem de Areny (signat i rubricat).

Joseph Moles (signat i rubricat).

Jaume Baixench per Anton Moles *(signat)*.

1741 maig 16

|*288v* Dia 16 de matg de 1741 se ha tingut lo Concell de Santcugesma per pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca magra, draps a lavar, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Antoni Duedra, vehedor Miquel Vidal.

Encamp mostafà Jaume Joan Mas, vehedor Sebastià Giberga, Jalmet.

Ordino mostafà Nicholau Torres, Pal, vehedor Anton Bons, Jordà.

Massana mostafà Jaume Areny, Torres, vehedor Pere Riba.

Andorra mostafa Anton Moles y Francisco Constantí, vehedor Francisco Constantí.

Sant Julià mostafà Jaume Baixench, vehedor Julià Pal, Molines.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Jaume Gabriel.

Encamp capità Jaume Muxella, Martí.

Ordino capità Esteve Solana, y per ell Guillem Torres, Janer, de Arans[302].

Massana capità Pere Antoni Torres, Guiem.

Andorra capità Miquel Pujal, Tarrat.

Sant Julià capità Jaume Bordanova.

Dit dia se note que la rebuda del pach de la quístia de la Semmana Santa deurà aportar Guillem Areny, Teixidor, síndich, per aver la Vall feta comissió al dit de fer lo pagament.

Dit dia se note que aporte Germà Font, Bonet, cònsol de Sant Julià, la rebuda per les sis parròquies de l'oli correspon la Vall als censos de la obra de Santa Maria de Urgell.

Dit dia se fa arrest per las mostras per lo temps acostumat, y los senyors cònsols de las parròquias avisaran als senyors batlles, y que ho fassen manar, porta per porta, vuit dies antes cadahú per sas parròquias.

Dit dia se fa arrest de adobar camins, rigueres, senderes y senderons, y que sian fetas las menobras de quí al dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha entregat a Germà Font, Bonet, cònsol de Sant Julià, 15 sous per los draps a lavar que·s deuen pagar al porté major. Més, s'és entregat al dit 12 sous, 6 per pagar los censos de Costoja. Del tot aportarà rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha entregat a Anton Moles, consellé de Andorra, 4 lliures, 16 sous que fa la Vall |*289* de censos per la vaca magra a l'arrendador de Capítol, y com a arrendador a firmat rebuda, que està a la plica.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Francisco Muxella y entre Macià Sucarana, sobraestant Macià Duran, pesador Esteve Bortoló a les Caldes, Macià Ribot a Andorra, Joan Antoni Ribot a la Massana, Pau Capdevila a Sant Julià.

Dit dia se confirma la privació de poder-ce fer ni plantar tabacos en la present Vall baix las penas en las demés prohibicions contingudes, lo que se mana als consolats fassan manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

[302] y per… Arans *afegit posteriorment.*

Dit dia, a vista de la negligència se exprimenta tenir molts pobres particulars d'estas Valls que, sens tenir terras en què poder sembrar y collir blat, se olvidan de procurar-ne ab bohigas, lo que resulte en grave perjudici del bé públich. Per lo tant, ordene lo present Concell, que d'esta hora en avant, tots los indivíduos de esta Vall que no tingan béns particulars en què sembrar y cullir blat, estigan obligats tots los anys en tràurer bohiga per tres cisterons blat de sembradura lo menos, a ús y pràctica de bon pagès. Y se mana als consolats fessen manar la present ordenació, porta per porta, y que invegílien a la observància de dita observació a uns y altres, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lloham y aprovam en lo present Concell totes les ordenacions y arrestos escritas en lo present llibre y no escritas.

Dit dia se pose lo cortó de vi a sou, y se comensarà a véndrer lo dia de Santcujesma, y los consolats o manaran als tavernés en quiscuna de sas parròquias, en pena del cot de la Terra. Y se deixe a la llibertat dels senyors síndichs lo poder-lo pujar o baixar sempre que convindrà.

Dit dia, per pagar lo gasto del present Concell, se fa de llot dos lliures, tretse sous per parròquia.

Dit dia se note que se ha donat una lliura, deu sous a Francisco Riberaygua, dit Sucarana, coch, lo qual se obliga a servir al present Concell y per lo espay de un any, y per semblant Concell se li donarà 1 lliures, 16 sous.

1741 agost 2

Vuy, dia 2 de agost de 1741, se ha tingut Concell de la Terra per orde del senyor síndich, Don Guillem de Areny, per fer l'afor del blat fiat, y mirar, a vista de la falta se experimente de la collita, si se pendrà resulusió per fer entrar alguna partida de blat forasté.

Dit dia se avote una missa de devoció al Sant Esperit, y los consolats cuydaran fer-la dir a la primera ocasió tinga lloch de entrar, en pena del cot de |*289v* la Terra.

Dit dia se ha feta l'afor del blat fiat a quatre lliures, dotse sous moneda barcelonesa la càrrega, y que ninguna perçona ne puga exhigir y, tampoch, ningú ne dega pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lo cònsol de Sant Julià, Germà Font, Bonet, aporte la rebuda de la Seu, censos de Costoja y draps a lavà.

Dit dia areste lo present Concell que, de esta hora en avant, ningun abitant ni natural de las presents Valls puga comprar sal de Cardona que no vinga ab guia de ditas salinas y en descàrrech de l'encabessament té fet la Vall, y que sia treta des del primer de juliol del present any, benentés que, a més de les condicions referides, deurà acudir qui la comprarà als cònsols de la parròquia, y en defecte de estos als consellers y en defecte de estos als proms o prom, a fi de què exhimínien si los bitllets van despatxats ab las condicions van expresas en lo present arrest; y sen al contrari, que no la pugan comprar, en pena del Cot de la Terra, y baix la mateixa pena se mana a tots lo consolats fassen manar aquell, porta per porta, a fi que no·s puga al·legar ignorància y, baix la mateixa pena, ningú ne puga comprar de sal de Gerri.

1741 octubre 30

Vuy, als 30 de octubre de 1741, se ha tingut Concell de la Terra per lo pach de la quístia degut a Sa Magestad Christianíssima, com a compte de Foix (que Déu guarde), y se han encomanat los dinés, que són nou-cents trenta-sinch francs de un partit, a Guillem Areny, Teixidó, síndich, lo qual cuydarà remétrer dit pagament. Y se note que a tornat las rebudas dels últim*[s]* pachs de la quístia de 1739, y la del primer pach del present any 1741 de la Senmana Santa, la qual se li torne entregar junt ab sis franchs per los gastos de fer portar dit pagament, y tornarà las rebudas en esta Casa.

Dit dia se note que se ha pagat vint-y-una lliura als conters per sa altra mitat de paga y a compliment de sa comissió, la qual quantitat se pose en mans del*[s]* còns*[ols]* de Andorra y Ordino per entregar-los als dits conters qui són Anton Putg, Busquets, de les Caldes, y Sebastià Pal, Solé, de la Quartinada.

Dit dia, en atenció de trobar-ce Su Il·lustríssima en Guissona, resol lo Concell anticipar- |*[290]* li lo regalo acostume fer-li la Vall per las festas de Nadal. Per ço, se fa llot de dos pernills y quatre formatges per parròquia, lo tot cosa bona y a propòsit, y ho remetrant en Sant Julià en mans del cònsol Baptista Jayle de quí al dia sinch del mes entrant, lo qual cuydarà de fer-los tenir en Guissona, en pagant lo que sia just, en los dias deu a dotse del mateix, y en mans de dit Guillem Areny, Teixidó, síndich, a fi de què en nom de la Vall los preséntie a dit Il·lustríssim Senyor, a cuya direcció se deixe lo complir ab Su Il·lustríssima lo regalo que la Vall acostume fer, com és dit, al dit Il·lustríssim

Senyor Bisbe, y de presentar-li la sisena que lo dia de avuy se li entrega a fi de ellegir la perçona de aquellas sis que, en nom de la Vall, se li presentaran en atenció de acabar Simeon Rosa, batlle, son trieni de batlle.

Dit dia se fa sisena de batlle com està dit per presentar a Su Il·lustríssima de las perçonas següents:

De Canillo Jaume Martí.

De Encamp Joan Pere Jalmet, Pallerès.

De Ordino Pere Joan Bons, batlle.

De la Massana Pere Antoni Torres, Giberga.

De Andorra Thomàs Calbó, Dolsa. Lo qual prestà lo jurament de batlle en la present Casa de la Vall, presents los cònsols y concellers de Andorra. Conste ab acte en poder del doctor Anton Picart, nottari, als 24 de desembre de 1741[303].

De Sant Julià Jaume Bayxench.

Dit dia se mane als cònsols dels consolats de aquella parròquia de hont eixira lo batlle, a l'avís del senyor Guillem *[Areny]*, Teixidó, síndich, que·l prenguen de jurament lo dia de Nadal primer vinent, ab la forma acostumada.

Dit dia areste lo present Concell que las menobras sian fetas de quí al dia de Sant Martí primer vinent en los camins reals, sanderas y sanderons.

1741 novembre 27

Dia 27 de novembre de 1741 se ha tingut Concell de Sant Andreu de la Vall per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averies estrañes, los cònsols aportaran los dinés per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent, y també resòl- |*290v* drer sobre lo que se ocorrirà en lo present Concell.

Dit dia se ha pagat la conducta als senyors doctor Sacases y doctor Fresca y a Pere Capdevila, cirurgià, ço és, als senyors doctors 40 lliures, sous a quiscún, y 42 lliures, sous a dit Pere Capdevila, cirurgià, los quals an firmat rebuda en son degut lloch.

Dit dia se mane als cònsols de las parròquias hont lo Concell de la Vall té pencions de censals, apòrtien per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent los arrendaments de aquellas y pencions de dits censals, en pena del cot de la Terra.

[303] Lo qual prestà… desembre de 1741 *afegit posteriorment.*

Dit dia se fa llot de vint-y-set pardius roges, çó és, de quatre per parròquia, Ordino, Encamp y Sant Julià ne aportaran sinch, y que sian bonas y rebedoras. Y lo diumenge antes del Consell de Sant Thomàs se ajen de posar en mans del cònsol de Andorra.

1741 desembre 18

Vuy, als 18 de desembre de 1741, se ha tingut Concell de Sant Thomàs per tallar la quístia al ters de Su Il·lustríssima, y assentar los jornals, feres y sabudes, lo redre, cobrar los estranys y demés emoluments tinga la Vall.

Dit dia se note que los estranys se han pagat al present Concell.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 4 lliures, sous per lo arrendament del prat de la Vall té en dita parròquia arrendat per quatre anys, y pague per lo últim any arrendat a Branqueta, de Canillo, en lo any 1738.

Dit dia se note que del blat tocave a la Vall del ters de la terra de Camp, de Pal, de la cullita de l'any passat 1740, an donat compte los cònsols de la Massana de aver-n'i agut deu sisterons, dels quals ne donaran compte en lo Concell de la Semmana Santa, venent-lo al preu corrent.

Dit dia los cònsols de Andorra an pagat 12 lliures, sous per lo arrendament del present any de 1741 del prat té la Vall en dita vila de Andorra.

Dit dia se note que la Vall a pagat la conducta de l'advocat de la Seu de Urgell, qui és lo doctor Joseph Lleopart, vensuda en lo present mes de desembre de 1741, la que és 10 lliures, sous, las quals entregarà lo present Concell al que anirà a donar les bonas festas, y cuydarà de portar rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha pagat al nottari Antoni Picart una dobla, y un ral de vuit al llosador, de conducta per lo present any 1741, y se ha entregat a Germà Font, cònsol de Sant Julià, dit ral de vuit.

|[291] Dit dia se fa nota de las pencions se deuen pagar en lo Concell del Dilluns Sant pròxim vinent, que són com se segueixen:

A Don Guillem de Areny:	86 ll.	2 s.
A Anton Moles:	100 ll.	2 s.
A Joseph Moles:	24 ll.	10 s.
Que juntas són:	210 ll.	14 s.

Paguen las parròquias:				
Canillo:	46 ll.	4 s.		
Encamp:	51 ll.	16 s.		
Suman:	98 ll.	0 s.	98 ll.	s.
Faltan a compliment de dites pencions			112 ll.	14 s.

Y per a pagar estas deposita la Vall dita quantitat, provenint dels estranys, en mans de Joseph Moles, la qual las tornarà per lo Concell de la Semmana Santa primer vinent.

Dit dia areste lo present Concell que los síndichs se cúydian de donar o fer donar las bonas festas al senyor governador y demés perçonas de la obligació de la Vall en la Seu de Urgell, havent complert ja la Vall en esta atenció al senyor bisbe, y fer a portar al senyor governador una dotsena de capons que correspondran dos per parròquia, los que tindran en mans dels cònsols de Sant Julià a l'avís dels senyors síndichs. Y per lo demés regalo acostume fer la Vall, de pernills y formatges, als senyors governador, advocat y tauler de Seu de Urgell, y de las demés perçonas de obligació en Barcelona, se prevé als consolats ho tingan previngut a l'avís de Guillem Areny, Teixidor, síndich.

Dit dia mana lo present Concell a tots los consolats que fàcian se cúmplia en tràurer la sal de Cardona que segons lo encabasament nou correspon a cada any, en pena del cot de la Terra, y de pagar la parròquia que faltarà la sal lo expectava tràurer sens poder-la tràurer del salí després de pagada, y de totes les demés penes contengudes en lo acte de l'encabasament.

Dit dia an pagat las parròquias las 45 lliuras, sous se féu de llot per quiscuna en lo Concell de Sant Thomàs de l'any 1739, a fi y effecte de servir per a lluir y quitar algun censal dels que fa la Vall.

Dit dia, a vista de l'encàrrech se féu *[a]* Don Guillem de Areny de 270 lliures en lo Concell de 19 de desembre de 1740, per quant la Vall deixà a sa direcció y a Don Guillem Areny, Teixidor, síndich, de amplear-los ab blat si·ls aperixia bé. Y |^{291v} per lo profit del bé públich se note que, en lo dia de vuy, a donat compte dit Don Guillem de Areny de dites 270 lliures, sous, las quals foren esmersades per lo fi atràs dit, y de *[les]* quals quede plenament satisfet lo present Concell ab lo modo y forma següent, so és, 251 lliures, 19 sous, 2 que ha entregades dit Don Guillem al present Concell ab diner factiu, y 18 lliures, sous, 10 que se han perdudes ab la disminució de misuratges, que junts los dos partits pren*[en]* suma de dites 270 lliures, sous, de les quals, com ja dit és, se avia fet càrrech.

Dit dia, a vista de la suma necessitat en que·s troba la present Vall per la petita collita de blat esdevinguda en lo present any, no obstant lo arrest, fet en lo Concell de Sant Thomàs de 1739, de què tots los consolats aportassen quiscun any 45 lliures, sous barcelonesos per a poder ab dites, de dos en dos anys, quitar algun censal dels que pateix lo present Concell, fins a l'estar del tot quiti, y de aver-les pagades los consolats en los anys 1740 y 1741, ab quals dos pagas poria lo present Concell ja effectuar una quitació. Attenent a la suma necessitat ja dalt dita, resol lo present Concell suspéndrer la quitació podia effectuar, y lo emplear lo import de aquella en blat per la manutenció dels pobres de la present Vall, a qual fi entrega lo present Concell a Don Guillem de Areny, síndich, 521 lliures, 19 sous, 2 per a què, en compañia de Guillem Areny, Teixidó, també síndich, las emplehan en comprar blat per lo fi ja dit, y ab poder que se'ls dona de poder fer llot per tot lo que judíquien necessari, per lo fi ja dit, donant-los per est effecte tot ple poder, y tot quant la Vall pot.

Dit dia a resol lo present Concell lo tenir advocat en Perpiñà y, per est fi, encarrega la Vall a Don Guillem de Areny escríguie a monsieur Capot, conceller de Sa Magestad en Perpiñà, pregant-li vulla permétrie a son fill, monsieur Capot, advocat, en lo mateix Concell accéptia la advocasia de la Vall.

Dit dia arrenda lo present Concell lo prat té la Vall en la present vila de Andorra per lo espay de quatre anys, comensant per la collita de 1742 y acabarà per la cullita de 1744 inclusive, al doctor Gabriel Fresca per lo preu de 12 lliures, sous moneda barcelonesa per quiscún any.

Dit dia se note que Camp, de Pal, quede devent en esta Casa tres pencions del censal fa tots anys de 1 lliura, 12 sous, contada la penció del present any 1741 inclusive.

Dit dia se note que las referidas 10 lliures, sous que se deuen donar a l'advocat de la Seu de Urgell se han de entregades a Don Guillem de Areny, síndich.

Dit dia, a vista de la representació feta al present Concell per lo |[292] Il·lustre Doctor en drets, Anton Fiter y Rocell, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, nostre príncep (que Déu guarde), veguer de las presents valls de Andorra, de què en compliment de la obligació de son empleo se veya presisat en aver de obrir Corts per a donar a cadahú lo que mereix segons son modo de prosohir, y per una grave y urgent causa que actualment lo obligava en aubrir-las, que per lo tant requiria al present Concell ellegís los arrahonadors que en semblans casos acostuma ellegir lo present Concell de la Vall, a fi

de contribuir uns y altres a la recta administració de justícia. La qual representació attesa, y desitjant lo Concell contribuir quant de sa part púguie a la recta adminsitració de justícia, a pasat en allegir per arrahonadors, en las Corts pròximas venidoras, a Joseph Moles y Joan Solana, los dos de la present vila de Andorra, als quals done lo present Concell tot ple poder, tant quant acostume donar en semblants arrahonadors.

Dit dia se pose la lliura del pa a sis dinés, y se comensarà a véndrer a dit preu lo dia de Sant Thomàs.

Dit dia se note que, además de les 521 lliures, 19 sous, 2 que atràs estan notades se ha entregat a Don Guillem de Areny, se li entrege quaranta-sis lliures més per lo mateix fi.

1742 gener 26

Vuy, dia 26 de janer de 1742, se ha tingut Concell de la Vall, sen*[t]* manat per Joseph Moles y Joan Solana, arrahonadors, a petició de l'Il·lustre Doctor Anton Fiter y Rocell, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, nostre príncep, veguer de las presents valls de Andorra.

Dit dia Joseph Moles y Joan Solana, presents, y Jaume Adallach, Ramonet, ausent, que junt ab los concellers y altres promps fan relació del Concell que, lo dia 24 del mes de desembre de l'any 1741, ab decret y poders que se'ls féu patent que lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, nostre príncep, féu la anominació de batlle a la perçona de Thomàs Calbó y Dolza, de la parròquia de Andorra, en lo dia dalt mencionat prengueren lo jurament al dit Thomàs Calbó, Dolza, en la Casa de la Vall, com conste ab acte en poder de Anton Picart, nottari públich de Encamp.

|*292v* Dit dia, a vista que per la obertura de las Corts immediatament tingudas, de les que vuy se'n fa menció, en sa obertura, lo Magnífich Pere de les Cases, en drets licenciado, en la vila de Pàmies domiciliat, delegà a l'Il·lustre Francisco Giberga y Fiter, doctor en drets, en la ciutat de Urgell domiciliat, qual delegació féu patent a Joseph Moles y Joan Solana, arrahonadors de las presents Corts. Y vista aquella per dits arrahonadors ser en bona forma auctenticada, ab facultat del Concell, donaren pocessió al dit Il·lustre Doctor Francisco Giberga, prenet-li lo jurament, ab facultat als dits arrahonadors comessa per lo Concell de la Vall. Y avent-se ajuntat lo Concell lo dia de vuy de nou lo preste, y lo dit Il·lustre Doctor Francisco Giberga a prestat solemnement, ab promesa de no contravenir ni derogar ningun privilegi de la Vall, ans bé exercir lo de justícia y distribuir-

la segons los mèrits o demerits dels delinqüents, ni contravenir als usos, costums y consuetuts, escritas y no escritas, com an practicat sos predecessors a la judicatura de las presents Valls, tant en lo civil com en lo criminal, y conste en lo llibre de les Corts ab acte rebut y testificat en poder de Anton Picart, nottari públic d'Encamp, ab incerta de la delegació feta per dit Il·lustre Pere de les Cases, que és del tenor següent:

"Petrus de les Cases, iuris utriusque licenciatus, in suprema Tholosiani Parlamenti Curia patronus, commissorum Fluccensi, sindicus generalis, necnon vallium Andorre pro Sumo Rege Christianissimo, iudex supremus ordinarius. Domino magistro Francisco Giberga, iuris civilis doctori, civitatis Urgelensis habitatori, certiores laudabili modo facti de suis bonis moribus, de sua prudencia, doctrina et experientia in administratione justicia distributiva, et quod profite[…]ris religionem catholicam, apostolicam, romanam, nos, preterea impediti, propter temporum incomoda et viarum montanarum dificultatem obnimiam nivicum affluential de ista provincia in illas Valles, cum res expedit transsire, volentes tamen causarum et delictorum expeditionem accelerare, ad maiorem illarum Vallium utilitatem rogamus te, dictum dominum Giberga, et mandamus tibi et, quantum in nobis est, committimus et deputamus ut in absentia nostra omnem iurisdictionem quam possumus administrare plene administres et geras, tam in civilibus quam in criminalibus. Itaque damus omnem potestatem atque |[293] conferimus, quam dare et conferre possumus, ut possis agere et administrare justitiam ut nos metipsum agerimus et administraremus, salvo tamen in omnibus iure regali salvisque privilegis et inmunitatibus dictarum Vallium, quas Valles seu Consilium puliticum dominosque vicarios rogamus ut te pro satis commisso cognoscant et pro competenti iudice delegato et te in ea qualitate recipiant.

Datum Appmiis, die vigessima quarta desembris, anni millessimi septingentessimi quadragessimi primi.

De les Cases, iudex supremus ordinarius vallium Andorræ. Locus sigil+li."

Dit dia lo Concell a commissionat a Joseph Moles y a Joan Solana perquè exhemínian los comptes del que munten las manlleutas y gastos a fet la Cort en lo temps de aver estades obertes. Y exheminats los sobredits comptes per los dits Joseph Moles y Joan Solana, arrahonadors, an fet relació al Concell que lo import de las manlleutas y penas trencadas, distret lo salari acostumat, són 61 lliures, 13 sous, 6, lo gasto y [f]resos per dites Corts se munte 68 lliures, 6 sous, 5, axí que vol correspòndrer la Vall per dits gastos y a son compliment 6 lliures, 12 sous, 11, per lo que se mane als consolats tingan en mà de Joseph Moles, per tot lo diumenge primer vinent, lo corresponent, que és una lliura,

dos sous y sis per parròquia. Las sobreditas 6 lliures, 12 sous, 11 són reportades a la clausura de les Corts següents[304].

Dit dia se avote missa de devoció al Sant Sperit, per lo que se encarrega als cònsols la fàcien dir en ses parròquies lo més prest pugan, com y també se mane als dits cònsols ne fàcien celebrar altra ab la major brevetat, per aver-la avotada Don Guillem de Areny, síndich, per lo benefici de la Vall.

Dit dia se note que se ha pagat al senyor veguer dos jornals de aver anat a la Seu de Urgell, per orde del síndich, ab fadrí y cavalcadura, 3 lliures, sous.

1742 març 20

Vuy, dia 20 de marts de 1742, se ha tingut Concell de la Terra per a pagar la paga de la quístia deguda al senyor bisbe de Urgell, que són dos-cents vint-y-vuit rals de vuit, 228 rals de vuit, a una lliura, vuit sous quiscuna, a saber, doscents per la quístia y vint-y-vuit per la menjaria, y per a pagar las |*[293v]* pencions de censals fa aquesta Casa, com consta de la nota se'n féu lo Concell passat de Sant Thomàs.

Dit dia se ha entregat a Guillem Areny, Teyxidó, síndich, las sobreditas dos-centes vint-y-vuit pesas de vuit, a fi y effecte de pagar-les al senyor bisbe per la quístia y menjeria, y aportarà rebuda en dita Casa, y se li entrega la última rebuda de 1740.

Dit dia se note que dit Guillem Areny, Teixidó, síndich, ha entregat la rebuda de de l'advocat de la Seu de 1740, y las rebudas del primer y últim pach de la quístia de Sa Magestad Christianíssima de 1741, y estan en la plica.

Dit dia ha portat Joseph Moles las 112 lliures, 14 sous que se li entregaren per lo Consell de Sant Thomàs proppassat.

Dit dia se ha pagat las pencions que fa la Vall a la casa de Areny y Gallart, de Ordino, que són 86 lliures, 2 sous, a Anton Moles, d'Andorra, 100 lliures, 2 sous, a Joseph Moles, d'Andorra, 24 lliures, 10 sous, que juntas prenen suma de 210 lliures, 14 sous.

Las quals han pagat las parròquias com véurer és al Concell de Sant Thomàs proppassat. Y per ser axí, ho an firmat de sas pròprias mans o de sos commisionats.

Per Don Guillem de Areny y Gallart, Pere Joan Bons y Balle *(signat)*.

Anton Moles *(signat)*.

[304] Las sobreditas… següents *afegit posteriorment.*

Per dit Joseph Moles, Anton Picart, nottari *(signat i rubricat).*

Dit dia se note com dels llots dels pernills fets fins al present Concell van iguals fins al present las parròquias, menos Encamp y Canillo, que tenen abansat un pernill per parròquia, y las demés parròquias tenen abansat un formatge per parròquia.

Dit dia se note que se ha entregat a Guillem Areny, Teixidó, síndich, nou lliures que avia bestret per un propi a Barcelona, y per comprar los capons del present al senyor bisbe.

1742 maig 21

Dia 21 de matg de 1742 se ha tingut lo Concell de Santcugesma per pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca grassa y regalies, nominació de concellers, mostefasos, vehedors y capitans:

|[294] Canillo mostafà Miquel Adallach, Som, vehedor Nicholau Putcernal.

Encamp mostafà Jaume Naudí, Gallaudi, vehedor Josep Torres, Areny.

Ordino mostafà Pere Antoni Picart, Rufó, vehedor Joan Germà Garrellà.

Massana mostafà Antoni Capdevila, vehedor Joan Cirés, Fonta, y per mort de este, Jaume Ermengol Areny[305].

Andorra mostafà Joan Solana y Miquel Riberaygua a les Caldes, vehedor Miquel Riberaygua, sent este cònsol, Francisco Constantí[306].

Sant Julià mostafà Jaume Bayxench, vehedor Pere Antoni Esclusa.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Miquel Ricart, Bortholó.

Encamp capità Miquel Pujol, Tarrat.

Ordino capità Guillem Torres, Janer.

Massana capità Antoni Tor.

Andorra capità Antoni Molines.

Sant Julià capità Bernat Sabaté, de Auviñà.

Dit dia se note que las mostras, en atenció de aver allargat lo present Concell, se són fetas per los dias acostumats en quiscuna de las parròquias.

[305] y per mort... Areny *afegit posteriorment*.
[306] sent este... Constantí *afegit posteriorment.*

Dit dia se arresten las menobras de adobar camins, rigueres, sanderes y sanderons, y que sia feta la menobra lo dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se nota que se han aportades las rebudas de l'oli, y Don Guillem de Areny a portat la rebuda de l'advocat de la Seu de l'any 1741 y las rebudas del pach de la quístia de la Semmana Santa de Su Il·lustríssima. Queden en poder de Guillem Areny, Teixidó, síndich, les que dit dia entregue al present Concell.

Dit dia se posa en mans de Simeon Roza y Pujol, cònsol de Sant Julià, 11 lliures, 7 sous, 6 per pagar com se segueix: 12 sous, 6 per los censos de Costoja, 15 sous per draps a labar, los que se pagan al porter major de la santa iglésia catedral de Urgell, 10 lliures, sous al senyor canonge sacristà de dita santa iglésia cathedral de Urgell, les quals són estades repartides per parròquias a una lliura, tretse sous y quatre a quiscuna, com s'és acostumat antes, y són per las regalias. De tot aportarà |^{294v} sas rebudas per lo Concell vinent. Y axí mateix, s'és entregat a Joan Cirés y Fonta, cònsol de la Massana, 12 lliures, 7 sous, aquelas entréguie a Guillem Areny, Teixidor, arrendador del Molt Il·lústre Capítol de Urgell per la vaca grassa, de les quals cobrarà rebuda y la aportarà en lo primer Concell, pagada per quiscuna de las parròquias ab la forma següent: pague Canillo 2 lliures, 6 sous, Encamp 3 lliures, 6 sous, Ordino 2 lliures, 6 sous, Massana 1 lliura, 12 sous, Andorra 2 lliures, 6 sous, Sant Julià 1 lliura, 13 sous, 4. Ab dita paga queden bones a favor de la Vall 1 lliura, 13 sous, 4.

Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Macià Sucarana y entre Jaume Adallach, sobrestant Anton Putg, Busquets, pesador Esteve Bortoló a les Caldes, Macià Ribot a Andorra, Joan Antoni Ribot a la Massana, Pau Capdevila a Sant Julià.

Dit dia se confirme la privació de poder-ce fer ni plantar tabacos en la present Vall, baix las penas en las demés prohibicions contingudas, lo que se mane als consolats fassen manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se elegeixen per conters per lo present any 1742 Anton Putg, Busquets, de les Caldes, y Sebastià Pal, Solé, de la Quartinada, y aportaran lo compte en esta Casa, pena del cot de la Terra. Y que degan contar de quí al dia primer de juliol del present any.

Dit dia se han pagadas las conductas dels anys 1740, 1741 de l'advocat de la Vall en Barcelona, qui és lo doctor Geroni Llegat y Salinas, y axi mateix los treballs a fet per la

Vall fins al dia 18 de desembre de 1741, important junts 39 lliures, 4 sous, 10, les quals se han entregades a Don Guillem de Areny per a què las entréguie a Guillem Areny, Teixidor, y est a l'advocat, del qual aportarà, per lo primer Concell sabut, rebudas. Y axís mateix passaran comptes los dos síndichs ab Rabató, de Sant Julià, del producto dels papers de entrada y eixida, y ne aportaran relació al primer Concell sabut en esta Cassa. Y per a pagar la sobredita quantitat y lo gasto del present Concell s'és fet de llot 8 lliures, 10 sous per parròquia, lo qual s'és pagat de contant.

Dit dia, a vista de la nota a enviada Guillem Areny, Teixidó, de las guias que faltan a tornar-se responció a la taula de la Seu de Urgell, y havent ja espirat lo temps, y de las quals avia entrat fiansa la Vall, demanant lo visitadó de la Seu la multa en què an incorregut de deu lliures per guia, quals, en nom de la Vall, avia abonades lo síndich, mana lo present Concell, en pena del cot de la Terra, a Doña Joan Agna de Llar y Rocell que, dins lo termini de vuit dies, se compónguie ab lo dit visitador de la Seu per tres responcions de tres albarans de guia que tragué Joseph Roig, son traginé, y baix |[295] la mateixa pena, se mane a Esteve Janer, de la Massana, execútie lo mateix per un albarà de guia que presentà responcionat però fora de temps, y axí mateix a Ramon Ramonaxo, de Canillo, per un albarà tragué per aportar fins a Sitges 12 quintàs de ferro però no a tornat responsió. Lo mateix se mane a Perich, de Andorra, per un albarà presentà però fora de temps.

Dit dia, a vista de la compra de blat an fet los síndich*[s]* en la ciutat de Urgell de cent càrregas de bla*[t]*, cent corteres de forment y cent de sègol, per la manutenció y abast de la Vall, resol lo present Concell que se n'apòrtie en la present Casa, y entregadores a Joan Solana vuytanta corteres, so és, quaranta de forment y quaranta de sègol, las quals vendrà a tres lliures, sinch sous cortera, pagant-se en la Seu de Urgell a tres lliures, un sou, y serviran los quatre sous més per cortera per a pagar los ports des de la Seu a esta Casa, y cuydaran las parròquias de Andorra y Sant Julià fer aportar aquellas, las quals se las entregaran a la Seu en força de un bitllet los entregarà Don Guillem de Areny, y per las restants cent-y-vint corteras resol, axí mateix, lo present Concell que se repartescan per las sis parròquias, cuydant cada una de aquellas de enviar-ne ab bitllets, que per est fi tindran del referit Don Guillem de Areny per vint corteras quiscuna de elles, *[a]* saber deu de forment y deu de sèguel, quals entregant lo bitllet deuran deixar pagades, e importaran 61 lliures, sous per cortera.

Dit dia, a vista de la notícia a donada Guillem Areny, Teixidó, de aver-li declarat lo visitador y tauler de la Seu de Urgell tres contrabandistas d'esta Vall, ignorant lo present Concell qui sian, resol lo reservar lo càstich de aquells al primer Concell se tinga, y de ordenar en lo present que, d'esta hora en avant, ningun natural ni abitant de estas Valls puga introduir gènero algun de frau, y asseñaladament de tabacos, dins del principat de Catalunya, baix las penas en las antecedents ordinacions imposadas, y de nou lo desterro pertètuo de estas Valls. Lo que se mana als consolats fàcien manar, porta per porta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, a vista de la disputa té Martí Bonet ab lo Comú de Sant Julià, havent recorregut aquell a est Concell per evitar letigis, ha demanat |[295v] a las parts possassen a las mans de dos àrbitres esta dependència, y quant alguna de las dos parts no vingués bé a esta demanda, que Martí Bonet aje de depositar lo salari dels sis vehedors y que Don Guillem de Areny aje de avisar als dits vehedors per la declaració de dita centència.

Lo mateix demana sobre las disputas té Joan Ricart, dit Tolse, ab Germà Bonet, de Sant Julià, sobre la disputa de un bossí de terme, benentès que, en part ni quart, se pàrlie de concentiment del rector del seminari de la Seu de Urgell, pués té la pocessió immemorial lo present Concell la senyoria política del mas de Tolse, y quant en assò no vulla estar dit Ricart, Tolse, aja de depositar lo salari dels sis vehedors per lo mateix fi dalt expressat.

Dit dia lloam y aprovam totas las consuetuts y ordinacions, escritas y no escritas, arrestos y resulucions, usos, *etcètera*, y asseñaladament ordenam que ningun pescador de esta Vall dels que fan offici pugan passar de sa parròquia a altra sens expresa llicència dels cònsols de esta, pena del cot de la Terra. Y se recomane als cònsols y concellers de Sant Julià, los que vuy són y per temps seran, invegílien a què los pescadors de la ribera de la Seu de Urgell no éntrien dintre las riberas de esta Vall a pescar, donant-los per obviar assò tot ple poder que la Vall té.

Dit dia se note que se ha entregat a Francisco Riberaygua, dit Sucarana, coch, 1 lliura, 16 sous, lo qual se obliga a servir a tots los Concells fins al de Santcugesma de 1743, per dita soldada.

Dit dia se pose la lliura del pa a set dinés, comensaran a véndrer a dit preu dijous primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana, en pena del cot de la Terra, tingan pagats a Don Guillem de Areny, de quí al Concell sabut primer vinent, lo salari de la visura dels vehadors, acerca la qüestió se té entre lo Comú de Ordino y la Massana sobre la devisió del terme a la partida de la Gonarda.

1742 agost 19

Vuy, dia 19 de agost de l'any 1742, se a tingut Concell de la Terra per orde del síndich Don Guillem de Areny per fer la afor del blat fiat.

Dit dia se avote missa de devoció al Sant Esperit, y los consolats cuydaran fer-la dir a la primera ocasió tinga lloch de entrà, en pena del cot de la Terra.

|[296] Dit dia se a feta la afor del blat fiat a sis lliures la carga moneda barcelonesa, y que ninguna persona ne pugue exigir més y tampoch ningú ne dega pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lo cònsol de Sant Julià, Simeon Rossa y Pujol, a portat la rebuda dels draps a labar y la rebuda de las regalias, que a la primera se done per satisfet lo porter major per lo any 1742 inclusive, y ab la segona se done per satisfeta la dignitat de la segristia per lo que li correspon la Vall un any per altre. Y falte le rebuda dels censos de Costoja, la qual portarà dit Simeon Rossa quant tindrà ocasió. Dia 12 de novembre de 1742 dit cònsol de Sant Julià a portat la rebuda dels dits censos de Costoja, y és a la plica[307].

Dit dia se pose la lliura de pa a quatre dinés, y se pose lo cortó del vi a quinse dinés, y que y vage lo dia 21 del present. Lo*[s]* cònsols tindran cuidado en fer-o manar en sas parròquiess, y los mostassàs tindran cuidado en fer tenir lo vi bo y rebedor en las tavernes. Y en cas que per la disposició del temps se regonegués fos necessari de aumentar o disminuir lo preu, tant del pa com del vi, se deixe a la disposició dels síndichs.

Dit dia Guillem Areny, Texidor, síndich, a fet portar al Concell la rebuda ab la que lo doctor Geroni Llegat, advocat en Barcelona, se done per pagat y satisfet de sos treballs fets en lo any 1740 y 1741. Son import és 39 lliures, 4 sous, 10 barcelonesos.

Dit dia lo cònsol de Encam*[p]*, Tribala, a portat al Concell 7 lliures, 10 sous, són per lo que la Vall paga per los gastos de las Corts, y se són cobrades de Joan Antony Torres per solda*[da]* del pres dit lo Capità.

[307] Dia 12 de novembre... a la plica *afegit posteriorment.*

1742 novembre 12

Die 12 novembris 1742, a vista que lo noble Don Guillem de Areny, síndich, tingué carta del doctor Anton Fité y Rocell, veguer per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell de las presents valls de Andorra, hon li demanave se tingués Concell de la Vall per voler |*296v* obrir Corts y desliberar de un reo criminal que·s trobe en las presons de las presents Valls, per ço se té lo present Concell, a fi se prengan las deliberacions se necessita per dita obertura de Corts.

Dit dia, a vista de la representació feta al present Concell per lo dit Il·lustre Doctor en drets Anton Fité y Rocell, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, nostre príncep (que Déu guarde), veguer de las presents valls de Andorra, de que, en compliment de la obligació de son empleo, se veya precisat en aver de obrir Corts per a donar a cadahú lo que mereix, segons son modo de procehir, y per una grave y urgent causa que actualment se troba, lo obligava en abrir-las, que per lo tant requiria al present Concell ellegís los arrahonadors que ens semblants casos acostuma ellegir lo present Concell de la Vall a fi de contribuir, uns y altres, a la recta administració de justícia. La qual representació attesa, y desitjant lo Concell contribuir quant de sa part púgie a la recta adminsitració de aquella, a passat en ellegir per arrahonadors en las Corts pròximas venidoras a Joseph Moles, consellé, y Anton Putg, Busquets, cònsol, los dos de la present vila de Andorra, als quals done lo present Concell tot ple poder tant quant acostume donar en semblants arrahonadors.

1742 novembre 26

Die 26 de novembre de 1742 se ha tingut Concell de Sant Andreu per pagar metges y barbé, assentar los metedors y averies estrañes perquè los cònsols apòrtien lo compte per lo Concell de Sant Thomàs propvinent, y també per acentar lo compte per pagar la quístia de metedors y averias a Sa Magestad Christianíssima, com y també se ha tingut Concell per avís de Joseph Moles y Anton Putg, Busquets, arrahonadors, a petició de l'Il·lustre Doctor Anton Fiter y Rocell, veguer de l'Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, a fi de clòurer les Corts ab lo modo y forma se ha acostumat.

Dit dia se ha pagat la conducta als metges y barbé, los quals an firmat rebuda en son degut lloch, és a saber, 50 lliures, sous a quiscun metge, y 42 lliures, sous al barbé.

Dit dia se fa llot de vint-y-set pardius roges, so és, quatre per parròquia. Canillo, Massana y Andorra ne aportaran sinch, y que sian bonas y rebedoras, y lo diumenge antes del Concell de Sant Thomàs se hajen de posar en mans del cònsol de Andorra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, Andorra, la Massana y Canillo apòrtien lo que sia caygut de arrendaments a la Vall y fruits que percebeix la Universitat de la Vall, lo que se'ls mane en pena del cot de la Terra, y sie per lo Concell de Sant Thomàs primer vinent.

|[297] Dit dia lo Concell a comissionat a Joseph Moles y Anton Putg, Busquets, arrahonadors, y a Joan Antoni Picart, concellé, per a pasar los comptes dels abonos y manlleutes y gastos fets per la Il·lustre Cort. Y estos fan relació al Concell que las manlleutas y penas trencadas an inportat:

47 lliures, 18 sous, diem:	47 ll.	18 s.
A tocat al senyor jutge a dos sous per lliura, 4 lliures, 14 sous:	04 ll.	14 s.
Al nottari per sos drets a sou per lliura, 2 lliures, 7 sous:	02 ll.	7 s.
Reste bo, distret lo salari del senyor jutge y nottari:	40 ll.	17 s.
An muntat los gastos que ha gastat la Il·lustre Cort:	53 ll.	14 s.
Axí que restan malas a la Cort, que per ella abansat lo Consell de la Vall, y promet dita Cort satisfer-lo-y en las Corts venideras, y antes si en ditas Corts y ha effectes o emolumens de què pagar a dit Concell, són 12 lliures, 17 sous, dich:	12 ll.	17 s.

Com també tot lo que lo Consell abansarà per la execució de centència y conducció del reo a son destino.

Ítem, deu la Cort per lo que abansà lo Concell de la Vall en las Corts passadas que se clogueren en 26 de janer de 1742:	6 ll.	12 s.	11
Total del que deu la Cort al Concell de la Vall fins vuy, dia dalt escrit 19 lliures, 9 sous, 11, diem:	19 ll.	9 s.	11

Dit dia se fa llot de quatre lliures, tretse sous per parròquia.

1742 desembre 17

Die 17 decembris 1742 se ha tingut Concell de Sant Thomàs per la quístia y taxa de metedors y averies se han trobat en lo present any per lo Rey Cristianíssim (que Déu guarde), y també pagar los estranys y escot dels jornals, feres y sabudes, que són los

metedors 5.975, que a dos sous y un diné per metedó que fan 622 lliures, 7 sous, 11 y 33.472 averies, a tres dinés per averia que fan 418 lliures, 8 sous. Que juntas fan suma de 1.040 lliures, 15 sous, 11 moneda corrent.

Dit dia se note que lo present Concell quita a Anton Moles 92 dobles y mitja en disminució del censal que esta Casa correspont a dit Moles de preu y propietat 450 dobles, de les quals se li n'ha fet altra quitació de consemblant quantitat de 92 dobles y mitja, y d'esta hora en avant serà la propietat de dit censal 265 dobles. Conste de la àpoca de dita lluïció y quitació en poder del doctor Anton Picart, nottari públic de Encamp, als 16 del present mes y corrent any.

|*297v* Dit dia Don Guillem de Areny a donat comptes y satisfació a la Vall de las dos partidas conste en lo Concell de Sant Thomàs de 1741, que fan 567 lliures, 19 sous, 2, les quals enpleà ab blat en Arcavell, Seu de Urgell, Pons y l'Aspitalet, transportat en la Vall y distribuït a les necessitas an ocorregut, com de tot a dut plena satisfació al present Concell, y queda quiti ab la Vall de ditas partidas avent servit 538 lliures, 15 sous, 9 per la quitació atràs notada, y las restants las té rebudas la Vall.

Dit dia se nota que quede en mà de Bonavida, de Canillo, dos càrregas, sis cisterons y dos buixells de blat a favor de la Vall.

Dit dia an pagat los cònsols de Canillo 3 lliures, 4 sous per lo arrendament del prat té lo present Concell en la parròquia de Canillo, y pague per lo arrendament del present any 1742, lo qual tenen arrendat a Antoni Duedra per tres anys, que finirà en la cullita de [174]4 inclusive.

Dit dia se note que quede en poder de Samion Roza y Pujol, cònsol de Sant Julià, quatre sisterons de blat per lo ters de la terra té la Vall en la casa de Tolse, y són per la cullita del present any 1742, los quals beneficiarà dit cònsol y ne donarà compte a la Vall.

Dit dia se note com tenia la Vall en mans de Torres, de Pal, deu sisterons de blat, provenint del ters de la terra possoeix de la Vall que és estada de Camp, de la cullita de 1740, los que devia pagar al Concell del Dilluns Sant proppassat, que per no aver pagat se li carrega a l'afor de la Vall, que son valor són 5 lliures, sous, les que pagarà en mans de Guillem Areny, Teixidor, dins vuit dies. Y així mateix donarà compte de la cullita del ters de dita terra del present any 1742. Y los cònsols manaran al dit Torres se vege ab dit Guillem *[Areny]*, Teixidor.

Dit dia se fa nota com Camp, de Pal, no ha pagat las tres pencions caygudes de 1739, 40 y 41, y no pague la penció de 1742. Y se fa nota que lo que quede devent dit Camp són 6 lliures, 8 sous.

Dit dia se concedeix temps a quatre piñorats de Sospony en lo solà de Enclar, per a justificar si la piñoras tenen depositades són ben fetas o no, lo tot a gastos de la part decaurà.

Dit dia lo doctor Gabriel Fresca a pagat lo arrendament del prat de la Vall de l'any 1742.

Dit dia se ha pagat al llosador la conducta de l'any 1742.

Dit dia se ha pagat al doctor Anton Picart una dobla que acostuma donar per secretari.

Dit dia la lliura, vuit sous que acostume pagar al llosador se ha entrega*[t]* a Samion Roza, cònsol de Sant Julià.

Dit dia se dèixe a la direcció dels síndichs lo complir en donar les bones festas de la pròxima Nativitat del Senyor al senyor governador |*[298]* de la Seu de Urgell, y fer-li presentar dotse capons y, en son temps, los pernills y formatges ab què lo acostuma regalar lo present Concell. Y las mateixas anunciaran a las demés perçonas de la obligació de la Vall, deixant a la disposició dels dits síndichs lo llotejar los pernils y formatges ab què acostuma regalar-los tots anys la Vall, tant a la Seu de Urgell com en Barcelona, lo que se participa a tots los consolats a fi de què ne tingan de previnguts a la disposició de dits síndichs.

Dit dia se posan en mà dels mateixos 10 lliures, sous per a pagar la conducta a l'advocat de la Vall en la Seu de Urgell, qui és lo doctor Joseph Lleopart, de l[es qua]ls aportarà rebuda. Y, axí mateix, se pose en mans dels mateixos vint-y-dos francs, per enviar a Perpiñà a l'advocat per la conducta del present Any.

Dit dia se fa nota de las pencions que lo present Concell deu pagar en lo Concell de la Semmana Santa primer vinent que són com se segueixen:

A Don Guillem de Areny:	86 ll.	2 s.
A Joseph Moles:	24 ll.	10 s.
A Anton Moles:	74 ll.	4 s.
Que juntas són:	184 ll.	16 s.

Paguen las parròquias:				
Canillo:	46 ll.	4 s.		
Encamp:	51 ll.	16 s.		
Sumen:	98 ll.	0 s.	98 ll.	s.
Faltan a compliment de dites pencions:			86 ll.	16 s.

Les quals 86 lliures, 16 sous deposite la Vall en mans de Joseph Molas provenint dels estranys y demés emoluments de la Vall a fi de què les pòrtie en lo Concell de la Senmana Santa primer vinent.

Dit dia an pagat las parròquias las 45 lliures, sous se féu de llot per quiscuna en lo Concell de Sant Thomàs de l'any 1739, a fi y effecte per servir a lluir y quitar algun censal dels que fa la Vall.

Dit dia Joseph Moles, arrahonador de les Corts passadas, a portat compte al present Concell de 16 lliures, 9 sous, 11 que se an gastat per lo ministre executor de la justícia en què estava condemnat lo reo a asots y marca, y tots gastos des del dia de la clohenda de las Corts fins al dia que se'n *[fa]* la entrega al batlle de la Seu de Urgell, les quals abansat la Vall. Y estarà la Cort de evicció a la Vall com consta en lo present llibre y del de la Cort.

Dit dia, a vista de quedar al present Concell 322 lliures, sous effectives, ab les quals no |*[298v]* pot effectuar quitació alguna, a resol lo Concell esmersar-las ab blat al preu més cómodo se puga, per a fer peu de sumessió per una mala añada, y per dit effecte pose lo Concell dites 322 lliures, sous en mans de Juseph Moles, deixant a sa confiansa y bona derecció, juntament ab la de Joan Antoni Picart, lo esmers de aquelles y més, si més se avian menester.

Dit dia se ha pagat a Solana y Bonavida lo mesorar lo blat de la Vall a 1 sou, 6 per càrrega.

1743 abril 8

Dia 8 de abril de 1743 se ha juntat lo Concell de la Vall per a pagar la mitat de la quístia, que són nou-cens trenta-sinch franchs, a [Sa] Magestad Christianíssima (que Déu guarde).

Dit dia se ha fet l'aprovació de la nominació de cònsols se ha fet en cada *[una]* de las parròquias, com apar en són lloch en lo present llibre, y per lo major acert en son govern y disempeño de sa obligació y nostra, se vote missa de devoció perquè, mediant aquest san sacrifici, Déu Nostre Senyor nos acistesque ab sa llum y gràcia de la que tant necessitam. Los cònsols la faran dir en las parròquias a la primera ocasió puga entrar.

Dit dia Samion Roza y Pujol, de Sant Julià, a portat la rebuda de l'advocat de la Seu per la conducta de l'any 1742, y està posada en la plica. Y axí mateix aporte lo compte de quatre cisterons de blat a beneficiat que tenie la Vall en ses mans de la terra té la Vall de la casa de Tolse, com se li avia encomanat al Concell de Sant Thomàs proppassat.

Dit dia Joseph Moles torne en aquesta Casa las 86 lliures, 16 sous que se li entregaren en custòdia en lo Concell de Sant Thomàs proppassat, que devia tornar en lo present Concell.

Dit dia se ha entregat a Miquel Joan Adallach, Ramon Guiem, cònsol de Ordino, la suma de nou-cents quaranta-un franch, y la última rebuda del pach de la quístia de Sa Magestat Christianíssima, a fi de què·ls pòsie en mans de Don Guillem de Areny, síndich. Y cuidarà ab lo modo menos costós lo fer fer dit pagament, que seran 935 franchs per la mitat de la quístia y sis franchs per los gastos de enviar-la.

Dit dia se note que se ha entregat al dit cònsol de Ordino 10 lliures, 10 sous barcelonesos y altres 10 lliures, 10 sous a Miquel Riberaygua, cònsol de Andorra, per entregar-las als contés, que són 60 franchs per la mitat de la contadoria de la Vall, sen conters Anton Putg, Busquets, de les Caldes, y Sebastià Pal, Solé, de la Quartinada.

Dit dia se pagan las pencions que fa la Vall a la casa de Don Guillem de Areny, de Ordino, 86 lliures, 2 sous, a Anton Moles, de Andorra, 74 lliures, 4 sous, y a Joseph Moles, de Andorra, 24 lliures, 10 sous. Las quals an pagat las parròquias com véurer |[299] és en lo Consell de Sant Thomàs de 1742 proppassat. Y per ser axí ho an firmat de sas pròpias o de sos commissionats.

Josep Moles *(signat)*.

Per Don Guillem Areny, Miquel Juan Adallach *(signat)*.

Per Anton Moles, Miquel Riberaygua *(signat)*.

Dit dia Joseph Moles a donat compte de aquellas 322 lliures, sous li avia encomanat la Vall per a comprar blat per la subvenció y abast de la Terra, y fa relació lo dit Joseph

Moles tenir comprades y pagades a Rull, de Arcavell, setanta-quatre cargues, vuit sesterons de blat a preu de tres lliures per càrrega, que son import són 224 lliures, sous moneda barcelonesa, les que són en una cambra del Pere Alegre, en la iglésia de Arcavell. Ítem, ab altre partit té comprades y pagades a Julià Batalla, de Arcavell, trenta càrregas de blat a preu de 2 lliures, 15 sous per càrrega, que son import és 82 lliures, 10 sous. Lo qual blat n'i a partida en la Casa de dit Batalla y partida en casa de Pusol[308], de Sant Julià, deixant a la disposició del dit Josep Moles y Joan Antoni Picart lo fer-lo posar tot junt ab una part, si miran ser benefici y útil de la Vall. A més, a pagat fins vuy, per lo cost de fer concertar rébrer y aplasar dit blat, una lliura. A més, a entregat al senyor veguer, doctor Fiter y Rocell, per orde del síndich, per costejar los gastos se feren per conduir a Julià Soler, àlies lo Duch, en las presons de la Seu y Barcelona ab tres diferents partits, 32 lliures, 14 sous.

Axí que se trobe a la descarga dona dit Joseph Moles tres-centes quaranta lliures, quatre sous, diem 340 lliures, 4 sous. Se trobe cobrador dit Joseph Moles 18 lliures, 4 sous, les que se li entregan vuy en lo present Concell.

Dit dia cuydaran los cònsols fer manar, porta per porta, que ninguna perçona de qualsevol estat o condició que sia puga fer ni plantar ninguna espècia de tabaco, y en cas de contrafacció, tant als cònsols com a las perçonas que no obeiran lo present manament, seran castigades ab la pena del cot de la Terra y a totes quantes penas sian a arbrite del present Concell.

Dit dia, per a acabar de terminar las diferències que tenen Nicolau Putcernalt y Miquel Duedra, Pasamané, de Canillo, prevenint de una visura féu lo Concell de la Vall sobre lo pas pretenie tenir dit Miquel Duedra per a bayxar fustes dret a l'aygua, a la partida de Incles, la qual centència fou proferida a favor de dit Duedra, però com no se señalà lo ample del pas y tenir actualment qüestions los sobredits tots los dies per dit effecte, resol lo Concell que, luego de ser lo temps còmodo, Pere Riba, cònsol de la Massana, y Miquel Riberaygua, cònsol de Andorra, estos dos, convocant als dos litigants y posats en la part de la |*[299v]* qüestió, dónien aquella ampliació que mereix lo pas per a transitar fustas y carrasos, y que lo fitien de manera que sia ben conegut y permanent. Y que las parts litigants, vol lo Concell, estigan al que los dos ellegits executaran o declararan, en pena del cot de la Terra.

[308] *Probablement en lloc de* Pujol.

Dit dia se fa llot de setse rals per parròquia, los que pagaran los consolats de present, y an servit per pagar lo gasto.

1743 maig 27

Dia 27 de matg de 1743, se ha tingut lo Concell de Santcugesma per pagar metges y barbé, censos de Costoja, vaca magra, draps a lavar, nominació de concellers, mostafasos, vehedors y capitans:

Canillo mostafà Esteve Call, Regí, y per aver aixit batlle, Miquel Adallach, Som[309], vehedor Ventura Rocell, Pellicé.

Encamp mostafà Jaume Naudí, Gallaudi, y per sos axaques, Joan Antoni Picart[310], vehedor Rafel Pallerès.

Ordino mostafà Miquel Garreta, Pereva, vehedor Miquel Torres, Plan.

Massana mostafà Francisco Babot, vehedor Antoni Jovany.

Andorra mostafà Jaume Adallach, Ramonet, y Joseph Moles, y per mort del dit, Joan Parici, Sants[311], vehedor Joseph Moles, y per mort del dit, Francisco Constantí[312].

Sant Julià mostafà Germà Font, Bonet, vehedor Baptista Jayle.

Dit dia se fa nominació de capitans:

Canillo capità Joan Arajol, Naudí.

Encamp capità Isidro Tarrat, Pujal y Pallerès.

Ordino capità Joan Rusca.

Massana capità Joan Giberga, Bordoll.

Andorra capità Guillem Putg.

Sant Julià capità Josep Baura, y per mort del dit, Francisco Vila[313].

Dit dia se note que Jaume Baixench, cònsol de Sant Julià, aporte la rebuda, per les sis parròquias, de l'oli de la Seu correspont la Vall als censos de la obra de Santa Maria de Urgell.

[309] y per aver… Som *afegit posteriorment.*
[310] y per sos… Picart *afegit posteriorment.*
[311] y Joseph… Sants *afegit posteriorment*.
[312] y per mort… Constantí *afegit posteriorment.*
[313] y per mort… Vila *afegit posteriorment*.

Dit dia se fa arrest per les mostres per lo tems acostumat, y los senyors cònsols de las parròquias avisaran als senyors batlles y que ho fassen manar, porta per porta, vuit dies antes cadahú per sas parròquias.

Dit dia se fa arrest de adobar camins, rigueres, sanderes y sanderons, y que sian fetas las menobras de quí al dia de Sant Barlabé, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha entregat a Jaume Baixench, cònsol de Sant Julià, 15 sous per los draps a lavar que·s deuen pagar al porter major. Més s'és entregat al dit 12 sous, 6 per pagar los censos de Costoja. Del tot aportarà rebuda en esta Casa.

Dit dia se ha pagat al render de l'Il·lustre Capítol de Urgell per la vaca magra 4 lliures, 16 sous, del que ha fet rebuda y està en la plica.

Dit dia a remés Don Guillem de Areny la rebuda vella se li avia entregat per a fer lo primer pach de la quístia a Sa Magestad Christianíssima ab sa rebuda, bé que esta no és de llegítim receptor, y axís cuydarà dit de Areny de fer-la entregar llegítima.

|*300* Dit dia se fa nominació de sobreposats per lo offici de parayres, quede Jaume Adallach y entre Macià Thomàs, menor, sobrestant Anton Putg, Busquets, pesador Esteve Bortoló a les Caldes, Macià Ribot a Andorra, Joan Antoni Ribot a la Massana, Pau Capdevila a Sant Julià.

Dit dia, segons la relació a fet al Concell nostre síndich Teixidor, fem nota com corre lo encabasament de sal des del primer de juliol de 1742, a rahó de mil quatre-centes faneques de sal per any, que finirà a l'últim de juny de 1748, ab los pactes y condicions contenguts en una nota que ha entregat, la qual quede en mans del mateix síndich. Y promet lo Consell observar aquell segons sa forma y thenor.

Avent los contrafactors donat motiu a molts gastos se han offert a la Vall per lo abús an fet de la sal, havent-se espremintat que en últims de febrer o primers de marts proppassat se avian ja complert lo número de mil quatre-centes faneques, y per això, segons un dels pactes aver-nos volgut aumentar la sal, se offerí la Vall en fer exacta averiguació dels dits contrafactors per a castigar-los segons son merescut. Y no havent-se fins ara pogut fer, se reserve la Vall fer aquella en son lloch y temps.

Dit dia, a vista de la qüestió té la parròquia de la Massana ab la parròquia de Andorra sobre de unas piñoras se feren en lo terme de Enclar, al qual puesto pretenen los de la Massana no ser ben piñorat*[s]* per quant se pretent ser terme de la Massana. Y per a

everiguar dita qüestió, resol lo present Consell que per a mirar dita qüestió anomenan y vajan Bonventura Rocell, Pellicé, de la parròquia de Canillo, y Joan Baptista Jayle, de la parròquia de Sant Julià, proms, y estos, acestits de aquella perçona o perçonas de la parròquia de Andorra y parròquia de la Massana, miraran la divisió de la partida de dit terme, pagant los gastos aquella part que rahó no tindrà.

Dit dia lloam y aprovam en lo present Concell totes les ordinacions y arrestos escritas y no escritas en lo present llibre.

Dit dia se fa llot de un pernill per parròquia, y que de quí a diumenge primer vinent lo tingan en mans dels cònsols de Canill, y ab carta de Picart los faran en mans del batlle de Querol, qui cuydarà fer-los en mans del senyor governador de Mo*[nt]*lluís, a qui acostume regalar la Vall tots los anys.

Dit dia lo Concell fa lo destino de aquellas cent-quatre cargues, vuit sesterons de balt que tenim comprat en Arcavell, com conste de atràs. Y és a dir, que vol lo Concell y mane als cònsols de les parròquies fassen fer avís, casa per casa, que qui vulgue blat fiat a preu que la Vall no pèrdie, lo vagen a cercar en Arcavell fins al computo de diset cargues, sinch sisterons, que correspon per parròquia, y de dit blat comprat ne sobrarà dos sesterons a favor de la Vall. Y lo dit blat se'ls fiarà fins lo dia 11 de novembre primer vinent, entregant lo valor de dit blat als cònsols de cada parròquia. Y aquells que no correspondran, deuran los cònsols fer-los manament apòrtien los dinés en lo Concell primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y per la distribució |^{300v} de dit blat los cònsols faran las pòlisas corresponents a mans de Baptista Jayle, de Sant Julià, y este cuydarà tots los diumenges de anar a Arcavell per lliurar y mesurar dit blat.

Dit dia se note que se ha donat al coch per la servitut del Consell de Santcugesma de l'any 1742 fins al present 1 lliura, 16 sous. Y promet servir fins al Concell de Santcugesma de l'any 1744 per la mateixa soldada.

Dit dia se fa llot de una lliura, deu sous per pagar lo gasto del present Concell.

1743 agost 25

Vuy, dia 25 de agost de l'any 1743, s'é*[s]* tingut lo Concell de la Terra per orde del síndich Don Guillem de Areny per fer l'afor del blat fiat.

Dit dia se vote missa de devoció al Sant Esperit, y los consolats cuidaran fer-la dir a la primera ocasió tinga lloch de entrar, en pena el cot de *[la]* Terra.

Dit dia se a feta la afor del blat fiat a trenta-quatre reals la carga, moneda barcelonesa, y que ninguna persona ne pugue exegir més, y tampoch que ningú ne dega pagar més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia de a fet sisena de batlle y reméter-o a Monsiur Perpera, de la vila de Ax, vegu*[e]*r per Sa Magestad, Déu lo guarde, de estes Valls, acabant son trieni Pere Font, Carquié, de Canillo, batlle per Sa Magestad, la qual se a feta de la forma següent y a fi de què Monsiur Perpera se servesque elegir-ne un segons privilegi de la Vall inconcús:

Canillo Esteve Call, Regí.

Encamp Cebestià Giberga.

Ordino Micolau Torres, Pal.

Massana Joan Antony Riba.

Andorra Jaume Adallach

Sant Julià Germà Font.

Lo qual prestà lo jurament de batlle en la casa de Miquel Naudí, Bonavida, cònsol de Canillo, presents los cònsols y un consellé de dita parròquia. Conste ab acte en poder del doctor Anton Picart, nottari, als[314].

1682 maig 11

|*[301]* Vui, als 11 de maig 1682, a la vista del Consell de Santcogesma, se fa nominatió dels consellers y són los següents:

Primo, a Canillo:	Andreu Rossell, Pelliser	16	*[sessions]**
	Andreu Ponsernalt	16	*[sessions]**
A Encamp:	Nicolau Torres, Areny	16	*[sessions]**
	Germà Pal, Rectoret	16	*[sessions]**
Ha Ordino:	Pere Pal, Sucarà	13	*[sessions]**
	Ramon Call, Pere Babot	16	*[sessions]**
A la Masana:	Joan Bons, del Puy	16	*[sessions]**
	Martí Torres, Giberga	16	*[sessions]**
Andorra:	Macià Constantí	17	*[sessions]**
	Thomàs Babot	16	*[sessions]**
A Sant Julià:	Julià Pal, Molines	15	*[sessions]**
	Cosme Burga*[da]*	16	*[sessions]**

[314] *No consta la data. Aquesta nota està copiada a la dreta de la llista. La persona elegida, i que va prestar el jurament com a batlle, va ser el representant Canillo, Esteve Call, Regí.*

1683 gener 10

Vui, a 10 de jener de 1683 se fa nota dels cònsols són entrats:

Primo, a Canillo:	Miquel Calbó	13	*[sessions]**
	Miquel Call	16	*[sessions]**
Encamp:	Jeroni Martí, Mas	15	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres	12	*[sessions]**
A Ordino:	Tomàs Pal	16	*[sessions]**
	Joan Areni	13	*[sessions]**
A la Masana:	Joan Pere Solana	16	*[sessions]**
	i Sabestià Busquets	13	*[sessions]**
	Joan Lluch Areny	2	*[sessions]**
Andorra:	Masià Babot	16	*[sessions]**
	i Miquel Duran	15	*[sessions]**
A Sant Jolià:	Andreu Nagoal	16	*[sessions]**
	i Toni Pal, Mitjiavila	15	*[sessions]**
	Joan Antoni Rosell, de Ordino, *[síndich]*	9	*[sessions]**
	Guillem Areny, *[notari]*	10	*[sessions]**

1683 juny 2

|*301v* Vui, als 2 de juny 1683, a la vista y Consell de Santcogesma, se fa nominatió dels consellers:

Primo, a Canillo:	Calbó	12	*[sessions]**
	Miquel Gastó	10	*[sessions]**
A Encamp:	Joan Pal, Pont	13	*[sessions]**
	Joan Rectoret, Armengol	11	*[sessions]**
A Ordino:	Toni Pal, de la Cortinada	10	*[sessions]**
	Pere Antoni, Rufó	12	*[sessions]**
A la Masana:	Pere Torres, de Sespony	4	*[sessions]**
	Per mort de Pere Torres se pose a conseller		
	Pere Bons, Querol	3	*[sessions]**
	Sabater	13	*[sessions]**
Andorra:	Joan March Torres	8	*[sessions]**

	Francès Call, Vidal	13	*[sessions]* *
A Sant Julià:	Guitart, de Juverri	13	*[sessions]* *
	Antoni Vila	6	*[sessions]* *
	Joan Antoni Rossell, *[síndich]*	4	*[sessions]* *
	Guillem Areny, *[notari]*	9	*[sessions]* *

1683 desembre 29

Vuy, als 29 de desembre 1683, se fa nota dels cònsols són entrats:

A Canillo:	Andreu Ponsarnalt	16	*[sessions]*
	Joan Call, Regí	14	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Rosell	14	*[sessions]*
	Jaume Pallerès	13	*[sessions]*
A Ordino:	Matià Horiol	4	*[sessions]*
	Francisco Martí y Call	16	*[sessions]*
	Pere Call, de Lorts	1	*[sessions]*
A la Masana:	Martí Torres y Giberga	17	*[sessions]*
	Jaume Pal y Rossell	16	*[sessions]*
Andorra:	Antoni Noguer	15	*[sessions]*
	Gabriel Moles	17	*[sessions]*
A Sant Julià:	Joan Pal, Mitjavila	15	*[sessions]*
	Antoni Nagual	17	*[sessions]*

1684 maig 16

|*[302]* Vuy, als 16 de maig 1684, al Consell de Santcogesma, se fa nominació dels consellers y són los següents:

Primo, a Canillo:	Bortoló	11	*[sessions]* *
	Miquel Call, del Tarter	11	*[sessions]* *
A Encamp:	Geroni Martí, Mas	12	*[sessions]* *
	y Joan Antoni Torres	14	*[sessions]* *
A Ordino:	Thomàs Pal, Babot	13	*[sessions]* *
	y Joan Antoni Rossell	9	*[sessions]* *
A la Masana:	Solana, d'Escàs	13	*[sessions]* *
	Matià Çabater y Fonta	10	*[sessions]* *

Andorra:	Matià Babot, de les Caldes	13	*[sessions]* *
	y Miquel Duran	15	*[sessions]* *
A Sant Julià:	Andreu Nagual	12	*[sessions]* *
	y Antoni Pal, Mitjavila, de Fontaneda	13	*[sessions]* *
	Guillem Areny, *[notari]*	11	*[sessions]* *

1685 gener 2

Vuy, als 2 de jener 1685, se fa nota dels cònsols són entrats:

A Canillo:	Miquel Adallach, dit Gastó, de la Costa	9	*[sessions]*
	Guillem Call, Soldevila	10	*[sessions]*
Ancamp:	Nicolau Torres, Areny	8	*[sessions]*
	Pere Antoni Calba, de Vila	10	*[sessions]*
A Ordino:	Ramon Call, Pere Babot	10	*[sessions]*
	Joan Areny, dit Jordà	9	*[sessions]*
A la Masana:	Joan Gueralt, Jovany	10	*[sessions]*
	Joan Pere Mora, Giraut	9	*[sessions]*
Andorra:	Nicolau Sansa	6	*[sessions]*
	Tomàs Babot	4	*[sessions]*
	Antoni Calba y Guiem	9	*[sessions]*
A Sant Julià:	Julià Pal, Molines	9	*[sessions]*
	Antoni Guiralt	9	*[sessions]*
	Guillem Areni, *[notari]*	4	*[sessions]*

1685 juny 4

|*302v* Vuy, als 4 de juny 1685, al Consell de Santcojesma, se fa anominatió de consellés y són los següens:

Primo, a Canillo:	Andreu Ponsernalt	8	*[sessions]* *
	Joan Call, Regí	7	*[sessions]* *
Ancamp:	Joan Rossell	8	*[sessions]* *
	Jaume Pallerès	8	*[sessions]* *
A Ordino:	Juan Antoni Rosell	7	*[sessions]* *

	Francisco Call Martí	8	*[sessions]* *
A la Masana:	Martí Giberga	7	*[sessions]* *
	Jaume Pal y Rossell	8	*[sessions]* *
Andorra:	Matià Aldiàs	8	*[sessions]* *
	Antoni Noguer	8	*[sessions]* *
A Sant Julià:	Joan Pal	6	*[sessions]* *
	Antoni Nagual	7	*[sessions]* *

1686 gener 20

Als 20 de jener 1686 se fa nota dels cònsols són entrats:

A Canillo:	Bernat Forest	9	*[sessions]*
	Miquel Adallach	9	*[sessions]*
Ancamp:	Juan Antoni Torres	8	*[sessions]*
	Juan Guillem Torres	9	*[sessions]*
A Ordino:	Nicolau Torres	9	*[sessions]*
	Juan Bons	8	*[sessions]*
A la Masana:	Juan Antoni Colat	8	*[sessions]*
	Pere Antoni Torres	9	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Duran	9	*[sessions]*
	Guillem Moles, Ricart	9	*[sessions]*
A Sant Julià:	Antoni Mitjavila	9	*[sessions]*
	Andreu Pal	9	*[sessions]*
	Mossèn Guillem Areny, *[notari]*	7	*[sessions]*

1686 maig 27

|*303* Vuy, als 27 de maig 1686, al Consell de Santcojesma, se fa anominatió de consellés y són los següens:

Primo, a Canillo:	Bortomeu Calbó	12	*[sessions]* *
	Miquel Adallach, dit Gastó	10	*[sessions]* *
Ancamp:	Nicolau Torres, Areny	10	*[sessions]* *
	Pere Antoni Calba, de Vila	12	*[sessions]* *
A Ordino:	Ramon Call	9	*[sessions]* *

	Joan Areny, dit Jordà	11	*[sessions]* *
A la Masana:	Joan Gueralt, Jovany	12	*[sessions]* *
	Joan Pere Mora, Giraut	12	*[sessions]* *
Andorra:	Nicolau Sansa	12	*[sessions]* *
	Antoni Calba	12	*[sessions]* *
A Sant Julià:	Julià Molines	12	*[sessions]* *
	Antoni Vila	11	*[sessions]* *
	Joan Antoni Rossell, *[síndich]*	7	*[sessions]*

1687 [gener] 3

Vui, als 3 de *[gener]*[315] 1687, se fa nota dels cònsols de la Val:

Primo, a Canillo:	Joan Call, Regí	19	*[sessions]*
	Guillem Call, Soldevilla	13	*[sessions]*
Encamp:	Joan Regtoret, Armingol	19	*[sessions]*
	Jaume Palerès	18	*[sessions]*
Ordino:	Perre Pal	16	*[sessions]*
	Guillem Torres y Pal	17	*[sessions]*
A la Masana:	Joan Perre Torres	18	*[sessions]*
	Joan Giem, dit Torné	19	*[sessions]*
Andorra:	Joan Montània	19	*[sessions]*
	Perre Mateu y Molles	16	*[sessions]*
A Sant Julià:	Toni Gitart	18	*[sessions]*
	Cosme Burgada	19	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, *[síndich]*	2	*[sessions]* *

1687 maig 12

|*[303v]* Vui, als 12 del mes de maig de 1687, se fa enominació de consellés:

Primo, a Canillo:	Barnat Forrest	18	*[sessions]* *
	Micel Adala*[c]*h	15	*[sessions]* *

[315] *No consta el mes. Pensem, però, que es tracta del mes de gener, quan tradicionalment es fa la relació de cònsols.*

Encamp:	Joan Antoni Torres	17	*[sessions]**
	Gellem Torres	17	*[sessions]**
Ordino:	Joan Antoni Rosell	0	*[sessions]**
	Nicolau Torres y Gené	18	*[sessions]**
La Masana:	Juan Antoni Collat	19	*[sessions]**
	Perre Antoni Torres	14	*[sessions]**
Andorra:	Micel Duran	17	*[sessions]**
	Gelem Molles, dit Ricart	17	*[sessions]**
A Sant Jolià:	Antoni Migavilla	18	*[sessions]**
	Andreu Pal	17	*[sessions]**
	Joan Antoni Rossell, *[síndich]*	9	*[sessions]**

1688 gener 31

Vui, als 31 de jener 1688, se fa nota dells cònsols entrats a les festes de la Nativit*[at]* de Nostres Senyor de Jesucrits[316] proppasat:

Primo, de Canillo:	Bortomeu Calbó, de Soldeu	11	*[sessions]*
	Andreu Pont, Mora	9	*[sessions]*
De Encamp:	Jeroni Martí, dit Mas	4	*[sessions]*
	Pere Antoni Calba	7	*[sessions]*
	Jaume Naudí, dit Tribala	9	*[sessions]*
De Ordino:	Tomàs Pal, Babot	11	*[sessions]*
	Pere Antony Rufó	9	*[sessions]*
A la Masana:	Joan Rossell, Rull	5	*[sessions]*
	Joan Pere Torres, Orioll	9	*[sessions]*
Andorra:	Masià Babot	11	*[sessions]*
	Esteve Moles	10	*[sessions]*
Sant Julià:	Julià Pal, Molines	11	*[sessions]*
	Antony Naguall	9	*[sessions]*
	Mosèn Bernat Picart, *[notari]*	6	*[sessions]*

[316] *En lloc de* Jesucrist.

1688 maig 31

|[304] Vuy, als 31 de maig 1688, al Consell de Santcojesma, se fa anominatió de consellés:

A Canillo:	Joan Call, Regí	8	*[sessions]*
	Guillem Call, Soldevila	7	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Armengol, Rectoret	6	*[sessions]*
	Jaume Pallerès	7	*[sessions]*
A Ordino:	Misser Areny	7	*[sessions]*
	Pere Pal	8	*[sessions]*
Masana:	Joan Pere Torres	9	*[sessions]*
	Joan Guiem	8	*[sessions]*
Andorra:	Joan Montània	8	*[sessions]*
	Pere Mateu Moles	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Guitart	7	*[sessions]*
	Cosme Burgada	8	*[sessions]*
Síndichs:	Joan Anthoni Rossell	2	*[sessions]*
	Joan Anthoni Torres	2	*[sessions]*
	Bernat Picart, *[notari]*	7	*[sessions]*

1689 gener 19

Vuy, a 19 de janer 1689, se fa nota dels cònsols entrats a les festes de Nativitat de Nostre Senyor Jesuchrist proppassades, qui són:

Primo, de Canillo:	Andreu Rossell	12	*[sessions]*
	Jaume Dotell	11	*[sessions]*
De Encamp:	Joan Pal	14	*[sessions]*
	Joan Areny	12	*[sessions]*
De Ordino:	Francisco Martí	12	*[sessions]*
	Guillem Torres	12	*[sessions]*
De la Massana:	Pere Bons	12	*[sessions]*
	Macià Pal	12	*[sessions]*
De Andorra:	Joan March Torres	12	*[sessions]*
	Francesch Call	13	*[sessions]*

De Sant Julià:	Francesch Bons	13	*[sessions]*
	Bernat Rossell	12	*[sessions]*

1689 maig 23

|*304v* Vuy, a 23 de maig 1689, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de consellers:

A Canillo:	Borthomeu Calbó	15	*[sessions]**
	Andreu Pont y Mora	13	*[sessions]**
Encamp:	Pere Anthoni Calba	14	*[sessions]**
	Jaume Tribala	14	*[sessions]**
Ordino:	Tomàs Pal	14	*[sessions]**
	Pere Anthoni Ruffó	14	*[sessions]**
Massana:	Joan Rossell y Rull	9	*[sessions]**
	En lloch del sobredit Rosell, per aver-lo s'enportat Nostre Senyor, entre Colat	4	*[sessions]**
	Joan Pere Torres, Oriol	14	*[sessions]**
Andorra:	Macià Babot	14	*[sessions]**
	Esteve Moles	13	*[sessions]**
Sant Julià:	Julià Pal, Molines	14	*[sessions]**
	Anthoni Nagual	14	*[sessions]**
	Mosèn Barnat Picart, *[notari]*	10	*[sessions]**
	Místser Areny, *[notari]*	1	*[sessió]**
	Joan Antony Torres, *[síndich]*	3	*[sessions]**

1690 gener 24

Vuy, als 24 de jener 1690, se fa nota dels cònsols entrats per les festes més proppasades de la Nativitat del Senyor, y són:

Canillo:	Primo, de Canillo Miquel Call, del Tarter	10	*[sessions]*
	Joan Naudí, Maystre	11	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antoni Torres	9	*[sessions]*
	Germà Pal y Rectoret	11	*[sessions]*
Hordino:	Ramon Call	11	*[sessions]*
	y Miquel Cabanes	10	*[sessions]*
La Massana:	Masià Sabater, Fonta	11	*[sessions]*

	Joan Bons	11	*[sessions]*
Andorra:	Toni Noguer	11	*[sessions]*
	Joan Sucarà, Puyal	10	*[sessions]*
Sant Jolià	Toni Pal, Miyavilla	10	*[sessions]*
	Andreu Pal	11	*[sessions]*

1690 maig 10

|*305* Vuy, als 10 de mag 1690, al Consell de Santcujesma, se fa anominasió de consellers:

A Canillo:	Andreu Rossell, Peliser	8	*[sessions]**
	Per mort de dit Rossell entre Bortomeu Calbó	1	*[sessió]**
	Jaume Dotell	9	*[sessions]**
A Encamp:	Joan Pal, Pont	10	*[sessions]**
	Joan Areny, Mas	9	*[sessions]**
A Ordino:	Lo Martí Call	10	*[sessions]**
	Guillem Pal, Torres, de la Cortinada	10	*[sessions]**
La Masana:	Pere Bons, Querol	10	*[sessions]**
	Masià Pal y Rull	10	*[sessions]**
Andorra:	Joan Marc Torres	10	*[sessions]**
	Fransès Call i Vidal	10	*[sessions]**
Sant Julià:	Fransès Bons i Vila	9	*[sessions]**
	Bernat Rossell, Mas de Allins	10	*[sessions]**
	Juan Antony Rossell, notari	3	*[sessions]**
	Místser Areny, *[notari]*	3	*[sessions]**

1691 gener 13

Vuy, a 13 de janer 1691, se fa nota dels cònsols entrat*[s]* per les festes de la Nativitat de Déu Nostre Senyor Jesuchrist, qui són:

De Canillo:	Miquel Calbó, Bortholó	11	*[sessions]*
	Jaume Martí	9	*[sessions]*
De Encamp:	Jaume Pallerès	11	*[sessions]*
	Jaume Tribala	10	*[sessions]*

De Ordino:	Lo doctor Guillem Areny	9	*[sessions]*
	Guillem Bons, Jordà	12	*[sessions]*
|*[305v]* De la Massana:	Joan Pere Solana	13	*[sessions]*
	Joan Pere Sabater	10	*[sessions]*
De Andorra:	Joan Montanya	10	*[sessions]*
	Bernat Calbó	14	*[sessions]*
De Sant Julià:	Ant*[on]*i Guisal	8	*[sessions]*
	y Anthoni Nagual	11	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, síndich	1	*[sessió]**
	Borthomeu Calbó, síndich	1	*[sessió]**

1691 maig 28

A 28 de maig de 1691, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de consellers:

Primo, a Canillo:	Miquel Call	14	*[sessions]**
	Joan Naudí, Maistre	11	*[sessions]**
Encamp:	Joan Anthoni Torres	17	*[sessions]**
	Germà Pal	14	*[sessions]**
Ordino:	Ramon Call	12	*[sessions]**
	Miquel Cabanes	13	*[sessions]**
Massana:	Macià Sabater, Fonta	13	*[sessions]**
	Joan Bons	14	*[sessions]**
Andorra:	Anthoni Noguer	14	*[sessions]**
	Joan Sucarà	14	*[sessions]**
Sant Julià:	Anthoni Pal, Mitjavila	13	*[sessions]**
	Andreu Pal	14	*[sessions]**

[s. d.]

|*[306]* Joan[317] Rossell, Batlle	1	*[sessió]**
Jaume Pal, Batlle	1	*[sessió]**
Bortomeu Calbó	3	*[sessions]**
Joan Pal	1	*[sessió]**

[317] *En aquest llistat no s'indica ni la data ni el lloc d'actuació de les diferents persones.*

Tomàs Pal	1	*[sessió]**
Joan Anthoni Colat	1	*[sessió]**
Pere Antoni Torres	1	*[sessió]**
Joan March Torres	3	*[sessions]**
Pere Mateu Moles	1	*[sessió]**
Jolià Pal	3	*[sessions]**
Joan Anthoni Rossell	3	*[sessions]**

1692 gener 7

Vui, als 7 de jener 1692, se fa nota dels cònsols són entrats per les festes de la Nativitat de Nostre Senor:

Canilo:	Miquel Adalach, Gastó	16	*[sessions]*
	Miquell Adalach	15	*[sessions]*
Encamp:	Juan Ermengol, Rectoret	17	*[sessions]*
	Juan Gillem Torres	16	*[sessions]*
Ordino:	Micolau Torres, Jener	8	*[sessions]*
	Pere Juan Call, Ramon Giem	17	*[sessions]*
La Massana:	Juan G*[i]*ralt, Jovan*[y]*	15	*[sessions]*
	Juan Pere Mora, dit Giraut	16	*[sessions]*
Andorra:	Juan March Torres	16	*[sessions]*
	Antoni Calba, dit Giem	16	*[sessions]*
Sant Julià:	Andreu Nagual, del mas de Nagol	14	*[sessions]*
	Julià Pal, Molines	1	*[sessió]*
	Antoni Gitart	16	*[sessions]*
	Al senyor balle, Juan Rosell	1	*[sessió]*
	Al senyor Jaume Pal, balle	1	*[sessió]*
	Míser Areni, síndich	1	*[sessió]*

1692 maig 19

|*306v* Vui, als 19 de maig 1692, al Consel de Santcujesma, se fa anomenasió de consellés:

Primo, a Canillo:	Miquel Calbó y Bortoló	13	*[sessions]*
	Jaume Martí	14	*[sessions]*

Encamp:	Jaume Pallerès	14	*[sessions]*
	Jaume Naudí, dit Tribala	15	*[sessions]*
Ordino:	Míser Areni	6	*[sessions]*
	Gillem Bons y Jordà	13	*[sessions]*
La Massana:	Juan Pere Solana	17	*[sessions]*
	Juan Pere Sabater	16	*[sessions]*
Andorra:	Juan Muntània	16	*[sessions]*
	Bernat Dolsa	16	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Gissalt	16	*[sessions]*
	Antoni Nagual	14	*[sessions]*
	Síndich Antoni Pal, Mijavila	10	*[sessions]*
	Síndich Juan Antoni Torres	14	*[sessions]*
	Bortomeu Calbó	7	*[sessions]*
	Juan March Torres	4	*[sessions]*[318]

1693 gener 2

|*[307]* Vui, als 2 de yener de 1693, se fa nota dels cònsols són entrats a festes de Nativitat del Senyor:

Primo, a Canillo:	Yuan Call y Regí	16	*[sessions]*
	Guillem Soldevila	16	*[sessions]*
Encamp:	Perentoni Calba	15	*[sessions]*
	Yuan Areni, Mas	16	*[sessions]*
Ordino:	Pere Pal	12	*[sessions]*
	Yuan Bons	15	*[sessions]*
La Massana:	Antoni Colat	16	*[sessions]*
	Sinto Busquets	16	*[sessions]*
Andorra:	Masià Babot	16	*[sessions]*
	Esteve Moles	13	*[sessions]*
Sant Yulià:	Andreu Pal	16	*[sessions]*
	Antoni Guillemó	14	*[sessions]*

[318] *Segueix l'inici d'una relació de cònsols o consellers. Diu així:* Vuy a 7 de maig 1693.

1693 maig 7

Vuy, a 7 de maig 1693, al Concell de Santcogesma, se fa nominació de concellers:

A Canillo:	Miquel Adallach, Gastó, de la Costa	12	*[sessions]**
	Miquel Adallach, de Canillo	9	*[sessions]**
Encamp:	Joan Ermengol	14	*[sessions]**
	Joan Guillem Torres	14	*[sessions]**
A Ordino:	Nicolau Torres, Gener	5	*[sessions]**
	Pere Joan Call, Ramon Guiem	13	*[sessions]**
A la Massana:	Joan G*[i]*ralt, Jovany	10	*[sessions]**
	Joan Pere Mora, Giraut	14	*[sessions]**
Andorra:	Joan March Torres	14	*[sessions]**
	Antoni Calba, Guiem	13	*[sessions]**
Sa[n]t Yulià:	Andreu Nagual, de Nagual	13	*[sessions]**
	Antoni Guitart	13l	*[sessions]**
	Lo doctor Areny, *[notari]*	12	*[sessions]**
	Síndich, Calbó de Soldeu	4	*[sessions]**
	Yuan Antoni Tores	8	*[sessions]**
	Rossell	5	*[sessions]**

1694 gener 20

|*307v* Vuy, als 20 de yener de l'ani 1694, se fa nota dels cònsols:

Primo, a Canillo:	Calbó	13	*[sessions]*
	Esteve Pelliser	10	*[sessions]*
Encamp:	Yoan Pal, Pont	15	*[sessions]*
	Yoan Naudí, Morató	12	*[sessions]*
Hordino:	Guillem Torres	14	*[sessions]*
	Nycolau Areni, Pere Babot	13	*[sessions]*
A la Massana:	Yoan Pere Sabaté	15	*[sessions]*
	Pere Antoni Torres	15	*[sessions]*
Andorra:	Fransès Call, Vidal	11	*[sessions]*
	Antoni Nogué	4	*[sessions]*
	Lo doctor Yoan Guillem Torres	14	*[sessions]*

A San[t] Yulià:	Toni Nagual	12	*[sessions]*
	Simion Serret	13	*[sessions]*

1694 maig 24

Vuy, a 24 de maig 1694, al Concell de Santcogesma, se fa nominació de concellers:

Primo, a Canillo:	Joan Call, Regí	15	*[sessions]**
	Guillem Call, Soldevila	17	*[sessions]**
Encamp:	Pere Antoni Calba	16	*[sessions]**
	Joan Areny, Mas	17	*[sessions]**
Ordino:	Pere Pal, Sucarà	16	*[sessions]**
	Joan Bons, Bringué	15	*[sessions]**
Massana:	Joan Antoni Colat	11	*[sessions]**
	Y per la mort de Juan Antoni Colat		
	és entrat Juan Pere Solana, de Escàs	3	*[sessions]**
	Jacinto Busquets, Guiem	17	*[sessions]**
Andorra:	Macià Babot	18	*[sessions]**
	Esteve Moles	16	*[sessions]**
Sant Julià:	Andreu Pal	16	*[sessions]**
	Antoni Guillemó, Moré	15	*[sessions]**
	Yoan Antoni Torres, síndich	14	*[sessions]**
	Lo doctor Areni, *[notari]*	3	*[sessions]**

1695 gener 8

|[308] Vui, als 8 de jener 1695, se fa nota dels cònsols del present ani.

Primo, a Canillo:	Jaume Dotell	1	*[sessió]**
	Y per mort de Jaume Dotell és entrat		*[sessions]**
	Miquel Call	13	
	Juan Call	15	*[sessions]**
Encamp:	Juan Rossell	16	*[sessions]**
	Jaume Naudí	18	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Torres	15	*[sessions]**
	Miquel Cabanes	15	*[sessions]**
La Masana:	Juan Pere Mora	18	*[sessions]**

	Juan Guillem Torné	17	*[sessions]**
Andorra:	Pere Mateu Moles	19	*[sessions]**
	Miquel Riberaigua	19	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila	18	*[sessions]**
	Cosme Borgada	14	*[sessions]**
	Juan Antoni Rossell, *[notari]*	4	*[sessions]**

1695 maig 16

Vui, als 16 de maig 1695, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de consellés:

Primo, a Canillo:	Bortomeu Calbó	13	*[sessions]**
	Esteve Palliser	14	*[sessions]**
Ancamp:	Juan Pal, Pont	2	*[sessions]**
	Juan Antoni Torres per mort de Pont	12	*[sessions]**
	Juan March Morató	14	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Torres	14	*[sessions]**
	Nicolau Areny, Pere Babot	11	*[sessions]**
La Masana:	Juan Pere Sabater	6	*[sessions]**
	Per mort de Sabater entre Juan Pere Torres, de Pal	8	*[sessions]**
	Pere Antoni Torres	14	*[sessions]**
Andorra:	Antoni Nugué	14	*[sessions]**
	Lo doctor Guillemó	15	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Nagual	14	*[sessions]**
	Simion Serret	13	*[sessions]**
	Juan Antoni Torres, *[síndich]*	3	*[sessions]**
	Juan Antoni Rosell, *[notari]*	8	*[sessions]**
	Juan Pere Solana	1	*[sessió]**

[1695] setembre 27

Vui, als 27 de setembre *[1695]*, los araonadós an manat al doctor Areni [se sie senalat]: 1 *[sessió]**. Antoni Miyavila 1 *[sessió]**.

1696 febrer 26

|[308v] Vui, als 26 de febrer 1696, se fa nota dels cònsolls del present any:

Primo, a Canillo:	Guillem Call, Soldevila	10	*[sessions]*
	y Andreu Pont, Mora	11	*[sessions]*
A Encamp:	Joan Armengol, Rectoret	11	*[sessions]*
	i Joan Guillem Torres	11	*[sessions]*
A Ordino:	Pere Pal, Sucarà	12	*[sessions]*
	i Joan Antoni Oriol, Villar	12	*[sessions]*
A la Masana:	Jaume Pal, Rossell	12	*[sessions]*
	i Masià Pal, Rull	9	*[sessions]*
	En loch de Masià Pal és Juan Busquets, Coma	3	*[sessions]*
A Andorra:	Antoni Calba, Guiem	12	*[sessions]*
	i Joan Call	11	*[sessions]*
A Sant Julià:	Joan Antoni Escabrós i Vila	12	*[sessions]*
	i Bernat Rossell, Mas de Alins	12	*[sessions]*

1696 juny 4

Vui, als 4 de juni 1696, al Consell de Santcojesma, se fa nominasió de consellés:

Canillo:	Miquel Call	10	*[sessions]**
	Juan Call	8	*[sessions]**
Encamp:	Juan Rosell	10	*[sessions]**
	Jaume Naudí, Tribala	11	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Torres, Jené	0	*[sessions]**
	Miquel Cabanes	10	*[sessions]**
Massana:	Juan Pere Mora, Giralt	11	*[sessions]**
	Juan Guiem, Torné	11	*[sessions]**
Andorra:	Pere Mateu Moles	9	*[sessions]**
	Miquel Riberaiga	10	*[sessions]**
Sant Jullià:	Antoni Pal, Migavila	11	*[sessions]**
	Cosme Burgada	10	*[sessions]**
	Juan Antoni Torres, *[síndich]*	6	*[sessions]**

	Nicolau Areni	4	*[sessions]**
	Juan Antoni Rosell, *[notari]*	4	*[sessions]**

1697 febrer 1

|*[309]* Vui, al primer de febrer de 1697, se fa nota dels cònsols del present ani:

Primo, Canillo:	Miquel Gastó	9	*[sessions]*
	Miquel Adallach	0	*[sessions]*
Encamp:	Juan Areni, Mas	10	*[sessions]*
	Juan Pal, Pont	10	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Areni	7	*[sessions]*
	Guillem Bons y Yordà	10	*[sessions]*
La Massana:	Pere Antoni Torres	7	*[sessions]*
	Juan Colat	7	*[sessions]*
Andorra:	Juan March Torres	[10]	*[sessions]*
	Guillem Molles y Ricart	10	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Guillemó	10	*[sessions]*
	Miquel Martí	10	*[sessions]*

1697 maig 20

Vui, als 20 de mayg 1697, al Consel de Santcugesma, se fa nominació de consellés:

A Canillo:	Guillem Call, Soldevila	12	*[sessions]**
	Andreu Pont y Mora	12	*[sessions]**
Encamp:	Ermengol Rectoret	11	*[sessions]**
	Guillem Torres	12	*[sessions]**
Ordino:	Pere Pal, Sucarà	10	*[sessions]**
	Juan Antoni Oriol y Vilar	12	*[sessions]**
Massana:	Jaume Pal	12	*[sessions]**
	Juan Busquets y Coma	12	*[sessions]**
Andorra:	Antoni Calba	12	*[sessions]**
	Juan Call	2	*[sessions]**
	Per la mort de Juan Call se ha ennomenat al doctor Guillemó Torres conseller	9	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Vila	11	*[sessions]**

	Bernat Rossel y Mas d'Elins	12	*[sessions]**
	Juan Antoni Torres, *[síndich]*	8	*[sessions]**
	Nicolau Areni	1	*[sessió]**
	Juan Antoni Rosell, *[notari]*	4	*[sessions]**
	Lo doctor Areny	1	*[sessió]**

1697 juny 1

|[309v] Dia lo primer de juni 1697 se fa nominasió dels conselers:

Primo, a Canillo:	Guillem Call, Soldevila	1	*[sessió]**
	Andreu Pont, Mora	1	*[sessió]**
Encamp:	Juan Rectoret, Ermengol	1	*[sessió]**
	Guillem Torres	1	*[sessió]**
Ordino:	Pere Pal, Sucarà	1	*[sessió]**
	Juan Antoni Oriol	1	*[sessió]**
[Massana]:	Jaume Pal	1	*[sessió]**
	Juan Busquets	1	*[sessió]**
[Andorra]:	Antoni Calba	1	*[sessió]**
	Juan Call	1	*[sessió]**
[Sant Julià]:	Juan Escabrós	0	*[sessions]**
	Bernat Rossel y Mas d'Elins	1	*[sessió]**

1698 gener 26

Vui, als 26 de jener de 1698, se fa nominasió de cònsols:

Canillo:	Juan Naudí, Maistre	19	*[sessions]**
	Jaume Martí	17	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Naudí, Tribala	19	*[sessions]**
	Juan Morató	21	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Areni	14	*[sessions]**
	Pere Juan Call	19	*[sessions]**
Massana:	Juan Pere Torres	20	*[sessions]**
	Pere Antoni Torres	20	*[sessions]**
Andorra:	Masià Babot	21	*[sessions]**
	Miquel Guitart	21	*[sessions]**

Sant Jullià:	Andreu Pal	21	*[sessions]*
	Martí Bonet	18	*[sessions]*

1698 maig 12

|[310] Vui, als 12 de maig de 1698, al Consell de Santcujesma, se fa nominasió de consellés:

Canillo:	Miquel Gastó	12	*[sessions]*
	Miquel Adalach	0	*[sessions]*
Encamp:	Juan Areni, Mas	18	*[sessions]*
	Juan Pal, Pont	19	*[sessions]*
Ordino:	Lo doctor Guillem Areni	16	*[sessions]*
	Guillem Bons	17	*[sessions]*
La Massana:	Pere Antoni Torres	17	*[sessions]*
	Colat	16	*[sessions]*
Andorra:	Juan March Torres	17	*[sessions]*
	Guillem Moles, Ricart	17	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Guillemó	13	*[sessions]*
	Miquel Martí	18	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, *[síndich]*	10	*[sessions]*
	Joan Antoni Rossell, *[notari]*	9	*[sessions]*

1699 gener 6

Vui, als 6 de jener 1699, se fa nota dels cònsols del present ani:

Canillo:	Bortomeu Calbó	10	*[sessions]*
	Esteve Rossell y Peliser	15	*[sessions]*
Encamp:	Juan Antoni Torres	14	*[sessions]*
	Josep Torres y Areni	15	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Torres y Pal	15	*[sessions]*
	Miquel Cabanes	13	*[sessions]*
La Massana:	Juan Pere Solana	15	*[sessions]*
	Juan Pere Sabater	15	*[sessions]*
Andorra:	Lo doctor Guillemó Torres	14	*[sessions]*
	Miquel Riberaigua	15	*[sessions]*

Sant Julià:	Antoni Nagual	15	*[sessions]*
	Antoni Guitart	15	*[sessions]*
	Juan Antoni Rossell, *[notari]*	7	*[sessions]* *

1699 juny 1

|*310v* Vui, al primer de juni 1699, dins la Cassa del Consell, se fa nominació de consellés, que és lo Consell de Santcogesma:

Canillo:	Juan Naudí y Maistre	12	*[sessions]* *
	Jaume Martí	11	*[sessions]* *
Encamp:	Jaume Naudí y Triballa	13	*[sessions]* *
	Juan Morató	13	*[sessions]* *
Ordino:	Nicolau Areni	12	*[sessions]* *
	Pere Juan Call	12	*[sessions]* *
La Massana:	Juan Pere Torres	14	*[sessions]* *
	Pere Antoni Torres y Giberga	14	*[sessions]* *
Andorra:	Masià Babot	14	*[sessions]* *
	Miquel Guitart	14	*[sessions]* *
Sant Julià:	Andreu Pal	14	*[sessions]* *
	Martí Bonet	12	*[sessions]* *

1700 gener 12

Vui, als 12 de gener 1700, se fa nota dels cònsols del present any:

Canillo:	Juan Call, Regí	12	*[sessions]*
	Miquel Adallach, Som	11	*[sessions]*
Ancamp:	Perantoni Calba	11	*[sessions]*
	Juan Guillem Torres	10	*[sessions]*
Ordino:	Nicholau Gener, Tor*[r]*es	9	*[sessions]*
	Juan Antoni Oriol	12	*[sessions]*
La Masana:	Juan Guiem, Torner	12	*[sessions]*
	Juan Rosell	10	*[sessions]*
Andorra:	Esteve Moles	12	*[sessions]*
	Juan Ponsernalt, Montanya	8	*[sessions]*
	Per mort de Montània, Guillem Moles	3	*[sessions]*

Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavilla	12	*[sessions]*
	Simon Saret	10	*[sessions]*
	Juan Antoni Torres, síndich	2	*[sessions]* *

1700 maig 24

|[311] Vui, als 24 de mag 1700, dins la present Casa, se fa anominasió de consellés:

Primo, a Canillo:	Bortomeu Calbó	15	*[sessions]* *
	Esteve Rossell, Pelisé	13	*[sessions]* *
Ancamp:	Joan Antoni Torres	13	*[sessions]* *
	Josep Tor*[r]*es, Areni	13	*[sessions]* *
A Ordino:	Guillem Torres, dit Pal	13	*[sessions]* *
	Miquel Cabanes, de Llorts	10	*[sessions]* *
A la Masana:	Joan Pere Solana	13	*[sessions]* *
	Joan Pere Sabaté	13	*[sessions]* *
Andorra:	lo doctor Guillem Tor*[r]*es	15	*[sessions]* *
	Miquel Riberaygua	13	*[sessions]* *
A Sant Julià:	Antony Nagual	10	*[sessions]* *
	Antoni Guitart	13	*[sessions]* *
	Rossell de Ordino, *[síndich]*	10	*[sessions]* *
	doctor Gillem Areni, de Ordino, *[notari]*	7	*[sessions]* *

1701 gener 29

Als 29 de jener 1701 se fa la nota dels cònsols:

Canillo:	Jaume Martý	10	*[sessions]*
	Andreu Call	14	*[sessions]*
Encamp:	Joan Rectoret, Armingol	14	*[sessions]*
	Joan Rosell y Pallerès	6	*[sessions]*
	Per la mort de Pallerès entre Joan Pal, Pont	8	*[sessions]*
Ordino:	doctor Guillem Areny	11	*[sessions]*
	Guillem Bons	12	*[sessions]*
La Masana:	Joan Bons	15	*[sessions]*

	Jasinto Busquets, Guiem	15	*[sessions]*
Andorra:	Antoni Calba, dit Guiem	15	*[sessions]*
	Miquel Duran	15	*[sessions]*
Sant Jolià:	Fransès Bons y Vila	15	*[sessions]*
	Barnat Rosell, Mas de Alins	15	*[sessions]*

1701 maig 9

|*311v* Vuy, als 9 de maig 1701, se fa mensió de consellés al Consell de Santcogesma:

Primo, ha Canillo:	Joan Call, Regí	14	*[sessions]*
	Miquel Adallach, Som	14	*[sessions]*
Encamp:	Pere Antony Calba	14	*[sessions]*
	Joan Guillem Torres	11	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Torres, Jener	7	*[sessions]*
	Joan Antony Horiol	14	*[sessions]*
La Massana:	Joan Guiem, Torner	14	*[sessions]*
	Joan Rosell	13	*[sessions]*
Andorra:	Esteve Moles	14	*[sessions]*
	Guillem Moles y Ricart	14	*[sessions]*
Sant Jolià:	Antony Guillemó, Moré	14	*[sessions]*
	Simon Seret	13	*[sessions]*
	Joan Antony Torres, síndich	5	*[sessions]* *
	Joan Antoni Rossell	5	*[sessions]* *
	Lo doctor Guillemó Torres	4	*[sessions]* *
	Bortomeu Calbó	1	*[sessions]* *
	Juan Rossell	1	*[sessions]* *
	Jaume Pal	1	*[sessions]* *
	Pere Mateu Moles	2	*[sessions]* *
	Lo doctor Areni	1	*[sessions]* *

1702 març 30

Dia 30 de marts de 1702 se fa nota dels cònsols lo present y corrent ani:

Primo, a Canillo:	Miquel Adallach y Gastó	5	*[sessions]*
	Juan de Call	9	*[sessions]*

[Encamp]:	Juan Rossell	10	*[sessions]*
	Juan Naudí y Morató	10	*[sessions]*
[Ordino]:	Micolau Areni	9	*[sessions]*
	Pere Juan Call y Ramon Guiem	10	*[sessions]*
|[312] *[La Massana]:*	Juan Pere Mora	10	*[sessions]*
	Jaume Guitart y Bons	9	*[sessions]*
[Andorra]:	Antoni Noguer	9	*[sessions]*
	Juan Molles	9	*[sessions]*
[Sant Jolià]:	Cosme Burgada	6	*[sessions]*
	Isidro Areni	4	*[sessions]*
	És faltat Cosme Burgada. És entrat Juan Escabrós	3	*[sessions]*

1702 maig 29

Dia 29 de maig de 1702 se fa nominasió de consellers al Consell de Santcugesma:

Primo, a Canillo:	Martí, del Tarté	8	*[sessions]**
	Andreu Call y Muxeró	8	*[sessions]**
Encamp:	Ermengoll	7	*[sessions]**
	Juan Pall, Pont	8	*[sessions]**
Ordino:	Lo doctor Guillem Areni	8	*[sessions]**
	Guillem Bons y Jordà	6	*[sessions]**
La Massana:	Joan Bons, del Pui	8	*[sessions]**
	Jasinto Busquets	8	*[sessions]**
Andorra:	Antoni Calba y Guiem	8	*[sessions]**
	Miquel Duran	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Fransès Bons	8	*[sessions]**
	Bernat Rossell y Mas d' Elins	7	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres	4	*[sessions]**
	Joan Antoni Rosell	5	*[sessions]**
	Lo doctor Areny	1	*[sessió]*
	Lo doctor Guillemó	1	*[sessió]*

1702 desembre 30

|[312v] Dia 30 de desembre de 1702 se fa nominasió de cònsols:

Canillo:	Bortomeu Calbó	10	*[sessions]*
	Andreu Pont, Mora	10	*[sessions]*
Encamp:	Joan Areny, Mas	10	*[sessions]*
	Josep Areny	10	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Torres, Pal	11	*[sessions]*
	Mathià Martí, Call	11	*[sessions]*
La Massana:	Pere Antony Torres	11	*[sessions]*
	Andreu Busquets, Fonta	11	*[sessions]*
Andorra:	Guillem Moles, Ricart	11	*[sessions]*
	Tomàs Calbó, Dolsa	11	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Guitart	11	*[sessions]*
	Miquel Verdasé	11	*[sessions]*

1703 maig 21

Vuy, 21 de maig 1703, se fa nominasió de consellers:

Canillo:	Miquel Adallach, Gastó	8	*[sessions]*
	Joan Call, Tomàs	7	*[sessions]*
Encamp:	Joan Rosell	10	*[sessions]*
	Joan Naudí, Morató	10	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Areny	10	*[sessions]*
	Pere Joan Call, Ramon Guiem	8	*[sessions]*
La Masana:	Joan Pere Mora, Giralt	10	*[sessions]*
	Jaume Guitart, dit Bons	10	*[sessions]*
Andorra:	Antoni Nogé	10	*[sessions]*
	Joan Moles	9	*[sessions]*
Sant Jolià:	Antoni Vila	10	*[sessions]*
	Isidro Areny	10	*[sessions]*
	Doctor Areny	3	*[sessions]* *
	Nicolau Torres, Jener	2	*[sessions]* *

	Joan Antony Rossell ha cobrat, ha bon		
	comte dels sobredits jornals, 1 lliura	5	*[sessions]* *
	Joan Antoni Torres	6	*[sessions]* *

[1703] desembre 30

|[313] Vuy, als 30 de desembre *[1703]*, fa nominasió de cònsols per lo ani 1704:

Canillo:	Juan Naudí, dit Maistre	8	*[sessions]*
	Esteve Rossell y Peliser	9	*[sessions]*
Encamp:	Juan Antoni Torres	8	*[sessions]*
	Antoni Naudí, Triballa	8	*[sessions]*
Ordino:	Doctor Guillem Areni	7	*[sessions]*
	Miquel Cabanes	9	*[sessions]*
Massana:	Juan Buscets y Coma	9	*[sessions]*
	Juan Ermengol, Areni	9	*[sessions]*
Andorra:	Esteve Moles	9	*[sessions]*
	Masià Bavot	9	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Pal, Mijavila	8	*[sessions]*
	Juan Bonet	9	*[sessions]*

1704 maig 7

|[313v] Vui, als 7 de maig 1704, se fa nominasió de conselés:

A Canillo:	Bortomeu Calbó	9	*[sessions]* *
	Andreu Pont, Mora	8	*[sessions]* *
Encamp:	Juan Areni y Mas	8	*[sessions]* *
	Jusep Torres y Areni	5	*[sessions]* *
Ordino:	Gillem Torres, Pal	9	*[sessions]* *
	Masià Martí, Call	8	*[sessions]* *
La Massana:	Pere Antoni Torres	9	*[sessions]* *
	Andreu Buscets y Fonta	9	*[sessions]* *
Andorra:	Gillem Moles y Ricart	8	*[sessions]* *
	Tomàs Calbó y Dolsa	9	*[sessions]* *
Sant Julià:	Antoni Gitart	9	*[sessions]* *
	Miquel Verdaser	9	*[sessions]* *

	Reste a deure Miquel Verdasé a la escudella que se n'a portat una llocha vella, 1 lliura, 2 sous*		
	Joan Antony Rossell	6	*[sessions]*

1705 abril 6

|[314] Vuy, 6 de abrill 1705, se fa nota dels cònsols *[de]* 1705:

A Canillo:	Andreu Call, Muxeró	11	*[sessions]*
	Miquel Calbó, Soldevila	10	*[sessions]*
Encamp:	Pere Antony Calba	10	*[sessions]*
	Joan Guillem Torres	10	*[sessions]*
Ha Ordino:	Nicolau Areny, Pere Babot	7	*[sessions]*
	y Guillem Adallach, dit Figiat	10	*[sessions]*
La Massana:	Joan Guiem, Torné	11	*[sessions]*
	y Pere Aldosa	10	*[sessions]*
Andorra:	Pere Mateu, Moles	11	*[sessions]*
	y Esteve Som, Vidal	10	*[sessions]*
Sant Jolià:	Barnat Rosell, Mas de Ali*[n]*s	10	*[sessions]*
	y Simion Serret	10	*[sessions]*
	Doctor Guillem Areny	2	*[sessions]**

1705 maig 25

Vui, als 25 de mag 1705, al Consell de Santcucesma, se fa anominasió de consellés:

Primo a Canillo:	Maistre	11	*[sessions]*
	Esteve Rossell	10	*[sessions]*
A Encamp:	Joan Antony Torres	9	*[sessions]**
	Antony Maistre	10	*[sessions]**
A Ordino:	Lo doctor Areny	11	*[sessions]**
	Miquel Cabanes	7	*[sessions]**
La Masana:	Joan Busquets, Coma	11	*[sessions]**
	Joan Armengol, Areny	11	*[sessions]**
Andorra:	Esteve Moles	11	*[sessions]**
	Masià Babot	7	*[sessions]**

Sant Julià:	Antony Pal, Mitjavila	10	*[sessions]* *
	Joan Bonet	10	*[sessions]* *
	Joan Antony Rossell	8	*[sessions]* *
	Nicolau Areny, de Ordino	1	*[sessió]* *

1706 gener 15

|*314v* Vuy, als 15 de jener 1706, se fa nota dels cònsolls del dit any:

Primo, a Canillo:	Jaume Martí, del Tarté	4	*[sessions]*
	Miquel Adellac, Som	8	*[sessions]*
A Encamp:	Jossep Aren*[y]*, Tor*[r]*es	8	*[sessions]*
	Pere Juan Jaumet i Pallerès	7	*[sessions]*
A Ordino:	Guillem Torres i Pal	9	*[sessions]*
	i Guillem Bons, menor de dies	9	*[sessions]*
A la Masana:	Joan Colat y Pal	9	*[sessions]*
	i Pere Antony Torres Guiberga	9	*[sessions]*
Andorra:	Lo doctor Guillem Torres	9	*[sessions]*
	i Isidro Anglesa, Montanya	9	*[sessions]*
Sant Julià:	Martí Bonet	9	*[sessions]*
	i Ramon Peyre	8	*[sessions]*

1706 maig 17

Vuy, 17 de maig 1706, al Consell de Santcogesma, se fa nominasió de consellers:

Canillo:	Andreu Call, Muxeró	6	*[sessions]* *
	Per mort de dit, Bortomeu Calbó	1	*[sessions]* *
	Miquel Calbó, Soldevila	8	*[sessió]* *
Encamp:	Pere Antony Calba	8	*[sessions]* *
	Joan Guillem Torres	8	*[sessions]* *
Ordino:	Nicolau Areny	7	*[sessions]* *
	y Guillem Adallach, Figiat	8	*[sessions]* *
La Massana:	Joan Torné	8	*[sessions]* *
	y Pere Aldosa	8	*[sessions]* *
Andorra:	Pere Mateu Moles	8	*[sessions]* *
	Esteve Adallach, Vidal	8	*[sessions]* *

Sant Jolià:	Bernat Rosell, Mas de Ali*[n]*s	7	*[sessions]* *
	Simion Serret, Farré	8	*[sessions]* *
	Doctor Areny	4	*[sessions]* *
	Joan Antony Torres	4	*[sessions]* *
	Joan Antony Rosell	6	*[sessions]* *

1707 abril 18

|*315* Vui, als 18 de abril 1707, se fa nota dels cònsolls que són lo present any:

Primo a Canillo:	Joan Call, Regí	7	*[sessions]*
	Antony Vidal	7	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Rossell	7	*[sessions]*
	Joan Na*[u]*dí, Morató	7	*[sessions]*
A Ordino:	Nicolau Torres, Gener	3	*[sessions]*
	Antony Joan Adelac, Rufó	7	*[sessions]*
A la Masana:	Jaume Pal, Rossell	7	*[sessions]*
	Joan Rossell	7	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Riberaigua	7	*[sessions]*
	Pere Juan Bons, Babot	7	*[sessions]*
A Sant Julià:	Andreu Pal	7	*[sessions]*
	i Julià Pal, Molines	7	*[sessions]*

1707 juny 6

Vui, als 6 de juny 1707, se fa anominasió de consellers:

Primo, a Canillo:	Jaume Martí	6	*[sessions]* *
	Miquel Adellac, Som	7	*[sessions]* *
A Encamp:	Jossep Torres, Areny	7	*[sessions]* *
	Joan Jaumet Palerès	7	*[sessions]* *
A Ordino:	Guillem Torres i Pal	7	*[sessions]* *
	Guillem Bons, Jordà	7	*[sessions]* *
A la Masana:	Joan Colat	7	*[sessions]* *
	Pere Antony Torres, Giberga	6	*[sessions]* *
Andorra:	Doctor Guillemó Torres	7	*[sessions]* *
	Isidro Anglesa, Montània	7	*[sessions]* *

A Sant Julià:	Martí Bonet	7	*[sessions]* *
	Ramon Peira	7	*[sessions]* *
	Joan Antony Rossell	3	*[sessions]* *
	Doctor Areny	1	*[sessió]* *
	Joan Antony Torres	2	*[sessions]* *

1708 abril 2

|*315v* Vuy, als 2 de abril 1708, se fa nota de cònsols:

Canillo:	Miquel Calbó, Soldevila	9	*[sessions]*
	Bortomeu Call	9	*[sessions]*
Encamp:	Joan Areny, Mas	7	*[sessions]*
	Joan Pal, Pont	10	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Adallach, Figiat	9	*[sessions]*
	Joan Antony Pal, Ramon Guiem	8	*[sessions]*
La Massana:	Joan Pere Solana	9	*[sessions]*
	Miquel Palès y Rull	8	*[sessions]*
Andorra:	Guillem Moles, Ricart	10	*[sessions]*
	Miquel Guitart, Aldiàs	10	*[sessions]*
Sant Jolià:	Antony Nagual	9	*[sessions]*
	Joan Baixech, Martí	9	*[sessions]*

1708 maig 21

Vuy, 21 de maig 1708, se fa nominasió de consellers:

Canillo:	Joan Call, Regý	13	*[sessions]* *
	Antony Vidal	12	*[sessions]* *
Encamp:	Joan Rosell	15	*[sessions]* *
	Joan Naudý, Morató	14	*[sessions]* *
Ordino:	Nicolau Torres, Jener	5	*[sessions]* *
	Antony Joan Adallach, Rufó	13	*[sessions]* *
La Massana:	Jaume Pal, Rosell	14	*[sessions]* *
	Joan Rosell y Rull	14	*[sessions]* *
Andorra:	Miquel Riberaigua	13	*[sessions]* *
	Pere Joan Bons, Babot	14	*[sessions]* *

Sant Jolià:	Andreu Pal	14	*[sessions]*
	Julià Pal, Molines	13	*[sessions]*
	Joan Antony Torres	9	*[sessions]*
	Nicolau Areny	1	*[sessió]*
	Doctor Areny	4	*[sessions]*
	Rosell	8	*[sessions]*

1709 gener 28

|[316] Vui, als 28 de jener de 1709, *[se ha]* feta nominasió de cònsols:

Canillo:	Miquel Adalach, Som	23	*[sessions]*
	Miquel Bortoló, dit Rosell	23	*[sessions]*
Ancamp:	Juan Ermengol, Rectoret	21	*[sessions]*
	Juan Guillem Torres	19	*[sessions]*
Ordino:	Lo doctor Guillem Areni	16	*[sessions]*
	Miquel Cabanes	23	*[sessions]*
La Massana:	Juan Bons	23	*[sessions]*
	Jaume Areni, Torres	23	*[sessions]*
Andorra:	Esteve Moles	27	*[sessions]*
	Masià Babot	20	*[sessions]*
Sant Jullià:	Antoni Migavila	24	*[sessions]*
	Miquel Verdasé	21	*[sessions]*

1709 maig 13

Vui, a 13 de maig de 1709, al Consell de Santcujesma, se fa nominasió de consellés:

Canillo:	Miquel Calbó, Soldevilla	22	*[sessions]*
	Bortomeu Call	19	*[sessions]*
Encamp:	Juan Areni, Mas	23	*[sessions]*
	Juan Pal, Pont	23	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Adalach, F*[i]*jat	22	*[sessions]*
	Juan Antoni Pal, Ramon Giem	22	*[sessions]*
Massana:	Juan Pere Solana	23	*[sessions]*
	Miquel Palès, Rull	20	*[sessions]*
Andorra:	Guillem Moles, Ricart	20	*[sessions]*

	Miquel Guitart, Aldiàs	22	*[sessions]*
Sant Jullià:	Antoni Nagual	22	*[sessions]*
	Juan Baixench, Martí	23	*[sessions]*
	Lo doctor Areny	2	*[sessions]**
	Massià Babot	1	*[sessió]**
	Juan Antony Torres, síndich	12	*[sessions]*
	Rosel, de Ordino	5	*[sessions]*
	Jusep Areni	16	*[sessions]*
	Micolau Areni	8	*[sessions]*
	Pere Mateu, Moles	2	*[sessions]**
	Juan Moles	2	*[sessions]**

1710 febrer 6

|*316v* Vuy, als 6 de febrer lo any 1710, se a sentat la anominasió dels cònsols an fet les paròquies per lo present any, són los segents:

Canillo:	Bortomeu Calbó	9	*[sessions]*
	Miquel Naudí, Moxeró	9	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Antoni Torres	11	*[sessions]*
	Antoni Naudí, Triballa	12	*[sessions]*
Ordino:	Niqulau Areny	11	*[sessions]*
	Joan Antoni Oriol, dit Vilar	12	*[sessions]*
La Masana:	Joan Collat i Pall	10	*[sessions]*
	Joan Pere Morra, Giraut	12	*[sessions]*
Andorra:	Toni Calba i Giem	12	*[sessions]*
	Jaume Sollana	12	*[sessions]*
Sant Jollià:	Barnat Rossell, Mas de Alins	11	*[sessions]*
	Semion Serret[319]	4	*[sessions]*
	Ramon Peyre	8	*[sessions]*

1710 juny 2

Vuy, als 2 de juny 1710, se fa nominació de concellers en lo Concell de Santcojesma:

Canillo, concellers:	Miquel Adallach, Solm	11	*[sessions]**

[319] *Al marge esquerre, afegit posteriorment*,obiit.

	Miquel Bortoló, dit Rossell	14	*[sessions]**
Ancamp, concellers:	Joan Armengol, Rectoret	15	*[sessions]**
	Joan Guillem, Torres	11	*[sessions]**
Ordino:	Lo doctor Guillem Areny	12	*[sessions]**
	Miquel Cabanas	13	*[sessions]**
Massana:	Joan Bons	14	*[sessions]**
	Jaume Areny, Torres	14	*[sessions]**
Andorra:	Esteve Molas	14	*[sessions]**
	Macià Babot	12	*[sessions]**
Sant Jullià:	Antoni Pal, Mitjavila	4	*[sessions]**
	Martí Bonet[320]	2	*[sessions]**
	Miquel Verdacer	13	*[sessions]**
	Joseph Areny, nottari	9	*[sessions]**

1711 gener 22

|[317] Vuy, als 22 de janer 1711, se assentan los cònsols anomenats lo corrent any 1711:

Canillo:	Joan Naudí, Maistre	27	*[sessions]*
	Joan Call, Tomàs	20	*[sessions]*
Ancamp:	Pere Antoni Calba	30	*[sessions]*
	Joan Pere Jaumet, Pallarès	27	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Bons	28	*[sessions]*
	Thomàs Adallach, Call	28	*[sessions]*
Massana:	Jaume Pal, Rossell	27	*[sessions]*
	Jaume Guitart, Bons	26	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Guitart, Aldiàs	28	*[sessions]*
	Esteve Tomàs, Prat	29	*[sessions]*
Sant Julià:	Isidro Areny	17	*[sessions]*
	Julià Pal, Molines	28	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, síndich	5	*[sessions]**
	Nicolau Areny	4	*[sessions]**

[320] *Ídem*.

	Josep Areni, notari	8	*[sessions]*
	Lo doctor Guillemó[321]	3	*[sessions]*

1711 maig 18

Vuy, als 18 de maig de 1711, se fa nominació de concellers en lo Concell de Santcogesma:

Canillo:	Borthomeu Calbó	22	*[sessions]*
	Miquel Naudí, Moxeró	29	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Antoni Torres	4	*[sessions]*
	Antoni Naudí, Tribala	29	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Areny	26	*[sessions]*
	Joan Antoni Oriol	30	*[sessions]*
Massana:	Joan Colat y Pal	21	*[sessions]*
	Joan Pere Mora y Giraut	29	*[sessions]*
Andorra:	Antoni Calba	31	*[sessions]*
	Jaume Solana	30	*[sessions]*
Sant Julià:	Bernat Rossell	26	*[sessions]*
	Ramon Peyra	26	*[sessions]*
	Lo doctor Areni	14	*[sessions]*
	Masià Babot	5	*[sessions]*

[Sense data][322]

|*[317v]* Canillo:	Regí	1	*[sessió]*
	Soldevilla	1	*[sessió]*
Encamp:	Ermengol	1	*[sessió]*
	Areni	1	*[sessió]*
Ordino:	Jener	1	*[sessió]*
Massana:	Solana	1	*[sessió]*
	Juan Bons	1	*[sessió]*
Andorra:	Miquel Riberaigua	1	*[sessió]*
Sant Jullià:	Miquel Verdasé	1	*[sessió]*

[321] *Anotat al marge dreten direcció perpendicular a la resta del text.*
[322] *Llistat, sense especificar si es tracta de cònsols o consellers, amb molt poques assistències a les sessions de Consell.*

	Pere Mateu	4	*[sessions]*

1712 gener 28

Vuy, 28 de jener 1712, se fa nominasió de cònsols:

Canillo:	Jaume Martý	2	*[sessions]**
	Andreu Pont, Mora	19	*[sessions]**
Encamp:	Joseph Torres, Areny	20	*[sessions]**
	Joan Naudý, Morató	20	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Torres, Pal	9	*[sessions]**
	Guillem Adallach, Fijat, per mort de dit Torres	2	*[sessions]**
	Antony Joan Adallach	18	*[sessions]**
La Massana:	Joan Pere Solana	21	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teixidó	17	*[sessions]**
Andorra:	Joan Moles	18	*[sessions]**
	Esteve Tomàs	12	*[sessions]**
Sant Jolià:	Martý Bonet	20	*[sessions]**
	Miquel Bonet	20	*[sessions]**

1712 maig 9

Vuy, als 9 de maig de 1712, a vista del Consell de Santcogesma, se fa nominació de concellers:

Primo, en la parròquia de Canillo se anomenen concellers los següens:

Joan Naudí, Maistre	16	*[sessions]**
Antoni Vidal, de Prats	14	*[sessions]**

En la parròquia de Ancamp:

Pere Antoni Calba	14	*[sessions]**
Joan Pere Jaumet, Pallarès	14	*[sessions]**

En la parròquia de Ordino:

Doctor Guillem Areny	9	*[sessions]**
Thomàs Adallach	7	*[sessions]**
Per la mort del dalt dit, Masià Martý, Call	6	*[sessions]**

|[318] En la parròquia de la Massana:

	Per la mort del dit Joan Colat y Pal,	8	*[sessions]**
	Jaume Pal, Rossell	3	*[sessions]**
	Jaume Guitart, Bons	13	*[sessions]**
En la parròquia de Andorra:			
	Miquel Guitart, Aldiàs	15	*[sessions]**
	Esteve Thomàs y Prat	12	*[sessions]**
En la parròquia de Sant Julià:			
	Isidro Areny	11	*[sessions]**
	Julià Pal	13	*[sessions]**
	Joseph Areny, nottari	6	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres	10	*[sessions]**
	Nicolau Areny	1	*[sessió]**
	Masià Babot	2	*[sessions]**

1713

Nominació de cònsols de l'any 1713:

Canillo:	Joan Call, Regý	15	*[sessions]*
	Joan Pere Arma*[n]*y	14	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Rossell	10	*[sessions]*
	Joan Pal, Pont	15	*[sessions]*
Ordino:	Joan Antony Pal	15	*[sessions]*
	Nicolau Torres y Pal	17	*[sessions]*
Massana:	Pere Antony Torres, Giberga	15	*[sessions]*
	Andreu Busquets, Fonta	16	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Riberaigua	17	*[sessions]*
	Tomàs Calbó y Dolsa	17	*[sessions]*
Sant Julià:	Andreu Pal	17	*[sessions]*
	Mateu Bringué	16	*[sessions]*

1713 maig 29

Vuy, als 29 de maig 1713, a vista del Consell de Santcogesma, se fa nominació de concellers:

Canillo:	Jaume Martí	13	*[sessions]*

	Andreu Pont, Mora	14	*[sessions]*
Ancamp:	Joseph Torres, Areny	15	*[sessions]*
	Joan Naudí, Morató	15	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Adallach, Fijat	14	*[sessions]*
	Antoni Joan Adallach	16	*[sessions]*
Massana:	Joan Pere Solana	16	*[sessions]*
	Guillem Areny	13	*[sessions]*
Andorra:	Joan Molas	14	*[sessions]*
	Esteve Tomàs	16	*[sessions]*
Sant Julià:	Martí Bonet	15	*[sessions]*
	Miquel Bonet	14	*[sessions]*
	|[318v] Joan Antoni Torres, síndich	15	*[sessions]*
	Joseph Areny, nottari	11	*[sessions]*
	Doctor Guillem Areny	7	*[sessions]*
	Macià Babot	2	*[sessions]*
	Nicolau Areny	1	*[sessió]*

1714

Nominasió de cònsols de l'any 1714:

Canillo:	Miquel Naudý, dit Muxeró	8	*[sessions]*
	Girony Guitart y Gastó	9	*[sessions]*
Encamp:	Antony Naudý, Tribala	8	*[sessions]*
	Jaume Naudý	9	*[sessions]*
Ordino:	Doctor Guillem Areny	7	*[sessions]*
	Guillem Torres, Jener	9	*[sessions]*
La Massana:	Joan Rossell y Pal	9	*[sessions]*
	Pere Joan Busquets, Coma	9	*[sessions]*
Andorra:	Pere Mateu Moles	8	*[sessions]*
	Masià Duran	9	*[sessions]*
Sant Jolià:	Jolià Pal, Molines	8	*[sessions]*
	Andreu Pradell	9	*[sessions]*

1714 maig 14

Vuy, als 14 maig 1714, se fa nominació de concellers a vista del Concell de Santcogesma:

Primo, a Canillo:	Joan Call, Regí	6	*[sessions]**
	Joan Pere Armany	7	*[sessions]**
Ancamp:	Joan Rossell	1	*[sessió]**
	Joan Pal, Pont	7	*[sessions]**
Ordino:	Joan Antoni Pal	7	*[sessions]**
	Nicolau Torres y Pal	7	*[sessions]**
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	7	*[sessions]**
	Andreu Bosquets, Fonta	7	*[sessions]**
Andorra:	Miquel Riberaigua	7	*[sessions]**
	Tomàs Calbó y Dolsa	6	*[sessions]**
|[319] Sant Julià:	Andreu Pal	7	*[sessions]**
	Matheu Beringué	7	*[sessions]**
	Joseph Areny, nottari	5	*[sessions]**

1715

Nominació de cònsols de l'any 1715:

Canillo:	Miquel Calbó, Soldevila	10	*[sessions]*
	Miquel Gastó, Rossell	7	*[sessions]*
Ancamp:	Juan Jaumet Pallarès	10	*[sessions]*
	Joan Antoni Picart	9	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Adallach, Fijat	10	*[sessions]*
	Joan Anthoni Oriol	9	*[sessions]*
Massana:	Joan Bons	9	*[sessions]*
	Joan Armengol, Areny	10	*[sessions]*
Andorra:	Jaume Solana	10	*[sessions]*
	Esteve Adallach, Vidal	10	*[sessions]*
Sant Julià:	Ramon Peyre	10	*[sessions]*
	Antoni Mitjavila	10	*[sessions]*

1715 juny 3

Vuy, als 3 de juny 1715, se fa nominació de concellers a vista del Concell de Santcogesma:

Canillo:	Miquel Naudí, Muxeró	9	*[sessions]*
	Geroni Guitart	10	*[sessions]*
Ancamp:	Antoni Naudí, Tribala	9	*[sessions]*
	Jaume Naudí	10	*[sessions]*
Ordino:	Doctor Guillem Areny	8	*[sessions]*
	Guillem Torres, Gener	10	*[sessions]*
Massana:	Joan Rossell y Pal	10	*[sessions]*
	Pere Joan Bosquets, Coma	9	*[sessions]*
Andorra:	Pere Matheu, Molas	9	*[sessions]*
	Massià Duran	9	*[sessions]*
Sant Julià:	Julià Pal, Molines	9	*[sessions]*
	Andreu Pradell	8	*[sessions]*
	Joan Antony Torres	6	*[sessions]*
	Joseph Areny, nottari	9	*[sessions]*

1726

|*319v* Nominació de cònsols de l'any 1716:

Canillo:	Antoni Vidal	8	*[sessions]*
	Pere Font, dit Carquié	8	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Armengol, Rectoret	7	*[sessions]*
	Joan Naudí, Morató	8	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Areny	8	*[sessions]*
	Jacinto Jovany, Sucarà	8	*[sessions]*
Massana:	Joan Colat y Pal	7	*[sessions]*
	Pere Aldosa, Guillaumes	7	*[sessions]*
Andorra:	Doctor Joan Guillem Torres	8	*[sessions]*
	Isidro Inglesa, Muntanya	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Bernat Rossell, Mas d'Elins	8	*[sessions]*
	Andreu Bons	7	*[sessions]*

1716 maig 25

Als 25 de maig 1716 se ha fet nominació de nominació de concellers:

Canillo:	Miquel Calbó, Soldevila	8	*[sessions]*
	Miquel Gastó, Rossell	6	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Jaumet Pallarès	6	*[sessions]*
	Joan Antoni Picart	6	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Adallach, Fijat	6	*[sessions]*
	Joan Antoni Oriol	8	*[sessions]*
Massana:	Joan Bons	8	*[sessions]*
	Joan Armengol, Areny	8	*[sessions]*
Andorra:	Jaume Solana	8	*[sessions]*
	Esteve Adallach, Vidal	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Ramon Peyre	8	*[sessions]*
	Antoni Pal, Mitjavila	8	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres	5	*[sessions]*
	Doctor Guillem Areny	0	*[sessions]*
	Joseph Areny, nottari	8	*[sessions]*

1717

|[320] Nominació de cònsols de l'any 1717:

Canilo:	Miquel Adallach, Som	8	*[sessions]*
	Joan Pere Armany[323]	5	*[sessions]*
	Geroni Guitart, Gastó[324]	1	*[sessió]*
Encamp:	Pere Antoni Calba	10	*[sessions]*
	Joan Antoni Picart, menor	9	*[sessions]*
Ordino:	Antoni Joan Adallach	10	*[sessions]*
	Ramon Riba	10	*[sessions]*
Massana:	Joan Pere Solana	10	*[sessions]*
	Jaume Torres	8	*[sessions]*
Andorra:	Guillem Moles, Ricart	10	*[sessions]*
	Pere Joan Bons, Babot	5	*[sessions]*
Sant Julià:	Isidro Areny	10	*[sessions]*

[323] *Al marge esquerre, afegit posteriorment* obyt.
[324] Geroni Guitart, Gastó 1 [sessió], *afegit posteriorment*.

	Esteve Pujol	10	*[sessions]*

1717 maig 9

Als 9 de maig 1717, a vista del Consell de Santcogesma, se ha fet nominació de concellers:

Canillo:	Anthoni Vidal	10	*[sessions]**
	Pere Font	10	*[sessions]**
Encamp:	Joan Armengol, Rectoret	10	*[sessions]**
	Joan Naudí, Morató	11	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Areny	11	*[sessions]**
	Jacinto Jovany, Sucarà	11	*[sessions]**
Massana:	Joan Colat y Pal	11	*[sessions]**
	Pere Aldosa	10	*[sessions]**
Andorra:	Doctor Joan Guillem Torres	15	*[sessions]**
	Isidro Inglesa, àlies Montanya	11	*[sessions]**
Sant Julià:	Bernat Rossell, Mas d'Elins	9	*[sessions]**
	Andreu Bons	7	*[sessions]**
Síndichs:	Joan Antoni Torres	3	*[sessions]**
	Doctor Guillem Areny	1	*[sessió]**
Nottari:	Joseph Areny	8	*[sessions]**
	Julià Pal	1	*[sessió]**

1718

|*320v* Nominasió de cònssols per 1718:

Canillo:	Jaume Martí	7	*[sessions]*
	Esteve Naudí	8	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antoni Torres	8	*[sessions]*
	Pere Pallerés	9	*[sessions]*
Ordino:	Joan Antoni Pall	9	*[sessions]*
	Nicolau Torres, Pall	9	*[sessions]*
Massana:	Andreu Busquets	8	*[sessions]*
	Joan Pere Mora	8	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Guitart	9	*[sessions]*

	Esteve Tomás y Prat	8	*[sessions]*
San*[t]* Julià:	Miquel Verdaser	9	*[sessions]*
	Miquel Bou, Toni de Pere	8	*[sessions]*

1718 maig 30

Vuy, als 30 maig 1718, a vista del Concell de Santcogesma, se ha fet nominació de concellers en la forma següent:

Canillo, primo:	Miquel Adallach, Som	10	*[sessions]**
	Geroni Guitart, Gastó	9	*[sessions]**
Encamp:	Pere Antoni Calba	10	*[sessions]**
	Joan Antoni Picart, menor	10	*[sessions]**
Ordino:	Antoni Joan Adallach	10	*[sessions]**
	Ramon Riba	9	*[sessions]**
Massana:	Joan Pere Solana	10	*[sessions]**
	Jaume Torres	9	*[sessions]**
Andorra:	Guillem Moles, Ricart	10	*[sessions]**
	Pere Joan Bons, Babot	10	*[sessions]**
Sant Julià:	Isidro Areny	8	*[sessions]**
	Esteve Pujol	8	*[sessions]**
	Joseph Areny, nottari	8	*[sessions]**
	Doctor Guillemó	1	*[sessió]**
	Doctor Areny	6	*[sessions]**
	Nicolau Areny	1	*[sessió]**
	Joan Antoni Torres	1	*[sessió]**

1719

|*[321]* Nominació de cònsols per lo any 1719:

Canillo:	Bortomeu Calbó	6	*[sessions]*
	Miquel Gastó, Rossell	11	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Naudí	11	*[sessions]*
	Joan Pal, Pont	11	*[sessions]*
Ordino:	Joan Antony Oriol	10	*[sessions]*
	Guillem Torres, Giné	11	*[sessions]*

La Massana:	Pere Antony Thorres, Giberga	11	*[sessions]*
	Sabastià Guiem y Torné	11	*[sessions]*
Andorra:	Thomàs Calbó y Dolsa	11	*[sessions]*
	Macià Babot	11	*[sessions]*
Sant Julià:	Martí Bonet	11	*[sessions]*
	Antony Olivé	10	*[sessions]*

1719 maig 22

Vuy, als 22 de maig 1719, a vista del Concell de Santcogesma, se ha fet nominació de concellers de las personas següents:

Canillo:	Joan Regí	12	*[sessions]**
	Esteve Naudí	12	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Torres	12	*[sessions]**
	Pere Pallarés	12	*[sessions]**
Ordino:	Joan Antoni Pal	10	*[sessions]**
	Nicolau Torres, Pal	12	*[sessions]**
Massana:	Andreu Busquets	13	*[sessions]**
	Joan Pere Mora	12	*[sessions]**
Andorra:	Jaume Solana	11	*[sessions]**
	Esteve Tomàs	11	*[sessions]**
Sant Julià:	Miquel Verdacer	12	*[sessions]**
	Miquel Bou	12	*[sessions]**
	Doctor Guillem Areny, síndich	3	*[sessions]**
	Joseph Areny, nottari	0	*[sessions]**
	Doctor Guillemó	3	*[sessions]**
	Pere Matheu Moles	1	*[sessió]**
	Guillem Areny, Tixidó	1	*[sessió]**

1720

|*321v* Nominasió de cònssols per lo ani 1720:

Canillo:	Miquel Naudí	14	*[sessions]*
	Antoni Duedra y Tomàs	13	*[sessions]*
Encampt:	Antoni Naudí y Triballa	10	*[sessions]*

	Juan Naudí, Moxeró	11	*[sessions]*
Ordino:	Gillem Adellach, Figat	13	*[sessions]*
	Miquel Gareta	15	*[sessions]*
La Massana:	Juan Ermongol, dit Areni	15	*[sessions]*
	Juan Antoni Riba	15	*[sessions]*
Andorra:	Gillem Molles, Ricart	15	*[sessions]*
	Miquel Duran, dit Latje	14	*[sessions]*
San*[t]* Julià:	Andreu Pradel	12	*[sessions]*
	Miquel Sinturé, dit Lumeneres	15	*[sessions]*

1720 maig 13

Vui, als 13 de mag de 1720, al Consel de Sancugesma, se a fet nominasió de conssellés les persones segens:

Canillo:	Juan Naudí, dit Maestre	11	*[sessions]**
	Miquel Gastó, dit Rosel	9	*[sessions]**
Encampt:	Jaume Naudí	12	*[sessions]**
	Juan Pal, Pont	13	*[sessions]**
Ordino:	Juan Antoni Oriol	12	*[sessions]**
	Gillem Torres, Giné	13	*[sessions]**
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	12	*[sessions]**
	Sabistià Giem, dit Torné	13	*[sessions]**
Andorra:	Tomàs Calbó y Dolssa	12	*[sessions]**
	Masià Babot	13	*[sessions]**
Sant Jullià:	Martí Bonet	10	*[sessions]**
	Antoni Olibé	13	*[sessions]**
	Joan Antony Thorres	14	*[sessions]**
	Lo doctor Guillem Thorres	11	*[sessions]**
	Pere Matheu Moles	1	*[sessió]**
	Guillem Areny, Texidó	3	*[sessions]**
	Miquel Verdacé	1	*[sessió]**
	Esteve Pujol	1	*[sessió]**
	|[322] Mossèn Mariano, com a notari	9	*[sessions]**

1721

Nominació de cònsols per lo any 1721:

Canillo:	Joan Call, Regí	11	*[sessions]*
	Gerony Guitart y Gastó	12	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antony Picart	13	*[sessions]*
	Nicolau Rosell	12	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Thorres y Pal	13	*[sessions]*
	Salvadó Garreta y Babot	13	*[sessions]*
Massana:	Joan Pere Solana	13	*[sessions]*
	Joan Thorres, Sabaté	13	*[sessions]*
Andorra:	Pere Matheu Moles	12	*[sessions]*
	Macià Duran	13	*[sessions]*
Sant Julià:	Antony Pal, Mitjavila	12	*[sessions]*
	Andreu Pernalt, Vila	13	*[sessions]*

1721 maig 26

Vui, dia 26 de matg de 1721, al Consell de Santcogesma, se ha fet nominació de concellés les persones següents:

Canillo:	Miquel Naudí, Moxeró	11	*[sessions]**
	Anton Duedra	11	*[sessions]**
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	11	*[sessions]**
	Pere Pallerés	11	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Adallach	11	*[sessions]**
	Miquel Garreta	10	*[sessions]**
Masana:	Joan Armengol, Areny	9	*[sessions]**
	Joan Antoni Riba	11	*[sessions]**
Andorra:	Guillem Moles, Picart	11	*[sessions]**
	Miquel Duran	10	*[sessions]**
Sant Julià:	Andreu Pradell	8	*[sessions]**
	Miquel Senturé, Llumeneres	10	*[sessions]**

1722

Nominació de cònsols per 1722:

Canillo:	Pere Font	5	*[sessions]*
	Joan Pintat	6	*[sessions]*
Encamp:	Pere Joan Jalmet y Pallerés	6	*[sessions]*
	Joan Naudí, Baró	6	*[sessions]*
|[222v] Ordino:	Nicolau Areny	6	*[sessions]*
	Jacinto Jovany, Sucarà	4	*[sessions]*
Masana:	Joan Colat y Pal	7	*[sessions]*
	Antoni Riba, Fonta	6	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Riberaigua	7	*[sessions]*
	Pere Antoni Rossell, Aldiàs	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Ramon Peira	7	*[sessions]*
	Francisco Escabrós	6	*[sessions]**
	Mariano Areny	**7**	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres, síndic	8	*[sessions]**
	Doctor Guillem Torres, síndic	6	*[sessions]**

1722 maig 18

Vui, dia 18 de matg de 1722, al Concell de Santcogesma, se ha fet nominació de concellers les persones segens:

Canillo:	Joan Call, Regí	7	*[sessions]**
	Geroni Guitart y Gastó	7	*[sessions]**
Encamp:	Antoni Picart, menor	7	*[sessions]**
	Nicolau Rosell	7	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Torres, Pal	7	*[sessions]**
	Salvador Garreta	7	*[sessions]**
Masana:	Joan Pere Solana	5	*[sessions]**
	Per mort de dit, Guillem Areny, Texidó	*[0]*	*[sessions]*
	Joan Torres, Sabaté	7	*[sessions]**
Andorra:	Pere Mateu Molas	7	*[sessions]**

	Macià Duran	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Anton Mitjavila	5	*[sessions]**
	Andreu Vila	7	*[sessions]**

1723

Nominació de cònsols per lo any 1723:

Canillo:	Esteve Naudí	9	*[sessions]*
	Jaume Putcernalt	8	*[sessions]*
Ancamp:	Joan Rectoret, Armengol	10	*[sessions]*
	Pere Pallerés	10	*[sessions]*
Ordino:	Ramon Riba, dit Call, de Llorts	9	*[sessions]*
	Joan Pere Sella	10	*[sessions]*
|[323] Masana:	Joan Pere Mora, dit Giralt	10	*[sessions]*
	Pere Joan Bosquets, Coma	9	*[sessions]*
Andorra:	Asteve Adallach, Som, alias Vidal	10	*[sessions]*
	Andreu Montanya, dit Miquel Dolsa	10	*[sessions]*
Sant Julià:	Anton Olivé	10	*[sessions]*
	Jaume Baixench	9	*[sessions]*

1723 maig 10

Vui, als 10 de matg de 1723, al Concell de Santcogesma, se ha fet nominació de consellers les persones següens:

Canillo:	Pere Font	8	*[sessions]**
	Joan Pintat	9	*[sessions]**
Ancamp:	Pere Joan Jalmet, Pallerés	10	*[sessions]**
	Joan Naudí, Baró	9	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Areny	7	*[sessions]**
	Jacinto Jovany	10	*[sessions]**
Massana:	Joan Colat	9	*[sessions]**
	Antoni Riba, Fonta	10	*[sessions]**
Andorra:	Miquel Riberaigua	10	*[sessions]**
	Pere Antoni Rossell, Aldiàs	10	*[sessions]**
Sant Julià:	Ramon Peira	10	*[sessions]**
	Francisco Escabrós	6	*[sessions]**

	Mosén Mariano Areny	2	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres, síndich	10	*[sessions]**
	Doctor Guillem Torres, síndich	5	*[sessions]**
	Pere Matheu Molas	2	*[sessions]**
	Miquel Riberaigua	1	*[sessió]**
	Nicolau Ar*[e]*ny	1	*[sessió]**
	Martí Bonet	1	*[sessió]**
	Juan Antoni Picart, menor.	1	*[sessió]**

1724

|*323v* Nominació de cònsols per lo any 1724:

Canillo:	Antoni Duedra	8	*[sessions]*
	Esteve Call, Regí y Armany	8	*[sessions]**
Ancamp:	Juan Antoni Picart, major de dies	7	*[sessions]*
	Juan Pal, Pont	8	*[sessions]**
Ordino:	Juan Antoni Pal, Guiem	1	*[sessió]*
	Sabestià Pal, Soler	8	*[sessions]**
Massana:	Guillem Areny, Texidor	8	*[sessions]**
	Sabestià Guiem, Torner	6	*[sessions]**
Andorra:	Jaume Solana	8	*[sessions]**
	Isidro Inglesa, Montàinia	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Bernat Rossell, Mas de Alins	8	*[sessions]**
	Guillem Capdevila	7	*[sessions]**

1724 maig 29

Vui, als 29 de mai de 1724, al Concell de Santcogesma, se ha feta nominació de consellers les persones següens:

Canillo:	Miquel Adallach, Som	6	*[sessions]**
	Jaume Putsernal	6	*[sessions]**
Ancamp:	Joan Armengol, Rectoret	5	*[sessions]**
	Pere Pallerés	6	*[sessions]**
Ordino:	Ramon Riba, Call	6	*[sessions]**
	Joan Pere Sella	6	*[sessions]**

Massana:	Joan Pere Mora, Giral	6	*[sessions]**
	Pere Joan Bosquets, Coma	6	*[sessions]**
Andorra:	Asteve Adallach	6	*[sessions]**
	Andreu Montanya	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Anton Olivé	6	*[sessions]**
	Jaume Baixench	6	*[sessions]**
	Mossén Mariano Areny, *[notari]*	3	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres, síndic	3	*[sessions]**
	Doctor Guillem Torres, síndic	2	*[sessions]**

1725

|[324] Nominació de cònsols per lo any 1725:

Canillo:	Miquel Naudí, Moxoró, cònsol	7	*[sessions]*
	Miquel Gastó, Rossell, cònsol	7	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Naudí, cònsol	7	*[sessions]*
	Joan Rossell, cònsol	7	*[sessions]*
Ordino:	Joan Antoni Oriol, cònsol	2	*[sessions]*
	Fijat[325]	1	*[sessió]*
	Salvadó Garreta, cònsol	7	*[sessions]*
Massana:	Jaume Areny, Torres, cònsol	7	*[sessions]*
	Joan Antoni Riba, cònsol	1	*[sessions]*
Andorra:	Thomàs Calbó, Dolsa, cònsol	7	*[sessions]*
	Esteve Thomàs, cònsol	5	*[sessions]*
Sant Julià:	Miquel Verdacer, cònsol	7	*[sessions]*
	Miquel Bou, Toni de Pere, cònsol	7	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, síndich	5	*[sessions]**
	Guillem Areny, Texidó	2	*[sessions]**
	Doctor Guillem Torres, síndich	5	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	5	*[sessions]**
	Pere Mateu Moles	1	*[sessió]**

[325] *Afegit posteriorment sense cap indicació.*

1725

Nominació de concellers per lo any 1725:

Canillo:	Antony Duedra	8	*[sessions]**
	Esteve Call, Regí	8	*[sessions]**
Encamp:	Juan Antoni Picart, major de dies	8	*[sessions]**
	Juan Pal, Pont	7	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Torres y Pal	7	*[sessions]**
	Sabastià Soler y Pal	8	*[sessions]**
Massana:	Guillem Areny Pal, Texidor	5	*[sessions]**
	Sabastià Guiem, Torner	8	*[sessions]**
|*324v* Andorra:	Jaume Solana	8	*[sessions]**
	Isidro Inglesa	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Barnat Rossell, Mas d'Alins	8	*[sessions]**
	Guillem Capdevila	8	*[sessions]**

1726

Nominació de cònsols per lo present any 1726:

Canillo:	Joan Caill, Regí	6	*[sessions]*
	Geroni Guitart, Gastó	2	*[sessions]*
	Per port[326] del dit, Esteve Call, Regí[327]	4	*[sessions]*
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	7	*[sessions]*
	Jaume Juan Mas	7	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Areny	6	*[sessions]*
	Guillem Areny	7	*[sessions]*
Massana:	Juan Pere Busquets, Coma	7	*[sessions]*
	Pere Juan Solana	7	*[sessions]*
Andorra:	Doctor Juan Guillem Torres	7	*[sessions]*
	Jaume Adallach, Ramonet	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Martí Bonet	7	*[sessions]*
	Esteve Pujol	7	*[sessions]*

[326] *En lloc de* mort.
[327] *Assentament afegit posteriorment*.

	Juan Antoni Torres	8	*[sessions]*
	Mosèn Mariano Areny	6	*[sessions]*

1726 juny 3

|[325] Dia 3 de juny 1726 se ha fet nominació de concellers per lo present any:

Canillo:	Miquel Naudí, Moxoró	6	*[sessions]**
	Miquel Gastó, Rosell	4	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Naudí	6	*[sessions]**
	Micolau Rosell	6	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Adallac, Fijat	5	*[sessions]**
	Salvadó Garreta	6	*[sessions]**
Massana:	Joan Colat	4	*[sessions]**
	Joan Antoni Riba	6	*[sessions]**
Andorra:	Thomàs Calbó, Dolsa	6	*[sessions]**
	Esteve Thomàs	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Miquel Verdasser	6	*[sessions]**
	Miquel Bou	5	*[sessions]**

1727

Nominació de cònsols per lo any 1727:

Canillo:	Pere Font, Carquié	6	*[sessions]*
	Miquel Guitart, Gastó	6	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antoni Picart, menor de dias	6	*[sessions]*
	Joan Naudí, Baró	5	*[sessions]*
Ordino:	Anton Joan Adallach	6	*[sessions]*
	Miquel Baixench	6	*[sessions]*
Massana:	Pere Antoni Thorres, Giberga	6	*[sessions]*
	Antoni Capdevila	6	*[sessions]*
Andorra:	Miquel Riberaigua	5	*[sessions]*
	Pere Martí Ermengol y Prat	6	*[sessions]*
Sant Julià:	Francisco Escabrós	6	*[sessions]*
	Samion Rossa	6	*[sessions]*

	Joan Antoni Torres	[5]	*[sessions]**

	Mariano Areny	[4]	*[sessions]**

1727

|*[325v]* Nominació de concellers per lo any 1727:

Canillo:	Joan Call, Regí	4	*[sessions]**
	Esteve Call, Regí	6	*[sessions]**
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	6	*[sessions]**
	Jaume Joan Mas	6	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Areny	6	*[sessions]**
	Guillem Areny	5	*[sessions]**
Massana:	Juan Pere Bosquets, Coma	0	*[sessions]**
	Pere Joan Solana	6	*[sessions]**
Andorra:	Doctor Joan Guillem Torres	6	*[sessions]**
	Jaume Adallach	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Martí Bonet	6	*[sessions]**
	Esteve Pujol	4	*[sessions]**

1728

Nominació de cònsols per lo any 1728:

Canillo:	Esteve Naudí	11	*[sessions]*
	Jaume Ponsernal	11	*[sessions]*
Encamp:	Joan Pere Jaumet, Pallerés	11	*[sessions]*
	Pere Pallerés	11	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Torres, Pal	11	*[sessions]*
	Miquel Garreta, àlies Perebà	11	*[sessions]*
La Massana:	Joan Ermengol, àlies Areny	10	*[sessions]*
	Francisco Babot y Raubert	10	*[sessions]*
Andorra:	Isidro I*[n]*glesa, Montanya	11	*[sessions]*
	Anton Moles	12	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila	4	*[sessions]*[328]
Sant Julià	Andreu Pradell	4	*[sessions]*
	Andreu Coma	11	*[sessions]*

[328] *Assentament afegit posteriorment*.

	Joan Antoni Torres, síndich	[1]	*[sessió]**
	Mariano Areny	[2]	*[sessions]**[329]

1728

|[326] Nominació de concellers per lo any 1728:

Canillo:	Pere Font, Carquié	11	*[sessions]**
	Miquel Guitart, Gastó	12	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart, menor de dies	15	*[sessions]**
	Joan Naudí, Baró	12	*[sessions]**
Ordino:	Antoni Joan Adallach, Rufó	12	*[sessions]**
	Miquel Baixench, Sucarà	12	*[sessions]**
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	11	*[sessions]**
	Antoni Capdevila	9	*[sessions]**
Andorra:	Miquel Riberaigua	11	*[sessions]**
	Pere Màrtir Ermengol, Prat	12	*[sessions]**
Sant Julià:	Francisco Escabrós	11	*[sessions]**
	Simeon Rossa	11	*[sessions]**
	Juan Antoni Torres	9	*[sessions]**
	Guillem Areny y Gallart	4	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	2	*[sessions]**

1729

Nominació de cònsols per lo any 1729:

Canillo:	Antoni Duhedra	8	*[sessions]*
	Nicolau Pun*[c]*ernalt	8	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antoni Picart	8	*[sessions]*
	Joan Pal, Pont	7	*[sessions]*
Hordino:	Ramon Riba	2	*[sessions]*
	Per mort de dit, Nicolau Areny	5	*[sessions]*
	Joan Pere Pal, dit Cella	8	*[sessions]*
La Massana:	Guillem Areny, Tixidó	8	*[sessions]*
	Pere Riba	8	*[sessions]*

[329] *Aquests dos assentaments podrien estar cancel·lats.*

Andorra:	Pere Matheu Moles	10	*[sessions]*
	Macià Bavot	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Miquel Bou, dit Toni de Pere	8	*[sessions]*
	Jaume Baixench	8	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres	6	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	2	*[sessions]**[330]

1729

|*[326v]* Nominació de consellers per lo any 1729:

Canillo:	Esteve Naudí	6	*[sessions]**
	Jaume Putcernalt	7	*[sessions]**
Encamp:	Joan Pere Jaumet, Pallerés	8	*[sessions]**
	Pere Pallerés	8	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Torres, Pal	8	*[sessions]**
	Miquel Garreta	8	*[sessions]**
Massana:	Joan Armengol, Areny	8	*[sessions]**
	Francisco Babot, Raubert	8	*[sessions]**
Andorra:	Esteve Adallach, Vidal	8	*[sessions]**
	Anton Moles	9	*[sessions]**
Sant Julià:	Anton Pal, Mitjavila	8	*[sessions]*
	Andreu Coma	8	*[sessions]*
	Joan Antoni Torres, síndic	[4]	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	[3]	*[sessions]**

1730

Nominació de cònsols per lo any 1730:

Canillo:	Esteve Call, Regí	[6]	*[sessions]*
	Miquel Vidal	6	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Joan Mas	6	*[sessions]*
	Sabestià Giberga, Jaumet	6	*[sessions]*
Ordino:	Guillem Areny y Gallart	6	*[sessions]*

[330] *Ídem*.

	Sabestià Pal, Soler	6	*[sessions]*
Massana:	Pere Joan Busquets, Coma	6	*[sessions]*
	Antoni Riba, Fonta	6	*[sessions]*
Andorra:	Esteve Thomàs	6	*[sessions]*
	Andreu Montanya	6	*[sessions]*
Sant Julià:	Toni Olivé	6	*[sessions]*
	Julià Pal, Molines	6	*[sessions]*
	Pere Matheu, Moles	[1]	*[sessió]**
	Nicolau Areny	[1]	*[sessió]**
	Joan Antoni Picart, menor	[2]	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres, síndich	[4]	*[sessions]**
	Guillem Areny, Tixidor	[2]	*[sessions]**
	Macià Babot	[1]	*[sessió]**

1730

|[327] Nominació de concellers per lo any 1730:

Canillo:	Antoni Duedra	3	*[sessions]**
	Nicolau Putcernalt	5	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart, menor de dies	5	*[sessions]**
	Joan Naudí, Baró	4	*[sessions]**
	Per mort de dit, Pere Pallerés	0	*[sessions]**
Ordino:	Nicolau Areny	[1]	*[sessió]**
	Y per mort de dit, Nicolau Pal	[0]	*[sessions]**
	Joan Pere Cella	1	*[sessió]**
	Y per mort de dit, Miquel Garreta	1	*[sessió]**
Massana:	Guillem Areny, Texidó	3	*[sessions]**
	Pere Riba	5	*[sessions]**
Andorra:	Pere Mateu Molas	5	*[sessions]**
	Macià Babot	4	*[sessions]**
Sant Julià:	Miquel Bou, Toni de Pere	5	*[sessions]**
	Jaume Baixench	5	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	4	*[sessions]**

1731

Nominació de cònsols per lo any 1731:

Canillo:	Miquel Naudí	7	*[sessions]*
	Joan Thomàs	7	*[sessions]*
Ancamp:	Jaume Naudí	6	*[sessions]*
	Jaume Rossell	6	*[sessions]*
Ordino:	Toni Joan Adallach	3	*[sessions]*
	Pere Joan Bons	7	*[sessions]*
Massana:	Joan Antoni Riba	7	*[sessions]*
	Antoni Capdevila	7	*[sessions]*
Andorra:	Macià Duran	7	*[sessions]*
	Joan Solana	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Ramon Peira	6	*[sessions]*
	Guillem Capdevila	7	*[sessions]*

1731 maig 9

|*327v* Vui, dia 9 de matg de 1731, se fa nominació de concellers y són los següens.

Canillo:	Esteve Regí	8	*[sessions]**
	Miquel Vidal	7	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Joan Mas	8	*[sessions]**
	Sebestià Giberga, Jaumet	8	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Areny, Gallart	8	*[sessions]**
	Sebestià Pal, Soler	7	*[sessions]**
Massana:	Pere Joan Bosquets, Coma	8	*[sessions]**
	Antoni Riba, Fonta	8	*[sessions]**
Andorra:	Esteve Tomàs	8	*[sessions]**
	Andreu Montanya	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Olivé	8	*[sessions]**
	Julià Pal, Molines	7	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres	5	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	7	*[sessions]**

Nominació de cònsols per lo any 1732:

Canillo:	Pere Font	9	*[sessions]**
	Miquel Guitart, Gastó	8	*[sessions]**
Encamp:	Antony Naudí, Tribala	9	*[sessions]**
	Nicolau Rosell	7	*[sessions]**
Ordino:	Miquel Garreta	9	*[sessions]**
	Guillem Adallach	8	*[sessions]**
Massana:	Joan Pere Mora	9	*[sessions]**
	Miquel Joan Camp	9	*[sessions]**
Andorra:	Thomàs Calbó y Dolça	9	*[sessions]**
	Anton Puig, Busquets	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Miquel Verdacer	5	*[sessions]**
	Joan Batista Jaile	9	*[sessions]**
	Lo doctor Guillemó Thorres	[1]	*[sessió]**
	Guillem Areny, Tixidó	6	*[sessions]**

1732 maig 26

|[328] Vui, dia 26 de matg 1732, se fa nominació de conssellers y són los següens:

Canillo:	Miquel Naudí	7	*[sessions]**
	Joan Thomàs	3	*[sessions]**
	Y per lo obit del dit, Jaume Putcernal	3	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Naudí	8	*[sessions]**
	Jaume Rossell	8	*[sessions]**
Ordino:	Toni Joan Adallach	4	*[sessions]**
	Pere Joan Bons	8	*[sessions]**
Massana:	Joan Antoni Riba	8	*[sessions]**
	Antoni Capdevila	8	*[sessions]**
Andorra:	Macià Duran	7	*[sessions]**
	Joan Solana	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Ramon Peira	8	*[sessions]**
	Guillem Capdevila	8	*[sessions]**
	Joan Antony Thorres	1	*[sessió]**
	Francisco Escabrós	1	*[sessió]**

	Mariano Areny	[4]	*[sessions]**

1733 març 30

Dia 30 de mars de 1733 se fa nominació de cònsols y són los següens:

Canillo:	Antoni Duedra	9	*[sessions]**
	Ventura Rossell, Pellicer	9	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart, menor	8	*[sessions]**
	Pere Pallerés	8	*[sessions]**
Ordino:	Sebestià Pal, Soler	10	*[sessions]**
	Miquel Baixench, Sucarà	7	*[sessions]**
Massana:	Jaume Torres, Areny	10	*[sessions]**
	Pere Solana	10	*[sessions]**
Andorra:	Macià Babot	10	*[sessions]**
	Joan Simon	10	*[sessions]**
Sant Julià:	Esteve Pujol	10	*[sessions]**
	Pere Antoni Esclusa	10	*[sessions]**

1733 maig 17

Vui, dia 17 de matg de 1733, se fa nominació de consellers y són los següens:

Primo, Canillo:	Pere Font, Carquié	10	*[sessions]**
	Miquel Guitart, Gastó	9	*[sessions]**
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	10	*[sessions]**
	Nicolau Rosell	10	*[sessions]**
Ordino:	Miquel Garreta	9	*[sessions]**
	Guillem Adallach, Fijat	10	*[sessions]**
Massana:	Joan Pere Mora, dit Giralt	9	*[sessions]**
	Miquel Joan Camp	9	*[sessions]**
Andorra:	Tomàs Calbó	10	*[sessions]**
	Anton Putx, Busquets	10	*[sessions]**
|*328v* Sant Julià:	Miquel Verdacer	5	*[sessions]**
	Andreu Coma, Auvinyà	10	*[sessions]**[331]

Jornals de la vinguda del senyor bisbe:

[331] *Segueix* Miquel Adallach, Som *sense cap indicació*.

Guillem Areny, Tixidó:	8*
Picart:	4*
Macià Babot:	3*
Macià Duran:	1*
Joan Parissi, Sans:	1*
Joan Antony Thorres:	7*
Pere Matheu Moles:	5*
Lo doctor Guillem Torres:	4*

1734 abril 19

Dia 19 de abril 1734 se fa nominació de cònsols u són los següens:

Canillo:	Miquel Adallach, Som	6	*[sessions]**
	Miquel Naudí	6	*[sessions]**
Ancamp:	Joan Pere Jaumet, Pallerés	5	*[sessions]**
	Sebestià Giberga, Jaumet	5	*[sessions]**
Ordino:	Gillem Areny y Gallart	5	*[sessions]**
	Pere Joan Bons	6	*[sessions]**
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	6	*[sessions]**
	Miquel Tor, Torné	6	*[sessions]**
Andorra:	Anton Molas	6	*[sessions]**
	Francisco Constantí	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Anton Pal, Mitjavila	6	*[sessions]**
	Germà Font y Bonet	6	*[sessions]**
	Mariano Areny, prebere	4	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teixidó	8	*[sessions]**
	Joan Antoni Torres	4	*[sessions]**

1734 juny 7

|[329] Vui, dia 7 de juny 1734, se fa nominació de conssellers:

Canillo:	Antoni Duedra	4	*[sessions]**
	Ventura Rossell, Pelicer	6	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart, menor	6	*[sessions]**
	Pere Pallerés	6	*[sessions]**

Ordino:	Sebestià Pal, Soler	6	*[sessions]**
	Miquel Baixench, Sucarà	6	*[sessions]**
Massana:	Jaume Torres, Areny	6	*[sessions]**
	Joan Pere Solana	6	*[sessions]**
Andorra:	Macià Babot	6	*[sessions]**
	Joan Parici, Sans	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Esteve Pujol	5	*[sessions]**
	Pere Antoni Esclusa	6	*[sessions]**

1735 abril 4

Dia 4 de abril 1735 se fa nominació de cònsols y són los següens:

Canillo:	Esteve Call, Regí	8	*[sessions]*
	Jaume Putcernal	8	*[sessions]*
Encamp:	Joan Mas	8	*[sessions]*
	Jaume Rossell, Guillem	8	*[sessions]*
Ordino:	Nicolau Torres, Pal	7	*[sessions]*
	Joan Germà, Garrallà	8	*[sessions]*
Massana:	Joan Armengol, Areny	6	*[sessions]*
	Andreu Guitart y Bons	8	*[sessions]*
Andorra:	Jaume Adallach	8	*[sessions]*
	Joseph Moles	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Francisco Escabrós	8	*[sessions]*
	Anton Guitart	8	*[sessions]*
	Mariano Areny, prebere, secretari	2	*[sessions]*

1735 maig 23

|[329v] Dia 23 de matg 1735 se fa nominació de consellers:

Canillo:	Miquel Adallach, Som	7	*[sessions]**
	Miquel Naudí, menor	6	*[sessions]**
Encamp:	Joan Pere Jaumet, Pallerés	8	*[sessions]**
	Sebestià Giberga, Jaumet	8	*[sessions]**
Ordino:	Guillem Areny y Gallart	5	*[sessions]**
	Pere Joan Bons	8	*[sessions]**

Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	8	*[sessions]**
	Miquel Tor, Torné	8	*[sessions]**
Andorra:	Anton Molas	8	*[sessions]**
	Francisco Constantí	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Anton Pal, Mitjavila	7	*[sessions]**
	Germà Font, dit Bonet	6	*[sessions]*

1736 març 26

Dia 26 de mars de 1736 se fa nominasió de cònsols:

Canillo:	Miquel Guitart, Gastó	6	*[sessions]*
	Jaume Martí	6	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Naudí, dit Gallaudí	6	*[sessions]*
	Nicolau Rossell	6	*[sessions]*
Ordino:	Miquel Garreta	6	*[sessions]*
	Guillem Adallach	3	*[sessions]*
	Y per obit del dit, Miquel Bayxench	2	*[sessions]*
Masana:	Pere Juan Busquets, Coma	6	*[sessions]*
	Antoni Pal y Rull	6	*[sessions]*
Andorra:	Masià Durant	6	*[sessions]*
	Juan Solana	6	*[sessions]*
Sant Julià:	Martí Bonet	5	*[sessions]*
	Jaume Baixenchs	6	*[sessions]*

1736 maig 14

|*[330]* Die 14 de matg de 1736 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Esteve Call, Regí	6	*[sessions]**
	Jaume Putcernal	6	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Joan Mas	6	*[sessions]**
	Jaume Rocell, Guillem	1	*[sessions]**
	Y per obit del dit, Sebastià Giberga, Jalmet	2	*[sessions]**
Ordino:	Nicholau Torres, Pall	6	*[sessions]**
	Joan Germà Garrellà	6	*[sessions]**
Massana:	Joan Ermengol, Areny	6	*[sessions]**

	Andreu Bons, Guitart	4	*[sessions]**
Andorra:	Jaume Adallach, Ramonet	6	*[sessions]**
	Joseph Moles	6	*[sessions]**
Sant Julià:	Francisco Escabrós	6	*[sessions]**
	Anton Guitart	6	*[sessions]**
	Anton Picart, nottari	4	*[sessions]**

1737 abril 15

Dia 15 de abril de 1737 se fa aprovació de la anominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Miquel Naudí, Bonavida	10	*[sessions]*
	Miquel Calbó, Soldevila	10	*[sessions]*
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	9	*[sessions]*
	Pere Palleres	10	*[sessions]*
Ordino:	Pere Joan Bons	10	*[sessions]*
	Pere Antoni Picart, Rufó	9	*[sessions]*
Massana:	Joan Antoni Riba	10	*[sessions]*
	Francisco Babot	10	*[sessions]*
Andorra:	Thomàs Calbó, Dolsa	10	*[sessions]*
	Anton Putg, Paleta	10	*[sessions]*
Sant Julià:	Per la mort del baix dit entre Antoni Olivé	6	*[sessions]*
	Miquel Bou, Toni de Pere	3	*[sessions]*
	Andreu Vila, Baurien	10	*[sessions]*
	Anton Picart, nottari	6	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teixidó	8	*[sessions]**
	Joseph Moles	9	*[sessions]**
	Don Guillem Areny	1	*[sessions]**
	Simeon Rosa, Batlle	1	*[sessions]**

1737 juny 3

|*330v* Die 3 juny 1737 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Miquel Guitart, Gastó	8	*[sessions]**

	Jaume Martí	8	*[sessions]**
Encamp:	Jaume Naudí, Gallaudí	9	*[sessions]**
	Nicholau Rocell	5	*[sessions]**
Ordino:	Miquel Garreta	9	*[sessions]**
	Miquel Bayxench	9	*[sessions]**
Massana:	Pere Joan Busquets	9	*[sessions]**
	Antoni Pal, Rull	8	*[sessions]**
Andorra:	Macià Durant	9	*[sessions]**
	Joan Solana	9	*[sessions]**
Sant Julià:	Martí Bonet	7	*[sessions]**
	Jaume Bayxench	9	*[sessions]**

1738 març 31

Vuy, dia 31 de marts de 1738, se fa nominació de cònsols, són los següents:

Canillo:	Pere Font, Carquié	7	*[sessions]*
	Guillem Pintat	6	*[sessions]*
Encamp:	Joan Jalmet, Pallerés	7	*[sessions]*
	Joan Calba, Garreta	7	*[sessions]*
Ordino:	Sebastià Pal, Solé	7	*[sessions]*
	Miquel Joan Adallach, Ramon Guiem	7	*[sessions]*
Massana:	Joan Pere Mora, Giralt	6	*[sessions]*
	Joan Torres Sabaté	7	*[sessions]*
Andorra:	Macià Babot	6	*[sessions]*
	Joan Parici, Sants	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Guillem Capdevila	7	*[sessions]*
	Pau Alviñà y Folch	6	*[sessions]*
	Guillem Areny, Teixidó	1	*[sessió]**
	Joseph Moles	2	*[sessions]**
	Anton Picart	8	*[sessions]**

1738 maig 19

|*[331]* Vuy, als 19 de may de 1738, se fa nominació de concellés:

Canillo:	Miquel Naudí, Bonavida	7	*[sessions]**

	Miquel Calbó, Soldevila	7	*[sessions]**
Encamp:	Antoni Naudí, Tribala	7	*[sessions]**
	Pere Pallerès	7	*[sessions]**
Ordino:	Pere Joan Bons	7	*[sessions]**
	Pere Antoni Picart, Rufó	7	*[sessions]**
Massana:	Joan Antoni Riba	7	*[sessions]**
	Francisco Babot, Raubert	7	*[sessions]**
Andorra:	Thomàs Calbó, Dolsa	7	*[sessions]**
	Anton Putg, Busquet	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Olivé	6	*[sessions]**
	Andreu Vila	7	*[sessions]**
	Don Guillem Areny y Gallart	6	*[sessions]**

1739 març 23

|*331v* Dia 23 de marts de 1739 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Anton Duedra	7	*[sessions]*
	Miquel Vidal	8	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Joan Mas	8	*[sessions]*
	Sebastià Giberga, Jalmet	8	*[sessions]*
Ordino:	Nicholau Torres, Pal	8	*[sessions]*
	Anton Bons, Jordà	8	*[sessions]*
Massana:	Jaume Areny, Torres	8	*[sessions]*
	Pere Riba, Guillaume	8	*[sessions]*
Andorra:	Anton Moles	6	*[sessions]*
	Francisco Constantí	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Esteve Pujol	8	*[sessions]*
	Julià Pal, Molines	7	*[sessions]*

1739 maig 11

Dia 11 de matg de 1739 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Pere Font, Carquié	9	*[sessions]**
	Guillem Pintat	9	*[sessions]**

Encamp:	Joan Jalmet, Pallerés	7	*[sessions]**
	Joan Calba, Garreta	8	*[sessions]**
Ordino:	Sebastià Pal, Solé	8	*[sessions]**
	Miquel Joan Adallach, Ramon Guiem	8	*[sessions]**
Massana:	Joan Pere Mora, Geralt	7	*[sessions]**
	Joan Torres, Sabaté	8	*[sessions]**
Andorra:	Macià Babot	8	*[sessions]**
	Joan Parici, Sans	8	*[sessions]**
Sant Julià:	Guillem Capdevila	8	*[sessions]**
	Pau Auviñà, Folch	8	*[sessions]**
	Anton Picart, nottari	8	*[sessions]**
	Don Guillem de Areny, síndich	7	*[sessions]**

1740 abril 11

|*[332]* Dia 11 de abril de 1740 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Miquel Adallach, Som	8	*[sessions]*
	Nicholau Putcernal	7	*[sessions]*
Encamp:	Pere Pallerés	8	*[sessions]*
	Joseph Torres, Areny	8	*[sessions]*
Ordino:	Pere Antoni Picart, Rufó	8	*[sessions]*
	Joan Germà, Garrellà	8	*[sessions]*
Massana:	Anton Capdevila	8	*[sessions]*
	Joan Cirés, Fonta	8	*[sessions]*
Andorra:	Joan Solana	7	*[sessions]*
	Miquel Riberaigua	8	*[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila	8	*[sessions]*
	Pere Antoni Esclusa	8	*[sessions]*

1740 maig 31

Die 31 de matg de 1740 se fa nominació de Conceller*[s]*:

Canillo:	Antoni Duedra	7	*[sessions]**
	Miquel Vidal	7	*[sessions]**

Encamp:	Jaume Joan Mas	7	*[sessions]**
	Sebastià Giberga, Jalmet	7	*[sessions]**
Ordino:	Nicholau Torres, Pal	7	*[sessions]**
	Anton Bons, Jordà	7	*[sessions]**
Massana:	Jaume Areny, Torres	7	*[sessions]**
	Pere Riba, Guillaumes	7	*[sessions]**
Andorra:	Anton Moles	4	*[sessions]**
	Francisco Constantí	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Jaume Baixench	7	*[sessions]**
	Julià Pal, Molines	7	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teixidó, síndich	5	*[sessions]**
	Don Guillem de Areny, síndich	6	*[sessions]**
	Anton Picart, nottari y secretari	6	*[sessions]**
	Macià Babot	[1]	*[sessió]**

1741 març 27

|*332v* Die 27 de marts de 1741 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Esteve Call, Regí	4	*[sessions]*
	Ventura Rocell, Pellicé	5	*[sessions]*
Encamp:	Joan Antoni Picart	5	*[sessions]*
	Rafel Pallerés	5	*[sessions]*
Ordino:	Miquel Garreta, Pereva	5	*[sessions]*
	Miquel Torres, Plau	5	*[sessions]*
Massana:	Francisco Babot	6	*[sessions]*
	Joan Antoni Jovany	6	*[sessions]*
Andorra:	Jaume Adallach, Ramonet	6	*[sessions]*
	Josep Moles	5	*[sessions]*
Sant Julià:	Germà Font, Bonet	6	*[sessions]*
	Joan Baptista Jayle	6	*[sessions]*

1741 maig 16

Dia 16 de matg de 1741 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Miquel Adallach, Som	7	*[sessions]**
	Nicholau Putcernal	7	*[sessions]**
Encamp:	Pere Pallerés	6	*[sessions]**
	Joseph Torres, Areny	7	*[sessions]**
Ordino:	Pere Antoni Picart, Rufó	6	*[sessions]**
	Juan Germà Garrellà	7	*[sessions]**
Massana:	Antoni Capdevila	7	*[sessions]**
	Joan Cirés y Fonta	7	*[sessions]**
Andorra:	Joan Solana	4	*[sessions]**
	Miquel Riberaygua	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila	[1]	*[sessió]**
	Pere Antoni Esclusa	7	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teixidó, síndich	7	*[sessions]**
	Don Guillem d'Areny, síndich	10	*[sessions]**
	Anton Picart, nottari y secretari	13	*[sessions]**

1742 gener 26

|[333] Dia 26 de janer de 1742 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Miquel Guitart, Gastó	7	*[sessions]*
	Juan Areny, Calbó	5	*[sessions]*
Encamp:	Joan Pere Jalmet, Pallerés	4	*[sessions]*
	Jaume Naudí, Tribala	7	*[sessions]*
Ordino:	Pere Joan Bons, Batlle	7	*[sessions]*
	Esteve Solana, Babot	7	*[sessions]*
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	7	*[sessions]*
	Jaume Ermengol, Areny	7	*[sessions]*
Andorra:	Anton Putg, Busquets	7	*[sessions]*
	Isidro Maestre	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Samion Roza, Pujol	7	*[sessions]*

	Borthomeu Bou, Toni de Pere	7	*[sessions]*

1742 maig 21

Dia 21 de Matg de 1742 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Esteve Call, Regí	7	*[sessions]**
	Ventura Rocell, Pellicé	7	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart	6	*[sessions]**
	Rafel Pallerés	5	*[sessions]**
Ordino:	Miquel Garreta, Pereva	7	*[sessions]**
	Miquel Torres, Plau	7	*[sessions]**
Massana:	Francisco Babot	6	*[sessions]**
	Joan Antoni Jovany	7	*[sessions]**
Andorra:	Jaume Adallach, Ramonet	7	*[sessions]*
	Joseph Moles	7	*[sessions]*
Sant Julià:	Germà Font, Bonet	7	*[sessions]*
	Joan Baptista Jayle	6	*[sessions]*
	Guillem Areny, Teixidó, síndich	5	*[sessions]**
	Don Guillem de Areny, síndich	5	*[sessions]**
	Anton Picart, nottari y secretari	9	*[sessions]**

1743 abril 8

|*333v* Dia 8 de abril de 1743 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Miquel Naudí, Bonavida	6	*[sessions]*
	Jaume Putcernal	6	*[sessions]*
Encamp:	Jaume Juan, Mas	6	*[sessions]*
	Joan Calba, Garreta	6	*[sessions]*
Ordino:	Miquel Adallach, Ramon Guiem	5	*[sessions]*
	Miquel Baixench, Sucarà	6	*[sessions]*
Massana:	Pere Riba, Guillaumes	6	*[sessions]*
	Joan Pere Solana	5	*[sessions]*
Andorra:	Joan Parici, Sants	6	*[sessions]*
	Miquel Riberaygua	6	*[sessions]*

Sant Julià:	Jaume Baixench	6	*[sessions]*
	Anton Pintat, Casalé	6	*[sessions]*

1743 maig 27

Dia 27 de Matg de 1743 se fa nominació de concellers:

Canillo:	Miquel Guitart, Gastó	7	*[sessions]**
	Joan Areny, Calbó	7	*[sessions]**
Encamp:	Joan Antoni Picart	6	*[sessions]**
	Jaume Naudí, Tribala	7	*[sessions]**
Ordino:	Pere Joan Bons, Batlle	7	*[sessions]**
	Esteve Solana, Babot	7	*[sessions]**
Massana:	Pere Antoni Torres, Giberga	7	*[sessions]**
	Jaume Ermengol, Areny	7	*[sessions]**
Andorra:	Anton Putg, Busquets	7	*[sessions]**
	Isidro Maestre	7	*[sessions]**
Sant Julià:	Samion Roza, Pujol	7	*[sessions]**
	Borthomeu Bou, Toni de Pere	7	*[sessions]**
	Guillem Areny, Teix*[id]*ó, síndich	1	*[sessió]*
	Don Guillem de Areny, síndich	3	*[sessions]*
	Anton Picart, nottari y secretari	5	*[sessions]**

1744 mars 1

|*[334]* Dia 1 de mars de l'any 1744 se fa aprovació de la nominació de cònsols de quiscuna de las parròquias, que és com se segueix:

Canillo:	Pere Fon*[t]*, Carquié	1	*[sessió]*
	Germà Areny, Call	1	*[sessió]*
Encamp:	Joseph Torres, Areny	1	*[sessió]*
	Joan Pere Pallerés	1	*[sessió]*
Ordino:	Micolau Torres, Pal	1	*[sessió]*
	Anton Bons, Jordà	1	*[sessió]*
Massana:	Pere Joan Busquets, Coma	1	*[sessió]*
	Miquel Tor, Torné	1	*[sessió]*
Andorra:	Macià Babot	1	*[sessió]*

	Guillem Calbó y Prat	1	*[sessió]*
Sant Julià:	Pere Antony Asclusa	1	*[sessió]*
	Andreu Vila	1	*[sessió]*

ANNEX

1

1728 setembre 5. Sispony

Guillem Areny, Teixidor, demana al Consell General de les valls d'Andorra la suspensió d'allò que s'havia disposat sobre els cònsols del Comú [de la Massana].

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-1.

+ Honorables Senyors,

La precisa y indispensable ocupació en què mas obligacions me tenen engolfat, no·m permet en lo present dia transferir-me en persona a ixa Casa per a demanar a Vostres Mercès lo permís de representar-los los justos motius que·ns acisteixen per a no observar lo que Vostres Mercès, en lo Conceill pasat, disposaren sobre lo que·s feren als cònsols de nostre Comú[332]. Y en esta concideració suplico a Vostres Mercès sian servits suspéndrer sa execusió fins que Vostres Mercès pugan satisfer-se de aquells, que espero serà en altre Conceill.

Déu guarde a Vostres Mercès molts anys.

Sispony y setembre 5 de 1728.

Besa les mans de Vostres Mercès son més segur servidor Guillem Areny, Texidor.

Honorable Consell de la Vall.

(Al dors): Al Magnífich y Honorable Concell de les valls de Andorra, Déu guarde molts anys. Andorra.

2

[Vers 1728 ...] 17

Els veguers de les valls d'Andorra demanen al Consell General que assigni un salari adequat per a un assessor necessari en el judici contra Guillem Castellà, àlies Violes, atesa la negativa del jutge a traslladar-se a les Valls i atès que els sou minso que es pagava als advocats no afavoria la seva presència a les Valls.

[**O**]. Original perdut. — **A**. Esborrany, Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-2.

[332] *Considerem que es tracta del Comú de la Massana, atès que Guillem Areny, Teixidor, és originari d'aquesta parròquia.*

+ Magnífichs Senyors,

Havent-se congregat lo Concell de la Vall lo dia 17 del corent mes a requisició y instància dels Il·lustres Veguers de estas presents Valls, fou exposat en dit Consell per dits Il·lustres Veguers y per boca de musur Perpera, un de ells, lo que se segueix[333]:

"+ Magnífichs Senyors,

Vostres Mercès saben que foren convocats en aquest mateix lloch divendres proppassat y que en son Magnífich Consell foren nomenats arrahonadors a fi y effecte de acestir, seguint lo usatge y costum, a les Corts que nosaltres, dits veguers, devíam tenir per judicar y terminar las mostras y instàncias sive queixas formadas des de las últimas Corts, y principalment per formar procés llegítim y convenient contra Guillem Castellà, alias Violes, abitant en lo lloch de Arensal, detingut en la presó actualment a causa de ser suspitós y acreminat de delicte capital y per lo qual lo Comú de la Vall fa guarda contínua des del dia de sa captura y detenció en presó.

Axís mateix, Vostres Mercès saben que nosaltres, dits veguers, avem deferit la publicació de la obertura de dites Corts enseguida de la representació que nos fou feta per Don Guillem de Areny, síndich de la Vall, és a saber, que Vostres Mercès nos entimarian y quedarian obligats tinguéssem a bé lo difirir la mencionada publicació per alguns dies, a fi y effecte de donar lloc al jutge de las presents Valls de venir y transportar-ce en esta Terra (al qual nosaltres, dits veguers, auríam preferit y assumit per nostre |^{1v} assesor en aquesta present ocasió y en totes altres).

Lo doctor Anton Fité y Rocell, altre dels veguers y exposants, a fet escríurer per Guillem Areny, Teixidó, síndich, al dit jutge, en nom de la dita Vall y del procurador fiscal, per donar-li avís y cerciorar-lo de la captura y detenció de dit Guillem Castellà, àlies Violes, avent, axí mateix, dit doctor Fité y Rocell escrit y enviat un exprés a dit jutge a la vila de Pàmies, donant-li avís de tot lo sobre expressat, suplicant-lo, instant-lo y requirint-lo si en quant de dret pugués tenir lloch perquè dit jutge vingués y se transportés en esta Terra, a fi y effecte de obrir las Corts (ha hont ell ja may ha estat, encar que se tròbie provehit de l'empleo de jutge cosa de dos anys aurà), de cuya resposta, comunicada als veguers entre si y als síndichs de la Vall, uns y altres tenen lloch y ocasió de presumir pro*[ba]*blament que lo dit jutge no vindrà de ninguna manera, lo que sens dupte serà en perjudici y detirment[334] de la bona y deguda administració de justícia.

[333] *Aquesta primer part del text, cancel·lada per una línia obliqua en sentit descendent de dreta a esquerra, està copiada al dors del foli 2 en sentit contrari a la resta del text. Correspon a la introducció i presentació del text copiat als folis 1 i 2.*
[334] *En lloc de* detriment.

Per lo què, Magnífichs Senyors, nosaltres, sobre mencion*[at]*s veguers, desitjant en gran manera y volent provehir al consuelo de la Vall y bé públich y, axí mateix, desitjant cumplir a nostre ministeri, voldríam tenir las Corts, a fi y effecte de formar y substanciar procés contra lo dit suspitós y acreminat de delicte, y per assò péndrer y assumir un assessor. Mes com lo salari |[2] honorari de un assessor en les presents Corts, y principalment en lo cas present, sia molt petit y poc condecent per poder persuadir a un advocat estranger per venir a esta Terra a fi y effecte de fer y formar lo mencionat procés, nosaltres, dits veguers, estimaríam tant per lo bé de la Vall, que per la fatiga y treball de las guardas, bona y deguda administració de justícia, que lo Magnífich Consell dónia y assígnia un salari de honor condecent a fi y effecte de assumir un assessor en la present ocasió, a més dels drets acostumats que poden expectar-li en las Corts. Sobre lo que tindran, Vostres Mercès, a bé lo deliberar y préndrer los expedients y providències més convenients per la bona administració de Justícia."

3

[Posterior a 1737 novembre 20]

Relació de les quantitats de tabac requisat per manament del veguer Antoni Fiter el dia 20 de novembre de 1737.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-3.

Aprenció del tabaquo s'és feta en Sant Julià lo dia 20 de novembre de 1737 per orde y manamén del senyor doctor Anton Fiter, veguer:

Primo, a l'espardenié de la plasa, tabaquo de corda:	18 ll.		
Ítem, al sobredit, del de pols:	4 ll.		
Ítem, al sobredit, del de fulla:	11 ll.		
Francisco Suquarana, dit lo Rabasó, tabaco de corda:	12 ll.	6	onces
Ítem més, lo sobredit, del de pols	14 ll.		
Ítem més, lo sobredit, del de fulla:	15 ll.	7	onces
La Lliuïsa Picart, tabaquo de pols:	6 ll.	8	onces
Y se trobe ab una partida de brochs de tabaquo que diu los volie picar per fer-ne de pols.			
A la casa de Molines, sub un fardo, se trobe trenta-y-vuit lliures de tabaquo y ab dos altres dos saquets se'n trobe unes deu lliures, sis onces, que sumen juntes:	48 ll.	6	onsas

4

[s. d.]

Quantitats relacionades amb les diverses parròquies de les valls d'Andorra i part inicial d'un text sobre la convocatòria de Corts per administrar justícia per part del veguer episcopal, doctor Antoni Fiter. Segueixen, al verso del foli, diverses operacions aritmètiques i una relació de quantitats relacionades amb les sis parròquies de les Valls (aquestes operacions i quantitats no es transcriuen).

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-4. Document esquinçat pel marge inferior dret.

Canillo:	1 ll.	8 s.	
Encamp:	6 ll.	1 s.	
Ordino:	5 ll.	7 s.	
Massana:	8 ll.	10 s.	
Andorra:	4 ll.	2 s.	
Sant Julià:	5 ll.	2 s.	6
	30 ll.	10 s.	6

Dit dia, a vista de la representació feta al present Consell per lo Il·lustre Doctor Anton Fiter y Rocell, per lo Il·lustríssim Senyor Bisbe de Urgell, nostre príncep que Déu guarde, veguer de las presents valls de Andorra, de que en compliment de la obligació de son empleo se veye presisat en aver de obrir Corts per a donar a cadahú lo que mereix, segons son modo de prosohir, y per una grave y urgent causa que actualment lo obligava en aubrir-las, que per lo tant requeria al present Concell ellegís los arrahonadors que en senblants casos acostuma ellegir lo presnt Concell de la Vall, a fi de contribuir uns y altres a la recta administració de justícia, la qual representació attès [... Concell] contribuir quant de sa part púguie [...].

5

[1722 -1723]

Quadern amb la relació de cots i fallits de diversos Consells des de l'any 1720 a l'any 1723.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-5.

Fallits del Consell de Sant Andreu de 29 de novembre de 1722.

Fallits del Consell de 13 de gener de 1723:

Dit dia se fa quot a Simon Nagual, de Santa Coloma, per aver tirat als coloms lo setembre proppasat, y se li fa de quot 2 lliures moneda catalana*.

Dit dia se [...] Micolau Areny per aver tingut rahons ab Juan Antoni Torres, síndich, y los cònsols que se infórmon ab los cònsols vells [les paraules que sentiren], de les quals faran relació lo primer Consell.

Dit dia se mane, pena del requot, a Simon Nagual que dins vuit dies pague lo quot y donarà los dinés als cònsols de Andorra. Simon Nagual a depositat[335].

Fallits del Consell de 22 de mars de 1723:

Dit dia se fa quot als cònsols y consellers vells de totes les parròquies, accepto los de Canillo y de la Masana, y lo consellé vell de Andorra, per quant és mort, als demés se'ls fa de quod setze sous y sis, moneda catalana, per cada un per aver fet una centència, la qual |^{1v} ne anul·lave dos ho tres d'altres del Consell de la Vall, lo que sols se'ls fa per pagar lo gasto y jornals de un Consell se tingué exprés, y se'ls mane, pena del requod, que dins vuit dies pòrton los dinés en mans del cònsol de Andorra*.

Dit dia se fa quod al carniser de les Caldes per no aver volgut una penyora y se li fa de quod, moneda barcelonesa, lliures, 10 sous.

Fallits del Consell de Santcogesma de 1723.

Fallits del Consell del dia 10[336] de 1723:

Primo, se fa cot als vehadors de totes les parròquies per no aver donat còpia de una sentència an aquell que avie depositat los diners per a fer-los-y anar y se'ls fa de cot 3 lliures, sous. Se'ls a fet recot a l'altra llibreta de 6 de juliol.

|^{2} Se fa cot Colau de Rosell per estar a l'hostal de Encamp passat lo toch de la oració:	ll.	10 s.	*
Y Segarra per lo mateix:	ll.	10 s.	*
Se fa cot al cònsol de Ancamp, Pont, per aver-lo acusat lo hostalé de Ancamp que a la nit conversaven a l'hostal, y se li fa de cot:	ll.	s.[337]	*

[335] Simon Nagual a depositat *afegit posteriorment abans de l'assentament.*
[336] *No consta el mes.*
[337] *A aquest assentament i al següent no hi consta cap quantitat.*

Al consellé de Ancamp per lo mateix: ll. s. *

Y se'ls mane als dits que pàguien dits cots dins 8 dies, en pena del recot, que pòrtien los diners dels dits cots en mans dels cònsols de Andorra*.

Al cònsol y concellé de Ancamp se reserven per altre Concell*.

|[2v] Vui, als 9 de febré de 1720 se asenten los fallits:

Primo, Segarra, de Ancampt, se fase cot per no aber pagat lo cot tras dit entre buit dies: ll. 3 s. *

Micolau Rosel, d'Encam*[p]*, se fase cot per lo matex: ll. 3 s. *

Se fa cot al Tomàs Carles, de San*[t]* Jullià, per aver benut lo pa a sou la liura y lo bi a dos rals lo cortó, bi comú: 3 ll. s. *

Se fa cot a Miquel Juan de Figat, de Lorts, per no aber bolgut ixir de l'ostal y aver tingut mal a corespondènsia al consellé: 6 ll. s. *

Se fa cot a la Luïssa, de San*[t]* Julià, per tinir malla correspondènsia al manadó: ll. 6 s. *

Se fa cot a Micolau de Giné per aver tingut malla corespon*[dèn]*sia al consellé: 6 ll. s. *

|[3] Se fa cot a l'ostalé de Canillo per no aver bolgut bendre bi al cònsol: 1 ll. s. *

Dia 21 de febré de 1720 se fa cot al Gras, de Andorra, per aver tingut malla corespondènsia al manadó: 12 ll. s. *

Vui, dia 11 de marts se fa cot als cònsols de Ancampt per no aver fet adobar los camins: 1 ll. s. *

Ítem, a Barro per lo matex: 1 ll. s. *

Ítem se fa cot a Bordoll per no aver bolgut aboir[338] lo manamén de la Ball; per no aver bolgut anar a menobrà de Sisponi fin*[s]* a la Massana al camí del*[s]* Plans: 1 ll. s. *

Dia 24 de marts al Consel del Pach se fa cot als segens: primo[339].

|[3v] *(...)*[340] de Andorra, en pena del cot de la Terra.

[338] *En lloc de* obeir.
[339] *Assentament incomplet. Continua al foli següent un altre assentament incomplet.*
[340] *L'inici de foli amb un text sense relació amb el del foli anterior fa pensar en un relligat incorrecte del quadern.*

Fallits del Concell del dia 4 de agost de l'any 1720

Dit dia se fa cot a la Xauteta, de las Caldes, per aver venut vi a moltes persones, sens que no pòsquie tenir vi per vendre, sens que no·l donàs a tastà al mostassà. Y avent fet relació lo mostassà que no lo i avi*[a]* donat a tastà ni per fer-li preu, se li fa de cot: 8 ll. 4 s. 3*

Y se li mane, en pena del recot, que dins vui*[t]* dies pàguie lo cot en mans del cònsol de Andorra y que obsèrvie lo manament primer.

Fallits del Consell del dia 16 de agost de 1720.

Se fa cot al cònsol de las Caldes per aver fet manar a Concell a dos proms de Sant Julià no constant ab lo bitllet de Joan Antony. Se li fa de cot: ll. 6 s. *

|*4* Se fa cot al carniser de las Caldes per aver fet pagar per mitja tersa de carn de moltó 18 diners sent que la Terra va a vint dinés, sent un forasté. Se li fa de cot: 4 ll. 14 s. [...]*

Y diu que li demana moneda de Espanya y per dita moneda se pren los 18 diners.

Fallits del Concell del dia 19 de octubre de 1720.

Primo, se fa cot a la Rosella, de Ordino, per no aver volgut pagar una pinyora que li demana un de Canillo, dit lo Miqueló de la Gavatxa. Y se li fa de cot, dipositat al cònsol de Andorra: ll. 10 s. *

Dit dia se fa cot a Macaron y a Miquel Joan de Jaumot y a Nicolau Aldosa, de Angordany, perquè jugaven a l'hostal de Ordino, diners [al ... fa hu]. Se fa cot a quisquun: 1 ll. s. *

Se fa cot a Vidal Baixench, de Angordany, per no aver volgut portar un soldat en Andorra, en pena del cot de la Terra. Se li fa de cot: 1 ll. s. *

Dit dia se fa cot al Comú de la parròquia de Ordino per no aver |*4v* volgut observar lo que se'ls ere manat en la sentència dada lo dia 9 de setembre. Se'ls fa de cot: 4 ll. s. *

Se fa cot a Sansa, del Pujalt, per no aver volgut portar una carta, en pena del cot de la Terra. Se li fa de cot[341]: 1 ll. s. *

Se fa cot a Antony Morer, de Sant Julià, per no aver volgut anar a portar pa en Andorra. Y se li fa de cot: 1 ll. s. *

Se fa cot a Andreu Pal perquè lo avien manat a portar pa en Andorra y demanà que·l pagassen primé. Se li fa de cot: 1 ll. s. *

Se fa cot a Forest de Canillo.

Se mane a la Rosella que dins vui*[t]* dies pàguie la pinyora com també lo cot; y los demés cots, tots pòrtien y pàguien los cots en mans dels cònsols de Andorra dins vuit dies, en pena del recot, y que los de Ordino fàssien lo camí se'ls és manat en la sentència dada lo dia 9 de setembre pròxim passat baix la mateixa pena.

|[5] Se fa cot al genrre del Mariano, de Santa Coloma, per aver tingut un mal respecte a Solana troban-se a guardes: 1 ll. s.

Fallits del Consell de Sant Andreu, dia 25 de novembre 1720.

Se fa cot a l'hostalé de Andorra per aver buidat lo vi a l'hostal y anant venent-lo sent que lo mostassà no lo i volgué passar per rebedó. Y se li fa de cot, a depositat y pagat: 1 ll. s. *

Se fa cot als que han anats a Fransa, qui són Macià Babot y Esteve Pujol y Thomàs Carles, sent que ere privat de la Vall. Y se'ls fa de cot a quiscun: ll. 10 s. *

Y que pàguien dits cots dins vui*[t]* dies en mans dels cònsols de Andorra, en pena del recot. Lo cot de Macià Babot y Esteve Pujol han pagat*.

Los cots queden tots a favor del cònsol de Andorra en paga del gasto, y que tots han pagats.

|[5v] Fallits del dia 25 de gener de 1721.

Dit dia se fa cot als cònsols de Andorra, so és, los cònsols vells, per no aver observat lo manament que lo Concell de la Vall *[va fer]* lo dia primer de setembre de l'any 1720. Y se fa de cot a quiscun: ll. 6 s. *

Y que pàguien dins vuit dies en mans dels cònsols de Andorra, en pena del recot. Ja done satisfació lo Cònsol de Andorra.

[341] *Afegit posteriorment al marge dret:* Lo Comú depositat en mà del cònsol de Andorra.

Fallits del dia 7 de abril de 1721.

Dit dia se fa quot a la viuda Guiem per instància de l'hostalé de Sant Julià per aver venut vi sent privat los camarets. Y se li fa de quot: ll. 4 s. *

I que pague dins vuit dies, pena del requot.

|[6] Fallits del Concell del dia 26 de maig de l'any 1721.

Se fa cot als cònsols de la Massana per aquellas dos guardes que han faltat en esta guarda de la Massana, al Sarrat. Y se'ls fa de cot: ll. 12 s. *

Se fa de cot a la Marsala, de Sant Julià, per istància de l'ostalé per vendre vi a la menuda. Y se li fa de cot: ll. 6 s. *

Se fa cot a Joan Naudí, de Encamp, per una desatenció que tingué a un oficial de guerra. Y se li fa de cot: ll. 6 s. *

Se fa cot a Beringuer, de Sornàs, per no aver volgut obehir lo manament del cònsol de anar a portar lo pa al Sarrat als soldats. Y se li fa de cot: ll. 6 s. *

A las dos guardes de la Massana que han faltat, además del cot se'ls mane que pàguien lo jornal als que se agueren de entretenir per sa falta y que pàguien dits cots en mans del cònsol de Andorra dins vuit dies, en pena del recot.

|[6v] Fallits del Consell del dia 22 de juliol de 1721.

Se fa cot a Josep Moliné, de Ancamp, per no aver volgut obeir difarents manaments dels cònsols. Y se li fa de cot: ll. 8 s.

Dit dia se fa cot a la Rocella, de Hordino, per no aver adobat los camins a son antoxant després de aver-lo-y manat, en pena del cot de la Terra. Y se li fa de cot, a dipositat: ll. 8 s.

Dit dia se fa cot als cònsols de la Massana per no tenir los camins adobats. Y se'ls fa de cot: ll. 8 s.

Y se'ls dona licència de fer-o pagar an aquells que no u tinguen an dret a son antoxant.

Tots los sobredits cots se mane, en pena del recot, que dins vuit dies tinguen los camins adobats y que dins dit termini tinguen los dinés en mans dels cònsols de Andorra.

Dia 7 de agost de 1721 se fa cot ha Babot, cònsol de Ordino, per no aver volgut |[7] pujar a casa de Rosell, que lo doctor Simon lo demanave per fer anar un propi a Serdanya. Y se li fa de quot: ll. 6 s.

Dit dia se fa cot a Joan Mateu y Joan Raulet per no aver volgut anar a guarda després de aver-los-o manat los cònsols. Se'ls fa de quot per quiscun: ll. 6 s.

Dit dia se fa de cot a Joan Montanya, dit Bauró, per aver portat una càrrega de llenya verda a la go*[a]*rda. Y se li fa de quot: ll. 3 s. *

Y se'ls mane, pena del recot, que los sobredits, dintre vuit dies, entreguen los dinés als cònsols de Andorra.

Tots los sobredits cots són pagats.

Fallits del Consell del dia 7 de setembre de 1721.

Dit dia se fa cot a Esteve Redon, de Erts, parròquia de la Massana, per no aver volgut anar a guarda. Y se li fa de cot: ll. 6 s.

|[7v] Además, que a de pagar los jornals a la guarda que estigue de Hordino per son compte, a rahó de lliures, 8 sous cada dia.

Dit dia se a fet cot als cònsols de la Massana per aver faltat una guarda una semmana al Sarrat. Y se'ls fa de cot: 1 ll. s.

Y además del cot, que àgien de pagar los yornals a la guarda que a estat de Hordino, a son lloch, a rahó de lliures, 8 sous quiscun*.

Dit dia se fa cot als dits cònsols de la Massana per no aver vingut a sercar lo pa dels soldat*[s]* Andorra com los estave manat per la Vall. Y se'ls fa de cot: 1 ll. s. *

Dit dia se fa cot a Tomàs Carles per aver venut vi a la minuta no tenint hostal ni taverna. Y se li fa de cot: 1 ll. s. *

Dit dia se fa cot a la Marçala per lo mateix. Y se li fa de cot: 1 ll. s. *

Dit dia se fa cot a la [Tes]ina per lo mateix. Y se li fa de cot: 1 ll. s. *

|[8] Dit dia se fa cot a un home que ha portat un papé a Geroni Guitardt, cònsol de Canillo, per [aver] entrat al rotlle del Consell sense demanar llicència. Y se li fa de cot: 1 ll. s.

Tots los sobredits cots, se han de portar los dinés en mans dels cònsols de Andorra, en pena del recot, dins vuit dies. Y, així mateix, los jornals que·s pagen dins vuit dies als cònsols de Hordino.

Fallits del Consell del dia 27 de octubre 1721.

Se fa quot a Guiem Torres, Gené, per no aver volgut anar a guarda avent-lo-i manat lo cònsol, pena del quod de la Terra. Y se li fa de cot: 2 ll. 10 s. *

Dit dia se fa quot a Boida, de Arans, per lo matex: 2 ll. s. *

A Plan, per lo matex: 2 ll. s. *

Ítem, se fa quot a Miquel Joan Bons, dit Jaumot, per no voler obeir al cònsol avent-li manat, pena del quot de la Terra, portàs una perna y dos formatges Andorra |^{8v} y responguí que·ll se trumfave de sos manaments: 5 ll. s. *

Y tots los sobredits quots se ma*[ne]* al*[s]* cònsols que dins vuit dies pàguien, pena del requot.

Vuy, als 24 de novembre 1721, a donat Pere Mateu Moles 1 lliura, sous per lo cot de [Bauida], que la u per los altres deu reals no sap si·ls y an depositats o no, ni los deu sobredits no sap de qui són*

Fallits del Concell del dia 24 de novembre 1721.

Dit dia se fa quod als cònsols de Canillo per no aver donat providència als ordes de Juan Antoni Torres, síndic. Y se'ls fa de quod: 8 ll. s *

Dit dia se fa quod a Anton Pal, Molines, per aver baixat algunes mercaderies sense portà bolleta de sanitat. Y se li fa de quod: 1 ll. 10 s. *

Dit dia se fa quod a Barnat Gressa per lo matex. Y se li fa de quod: ll. 10 s. *

Y los sobredits quots se'ls mane, pena del requot, que dins vuit dies tingan los dinés en mans dels cònsols de Andorra.

|^{9} Fallits del Consell de 30 mars 1722.

Se fa quot a Molné, de Soldeu, per no aver volgut obrir la porta de casa manan-lo-i lo cònsol, pena del quod de la Terra. Y se li'n fa: ll. 10 s. *

Se fa quod als cònsols y consellers de Encamp per no *[a]*ver cuidat com ho tenen manat de regonèxer los ostals a les nits y mentre se selebren los officis. Y se'ls ne fa, moneda catalana: 6 ll. s. *

Se fa quod a l'ostalé de Encamp per aver tingut a casa joch a desora y dir als jugadors que no tenien que reparar, que ja tenie la mà dels magnates. Y se li'n fa, moneda catalana: 10 ll. s. *

Se fa quot a Guisal y ha Bonet, de Aixorvall, per no aver pagat la quístia aven-los-ho manat, pena del quot de la Terra. Se'ls ne fa, moneda catalana: ll. 6 s. *

|*9v* Dit dia se reserven en quot a aquells que feren la jugada a l'ostal de Encamp quant sie probat qui sien.

Fallit del Consell de Santcogesma de divuit de matg de 1722.

Se fa quot a Guisal y ha Bonet, de Aixorvall, per no aver pagat la quístia aven-los-ho manat, pena del quot de la Terra. Se'ls ne fa, moneda catalana: ll. 6 s. *

Dit dia se fa quod als reservats lo Consell passat que jugaren a l'ostal de Ancamp a la nit, qui són Jaume Bacó, Joseph Riba y Nicolau Pradet, als que se'ls fa de quod a cadahú, moneda catalana, 2 lliures ha cadahú, y lo fill de la Malajuerna perquè residie fen-los comversa: [...] ll. 10 s. *

Fallits del Consell de 26 de agost de 1722.

Dit dia se fa cot a l'areu de Sanset, al fadrí de Malivern y al fadrí de Tribala per aver passat a diferents portes a manar, en pena del cot de la Terra, que portassen bitllets a Meritxell sens tenir horde. Y se'ls fa de cot a cadaú: 5 ll. s. *

|*10* Dit dia se fa cot a Toni Areny per aver perdut lo respecte al cònsol. Se li fa de cot, depositat: 5 ll. s.

Dit dia se fa cot a Juan Tor per no aver volgut adobar lo camí y aver-lo-i manat, en pena del cot de la Terra. Y se li fa de cot, depositat: 2 ll. s.

Dit dia se fa cot a Guillem Moles, Ricart, per no aver volgut adobar l'aigua passe a son antoixant. Y se li fa cot: 5 ll. s. *

Tots los sobredits cots són de moneda [catalana] y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrtien los diners al cònsol de Andorra.

Fallits del Consell de 9 de octubre de 1722.

Primo, se fa cot a Pere de Bavot y son company per no aver volgut obeir lo manament dels cònsols. Y se'ls fa cot a cadaú: ll. 5 s. *

Ítem, a Bavot per lo mateix, dos vegades. Y se li fa cot: ll. 10 s. *

Ítem, a Sansa per lo mateix, dos vegades. Se li fa de cot, depositat: ll. 10 s. *

Ítem, a Gabriel Solana per lo mateix, una vegada. Se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, a Miquel Juan Carluset per lo mateix, una vegada. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

|[10v] Ítem, a Ribaló per lo mateix, una vegada. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, Coletes per lo mateix. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, al Currot per lo mateix. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, a Lumeneres per lo mateix. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, lo Manent per lo mateix. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, a Moles per lo mateix. Y se li fa de cot: ll. 5 s. *

Ítem, lo Rocilló per lo mateix. Y se li fa de cot, depositat: ll. 5 s. *

Ítem, al cònsol de la Massana, Toni Riba, per no aver depositat un bitlet ab brevedat. Y se li fa de cot: ll. 6 s. *

Ítem, se reserve un que va tirar als coloms per a l'altre Consell perquè se sàpie millor qui és, que diuen és de Santa [Coloma].

Ítem, se fa cot al cònsol de la Andorra, Aldiàs, per no aver deixat horde a despaxar cartes o bilet quant li'n ve. Y se li fa de cot: ll. 6 s. *

Tots los sobredits cots són de moneda de Espània. Y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrtien los dinés en mans dels cònsols de Andorra.

6

[s.d.] i 1723-1726

Relació de despeses degudes a Riberaigua i llibreta dels cots de 1723 i fallits de 1723 a 1726.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-6.

Se deu a Riberaigua per gastos.			
Del prat de la Vall:	3 ll.	16s.	*
Ítem, al propi anà Barselona:	2 ll.	8 [s.]	*
Ítem, a Andreu Montà[ina] per unes p[...]illes:	ll.	10 s.	*
Són:	6 ll.	14 s.	*
Se fa llot per parròquia per pagar dit:	1 ll.	2 s.	*[342]
|[2] Libreta dels cots fets del dia 6 de juriol de 1723.			
Primo, se fa cot Andreu Cadena:	1 ll.	s.	*
Ítem, se fa cot a Pere Juan Bons:	1 ll.	s.	*
Ítem, se fa recot al carnissé de les Caldes, dit lo Juan de Tonisó:	1 ll.	s.	*
Ítem, se fa cot a Miquel Garreta:	1 ll.	s.	*
Ítem, se fa cot a Toni Duedra:	1 ll.	s.	*
Ítem, se fa cot a Juan Pal, dit Pont:	2 ll.	10 s.	*
Ítem, se fa cot a Miquel Baixench:	1 ll.	s.	*
Fallits del dia 17 de setembre de 1723.			
Primo, se castigue als cònsols de Andorra:	1 ll.	s.	*
Ítem, als cònsols de Andorra per no fer fé clau a la porta de la cambra pintada que correspon a la cuina:	ll.	[...] s.	*
|[2v] Ítem, se castigue al fill de Carbonel, de les Caldes, per donar una gamonada al Ribera, dels orris:	1 ll.	s.	*
Ítem, se castigue al fill de Llumeneres per lo matex:	1 ll.	s.	*
Ítem, al Quart de Xirivall se castigue per no aver adobat lo camí de la pegera, aven-los-o manat, pena del cot de la Terra, que diluns lo adòbien, en pena del recot:	3 ll.	s.	*
Jaume Adelach, de les Caldes, deposite sinc sous per veure que míron si té culpa o no:			
Se fa recot al fill de Carbonel per no aver pagat lo cot. Reste dos sous[343]:	ll.	10 s.	*
Se fa recot al fill de Lumeneres per no aver pagat lo cot:	ll.	10 s.	*
Quede a deura Carbonel, de les Caldes:	ll.	2 s.	*

[342] *Segueix* se fa llot per parròquia, *sense cancel·lar.*
[343] Reste dos sous *afegit posteriorment.*

Y que·ls porte de sí al Consell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

|[3] Falits del Consell de 25 de octubre de l'any 1723.

Se mane a Masià Babot y Miquel y Inbert de asý als 6 de novembre primer vinent que vàjie[344] una gravada d'intre al mix de casa de Colat y de casa de Miquel y Inbert, en pena del cot de la Terra:

Se castigue al conselé de Andorra per venir tart al Consell [hés]: ll. 6 s. *

Se castigue al concelé de Sant Julià, que hés Fransisco Escabrós: 12 s. *

Se castigue als cònsols de Ordino[345].

Fallits del dia 22 de novembre:

Primo, se castigue al pastó de Jaumet per no aver volgut donar peñora: ll. 10 s. *

Ítem, al fill de Juan Lluís per no aver volgut donar peñiora: ll. 10 s. *

|[3v] Ítem, se castigue al Juan de Tonisó per pescar dintre de la Vall ab un ome foraster, los quals pesquaven, que portaven una caldera ab llum: 2 ll. 10 s.

Ítem, se castigue a Sansa per no aver podat les mates y abarsés del camí: ll. s.

Ítem, se castigue a Aldiàs per no aver adobat lo dit camí: ll. s.

Ítem, los cònsols ne donaran raó qui són, des del capigual de Guillemó fins al cam*[p]* del Fené. Y se fa lo cot als cònsols: 2 ll. 10 s. *

Fallits del Consell de 26 de mars 1724.

Se fa cot a Jaume Simeon, de Sant Julià, per la discoracsió de aver escorcollat i pres una bosa y fet caure les faldilles a una filla de l'Andreu de Forcat: 4 ll. s. *

Ítem, se fa cot a Juan Naudí per aver faltat al Consell sens causa llegítima: ll. 12 s. *

|[4] Fallits del Consell de 10 abril 1724.

Se fa cot a Moles per no aver obehit lo manament se li féu fer adobar lo camí a devall de la borda del farré: ll. 6 s. *

Ítem, se fa cot a la senyora Victòria per lo mateix a son entuxan: ll. 6 s. *

[344] *En lloc de* fàsie.
[345] *Segueix* Memorial dels cots del dia *sense cancel·lar.*

Se nota que lo fill de Llumeneres ha pagat lo cot, y reste per lo recot per lo Consell: ll. 10 s. *

Y se'ls mane que, pena del recot, adòbien lo camí de vui al Consell de Santqugesma:

Fallits del Consell de 29 de maig.

Se fa cot al Ma[rtí], de Ransolt, per aver-se adormit al Consell: ll. 6 s. *

Ítem, se fa cot Aldiàs per lo mateix: ll. 6 s. *

Ítem, se fa cot a Baró per lo mateix: ll. 6 s. *

Fallits del Consell de 13 agost 1724.

Se ha fet cot als síndichs de Arensal *[que]* paguen dins 8 dies, en pena del recot: 4 ll. 8 s. 4*

Ítem, se fa recot a Juan de Tonissó per no aver pagat 2 lliures, 10 sous [e] de cot 2 sous, que junt deurà: 2 ll. 12 s. *

Y se li mane dins 8 dies pague lo cot y recot y altrament lo cònsol lo fasse executar per la justícia.

Ítem, se fa cot als antoixans de proppasat lo pont de Ordino per no aver espedregat lo camí [...]: ll. 6 s. *

|*4v* Se fa quot a Bullan[346], de la Massana, per aver permès [star-sse'n] en pati seu al temps de la doctrina: ll. 3 s. *

Ítem, se fa quot a Chim per estar en dit pati jugant a dit temps: ll. 3 s. *

Ítem, al germà del cardaire per lo mateix: ll. 3 s. *

Ítem, al sarradó per acistir-i també: ll. 3 s. *

Ítem, a Cerdà per lo mateix: ll. 3 s. *

Ítem, a Pere Julivera, de Sant Julià, per lo mateix: ll. 3 s. *

Ítem, a Llumeneres per no aver anat adobar lo camí, ab pena del quot de la Vall, se li donà: ll. 3 s. *

Fallits del Concell de Sant Andreu de 27 de novembre 1724.

Se fa quot a Moles per no aver pagat ho depositat, cas tingués dret, per no pagar una penyora li haportarien de Sant Julià: ll. 10 s. *

Se fa quot Aldiàs per lo matex: ll. 10 s. *

Al mateix Aldiàs altre quot per no aver volgut donar pinyora altra vegada: ll. 10 s. *

[346] *En lloc de* Rullan.

Y los cònsols los mànien dins vuit dies pàguien en mans dels cònsols de Andorra, pena del requot.

|[5] Deurà Aldiàs a compliment del preu fet per dinou rals del preu del P[uial] de [dit] prat de la Vall, distrets deu sous que tenim rebuts. Deurà: 1 ll. 6 s. *

Fallits del Consell de Sant Thomàs y del dia següent, a 19 de desembre 1724.

Se fa quot a l'ostalé de la Massana per tenir gent a casa mentre se selebren los divinos officis, en particular lo dia de la Concepció y vellades. Se li fa de cot: 4 ll. *

Y se reserven los que heren a la era y cassa aqueix dia.

Fallits del Consell del Diluns Sant, de 26 de mars de 1725.

Primo, per 3 fallits reservats del Consell de Sant Thomàs proppasat, quals són lo Carambol, de Santa Coloma, lo Micaló, de Maciana, y Juame, de Prat, se fa quot al Quart de l'Aldosa per no aber pagat los gastos avia fet Aiern aven-los manat lo pagàs, en pena del quod de la Terra, y se'ls fa de quot: ll. 13 s. *

|[5v] Se fa quot a Bringué, de Sornàs, per no aver pagat la quèstia, y se li fa de quot: ll. 4 s. *

Se fa de quot Aldiàs per no aver adobat lo palanquiró, avent-lo-i manat. Y se li fa de quot: 1 ll. s. *

Fallits del Concell de Santcogesma de 14 de matg de 1725.

Se fa quot a Miquel Forcada per perdre lo respecte al sobreposat dien que no·l conexie en res. Y se li fa de quod: ll. s. *

Dit dia se fa requod al Quart de l'Aldosa per no aver pagat ni depositat los tretse sous se li manà lo Consell passat. Y se'ls fa de requod: ll. s. *

Fallits del dia 20 de juny de 1725.

Se fa cot al cònsol de Ordino per aver-se detingut lo billet de Concell. Per esta falta no fou manat lo concellé. Se li fa de cot: ll. 6 s. *

Se fa cot a Sansa, del Puialt, per no aver fet [toredó] al cabagual. Se li fa de cot: ll. 10 s. *

|[6] Se fa cot a la Rosella, de Ordino, per no haver optemperat lo que li estave manat en la centència y declaració de la Vall de no 2 ll. s. *

aver fet lo palancó a la sèquia del cabagual, com també buidar la arena eo brossa del costat del Prat de l'Areñ. Se li fa de cot:

Se mane a dits que dins vuit dies pòrtien los diners en mans del Cònsol de Andorra com també obtemperar lo manament, en pena del recot.

Fallits del dia 5 de agost de 1725.

Se fa cot a Burgés, de la Massana, dit Jan de la Besca, per no aver obtemperat lo manament li féu lo cònsol de la Massana. Se li fa de cot: ll. 2 s. *

Fallits del dia 24 de setembre de 1725.

Se fa cot al mostassà de Canillo, avent-lo demanat per tastar lo vi a l'hostal y jugant, no i anà. Se li fa de cot: 1 ll. [...] s. *

Se fa cot al fadrí de Baità per no aver volgut anar, en pena del cot de la Terra, a portar un pernill a Soldeu: ll. 10 s. *

Se fa cot al mostassà de les Caldes per passar lo vi agre a l'hostal de les Caldes: 1 ll. s. *

|^{6v} Se fa recot a Jan de la Besca per no aver pagat lo cot del Consell passat. Y se li fa *[de cot]*: ll. 3 s. *

Y se mane a dit que dins vuit dies pòrtie los diners en mans del cònsol de Andorra, en pena del recot.

Se fa cot a Tony de Areny per aver tractat mal de paraules al consellé de Andorra y parròquia. Y se li fa de cot: ll. 10 s. *

Y se mane lo mateix que altres

Fallits de 29 de octubre 1725.

Se fa requot al fadrí de Baità per no aver pagat lo quot. Se li fa de requot: ll. 10 s. *

Dit dia se fa quot a Rull y Fonta per no tenir lo camí en dret que tenen a l'antoxan, que tenen quiscun als Fenerols y llosé qui va a Montané. Y se'ls fa de quot a quiscun: 2 ll. s. *

Dit dia se fa quod a l'ostalé de Sant Julià, dit Jaume Samion, perquè lo dia de Roser de octubre, dient vespres, tenie gent a casa menjant y bebent y no aver-los-ne trets ni aver fet a[vís] als cònsols. Se li fa de quot: 4 ll. s. *

|[7] Fallits del Concell de Sant Andreu de 26 de novembre 1725.

Se fa quot al pasamané de Canillo per no aver volgut pagar la quèstia. Y se li fa de quot: 1 ll. s. *

Y que pague dins vint-y-quatre ores la quèstia.

Se fa quot als cònsols de la Massana y Ordino per no aver volgut *[adobar]* lo camí de Santa Catarina. Y se'ls fa de quod entre tots: 1 ll. s. *

Dit dia se fa quod al mostasà de Canillo per no fer tenir vi a l'ostal. Y se li fa de quod: 3 ll. s. *

Dit dia se fa quot a Sansa y Aldiàs per no tenir lo camí en dret de les mates y tots los antoxans fins baix al sol de l'Aigüeta. Y se'ls fa de quod: 1 ll. s. *

Fallits del Consell de Sant Thomàs de 17 desembre 1725.

Se fa quod als antoxans dels Brecals de demun camí del forn de la cals. Y se'ls fa de quod entre tots: 2 ll. s. *

|[7v] Se fa quod al Pollastre, de la Massana, per no aver adobat la gravada de Santa Catarina avent-los manat lo cònsol. Y se li fa de quod: ll. 10 s. *

Se fa quod a Babot y Aldiàs per no aver adobat los palanquirons. Y se'ls fa de quod: 2 ll. s. *

Se fa quod a Riberaigua, de Santa Coloma, per no aver pagat la piñyora lo miñyó de Beal. Y se li fa de quod: ll. 10 s. *

Se fa quod al fill de Cabanes per aver mudada la xifra a un billet de la sal. Y se li fa de quod: 3 ll. s. *

Los deu portà al cònsol de Andorra.

Se fa quod a l'ostalé de les Caldes per mantenir joc y conversa a la nit tocat lo toc de la oració y mentre són a l'ofici[347]. Y se li fa de cot: 10 ll. s. *

Y altres deu si no denúncie los que eren a la baralla y [converses]. Y se li dona temps fins a l'altre Concell que denúnsio los demés. Y a pagat las 10 lliures. *

|[8] Fallits de 3 de gené 1726.

[347] y mentre són a l'ofici *afegit a continuació de* Y se li fa quod.

Se fa quot als cònsols vells de la Masana per no aver fet entrar las 2 lliures de quot se féu al Consell pasat als antoxans dels brecals. Y se'ls fa de quod: 1 ll. s. *

Se fa quot als que ha den*[un]*ciat lo ostalé de les Caldes que se trobaven en l'ostal tocada la oració.

Primo, a Domenje:	1 ll.	s.	*
Guiem	1 ll.	s.	*
Lo Andreu de Riberaigua qui mogué lo alborot:	4 ll.	s.	*
Lo Currons:	1 ll.	s.	*
Lo ereu de Jasinto:	1 ll.	s.	*
Lo farré jove:	1 ll.	s.	*
Lo sastre *[de]* Canillo:	1 ll.	s.	*
Francisco Constantí:	1 ll.	s.	*
Lo concellé Montània per no aver-los denunciats. Se li fa de quot:	1 ll.	s.	*
Deu lo de la Massana:	1 ll.	s.	*

Se fa cot als cònsols vells de Encamp, Ordino y Massana per no aver portat los capons lo dia los avian dit a la Vall: 3 ll. s. *

Se fa quot a Curons y a Jaumetó, del Barri, per aver-se rexits després de aver jugat a l'ostal a ora prohibida. Y se'ls fa entre los dos: 1 ll. s. *

Jaumetó a pagat[348].

|^{8v} Deu Canillo per lo doctor:	16 ll.	13 s.	4*
Deu per lo barber:	3 ll.	10 s.	*
	20 ll.	3 s.	4*

Encamp:	20 ll.	13 s.	4*
Ordino:	20 ll.	13 s.	4*
Massana:	20 ll.	13 s.	4*
Andorra:	20 ll.	13 s.	4*
Sant Julià:	20 ll.	13 s.	4*

Fallits del Concell de 14 abril 1726, queden en [mà ...] dels cots 4 lliures, 15 sous per pagar al Concell de Santcojesma. Pagadas al Concell de Santcojesma, 3 de juny 1726.

[348] Jaumetó a pagat *afegit posteriorment al marge esquerre.*

7

1723-1728

Relació de fallits dels anys 1723, 1726, 1727, 1728.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-7.

Nota eo memorial dels fallits de l'ani 1723, comensan al 6 de juriol.

Primo, se fa cot a Miquel Captdepí per no aver portat un billet a ora compatén a Encamp: 1 ll. s. *

Ítem, se fa cot a Sucarana, dit Andreu Cadena, de Santa Colloma, per aver dexat una carta al pedrís de Juan Antoni Torres, y anave a l'ofisial de la guarda: 1 ll. s. *

Ítem, se fa recot al*[s]* veadós perquè no an pagat al tems compatén, qui són lo de Ordino y Canillo, deu rals a cada un. Són andós: 2 ll. s. *

Se fa recot al d'Encampt perquè no a pagat lo dit cot. Se li fa de recot: 1 ll. 10 s. *

Ítem, se fa de recot al carnisé de les Caldes per no aver pagat lo cot del Consel de Sancugesma: 1 ll. s. *

|^{1v} Ítem, se fa recot al veador de Andorra per no aver pagat al tems compatén: 1 ll. s. *

Fallits del Consell de Santcogesma de 3 de juny de 1726.

Dit dia se fa quod a l'ostalé de Encamp per aver contravingut als ordes de la Vall mantenint joch y conversa a l'ostal a la nit, del que se n'a seguit graves dañis. Se li done de quod: 1 ll. 2 s. *

Y així matex li manam, pena del quod de 10 lliures, que denúncio, al primer Consell de la Vall que·s tindrà, qui eren los qui eran a la casa conversan y jugan, y que pòrtie, pena del recot, los onse rals en mans del cònsol de Andorra.

Fallits del Consell de 4 de agost de 1726.

Se fa cot a l'ereu de Trivala per aver estat conversant y vevent ab altres. Se li'n fa: ll. 10 s. *

A l'ereu de Gallaudí per lo mateix: ll. 10 s. *

A Jaume Bacó per lo mateix: ll. 10 s. *

A Nicolau Rossell per lo mateix: ll. 10 s. *

A Cassany per no aver complit un manament de la Terra: ll. 3 s. *

|[2] Dit dia se fa cot al Consell de Canillo per aver possat a cònsol a un que estave empleat ab dos oficis de la Vall: ll. 6 s. *

Y se mane que, en pena del recot, dins vuit dies los pòrtien en mans dels cònsols de Andorra. Lo cònsol de Andorra donarà donarà comptes de 13 sous.

Fallits de 31 octubre de 1726.

La Pasquala, de la Aldosa, per no aver pagat una penyora. Se li fa cot: ll. 2 s. *

Y se li mane, en pena del recot, que·l pòrtie dins vuit dies als cònsols de la Massana.

Fallits del Consell de Sant Andreu, tingut a 25 novembre de 1726.

Se fa quod a Colat per dos pinyores: ll. 10 s. *

Aldosa: ll. 10 s. *

Joan Rull: ll. 5 s. *

Farré: ll. 5 s. *

Y se'ls mane, en pena del requot, que dintre vuit dies porten los dinés del quot en mans del cònsol de Andor*[ra]* y los de la penyora al de la Masana.

|[2v] Fallits del Consell de Sant Thomàs tingut a 16 desembre de 1726.

Se fa de quod a Som y a Regí, demanant-los lo oficial de la barraca perquè no posaven al fefaent lo vestià que vaixaven y per aver respost que lo doctor Guillemó los avie dit que no ere menester, lo que és fals. Se'ls fa de quod entre tots dos, 7 lliures, 17 sous. Y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrtien los dinés del cot als cònsols de Andorra*.

Se fa quod a Aldiàs per no aver adovat lo palanquiró del Prat, lliures, 10 sous*.

Y se li mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrtie los dinés del cot als cònsols de Andorra, y que fàsie lo palanquiró que les cavalcadures púgien passar-i.

|[3] Dit dia se fa quod al Senturion, de les Caldes, per aver-se'n portat fustes del pont avent preceït manament que no se tocassen. Y se li fa de cot 1 lliura, sous*.

Se mane als cònsols de Encamp que sàpien aquell que trencà les fustes y se reserve per fer-li quod lo altre Conscell, quan se sàpie.

Dit dia se fa quod al vegué. Se li fa de quod: ll. 6 s. *

Tribala. Se li fa de quod: 2 ll. s. *

A Pallerès. Se li fa de quod: 2 ll. s. *

A Jaumet. Se li fa de quod:	1 ll.	s.	*
A Fijat, de Encamp:	ll.	6 s.	*
A Miquel Calbó:	ll.	6 s.	*
Areny, de Encamp:	2 ll.	s.	*
Armengol:	2 ll.	s.	*
Al Gallaudí:	2 ll.	s.	*
Als pastós de Joan Antoni:	ll.	12 s.	*
A Toni Areny:	ll.	10 s.	*
A Moretó:	1 ll.	s.	*
A Rossel:	2 ll.	s.	*
A Peira:	1 ll.	s.	*

Los quals quots se fan a vista de no aver guardat lo manamén de no dexar anar vestià sense gordia. Se'ls mane, en pena del requod, que dins vuit dies pòrtien |[3v] los dinés en mans del cònsol de Andorra.

Sume en tot:	32 ll.	6 s.	6*

Fallits del Concell del Dilluns Sant, tingut als 7 de abril de 1727.

Fallits del Concell de Santcogesma de 26 de matg 1727.

Se fa quot als cònssols de Ordino per no aver fet adobar la clau del baül que se'ls *[a]*vie manat. Y se'ls fa de quot 1 lliura, sous*.

|[4] Fallits del Concell del Dilluns Sant de 22 de mars de 1728.

Se fa quod a Solana, d'Escàs, per les paraules tingué ab Aldosa, de l'Aldosa, contra lo que la Vall avie ordenat. Y se li fa de quod 10 lliures, sous*. Y se li mànie que dintre vuit dies pòrtie los dinés en mans dels cònsols de Andorra, pena del requod.

Se fa quod a Joan Riva per tenir gen*[t]* a casa per fer jugades y desbauxes. Y se li fa de quod 1 lliura, sous*.

Y se'ls man, pena del requot, que pòrtien los dinés en mans del cònsol de Andorra dins vuit dies y que descúbrie dins vuit *[dies]* los que an astat a casa sua per dit efecte, baix la mateixa pena del requot de 10 lliures, sous si no u descubr*[i]*e qui són los jugadós.

Fallits del Conssell del dia 19 de juny de 1728.

Se fa cot a Joan Ermengol, Areny, per no aver portat les claus, al Conssell del dia 9 de juni, de la caixa del baül, que arrencaren los pañins. Se li done de quot dotsse sous: lliures 12 sous*.

Fallits del Conssell del dia 10 de agost de 1728.

Se fa de cot als dos fills grans de Llumeneres, de les Caldes, per aver donat gamo a l'astani Forcat. Y se'ls fa de cot per cada un 1 lliures, 9 sous*. Y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrton los dinés en |[4v] mans dels cònssols de Andorra.

Dit dia se resserven los cònssols de Sant Julià y los cònssols de Canillo per una insstànssia a fet Guillem Areñy y Gallart, com y també lo cònssol de Andorra per aver escrit al llibre. Y se li fa de[349]*.

Dit dia se fa cot als cònssols de la Massana per aver faltat a un ma*[na]*mén de la Vall, so és, per no haver manat Ramon Aldossa al Conssell de les Talles com als demés proms. Y se'ls fa de cot deu lliures, so és, 5 lliures, sous per quiscun. Y se'ls mane, en pena del recot, que dins vuit dies pòrton los dinés en mans dels cònssols de Andorra, lo depòssit no cobrarem sinó per pagar*.

Dit dia se fa cot al cònssol de Andorra, qui és Anton Moles, per aver-li dit que mos sercar[350] un pernill, y ell mos respongué que·s veie incapàs de troba-|[5] lo, y com y també altres paraules. Y se li fa de cot lliures, 6 sous, y se li mane que din*[s]* vui*[t]* dies pago lo cot, en pena del recot*.

Fallits del Consell del dia 4 de setembre 1728.

Dit dia se fa cot a l'estudian*[t]* del Xirro y a Juan Pal y Anton Putx, dit Paleta, per aver fet una aixecada y no aver obeït un manamén del conssellé. Y se'ls fa de cot dos rals de vuit a cada un, y que dins vuit dies pàgon lo cot, en pena del recot*.

Dit dia se fa cot als cònsols de la Masana per no avé assistit o no aver fet assistir al vessura de les creus ab los de Encam*[p]* a la part de Padern, y per aver picat les creus del terme de Andorra sensse ésser demanats los de Andorra. |[5v] Y se'ls fa de cot deu rals. Y se'ls mane que dins vuit dies pàgon lo cot, en pena del recot*.

Fallits dels Consell del dia 9 de setembre de 1728.

Dit dia se fa cot a Anton Moles per aver escrit al llibre de l'arxiu tot sol. Y se li fa de cot 6 lliures,sous*.

[349] *Assentament incomplet.*
[350] *En lloc de* sercàs.

Als 17 de octubre a pagat lo estudiant del Xirro 2 lliures, 16 sous. Lo Anton Puig a depositat. Juan Pal que deposito dins vuit dies, altrament se li farà recot*.

Fallits del Consel de Sant Andreu de 22 de novembre 1728.

Dit dia se fa quot als cònsols de Encamp per no aver denunciat la Pigota. Y se'ls fa de *[cot]* 6 sous*.

Dit dia se'ls mane, pena del quod de la Terra, pòrtien los dinés en mans dels cònsols de Andorra.

|[6] Dit dia se fa quod als cònsols, y los dits cònsols diuen que donaren lo bitllet al fill del Toni de la Fra[r]a per avisar als cònsols de Andorra, y lo billet no s'és aparegut.

Fallits del 13 de desembre del Conssell de Sant Thomàs de 1728.

Fallits del Consell del Dilluns Sant de 11 de abril 1729.

Fallits del Concell de 30 de matg del Concell de Santcogesma de 1729.

Fallits del Concell de 24 de octubre de 1729.

Se reserve per lo Consell vinent lo recot de Miquel Bacó. Los cònsols de Encamp faran fer manament al dit Bacó que en lo Consell vinent se presente en esta Casa y pòrtie los dinés del quod, pena del requod.

Se fa requod al doctor Guillemó y demés compresos en un arest del llibre per lo manament se'ls féu en lo Concell pasat per no aver pagar lo quod. Y se'ls fa de requod 2 lliures, que seran 10 sous per quiscun, los quals pagaran en mà dels cònsols de Endorra y com-|[6v] pliran al manament [de] dits [...] de tràurer l'aigua y adobar lo camí dins lo termini de 15 dies.

8

1736-1737

Relació de fallits dels anys 1736 i 1737.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-8.

Fallits del Concell de Sant Andreu del [2]6 de novembre de 1736.

La Massana:

Colat:	1 ll.	s.	*
Joan Antoni, del Graylayre:	1 ll.	s.	*

Y Giraut, de Escàs:	2 ll.	s.	*
Antoni Pal, Rull, cònsol:	1 ll.	s.	*

Andorra[351].

Sant Julià:

Ermengol Pradell:	1 ll.	s.	*
Gabriel Adallach:	1 ll.	s.	*
Antoni Mitjavila, sastre:	1 ll.	s.	*
Andreu Pradell:	1 ll.	s.	*

Als quals se'ls fa lo sobredit cot per no aver portat los esparavers en casa dels cònsols, cadahú en ses respective parròquies. Y se'ls mane, en pena del cot, apòrtien los dinés en mans dels cònsols de quiscuna de sas parròquias.

Fallits del Consell de Sant Thomàs 1736.

A Joseph Macià, ostalé |^{1v} de Ordino, per aver contrafet a les ordinacions de la Vall per las ordinacions de la franquesa del propi ús de no véndrer ningun gèneros ni fruits, introduïts ab certificat de la Vall, a ningun estrangé y aver aquest venut en quantitat de 6 jústies de vi, poch més o menos, que s'enportà en sa casa. Se li done de cot y multa per dit delicte 50 lliures, sous cathalanes. Y li manaran los cònsols de Ordino que dins vuit dies pòsie ditas 50 lliures, sous en mans dels cònsols de Andorra, pena del recot. Y així mateix, se li mane que pàguie lo dret de la sobredita quantitat de vi a la taula del General de la Seu de Urgell y apòrtie certificat del taulé com a pagat dit dret*.

|^{2} Dit dia se ha fet cot al mostasà de la Massa*[na]* de dos lliures, setze sous, diem 2 lliures, 16 sous, per aver-se venut vi dolent en lo ostal de la Massana, y los cònsols de la Massana li manaran que, en pena del recot, dins vuit dies tinga los dinés en mans dels cònsols de Andorra*.

Dit dia lo Crestat, de Llumeneres, fadrí, per aver tirat als coloms, y *[per]* ser perçona miserable la pena del cot se li permute en privar-lo de la escopeta y fer-li tenir lo arrest, lo que previndran los cònsols de Sant Julià al senyor batlle execútie lo referit de tenir la escopeta en son poder.

Dit dia se fa cot a Pere Gené, de la Massana, per no aver manifestat als cònsols segons |^{2v} lo manament exprés se havia fet per manifestar los metedors y averias aguessen entrat

[351] *No hi consta cap fallit.*

després de aver passat los conters per a pagar-ce de aquells la quèstia o estrany, y per tenir aquest*[s]* tres metedors no manifestats als cònsols, en menyspreu de dit manament se li fa de cot. No val lo sobredit per aver aviriguat són ja donats per quístia.

Die 15 de abril de 1737 a comparegut Ciprià Peyre, apotecari, sobre lo manament se li avia fet del morté y lloguer, y si li an attès los motius de graves necessitats lo no complir, y se li executaran los manaments per lo Consell de Santcugesma a no aver cumplit.

Dit dia se fa cot al doctor Joan Guillem Torres, de Andorra, per no aver continuat lo empit del peu del prat de l'Arenal, per aver-li manat, pena del |[3] cot, adobàs aquell. Y per cot se li fa set rals y pena del recot. Dins vuit dies tinga los dinés en mans dels cònsols de Andorra, en pena del recot.

Fallits del Concell de Santcugema de 3 de juny de 1737.

Per reportació al Concell de que Antoni Naudí, Tribala, cònsol de Encamp, de què li bandejaren dos egües als camins reals de dita parròquia, sens guarda, y lo Bauder les menà devant la casa *[de]* dit cònsol y las manifestà al dit. Y com no u aja manifestat a la Vall se li reserve en cot.

Dit dia se fa de recot al doctor Joan Guillem Torres per no aver pagat lo cot se li féu a 15 de abril |[3v] proppassat, y per no aver volgut obeir lo manament se li féu en dit Concell, se li fa de recot 1 lliura, 1 sou, que estes, ab los 14 sous se li féu de cot, les pòsie en mans dels cònsols de Andorra dins vuit dies, com de tenir adobat lo que la Vall li mana en dit temp*[s]*. A pagat*.

Fallits del Concell de 4 de agost de 1737.

Se fa cot a la Janetona, de Canillo, per no haver portat las romanes a la visura que tenia destinada la Vall. Y se li fa de cot:	ll.	14 s.	*
Ítem, se fa cot a Tribala de la reserva del Concell passat. Y se li fa de cot:	ll.	3 s.	*
Ítem, se fa cot a Joanet, de la Margineda, Paquetaire, Francisco Pujalt, Joan Reulet, Joan Mateu Pallerol, Sucarana. Estos per no haver portat las romanes, sesterons y mesuras de vi a la visura. Se'ls fa de cot a cada un:	ll.	1 s.	*

|[4] Se reserve en cot al Quart de Cispony per no haver portat la jústia a la visura y demés que los cònsols averiguaran.

Se reserve lo Nogué per no haver portat lo pes té a casa a la visura y lo cesteró.

Fallits del Consell del dia 12 de setembre de 1737.

Se fa cot a Tolse, de Sant Ju*[l]*ià, per no haver portat la romana a la visura general. Y se li fa de cot: ll. 7 s. *

Y se li mane, en pena del recot, pòrtie la romana al primer Concell.

Se fa cot a Som, de Canillo, per la mala correspondència a tingut a persona de aquesta Casa. Y se li fa de cot: 5 ll. s. *

Se fa cot a Jan, de la Forniga, per deixar anar lo bestiar sens guàrdia. Y se li fa de cot: 1 ll. s. *

Fallits del Concell del dia 12 de octubre de 1737.

Se fa cot a Simon, de la Massana, y al Cucut per deixar anar son bestiar sens guardià. Y se'ls fa de cot a cada un: ll. 1 s. *

Se fa cot al Ñyerro per tenir dos esparvés y no haver-los portats a la casa del cònsol. Se i fa de cot: 2 ll. s. *

|[4v] Se fa cot al Borthomeu de Tonissó per no haver portat las telas a casa del cònsol. Y se li fa de Cot: ll. s. *

Se re*[se]*rve que lo cònsoll o averiguarà. Se reserve lo saber si lo Baptista, de Sant Julià, si té telas perquè no las a portades.

Ítem, se fa cot a Fonta, de Sispoñy, per no haver portat lo cesteró a la vesura: ll. 7 s. *

Ítem, al Xerro per lo mateix efecte: ll. 3 s. *

Ítem, a Rossell per lo mateix efecte y ser manadó: ll. 14 s. *

Y se atverteix als cònsols de la Massana continúhon lo manat.

Fallits del Consell de Tots Sants, dia 28 de octubre de 1737.

Se fa cot a Anton Moles per no aver fet apariar lo camí dels Marginets. Se li fa 3 sous*.

Dit dia se fa cot al concellé de Encamp per aver dormit, qui és Nicholau Rocell. Se li fa 3 sous.

|[5] Donen compte lo cònsols de Andorra dels cots rebuts:

Martí Bonet:	2 ll.	16 s.
Escabrós	2 ll.	16 s.
Molines:	2 ll.	16 s.

De quales partides an donat compte a la Vall.

9

[s.d.]

Masià Tor, d'Ansalonga, informa de les raons per les quals es va negar a vendre vi als soldats, i es posa a disposició del Consell.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-9.

+ Jo, Masià i Tor, de Ansalonga, me sab mol mal de no pugé [obeir] lo manament de la paròquia que m'a[vien] fet, però los soldats se vantan en alegar que jo no·ls volia vendre vi perquè la paròquia me avie castigat. I quan tin*[guer]*em les qïistions ab los soldats, lo cònsol se va [as]caure a [vinir], i me digé que·ls vengesa vi per aqueixa nit, lo que jo no tinia obbligaxó. I per no sercar més roïdo, los ne vaig fer *[a]*queixa nit. I de asó ne fa fe Joan Benaset i Vidal de Germà, tots de Ansalonga. |^{1v} I ademés de això, del gran enfado que n'ai tengut, ha casa lo dit cònsol me mane que·ls deixasa dormir a la era, lo que jo i feia lo quontre i que m'estat un gros dani, que ai perdut una eiua i lo demés bestià a pun de perdre. I així me poso en los brasos de l'Onorable Consel.

10

1723 gener 13

Jaume Solana, batlle episcopal, informa que ha pres jurament al pubill Antoni Moles per esbrinar qui havia disparat als coloms el mes de setembre de 1722. Aquest, amb algun dubte, implica Simó Nagol, de Santa Coloma.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-10.

+ Jo, infrascrit batlle, per instància de Pere Antoni Rossell, dit Aldiàs, del Pujal, de esta parròquia, cònsol lo any pròxim passat, he passat a pendre Macià Moliner, del Puy, d'esta parròquia, de jurament de y sobre de aver-se tirat als coloms envés la borda de Pere Mateu Moles y del pubill Anton Moles en lo setembre de l'any pròxim passat, si sabia qual persona era la que avia delinquit y tirat a dits coloms. Y pres de jurament, ha dit que, certament, no podia certificar qui era, per quant se trobava dit testimoni un poch distant de a hon se tirà a dits coloms, però que ab las senyas del vestit y trages de l'home, en tot li apareixia que era Simon Nagual, de Santa Coloma.

I jo, infrascrit batlle, trobant-me ab company, que era Bortomeu Batlle, del Puy, fas la relació de la matexa manera per aver-ho vist axí matex.

Jaume Solana, batlle de Sa Il·lustríssima.

Y per ser la veritat fas la present relació vuy, als 13 de janer de 1723.

Solana, batlle.

11

1688 agost 12 i 1692 setembre 26

Relació de despeses del síndic i nota sobre un crèdit.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-11-1.

|[1] Lo que a gastat lo síndich, comptat moneda barsalonesa.

Primo, de enviar lo*[s]* papers a París:	36 ll.	s.
Ítem, de copiar los papers al notari:	7 ll.	10 s.
Ítem, per gasto:	3 ll.	s.
Ítem, al segretari de mosur lo intendant:	36 ll.	s.
Ítem, a mosur Seré:	48 ll.	s.
Ítem, a un propi de mosur lo intendant:	7 ll.	10 s.
Ítem, altre propi de Montloís:	3 ll.	s.
Ítem, altre propi del Marsal:	2 ll.	5 s.
Ítem, per cinquanta jornals:	100 ll.	s.
	243 ll.	5 s.

Comptat a 12 de agost 1688.

A 26 de setembre 1692 se'ls ha fet crèdit per:	219 ll.	19 s.
Resten los de Canillo y Encamp:	023 ll.	6 s.

12

1688 octubre 12

El Consell General proposa un home de cada parròquia de la Vall per elegir el batlle episcopal.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-11-2.

|[1v] Vuy, als 12 de octubre 1688.

+ Magnífichs Senyors[352]. Congregat lo Honorable Consell en la Casa y lloch acostumat de la present Vall, a hont és estil congregar-se, se fa nominasió de sis hòmens, és a saber, un de cada parròquia, per a què de aquells pugue elegir-ne un per a balle, aquel que sie

[352] + Magnífichs Senyors *al marge esquerre, escrit en sentit perpendicular a la resta del text.*

benvist a l'Il·lustre Senyor Ignasi Cases, subcol·lector de la Mol Reverent Cambra. Y se suplique sie de son servey fer anominatió de un dels baix anomenats ab son privilegi y forma acostumada. De Canillo[353].

13

1731 [...] 30. Seu d'Urgell

Francesc Carreu comunica a Josep Moles i Rossell que s'ha presentat a casa Cebrià Pere, apotecari, en companyia de Joan Blanc, serraller i armer de la Seu d'Urgell, perquè li comuniqui que el dit Joan Blanc a pagat un morter de coure que ha trencat l'apotecari i que ha de ser restituït a la Vall. L'informa, també, que el courer Blasi Torrent s'ha compromès a elaborar el nou morter el més aviat possible i que se li ha fet una bestreta de dues dobles.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, núm. DS-12.

+ Senyor Joseph. Vui se ha conferit en esta sa casa Ciprià Peyra, potacari de eixa, ab Juan Blanc, serraller y armé de esta ciutat, a fi de què jo donés a Vostra Mercè notísia de què lo dit Blanch avia abonat per dit potacari un morté de coure que deu restituir a la Vall per aver-lo romput usant de ell. Y així mateix, que lo couré, qui és Blasi Torrent, a promés fer-lo quant antes, bestraent-li dos dobles, les quals ha dit les entregaria, luego que posàs mà a la obra, Juan Blanch. Vostra Mercè no té que duptar en què tot és així com he referit. Y sent en sa mà lo apiadar-se del potacari, a més de fer una obra de charitat o tindre a singular favor, pues me ha mogut a compasió lo sentir-lo.

Jo espero que o mirarà ab tot empeño, que és quant se me ofereix cansar-lo.

De esta sua y Urgell, 30[354] de 1731.

Son més segur amich y co[...], senyor Francisco Carreu *(signat i rubricat)*.

Senyor Joseph Moles.

(Al dors): + A Joseph Moles y Rosell, guarde Déu molts anys. Andorra.

14

[Posterior a 1732]

Relació de pagaments corresponents als anys 1730, 1731 i 1732.

[353] *El document queda interromput aquí.*
[354] *No consta el mes.*

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-13.

|[1] Lo bai la penció de 1730, 1731 y 1732 que són lliures, 15 sous pla*[ta]*.

Pere Mateu ab un partit:	ll.	13 s.		pla[ta]*
Ab altre partit:	ll.	3 s.	6	cat[alans]*
Aldiàs deu de atrassos:	10 ll.	6 s.	[6]	cat[alans]
Grabiel Solana per dos pencions:	ll.	6 s.		cat[alans]
Guilimó deu:	3 ll.	10 s.		cat[alans]
De Prat, del Fener:	1 ll.	4 s.	6	cat[alans]
Riberaigua, de Angordaint:	7 ll.	16 s.		cat[alans]
Vila, de Angordaint, deu:	4 ll.	s.		cat[alans]
Asteve Som, de Canillo:	1 ll.	2 s.		cat[alans]
G*[ui]*lem Tarat, de Angordaint:	ll.	12 s.		cat[alans]

Guilimó pagada la palma de dos aynts.

Clede[355] devent 7 lliures, 12 sous c[atalans].

Se comprén lo cencal que cau dia 27 de agost 1732[356].

|[1v] Arestat la paròquia al Concel de Santcugerma que les cabres y les oveles no puguen anar am aven dalat als prests de la Sirera fins a Sant Luch y a les Longaderes am avent segat, an pena del cot de la paròquia, y lo manament s'a de fé a tots los qui tenen bestià.

Angordaint s'a de manar per leina: Domenyga, Vidal, Riberaygua, Ricart.

Nota de les pencions caigudes[357].

15

[Sense data]

Relació dels metedors que paga cada parròquia.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-14.

Canillo	1.200	metedors
Encamp	650	metedors

[355] *En lloc de* quede.
[356] *Segueixen a la part esquerra del foli següent diverses operacions aritmètiques*.
[357] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.

Ordino	905	
Massana	1.064	y mitg
Andorra	1.050	y mitg
Sant Julià	766[358]	

|^{lv} 4	cesterons a:	4 ll.		
6	sesterons a:	3 ll.	12 s.	
5	sesterons a:	3 ll.	16 s.	
9	sesterons a:	6 ll.		
2	càrregues	1 ll.	4 s.	8
		1 ll.	16 s.	
		1 ll.	11 s.	8
		4 ll.	10 s.	
		9 ll.	4 s.	4

16

1718 [desembre]

Relació dels metedors i avaries que paga la parròquia d'Encamp.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-15.

Aporte Ancamp al Consell de Sant Tomàs de 1718: metadós 13, averies 13[359].

17

[Sense data]

Simon Fiter súplica [al Consell General] poder portar a pasturar el seu bestiar a diferents cortons de la parròquia de Canillo. El seu bestiar és sospitós de tenir pigota.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-16.

+ Molt Il·lustres y Magnífics Senyors.

[358] *Segueixen diverses operacions aritmètiques i també al principi del foli següent.*
[359] *Segueixen diverses operacions aritmètiques tant al recto com al verso*.

Aurà algun temps que jo prenguí de Joan Armany, de Canillo, los cortons nomenats lo Sisqueró, Ortafà y lo Reboló, y de Ponsernalt, de Prats, comprí lo cortó anomenat Juglan, y diguí a dit Armany que lo meu bestiar era suspitós de pigota, i·m digué que als comuns no i porien anar sinó que tingués llisènsia, però que a les erbes comprades i porien anar perquè ja tenie llisènsia dels cònsols de Canillo. Y sent així que a mi també me la m'an donada dits cònsols per a pasturar dites erbes en lo terme de la parròquia de la Masana, me detingueren lo bestiar per orde de l'Honorable Concell, i·ls diguí me deixasen pasar lo bestiar, que si no podia aturar-se a pasturar les erbes de dits cortons, pasaria dit mon bestiar a Fransa o ha ont trobaria mon comodo. Y al que tinguí lo bestiar en dita parròquia de Canillo, los cònsols de dita parròquia me donaren dos òmens per acompañar dit bestiar a dits cortons o erbes. No obstant això, lo Honorable balle de les presens Valls vingué ab lo notari y nunsio entimant-me lo dany podria portar mon bestiar, juntament ab un manament per a què traguesa lo bestiar de tota la jurisdicció de les presens Valls. Perquè, Macnífics Senyors, som tant dins lo estiu i no trobar-se erbes, sublico tinguen a bé que dit bestiar puga ocupar, so és, les ovelles, que són fora de tota suspita per no aver-se conegut pigota en elles de dies antes de Sant Antoni de jener, al cortó anomenat lo Sisceró, per no tenir comoditat de fer orri en altra part, y los anyells, que potser vui no an acabat de purgar dita pigota, puguen pasturar lo cortó de Juglan, per ser apartat de comunicar-se ab ningun altre bestiar. Emperò, los cortons del Reboló y Ortafà, per éser en parts més ocasionades de comunicar-se ab altres bestiàs, los deixaré estar vàcuos sens posar-i ningun género de bestià suspitós que no sie a consentiment de Vostres Magnificències, que ademés de fer lo que és de justísia, ne rebré particular gràtia i mersè de la bondat i lliberalitat de Vostres Magnificències.

Simon Fiter *(signat)*.

18

[Sense data]

Comptes del que paguen les parròquies al metge i al barber.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-17.

Metges:

Canillo	16 ll.	13 s.	4*
Encamp	16 ll.	13 s.	4*

Ordino	16 ll.	13 s.	4*
Massana	16 ll.	13 s.	4*
Andorra	16 ll.	13 s.	4*
Sant Julià	16 ll.	13 s.	4*
	100 ll.	0 s.	

Barbé:

Canillo	3 ll.	10 s.*	
Encamp	3 ll.	10 s.*	
Ordino	3 ll.	10 s.*	
Massana	3 ll.	10 s.*	
Andorra	3 ll.	10 s.*	Deu cobrar 2 s.
Sant Julià	3 ll.	10 s.*	
	21 ll.	0 s.[360]	

19

1722

Pagament que fan les parròquies de metadors, estranys i averies corresponents a l'any 1722.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-18.

Nota dels estranys de 1722:

Aporte Canillo metedors estranys.	92 metedors	Ítem, dita averies:	1.892 averies
Ancamp metedors estrañys:	28 metedors	Ítem averies estrañyes:	60 averies
Ordino metedors estrañys:	30 metedors	Ítem, averies:	88 averies
Massana metedors estranys:	5 metedors	Ítem, averias estrañes:	448 averies

[360] *Segueixen diferentes operacions aritmètiques al següent.*

Andorra metedors estranys:	13 metedors	Ítem, averias:	5 averias
Sant Julià metedors estrañys:	4 metedors	Ítem averias estrañes:	214 averies
Aporte Canillo metedors estranys.	92 metedors	Ítem, dita averies:	1.892 averies
Ancamp metedors estrañys:	28 metedors	Ítem averies estrañyes:	60 averies
Ordino metedors estrañys:	30 metedors	Ítem, averies:	88 averies
Massana metedors estranys:	5 metedors	Ítem, averias estrañes:	448 averies
Andorra metedors estranys:	13 metedors	Ítem, averias:	5 averias
Sant Julià metedors estrañys:	4 metedors	Ítem averias estrañes:	214 averies

	^{Iv} Canillo aporta lo corrent añy de 1722, metedors:	694	metedors	averias 3.160
Ancamp	667	metedors	averias	4.015
Ordino	520	metedors	averias	4.870
Massana	683	metedors	averias	3.904
Andorra	744	metedors	averias	6.709
Sant Julià	528	metedors	averias	1.340
	3.836 metedors, 3 sous			23.998 averies, sous, 4 dinés

20

1742 setembre 24. Ordino

El Tribunal de Visura sentencia en segona instància en el conflicte per una obra i conducció d'aigua que tenen Donya Juana Agna de Llar i Rocell i Joan Antoni Areny, Pere Babot, ambdós d'Ordino. La sentència és favorable als interessos de Joan Antoni Areny, Pere Babot.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-19.

+ En nom de Déu Jesucrist y de la umil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Nicolau Putsernal, abeador de la parròquia de Canillo, Joseph Thorres, Areny, abeador de la parròquia de Encamp, Jant Germà, abeador de la parròquia de Ordino, Joan Sirés, Fonta, abeador de la parròquia de la Massana, Miquel Riberaygua, abeador de la parròquia de Andorra, Pere Antoni Esclusa, abeador de la parròquia de Sant Julià, com a jutges en segona instància de les coses tocans a la política de la Vall, som estats manats per lo senyor Don Guillem de Areny, síndich, per instància de Dona Juana Agna de Llar y Rocell, de la parròquia de Ordino, acerca de una qüestió té ab Juan Antoni Areny, Pere Babot, de dita parròquia de Ordino, sobre de una aygua de un cubert de una obra noba a fet Dona Juana Agna de Llar y Rocell. Y Juan Antony Areny, Pere Babot, diu que li és gran dany en sa casa aquella aygua de aquell cubert de aquella obra noba per aver-s'i afegit molta més aygua que no y anabe antes, que lo colador no la pot abuyr, que se'n ba dins casa sua. Y aben-nos nosaltres conferits en dit puesto, allí a hon tenen la qüistió, abem demanades les parts allí an al·legat y dit tot lo que an volgut al·legar y dir cadahú en sa defensa:

|^{1v} Primerament, al·legat Dona Juana Agna de Llar y Rocell que no pretén portar dany ni perjudisi a Juan Antoni Areny, Pere Babot, per aber fet dita obra noba. Juan Antoni Areny al·lega que li és gran dany en sa casa aquella sobremesa aygua de la obra noba, que lo colador no la port abuyr com la abuÿbe antes, y mos a fet ostenció de un papé de ajust que feren Nicolau Areny y Dona Juana Agna de Llar y Rocell al temps se feu dita obra noba. Diu lo dit paper que dona Juana Agna de Llar y Rocell a de estar a tots los danys porie portar a la casa de Juan Antoni Areny, Pere Babot, com tanbé diu a Dona Juana Agna de Llar y Rocell no li pugue valer may de títol de posceció.

Y vista una centència dels quatre jutges en primera instància, atès lo que avíem de atendre, tenint Déu Nostre Senyor devant nostres ulls y los seu segrats quatre Sans

Evangelis, desitjant acertar en destrebuyr y donar lo dret a qui toque, sentenciam y pronunciam y declaram que dona Juana Agna de Llar y Rocell age de donar conducto a l'aygua de aquell cubert de aquella obra noba a sos entoxans, que no pugue portar dany al dit Juan Antoni Areny, Pere Babbot, com tanbé age de pagar los gastos fets en la present visura, que és 3 lliures, 12 sous.

Esta és nostra centència |[2] y relació, de la qual s'és donada còpia a cada una de les parts, la qual manam tenir y observar, en pena del quot de la Terra.

Dada en Ordino, dia 24 de setembre de 1742.

Firmo Miquel Riberaygua, abeador, y per tots los demés abeadors.

21

[Sense data]. Ordino

El comisari Emanuel Simon (que tenia orde d'acudir a Ordino a fer justícia en la qüestió de l'observança dels edictes sobre cert contàgi [de pesta] en no haver pogut encarregar-se d'aquest particular Ignasi Rius, oïdor de la Reial Audiència) posa en coneixement del Consell General les seves converses amb el cònsol del poble, Salvador Babot, i la impossibilitat de pagar el propi que havia arribat de Puigcerdà per estar sense salari i haver de fer front a les despeses generades pel contagi. Fa aquesta actuació tot esperant que el Consell doni una solució a aquesta situació.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-20.

+ Magnífic señor.

Tenint la orde de Sa Excel·lència de 13 del pasat per a fer habitació en est poble de Ordino per fer justícia en lo que ocorrie en observansa dels edictes sobre lo contagi y resguart d'estos ports, per ocasió de no poder acudir así lo senyor mo... Ignasi de Rius, oÿdor de la Real Audiència, ab la espresió de donar part a este de las novedats ocorrien, y havent vingut lo cas y nesesitat de un propi per Puigcerdà, recorreguí al senyor cònsol de est poble, qui venint-me a trobar en la casa habito, de Rossell, dient-li, del cap de la escala, fos servit muntar-la per a parlar, li[361] respongué que si volia alguna cosa que baixàs a la entrada, que ell no volia muntar. En cuia atensió ab paper urbà li demaní me apromptàs dit propri, com ho executà. Emperò, com este |[1v] me demànie la satisfacció de orde de dit cònsol Salvador Babot, y jo no dega satisfer-lo per estar per dit orde sens salari

[361] *En lloc* de em.

y gastar de mon diner per resguart del dit contagi, y en las presents Valls de qui és propri semblans subvensions. Per so, lo doctor [Emanuel] Simon, comissari predit, posà lo predit en la notícia de Vostres Mercès per a què se done la deguda providènsia en lo ocorrent cas, que u rebrà a singular favor.

22

1688 desembre 1. Encamp

Joan Antoni Torres escriu als cònsols i consellers de la Vall en relació a un pagament que li devia el Consell. Segueix el rebut d'aquest pagament en mans de Bartomeu Calbó, cònsol de Canillo.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-21.

+ Senyors cònsols y consellers de la Vall. En temps pasat paguí a Ar[...]las de drets li tocaven de les Corts pasades 38 lliures, [15] sous, de les dites ne tinch cobrades quatre dobles. Com quede devent 16 lliures, 15 sous, les quals donaran per mon compte als còncols de Canillo, que donant-les a ells, jo les tindré per rebudes.

Cristo ab tots. Encamp y desembre, lo primer de 1668.

Joan Antoni Torres *(signat)*.

A [1] de desembre 1688 se ha passat en compte a favor Borthomeu Calbó les prescrites setse lliures, quinse sous, dich 16 lliures, 15 sous. En fe de què se firme.

Bortomeu Calbó, cònsol de Canillo, *(signat)*.

Al marge esquerre: Són 16 lliures, 15 sous.

$\|^{1v}$ Calbó	4 ll.	10 s.	8 ll.	18 s.	10
Mora	3 ll.	18 s.	8 ll.	8 s.	
	8 ll.	8 s.	0 ll.	10 s.	10
Calba	4 ll.	4 s.	8 ll.	8 s.	
Tribala	4 ll.	4 s.	6 ll.	18 s.	6
	8 ll.	8 s.	1 ll.	10 s.	6

Tomàs Pal	4 ll.	4 s.	9 ll.	11 s.	6
Joan Antoni Rufó	4 ll.	4 s.	8 ll.	8 s.	
	8 ll.	8 s.	1 ll.	3 s.	6
Tomàs Font, Colat	1 ll.	4 s.			
Juan Rul	2 ll.	14 s.	15 ll.	19 s.	
Juan Pere Torres	4 ll.	4 s.	8 ll.	2 s.	
	8 ll.	2 s.	7 ll.	17 s.	º
Matià Babot	4 ll.	4 s.	12 ll.	1 s.	6
Esteve Moles	3 ll.	18 s.	8 ll.	2 s.	
	8 ll.	2 s.	03 ll.	º19 s.	6
			12 ll.	1 s.	6
Julià Pal, Molines	4 ll.	4 s.			
Antoni Nagual	4 ll.	4 s.			
	8 ll.	8 s.			
	6 ll.	10 s.	6		
	1 ll.	17 s.	6[362]		

[362] *Hi ha, a més, altres operacions aritmètiques.*

23

1693 setembre 11. La Seu d'Urgell

Joan Gleva i Pera comunica als cònsols i consellers d'Andorra que ha estat nomenat veguer episcopal i que pujarà a jurar el càrrec a Andorra.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-22-1.

|^{1} + Molt Magnífichs Senyors.

Partisipo a Vostres Mercès com lo senyor bisbe me a honrat ab la vara de la Seu de Urgell junt ab les valls de Andorra, y avent jurat ayr en esta ciutat, tinch determinat lo dilluns, si los apareix, muntaré en exa Vall a jurar y pèndrer possesió. Stimaré a Vostres Mercès júntian lo Consell perquè puga, com se acostuma, pèndrer possesió de dita vara.

Déu a Vostres Mercès guarde molt*[s]* anys.

Seu d'Urgell y setembre als 11 de l'any 1693.

De Vostres Mercès, aficionat servidor, Joan Esteva y Pera *(signat i rubricat).*

Als Magnífics cònsols y Consell de la vall de Andorra.

24

1698 agost 29. Andorra la Vella

El Consell General sentencia en el litigi entre el Comú de Canillo i Nicolau Areny, d'Ordino, perquè aquest tallava fusta al bosc del Forn de Canillo sense llicència.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-22-2.

|^{1v} + Jesús, Maria, Josep. Com y entre lo comú de Canillo y Nicolau Areny, del lloch y parròquia de Ordino, de i sobre unes diferències que tenen, que Nicolau Areny feu fer una partida de fusta de hobra ha un bosch de la parròquia de Canillo, a la partida del Forn de Prats, sens demanar llicència, la qual fusta volie dit Nicolau Areny per a reparar ho renobar una borda al poble de Canillo, la qual comprà de Calbonet, ab sos drets y pertinències.

Vistes y hoïdes les parts, mirat lo que se abie de mirar, tenint a Déu nostre Senyor debant nostres ulls, sentenciam, pronunciam y declaram y manam, en pena del cot de la Terra, que ajen de tenir y hobservar lo següent:

Primerament, dit Nicolau Areny sie tingut y hobligat en pagar lo dany, a gasto dels judicadors portà al sobredit bosch, lo qual serà jodicat per Antoni Pal, Mitjavila, de Sant

Julià, y Miquel Riberagua, de la parròquia de Andorra, proms. Y si'ls apareixerà pendran un mestre de cases y que y agen de anar de aquí a nou de setembre. Y dit Nicolau Areny que prengue la fusta sirà sencera, y la que faltarà per la sobredita hobra que la y ajen de deixar fer al mateix bosch a coneguda dels sobredits jodicadós. Lo tot manam tenir y hobservar, en pena del cot de la Terra.

Feta en la Casa del Consell de la Vall als 29 de agost, any 1698.

Los cònsols y consellers de la val de Andorra.

25

1713 desembre 21 i 1714 gener 24. Tarascó

El senyor Diguilhem paga al senyor Courthille, empleat del despatx [de duanes] de Siguer, cinquanta-dos lliures, de les quals, quaranta-nou són pel dret de la gabella de l'any 1711 i tres per les despeses ocasionades per l'arrest d'una mula de Macià Babot i Esteve Pujol, de Sant Julià. El senyor Courthille reconeix rebre aquesta quantitat.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-23.

Je soubzigne paier cy a Monsieur Courthille, emploié au bureau de Siguer, cy devant, la somme de cinquante-deux liures, scavoir quarante-neuf liures pour le droit de la gabelle des grains que Messieurs les sindich*[s]* de la valée d'Endorre firent passer l'année 1711. Et trois liures pour les frais qu'il a fait pour l'arrestation d'une mule faitte aux Sieurs Matià Babot et Estebe Pujol, de Sant Julià, et ce dans un mois prochein.

Faît a Tarascon le 21e desembre 1713.

Diguilhem *(signat)*.

Al marge esquerre: 52 lliures.

|^{1v} J'ay resus le contenu si dernier a Tarascon le vintequatrieme de jeanvier mille cept-cents catorze, en fois de ce me suis signe.

Courthille *(signat)*.

26

1732 setembre 1. Barcelona

Diego Ignacio de la Moneda, com administrador general de les reials rendes, duanes i salines notifica al Consell General de les valls d'Andorra l'obligació que tenen els

andorrans de gastar la sal que tenen compromesa a l'alfolí de Cardona els anys 1733 i 1734.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-24. Plantilla del document impresa.

Don Diego Ignazio de la Moneda, cavallero de el orden de Santiago, cavallerizo de la reyna viuda, nuestra señora, regidor perpetuo de la villa de Madrid y administrador general por Su Magestad de reales rentas generales, de aduanas y salinas en esta ciudad de Barcelona y principado de Cathaluña.

Certifico que la valle de Andorra, corregimiento de Puigzerdá, y en su nombre su síndico, señor Gerónimo Llegat, dexa otorgada escritura de obligación baxo la aprobación de el Excelentíssimo Señor Don Joseph Patiño, superintendente general de la Real Hazienda, de gastar del alfolí de Cardona, no de otro alfolí ni salina, en el tiempo de dos años, que darán principio en primero de enero de mil setecientos treinta y tres, y cumplirán a último de deziembre de mil setencientos y treinta y quatro, tres mil ciento y dos fanegas de sal, esto es, mil quinientas cinquenta y una fanegas de sal en cada uno de los dos años, las que pagará conforme las vaya sacando. Y passado el término de cada quatro meses, si no sacare la que le perteneciere en ellos, de suerte que se berifique estar sacada toda de sus obligaciones, a lo menos el último dia de deziembre de cada uno, quedará en su defecto sin recurso a beneficio de la Real Hazienda, y pagará su importe sin acción alguna a la entrega de la especie como está resuelto por su Excelencia, dicho señor Don Joseph Patiño, y se practica en todas las salinas de España, a que obligo la persona y bienes del bayle, regidores y demás vezinos como deudas fiscales y reales. Y se previene que, precisamente, ha de sacar dicha sal del referido alfolí de Cardona, pues la que sacare de otros no se les abonará.

Y para que conste de la obligación que dexa otorgada, doy la presente en Barcelona a primero de diciembre de mil setecientos y treinta y dos años.

Diego Ignacio de la Moneda *(signat i rubricat)*.

Al marge inferior esquerra: Pago 6 pezetas.

27

1739

[...] envia a Anton Moles un memorial sobre l'herba que s'ha tret d'un prat propietat del Consell General.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-25.

+ Memorial de la erba se a tret del prat de la Vall de la collita del 1739:

	52 quintars	2/1	erba
Distret 4 lliures de tares per quintar:	2 quintars	2/1	
Reste pagadora:	50 quintars	2/1	

Per lo preu fet de dallà:	1 ll.	7 s.
Ítem, per lo port y rrasclà:	2ll.	2 s.
	3 ll.	9 s.
Se'n deu distreure lo preu del pexedé:	1 ll.	4 s.
Reste cobrà:	2 ll.	5 s.

Se deu advertir que la erba se pesà quant la portaven, y aixís disposaran lo preu, o si volen se retornarà la erba.

Al dors: Senyor Anton Moles, guarde Déu molts anys. Andorra.

28

1741 [desembre vers Sant Tomàs] i 1742 gener 26

Relació de fallits per diferents sancions, cots i recots, imposades pel Consell General a Simon i Aiern, ambdós de l'Aldosa, de la parròquia de la Massana.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-26.

+ Fallits del Concell de Sant Thomàs de 1741.

Se fat cot a Simon, de la Massana, per no aver volgut pagar una piñora avent-lo-y manat en pena del cot de la Terra, y se li fa 10 sous, y se li mane en pena del recot [que] dins vuit dias tinga los dinés, tant de dita piñora com del cot, tinga en mans del cònsol de Andorra*.

Fallits del Concell de dia 26 de jener de 1742.

Se fa cot a Aiern de l'Aldosa, parròquia de la Massana, per no aver pagat una pinyora fa de l'any passat, y aver-li manat dos vegades pena del cot. La última li feren manament antes de Sant Thomàs pròxim passat, en pena del cot de la Terra, per so se li fa de cot 6

sous |^{1v} y se li mane, en pena del recot, tinga los diners, tan de la pinyora com del cot, en mans dels cònsols de Andorra dins vuit dies.

A cobra la Vall lo cot, que són 6 sous, y se entregue al cònsol Giberga, de la Aldosa, la piñora a fi de què se veje ab Don Guillem, y junts averigüen si la dita piñora és justa o no*.

29

[1720 anterior a desembre 18] i 1720 desembre 18. Seu d'Urgell

El síndic d'Ordino suplica al bisbe d'Urgell, príncep sobirà de les valls d'Andorra, que mani que se li lliuri una còpia de la decisió presa pels vint-i-quatre de Consell en el litigi que hi havia entre el Comú d'Ordino i Joana Agna Fiter i Rossell, decisió que anava en contra de la que havien pres els quatre consols i consellers i els sis veedors de la parròquia d'Ordino. L'origen del litigi estava en l'ús de l'aigua del riu de Segudet per al molí de dita Joana Agna. El síndic d'Ordino suplica, a més, que el síndic del Consell es presenti amb una còpia de la resolució dels vint-i-quatre per poder valorar la seva aplicació, ateses les dificultats que comporta la interpretació d'un text que considera força obscur. Uns dies després, el divuit de desembre, el bisbe Simeó [de Guinda i Apeztegui] va ordenar que es lliurés la còpia de la resolució dels vint-i-quatre al síndic d'Ordino, i per tractar-se d'una resolució de difícil execució, va decidir que, en el cas que fos necessari algun aclariment, el Consell dels vint-i-quatre hauria de nomenar una persona perquè la retoqués per tal de fer-la més comprensible, quedant suspesa mentrestant qualsevol execució de la mateixa. El bisbe disposa, a més, que tot això s'ha de notificar al síndic de les Valls perquè en faci relació al Consell i que el Consell, arribat el moment, la compleixi i executi sots pena de cinquanta lliures de plata, aplicadores a la Cambra Episcopal. Aquest ordre del bisbe està copiat a continuació de la súplica del síndic d'Ordino.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-27.

+ Illustrísimo y Reverendísimo Señor Obispo de Urgel y Príncipe Soberano de Andorra. En la controversia y contienda entre partes de lo Común del lugar de Ordino y Juana Agna Fiter y Rosell, de dicho lugar, fue declarado y desidido, en primer lugar por los quatro, entre cónsules y consejeros del dicho lugar, y en segundo lugar por los seis vehedores, uno de quiscún lugar de la valle de Andorra, en que la agua del rio dicho del Segudet devía la dicha Juana Agna tomarla para la sequia de su molino en el lugar dicho

el Cabagual Vell y no al de la Farrería, para evitar el daño y prejuisio se seguía en llevarse el agua la casa dicha de la Farrería de dicho lugar, cuias declarasiones fueron revocadas por los veintequatro, entre cónsules y conselleres de dicha Valle, con algunas circunstansias que deve observar el dicho lugar. Y que por no haverse así observado y practicado, los dichos veynte y quatro y Valle executarían su contenido y pena contra el Común de dicho lugar. Y como éste no tiene individual noticia del contenido en la dicha última declarasión, pues no obstante de aver requirido a los dichos veynte y quatro para que se les entregase copia de dicha su declarasión, lo an siempre reusado, lo que les imposibilita en dar cumplimiento a ella, y medio éste que annula la dicha execusión. Por lo que el sýndico de dicho lugar de Ordino, puesto a los pies de Vuestra Señoría Ilustrísima, con su maior [respeto], suplica ordene se entregue dicha copia, y que el síndico de la Valle se confiera con el Común de dicho lugar con dicha copia en el lugar de la qüestión para que dé la disposición en el modo y forma se deve observar y practicar el contenido en dicha declarasión, por tener presentido tener esta y su execusión summa dificultat |^{1v} por ser obscura y hallarse con algunos motivos impracticables, concediendo poder al dicho sýndico para que hallane las dificultades se encontraren en dicha declarasión. Que los recibirá a singu*[l]*ar honrra y merced que espera de Vuestra Señoría Ilustrísima.

Urgel y diciembre 18 de 1720.

Entregue a esta parte, el sýndico del lugar de Ordino, copia de lo determinado por los veinte y quatro de nuestras valles de Andorra sobre la qüestión en la súplica expressada. Y para, en el caso de que dicha determinación, por su difícil execución u otra qualquiera causa, necesitara de alguna declaración o redreso, nombre dicho Concejo de veinte y quatro persona que la retoque, decida y allane, suspendiéndose interín qualquiera execusión pretendida contra alguna de las partes. Todo lo que con auto se notifique al sýndico de dichas Valles a fin de que lo represente al Consejo, y éste assí lo cumpla y execute, en pena de cinqüenta libras de plata, aplicadas para gastos de nuestra Cámara.

Simeón, Obispo de Urgel, Príncipe Soberano de Andorra *(signat i rubricat)*.

30

1802 juliol 27 i 29

Rebut d'un pagament efectuat pel cònsol de Canillo, i lliurament de les despeses per la celebració de Corts.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-28.

Nota dels dinés tenim rebuts del senyor*[s]* cònsol*[s]* de les paròquies.

Primo, dia 27 juriol, rebut del cònsol de Canillo: 25 lliures, sous.

|^{2} Dia 29 jurio*[l]* de 1802, em entregat nosaltres, Miquel Puix y Bonaventura Riva y Nicolau, Andreu Montanya per los gastos de les Cors dia dalt dit: 25 lliures, sous.

31

1740 setembre 20

Nota de les despeses fetes per Joan Antoni Picart, batlle, d'un desplaçament a Montlluís fet per encàrrec de Guillem Areny, Teixidó.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-29.

|^{1} + Nota del gasto s'[a] fet per la Vall al camí de Montlouis per orde de Guillem Areny, Tixidó:

Primo, lo dia 20 de agost:

Dormir a la Tor:	ll.	9 s.	6
Ítem, per la forana de 6 pernills:	1 ll.	2 s.	6
Ítem, lo 21 de dit, per lo dinar del fadrí a Montlouis y sivada de les cavalcadures:	ll.	6 s.	9
Ítem, dit dia 21, dormir a la Tor:	ll.	14 s.	
Sume junt:	2 ll.	12 s.	9

Ítem, mig sisteró de ordi degut al cònsol de Canillo:	ll.	s.

Joan Antoni Picart, batlle.

Encamp y setembre 10 de 1740.

Al dors: S'és pagat lo present compte.

32

[Sense data]

Relació de diferents deutes que té la Vall per feines fetes.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-30.

Se deu a Guillem Areny per un jornal de anar a la Seu:	ll.	6 s.	*
Se deu a Guillem Texidor 14 jornals de anar a la Seu ab cavalcadura:	16 ll.	16 s.	*
Més, al dit, un jornal de cercar papés a Casa de la Vall:	ll.	6 s.	*
Ítem, al doctor Guillemó per 6 jornals de cercar papés:	1 ll.	16 s.	*
Ítem, al dit, per 3 *[jornals]* al fadrí y cavalcadura ab son gasto de anar a la Seu:	4 ll.	10 s.	*
Ítem, al dit, per un moso que anà a la Seu ab un macho ab càrrega:	ll.	14 s.	*
Ítem, al dit, per gasto se féu a buscar papés a la Vall:	ll.	16 s.	*
Més, se deu a Martí Bonet per dos jornals de dos cavalcadures ab càrregues y son mosso de anar a la Seu:	ll.	8 s.	*
Més, al Garbó, per un jornal de anar a la Seu:	ll.	9 s.	*
Més, al doctor Guillemó, per dos propis agué de fer a la Seu:	ll.	12 s.	*
Ítem, per difarens ports de cartes del correu:	ll.	12 s.	*
Ítem, per tres rals pagà al que tirà la erba del prat de la Vall, ademés del pexadé:	ll.	6 s.	*
Ítem, per 12 jornals de fadrí que se devian de atràs per olvit a difarens:	2 ll.	8 s.	*
Ítem, a Jaume Adallach, per adobar y regar lo prat, dallar a son gasto:	2 ll.	12 s.	
Ítem, al dit, per lo gasto del dia se donà menjà al senyor bisbe:	11 ll.	15 s.	
Ítem, que Guillem Areny bestragué per un fadrí per anar a Tolosa, ab dinés y gasto:	3 ll.	6 s.	*
Més, per 6 jornals pagà al fadrí per anar a Tolosa:	1 ll.	10 s.	*
	49 ll.	1 s.	

$\|^{1v}$ De atràs	49 ll.	1 s.	
Més, per lo gasto féu Joan Antoni Torres quant lo senyor bisbe pasà a Cerdañya:	7 ll.	1 s.	
	56 ll.	2 s.	

Se a donat a Jaume Adallach:	8 ll.	13 s.	4
	5 ll.	14 s.	
	14 ll.	7 s.	4[363]

33

[Sense data]

Relació de comptes, per parròquia, sense especificar-ne el concepte.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-31.

Canillo	203 ll.	19 s.		
Ancamp	126 ll.	7 s.	1	
Ordino	192 ll.	10 s.	7	
Massana	208 ll.	5 s.		
Andorra	159 ll.	16 s.	8	
[Sant Julià]	125 ll.	1 s.	5	d.
	1.015 ll.	19 s.	9	d.[364]

34

[...] posterior a maig 24

Anotació referent a uns comptes, sense especificar.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-32.

Reste 4 lliures per la porrata de tres mesos que han discorregut des de 24 de febrer fins a 24 de maig, menos dos dies, per quals se li trau 5 sous.

[363] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.
[364] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.

35

[Sense data]

Operacions aritmètiques aprofitant el foli d'una carta adreçada [Al Molt] Honorable y Magnífich Consell *[de]* la Vall, Déu guarde molts anys, en [Andorra], Casa de *[la Vall]*.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-33.

36

[Sense data]

Llistat de pagaments que efectuen les parròquies. No s'especifica el concepte.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-34.

|^{l} Canillo	23 ll.	13 s.	4	*
Ancamp	23 ll.	13 s.	4	*
Ordino	23 ll.	13 s.	4	*
Massana	23 ll.	13 s.	4	*
Andorra	23 ll.	13 s.	4	*
Sant Julià	23 ll.	13 s.	4	*
	142 ll.	0 s.		

|^{1v} Canillo	23 ll.	13 s.	4	*
cordatge		6 s.	6	*
	23 ll.	19 s.	10	*

Encamp	23 ll.	13 s.	4	*

Ordino	23 ll.	13 s.	4	*
	ll.	4 s.	4	*
	23 ll.	17 s.	8	*

Massana	23 ll.	13 s.	4	*
	ll.	17 s.	4	*
	24 ll.	10 s.	8	*

Andorra	23 ll.	13 s.	4	*
Sant Julià	23 ll.	13 s.	4	*[365]

37

1740 maig 30. Andorra

El Consell General comunica al síndic Guillem Areny, Teixidó, que el síndic Guillem Areny no assistirà a la propera sessió del Consell.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-35-1.

+ Guilllem Areny, Teixidó, nostre síndich. Trobant-se est Consell de present sens la assistència de síndich, havent tingut avís de Don Guillem de Areny que per sa indisposició no podia acestir, si bé si lo temps lo y permetia poria ser baixaria, però no obstant, a resolt est Honorable Concell de avisar a Vostra Mercè pregan-li de què si sa salut lo y permet, acestesque lo més prest puga, en atenció de que se comensarà de arreglar los pagaments y se suspendrà las |^{1v} demés dependències fins a la presència vostra.

Déu vos guardi molts anys.

Andorra 30 de matg de 1740

Lo Honorable Concell de la Vall.

Guillem Areny, Teixidor, síndich.

Al dors: + A Guillem Areny, Teixidó, guarde Déu molts anys, com se desitja, síndich General de la vall de Andorra, en Sispony.

38

[Posterior a 1740 maig 30]

Guillem Areny, Teixidó, comunica al Consell de la Vall que assistirà a la propera sessió.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-35-2.

|^{2} + Honorable Concell. Ma acistència al Consell, si bé que és inútil y de ninguna conveniència, que sols per no poder-me negar a la obediència y ordre de Vostra Mercè

[365] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.

(men*[t]*ra que estich a aquí), no dexaré de baixar-hi sens que ma tardansa detinga a Vostra Mercè en lo més mínim.

Déu guarde a Vostra Mercè y av*[e]*rtesque ab sa divina gràcia per lo major a[...]at com prego.

Besa les mans de Vostra Mercè son més humil servidor, Guillem Areny, Texidor *(signat)*.

Honorable Consell de la Vall.

39

1647 [...] 23

Nota relacionada amb unes cargues de sal.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-36.

+ [...] ... Barthomeu n'és pres 4 quintars sal i Guilem Pintat dos.

En la [ciutat] de la Seu de Urgell, als 23 de [...]bre 1647.

[...] *(signat i rubricat)*.

40

1731 agost 5 – 1732 novembre 24

Relació de fallits del Consell de 5 d'agost de 1731, 17 de desembre de 1731, 7 de abril de 1732, 10 de agost del 1732 i 24 de novembre de 1732.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-37.

Fallits del Consell de 5 agost de 1731[366].

Fallits del Consell de 17 de desembre de 1731.

Se fa cot a Ayern, de la Aldosa, per no aver portat los dinés de la penyora li donaren los cònsols de Ordino per lo Consell proppassat y per no portat rahons al contrari, y se li fa de cot: lliures, 10 sous. Y se li mane que dins 8 dies pòrtie los dinés del cot, en pena del recot, en mans dels cònsols de Andorra*.

Fallits del Concell del Diluns Sant de dia 7 de abril de 1732.

[366] *No hi consta cap fallit.*

Se fa quod a l'ereu del Sech, de la Massana, per aber posat foch al bosch de l'Any de la Part, de Ordino, el y·ls companys baix escrits, y se li fa de quod: 1 ll. s.*

Més, al pastó de la Joan*[a]* Rulla, per lo mateix: ll. 4 s.*

Més, al pastó de Guillaumes, per lo mateix: ll. 4 s.*

Més, al pastó de Palanca, per lo mateix: ll. 4 s.*

|[1v] Y se'ls mane, pena del requod, que dins 8 dies pòrtien los dinés en mans dels cònsols de Andorra*.

Fallits del Consell del dia 10 de agost de 1732.

Se fa cot a Joan Rausí, de Prats, per haver tingut mala correspondència al sobreposat de Sant Pere Màrti*[r]* demanant-li alguns drets o bans, y se li fa de cot:	ll.	3 s.*
Se fa cot a Joan Ricart, dit Tolse, per aver dit que Joan Antony li avie donat llicència de anar al senyor jutge, y se a provat al contrari. Se li fa de cot:	4 ll.	4 s.*
Y se'ls mane, en pena del recot que pàguien dits cots en mans dels cònsols de Andorra dins vuit dies*.		

Fallits del dia 24 de novembre de 1732 del Consell de Sant Andreu.

Dit dia se fa quod al Gras de Andorra, Aldiàs, per no aver adobat lo camí dels prats de l'Aigüera y a Guillem per no aver fet ampit per tràurer l'aigua.

41

1736 desembre 28. La Seu d'Urgell

Salconduit de tres hores a favor de Pedro Juan [Balarrondo].

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-38.

+ Dejen pasar a Pedro Juan [Balarrondo] con una carga vino que lleva Andorra y a dejados pagados los derechos.

Seo de Urgel y [disiembre] 28 de 1736.

Por el señor administrador, Jasinto Ubach *(signat i rubricat)*.

Vale tres oras[367].

42

1684 maig 16

Nota dels comptes de Joan Escabrós, àlies Antoni Vila.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-39.

[...] rebut com jo, Juan Escabrós, alias Antoni Vila, per lo plet [contra] Organyà.

Primo, tinc rebut del [Comú] de la Vall desavuit doblles en or, són: 99 ll. s.*

De les quals ne tinc donades tres dobles al senyor degà de la Seu que se li devian per altras tantes. Dit senyor n'e avia deixades per la primera executió, són: 16 ll. 10 s.*

Ítem, gastí altres tres dobles en la executió fiu en Organyà, lo segon dia de Quaresma, per lo que tocave al jutge y lo balle: 16 ll. 10 s.*

Així quedari*[e]*n dotze dobles que fan la suma de: 72 ll. s.

Després tinc gastades cent-y-tres lliures, deu sous, dic 103 lliures, 10 sous, en difarens partits, so és:

Primo, per traure la sentència de ara he donat al notari de Barcelona set lliures, quatre sous y sis: 7 ll. 4 s. 6*

Ítem, he donat al fadrí per una messada trenta xanberes que fan la summa de: 4 ll. 10 s. *

Ítem, he donat a altre fadrí per tres dies, tres xanberes: ll. 9 s. *

Ítem, tinc donat a un fadrí que ara he enviat a Barcelona quoranta reals: 4 ll. s. *

Ítem, doní a un fadrí de Juan Antoni que vingué a Barcelona: 2 ll. 6 s. *

[367] *Al dors hi ha una operació aritmètica.*

|[1v] Lo demés [...] gastades en Barcelona [... par]tits ab
que lo Comú de la Vall me resta devent quaranta-i-una
lliura, deu sous, dic: 41 ll. 10 s. *

Ítem, dit Comú de la Vall me deu cis yornals tinc fets des del primer dia de Quaresma inclusivi fins a tretse de may inclusivi, so és, setse dies del mes de febrer.

Ítem, trenta-un dia del mes de mars.

Ítem, trenta dias del mes de abril.

Ítem, tretse dies del mes de may.

Que fan la suma tots junts de vuitanta-vuit[368] dietes, dic: 87 dietes, 87*.

Sume lo gasto se li deu tornar ab les 5 lliures deu a Farell, tot 42 lliures, 10 sous. De dits té 10 reals. Se li restarà, 41 lliures, 10 sous. Ademés se li deu del primer dia de Quaresma fins vui, a 16 de mai 1684, 88[369] jornals: 87 jornals*.

Del que se ere asentat al padral passat: 33 jornals*.

Més al altre padral n'i a: 120 jornals*.

60 lliures, sous de cavall*.

2 lliures, 8 sous de peu*.

És tot: 62 lliures, 8 sous*.

43

1723 octubre 1. Sant Julià i Santa Coloma

Els Cònsols de Sant Julià comuniquen als cònsols d'Andorra que els pobres es queixen pel preu del vi, que Joan Antoni i Martí Bonet [havien intentat pactar] un millor preu i els demanen que disposen sobre què cal fer. Aprofitant el dors de la carta, el cònsol Andreu Muntanya demana a Esteve Adallac que consulti al conseller de la parròquia [de Sant Julià] les opinions de Joan Antoni i dels cònsols de Sant Julià. Finalment, en

[368] *En lloc de* vuitanta-set.
[369] *Ídem*.

una nota apart, també al dors, Joan Antoni demana que si s'ha de convocar Consell, millor que es convoqui per al dia 2 d'Octubre .

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-40-1.

+ Cònsols de Andorra.

Sabreu com en Sant Julià tots los pobres aclamen sobre del bi a bista que a la Ribera se compre a 25, tot areu. Nos apar que y tenen masa ganànsia. Aí baixà Yuan Entoni y Martí Bonet, li féu[370] percisió com no abaixabe lo bi. Li[371] respongé que ell no se'n cuidarie. Com que mos desengañià en Casa de la Vall, així bosaltres, de nostra part, disposau lo que se aige de fer. No dich més.

Déu bos guarde. Esta, de Sant Julià, octubre 1 de 1723.

Los cònsols de Sant Julià.

Al dors: + Als cònsols de Andorra guarde Déu. Andorra.

Al dors: + Esteve Adallach, cònsol.

La present carta nos envien de Sant Julià, mirau bé lo que dieu y consultau-vos-ho bé ab lo consellé, que del tot jo vindré bé aquí. Compendreu lo que digué Joan Antony y lo que diuen los cònsols de Sant Julià.

Déu vos guarde, de Santa Coloma y octubre 1 de 1723.

Vostre cervidor, Andreu Montanya, cònsol.

Si per cas se a de tenir Concell de la Terra, vejau que fos per a demà, que diumenge, com se escau lo dia del Roser, farie gran destorp per las parròquias y a nosaltres, també per la Casa[372].

44

[Abans de 1720 octubre 19 i posterior a 1720 octubre 12. Pàmies]

Francès Puyol, tot comunicant al cavaller de Dalmàs, tinent general de l'armada reial i comandant al comtat de Foix, Cosserans y Comenge, que té arrendada a la viuda del pubill Rossell, des de fa quatre anys, una farga a la vall d'Ordino i que totes les setmanes porta queviures i vi de França als fargaires, denuncia que el darrer

[370] *Probablement en lloc de* feren precisió.
[371] *Probablement en lloc de* los.
[372] *En aquest mateix foli, en sentit perpendicular a la resta del text, apareix la llista següent:* Lo [Tur], Moles, Bavot, Sansa, Aldiàs, [Latguera], lo sarrallé.

divendres va ser atacat per les guardes andorranes, les quals li trossejaren els bots, tiraren el vi a l'aigua, pararen el treball a la farga i detingueren el factor i el foguer. Per tot això, li demana la protecció que li permeti continuar amb les seves activitats i que s'obligui a Joan Antoni, d'Encamp, síndic de la Vall, i a Fijat, cònsol, que s'encarreguin de fer complir aquesta petició i que li paguin els bots i el vi. A continuació consta la còpia de la carta que el cavaller de Dalmàs va enviar als cònsols d'Ordino, en la qual els amonestava pel que s'havia fet a Francesc Puyol i els recordava que als portadors d'un bitllet de sanitat no se'ls ha de posar cap impediment per fer comerç. A més, els mana que facin justícia al dit Puyol i que li expliquin les raons per les quals no han respost a una carta anterior que els havia enviat. També els pregunta sobre si han enviat la carta que els va trametre per al governador de Castellciutat.

[**O**]. Originals perduts. — **A**. Copies posteriors a 12 d'octubre de 1720. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-41.

+ Còpia de un memorial presentat al governador del comptat de Foix.

A monseñor cavaller de Damàs, tine*[n]*t general de las armadas del rey y comandant del país de Foix, Cosserans y Comenge.

Francès Puyol, del lloch de les Cabanes, confinant de la terra de Andorra, vos represente humilment que aurà quatre anys que té arrendada una farga de ferro en la vall de Andorra, subjecta a vostre comandament, la que pertany a la viuda del povill Rossell, y que per lo entreteniment y víurer dels fargaires ha fet portar de Fransa, totes les semmanes, les provisions necesàrias, si bé que continuant y avent partit est últim divendres ab una càrrega de vi, no agué solament arribat prop de la dita farga, fou arrestat per les guardes posades al port per los habitants de dita vall de Andorra, qui li trosejaren los bots aquí a hont lo encontraren, y lo vi llansaren a l'aigua y lo obligaren per causa dels mals tractes a tornar-se'n sens poder arribar a dita farga. Y reste encara instruït que los dits andorrans han fet cessar lo treball, y que han arrestat son factor y lo foguer, qui és lo principal de tots los treballadors, als que no volen soltar sens certa composició, de forma que per la mala manera dels dits andorrans, lo exposant reste arruinat, no podent fer treballar sos carbons y les menes, que li costen tot son bé. Lo que lo obliga a recórrer a vostra autoritat, monseñor, a fi que vos plàcia obligar als andorrans de deixar lo pas libre a l'exposant per a continuar lo gosar de dita farga, y per a fer portar las cosas necesàrias per lo entreteniment de sos treballadors, prohibint-los lo donar-li a ell ni als

proposats treballadors per lo treball de la farga algun impediment ni destorb |[1v] a pena de desobediència y, no obstant, condemnar a Joan Antoni, de Ancamp, síndich de dita Vall, y a Fijat, cònsol, de tenir cuidado de la execució de vostres ordes y de pagar-li los bots y lo vi llansat. Y lo exposant continuarà ses pregàries per vostra salut y prosperitat. Y féu justícia, *etcètera*.

Còpia de la carta als síndichs de la Vall del cavaller Damàs per virut de la contrascrita queixa.

A Pàmies, lo 19 de octubre 1720.

Señors, yo vos envio las queixas que yo he rebut contra vosaltres.

Quant un té bitllet de sanitat, yo entenc que vosaltres deixau fer a tot lo món sos comersos. Yo vos prego de fer fer justícia a l'home qui me ha feta la queixa, y si no, ya la vos faré ben fer. Enviau-me així mateix la rahó perquè no me aveu fet resposta de ma darrera carta, y així mateix, si aveu enviat la que yo escriguí al governador de Castellciutat.

Yo so, señors, vostre afficionat servidor. Lo cavaller Damàs[373].

45

1727 juny 6. Canillo

Miquel Gastó i Rosell, veedor de la parròquia de Canillo, Nicolau Rosell, veedor de la parròquia d'Encamp, Salvador Garreta, veedor de la parròquia d'Ordino, Joan Antoni Riba, veedor de la parròquia de la Massana, Esteve Tomàs i Prat, veedor de la parròquia de Andorra, i Miquel Bou, Toni de Pere, veedor de la parròquia de Sant Julià, com a jutges en segona instància i per manament del Consell General de les valls d'Andorra, sentencien en el litigi que enfronta Andreu Rogé, àlies Passamané, i Miquel Adallac, Som, veïns de Canillo, per raó d'una sèquia que el primer havia fet per portar aigua a un abeurador situat en un corral seu, la qual perjudicava al dit Adallac. Els veedors, junt amb els cònsols i consellers de Canillo, sentencien que dit Passamané tanqui la sèquia nova en el termini de vuit dies i continuï prenent l'aigua de la vella, i només l'aigua que necessiti. Sentencien també que Andreu Rogé, àlies Passamané, pagui les despeses de la visura, és a dir 3 lliures i 12 sous, en el termini de vuit dies posteriors a la sentència.

[373] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-42.

+ En nom de Déu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Miquel Gastó y Rosell, vehedor de la parròquia de Canillo, Nicolau Rosell, vehedor de la parròquia de Encamp, Salvador Garreta, vehedor de la parròquia de Ordino, Joan Antoni Riba, vehedor de la parròquia de la Massana, Esteve Thomàs y Prat, vehedor de la parròquia de Andorra, Miquel Bou, Toni de Pere, vehedor de la parròquia de Sant Julià, com a jutges en segona instància de las cosas tocants a la política, *etcètera*, som estats manats, per manament de l'Honorable y Magnífic Concell de la vall de Andorra, per istància de Andreu Rogé, àlies Passamané, de Canillo, acerca de unas qüestions té dit Passamané ab Miquel Adallach, Som, tots de dita parròquia de Canillo, acerca de una riguera eo sèquia nova que dit Passamané a fet ho a fet fer en un prat seu, la qual porte la aigua en un abeurador té en un corral. Y dita aigua porte gran dany en un camp de Som. Y com per dit effecta y agen estat cridats los quatre de Concell, so és, los cònsols y concellés de la parròquia de Canillo, y dits agen feta centència en favor de Miquel Adallach, Som, y nosaltres. Avent-nos juntats en lo sobredit prat a hont los sobredits tenen las quistions y oïdes las parts, cada una alegant y dient tot lo que han volgut alegar y dir cada una de las parts en sa defensa, |[1v] y vistos los puestos en tot lo que deviem véurer y attès tot lo que deviem atténdrer, tenint a Déu Nostre Senyor devant de nostres ulls y los seus sagrats quatre Sants Evangelis, dezitjant acertar en distribuhir y donar lo dret a qui toque, centenciam, pronunciam y declaram ab la forma y modo següent:

Attès que ninguna persona deu dezitjar lo dany al pròxim, com se veu clarament, y per informacions certas, que la aigua de dita riguera nova sia per aver-la passada més avant del que devie, ho sie, per girar-hi molta abundància de aigua, aporta molt dany en lo camp de Som, majorment a l'ivern, per gelar-se la aigua sobre·l blat, y sens ell, y per lo demés perjudici que li aporte, centenciam y declaram que lo dit Passamaner age de tancar y arrasar las ditas sèquias eo rigueras novas, y que sols pugue pèndrer aigua per la riguera vella que acostumave antes en fer passar aigua al dit aveuradó, y que sols pugue pèndrer eo fer-hi passar la aigua que necessàriament age de menester, y assò per la riguera vella acostumada. Y las altres que tiren la aigua al camp de Som, les age de tancar y arrasar dins vuit dies, en |[2] pena del cot de la Terra. Com també centenciam que lo dit Andreu Rogé, àlies Passamaner, age de pagar los gastos se son fets en la present visura, que és 3 lliures, 12 sous, dins vuit dies després que la present centència los serà manada per lo

manador de Canillo. Com també tenim vista la visura dels quatre de la parròquia de Canillo, la que aplaudim y donam per vera.

Esta és nostra centència y declaració, de la que se donarà còpia, si demanada serà, pagant lo treball de escriure, la part la voldrà. La que manam tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dada en Canillo lo dia 6 de juny de 1727.

Nosaltres, Miquel Gastó y Rosell, Nicolau Rosell, Salvador Garreta, Joan Antony Riba, Esteve Thomàs y Prat, Miquel Bou, Toni de Pere[374].

46

1732 juliol 11. Andorra la Vella

Miquel Vidal, de Canillo, Sebastià Giberga, Jaumet, d'Encamp, Sebastià Pal, Soler, d'Ordino, Antoni Riba, Fonta, de la Massana, Andreu Muntanya, Miquel Dolsa, d'Andorra, Julià Pal, Molines, de Sant Jullià, veedors i jutges en segona instància per manament del Consell General, a instància del doctor Guillemó Torres, en el litigi que enfronta aquest amb Cebrià Peire, farmacèutic de la vila d'Andorra, per raó d'unes obres que ha fet dit Cebrià, les quals el doctor Guillemó Torres considera un perjudici per al seu hort. Les obres són un balustre o eixida, unes caixes plenes de terra, a modo de jardí, i una finestra de llistons feta sota el balustre, la qual correspon a la rebotiga de la farmàcia. Els veedors sentencien que dit Cebrià Peire podrà mantenir les obres que ha fet sempre i quant no amplií més l'espai. Sentencien, a més, que el farmacèutic no pugui tirar immundícies a l'hort, sota pena del cot de la Terra, i que el doctor Guillemó pagui les despeses de la visura, que són tres lliures i dotze sous. Disposen els veedors que es doni una còpia de la visura a cadascuna de les parts.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-43.

+ En nom de Déu i de la umil Verge Maria, mare sua, ament.

Nossaltres, Miquel Vidal, de la paròcquya de Canillo, i Sabestià Giberga, Jaumet, de la paròcquia de Encamp, i Sabastià Pal, Soler, de la paròcquia de Ordino, i Antony Riba, Fonta, de la paròcquia de la Massana, i Andreu Montània, Miquel Dolsa, de la paròcquia de Andorra, Julià Pal, Molines, de la paròcquia de Sant Jullià, veiadós i yutges en segona

[374] *Al dors hi ha diverses operacions aritmètiques i una nota que diu:* Los que diuen vendre: 4, los altres no: 16.

istànsia de las pulíticas, ussos, estils i consuetuts de la pressent Vall, per expressa iutió de l'Onorable Consel de la present Vall, a istància del senyor doctor Guillemó Torres, de la villa de Andorra, sobre de unes qüestions que té dit senyor doctor Guillemó ab lo senyor Sabrià Peire, apotacary de la vuilla de Andorra, sobre de una ballustrada o eixidor i unes caixes plenes de terra, poch més u menus, a modo de jerdý, i una finestra de llistons que i a baixs l'eixidor que corespon a la rebotiga ofesina de l'apotaqueria, que de dita finestra ne a tret llistó per altre perquè fos més clara, i em feta la probatura, no y pot passar lo cap de una persona umana, cinós que fos de xica edat, i a baixs, i a codina de roca i partida de erm que corespon ab l'ort del senyor doctor Guillemó. I també, sobre de la ballustrada jussana boll fer dit apotacary altra balustrada a dal, ab la mateixa forma que està la de baixs. I nosaltres abem cridat les parts com és costum i política de la Vall, com és introdoït aixý en las ordinacions de dita Vall tocans a las pollíticas, i nossaltres, conferits los sis junts en lo loch i pesto de alý avont nos abíem de conferir, i mirats |^{1v} los puestos a hont nos ant feta la istància per a mirar los danis ce abien acussats i acumulats, com també en pressència nostra ci dits danis herent tan solament de nom u de fets. I nossaltres, hoïdes les dites parts en tot lo que an bolgut al·legar i dir, cada una de les parts en sa defensa, y hoït i bist tot lo que debíem hoir, dir i veure, per quant notòriament tenim bistos los puestos. Atès que lo senyor doctor Guillemó boll i diu que la finestra de la rebotiga la torno dit apotacary com estabe antes en tems passat, i també boll dit senyor doctor Guillemó que a la ballustrada i las caixas plenes de terra, poch més u menus a modo de jerdý, que i fase paret com estabe antes que herre gaiall de terra, i també diu dit senyor doctor Guillemó que a baixs de sota la casa i abie un abeller, que en tems passat here dita casa una borda.

I nosaltres, abem mirat i regonegut tot lo que lo Sant Esperit moss a luminats que debíem mirar i regonèixer, tenin a Déu Nostre Senyor debant nostres ulls i los ceus sagrats quatre Sants Evangelis, dessitjant, com a jutges rechtes i degudament judicans, acertar en destrebuir i donar lo dret a qui toque, per lo tant pronunciam i sentensiam i declaram que lo dit senyor Sabrià Peire tinge per ben fet lo eixidor, tan lo sobirà com lo jussà, ab ces ballustrades i sos jerdins, no passant més abant del que se trobe vuy, i la finestra que és a baixs lo eixidor, dit apotacary puge possoir com se trobe vuy. I dit apotacary no y puge llansar nengunt gènero de immundísies ni altras cosses bayxs la pena del cot de la Terra. Més abant pronucsiam i sentensiam i declaram que lo dit senyor doctor Guillemó Torres |^{2} age de pagar los gastos se són fets en la present visura, que són tres liures i dotse sous, diem 3 lliures, 12 sous. Y esta és nostra declarasió i rellasió.

Més abant, bollem que sie donada còpia a quiscuna de les parts com així és ordinasió de la present Vall.

Esta és nostra centènsia i declarasió, la que manam tenir i obserbar en pena del cot de la Terra.

Dada en Andorra, en la Casa del Consel de la Vall, vuy als 11 de julyol de l'any 1732.

Miquel Vidal, de Canillo, veiador, Sabastià Giberga, Jaumet, de Encamp, veiador, Sabastià Pal, Soler, de Ordino, veiador, Antony Riba, Fonta, de la Massana, veiador, Andreu Montània, Miquel Dolsa, de Andorra, veiador, Julià Pal, Molines, de Sant Jullià, veiador. Tots de la present vall de Andorra.

47

1720 agost 15. Andorra la Vella

Els cònsols de Andorra, per ordre del síndic, manen als cònsols de Sant Juli que assiteixin al Consell de la Terra el divendres [dia 16 de agost], i enviïn dos prohoms.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-44.

+ Cònsols de Sant Julià. Per orde del séndich se us mane Consell de la Terra per demà divendres, a ora deguda, y manareu dos proms d'altros dels més antichs, aquels més capasos.

Als 15 de agost de 1720.

Los cònsols de Andorra.

Al dors: Als cònsols de Sant Julià, que Déu guarde.

48

1738 agost 7 i 8. Canillo

Els cònsols de Canillo informen als cònsols de Encamp que avisin al síndic per a què convoqui Consell, atès que hi ha cavallons a Canillo. En una altra nota, els cònsols d'Encamp suggereixen al síndic que convoqui una reunió de Consell per aforar el bestiar.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-45.

+ Sinyors cònsols de Encam*[p]*. Se'ls fa ha saber com en Canillo y ha cavallons y poran fer-o ha saber hal senyor síndich, que con sie de son gust fàssien tení Concell de la Terra. No dich més.

Déu los guarde molts anys.

En Canillo, als 7 de agost de l'any 1738.

Servidor de Vostres Mercès, los cònsols de Canillo.

Guillem Areny, Teixidor, síndich. Si acàs no i a inconvenient podrà manar lo Concell per a diumenge primer vinent per fer lo afor del bastiar.

Déu lo guarde.

De Encamp, y agost 8 de 1738.

Los cònsols de Encamp.

Al dors: Als senyor*[s]* cònsol*[s]* de Encamp, guarde Déu molts anys.

En sentit contrari al text anterior: A Guillem Areny, Teixidor, síndich, guarde Déu. Sispony.

49

1723 desembre 13

Relació de mesures i preus. No s'especifica ni qui paga ni qui cobra.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-46.

+ Nota del gasto de 13 desembre de 1723.

Primo, per carn de moltó, 13 lliures, 2 terses:	2 ll.	14 s.	8
Ítem, cansalada, 10 lliures, 3 onses:	1 ll.	10 s.	9
Ítem, blat, 5 sesterons 1/2:	1 ll.	18 s.	6
Ítem, pebre y clavels y aspèsies:	ll.	6 s.	3
Ítem, per 2 lliures avellana:	ll.	5 s.	
Ítem, per 2 lliures figues:	ll.	1 s.	8
Ítem, per 2 lliures panses:	ll.	1 s.	8
Ítem, per peres y pomes, 60:	ll.	5 s.	
Ítem, per aiguardén, 10 lliures:	ll.	11 s.	8
Ítem, per mit sisteró castàñies:	ll.	4 s.	

Ítem, per vi, 13 justies, 2 cortons:	2 ll.	9 s.	4
Ítem, per candeles, 1 lliura, 6 onses:	ll.	4 s.	[...]
Ítem, per oli, 5 quarts:	ll.	10 s.	
Ítem, per dos formatges:	ll.	6 s.	
Ítem, per 2 onses sucre:	ll.	1 s.	
	11 ll.	10 s.	0
Per teia:	ll.	4 s.	
Sume lo gastat	11 ll.	14 s.[375]	

50

1732

Nota de la sal prevista per als anys 1731 i 1732.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-47.

Despatg per la sal encabesada per lo present any 1731 y 1732, mil sinc-sentes sinquanta fanegues per quisqun any que finiran a l'últim de l'any 1732.

51

1735 juny 26. La Seu d'Urgell

Guillem Gallart informa en seu oncle, el síndic Guillem Areny, Teixidor, sobre el retard en l'arribada del virrei, comte de Glimas, que es preveu serà a Puigcerdà cap al 27 o 28 de juny, i sobre els regals que se li han de fer, els quals, segon l'opinió del governador, haurien de ser uns dotze pernils i formatges, en lloc de la vedella que es proposava en principi, la qual ja ha estat encarregada pel mateix governador. Guillem Gallart, en saber que l'oncle no baixarà [a la Seu] per a l'arribada del virrei, li proposa que nomeni algú altre. Finalment, informa l'oncle que quan arribi el virrei s'enviarà gent a pescar a Andorra, raó per la qual el governador demana que no es molesti als pescadors.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-48.

[375] *Segueixen diverses operacions aritmètiques i una anotació que diu:* Lo Carambol, de Santa Coloma, lo Micaló, de Maciana, y lo Jaume, de Prat.

+ My tio y señor compadre. Repetesch ab esta ma bona lley a sos ordes y, juntament, li partisipo com vuy he anat a trobar al senyor governador per aver ohit que lo senyor comte de Glimas no serie aquí tant prest com me avissà dit senyor y indagar de positiu la veritat y lo dia. Lo qual me ha ensenyat carta ab què lo avissen arribarà a Puigcerdà lo dia 27 o 28 del corrent, y no se sap si s'i quedarà algun dia. Y avent-li yo explicat lo motiu perquè lo i demanava y lo ànimo del regalo, me ha respost que la ternea era de sentir se deixàs y que solament se li fes un regalo de 12 pernills ab alguns formatjes, pues ere cosa que per lo camí li podria servir, però no la ternera, y mayorment, tenint-ne ya dit |[1v] senyor governador de prevenguda, lo que servirà a Vostra Mercè de avís per a disposar que los pernills y formatjes sien cosa bona, pues encara que estigam incerts si acceptarà lo regalo o no, com m'o ha dit lo senyor governador, ab tot, se a de procurar que, en cas de acceptar-se, sie bo y, així mateix, de dos personas que tinguen més representació y canes que yo, pues ho demane la occassió de dar un bienvenido a un senyor virey. Yo no auria escusat de fer-ho acompanyat de Vostra Mercè, però com segons veig no sie lo seu intent de baixar-i ni yo me púguia entretenir tant assí, podrà pèndrer resolució de altre subjecte, fet a est corte[sia], lo que serà difícil si Vostra Mercè mateix no s'i allargue. En fi, a sa disposició y de Joan Antoni quede, y a la mia carga, lo que sapiau. Lo dia serà assí dit senyor virey, lo senyor governador me ha dit que enviarà a pescar a Andorra, y així Vostra Mercè avisarà no sien molestos los pescadors, que suposo no passaran de Sant Julià y Andorra. No tinch temps de escríurer del demés, encara que incert ab tot, ab pujar ne parlarem. Vale, vivi, iube et parce.

De esta sua de Urgell, y juny 26 de 1735.

Tuus ex toto corde.

Areny y Gallart (signat i rubricat).

My tio y senyor compadre.

Al dors: + A Guillem Areny, Texidor, síndich, Déu guarde los molts anys desitjo.

Los cònsols de Sant Julià la faran córrer luego a Sispony.

52

1735 juny 25. Sispony

El síndic Guillem Areny, Teixidor, envia una nota al seu nebot Josep Moles suggerint com actuar amb motiu de la vinguda del virrei Glimes a la plaça militar de la Seu.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-49.

+ Mi sobrino y señor. A més dels motius parlàrem tenies per anar-te a encontrar ab Juan Antoni, te participo estos més: que lo Areny escriu com lo governador li ha fet pasar recado de avís de què lo senyor compte de Glimes, virrey, arriba dilluns ho dimars a la Seu per visitar la plasa, y que estarà allí pochs dies. Lo onchle Juan Antoni tindrà la experiència del que la Vall ha usat en tals lances, si enviarà la Vall sos comissaris per lo bienvenido, ofer[ta-]se serveis, súplica de protectió sens regalo ningun, ho si a de ser ab regalo, com jo ho sento, quid si de una bona vedella ab una dotsena de pernills, ho altre cosa, lo que ell dirà, ho farà juntar lo Consell per a què deliberon lo que los aparega millor.

A més del predit motiu, veuràs altre ab la carta inclusa que rebí a l'aribar de aquí ab un francès, ab qui penso aver-me ajustat de tota ma llana, gràcies a Déu. Tot mereix una madura recflecsió y sàbia enpe[di]sió, la que espero donaràs sens que jo comparega en cosa, ni sie menester per lo de la Seu, troban-se lo Areny allí, com se li envia altre ab lo present, si acàs se seu fer. Vale et iube.

Sispony, y juny 25 de 1735.

Tuus ubique tuus ex corde.

Areny Texidor.

Jusep Moles.

53

1741 desembre 4. Sispony

Joan Picart i Rafel Pallerès, cònsols, Pere Pallerès i Josep Torres, Areny, consellers, de la parròquia de Encamp, Miquel Garreta i Miquel Torres, Plau, cònsols, Pere Antoni Picart i Joan Germà Garrellà, consellers, de la parròquia d'Ordino, Francisco Babot i Antoni Jovany, cònsols, Antoni Capdevila i Joan Sirés, Fonta, consellers, de la parròquia de la Massana, Jaume Adallac i Josep Moles, ausent, cònsols, i Juan Solana i Miquel Riberaygua, consellers, de la parròquia de Andorra, Germà Font i Batista Jaile, cònsols, i Antoni Pal, Mitjavila, ausent, i Pere Antoni Esclusa, concellers, de la parròquia de Sant Julià, reunits en la parròquia de Canillo a instància del Comú de la parròquia, atès que el dit Comú de Canillo havia venut a Poncernalt, de Prats, cert terreny, situat a l'obac d'Incles, en el qual Miquel Duedra, àlies Passamané, tenia el dret de tirar llenya i el dret de pas per anar de l'orri al riu, i sobre el qual litigi ja havien sentenciat els veedors a favor de dit Passamané, per aquesta raó, ara, els dits

cònsols i consellers, després d'haver escoltat un testimoni que assegurava que el dret de tirar llenya i de pas cap al riu existia des de feia més de seixanta anys, sentencien en tercera instància, de nou, a favor de dit Passamané i condemnen el Comú de Canillo a pagar les despeses, que són deu lliures i setze sous. S'acorda que es doni una còpia de la sentència a cadascuna de les parts.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-50.

+ En nom de Déu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Joan Picart y Rafel Pallerès, cònsols, Pere Pallerès y Josep Torres, Areny, concellers de la parròquia de Encamp, Miquel Garreta y Miquel Torres, Plau, cònsols, Pere Antony Picart y Joan Germà Garrellà, concellers de la parròquia de Ordino, Francisco Babot y Antony Jovany, cònsols, Antony Capdevila y Juan Sirés, Fonta, concellers de la parròquia de la Massana, Jaume Adallach y Juseph Moles, ausent, cònsols, y Juan Solana y Miquel Riberaygua, concellers de la parròquia de Andorra, Germà Font y Batista Jayle, cònsols, y Antony Pal, Mitjavila, ausent, y Pere Antony Asclusa, concellers de la parròquia de Sant Julià. Ajuntats y congregats a la parròquia de Canillo a istància del Cumú de la parròquia de Canillo, acerca de unes difarències té lo dit Cumú contra |^{1v} Miquel Duedra, alias Passamané, del lloch y parròquia de Canillo, sobre un pas y tirader de lleyna que és a l'ubach de Incles, bora del prat y orry del Passamané, lo qual pas a passat lo Cumú de la parròquia de Canillo a fer-ne venda a Pontcernal, de Prats, y lo Passamané fa lo contra per ser tirader y pas per baixar de l'orri al riu. Y com per dit effecte ja y són estats los sinch vehedors y an feta centència contra lo Cumú de la parròquia de Canillo. Y tenint-se per agravat dit Cumú de la centència dels vehedors, per so a istada visura a l'Honorable Concell de la Vall.

Y nos avem conferits en dit puesto a hont tenen las sobreditas dificultats per a fer visura, com a jutges, en tercera y última istància, de les cosas tocants de l'ús y política de la vall de Andorra, de passos, camins, termes, boscos y aygues, en virtut de privilegis a nos concedits, y de la antiquíssima pocessió, y per a jutjar y centenciar sobre la quistió o diferències |^{2} ten lo sobredit Cumú de la parròquia de Canillo y lo dit Passamané.

Y vistes y hoÿdes les paraules de un testimony que a feta relació devant nos, que té recort de xexanta anys, diu que sempre a vist baixar lleyna per dit puesto.

Havent oïdas las rahons de una part y altra en tot lo que an volgut deduir y alegar quiscuna de dites parts en sa defensa, y considerant tot lo que se abie de considerar en vèurer la formalitat del puesto del tirader, y tenint (a Déu nostre Senyor) devant de nostres

ulls, centenciam, pronunciam y declaram que lo Cumú de la parròquia de Canillo no pósquie véndrer aquell bossí de Cumú sent tirader de lleyna y pas per baixar de l'orri al riu, y donam dret al Passamané y que pugue baixar lleyna per dit tirader, ell y qui voldrà, y lo que se li oferesque per la servitut de l'orry. Com també tenim vista la centència dels vehedors la que donam per ben acertada. Y també centenciam y declaram que |^{2v} lo Cumú de la parròquia de Canillo age de pagar los gastos de la present visura, que són 10 lliures, 16 sous, que és la última centència y declaració, la qual manam tenir y observar en pena del cot de la Terra. De la qual se a dada còpia a cada una de las parts.

Dada en Canillo, vuy dia 4 de desembre de l'any 1741.

Per los sobredits cònsols y concellers, firmo Miquel Riberaygua, conceller de Andorra *(signat)*.

54

1741 octubre 18. Sant Julià

Miquel Vidal, veedor de la parròquia de Canillo, Sebastià Giberga, Jalmet, veedor de la parròquia d'Encamp, Anton Bons, Jordà, veedor de la parròquia d'Ordino, Pere Riba, veedor de la parròquia de la Massana, Francesc Constantí, veedor de la parròquia d'Andorra, Julià Pal, Molines, veedor de la parròquia de Sant Julià, per manament de Guillem Areny, síndic, i a instància de Romà Martí, d'Aubinyà, sentencien en segona instància en el plet que enfronta dit Martí i el Comú de Sant Julià per raó d'un erm o marge i prat contigu, situat a la partida d'Aubinyà, a la part dels Hortells, reivindicat com a propi pel dit Romà Martí i, també, pel Comú de Sant Julià. Els jutges, després d'escoltar les raons de Romà Martí i del testimoni Antoni Perenalt, de Sant Julià, així com les raons de Francesc Escabrós per part del Comú de Sant Julià, sentencien tot donant la raó a Romà Martí i condemnant al Comú de Sant Julià a pagar les despeses de la visura, que són tres lliures i dotze sous, i les sabudes, que pugen a nou sous; quantitats que s'hauran de pagar en el termini de vuit dies. Així mateix, invaliden la visura anterior dels quatre veedors de la parròquia Sant Julià en considerar que aquests no podien ser jutges en una causa pròpia. Finalment, es dona una còpia de la sentència a cadascuna de les parts.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-51.

+ En nom de Déu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, mare sua, amén.

Nosaltres, Miquel Vidal, vehedor de la parròquia de Canillo, Cebestià Giberga, Jalmet, vehedor de la parròquia de Encamp, Anton Bons, Jordà, veheror de la parròquia de Ordino, Pere Riba, vehedor de la parròquia de la Massana, Francisco Constantí, vehedor de la parròquia de Andorra, Julià Pal, Molines, vehedor de la parròquia de Sant Julià, com ha jutges en segona istància de les coses tocants a la política de la Vall, som estats manats per lo senyor Don Guillem de Areny, síndich, per istància de Romà Martí, del lloch de Aubinyà, parròquia de Sant Julià, acerca de una qüestió ten ab lo Cumú de la parròquia de Sant Julià, sobre un ermal eo marge que ten y possoheix dit Romà Martí y prat contigo, en la partida de Aubinyà, a la part dels Ortells, so és, que lo Cumú de Sant Julià pertén que lo dit marge és del Cumú. Y avent passat en fer visura dels quatre de Consell de la parròquia |^{1v} de Sant Julià, y an feta centència en quantre del dit Romà Martí que tòrnie dit ermal al Cumú, com també una font que y ha intre lo marge y lo prat. Per lo de la font estan avingudes les parts. En quant a l'ermal eo marge, que és la qüestió, y trobant-se agravat lo dit Romà Martí de la centència dels quatre, per so, a instada visura als sis vehedors. Y nosaltres, posats en lo puesto allí hont tenen la quistió, avem demanades les parts allí, an alegat y dit cada una en sa defensa:

Primerament, alegat y dit Romà Martí, Aubinyà, que lo dit ermal eo marge pertén és seu, per quant sempre ho a possohit ell y los seus passats. A més, que a fet venir devant nostra presència un testimoni, qui és Antony Pernalt, major en dies de Sant Julià, hont testifique que ten recort de setanta anys que dit marge l'a vist possohir ha la casa del dit Aubinyà. A més, que al puesto que an fet una paret nova, antes y abie una barrera y la mantenien per defensar dit marge eo ermal.

Segonament, alegat |^{2} y dit Francisco Escabrós, com a comessionat del Cumú de la parròquia de Sant Julià, pertén que dit marge és del Cumú y que la paret que antes ere intre lo prat y lo marge, això senyale que lo marge és del Cumú y que mostro títol com ho possoheix.

Avem hoïdes les parts en tot lo que an volgut alegar y dir cada una en sa defensa. Atès tot lo que deviem aténdrer, tenint Déu Nostre Senyor devant de nostres ulls y los seus sagrats quatre Sants Evangelis, desitjant acertar en destribuhir y donar lo dret a qui toque, centenciam, pronunciam y declaram que lo dit Romà Martí possohesque dit marge com sempre ho a possohit y, com diu que no trobe títul bastan, és tenir pocessió dels anys ho testifique lo testimony, y que la paret, com diu tenint-la dins sa pocessió y l'a transportada al puesto que antes ere la barrera, la donam per ben feta; com també centenciam que lo Cumú de la parròquia de Sant Julià age de pagar los gastos se són fets en la present visura,

que |^{2v} és 3 lliures, 12 sous, com també les sabudes, que importen lliures, 9 sous, dins vuit dies que la present centència los serà manada. També tenim vista la centència eo visura dels quatre de la parròquia de Sant Julià, la que no donam per acertada perquè ells no pòsquien ser jutges en causa pròpia.

Esta és nostra centència y declaració, de la qual se n'és donada còpia ha cada una de les parts, la qual manam tenir y observar en pena del cot de la Terra.

Dada en la Casa Cumuna de Sant Julià, dia 18 de octubre de l'any 1741.

Firmo Francisco Constantí, vehedor, y en nom dels demés vehedors principi mencionats, per aver-me dat facultat y poder de firmar la present *(signat)*.

55

17[7]8 agost [8]. Sispony

Els veedors de la Vall comuniquen a Guillem Areny, Teixidor, síndic, que no s'han dictat sentència perque faltava el seu consentiment. Li comuniquen també que quan el Consell General ho disposi doni avís del dia que li sembli més oportú per dictar sentència.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-52.

+ Senyor Gillem Areni, Texidor, síndich.

A vista de la resposta que abem tengut de l'abeador de Encham*[p]* a les set ores de la tarda, no abem tengut lloc de fer sentènsia en cas se agés poguda fer, però mos apareig que no la podí*[e]*m fer sens consentimén de Vostra Mercè, com a síndich. Al manament del Consell de la Vall, Vostra Mercè se dícnie en donar avís pel dia que ben vist li aparege, quan més prest sie posible, que nosaltres nos mourem de son orde.

Bale, Andorra, vui dia [8] de agost de 17[7]8.

Servidors de Vostra Mercè, los abeedós de la Vall.

Senyor Gillem Areñi, Texidor, síndich.

Al dors: Al senyor senyor Gillem Areñi, Texidor, síndich, guarde Déu molts anys. Sisponi.

56

[Sense data]

Relació del que paguen les parròquies sense especificar-ne el concepte.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-53.

Canillo	162 ll.	11 s.	8
Encamp	5 ll.	17 s.	
Massana	43 ll.	8 s.	8
Andorra	41 ll.	3 s.	4
Ordino	8 ll.	9 s.	4
Sant Julià	8 ll.	6 s.	
	269 ll.	16 s.[376]	

57

[Sense data]

Full solt amb operacions aritmètiques.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-54.

58

Sense data

Full solt, malmès, amb uns pagaments sense especificar-ne el concepte.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-55.

Andorra, Moles ab 44 rals de plata [de] pes y 6 diners ab ardits, fan:	18 fr.	17 [s.]
Moles ab una dobla de 4:	75 fr.	1 [s.]
Moles 3 pes*[e]*s:	3 fr.	
	97 fr.	
Constantí [...] de 4 pe[ses], 6 g[...]:	74 fr.	10 [s.]

[376] *Apareixen diverses operacions aritmètiques*.

Andorra: 172 fr. 19 s.[377]

59

1725

Full solt amb la relació d'estranys de la parròquia d'Ordino.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-56.

+ Los estranys forastés se troben a la parròquia de Ordino lo any 1725.

Primo, Rossell, metedós [parròquia]:		
Lo dit, averies:	5	60
Nicollau Areny, metedós [parròquia]:		
Lo dit, averies:	2	116
La seniora Victòria, metedós [parròquia]:	2	
Brenger, de Sornàs, averies:		45
Josep G*[a]*rreta, averies:		35
		256
Ítem, lo Xolla, de la Cortinada, metedós:	9	
Ítem, lo Yosep Macià, metedós [parròquia]:	2	
Lo dit Josep, metedós dos:	2	
	22	

60

[Sense data] i 1733

Relació d'operacions aritmètiques de les diferents parròquies de la Vall y nota dels jornals de 1733.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-57.

+ Nota dels jornals de aquest any 1733.

Primo, Esteve Reii tres jornals ab cavalcadura y son gasto per anar a portar lo present a Monlloís.

[377] *Al dors hi ha diverses operacions aritmètiques*.

Més, tres per jornals per lo mateix a Pere Muxeró ab cavalcadura, sense lo gasto per quant Toni Duedra li va donar tres pessetes y altra se'n va gastar de sos dinés.

Més, una sabuda de Massià Fortuna per anar a portar las claus de la Vall a Encamp.

Més, una sabuda de Pere Call, Muxeró, de portar un bitllet de Consell de la Terra de Canillo a Encamp.

Més, dos sabudes de Francisco Casal, de Encamp a Canillo.

Més, una sabuda de Miguel Naudí ab cavalcadura de portar la cordera de Canillo a Endorra per lo repàs del senyor bisbe[378].

61

[Sense data]

[El Consell General] demanna al senyor Astrié, alcalde de Merens, que deixi circular lliurement els habitants d'Andorra que porten blat per al seu propi ús, tot apel·lant a les bones relacions que han tingut sempre.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-58.

+ Sr. Astrié.

Sa carta tenim vista ab què en ella responem que nosaltres serem bons veïns y germans com som estats fins a la ora present. En cas sapiam cosa nova que a Vostres Mercés los ne agués de venir dani, poden estar serts los donarem avís sens falta. Vostrés Mercès saben que la vall de Andorra no pot pendre les armes en contra Fransa ni en contra Espània si no és per casar la dolenta gent dels pasos y montànies, ab què poden estar serts que si n'i sabem los darem lo desús y donarem avís. Estam confiats que Vostres Mercès faran lo mateix.

També alguns particulàs d'esta Vall se són queixats que Vostres Mercès los volie*[n]* aturar lo bllat portaven per son propi ús. Vostres Mercès saben molt bé que nosaltres podem traure mantiniments de Fransa tant en tems de guerra com en tems de pau, so és, per nostre propi ús de dita Vall, com conste ab privilletges consedits per Sa Magestat Cristianísima, nostre Rey, que Déu guarde. Y així, estam confiats del senyor governador y de Vostra Mercè que no·ls enpedirà, donant-los-ne moltes gràties[379].

[378] *Segueix una operació aritmètica*.
[379] *Al dors es repeteix la carta, escrita per la mateixa mà i cancel·lada amb dos línies verticals*.

62

[Sense data]

Llistat de pagaments o cobraments de les sis parròquies sense especificar-ne el concepte.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-59.

Canillo	197 ll.	1 s.	11
Encamp	126 ll.	6 s.	1
Ordino	157 ll.	11 s.	
Andorra	192 ll.	11 s.	11
Massana	223 ll.	13 s.	7
Sant Julià	121 ll.	2 s.	5
	1.018 ll.	6 s.	11
	935 ll.	s.	
	83 ll.	6 s.	11[380]

63

1713 maig 29

Nicolau Areny notifica a Joan Antoni Torres les despeses i brestretes que havia fet el senyor Seró en gestionar certa documentació portant-la a diferents llocs.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-60.

+ Compare Juan Antony:

Aquí vos envio lo memorial dels gastos y bestrets féu Monsieur Seró quant vos me donareu orde en portar-li la afirmasió feren los 24 de Consell, firmada de vostra mà y mia. Quant dita afirmació fou a Tarascó, dit Seró fou a Tolosa y se envià en sa mà per lo cor*[r]*eu, y dit anà a Montalvà luego y gastà ab tot 37 francs, 7 sous. Y portà una

[380] *Segueixen diferents operacions aritmètiques. Al dors hi han proves d'escritura*.

ordenansa de l'intendant y la donà a Rossell que la presentàs a Monsieur C[os]me, y alesores fou la última resulesió en donar la lisènsia de pasar lo blat que pasa. No i a raó al món que dit Seró no pèrdie, ni jo, que lo i aga de pagar de so del meu. Vos estimaré doneu orde en què se còbrien dits 37 francs, 7 sous, |^{Iv} que ja so fart de veus en cartes.

Déu vos guarde.

De esta vostra casa de Ordino, mag a 29 de 1713.

Vostre servidor, Nicolau Areny.

Juan Antoni Torres[381].

+ Deu Canillo	20 ll.	3 s.	4
Encamp	20 ll.	3 s.	4
Ordino	20 ll.	3 s.	4
Massana	20 ll.	3 s.	4
Andorra	20 ll.	3 s.	4
Sant Julià	20 ll.	3 s.	4
	122 ll.	0 s.	

64

[Posterior a 1692 abril 7]

Sebastià Constantí, prevere i rector de Santa Coloma, vicari perpetu de l'església parroquial de Sant Esteve d'Andorra la Vella i notari ordinari en l'ambit de la seva parròquia, dona fe de què en el gran llibre de resolucions del Consell General de la vall d'Amdorra consta un acord de 7 d'abril de 1692, en el qual els batlles dels consenyors i els còsols i consellers de les diferents parròquies enumeren tot el que és necessari per a la subsistència de les Valls. Aquest acord es pren a petició del síndic Guillem Areny, que així ho demanà per mitjà d'una carta feta a Barcelona el 29 de març de 1692. L'acord especifica que a Andorra hi havia, al moment, unes 628 cases o veïns, que per al seu manteniment necessitavem poder comerciar amb el principat de Cattalunya, d'on s'importava anualment sal, oli, blat, sègol, ordi o civada, arròs y pesca fresca y salada, així com teles, panyos, cingles, cordes, fruites, confitures, espècies y altres coses més. A

[381] *Segueixen diverses operacions aritmètiques en sentit perpendicular al text.*

més, determinaren que s'havia de portar a pèixer i herbejar el bestiar al Principat, a la zona de les Garrigues i l'Urgell i vendre'l a les diferents fires que tenien lloc pel territori català, així com vendre també els pernils i els formatges andorrans. Aquestes mercaderies, en cas de no ser venudes s'havien de poder tornar a les Valls.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-61.

+ Universis et [singulis] huiusmodi seriem inspecturis, lecturis, visuris pariterque audituris, tam in iudicio quam extra, *etcetera*.

Atestor indubiamque fidem facio ego, Sebastianus Constantí, presbiter, rector Sanctæ Columbæ et vicarius perpetuus eclesiæ parroquialis Sancti Estephani, ville Andorræ Veteris, vallis Andorræ, diocesis Urgellensis, autoritate ordinaria nottarius in ambitu meæ parroquiæ, quod in quodam libro magno resolucionum Consilii Generalis vallis Andorræ, quod consules et consuliarii parroquiarum dicte Vallis ex longeva hactenusque observata consuetudine assueti sunt selebrare et tenere in Domo Conciliy dictæ parroquiæ de Andorra est, et invenit continuata deliberatio quedam tenoris sequentis:

"A 7 de abril any 1692, convocat y congregat lo Concell General de la vall de Andorra en la Casa Comuna del Consell de la vila de Andorra, concorrent en aquell los Honorables Joan Rossell, de la parròquia de Encamp, per lo Il·lustríssim y Reverendíssim Senyor Bisbe d'Urgell, y Jaume Pal, de la parròquia de la Massana, per lo Christianíssim Rey de França, batlles, cònsols, consellers de la parròquia de Canillo, cònsols, consellers de la parròquia de Encamp, cònsols, consellers de la parròquia de Ordino, cònsols, consellers de la parròquia de la Massana, cònsols, consellers de la parròquia de Andorra, cònsols, consellers de la parròquia de Sant Julià, tots de la vall de Andorra, bisbat de Urgell.

Attenent y conciderant que per lo Magnífic Doctor Misser Guillem Areny, nostre síndich, en la ciutat de Barcelona, ab carta dels 29 del mes proppassat, nos és estat insinuat que per la continuació del comers en lo Principat de Catalunya, com lo avem tingut en tots los temps passats de guerras, és necessari que nosaltres, eo lo dit Concell General, fassam declaració, vot y deliberació del que és necesari per la subsistència y conservació de tot lo comú y particulars de la present Vall. Per so, llegítimament y ab la forma acostumada, congregats y ajustats, deliberam y restem que per a sustentar-se y poder víurer los naturals de dita Vall y llochs de aquella, per constar de sis parròquias, és a saber, Canillo, Encamp, Ordino, Massana, Andorra y Sant Julià, y cada una de aquestas de diferens llochs y masies, que tindran estas sis parròquies, entre totes, 628 cases o vehins, poch més o menos, los quals, per a son sustento, necesitan de poder comerciar per

tot lo principat de Cattalunya en moltas cosas necesàrias a la vida humana. Y avent fet cabal judici segons la experiència que·s té del |^{1v} que an[ys] avem menester p[...] y som de vot y parer que lo que és menester que és [... tr]àurer de dit Principat cada any a lo menos són 3.006 càrregas, diu 1.700 quintars de sal, 265 quintals de oli, 100 càrregas de blat, 1.210 càrregas de sègol, en any de cullita mediana y de estèril moltes més, 60 càrregues de ordi o civada, 30 quintàs de arròs y cinquanta quintàs pesca fresca y salada, y moltas quinquillerias, com són telas grossas, panyos, singles, cordes, fruites, confitures, espècies y altres coses que no se poden expecificar per no saber-se les que seran menester ni que són.

Y així mateix, restem, deliberam y determinam ésser necessari per lo propi ús de dita Vall y dits sos naturals de aportar a depéxer y erbejar los bestiars grossos y manuts, tant de pel com de llana, en lo dit Principat, y singularment a las Garrigas y Urgell, y aportar-lo així mateix a véndrer en les fires y llochs de dit Principat, com també los demés fruits naturals de dita Vall, com són pernils y formatges, y no venent-se, ni altrament gastant-los, poder-los tornar a dita Vall.

Tot lo que unanimes y conformes, deliberam y declaram y som de dit vot y parer, y o asseguram així sobre nostras conciències, en virtut del jurament prestat en lo ingrés de nostres dits càrrechs de batlles, síndichs, cònsols y consellers".

In quorum fidem et testimonium premissorum a suo propio originali, per me, de verbo ad verbum extractorum ac veridice comprobatorum, requisitus per dictos consules et consiliarios, ego, Sebastianus Constantí, notarius prelibatus, hic me subscribo et solitum artis notariæ appono sig+num die[382] aprilis 1692[383].

65

1677 maig 31

El cirurgià Laforest demana al Consell General que paguin a Guitart 10 lliures i 10 sous per la paga de Santcogesma i que el perdonin per no anar-hi atès que està lluny. Segueix el rebut pel pagament d'aquest quantitat. La nota del dors, de 15 de desembre de 1721, fa referència als jornals, feres i sabudes des del Consell de Santcogesma al Consell de Sant Tomàs de 1721.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-62.

[382] *No consta el dia*.
[383] *Segueixen diferents operacions aritmètiques*.

+ Senyors cònsuls y consellers de la vall d'Andorra.

Vostres Mercès seran servits de donar al senyor Guitar, consiller, deu liures, deu sous que·m toque de la conducta per la paga de Santquagesma, y també perdonaran si no y vag, que me'n cal anar al Mas d'Alins, y crec que Vostres Mercès com prudens miraran la distànsia del camí que y a per no poder jo anar a veure a Vostres Mercès.

Y confiat que Vostres Mercès no faran refleció, Déu los guarde de mal a tots.

Avuy, en Sant Julià, a 31 de maig de 1677.

Y manen-me com criat de Vostres Mercès.

Laforest, sirurgià *(signat)*.

Jo thinc rebut del Consell de la vall d'Andorra per la paga de Santquagesma deu liures, deu sous, avui a 31 de maig 1677.

Laforest, sirurgià *(signat)*[384].

Al dors: Así apar los jornals, feres y sabudes del Consell de Santcojesma proppasat fins vuy, al Concell de Sant Thomàs de 15 dexembre 1721.

66

[Sense data]

Relació d'avaries i metedós de les parròquies andorranes. Al dors hi ha una relació de les parròquies seguida d'anotacions en lliures i sous.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 36, full solt, núm. DS-63.

Averies		Metedós	
Canillo, averies:	3.117	metedós:	749
Ancamp, averies:	3.321	metedós:	558
Ordino, averies:	5.237	metedós:	698
Massana, averies:	4.328	metedós:	826
Andorra, averies:	5.733	metedós:	761
Sant Julià, averies:	1.555	metedós:	586

[384] *Hi ha diferents operacions aritmètiques que també es repeteixen al dors*.

	23.489	4.178
	3	3
	69.867	12.534[385]

Al dors:

Canillo:	68 ll.	2 s.	5*
Encamp:	46 ll.	16 s.	9*
Ordino:	62 ll.	15 s.	
Massana:	68 ll.	4 s.	4*
Andorra:	61 ll.	19 s.	4*
Sant Julià:	42 ll.	4 s.	4*
	350 ll.	12 s.	2
	319 ll.	17 s.	6
	030 ll.	14 s.	8
	390 ll.	12 s.	2[386]

[385] *Segueixen diverses operacions aritmètiques*.
[386] *Ídem*.